

Bereiny Róbert

"Falu vége"

Ridegjalor: Értésmelés - értékesítés,
Művészet, 1976. december - 2 oldal.

Berény Róbert

212

Berény Róbert : Budai házak között

Haar felv.

Haar felv.

Berény Robert : Kernstok Károly

Magyar művészet

3*

1938.

211
212
keper

Tamás Galéria
1932. nov. 20.

Berény Róbert

Húsz esztendő előtt indult a „Nyolcak” új forradalmat jelző, poszt-impreszionista csoportjában. Nyugtalanul és fiatalon. És most itt van, ön maga legsajátosabb művészetét nemcsak jelezve, hanem éretten kiteljesítve, társak nélkül, magányosan, egészen kivételes helyet foglalva el a modern magyar festészet jelenkori történetében. Csak fiatalságának ereje és lendülete maradt a régi. Am ez is felfokozódott az öntudat acélosságában és növekvő feszültséget éreztet a legegyszerűbb formák, a kitisztult színek és a szigorúan zárt, nagyvonalú kompozíció monumentális tömörségében. De legfőképp abban az exakt tárgyilagosságban, amely Berény Róbert pikurájának szinte egyedülálló, mindenestre legjellemzőbb vonása s amely — látszólagos nyugalma mélyén — ma is lázas nyugtalanságot rejteget. Mert ez a tárgyilagosság korán-sem olyan egyszerű, amilyennek így, szavakba foglalva mutatkozik. Berény Róbert minden objektív társa mellett erősen lírikus művész. Festői konstatálásait mindig valami szubjektív zeneiség teszi vonzóvá, meggyőzővé és igazán kifejezővé. Talán ép ez a belső muzikalitás óvja attól, hogy szárazzá váljon, hogy abstraháló hajlama el szakítsa őt a természet valóságától és szegényes mértani formulákba vértelenítse élettől duzzadó, sokszor robusztus megnyilatkozású művészetét. A tények és dolgok lelke, zenei és költői tartalma, abszolút festőiséggel fejeződik ki az ő tárgyilagossá képein. Rendkívül kulturált, raffinált izlésű, mesterségbeli tudásban a röneszánss művészeinek érzékeny lelkiismeretességére és fölényes felkészültségére emlékeztető festő Berény Róbert. Legtöbb vásznán a súlyos, feketeszöldbe komorodó színtömegek valami pikáns kontrasztban egyensúlyozódnak ki s hangolódnak össze az enyhe sárgáig, vagy halk vörösig világosodó, szinte odalehelt terrakottaszínek tónusával. Erő és gyengédség, monumentalitás és finomság, objektív konstatálás és lírai megindultság, erudíció és intuíció így egészíti ki egymást alkotásaiban a végső egységig és a hiánytalan teljességig. Harmonikus, határozott célkitűzésű, férfiasan nyílt, tiszta és erős művészet ez. Meggyőző és megkapó. Egy nagy, merész és markáns művész époly öntudatos, mint eredeti megnyilatkozása. Java eredményeiben máris muzeális értékű, európai jelentőségű. Néhány más elsővonalbeli kortársával együtt, a legsúlyosabb vezetőegyénsége a modern magyar pikurának.

Tamás Galéria kiállítása
V. év. 48. kiáll. Berény
Róbert festőművein gyűjt. Előad.

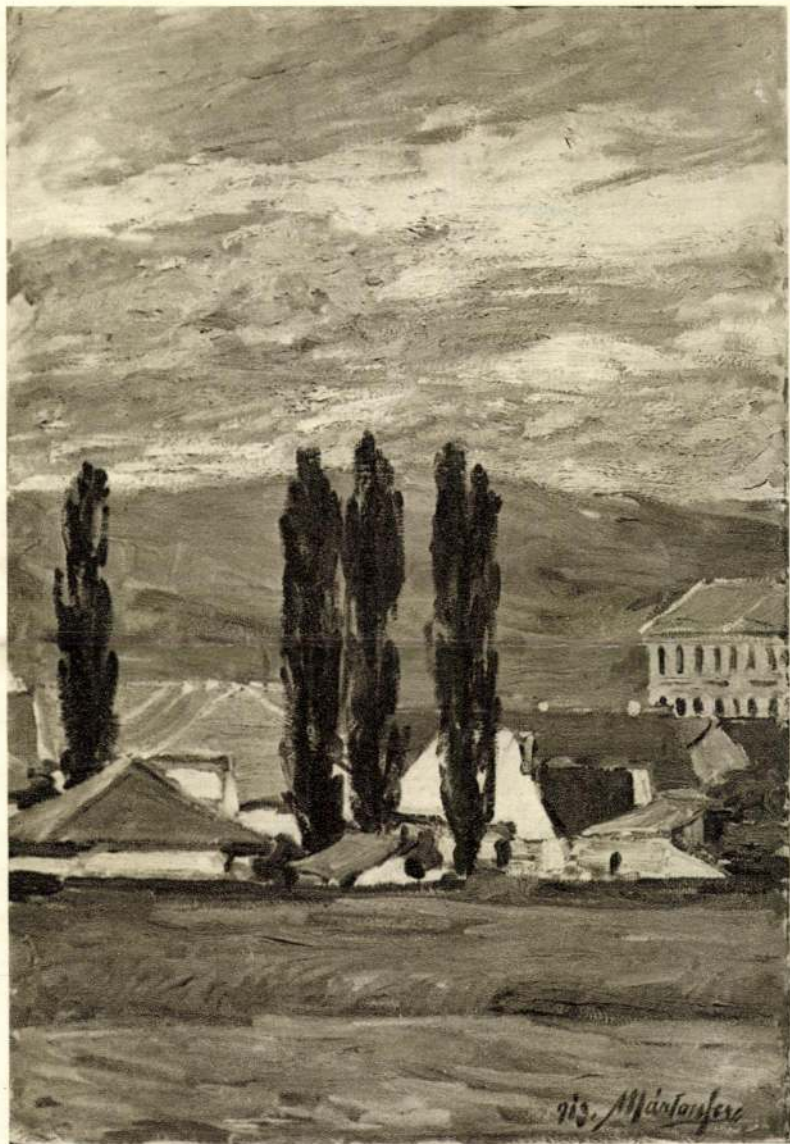
1875

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is too light to transcribe accurately.

1. Csendélet I. ... dr. Ferenczi Sándor úr tulajdona
2. Könyöklő ... Fruchter Lajos úr gyűjteményéből
3. Kastélyterasz ... Szépművészeti Múzeum tulajdona
4. Baromfiudvar ... Eladó
5. Csendélet II. ... dr. Artinger Imre úr gyűjteményéből
6. Kút ... Eladó
7. Cigarettafüst *önachép.* ... Eladó
8. Kertrészlet alakokkal ... Eladó
9. Budai ucca ... Eladó
10. Képvázlat ... Eladó
11. Zemplényi táj ... Eladó
12. Trágyadomb ... Eladó
13. Kakas és tyúk ... dr. Farkas Aladár úr tulajdona
14. Parasztudvar I. ... Eladó
15. Parasztkunyhók ... Eladó
16. Meditáció *önachép.* ... Fruchter Lajos úr gyűjteményéből
17. Csendélet III. ... Eladó
18. Parasztudvar II. ... Eladó

Bereiny Pótol

MÁRTON FERENC : HARGITA

III. Nemz. Képz. Kiáll.

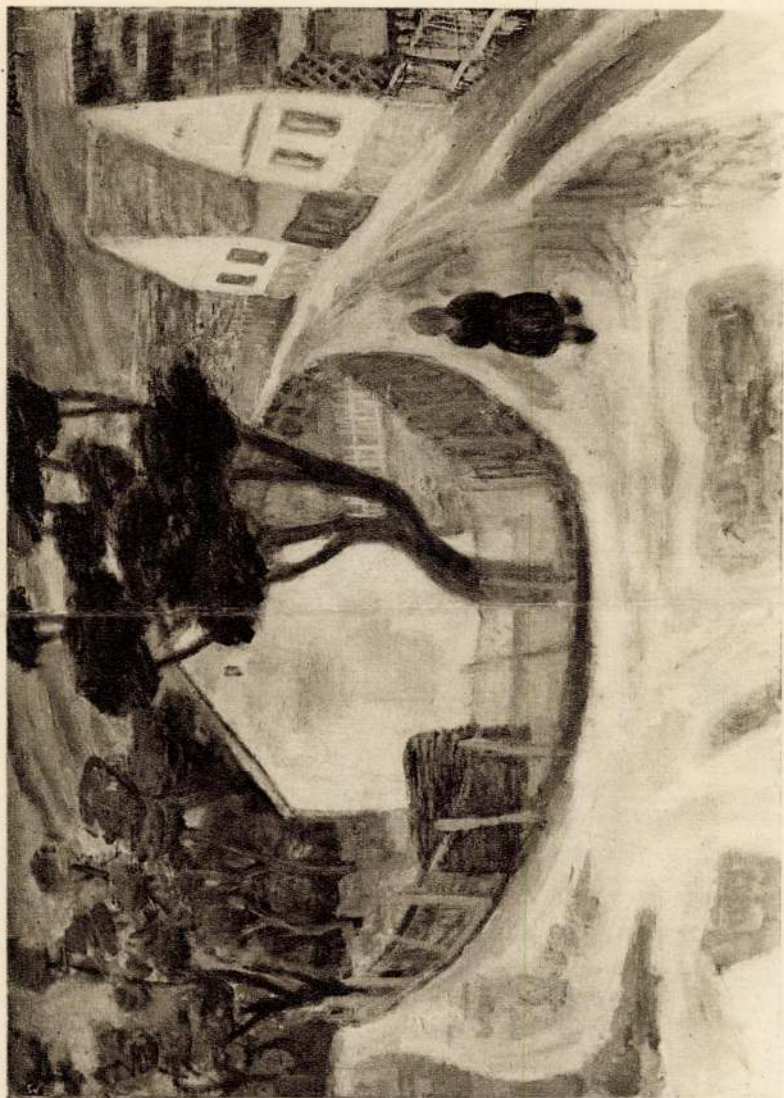
1935

forrás

Dorothy Bork

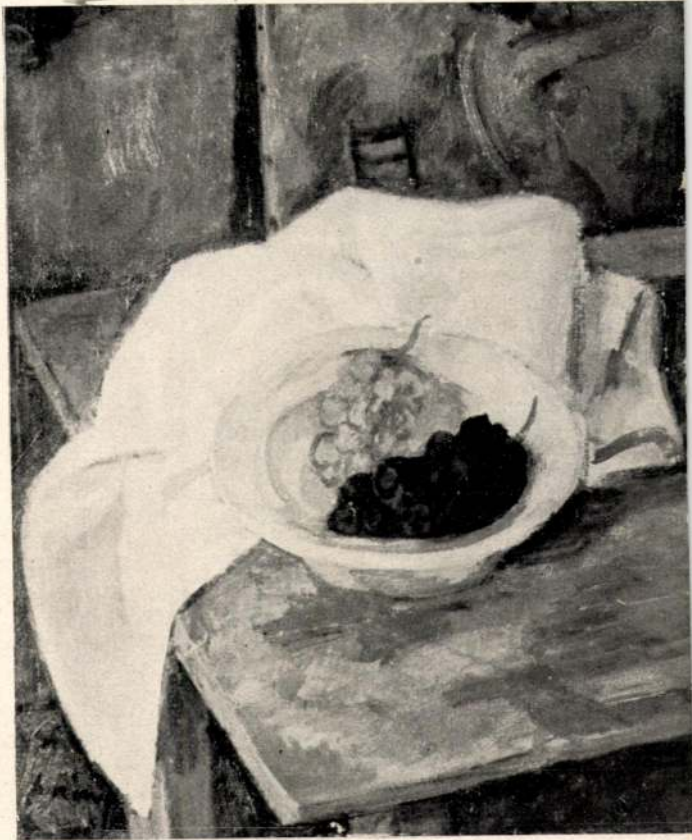

Berény Robert

BERÉNY RÓBERT : FALUVÉGE

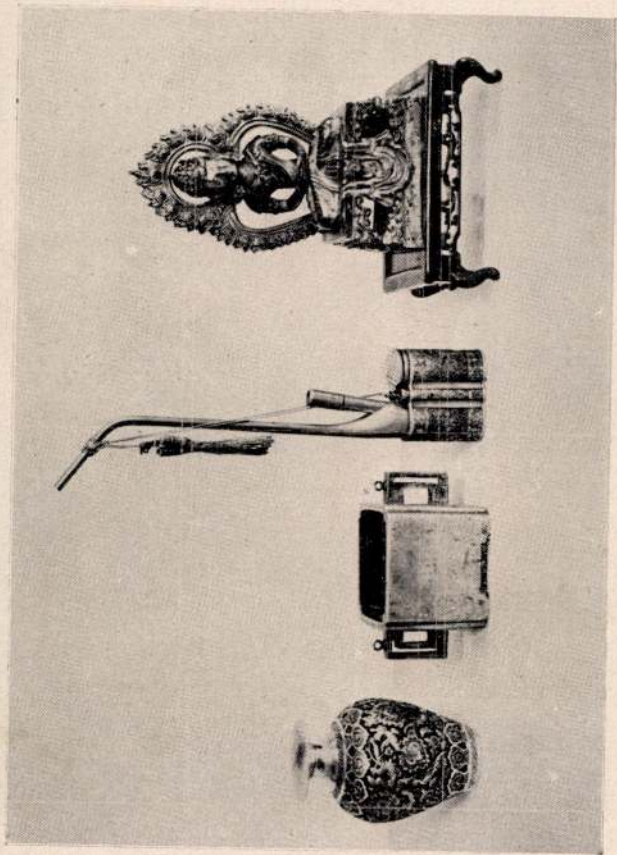
Berény Róbert

46. Berény Róbert: Csendélet.

Árverési Közlöny

1840. 3. 72. sz.

927.

922

921.

925.

1021

Berény Róbert: Interieur

a. Hogy milyen áron,
művek hangulata ta-
lak. Mint a mai iroda-
művészetben oly sok-
művek alaptónusát a
ő hidegség, gúnyos, ke-
vetés, és a rejtett, sze-
líriai remény színei ad-

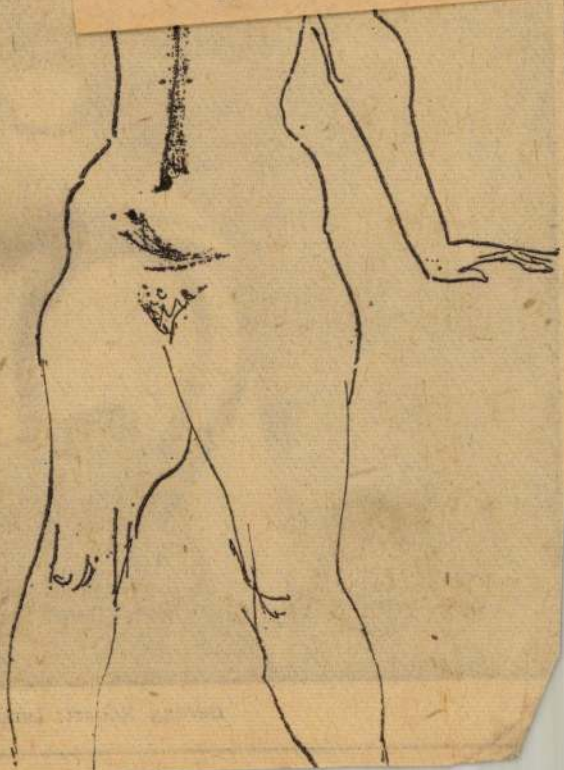
XX. század művésze
űlsokat tud már az em-
moszágról, túl sokszor
tt a nagy szavakban
hogy hitelesen tárhasa
rját és mondja Schil-
és Beethovennel „öleit
t egymást, embermül-
Csak reménykedhet eb-
domásul véve keserű
al mindazokat a nagy
akat, melyeket a föld
zért, vagy azért már el-
lottak a nagy ölelke-

élénk reménye és fa-
ar iróniája ellenére,
a művész, mégis a
lasszülkus hagyományok
Ezt nemcsak művei
tják, a zene évszázados
nyeit virtuóz módon
entő szerkesztésmódjuk-
bizonyítja Kadosa, a
zművész is, aki (sajnos,
ka alkalmakkor) meg-
ben tárta élénk a nagy
költői lényegét, és Ka-
zongoratanár, aki zong-
le egész generációit tud-
tanítani ennek a lényeg-
negértésére és elmondá-

t, hogy ez a nagyszerű
enész és kiváló ember 60
ett, köszöntjük őt szere-
tisztelettel, és kívánunk
további sikert munkája
en területén.

4063 SZEP - 7
ELET ÉS IRODALOM
Benedek Róbert
Telefon: 188-296, 188-307
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
SÁJTÓFIGYELŐ
Magyar Hirdető

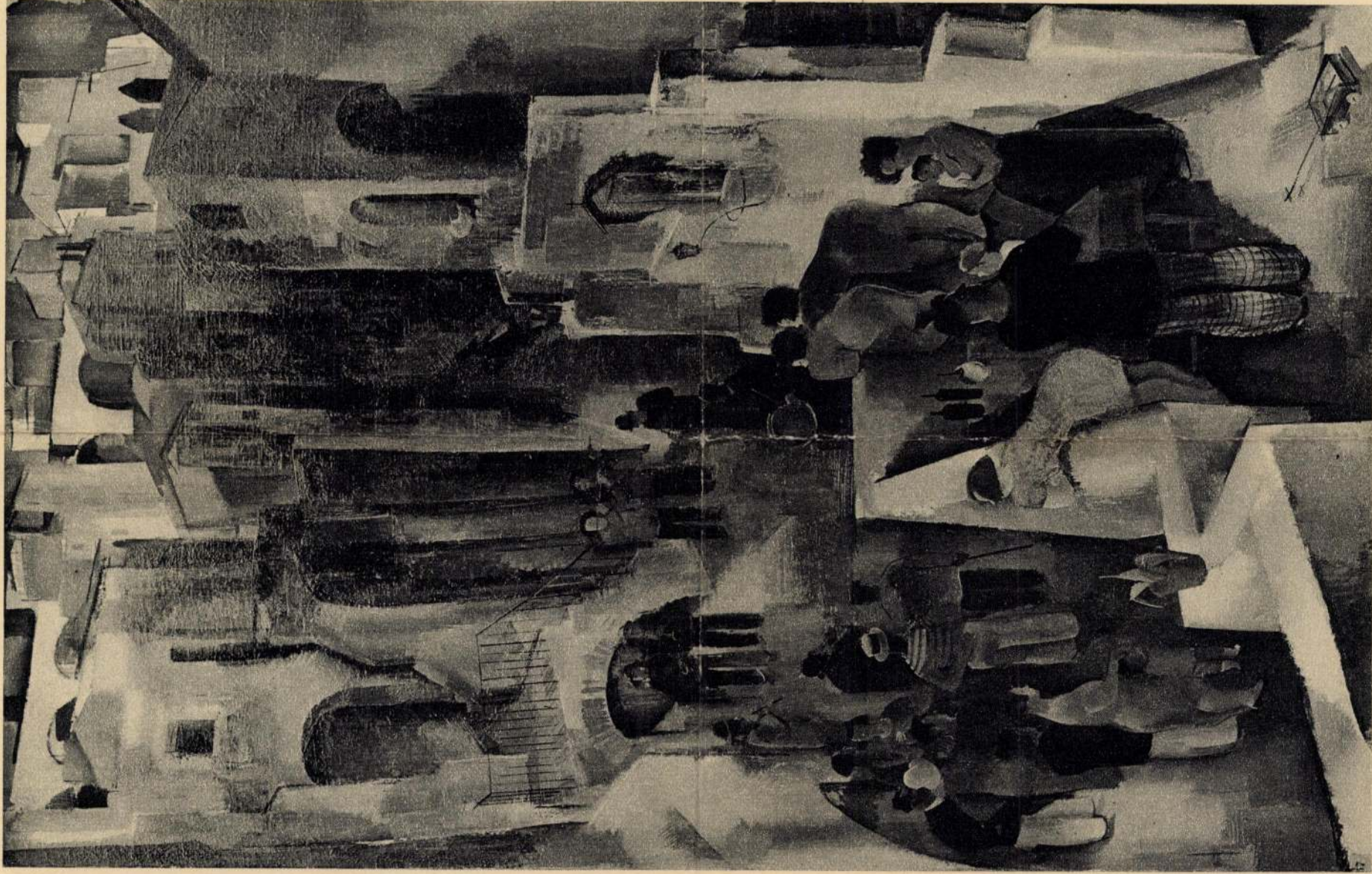

BERÉNY RÓBERT: FALUVÉGE

ABA-NOVAK VILMOS: MUSICA IN PIAZZA

Borsini Robert

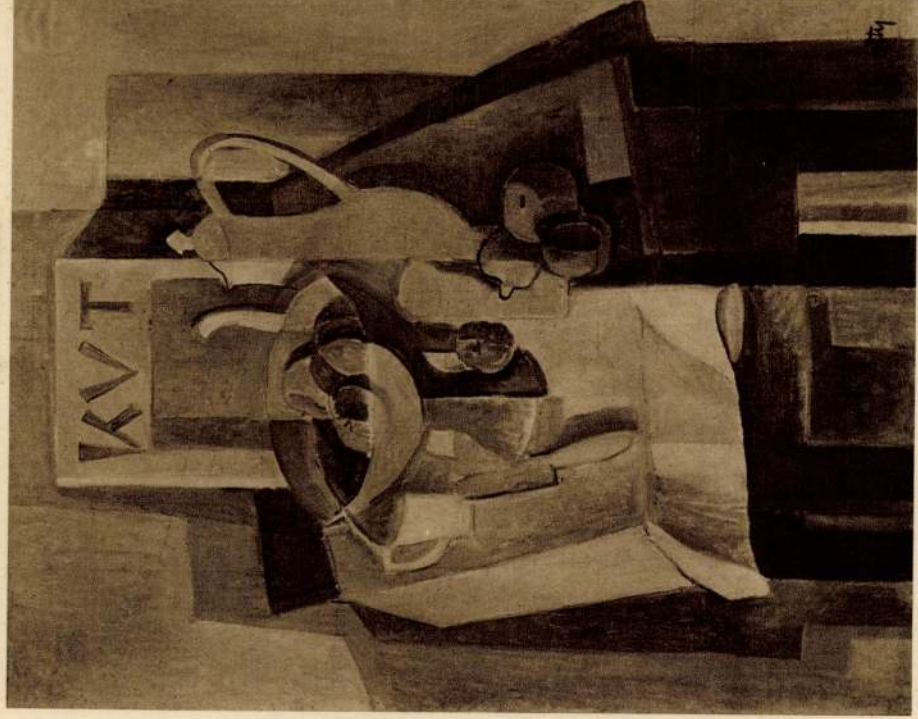

Mitao. Meditáció
1931.

Berény Róbert

BERÉNY RÓBERT: MEDITÁCIÓ

KMETTY JÁNOS : CSENDELET

Kultúránk a világban

A „magyar filmsoda” Rómában

Őszintén szólva nem egészen értem tömegtájékoztatásunk — közelebről hírügynökségünk, napilapjaink, rádióink és tévénk — logikáját, pontosabban arányérzékét.

November 9-én, amikor a MALÉV Róma—Budapest járatán megkapjuk a hazai napilapokat, a „kultúránk a világban” témakörbe illő hírek között arról olvashatunk, hogy „az ózdi kohászati táncegyüttes Franciaországba utazott; két alkalommal lép fel a francia—magyar hetek műsoraiban: verbunkost, fergetegest és szemléni táncokat ad elő...”

Remek dolog — mondom magamban —, szívókból kívánok sok sikert a nyilván kitűnő kohász népitáncosoknak.

Azán itthon, utólag átfutva a felgyülemlett napisajtót, s érdeklődve tévéhíradónk, rádióink heti műsoraíróit, nem csekély meglepetéssel tapasztalom, hogy tájékoztatásunk (a Népszabadság egyetlen, szűkszavú tudósításától eltekintve) szinte tökéletes hallgatással övezte a magyar filmművészet történetének mindmáig egész Nyugat-Európában egyik legjelentősebb — Olaszországban föltétlenül a legnagyobb szabású — sikerét; sőt remélhető áttörését. A kulturális és szakmai jellegű jegyzeteket, melyek megírására készültem, ilyenformán „hírügynökségi tudósítással” kell ki egészítenem, sőt helyettesítenem.

*

Először tehát a tények, távirati stílusban. November 5-én Tóth Dezső kulturális miniszterhelyettes vezetésével magyar filmesdelegáció utazott a római magyar filmhétre. A delegáció tagjai: Szabó B. István filmfőigazgató, Dócsai István, a Hungarofilm igazgatója, Jancsó Miklós és Gábor Pál filmrendezők, Papp Veronika, az Angi Vera című film főszereplője, Iványi Norbert, a Magyar Rádió olasz szekciójának vezetője (aki a hivatalos tárgyalások tolmácsolása mellett több magyar filmet is szinkronban fordított), valamint alulírott kritikus. A filmhét impozáns megnyitóját a több mint ezer személyes római Capranica moziban rendezték; Fusaro Leandro olasz kulturális államtitkár és Tóth Dezső be-

vezető szavai után Jancsó Miklós *Magyar rapszódia* című filmjét vetítették.

(A krónikás megjegyzése: kis csapatunk erősen szorongott, vajon nem fog-e kongani a nagy mozi, hiszen Rómában a monstre amerikai sikerfilmek zöme is negyed-fél házakkal megy. Nos, a magyar filmhét megnyitóján olyan zsúfolt volt a mozi, hogy jó néhány késve érkezett meghívott kívül rekedt... Antonioni melegen gratulált; a lapok a világhírű mesternek kijáró stílusban méltatták Jancsót.)

Filmhétünk különféle rendezvényein, vetítésein — az összes tekintélyes olasz filmkritikus mellett — olyan filmhírességek jelentek meg (akik aztán igazán sehová sem mennek el pusztán udvariasságból), mint Antonioni, Bertolucci, Sergio Leone, Giuliano Montaldo, Alberto Bevilacqua, Folco Quilici, Giuliano Gemma és mások; a legnagyobb olasz napilapok pedig hosszú cikkekben tudósítottak az eseményekről. Olyan, többhasábos címeikkel, mint *A magyar film csodája* (Avvenire); *A magyar mágia* (Il Messagero); *Egy példászerű „modell”, amely ötleteket adhat a mi válsággal küszködő filmgyártásunknak is* (L'Unità). Nem folytatom a sajtószemlélt, mert hasábokat tölthetnék meg az idézetekkel; az olasz televízió naponta mindkét híradójában tudósított a filmhét aznapi eseményeiről; a római tv 16/32 című műsora — a mi Filmszemünkhöz hasonló filmesmagazin — egy teljes, negyven perces adást szentelt a magyar filmhétnek. (Az ugyanekkor itthon sugárzott Filmszem tudommal egyetlen mondatra sem érdemesítette az eseményt; ahogyan a magyar tévéhíradó sem vett át ilyen témájú hírt vagy képet az olasz tv híradásaiból...)

*

Az ünnepélyes megnyitót követő napokon a római Planetario moziban (körülbelül 500 személyes, népszerű mozi) a város központjában, kétlépcsényire a szállodától, ahol ugyanakkor Hua Kuo-feng lakott) napi négy-négy előadásban sorrendben a következő filmet vetítették — valamennyit olasz felirattal: Grunwalsky Ferenc *Vörös requiem*; Gábor Pál

Angi Vera; Kovács András *A ménegazda*; Mészáros Márta *Olyan, mint otthon*; András Ferenc *Veri az ördög a feleségét*. Ezzel párhuzamosan a római Modern Művészet Múzeumának mozitermében délelőttökönként rajzfilmbemutatókat rendeztek általános iskolásoknak (az összes filmcím felsorolására nincs helyem; a *Ludas Matyinak*, a *Gusztáv*-filmeknek s a Pannónia mesefilmjeinek lelkesen tapsoltak a római gyerekek); esténként ugyanitt bemutattak egy összeállítást a Magyar Tanácsköztársaság 133 napjáról fennmaradt, egyedülálló filmtörténeti kuriózumot képviselő híradókból; majd olyan — főként az egyetemisták, értelmiségiek körében lelkesen fogadott — kísérleti és hosszú dokumentumfilmeket vetítettek, mint Gyöngyössi—Kabay *Két elhatározás*, Dárday—Szalai *Filmregény*, Kósa Ferenc *Küldetés* című alkotásai. Ugyanitt — a vetítőterem előcsarnokában — fotóablókiállítás rendeztek a magyar filmművészet felszabadulás utáni történetéről (megnyitotta Szabó B. István filmfőigazgató); s a filmhétre százoldalas kötetet adtak ki a mai magyar filmművészetéről, melynek alapos, okosan tájékoztató tanulmányait Francesco Bolzoni és Giacomo Gambetti, két tekintélyes olasz kritikus írta. (Előbbi válogatta a bemutatásra került filmeket is; az olaszok közül döntő mértékben nekik köszönhető e filmhét ilyen átütő sikerű megszervezése. E kitűnően szerkesztett könyvecske is megérdemelné az önálló méltatást; de helyszükében is illik megjegyezni, hogy a rendezvény rendkívüli kultúrpolitikai hatékonyságát, páratlan olaszországi visszhangját egyebek mellett római nagykövetünk, Palotás Rezső személyes részvétele, s nem utolsósorban a római Magyar Akadémia vezetőinek és munkatársainak lelkes igyekezete is elősegítette. A filmhét remek plakátját egyébként Amerigo Tot tervezte...)

A pusztai hírközlésen túl, érdemes — szintén távirati stílusban — utalni az esemény kultúrpolitikai jelentőségére (amit ismét nem mi, hanem a római Magyar Akadémiánkon, a Falconieri Palotában rendezett kerekasztal-vitára összegyűlt leghíresebb, közvélemény-formáló olasz kritikusok, esztéták, könyvkiadói szakemberek fogalmaztak meg): a magyar filmművészetnek immár másfél évtizede különleges presztízsze van az olaszországi haladó értelmiségi körökben; s szerintük már jó néhány éve nincs még egy olyan filmgyártás a világon, amely az évente készített filmek viszonylag alacsony számához képest, ilyen sok értékes, gondolatébresztő alkotással büszkélkedhetne. Az évi több mint másfél száz olasz film között 6—8 érdemes mű ha akad; száznál jóval több a selejt — mond-

A százoldalas kötet címlapja

Amerigo Tot plakátja

ták. Az évi húsz-huszonkét magyar filmnek mintegy fele — szerintük is — kevés szóra érdemes; ám minden évben akad 6—8 olyan magyar alkotás (ezt nevezték lapjaikban a *magyar csodának*), amelyek a szakmai minőség, a bennük foglalt gondolatok, s a társadalmunk köz- és magánéleti gondjairól szóló őszinteség és felelősség révén a világ filmművészetének élvonalába tartoznak. (Nyilvánvaló persze, hogy egymás között ők is vitakoznak ezekről a filmekről — amelyeknek kisebb-nagyobb, vélt vagy valódi szakmai-művészi hibáit ezeken a hasábokon mi is hétről hétre szóvá tesszük —; és az is természetes, hogy egyik olasz kritikus szuperlatívuszokban ír arról a magyar filmről, amelyiket a másik részben vagy egészben elhibáztottnak vél — és megfordítva.)

De ők fogalmazták meg azt is cikkeikben, hogy a sajátos olasz forgalmazási viszonyok miatt — amelyeket lényegében az amerikai tőke irányít — a magyar szellemi termékek közül filmművészetünk (de irodalmunk is) hátrányt szenved, méltatlanul kevésbé van jelen az olaszországi kulturális köztudatban, a mozhálózatban és a könyvesboltokban, mint azt magas átlagszínvonalú megérdemelné. A *piac cenzúrájának* nevezik az itáliai művészek és kritikusok azt a jelenséget, hogy az olasz magánforgalmazók nem figyelnek eléggé a kisebb országok kulturális értékeire; s élesen bírálták saját szellemi közéletük mechanizmusát a magyar filmművészet római barátai; ám ezúttal először tűnt olybá, hogy az olasz kulturális élet hivatalos irányítói is készséget mutatnak az egyoldalúság csökkentésére. (Előkészületben van egy állam-

közi filmes együttműködési és koprodukciós egyezmény, amely javíthat az egyelőre erősen egyenlőtlen „egyenlegen”). Jelenleg a *Magyar rapszódia* és az *Allegro Barbaro*, az *Angi Vera* és *A ménegazda* szerepel a már megvásárolt, nagy mozikban bemutatásra váró magyar filmek között Olaszországban; s ha Itáliába irányuló „szellemi exportunk” a közeljövőben tovább bővülne, és nemcsak filmek révén (... komoly kiadók érdeklődtek — a filmek keltette visszhang nyomán — új magyar regények, történelmi, szociológiai, tudományos munkák iránt); az indítékok között bizonyára szerepe lesz e november elején lezajlott római magyar filmhét — felelősséggel állíthatom — eddig példát nélküli sikerének, olaszországi hatásának is.

*

Örömteli hír, ha valamelyik vidéki dalárdánk sikert arat egy külföldi kisváros amatőr dalostalálkozóján; s nagyon helyes, ha némelyik (önad-minisztrálásban is) tehetséges ifjú festőművésznünknek egy római külvárosi pincegalériában rendezett tárlatáról — amit jó esetben két-háromezren néznek meg — részletesen tudósítanak napilapjaink, a rádióink és a tévéhíradónk. De talán az sem utolsó dolog, hogy több millió(!) olasz mozi- és tévénéző, újságolvasó — legjobb filmjeink révén — az eddiginél valamivel több és hitelesebb információkhoz jut arról: mivel küszködtünk és küszködünk, meddig jutottunk, min töprengünk és vitázunk, s mit szeretnénk elérni ezen a kicsiny földdarabon, amit úgy hívnak, hogy Magyarország.

ZSUGÁN ISTVÁN

VOROSHAJ

Ezt a lágyhúsú
elhagytad te,
nem tükrébe
összerakná a s

elhullt kártyát j
egyetlen lap fo
abba neved –
s ő lesi, nem fe

de mégsem azt látja, csak révedezve
néz sehová, mintha sehol se lenne
áfonya-színű puha köntösében:

pedig a márvány-mintázatú asztal
s a vad gálic-zöld függöny – omlatag fal –
ittfogja maga-vájta börtönében.

FÉRFI LÓVAL

Derékig meztelen a férfi, de hiszen a ló is
nyereg, kantár és zabla nélkül áll ott;
így van ez rendjén, egymásrautaltan
áll a férfi és a ló a meredek tájban
kényelmesen; együtt pihennek, mert nyilván
együtt nyargáltak; a férfi megöleli
arcát a lónak, és a ló odahajtja
fejét enyhén a gyöngéd férfi-fejre;
együtt pihennek, állva, megroggyantott
lábbal, mint az időknék kezdetén,
együtt, mint kezdetén az ember-léptékű időknék.

HAGYMA ÉS BÖGRE

Egy köteg újhagyma és egy mázas bögre
áll az asztalon, a többi majdnem mellékes
(feketeretek vagy zeller, burgonya vagy tojás),
de a hagyma-csomó úgy hever ott, mint
az akasztottak – földből kiakasztottak –
közös sirba zsúfolt tucatja; a bögre
nem tudni, kiürült-e már, vagy félig
tele még, mondjuk aludttejjelel; szinte
mindegy;

de bizvást betér ide még egy
eleven ember, akinek falás kenyere is van,
hogy hagymát egyék hozzá aludttejjelel.

1979 NOV 7. 5.
Köztársasági Művelődési és Sportminisztérium
ÚJ TUKÓR
Benedek Róbert
Telefon: 337-749, 340-736
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
MÁSALTOFIGYELŐ

Szorongva figyeltük, miként rohanják le Hitler csapatai Lengyelországot és a Westerplatte hőseinek azzal tisztelegtünk, hogy Az Est-lapok szerkesztőségében utolsónak megmaradt munkaszobánkat 1939 szeptemberében a végsőig ellenálló lengyel helyőrség nevén emlegettük. A lapkonzern felemelkedése és bukása 1910. és 1939. között a kor egyik izgalmas, de jellemző regénye is.

Kétségtelen, hogy az utcai terjesztésre — kolportázsra — szánt budapesti bulvársajtó Miklós Andor Az Est-jével érkezett el a frissesség, érdekesség s a vele járó népszerűség csúcsára. Első száma (1910. április 10.) után hamar elérte az akkor példátlan rekordot, a napi 200 000 példányt. Az Athenaeum Nyomda a lap előállításáért fix összeget: példányonként 1,85 fillért kapott s az első szerződés lejártakor, 1914-ben boldogan újította meg azt még hat évre. Hiszen akkor Az Est már a napi 320 000 példánynál tartott (később 470 000-rel tetőzött).

Igen ám, de háború volt, gyorsan emelkedtek a nyersanyagárak, a bérköltségek, a lap ára is — ám a szerződést a nyomda semmiféle pörösködéssel nem tudta módosítani. A példányonkénti 1,85 fillér már a papírköltséget sem fedezte... Végül is az Athenaeum részvénytöbbsége a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank birtokából Miklós Andorhoz vándorolt (akit a konkurrens Angol-Magyar Bank pénzelt). 1917-ben Miklós Andor volt a nagy sikerű lapon kívül az Athenaeum Nyomda és Kiadó valamennyi érdekeltiségével (Rigler papírneműgyár, Magyar Könyvterjesztő Rt., Újságüzem és a Grafikai Intézet és Számlakönyvek Gyára). Később érdekeltséget szerzett a Franklin Kiadó- és Nyomdavidállalattal s a Modiano cigarettapapír-gyárral. Övé volt (sikerei csúcán) lényegében a mai Lenin körút—Dohány utca—Osvát utca—Rákóczi út határolta háztömb, benne a mai Hungária (akkor New York) épületével, amelytől csak a gazdasági válság idején vált meg.

S míg Az Est a háborús viszonyok között gazdagodott, a legkésőbbi délutáni napilap, Magyarország, amely akkor már a Függetlenségi Párt Károlyi-szárnyának lapja volt, elszegényedett. Miklós Andor 1919. február elsején vette át. A laphármas teljessé a Tanácsköztársaság megdöntése után lett, amikor a Pesti Napló mintegy „gazdálanná” vált. Hatvány Lajos, aki 1917 óta volt a lap tulajdonosa, Bécsbe emigrált. A munkatársak 1919. szeptember 28-án újra indítják a lapot, de állandóan a megszűnés veszélyével küzdenek. Mester Sándor felelős szerkesztő és Szeged Elemér közgazdasági rovatvezető (mint utóbb kiderül: Miklós Andor biztatására) Bécsbe utazik rávenni Hatványt, hogy mentse meg a Pesti Naplót: adja el! Hatványtól ajánlékba megkapják a lapot és mindjárt tovább is adják Miklós Andornak. Életjáradék: élethossziglan tartó felelős szerkesztői és felelős kiadói cím (no meg fizetés) fejében.

Az Est-lapok fellendülésének lelke, a terjesztés, propagandát irányító kiadóhivatali igazgató, a laptulajdonos sógora: Sebestyén Arnold 1930-ban meghalt. Három évre rá követte Miklós Andor, aki majdnem negyedszázadon át, Ferenc Józseftől Horthy Miklósig kitarotán lavírozott a történelem viharos hullámain. Volt — 1914-ben — háborús uszító, később békepárti, Károlyi-párti. Foglalkoztatta Fényes Lászlót és Kéri Pált (akiknek a nevével a közelmúlt egyik tv-játékában mint a Tisza-gyilkosság „eszméi vádlottjaival” találkoztunk) — aztán megpróbálkozott a fehérterror dicsőítésével, a Tanácsköztársaság vezetőinek útszéli szidalmazásával, s Horthyval elsőként közölt interjút. A „lapvezér” haláláig, 23 év alatt megélt mindent és mindennek az ellenkezőjét, kötéltáncot járt bűvészmutatványokkal és szalto mortalékkal, míg viszonylag nyugodtabb vizekre evezhetett a bethleni „konzolidáció” idején.

A három nagy napilapot soha nem csinálta ott voltak bel- és külföldön. Az Est maradt a szenzációs déli lap, a késő délutáni Magyarország ennek árnyékába szorult (nevezetessé a népi írók odatoborzásával vált, Zilahy szerkesztése idején, 1934—36 közt), a reggeli Pesti Napló pedig Földi Mihály szerkesztésében a kor leg-színvonalasabb polgári ellenzéki lapja lett, rendkívül gazdag irodalmi anyaggal, publicisztikájával.

Az Est-lapok a fasiszmus előretörésének idején a polgári ellenállás bástyái voltak és sorsuk 1939. szeptember 13-án pecsételődött meg. Az Est—Athenaeum jellegzetes kapitalista módszerekkel

„WESTERPLATTE” A RÁKÓCZI ÚTON

Az Est-lapok születése és halála

Az Est-lapok székháza 1930-ban, a Rákóczi út 54-ben. (A felvétel a 80 éves Pesti Napló jubileumi albumában jelent meg)

Magyarország, 1932. július 29., a címlapon tudósítás a Sallai—Fürst-perről

Pesti Napló, 1939. április 28. Fodor József vezércikke a jogfosztó ún. „második zsidótörvény” parlamentari elfogadásáról

megteremtett konzernje a második világháború elején fél hónap alatt a magyar királyi állam kezére került. Jellegzetesen fasiszta államhatalmi módszerekkel.

A vállalat életében pénzügyi szabálytalanságokat „fedeztek föl”, bírságot róttak ki, tartozást állapítottak meg. Véletlenül megtaláltam a korabeli ceruzajegyzeteimet a szerkesztőségi blokkon. Szeptember 13., szerda volt, amikor a szerkesztőség (Rákóczi út 54., a mai Népszava-ház) előtt lovas társzekerek álltak meg. A munkatársak tudta nélkül korábban lefoglalt ingóságok elszállításához 1 órákor (Az Est lapzártája) fogtak hozzá, elsőként az írógépeket (!) vitték el, a transzferálás fél 4-ig tartott, majd másnap folytatták. Péntekre már a teljes berendezést elvitték, és egyetlen helyiségbe szorultunk, a „csőszobába”, ahol a kéziratokat és a levonatokat szállító csőposta egyik végállomása volt. Ezt nevezük el „Westerplatténak”. Itt dolgoztunk — de hogyan?

Szék és íróasztal híján az ottfelejtett régi újságtökegek kisebb halmain ültünk, két-két nagyobbban — hogy asztalunk legyen — végigfekettünk egy-egy ajtót. (Ingatlanartozók, nem transzferálható!) Kéziratpapírt, blokkot, ceruzát, tubusos ragasztót a zsebünkben hordtunk, a papírhulladékok (mert szemétkosár sem volt) a sarokba hajigáltuk. A telefonok (a posta tulajdonában) működtek, az MTI és a többi könyvmatos rendben megérkezett. Telefonon kaptuk meg az egyik jóindulatú cenzúrabizottság ígértét is: tudják, hogy végső kétségbeesésben teszünk, amit lehet, ők nem fognak hátráltatni... Gépirást a szomszédos leíró irodák vállaltak.

S mindezt hitelbe, mert a pénztárban állami megbízott ült, minden bevételt lefoglalt és semmilyen kifizetést nem engedélyezett. A formailag külön részvénytársaságnak tekintett Athenaeum Nyomdának az első szombaton megtiltották, hogy a heti nyomdászámra könyvjóváírását hitelezze; ha ekkor egy nap nem jelent meg egy lap: elveszett a lapengedélye. A hitelezési engedély hétfő reggelre megérkezett. Ezt a húzd meg — ereszd meg „játékot” még egyszer, utoljára megismételték. A harmadik hétvégét már nem várta meg a tulajdonos Gombaszögi Frida, Miklós Andor özvegye. Szeptember 27-én, magánvagyonának megtartásával, részvényeit átadta az államnak.

Az Est, 1939. szeptember 27., a címlapon a második világháborús hadijelentések

Addig állt helyt — majdnem két hétig — három lap szerkesztősége a „Westerplattén”. Az alku megtörténtével a bútorokat visszakaptuk és gróf Teleki Pál miniszterelnök bizalmasai hozzáfogtak a lapok átszervezéséhez. (A kormány-sajtó addig kizárólag a szélsőjobbra szorult Imrédy híveinek a kezében volt.) A Pesti Napló az átszervezés áldozatául esett, megszüntették. Október 31-én reggel jelent meg az utolsó száma, s még csak el sem búcsúzhattunk benne olvasóinktól. Fájó szívvel gondolunk rá, akik még megvagyunk, s ott voltunk az utolsó szám elkészítésénél és munka után beültünk lapot siratni az Oktogon kávéházba (a mai November 7. téri Filatelia helyén). Megrendülve éreztük, hogy valami végleg megváltozott... Tegyük hozzá — a történeti hűség követeli meg —, hogy 1939. november 13-tól Az Est „Pest” címen (egyébként teljesen változatlan külalakban) jelent meg, a Magyarország pedig — ez volt Teleki naggyá növesztett saját lapja — „esti” és „reggeli”, tehát két kiadásban.

MAGYAR PÁL

CAPRI

Én az üdvösség szigetének véltem;
messziről láttam körvonalait
a nápolyi partról valaha régen;

de itt borzongat, szédít, és vakít:
amorf, vérrozdás sziklák meredeznek;
ez a földje? – ezek a holt, avitt

kövek, s ezek a tömény hőben edzett
silány kaktuszok s más szegény, sivár
növények! – még jó, hogy az ég-peremnek

duzzadva egy felhő-gomoly kiáll
a tájból és reménykedően lebeg fel
pehely-színben; jó, hogy – csücsöknyi bár –,

de vigasznak ott a tenger, a tenger.

GARAI GÁBOR VERSEI

Berényi Róbert képeihez

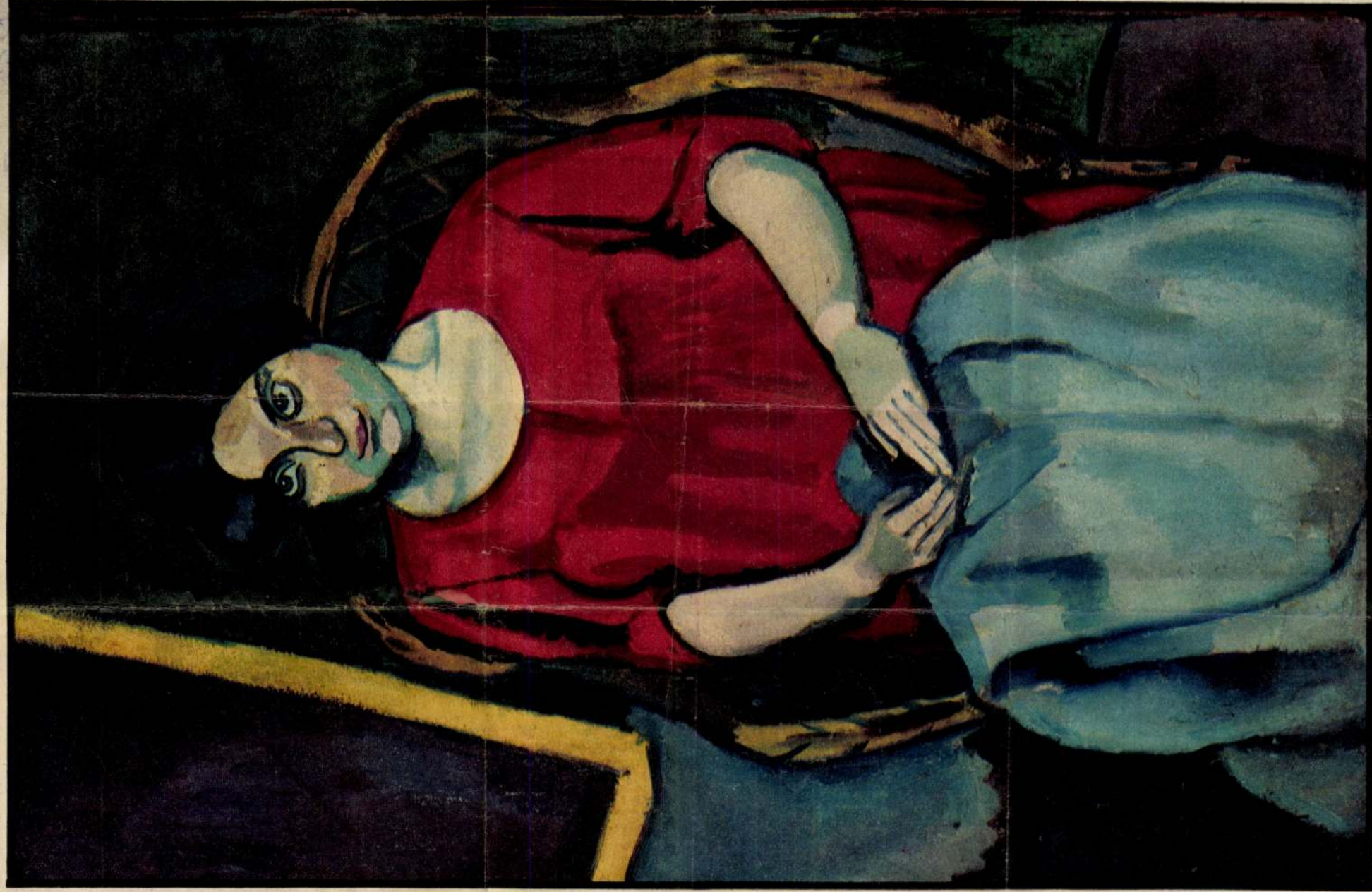
24

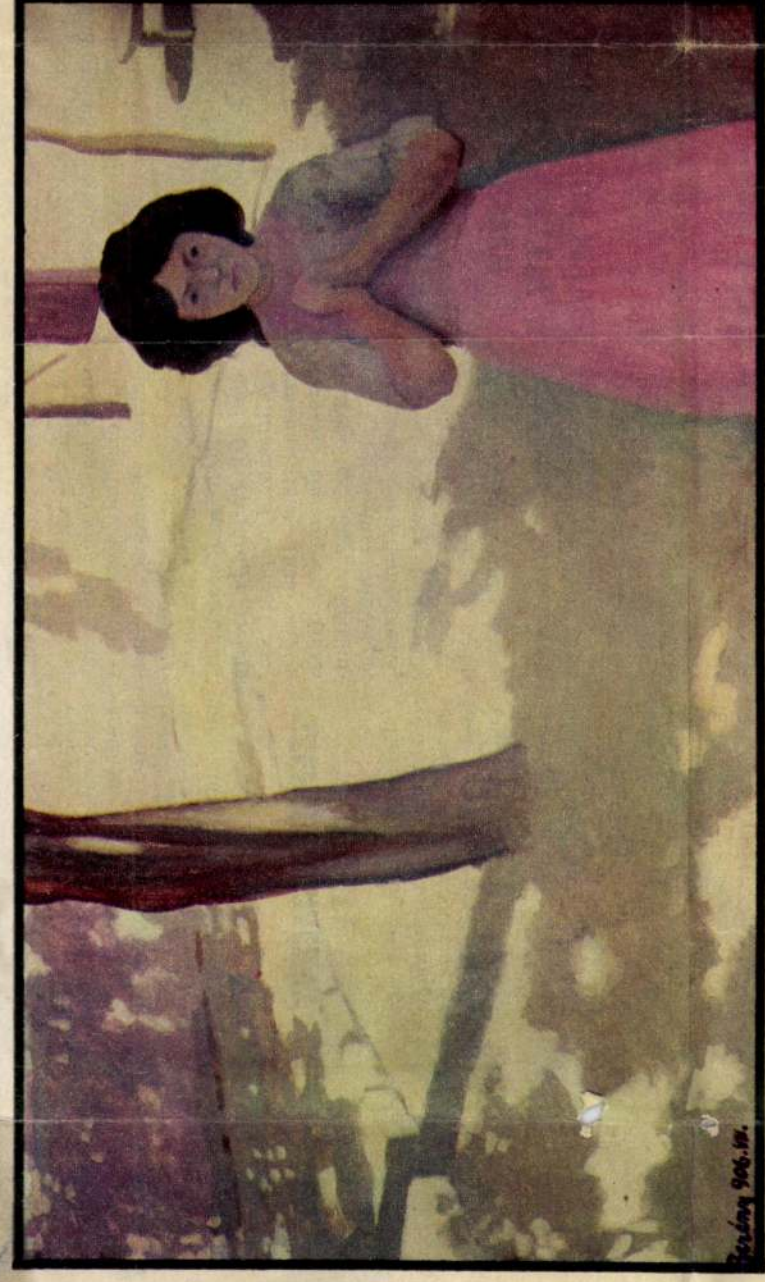
KISLÁNY A KERTBEN

Miért retteg ez a kislány a kertben?
Mert nem erdő ez; tisztán idelátszik
a lugas, az asztal – kert lehet ez csak,
sőt park, netán főúri; s ő mégis összeszi
kezét a félelemtől; igaz, a lombok
árnya oroszlánt vagy leopárdot
formáz körülötte, a gyepek pedig
úgy vakít, mintha csak friss hó takarná,
holott nyilvánvalóan nyár van
(legfőljebb koraősz), de ő magában
áll füvek, árnyak, fatörzsek között,
és mintha imádkozna, könyörög
(nem tudni, kihez, istenhez, atyjaurához),
s nem tudni, miért, de valószínűleg
azért – hisz serdülő korban van –, mert
sejti, hogy a díszkert után nyomban,
egy lépésnyire a szörnyeteg erdő következik.

1424

**BERÉNY
RÓBERT
MŰVÉSZETE**

Balra:
Nő
piros ruhában

Fent:
Utcán

Lent:
Fegyverbel
Fegyverbel
(A Corvina
Archivum
felvételei)

O.P.B.

Berény

POSNER, BUDAPEST

1425

~~Berényi Aurél~~
Berény Róbert

Berény Róbert : Városmajori házak.

Nemzeti Szalon
Singer's Tans.
VII. kötet.
1940. évi. - febr.

Berény Róbert

Berény Aurél: Nő és gyermek.

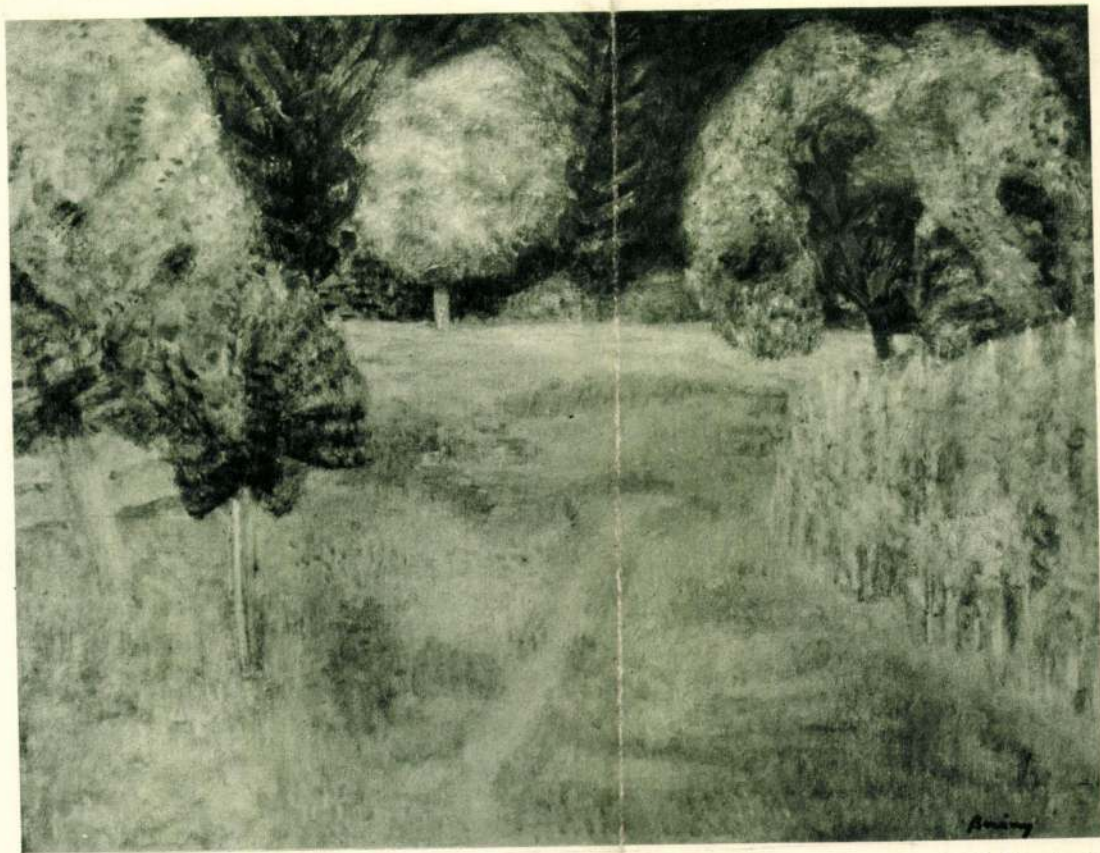
BERÉNY RÓBERT: Kapálók.

Nemzeti Szalon 1936. febr - márc
Kut -

Bereng' Cobler

Berény Róbert : Tájkép

25

MFI. Petrás felv.

MAGYAR MŰVÉSZET

1937. 25. l.

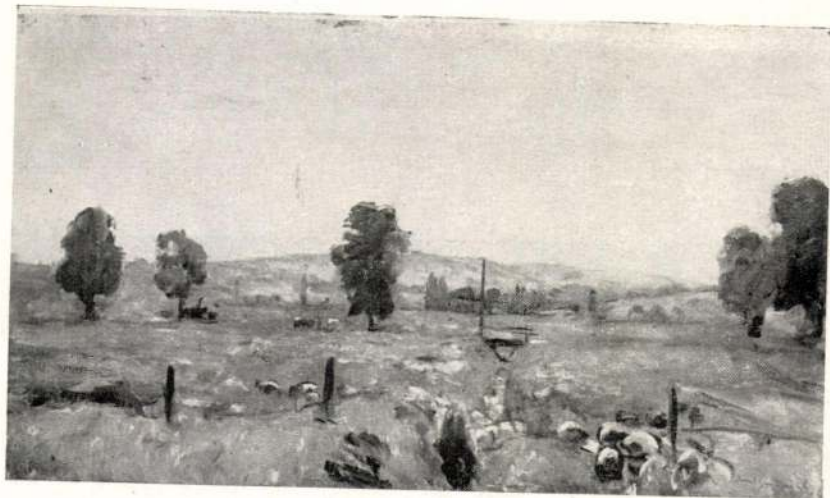
U

hez méltóan mutatott be, egy finom, ismeretlen férfit ábrázoló, elmélyült portréján kívül, az 1866-ban festett *Mohácsi ütközet* című kompozíciójához készült kis színvázlata képviseli. Ez a ragyogó színekben feldobott, szinte romantikus pátoszú kis tanulmány, rendkívül érdekesen világít bele a nagy mester lehiggadt, ünnepélyessé távolodott képeinek hátterébe. Azt az impressziókat lerögzítő lázt érezteti, amely alól ő sem tudta magát kivonni, amelyre azonban sajnos, később, a kép alakulásának előrehaladásával egyre több és több rakódik reá a kor szelleméből és a lehiggadásnak Székely Bertalant annyira jellemző kimértségből és józan megfontoltságából. Érdekes a történeti képeiről és freskóiról közismert *Than* Mórnak egy biedermeier hatású képe, amely fiatal, selyemfűzős nőt ábrázol. A kép keletkezésének 1891-es dátuma ugyanis fényt vet arra a hosszú és a századfordulóig állandóan lappangó biedermeieres irányra, amely a múlt század művészgenerációinak végleges letűnéséig még egyre-másra termeli késői gyümölcseit. Képtárunk multbeli főhiányát — amit ugyan most a Szépművészeti Múzeummal végrehajtott csereakció pótolni fog — igyekeztünk enyhíteni

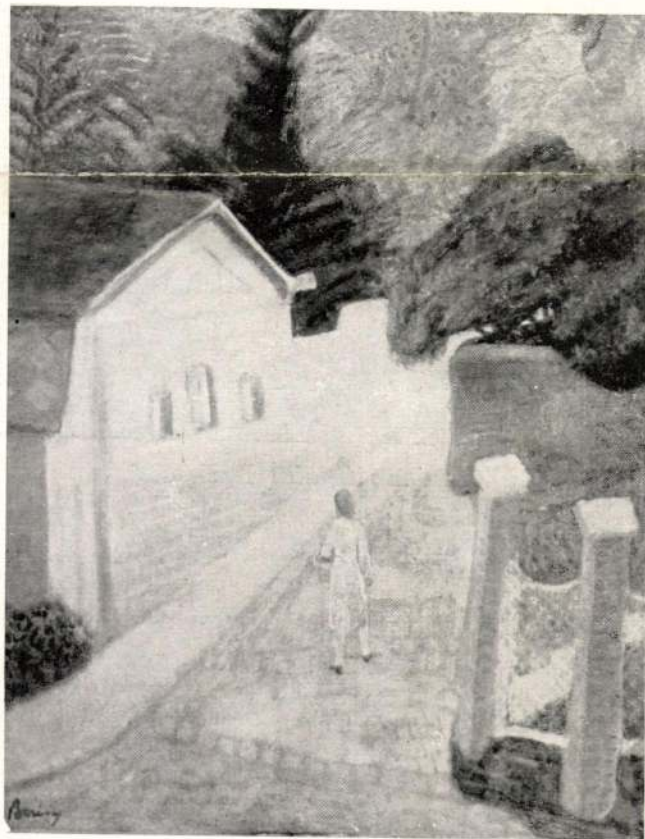
Munkácsy Mihálynak egy, Párizsban 1874-ben festett *Zálogház* (megj. a M. M. 1935. II. sz. címlapján) című művéhez készült tanulmányának megszerzésével. Az eredeti képen baloldalt, zsebredugott kézzel álló, cilinderes alakhoz készült ez a tanulmánya, bravurosan jelzi azt a könnyedséget, amellyel Munkácsy a legemberibb, legmélyebb érzéseket is kifejezni képes. A régi gyűjtés anyagából még meg kell említeni *Györgyi Giergl* Alajos női arcképét, amelyet egy tanítványa szignált, de nyilvánvalóan a művész sajátkezű alkotása, *Brocky* Károly *Rosa Freyin von Ubelli* című miniatűr arcképét, *Lieder* Frigyes és *Alconiere* Tivadar egy-egy férfi arcképét, *Barabás* Miklósnak egy romantikus akvarell tájképét, *Telepy* Károly *Erdei útját*-t, *Ujházy* Ferenc önarcképét, *Mészöly* Géza *A forrás* című kis festményét, *Greguss* Imre lovas tájképét, *Pálik* Béla virág-csendéletét, *Tornyai* János *Szoba belseje* című olajfestményét és végül *Bihari* Sándor *Vasárnap délután* című olajvázlatát. A nagybányaiak csoportjának, akik már eddig is méltóan voltak Képtárunkban képviselve, jelent újabb gyarapodást *Ferenczy* Károlynak, fivérért, *Ferenczy* Ferencet ábrázoló tiszta és közvetlen előadásmódjával különlegesen nemes

Ferenczy Károly

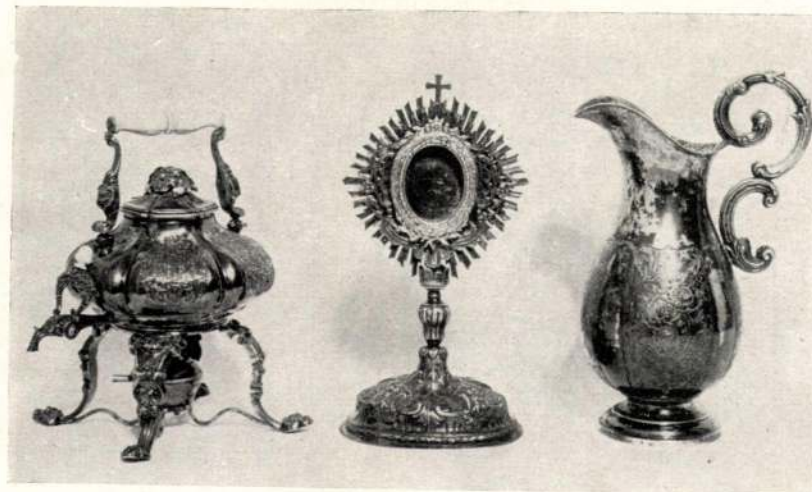

260. *Iványi-Grünwald Béla*: Tájkép legelő nyájjal.

60. *Berény Róbert*: Kertek mellett.

1120.

1119.

1121.

402. *Nyilassy Sándor*: Mezei munka.

Bereiny Róbert

929.

924.

930.

933.

931.

933.

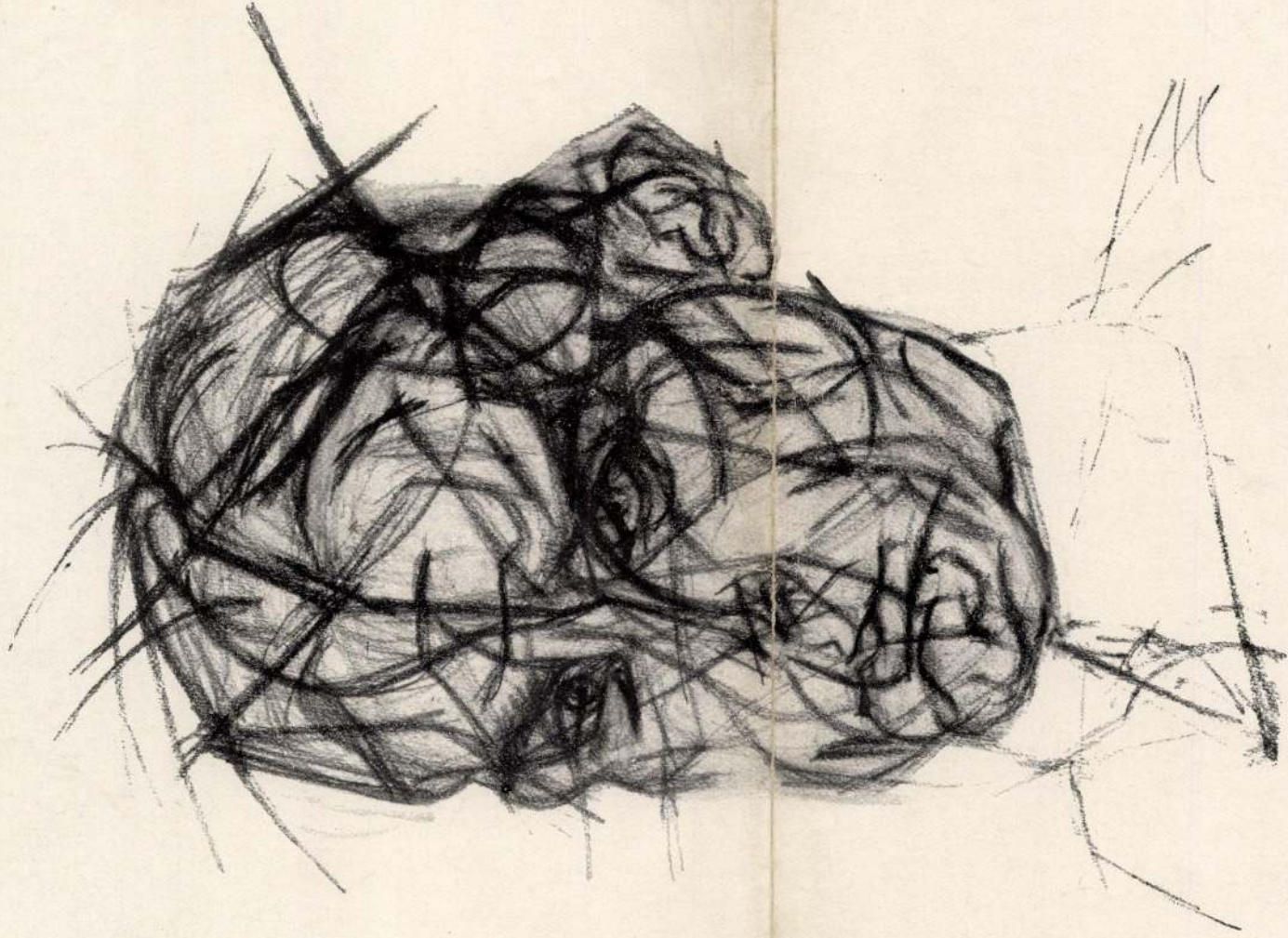

505. Rudnay Gyula: Bachusfej.

Bereiny Robert

Arckérajz (kicsinyítve).
BERÉNY RÓBERT RAJZA.

Muzsát. 1913. dec. 16.

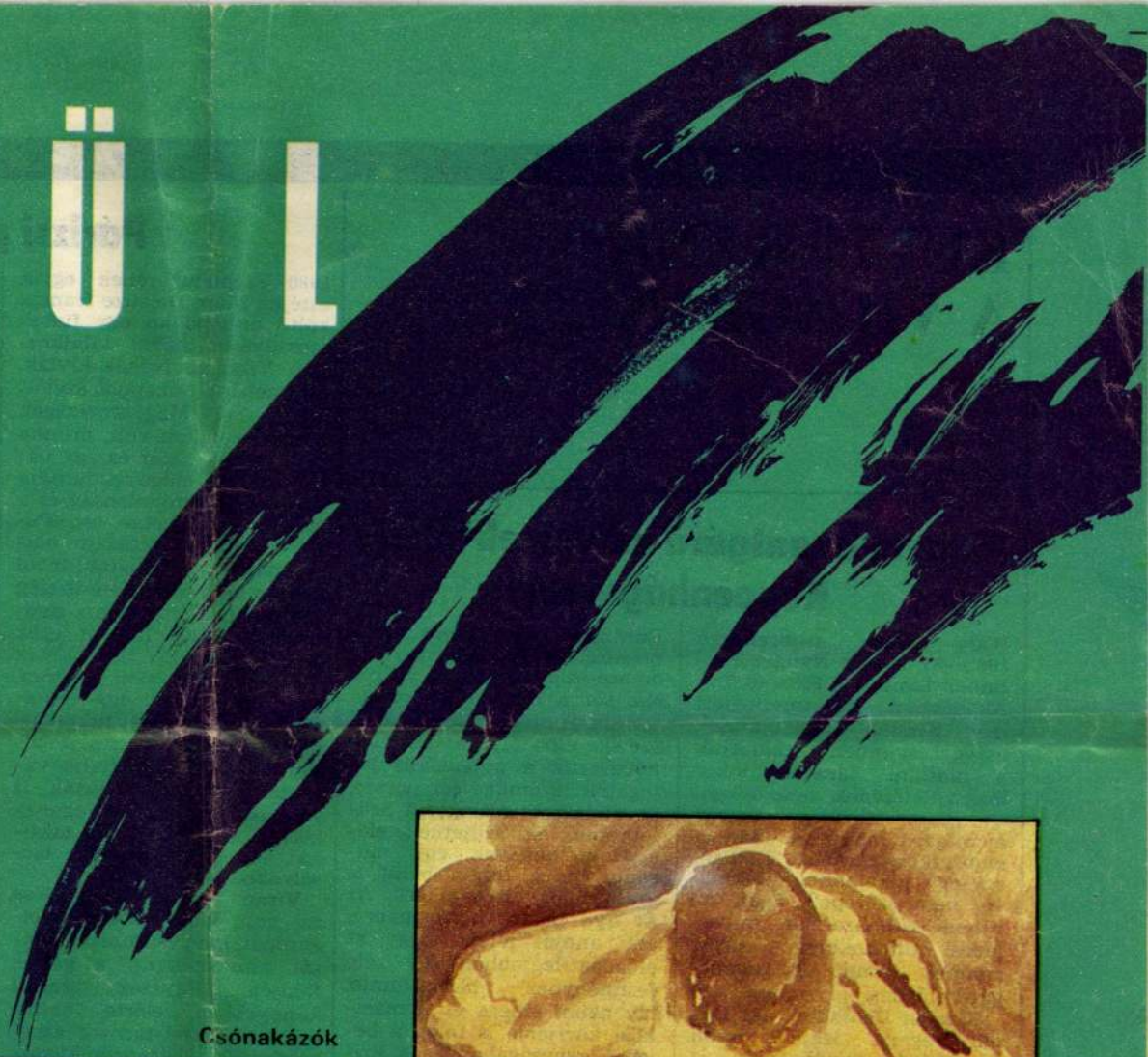
UeP

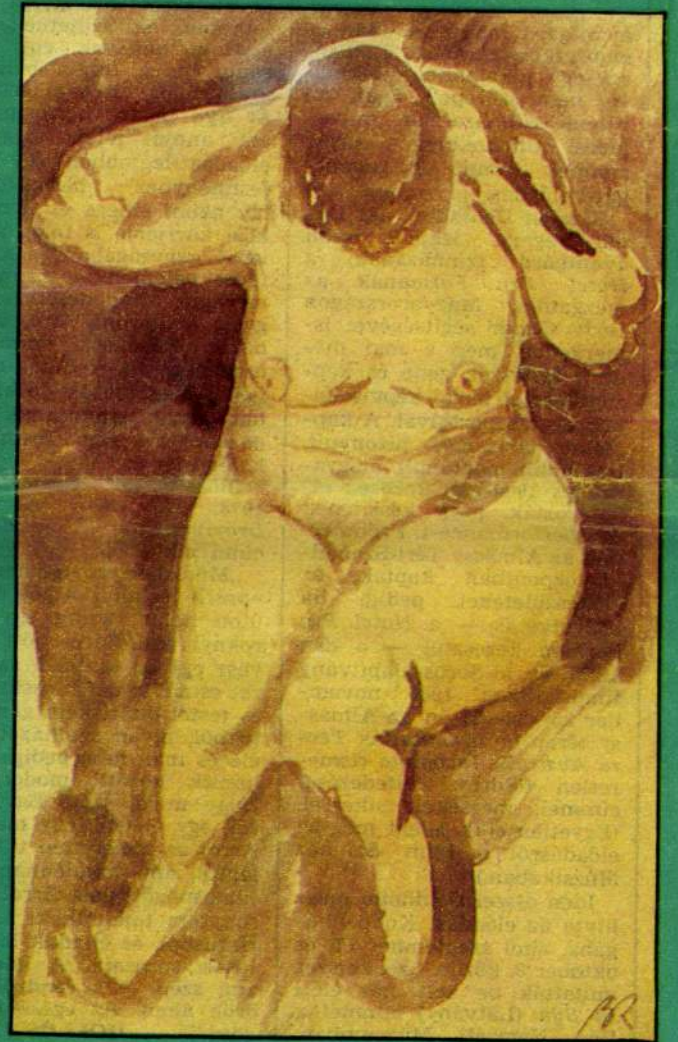
K Ö Z Ü L

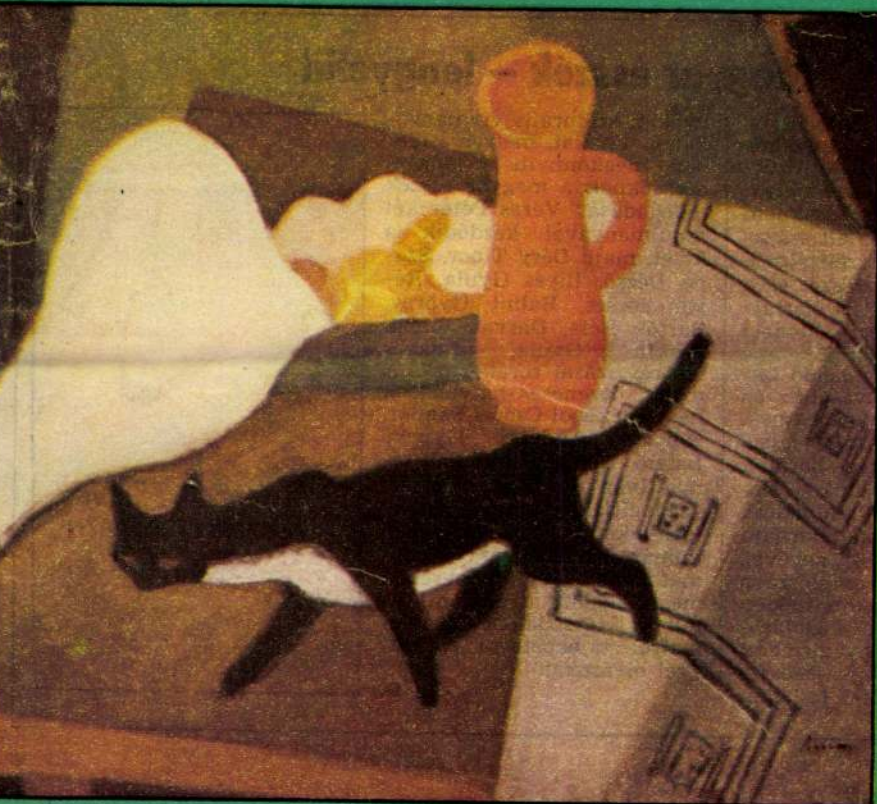
Olvasó lány

Csónakázók

Akt

Fekete macska

KÉKESDY KÁROLY FELVÉTELEI

KULTÚRÁNK A VILÁGBAN

Magyar avantgárd művészek sikere Koppenhágában

Bódy Gábor filmrendező 1982-83 között Nyugat-Berlinben tanított a Film és Tv-Akadémián. Itt ismerkedett meg Kirsten Dehlholmmal, és egyben innen datálhatjuk a mostani váratlan siker megszületésének lehetőségét. Váratlan, mert a magyar avantgárd művészet eddig a nemzetközi színházi életben, egy-egy alkalomtól eltekintve, nem szerepelt. Igaz, az itthoni színházakban, művelődési otthonokban is kuriózumnak számít egy avantgárd előadás.

Kirsten Dehlholm, aki Dánia egyik legjelentősebb avantgárd színházának, a *Hotel Pro Formának*, Magyarországon Bódy Gábor segítségével ismerkedett meg a mai modern festéssel, zene és képzőművészet hazai képviselőinek egy csoportjával. A kapcsolat tartósan bizonyult, Dehlholm megtanult magyarul, és 1986-ban közösen elhatározták, hogy készítsenek egy performance-t. Próbatertmet az Almásy Térsi Szabadidőközpontban kaptak, az előkészületeket pedig, ha közvetve is — a *Hotel Pro Formán* keresztül — a dán állam és a Soros-alapítvány finanszírozta. 1986. november 25-26-27-én az Almásy téren be is mutatták *Terra Australis Incognita* (Ismeretlen földrész felfedezése) címmel, mérsékelt sikerrel. (Egyetlen cikk jelent meg az előadásról a Film Színház Muzsikában.)

Idén ősszel Dehlholm meghívta az előadást Koppenhágába, ahol szeptember 17. és október 8. között tizenkét szer mutatták be telt ház előtt *Et Syn* (Látvány) címmel a Dán Nemzeti Múzeumban.

Jelenet és kritika az előadásról a Det fri Aktuelt című lapban

Synerne syner af for lidt, når Kirsten Dehlholm og Leise Dich Abrahamson forvandler Nationalmuseets festsal til Hotel Pro Forma

TEATER

Nationalmuseets Festsal til Hotel Pro Forma
Kirsten Dehlholm og Leise Dich Abrahamson
Et Syn

Dániában nem számít különösnek, hogy egy performance-ot múzeumban adnak elő, sőt a múzeumok szívesen látják a különféle művészetek előadóit, hiszen így növelhetik a potenciális látogatók számát, és persze, bevételeiket. Azonkívül születnek és születnek előadások, amelyek egy múzeum hideg falain belül is arathatnak forró sikert. Az *Et Syn* persze performance, ami annyit jelent, hogy az előadás legjobban egy „élő festményhez” hasonlítható, így aztán sikere és nemzetközi karrierje is főleg a bevétel nagyságában és a kritikus vélemények számában mérhető. Mindenesetre a jegyek 75 koronás ára, a telt házas előadások száma, a megjelent 11 kritika, a további meghívások jó kikiáltási árnak számítanak manapság az „élő festmény” kategóriában.

Idézet az *Ekstrabladet* 1978. IX. 28-i számának *Drommeteater* (Álomszínház) című cikkéből:

„Miközben az úgynevezett »profi« színház a jól bevált úton halad, addig egy maroknyi külföldről jött művész egy új kísérleti színházat csinál rituális lassúságból és testet öltött képi gondolatokból, olyan színházat, ami élő és mai, nem pedig a kullisszák közötti modorosság. Hogy miről szól? Egy napról, egy életről, egy meséről. Arról az ismeretlen tükörvilágról, ami mindennapi életünk mögött van. Arról, hogy sohasem találunk ki a labirintusból, és életünk labirintusok sorozata. A káoszról, ami szép — a rendről, ami örök álom. Az egész lenyűgöző.” **HOLLÓS JÁNOS**

Párizsi partizán

1980 szeptemberének egyik estéjén Marc Delouze francia költő otthonában egy fiatal, szemüveges nővel találkoztam. Virág Ibolyának hívták, alig néhány hónappal azelőtt hagyta el Magyarországot. Elénk és vidám volt, mintha nem három határ és egy válás lapulna mögötte, mintha nem a létbizonytalanság és a magány kerülgetné ott, Párizs városában. Másfajta magyarnak a hazájától távol néha mindebből a fele is elég ahhoz, hogy leteperje a depresszió; Virág Ibolyát csak nevetni láttam.

Akkor még nem tudtam, hogy rendelkezik egy — házamban ritkább — tulajdonsággal: az elképzeléseit tűzön-vízen át meg tudja valósítani. Vágyai másnak is vannak, de a vágyakhoz cselekvési stratégia — és taktika! — alig található a tarsolyokban.

Virág Ibolya elképzelése az volt, hogy közép-kelet-európai könyvsorozat kiadását kezdeményezi a gallok földjén. Egyesek szerint könnyebben elérte volna, hogy az Eiffel-tornyot átke-reszteljék. A francia kiadók ugyanis egy-egy magyar könyv megjelentetését is csak akkor vállalják, ha politikai érdekessége vagy különleges témája várhatóan kinyitja a vásárlói bukszákat. (Ezenkívül egy-egy kötet a baráti vagy műfordítói kapcsolatoknak is köszönhető, amelyek kiválogatásában azonban nagyobb szerepet játszhat a véletlen, mint az érték.)

Amikor 1980 szeptemberében találkoztunk, már megjelentek az első Krúdy-, Mándy-, Hajnóczy-, Esterházy-novellák Ibolya Virág fordításában, például a *Le Monde* hasábjain, és dossziében volt egy francia nyelvű magyar könyvsorozat terve is.

Meglehet, minderről beszélt, amikor Saint Honoré

utcai lakásában meglátogattam, de én csak egy nagy, fehér, otthonról hozott kувaszra emlékszem. A kutya pofáján kétoldalt vastagon csurgott le a nyál az ajándékba hozott sütemény látán. Hét évvel később, a Zimmer kávéház teraszán ülve, amikor felidézem a jelenetet, Virág Ibolya nevetve tagadja, hogy a kutya különösebben éhezett volna. „Ez a szokása — mondja —, ha jóllakott, akkor is.” Elhiszem.

A hét kövér esztendő története amúgy is elfeledtetni a hét soványét. *Kövér esztendők* — írom, mert a tervezett Domaines Danubiens könyvsorozat első kötetei már megjelentek. Krúdy Gyula N. N. (Sipos Gyula kiváló bevezető tanulmányával), Kemény István *Magyar munkások*, Szücs Jenő *Vázlat Európa három történelmi régiójáról*, Bibó István *Négy tanulmány* és Grendel Lajos *Éleslövész* című könyvei megtalálhatók a nagyobb francia könyvesboltokban. Megjelenésükről és sajtóvisszhangjukról az Új Tükör is számot adott. (Esterházy Péter *Függő* című műve várhatóan télen jelenik meg a Souffles nevű kiadónál, Jean Louis Schefer bevezetőjével és Karátsón Endre utószavával.)

Vajon hogyan valósulhatott meg az a nyolcvanban még abszurdnak tűnő tervzet, mikor annyi magyar álom foszlik szét Nyugaton nyom nélkül?

Azt hiszem, ehhez Virág Ibolya szakmai felkészültségén, francianyelv-tudásán és szívósságán kívül a csillagok jó együttállása is szükséges volt, és annak hozománya-ként a megfelelő mennyiségű pénz és bizalom. Ezt kapta meg honfitársnőnk és a L'Harmattan nevű kiadó a francia államfő magyarországi látogatása után.

Bizonyára sokan megkérdezik: miért éppen ezeket a

könyveket választotta ki Virág Ibolya? (Bár interjút nem adott, kénytelen vagyok az ő szavait idézni.) „Krúdyt az értékén kívül azért választottam, mert Franciaországban tíz éve a századvég divatja dúl. Keményt könyve igazságtartalma miatt. Szücs Kelet-Nyugatról mint egységről gondolkodik. Grendel a határon túli jó irodalmat képviseli. Esterházy pedig már ismert és becsült szerző a francia szakemberek között.” (Részben Virág Ibolya jóvoltából, aki több kisebb írást lefordította a Liberation számára.)

A felsorolt könyvek 2500-3000 példányban jelentek meg. (Megjegyzem: ha a felét eladják, a kiadó már keres a bolton, miközben itthon tiszser ekkora példányszám sem elég ahhoz, hogy a könyv ne legyen ráfizetéses. És ez nem a magas francia könyvárak miatt van! A helyi átlagfizetést viszonyítási alapul véve, a francia könyvek árai nem magasabbak az itthoniaknál... De ez már egy másik cikk témája.)

Azt mondják, hét év alatt az ember sejtjei kicserélődnek. Virág Ibolyán ezt nem lehet észrevenni. Igaz, mára életkörülményei javultak, és egy éve megkapta a magyar államtól a konzuli útlevelet, amellyel bármikor hazalátogathat. Ezen a szeptemberi estén jogosabbnak látszik a vidámsága, a kemény kézfogása, és megvalósíthatóbbnak az álom. Már csak azért is, mert a Souffles világirodalmi osztályát fogja igazgatni. Ott fog megjelenni a Domaines Danubiens sorozat évi hat könyve is.

Azt hiszem, minden ország fővárosában elkelve egy-két ilyen honi illetőségű „partizán”, aki az időleges kirekesztést és mizériát is vállalva, hídfoállításokat épít ki hírnök, kultúránk és — közvetve — gazdaságunk hódító csapatai számára.

NÓGRÁDI GÁBOR

Magyar esszék — lengyelül

Rövid időn belül másodszor jelent meg magyar esszékötlet Lengyelországban. Ezúttal a krakkói Wydawnictwo Literackie kiadó csaknem hatszáz oldalt szentelt századunk magyar esszéistáinak. A válogatást, az előszót és a szerzők művei elé írt életrajzi vázlatokat Jerzy Robert Novaknak köszönhetjük, irodalmunk régi és odaadó barátjának, akit olvasóink az Új Tükörből is ismerhetnek. A tizenhárom fordító lajstromján szintén régi barátok nevével találkozunk, Novak mellett Camilla Mondral, Tadeusz Olszański, Barbara Kłoczko és mások nevével.

Novak jó kétíves előszava — a tőle megszokott módon — határozott állásfoglalásokat kínál, és az anyagismeret kiváló szintjén foglalja össze azokat a történelmi fejlemé-

nyeket, kulturális vívmányokat és vitákat, melyek ismerete megkönnyíti a lengyel olvasóknak a magyar esszék befogadását. Veres Péter két tanulmányával kezdődik a kötet, majd Déry Tibor, Szabó Dezső, Illyés Gyula, Révai József, Bálint György, Bartók Béla, Darvas József, Szekfű Gyula, Lukács György írásai sorakoznak. A mai ötvenesek-hatvanasok nemzedékéből Csoóri Sándor, Kovács András, Gyurkó László, Bertha Bulcsú, Vitányi Iván és mások esszéi gazdagítják a kötetet, amely igen alkalmas arra, hogy egy, immár évtizedek óta a dogmatizmus elleni harcban megérlelődött irodalom és felnőtt társadalom problémáiról tájékoztassa a lengyel olvasókat.

CS. D.

Kolekcja Literatury Węgierskiej

Odkrywanie
Węgier

Wydawnictwo Literackie

E G Y A N Y O L C A K

BERÉNY
RÓBERT

EMLÉK-
KIÁLLÍTÁSA
SZEKSZÁRDON

Berény Róbert, Czigány Dezső, Czóbel Béla, Kernstok Károly, Márffy Odön, Orbán Dezső, Pór Bertalan, Tihanyi Lajos nevének említésekor már csak egyetlen szóval lehet folytatni a mondatot: nyolcak. A XX. század elején megalakult művészeti csoportulás egyik tagjára, a száz éve született Berény Róbertre emlékezik, Szekszárdon, a művészetek házában rendezett kiállítás.

Ha egy röpké pillanatra megidézzük a századelő magyar társadalmának, kultúrájának forradalmi telítettségű korszakát, láthatjuk a megújulásra törekvő, demokratikus szellemű kulturális élet ocsúdását. E szellemi erjedés hevületében született a nyolcak társasága. Új korszakot, új kifejezési formát kutatva – 1909 és 1911 között – magukat „keresőknek” nevezik. Nem elvi nyilatkozatokban, tendenciózus témaválasztásban, hanem műveik szellemében és formavilágában voltak a radikális újat keresés képviselői. A forrongó magyar valóság adott alapot ehhez: félresiklott társadalmi fejlődés, felemás, kapitalizmus, a nemzetközi munkásmozgalom áramkörébe kapcsolódó munkásszervezkedések, a feudális múlt élő maradványai, a szocialista elvek rohamos térhódítása. Mindez a művészetekre is hatott. A nyolcak és a proletárforradalmár aktivisták egyaránt az új, még bontakozó állam szolgálatába állítják művészetüket. Tevékenységük révén új értelmet nyer a plakát. Legismertebb ezek közül a két kezét magasba tartó alak végsőkig redukált, sziluetthatásra épített kompozíciója Fegyverbeli Fegyverbeli felirattal – Berény Róbert alkotása.

Berény a nyolcak legifjabb, érzelmeiben legszárnyalóbb tagja, a folytonos újakezdések embere. Minden új külső hatásra, friss festői irányzatra azonnal reagált. Kezdetben Munkácsy Mihály stílusa hatott rá. A század első éveiben megfordul a mintarajziskolán, majd Párizsban az akadémia rajzolói között hamarosan az élre került. Itt ismerkedett meg a Cézanne-től kiinduló modern művészeti törekvésekkel. A plaszticitás, térbeliség, síkszerűség olyan fogalmak, melyek mélyen foglalkoztatták Berény Róbertet. Ő maga így fogalmazott: „... a legsúlyosabb probléma, az ornamentikának a térbeliségek ábrázolásával való összeházasítása. Ezt sok esetben nevezhetem a festészet aktuális problémájának is.”

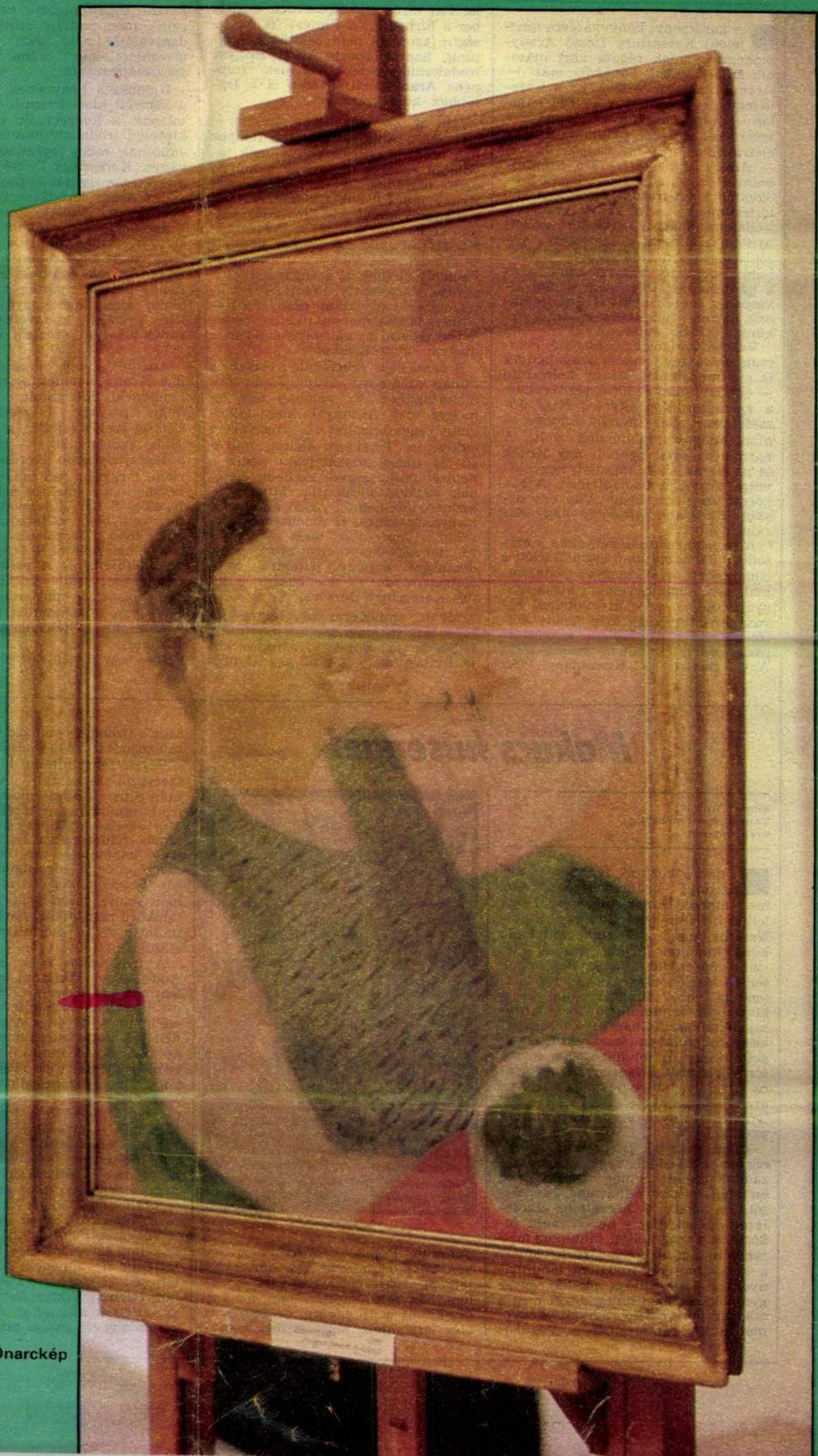
Befelé forduló, tépelődő, meditatív egyéniség. Idézzünk az 1911-ben megjelent „Művészeti nevelés az iskolában” című írásából: „Művészetelvezés (értés) és csinálás egyazon ok szülötte, mint a játszás (a játékok kitalálása, készítése). A játszás módját, a játszás megválasztását gyermekkori belső lelki élmények és a priori hajlamok determinálják. Sejtésem szerint a játszásban az öntudatlanban élő szexuális energiák élnek ki magukat abban az értelemben, amint azt Freud álmokra vonatkozóan álommagyarázatában kifejti...”

A modern szellemű léleklátás, a következetes önvizsgálat azokon az önarcképein is megjelenik, amelyeket az idegenben töltött hat esztendő után itthon fest. Feladva avangárd törekvéseit mind közelebb jutott a tradícióhoz és lett a nagybányai iskola örökét újraélesztő – posztnagybányai – csoport jellegzetes képviselője. A II. világháborút túlélve főiskolai tanárként plántált tanítványaiiba esztétikai készséget és emberséget.

Berény Róbert szekszárdi emlékkiállításának anyagát, amely december 31-ig tekinthető meg, a Békés Megyei Múzeum (Békéscsaba), a Budapesti Történelmi Múzeum, a Herman Ottó Múzeum (Miskolc), a Janus Pannonius Múzeum (Pécs), a Kecskeméti Galéria, a Magyar Nemzeti Galéria, a Szombathelyi Képtár és a Türr István Múzeum (Baja) kölcsönözte.

DECSI KISS JÁNOS

Önarckép

A nemzet költője

Keresztury Dezső. „Csak hangköre más”
— Arany János 1857—1882
Szépirodalmi Könyvkiadó

A karácsonyi könyvvásárra megjelent Keresztury Dezső monográfiájának régóta várt második kötete: „Csak hangköre más” — Arany János 1857—1882. Ez a terjedelmre is tekintélyes — 650 oldalas — impozáns könyv folytatása a szerző két évtizede publikált Arany-életrajzának. („S mi vagyok én...” — Arany János 1817—1856, Szépirodalmi Könyvkiadó, 1967.) Újabb irodalomtörténet-írásunk egyik legszebb teljesítménye ez a könyv, mely az irodalomtudomány művelői mellett nyilván számíthat a szélesebb olvasóközönség érdeklődésére is. E várható érdeklődés választ adhat arra a kérdésünkre, mit jelent a mai olvasónak, s ezen belül is fiataljainknak, Arany János. Azt-e, amit nekünk, idősebb évjáratoknak?

Valaha, amikor az édesanyák nemcsak énekeltek, hanem szavalgattak is gyermekeiknek, Arany költészete — éppúgy, mint Petőfié, sőt Gyulaié, a századfordulón divatos Kiss József vagy akár Inczédy Lászlóé — mindennapos táplálékunk volt. A harmincas évek nebulói úgy lépték át az elemi iskola kapuját, hogy kívülről fújták a Családi kört, a rabgolyót, meg azt, hogy „Van egy ország: Eldorádó, / Innét a nagy Királyhágón...”

A magam nemzedékét, mely a második világháborúban eszmélkedett s ismerkedett az élő magyar irodalommal, nem tankönyveink iskolás magyarázatai, s az előírt kötelező olvasmányok győzték meg Arany költői nagyságáról, hanem a kortárs irodalom oly csodálat nagyságai, mint Ady, Babits és Kosztolányi. Az

Arany Jánosról szóló irodalom tengeri volt már akkor is. Az igényesebb diák természetesen olvasta Riedl Frigyes Arany Jánosát és Gyulai Pál híres emlékbeszédét, a stréber a hírhedt „kis-Pintért” is. Érettségire azonban nem belőlük készültünk, hanem Szerb Antal magyar irodalomtörténetéből. Ennek frapáns Arany-portróját ma is a legjobbak közé számítom.

„Ha az Ezeregyéjszaka dzsinjei — írta Szerb Antal — egy nap felkapnák Magyarországot és elvinnék távolabbi egekbe, úgy, hogy a helyén nem maradna semmi más, csak Arany János tizenkét kötete, ezekből a mágikus könyvekből maradék nélkül ki lehetne olvasni a magyarság eidosát. Minden szál hozzá vezetett és minden szál tőle vezet, a magyar szellemi életnek ő a sugárzasi központja. Vörösmarty, Petőfi, Ady költészetében van valami csodaszerű — Arany Jánost matematikailag le lehetne vezetni az előzményekből és a magyar adottságokból.”

S ezzel el is érteztünk Keresztury minap megjelent Arany János-monográfiájához. Ez valóban úgy ismert meg Arannyal, hogy költészete egyszerűsége a magyarság eidososa is. Törekeny alakja, művészi és tudósi magatartása pedig a nemzet múlt századi szellemi életének sugárzó központja. Mindez — eszményítés nélkül. Azzal az elemző tárgyilagossággal és tudományos moralitással újításteremtve, mely a modellre, nemzeti klasszicizmusunk poeta doctusára éppúgy jellemző, mint életrajzíró doctor poeticusára, a tudós Keresztury Dezsőre.

Mi az, ami Keresztury könyvének olvasóját megragadja és mindvégig fogva tartja? Eppen ez a tudósi objektivitás, mely sosem akadályozza

abban, hogy vonzódjék is tárgyához; hogy belülről azonosuljon vele s magát a kort is belülről ábrázolja, feltejtve mindazokat a szálakat, melyek — Szerb Antal szavai szerint — hozzá és tőle vezetnek. Azt is a szerző javára kell írunk, hogy noha nyilvánvalóan nagy filológiai felkészültséggel dolgozik, ez csupán átsejlik monográfiája szövetén; mondanivalóját nem teszi nehézkesé, élvezhetlenné holmi hivalkodó jegyzetapparátus.

Újdonsága könyvünk az is, hogy a nemzeti klasszicizmus tudós apostolának, a konzervatív és nagy tekintélyű irodalomtudósának, Horváth Jánosnak talán legkedvesebb tanítványa, Keresztury Dezső — aki természetesen tiszteli és figyelembe veszi az Arany-kutatás korábbi monumentumait, Gyulai, Péterfy, Riedl, Vojnovich, Barta János és persze Horváth János munkáit — asszimilálja Babits, Kosztolányi, Szerb Antal és mások eredményeit is, olyan Arany-portrét nyújtva, mely a filológiai alaposágot egyesíti az előadás esszéista könnyedségével, eleganciájával és szépírói eredetiségével.

Anélkül, hogy rangsorolni akarók Arany életének és művészi fejlődésének időszakait, kétségtelen, hogy pályája 1857-től haláláig, 1882-ig ívelő szakasza a legizgalmasabb, legdrámaibb s — mindmáig — a legrejtélyesebb Keresztury újszerűen tárgyalja ezt az életszakaszt, bevilágítva a lélek és a kor mélyrétegeibe. S bár Előszavában ő maga úgy véli, hogy vállalkozása nem lehet több becsületes kísérletnél, könyvének pillérei — fejezete *A nemzet költőjéről* és *A palota* (az Akadémia) *foglalóról* — szilárdak és minden bizonnyal időt állók. Könyve telve van feledhetetlen részletekkel, a korfestés és lélekelemzés telitalálataival.

Íme, egy a nagykőrösi tanárkodás

éveit idéző részlet: „A magyar nemzethez való tartozás egyre kevésbé jelentett számára nyelvi vagy pláne törzsi-vérségi kapcsolatot, hanem egyre inkább műveltséget, vállalkozást, öntudatot... S annak igazolására, hogy teljesen levetette Szalon-tán még fel-feltűnő előítéleteit, szolgáljon itt csak egy régi diákjával, Ágai Adolfal kapcsolatban megtörtént eset. Az egyik osztályon erőtt vett egyszer a kamasztömeg erőszakoskodó dühe. Társukat, akiről kiderült, hogy zsidó, megverték. Arany a tömeghisztéria tetőzésekor lépett a tanterembe. Csönd lett. A költő szóltan távozott s nem jelent meg a következő órákon. Az engesztelő küldöttségnek azt mondta: »Olyan osztályt, mely valakit a vallása miatt bánt, én nem tanítok.« Csak amikor az elégtételadás megtörtént, kezdte el újra a tanítást.”

„Sokan a legszelídebb magyar költőnek tartják — írja könyve utóhangjában Keresztury. — Aligha van igazuk. Bizonyos, hogy minden vitát, támadást, gonosz vádaskodást s jöhizemű félremagyarázást túlélő hatása nem a szinpadias indulatokat felkavaró gesztusokból, hanem inkább szerényen gazdag személyességéből sugárzik. De örvényes műveiből annyi nehéz gond s konok bizalom, halálérzés és életerő, tanító buzgalom és művészi rafinéria, keserű kiábrándultság és megszenvedett bölcs mosoly, tisztaság és otthonosság, századok örökségét újraélesztő nyelvi gazdagság is árad s oly időtlen érvénnyel, ahogy a kristályok mélyén pihenő fényből. Szélsősége: belátással, keserű humorral fékezett bölcsesség...”

Magyar Ország

Makacs hűséggel

Simor András:
Táncsicsról Ladányi
Szépirodalmi

Talán a köztünk fennálló jó évtizednyi korszakosság is tette, hogy amikor Simor András 1957-ben lelkes hittel belevetette magát a költészetbe, majd a *Tűztánc* antológia körül kialakult lírikusi csapat harcaiba, én enyhe szkepszissel figyeltem e zászlóborást. Az „új forradalomban” bízó emigránsokkal és a klasszikus kommunista forradalmiság feltámasztásában hívó hazai lelkesekkel szemben csendesen ismételttem egy új felvilágosodás és reform jelszavát. (Nem arra a reformra gondolva, amelynek ma esélye van arra, hogy címkeje alatt egészen elmentéses irányzatok is álcázhatják magukat.)

Talán ennnyiből is kitetszhet, hogy három évtizeddel vagy negyedszázaddal ezelőtt Simor András meg én elég messze állhattunk egymástól. De akkor is becsültem elkötelezettségének tiszta hevét, majd fokozatosan meg kellett tanulnom méltányolni azt az odaadást is, amely a latin-amerikai irodalom tanuimányozása és fordítása mellett egyre gyümölcsözőbben mutatkozott meg a magyar progresszív radikális hagyományainak kutatásaiban is. Végül is

Írói pályámat tizenkilenc évesen kezdtem. 1957-ben közölte először versemet a Bolóni György szerkesztette *Élet és Irodalom*. Húszévesen spanyol-magyar szakos bölcsészhallgatóként lettem tagja az 1958-ban megjelent, azóta irodalomtörténeti jelentőségűvé vált *Tűztánc* című antológiának.

Táncsics, Petőfi, Vasvári tiszteletében találkoztunk. Ez a triumvirátus jelképi zavartalanságban csak egyetlen, bár feledhetetlen nap néhány óráján át volt együtt, de ennyi is elég lett ahhoz, hogy eszmei rokon-

ságuk tizennégy évtized távolából is tájékozódási magaslattal szolgáljon.

Egyre letisztultabb költői művei, szervezői-szerkesztői vállalkozásai után Simor András most mestereiről írott tanulmányait fogta csokorba. Már az első, a Táncsicsról írott valóság földrészekén és korokon átívelő kapcsolatot tár fel a *Józanész* szerzője és a nicaraguai gerillavezér Sandino között. A továbbiakban szinte mindegyik írása széles látókörű nemzetközi párhuzamokban mutatja fel a szocializmus magyar előfutárait.

A nyolcvanas évek elején Simor András egy váratlanul izgalmas műben (*Az idő megújult*, Magvető) egy pirulnivalóan elfelejtett szocialista elődünknek, György Aladárnak műveit jelentette meg remek kísérő tanulmánnyal. A mostani kötetben ezt is olvashatjuk, újra eltűnődve azon, hogy György tanúvallomása szerint Marx tudott Eötvösről, sőt Petőfiről is! Milyen jó volna erről más forrásból is értesülni...

Némi elforgultság vezethet, nyilván, de engem különösen érdekelnék Simor Petőfi vizsgálat tanulmányai, legyen szó akár eszméletörténeti utalásokról, akár finom poétikai észrevételeiről. Simor több oldalról is visszatér Petőfi jobbára elfeledett baloldali társaihoz is, s az irodalomtörténet figyelmének köréből szinte teljesen kiiktatódott Petőfi-követőkhöz, Darmay Viktor, Samarjay, Medgyes Ferenc alakjához. Az irodalomtudományi céh magas pulpitusáról le-

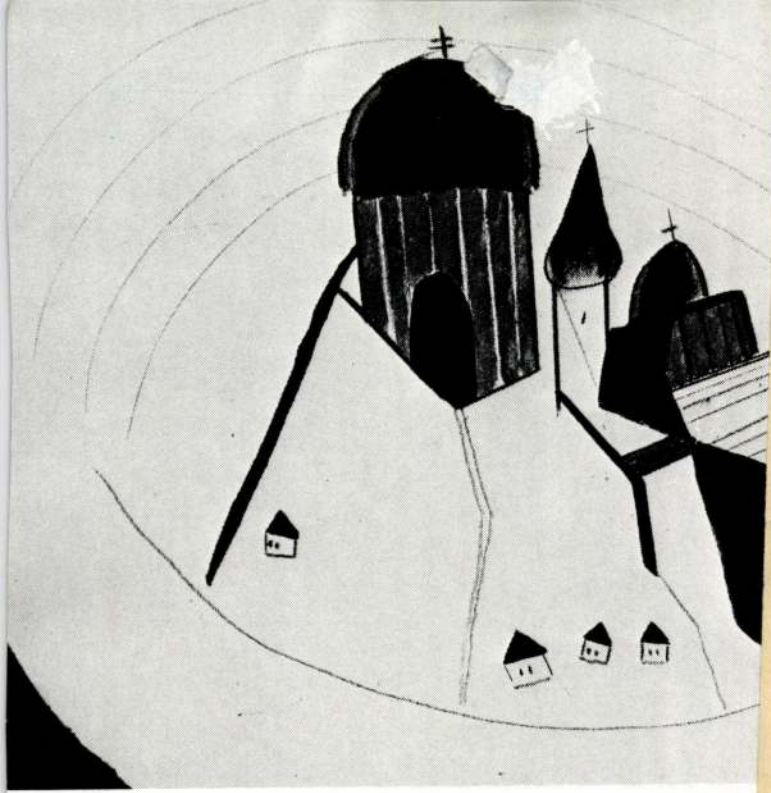
hetett persze fölényesen mosolyogni Simor egyik-másik, talán túlzó megállapításán, de még jobb lett volna támogatni, biztatni ezt a tanár költőt, aki egyedül — vagy olykor diákjai és kollégái segítségével — makacs hűséggel munkaközösségek elhanyagolt feladatát veszi a vállaira.

Olyan munkaközösségeket, amelyek az elmúlt évtizedekben jobbra meg sem alakultak, mert a forradalomellenes divatok terrorja még olyanokat is eltántorított e kérdésektől, akik eredetileg kedvvel fogtak volna ilyen témák kidolgozásának.

Ma sem hiszem persze, hogy azok az írástudók, forradalmárok, akiket Simor szeret, mind követhetően aktuálisak ma. De alakjukat idézve küldetést teljesít, amelynek az irodalom túl közéleti jelentősége is van: az újabban oly sokat emlegetett, jelszóvá emelt reform orvosolhatatlanul rossz irányba fordulhat, ha a forradalmak erkölcsi és eszmei értékei elhomályosulnak. Ezek az értékek ma nem másolhatók, de tisztán megőrzendők, mert ha megfelleledkezünk róluk, a társadalmi megújulás morális káoszba és néhány kiváltságos réteg szemérmetlen tobzódásába fulladhat.

Felkeltő tanár

etlen hatása mellett kitapintható az akti-
sták expresszív tájékozódásának hatása is,
zemély szerint pedig *Uitz Béla* befolyása.
z 1917-es *Kettős arcképre* is pontosan
ik, amit Szabó Júlia a magyar aktivizmus
onzáskörébe kerülő fiatalok formanyelvé-
ől általában ír: „expresszionizmus, amely a
magyar hagyományok következtében in-
ább expresszív naturalizmus volt”. Szőnyi
amarósan szakít még ezzel a megszeli-
ett „izmussal” is, később már csak olyan
ávoli „elődökre” szokás hivatkozni festé-
nete kapcsán, mint *Munkácsy* vagy *Bomb*

ezekben a kísérlet
próbálja megvalósí
amely (...) »dró
művész háta mö
amelyet a grafikus
időben sokkal kev
szobrásznak később
is az új klassziciz
Úgy látszik, a G

Bereny Róbert

Weinertler archipre

Tobiasz József: A freskó- és a európai művészet
Művészet, 1976. december - 30. oldal.

A kiállítási terem ajtaján kívül még valami láthatatlan falon is átlépünk, amikor Berény Róbert képei elé érkezünk. Prózai és nyers mindennapjainkat háttározottan magunk mögött hagyjuk, és különös szűrőn át különös síkra vetített „képét” látjuk. Mi ez a szűrő, ami letompítja a külső zajt, mélyen zengő egységbe foglal minden színt? Az igazi művész látása, persze, de ez (éppen Berénynél) annyi mindenből tevődik össze, olyan komplikált. Van benne nemes, férfias líra és sok emberség, érzékenység a világ dolgai felé és tiszta kultúra és még sok minden az elemezhetetlen ösztönön és tehetségen kívül.

És még valamit érzünk. Valami olyat, hogy ez a művész csakis ebben a korban, ezekben az évtizedekben szólalhatott meg, 40–50 évvel ezelőtt, ha véletlenül akkor él, néma maradt volna. Talán kereskedő lett volna vagy vidéki erdész. Ma egyik legjellemzőbb, vezető művésze a magyar piktúrának, bár lázas, zavaros, nyugtalan életünk mögött a nagy nyugalmat, rendet érzi már. Talán ez esik – tudat alatt – különösen jól új képei kiállításán.

Magyarország, 1935. december 1.

Mikolyfi Erő: Művészet, Barátok
Bp. 1977. Csütörtök

Séta egy gyönyörű magyar kiállításon

„Szép otthon – boldog élet”

Az Iparművészeti Társulat jubileumi ünnepe

Félszázadik születésnapjának ünnepére kedves, mosolygós címet írt kiállítása fölé az Iparművészeti Társulat: „Szép otthon – boldog élet”. És a szép címhez méltó szép kiállítást is rendeztek. Olyan szépet, ügyeset, ötleteset, amilyent talán még nem is láttunk Budapesten.

Az Iparművészeti Múzeum átépített nagycsarnokában van a kiállítás, vagy harminc fülkében vonul fel az iparművészet minden elképzelhető ága, és mindegyikben sok-sok izléses tehetség. Itt van minden, ami mindennapi életünket megszépítheti, de itt van az is, ami luxus, ami csak azért van, hogy örömet szerezzen. Megtanít a kiállítás arra, hogyan tehetjük széppé otthonunk hasznos berendezését, és hogyan díszíthetjük ezt tovább ízléssel, korszerűen.

Az első fülke gondosan válogatott *kisplasztikai* gyűjtemény. Beck Ö. Fülöp, Pátzay Pál, Medgyessy Ferenc és más kitűnő szobrászaink remek kis bronzai, plakettjei kerültek itt a vitrinekbe.

Mellette kapott helyet a *kerámia*. Itt van a modern magyar fazekasművészet minden kiváló művelőjének néhány reprezentáns darabja: Gádor, Kovács Margit, Ráhmer Mária, Endrő Margit és mások.

A *népművészeti* fülkébe tizenöt vidéki múzeum ritkaságait hozták föl. Olyan anyagot gyűjtöttek össze, aminek legnagyobb részét még sohasem látták Budapesten. Szőttesek, faragások, korsók, tányérok.

Csak néhány darabból áll a *könyvművészeti* kiállítás, de ez aztán igazán a krémje annak, amit Magyarországon ma produkálnak. Molnár C. Pál, Reiter László, Buday György nevét kell itt elsősorban feljegyeznünk. Az egyházművészeti részben Molnár C. Pál eredeti freskókat készített a falra, Ohmann Béla terrakotta stációi díszítik a kis kápolna oldalfalait.

Azután egy utca következik, ahol a *modern kirakatrendezést* mutatják be kitűnő fiatal iparművészek tervei nyomán. A többi fülke mind egy-egy berendezett enteriőr, ahol élnek, lélegzenek, működnek a bútorok, szőnyegek, textilek, üvegek, porcelánok, könyvek és más berendezési tárgyak. Lakatos Artúr lakószobája kitűnő kiindulása lehet egy új modern magyar bútorstílusnak. Nagyon szépek népies motívumokkal tervezett szőnyegei is. Mások bemutatják a dolgozó nő és a luxusnő szobáját is, az utóbbi csupa játékos ötlet. Egy írodát Molnár Farkas tervezett racionálisan, tárgyilagosan, egy cukrászda Kaesz Gyula stílusérzékét dicséri.

Igazán pompás a *színpadművészeti* rész, amelyet Németh Antal dr. rendezett.

Nagyon szép a *fotokiállítás* is, ahol Balogh Rudolf, Pécsi József, Rónai Dénes, Escher Károly vezetésével felvonulnak európai hírű mestereink és amatőrreink.

BERÉNY RÓBERT

17. Kernstok Károly arcképe olajf.
18. Tájkép körtefával   "
19. Olvasó kisleány   "

Nemzeti Szalon -

Kut

1938 - okt. nov.

~~D~~

KÉPZŐMŰVÉSZEK ÚJ TÁRSASÁGA

ELNÖK:

EGRY JÓZSEF

ALELNÖKÖK

BERNÁTH AURÉL

KMETTY JÁNOS

MEDGYESSY FERENC

Berény Róbert, Kossuth-díjas festő- és grafikusművész!
1) Folytatás

Műek és alkotók

Tükköt, Budapest, 1980. szept. 28.

A KIESELBACH GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ

kétnapos, nagy decemberi aukciójára felvesz
kimagaslóan kvalitatós, **magyar klasszikus modern**,
valamint **külföldi és antik festményeket**.

Az aukció a Vígyszínházban kerül megrendezésre.

November elején tartandó „Nyolcak és Aktivisták” kiállításunkra
jelentős festményeket keresünk. (Berény Róbert, Czigány Dezső,
Czóbel Béla, Kernstok Károly, Márffy Ödön, Orbán Dezső,
Pór Bertalan és Tihanyi Lajos, Nemes Lampért József, Uitz Béla,
Perrott-Csaba Vilmos, Galimberti Sándor, Kassák Lajos,
Mattis Teutsch János és körükhöz tartozó más művészekről.)

Információ: Kieselbach Galéria, Budapest V., Szent István krt. 5.

Tel.: 269-3148, 269-3149, Fax: 269-2219

E-mail: kieselb@mail.mata.vu

AZ AUKCIÓ: 1999. DECEMBER 10–11.
KÉPFELVÉTEL ZÁRÓ NAPJA: 1999. NOVEMBER 6.

Next auction: December 10-11th, 1999., Vígyszínház.

For further information and auction catalogue please contact:

H-1055 Budapest, Szent István krt. 5.

Márffy Ödön (1878–1959): Kertvendéglőben (50 x 60 cm, olaj, vászon, j. b. l.: Márffy Ödön)

Sinkovits Péter
Új Művész
Budapest
Báthori u. 10.
1054

Bejelölti: 1010

KIESELBACH

TÉLI KÉPAUKCIÓ

A KIESELBACH GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ

kétnapos, nagy decemberi aukciójára felvesz
kimagaslóan minőségű, **magyar klasszikus modern**,
valamint **külföldi és antik festményeket**.

Az aukció a Vígyszínházban kerül megrendezésre.

November elején tartandó „Nyolcak és Aktivisták” kiállításunkra
jelentős festményeket keresünk. (Berény Róbert, Cziráky Dezső,
Czóbel Béla, Kernstok Károly, Márfy Ödön, Orbán Dezső,
Pór Bertalan és Tihanyi Lajos, Nemes Lampért József, Uitz Béla,
Perlrott-Csaba Vilmos, Galimberti Sándor, Kassák Lajos,
Mattis Teutsch János és körükhöz tartozó más művésztől.)

Információ: Kieselbach Galéria, Budapest V., Szent István krt. 5.

Tel.: 269-3148, 269-3149, Fax: 269-2219

E-mail: kieselb@mail.mata.vu

AZ AUKCIÓ: 1999. DECEMBER 10-11.

KÉPFELVÉTEL ZÁRÓ NAPJA: 1999. NOVEMBER 6.

Next auction: December 10-11th, 1999., Vígyszínház.

For further information and auction catalogue please contact:

H-1055 Budapest, Szent István krt. 5.

Phone: (36-1) 269-3148, (36-1) 269-3149, Fax: (36-1) 269-2219

báró Mednyánszky László (1852-1919): Hegyvidéki táj (115x200 cm, olaj, vászon, j. j. l.: Mednyánszky)

Sinkovits Péter Úr részére
Új Művészet Szerkesztőség
Budapest
Báthori u. 10.
1054

Berény Róbert

A painting of a mountain village at sunset or sunrise. The scene is dominated by a large, rugged mountain range in the background, with peaks covered in snow and partially shrouded in mist. The sky is filled with dramatic, colorful clouds in shades of blue, purple, and yellow, suggesting the time is either dawn or dusk. In the foreground, a dirt path leads through a field of dry, brown grass towards a cluster of traditional wooden houses with dark roofs. A prominent church with a tall, white steeple stands out among the buildings. The overall mood is serene and atmospheric, capturing a quiet moment in a mountainous landscape.

KIESELBACH

TÉLI KÉPAUKCIÓ

A KIESELBACH GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ

kétnapos, nagy decembéri aukciójára felvesz
kimagaslóan kvalitásos, **magyar klasszikus modern**,
valamint **külföldi és antik festményeket**.

Az aukció a Vigszínházban kerül megrendezésre.

November elején tartandó „Nyolcak és Aktivisták” kiállításunkra
jelentős festményeket keresünk. (Berény Róbert, Czigány Dezső,
Czóbel Béla, Kernstok Károly, Márffy Ödön, Orbán Dezső,
Pór Bertalan és Tihanyi Lajos, Nemes Lampért József, Uitz Béla,
Perlrott-Csaba Vilmos, Galimberti Sándor, Kassák Lajos,
Mattis Teutsch János és körükhöz tartozó más művészekről.)

Információ: Kieselbach Galéria, Budapest V., Szent István krt. 5.

Tel.: 269-3148, 269-3149, Fax: 269-2219

E-mail: kieselb@mail.mata.vu

AZ AUKCIÓ: 1999. DECEMBER 10-11.

KÉPFELVÉTEL ZÁRÓ NAPJA: 1999. NOVEMBER 6.

Next auction: December 10-11th, 1999., Vigszínház.

For further information and auction catalogue please contact:

H-1055 Budapest, Szent István krt. 5.

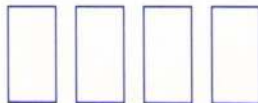
Phone: (36-1) 269-3148, (36-1) 269-3149, Fax: (36-1) 269-2219

URL: <http://www.kieselbach.hu>

HypoVereinsbank

Tihanyi Lajos (1885-1938): Erdős táj, 1911 (56 x 65,5 cm, olaj, vászon, j. b. I.: Tihanyi Lajos)

Új Művészet Szerkesztősége
Budapest
Báthory u.
1054

Berényi
Ede

A painting of a forest scene. The foreground is dominated by large, reddish-brown rocks and a path leading into the distance. The trees are dark and dense, with some light filtering through the canopy. The overall mood is somber and atmospheric.

KIESELBACH

TÉLI KÉPAUKCIÓ

A Miskolci Képtár feladatának tartja, hogy különös gonddal foglalkozzék
a magyar grafika mestereinek munkásságával.

E feladat megvalósítása érdekében megindítja a Magyar Rajzművészet Mesterei
cimű sorozatot,

Elsőként XX. századi művészetünk igen sokoldalú mesterét,
BERÉNY RÓBERTET (1887—1953) mutatja be.

BERÉNY RÓBERT nemcsak kiváló festő és rajzoló,
hanem a magyar plakátművészet egyik legnagyobb alakja.
1919-ben készült Fegyverbe! című alkotása közismert.

A Miskolci Képtár tisztelettel meghívja Önt

1972. május 27-én, déli 12 órára

BERÉNY RÓBERT

rajzaiból rendezett

kiállításának megnyitására,

melyen a művész özvegye is megjelenik

Megnyitó beszédet mond:

Dr. VÉGVÁRY LAJOS egyetemi tanár

A Képtár (Kossuth utca 13.) nyitva hétfő kivételével
naponta 10—18 óráig

BMI — 72

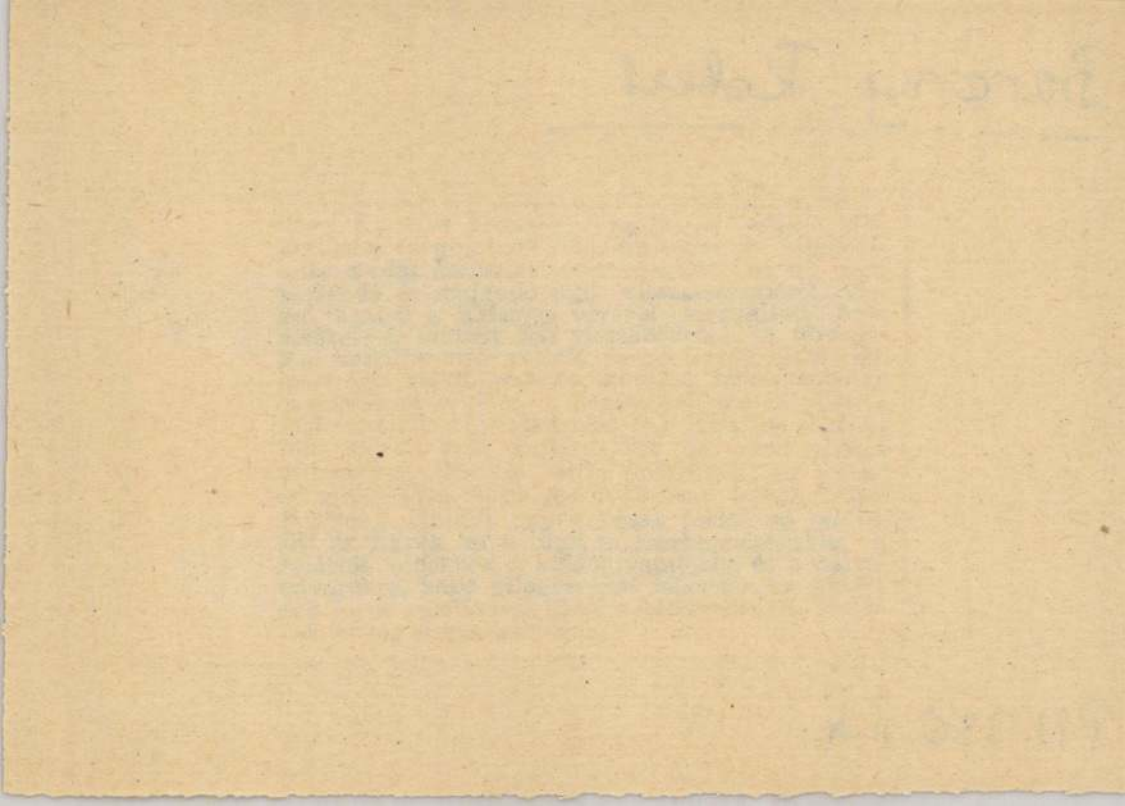
Berény Róbert

— A Szinyei Merse Pál Társaság ülése. A Szinyei Merse Pál Társaság a nagy művész halálának 16-ik évfordulóján, vasárnap délután az Akadémia előadótermében emlékünnepet rendezett. Csók István elnöki megnyitója után Sidló Ferenc felolvasta a titkári jelentést a társaság elmúlt évi működéséről, majd Oltványi-Artinger Imre tett jelentést a kiadott díjakról. Közölte, hogy az idei Szinyei-jutalmat Berény Róbert kapta, a tájképdíjat Vass Elemérnek, a Zichy grafikai díjat pedig Buday Györgynek ítélte a társaság. Farkas Zoltán, Majovszky Pálról mondott emlékbeszédet, Rózsaffy Dezső »Az impresszionizmus és a Majálise« címmel tartott előadást. A társaság rendes taggá választotta Oltványi-Artinger Imrét, meghívott tagok lettek: Hajos Gizi, Jajczay János, Szilágyi Sándor és Karozag László.

PN. 936 II.4

PN. 936. II.4.

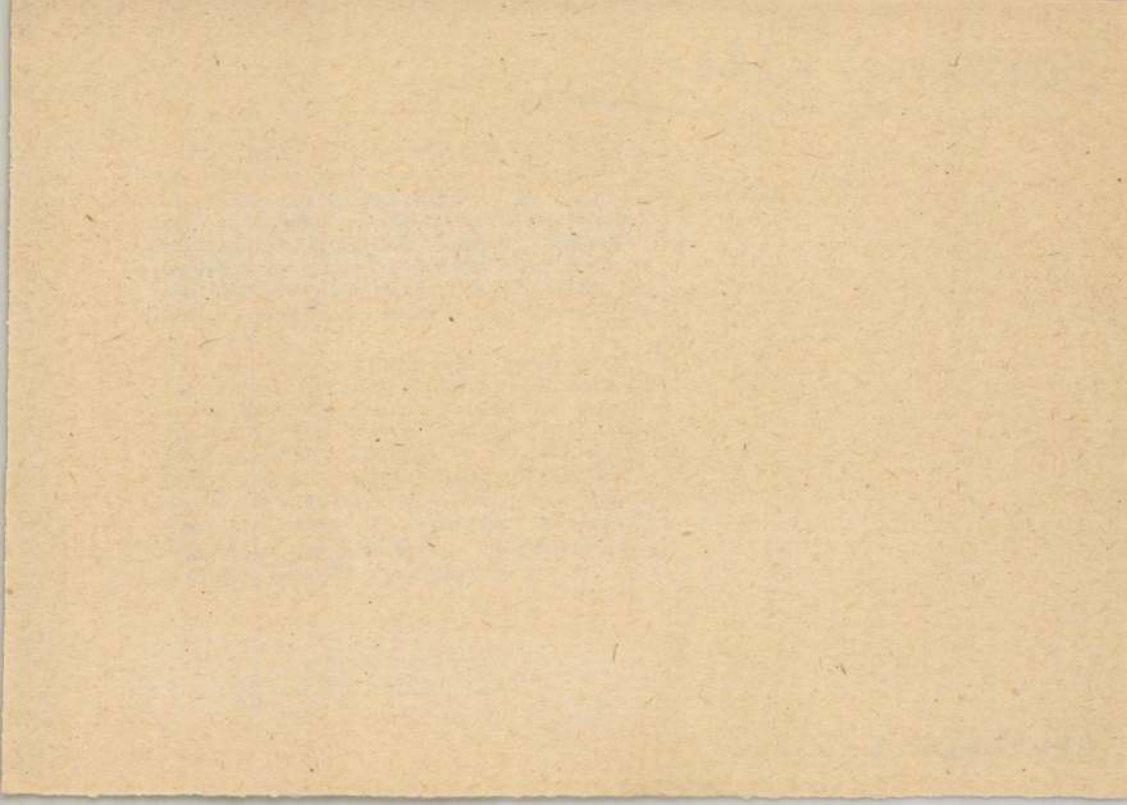
Barány Róbert

* (A Szinyei-Merse Pál-Társaság közgyűlése.) A Szinyei-Merse Pál-Társaság pénteken tartotta az *Ernst-Múzeumban*, Csók István elnöklésével, rendes évi közgyűlést, amelyen a Szinyei-jutalmat Barány Róbert festőművésznek, a *Nemes Marcell-tájképdíjat* Vass Elemérnek „Őszi este” című tájképéért és a *Zichy Mihály grafikai díjat* Buday Györgynek ítélte oda. A *Becz-kői Biró* Henrik által ez évben kitűzött kétzás pengős díjat Nagy Istvánnak ítelték „Öregasszony” című képéért. A társaság *Oltványi-Artinger* Imre dr.-t, a *Magyar Művészet* szerkesztőjét rendes tagnak, *Bajor* Gizi színművésznőt pedig meghívott tagnak választotta meg.

BH.936. II.1.

BH. 936. II
1

Bereny Róbert

— A KUT kiállítása. Hetvenöt modern magyar festő és szobrász legújabb műveit látjuk ezen a kiállításon. Olyan hatalmas anyag ez, melynek részletes elemzésébe nem tudunk belemenni. A magyar képzőművészek korszerű irányainak ugyiszoivan minden kitünő képviselőit itt találjuk új műveikkel. Itt van Bereny Róbert, Bernáth Aurél, Egry József, Márfy Odön, Szőnyi István, Kádár Béla, Perrott-Csaba Vilmos, Szobotka Imre, Czöbel Béla, Farkas István, Bornemisza Géza, Paizs-Goebel Jenő, Hincz Gyula, Patkó Károly, Bor Pál, Barcsai Jenő, B. Pollacsek Lili, Fenyő György, Kühner Ilse, Hollósi-Mattioni Eszter, Papp Gyula, Járitz Józsa, Körmendi András, — hogy csak néhány nevet ragadjunk ki a különböző festőirányok és különböző nemzedékek osztágaiból.

Külön figyelmet érdemel a fiatal festőknek egyre növekvő csoportja, melynek érdeklődése mindjobban a dolgozó tömegek felé irányul. Dési-Huber István tájképeire gondolunk elsősorban, továbbá Fenyő A. Andre tömegkompozícióira, Modok Mária és G. Beck Judit munkasasszonyarekepeire. A szobrászati részen Csorba Géza, Medgyesi Ferenc, Gádor István, Varga Oszkár, Vedres Márk, Vitt Tibor, Schaár Erzsébet néhány jelentős új alkotását látjuk. A magyar festészet nagy halottját, Derskovits Gyulát szép kompozíció képviseli a kiállítás egyik diszfalán. Az utóbbi időben több külföldi reprezentáns kiállítást láthatunk Budapesten. A látottak alapján büszkén hasonlíthatjuk össze napjaink magyar képzőművészetét bármelyik nyugati nemzetével. Egyéni és nemzeti értékek tömegét látjuk ezen a kiállításon, amelyet Kmetty János rendezett nagy izléssel. Csak az a kár, hogy a maga képeit kihagyta, pedig nagy örömmel láttuk volna azokat. (-t.)

Est 936 II. 23

M. 936. II. 4.

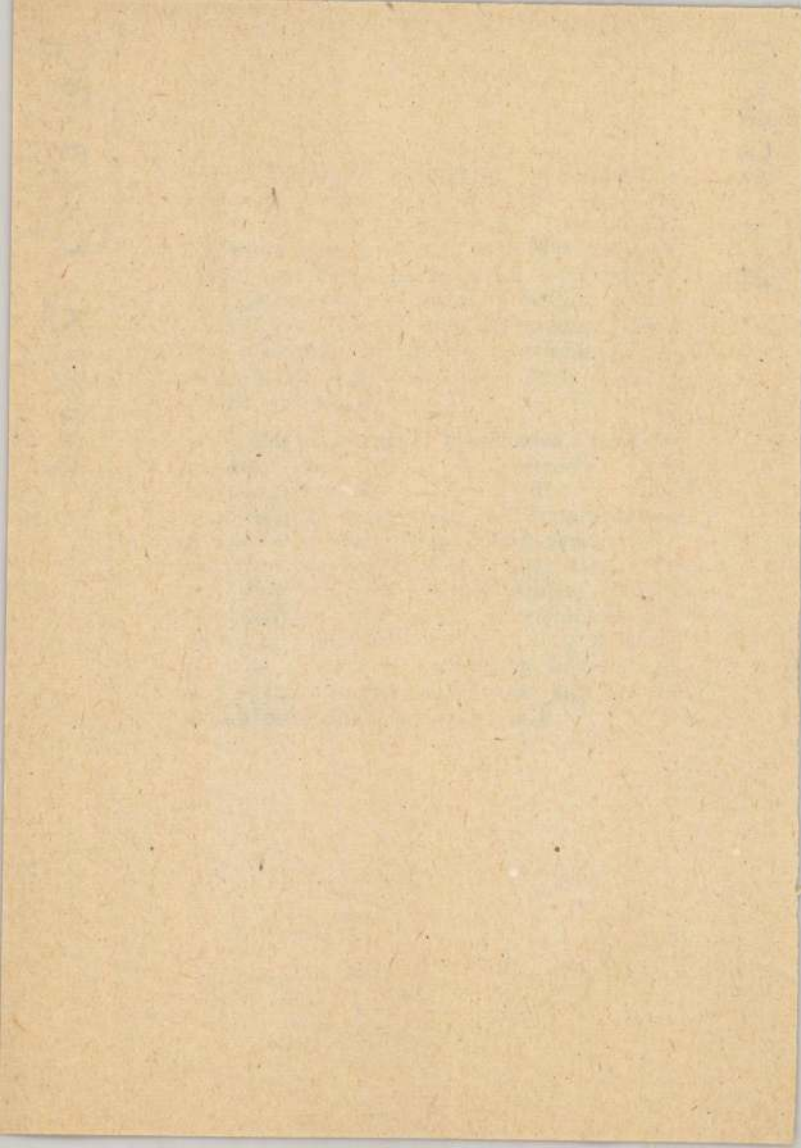
Berény Róbert

EMLEKÜNNEPÉLYT RENDEZETT A SZINYEI
MERSE PÁL TÁRSASÁG

A Szinyei Merse Pál Társaság — a nagy festőművész halálának tizenhatodik évfordulóján, — vasárnap délután a Tudományos Akadémia előadótermében diszes és nagyszámu közönség részvételével emlékünnepélyt rendezett. Az ünnepélyen Csók István elnököt, akinek megnyitója után Sidló Ferenc felolvasta a titkári jelentést, majd Oltványi Ártinger Imre közölte, hogy az idei Szinyei jutalmat Berény Róbert kapta, a tájképdíjat Vass Elemérnek, a Zichy grafikai díjat pedig Buday Györgynek adta ki a társaság. Farkas Zoltán rendes tag Majovszky Pálról mondott emlékbeszédet, majd Rózsaffy Dezső tartott előadást „Az impresszionizmus és a majális” címmel. A belső ügyek letárgyalása után a társaság rendes taggá választotta Oltványi Ártinger Imrét, meghívott tagok lettek: Bajor Gizi, Jajczay János dr., Szilágyi Sándor és Karczag László dr. Az ünnepi ülés végén Csók István kegyeletes szavakkal emlékezett meg a társaság elhunyt két tagjáról, Majovszky Pálról és Mattyasovszky Zsolnay Lászlóról.

M. 936. II. 4.

Berény Róbert, festő- és

1021

grafikusművész

- 6 -

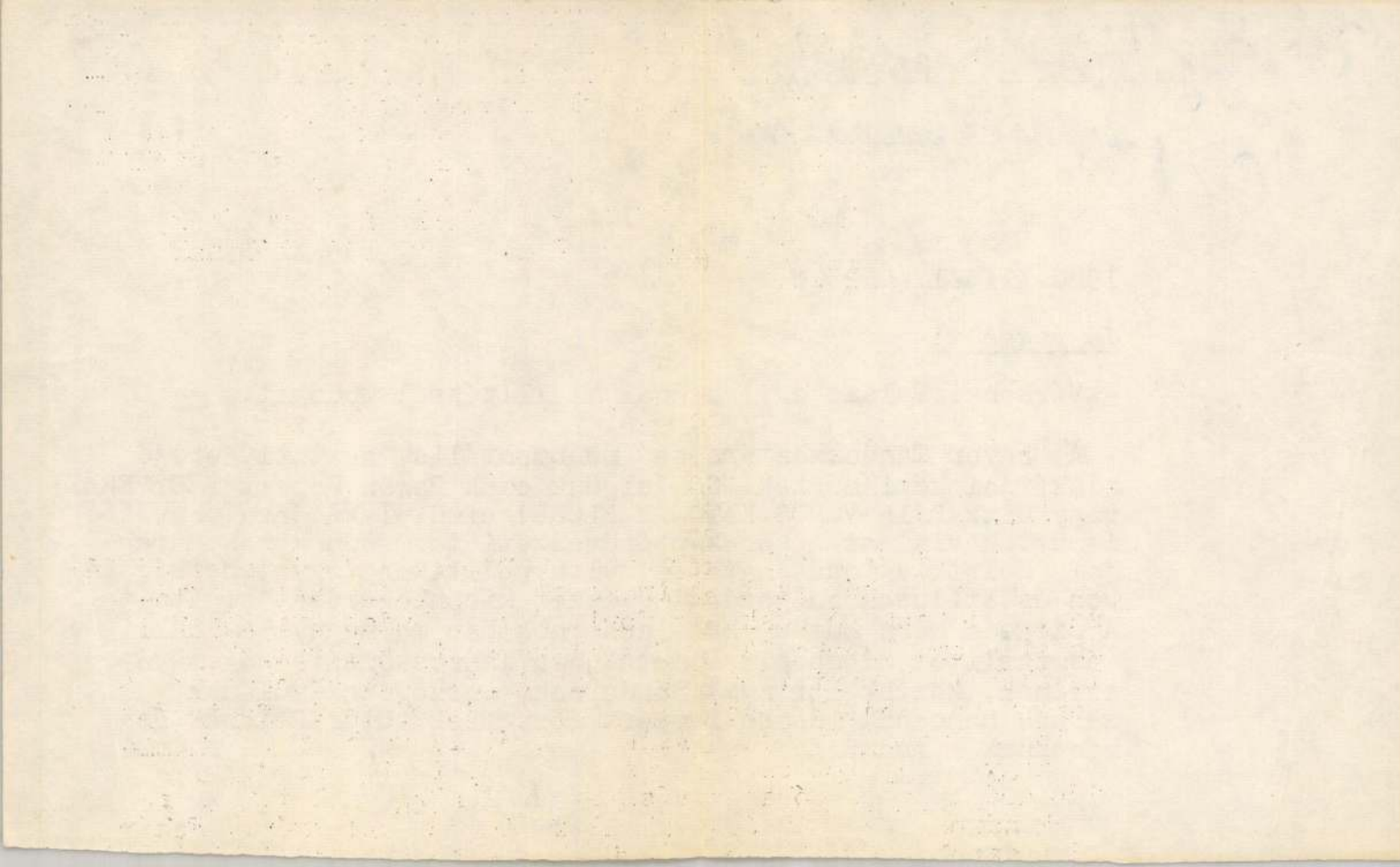
1980.III.21. 4,25 N.

Jó reggelt!

- Várkonyi Balázs egy szegedi kiállításról tudósít.

- A Magyar Tanácsköztársaság monumentális, agitativ erejű plakátjai közismertek. Gondoljunk csak Berén Róbert FEGYVERBE! vagy Uitz Béla VÖRÖS KATONÁK ELŐRE! című plakátjára. Kevésbé ismertek viszont a kor képzőművészeti termésének más darabjai, holott a tanács hatalom kulturpolitikája egy tehetségekben és stílusokban gazdag művészet kibontakozását segítette. A szegedi Móra Múzeum kupolacsarnokában ma megnyíló kiállítás izlélitőt ad ebből. Bemutatja a Tanácsköztársaság művészeinek, köztük Bortnyik Sándornak, Derkovits Gyulának, Kassák Lajosnak, Nemes Lampért Józsefnek, Uitz Bélának és másoknak a munkáit.

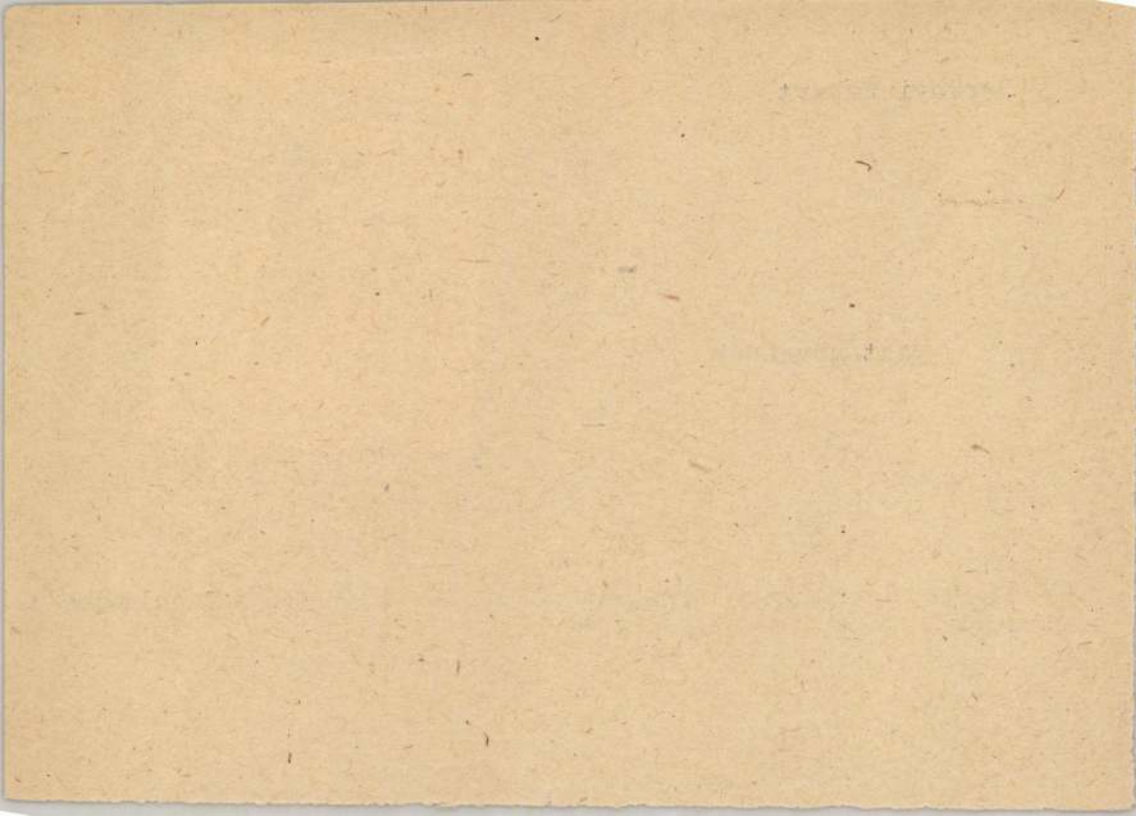
Berényi Róbert

Festőnövendék

Aradi Nóra: A magyar művészet története 1945 után. Tanulmány.
Művészet, 1981. március - 8.lap.

Hegedűn közreműködők:

Adamis Kornélia

Simon Rita

Zenei program:

Bartók duók - Op. 26., 28., 36.

BÉLA BARTÓK

M E G H Í V Ó

A Magyar Tudományos Akadémia
Művészettörténeti Kutató Intézete
tisztellel meghívja Önt

a Magyar Tudományos Akadémia 175. évfordulóján
2000. november 3-án (péntek) 13³⁰ órára

a
Berény Róbert
a Magyar Tudományos Akadémián
című kiállítás megnyitójára

A kiállítást megnyitja:

Glatz Ferenc
a Magyar Tudományos Akadémia elnöke

Berény Róbert: Füst Milán arcképe, 1928
Ceruza, papír, 21×17 cm
MTA Füst Milán Fordítói Alapítvány tul.

A kiállítás nyitva: 2000. november 3-tól december 19-ig
Magyar Tudományos Akadémia Művészeti Gyűjtemény
Budapest V., Roosevelt tér 9. I. em. – Bartók terem

A KUT kiállítása

Szombaton este nyílt meg a *Nemzeti Szalón* termelében a *Képzőművészek Új Társaságának* (KUT) kiállítása, amely érdekes, sokoldalú és csaknem teljes beszámoló ad a magyar képzőművészet korszerű, mai stílusalkító törekvéseiről. A szokottnál is erősebb várakozás előzte meg ezt a kiállítást, főképp azért, mert a KUT-ot a legutóbbi időben feltűnő támadások érték. Míg régebben ugyanis csak a »magyar művészi hagyományok« hivatalos és félhivatalos őrizői kárhoztatták »nemzetietlen« moderniségeért, újabban más oldalról ép a »modernség« nevében vetették szemére a lemaradás, más szóval a korszerűtlenség vádját. Nyilván erre az utóbbi támadásra felel a kiállítás katalógusának előszava, amelyben *Márjás Viktor*, a KUT igazgatója, többek között a következőket állapítja meg: A KUT tiszteli azt a művészi hitet is, amely szemben áll vele. De sohasem ismerte el, hogy az *magyarabb* művészet volt, amelyik évtizedeken keresztül a *müncheni* és még rosszabb *bécsi iskolák* emledei akarta felnevelni nálunk a *nemzeti jelleget*. És bármily magas színvonalat jelent is ma az *új olasz iskola*, nem hiszi, hogy inkább volna *magyar* az, ami *olasz*, mint az, ami *általános európai*. De vallja — és ezt történelmi tények bizonyítják — hogy *Párizst járt művészeink emelték a magyar képzőművészetet európai nivóra* és hogy nem a *programszerűség*, hanem egyedül a *tehetség* teremthet igazi magyar művészetet. A KUT-ot nem lehet az *École de Paris* helyi képviselőtének tekinteni, mert Párizs itt nem egy várost, iskolát vagy művészeti manírt jelent, hanem a *sok között a legmagasabbrendű európai szellemiséget* s az egy stílus helyett *több stílusnak egyenlő feltételek mellett folyó, örökös küzdelmét* jelenti...

Anélkül, hogy a KUT vitájába beleelegyednénk, tárgyilagosan el kell ismernünk, hogy a progresszív magyar művészeknek ez a most megnyílt kiállítása igen meggyőző művészeti dokumentumokkal támasztja alá és illusztrálja az idézett előszórészlet állítását. A bemutatott anyag valóban nem valami zárt program egyoldalúságához igazodik, de minden irányban szabadon igyekszik érvényre juttatni a komoly, kulturált tehetségek egyéni, friss, korszerű megnyilatkozásait. Kár, hogy néhány kitűnő művész (*Kmetty, Alba-Novák, Pátzay*) ezúttal nem szerepel a népes felvonulásban, ettől eltekintve azonban a seregszemle csaknem hiánytalanul mondható. Az együttes különben sokrétűsége ellenére is bizonyos egységbe hangolódik. Vezető szólamát körülbelül azok a művészek adják meg, akik érezhetően a nagybányai tradíciók eleven értékeit fejlesztik tovább. Így elsősorban: Berény Róbert (egyetlen tájképe gyönyörűen kiértékelte, tiszta festőiséget reprezentál), *Bernáth Aurél*, (*Társaság* című figurális a tárlat egyik legszebb darabja), *Szőnyi István* (kissé eldugott *Lépcsőháza* csupa erő és finomság, ha talán nem is képviseli minden tekintetben festőjének igazi súlyát és jelentőségét), *Farkas István* (a *Külvárosi ucca* egy elmélyült művész legnemesebb kvalitásainak mesterei foglalata), *Márffy Ödön* (akinek *Őnarcképe* s néhány remek tájképe a festői lírizmus tökéletes megnyilatkozása) és *Czóbel Béla* (két tömör, szűkszavúságban is sokatmondó vászna az élmény erejével hat). *Egry József* atmoszférikus problémákat oszlatatos biztonsággal megoldó, három új balatoni képe külön ékessége a kiállításnak, amelyen ezúttal meglepő erővel törnek előre a kiváló tehetségű fiatalok is. Kiváltkép a kolorista *Hincz Gyula*, az erőteljes *Barcsay Jenő* és a friss színekben dúsuló *Ilosvai Varga István*. De a többiek, a régebbiek is sok új meglepetéssel szolgálnak, mint *Szobotka Imre*, *Perltrott-Csaba Vilmos*, *Bornemisza Géza*, *Novotny Emil*, *Pajzsgoebel Jenő*, *Kádár Béla*, *Diener-Dénes Rezső*, *Bene Géza*, *Bor Pál*, *Nagy István*, *Dési-Huber István*, *Vörös Géza*, *Lehel Mária*, *Patkó Károly*, *B. Pollatschek Lili*, *Modók Mária* és *Fenyő A. Endre*.

A szobrászati anyag szintén igen előkelő színvonalon áll. Különösen kiválik belőle *Medgyessy Ferenc* pompás *Búsuló nője* és *Csorba Géza* monumentális *Hun ijjasa*. Utóbbi a művész legszebb alkotása, megérdemelné, hogy mint köztéri szobrot lássuk viszont a Városliget valamelyik útfordulóján. *Vilt Tibor*, *Varga Oszkár*, *Gábor István*, *Vedres Márk*, *Schaár Erzsébet*, *Cserepes István* és egy tehetséges, fiatal szobrász: *Sülyi Károly* munkái ugyancsak a kiállítás legkomolyabb értékei közül valók. Mindent egybevetve: a KUT idejének bemutatkozása a művészeti évadnak nevezetes és emlékeztető eseménye. S az elfogulatlan műértőt meggyőzi arról, hogy modern művészetünk diadalmasan állja ki a próbát az európai versenyben. A kiállítás izléses rendezése *Kmetty János* érdeme.

K. A.

F. N. 936 II. 23

Berény Róbert

MEGHÍVÓ

ARATÓ JÁNOS

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLTÁSÁRA

MEGNYITJA:

LÁSZLÓ GYULA

EGYETEMI TANÁR

1967 MÁRCIUS 31-ÉN, DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

FÉNYES ADOLF TEREM

BUDAPEST VII, RÁKÓCZI ÚT 30

...em is. A birminghami egyetem köztudomásúlag már visszautasította a heidelbergi egyetem meghívását.

ÓFÉHER GALAMBOK UNK LATOGATÓIT

Férfifehérenemű

6 db kemény v. féikem. gallér díszdobozban	3.-
Rayéköpper alsónadrág gombos, hosszú 2.75, rövid	1.75
Kiváló sífónhálóing 4 különböző fazónban	3.45
Puplin v. puplinetting színes, 2 gallérral v. fehér ...	4.50
„Eolin“ műselyeming sima és mintás, 2 külön vagy rávarrott gallérral, kis szövő- hibás	6.90
Puplin pizsamaöltöny kék színben	7.90
3 db férfizsebkendő színes batizstból.....	2.-

Törülköző, asztalnemű

Pamut damasztörülköző 1.38, ...	1.98
Frottirtörülköző 1.38, ...	1.78
Fürdőlepedő 150/180 9.80, 120/150.....	5.80
Étkezőkészlet 6 személyes ... 9.80, 7.80, ...	5.80
Hímzett zsúrkészlet 4 személyes	3.90
Háziszőftes abrosz 6 rojtos szalvétával	1.95
Duplaszövésű kertlabrosz	2.48

Takarítókészlet

1 szeméttapát	1.-
1 kézisepő	1.-
1 nádpörló	1.-
1 tollporló.....	1.-

Kefekészlet

1 sárkefe	1.-
1 fénykefe.....	1.-
1 ruhakefe	1.-
1 bekenőkefe	1.-

12 drb. porcellán gyer- mekbögére v. mókás csésze v. 6 darab csésze ...	1.-
--	-----

1 darab porcellán adagtál vagy teáskanna	1.88
---	------

1 süteménytál.....	0.66
1 bordástál	1.55
1 levestál	2.55

5 kg-os mérleg.....	3.48
Dió- örlő	2.28

1a korállpiros
zomancedérv

8. BERÉNY RÓBERT
(Budapest, 1887 – Budapest, 1953)

Fák

Olaj, vászon 70x90

A kép hátoldalán: készült 943-ban késő ősszel özv. Berény
Róbertné

9. ----,

Kislány

Szénrajz, 33x50. Jelezve lent jobbra:

Berény 1926. III. 3. Budapest

85. Művészi Képaució. Bp., 1991. aug.

BÁV

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

VAR

Berény Róbert a Galériában

A feszült figyelemről árulkodó arcból lényegre látó tekintet sűt a dolgokra, kutatva titkaikat és arányait; mintha a kezében könyvet tartó fiatal férfi az olvasottakra keresne választ. Az ifjú **Berény Róbert** néz ránk a képről, a halálának 25. évfordulójára a Magyar Nemzeti Galériában megnyílt kamarakiállításon.

A század elején, még jellemző festői stílusát kereső időszakában festette a művész ezt a portrét, pontosan ábrázolva önmagát, töprengő alkatát. Többféle tehetség munkált benne. **Munkácsy Mihály** tisztelgető gyorsan eljutott a modern francia festők-höz, **Matisse**-hoz és különösen **Cezanne**-hoz. A festészetbe vetett hite és kibontakozó tehetsége elnyomott benne minden kétkedést. Műveinek élt, egymás után születtek súlyos, tömör egyszerűségű festményei, amelyekben ember és természet együttlétezésének összhangját találta meg.

Magyar Nemzeti Galéria

A festészet eszközeit tudatosan használta, témáit azonban többnyire érzelmileg választotta ki. Általában is jellemezte az érzelmi tájékozódás és azonosulás. Belső feszültségei szinte természetes módon vezették el korai munkásságának másik nagy élményköréhez; az expresszionizmushoz. A munkásságát formáló hatások szinte azonnal remek képekké

Szalmakalapos önarckép

rögzültek. Az a drámai erő, amely az ellentétekre épülő Golgotáját jellemzi, az expresszionizmus egyéni felhasználását bizonyítja.

Amit Berény Róbert ezekben az években tanult, egy új társadalom igazságának szolgálatába állította. A Tanácsköztársaság idején remek, robbanó erejű, művészi értékű, új formanyelvet adó plakáttal buzdított az új hatalom megvédésére. A proletárdiktatúra megdöntése után drága árat fizetett. S nemcsak azzal, hogy meghurcolták. Spontan hite megbicsaklott, az emigráció éveiben nem talált vissza önmagához, s ahhoz az öntörvényű művészi kifejezéshez, amely a korábbi években a Nyolcak tagjaként jellemezte munkásságát. Ezekben az években különösen sok minde-nel foglalkozott, s próbálta ki gazdag tehetségét. Az életében korábban is szerepet játszó muzika is előtérbe lépett, és szinte kizáróla-

gosságra törekedett. A zeneszerzésen kívül zeneel-lettel, pszichológiával, filozófiával, matematikával egyaránt foglalkozott. Ezekben keresett utat és enyhülést, de végül is képtelen volt rá, hogy radikálisan felülvizsgálja egész addigi életét és elinduljon egy olyan irányba, ahol új, addig többnyire csak kívülről látott eszmék várhatták. Nem tudott önmagában a munkásmozgalom felé ösvényt nyitni, bár a társadalmi körülmények felkínálták ezt a választási lehetőséget. Amikor Berény ismét ecsetet vett a kezébe, már nem tudta azt a modern, avantgarde értéktelent festői látást felele-níteni, amely olyan mara-dandóvá teszi ifjúsága alkotásait. Munkái szelideb-bek lettek, visszakanyarod-tott Nagybányához, ahhoz a stílushoz, amely a táj finom harmóniájában ismer-te fel a festészet értelmét.

Berény Róbert a magyar képzőművészet század eleji megújulásának egyik nagy alakja. Érdekes, izgalmas művészegyniség volt, aki töprengő, meditáló lélekkel élte át az anyyi hitet gyújtó és csalódást kiváltó XX. század első felét. Nem volt mindig könnyű eligazodni ezekben az évtizedekben, s igazán csak azoknak sikerült, akik a töprengés helyett a cselekvést is vállalni merték. Berény 1919-es Fegyverbe! című plakátja ennek a cselekvő vállalásnak szép és maradó értéke. S ha később nem is tudta művészetét ezen a szinten "lytatni, munkásságának egésze a század magyar képzőművészetének jelentős értékei közé tartozik.

(harangozó)

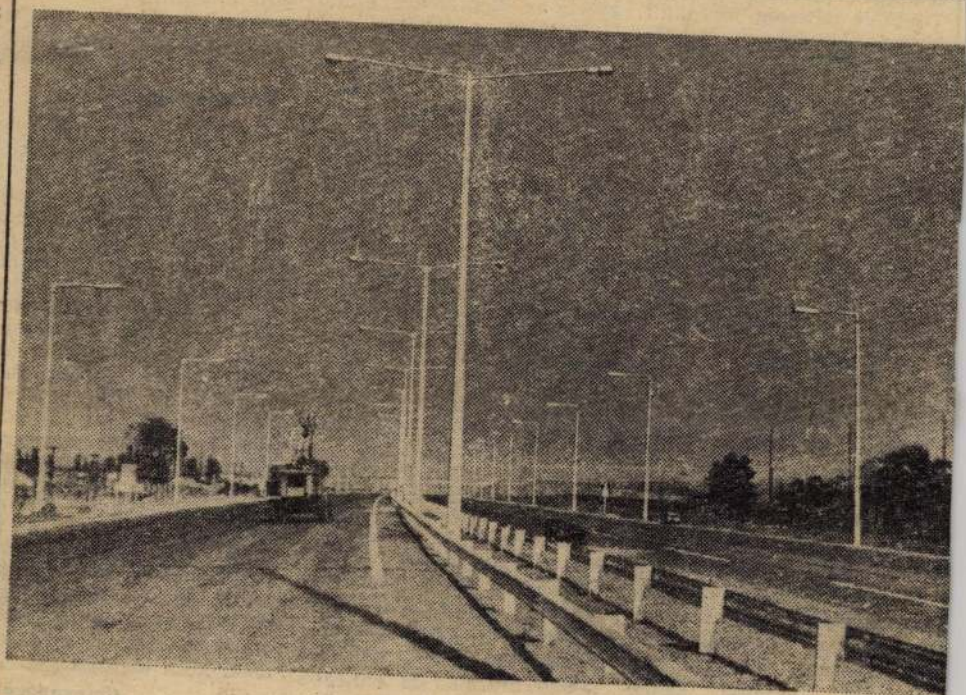
(MTI)

(A forgalmi rend változásait lapunk 12. oldalán közöljük)

ponosítani az úrhajósok figyelmét.

A két kikötőhely biztosította, hogy az úrállomáson

és Ivancsenkov a nehéz munka után a hét végén ismét könnyített programot kapott.

(Wormser felv.)

Bereiny Robert, festő

Naptárak, kalendáriumok

November 7-ét a Magyar Jóság Szövetség 29 tagú csoportjával Moszkvában ünnepelhettem. A szovjet Intourist, a Budapest Tourist és a MALEV a legnagyobb elismerésként érdemi kitűnő és pontos szervező munkájáért, köszönet nekik és a Szovjet-Magyar Baráti Társaságnak, mely felelőtlenségül kedves és hasznos találkozást rendezett moszkvai jogászokkal, köztük a Budapest felszabadításáért harcolt Kosziczin professzorral.

Ezekben a napokban a szovjet fővárosban is a lekeresettebb olvasmány az 1970-es kalendárium. Illetve a naptárak. Kíváncsisággal figyeltük, hogy rólunk, magyarokról mit közölnek a jövő esztendőben a könyvecskék. Jóleső érzéssel állapítottuk meg, hogy a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának napja, március 21., és felszabadulásunk ünnepe a szovjet naptárakban és kalendáriumokban méltóképpen nyer említést.

Rendkívül népszerűek az asztali tőmbnaptárak, melyeknek minden egyes kértvanagszámú oldalán egy-egy napnak az eseménye, történelmi jelentőségű évfordulója kerül méltatásra.

A nők számára 11 millió példányban hozták forgalomba az egyik tőmbnaptárt. Ebben természetesen bőven található szabásminta és divattanácsadó. Megtalálhatjuk azonban a március 21-i lapon Tanácsköztársaságunk tőmör méltatását, mégpedig Bereiny Róbert közismert Fegyverbet Fegyverbet szövegű, dinamikus lendületű egykori plakátjának képe alatt. Hazánk felszabadulásának napján a naptárhasználók az Országház épületével „találkoznak”. Am olvashatnak ezen a naptárlapon a Medicor Művekről, ahogy Debrenti Béláné bemutatja néhány szép mondatban.

Az 5 millió példányban utcán árusított politikai tőmbnaptárban Kiss István 1969-ben felavatott városi Tanácsköztársaság emlékművének képe látható, s alatta a szöveg: „60 éve (1919-ben) e napon kikiáltották ki a Magyar Tanácsköztársaságot.” Az április 4-i naptárlapról a péti Nitrogénművek „köszönti” az olvasót a hátla-pon pedig megtudható: „A 11 ezer komfortos autóbust várta Ikarus exportjának körülbelül 70 százaléka a Szovjetunióba kerül”.

Evek óta vásárlója és „bírálója” is vagyok a magyar naptáraknak, kalendáriumoknak. Örülök a nagy művészi értékű és szépen kidolgozott naptáraknak, az egyre többféle s nagyobb példányszámú kalendáriumoknak, évkönyveknek. Mégis az a véleményem: Budapestben is kapós lenne a

tőmbnaptár! Különösen, ha az ára sem lenne magasabb, mint az idősebb szovjeté. Moszkvában ugyanis a vaskos, 375 lapos naptárt mindössze negyven kopekért, azaz 6.40 forintért már meg lehetett vásárolni. Hazánkban — sajnos — nincs hasonlóan olcsó, de mégis kőzhasonló naptár jellegű kiadvány.

Dr. Nagy Károly

XII., Gyimesi u. 11.

Dr. Nagy

Esti

árak, kalendáriumok 6.

7. 1978. nov. 21.

em csak saját akaratán, hanem sok más tényezők műve.

Az MTI tudósítója megérdekte: van-e lehetőség arra, hogy Vietnam és Kambodzsa között tárgyalások útján rendeződjenek az ellentétek? A válaszban Hoang Bich Son kijelentette, hogy a vietnami jószándék mindenki előtt ismert. Sajnos

a kínai hadianyag-szállítás árnyékában egyelőre nincs esélye annak, hogy a vietnami—kambodzsai konfliktust meg lehessen oldani.

Ami a kambodzsai nép első ellenállását illeti, a vietnami külügyminiszterhelyettes kijelentette: — A Pol Pot-Jeng Sary rezsim barbár politikájának törvényszerű következménye, hogy a lakosság föllázadt. — Az ellenállási mozgalom, mely néhány hónapja bonakozott ki, egyre nagyobb méreteket ölt, s meggyőzősítésünk, hogy a kambodzsai nép végül győzni fog.

Vietnam KGST-tagságától és a Szovjetunióval kö-

kü
lar
lag
ba
ki
pa
ka
he
ly
m
m
fo
cs
lő
d
te
sz
E
se
d
a
E
z
de
le
el
—
A

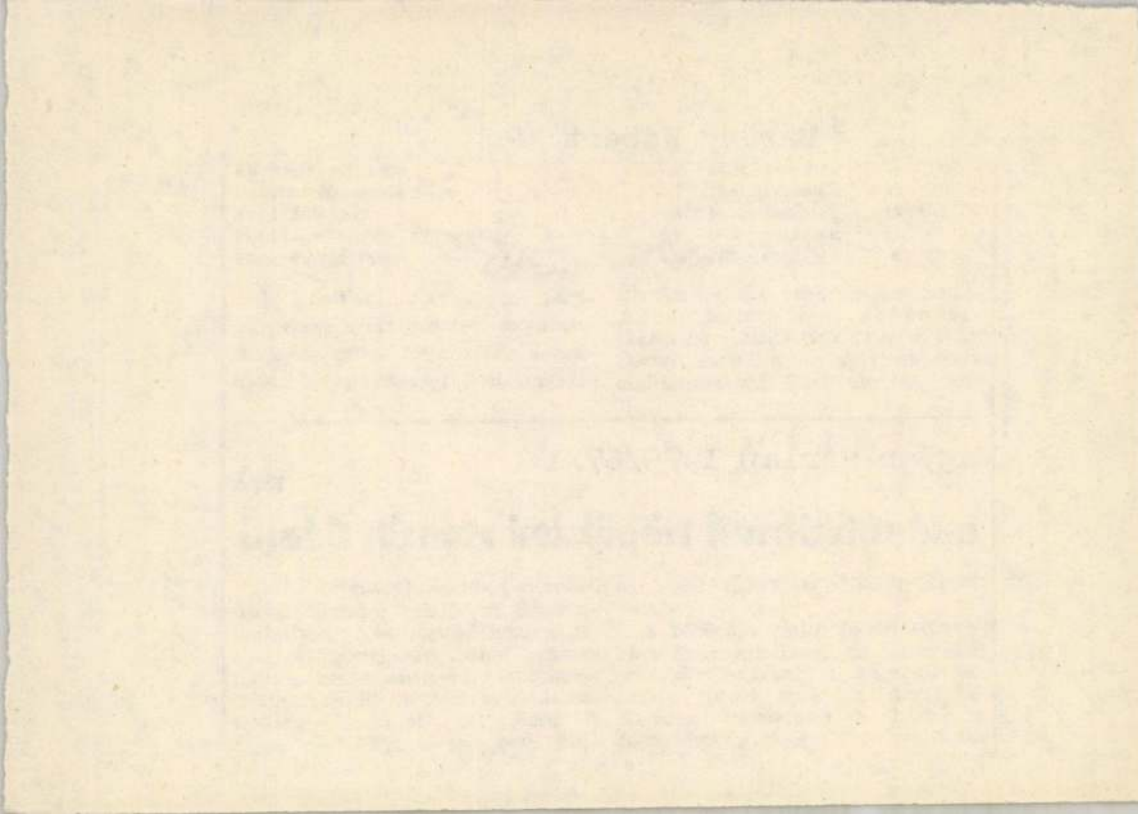

Berény Róbert

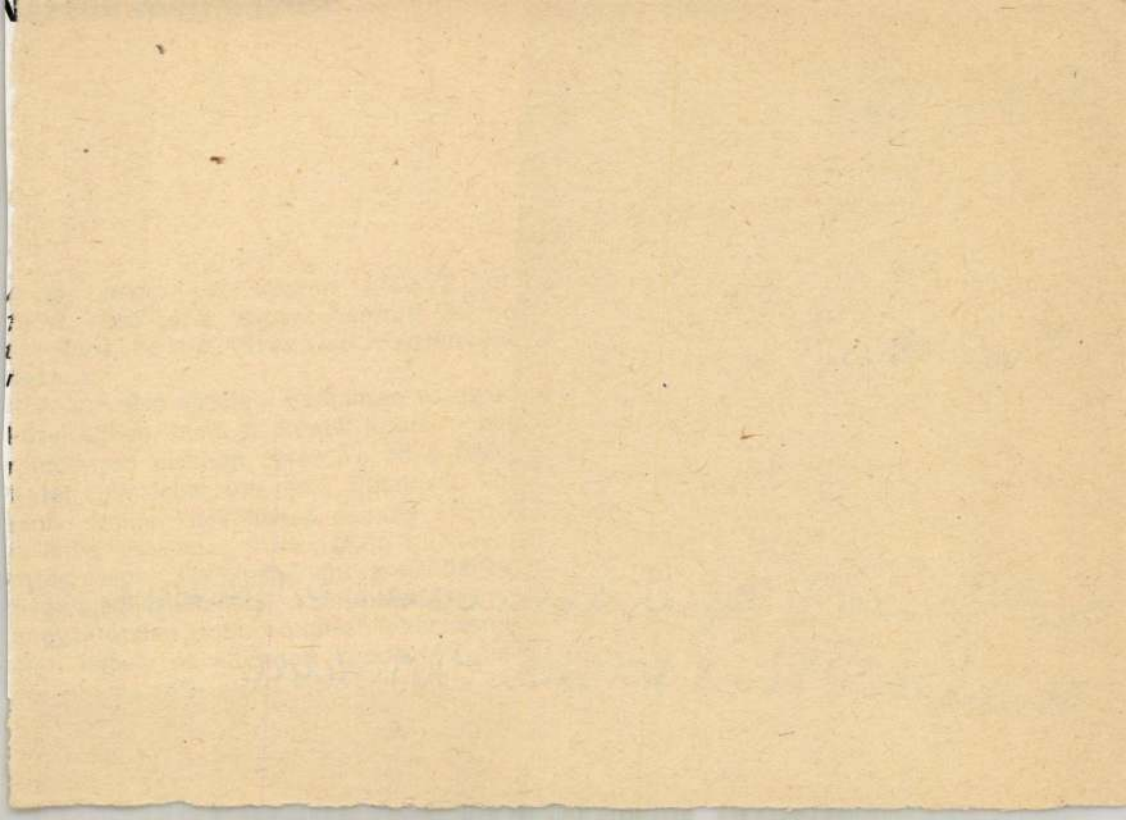
Berény Róbert korabeli plakátja

Zsótér Sándor
színházi rendező szerint
a fővárosi színházak többsége
üzemszerűen működik.
Munkaidő van, és nem lehet
azon kívül is próbálni
24-25. oldal

ahogy tetszik

Közönség elé eddig még soha nem került vagy nyilvánosan ritkán látható remekműveket is előcsalogattak magángyűjtemények mélyéről Berény Róbert halálának fél évszázados jubileumára. A családi kölcsönzés mellett fővárosi, valamint vidéki intézmények is közreműködtek az október 18-áig a budapesti Városmajor utcában látható emlékkiállítás létrejöttében, a Nemzeti Galériától a Kiscelli Múzeumon és a zebegényi Szőnyi-émlékházon át a bajai Türr István-gyűjteményig. Nem ez a Berény-tárlat az első, jelentős eredményt hozó együttműködés a Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény és Kortárs Galéria vezetője, Gergely Katalin, valamint a tárlatrendező Kratochwill Mimi művészettörténész között.

A helyszín különösen érdekes: a galéria ugyanis a Városmajor utca 16. alatt működik, a Berény család villája pedig – ahol a festő 1887-ben meglátta a napvilágot, és felnőtt – néhány háznyira ettől, a 36-os szám alatt állott a harmincas évek végéig. A szóban forgó kúria nemegyszer szerepel

Berény korai képein – a legkülönfélébb nap- és évszakokban –, amint a tárlat is bizonyítja. Találó ötlettel, külön festőállványon mutatják be a legrégebbi képet 1911-ből. Az 1937-es kerti részleten az ősfák a főszereplők, mellettük eltörpül a kerti szék és a rácsos lugasfal. A következő esztendőben a nyerstégla tűzfalak és vörös cseréptetők képezik a koloritbeli kontrasztot a park buja zöldjével. Az otthonosság hangulatát csak tovább fokozza egy asztalkán a festőpaletta és mázas cserépköcsőben az ecsetek „csokra”. Családi téma a művész tőzsdéügynök édesapjának szivaros mellképe 1906-ból, az ő vagyona tette lehetővé a fiú sokoldalú zenei és festői képzését – fél évtizeden át – még Párizsban is. Nem véletlenül szerepelt ez a portré a 19 éves művész-től a Salon d'Automne akkori tárlatán is.

A Tanácsköztársaság bukása után hazai börtön, kalandos szökés, rövid bécsi intermezzo és hétesztendősi berlini emigráció következett az 1926-os, általános amnesztiáig. Ekkor második feleségével – Breuer Eta csellóművésznővel – együtt hazatért. Sokat tartózkodott Zebegényben. A zene-

művész asszony nemcsak műzsája, hanem modellje is lett a festőművésznak. A húszas évek második feléből való Olvasó nő és a Fekvé nő magánlakás faláról került a tárlatra mint ritka „csemege”, meghittséget sugallva.

A harmincas évekből érdekes összevetni két szomszédos csendéletet a tárlaton: az egyikben sejtelmesen áttetsző csipkefügöny és zamatos gyümölcsök franciásan szindús megjelenítése, míg a másikon a kerámiakancsó és a macska rajzos komponálásában a dekoratív kontúrvonal a lényeg.

A nagyméretű olajképek mellett a kicsiny grafikákat külön teremben csoportosították. A technikák és stílusok valóságos kavalkádjá fogadja a szemlélőt, az 1906-os, tollal és ecsettel papírra vetett párizsi akttanulmánytól az 1910-es évek táján készült, fekete kréta önarcképen át az 1923-as berlini, vegyes technikájú vázlatig. Ez feltehetőleg Kafkát ábrázolja olvasás közben, míg a zeneszerző-barát Weiner Leórol diófapáccal készített félprofilból

skiccet 1935-ben Budapesten. A zebegényi nyarak modelltanulmányairól ne is szólnunk. Berény a Nyolcak csoportjának és később a Gresham Körnek egyik alapítója, majd a Szinyei Társaságnak is tagja. Nemcsak sok sikert aratott és díjakkal kitüntetett festészetével írta be a nevét a hazai és az egyetemes képzőművészet történetébe. Bár a tárlaton ezt csak szöveges életrajzában olvashatjuk, már Berlinben számos szakmai és műszaki találmányt dolgozott ki, újságrajz mellett filmmel, reklámmal egyaránt foglalkozott.

Hazatérve pedig nemcsak a kommun idején híressé vált Fegyverbe, fegyverbe! felirattal mozgósító falragasza maradt a szabályt erősítő kivétel, hanem a harmincas évek kereskedelmi plakátját is művészi magaslatra emelte.

Wagner István

Látható október 18-ig kedden, csütörtökön és szombaton 10-18 óra között. Bp., Városmajor utca 16.

Rejtőzködő remekművek

Berény-émléktárlat a Városmajorban

Fekete macska, 1930
Kanapén ülő kislány
babával
Olvasó lány, 1946-47

„Az úri Magyarország” ma

Tamás Gáspár Miklós filozófus, egyetemi tanár szerint korunkban elúrhodott az úriemberiség anélkül, hogy az úriemberiség egyidejűleg elterjedt volna.

Látszatra a demokratikus közműveltség terjedőben van, a helyi és országos politika, a helyi és országos sajtó tónusa, szóhasználatuk egyenesen póriás, sőt: parlagi. Száraz kommunikációban olvashatni, hogy valakit „kirúgtak”, ahelyett, hogy „elbocsátották” vagy „fölszámolták tiszttségéből”; szónokok akkor is argót, szlenget használnak, ha az alkalom emelkedett irodalmi nyelvet kívánna meg. A stílusvakság „beemeli” a plebejusi idiómát a formalizált szertartásba, s ezzel az informális és a formális nyelvhasználat is tönkre megy.

Am a demokratikus kultúra nem ebben különbözik az úri kultúrától. Nem abban, hogy parlagi, bár lehet az.

Mi több, a parlagiasság – amelyet eleink Kármántól, Kazinczytól, de már Apor Pétertől kezdve is annyit szidtak – a dzsentri sajátossága volt. Nagy történetírónk, az egyébként sajnó elvadult sovinszta Grünwald Béla ezt mondja („A régi Magyarország”, 1888) a tizenhetedik századi köznemességről: „A helyhez kötöttség, a helyi viszonyokba való elmerülés, az elszigeteltség, más országok gazdasági és politikai viszonyainak nem ismerése magyarázza meg azt a meglepetést, mely a nemesség lelkét eltöltötte. Sejtelve sem volt elmaradottságáról, s nem volt magasabb

mértéke, mellyel az ország állapotát megbírálhatta volna. A megyei élet volt a legtaggabb kör, melyben mozgott... Esmék, elvi küzdelmek ismeretlenek voltak ebben a körben, s a következmény a közélet egyhangúsága, meddősége, tespedése volt. [...] A nemzet szelleme tesped, nincs benne fejlődés, megifjodás. Az aggság jelenségeit mutatja egész lény. A fiatalok épp úgy gondolkodnak, mint az öregek, nézeteik épp oly elavultak, mint ezeké, s az öregek épp oly gyermekesek, mint a fiatalok. [...] Távol a nagyvilág mozgalmaitól, nem tudják meg a külső eseményeket sem, s mert se könyvet, se újságot nem olvasnak, teljesen az apró helyi érzésekbe merülnek. A műveltség hiánya hozza magával, hogy a nemességnek nincs eszménye, melyet megvalósítson, nincs komoly problémája, melyet megoldjon. A szellem nem izmosodik meg a küzdelemben, hanem elernyed, ellustul, s néhány elavult gondolatot és törvényt kérődzés az egyedüli szellemi munka, melyre még képes.”

Ezt az ezerhatszázhetvenes évekről írták az ezernyolcszáznyolcvanas években, de írhatták volna a huszonegyedik század első évtizedéről is. A Nyugat-barátság és az európai civilizációban nincs magyar újság, amely akár külsődleges, technikai értelemben képes volna leírni a napnyugati fejleményeket, a külhoni tudósítások kilencven százaléka téves, hibás. A külföldi ösztöndíjasok tízezrei kevesebb „Nyugatot” hordanak haza, mint a tizenhetedik században pár tucat peregrinus diák. De ez talán nem

is annyira fontos önmagában – bár az ember kétségkívül jókat nevet az ostobákon, akik „tudásalapú társadalomról” és „információrobbanásról” és „kommunikációs forradalomról” fecsegnek a megdöbbenő, mély műveletlenség és barbár tudatlanság, a sebes hanyatlás és az egyre sötétülő elmaradottság korában.

És itt nem is a szegény adózó népről („misera plebs contribuens”) beszélek, hanem a polgárságról és az értelmiségről. Azokról tehát, akiknek „szavuk van”. Az itt a kérdés, hogy az ún. „mérvadó” csoportok, rétegek, „körök” mennyire sajátították el azt a kultúrát, azokat a gondolati és erkölcsi-életviteli módszereket, szokásokat és habitusokat, amelyek a demokratikus köztársaságokat életben szokták tartani.

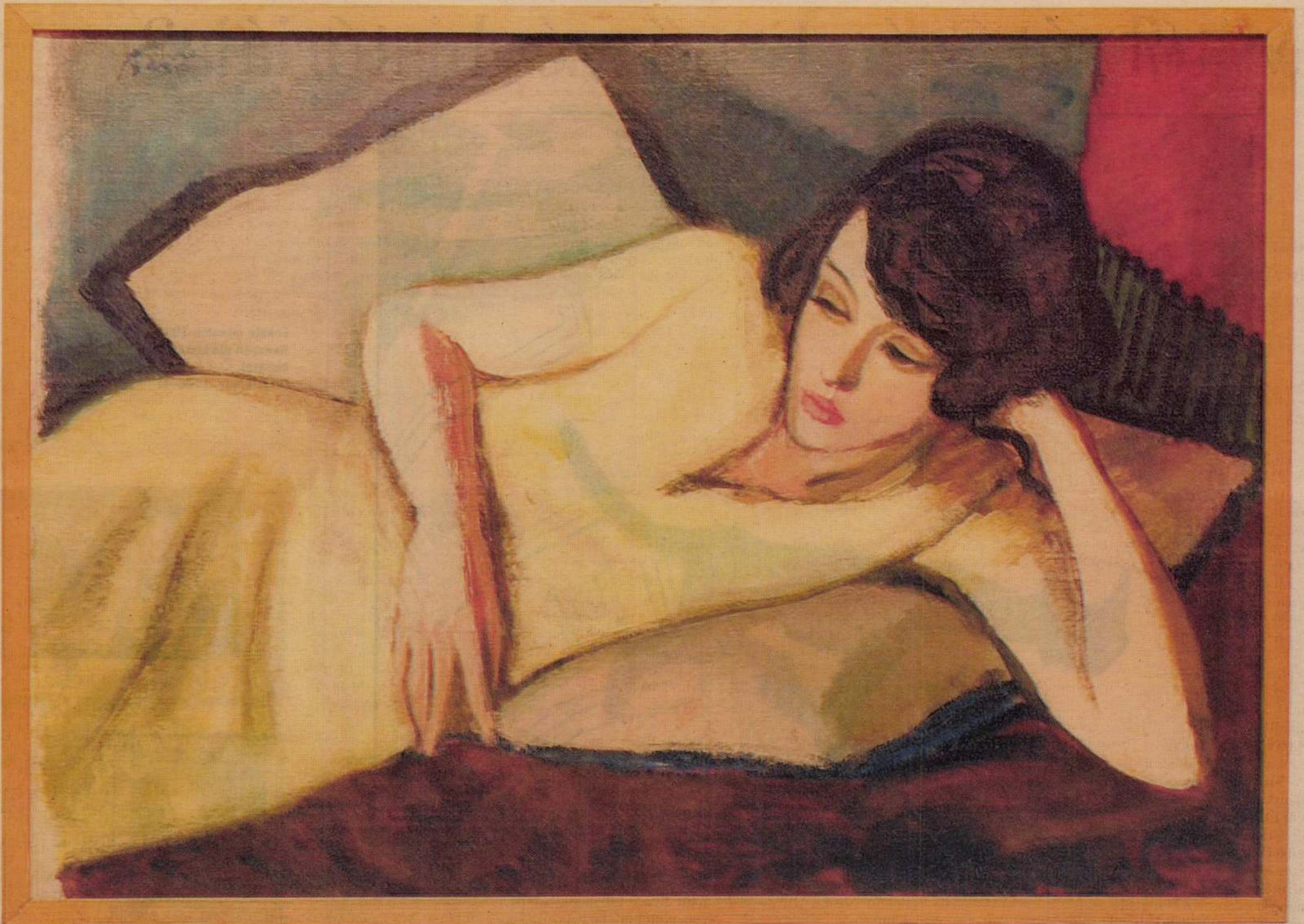
A republikanizmus – amelynek a hazai adaptációját előbb e sorok írója, majd Kende Péter akadémikus kezdeményezte a kilencvenes években, később a gondolat rövid karriert futott be először a jobboldalon, majd idén a balközép kormánypropagandában – végül is nem más, mint politikai egalitarizmus. Azaz: a közügyek és a közérdek elsőbbsége a magánérdekkel szemben, ami csak úgy vihető keresztül, hogy a magánérdekek szembefeszülése egymással csökkenthető, enyhíthető. Enyhíthető azáltal, hogy a gazdasági, társadalmi, kulturális és – nem utolsósorban! – jelképes egyenlőtlenségeket csökkentik. Egyszerűen annak révén tehát (és nem erkölcsprédikáció révén!), hogy az egyéni, személyes vagy magánérdekek nem térnek

el annyira egymástól, hogy a közjó és a közérdek láthatatlanná és megfoghatatlanná válják.

Vagy ami rosszabb, képmutató csalással. Erős a gyanú, hogy maga a demokratikus köztársaság is csalás – vagy inkább öncsalás. De ha ezt a gyanút most ideiglenesen félre is tesszük, ha időlegesen tudomásul vesszük is, hogy a polgári társadalom még egy darabig fennmarad olyanképpen amilyen, a dolgok átlagos tőkés demokráciához képest is rosszul állnak Magyarországon és Kelet-Európában másutt.

A demokratikus köztársaság polgári kultúrája akkor valóságos és valódi, vezető rétegek mindent elkövetnek az „idegyesítés” végett. Ezért a polgári nyilvánosság – ha csakugyan demokratikus és szabadelvű – figyelemmel kell hogy forduljon azokhoz a helyzetekhez és körülményekhez, amelyekben az egyenlőtlenséget és igazságtalanságot különösen nehéznek látszik kiküszöbölni. Ezt a politikai vezető réteg (vagy ahogy nálunk nehezen érthető okokból nevezni szeretik: az „elit”) nemcsak azért teszi demokratikus köztársaságokban, mert retteg a társadalmi elégedetlenségtől vagy mert netán „jó a szíve” (avagy: „szociálisan érzékeny”, mondják a félműveltek), hanem azért is, mert tudja (vagy sejt), hogy a köztársaság politikai közössége (a politikai nemzet) nem lehet cselekvőképes, ha a széttartó vagy egyenesen összeegyeztethetetlen magánérdekek szétfeszítik. (A csoportérdek is magánérdek a nemzeti érdekhez képest.) ▶

A bérmunka szétzúzza és tönkreteszi az emberi életet, azonban az éhkopptól csak a kizsákmányoló tőkés gazdaságban való foglalkoztatás menthet meg.

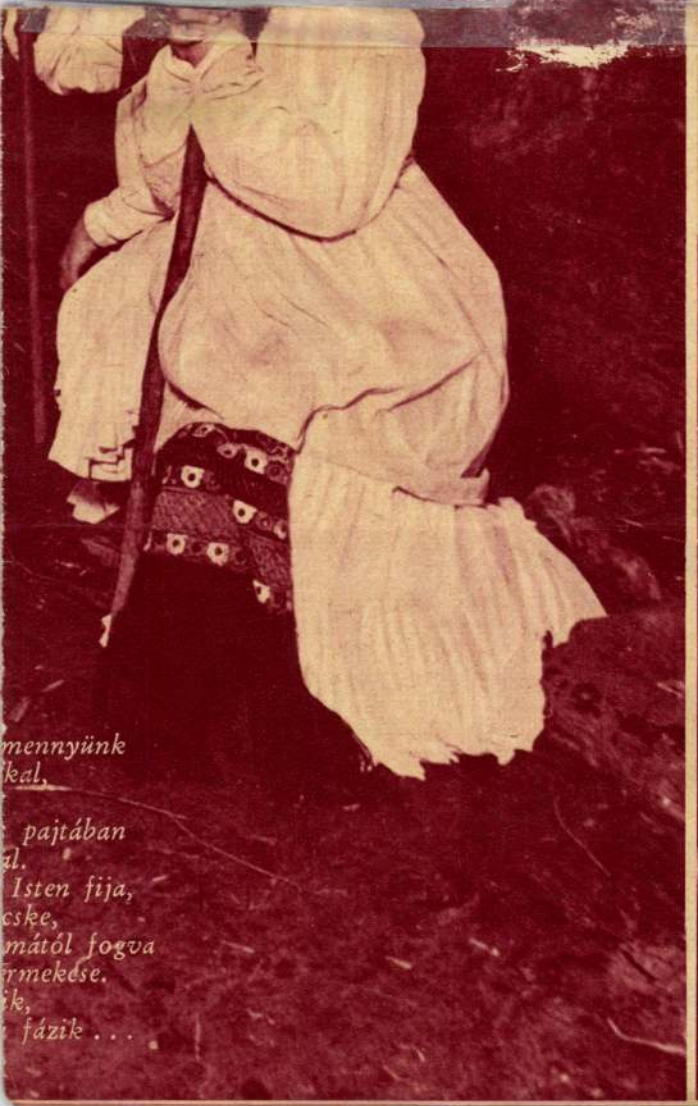
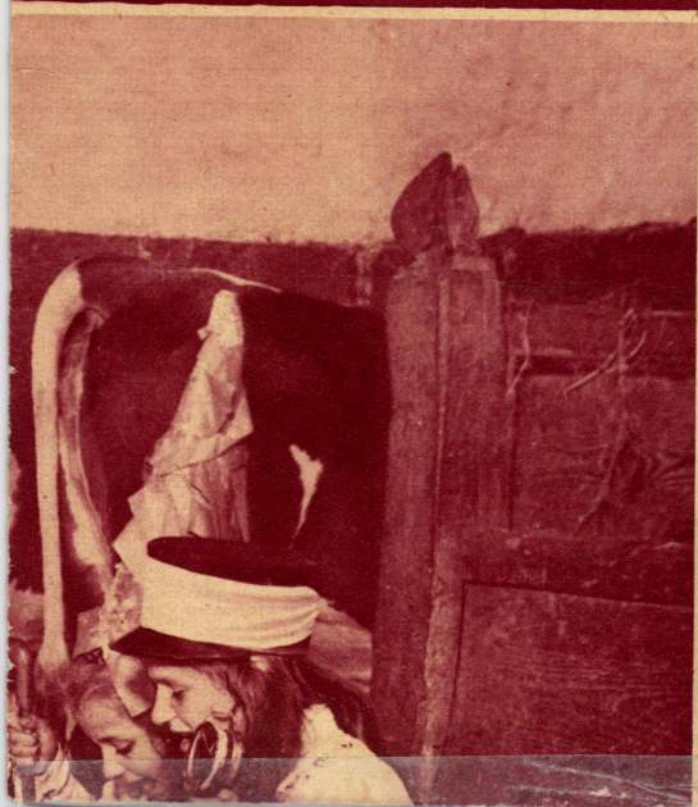

Berény Róbert: Eta (fekvő nő), 1928

Karácsony...

atyó betlehemesek

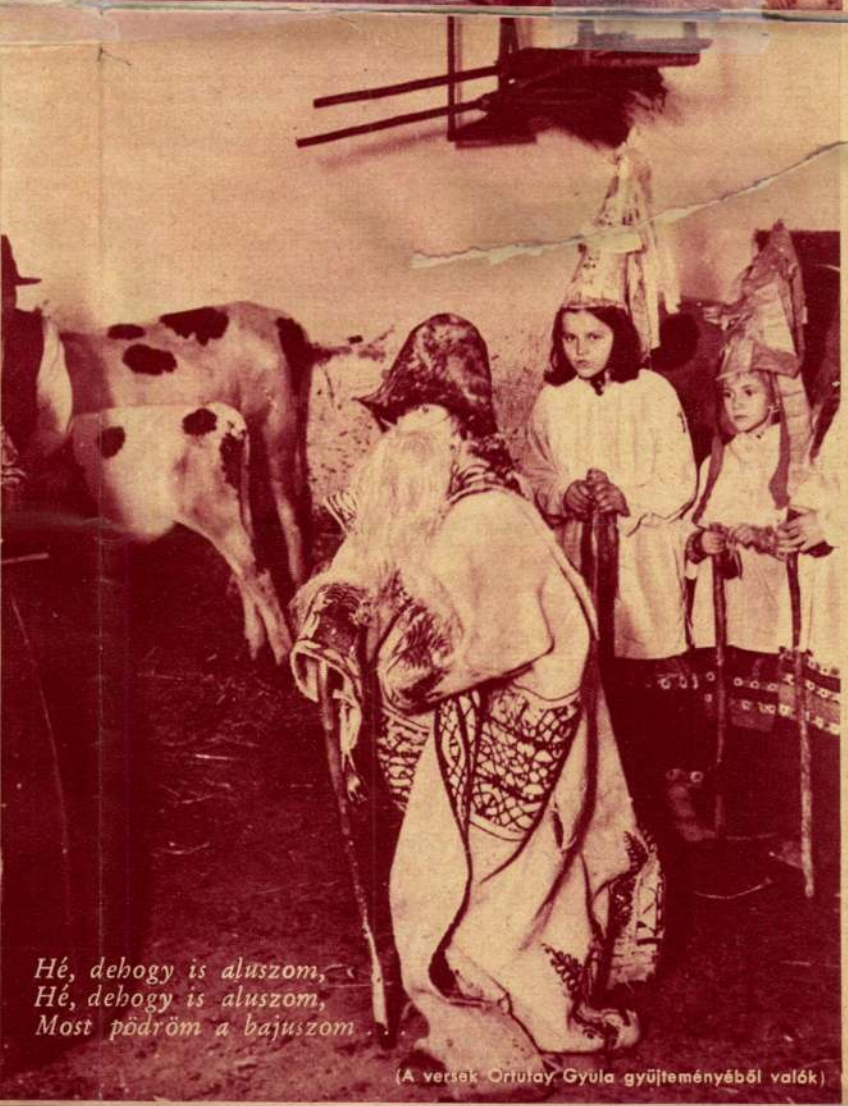
mennyünk
kal,
pajtában
al.
Isten fija,
cske,
mától fogva
rmekése.
k,
fázik...

Bereiny Róbert

Pesti... képes
melt 1935. dec. 8.

De elaluttatok,
Elmen, a nyájakok.
Aluszel-é te juhász, te juhász?

Hé, dehogy is aluszom,
Hé, dehogy is aluszom,
Most pádröm a bajuszom.

(A versék Orulay Gyula gyűjteményéből valók)

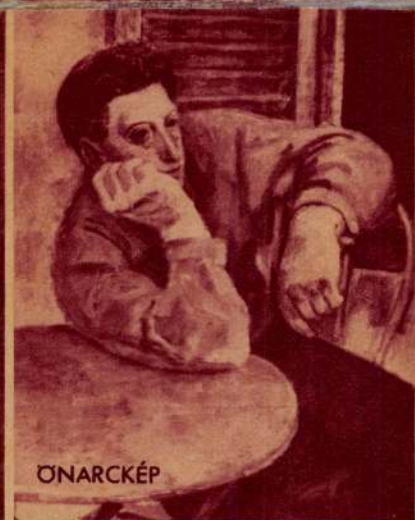

KÉSZÜL A TÉLI OLIMPIÁSZRA AMERIKA HÁROM
VÁLOGATOTT MŰKORCSOLYÁZÓNŐJE;
KATHERINE DURBROW, ARDELLE KLOSS ÉS AUDREY PEPPE

HÁROM KÉP
BERÉNY RÓBERT KIÁLLÍTÁSÁRÓL

**ORVOSI HASZNÁLATI UTASÍTÁST,
ELLENŐRZÉST ÉS FELÜGYELETET KAP**
A Dr. med. László V. FÉLE
KÜLÖNLEGES ZSÍROS ARCKENŐCCSEL.
KAPHATÓ KIZÁRÓLAG A FŐLERAKATBAN:
MŰZEM GYÓGYSZERTÁR IV., KOSSUTH LAJOS UCCA 22
(ASTORIÁVAL SZEMBEN)

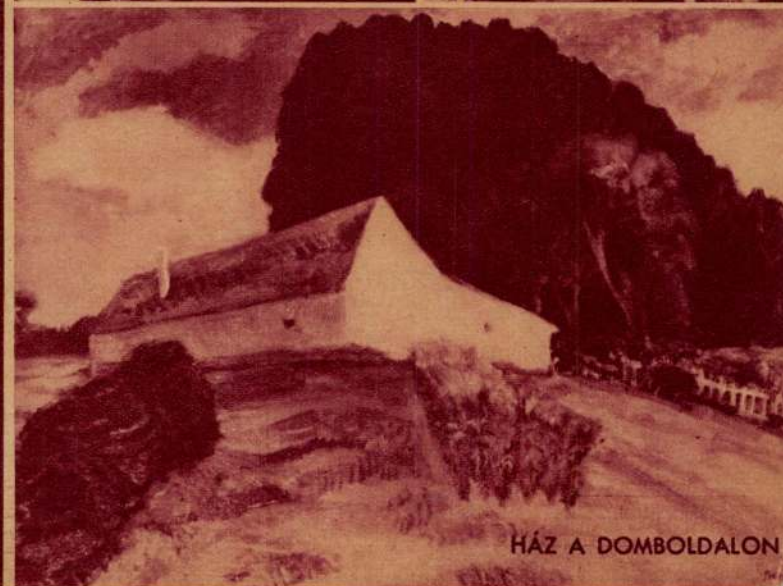
(Az Est-lapok tervező-osztályának felvétele) (Foto Metro)

ÖNARCKÉP

ÖREGASSZONY

HÁZ A DOMBOLDALON

Tiszteletadás Berénynek

A Magyar Nemzeti Galéria igényes változással tisztel meg XX. századi festészetünk egyik legjelentősebb mestere, Berény Róbert emlékének halála 25-ik évfordulója alkalmából. Jellemezően nagyvárosi művész volt, intelligens, nyufutalan, toprengró alkalmi, aki néhány társával együtt a magyar festészet későbbi generációját az akkor vezető francia hatáshoz igazította.

1887. március 18-án született Budapesten. A polgári jölet, amely gyermekkorában körülvetve, módot adott kivételes képességei kifejlődésére. Korán feltűnt nemcsak festői, de zenei képességével is. Gyermekkori jó barátai közé tartozott Weiner Leó és Reiner Frigyes.

Készeiben Munkácsy Mihály képeihez vonzódt. „Munkácsy szeretele Rembrandt szeretelehez vezetett.”

Tanulmányait 1904-ben a Mintarajziskolában Zemplényi Tivadarral kezdte el, az akadémikus festői irányban csatlóva 1905-ben Párizsba utazott, ahol a Julian Akadémián képezte tovább magát. Cézanne, Matisse és Picasso műveivel megismerkedve, hatásként alá került. Első, 1903-ban festett Önarcképe a hazai hagyományt követve, még tonusos megoldású; de 1909 körül festett művein, különösen korai főművén a Kancsás csendéleten Cézanne sugallatára a látványt

már szigorú szerkezeti rend szerint elemelték bontra, rálatásban ábrázolta.

1909 végén a Párizst járt, kubista festőáramlatot követő művészekhez, Kersnik Károlyhoz, Czobbel Bélához, Marffy Odombóhoz, Czifrány Dezsőhöz, Por Bertalanhoz, Tihanyi Lajoshoz és Orbán Dezsőhöz csatlakozott. Később létrehozták a haladó avantgard művészcsoportot, amelyet a hazai polgári radikalizmus szűk köre, köztük a fiatal Lukács György támogatott. 1911-ben léptek a közönség elé műveikkel, amelyekben a gondolatit beállították, az intellektuális izület, az objektív részletproblémák tanulmányozása, az anyag szerkezeti elemi borítása forradalmian hatott az érzelmi indíttatásai hangnemes alkotásommal szemben.

A Nyolcak tudatos forradalmároknak tartották magukat és művészi egységüket a kubizmus, futurizmus, konstruktivizmus egymást követő áramlatainak szemében formálják. Nemcsak a művészetben, az életben is forradalmi változásokra törekedtek, keresették az utat a haladó mozgalomhoz. Nem romantikus mekkák, hanem a polgári társadalom radikális kihívása volt a lényegre mozgalomnak. Berény anyagilag és erkölcsileg független léven következéssel végigpróbálhatta a modern képzőművészet lehetőségeit. Ignolus és Bartók Béla arcképen példái formadása expresszív.

Berény elkötelezett művész volt, aki 1919-ben, a Magyar Tanácsköztársaság megalakulásakor a művészeti ügyek irányításában is tevékeny részt vett. „Fegyverbe, fegyverbe” című toborzó plakátja a magyar plakátművészet kiemelkedő teljesítménye. A Tanácsköztársaság leverése után emigrálnia kellett.

1928-ig Berlinben élt. Alig dolgozott, a leverett forradalom után nehezen talált magára. Hazaléve munkásságának új szakasza kezdődött meg. Festészetében kezdődött a Vadak hatása alatti állít (Csellózó nő, 1927), majd a hazai hagyományokhoz kért vissza. A posztimpresszionista alkotásmod vezető mestere; Szónyi István és Bernáth Aurél mellett az idillikus, oldottabb festői megoldások képviselőjeként. Képein a formák elvésznek szigorú szerkezeti felépítettségű lágy átmennelkekkel olvadnak a szűk mélységű térbe. Erett korának remeke a Kapitányó (1933).

A harmincas évek végén, idegében előre megérezve a bekövetkező háborús események súlyos megpróbáltatásait, a természethez menekült. Mivel, egyre nagyobb szerepet kapott Zsebőgyű, a Duna-kanyar festői szépsége. Folyamatosan forogó formák, ideges, érzékeny színesség, zihált, gyors esztétikusok tanuskodnak a feloldódás vágyáról. (Brdetl keresztút, 1937)

1945. a felszabadulás Berény számára a szorongások megszüntet, a tiszta horizontot jelentette. Pályája újból felvett. Végre monumentális kompozíciókat festhetett és a Képzőművészeti Főiskola tanáraként az ifjúság neveléséből is kivethette a részét. (Festővendég, 1950). (Olvasó lány, 1946—48.) 1953-ban halt meg.

Brestyánszky Ilona

SZALMAVILÁPOS ÖNARCKÉPE, 1906

REDNER MARYA REPRODUKCIÓI

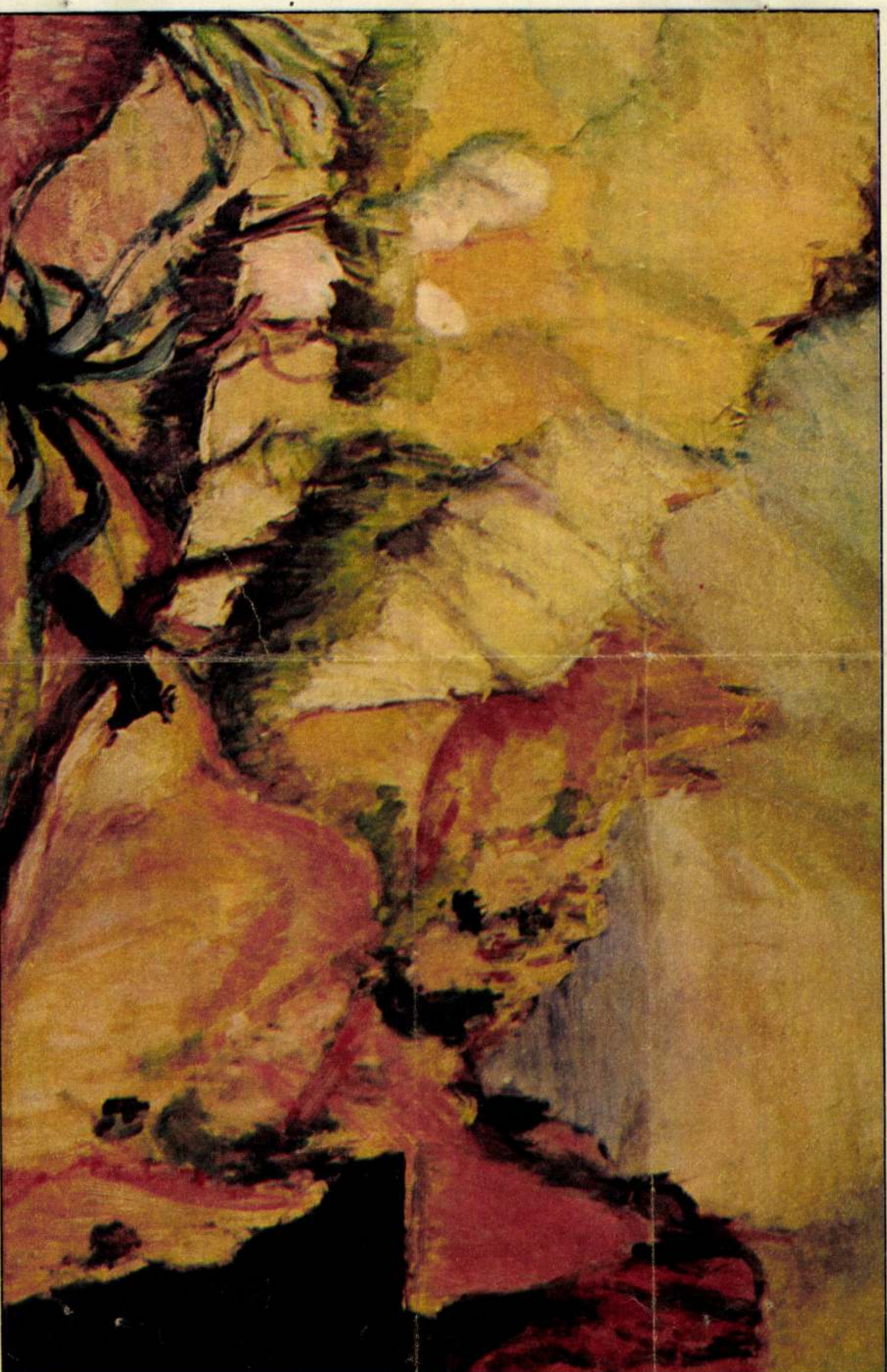

OLVASÓ LÁNY, 1946—48

ÖNARCKÉPE, 1900 KÖRÜL

CAPRI SZIGETÉRŐL, 1913

ERDRI KERESZTÚT, 1937

Emlékek a Városmajor utcából

A Berény-kúria mint kulturális csomópont

A Városmajor utca 36. falán emléktábla hirdeti, hogy itt élt **Berény Róbert** festőművész (1887–1953). A telken álló klasszicista kúriát vette meg száz évvel ezelőtt a festőművész édesapja, **Berény Nándor**. A családi ház elfeledett kulturális csomópontként dereng fel most a múltból. Erről beszélgettem a Hegyvídéki Helytörténeti Gyűjteményben a festő halálának 50. évfordulójára rendezett kiállítás zárásakor a művész lánya, **Berény Anna** jelenlétében az itt született és másfél évtizedig itt élt unokaöccsel, **Berény János**sal:

– Honnan került a Városmajorba a család?

– Morvaországból települt Nyíregyházára – a név maga pékre, vagy kemenceépítőre utal. Az obsitosból lett finác gyermeke, **Berény Nándor** 1854-ben ott született. Az 1870-es években jöttek Pestre. Majd ő sikeres ügynökként megvásárolta a Városmajor utca 36. alatt álló kúriát. A 20. század elején nemcsak otthonát akarta szép épületben látni, hanem például a pesti Tőzsdepalota építési költségeihez is hozzájárult, mivel az a tőzsdetagozók közös finanszírozásában készült.

– Miképpen kötődtek a Berények a tőzsdéhez?

– **Berény Nándor** és **Fia** néven volt gabonával foglalkozó ügynöki cégük.

– **Nándor két gyermeke közül az idősebb, Manó az ön édesapja, a fiatalabb Róbert, aki festő lett. Itt laktak mindketten?**

– A nagypapa 1916-ban halt meg, s a házat a két fiú felosztotta egymás közt. Mindketten harcoltak az I. világháborúban, 1919-től 1925-ig emigrációban éltek. Nagyanyámnak ezalatt itthon el kellett adnia a Városmajor utcai telek felét.

– **Hol volt Berény Róbert műterme, ahol első képeit festette, s dolgozott nyaranta, amikor 1905 és 1911 között hazatért pihenni Párizsból?**

– Édesapja a jobb épület-szárnyra ráépítéssel kialakított neki egy részt, de ő valójában a timpanonos bejárati termet használta műteremnek. Itt dolgozott, fogadta a vendégeket, együtt zenéltek és vitakoztak. Ez volt a ház szíve.

– **Róbert néhány korai tájképen szemünk elé idéződik a ház. A fiatal festőnek a művészetet megújító francia Cézanne nyomán inkább a kép felépítése volt fontos, és semmiképpen sem törekedett fényképszerű másolásra. Egy másik, még modernebb képét csak reprodukcióról ismerjük. A harmadik a kúriának az utca felőli, klasszicista, széles lépcsőfelfjáróval kialakított részletét mutatja a kiállításon. Ezt nézve is sajnálhatjuk a később sokszor beázott és lepusztult ház lebontását. Hogyan került erre sor?**

– Kölcsönt vett fel a család a házra, s a bank elárverezte. 1939-ben ki kellett költöznünk, pedig sajátos életformát jelentett nekünk a villa. Apám zárkózottabb volt, Róberték nagy társadalmi életet éltek. Gyakran jöttek össze kamarazenélésre régi iskolatársával, a híressé vált zeneszerzővel, **Weiner Leó**val, akiről Róbert 1911-ben merész portrét is festett, ahogy 1913-ban **Bartók Béláról** is. A festő maga tehetséges zenész volt, valamint kritikákat írt. Velük játszott itt az Ady-versek megzenésítője, **Reinitz Béla**. **Weiner** volt talán a leghűségesebb barát a zeneszerzők közül, gyakran jött sakkozni. A képzőművészek közül **Pór Bertalan** járt a családban, először nevelőként. Róberttel jól összebarátkoztak, együtt utaztak 1908-ban Olaszországba. De jöttek a Párizsban megismert ifjú festőbarátok, a Cézanne és Matisse bővületében alkotó modern fiatalok: **Czigány Dezső**, **Czóbel Béla**, **Márffy Ödön**, **Orbán Dezső**, **Tihanyi Lajos**, **Kernstok Károly**. Az utóbbiról az 1930-as évek végén festett itt Róbert egy szép portrét. Ő vezette az 1909 végén megalakult első avantgárd festő-

csoportot, az 1911 és 1912-ben **Nyolcak** néven együtt kiállítottak. **Kernstokot** és **Berényt** is érdekelték az új izmusok, a művészetelmélet problémái, vitái. Publikáltak is erről a Nyugat folyóiratban.

– **Milyen volt Berény Róbert viszonya a modern irókhöz, hogyan szövődtek a kapcsolatok a Városmajor utcában?**

– A Nyugat szerkesztőit, szerzőit már Párizsból ismerte, de a legfőbb kapocs **Ignotus** volt. Róla több portrét is készített. **Berény Róbert** első felesége, **Somlyó Ilona (Léni)** révén került kapcsolatba vele. **Somlyóék** a Csaba utca sarkán laktak, a másik lány **Ignotus** fele-

így lett a festő barátja. Ők, sőt maga **Freud** is megfordult vacsoravendégként a Városmajor utcai Berény-kúriában. További kapcsolatok kiindulópontja volt a Városmajor utca és Csaba utca kereszteződésében épült ház. Ez volt a környék egyetlen nagy bérháza. Itt laktak még az 1910-es években **Jászi Oszkárék**. Felesége, a költő, rajzoló és meseíró **Lesznai Anna** e kapcsolat révén került a Nyolcak második kiállítására meghívottként hímezterveivel, s tartozott az 1930-as években is **Berény** szoros baráti köréhez. A festő nyaranta Körtvélyesen náluk dolgozott, folytatva a Városmajor

sham-kör tagjaihoz kötődött szorosán **Berény Róbert**. Tagjai közül **Bernáth Aurél** jött gyakran a Városmajor utcába. Meg is írta visszaemlékezéseit a dűledező **Berény-kúriáról**, mondván: „A villa dugadóltsága az elképzelés szélső határán állt. Hogy ezt részletesebben jellemezzem: akként, hogy nem egyszer a plafonról vakolatdarab hullott a leveses tálba. A falak repedtek, s nem hinném, hogy függőlegesen álltak.”

– **Úgy tudom, a házat betöltő boldogság és szellemi erő vonzotta ide az embereket. Az irók közül kiket?**

– **Róbert** szeretetteljes, sokoldalúan képzett, tehetséges

Berény Róbert festményei a Városmajor utcai villáról (1906)

sege lett. Nagybátyám **Böloni Györggyel** és **Tersánszky Józsi Jenővel** volt a legszorosabban, ahogy erre **Tihanyi Lajos** levelezése utal. A franciás orientáción kívül ez segítette **Berény** és a **Nyolcak** jó kapcsolatát a Nyugat folyóirathoz. Eddig kevésbé feltárt közvetlen szomszédosági és családi kapcsolatok szövődtek tehát a Városmajor utcában.

– **Nagyon érdekelné Berény Róbert képzőművészeti szabadiskolája, amit I. világháborús leszerelése után működtetett a Városmajor utca 36. alatt. Az ismert, hogy korszerűen nemcsak a rajzolás és festés alap-elemeire oktatta növendékeit, hanem pezsgő elméleti viták is folytak. Például ide járt tanulni a Mészáros utcából a később világhírűvé lett Moholy-Nagy László, akinek aktivista rajzain egyértelmű hét évvel idősebb tanárának hatása. Az oktatás Berény műtermében 1918–19-ben ingyenes lett, mert a Károlyi- és a Tanácskormány egyaránt támogatta. Berénnél tanult még Székely Kovács Olga, akivel később közös mappát jelentetett meg a neves pszichoanalitikusokról. Mit tudhatunk minderről?**

– Igen szoros kapcsolatok fűzték **Berény Róbertet** **Kovács Vilmaékhoz**, akiknek lakásán vasárnaponként összejártak a magyar **Freud-követők**. **Ferenczi Sándor** pszichiáter, **Varró István** szociológus

utcai együttléteket. Amikor **Lesznai Anna** 1938-ban kivándorolt Amerikába, onnan is tartotta a kapcsolatot, szeretettel pártfogolta **Berény Róbert** lányát és unokáját.

– **1925 után kik fordultak meg e szellemi „útkeresztződésben” a festők közül?**

– A környékből **Kmetty Jánossal** és **Halápy Jánossal** volt jóban nagybátyám. **Kmetty** a Városmajor túlsó oldaláról járt gyakori vendégként a Berény-kúriába. De jött **Márffy Ödön** is **Csinszkával** a Szamóca utcából, hiszen a kapcsolat **Ady** körével a Nyugat és a Nyolcak kiállításain megalapozódott.

– **1920 után, Berény távollétében miként kerültek műtermébe **Aba-Novák Vilmos**, **Patkó Károly** és **Korb Erzsébet**, vagyis a következő festőnemzedék legjobbjai?**

– E körből csak **Szőnyi Istvánnal** maradt meg sokáig a jó viszony. Az 1930-as években a Gresham-asztaltársaságban is együtt ültek, s összejöttek a Városmajor utcában, majd a nyaraktól **Szőnyiék** zebegényi meghívásának eleget téve **Róbert** és második felesége, **Eta** a Dunakanyarban töltötték. **Eta** nemcsak a Magyar Nemzeti Galériában látható híres **Csellózó** nő című kép modelljeként ismert, hanem megjelent a városmajori ház élénk színekkel festett szobabelsőt ábrázoló műveken is. Az 1930-as években lágyabb, líraibb színhatásokat festő **Gre-**

ember volt. Sok íróval tartotta a kapcsolatot. Például itt lakott egy ideig **Artur Koestler**, aki **József Attilával** közös munkára készült. Majd pedig egy nyáron át **József Attila** is. Gyakran hallottuk, amint az apámtól kölcsönként **Remington** írógép-pogott a verandán. És itt, az elvadult kertben bókíltáztott, mint írja, **Dénes Zsófia (Zsuka)**. Egy életre szóló barátság fűzte a Nyugat köréből még **Füst Milánhoz**. Az ő hagyatékában fenn is maradt jó pár fontos **Berény-mű**.

– **Ezek az arcképek e szellemi csomópont talán legszebb dokumentumai. Mi lett a Városmajor utcában őrzött képek sorsa?**

– A kiköltözés után **Róbert** a képeit egy ideig a Városmajor u. 21. alatt lakó **Meller** doktornőéknél deponálta. A háború, a zsidóüldözés nehéz évei következtek. A Városmajor utcai szellemi csomópont baráti számai látenszen működtek tovább. Szomorú volt, amikor a patinás ház lebontása után, az 1950-es években jellegtelen ház épült a két szomszédos telekre. Az elmondottak tehát egy rég eltűnt házhoz kötődő emlékek, melyeket részben átéltem, részben a családi legendák részeként ismertem meg. És érthető, hogy örültem, amikor néhány évvel ezelőtt elértem, hogy **Berény Róbertre** emlékező tábla kerüljön a Városmajor utca 36-os számú házra.

Bajkay Éva

Berény Róbert

Jótekonysági hangverseny

Emlékezetes estének voltak hallgatói, akik eljöttek a Solti György Zeneiskola növendékeinek jótekonysági hangversenyére, a Budapest Kongresszusi Központ Bartók-termébe november 12-én.

A zeneiskola nyári tábora mindig nagy élményt jelentenek a gyerekeknek, hiszen szinte szórakozva muzsikálják végig a tíznapos nyaralást. Különösen emlékezetesre sikerült 1994-ben és 1995-ben két táborozás, melyek helyszíne a Zsámbéki Tanárképző Főiskola kollégiuma volt, és ahol végre zongoristák is részt vehettek a vonós és fúvós növendékek mellett.

Bartai Ariadne és Teőkés Tünde tanárnők állították össze azokat a kamaraműveket és zongoraversenyeket, melyeket az akkor 12–14 éves gyerekek nagy lelkesedéssel és élvezettel játszottak. Olyan élményt nyújtott a zsámbéki főiskola helyszíne, a hangversenyterem akusztikája és a nagyszerű zongora, hogy sokan ekkor érezték meg elhivatottságukat a zenei pályára. És valóban, legtöbbször közülük ma a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem hallgatói, vagy már végzett zenészek, és a többiek is aktívan zenélnek.

Amikor ezen a nyáron meghallották, hogy a Zsámbéki Tanárképző Főiskola teteje leégett, és a kár több mint másfél milliárd forintot tesz ki, mindannyian úgy gondolták, hogy a szívüknek oly kedves emlékü épület megsegítésére hangversennyel gyűjtenek adományt. A műsor nagyon színes volt, mindenki megmutatta, mivé fejlődött, milyen magasra jutott a művészi pályán. Így gyönyör-

kódhattunk az oboista *Megyesi Timea*, a klarinétos *Györfly Zsófia* nagyszerű szólójában, élveztük a karvezető, *Pajor Márta Piroska* kis kórusának műsorát. Bartai Ariadne tanárnő most is kamaraművekkel szerepelt növendékei – *Hönich Barbara* és *Fazekes Gergely* – társaságában. A nagyszámú és kiváló csellista-gárdából először *Szádeczky-Kardoss Gézát* hallottuk. A lányok – *Nagy Judit*, *Rohmann Ditta*, *Megyesi Krisztina*, akik már a világhír felé tartanak – *Vörös Boglárka* remek zongorakíséretével, egy varázsos szépségű *Popper-művel* kápráztatták el a jelenlévőket. *Szikora Réka* Ney Andrea kíséretével Bartók dalaiból énekelt. Különösen gazdag zenei élményt nyújtott *Mózes Tamara* Liszt: *Weinen Klagen* című zongoraművének tolmácsolásával, valamint *Somogyi-Tóth Dániel*, aki mint zongorakísérő és mint kiváló orgonista is bemutatta tudását, tehetségét; Bach: *d-moll Toccata* és *Fuga* című művével mintegy megkoronázta a szép hangversenyt. Még sokszor fogjuk hallani ezeket a neveket, mint a magyar zenei élet kiválóságait. Sok sikert kívánunk nekik a pályán!

A hangverseny megrendezésében külön köszönet illeti a Budapest Kongresszusi Központ igazgatóságát, név szerint *Győri János* urat, aki a helyszínt és a rendezői stábját az est rendelkezésére bocsátotta. Sokan mások is segítettek a koncert létrejöttét, köszönet érte mindenkinek, de főként az ifjú muzsikusoknak, akik száz-ezer forinttal járultak hozzá a Zsámbéki Tanárképző Főiskola újjáépítési költségeihez.

Börzseyné Takács Andrea

Rudolf Alt: Jókai Mór nyaralója a Költő utcában

Köztérek és magántérek – a főváros régisége

A Budapesti Történeti Múzeum Kiscelli Múzeumának új kiállítása néhány tabló fotóin emlékeztet a Fővárosi Múzeum egykori kiállítási anyagára, érzékeltetve, hogy felvállalja a történelem mesélő múltját. Azt a kiállítási módot, amikor az egyes tárgyak nem egy történeti vagy művészettörténeti koncepció illusztrációi, hanem műfajok szerint felhalmozva csoportjaik festői hatásával, a dússág felkeltésével kívánják hatni a látogatóra. Az új állandó kiállítás címében a „régiség” szó egyben a múzeum saját kiállítási történetének a várostörténettel való együtthatására is utal.

Ezek a tárgyak, rajzok, festmények fővárosunk történetének, s ezzel együtt szűkebb budai pátriánk történeti emlékeinek gazdag tárházát sorakoztatják föl. Az összeállítás különlegességét adja az is, hogy a tárgyi emlékek mellett ritkán bemutatott eredeti építészeti rajzok sokaságát tárja a látogatók elé.

A várostörténet egyik legérdekesebb és legjelentősebb korszakát: születésének, növekedésének csúcsidejét, a reformkort, a várossegysítést, a kiegyezés utáni rendkívüli fejlődést idézi fel leggyakrabban. A kiállítás elején a reformkori Pest-Budát *Alt Rudolf* metszetein a József tér, Hal tér, a klasszicista Dunapart képei mutatják be. Kerületünk-ről is láthatunk néhány érdekes ábrázolást. *Fáy Albert*: A Kochmeister villa a Budakeszi úton című képén a dús, lomberdős hegyoldalon még egyedül álló épülettel az érintetlen budai tájat idézi.

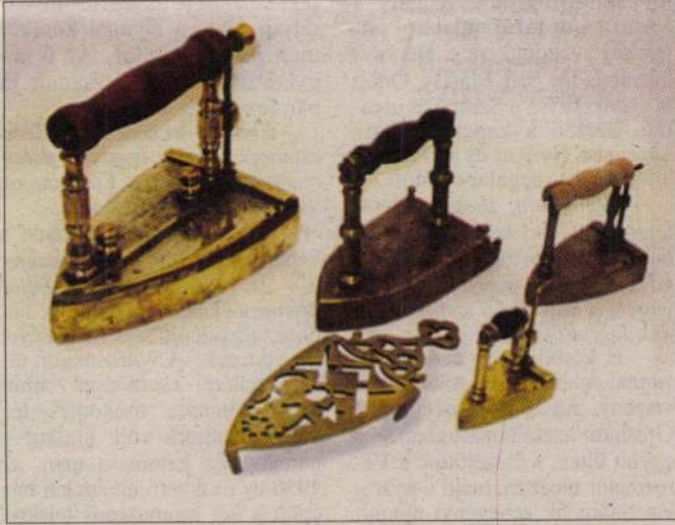
Az építészeti bemutató tervek, festményeken, metszeten a mára eltűnt, egykor jelentős épületek: a Lloyd palota, az egykori Vakok Intézete, a régi Pesti Városháza, a szétbombázott Redout épülete, a régi német színház, a budai nyári színház, a régi Nemzeti Színház jelennek meg eredeti tervlapokon, *Pollack Mihály* távlati képein. Az építészeti tervek között ezüst, ón étkészletek, városképeket ábrázoló porcelántárgyak, portréfestmények, szobrok, érmék sorakoznak kis csoportokba gyűjtve. Kerületi épületeinkről érdekes metszetek következ-

bánt, háttérben a beépítetlen, kopasz Sas-heggyel. Meglepő az Istenhegyi útról készült tájkép, a fahíddal, kanyargós, poros földúttal, kopár hegyoldalal. A kor neves építőművészeinek érdekes rajzain a Pesti Új Városháza *Steindl Imrétől*, a Bazilika és a Szépművészeti Múzeum távlati képe *Schikendantz Albertől*, *Feszl Frigyes* újlaki iskolája, *Alpár Ignác* gyönyörű akvarellje az Osztrák Magyar Bankról nem csak a szakma kedvelőinek csemege, de az átlagembernek is maradandó élményt nyújt.

A kiállítás utolsó termeiben kerületi építészeink, művészeink alkotásaiból is szép válogatást láthatunk. Így *Márffy Ödön* vázlatát a Kiscelli úti iskola freskójához, *Arkay Aladár* Városliget-fasori templomhomlokzatát, *Arkay Bertalan* műteremház-tervét, a Városmajor utcai templomhoz készített ceruzarajza mellett *Arkayné Sztehlo Lili* városmajori templomhoz készített üvegablak-tervét is megtekinthetjük. A kiállítás természetesen csupán mozaikszerű képeket adhat a városról, általában csak a szebbik arcát mutatja be, de ez a kép ritka maradandó élményt jelent a látogató számára.

Rosch Gábor

Régi vasalók új megvilágításban

Biedermeier vasalók

Ki gondolná, hogy vasalókról is lehet érdekes kiállítást rendezni? Pedig lehet, bizonyítja ezt az a gyűjtemény, amely három helyszínen látható. Eredetileg két múzeum fogott össze: az Országos Műszaki Múzeum Öntödei Múzeuma (Bem J. u. 20.) és a Textilmúzeum (Lajos u. 136–138.). Előbbi az öntéssel készült vasalók gyártásának, utóbbi az újkori vasalók

ra. Ez azonban az átmeneti ellenálláson alapult, ezért *Carpen-ternek* tulajdonítják a villanyvasaló feltalálását, pedig ő csak a fűtőszálas változatot találta fel, nyolc évvel *Zipernowsky* után. (A vasalás történetéről bővebben olvashatunk *Tóth György* és *Lengyelné Kiss Katalin* „Régi vasalók” című munkájában, amely a kiállítás alkalmából jelent meg.) Egyébként a három

A világ dolgai között az egyik legjobb, hogy amikor végre hazaértünk, minden a helyén van, a saját izlésünk, hangulatunk és elképzelésünk szerint való. Tudjuk, hogy egy fotel a sarokban, egy asztal miatt éppen olyan, s miért ott van, ahol áll, a felette lévő kedvenc képünk a falon miért éppen az, ami. Vagy még nem teremtette meg szűkebb világának harmóniáját? Most itt az alkalom. De ajándékozhat egy-egy tárgyat, bútort, festményt másoknak is, a kedveseknek, a rokonoknak, a barátoknak. Most itt az alkalom. Csinálja másképp! Nincs más dolga, mint elmenni egy rendhagyó bemutatóra.

Az Albóci Berendező Stúdió és a Maniera Galéria ezúttal sem hagyja cserben a karácsonyi ajándék kiválasztásában tanácsalankodókat. Azon a kiállításon, mely egyúttal karácsonyi vásár is, a kiállított bútorok és festmények arra ösztönöznek, teremtsen összhangot maga körül szűkebb és tágabb környezetében. A Belvárosban, a Nyári Pál és a Váci utca sarkán sikerült alkalmas helyet találni, ahol két kiváló, de különböző stílusban alkotó művész mutatkozhat be, bizony, a megszokottól nagyon is eltérő módon. Olyan környezetben, enteriőrben mutatják be *Kerényi János* festőrestaurátor-művész képeit és *Kismartoni Marcell* grafikus alkotásait, mintha már „haza” kerültek volna. Vagyis bebútorozott, a műveket úgyszólván életre keltő légkörben. A kiállítás és a helyszíni vásár január 11-ig tart.

(J. M.)

Modern plakát – művészi újsághirdetés

Azelőtt az emberek többnyire gyalog jártak, és ha nagyon sietős volt a dolguk, bérkocsiba ültek. Ma az embereknek mindig sietős a dolguk, mindig rohannak. Ma az emberek autón járnak.

Azelőtt megálltak egy plakát előtt, elnézegették sok aprólékos részletét s úgy állapították meg, hogy mit is dicsér. Ma az emberek autókön rohanva kapnak el a plakátokról egy-egy színfoltot, egy-egy szót. A legfontosabb szót, amit az ügyes gyáros jó plakátjai belepergőtüzelnek a szemébe.

Az élet tempója szédítően meggyorsult, az utca képe megváltozott, az emberek szeme, nézése átalakult, más ragadja meg, mint húsz évvel ezelőtt. Az utcán autók, autóbuszok, új villamosok modern vonalai uralkodnak, stilizált vonalak, amelyek alkalmazkodnak a tempóhoz és kifejezik a rohanást. És átalakulnak a házak, amelyek töretlen síkok monumentális falaival építik az utcákat. (Nálunk sem maradhat már sokáig a neobarokk a legmodernebb stílus.)

És így született meg az új plakát. Ennek feladata, hogy túlharsogja ezt az új utcát, hogy megállítson ebben a rohanásban is. Bölcsőjéből nálunk is kezd már kikelni az új plakátstílus.

Egyelőre egy kezünk öt ujjá is sok azoknak a művészeknek elsorolására, akik tudnak, mernek, akarnak modern, jó plakátot csinálni.

És két kezünk tíz ujján kényelmesen elszámoljuk azokat a gyárosokat és kereskedőket, akik már tudják, hogy plakátot csak igazi művésszel szabad csináltatni, és hogy a művész jobban tudja, mint ő, hogy milyen a jó plakát.

Mert a gyáros nagyszerűen érthet a szappangyártáshoz, a cipőgyártáshoz, a fogkrémgyártáshoz, a gramofon- és a pénztárcagyártáshoz, a kereskedő kitűnő szakember lehet a kalapeladás vagy a bundakereskedelem terén, de a művészi hatáskeltés titkait és törvényeit, s ezzel együtt a hatásos agitáció feltételeit csak a vérbeli plakátművész ismeri.

És a gyárosnak vagy kereskedőnek nem szabad azt mondania, hogy jó, jó, szép, szép, de nem ez kell az én közönségemnek. Mert annak a közönségnek – tudat alatt – sokkal fejlettebb és igényesebb az esztétikai érzéke, mint azt a gyáros gondolná. Ha nem is tudja, hogy miért, de bizony csak az igazán szép és jó tetszik neki, csak az kelt benne kellemes hatást, csak az igazán művészi ötlet vésődik be az emlékezetébe.

(Valaki erre azt mondta nekem, hogy ő nagyon jól emlékszik a legrosszabb pesti plakátra, s elrettentő példának idézni is szokta. De „legrosszabb” plakát csak egy van, s a mai nagy konkurenciában nem könnyű megszerezni ezt a dicsőséget, a jó plakát pedig valamennyi eléri hatását, felkelti az emberek figyelmét.)

Mindezt abból az alkalomból írjuk le, hogy *Az Est* hirdetéstervező osztálya reklámművészeti kiállítást rendezett az Iparművészeti Múzeumban,

52 s azon bemutatta a modern magyar plakát- és újsághirdetésművészet eredményeit.

A kiállítás anyagát nagyrészt e sorok írója állította össze, s így egészen illetékesen elárulhatja, hogy bizony az összeállításnál szerepelt néhány egészen „destruktív” szempont is.

Így például nagy súlyt helyeztünk arra, hogy bemutassunk a nagyközönségnek három-négy olyan plakátot, amelyek régebbi pályázatokon helyezetlenek maradtak. Egyet itt is reprodukálunk közülük. Bortnyik Sándor struccos állatkerti plakátja nem tetszett az állatkerti plakátpályázat zsürijének, s elfogadtak helyette két olyan tervet, amelyek sokkal erőteljesebbek voltak ennél, de legalább nem voltak eredetiek, s így szokatlanok sem.

Bortnyik plakátja a lehető legegyszerűbb eszközökkel fejez ki mindent, s mindent kifejez. Tőmondatokban beszél, tökéletes művészi ökonómiával, de mindenki számára azonnal érthetően. Szenzációja lett volna a pesti utcának ez a plakát, s az állatkert deficitjének csökkentését is elősegítette volna.

Ezenkívül még egynéhány ilyen „bukott” plakátot állítottunk ki. S azután Balogh Rudolf fotoplakátjait, amelyek a szomorúan eredménytelen idegenforgalmi plakátpályázatok jutalmazottjai helyett most kimennek külföldre, idehívni az idegeneket.

Ezeknek a bemutatása egy kis tüntetés akart lenni a plakátpályázatok zsürijei ellen, amelyek rendszerint a legkitűnőbb emberekből vannak összeállítva, s némelyik zsüriben még egy-két olyan ember is akad, aki a plakáthoz is ért, mégis, mindig a legmegdöbbenetibben dilettáns szempontok szerint ítélnék, s még nem volt rá eset, hogy egy-egy modernebb szellemű, tehát a mai utca életében egyedül érvényesülni tudó tervet észrevettek volna. Éppen ezért ma már ott tartunk, hogy legkitűnőbb művészeink óvatosan elkerülnek minden pályázatot, s azokon rendszerint már csak a második garnitúra vesz részt.

Fel kell frissíteni a zsürieket! A reklámművészet egészen különálló művészi terület, s értése külön tudomány. A képzőművészet legtiszteltebb szakértője lehet valaki, s ennek még az abc-jét sem tudja.

A reklámművészeti kiállítás plakátrészét az a három név dominálta, amely ott áll a most született modern magyar plakát bölcsőjénél: *Berény Róbert*, *Bortnyik Sándor*, *Tábor János*.

Bortnyik tanítványaival együtt vonult fel, ez volt fiatal iskolájának, a *Műhelynek* első nyilvános bemutatkozása. Eredményeik nagyszerűek. Legelső törvényük a tárgyilagos egyszerűség. Tiszta logika, dekoratív nagyvonalúság, a formák teljes leegyszerűsítése, színek és formák biztos harmóniája – ez együtt szuggesztíven uralkodik nemcsak a kiállítóteremben, hanem az utcán is. S külön értékük néha az egészséges humor.

Betűik: a betűk. És a szöveg elhelyezésében nincs semmi esetlegesség, semmi szeszély, szigorúan a kompozícióhoz tartozik ez is és ellenállhatatlanul támad ránk.

Tanítványai is megérdemlik, hogy ideírjuk nevüket, amelyekkel egyre gyakrabban találkozunk már az utcán is: *Brünner László, Wertheimer Zoltán, Nemes György, Nagy Sándor, Kálmán Klára, Révész Imre, Radó György.* Ők tökéletesen átveszik mesterük erényeit, aki kiváló pedagógusnak bizonyul.

Berény Róbert a másik úttörő. Ő is, mint Bortnyik, gazdag festői múlt után jutott el a plakáthoz, és művészi fejlődésének minden eredményét átvitte ide is. De míg Bortnyiknál a „Neue Sachlichkeit” törvényei érvényesülnek gyakorlatilag, nála minden plakát egy szellemes ötletből születik. Ötlelességen és szellemességen túl művészileg is teljes értékűek. Hatásuk tehát mindig kellemes. Stilizált figuráinak meleg humora is felejthetetlen.

Tábor János valamennyi plakátján is ott van a témából szorosán fejlesztett frappáns ötlet. Ő kitűnő tipográfus is, aki játékosan tud bánni a betűkkel. Milyen bravúrosak például a Modiano „o” betűiből rajzolt biliárdgolyók. És milyen hatásos ezen a plakáton a dekoratív feltelosztás; a biliárdposztó nagy zöld mezője megfogja mindenki szemét, s a dákó elvezet a fontos szóhoz.

Ez a három művész jelöli azt az irányt, amerre az új magyar plakátnak fejlődnie kell, hogy az önálló magyar plakátstílus kialakuljon. Ez a magyar ipar és kereskedelem nagyon fontos érdeke.

Mert pillanatra se gondolja senki, hogy az itt felállított követelmények elméleti elgondolásból származnak. Az új plakát törvényeit könyörtelen gazdasági és pszichológiai szabályok diktálják, amelyek akaratukat már keresztül is vitték tőlünk nyugatra mindenütt Európában, s legelső sorban Amerikában.

Amerikában ismerték fel legelőször a modern reklám hatalmát, s ma az egész amerikai gazdasági élet az elképzelhetetlenül kifejlesztett és tekintélyre emelt reklámra van építve. Sőt, az Amerikában nagyra nőtt reklámkultúra kifelé is hat, Amerika határain túl is, és expanzív erejével amerikanizálja az egész világot.

S Amerikában tanulhatjuk meg azt is, hogy még a plakátnál is fontosabb és nagyobb erejű az újsághirdetés. Kiállításunkon is erre helyeztük a nagyobb súlyt. 30–40 plakát mellett többszáz újsághirdetés-tervet állítottunk ki, rajzot, tipográfiai tervet, s a kettőt együtt. Ezen a téren nálunk talán még nagyobb a kulturálatlanság, mint a plakátok terén.

A követelmények nagyjából itt is ugyanazok. Újjá kell születnie az újsághirdetésnek is, hogy az újságok lázas-gyors olvasása közben is megragadjon. Nem kell benne megírni a hirdető családfáját, helyette nagy fehér és fekete foltok – művészi megkomponálásban – s lehető kevés szöveg.

Ezt a munkát is igazi művészekre kell bízni. Csak azok érthetnek hozzá.

Az *Est* hirdetéstervező osztálya évek óta folytatja már a harcot a művészi újsághirdetésért, s ennek a harcnak legnagyobb eredménye nem is az, amit az Iparművészeti Főiskola igazgatója állapított meg nemrég, hogy egyre kevesebb rossz hirdetést lát – ez csak a lassú, lépésről lépésre történő előnyo-

54 mulás eredménye –, hanem a legfontosabb az a nagy hódítás, hogy egész sereg tehetséges fiatal művész csatlakozott már ehhez a munkához.

Tábor János ezen a téren is első rangú eredményeket mutatott. Byssz Róbert száz kiállított hirdetéstervén könnyelműen pazarolta a pompás humorú karikaturista és illusztrátor rajzötleteit.

És a többiek: Kner Albert, Körner József, megint Bortnyikék, Schubert Ernő, Irsay és tehetséges nyomdászok: Kettinger Antal, Mayer József, Menzer Aladár, Kondor Árpád, aztán az Iparművészeti növendékei: Németh, Török, Bayer.

Nagyszerűen felkészült gárda vár itt arra, hogy a hirdetőik belássák: saját jól felfogott érdekük, hogy a szakértő művészre bízzák magukat, s ne ijedjenek meg egy a sablontól eltérő szótól vagy vonaltól.

Magyar Iparművészet, 1929.

Melnyfi Ernő: Művészet, Barabain 1977. Bp.
Corvina

Majoros Valéria

TIHANYI LAJOS FESTŐKORTÁRSAIRÓL I. A MAGYAROK

Tihanyi Lajos miután tizenegy éves korában elveszítette hallását s realizálta, hogy e hátránya következtében csakis mint festő teljesítheti ki önmagát, a pár év Iparrajziskolai tanulmány és esti tanfolyam után Nagybányáról indult. Itt a művésztelepen, a Czóbel Béla köré csoportosuló neósok között találta meg azt a művészi stílust, amiből később továbblépve a rá oly jellemző Tihanyi-oeuvre megszületett. A Nyolcak-periódusban talált leginkább magára, tájképei, aktjai és csendéletei, de különösen portréművészete méltán érdemelte ki a kritikusok elismerését. Első nagy gyűjteményes kiállítását Kassák Lajosnál, a Ma kiállítótermében rendezte és ezért gyakran az aktivizmus művészei közé is besorolják. A Tanácsköztársaság napjai alatt tevékeny részt vállalt a gyakorlati munkából is, emiatt 1919 őszén emigrációba kényszerült. Bécs után Berlinbe, majd onnan Párizsba került, ahol 19 év emigráció után, 1938 júniusában hunyt el. Külföldön igen nehéz harcot kellett vívnia az elismerésért és a megélhetésért, de a nehézségek ellenére is kitartott sajátos élet- és művészetfilozófiája mellett és úgy döntött, hogy számára az emigráció a helyes út. A majd két évtized alatt művészi stílusa is megváltozott, a 20-as évek második felére absztrakt festővé vált és az is maradt haláláig.

Halála óta már fél évszázadnál is hosszabb idő telt el, gazdag írásos hagyatéka mégis maig ismeretlen a nagyközönség előtt. Ez a hagyatéka elsősorban levelekből, tanulmányokból ill. tanulmánytörödékekből, szépirodalmi jellegű írásokból és a süket festő mindennapos kommunikációs feljegyzéseiből áll. Az anyag nagyobb részét ma már közgyűjteményeink őrzik – így elsősorban a Petőfi Irodalmi Múzeum, az MTA Kézirattára, az MTA Művészettörténeti Kutató Intézet Adattára, az Országos Széchényi Könyvtár Kézirattára és a Magyar Nemzeti Galéria Adattára –, kisebb része pedig ma Londonban és Párizsban található a Tihanyi barátok örököseinél, magángyűjtőknél.

Ez a két részletben közlendő tanulmány arra vállalkozik, hogy a Tihanyi-kéziratokból összegyűjtse mindazokat a megjegyzéseket, értékeléseket, információkat, amik a festőkortársakra – a magyarokra és az egyetemes művészet képviselőire – vonatkoznak. Tihanyi 1919–1938 között írott leveleiből indul ki, de amennyiben szükség volt rá, visszanyúl korábbi levelekhez is és az értelmezésekhez fölhasználja az érintettek emlékezéseit, Tihanyira vonatkozó írásait is.

* * *

Tihanyi azokról a magyar művészekről sosem tett említést, akiket tisztelt, vagy akik meghatározhatták művészetét, akiket mestereiként ismerhetett volna el. Egyetlen kivétel akadt csak, *Csontváry Kosztká Tivadár*, akit ugyan nem ilyen indíttatás folytán említett, de akiről szinte tanítványi tisztelettel írt. A Hevesy Iván által küldött Független Szemle erősítette meg Csontváry tiszteletében, az abban megjelent Lehel Ferenc tanulmány és a közölt reprodukciók ébresztették rá, hogy – mint ahogy Henri Rousseau képeit nagyra kell tartania – elismeréssel kell adóznia Csontváry festészetének is.¹ Dícsérve a Független Szemlét, így folytatta az elismerő sorokat: „A Csontváry képeknek különösen örültem. Nekem régi ismerősök. Bízom, hogy napvilágra kerülnek még jó helyen.”² Kérte Hevesyt, küldjön neki ezekből a

számokból, s mivel ezeket nem kapta meg, újabb sürgető levelet küldött, hogy végre birtokában tudhassa a számára oly fontos reprodukciókat.³

Tihanyit mindig inkább a kortárs művészet érdekelte, az élő, még alakítható, versenyben legyőzhető izmusok. A korai levelek között találunk még egy *Gulácsy Lajos*hoz írott képeklapot is,⁴ de Gulácsyval még annak betegsége előtt megszakadt kapcsolata. Gulácsy csupán addig tartozott baráti körébe, amíg művészete a *Nyolcaké*hoz kapcsolhatóan tűnt. Gulácsy más utat választva és talán a nem sokkal később rátört betegsége következtében is eltávolodott a *Nyolcak* tagjaitól. Nem így *Lesznai Anna*, aki a *Nyolcak* meghívott vendége volt az első kiállításon. Vele Tihanyi még az emigrációban is tartotta a kapcsolatot. Mihályi Ödönhoz írott leveleiben Tihanyi többször is utalt rá, jelezte, hogy leveleztek és találkoztak is Berlinben.⁵ *Lesznai Varró István*hoz írott visszaemlékezésében meg is emlékezett Tihanyiról, de sajnos csak a *Nyolcak* művészetét jelenítette meg, adaléklul szolgálva az első kiállítás fogadtatásához.⁶

Tihanyi baráti körét már itthon is azok a művészek alkották, akik a *Nyolcak* csoportját létrehozták. Később az aktivista művészekkel is együtt emlegették, de velük sosem állt szorosabb baráti viszonyban. Közülük *Schadl János*, az etikai hozzáállása miatt mesterét is benne látta, de Tihanyi már Magyarországon a 10-es évek végéhez közeledve, úgy érezte egyre inkább egyedül kell megküzdenie az érvényesülésért, átlépve pedig az országhatárt ösztönösen érezte, hogy előbb-utóbb szakítania is kell a magyar művészettel. Azt ugyan bizonyára sejtette, hogy még évekig nem fog tudni elszakadni a magyar festőktől, de talán nem is akart, hiszen a mindennapok problémáinak megoldásában szüksége volt rájuk. De úgy tűnik, az már nem volt elképzelhető számára, hogy velük vállalva harcoljon céljaikért. Ennek lehetlenségéről hamarosan meg is kellett bizonyosodnia, hiszen Bécsben a MA-körrel kiéleződtek nézetkülönbségei, Berlinben pedig régi *Nyolcak*-beli barátaival és az emigrációban megismert festőkkel támadtak viszályai. A művészeti viták a személyes kapcsolatok meglazulását is magukkal hozták, az már elsősorban Tihanyi személyiségének volt köszönhető, hogy nem fajultak el.

Mivel Tihanyi leveleiből kifejejtette az elismerések nyugtázását, csak ezeket az „összezőrdüléseket” tudtuk nyomonkövetni. A *Nyolcak* művészei közül *Berény Róbert*, *Kernstok Károly* és *Czóbel Béla* emigráltak vele együtt. *Pór Bertalan* ugyancsak, de ő orvos feleségének köszönhetően nem Bécsbe és Berlinbe, hanem a Zólyom közelében lévő *Sliacra*. Tihanyi velük lévén a legszorosabb kapcsolatban, őket említette leggyakrabban leveleiben. Bár *Pór Bertalan* nevére bukkanhatunk legelőször, róla tudhatunk meg a legkevesebbet. „Pór régi legigazibb barátaim közül való” – írta Tihanyi, de sem magáról a festőről, sem arról, hogy egyáltalán dolgozik-e, nem tudott semmit.⁷ Pór „a szlovenszkói és lengyelországi erdők mélyére vonult vissza”,⁸ felesége ott volt fürdőorvos. Amikor *Hevesy Iván* a *Független Szemle* ügyében Tihanyihoz fordult, az csak ezt válaszolhatta: „Pór felől 1/2 év óta nincs hírem. Nem ír. Szlovákiában van valahol.”⁹ Aztán hamarosan sikerült megtudnia a címét, amit közölt is *Hevesy*vel.¹⁰ Később Pór is Berlinbe került, de Tihanyi csupán a megérkezést regisztrálta és egy nagyváradai meghívást emlegetett, ahová őt, Pórt és *Berényt* hívták.¹¹

Czóbelt és *Berényt* *Hevesy* kérésére megpróbálta rábírní, hogy műveiket adják át reprodukálásra a *Független Szemlé*nek. Mivel *Hevesy* nem ajánlhatott fel semmilyen költségtérítést, sőt még ő kért anyagi segítséget, a festők ezt elutasították. *Berénnyel* és *Czóbellel* ellentétben Tihanyi hajlott volna a kérés teljesítésére, de így ő is inkább visszalépett. *Hevesy*nek a fejleményeket így magyarázta: „Nem kis fáradtságomba került képeket kapni és *Czóbelt* arra nem tudtam rábeszélni, hogy a diapozitívokra szánt 160 kort. is adja. Be-

rény is magáévá tette Czóbelnek azt az elvét, hogy ez az ügy neki nem érdeke. Én is osztom ezt a nézetet, bár némi kajánságnak vélheti. Magamban én sem küldhetek így pénzt. Ha nem tudja előteremteni, vagy elhalasztja, vagy más célra használja fel a képeket. A küldött képeken kívül *Ferenczy Béni* szobrász ígérte meg, hogy ő is fog 2 fotót küldeni. *Péri László*, akivel megismerkednie nagyon érdemes volna, sajnos nem küldhet ezidőszertint, mert nincs fényképe.¹² Périől még többször is megemlékezett, Hevesynek már korábbi levelében is figyelmébe ajánlotta új kollégáját: „Újat, akit ajánlhatnék; ezt nem veszem a bőrömrre, (nem a lelkiismeretemre!) Egyet, mert ezt jól ismerem, nagyon ajánlanék: Péri Lászlót, akinek most van kiállítása a Sturmban, de ennek még mindig nincs fényképe”.¹³ Périől többször írta leveleiben, hogy nyomorog, okvetlen megérdemelné a fölkarolást. Bár neki magának se ment jól, s ezért hiába érezte kötelességének anyagilag is támogatni a festőt, csak annyit tehetett, hogy megpróbálta mozgósítani kapcsolatait. Mihályihoz kétszer is ilyen jellegű kéréssel fordult.¹⁴

Visszatérve Czóbelre és Berényre, meg kell állapítanunk, hogy Tihanyi igen szükszavúnak bizonyul, ha rátámaszkodva információkhoz szeretnénk jutni velük kapcsolatban. *Czóbelt* a már idézetten kívül nem is említi, csupán egy közös fényképüket ismerjük,¹⁵ és a kiállításokat tudjuk nyomon követni, ahol együtt szerepeltek. A Nyolcak közül legtovább vele maradt kapcsolatban, az ő művészetét érezte leginkább a magáéhoz közelinek.

Berényről – aki az egyik legelső méltatója volt Tihanyi bécsi kiállításának¹⁶ – tudjuk, hogy ugyanabban a házban bérelt műtermet Berlinben, ahol ő, mégsem avat be bennünket a közös eseményekbe. Említette ugyan Berény későbbi bécsi útját, de a részleteket nem tartotta fontosnak közölni.¹⁷ Déry Tibor kettejük viszonyát, a köztük lévő zsörtölődős hangulatot így idézi fel: „És emlékszem egy gúnyos megjegyzésére, hogy Berény ajtaján volt egy névtábla, hogy: Robert Berény Kunstmahler: és ez sehogysem tetszett Tihanyinak. – Kunstmahler – mi az? – mondta”.¹⁸ Tihanyi sorai hasonló hangot ütnek meg, amikor 1924-ben Párizsból visszatérve Bölönit Berény egyik írásáról tudósítja: „Berény egy új lapban G. (Gestaltung – a szerző megj.) egy sort bigyesztett oda; kblül: ‘az összes neurózisok a művészetben kiélték magukat és ezért vége az izmusoknak.’ Csakis ennyit aláírva!”¹⁹ Ez a megjegyzés indulatokat váltott ki Tihanyiból, azonnal a részéről elutasított pszichoanalízist juttatva eszébe. Így összegezte mondandóját: „Hasonló tárgyságokat olvashat is, hallhat itt az ember óránként. Freud-nak 10 kötetes bőrből kötött műveit jelentik meg. 100-120 oldalon folyik egy 5 éves kisfiú analízise: hogy mit csinált a (...) closetban? Kivel és mikor szeret oda menni és hogy ilyenkor mi izgatja? stb. és mindez bőrből kötve! Csuda ha a kis féreg megnöve sadista lesz a fejlett sexualanalitika újabb öröme. Ha ilyeneket olvasok, nyugodt szívvel és elmével gondolok a libidóra, mely az emberiséget legközelebb nyakon fogja önteni. Egy másik analitikus kifejtette előttem George Groszról, hogy csupán bennük és belőlük lett, él és alkothat, sőt az egész forradalmi világnézet se más mint Freudizmus; helden – vater – sexual-complexum.”²⁰ Berényről mások is említették, hogy a pszichoanalízis vonzotta,²¹ ezért is azonosítódott Tihanyi szemében mondata a pszichoanalitikusok jelszavaival. Ekkor még csak azért kritizálta őt, mert Freudban hitt, ha viszont Berény is bekerült volna a párizsi művészvilágba és a szürrealizmushoz lökte volna Freud tisztelete, könnyen egymás ellenfeleivé is válhattak volna. Ez azonban így nem következett be, maradtak barátok, akiknek természetesen nem mindenben kellett egyetérteniök. Berény nekrológiáiban tisztos emléket állított Tihanyinak, amiben ugyan csak érezhette, hogy művészeti ellentétek merültek fel kettőjük között, de nem hagyta

figyelmen kívül Tihanyi érdemeit sem, sőt még arról az absztrakt művészetről is hangoztatta Tihanyit ismerve, hogy értékek bújnak meg benne, ami tőle igen távol állt.

Az említett Nyolcak-tagok közül sem Pór, sem Czóbel, sem Berény művészetéről Tihanyi nem ejtett szót. Egyedül *Kernstok Károly* az, akinek emigrációs festészetére többször is kitért. Ezek is csak itt-ott elejtett szavak, de összeáll belőlük a kép. Az emigrációba került Kernstok ugyanúgy érzekelte a körülötte folyó eseményeket, mint Tihanyi, és ugyanazokkal a gondokkal is kellett megküzdenie. Magyarországról írott sorai vagy Berlint ismertető leírásai akár Tihanyié is lehetnének.²² A művészetet azonban másként ítélték meg. Kernstok nem fordult el az absztrakt művészet irányába, számára a neoklasszicizmus mutatott kövendő példát. Tihanyi ezt viszont megvetette, mint ahogy bizonyára Kernstok is az absztrakt művészetet. Kernstok természetesen az Ingres-t követő Picassót isteníttette és véleményét Tihanyi előtt sem hallgatta el. „Kernstok szerint gyönyörű az új művészet és még gyönyörűbbnél is gyönyörűbb, ahogyan fest a Picasso. Az egyik impotens örül a másiknak – írta Tihanyi Bölönit értesítve.²³ Mivel Kernstok újabb művei is Picassóéval álltak rokonságban, azokat is giccsnek minősítette.²⁴ Ugyanakkor a jó viszony a nézetkülönbségek ellenére is végig fönmaradt, nem tudunk róla, hogy a vita szakításhoz vezetett volna.

Márffy Ödön nem tartozott az emigránsok közé, mégis előfordul neve Tihanyi írásaiban. Márffyval itthon szoros volt a kapcsolata, ugyanabban a Dráva utcai épületben bérelt műtermet is. Tudjuk, Ady Veres Pálné utcai lakásának falán is jól megfértek együtt festményeik. De ugyanakkor örökös volt köztük a civódás, különösen a háború óta. Bár 1919-ben Kernstok és Berény kiszabadításában Márffy járt közbe, az otthonmaradással Tihanyi szemében elveszett. Tihanyi Bölönivel értett egyet, aki így jellemezte a 20-as évek magyar művészeti életét: „Budapesten főleg azoknak a szélhámósoknak (művészek) van keletük, akik a szélhámósok egy másik rétegével (amatőrök) elhitetik, hogy művészek: szemfényvesztés ez, mint az egész magyar élet.”²⁵ A *Periszkóp* című folyóirat szerkesztésében aktívan résztvevő Tihanyi tanácsokat adott Szántó Györgynek az illusztrációs anyagot illetően. Szántó válaszeleveleiből tudhatjuk meg, hogy Márffyt kikkel együtt sorolta be a Bölöni-féle képbe. „Kérem, írja meg, hogy milyen magyar piktort engedélyez, mert Márffyt, Csabát és Uitzot már elintézte, csakúgy, mint Krivátsyt” – sorolta aggódva a szerkesztő.²⁶

Perlrott Csaba Vilmos ítélete Tihanyi leveleiben is megfogalmazódik. Mihályinak írt arról, hogy a Perlrott-házaspár is Berlinben él, de „nagyon unalmas, nem szeretem emberek”-nek tartva őket nem járt össze velük. Nem tudjuk, Nagybányán mit írt volna Perlrottról, amikor a rokon törekvések összefűzték őket, de itt közölte, hogy „Nem sokat érdekelnek Csaba és köre munkái” és folytatta *Kmetty János* jellemzésével: „Kmetty jó emberem és mégse tudok elfogultság nélkül reá sem sok jó szót vesztegetni. Kállainál egyízben láttam egy tavalyi csendéletének reprodukcióját. Ez elég jó volt tőle. Ezt a hatást sajnos ő soha fogja túllépní.”²⁷

Uitzra egyik Mihályihoz írott levelében tért ki részletesen. A Szántó György által említett „elintézést” ezekből a Bölöniével szinte azonos sorokból érthetjük meg. „Uitz B. módjára azt a trágát aminek ő a legelső levét egészen Foujitaig és Utrillóig, lecsapolva képzeli átmenteni a proletár kultúrába, nem lehet tisztességes feladat. Uitz mint sejtettem, fogalmakkal sincs tisztában, még kevésbé a már elintézett csak festői értékekkel. Örült zavar, utánzó kapkodás, és tehetségtelenség van a dolgaiban, amit tehetséges szájhősködése révén mint proli-művészetet propagál és evvel tömi a nálánál csöppet sem különb, a festészet fogalmával még álmában sem értékelő párt és (...) embereket. Ő azért mert freskót akart festeni a proletárnak és nevek nyomait hihetetlenül iskolás Chagallos sőt Foujítás 'compositiókban'

mutogatja képzeletét magát proletárművészek. Új dolgaiban egyszerűen giccsoz de legyintve elintézi, (ezzel csak a kispolgár művészetét akarom demonstrálni.) Engemet pedig a saját külön ideológiája szerint a kiállításom alkalmából kispolgárnak híresztel. Megjegyzem meg se nézte dolgaikat. Jelen voltam, mikor meg nem nézte. Tehát ha a polgári társadalom nem fogad el – mint ahogy nem fogadott el még egyetlen igaz művészt se, legyen az Dürer v. Tihanyi – akkor ez a szájhős aki kispolgáribb és a 'művészetet?' a proletár nyakába sózva, (akinek erre semmi szüksége) ellenforradalmibb mint bárki akit szellemi munkásnak ismernek – fakadt ki sértődöttsége folytán Uitz ellen.²⁸

Uitz már átvezet bennünket a Kassák-kör bírálatához, amit le is szűkíthetünk Kassákra, hiszen Uitzon kívül Tihanyi csupán Péri és a Der Sturm kapcsán *Moholy-Nagyot*, az Ék-cikk folytán pedig *Barta Sándort* említi ebből a körből. Fölöttük pedig tulajdonképpen elsiklik, csak azt tudhatjuk meg, hogy Moholy-Nagy kiállított a Der Sturmiban, munkái komolyabbak voltak, mint a Périéi és a Der Strumról másként vélekedik, mint Tihanyi.²⁹ Bartáról még ennél is kevesebbet, hiszen Tihanyi csupán azt jelenti ki Mihálynak, hogy kettejük között semmiféle személyes kapcsolat nincs.³⁰ Más a helyzet *Kassákkal*, akiről már itthon is elég részletesen beszámolt Tersánszky Józsi Jenőnek. Bár elfogadta 1918-ban Kassák ajánlatát, hogy a MA Váci utcai kiállítóhelyiségében kiállítson, de ekkor is és már ezt megelőzően is kritikus szemmel nézte Kassák dolgait és elhatárolta magát tőle és tetteitől is. Bár kicsit előrevetíthetik számunkra az okok a Der Sturm későbbi megtagadását, ez a MA esetében azért nem következtethetett be, mert bár Tihanyi Kassáktól idegenkedett, mint embertől, mint forradalmártól, mint szervezőtől, mint képzőművésztől, de a költőt és az írókat mindig is tisztelte benne. Így volt ez már 1916-ban is, amikor ezeket a sorokat írta: „K.-nak úgy látszik tetszik a Nyugat; dacára forradalmárságának, mert ő a megalapítója és szerkesztője egy kis revünek, a 'Tett' címűnek, amely éppen olyan zavaros mint ő és minden dolga, ha nem rossz, amely esetben nem is kell reáfogni a zavart. Őszintén nézve azonban az ügyet a Kassák népiessége éppen olyan jó, mint a Ny. nagyságaié és a többieké.”³¹ Kassáknak 1920 és 23 között több kötete is megjelent Bécsben, ezekre utalva írta Tihanyi Mihálynak a következőket: „A két szép kötet Kassákot is olvastam. Szép (...) különösen a verseskönyv. K. sokat ír azoknak akikre folyton okádik; az irodalmároknak. Egyébként nem sokat. Nagyszerű formálókészség, túl sok líra és alig vagy semmi alkotókészség és vörös-re kiabálja magát. Ady: = akarom hogy lássatok. Kassák= akarom a maisták elmebajnokok legyenek 'vörös pilóták' szűz lányok és borbélylegények! Adynak a 'magyarnak': ember kell akit meg köll látnia az álorcák mögül. Kassáknak vörösök kellene csak kizárólagosan és már szinte társasjáték: hol a vörös? Ebből csak ne gondolja hogy én rózsaszínűbbnek szeretném. Csak hogy én ha festek egy képet pár színnel az még csak annyiban egyszerűbb hogy csak egy vagy több akkordot ütök meg. A festő, a költő az egy egész zenekart dirigál. Főképp K. Ő a dirigens, minden áron. Szóval én egyhangúnak, mert speculatívnek ítélem Kassákot pedig azt biztosnak tartom hogy legelől van helye – de az irodalomban.”³² Ennek megfelelően akart Tihanyi eljámi, amikor azt tervezte, hogy a „magyar írók lugasá”-ba őt is beveszi.³³ Talán 1924-re már túltette magát az első főlháborodáson, amit három évvel korábban még így fogalmazott meg: „Én becsülöm Kassák és társai értékeit, de sohasem becsültem túl. Jellembeli fogyatkozásai vannak és hiúsága nem szertelen de túlzott amit maga is érez (mármint Mihályi – a szerző megj.) és legyezget hízelgők seregével. Nem szabad őt és őket komolyan venni, ha saját egyéni céljai vannak. Hisz ő nyíltan vallja, hogy az egyénnek meg kell halni és a tévedése ott van hogy csak benne lehet és fog a művészet tovább élni. Én azt hiszem nélküle is meg fog élni. Az állításom nyílt és régi keletű már rég szétválasztotta utainkat. Azért én őt figyelem, újabb dolgain nem azt a

mesterként exaltációt tartom az értéknek aminek nemességét szeretné elhithető és amiért új hívői körülrajongják hanem az új klasszicizmus átvett tisztultabb formáinak értékesítését. Ez nála épp úgy mint társainál, akik ha erősebb tehetségek mint Barta Sándor őszintébb hanggal közelebb állnak az igazsághoz.”³⁴ De újklasszicizmus alatt sem érthette azt, amit 1924-ben értett. Akkor – mint már láttuk – Kernstokot támadta az újklasszicizmus fölkarolásáért, hogyan lehetett volna, hogy korábban Kassákban ezt tartotta volna értéknek? Amennyiben nem nézeteinek megváltozása következett volna be, a formák letisztulására gondolhatott akkor, az absztrahálásban rejlő lehetőségeket láthatta meg.

Kassákot, Uitzot a tendencművészet képviselőinek látva, Tihanyi fölháborodott azon, hogy a konstruktivizmus absztrakt formáját nyílt politikai célokra gondolják alkalmasnak. Bár Kállival nem mindenben értett egyet, azzal a Kállai-féle megfogalmazással igen, hogy „Kassák Lajos függőleges, vízszintes és diagonális erővonalakból, síkokból és ívelésekből tagozódó szerkezeteit nem lehet a közvetlen politikai igazgatás céljaira használni.”³⁵ Hitt ugyan a „vörös” célokban, de ezt a formát csak a politikai indíttatásból eredő etikai mondandó megjelenítésére látta alkalmasnak. Ez viszont Tihanyi szerint hiányzott Kassák „batyujából.”³⁶ ezért inkább azt tanácsolta neki, hogy maradjon az irodalomnál vagy keressen egy direktbb formát céljainak. Nem ismerjük Kassák konkrét válaszait, Tihanyi-nekrológiájában is hallgatott a vitás kérdésekről, sőt inkább a rokon jegyeket emelte ki. „S a legtermészetesebbnek tűnik előttünk, hogy ő, aki utálattal fordult el a politikai élet zavarkeltőitől és professzionista szövegíveitől, végül is, mint önkéntes emigráns, távol halt meg hazájától. De Tihanyi nemcsak mint ember, mint tudatos társadalmi lény, hanem, mint művész is fanatikus híve volt a szabadságeszméknek, egyforma harcikedvvel tiltakozott a társadalmi diktatúra és a művészet iskolás formulái ellen” – írta és folytatta azzal, hogy Tihanyi portréiban „konstruktív szellem és felsőbbrendű igazság” szólalt meg.³⁷ „Minden nyilvánosságra került műve nagy kultúrájú és magasba törő mesterre vall” – summázta véleményét, mintha nem is lett volna közöttük soha semmilyen nézeteltérés. Ennek magyarázata csakis abban rejthető, hogy Tihanyi 1923-as Ék-cikkében akarva-akaratlanul is Kassák mellé állt. Ekkorra fölbomlott a MA-kör. Uitz és Barta is szembekerült Kassákkal, aki ellen 1922 októberében az Egység című lapban Uitz támadást indított. Kassák konstruktivizmusát Tihanyi kifogásainak megfelelően többen a proletkult művészettel szemben állónak könyvelték el s így el is utasították. Hamarosan odáig fajult a támadás – avagy vita, hiszen a MA-ban Kassák válaszolt a vádakra –, hogy ellenforradalmának minősítették őt. Kassák viszont nem vállalta a rágalmakat, mert ő úgy érezte, hogy a művészet célja, nem az „aznapiság” kívánalmaihoz való igazodás kell, hogy legyen, hanem a magasabb nivóra emelés. Nem hozzáigazodni kell az eseményekhez – véleménye szerint –, hanem hozzáadni valamit. A közvetlen politikához kapcsolódás helyett tágabb emberi-, nembeli érdekekre kell figyelni meglátása szerint, ebben rejlik a művészet feladata. Tihanyi ugyanezen az állásponton állt, bár úgy tűnik leveleiből, hogy nem ismerte Kassák ilyen tartalmú írásait. Barta, ismerve Kassák és Tihanyi kapcsolatát, úgy érezhette Tihanyiban csakis Kassák-támadót találhat, ezért is kérte föl őt a cikk megírására. Tihanyi nem is fogadta el a konstruktivizmust, különösen nem a képarcitektúrát, de voltak pontok, ahol, ha nem is tudta, a támadottnak adott igazat azokkal a támadókkal szemben, akiknek az oldalán ő is harcolt. Ha ő maga nem is gondolta, hogy Kassákot menti az Egység és az Akasztott Ember híveivel szemben, Kassák megérezhette a szándékolt védelmet soraiból.³⁸

Ha a kronológiához ragaszkodunk, meg kell állapítanunk, hogy 1924 nyarára Tihanyi eljutott oda, hogy az összes szálát elvágta, ami a magyar művészethez köthetett volna. 25-ben

még ugyan besegített a *Periszkóp* című lap szerkesztésébe, de ez is hamar kudarcot vallott. Az 1925-26-ban Erdélyben megjelent magyar nyelvű kulturális folyóiratot Szántó György szerkesztette. Munkatárs volt még Schiller Géza festő és a „külföldi szerkesztő” Tihanyi Lajos volt. Nevét kérésére nem tüntették fel. Ugyanakkor számos Tihanyi-mű reprodukcióját hozták és elismerő kritikát jelentettek meg Tihanyi párizsi kiállításáról is. De a *Periszkóppal* Tihanyi kezdettől fogva nem volt megelégedve. Érdekes lehet idéznünk sorait és Szántó leveleinek részleteit is. Tihanyi 1925 jún. 10-én a következő összefoglalót adta az úgyról: „*Periszkóp* szerkesztését 2 hónapja vállaltam. Ennek eredményét a 'Párizsi számban' megláthatja. De örütségeket követnek el és blamálják magukat, engem is. Minden nevet kifordítanak és azért mert név szerint nem akartam szerepelni kinyomtatják (tegnap értesítettek) Halász nevét mint Párizsi szerkesztőt – akinek a nagyszerű anyag fáradságos megszerzésében semmi része sem volt. Tették ezt azért mert azt hitték Halász a Nyugat volt munkatársa! Az öreg Halász meghalt, a fiatal földrajztudós. Képzelteti mi lesz ha a lapban jelzik hogy H.Gy. a Ny. volt munkatársa Párizsi szerk! (A párizsi Halász azzal a Halász Gyulával volt azonos, aki Brassai néven, mint fotóművész vált ismertté – a szerző megj.) egyéb számárságokat is követnek el. Úgy látom nem lehet *Periszkópon* át figyelni Európát Aradról, még Pestig sem! A 3-ik szám külön buta tévedéseket produkált amit már észrevehettük.”³⁹

Szántó említett levelét nem ismerjük, de a következőt már igen.⁴⁰ Ebben Tihanyi heves támadására, vádjaira így reagált: „Újabb förmédvényét vegyes érzelmek közepette olvastam. Mindenekelőtt megnyugtatom, hogy sem a Halász s az Ön neve nem fog a lapra kerülni... Nekem ez a Halász se ingem, se gallérom, látja, a Nyugat Halászával zavartam össze... Láthatja, hogy minden szeszélyéhez alkalmazkodom...” A levélből kitűnik, hogy Tihanyi nem értett egyet Rónai Dénes bevonásával a szerkesztésbe, Csáky fotográfiáit „dugdosta”, nem tett szert neki a tördelés, különösen az nem, ahogyan az ő rajzainak csak kis kereteket hagytak, több képet giccsnek minősített, legszívesebben magyar festőktől nem is hozott volna illusztrációkat, – főleg nem Márffytól, Perlrott Csaba Vilmostól vagy Uitztól – de leginkább azt kifogásolta Szántó interpretálásában, hogy nem fizetnek a szerkesztői munkáért. Ki is akart lépni a szerkesztőségből, mondván, hogy ha a lap honorálni képtelen a munkát, „akkor szűnjön meg”. Szántó a következő levélben⁴¹ Schiller Géza hatására elnézést kért, amiért félremagyarázta Tihanyi sorait. Ebből az újabb interpretálásból is világos, hogy Tihanyi meg akart válni a szerkesztőségtől, elsősorban a Halász-féle névösszekeveredés miatt, másrészt azért, mert úgy érezte Szántó Perlrott Csabát szeretné inkább szerkesztőnek. Szántó elismerte, hogy kapott tőle anyagot, de hangsúlyozta, hogy ezt is csak Tihanyi beleegyezésével engedélyezte volna. „Gondoljon arra, hogy mint a ketten szubjektív művészek vagyunk és egymás segítségére van szükségünk, nem pedig veszekedésre” – zárta mondandóját Szántó. De a *Periszkópon* az esetleges egyetértésük sem segíthetett. A megjelent számok nívója egyedülálló ugyan, de ez nem volt elég a „deficit” fölszámolásához, anyagi sikerhez. A Tihanyit idéző sorokból az is világos, hogy számára a *Periszkóp* nem a magyar művészetet bemutató folyóirat volt, hanem olyan kulturális szemle, amely magyar nyelven, Magyarországra is közvetíti az egyetemes művészet új eredményeit.

Később Párizsban Tihanyi még közeli kapcsolatba került magyar festőkkel is, de ők már nem a magyar művészetet képviselték, csak magyar származásúak voltak számára, ahogy magát is csupán annak tartotta már abban az időben. A hazai kortárs művészetről úgy érezte egyre inkább csak lesújtó kritikát írhatna, hát inkább hallgatott és belevetette magát az egyetemes művészet napi harcaiba. Úgy tartotta, hogy ebben a helye és számára már csak ez lehet a mérce.

JEGYZETEK

1. Független Szemle, 1921/11, 384-395. (4 Csontváry kép reprodukciójával) és 1921/12, 442-452. (3 reprodukcióval).
2. Tihanyi levele Hevesy Ivánhoz. Berlin, 1922. jan. 1. MTA Kézirattár, Ms 4512/175.
3. Tihanyi levele Hevesy Ivánhoz. Berlin, 1922. febr. 11. MTA Kézirattár, Ms 4512/176.
4. Tihanyi képeslap Gulácsy Lajoshoz. München, 1908. máj. 13. OSzK Kézirattár, Fond 124/168.
5. Tihanyi levelei Bölönihez. Berlin, 1923. jún. 18. és jún. 25. PIM V 4132/349/2 és 4132/349/4.
6. Lesznai Anna levele Varró Istvánhoz. New York, PIM V 3670 (54): „Barátaimmal drukoltam és boldog és büszke voltam, hogy bár nem voltam tagja a Nyolcak csoportjának, felkértek arra, hogy velük állítsam ki hímezéseimet. A közönség váratlan számban önzöllött a Nemzeti Szalonba. Ez nagyon felbátorította a kiállítókat, mert többnyire szépeket hallottak a látogatóktól. Emlékszem, hogy mind jó hangulatba kerültünk a sok bóktól és egy csoportba verődve beszélgettünk a terem közepén. Akkor lépett közénk a kedves és tehetséges süketnéma Tihanyi és furcsa, kissé torz nevetésével elmondta nekünk, hogy ő, a süket milyen véleményeket olvasott le a látogatók ajkáról. Rámuta-
tott az egyik piktorra: 'Terólad azt beszéllek, hogy biztosan megőrültél, hogy ilyeneket mersz festeni.' 'Rólad' – folytatta egy másik kollégához fordulva – 'röviden azt mondják, hogy hülye vagy.' Egy harmadikhoz fordult: 'A te képeidről mindenki azt mondja, hogy szörnyű tákolmányok és nem értik, hogy a rendőrség nem lép közbe és túri az ilyen botrányt.' És így tovább, mindenkinek volt egy jó szava. Persze az sem volt szebb, amit saját festményeiről hallott és azt is elújságolta nekünk. Képzhető, hogy milyen hatást gyakorolt mindenkire ez az elbeszélés, hanem a jelenet mégis olyan komikus volt, hogy mindannyian nevetünk.'"
7. Tihanyi levele Mihályi Ödönhöz. Berlin, 1921 márc. 27. PIM V 2293/189/9.
8. BÖLÖNI Gy.: Képek, melyek sok mindenről beszélnek. Párizs, 1930. In: Bölöni: Képek között. Bp., 1967, 510.
9. Tihanyi levele Hevesyhez. Berlin, 1922. jan. 1. i. m.
10. Tihanyi levele Hevesyhez. Berlin, 1922. márc. 15. MTA Kézirattár Ms 4512/177.
11. Tihanyi levele Bölönihez. Berlin, 1923. okt. 15. PIM V 4132/349/5.
12. Tihanyi levele Hevesyhez. Berlin, 1922. márc. 15. i. m.
13. Tihanyi levele Hevesyhez. Berlin, 1922. febr. 22. MTA Kézirattár Ms 4512/176.
14. Tihanyi levelei Mihályihoz. Berlin, 1922. máj. 27. PIM V 2293/189/20 és 1922 jún. 10. 2293/189/21.
15. MKCs 11/437/a. A fényképen egy asztalnál ülve iszogatnak. A képen sem dátum, sem más jelzet nincs.
16. BERÉNY R.: Tihanyi Lajos. Bécsi Magyar Újság, 1920. márc. 28., 5.
17. Tihanyi levele Bölönihez. Berlin, 1923. jún. 18. i. m.
18. Fodor Ilona és Passuth Krisztina interjúja Déry Tiborral, 1974 május. MKCs-C-I-117/107.
19. Tihanyi levele Bölönihez. Berlin, 1924. jún. 14. PIM V 4132/349/9.
20. U. o.
21. Rónay László így ír Tersánszkyról idézve is őt: „jó barátja volt Feldmann doktor, Freudnak egyik apostola és orvostársa... Nem is tőle hallott először a pszichoanalízisről, hanem Berény Róberttől, aki összefoglalólag ismertette vele az új tudomány minden ágazatát.” In: RÓNAY L.: Tersánszky, Bp., 1983, 21. De Tersánszky nemcsak Berénytől hallhatott Freud kutatásairól, a festő felesége is tudósította őt a vele kapcsolatos eseményekről. Egyik levelében például a következőkről számolt be: „Holnap együtt fogok vacsorázni az öreg Freud professzorral és Pest összes psychoanalitikusával, kíváncsi vagyok az öregre, nagyszerű ember.” In: Somlyó Lényi levele Tersánszkyhoz. Bp., 1918. júl. 16. PIM V 4330/19/10. Berény pszichoanalizmushoz való vonzódását a szakirodalom már feldolgozta: l. többek között PASSUTH K.: A nyolcak festészete. In: Magyar művészet 1890-1919. Bp. 1981. 562.
22. Kernstok Károly Kosztolányi Kann Gyulához és Fazekas Imréhez írott leveleiben találhatunk hasonló leírásokat. Az előzők a Művészettörténeti Kutató Intézet Adattára MDK-C-I-17/2030 jelzeténél található meg, az utóbbiakat idézi HORVÁTH B.: Kernstok Károly dokumentumok, Művt. Dok. Közp. Évk. 1959-60, 269-278.
23. Tihanyi levele Bölönihez. Berlin, 1924. jún. 14. i. m.
24. Tihanyi levele Mihályihoz. Berlin, 1923. jan. 16. PIM V 2293/189/27.
25. BÖLÖNI Gy.: Képek, melyek sok mindenről beszélnek. i. m., 511.
26. Szántó György levele Tihanyihoz. Arad, 1925. jún. 17. MNG 18823/73. Idézi: Periszkóp 1925-1926. Antológia, Bukarest, 1980. Szerk. Kovács János.
27. Tihanyi levele Mihályihoz. Paris, 1924. máj. 3. PIM V 2293/189/41.
28. Tihanyi levele Mihályihoz. Paris, 1925. jún. 10. PIM V 2293/189/50.
29. Tihanyi alig egy-két levelében említi Moholy-Nagyot. Ezek a következők: Tihanyi levele Hevesyhez. Berlin, 1922. máj. 17. i. m. Tihanyi levele Mihályihoz. Berlin, 1923 febr. 1. PIM V 2293/189/28. Moholy-Nagy is írt Tihanyiiról 1920. ápr. 5-én a Hevesynek küldött levelében. MKCs-C-I-52/35.
30. Tihanyi levele Mihályihoz. Berlin, 1923. febr. 1. i. m.
31. Tihanyi levele Tersánszky Józsi Jenőhöz. Bp., 1916. máj. 17. PIM V 4330/167/51.
32. Tihanyi levele Mihályihoz. Berlin, 1922. jan. 28. PIM V 2293/189/19.
33. Tihanyi levele Mihályihoz. Berlin, 1924. szept. 3. PIM V 2293/189/43.
34. Tihanyi levele Mihályihoz. Berlin, 1921. márc. 27. i. m.
35. KÁLLAI E.: Kassák Lajos. MA, 1921. nov. 15., 139.
36. Tihanyi levele Mihályihoz. Berlin, 1923. ápr. 24. PIM V 2293/189/37.

37. KASSÁK L.: Tihanyi. Munka, 1938/62., 2146. p.

38. UITZ B.: Az orosz művészet helyzete. Egység, 1922/2. KASSÁK L.: Válasz sokfelé és ÁLLASPONT. MA, 1922. aug. RÉVAY J.: Az Egység

útja és munkaprogramja. Egység, 1922/3.

39. Tihanyi levele Mihályhoz, Paris, 1925. jún. 10., i. m.

40. Arad, 1925. jún. 17. i. m.

41. Arad, 1925. jún. 24. MNG 18827/73.41.

Valéria Majoros: Über die Maler-Zeitgenossen von Lajos Tihanyi, I. Die Ungarn

Der Name von Lajos Tihanyi ist in der ungarischen Kunst nicht unbekannt. Man weiß über ihn, daß er – nachdem er mit elf Jahren sein Gehör verloren hatte – beschloß, Maler zu werden, da er sich bei dieser Behinderung nur in diesem Beruf entfalten konnte. Er lernte einige Jahre an der Schule für angewandte Kunst und in Abendkursen. Seine künstlerische Laufbahn begann in Frauenbach (ung. Nagybánya). In der dortigen Künstlersiedlung, unter den Neo-Malern, die sich um Béla Czóbel scharten, fand er den künstlerischen Stil, aus dem er ausgehend und ihn später überwindend die so charakteristische Tihanyi-Kunst schuf. Besonders in der Periode der Acht fand er sich; seine Landschaftsbilder, Akten und Stilleben, vor allem aber seine Portraitkunst fanden bei den Kritikern verdienterweise Anerkennung. Seine erste Sammelausstellung wurde bei Lajos Kassák im Ausstellungsraum der Zeitschrift Ma veranstaltet, weshalb er oft auch zu den Künstlern des Aktivismus hinzugezählt wird. Während der Tage der Räterepublik nahm er auch an der praktischen Arbeit einen aktiven Anteil, so mußte er im Herbst 1919 emigrieren. Zunächst ging er nach Wien, von dort nach Berlin und später nach Paris, wo er nach 19 Jahre wärend der Emigration im Juni 1938 verstarb.

Im Ausland mußte er schwer um die Anerkennung, genauso aber auch um den Lebensunterhalt kämpfen. Trotz aller Schwierigkeiten beharrte er jedoch bei seiner Lebens- und Kunstphilosophie. Während der beinahe zwei Jahrzehnte der Emigration änderte sich auch sein künstlerischer Stil, bis zur zweiten Hälfte der 20er Jahre wurde er abstrakter Maler und blieb es auch bis zu seinem Tode.

Seit seinem Ableben ist schon mehr als ein halbes Jahrhundert vergangen, aber sein reicher Nachlaß blieb der Öffentlichkeit bis heute unbekannt. Dieser Nachlaß besteht – abgesehen natürlich von den schon des öfteren ausgestellten Gemälden und Zeichnungen – vor allem aus Briefen, Studien bzw. Studienfragmenten, Schriften belletristischer Art und den kommunikativen Alltagsaufzeichnungen des tauben Malers. Der größere Teil des Materials wird heute schon in den ungarischen öffentlichen Sammlungen, in erster Linie im Petöfi Literarischen Museum, im Manuskriptenarchiv der Ungarischen Akademie der Wissenschaften (UAW), in der Belegsammlung der kunsthistorischen Forschungsgruppe der UAW, im Manuskriptenarchiv der Széchenyi Nationalbibliothek und in der Belegsammlung der Ungarischen Nationalgalerie aufbewahrt, und der kleinere Teil ist in London und Paris bei den Erben der Freunde von Tihanyi sowie bei Privatsammlern zu finden.

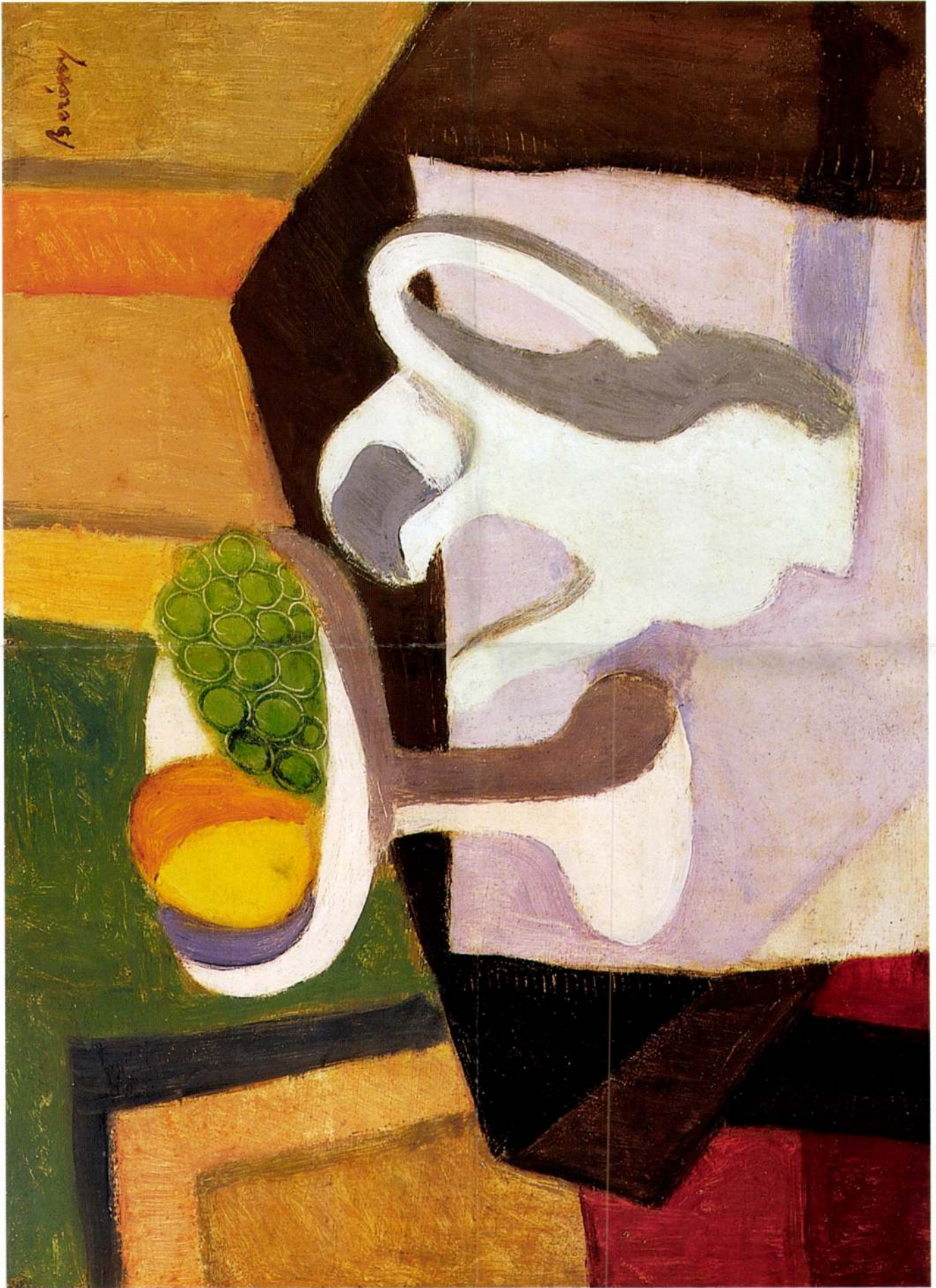
Diese Studie stellte sich die Aufgabe, aus den Manuskripten von Tihanyi all die Bemerkungen, Einschätzungen und Informationen zu sammeln, die seine ungarischen Maler-Zeitgenossen betreffen. Das Ausgangsmaterial stellten Tihanyis zwischen 1919 und 1938 geschriebenen Briefe dar, wenn es aber notwendig war, wurde auch auf die früheren Briefe zurückgegriffen und zu der Auslegung auch die Tihanyi betreffenden Erinnerungen und Schriften der erwähnten Personen benutzt. Das reiche Material gewährt – darüber hinaus, daß es die Kunst von Lajos Tihanyi verständlicher macht – auch in das künstlerische Leben des Budapest der 10er Jahre und des Berlin sowie Paris der 20er Jahre Einblick. Tihanyi zeichnet seinen Lesern unabsichtlich ein Zeitbild auf. Er befaßt sich in seinen Schriften vor allem mit der Gruppe der Acht, behandelt ihre Kunst und die der ihnen Nahestehenden und erschließt auch die Gründe für die Auflösung der Gruppe. Er führt seine Meinung über die aktivistische Kunst aus, beschäftigt sich besonders viel mit Lajos Kassáks Wirken in Wien. Er veranschaulicht treu die Bodenlosigkeit der Maler in der Emigration und ihren harten Kampf darum, sich unter den veränderten Verhältnissen durchzusetzen. Er zeigt ferner auch auf, wie sehr diese zur Emigration gezwungenen Künstler an ihrem Vaterland hingen.

BERÉNYI ROBERT

80

80 = CARL AUGUST LEBSCHÉ (Schmiegel, 1800–1877, München)

Amersee

22 × 27 cm

Olaj, fa

Jelezve középén lent: C. Lebsche 1837

Hátoldalán felirat: Mühlfeld Amersee in Bayern Lebsche

Kikiáltási ár: 280 000 Ft

81

81 = K. SPÁNYI BÉLA (1852–1914)

Erdöben

19 × 13 cm

Olaj, fa

Jelezve balra lent: K. Spányi

Kikiáltási ár: 120 000 Ft

A tervezett csoportos tárlat a tragédia általános, örök emberi vonatkozásait dolgozza fel több megközelítésben.

Szerkezet

A bemutatásra szánt anyag alapvetően három egységre bontható: korabeli dokumentumok mellett az azóta született műalkotásokat, valamint kortárs képzőművészek műveit állítjuk ki. A felsorolt három típusú munkák mindegyike más-más módon tematizálja a holokauszot egészen belül elhallgatott vonatkozásokat.

A kiállítás által meghatározott kisebbségi nézőpont a holokausz emlékének kortárs képzőművészeti feldolgozását adja: a szerkezet sajátossága, hogy a tárgyak két útvonalon keresztül közelíthetők meg. A látogató dönthet, hogy a kisebbségi vagy a többségi útvonalat választja az anyag megtekintésekor. A két területet fal választja el egymástól, melyen több helyen átjárók vannak: ezek egyben a társadalmi megítéltetés, az azonosulás kapui is, melyek felett feliratok jelzik az átlépés tényét és jelentőségét a kisebbségi, illetve a többségi lét között.

Főkurátor: *Fabényi Julia*. Kurátorok: *Gelencsér Rothman Éva, Junghaus Tímea, Kerényi Szabina, Készman József, Nemes Attila, Sugár János, Wiegmann Alfréd*. A kiállítás megtekinthető hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig, csütörtökönként 12-től 20 óráig.

ZEBEGÉNY

Szönyi István Emlékmúzeum

Berény Róbert (1887–1953) kiállítása

2004. május 8. – július 11.

A Dunakanyar, a hajdani Szönyi ház és domboldal, az emlékmúzeum és az ihlető kert tavasszal nemcsak a természet megújultával, hanem mindig új kiállítással is várja a látogatókat. *Szönyi István* vonzáskörében az 1930-as években kialakult ún. zebegényi művészkolónia alkotói közül most az egyik legközelebb álló művésztárs és barát, *Berény Róbert* jórészt helyi vonatkozású festményeit és rajzait lehet megtekinteni.

Berény Budapesthez és Párizshoz kötődő expresszív, erőteljes képeivel robbant be a magyar művészetbe ifjú társainak, a Nyolcoknak körében. Az 1920-as évek németországi emigrációs időszakának válsága után művészete 1926-tól itthon, majd 1934-től leginkább Zebegényben újult meg. Nyugtalan, addig mindig újat kereső szelleme itt mindjobban belefelejtkezett a táj szépségébe, de tovább inspi-

rálták a művészbárókkal folytatott beszélgetések, együttlétek. Híres önarcképei mellett Szönyi Istvánról festett portréja a kiállítás érdekessége. A közös munkára, motívumkeresésre utal *Vass Elemér*t festés közben ábrázoló, ugyancsak magántulajdonból most bemutatott szép rajza.

A zebegényi domboldal lágy vonalai, az utcák hajlatában, vagy a falú végén festett kis házak nyári vagy téli képei jól mutatják az akkori világot. Berény ekkor már nem szerkezeti elveket hangsúlyozó erőteljes szín- és formarendre építette képeit, hanem a merengésre, meditációra készítő lírai tájhangulatba helyezkedett új festőiségével bele. Szönyi és a Gresham kávéház festőinek meghitt színvilága, halvány zöldjei, sárgái, barnái a zebegényi festészet jellegzetességeit mutatják.

A nem hivatalosan szervezett művészkolónia, hanem a fővárosból, az egyre inkább megnehezedő időkben a falú nyugalma vágyódó festők magán köre különleges példája a szubjektíven szerveződött magyar művészegyütteseknek. A falu Szönyiékhez közeli házaiban lakást bérelve merültek bele a festők a munkásságukat meghihető, lírai környezetbe. Berény családjával együtt jószerivel ide kötődött egy évtizeden át. Második feleségét és kisebbik lányát megörökítő ábrázolások is helyet kaptak a jórészt tájképeket felsorakoztató zebegényi tárlaton.

A múzeumi és főként magán anyagból megrendezett emlékkiállítást a művész családjának hathatós támogatásával *Klemmné Németh Zsuzsa* rendezte.

Bajkay Éva

Biharnagybajom – Világszép örökségünk. Pataky Emőke fényképeiből

Berény Róbert

MAKÓ

Pulitzer József, a sajtócézar

Városi Múzeum

2004. május 31-ig

Pulitzer 1847. április 10-én született Makón. Fiatalon emigrált, 1864-ben már New Yorkban tartózkodott, részt vett az amerikai polgárháború befejező eseményeiben. Változatos munkahelyek után 1868-ban St. Louisban a Westliche Post-nál kapott riporteri állást.

Házassága révén nagy vagyonra tett szert. 1876-ban kongresszusi képviselőnek választották. 1879-ben indította meg első önálló újságját St. Louis Dispatch címmel. Az USA akkori ötödik legnagyobb városában megjelenő lap lett az elindítója Pulitzer sajtóbirodalmának. 1883-ben vásárolta meg a The New York World című újságot és ezzel megvetette a lábát a közép-nyugat után a keleti parton is. A World példányszámát 12 ezerről – merész újításainak köszönhetően – 200 ezer fölé tornászta. Ennek is köszönhető, hogy Amerika „sajtókirályává” vált, és Pulitzer mindmáig az amerikai sajtótörténelem egyik legeredetibb alakja.

Bevándorló létére igazi amerikaivá vált. Nevéhez köthető a Szabadság-szobor felállítását segítő sajtókampány megszervezése is. (A szobor kivágításának költségeit napjainkig az általa létesített alapítványból fedezik.) Ugyanakkor nem feledkezett meg magyar gyökereiről sem. Ő köszöntötte 1886-ban az Egyesült Államokba érkező *Munkácsy Mihályt*. Azáltal is adózott a művész tehetségének, hogy lapjaiban magyar felirattal üdvözölte Munkácsyt.

1903-ban kötötte meg a New York-i Columbia Egyetemmel a Pulitzer-díj és az újságíró fakultás megalapítását kimondó szerződést. Az új kar végül 1912-ben nyílt meg, az első Pulitzer-díjakat pedig 1917-ben osztották ki.

A sajtócézar 1911-ben bekövetkezett halálakor lapjai 700 ezer példányban jelentek meg. 18,6 millió dollárral végrendelkezett, melynek nagy részét jótékony intézmények és iskolák alapítására adományozta.

Pulitzer József unokája 1990-ben vette át Makón nagyapja díszpolgári oklevelét. Ebben az esztendőben adták át Magyarországon először a Pulitzer-díjakat.

A kiállítás anyaga nagyrészt a makói múzeum birtokában lévő, a családtól kapott dokumentumok alapján készült.

KECSKEMÉT

NOÉ BÁRKÁJÁN – Nemeztájakok és mesetakarók a nagyvilágból

2004. szeptember 26-ig

1984 tavaszán a „Hagyományos nemeztájkítás Eurázsia-ban” c. kiállításához kapcsolódott egy nemzetközi nemeztájkítási tanácskozás, grúz, angol, amerikai, holland, német és magyar szakemberek részvételével.

E két évtizeddel korábbi konferenciát felidéző országos programsorozat része a több országból érkező nemeztájkítások és gyermekcsoportok által készített mesetakarókat bemutató időszaki kiállítás a Kecskeméti Tavasz Fesztivál rendezvényeként.

Értékmentés és átadás – A Szókraténusz Játékmúzeum és Műhely legfontosabb feladata fennállása óta.

Az Európai Közösségbe való belépésünk közeledtével gyermek alkotóközösségeket és felnőtt nemeztájkítást hívtunk meg egy közös értékmentő utazásra „Noé bárkáján”.

Kiállításunkra 14 ország 45 felnőtt és 16 gyermek – 4 és 15 év közötti alkotócsoportja küldte el munkáját.

Addig, amíg a hazai alkotók elsősorban magyar népmesékhez vonzódtak, a külföldi kiállítók kortárs gyermekirodalmi műveket dolgoztak fel. Külön értéke a pályázatnak, hogy rendkívül sok gyermeknek keltezte fel az érdeklődését a nemeztájkítás iránt.

Rendezők: *Nagy Mari* és *Vidák István* iparművészek, *Belvaracz Ibolya* múzeumpedagógus, *Bihar Mária* néprajzkutató

Közönségkapcsolat

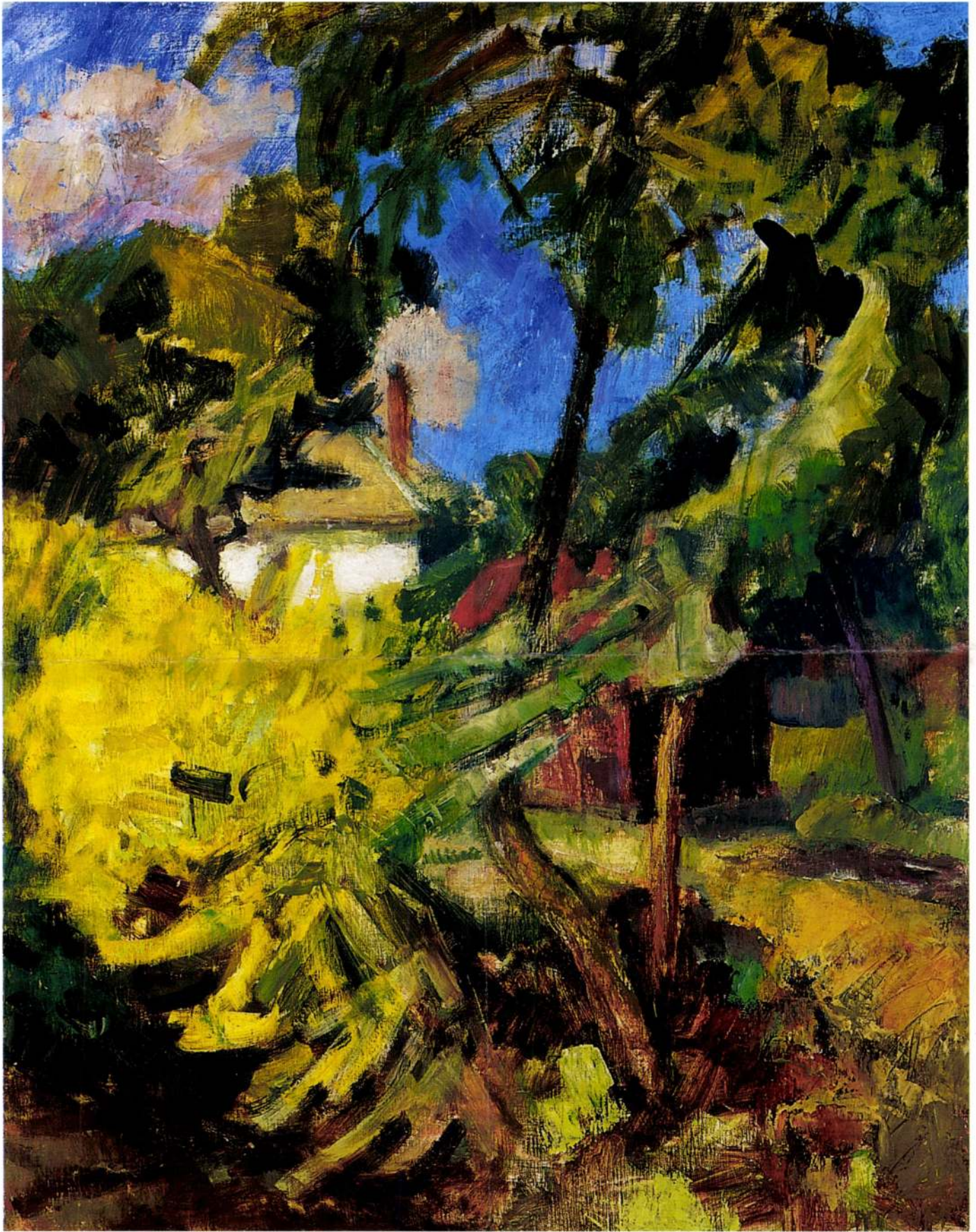
A balácai római kori villagazdaság centenáriumi rendezvényei

Baláca várja vendégeit 2004. május 15. – szeptember 30. közötti centenáriumi rendezvényein!

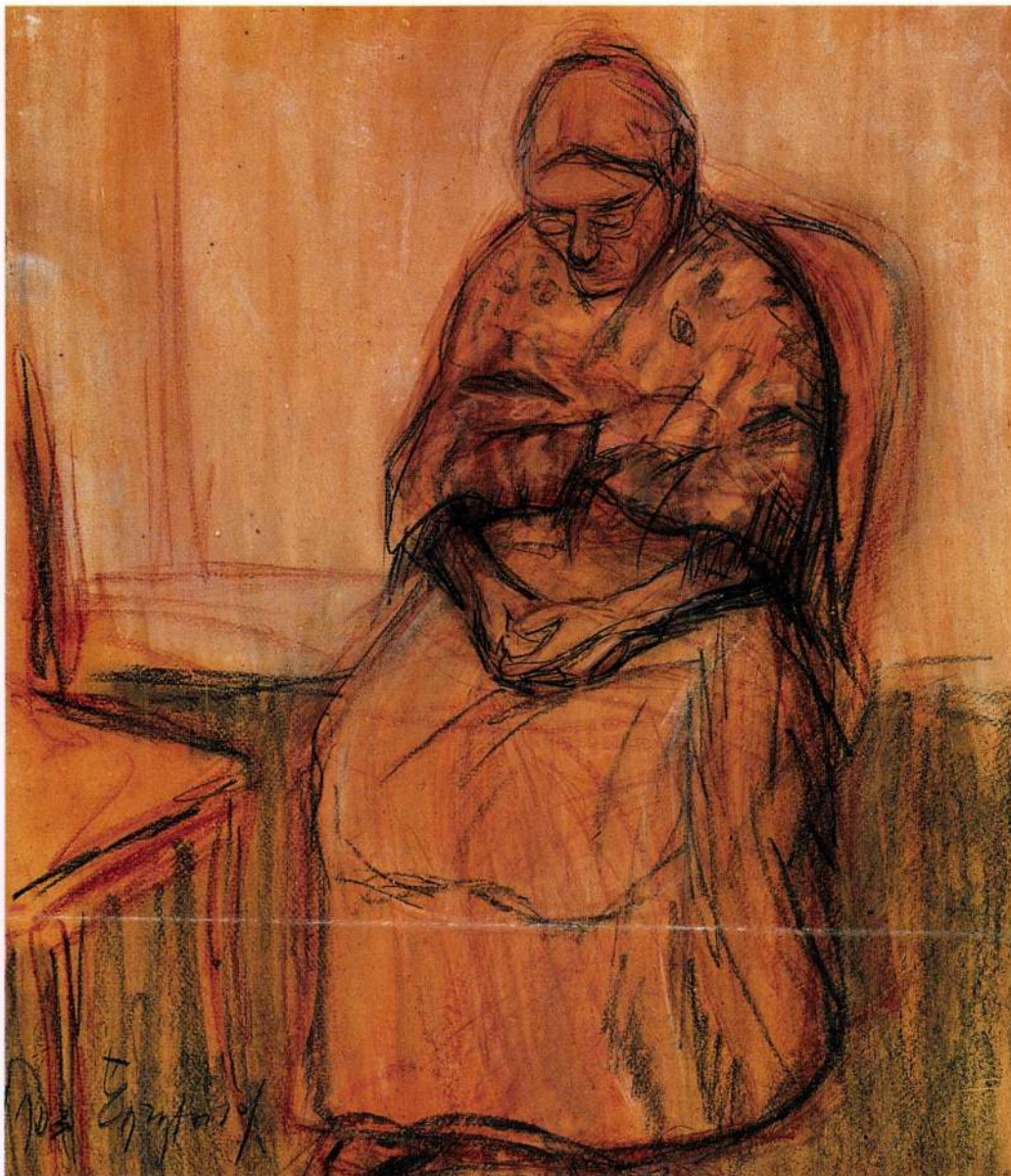
1904. november 6-án *Varga István* vámosi körjegyző levélben megkereste *Laczkó Dezsőt*, a Veszprém vármegyei múzeum igazgatóját, hogy a következőkről számoljon be:

„A veszprémi káptalan tulajdonát képező s Vámos község határában fekvő egyik szántóföldön a cselédek szántás közben mintegy 85 ctm széles, 120 ctm magas s körülbelül 12–15 m hosszú földalatti boltított folyosóra találtak, melynek lejárata nagy faragott kővel volt lezárva; a folyosó fala simára volt tapasztva s

175 = EGRY JÓZSEF
(1883–1951)

Széken pihenő

56 × 49 cm
Pasztell, papír
Jelezve balra lent:
903 Egrý József

Kikiáltási ár: 300 000 Ft

175

176 = RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861–1927)

50 darabos cinkográfia album, 1920-as évek

Könyves Kálmán Kiadó

Kikiáltási ár: 250 000 Ft

177 = SZÖNYI ISTVÁN (1894–1960)

Zebegényi részlet tükröződő fehér malommal

70 × 100 cm
Tempera, vászón
Jelezve jobbra lent: Szőnyi I. 1937

Kikiáltási ár: 2 500 000 Ft

176

BERÉNY ROBERT
2002. őszü

196

196 • BERÉNY RÓBERT (1887–1953)

Zebegényi részlet fiúval és kecskével

73 × 60 cm

Olaj, fa

Jelezve jobbra lent: Berény

Szerepelt a BÁV 70. aukcióján, 14. tétel, 1986 szeptember

Kikiáltási ár: 900 000 Ft

197 • ZSÖGÖDI NAGY IMRE (1893–1976)

Erdélyi táj pásztorokkal

100 × 87 cm

Olaj, vászon

Jelezve balra lent: Nagy Imre Zsögöd

Hátoldalon kolozsvári kiállítási címke

Kikiáltási ár: 600 000 Ft

BECKE Y. 13238

Parkrészlet, 1909

50,5 x 42,5 cm

Olaj, vászon

Jelezve balra lent: Berény 1909

Hátoldalon sajátkezű felirat:

Parkrész, Napsütés, Dél előtt. 1909 VII Budapest, Berény

Kikiáltási ár: 6 000 000 Ft

IRODALOM

Szjő Béla: Berény Róbert. Budapest, 1984

Szjő Béla: Berény Róbert életútja gyermekéveitől a berlini emigrációig.

In.: MNG Közleményei. IV. Budapest, 1963

Szjő Béla: Berény Róbert festői fejlődése legkorábbi műveitől Bartók Béla portréjáig. Művészettörténeti Értesítő. 1961. 2-4.

Passuth Krisztina: A Nyolcak festészete. Budapest, 1967

Kállai Ernő: Új magyar piktúra 1900-1925. Budapest, 1926

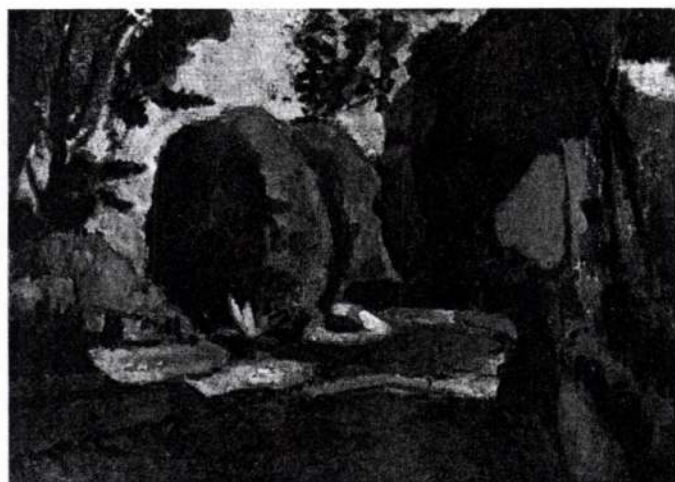
Passuth Krisztina: „Hungarian Fauves, Fauve Hungarians in Paris”

in: French Cultural Studies. Vol.11, n.33. 2000 oct.

Könyves Kálmán Szalon. Új Képek Kiállítása. Budapest, 1909. Kat.

Párizsban a Salon d'Automne 1905-ös kiállításán néhány fiatal festőművész megdöbbentő, provokatív hatású műveket mutatott be. A tárlatról tudósító kritikus – önkényesen használt, végletekig fokozott színekre utalva – a fauves-vadak gúnynévvel bélyegezte meg őket. Matisse, Derain, Marquet képeinek gátlásuktól felszabadult – az akadémikus szabályokat, sőt az impresszionizmus elveit is felrúgó – nagyvonalú formaadása, tiszta, tompítatlan színvilága megdöbbentette a kortársakat.

Az elmúlt években két nagysikerű, sajnos hazánkba nem eljutó kiállítás mutatta be a csoport művészetét. Berény Róbert vizsgált festményének tanulmányozásához mindkettő fontos tanulságokkal szolgálhat. Az 1990-ben Európa és Amerika számos városában megforduló A fauve tájkép című tárlat meggyőzően bizonyította, hogy Matisse és társai számára a tájbábrázolás jelentette a legfontosabb, de legalább is leggyakoribb feladatot. A másik kiállítást a párizsi Musée d'Art Moderne de la Ville-ben láthatták Le Fauvisme ou l'épreuve du feu címmel. A rendezés elvetette azt a hagyományosabb megközelítést, mely a fauveokat, mint jellegzetesen francia művészcsoporthoz definiálta. Az alkotók születési és lakóhelye, vagyis a földrajzi határok helyett hangsúlyosabbá vált a művek stiláris karaktere. A csoportot egy Európában, sőt Amerikában is elterjedt nemzetközi irányzatként határozták meg, s így a tárlaton a francia művészek mellett megjelentek orosz, holland, cseh és magyar festők is. A hazai művészettörténet számára különösen jelentős ez a hangsúlyeltolódás, hiszen talán ez az a néhány év – a XX. század első évtizedének közepe – mikor a magyar művészet többé-kevésbé szinkronba került a legmodernebb nemzetközi irányzatokkal. Czöbel, Berény, Ziffer, Perlrott, Bornemisza és néhány társuk éppen a legjobb pillanatban érkeztek Párizsba. Művészi érzékenységük a fauveok felé irányította őket, abba a művészcsoporthoz, mely első ízben szállt szembe az impresszionizmus elveivel. Berényt talán örökké újat kereső, szenzibilis lelki alkata

Henri Matisse: *A Luxembourg Kert, 1901 körül*
59,5 x 81,5 cm, olaj, vászon
Ermitázs, Leningrád

Berény Róbert: *Kert, 1911*
61 x 50 cm, olaj, vászon
Magyar Nemzeti Galéria

Page 1000

Date 10/10/10

Time 10:10

Location 1000

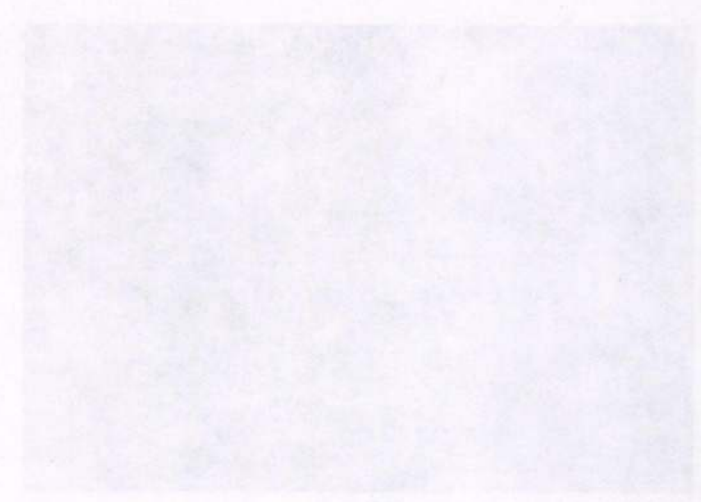
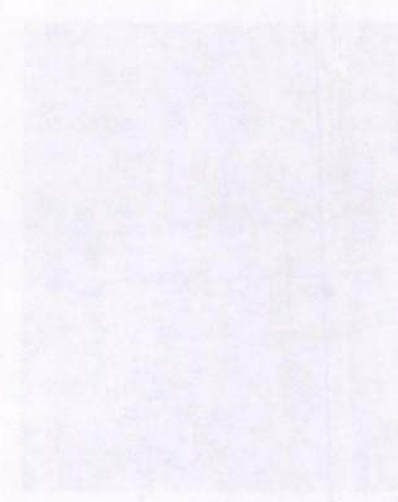
Event 1000

Notes 1000

Faint, illegible text in the upper left quadrant of the page.

Faint, illegible text in the upper right quadrant of the page.

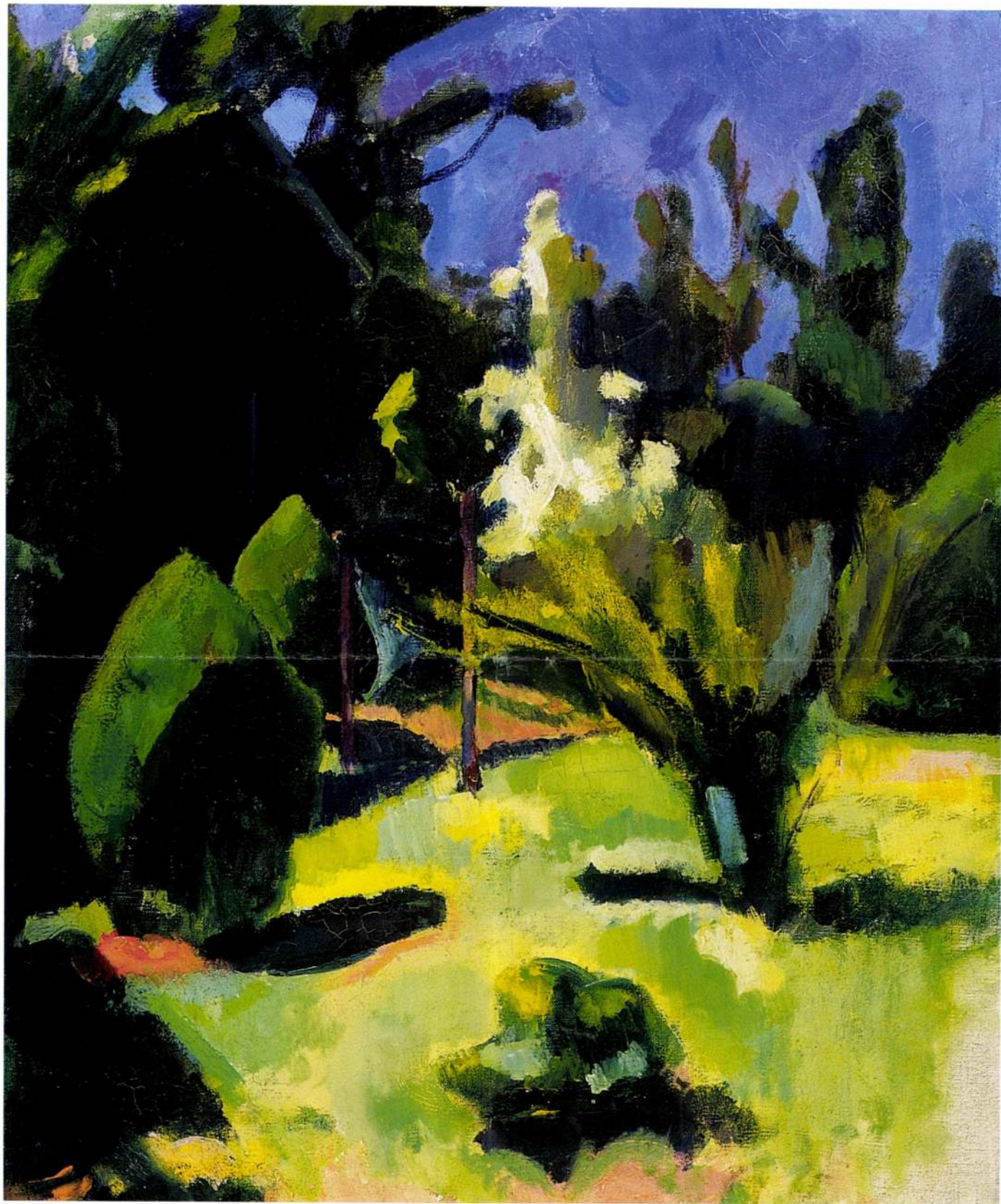
Faint, illegible text in the middle right section of the page.

Faint text located below the left dark area.

Faint text located below the right dark area.

33

vezette - nem sokkal Párizsba érkezése után - az újjal kísérletező művészek táborába. 1904-ben ugyan beiratkozott a Budapesti Mintarajiskolába Zemplényi Tivadar tanítványai közé, de egy évvel később már a francia fővárosba ment és a Julian Akadémia növendéke lett. Három hónap után azonban otthagya ezt az akadémiát is. Idegen volt számára minden kötött oktatás, inkább a szabadiskolákat látogatta vagy egyedül dolgozott műtermében. Rendszeresen megfordult Gertrude Stein művészeti szalonjában, mely a korabeli Párizs modern művészei számára talán a legfontosabb közösségformáló találkozóhelyé vált. Megismerkedett Matisse-al, Picassoval, Apollinaire-el és az új művészet számos jelentős, stílusformáló alakjával. Megragadta a fauveok ragyogó, addig nem látott intenzitású színhasználatát, de elsődleges céljának a felületkitöltő dekorativitás és a térbeliség ábrázolásának harmonikus egységbe foglalását tartotta. Korai művei Cézanne szerkezetközpontú szemléletének és Matisse dekorativitást hangsúlyozó műveinek ígészetében készültek. 1907 márciusában a Függetlenek Szalonjában kiállított képei kapcsán, a már említett névadó művészeti kritikus, Louis Vauxelles, a fauveok között említi, Czöbel, Delaunay és Metzinger társaságában. Egy rövid magyarországi tartózkodás után 1908-ban ismét Párizsba érkezik és újra kiállít. Műveinek rangos méltatója akad: Maurice Denis dicséri meg képeinek rajzos elemeit. A következő évben festette egyik legfontosabb művét, a Kancsós csendéletet és ekkor készült vizsgált festményünk is. Mindkettő jól illusztrálja azt az elemi erejű hatást, melyet Cézanne és Matisse képei jelentettek Berény számára.

Az 1909-es esztendőhöz a modern magyar festészet történetének egyik döntő eseménye is kötődik. A később Nyolcak néven kiállító művészcsoporthoz ekkor vált ki a csupán néhány évvel azelőtt alakult MIÉNK-ből és Új Képek címen december végén kiállításon mutatkozott be a Könyves Kálmán Szalonban.

A tárlaton mindössze 32 festmény szerepelt, együttes hatásuk, radikális újszerűségük és egymást erősítő stílári rokonságuk azonban így is

megdöbbentette a látogatókat. A korabeli kritikák szélsőséges értékelései már a kortársak számára is nyilvánvalóvá tették: valami új született a hazai művészetben, a megnyitó napjától kezdve - ahogy Lukács György megfogalmazta a kiállítás kapcsán tartott felolvasásán - „az utak elváltak”.

„Ez a nap - 1909 december 30. - dátumot jelent a magyar képzőművészet történetében.” - írta az egyik tudósító kritikus.

A csoport többsége nagyméretű reprezentatív festményekkel szerepelt, mint Kernstok Két fiúakt vagy Pór Bertalan Család című munkájával. Mindkettő már régóta kanonizált értékei festészetünk történetének: a Magyar Nemzeti Galéria állandó kiállítását díszítik. Berény egyetlen képét a tárlatról tudósító Bölöni György a következő szavakkal jellemezte: „kis táblaképe, minden absztrakt volta mellett, mámoros színekkel festett, portrélésű magyar táj.”

Sajnos konkrét információit sem a korabeli sajtóból, sem a Könyves Kálmán Szalon által kiadott katalógusból nem tudhatunk meg, hisz minden forrás Berény képét csupán a szűkszavú Tájképpel jelöli. Teljes bizonyossággal tehát nem állítható, de könnyen elképzelhető, hogy vizsgált képünk - a viszonylag kisebb méret, a téma azonossága és a vakrámán olvasható pontos datálás tanúsága szerint - azonos az Új Képek kiállításán szerepelt, Bölöni által is említett festménnyel. A Cézanne-idéző feszes szerkezet, a tömörszerű, plasztikus formálás - mely leginkább a bal oldali bokrok modellálásán szembetűnő - valamint a mértékkel szabadjára engedett, mégis ragyogó színek Berény festményét a korszak fontos, és az életmű kiemelkedő alkotásai közé emelik.

A fauve lázadás után Párizsban már a kubisták borzolják a kedélyeket, Magyarországon pedig a Matisse környezetéből visszaérkező neósok váltanak ki szakadásig feszülő ellentéteket Nagybányán. Izgalmas korszak a művészet egyetemes és hazai fejlődésében egyaránt. Berény életművének legerősebb szakaszában, ebben a forrongó, hatalmas változásokat hozó néhány esztendőben született e most újra közönség elé kerülő festmény.

Molnos Péter

Paul Cézanne: *Kék tájkép*, 1904-1906 körül
102 x 83 cm, olaj, vászon
Ermitázs, Leningrád

Andre Derain: *Martigues-i táj*, 1908
100 x 81 cm, olaj, vászon
Hokkaido Museum of Modern Art, Sapporo

34

34 • F. DUCLERC JELZÉSEL

Táj vándorokkal, 1854

23,5 x 40 cm
Olaj, vászon
Jelézve középen lent: F. Duclerc 1854

Kikiáltási ár: 260 000 Ft

35 • LACCATARIS DEMETER
(Bécs, 1789–1864, Budapest)

Fürdőző nő (Hébe)

28,5 x 34 cm
Olaj, karton
Jelézve jobbra lent: Laccataris

Kikiáltási ár: 180 000 Ft

36 • MÉSZÖLY GÉZA (1844–1887)

Kislány a gémeskútnál

27 x 17,5 cm
Olaj, fa
Jelézve jobbra lent: Mészöly
Szerepelt a BÁV 62. aukcióján 1983 decemberében, 175. tétel
Reprodukálva a katalógusban
MNG 212/ 1963

Kikiáltási ár: 1 500 000 Ft

35

31. **Berény Róbert** (1887-1953)

Kapirgálók

2002. évi

Olaj, karton, 49,5x69,5 cm
Jelezve balra fent: Berény

Kikiáltási ár: 850 000 Ft

29. ▲
Bruck Lajos (1846-1910)

Zborói kapu

Olaj, fa, 18,5x30 cm
Jelzés nélkül
Hátoldalán hagyatéki raglap., 84. sz.
Kikiáltási ár: 120 000 Ft

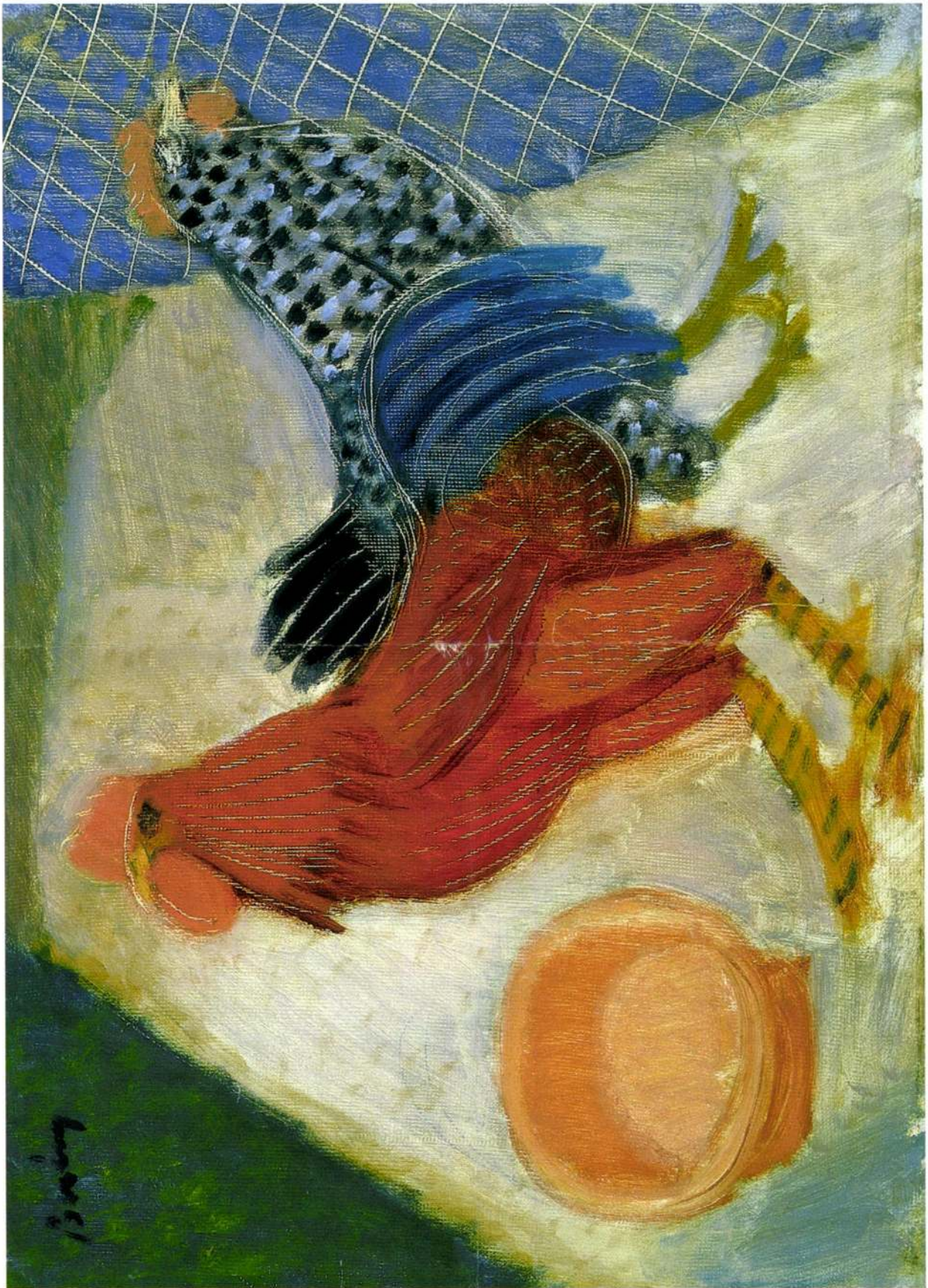
30. ▼
Vaszary János (1867-1939)

Spanyol udvar

Olaj, fa, 13x24 cm
Jelzve középen lent: Vaszary J.
Kikiáltási ár: 650 000 Ft

Patkó Károly (1895-1941)

Nápolyi öböl

(Hajóépítés a nápolyi öbölben), 1931.

Tempera, falemez, 84,5x96 cm

Jelzve jobbra lent: Patkó

VÉDETT

Kiállítva:

- Patkó Károly festőművész gyűjteményes kiállítása. Ernst Múzeum CXXV, 1932. január, katalógusszám: 92. (Nápolyi öböl)
- A Munkácsy-Céh sorsolással egybekötött V. reprezentatív kiállítása. Ernst Múzeum, 1933. március, katalógusszám: 156. (Nápolyi öböl)
- Patkó Károly emlékkiállítás. Nemzeti Szalon, 1941. november 9-23. katalóguson kívül
- Patkó Károly (1895-1941) emlékkiállítása. Magyar Nemzeti Galéria. 1971. szeptember-október, katalógusszám: 12. (Hajóépítés a nápolyi öbölben)

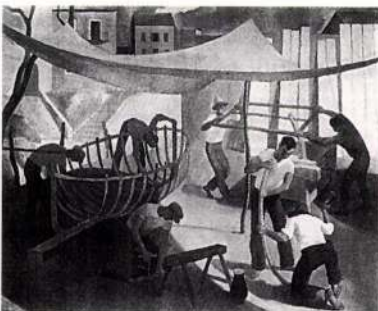
Proveniencia:

- Az 1940-es évek elejétől 2001-ig (1954-1976 között a Szépművészeti Múzeumban, illetve a Magyar Nemzeti Galériában elhelyezve) Vayer Lajos művészettörténész, majd Vayer Tamás díszlet- és jelmeztervező tulajdonában

Kikiáltási ár: 2 500 000 Ft

Patkó Károly: Torre del Greco-i hajócsok, 1931
(Magyar Nemzeti Galéria)

Patkó Károly: Bárkaépítés, 1930.

Művész és kritikus

Patkó Károly *Nápolyi öböl* című, nagyméretű kompozíciója szerepelt 1941-ben a Nemzeti Szalonban rendezett emlékkiállítás anyagában. Ekkor már Vayer Lajos művészettörténész, a Magyar Nemzeti Múzeumban elhelyezett Történelmi Képcsarnok munkatársának birtokában volt, aki az 1930-as évek közepétől elsősorban történeti ikonográfiával (Pázmány Péter, Szelepcsényi György, Széchenyi István) foglalkozott. E mellett figyelemmel kísérte a kortárs művészeti törekvéseket is, az 1940-es évek elején az Élet - társadalmi, szépirodalmi és tudományos hetilap - művészeti kritikusaként rendszeresen beszámolt az aktuális tárlatokról, emlékkiállításokról. Ferenczy Károly, Rippl-Rónai József, Kernstok Károly mellett Szőnyi István, Bernáth Aurél és Aba-Novák Vilmos műveiről írt, igen nagyra tartotta Patkó alkotásait - képünkön kívül *Olasz város (Subiaco)* című temperaképét birtokolta -, a művész halála után több cikkben méltatta munkásságát.

Az itáliai ösztöndíj

A római ösztöndíjasok Gerevich Tibor által kiválasztott első évfolyamába Patkó Aba-Novák Vilmos ajánlására került, többek között Szőnyi István, Molnár-C. Pál, Medveczky Jenő és Kontuly Béla társaságában 1928-31 között volt a Collegium Hungaricumnak otthont adó patinás barokk palota, a Palazzo Falconieri lakója. Pályatársaihoz hasonlóan számára is a legnagyobb élményt az ókori, koraközépkori emlékek és a reneszánsz nagymestereinek alkotásai jelentették. Lenyűgöző hatást tettek rá Giotto, Masaccio és Piero della Francesca reprezentatív freskóciklusai, az ösztöndíjasok közül egyike volt azoknak, kiket leginkább megérintett az olasz kultúra. A klasszikus hagyományok mellett nem kisebb jelentőségű megismerkedése a kortárs művészet alkotásaival. Ezidőben készült képein, különösen aktábrázolásain, műteremjelenetein és csendéletein érezhető leginkább a Novecento klasszicizáló irányzatának képviselői közül Ubaldo Oppi és Felice Casorati festészetének inspirációja

Új technika, új stílus

Róma fordulópontot jelentett: új színlátást, technikát és formafelfogást hozott Patkó számára. A trecento és quattrocento idején készült monumentális freskóciklusok világos színei, könnyedségük és levegősségük hatására elsőként cserélt technikát, az olajfestés helyett temperakísérletekbe kezdett. „Tulajdonképp csak Itáliában fedezte fel a színt és a fényt.” - állapította meg Gerevich Tibor az emlékkiállítás katalógusának bevezetőjében. „Egész színlátása világosabb, derűsebb lett ott, s színeit éppoly szilárdan illesztette a képegyiségbe, mint formáit. Nagyvonaltú stílusa önként vezette a temperához, amelyhez végig hű maradt, s amelyet ő honosított meg a Római Magyar Akadémián.” (Gerevich 1941. 9. oldal). A kortárs kritikus, Jajczay János véleménye szerint Patkó festményeinek „színessége egyik jellegzetessége. Színei olyanok, mint ha csiszolt üvegprizmán át vetitné vásznára. Napfénye tündéri. A sugárzó fény, az árnyék és szín ornamentális szerepet nyernek temperáin.” (Jajczay 1941. 156. oldal).

Utazások az olasz félszigeten

Az ösztöndíjas esztendőik alatt Patkó Aba-Novák társaságában több rövidebb kirándulást és hosszabb utazást tett Róma környékén, illetve Itáliában. Nemcsak Umbria középkori eredetű, műemlékekben gazdag városaiba (Assisi, Perugia, Gubbio), hanem a tenger mellék festői üdülővárosaiba és halászfalvaiba (Cefalu, Torre del Greco, Vietri sul Mare, Minori, Lerici, San Vito) is eljutott. Utazásai során a számos ceruza- és tusvázlat mellett bravúros akvarelleket is készített, e vázlatok nyomán később, már a Collegium Hungaricumban lévő műtermében dolgozta ki falemezre festett, - néha egészen monumentális méretű - temperaképeit, melyeken a napsütötte mediterrán táj, a dombok oldalára felkúszó hegyi városok és tengerparti részletek, a mozgalmas kikötők jelennek meg.

Kikötők - bárkaépítők

Alkotásait az „olasz élet megannyi sajátossága, a hajócsok munkája, a téglagyár mozgalmasága, a bárkajavítás, az agyagszállítás, a bárkavontatás, a mosónők, az akrobaták dinamikus ritmusai ihlették...” - írta Lázár Béla Patkó 1932-es kollekcióját ismertető írásában (Lázár 1932. 4. oldal). A madártávlatból felvett, feszített térszemléletű vedutákhoz kapcsolható *Nápolyi öböl* című festménye, melyen a csábító, sokak által megörökített, emblematikus motívumokkal szemben a széles horizontú, homokos tengerpart egyszerű, néhány elemmel - csupán fabódékkal és félig kész hajótestekkel - tagolt részletét választotta a kompozíció tárgyául. Képünk annak a sorozatnak egy szép példája, melyen a művész a kikötők hétköznapjait, a hajóépítők és halászok munkáját szinte riportszerű pontossággal örökítette meg.

(-ts)

72 • BERÉNY RÓBERT (1887–1953)

Enteriőr vörös thonet-székkal, 1920-as évek második fele

70 × 96 cm

Olaj, vászon

Jelezve jobbra lent: Berény Róbert

Kikiáltási ár: 5 000 000 Ft

IRODALOM

Berény Róbert: *A festői közlés*, Nyugat, 1913. április 1.

Oltványi-Ártinger Imre: *Berény Róbert*, Magyar Művészet, 1936/3

Szjő Béla: *Berény Róbert*, Budapest, 1964

Bernáth Aurél: *A múzsa udvarában*, Budapest, 1967

Szjő Béla: *Berény Róbert*, Budapest, 1981

Majoros Valéria: *Berény Róbert esete*, in: *Berény Róbert a Magyar Tudományos Akadémián*, Budapest, 2000

Az 1920-as évek Berény Róbert életének egyik legmozgalmasabb évtizede volt. A Tanácsköztársaság bukása után művészi aktivitása miatt börtönbe került, majd szabadulása után bécsi, később berlini emigrációra kényszerült. Külföldi tartózkodásának az 1926-os közkegyelem vetett véget. A berlini száműzetés Berény pályájának egyik legizgalmasabb, s egyúttal legkevésbé ismert időszaka. Tudjuk, hogy az amúgy is vivődő alkotó művész Berlinben komoly alkotói válságba került, de ennek csak nagyon kevés dokumentuma ismeretes. Bernáth Aurél szerint az absztrakció vonzása vitte odáig a festőt, hogy végül meghasonlott önmagával, s 1924-ben két évre fel is hagyott a festéssel. Hazatérte után azonban úgy tűnik visszanyerte munkakedvét, s a huszas évek második felében zseniális reklámgrafikák és festmények kerültek ki a keze alól. Berényt mindig is a festészet elméleti kérdései érdekelték, nem a piacra dolgozott, hanem kompozíciós és térszerkesztési problémák megoldhatósága foglalkoztatta.

Talán a mind merészebb szerkezetek konstruálása és a valóság ábrázolásának összeegyeztetlensége miatt hagyott fel egy időre a festéssel, de úgy tűnik, hogy a félig-meddig kényszerűségről vállalt reklámgrafikák visszahozták alkotókedvét. Ha nem ragaszkodunk rigórozusan a műfaji határokhoz, akkor a Cordiatic, vagy a Modiano plakátoktól nem tagadhatjuk meg a remekmű megjelölést. Ezekre a plakátokra – éppúgy, mint korabeli festményeire – kiválóan illik a dekoratív avantgárd kifejezés. Berénynek a *Nő zöld szobában*, az *Árnyék és Olympia*, vagy a *Feketeruhás nő* című festményeivel sikerült megtalálnia a „berlini probléma” megoldását, sikerült összeegyeztetnie az eredeti és egyéni szerkesztés- és komponálásmódot a valóság dekoratív leképezésével. Ebbe – a kifejezetten progresszívnek nevezhető – alkotói periódusába illeszthető be az *Interieur* kompozíciója is.

Az *Interieur* legközelebbi analógiája a Magyar Nemzeti Galéria 1925-re, ill. 1930-ra datált *Interieurje* (a „berlini probléma” ismeretében a későbbi időpont tűnik valószínűbbnek). A két műnek egészen hasonló a színvilága és mindkettőre jellemző a merész megoldásokat kínáló „rálátásos” perspektíva. A párhuzamot erősíti, hogy mindkét képen hangsúlyos szerepet kap egy Thonet szék és a piros szín. A Thonet széket minden bizonnyal dekorativitása, vonalas szerkezete és izgalmas rövidülései miatt is kedvelte Berény, más kérdés, hogy helyzete és beállítása *Interieur*ünk esetében merészebb értelmezésekre is lehetőséget kínál. Berényről köztudott, hogy nemcsak a képzőművészet foglalkoztatta. Kiváló zenész hírében állt, sőt maga is komponált darabokat, baráti kapcsolatban állt Weiner Leóval és Bartók Bélával is. Emellett komolyan érdeklődött a pszichoanalízis kérdései iránt és a technika világában is otthonosan mozgott. Tág érdeklődési köréből jelen esetben a pszichoanalízist érdemes a leginkább kiemelni, az *Interieur*öket Freud és Ferenczi nyomán akár portréknak is tekinthetjük. Ha ezen a fonalon haladunk tovább, akkor a *Piros Thonet székes szobabelső* esetében akár az önarckép lehetősége is fölmerülhet. A falon lógó gitár, a képi elemek feszült komponálásmódja, az íróasztal és a szék kapcsolata, a szék üressége, illetve élénk vörössége egy-egy halvány érv lehet egy ilyen irányú értelmezés mellett. A lényeg persze nem a „*Gedankending*”, hanem az, hogy a mű a kompozíció bonyolultsága ellenére is megőrizi festői dekorativitását és tovább színesíti Berényről alkotott izgalmas képünket.

Hornyik Sándor

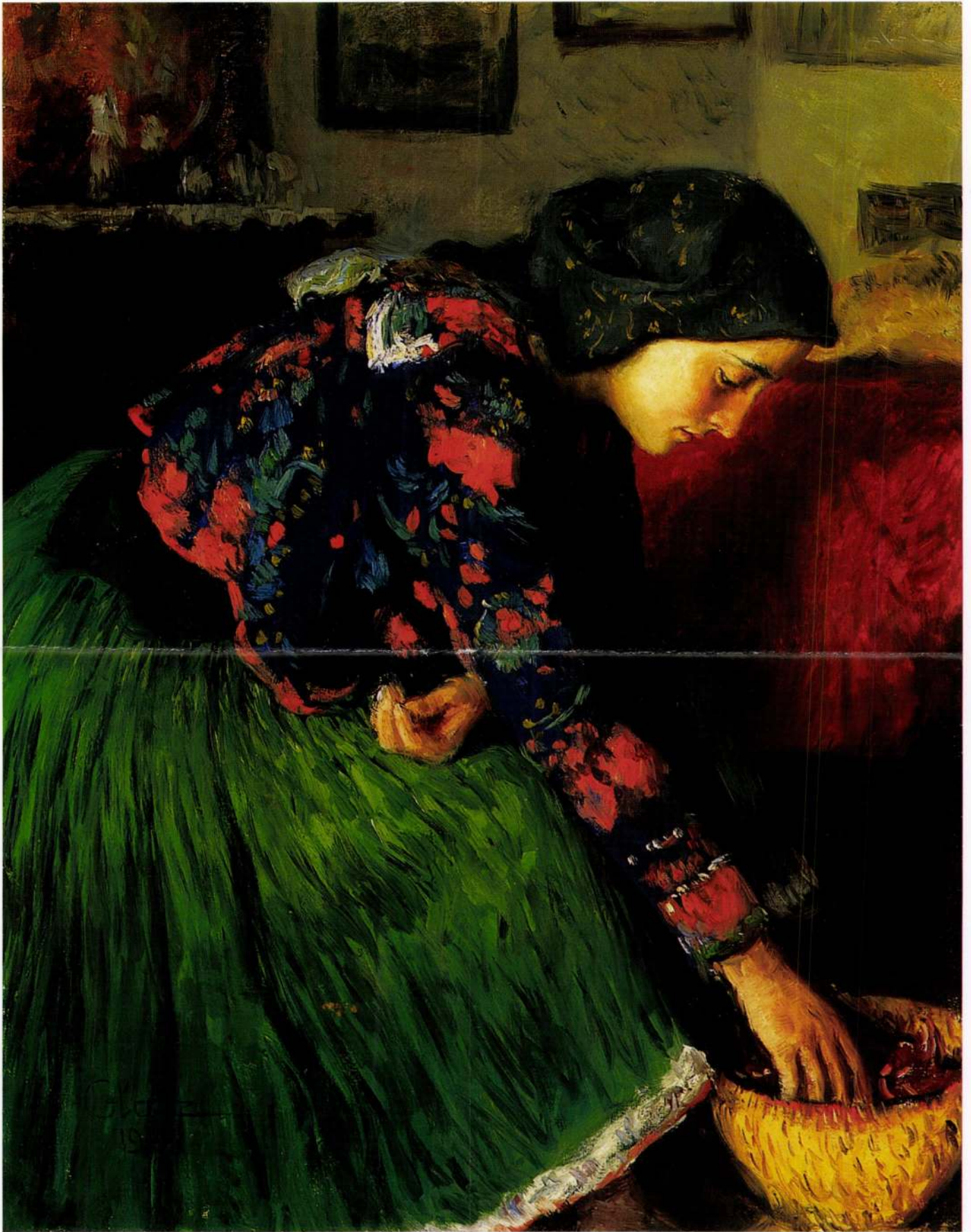

Galimberti Sándor: *Enteriőr thonet-székkal, 1908 körül*
65,5 x 76 cm, olaj, vászon, magántulajdon

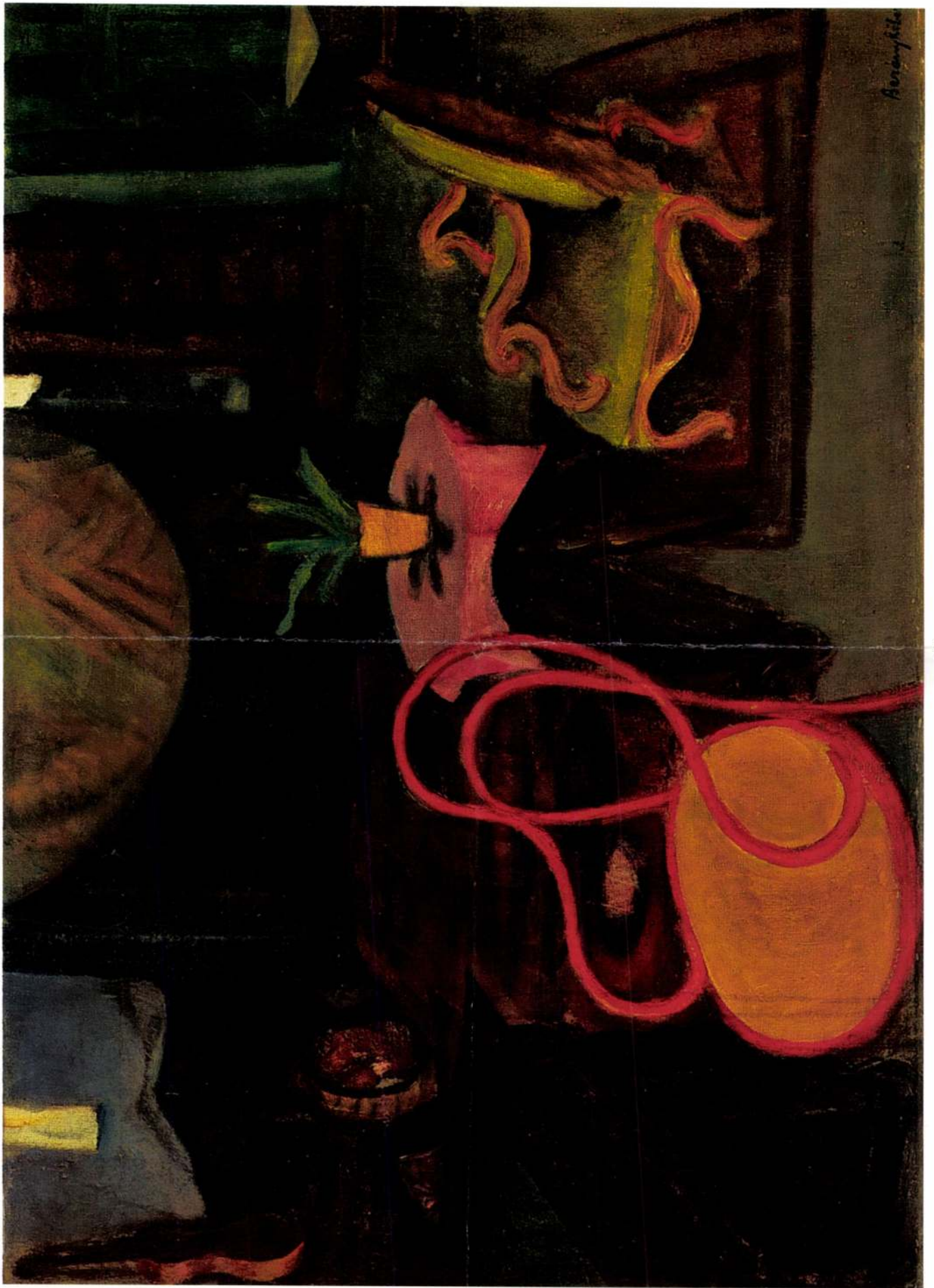

Berény Róbert: *Enteriőr, 1930*
97 x 101 cm, olaj, vászon, Magyar Nemzeti Galéria

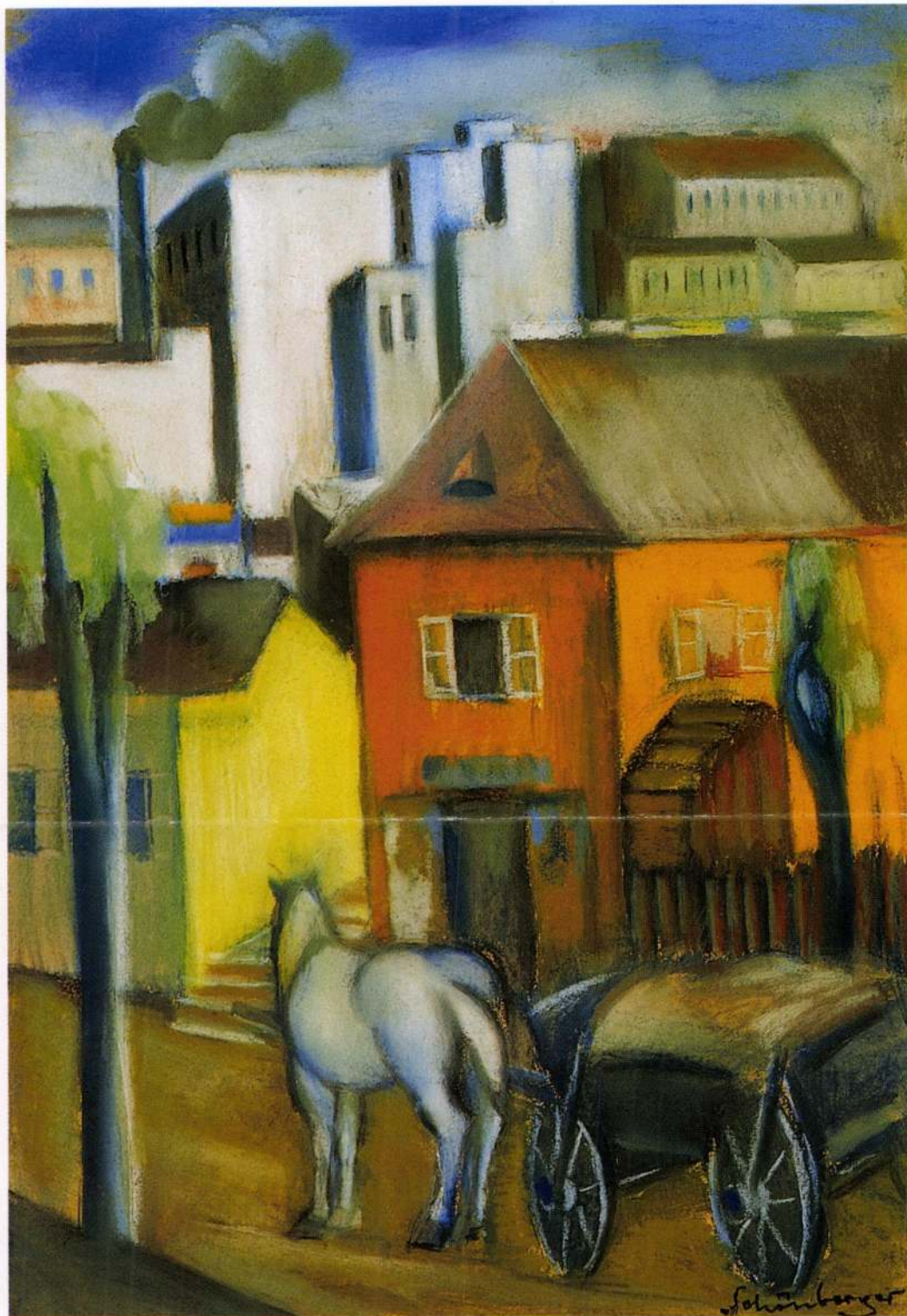

73

73 • SCHÖNBERGER ARMAND (1885–1974)

Budapesti részlet lovaskocsival

50 × 34,5 cm

Pasztell, papír

Jelezve jobbra lent: Schönberger

Kikiáltási ár: 460 000 Ft

74 • TIPARY DEZSŐ (1887– ?)

Folyópart piros csónakházzal

40 × 28 cm

Pasztell, papír

Jelezve jobbra lent: Tipary Dezső 1931

Kikiáltási ár: 240 000 Ft

Válogatás a Nemzeti Kulturális Alapprogram Múzeumi Szakmai Kollégiuma támogatásával 2003-ban vásárolt műtárgyainkból

Az NKA Múzeumi Kollégiuma az elmúlt években az ún. nagypályázati pénzüsszegének átlag 9-10%-át fordította műtárgyvásárlás támogatására. Így volt ez 2003-ban is, amikor a „gyűjteménygyarapítás” altémára beadott pályázatokból 45-nek a támogatására szavazott meg a Kollégium összesen 32.935.000 forintot (az igényelt összeg ennek szinte pontosan a kétszerese volt). Ezekből a sikeres pályázatokból választottunk ki a Múzeumi Hírlevél színes melléklete számára majd egy tucatnyit.

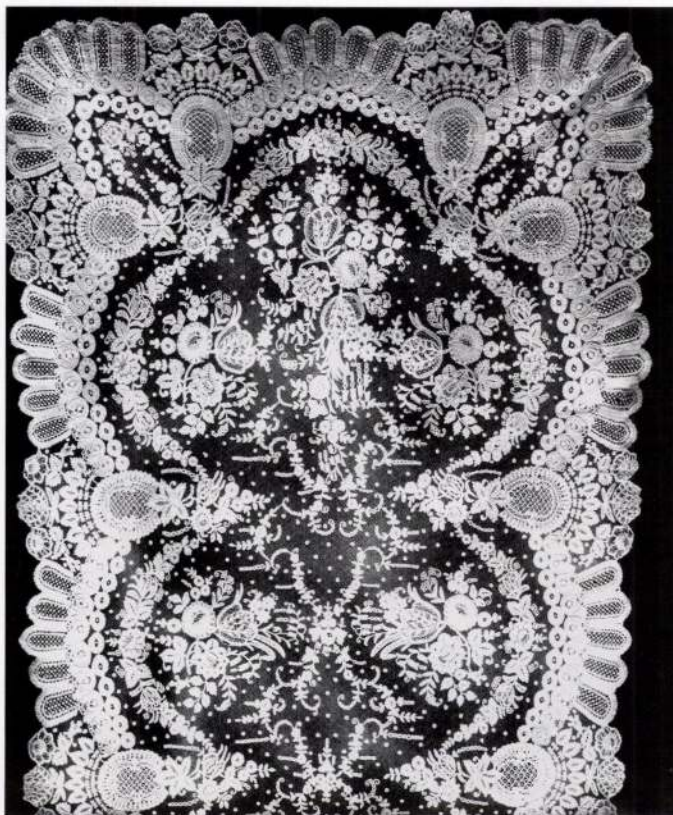
Az összesen beadott pályázatok számához képest a Kollégium ezt az altémát támogatta elsősorban, tudva, hogy a múzeumok és gyűjtemények jelentős hányadának nincsen, vagy alig van ereje (értsd: pénze), hogy a gyűjteménygyarapításnak ezt a módját válassza. A gond a legkisebbektől a legnagyobb múzeumokig terjed, bár nyilvánvaló, hogy mások a léptékek, a mértékek. A fellelhető és begyűjthető értékek egy részének azonban mindenképpen a múzeumi megőrzés jelentheti a biztos jövőt. Nézzük a válogatást:

Bereány Debal

A Móra Ferenc Múzeum kiemelkedő művelődéstörténeti és helytörténeti értékkel rendelkező szerzeménye a város notabilitásai képeinek sorát gazdagítja. Az ismeretlen művész által készített **Müller Sebestyén mellkép** az egykori szegedi polgármester és főbíró (1739-1823) hiteles ábrázolása. A művészi alkotás a XVIII. század elején a városba települt nevezetes Müller-család kiemelkedő tagját ábrázolja. A család adott a városnak boszorkányégetőt, polgármestert és többször főbíró, városi főkapitányt, országgyűlési követet, az 1848-49-es szabadságharcban honvédtisztet, a város közigazgatásának szinte minden jelentősebb tisztségét viselőt.

Az Iparművészeti Múzeum csipkegyűjteményének kiemelkedő darabja lett a 19. század második feléből származó – korábban védett – csipkestóla. A nagy méretű, jó állapotban lévő stóla gépi tűllre applikált brüsszeli vertcsipke. Készítése során a hajszálvékony fehér lenfonálból külön elemenként készített, aprólékosan kidolgozott vertcsipke virág-, levél-, inda- és karikamotívumokat hozzáerősítették a tűllhálózathoz, melyet helyenként varrott csipkeoltásokkal és tűllhímzéssel gazdagítottak. A technika különlegessége, hogy a csipkemotívumok kiemelkedő szálvezetései, kontúrozásai még plasztikusabbá teszik a gazdag mintázatot.

A veszprémi Laczkó Dezső Múzeumban a Kerámia és üveg a kortárs építészetben című 2003. évi tárlaton szerepelt **Köblitz Birgit: Keleti üvegszőnyeg** c. műve (2002-ben az Iparművészeti Múzeumban szerepelt az Üveg jelentése című kiállításon). A megvásárolt különleges alkotás elsősorban az üveg hajlíthatóságának remek alkalmazásáról tanúskodik. A művész úgy bánik az anyaggal, mintha egy-egy üveg csik hajlékony textilcsik, puha, könnyen formázható, fonható gyapjúsál lenne, amiből szőni lehet.

A Göcseji Múzeum által vásárolt kétajtós klasszicista **könyvszekrény** a közelmúltban felújított söjtöri Deák-kúria berendezését gazdagítja. Oldala és teteje diófa, üvegezett ajtaja három részre tagolt, előtte öt-öt nyílhegyben végződő faragott díszléc fut végig. Oldalának előlapján egyszerű, tagolt féloszlop díszítés. Az oszlopok talpzata és az oszlopfő juharfa, a párkány alatti félköríves díszléc szintén juhar.

A Magyar Nemzeti Múzeum Történelmi Arcképcsarnokába került **Berény Róbert: Tildy Zoltán** portréja. Berény Róbert (1887–1953) a 20. századi magyar festészet kiemelkedő alakja, a Nyolcak csoportjához tartozott. Első kiállításán 49 képpel vett részt. Különösen jelentősek portréi (Ignotus, Bartók Béla), ezek sorába illeszkedik Tildy Zoltán (1889-1961) miniszterelnök, köztársasági elnök térképje.

BERÉNY RÓBERT LEGÚJABB KÉPEI

Annak a meglepő fejlődésnek megértéséhez, amit Berény Róbert legújabb képei jelentenek, fel kell röviden idéznünk művészetének régiebb korszakait is.

Berény minden egyes kiállításának más-más arculata volt. Helyesebben, ezek a művész törekvéseinek egy-egy olyan jellemvonásait hangsúlyozták kiváltképpen, amely őt épp akkor foglalkoztatta a legkitartóbban.

A *Munkácsy*-hatásban készült első festmények érzelmesek, meghittek és kezdő festőnél szokatlan technikai készséget árulnak el. Érthető ennek a készségnek szíves-örömet való mutogatása, hisz Berény ma is egyik főerősségének, a mesterségi *tudásnak* olyan fokáról számolt be, mellyel méltán büszkélkedhetett már akkor is.

Párisi tanulóévei alatt *Cézanne* szerkezeti elveit és színfelfogását költötte át a maga heves módján s akkori képei plasztikusságuk és tömörségük révén egyedül állottak a fiatalok festészetében.

„*Nyolcak*”-korabeli lélekkutatása egynéhány maradandó arcképben érte el legszebb eredményeit. Érzelmesség helyett emberismeret, megértés és férfias érzés bennük az alaphang. Vele karöltve erős mozgalmasság, értelmes dinamizmus lelkesíti meg kompozícióit.

Berlini képei leginkább szerkezeti kérdéseket tisztáznak síkszerű megoldásban, kissé komor egyoldalúsággal. Mintha a művész ideig-óráig kételkedett volna abban, hogy a művészet csak az élet tökéletes igenlése lehet: gyönyörködésébe és létszeretetébe alkotás közben a valóság, még pedig az elriasztó valóság szólt bele.

Pályájának utolsó évtizedében, itthon, a hazai művészet versenyre szító légkörében, rokontörekvésű művészbaráti társaságának gazdag kölcsönhatású serkentésében Berény festészete is összefoglaló szemléletre emelkedett. Régiebb értékeit hiánytalan épségben tartotta meg, ezek az értékek azonban, a multtól eltérően, most *egy-egy* képen jelentek meg egységben, egyensúlyban, egymást kiemelve, fokozva, — sőt hozzájuk járult eredendő kolorizmusának páratlanul megfizesedett zamata.

Leginkább azonban a képeinek tárgyától független, átélésen érlelt művészi szemlélete ágyazódott olyan felfogásba, amely egyedül is megmagyarázza új és újabb alkotásainak vonzó és olykor lenyűgöző hatását.

Képeinek egészséges *életközelségére* célzok itt s az ebből folyó festői magatartásra. Ez az életközelség feloldott benne minden kötöttséget, minden egyoldalúságot. Felszabadította témáinak megválasztásában, — ezidőtájt szélesbedik tárgyköre ; elhessegette tőle a könnyen megmerevedő szerkesztési sémákat, — képalakításának közvetlen természetessége és kitapinthatatlansága azóta élvezete a nyomozó értelemnek ; kivirultatta színeit benső tulajdonságuk szerint és érzéki képességükben, — azóta gyönyörűségei ezek a legmohóbb szemnek is ; mélységes emberiséggel termékenyítette meg érzésvilágát, — ezért rokonszenves képeinek eszmei tartalma, festői megjelenítése pedig az emelkedett, idealizált valóság meggyőző látomása.

Berény mai festészete *átlényegülésről* és nem *megváltozásról* szól. Elemei adottak voltak, sőt olyik tökéletesre fejlődött. Változásra tehát nem lehettek alkalmasak. De igenis fokozásra, a fokozásnak abban az értelmében, hogy a képalakító tényezők alárendeltségükből egymasmellérendeltségig emelkedtek. Csak ebben az együttesben tudják kifejezni azt a világot, amely Berény lelkében egységes látomásként fogant és képi közlésre érett meg. Ahogy az évek folyamán folyton pallérozódott a kifejezés módja, ugyanúgy mélyült az az érzés, amely kifejezésre várt. E kettős feszültség eredményeképp Berény művészete fokozatosan dramatizálódott s most bemutatott képei mindegyikének eleven dinamizmusa az absztrakt térben is megőrzött valamit a dráma időbeliségéből.

Erőtjeljes, tágtüdejű lélekzésük van e festményeknek : cselekvően kapcsolódnak az életbe. Nem tárgyukkal, hanem azzal a szellemi magatartással, amely cselekvő és aktuális tud maradni passzív és időtlen keretben is. Nem lehet pontosan leírni, hogy miben rejlik ez a cselekvő erő. Csak hasonlattal élek, ha azt mondom, hogy a festmények valóságon túli „hangulatában”, abban a foghatatlan lelkiségben, kikristályosodásban, amely benső kapcsolatot teremt az élet átértett közelsége és legtisztább vágyainak magas eszményisége között.

Az igazi művészetnek mindig ez az összeegyeztetés a célja. Megvalósításának mértéke egyúttal mértéke a művészi alakító erőnek is. A most ötvenéves Berény felsőbbbséges határozottsággal markol az élet teljébe s érett művészetének biztonságával közli élményeit. Bármilyen is a témája, a festői megoldásban izgalmasság van. Ez az izgalmas feszültség úgy dagasztja a képet, mint hatalmas szél a vitorlát. Minden ízét betölti, aktiválja, élletté magasztosítja az élettelen. A festő cselekvés közben, tettekben, szóval dinamizmusukban ragadja meg képtárgyait, amelyek épp ezért tömörebben, lényegükreszorítottabban vallanak önmagukról és Berényről : az életről és az emberről.

Öntisztulással ér fel, ha odaadó lélekkel és átható szemmel figyelünk ezekre a vallomásokra, melyek az újabb magyar festészet legszebb képei közé tartoznak.

Oltványi-Artinger Imre

23. ÁLLOMÁS FELÉ

NEUE WERKE ROBERT BERÉNY'S

Zum Verständnis der überraschenden Entwicklung, die in den neuesten Gemälden von Robert Berény zutage tritt, haben wir uns auch die früheren Perioden seiner Kunst vor Augen zu halten.

Jede Ausstellung Berénys war von anderer Prägung. Vielmehr: in diesen Ausstellungen kam von den Bestrebungen des Künstlers jeweils der Zug zur besonderen Geltung, mit dem er zurzeit am eindringlichsten beschäftigt war.

Die ersten, unter dem Einfluss von *Munkácsy* entstandenen Gemälde sind gefühlvoll, vertraut und lassen eine für den beginnenden Maler ungewöhnliche technische Fertigkeit erkennen. Die freudig-bereitwillige Hervorkehrung dieser Fertigkeit ist zu verstehen, gab sie doch von einer Hauptstärke Berénys, von einem Grade des handwerklichen *Könnens* Rechenschaft, auf den er schon damals stolz sein durfte.

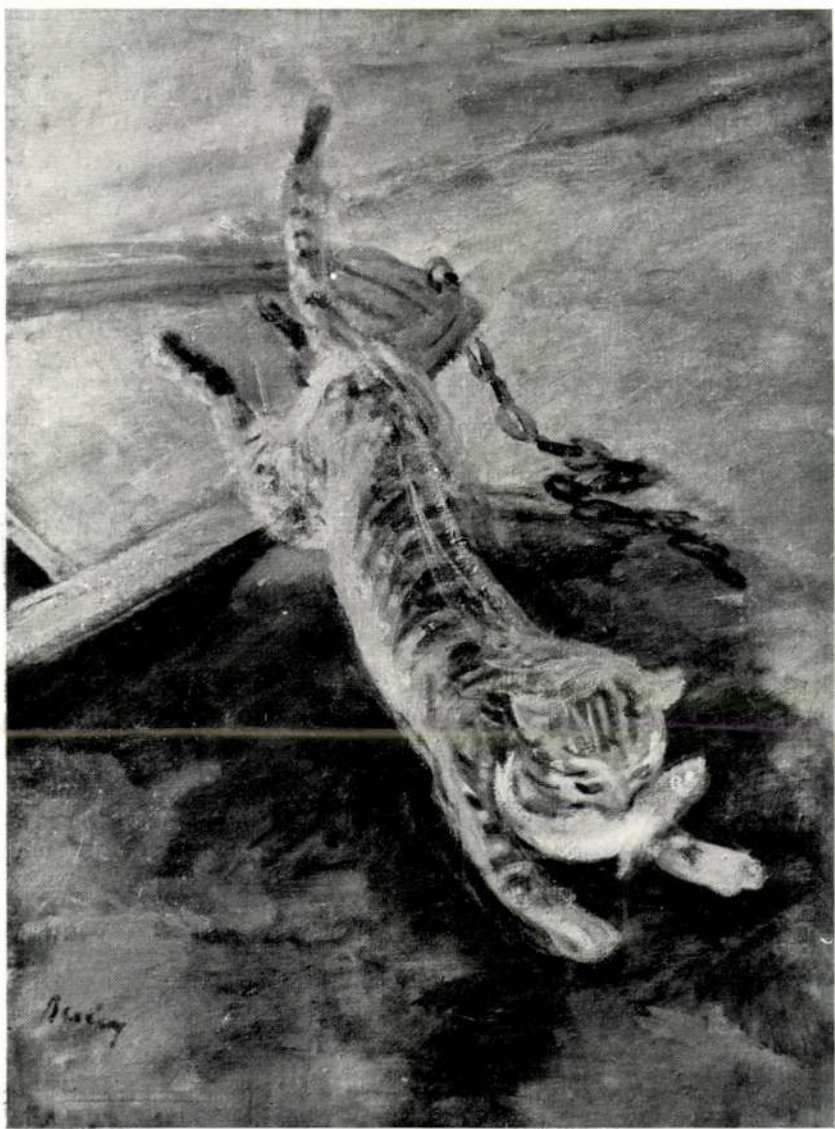
Während seiner *Pariser* Studienzeit prägte er *Cézanne's* konstruktive Grundsätze und Farbgebung auf die eigene heftige Weise um. Der gesammelten plastischen Kraft seiner damaligen Bilder war in der Malerei der Jungen nichts an die Seite zu stellen.

Die schönsten Ergebnisse seiner Seelenforschung aus der Zeit der „*Nyolcak*“ („Acht“) sind in einigen Bildnissen bleibenden Wertes erreicht. Ihr Grundton ist an Stelle der Empfindsamkeit durch verständnisvolle Menschenkenntnis und durch ein männliches Gefühl bestimmt. In Verbindung damit sind seine Kompositionen von starkem Bewegungsdrang und vernünftigem Dynamismus beseelt.

Seine *Berliner* Bilder bringen vorwiegend konstruktive Fragen zur flächigen Lösung, mit einer etwas düsteren Einseitigkeit. Als hätte der Künstler vorübergehend daran gezweifelt, dass die Kunst nur vollkommene Bejahung des Lebens sein könne, liess in seiner Gestaltung sich die Stimme der Wirklichkeit und zwar der abschreckenden Wirklichkeit vernehmen.

Im letzten Jahrzehnt seiner Laufbahn, in Ungarn, in der zum Wettkampf anregenden Atmosphäre der heimatlichen Kunst, angespornt von den reichen Wechselwirkungen im Kreise geistesverwandter befreundeter Künstler, stieg auch die Malerei Berénys zu einer zusammenfassenden

17. MACSKA

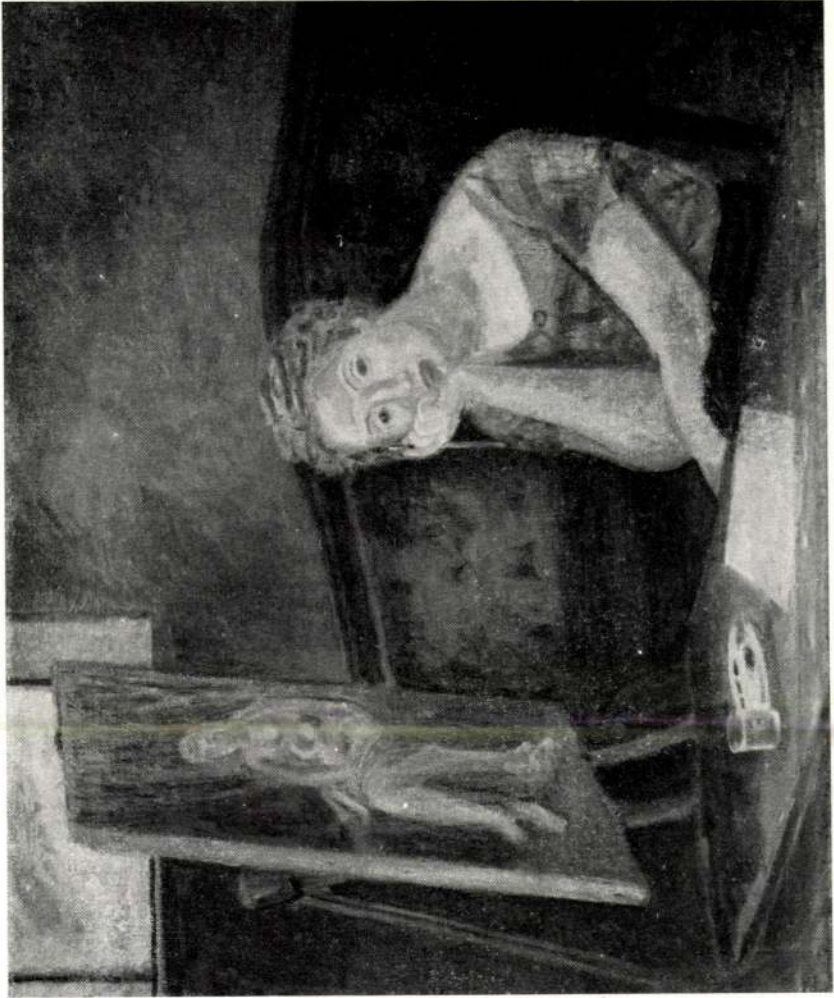
Anschauung empor. Ihre älteren Werte blieben ihm ungeschmälert erhalten, doch erschienen sie nun, im Gegensatz zur Vergangenheit im *einzelnen* Bild, zur Einheit gesammelt und ausgeglichen, einander hervorhebend und steigernd. Hinzukam die beispiellos köstliche Reife seiner ursprünglichen Farbigkeit.

Vor allem jedoch hat die vom Gegenstand unabhängige, erlebnisgereifte künstlerische Anschauung seiner Bilder einen Sinn gewonnen, der die anziehende, mitunter faszinierende Wirkung der neuen und neuesten Werke auch allein zu erklären vermag. Ich meine damit die gesunde *Lebensnähe* und die hieraus folgende maleische Haltung seiner Bilder. Alle Gebundenheit, alle Einseitigkeit in ihm löste sich durch diese Lebensnähe. Sie machte ihn frei in der Wahl seiner Themen, — zu dieser Zeit erweitert sich der Kreis seiner Gegenstände; sie hielt ihn fern von den Schemen des Gefüges, die so leicht zur Erstarrung neigen, — seither ist es ein hoher geistiger Genuss, der unmittelbaren Natürlichkeit und der nicht ertastbaren Verwobenheit seiner Bildgestaltung nachzuspüren. Durch diese Lebensnähe wurden das innere Wesen und die sinnlichen Fähigkeiten seiner Farben zum Erblühen gebracht, — zur Freude selbst der gierigsten Augen; seine Gefühlswelt vertiefte sich zur echten Menschlichkeit, — deshalb wirkt der Ideengehalt seiner Bilder so sympathisch und deshalb ist ihre malerische Erscheinung als überzeugende Vision der erhöhten, idealisierten Wirklichkeit anzusehen.

Wir haben es in der heutigen Malerei Berénys mit einer *Aufwertung im Wesen*, nicht mit einer *Veränderung* zu tun. Ihre Elemente waren gegeben, einige entwickelten sich sogar zur Vollkommenheit. Zu einer Veränderung könnten sie demnach nicht geeignet sein. Wohl aber zur Steigerung, in jenem Sinn, dass die Faktoren der Bildgestaltung von der Unterordnung zur Gleichordnung stiegen. Nur in dieser Sammlung vermögen sie jene Welt zum Ausdruck zu bringen, die in der Seele Berénys als einheitliche Vision empfangen wurde und zur bildhaften Mitteilung heranreife. So wie im Laufe der Jahre seine Ausdrucksweise immer gepflegter wurde, so vertiefte sich auch das Gefühl, das auf den Ausdruck harrete. Als Ergebnis dieser zweifachen Spannung ging in der Kunst Berénys eine zunehmende Dramatisierung vor sich. Die Bilder, die gegenwärtig zur Besichtigung stehen, wissen durch ihren lebendigen Dynamismus auch im abstrakten Raum etwas von der Zeitlichkeit des Dramas zu wahren.

Diese Bilder atmen kräftig, aus weiter Lunge: sie fügen sich tätig dem Leben ein. Nicht durch ihren Gegenstand, sondern durch jene geistige Haltung, die selbst im passiven und zeitlosen Rahmen tätig und aktuell zu bleiben vermag. Es lässt sich nicht genau beschreiben, worin diese tätige Kraft beruht. Es ist nur ein Gleichnis, wenn ich sage: sie beruht jenseits der Wirklichkeit in der „Stimmung“ der Bilder, in jener unfassbaren Beseeltheit und Kristallisierung, in der gefühlswarme Lebens-

2. FESTŐNŐ

nähe und die hohe Idealität unserer reinsten Sehnsüchte zuinnerst verbunden sind.

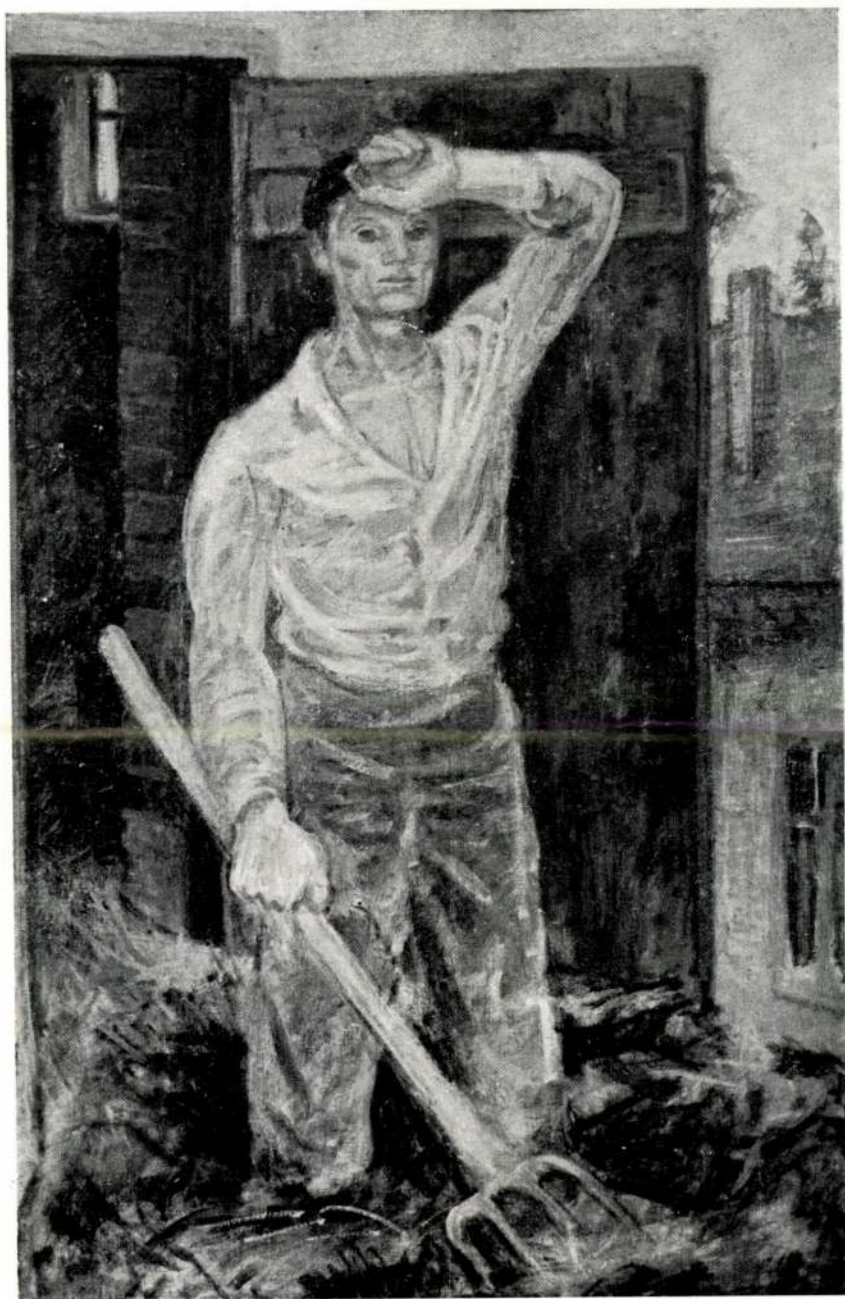
Die wahre Kunst hat immer diese Angleichung zum Ziel. Das Mass ihrer Verwirklichung ist zugleich das Mass der künstlerischen Gestaltungskraft. Der jetzt fünfzigjährige Berény greift mit überlegener Entschiedenheit ins volle Leben und weiss das Erlebte mit der Sicherheit seiner reifen Künstlerschaft mitzuteilen. Welcher Art auch sein Thema sei, die malerische Lösung ist erregend. Diese erregende Spannung lässt das Bild anschwellen wie ein mächtiger Wind das Segel. Sie erfüllt das Bild und aktiviert es in allen Fasern, sie erhöht das Leblose zum Leben. Der Maler ergreift seine Bildmotive während diese tätig sind, im Handeln, in ihrem Dynamismus. Das Geständnis, mit dem die Gegenstände ihr eigenes Selbst und die Seele Berénys : das Leben und den Menschen bekunden, ist eben daher kernig-gesammelt, auf das Wesentliche gerichtet.

Es kommt einer Selbstläuterung gleich, wenn man mit hingebungs-voller Seele und durchdringenden Augen auf diese Geständnisse achtet, die zu den schönsten Bildern der neueren ungarischen Malerei gehören.

e. o. á.

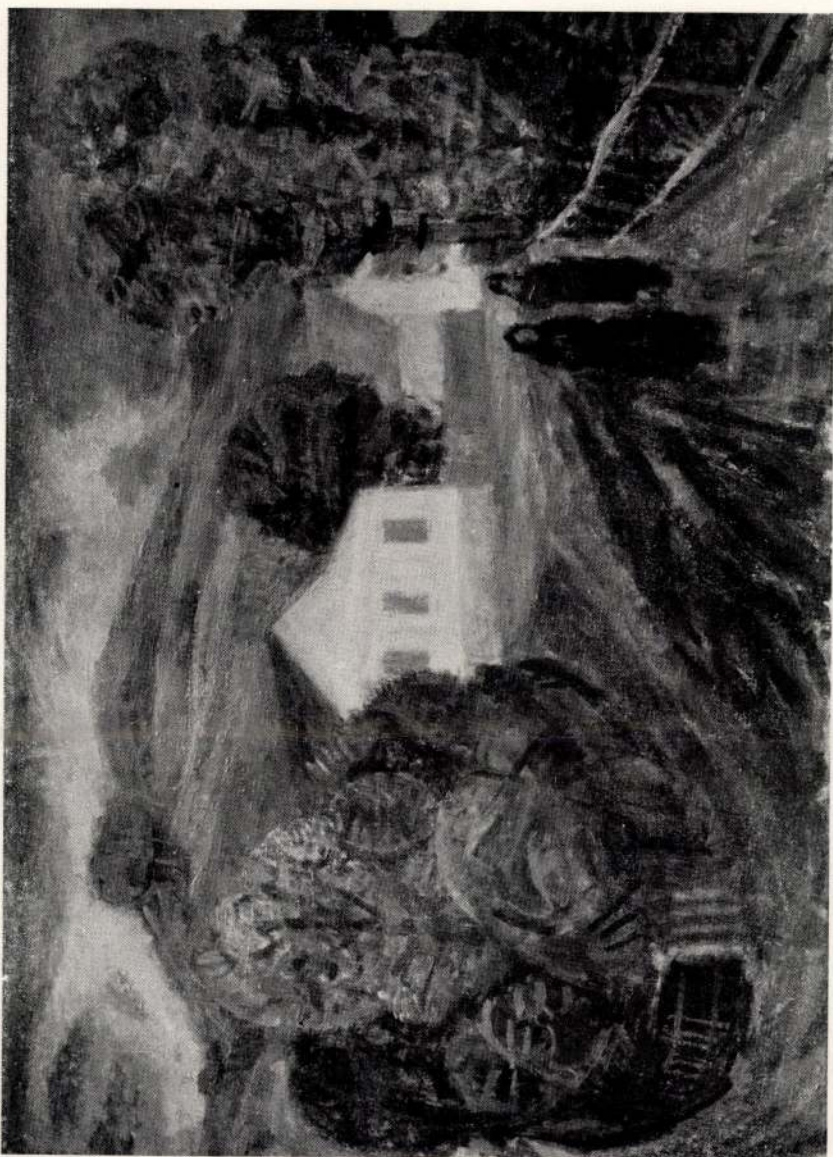
Robert Berény (geb. 1887) hat in Budapest und Paris studiert. Als ausstellender Künstler ist er in Ungarn und im Ausland seit 1910 bekannt. Seine Werke sind in den Museen zu Budapest sowie in bedeutenden Privatsammlungen zu sehen. 1936 erhielt er den grossen Preis der Künstlervereinigung Szinyei-Merse.

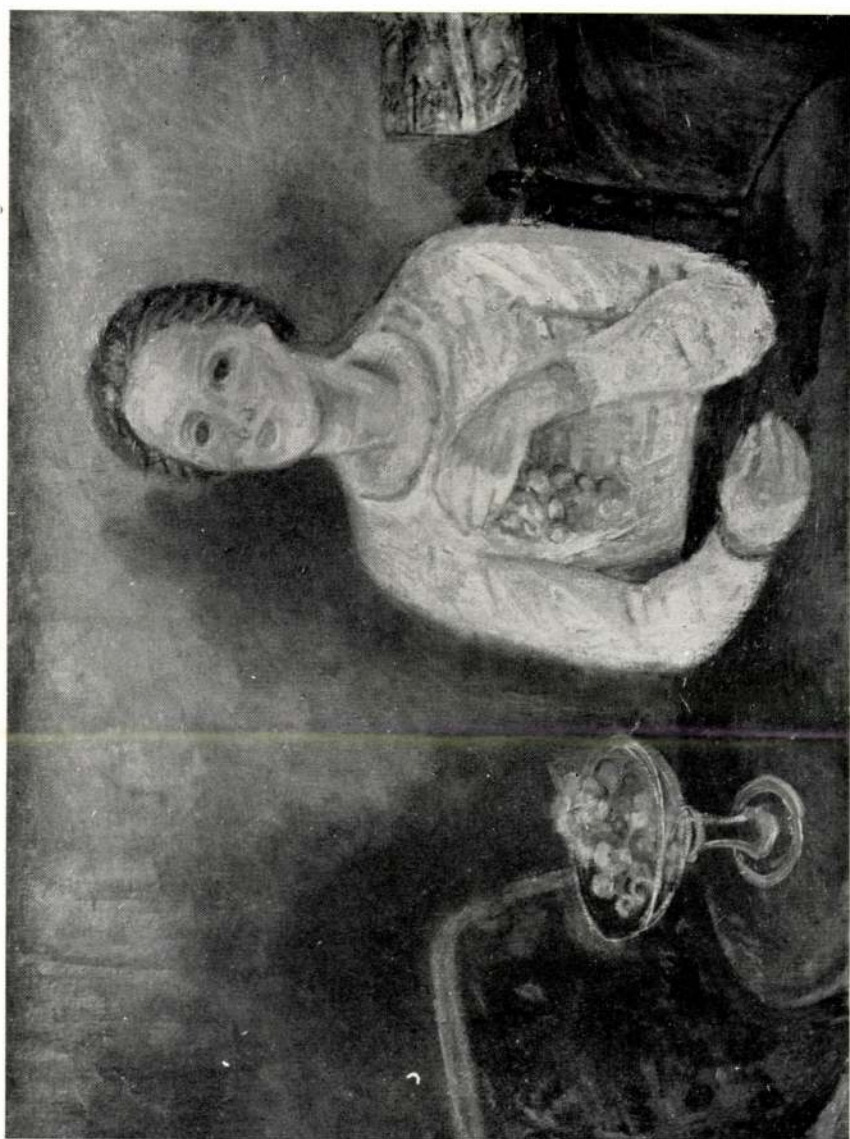
18. PIHENŐ

1. BORÚS TÁJ

9. SZŐLŐEVŐ

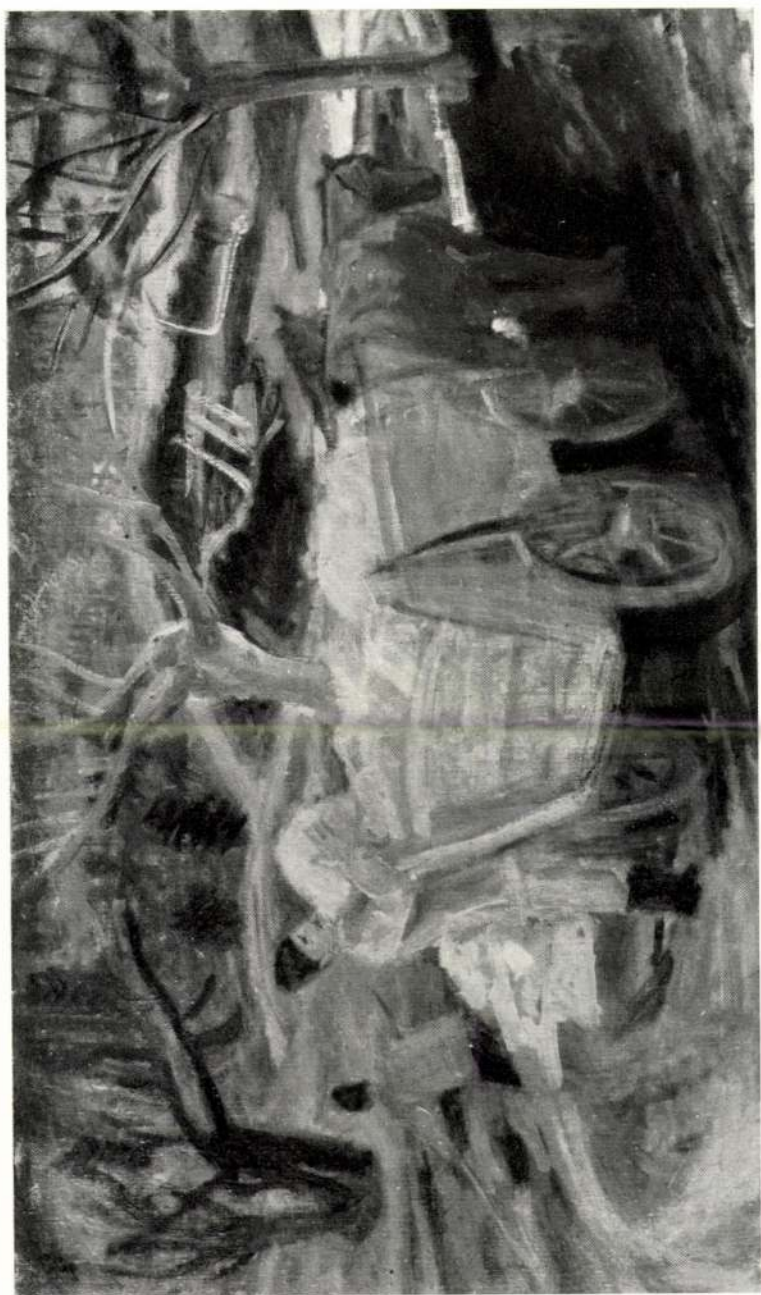
K É P E K J E G Y Z É K E

1. Borús táj	(110×80)	1500 P
2. Festőnő	(100×83)	1500 P
3. Csendélet grapefruittal	(60×80)	800 P
4. Őszi csendélet	(72×60)	750 P
5. Ősz	(100×77)	1200 P
6. Domb	(100×75)	1200 P
7. Madárlátó	(50×65)	600 P
8. Karácsonyfa	(50×65)	600 P
9. Szőlőevő	(100×75)	1500 P
10. Asszony gyerekekkel	(60×80)	800 P
11. Erdei keresztút	(100×70)	1000 P
12. Erdei dülő	(100×75)	1000 P
13. Gipszszobor az asztalon	(95×70)	1000 P
14. Lejtő	(94×70)	1000 P
15. A gyermek és a hal	(100×75)	1200 P
16. Reggel	(110×95)	1600 P
17. Macska	(60×80)	800 P
18. Pihenő	(96×150)	2000 P
19. Szekéren	(95×80)	1200 P
20. Halászok	(90×90)	1200 P
21. Hallgatódzó	(70×100)	1000 P
22. Jégbehordás	(110×65)	1200 P
23. Állomás felé	(75×75)	900 P
24. Konyhában	(120×95)	1800 P
25. Csendélet korsóval	(50×65)	600 P
26. Domboldalon	(50×65)	600 P
27. Sziklás út	(80×65)	800 P
28. Táj	(100×75)	1000 P

*

A felvételeket Petrás István készítette.

22. JÉGBEHORDÁS

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK

A párisi kiállítás magyar csarnoka részére nagyszabású festői ékítések készülnek. A reprezentációs terembe *Aba-Novák Vilmos* kompozíciói kerülnek. Az egyik felületen magyar-francia történeti kapcsolatok emléke ölt alakot, a másikon a nándorfehérvári ütközet ábrázolása utal a magyarság európai védőszerepére. Ugyancsak hatalmas méretű kompozíciókon a technika és sport mozgalmak jelenetei látszanak. Az egyházművészeti részt *Molnár-C. Pál* oltárkép jellegű allegorikus festménye díszíti. Középen hatalmas csonka fatörzs jelképezi Csonka-Magyarországot. Ágain zöldelő levelek hirdetik a magyarság elpusztíthatatlan eleven erejét. A fatörzs körül lent gyászoló alakok. A magasban négy angyal lebeg, az elveszett országreszek emlékét idézve. — A földművelésügyi minisztériumra bízott termekben *Szónyi István* mezőgazdasági vonatkozású festményeit helyezik el. Az egyik kompozíció alföldi aratást ábrázol, a másik szüretet, Tokaj vidékéről. A harmadik képen barackszedést látni, Kecskemét határában.

*

A Szépművészeti Kiállítások előjegyzései: áprilisban Bernáth Aurél, májusban Szónyi István gyűjteményes kiállítása. Júniusban a magyar Rézkarcoló Művészek Egyesülete állítja ki ugyanazt az anyagot, amely május—júniusban az angol koronázási ünnepségek alkalmából Londonban is szerepel, a Victoria and Albert Museum termeiben.

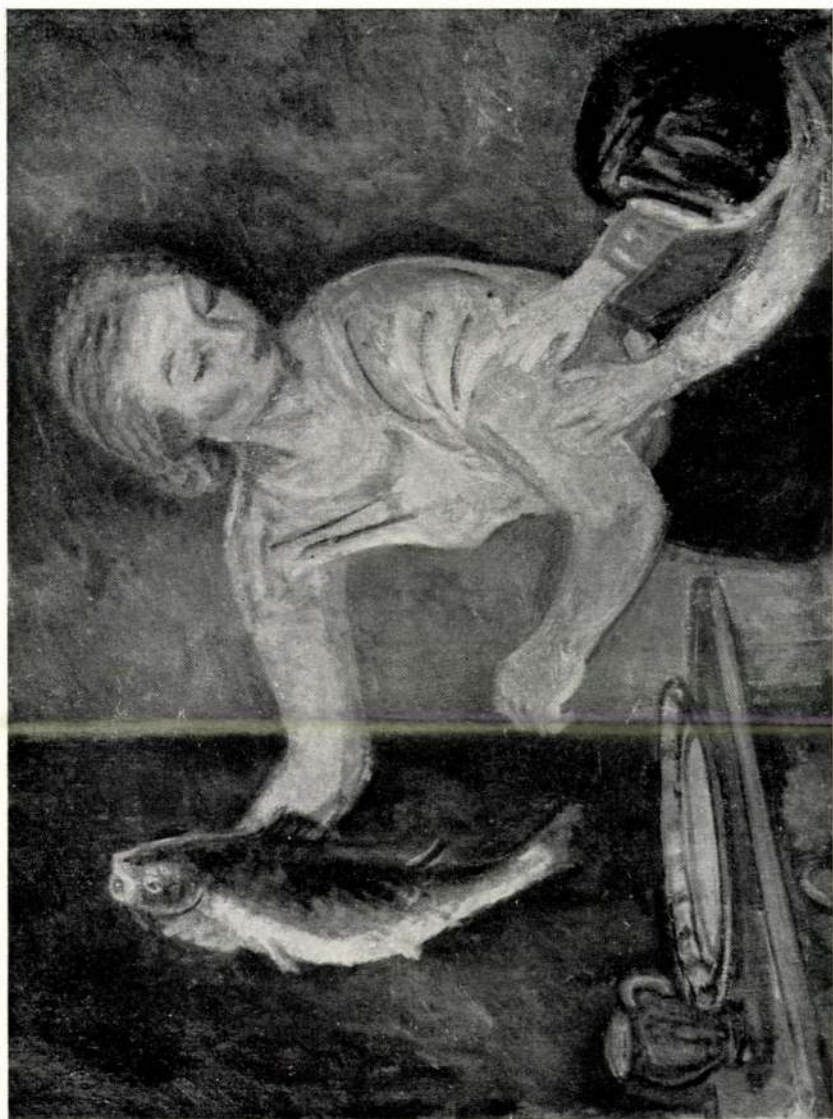
*

A Szépművészeti Kiállítások a korunkbeli magyar festőművészet java értékeit a vidékkel is megösmertetik, egy-egy reprezentatív tárlat révén. Vidéki városaink különben is egyre komolyabban érdeklődnek a modern művészet iránt. Legközelebb Gyöngyösön rendezünk kiállítást. A továbbiakban Nyiregyháza, Debrecen, Szeged, Pécs és Szombathely van soron.

Szépművészeti Kiállítások, Budapest, IV., Mária Valéria-utca 8.
Telefon: 18-21-22.

15. A GYERMEK ÉS A HAL

Berciny Róbert

1937 márc

1935 dec

14. HÁROM FENYŐ

K É P E K J E G Y Z É K E

1. Falu vége	(65×90)	800 P
2. Havas táj	(70×100)	900 P
3. Munkás őszi tájban	(65×90)	750 P
4. <u>Gordónkaművésznő</u>	(100×150)	1200 P
5. Sárgainges férfi	(80×120)	900 P
6. Fehér bánya	(50×70)	Magánt.
7. Hazamenő munkások	(50×70)	450 P
8. Ló a mélyúton	(50×70)	450 P
9. Macska és lepke	(55×65)	450 P
10. Asszonyok az uccán	(50×70)	450 P
11. Kislány pipacsokkal	(50×70)	450 P
12. Erdői árnyékok	(70×100)	800 P
13. Erdő széle	(70×100)	800 P
14. Három fenyő	(65×90)	700 P
15. Borús ég a tarló felett	(70×90)	700 P
16. Kazal és pajták	(70×90)	750 P
17. Ház a fenyves tövében	(75×100)	800 P
18. Magányos templom	(75×100)	750 P
19. Pásztor a kertben	(70×100)	750 P
20. Kert	(70×90)	600 P
21. Öreg fatörzsek	(70×90)	650 P
22. <u>Könyöklő</u>	(75×100)	1000 P
23. Öreg parasztasszony	(80×100)	1000 P
24. Reggel	(70×90)	650 P
25. Csendélet virággal	(54×65.5)	400 P
26. Csendélet tányér szőlővel	(54×65.5)	350 P
27. Ajtónál	(75×100)	800 P

* * *

A felvételeket Petráss István készítette.

auf die eigene Landschaft und auf das eigene Temperament zu verlassen. Der lyrische Grundzug des Temperaments liess weder die pedantische Härte der Gegenstandstreue, noch die kühlen Abstände des reinen Sehens aufkommen. Auf den Gemälden der ungarischen Freilichtmalerei sind die Gegenstände in ein gefühlstarkes und dichtes Fluidum von Farben gehüllt. In diesen üppigen Strömen der Farbe schmelzen alle festen Grenzen der Form dahin. Die Farbe umspült, zersetzt, überwuchert das Lineare. Ein stilistisches Merkmal, das der ungarischen Malerei bis zur jüngsten Zeit eigen geblieben ist. In dem naturnahen Lyrismus der Farbe ist eine unverkennbare bodenständige Überlieferung des Malerischen am Werk, die auch alle fremden, neuerdings überwiegend französischen Einflüsse ihrem eigenen Wesen anzugleichen versteht.

Die Gabe zu gepflegten Nuancierungen und kühnen Kombinationen der Farbe ist gerade bei den Malern der Nachkriegszeit in einem erstaunlichen Grade entwickelt. Diese Maler sind unersättliche Geniesser und träumerische Schwärmer der Farbe. Sie sehen die Welt stets im sonn-täglichen Farbenkleid. Die Farbe schmilzt dahin, von Nuance zu Nuance, mild wie ein Hauch und glüht und leuchtet dennoch wie Feuer, durchstrahlt von der segnenden Kraft der Sonne, die sich so verschwenderisch über die südöstlichen Gefilde des Landes zu ergiessen pflegt. Atmosphäre und Licht sind die Quellen, aus denen das Farbempfinden der modernen ungarischen Malerei immer wieder verjüngt und verklärt emportautcht, taufisch wie die Welt am Morgen.

★

Auf ein lückenloses Bild der modernen ungarischen Malerei musste bei der Wiener Ausstellung schon aus räumlichen Gründen verzichtet werden, doch ist durch die getroffene Auswahl eine wesentliche Anschauung zu gewinnen. Die zunächst drangvollen und verworrenen Nachkriegswege der ungarischen Malerei haben zur Klärung und Reife geführt, zu neuen verinnerten Perspektiven, die jeden gewaltsamen Bruch mit der Vergangenheit vermeiden. Die ausgestellten Werke der beiden älteren Meister Csók und Iványi-Grünwald, die vom Naturalismus und Impressionismus herkommen, fügen sich reibungslos in das Ganze ein. Die Überlieferung des Malerischen in der ungarischen Kunst ist in steter Erweiterung und Vertiefung begriffen.

Ernst Kállai

9. ROBERT BERÉNY: KIEFERN

9. ROBERT BERÉNY: KIEFERN

Ausstellung der ungarischen Maler
in Wien. Galerie Neumann & Salzer.
1936. mai - apr.

auf die eigene Landschaft und auf das eigene Temperament zu verlassen. Der lyrische Grundzug des Temperaments liess weder die pedantische Härte der Gegenstandstreue, noch die kühlen Abstände des reinen Sehens aufkommen. Auf den Gemälden der ungarischen Freilichtmalerei sind die Gegenstände in ein gefühlstarkes und dichtes Fluidum von Farben gehüllt. In diesen üppigen Strömen der Farbe schmelzen alle festen Grenzen der Form dahin. Die Farbe umspült, zersetzt, überwuchert das Lineare. Ein stilistisches Merkmal, das der ungarischen Malerei bis zur jüngsten Zeit eigen geblieben ist. In dem naturnahen Lyrismus der Farbe ist eine unverkennbare bodenständige Überlieferung des Malerischen am Werk, die auch alle fremden, neuerdings überwiegend französischen Einflüsse ihrem eigenen Wesen anzugleichen versteht.

Die Gabe zu gepflegten Nuancierungen und kühnen Kombinationen der Farbe ist gerade bei den Malern der Nachkriegszeit in einem erstaunlichen Grade entwickelt. Diese Maler sind unersättliche Geniesser und träumerische Schwärmer der Farbe. Sie sehen die Welt stets im sonn-täglichen Farbenkleid. Die Farbe schmilzt dahin, von Nuance zu Nuance, mild wie ein Hauch und glüht und leuchtet dennoch wie Feuer, durchstrahlt von der segnenden Kraft der Sonne, die sich so verschwenderisch über die südöstlichen Gefilde des Landes zu ergiessen pfllegt. Atmosphäre und Licht sind die Quellen, aus denen das Farbempfinden der modernen ungarischen Malerei immer wieder verjüngt und verklärt

8

- 6. Geschwister
- 7. Dahelm
- 8. Die Magd
- 9. Kiefern
- 10. Feldarbeit

(90 × 120) 1600 Sch.
 (80 × 120) 1500 Sch.
 (80 × 110) 1500 Sch.
 (70 × 90) 900 Sch.
 (60 × 75) 800 Sch.

(geb. 1887) hat in Budapest und Paris studiert. Nach dem Krieg verbrachte er einige Jahre in Berlin. Als ausstellender Künstler ist er in Ungarn und im Ausland seit 1910 bekannt. Bereny war schon als junger Maler bestrebt, das impressionistisch zerpfüchte Farbenbild der Natur im Sinne Cézannes auf eine festere und einfachere Form zu bringen. Er weiss die Fülle der Erscheinungen durch eine klare räumliche Ordnung zu beherrschen, ohne an Wärme der Naturempfindung und an strömender Farbenkraft zu verlieren. Werke von ihm sind in dem Museum der Schönen Künste und in der Hauptstadtlichen Galerie zu Budapest, sowie in bedeutenden Privatsammlungen zu sehen. Dieses Jahr erhielt er den grossen Preis der nach dem Maler Szinyei-Merse benannten führenden Künstlervereinigung.

ROBERT BERÉNYI

Bereny Robert

Kontha Sándor

KÉT MŰVÉSZ A TANÁCSKÖZTÁRSASÁGBAN

BERÉNY RÓBERT

Az MSzMP Párttörténeti Intézetének Archivumában, a 614 f. 1/1919–11657. számú anyagban található néhány dokumentum, amely jelentős képzőművészeink munkásmozgalmi, közelebről az 1919-es Tanácsköztársaság alatti tevékenységét az eddig ismertnél pontosabban, árnyaltabban mutatja be. Különösen a Berény Róbertre vonatkozó iratok érdemelnek figyelmet. Ismeretes, hogy a Tanácsköztársaság bukása után számos művészünket meghurcolták, megvádolták, perbefogták. Berényt 1919. augusztus 14-én „Hegedüs Pál, aszalói születésű, 45 éves ref. vallású részöntő”, Budapest, I. ker. Városmajor u. 32. alatti lakos jelentette fel az I. kerületi kapitányságnál. A jegyzőkönyvből:

„Az I. ker. Városmajor u. 36. számú házban lakik Berényi [!] festőművész, aki a proletár-diktatúra idejében Kun Bélával sűrűn érintkezett, nagy kommunista volt, Kun Béla sokszor ottan vacsorált s Berényinek [!] a menyé Bécsben . . . [olvashatatlan szó] aki összeköttetéseket szerzett a bécsi kommunis-tákkal . . .” [olvashatatlan három szó]

Kádár Elemér detektívfelügyelő 1919. augusztus 24-i jelentése:

„Jelentem, hogy Berény Róbert bpesti szül. 32 éves fel. nélk. nős, festőművész – Városmajor utca 36 – a megejtett nyomozás adatai szerint Kun Bélával semminemű kapcsolatban nem állt.

Felesége szül. Spitzten Ilona még a Károlyi-kormány alatt került a külügyminisztériumba mint gépés gyorsíró, honnan a diktatúra összeomlása előtt Wienbe lett kirendelve az ottani magyar követség-hez.

Feljelentő Hegedüs Pál részöntőt nem ismeri Berény s a feljelentés indító okát elképzelni sem tudja. Tisztelettel javaslom szabadlábba helyezését.”

Berény Róbert kézirásos levele:

A Magyar Katonai Parancsnokságnak
Bpest

Alulírott hadapródjelölt szakaszvezető, polgári foglalkozású festő-tanár, festőművész, kérem az igazoló eljárás megindítását, mikor is az alább következőkben az elmúlt rezsim alatti működésemről részletesen beszámolok.

Az akkori Közoktatásügyi Népbiztosság múzeumi és művészeti ügyek intézésére ügyosztályt létesített, melyben egy politikai megbízott ügyosztályvezető alá az egyes művészeti és műtörténeti ágaknak megfelelően szakreferensekből álló tanácsadó szervet helyeztek, mit együttesen művészeti és múzeumi direktóriumnak neveztek. Ebben mint a festészeti ügyek referense kb. március 27-től lemondásomig, május 20-ig voltam havi 1800 korona fizetéssel, mit csak *egy ízben* vettem fel. Ottani működésem abból állott, hogy egy festészet-kulturális programot kidolgozni kezdtem, a festőművészek festékekkel való el-látásnak ügyét megindítottam, az ügyosztályvezetővel együtt kijártam és a Képzőművészek és Iparmű-vészek Szakszervezetei Szövetsége útján a festő- és rajzoló művészek között a Szakszervezeti illetékes egyénei által kiosztattam [!] az akkori Közokt. Népbiztg. házi pénztárában ápr. 30-án ezen célból fel-

vett s még aznap átadott 500.000 koronányi összeget mint a festőművészeknek nyújtott hirtelen segílyt. (Az ezen összeg átadásáról szóló nyugta birtokomban van.) Minthogy az akkori kormányzótanács – kintől az összeg megadása függött – azon az állásponton volt, hogy mint segílyt csak munkanélküli segílyt ismer el (melynek összegét azonban túl alacsonynak találtam) úgy határozott, hogy ezen 500.000 koronát csakis propaganda művek készítésének előlege címén juttatható a művészeknek. [!] – Ezután az ügyosztály vezetője megbízott egy, a vörös hadseregbeli belépésre való felhívást kifejező plakát készítésére, melyben művészi feladatot láttam, azt megoldottam s érte 2000 K-nyi honoráriumot kaptam, mely összegről nyugtát adtam. Legyen szabad itt megjegyeznem, hogy annak bizonyításául, miszerint a plakátban tisztán művészi munkát végeztem, hivatkozom arra, hogy plakátom (Fegyverbe! felhívású) minden „osztály”-különbség nélkül osztatlanul tetszett! – Közben, a már 1918. október 20-ától általam vezetett magán festőiskolámat szocializálták (I. Városmajor u. 36. sz. alatt), magasabb művészsképző iskolává fejlesztették és vezetésével megbíztak. A 93784/919. VIII. §. 3. számú május 14-éről keltezett birtokomban levő Közoktatásügyi Népbizt.-i rendelet értelmében az iskola személyi és dologi kiadásainak fedezésére félévi időtartamra 50.000 Koronát engedélyeztek (minden művészeti szabadiskolának egységesen), mely pénzt saját kívánságomra az összes képzőművészeti szabadiskolák adminisztratív vezetője kezelte. Május hó közepétől július hó végéig az ezen összegben foglalt 2000 K-nyi havi fizetésemet május, június, július hónapokra felvettem (három részletben természetesen) miután május 10-én kelt írásomban, melyet a Közokt. Népbizt.-hoz intéztem, direktóriumi tagságomért járó fizetésemről lemondottam, mert tisztességgemmel nem tartottam összeférhetőnek két helyről fizetést húzni. Ugyanezen okból nem engedtem, hogy direktóriumi tagságom idején tőlem bármilyen művet vásároljanak múzeum vagy egyéb képtár részére. Az iskola dologi kiadásainak fedezésére és részben tanítványaim segítésére ezalatt az idő alatt (május közepétől július végéig) 8000 K-t vettem fel és 8369,02 K-t költöttem, a 369,02 K-nyi különbözetet sajátomból fedeztem. Minden kiadott fillérről könyvet vezettem és nyugtát vettem, melyek birtokomban vannak. Vagyis az 50.000 K. iskolai budget terhére 14.000 K-t vettem fel az adminisztratív vezetőtől, kinek ezen összeg erejéig nyugtákat adtam. – Május 20-án, midőn a festőművészek kataszterének megcsinálásánál demokratikus szellemű cselekvési módot a Népbiztosság diktatórikus elintézési módjával sem lelkiismeretem szerint, sem a művészkollégák érdekeit szem előtt tartva – kikkel eljárási módot előzőleg ismertettem nyilvános ülésen, tehát szavam is kötött – összeegyeztetni nem tudtam, levontam a konzekvenciákat és írásban (mely irat másolata birtokomban van) lemondottam a Közokt. Népb.-nak. – Ezen idő óta csak iskolámat vezettem. Családos ember lévén ki a havi 2000 K-ból a hallatlan drágaságban megélni nem tudtam volna, örömmel fogadtam el egy monumentális mű készítésére való megbízást, (mely művészi ambícióimnak való feladat) – mely képet egy iskola könyvtárszobájának díszítésére rendelt a Közokt. Népbiztosság. – E kép előállításí költségeinek fedezésére 6000 K-nyi előleget kaptam, mely összeget a pénzüntéti központban vettem fel s arról nyugtát adtam. A kép még nem készülhetett el, most is dolgozom rajta. – Működésem ideje alatt politikával, agitálással egyáltalán nem foglalkoztam, célom egyedül a festőművészeti kultúráról megalkotott ideáljaimnak keresztül vitele volt, melyben művészetem fanatikus szeretete és kollégáim megbecsülése vezért. Fenti adatok hitelességét iratokkal és nyugtákkal tudom szükség szerint igazolni.

Szükségesnek tartom itt megjegyezni, hogy a karhatalmi alakulatokat illető jelentkezéstől jelen igazoló eljárás lefolytatásáig tartózkodni elhatároztam.

Budapest, 1919. augusztus 23-án.

Berény Róbert

festőművész

népf. hadapródjelölt szakaszvezető

*

(Megjegyzendő, hogy Berény május 10-én, fizetése tárgyában a Közoktatásügyi Népbiztoshoz intézett levelét – más fontos, részben a fentiekhez is kapcsolódó dokuemtumok mellett – közölte A Magyar Tanácsköztársaság képzőművészeti élete című, a Művészettörténeti Dokumentációs Központ forráskiadványai sorozatában 1960-ban megjelent kötet.)

Mint az iratokból kiderül a „Berényi [!] Róbert ellen folyamatba tett nyomozást, mert bűnössége nem bizonyítható” 1920. május 28-án megszüntették.

A szobrász hátrahagyott, Beck Judit tulajdonában levő iratai között ugyancsak fontos adalékokat találunk a forradalmak és az azt követő ellenforradalom időszakára vonatkozóan. A Nemzeti Tanács 1918. december 14-én kelt, Kernstok Károly, mint a Magyar Nemzeti Tanács intéző bizottságának tagja által aláírt levele felkéri a művészt, hogy „a Magyar Nemzeti Tanács irodalmi és művészeti szakbizottságának munkálataiban részt venni szíveskedjék.”

Ugyancsak a hagyatékban található egy meghívó a Nemzeti Tanácstól, amely az irodalmi és művészeti szaktanács 1919. január 21-i, a Képviselőház gyorsirodájában tartandó ülésére szól. „Tárgy: a kultusztárca tervbevett kettéosztása folytán a minisztérium művészeti ügyosztályának rendezése.”

Tudunk arról, hogy a szaktanács 1918. december 23-án is ülésezett. (Az ülés jegyzőkönyvét a Magyar Tanácsköztársaság képzőművészeti élete című fentebb már említett kötet közli. Az ülésen résztvevők között Beck Ö. Fülöp neve is említve van, viszont sem a hozzászólók, sem a határozatot aláírók között nem szerepel.) Tény, hogy „a kultusztárca kettéosztásának”, azaz a Művészetek Minisztériuma felállításának terve – Gábor Andor kezdeményezésére – ezen az ülésen merült fel. Tény továbbá, hogy Beck Ö. Fülöp hagyatékában több változatban megtalálható a Művészeti Minisztérium tanácskozó szerveként működő művészeti tanács felállításának, felépítésének tervezete, és hogy ez a tervezet kétségteljesen magától Beck Ö. Fülöptől származik. Feltehetően az 1919. január 21-i ülésre készítette ezeket.

Az alábbiakban a legteljesebb változatot közöljük:

Terv egy általános *művészeti szaktanács* felállításáról

A *művészeti tanács* a művészeti minisztérium fő tanácskozó szerve és foglalkozik a minisztérium hatáskörébe tartozó minden művészeti ügygel és hatásköre kiterjed az egész országra.

A következő részekből van összeállítva:

1. Irodalmi,
2. festészeti,
3. szobrászati,
4. építészeti,
5. zenei,
6. iparművészeti tanácsból.

Ezen művészeti tanács tagjait az Alkotó Művészek és Tudom. Kutatók Szövetsége egyes szakosztályai választják szakosztályközi megállapodással részben örökös és részben 2–3 éves mandátummal.

A tanácskozásokat a népműv. miniszter hívja össze a minisztérium helyiségeiben és pedig a feldolgozandó anyaghoz képest egyes szakmákat külön vagy együtt, szükség esetén a teljes tanácsot. A megválasztott tagokon kívül részt vesznek a tanácskozásban a minisztérium kiküldött adminisztratív tagjai, a titkár és a jegyző. Ezekon felül a miniszter egyes szakembereket adandó esetekben kívülről is meghívhat.

A Művészeti tanács hatáskörébe tartoznak: a művészeti oktatás a középiskolákban és a (művészeti) szakoktatás reformja. Akadémiák, a művészeti és iparművészeti iskolák. Ösztöndíj ügyek. Állami és városi vásárlások. Létesítendő intézmények és létesítendő művek. Az állami kiadványok és támogatások a magánkiadványoknál. Állami és magán építkezések művészeti kérdései stb.

Vidéki működés

I. A művészeti tanács befolyása az egész ország művészeti életére olyképpen képzelhető, hogy a miniszter utasítást ad minden jelentősebb városnak, egy helyi tanács alakítására, mely foglalkozik az illető város építési, szépítési és rendezési kérdéseivel. Foglalkozik a színháza, a múzeuma és könyvtárainak kérdéseivel, szobrok állításával, múkiállítások, zenei előadások és feldolgozások kérdéseivel.

II. Ezen vidéki művészeti tanácsok minden fontosabb ülésére a miniszter a központi tanácsból egy vagy több megfelelő szakembert küld ki, kik az ottani tanácskozást irányítják. Ezek vétőjoggal bírnak és amennyiben valamely ügynek elintézésével elégedetlenek, jogosultak azt a minisztériumba felrendelni, ahol a művészeti tanács felülvizsgálja.

III. A vidéki tanácsok hatásköre is kiterjed az irodalmi, zenei és képzőművészet fejlesztésének és terjesztésének propaganda kérdéseire. Gondoskodnak minden nagyobb városban megfelelő kiállítási helyiség építéséről és arról, hogy ezekben magas színvonalon művészeti és iparművészeti kiállítások tartassanak ingyen. És gondoskodik esztétikai és szépirodalmi felolvasások és elsőrangú zenei előadások tartásáról, melyek alkalmak adtán a kiállításokkal egybekapcsolhatók.

V. [!] Mindezen jelzett működés hathatósabb kifejtésére és a vidéki munka ellátására a miniszter a tanácson belül tisztázott bizonyos hatáskörrel bizottságokat alakíthat. Így pl. *oktatásügyi, építésügyi, és vidéki kiállításokat rendező bizottságot.*

*

Található az iratok között egy 1919. április (vagy május; a római szám rosszul olvasható) 14-én kelt, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szakszervezetének Szövetsége által adott igazolás arról, hogy „Beck Ö. Fülöp a szobrász művészeti szakosztály intéző bizottságának tagja (bizalmi férfia)”. Április 16-án íródott ugyanazon szövetségnek az a levele, amelyben értesítik, hogy a szobrászati szakosztály Intéző Bizottságának helyettes ügyvezetőjévé választották. Az aláíró Sidló Ferenc mint az intéző bizottság ügyvezetője és Gárdos Aladár, az intéző bizottság jegyzője.

A közoktatásügyi Népbiztos rendeletéből 1919. május 5-én arról értesítették Beck Ö. Fülöpöt, hogy megbízzák a Képzőművészeti Főiskola szobrászati mesteriskolájának vezetésével, és felkérlik, hogy az iskola vezetését azonnal vegye át.

1919. június 5-én kelt a Képzőművészek és Iparművészek Szakszervezetének Szövetsége „Megbízó levele”, ezzel a szöveggel: „A Képzőművész Szakosztály delegálja a szövetség tanácsba Beck Ö. Fülöp elvtársat póttagként.” Az aláírók: Hofmann Lajos titkár és Hermann Lipót ideiglenes elnök.

A Művészeti és Múzeumi Direktórium 1919. június 15-i dátumú levelében meghívja Beck Ö. Fülöpöt „A Művészeti és Múzeumi Direktórium Délibáb u. 35. sz. alatti helyiségében f. hó 20-án du. 5 órakor az Iparművészeti és Képzőművészeti Főiskolák újjászervezése tárgyában” tartandó megbeszélésére.

A Képzőművészeti Főiskola 1919. július 14-én arról értesíti „a szobrászati mesteriskola vezetésével megbízott szobrászművészt”, hogy f. évi május hó 16-tól kezdődően havi kettőezer koronát fog kiutalni részére a IX. kerületi Állampénztár.

Beck Ö. Fülöpnek a forradalmak alatti közéleti tevékenységét szinte teljességében dokumentálják a fenti iratok. Csak a Tanácsköztársaság 10 koronás pénzméjének tervéről nem szólnak. Erről viszont a művész emlékirataiban bőséges tájékoztatást kapunk. (Rippl-Rónai József emlékezései – Beck Ö. Fülöp emlékezései. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1957.)

A különböző vádaskodások, rágalmozások ellen azonban, rögtön az ellenforradalom felülkerekedése után, neki is védekeznie kellett. Erről tanúskodik az alább közölt, a hagyatékban több fogalmazásban megtalálható, saját kezűleg írt két levél, amelyeknek fontosságát csak növeli, hogy – némileg torzított tükörben és csak töredékesen – más művészek, mint pl. Ferenczy Béni, Tanácsköztársaság alatti tevékenységéről is képet ad:

Tóth István úrnak
mint igazoló bizottsági elnöknek
Budapesten

Szívesen teszek eleget ama felszólításának, hogy a szobrászati szakosztályban ellenem felhozott vádakról védelmemet előadjam. Mert e vádak (inkább rágalmozások) alapja láthatóan csak mendemondára támaszkodó könnyen hívő tájékozatlanság, nem pedig gonosz szándékú személyes hajsza.

E vádak egytől-egyig hamisak, alaptalanok. Némelyike nevetséges badarság. Sorra veszem őket:

1. „Ferenczy mint tanácsadót vette magához.”
2. „... tehát olyan hivatalnak volt mozgatója, mely szobrokat rombolt.”
3. „tanári állást vállalt, minek következtében Strobl mestert rendelkezési állományba helyezték.”

1.

Ez teljesen hamis, különben is képtelenség. Engem Pogány Kálmán kért fel a direktóriumi tanács tagjává. Ellenvetésemre, hogy én nem vagyok kommunista, azt válaszolta, hogy a direktóriumot kommunistákból, tehát fiatal emberekből alakították, de ennek tanácskozó szervét idősebb művészekből állítják össze, tekintet nélkül azok politikai felfogására. Felemlítette Csókot, Rétit, Fényes Adolfot és mint szobrászt Vedrest. Ekkor elfogadtam a jelölést. *Ezt a tanácsot azonban soha össze nem hívták.* Legalább engem senki tanácskozársra nem hívott és *szobrászati ügyben tőlem tanácsot nem kértek.* Ferenczy sem. Két dolog történt csupán, ami ide tartozik.

Mikor a szobrász-szakszervezetben megokalltam a rémhíreket, magam mellé kértem Vedrest és elmentünk Ferenczyhez. Megmondtuk neki, hogy tőlünk, kikről valahogyan elterjedt a hír, hogy tagjai vagyunk a direkt. tanácsának, mindenki számon kéri azt a sok vadhírt, mellyel egymást rémítik ott az emberek. Kértük, adjon felvilágosítást a direktórium terveiről, hogy megnyugtathassuk izgatott kollégáinkat. Erre megtudtuk, hogy egy szobrászati program készül és ha ez elkészül, akkor összehívják a tanácsot. Ígérte, hogy legközelebb majd ad a felmerült tervekről előzetes felvilágosítást is. Csakugyan, egy más alkalommal elbeszélte azt, amiről akkor a szakszervezetben már sugdostak; hogy a régi céhrendszerhez hasonlóan 3 rangfokozatban akarják ellátni a szobrászokat. Ez a terv azonban csak a bukásuk előtt készült el, azt hiszem akkor sem teljesen. Részleteiről csak ezután értesültem én is, kialakítására tehát semmi befolyásom nem volt. Képtelenség és tájékozatlanság tehát azt állítani, hogy: „Ferenczy mint tanácsadót vette maga mellé.”

A második dolog amiről itt meg kell emlékezni, az az anket-sorozat amit a művészetoktatás átalakításának kérdésében az utolsó 2 hónapon át tartottak. Ez egy magas színvonalú művész-nevelési vita volt, amelyen részt vett a 2 iskola igazgatója, néhány tanára, részt vett Fényes, Csók és főképpen Réti István, Ferenczy tudtommal nem vett részt, én magam 2-szer voltam jelen.

2.

Előttem se Pogány, se Ferenczy soha egyetlen szóval sem említette, hogy szobrot akarnak rombolni. Erről a szakszervezetünk bizalmi testületének ülésén értesültem. Ott élesen állást foglaltam ellene, sőt megfogalmazója voltam azoknak az érveknek, melyeket később Sidló Ferencz határozatba vétetett. Tesék erre nézve őt meghallgatni. Mások előtt is többször kifejeztem felháborodásomat ezen a terven. Ferenczy előtt is! (ő Szamuely-t okolta a 3 Habsburg-szobor leszerelésével.) Engem tehát szoborrombolással csak tájékozatlan vagy gonosz szándékú ember rágalmazhat.

3.

Ez képtelenség! Feje tetejére állított igazság. Inkább engem neveztek ki azért, mert őt nyugdíjazták! Ha én nem vállalom, akadt volna 10 más és ezzel Strobl tanárságát meg nem mentettem volna. Hiszen ismeretes, hogy már a Károlyi-kormány tervezte nyugdíjaztatását. Utódját általánosan emlegették. Tesék erről Kernstock, akkori kormánybiztost kihallgatni. És tanúnak idézem Réti Istvánt is, ki ugyanakkor vette át megbízatását, mint én, és aki előtt akkor, a meglepetés pillanatában kiöntöttem szívemet. Ő fültanúja volt azonkívül kikötéseimnek is. Mert én kijelenttem többek előtt, hogy csak úgy veszem át a tanárságot, ha Strobl zavartalanul maradhat műtermében és folytathatja munkáját. Ezt meg is valósítottam; bár nála volt az iskola minden állványa, vasa, inkább újakat szereztünk, de őt munkájában nem háborgattuk. Erős meggyőződésem tehát, hogy vele méltányosabban senki nem bánt és bánhattott volna és hogy azáltal, hogy én elfogadtam a felajánlott állást, ő csak jól járt.

Ezen eljárásom folyamánya volt annak a nagy tiszteletnek, mit munkáival szemben értek. Az Opera előtti Erkel és Liszt szobrokat én legjobb efajta munkáinknak tartom úgyszintén néhány mellszobrát. És ebben nem zavar meg az, hogy 25 év óta tanárságáról csak a legrosszabbat hallottam. Holló, Füredi, Márkupa [!], Istók óta is, minél kiválóbb növendéke botrányok közt távozott mellőle. Az igazoló-bizottság elnöke is nem egy ilyen adatot ismételt előttem a régebbi éveken, melyek az ismert tényt bizonyítják, hogy nem minden jeles művész alkalmas tanárnak. És hogy legújabbban sem javultak az állapotok iskoláján, azt kevéssel megbízatásom előtt beszélt nekem tanártársa Radnai Béla. Mindezt azért beszélem el, mert természetesen befolyásolta elhatározásomat.

Még egy utolsó okom is volt, hogy a megtisztelő ajánlatot vissza ne utasítsam. Bármily szerényen gondolkodom is a magam művészetéről, e szerepre évtizedes elméleti tanulmányaim után magamat alkalmasnak hittem. Erről szíveskedjenek tanítványaimat megkérdezni. 32–38 éves embereknek erről már lehet valami ítélete.

Beck Ö. Fülöp
VI. Teréz körút 17. II. 16.

Bpest, 1919. szeptember 20-án.

N.
Moldován Béla úr,
a M. K. E. titkárának
Budapesten

Felszólításuknak, hogy a szobrász szakosztályban ellenem elhangzott vádakkal szemben védelmemet előadjam, a következőkben teszek eleget:

Előre kell bocsátanom, hogy a vádak *hamisak*, a tények helytelen ismeretén alapulnak és a történetekben csak teljes tájékozatlanságra mutatnak.

1. Az első, mely így hangzik: „Ferenczy mint tanácsadót vette magához, tehát oly hivatalnak volt mozgatója, mely szobrokat rombolt” – tiszta *hazugság*. Azonfelül képtelenség is.

Nem voltam tagja – még kevésbé mozgatója – a művészeti direktóriumnak, sem alája rendelt semmiféle hivatalnak. Pogány Kálmán, a műv. dir. vezetője a diktatúra első hetében felkért ugyan a tervbe vett tanácskozó szervük tagjául, de ezt a direktóriumi tanácsot tudtommal soha össze nem hívták. Engem legalább soha tanácskozársra nem hívtak, tőlem senki tanácsot nem kért. Engem semmi tervébe a direktórium bele nem vont és így terveikről előzetes tudomásom nem volt. A szoborrombolás tervéről sem. Erről a szobrász szakszervezet egy bizalmi-testületi ülésén értesültem. Ott élesen kikeltem ellene, sőt megfogalmazója voltam azoknak az érveknek, melyekkel később a szakszervezet állást foglalt a terv ellen. Erről Sidló Ferencz, a szakszervezet volt elnöke tanúskodhatik, kivél mint alelnök a dolgot akkor megbeszéltem.

Kétszer résztvettem ugyan azon az ankét-sorozaton, melyet a művészeti oktatás reformjának ügyében hónapokig tartottak, de ez magas színvonalú művész-nevelési vita volt a legjobb szakemberek, igazgatók, tanárok és néhány jó művésznek részvételével. Ferenczy tudomásom szerint nem volt jelen ezeken. És általában az, hogy ő maga mellé vett volna mint tanácsadót, szóra sem érdemes képtelenség.

2. A második vád: „Tanári állást vállalt, minek következményeképpen Strobl mestert rendelkezési állományba helyezték.” – fejetetejére állított igazság. Fordítva áll. Azért ajánlották fel nekem a tanárságot, mert őt nyugdíjazták. És ha nem vállalom, azzal meg nem akadályoztam volna az ő nyugdíjba menesztését. Akadt volna 10 más aki elvállalja. (Ismeretes, hogy a Károlyi-kormány idején is már elhatározott dolog volt az ő nyugdíjaztatása. Utódját is általánosan emlegették. Tessék erre nézve Kernstock Károlyt, az akkori kormánybiztost meghallgatni.) Ellenben erős a meggyőződése, hogy vele méltányosabban senki nem bánt volna és azáltal, hogy én elfogadtam a felajánlott állást, ő csak jól járt. Mert én kijelentettem, hogy csak úgy kezdem meg tanári működésemet, ha Strobl mester zavartalanul maradhat műtermében és folytathatja munkáját. És így is lett. Bár nála volt az iskola minden állánya, vasa, inkább újakat szereztünk be, de őt munkájában nem háborgattuk.

További részleteket erről és az előbbi vádról előadni csak kifejezett kívánságukra tartanám szükségesnek.

Elvárom azonban ezek után, hogy az igazoló bizottság megvéd a rágalmak ellen.

Beck Ö. Fülöp
szobrász

VI. Teréz körút 17. III. 16.

Nagyságos
Beck Ö. Fülöp Úrnak

Helyben.

Értesítem, hogy a Fészek választmánya, 1919. november 9-én tartott ülésén Önt szabályos vizsgálat és eljárás után, a proletárdiktatúra ideje alatt tanúsított, a Fészek szellemével össze nem egyeztethető magatartása miatt, a Fészekből kizárta.

Győri Lajos
titkár

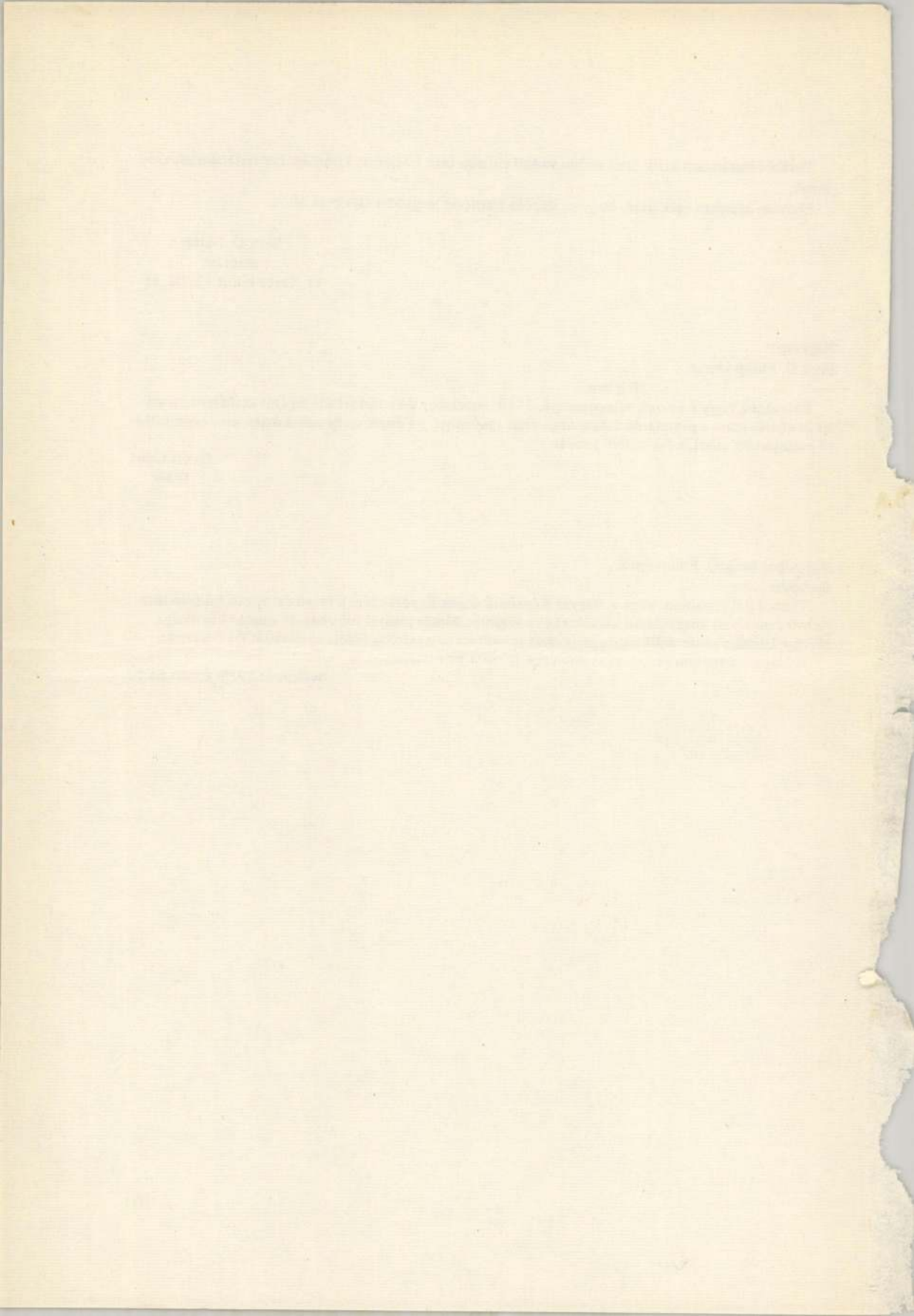
Nagyságos Beck Ö. Fülöp úrnak,
Budapest

Tisztelettel értesítem, hogy a Magyar Képzőművészek Egyesületének folyó évi április hó 6-án megtartott rendkívüli közgyűlésén kiküldött és a végleges döntés jogával fölrüházott igazoló bizottsága Művész Úrnak a proletárdiktatúra ideje alatt tanúsított magatartása fölött rosszalását [!] fejezte ki.

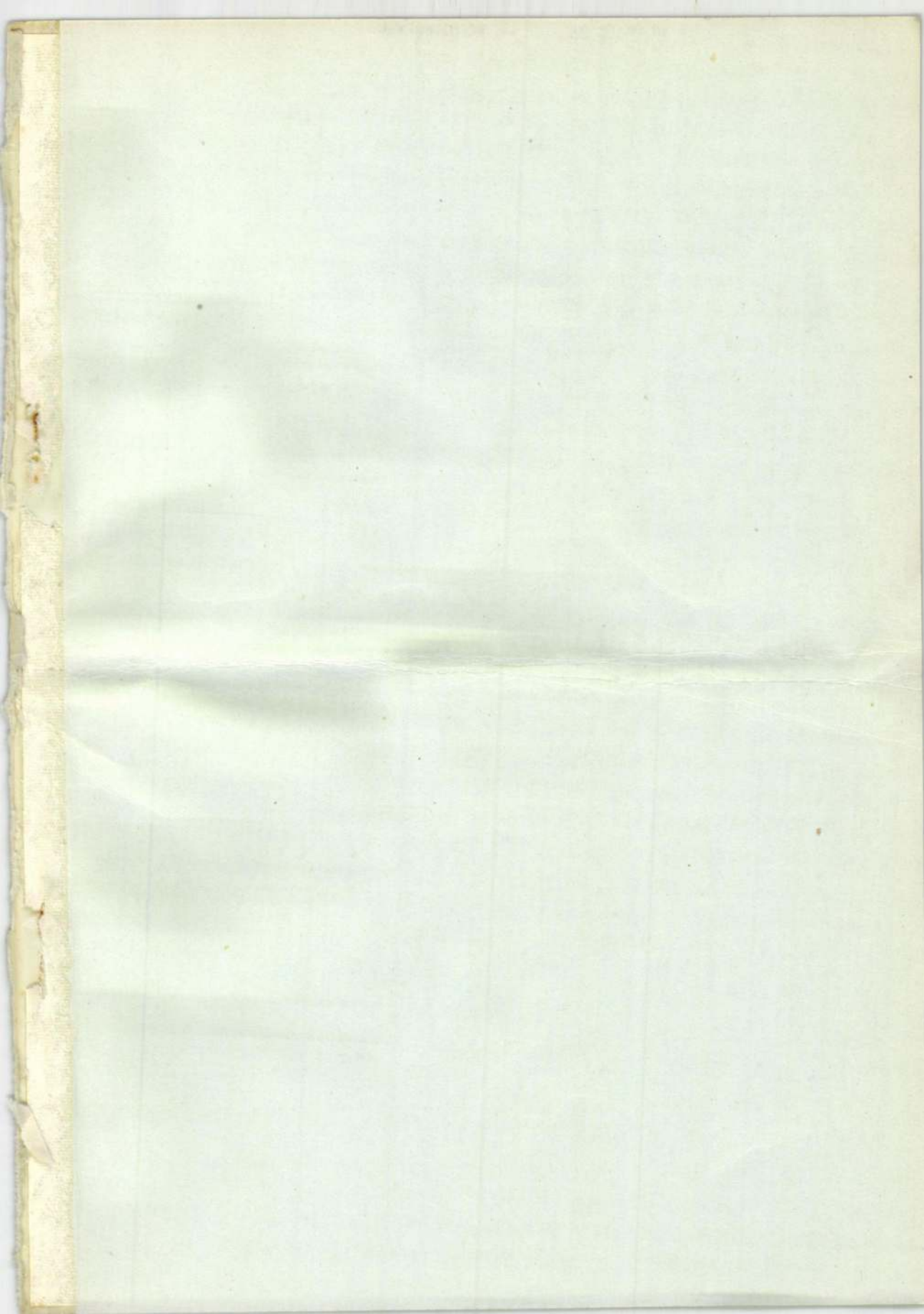
A Magyar Képzőművészek Egyesületének Igazoló Bizottsága.

Budapest, 1920. április hó 12.

Reviews of the Hungarian Academy of Sciences are obtainable
at the following addresses:

ALBANIA

Drejtorija Qendrore e Pëhapjes
dhe Propagandimit të Librit
Kruja Konferenca e Pases
Tirana

AUSTRALIA

A. Keesing
Box 4886, GPO
Sydney

AUSTRIA

Globus
Höchstädtplatz 3
A-1200 Wien XX

BELGIUM

Office International de Librairie
30, Avenue Marnix
Bruxelles 5
Du Monde Entier
5, Place St. Jean
Bruxelles

BULGARIA

Hemus
11 pl Slaveikov
Sofia

CANADA

Pannonia Books
2, Spadina Road
Toronto 4, Ont.

CHINA

Waiwen Shudian
Peking
P. O. B. 88

CZECHOSLOVAKIA

Artia
Ve Směškových 30
Praha 2
Poštovní Novinová Služba
Dovoz tisku
Vinohradská 46
Praha 2
Maďarská Kultura
Praha 2
Václavské nám. 2
Praha 1
Slovart A. G.
Gorkého
Bratislava

DENMARK

Ejnar Munksgaard
Nørregade 6
Copenhagen

FINLAND

Akateeminen Kirjakauppa
Keskuskatu 2
Helsinki

FRANCE

Office International de Documentation
et Librairie
48, rue Gay-Lussac
Paris 5

GERMAN DEMOCRATIC REPUBLIC

Deutscher Buch-Export und Import
Leninstraße 16
Leipzig 701
Zeitungsvertriebsamt
Fruchtstraße 3-4
1004 Berlin

GERMAN FEDERAL REPUBLIC

Kunst und Wissen
Erich Bieber
Postfach 46
7 Stuttgart 5.

GREAT BRITAIN

Blackwell's Periodicals
Oxford House
Magdalen Street
Oxford
Collet's Subscription Import
Department
Denington Estate
Wellingsborough, Northants.
Robert Maxwell and Co. Ltd.
4-5 Fitzroy Square
London W.

HOLLAND

Swetz and Zeitlinger
Keizersgracht 471-478
Amsterdam C.
Martinus Nijhoff
Lange Voorhout 9
The Hague

INDIA

Hind Book House
66 Babar Road
New Delhi 1

ITALY

Santo Vansia
Via M. Macchi 71
Milano
Libreria Commissionaria Sansoni
Via La Marmora 45
Firenze

JAPAN

Kinokuniya Book-Store Co. Ltd.
826 Tsunohazu 1-chome
Shinjuku-ku
Tokyo
Maruzen and Co. Ltd.
P. O. Box 605
Tokyo-Central

KOREA

Chulpanmul
Phenjan

NORWAY

Tanum-Cammermeyer
Karl Johansgt 41-43
Oslo 1

POLAND

RUCH
ul. Wronia 23
Warszawa

ROUMANIA

Cartimex
Str. Aristide Briand 14-18
Bucureşti

SOVIET UNION

Mezhdunarodnaya Kniga
Moscow G-200

SWEDEN

Almqvist and Wiksell
Gamla Brogatan 26
S-101 20 Stockholm

USA

F. W. Faxon Co. Inc.
15 Southwest Park
Westwood, Mass. 02090
Stechert Hafner Inc.
31, East 10th Street
New York, N. Y. 10003

VIETNAM

Xunhasaba
19, Tran Quoc Toan
Hanoi

YUGOSLAVIA

Forum
Vojvode Miliša broi 7
Novi Sad
Jugoslavenska Knjiga
Terazije 27
Beograd

BERENYI ROBERT

Új Művészet

2004. Febr.

XV. évf. 2.

43. old.

THE Y. FOREST

1890

COM. FOR

XV of J

1890

B erény Róbert

Duisburgban Bartók emlékének szentelt
tárlaton szerepelt alkotásával

Magyar Hirlap 1981/4/17/1

Wagner: Duisburg után Hann

En pedig a több szinten, több épületrészben húzódó monstretárlatot járva, azonosíthatom a katalógus alapján, hogy az első kiállítás címe: *Korpanoráma — Bartók kortársai*. A második rész összefoglaló elnevezése: *Képmások — Bartók Béla a művészetben*. Itt a legkorábbi rajzoktól, festményektől *Berény Róbert* 1913-as olajképétől

1867

... ..
... ..
... ..

...

... ..
... ..

Virág Judit

GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ

VIRÁGJUDIT
GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ

A VIRÁG JUDIT Galéria

tavaszi aukciójára keressük
a XIX. és XX. századi
magyar festészet
kiemelkedő alkotásait,
valamit szecessziós
Zsolnay-kerámiákat

VIRÁG JUDIT Gallery

is looking for
high quality 19th and 20th
century Hungarian paintings
and art-nouveau
Zsolnay ceramics
for its spring auction

**Beadási határidő:
2008. április 10.**

**Consignment deadline:
10 April, 2008**

Berény Róbert: Csendélet pipával
Olaj, vásznon, 88x74 cm
Jelezve balra lent: Berény

Információ / Information:

VIRÁG JUDIT GALÉRIA és AUKCIÓSHÁZ / VIRÁG JUDIT GALLERY & AUCTIONHOUSE

H-1055 Budapest, Falk Miksa u. 30. • **Tel/Fax:** (36-1) 312-2071, (36-1) 269-4681

E-mail: info@viragjuditgaleria.hu • **http://** www.viragjuditgaleria.hu

A Tabán – Berény ecsetjével

Berény Róbert (1887–1953) XX. századi polihisztor volt. A festészet mellett remekül értett a zenéhez. Hangszeren játszott, festői meglátásba vagy stílusba... A Nyolcok harmadik és egyben utolsó kiállítását 1912-ben szintén a Nemzeti Szalonban tartották.

A festést már tízéves korában elkezdte. Munkácsy Mihály művésze volt a példamutató számára. 1904-től a Mintarajziskolában Zemplényi Tivadar tanítványa volt. Majd Párizs következett, a Julian Akadémia. Több helyen is nyílt kiállítása. Működje volt, hogy behatóbban tanulmányozza Picassó és Matisse művészeit. Az 1910-es években Bartók Béláról, Weiner Leórol és Ignotusról készült portrén már az expresszionizmus jegyeit fedezhetjük fel. Ekkor már a Nyolcok művészcsoport tagja volt.

Utóbbiak a Magyar Impressionisták és Naturalisták Köréből, a MIÉNK-ből váltak ki, és a századelső avantgárd stílusirányait próbálták megvalósítani a magyar képzőművészetben. Első nagy kiállításukat a Könyves Kálmán Szalonban, a következőt a Nemzeti Szalonban rendezték. Utóbbin részt vett Lesznai Anna írónő, grafikus és iparművész, aki így jellemezte művésztársát, Berény Róbertet:

FORRÁS: BTM KISCELLI MÚZEUM

száma Jókai új regény, a riaci Péter első folytatását adta az olvasók kezébe. A folyóirat öt évfolyamában 25 magyar és 25 külföldi regény jelent meg olyan szerzőktől, mint Bródy Sándor, Tolnai Lajos, Dosztojevszkij, Mark Twain, Turgenyev, Zola.

1882-ben Révai Sámuel is Pestre költözött Eperjessről, és mindjárt új lendületet adott a könyvkereskedésnek, amelyet a Váci utcába helyezték át. Tekintélyes párizsi, londoni cégekkel lépett kapcsolatba, így a legjobb angol és francia könyveket rögtön megjelenésük után kiálthatta. A „jóravaló, szegény fiatalemberek” pedig hitelbe vásárolhatták meg nála tankönyveiket és a szükséges iróeszközöket, hogy havonként 2 forintot törlesztettek. Aki pontosan lerőta a 2 forintot, korlátlan hitelt élvezett. Ez volt a részlettel kezdete a magyar könyvkereskedelemben.

„Révai bácsi” remek kapcsolatot ápol az írőkkel is. Arra különösen büszke volt, hogy immár ök voltak Jókai Mór kiadója. „Edesatyám egy aranytollat szerzett be – írja Révai Mór –, azt egy elegáns tolltartóba illesztette, a maga fiókjába zárta el, és valahányszor Jókai aláírására volt szükség, ezt a tollat nyújtotta át neki. A tollat soha senki másnak nem volt szabad használni.”

1895. július 1-jén megalakult a Révai Testvérek Irodalmi Intézete Rt. Révai Sámuel ekkor visszavonult, az üzletet fiaira, Mórra és Ödönre hagyta. Továbbra is számítottak azonban tanácsaira olyan nagy vállalkozásokban, mint az Osztrák–Magyar Monarchia írásban és képből 21 kötetes sorozata (1885–1901), Jókai összes műveinek 100 kötetes jubileumi kiadása (1894–1898) vagy az Ullői úti könyvesház létrehozása 1900-ban.

Egyébként is gyűlölte a téltelenséget. Hatvanévesen angolul tanult, Macaulay művét, az Anglia történetét, meg Shakespeare drámáit szótárta. Es ami emel is bámulatra méltóbb: hetven felé visszatért ifjúkori szenvedélyéhez, a szociológiához. Arra a felismerésre jutva, hogy a klasszikusok csupán a társadalmi berendezkedés kritikájával foglalkoztak, megírta A társadalmi jólét feltételei című, 51 fejezetből álló művét. A könyv 1901-ben jelent meg, s rövidesen németül is kiadták Lipcseben.

Révai Sámuel 1908. november 13-án halt meg. Fia még kikérthette véleményét a következő évtized hatalmas vállalkozásáról, Révai nagy lexikonáról.

Torda István

...majd a lipcsei egyetemre lozofusok munká...
...miképpen fejlesztetheti egy jóra törekvő család a hazai irodalmat és közművelődést.

Mór 1879 őszén hazajött Pestre, és rábírta apját, hogy alapítsanak saját kiadóvállalatot. Első ötlete regényűjség megjelenítése volt. Igen ám, de mivel induljanak?

Emlékirtaiban (írók, könyvek, kiadók) olvashatjuk: „Egy nap kora reggel, 20 éves tacsó létemre, egyszerűen beállítottam Jókai Mór portádjára a Külső Stáció utcában, abban a földszintes kis falusi házban, amely az akkori Pest kül-

HOTELCONSULT “César Ritz” Colleges

Switzerland (Le Bouveret, Brig)
USA (Suffield, Connecticut)
Australia (Sydney)
Croatia (Zagreb)

Invites you to a seminar in

INTERNATIONAL HOTEL MANAGEMENT EDUCATION

- Undergraduate and postgraduate programs in hotel management
- Inter campus transfers
- 4 Intakes a Year
- Paid internship
- Internationally recognized degrees.
- Option of 12-18 months Management Training program and placement upon graduation in top hotels all over the world

DON'T ANTICIPATE THE FUTURE - WHEN YOU CAN CREATE IT!

Tuesday, 15.4.2003, at 6.00 p.m.

KEMPINSKI HOTEL CORVINUS, Erzsébet tér 7-8, Budapest

For further information, please contact G.D.NOVA, Zagreb, Croatia, Phone: +385-1-4817 724, fax: +385-1-4873 033; gdnova@ritz.edu; www.ritz.edu;

Handwritten notes:
Berény Róbert
15.4.2003
14

el mosorat. Ez egy olyan nagy, kesélyes is, amely az 1999-ben alakult együttes nem titkolt önhonálatát fejezi ki. A megnevezés meghatározza a társulás művészi elképzeléseit: céljuk, hogy megmutassák a műfaj eddig szunnyadó oldalait, kifejezőeszközeit.

A pantomimársulat, a bemutató tagjai: Karsai Veronika, Tarcsa Zoltán, Várvari Gábor, Várvari-Illes Orsolya, Nagy-Tyukos Krisztina, Karsai Borbála, valamint Balogh Ártilla Gábor pantomimművészek.

H. D.

életkilátásait rogyantak meg. A lakótelep már nem a felhőtlen jókedv, a fölemelkedés szimbóluma, hanem sokkal inkább a lecsúszásé.

Persze, vannak, akik ez utóbbi vélekedéssel nem értenek egyet, s úgy tartják, lakótelepen lakni luxus és kiváltság, hiszen még egy retardált nagycsoportos is tudja, hogy egy másfél szobás lakótelepi lakás fűtése, főként a távfűtés forrleyából és az elégtelen szigetelésből kifolyólag, közel annyiba kerül, mint egy közepes méretű bevásárlóközpont melegen

SZÜCS EDUA KARAKATURÁJA

tartása. Ebből következik, hogy aki lakótelepen lakik, az nemcsak a családijával, de azzal a tudattal is kenyvelen együtt élni, hogy ő egy fényűző fazon, aki fáradásul lököt is egy kicsit, hiszen ki az a bo-

lond, aki sok pénzt, divatjarműt díszletek közt, leharcolt lakásokban domborít? Megmondjuk, a választ: az, akinek csak emyire telik.

Föld S. Péter

...eti Színház: ...nház. Stúdiószínpad: Pesti szin (fél 8). Nemzeti Színház: Tanc színek (7). Pesti Magyar Színház: A néma levente (7). Radnóti Színház: Az ördög (7). Színház és Filmművészeti Egyetem: Bajazzók (fél 5 - bemutatás ea.); Székéné Színház: A sehova kapuja (8). Thália Színház: Új Stúdió: A kopasz énekesnő (fél 8 - Melange Pantomimársulás). Új Színház: A Fábry (7 - Fábry Sándor önálló eszje). Új Színház Stúdiószínpad: Csehov szerelmel (7). Vígyszínház: Sok hűnő semmiért (7). Vígyszínház Házi Színpad: Az iglic (7). Pesti Színház: A dzsungel könyve (7).

Építőipari Kft. budapesti munkahelyre felvessz felelős műszaki vezetői jogosultsággal rendelkező építésvezetőt.

Kövelemények: főiskolai vagy egyetemi építő- illetve építészmérnöki diploma, B kategóriás jogosítvány.

Pályázatokat a fizetési igény
megjelölésével az alábbi címre kérjük:
Alba-Ház Kft., 1016 Bp., Zsolt u. 4.,
fax: 212-7054

STRABAG

A Strabag Rt. FRISSBETON
Budapestre azonnali belepéssel

GÉPKEZELŐ

munkatársat keres.

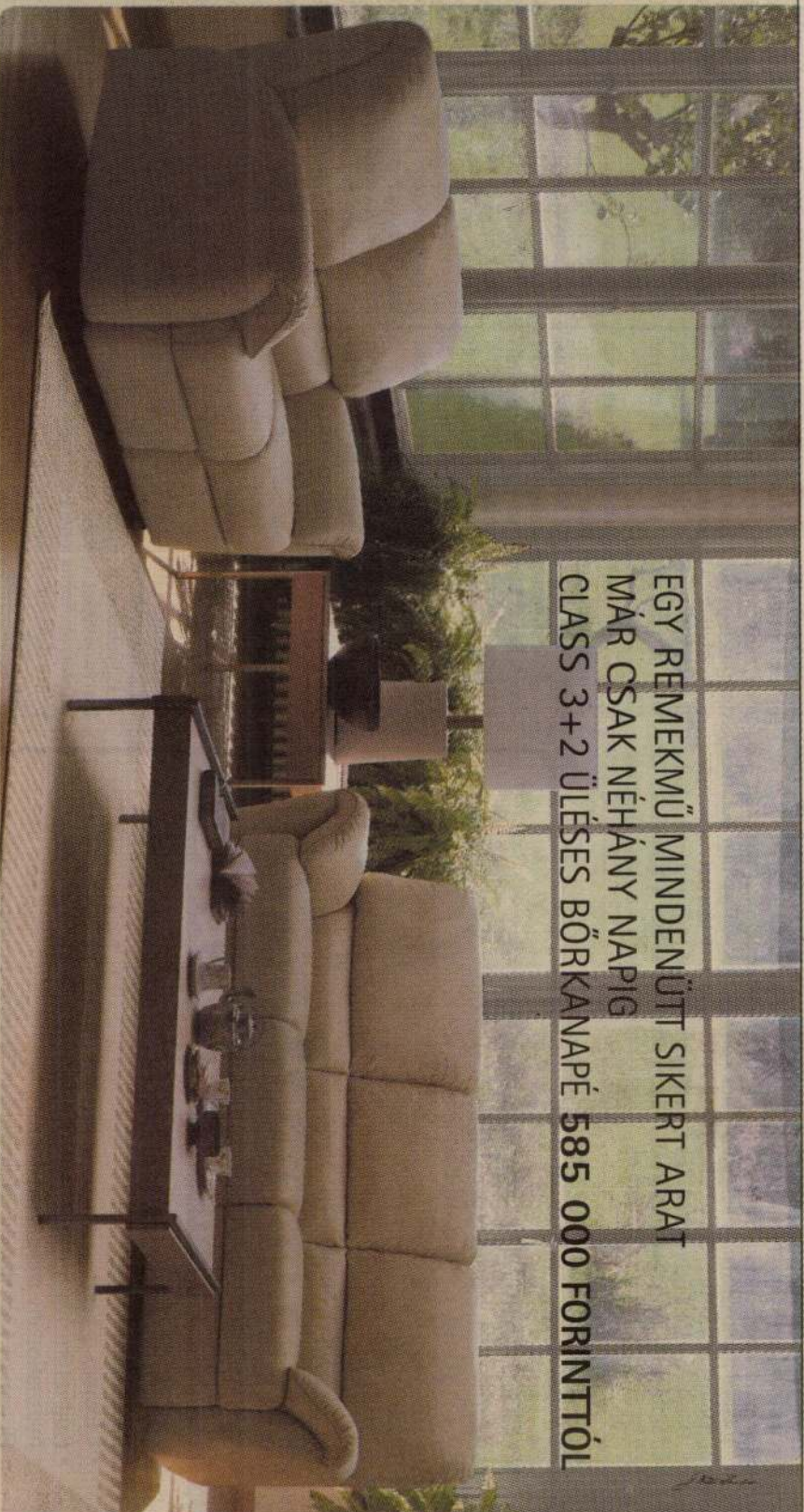
Elvárások:

- gépész vagy villanyszerelei szakmunkás végzettség,
  - nehézgép-kezelői jogosítvány.
- A szakmai tapasztalat és a betontechnológiában való jártasság előny.

Munkakör:

- betonkeverő-telep kezelése, karbantartása, javítása.

Fényképes önéletrajzát
„N-Gépkész” jellegre a
Poner Kft., 1406 Budapest 76.,
Pt. 55 címre várjuk.

EGY REMEKMŰ MINDENÜTT SIKERT ARAT
MÁR CSAK NÉHÁNY NAPIG
CLASS 3+2 ÜLÉSES BŐRKANAPÉ 585 000 FORINTTÓL

A stílust eleganciával ötvöző Class bőrgarnitúrák április 19-ig kedvező áron várják, hogy fedezze kiválóságukat. Ime egy különleges ajánlat azok számára, akik szeretik a bőrt, a legtermészetesebb és legértékesebb anyagot: a Class három- és kétülékes bőrkanaapé garnitúra 684 000 forint helyett már 585 000 forintra az Öné lehet. A minőséget a világ vezető bőrkanaapé gyártója, a Natuzzi garantálja. Mert az igazi remekműveket nem érdemes kihagyni.

Class háromülékes bőrkanaapé, 214 cm 388 000 helyett 329 500 forintra	Class kétülékes bőrkanaapé, 157 cm 301 000 helyett 255 000 forintra
--	--

Az árak az áfát tartalmazzák. www.natuzzi.com

Natuzzi üzletek: Home Center, 1173 Budapest, Pesti út 237. Tel.: (1) 253 7579 • SCB Atlanta Center, 2045 Törökbalint (M0) Bevásárlóközpont Tel.: (23) 510 648

NATUZZI
It's how you live

Katalin tulajdonrészét. A leírt tulajdoni arányok azonban eltérnek attól, ami addigi szóbeli megállapodásaikban szerepelt. Korábban úgy állapodtak meg ugyanis, hogy az üzemeltető kft-ben, az Univerumban Vásárhelyi Katalin és Molnárék fele-fele részes tulajdonosok lesznek, míg a szálloda majdani tulajdonosaiként 75-25 százalékos részesedésben állapodtak meg - Vásárhelyi Katalin javára, mondván, nélküle nem tudtak volna tulajdonhoz jutni. A Molnárék elé kerülő szerződés azonban már az üzemeltető Univerzum Kft-ben is 75-25 százalékra módosította volna a tulajdoni arányokat, Vásárhelyi Katalin javára. Molnárék azonnal hangot adnak megütözésüknek, hiszen az új tulajdoni arányok Katalint mint többségi tulajdonost bármilyen döntés egyszemélyes meghozatalára jogosítaná fel az Univerumban. Nem írják alá a szerződést, mondván, előbb megmutatják ügyvédjüknek, Szekeresnek azonban az írományt nem engedik kivinni a Budapest határára álló házból. Vitára persze idő nincs, Imrét várja a sajtó.

Molnárék november 19-én Londonba repülnek egy nemzetközi turisztikai kiállításra. Utközben ügyvezetőnek elhessegetni rossz előérzetüket. Egy héttel később Molnárék súlyos influenzával tér haza Londonból, agyuknak esik, így csak telefonon értesül Vásárhelyi Katalin távollétükben tett különböző intézkedéseiről: néhány általános megrendelőlél jelzi, hogy a Marco Polo emeli a korábban kialakított árakat, árat emel az étteremben is stb.

December 5-én Molnárék még mindig agyban éri Vásárhelyi Katalin telefonja: küldjön pénzt az alkalmazottak fizetésére, mert ő pillanatnyilag - bár később elismeri, hogy mintegy 2,7 millió forint volt nála - a saját pénzéből nem tud fizetni.

A következő napokban egyre gyakrabban esik szó a még el nem készült hosszú távú szerződésről és az Ermitusnak fizetendő bérleti díjról. Az első részlet fizetési határideje november 24. (amit az Ermitus később december 6-ra módosít egy „felmondás előtti utolsó figyelmeztetés” feliratu, december 12. előtt csak Vásárhelyi Katalin által ismert tartalmú levélben), a második részletét pedig december 20. Katalin rendre a bérleti díj azonnali átutalását sürgeti, Molnárék pedig a

felügyelő bizottságának tagja -, aki érteletlenül hallgatja végig a házaspár megmagyarázhatatlan lépéseiről szóló beszámolót. Évtizedes ismeretségük tükrében több óvatosságot és üzleti megfontolást feltételezett volna a házaspárról, semmint hogy jogi biztosítékok nélkül mennek bele megoly csábos üzletbe is. Tanácsára Molnárék - minthogy egyelőre ők az Univerzum 100 százalékos tulajdonosai - azonnali hatállyal visszahívják ügyvezetői tisztségéből Vásárhelyi Katalint. Ezzel ugyanis megakadályozhatják további, ellenük irányuló intézkedéseit. Az erről szóló határozattal indulnak a hétfői megbeszélésre.

Az egyeztető tárgyaláson az Ermitus Kft-t Juhász József, az ügyvezető férje és egyben a kft-t alapító DOM Rt. vezérigazgatója és a három nappal korábban a zálogjogot érvényesíteni igyekvő Blaskovits László képviseli. Jelen van még Vásárhelyi Katalin, valamint a Molnár házaspár, Csankó János ügyvéddel. Molnárék ismét előadják, hogy addig nem fizetnek, amíg az opciós jogról is rendelkező hosszú távú szerződést alá nem írják. Az Ermitus alapító DOM Rt. vezérigazgatója akkor hall először az épületről szóló vásárlási opcióról, és arról is, hogy Molnárék csak ennek ígértében vállaltak a piacnál lényegesen magasabb éves bérleti díjat. Juhászék kortól már csak az érdeklő, Molnárék vajon mekkora bérleti díjat fizetnének - opció nélkül. A tárgyalás nem vezet sikerre, de arról még nem esik szó, amiről pedig másnap megérkezik a fax Juhásznál aláírásával: az Ermitus - tekintettel a bérleti díj kifizetésének megtagadására - azonnali hatállyal felmondja a december 31-én amúgy is lejáró bérleti szerződést, intézkedik a közüzemeknél a szolgáltatások felmondásáról, és az épületet december 31-én vízteleníteti.

Az Ermitus képviselőinek távozása után Molnárék közlik Vásárhelyi Katalinnal, hogy visszahívják ügyvezetői tisztségéből. Katalin az erről szóló taggyűlési határozat átvételét nem hajlandó szignálni, azt Csankó János ügyvéd kénytelen postázní. Az így nyert nyek tükrében nyer jelentőséget. Másnap, december 16-án banki kiadvonatot kézbesít a posta az Universumnak, mely arról tanúskodik, hogy egy Argonat nevezetű kft. 21

nárék végül elhagyja kényszerülték a lezárandó épületet - mintha visszafordult volna az idő keréke; mintha a sorok ismét összerárnának; mintha mindegy lenne, hol ki a tulaj, hol ül választott és hol kinevezett képviselő; mintha a jó helyről érkező eligazító szavak nyomán mindenki hadrendbe állna; mintha mindenki ellentét esküdne össze, és az elképesztő ügyintézési sebesség és következetesség nyomán tanként gázolnának át rajtuk.

Vásárhelyi Katalin mindössze egyszer, december 16-án él azzal, hogy egy nappal előbb nem szignálta visszahívását, mégpedig amikor aláírja a MEVI (korábban Nolda) Rt-ből az Univerumba vitt, és újabban az Ermitusnak és az Argonatnak értékesített műszaki és háztartási eszközök utolsó csomagjának adásvételét. A Renault Laguna sorsa addigra már rendeződött, a 16-án érkezett banki számlakivonat 2,1 milliós tétele jelezte, az Argonat ügyvezetője, Vásárhelyi Katalin - nyilván megtekintett állapotban - megvásárolta a gépkocsit az Univerzum ügyvezetőjétől, Vásárhelyi Katalintól, és mivel a hitelt az adásvételhez ugyancsak Vásárhelyi Katalin nyújtotta az Universumnak, joggal vette fel ő maga késpénzben az átutalt összeget. Egyéb ügyeket személyesen már nem kell intéznie.

A következő felvonás szereplői valamennyien kitűnően játszó szerepűek, és valamennyien nagy hatékonysággal és szorgalommal dolgoznak, munkájukban pillanatnyi fennakadást sem okoznak a karácsonyi ünnepek, a közelgő újév, s ténykedésüket egyetlen esetben sem befolyásolja az, hogy intézkedésük tárgya egy újonnan bevezetett, egyre nagyobb számú külföldit vonzó szálloda.

A következő komikus közjátéktól eltekintve hamarosan véresen komolyra fordulnak a dolgok: *Somogyi Imre* Kisdorog Juhé-pusztai lakos december 23-án egy 50 (1) fős szakszáradi vadász-társaság számára szállást keres a Marco Polo-ban szilveszterre, majd mivel nem jár sikerrel, feljelentést tesz a tulajdonos Ermitusnál Szekszárdon (az nem késlekedik továbbküldeni a feljelentést a VII. Ker. Önkormányzat jegyzőjének), s egyben bejelenti 200 ezer-

forintos kártérítési igényét, mivel szálás híján nem tudta elfogyasztani 24 (1) főre előre kifizetett szilveszteri vacsoráját a közeli Orchidea étteremben. Végül kiderül, a Juhé-pusztai Somogyi Imre szilveszter éjszakáján 11 (1) fő társaságában jóízűen megvacso- rázott az Orchidában 4.500 Ft/fő áron. Már csak azért is jól érezhette magát, mert az 54.000 forintos számlát az Ermitus nevére állíthatta ki.

Idézet az Univerzum ügyvezetője által Majtényi László adatvédelmi biztoshoz írt leveléből: "... számunkra ismeretlen személyek (...) parkoló személygépkocsikból (CZZ-103 frsz-ú Polski Fiat 126-os, illetve AST-978 frsz-ú Mazda) napi 24 óráig megfigyelés alatt tartják a szálloda épületét, illetve a Hostel Marco Polo-ba érkező és onnan távozó személyeket".

Idézet az Univerzum ügyvezetője által a VI-VII. kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályán tett bejelentéséből: "... több alkalommal előfordult, hogy több főből álló csoport láthatóan nem fogyasztási célgyanúsán viselkedtek, jelenlétükkel félelmet kelte az alkalmazottakban és a vendégek körében..."

Az Ermitus ügyvezetője sem ténlegedik Szekszárdon. Mindenekelőtt még az egyeztető tárgyalás napján, december 15-én - kiadja az

Univerzum használatában lévő eszközökre vonatkozó leltározási utasítást, és értesíti Molnárékat, hogy a zálogjog érvényesítésére a Nyár utcába rendelt és azóta is ott tartózkodó DOMÓR Kft. tagjainak megbízatása a birtokbavételre is kiterjed. Az Univerzum Kft-t képviselő Csankó János ügyvéd azonnali hatállyal lemond az Ermitus felügyelő bizottsági tagságáról, még mielőtt megkapná Juhásznál Fancsali Mária levelét, miszerint: „mint fő-tag betekinthet az Ermitus ügyeibe, és az onnan szerzett információkat megoszthatja az ellenérdeklő féllel, az Univerzummal”. (Tegyük hozzá: az alakulás óta eltelt másfél évben sem Csankó János, sem más kinevezett Ermitus főtagnak nem kapott meghívót fb-ülésre, Szekszárdon egyszer sem jártak, jognyilatkozatot ebbéli minőségükben egyetlen alkalommal sem tettek.)

Csankó János segítségével Molnárék december 17-én jognyilatkozatot tesznek, miszerint az 1997. június 15-én kelt szerződést bíróságon megámadják, és az 1997. január 3-án kötöttet kezelik érvényesnek, s ennek tükrében az Ermitus mindennemű, a bérleti szerződés megszüntetésére vonatkozó lépését törvénytelennek tekintik.

Ermitus ugyancsak még decemberben közli Universummal, hogy semmilyen formában nem kíván tárgyalni a bérleti szerződés meghosszabbításáról, és a VII. kerületi Polgármesteri Hivatalnál soron kívüli eljárást kért a szálloda működési és üzemeltetési engedélyének január 1-jével történő visszavonására, és kéri a dolgozókat értesíteni arról, hogy az épületet december 31-én éjféltkor hagyják el.

Idézet az Univerzum ügyvezetője által a VI-VII. kerületi Rendőrkapitányságon 97. december 30-án tett bejelentéséből: "... mai napon több alkalommal telefonáltak ismeretlen személyek, akik megfenyegettek, ha 1997. december 31-én nem távoznak a fenti ingatlanból (...) akkor onnan akar erőszak alkalmazásával is kitesz- nek bennünket..."

És hamarosan a sötétség

Már az ünnepek utáni első munkanapon, január 5-én megszületik az érzsébetvárosi Polgármesteri Hivatal felszólítása, mely az Universumot szerződésszegőnek tekinti, ezt követi a MATAV, a vízművek, a gázművek és az elektromosok - néhány nap leforgása alatt több felelős vállalati szintet megjárta - döntése, miszerint: „szolgáltatásaik megszüntetését (az Ermitus által keletkeztetett tartozásaiik megfizetése sem akadályozhatja meg”) (1). A kerületi Polgármesteri Hivatal Általános Hatósági Irodájának útvesztőjében eközben néhány napra elakad az Univerzum január 5-én érkezett birtokvédelmi folyamodványa, miközben azonnal a helyes útra talál az Ermitus január 6-án kelt és 13-án érkezett birtokháborítás miatt tett bejelentése, s ez utóbbi alapján ki is tűzik a tárgyalást január 26-ra. S bár a hivatal előrelátásának hála, az Ermitus képviselőt őt embert, valamint az Universumot képviselő-

Lido

25,5 × 66 cm

Pasztell, papír

J. b. l.: BR 912-LIDO

MNG 2096/1984

Hátoldalán felirat: Lido 1912 V Berény

VÉDETT

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft

IRODALOM:

SziJ BÉLA: *Berény Róbert. Budapest, 1964*BERÉNY RÓBERT EMLÉKKIÁLLÍTÁSA. *Magyar Nemzeti Galéria, 1963*MAGYAR FESTŐK ITÁLIÁBAN. *Magyar Nemzeti Galéria, 1967*

1967-ben a Magyar Nemzeti Galéria „Magyar festők Itáliában” című kiállításán Aba Novák Vilmos, Bernáth Aurél, Csontváry Kosztka Tivadar, Csók István, Egry József, Gulácsy Lajos, Szönyi István, Vaszary János és több 19–20. századi jelentős művész munkái mellett Berény Róberttől is bemutatottak három festményt. A legismertebb közülük az 1913-ban készült „Capri szigetéről” című olajfestmény volt (MNG 5956 T), amelyhez később Garai Gábor verset is írt. (Új Tükör, 1979. nov. 25., 24.) Nem kevésbé volt érdekes a másik két, 1960 óta a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményét gazdagító pasztellkép sem, amely talán ekkor került először a nagyközönség elé. A két festmény (MNG 60.81 T és 60.82 T) 1912-ben készült a Velence melletti Lidon. A képeken az itáliai nyaralóhely homokos tengerpartja látható, a szabadidejüket a strandon és elegáns hotelekben (Hotel Excelsior, Hotel des Bains) töltő nyaralókkal. A nyugágyakban és a homokra terített takarón pihennek a korabeli strandkosztümöt viselő hölgyek, a vízparton a távoli vitorlásokban és a hullámokban gyönyörködnek a ráérő sétálók. Berény a késő délutáni időpontot választotta a festéshez, amikor már nem éget a nap, a nyaralók nagyrésze is már szedelőzködött és visszament a szállodába. Csak néhányan maradtak még a parton, élvezve a nap utolsó sugarait, az elcsendesült strand békés nyugalmat.

Az előzőeknél kicsit kisebb pasztellkép, amelynek hátoldalán a művész kezétől származó pontos datálás is található – 1912. V. – 1985 óta védett mű. (Védettségi száma: MNG-V-508, bírálati száma: 2096/1984) Nem lehetett véletlen a festmény jelentőségére e módon is felhívni a figyelmet, hiszen a kép úgy tűnik az előbbi két művekké sorozatot alkot, annak középső darabja. Az elsőt még ott feszül a napernyő a póznákon, a középsőn már ledobva az állványon hever, míg a harmadikon a strandon dolgozó munkás éppen azzal foglalatoskodik, hogy a ponyvát föltekerje. Ugyanaz a képkivágás, a tájrészlet, a távlat is a festményeken, a háttéri sárga kabinsor, a magasba nyúló póznák, ami az árnyékfogó ponyvát tartották, a napágyak és a ruhatartó asztalok. Még a strand száraz és vizes homokja is ugyanaz, valamint a gomolyfelhők és a távoli vitorlások.

Berény többnyire kiírta nevét képeire, de mint a többi Nyolcoktag, ő is alkalmazta monogramját. Különösen a grafikákon találkozhattunk a BR jelzettel. A művész szívesen kipróbált minden technikát, az olajtól a temperáig. Pasztellkép több kikerült a keze alól. Legismertebb pasztellje az 1917-ből való „Női portré” (mgt. MNG

Berény Róbert emlékkiállítás 1963, 23.), de találhatunk oeuvrejében olyan pasztellt is, amelyen az itt látható nyugágy rokonát fedezhetjük fel. Bár „A művész felesége fekvőszékben” (MNG 1916–84) című, 1916-ban festett képen a vezetéknev szerepel jelzetként, a krétával egyszerűbbnek bizonyult monogramot írni. Ezt tette a női portrén és a Lidon festett sorozat másik két darabja esetében is. A „Lido” és a „Tengerparti táj” című pasztellképek jelzetei ugyanazok: „BR 912 LIDO”.

Már a múlt század elején elindultak Itália felé művészeink, Bécs, München és Párizs mellett a legdivatosabb helyé váltak festőink számára az olasz városok. Kisfaludy Károly, Brocky Károly, de leginkább id. Markó Károly neve juthat eszünkbe az itáliai helyszínek hallatán. Voltak olyan esték, amikor id. Markó firenzei műtermében adott találkozót egymásnak az összes, ma jegyzett és jelentősnek tartott magyar festő, Ligeti Antal, Molnár József, Kovács Mihály és mások. Barabás Miklós itt tanulta meg a vízfestés technikáját, Heinrich Ede ide is nősült. Közülük és későbbi követőik közül többen éppen Velence felé vették útjukat. Vonzotta ez a különös város a turistákat, elsősorban az arisztokráciát és a gazdagabb polgári réteget. Hozzátartozott életükhöz a velencei gondolázás, nászút romantikája. Festőink közül többen megörököítették a város érdekességeit. Marastoni Jakab a velencei vízhordó asszonyokat festette meg, Libay Károly Lajos és Benczur Gyula a Szent Márk teret, Fényes Adolf a templombelsőket, Farkasházy Miklós a Rialto hidját. De többen ecsetjükre méltónak ítélték a Lido ragyogó sárga fővenyét is. Barabás Miklós 1834-ben, Mészöly Géza 1883-ban dolgozott itt.

Berény Róbert először 1907-ben járt Itáliában. A budapesti Mintarajziskola, a párizsi Julian Akadémia volt ekkor már mögötte, Cézanne és Matisse munkásságának ismerete, az első kiállítás a Salon d'Automne csoportkiállításán, az első igazán Berény-művek: a „Szalmakalapos önarckép” és „Pór Bertalan portréja”. Pórral együtt vette útját az olasz tájak felé és vele együtt lett a Nyolcok tagja. Az 1911-es Nemzeti Szalonbeli kiállításon a legnagyobb anyaggal ő vett részt, közel 50 festménye és számos rajza volt itt bemutatva. 1912-ben az utolsó Nyolcok kiállításon, ahol már csak négyen voltak jelen, Berény a kiállítók közé tartozott. Ezen a tárlaton legújabb műveiből is válogatott, amelyek közül a leggyakrabban reprodukáltak a „Jelenet” című festmények és a „Golgotha”.

Berény Róbert a kortársak visszaemlékezései szerint „nyughatatlan természetű” művész volt, folyton folyvást újabb stílusokkal próbálkozott és mindig új érvényesülési területet fedezett fel magának. Legismertebbek a golyóstoll kísérletei és zenei munkásságát sem felejthetjük el. 1911–12-ben felfokozottan jelentkeztek újítási szándékai. Alapító tagja lett az UMZE-nek (Új Magyar Zenei Egyesület), hímzéseket állított ki a Keller és Reiner cég szalonjában.

A hímzések megkövetelte síkszerűsége törekvés festői munkásságát is érintette. A hímzéseknél végérvényesen le kellett mondani a perspektíva ábrázolásról és ezt átvitte festményeire is. A Lidon készített tájképek is ezt a fordulatot tükrözik, mindhárom festményt a síkszerűség irányába hajlás jellemzi. A képeken Berény másik törekvése is tetten érhető, látható, hogy a művész a cézanne-i konstruktivizmus felől ekkor az expresszionizmus felé fordult.

Az itáliai nyaralóhely békebeli hangulatát érzékelteti Berény képe, mely a művész életművének kiemelkedő alkotása.

M. V.

67 • IVÁNYI GRÜNWARD BÉLA (1867–1940)

Fehér szoba

109,5 × 86 cm

Olaj, vászon

J. j. l.: Grünwald B.

Restaurálva

Szerepelt Iványi Grünwald Béla gyűjteményes kiállításán, a Nemzeti Szalonban, 1906-ban, 40. tétel

Reprodukálva: Magyar Művészet, 1926, 375. o.

Kikiáltási ár: 1 500 000 Ft

IRODALOM:

TELEPY KATALIN: *Iványi Grünwald Béla*, Corvina Kiadó, 1976

MALONYAI DEZSŐ: *A fiatalok*. Budapest, 1906

LÁZAR BÉLA: *Iványi Grünwald Béla: Az Ernst Múzeum művészkönyvei*. Budapest, 1921

FARKAS ZOLTÁN: *Iványi Grünwald Béla. Magyar Művészet I. 1925. 121–126. o.*

Iványi Grünwald Béla emlékkiállításának katalógusa,

Telepy Katalin előszavával, Kecskemét, 1967

RÉTI ISTVÁN: *A nagybányai művésztelep története*. Budapest, 1954

A nagybányai korszak ritka szépségű képei közül való Iványi Grünwald Béla *Fehér szoba* című képe. Fontos családi kapcsolathoz kötődik, mivel a művész feleségét, Biltz Irént ábrázolja, aki a helybeli görög katolikus esperes lánya volt. Közös lakásukat, a nevezetes Híd utcai református templom közelében álló egyszerű parasztházat meg is festette 1896-ban „Első nagybányai lakásom” címen, melyet a Kecskeméti Múzeum őriz. Az 1900-as évektől a boldog családi élet pillanatait megörökítő képek jelennek meg festészetében. Ilyen, az 1901-ben festett megkapó alakos enteriőrje az „*Otthon*” is mely Szegeden látható.

A *Fehér szoba* Iványi megújulásra kész festői kísérletezésének kiemelkedő példája. A kép bensőséges, meleg hangulatot árasztó szobabelsőt ábrázol. A modell, a művész felesége, éppen kertből szedett színes virágokat rendez egy kerek asztalra helyezett vázában. A festő a berendezési tárgyak lágy vonalaiba illeszti felesége hullámzóan finom sziluettjét. A ragyogó napsütés színhatásait keresvén tanulmányozza, hogy az ablakon átsütő nap hogyan itatódik át a függönyökön, miképp jelentkeznek a ragyogó fények a szoba más tárgyain, az asztalon, a székeken és a szőnyeggel

borított padlón. Annak ellenére, hogy már ekkor is izgatta a plain-air kérdése, ez a kép valóban még impresszionista, mivel a hangsúlyt a látvány optikai megjelenésére és annak atmoszférikus változására helyezte. Oldott formaisággal, a szoba meleg, finom, lágy színeivel még jobban hangsúlyozni kívánta a bensőséges hangulatú, családi, vidéki polgári otthont.

PROVENIENCIA

A kép reprodukálva először az 1904–05-ös Múcsarnoki téli kiállításon szerepelt „*Fehér szoba*” címmel, mint a művész tulajdona. Érdekessége, hogy a kedves témát a művész többször feldolgozta. Itt látható képünket Telepy Katalin 1904-re datálja.

Az 1930-ban megrendezett Ernst Múzeumi aukción az „*Ablaknál*” név alatt szerepel, és ekkor gróf Zichy Béla hagyatékából szervezett árverés anyagában van a kép. Újból találkozunk a képpel az 1931-es Ernst Múzeum-i: Két grófi hagyatéki árverésen, ugyancsak „*Ablaknál*” cím alatt. Genton István 1935-ben az „*Az új magyar festőművészet történetében*” szintén „*Ablaknál*” címen említi, és 1904-re datálja. A kép ekkor Majovszky Pál gyűjteményében található. 1943-ban Szolnokon, Boldizsár István vásárolja meg. 1963-ban a Magyar Nemzeti Galéria védetté nyilvánította a festményt.

S. K.

Berény Róbert (1887-1953)

Első önarckép

1901-1902 körül

Olaj, vászon; 39x30 cm

Jelezve balra lent: Berény Róbert Bpest

Magyar Nemzeti Galéria műtárgybírálati száma 8708

Irodalom:

- * Bölöni György: Berény Róbert. Auróra, 1911.
- * Berény Róbert: A festői közlés. Nyugat, 1913.
- * Oltványi Ártinger Imre: Berény Róbert. Magyar Művészet 1936. XII. évf. 3. sz. 67-72. oldal
- * Szegi Pál: Berény Róbert. Tér és Forma, 1947. 3.szám
- * Szij Béla: Berény Róbert festői fejlődése legkorábbi műveitől Bartók Béla portréjáig. Művészettörténeti Értesítő, 1961. X. 1. 215-223. oldal
- * Szij Béla: Berény Róbert életútja gyermek éveitől a berlini emigrációig. A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz., Budapest, 1963. 113-124. oldal
- * Béla Szij: Róbert Berény. Acta Historiae Artium, 1965. Tom. XII. fasc. 1-2. 155-200. oldal

„A kép a festő lelki tartalmának képe” - írja Berény Róbert egy kiállítás kritikájának bevezetőjében. Nem véletlen, hogy a modern magyar festészet egyik legsokfélebb tehetséggel megáldott mestere, a zenész, festő, kritikus Berény oeuvrejében különleges helye van önarcképeinek. Képünk az önarckép műfajához tartozó festmények első, ez idáig lappangó darabja - az első Berény önarckép.

A kisméretű, sötét alapozású olajfestményről a fiatal, kamaszévei vége felé járó Berény Róbert félprofilból tekint ránk. A fehér inges, barna zakót és nyakkendőt viselő festő összehúzott szemöldöke, ráncokba futó homloka, dacos, egyszersmind gyanakvó arckifejezése és a Berény portrékról ismerős duzzadt, érzéki száj a fiatal Berény Róbert karakter- és lélekábrázoló készségének és mesterségbeli tudásának legkorábbi bizonyítékai.

A képünk felbukkanásáig elsőnek tartott önarcképét Berény Róbert 1903-ban, 16 éves korában festette. Bálint Lajos visszaemlékezései szerint ezzel, az *Első önarckép* címen ismert festménnyel (1903, Magyar Nemzeti Galéria) egy időben és hasonló céllal festette a *Szoba esti lámpafénynél* (1903) című művét is: „Műterme szülei budai villájában volt, anyagi gondtalanságban élt, minden lehetősége megvolt, hogy művészetének, egyéb hajlandóságainak éljen. Tizenhat évesen már többek között egy kész önarcképpel és egy intérieurjével jelentkezett felvételre az állami festőiskolába, a Minta-rajziskolába.”

A szokatlanul fiatalon festővé ért Berény már a Deák téri elemi iskola padjában is szívesen rajzolgatott, sőt művészetének és életének egyik legjobb ismerője, a műgyűjtő és kritikus Oltványi Ártinger Imre szerint a tanító egyenesen figyelmeztette szüleit, hogy szoktassák le gyermeküket az állandó és felesleges firkálásról. A Markó utcai reáliskolában -

melynek vele egy időben Pór Bertalan is növendéke volt - mélyült el a rajz és a zene iránti érdeklődése, ekkor kötött barátságot Weiner Leóval és Reiner Friggyessel, akikkel együtt szülei otthonában gyakran rendezett házi kamarazene esteket.

Képünk, Berény legelső önarcképe, nemcsak a tanulóéveit már kamaszkorára maga mögött hagyó fiatal festő technikai tudását, de Munkácsy Mihály festészete iránti vonzalmát is reprezentálja. Berény így vall erről: „...igen sokáig Munkácsy volt az ideálom. Munkácsy szeretete - véletlen vagy monográfiák megismerése okozta-e - Rembrandt szeretetére vezetett.”

Rembrandt festészetének és Munkácsy müncheni korszakának hatását mutatja képünk sötét alapozása, az elmosódottan, foltszerűen felvitt olajfesték használata és visszafogott, sötét-világos kontrasztra épülő barnás alaptónusú kolorit. Az olajfesték testességére és lazúrozhatóságára egyaránt építő festésmód és a felületkezelés ugyancsak Munkácsy 1870-es években készült műveinek festőiségét és faktúráját illetve a századforduló magyar festészetében éppen a Munkácsy-hagyomány folytatásaként jelentkező realista tendenciáknak a festéstechnikáját idézik.

Az önarckép műfajához újra és újra visszatérő Berény Róbert életművében, Rembrandtéhoz hasonlóan, külön korpuszt alkotnak saját magáról készült rajzai, festményei. Egy újabb önarcképe láttán egyszer Medgyessy Ferenc állítólag azt kérdezte a festőtől: „Azt hiszed, ha ilyen sokszor fested magad szebb leszel?” „Én nem, - felelte Berény - de a képeim talán igen.”

A Berény életét és festői pályáját végigkísérő - stílusjegyeket és technikájakat tekintve heterogén csoportot alkotó - önarcképek időről-időre rögzítik Berény lassan változó arcvonásait és reprezentálják a festészet kifejezési lehetőségeire újra és újra rákérdező mester gondolkodásmódjának formálódását.

Képünk, Berény első önarcképe a festő művészi attitűdjének minden elemét magán viseli. A Berény életmű sorozattá összeálló önarcképei közül képünk rokonságot mutat az ez idáig tévesen elsőnek aposztrofált *Első önarcképpel*: hasonló a jobb profilból a nézőre tekintő fej beállítására, a redős homlok és a kételkedő okos tekintet. Képünk barna tónusos festésmódja és Berény arcvonásainak kamaszos jellege alapján a mű 1901-02 körül, a Markó utcai felső reáliskolában töltött időszakban készülhetett.

Az *Önarcképről*, a fiatal Berény karakterportréjáról ránk szegeződő egyszerre dacos, öntudatos és kutató tekintet - a festő „léleklátó és lélekkutató démonizmusának” lenyűgöző megnyilvánulását - viszontlátjuk Berény fiatalkori önarcképein, így a Párizsban festett *Pipás önarcképen* (1905) vagy a Magyar Nemzeti Galériában található *Szalmakalapos önarcképen* (1906) is.

A festői kifejezés és a lélekábrázolás lehetőségeit és ezeken keresztül önmagát kutató, soha meg nem elégedő Berény Róbert első önarcképe egy hatalmas életmű, és a magyar önarcképfestészet történetében az egyik legjelentősebb önarcképsorozat nyitánya.

B.Á.

15.▲
Berény Róbert (1887-1953)

Első önarckép

Olaj, vászon 39x30 cm

Jelezve balra lent: Berény Róbert Bpest

Kikiáltási ár: 250.000 Ft

16.▲
Scheiber Hugó (1873-1950)

Önarckép

Vegyestechnika, papír 67x49 cm

Jelezve jobbra lent: Scheiber H.

Kikiáltási ár: 550.000 Ft

Hölgy zöld fotelben gyöngysorral (Jakobovits Jenőné portréja)

60 × 50 cm

Pasztell, papír

Jelezve jobbra fent: Berény

Szerepelt a BÄV 45. aukcióján, 1978. május, 22. tétel

Kikiáltási ár: 4 500 000 Ft

PROVENIENCIA

Egykor Jakobovits Jenő gyűjteményében.

IRODALOM

Szűj Béla: *Berény Róbert*. Budapest, 1984

Szűj Béla: *Berény Róbert festői fejlődése legkorábbi műveitől Bartók Béla portréjáig*.

Művészettörténeti Értesítő. 2-4., 1961

Rabinovszky Máriaus: *Két modern magángyűjtemény*. In.: Magyar Művészet,

335–346. l., 1934.

Berény Róbert női arcképe a húszas évek második felében készült, az életmű egy viszonylag rövid, de annál jelentősebb, jól elkülönülő szakaszában. A kényszerű berlini emigrációt követő időszakot – képünk mellett – olyan remekművek reprezentálják, mint a Csellózó nő vagy a Csendélet üvegtárával. Berény monográfusai ezt a néhány évig, 1926-tól 1930-ig tartó időszakot – mint képünk is bizonyítja, teljes joggal – a művész franciás, Rippl-Rónai hatását mutató korszakaként aposztrofálják. Ez a rokonság mind a komponálási módban, mind a festői megformálásban tetten érhető. Berény szinte teljesen lemond a formák plasztikus értékeiről, s a látvány elemeit síkszerűvé absztrahálva rendezi dekoratív egységbe. Homogén, nagy foltokban, stilizáltan szerkesztő képalkotása a szecesszió elveit, Rippl-Rónai párizsi korszakát, a Nabis festőinek stílusát idézi. A kompozíció uralkodó eleme, a profilból ábrázolt arc és a nyaklánc gyöngyeivel játszó kéz ragyogó felülete kontrasztba kerül a blúz tömör, sötét foltjával, melyet egy lehetőséggel – a kar vonalát követő – világos sáv modellál. Hasonlóan festői az egymás mellé illesztett kék és zöld színek vonzó-taszító párbeszéde és az a frappáns

kompozicionális ötlet, ahogy a dekoltázs háromszögére a behajlított kar által formázott V-alak felel. Berény stilizáló formaadása, logikus, dekoratív képszerkesztése nem csökkenti a portré karakterizáló képességét, hangulatteremtő erejét. A melankolikus, elrövedő beállítással, a nyakláncjal játszó finom ujjak ábrázolásával Berény kitűnően ragadja meg az ábrázolt hölgy testi és lelki vonásainak lényegét. Egy olyan hölgyet ábrázol, ki a két világháború közötti magyar festészet legjobbjait meghihlette, sőt, kinek személye köré egy fontos, értékes magángyűjtemény szerveződött. Jakobovits Jenő kivételes kollekciónak a korszak legnevesebb művészeti folyóirata, a Magyar Művészet mutatta be, 1934-es évfolyamának lapjain. A tulajdonos – elsősorban testvére, Jakobovits Artúr révén, aki a Nyolcak szoros baráti társaságába tartozott – kitűnő kapcsolatban volt a korszak legjelentősebb mestereivel, gyakran vendégül látta őket nevezetes szalonjában. A többek között Gulácsy, Rippl-Rónai, Vaszary, Márffy, Czöbel és Derkovits kiemelkedő műveit tartalmazó gyűjtemény egyik különlegessége az a portré-együttes volt, mely a ház úrnőjét ábrázolta. Az elegáns, nagyvilági asszonyt – az említett cikk tanúsága szerint – Berény Róbert kétszer is megfestette. A szerző, Rabinovszky Máriaus így emlékezik meg a művekről: „Az egyik kép lazábban ecsetelt, inkább tanulmányyszerű. A másik Berény egyik reprezentatív alkotása e korból. Átlós-szögletes szerkezetben, sajátosan nyugtalanul kiegyensúlyozott elrendezésben pár sziluetttől áll e kép: kevés lényeges és elhatárolt színből.”

A gyűjtemény szervező, központi magja Rippl művészete volt, érthető tehát, hogy Berény franciás ízléssel megfogalmazott, árnyalt, finom jellemzést adó portréja kitűnően illeszkedett a tulajdonosok ízléséhez. A mai néző számára ez a kép nem csupán művészi értékeivel, az ábrázolt hölgy – festők sorát meghihető – szépségével hat, de különleges értéke, hogy felidézi a két világháború Magyarországnak egyik kivételesen gazdag, egyedülálló gyűjteményét is.

Molnár Péter

Rippl Rónai József:
Párizsi nő
Egykor Jakobovits Jenő tulajdona

Rippl Rónai József:
Anyja és gyermeke
Egykor Jakobovits Jenő tulajdona

Csók István:
Jakobovits Jenőné úrnő arcképe
Egykor Jakobovits Jenő tulajdona

Vaszary János:
Jakobovits Jenőné úrnő arcképe
Egykor Jakobovits Jenő tulajdona

Financial Performance

Revenue increased by 10% over the previous year, primarily due to higher sales volume and improved pricing. Operating expenses remained relatively stable, contributing to a 15% increase in operating profit.

Net income for the year was \$1.2 million, representing a 20% increase from the prior year.

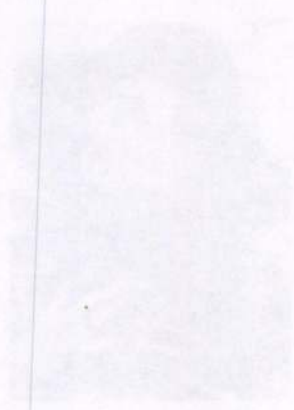
The company's financial position is strong, with a solid balance sheet and consistent cash flow. Management remains committed to maintaining a high level of financial discipline and operational efficiency.

Key financial metrics for the year include a gross profit margin of 35%, an operating margin of 25%, and a return on equity of 18%. These metrics demonstrate the company's ability to generate strong returns on its investments and maintain a competitive edge in the market.

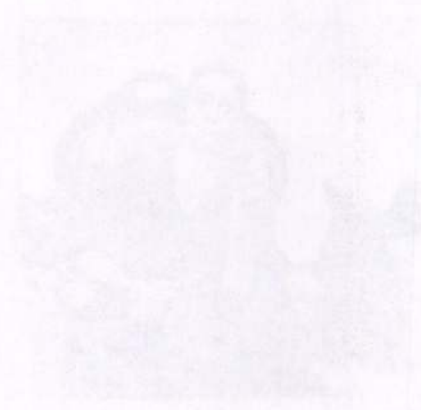
Looking ahead, management expects continued growth and improved financial performance in the coming year, driven by strategic initiatives and market expansion.

The company's revenue is primarily derived from its core product lines, which have shown strong demand in the current market. Sales growth was particularly robust in the North American region, where the company has a long and established presence.

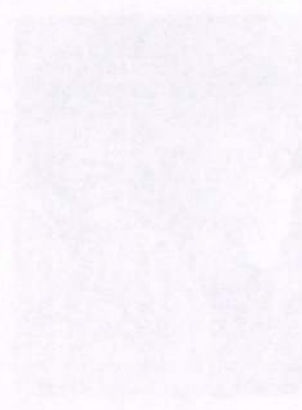
Operating expenses were well-controlled throughout the year, with a focus on cost efficiency and operational excellence. This disciplined approach to cost management has helped to maintain healthy profit margins.

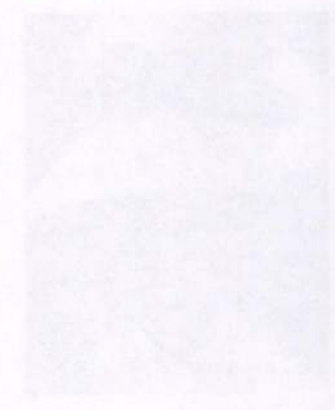
John Doe, CEO

Jane Smith, CFO

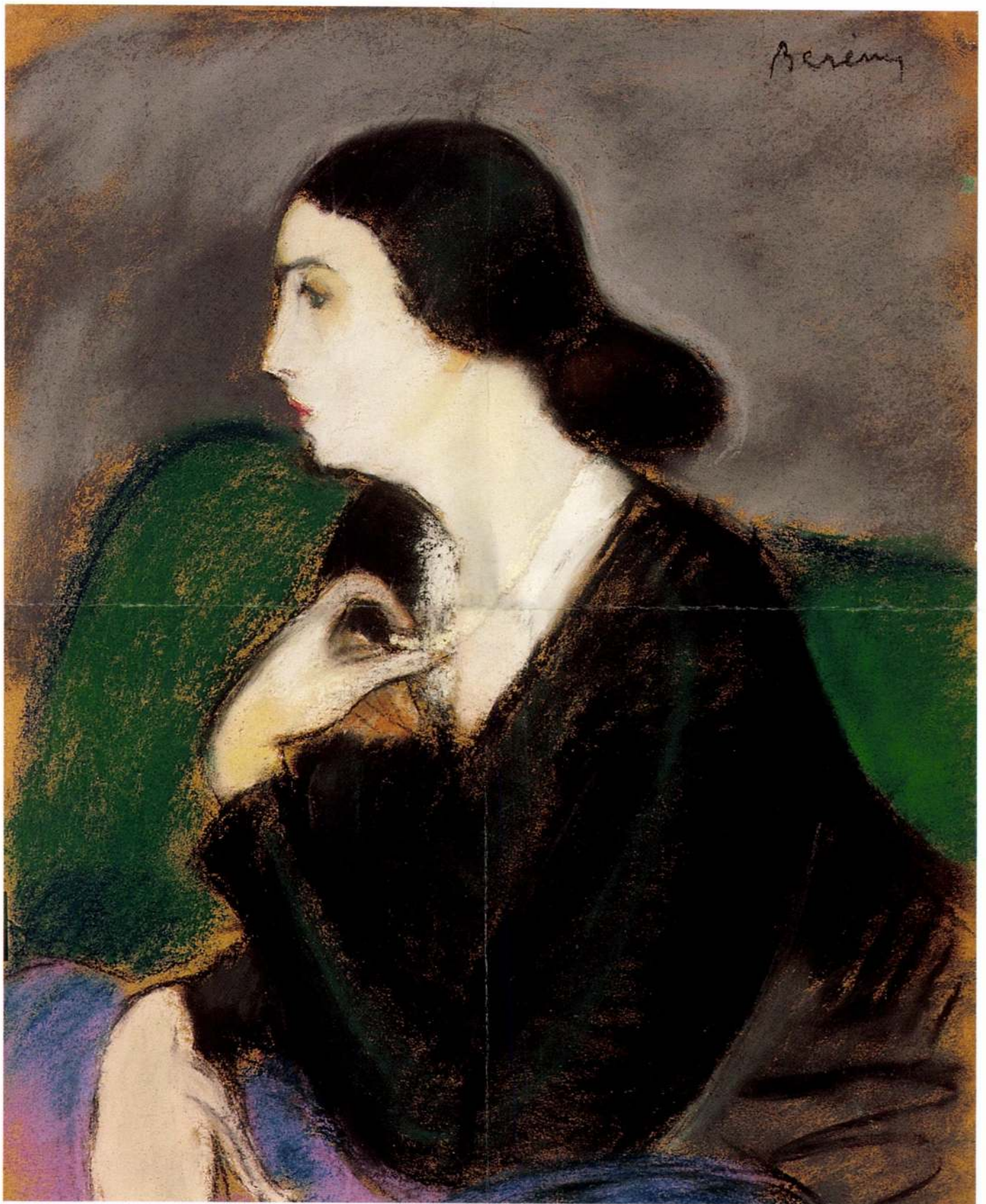

Michael Brown, COO

Sarah White, VP of Sales

87

87 • GLATZ OSZKÁR (1872–1958)

Fiú matrózbólúzbán

44 × 37 cm

Olaj, vászon

J. n.

Proveniencia: a művész családja 1980-ig

Kikiáltási ár: 220 000 Ft

88 • ZIFFER SÁNDOR (1880–1962)

Leányka babával, 1917

80 × 70 cm

Olaj, vászon

Jelezve jobbra lent: Ziffer Sándor, 1917

Hátoldalon kiállítási címke: Ziffer Sándor az R. N. K. művészetének

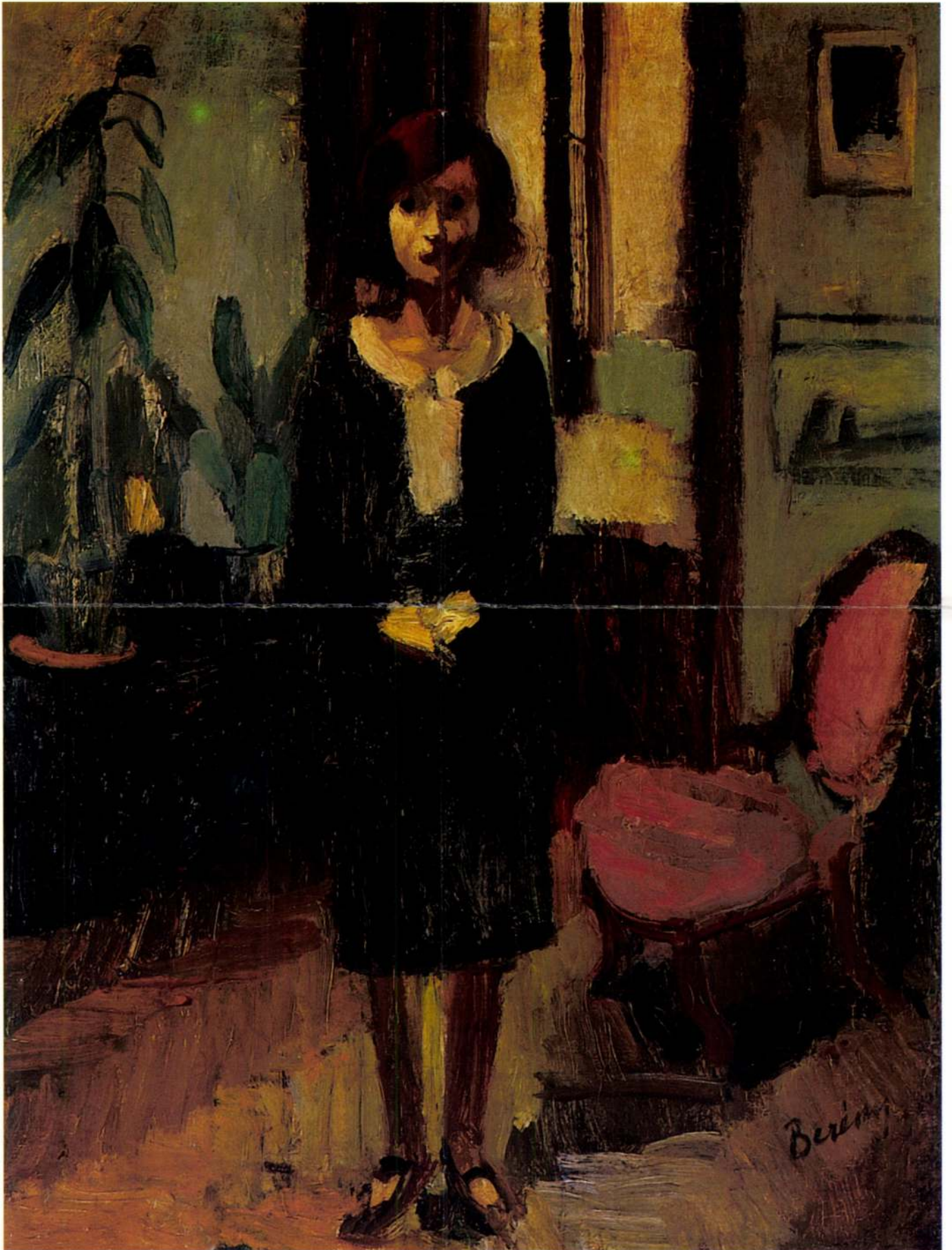
érdemes mestere gyűjteményes kiállítás, 1957

(A mester 77. születésnapjára) Tartományi Múzeum, Nagybánya.

Kat. sz. 13.

Kikiáltási ár: 1 500 000 Ft

139

139 ♦ MOLNÁR C. PÁL (1894–1981)

Találkozás

70 × 60 cm

Olaj, farost

J. j. l.: MCP

Kikiáltási ár: 280 000 Ft

140

140 ♦ MOLNÁR C. PÁL (1894–1981)

Itáliai táj

40 × 50 cm

Olaj, karton

J. j. l.: MCP

MNG 2084/978

Kikiáltási ár: 240 000 Ft

141 ♦ KÁDÁR BÉLA (1877–1956) →

Egyiptomi jelenet

58,5 × 83 cm

Tempera, papír

J. b. l.: Kádár Béla

Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft

BERENY ROBERT

89 ♦ NÁDLER RÓBERT (1858–1938)

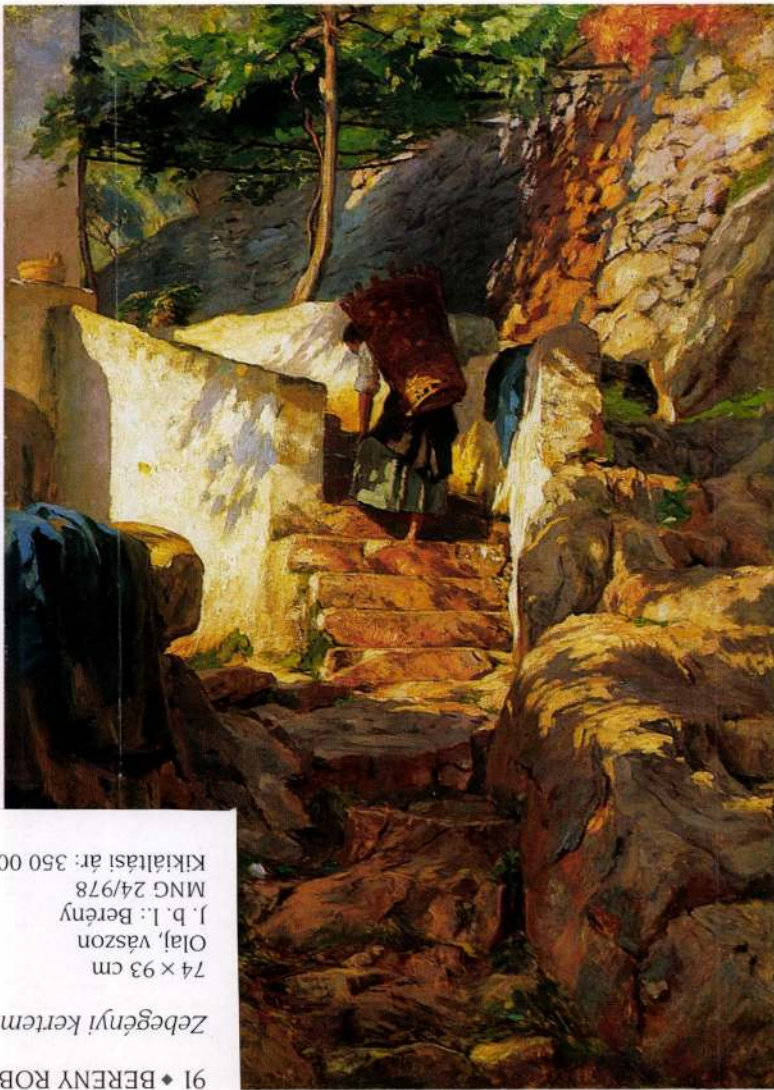
Mediterrán falu

110 × 80 cm

Olaj, vászon

J. b. l.: Nádler Róbert

Kikiáltási ár: 250 000 Ft

Kikiáltási ár: 350 000 Ft

MNG 24/978

J. b. l.: Berényi

Olaj, vászon

74 × 93 cm

Zebegényi kertemben

91 ♦ BERÉNYI RÓBERT (1887–1953)

található volt magánosoknál s amit becsben őriztek közgyűjteményként, az Irodalmi Múzeum 43 művét tudta bemutatni. 19 olajfestményt, 10 iskolarajzot, 3 rézkarcot, 7 tusrajzot, miniatűr önarcképet, bécsi éveiből előkerült festett dohányszelencéjét, édesapjának árnyképrajzát és íróbarátjának, Vörösmartynak első kiadású Zalán futásához készített emblémáját. Kronológiai sorrendbe állítva első ceruzarajzai után az antik témákon iskolázott tusrajzai következnek és hiányos anatómiai tudását tükröző, de elmesélő részletekben gazdag illusztrációi. Olajfestményeinek időrendjét az ecsetkezelés egyre biztosabbá váló gyakorlata szabja meg. Másolatokkal kezdte s néhány édeskés biedermeier módra klasszicizáló mitológiai témával. Sokszor előképeket követő viharos tengeri vészei, életükért a háborgó hullámmokkal küzdő hajótöröttei festészetünk korszerű romantikus tematikájának első képviselői. Vad és szertelen természeti képek mindenütt — s ha a tenger sima tükre első pillanatra a nyugalmat jeleznék is — fölöttük az ég s a felhők viharos játéka mégis elárulja a belső nyugtalanságot. Sokrétű művészi tevékenységét kiegészítik a szerkesztésében megjelent irodalmi almanachnak, az Aurórának készített illusztrációi. A kiállítás együttese az életében önálló kötetben megjelent műveivel és saját könyvtárának rekonstrukciójával, írói és festői műveinek tükrében, irodalmi érdeklődésének felidézésével nemcsak Kisfaludy Károly művészi egyéniségének első igazi megismerését, de emberi egyéniségének eddig nem sejtett gazdag árnyalatait is feltárták.

A kiállításból kirajzolódó festői munkásság képe sokkal bonyolultabb s ugyanakkor sokkal színvonalasabb, mint azt elszórt részleteiből ismertük. Láttán teljes mértékben igaznak érezzük művészettörténész értékelőinek, Lyka Károlynak és Genthon Istvánnak ítéletét, kik Kisfaludy Károly festői oeuvreje töredékének ismeretében is a magyar festészet történetében oly előkelő helyet jelöltek ki neki. Ugyanakkor igazoltnak érezzük a költő saját festői tehetségébe vetett eredeti hitét, kibontakozik előttünk a romantikus témák kiválasztásában irodalmi példaképeken iskolázott gondolatvilága s a művein tükröződő festői hatásokon az európai művészeti élet tájékozott ismerete.

Emlékkiállítás, festői életművének mélyebb ismerete egyben még sok megoldandó kérdést vetett fel, időszűrővé tette monografikus feldolgozását, mely még teljesebb teheti reformkori művészetünk egyre gazdagodó összképét.

Vayerné Zibolen Ágnes

Berény Róbert kiállítása

1963. október 19-én nyílt meg Berény Róbert emlékkiállítás a Magyar Nemzeti Galériában Sziy Béla rendezésében.

Az imponáló nagyságú és magas minőségű életművéről jó képet adott — néhány tévesen idekerült vászon kivételével — ez a nagy szorgalommal összegyűjtött kiállítás. Csak a rajzok válogatása hagyott kívánni valót maga után.

Tekintsük végig a kiállítást és közben elevenítsük fel Berény művészi pályáját. Berény Róbert 1887. március 18-án született. Festészeti tanulmányait 1904-ben kezdte a Mintarajziskolában Zemplényi Tivadarnál. A következő évben Párizsba ment, hol a Julian Akadémiára iratkozott be J. P. Laurens-osztályára. De itt sem maradt sokáig. Csakhamar kilépett, és hátat fordítva az iskolának az élő művészetbe kapcsolódott be. Előbb az 1905-ben fellépő Fauves (Vadak) hatása alatt dolgozott, mint azt a kiállítás „Pirosruhás nő” (1907, Berény Róbertné tul.) című képe is mutatja, majd Cézanne és a belőle kiinduló konstruktív irány problémái foglalkoztatták. De még ez irányon belül is, ahány kép, annyi fajta megoldással kísérletezett. Más a klasszikusan egyszerű „Kancsós csendélet” (M. N. G. letét), mint a cézannei „Weiner Leó arcképe” (Füst Milán gyűjt.) s ismét más a kubista „Karosszékekben ülő nő” (Futó Mihályné tul.). Az indulás éveinek e kutató, kereső jellegű vásznai jól voltak képviselve a kiállításon s a rendező érdeme, hogy ennek a kevésbé ismert, fontos korszaknak a műveit összegyűjtötte.

Berény különben ez időben felváltva élt itthon és Párizsban. Párizsban többször is kiállított, így 1906-ban a Salon d'Automneban, 1908-ban pedig a Salon des Indépendantsban. Itthon részt vett a vele azonos törekvésű fiatal festők csoportosulásának, a Nyolcakkal megalapításában, sőt, tőle származik a csoport elnevezése is. 1910-ben szerepelt a Könyves Kálmánnál rendezett Új Képek kiállításán, majd a Nyolcak 1911-es és 1912-es Nemzetközi Szabloni kiállításain.

Ekkor azonban a konstruktív törekvések mellett egy új stílus, az expresszionizmus is jelentkezett műveiben, mint azt a „Jelenet I” és a „Jelenet II” című képei is mutatják, melyek különben szerepeltek a Nyolcak 1912-es kiállításán is. Az expresszionizmus deformáló, torzító kényszere azután ettől

kezdve Berény stílusának egyik legfontosabb alakítója lett. E korszakának főműve az 1913-ban festett Bartók arckép. Az eddigi kísérletezések itt hozták meg eredményüket. Ebben a nagyszabású remekműben egyaránt érvényesülnek a konstruktív törekvések formai eredményei és az expresszionista emberábrázolás mélysége. A kép azonban sajnos nem szerepelhetett a kiállításon. Berény 1915-ben kiküldte a San Franciscoi Világkiállításra. A kép azóta is kint van, jelenleg a New York-i Bartók archívum őrzi. De feltétlenül helyes lett volna, ha Berény korai korszakának ezt az oly jelentős művét a rendező legalább fényképen bemutatja.

A háború alatt Berény katona volt. Ekkor készült művei közül jóformán csak az a néhány rajz ismeretes, melyeket 1916-ban a Szépművészeti Múzeum vásárolt a művésztől. Ezek, egy katonaruhás önarcképe és első feleségét nyugszékben ábrázoló krétarajza azt mutatják, hogy némi expresszív deformálás mellett művészete ekkor a naturához közlede. De ezt mutatja Varró Istvánról 1918-ban festett arcképe is (Füst Milán gyűjt.).

Berény 1919-ben csatlakozott a forradalomhoz s a Tanácsköztársaság művészeti direktóriumának képzőművészeti előadója volt. Ekkor készítette híres plakátját, a „Fegyverbe” címűt. A Tanácsköztársaság bukása után előbb Bécsbe, majd Berlinbe emigrált. Az emigrációban a háborús évek kiesése s a vesztés forradalom emléke ülték meg kedélyét. Alig alkotott valamit, inkább technikai találmányok foglalkoztatták, mint a művészet. Mintha szinte menekült volna az alkotás elől. Úgy érezte, hogy e megváltozott, zűrzavaros világban nem folytathatja ott, ahol a háború előtt abbahagyta. De nem csak ő volt így, egykori társai, a Nyolcak egyike sem tudott a megkezdett úton tovább haladni.

1926-ban hazatért s ettől kezdve ismét dolgozni kezdett. Új műveit 1928-ban az

Kisfaludy Károly: Tengeri vihar. Részlet — Tempête de mer. Détail
Буря на море. Фрагмент

Műveket 1969
Műve

Berény Róbert: Faluvége – Au bout du village – Околоца деревни

Ernst Múzeumban rendezett gyűjteményes kiállításán mutatta be. E korszakában ismét formai problémák foglalkoztatták, mint ezt az „Árnyék és Olympia” (Gegesi Kiss Pál gyűjt.), a „Sárga dunyha” (Dévényi Iván gyűjt.), vagy az „Alvó nő” (Berény Róbertné tul.) című képei mutatják, melyeket erős szín ellentétekkel, nagy, stilizált, sötétvilágos sík foltokkal festett meg. Ezeknek a stilizált formáknak azután plakátjain látta hasznát. Majd a látványhoz közel álló képeket festett, mint a „Nő zöld szobában” (Oltványi hagy.), vagy a „Csellózó nő” (M. N. G.). E két típusú művek közt az összekötő kapcsot az „Interieur” (Dénes Zsófia tul.) című képe képviseli.

Majd 1930 körül lazúrosan, vékonyan festett, halvány, világos színezésű, síkba transponált csendéleteket festett. A kiállításon ezek sora is szépen van képviselve a stilizált képektől való átmenetet jelentő „Macska és csendélet” (Márton Aurélné tul.) című képével s a „Csendélet szódásüveggel” (Márton Aurélné tul.) vagy a

„Csendélet” (Oltványi hagy.) című vász-
nakkal.

A kiállításon az előbbi periódusok közé még egy további is be van iktatva, a „Lámpás csendélet” (Kat. 44. Gegesi Kiss Pál gyűjt.), a „Gyümölcs csendélet” (Kat. 45. u. o.), a „Csendélet székkal” (Kat. 47. u. o.), a „Lámpás csendélet birsalmával” (katalóguson kívül, u. o.) és a „Csendélet kulccsal” (katalóguson kívül, Petro Sándor gyűjt.) című képekkel. Ezek azonban nem Berény Róbert képei. Nem hamisítványok, hanem más festőknek a képei, melyekre nyilván a műkereskedelemben kerültek rá a hamis „Berény” aláírások. Különösen árulkodók a hamis szignatúrák „r” betűi. Berény ui. az angol „r” betűt használta, ami elkerülhette a hamisító figyelmét. Különben maguk a képek sem egy kéztől származnak. Egy festőtől való a „Lámpás csendélet” és a „Lámpás csendélet birsalmával” és stílusban közelebb állnak Bán Béja képeihez, mint Berényhez. Keletkezési idejük az 1930-as évek második fele. Más kéz munkája a „Gyümölcs csend-

élet”. E rálátásos képet különben megfordították s így hamisították rá Berény nevét. A kép eredeti helyzetét a most a bal felső sarokba került pipa határozza meg. Feltehetően ugyanez a festő készítette a „Csendélet székkal” című vász-
nat is. Ezek a képek ugyancsak a 30-as évek végén keletkezettek. Ismét más kéz munkája a „Csendélet kulccsal”. E képek stílusukkal, és vastag, pasztózus festésmódjukkal távol állnak Berény munkáitól. Festőiket a stílus alapján a Berénynél fiatalabb festő nemzedék tagjai közt kell keresni. (A stílus eltéréseket és a hamis aláírás tényét megerősítette Berény Róbertné véleménye is, ki a képeket ugyancsak nem fogadta el férje munkáinak.)

Berény 1930 körül festett csendéleteit egy ugyancsak lazúrosan festett, nagyrészt tájképeket ábrázoló korszak követte. Ragyogó, áttetsző, meleg színektel, tömör megformálással festett képek ezek, melyeken azonban a szinte csendéletszerűen felfogott ábrázolás mögött még mindig ott lappangott a deformálás vágya, megőrizve valamit

az expresszió neuroziséből. Örömmel látjuk viszont a kiállításon e korszakának szép képeit, az „Üdvar szalmakazlakkal” (M. N. G.), a „Kastélyterasz” (M. N. G.), a „Cigaretta-önarckép (Gegesi Kiss Pál gyűjt.)” című vásznait s a művész egyik főművét, a „Kapirgáló”-t (M. N. G.). Berény ezekkel a képeivel most, érett korszakában a posztnagybányai festőkhöz, a két háború közti magyar művészet főágához csatlakozott, akárcsak Czobél Béla és Márfy Ödön is az egykori Nyolcak közül.

(A kiállításon ezek között a képek között szerepel egy nem ide való kép, a „Falusi utca” (Katalóguson kívül, Gegesi Kiss Pál gyűjt.), melyet Berény Róbertné szerint Pohárnok Zoltán hamisított.)

Berény 1934–35-ben Körtvélyesen és Zebegényben dolgozott. Újabb képeit 1935-ben a Fränkel szalonban állította ki. A következő évben megkapta a Szinyei Társaság nagydíját, majd 1938-ban a Társaság tagjai közé választotta. Ekkor nyaranta Zebegényben dolgozott, hol 1937-től kezdve 1943-ig nyári szabadiskolát tartott fenn.

Az 1930-as évek közepétől Berény stílusa megnyugodott, eltűnt belőle az expresszív deformálás és egyre inkább közeledett a látványhoz. Ez a folyamat jól nyomon követhető a kiállításon. A lazúros képektől való átmenetet alkotó „Faluvége” (Szilágyi Sándor gyűjt.) és a „Ház a fenyves tövében” (Bedő Rudolf gyűjt.) című szép vásznaitól a „Reggel” (M. N. G. letét), a „Falurészlet” (Bátor René tul.), a „Gordonkaművész” (Gegesi Kiss Pál gyűjt.), a „Hazatérő munkások” (Szilágyi Sándor gyűjt.), a „Szőnyi Is.vánné arcképe” (u. o.), az „Anna játszik” (Dévényi István gyűjt.), a „Zebegényi országút” (Berény Róbertné tul.) című képein át egészen a „Festőnövendék” (M. N. G.) című munkájáig. Ez utóbbi képe már a felszabadulás után készült 1947-ben (és nem 1951 ill. 1952-ben, mint ahogy a katalógus kétféleképpen is tévesen mondja.)

A kiállítás Berény plakátjaival zárul, melyeket 1927 és 1934 között készített. Ezeknek azonban más helyet kellett volna keresni, nem az utolsó és a legjobban megvilágított termet elvenni a képek elől a műfajilag teljesen elütő — és minél jobb a plakát, annál inkább elütő — reklámgrafikkal. De a kiállítás a hibák ellenére is fontosnak és sikerültnek mondható. A látogató egy nagy művész felidézett emlékével távozott a kiállításról.

Pataky Dénes

Válasz a Berény kiállítás ismertetésére

Érdeklődéssel vettem kézhez a Művészetnek írt kritikát. Érdekeltek Pataky Dénesnek Berény életművére vonatkozó gondolatai, emellett a rendezést, illetve a katalógust érintő megállapításai. A szöveg átolvasása után a következő megjegyzéseket tehetem.

Kezdem kifogásai számbavételével, először a grafikai, majd a festészeti, végül a plakátanyagot illetően.

Nem tudom, mennyire ismeri Berénynek magántulajdonban levő grafikai lapjait?

Meggyőződésem szerint ebből a legjobb minőségű került kiállításra. Van viszont néhány olyan akvarell és rajz a Galéria gyűjteményében, mely most nem került nyilvánosságra, mivel két évvel ezelőtt a Nyolcak és Aktivisták grafikai kiállításán mindegyikük hosszú hónapokig szerepelt.

Bartók Béla portréjának fényképét nem helyeztem el a kiállításon, mivel a terem, ahová keletkezés ideje szerint tennem kellett volna, a legszerényebben van világítva s alig bízhattam abban, hogy a kisméretű fénykép a festmények és a nagyméretű politikai plakát társaságában érvényesülhet. Viszont az elsőként hozzám érkező fényképet eddig ismertem a Művészet-ben, a Művészet-történeti Értesítő-ben, a Magyar Zene Liszt-Bartók emlékszámban, a Galéria IV. Évkönyvében, (ez utóbbit színes változatban), s reméltem, hogy a Művészet cimlappára is eljut, ugyanis a kiállítás idején már készült színes kliséje. Ezenkívül a kiállítás megnyitásának napján Berény-Bartók emlékest volt a Galériában, ahol az ünnepi szónok ismertette Berénynek Bartókhöz fűződő kapcsolatát, s legjobb előadóművészeink szólaltatták meg Bartók kamaramuzsikáját. Feltételezem, hogy kritikáim is értesült ezekről.

A kiállításnak ama szakaszán, ahol Berénynek a harmincas évek elején készült művei sorakoznak, öt festményt találtam, melyek szerintem nem odavalók, illetve tévesen vannak beiktatva. Számomra is ezek voltak kezdetől fogva a kiállítás legproblematisabb művei, annak ellenére, hogy tudomásom szerint közülük négyet Berény látott jelenlegi tulajdonosuknál. Igaz viszont az is, hogy most az életmű első összeállításánál számos más agnosztikus probléma is volt s talán még van is, amire a kritika nem tér ki s a további kutatás fog tisztázni. — Berény aláírásai nagy általánosságban egyformák, mégis nem egy művén van egymástól eltérő jelzés. Stilisztikus szempontból Berény egyike ama XX. századi mestereinknek, kik a legösszetettebb és legsokrétűbb életművel rendelkeznek. Festésmódját, a festés technikai lehetőségeit, festékanyagát gyakran és a tudatos kísérletezés szempontjai szerint is változtatta. Ez indokolja, hogy életműjében nem egyszer meglepetésekkel, olyan művekkel találkozunk, melyek „kiütnek” környezetükből, s olyan problémákkal, melyeknek tisztázása csak fellelhető műveinek egybegyűjtése, kronológiai elrendezése során, még inkább ennek megtörténte után lehetséges. (Ilyen problémákkal különben kritikáim is találkozhat, amint egyedül vállalkozik egy addig még össze nem állított, vagy más által részletesen nem vizsgált, emellett bonyolult életmű bemutatására.) — Egy pillanatig sem közbömbösek előttem fenntartásai illetve a visszautasított művekre vonatkozó megállapításai, de korai lenne pontot tenni azokra a kérdésekre, melyeket ez az öt kép felvetett. Még számos Berény művet kell megtalálnom, melyek szorosban a harmincas évek elején készültek s ma csak reprodukciókból ismeretesek. Ezekről várom a kérdés tisztázását. — Nem szeretném kétségbevonni a művész özvegyének az életmű előtti tájékozottságát, de azért megjegyzem, hogy

korábban is állást foglalhatott volna a fenti öt festmény kérdésében. Ha nem is azon az egy látogatáson, melyet külföldről való hazatérte s a kiállítás nyitása közti két hónap alatt tett az egybegyűjtött művek előtt, hanem később, például a Berény életművét és a Nyolcak munkásságát tárgyaló ülés szakidőjén, amikor a tulajdonában levő festmények eladásáról szövegeztünk s én is jelen voltam.

Az utolsó „nem odavaló” kép a Falusi utca, mely kritikáim s az özvegy állítása szerint Pohárnok Zoltán hamisítása. Ez még több figyelmet érdemel, mint a fentiek, ugyanis ilyenekkel már találkoztam, alig két évvel ezelőtt, amikor egy Berénynek nyilvánított műről bizonyítottam (fényképpel és írásos dokumentummal), hogy nem Berény, hanem Pohárnok Zoltán műve. Nem is akárhogyan történt a bizonyítás, hanem olyan bizottság előtt, ahol kritikáim is Berénynek minősítették a most kifogásolt műnél gyengébb minőségű Pohárnok képet.

A Festőnövendék datálásában teljesen kritikáimnak van igazsága. Berényről megjelent korábbi írásaimban én is így datáltam, különben időbelileg talán Berénynek legkönnyebben elhelyezhető műve.

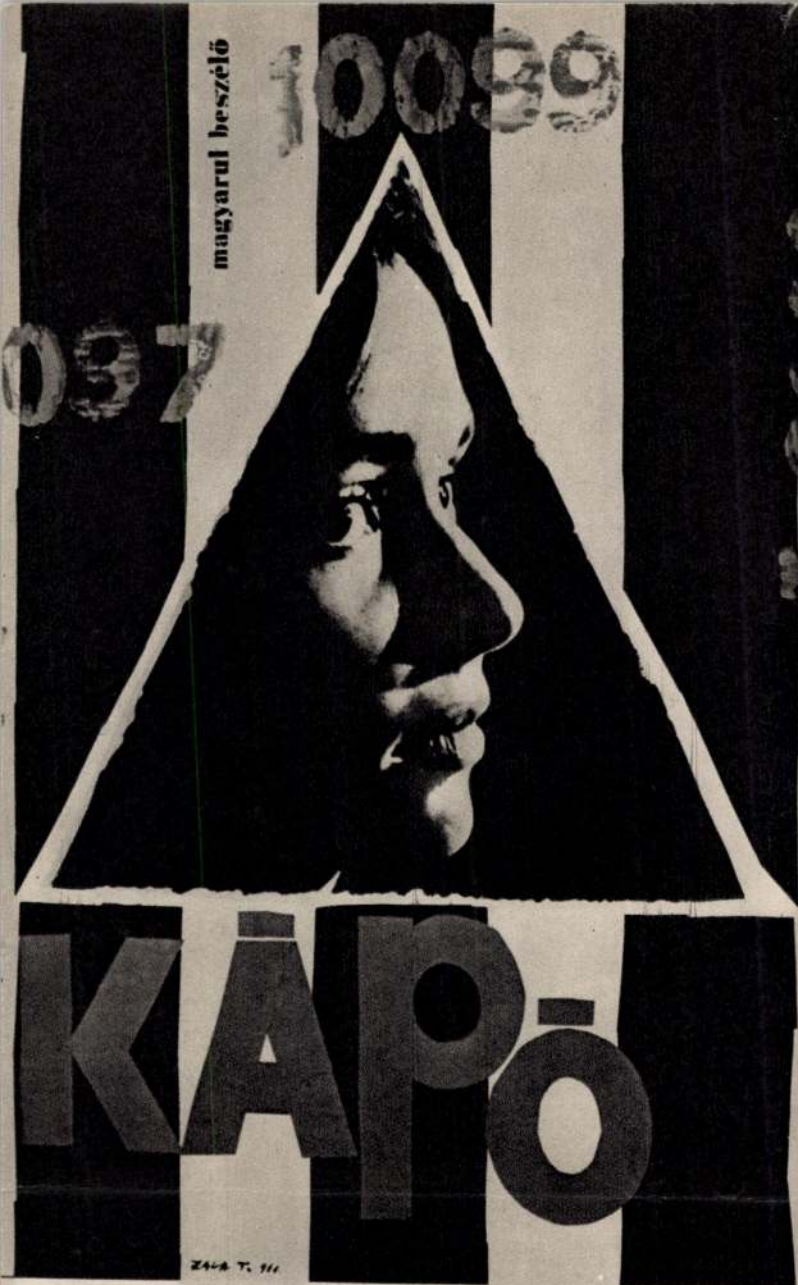
Végül a plakátok helyének megválasztását kifogásolja. Másutt elhelyezni ezeket csak úgy lehetett volna, ha munkatársaim közül valakit, aki szintén rendez s így helyre van szüksége, különböző utánjárásokkal kiszorított lehetőségeiből. Ezt nem akartam s a jövőben sem akarom.

Ezek után nézem azt, amiben egyetértünk. A fenti kritikában rövid áttakintást látunk Berény művészi fejlődéséről. Ez az áttekintés helyes, de alig mutat minimális eltérést a katalógusban adott megfogalmazástól. Nincs fontosabb megállapítás, ami más irányba vinné, vagy akárcsak sejtetné a kutatás lehetőségeit. Mintha az előszóban lenne az egyetlen lehetséges koncepció erről a sokrétű és feldolgozás alatt levő életműről.

Az eltérő felfogás jelentősége csak a harmincas évek közepére eső fejlődés érintésénél jelentkezik. Erre vonatkozóan azt írja a kritika, hogy Berény „megnyugodott”, s ezt a sok szempontból érdekes körülményt is csak egy mondatban közli. Azután idezi az ott aktuális képcímeket és tulajdonosai nevét. Nem arra gondolok, hogy igazodnia kellett volna a katalógus e pontján található megállapításokhoz, hanem valamennyire okát, magyarázatát kellett volna adni a „megnyugvás”-nak aszerint, ahogy ő ezt látja. Mert feltehetően másként látja, mint én, illetve előzőm. Sőt tovább mehetek, másként, mint a már említett ülés szakidőjén résztvevői, akik kivétel nélkül fokozott hangsúllyal vizsgálták Berény festői arculatának változásait közt a harmincas évek közepére esőt. (Nem tudni miért, kritikáim ekkor nem szóltak kifogásairól, noha ő is jelen volt.)

Amikor kértem, pontosabban, amikor őt jelöltem meg, még a kiállítás rendezése előtt, mint akitől legszívesebben venném a bemutatásra kerülő Berény életmű ismertetését, nagyon is bízottam abban, hogy az utóbbi problémáknak helyt ad az elvi szempontok tárgyalása során. Én is megpróbáltam ezt, amikor két évvel ezelőtt az általa

olasz · francia · jugoszláv film

rendezett Nyolcak és Aktivisták grafikai kiállítását ismerttettem e folyóirat hasábjain.

Végül ha összegezést készítek, azt látom, hogy a körülbelül öt gépelt oldalnyi kritika egy oldalt juttat az általa visszautasított képeknek, (tehát „nem” Berénynek), újabb egy oldalt a képek címének és tulajdonosaik nevének (mintha a tulajdonosok neve itt valamennyire is szempont lenne). A maradék három oldal nagyrészt megegyezik katalógusom megállapításaival, amiben és ahogyan eltér, annak nincs elvi jelentősége, ha csak az elvi problémák tárgyalásának elkerülését nem tekintem ilyen jelentőségűnek.

Szij Béla

A Galéria Bartók-estje

Követendő hagyományt élesztget a Magyar Nemzeti Galéria a zenedélutánok felújításával. Mindig is hálás vállalkozás volt képzőművészeti alkotások körében muzsikálni. A képtárak ilyen műtörténelmi előképektől kapták nevüket: régi koncerttermek galériáján helyezték el egykoron a műgyűjteményeket.

A felszabadulás után a harcok emlékü Fővárosi Képtár tárlatait egy-egy zenemű előadásával nyitottuk. A nagyszerű Tátrai-quartett-tel akkoriban szövögettük kapcsolatainkat, amely kapcsolatok — reméljük — ily hosszú idő után újjáélesztve a jövőben mindannyiunk örömére állandó jellegűvé fejlődnek. Galériánknak a Budavári Palotába való kerülése remek alkalmakat biztosít a képzőművészet és a zene együttes megjelenéséhez, az ott kialakítandó kisebb-nagyobb kiállítóhelyiségek egész sora kínálja a lehetőséget koncerttermek létesítésére. Az egykori bálteremben zenekari hangversenyek is rendezhetők, kamaramuzsikálásra több helyiség is alkalmas lesz. Szinte minden művészettörténelmi korszakhoz kapcsolódva lehet majd stílusosan összeállított programot prezentálni, helyszínen ízelítőt adni a korabeli komponisták műveiből, kiállításaink minden szakaszában megrendezhető lesz majd valamely hangverseny, vagy hangulatkeltnének egy kis indulatos szavaiás.

Minderre — persze — még várunk kell néhány évet. Miért hogy most mégis megkértük muzsikusainkat, énekesinket a Galériában fellépésre?

Berény Róbert emlékét úgy véltük mel-

Zala Tibor plakátja
Affiche de Tibor Zala
Плакат
Тибора Залы

tóan felidézni, ha Bartók-művek hangzanak el emlékkiállítására tiszteletére. Feledhetetlen drága mesterünk sok szállal kötődik a zenéhez. Lelkes monográfusa, Szij Béla kollégánk, a tárlat rendezője tanulmányaiban már publikálta mesterünk pályájának a zenéhez kötődő érintkezési pontjairól összegyűjtött adatokat. S ezek közül az érintkezési pontok közül is a leghangsúlyosabbak azok, melyek Berény Róbertet Bartók Bélához kapcsolták. Berény volt az első, aki a modern festészet eszközeivel készített portrét a modern muzsika óriásáról, Bartókról. A festő Berény az első világháború előtt a Nyugatban zenekritikákat írt, s mint ilyen több ízben az induló Bartók műveit is elemezte. Az I. C-moll vonósnégyes megszólaltatását éppen azért kértük Tátraiéktól, hogy felidézük Berénynek erről a quartettől írt elemzését.

A magyar művelődéstörténet legendás korszakának, az első világháború előtti évtizednek a kezdeményezései közül szinte naptári pontossággal egy időre esik az Új Magyar Zene Egyesület, az UMZE és a Nyolcak nyilvánosság elé lépése. Muzsikában, festészetben egyaránt akkor lép színre az újítók nemzedéke, a konvenciók, megalkuvások ellen kiálló tehetségek kicsi, de elszánt csapata, a XX. századi magyar kultúra forradalmárainak úttörő művek létrehozására hivatott gárdája. Maga Bartók Béla is megjelent a Nyolcak kiállításának megnyitására, s készen demonstrálta szolidaritását a korszerű piktúra iránt.

Kettejük összetartozását talán mégse a biográfiai véletlenek döntik el, hiszen előfordult, hogy azonos célért küzdő kortársak sohase találkoztak. Derkovits Gyula és József Attila például személyesen nem ismertek egymást. Berény Róbertben is azt szeretjük, amiért Bartók Béla lángoszlopként jelölte ki a magyar nép útját századunk egyetemes értékeinek a rendjében. A kifejező eszközök tisztasága, korszerűsége, a hivatás teljesítésével járó nehézségek vállalása, az érzelmek, gondolatok és a szakmai törvényszerűségek közötti szilárd egyensúly, az érzékek és a lélek mélyei között feszülő híd megszerkesztése, a humanitárius érzékenység skálájának kitágítása — mind kettőjükre jellemző, miként az elmúlt hat évtized valamennyi jelentős alkotójára. Berény Róbert töprengő, képépítő egyéniségéhez is csak az kerülhet igazán közel, aki meghallja a Bartók Bélához hasonló üzenetet, fogékonyvá válik a lényeg megértésére, s miközben érti a szépet az eszével, felizzanak az idegei is.

Pogány Ö. Gábor

Az utca művészete a kiállítóteremben

Lételeme, életfeltétele az utca: szédítő „karriert” futott be alig több, mint fél-század alatt, mióta az első plakátok — a kultúra hirdetői akkor — megjelentek. Politikusok s üzletemberek egyaránt felismerték a benne rejlő hatalmas lehetőségeket s új Maecenasként éltetőivé váltak a modern képzőművészet ez újjonon alakuló műfajának. Időről időre azonban megtér régi önmagához — s hol egy kiállítóteremben, hol egy

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17:
Telefon: 188-296, 188-307

Berényi Róbert
1966 DEC 17

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

...teset a ...
József szakmunkás vezetésével társadalmi munkában végezték el.

1027
— Hét új képpel gazdagodott a Rippl-Rónai Múzeum a napokban Berényi Róbert, Barcsay Jenő, Gadányi Jenő és Vass Elemér alkotásaiból. Az újonnan vásárolt képeket a jövő évben a múzeum új szerzeményeiből rendezett kiállításon mutatják be.

— Ittas garázdaság miatt és ...

1 napokat, élménybeszámolókat. 1

A beszámoló után megválasztották az öttagú vezetőséget. A csoport elnöke Szakonyi.

Csuka, ügykezelő társelnök.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.

Telefon: 188-296, 188-307

Berecz Judas
KELET-MAGYAR-
ORSZÁG

1967 FEB - 9

Kiállítás

Grafikai kiállítás nyílik
február 12-én, vasárnap
Berecz *Judas* és Soltész
Albert festőművészek mun-
káiból Nyíregyházán a TIT
Bessenyei klubjában.

1891

1891

1891

Berény Róbert

A sokoldalú Berény

A művész születésének 100. évfordulóján

MARKÁNS ARCÚ, gondolataiba merült férfi fordul felénk a festő 1906-ban készült, a Magyar Nemzeti Galéria állandó kiállításán látható *Szalmakalapos, könyves önarcképén*. A szellemi elmélyülés, a töprengő életbölcselet mellett kiapadhatatlan humor, társaságkedvelő életélvezet jellemezte mindvégig — ahogy Londonban élő leánya, Vera emlékezett nekem apjára. Sógorától, Ignostól kezdve a Kernstok

tétől ihletett újító szellemű festő-nemzedék tagjaként tartja számon. Pedig irt is! Elsők között tudósított a modern művészet eredményeiről a Nyugat folyóirat hasábjain. Élete a zenétől elválaszthatatlan volt. Ezt nemcsak Weiner Leóról és Bartók Béláról készített híres festményei tanúsítják, hanem saját zeneti tevékenysége is. 1919-ben, amikor — feleségével együtt — politikailag erősen exponálta magát, (gondoljunk csak *Fegyverbe!* szólító nagyerejű plakátjára), az emigrációba menekült, a muzsika felé fordult, sőt maga is komponált. Vonósnyégyesét saját közreműködésével előadták a berlini progresszív művészcsoporthoz, a *Novembergruppe* estélyén. Kint került Freud, a pszichoanalízis bűvöletébe, melynek legjobb képviselőit 1924-ben a salzburgi kongresszuson karikatúra mapában megörökítette (Székely-Kovács Olgával közösen).

FILMDÍSZLETTERVEZŐI tevékenysége Berlinből még sajnos ennyire sem ismert, pedig ott szövődött rövid szerelme Marlene Dietrichkel. Technikai problémák is érdekelték. Mint bravúros rajzoló, munkája könnyítésére alakította ki az első golyóstollat.

Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a századelő tudományos-művészeti fellendülésének igazi letéteményese volt. Ahogy a század első évtizedében Párizsból hozta magával az új festészeti eredményeket, húsz évvel később Berlinből hazatérve a plakátművészet megújítója lett. Gondoljunk csak a cigarettát reklámozó *Modiano*, vagy a gumikereket hirdető *Cordatic* plakátra, s mindarra, amit Bortnyik Sándorral együtt az 1920-as évek végén a reklám terén alkotott.

Ezeket a síkdekoratív törekvéseket a fényeffektusokkal teret komponáló természeti táj- és emberábrázolások váltották fel az 1930-as években, amikor a történelmi helyzethez alkalmazkodva egyre inkább a magán-szférába vonult vissza. A mindig is színre koncentráló festőnél az erőteljes ecsetvonásokat a halvány színek vattásan összemosódó, intim lírai — ahogy mondjuk posztnagybányai — egysége váltotta fel. Budapesten és közben Zebegényben élt, miatt lakását József Attilának adta át. Szőnyihez hasonlóan befejejtkezett a tájba, s a benne tevékenykedő emberek hangulatába.

ELLÁGYULT, erejét vesztette ebben az elvonultságban, mely azonban 1944-ben elégséges emberi menedéket nem nyújthatott. A Zugligetben bújva vészelte át a zsidóüldözés nehéz idejét, s 1945-ben az új élet lehetőségével élve ismét a közélet színterére lépett. Szívesen folytatta az 1915-ben, Városmajor utcai magániskolájában megkezdett oktatói tevékenységét, immár a Képzőművészeti Főiskolán. Ekként belekóstolt a hamarosan beköszönő szocreál korszakba is. 1953-ban hunyt el.

Berényi Róbert nemcsak atlédje volt a 20. század első fele sodró történelmi változásainak, hanem alkotói munkásságát sem függetlenítette attól. Életműve e korszak tanúságul szolgál, és sokrétűségében szól igazán a mához. A tanulságok könnyebben vonhatók lennének, ha legalább centenáriumián, a Magyar Nemzeti Galéria baráti köri estjén kívül kiállításon is újra szembe-sülhetnének műveivel.

Bajkay Éva

*

Berény Róbert születésének 100. évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepséget tartanak a művész sirjánál (Farkasréti temető, 21/1-es parcella) ma délelőtt 10 órakor.

Önarckép, 1912

vezette Nyolcakon át, Lesznai Annán, Ottlik Gézán keresztül vezet a sor József Attiláig, Szőnyi Istvánig, hogy baráti körébe csak egy kis betekintést nyújtsunk.

A nagyközönség mindmáig egyoldalúan a századelején Párizsban tanult és a *Vadák* művésze-

ogadta
a Tisza
reste fe
zót fog
László
A KB
számoló
pártbiz
vezetek

Haték

(MTI)
SZOT e
nak, a
Kamara
Szaksze
csa és a
megbesz
szerveze
időszerű

ték a jelenlegi gazdasági helyzet és véleményt cseréltek a szükséges teendőkről. Egyetértettek abban, hogy alapvető fontosságú a gazdasági célkitűzések maradéktalan teljesítése, mivel csak így teremthetők meg a feltételek a dolgozók élet- és munkafeltételeinek javításához. Ennek érdekében elengedhetetlennek tartják a hatékonyság társadalmi méretű növelését, a vállalati mozgástér bővítését. A két társadalmi szerv törekszik egymás

lalatirányítási rendszer működési tapasztalatainak értékelésére. A két szervezetnek a jövőben erősíteni kell a vállalati kollektívák és a vállalatvezetés érdekképviselését annak érdekében, hogy tevékenységük összhangba kerüljön a velük szemben támasztott követelményekkel. A két társadalmi szerv vezetői megállapodtak abban, hogy megbeszéléseiket rendszeressé teszik, a munkakapcsolatot pedig központi, ágazati és területi szinten egyaránt szorosabbá fűzik.

Fényképek, makettek, tervrajzok

Épületgépészeti kiállítás

(MTI) Az Országos Műemléki Felügyelőség székházában kedden Somogyi László építésügyi és városfejlesztési miniszter megnyitotta a 100 éves a magyar épületgépészeti szerelőipar című kiállítást, amely az iparág fejlődéséről ad történeti áttekintést. Elmondta, hogy az épületekben ennek az iparágban a szakemberei gondoskodnak legközvetlenebbül a lakások komfortjáról. A felszabadu-

tást, amely az iparág fejlődéséről ad történeti áttekintést. Elmondta, hogy az épületekben ennek az iparágban a szakemberei gondoskodnak legközvetlenebbül a lakások komfortjáról. A felszabadu-

— ezek szorongást, lesunytságot lelkiismeretet telepítenek magukra csak körömfeketényi, afféle...
— abból is megalapítják a maguk...
Kis kiváltságokkal, cseppnyi...
galmakkal fenyegetnek, intrin...
nek meg kell keseríteni az élet...
ben; jobban lavíroznak egy po...
pát az Óceánon. Megosztanak...
agyafúrt császárok, függőségi...
fütyülhetne rájuk, s már-már...
ná őket. Javukra fordítják az...
ébresztenek, mert fegyverker...
kerüljük őket, és ezért megke...
szoritáshoz, mert tudják: az é...
kovácsolnak abból is, hogy i...
való hadviselést — ők a tiszte...
szélhámosai és haszonélvezői...
pont kellett volna, hogy kimoz...
kik elegendő a legkisebb ell...
sunk, és megvetik lábukat a f...
Voltaképpen szégyenkezniür...
kit megosztani, kin uralkodn...
gyűjtik össze minden erejüket

Berény Róbert

1924

Berény Róbert: Zebegényi táj. 1940

szakban lesz ismét enet-
ségünk arra, hogy egészség-
ügyieknek szövetkezeti lakást
biztosíthassunk.

Építési kölcsönt ad a KISZ

Hozzászólás a „Társasház — akadé-
miai” című cikkhez

A bajai kórház szakszerve-
zeti bizottságának javaslata-
ra a szakszervezeti tanács
és az igazgatóság egyetérté-
sével a kórházi orvosi külön-
díjak egy részét, melyet a kór-
házi orvosok közösségi cé-
lokra engedtek át, öt olyan
ápolónő kapta, aki részt vesz

a KISZ lakás

Ez személyenként 10 ezer fo-
rint kamatmentes — három
év alatt visszafizetendő —
kölcsönt jelent. A kb 50 ezer
forintot minden évben ily
módon bocsátják az építető
dolgozóink rendelkezésére.

Tóth Istvánné
szb-titkár

EGÉSZSÉGÜGYI
DOLGOZÓ

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

(steril csoma

Szállít kompl
egységeket.

Kórháztervezési és sz

EGY KÜLÖNÖSEN JÓ
STÍLUSÚ TANULMÁNY al-
címébe háromszor egymás
után belegyömöszölte a szer-
zője a „szül” szót. elrettentő

„Szülőintézetben született

Berény Róbert

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

1904 SZEPT. 27.

1021

Október 4-én kezdődik a múzeumi hónap

Mint minden évben, az idén is októberben kerül sor a múzeumi hónap megrendezésére. Az ünnepélyes megnyitás október 4-én, vasárnap délelőtt fél 12-kor lesz a Móra Ferenc Múzeum központi épületében. Ekkor nyitják meg a múzeum aranykincseit bemutató kiállítást. Az értékes gyűjteményről dr. Bálint Alajos, a múzeum igazgatója tart előadást.

Október 11-én nagyszabású **Felszabadulási Kiállítás** nyílik a Horváth Mihály utcai képtárban. A kiállítás anya-

ga 20 éves fejlődésünkkel foglalkozik. A kiállítást dr. Csongor Győző tudományos kutató rendezi. Ugyancsak 11-én nyílik meg a múzeumban a **Berény Róbert emlékkiállítása** a Magyar Nemzeti Galéria rendezésében.

Ezenfelül népszerűsítő és elemző előadások egész sorával igyekeznek a művészet és a kultúra kincseit átadni a hallgatóságnak a múzeumi hónap idején a múzeum munkatársai. Az előadások többek között foglalkoznak Szeged képzőművészetével, a múzeum és a népművelés kapcsolatával, a környék népiéletével, Szeged és a magyar irodalom kapcsolatával, a Tisza élővilágával.

NB III-as rangadó Ú

A mai szegedi nemzetközi öregfiú motocross-viadal ebben a Sándor sportágban az év legnagyobb véd, Sz hazai versenye lesz. Európa mezővé és Amerika legjobb terep- SZAK- motorosai indulnak. A 250 pálya, kcm-eseknél és az 500 kcm- Kosá eseknél is két-két tizenkét mérkői körös futamot indítanak. A tásért, Rókusi Tornacsarnok, verseny 11 órától fél 2-ig 9 óra. tart.

A délutáni ökölvívó-mérkőzésen az NDK elsőosztályú bajnokságának második helyezettje méri össze tudását a Szegedi Dózsa megerősített legénységével. Ugyancsak érdekesnek ígérkezik az UTC—Martfű NB III-as labdarúgó-rangadó is, amelyet ma játszanak Újszegen.

A mai érdekesebb sportesemények a következők:

Labdarúgás. NB III: UTC

Martfű Újszeged, fél 4

öregfiú
Sándor
véd, Sz
mezővé
SZAK-
pálya,
Kosá

mérkői
tásért, Rókusi Tornacsarnok,
9 óra.

Motorsport. Nemzetközi motocross-verseny, repülőtéri pálya, 11 óra.

Ökölvívás. Nemzetközi mérkőzés: Sz. Dózsa—Turbina Erfurt, Rókusi Tornacsarnok, 5 óra.

Röplabda. NB I női: Sz. Kender—Budapesti VSC, Kisstadion, fél 10.

Teke. NB I női: Sz. Ken-

1980. VII. 16. Vasvár 15.05 /Áné/.

Uj. Kénci --- Zenei könyvekről. Raics István olvassa fel irását.

újság

- A két kíséző írás Veszprémi Lili bevezetője és Máté Miklósné utószava tulajdonképpen minden lényegeset elmond korábbi évtizedeink kiváló zongorapedagógusáról Varró Margitról. Akinek tanulmányok, előadások, vissza emlékezések címmel most megjelent könyvecskéje a ma is jórészt érvényes pedagógiai elveket és gyakorlatot teszi közkinccsé, Zeneműkiadónk jóvoltából.

Varró Margit Szendi Árpád egykori növendékeként a liszti pedagógiát vitte tovább. Hiszen tanára Liszt Ferenc tanítványainak köréhez tartozott. Az ember művész lehet úgy is, hogy a zene szeretetét a tanári szobából, nem pedig a pódiumról árasztja. Így foglalja össze egy magnószalagon rögzített Amerikából küldött üzenetben élete végső tanulságát Varró Margit, aki nemzedéki társa volt Bartóknak és Dohnányinak. És Bartóknak még ezen felül a Mikrokozmosz komponálása idején technikai tanácsadója is. E mesterek központi helyet foglalnak el Varró munkájában és szemléletében. Finom gyermeklélektani megfigyeléseit sem halványították el az évtizedek. Hatásuk nyilván e könyvecské révén is újból erősödik. Mint az az atmoszféra, amelyben az elgondolások születtek. Weiner Leó, Berény Róbert, Reiner Frigyes, Füst Milán, Kantner Lajos, Kabos Ilonka, Kozma Lajos és a Freudhoz különösen közelálló magyar analitikus Ferenczi Sándor serkentő szellemvilága.

Máté Miklósné inspiráltan summázza mit köszönhet a mai zene-pedagógia Varró Margitnak. Nos, mindenekelőtt a nevelés hitével és eredményességébe vetett bizalommal telített légkört, a gyakorlatból és elsősorban a gyermeklélek ismeretéből leszűrt elméletet, amely sosem volt öncélú. Minden lépésp próbálással a zene ügyét kívánta szolgálni, és megszerettetni.

Berény Róbert,

Vasvár-díjas fell. és prófikus
művész

MAGYARORSZÁG KIRAKATA

**Ezüst és arany
estélyi cipők**

**Münchengrätzi
cipőgyár Rt.**

IV., Kossuth Lajos u. 15

**Mindenasztalra
valódi ezüstöt!**

HENGER ANTAL ezüstárúgyár
IV., Dalmady u. 3

**LEGÜJABB
3-soros
TEKLA GYÖNGY 10 P**

"Jolie"-nál
Kigyó u. 4-6.

A különleges ajándékok háza

**TORONTÁLI
SZÖNYEGET**

vegyen közvetlen a készítőnél

**"Nagykunsági
Háziszövőipar"**

Dávid Mór és Társai cégnél

VII., Király ucca 1. szám

Fiók lerakat VII., Erzsébet körút 17
AZ EST-tel szemben

**Kombinált
bútor**

újdonságok

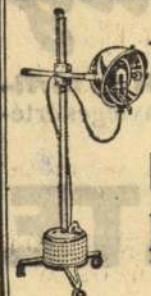
Nagy Zsigmond, Lázár u. 3 (egész hársban). Stíl-
és antik lakberendezések is nagyválasztékban

KÖLCSÖNZÖK

**Kvarclámpát
Hőlégfürdőt
Sollux stb.**

Betegápolási cikkek!

KEMÉNY orvosi
műszerész
Teréz körút 50. Tel. 16-7-72
Podmaniczky uccánál

Divatos új férfi
KEMÉNYKALAP
béléssel P **5.50**

Tisztítást és alakítást
olcsón vállalok!

POLGÁR

WESSELÉNYI UCCA 55.
Baptista-templom mellett

**Leghasznosabb
ajándék**

kávé és tea

Keszlernél

VI., Teréz körút 56

**Nagyságos
Asszonyom!**

Ha szeretne
szép kabátot olcsó ár-
ban, úgy keresse fel a

Nemzeti Nagyaruházat

Király ucca 7. Cimre ügyelni!

MEGNYÍLT

**a Pécsi-Mecseki
Vaj-és Sajtház**

Lipót körút 5. szám alatt.

Kérjük, győződjön meg egy vásá-
rálással árunk kitűnő minőségéről
és áraink olcsóságáról, hisz-
szük, hogy állandó vevőnk marad.

**Foteleket,
székeket,
rekamiékat**

közvetlen a készítőtől szerezze be

Magyar Bőrszékkipar

V., Mérleg ucca 4. Tel. 81-0-56

Javításokat szakszerűen olcsón eszközölünk

KOVÁCS

BÚTORCSARNOK

Üllői út 30

Modern és stíl műbúto-
rok nagy választékban.
Fizetési kedvezmény!

Saját üzem!

MATLEKOVITS SÁNDOR

Írta: Éber Antal

Tíz esztendeje van ma annak, hogy kidőlt sorainkból a magyar közgazdasági tudomány és gazdaságpolitika pótolhatatlan és felejthetetlen mestere: Matlekovits Sándor.

Tragikus végzése a sorsnak, hogy éppen akkor hiányzik közülünk, amikor a legnagyobb szükség volna az ő tehetségére, az ő tudására, az ő tapasztalataira, az ő harcosságra, az ő bátorságára, az ő harcos egyéniségére abban a nehéz küzdelemben, amelyet a gazdasági szabadság védelmében folytatunk előítéletekkel, politikai kényelmességgel, néha tudatlansággal szemben. Felejthetetlen a Magyar Vámpolitikai Központ 1917. évi közgyűlésén tartott beszéde, amelyben a vámpreferenciák alapján Németországgal kötendő kereskedelmi szerződés gondolata ellen és a legtöbb kedvezmény elvőnek fentartása mellett szállt síkra. Ekkor mondta, hogy azokat az írókat, akik az ilyen gazdasági visszaesést jelentő tervek mellett foglalnak állást, három csoportba osztja. Az elsőbe tartoznak a szentimentálisok, a másodikba a naivok, a harmadikba a tudátlanosok. Mai gazdaságpolitikai harcainkban is bőségesen látjuk képviselve mind a három csoportot. Bár ma is szembeszegülne írásaikkal és beszédekkel a Matlekovits tudása és gyilkos ironiája!

Amikor 1922-ben a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében 80 éves születésnapját ünnepeltük, a számos üdvözlőbeszéd után szót kért maga Matlekovits. A közgazdasági elméletre és a praxisra tapasztalataira egyaránt támaszkodó klasszikus beszédben ezekkel a szavakkal tett újabb hitvallást egész életének vezető elve mellett: *"A gazdasági liberalizmus az egyén szabad elhatározásának érvényesülése, a szabadság, ez volt közgazdasági működésem vezérvonalja."*

Valóban ez volt vezérvonalja és

ettől a vezérvonalától nem tért el soha, semmiféle körülmények között. Ez a vezérvonal irányította azt a merész, csülhetetlen értékű tevékenységet is, amelyet mint gyakorlati vámpolitikus és mint a vámpolitika tudományának nemzetközileg elismert tekintélye kifejtett. Izig-veig szabadkedeskedő volt. Tudománya meggyőződéssel és politikai működése gazdag tapasztalataival. *"Gazdasági életünk egyik sarkköve, a szabadság, csak úgy fog továbbra is áldásos hatásával előnyünkre lenni, — mondotta egyik tünepi beszédében — ha nem az elzárkózás, hanem a nemzetközi forgalom fejlesztése lesz vámpolitikánk célja."*

Szellemi nagyságát semmi sem bizonyítja jobban, mint az, amire Apponyi Albert gróf mutatott rá 1922-ben tartott, Matlekovitsot ünneplő győnyörű beszédében: *liberalizmusát a szociális érzék melegeitette.* Irizott az államhatalomnak beavatkozásától a gazdasági életbe, követelte a piac szabadságát, küzdött a túlzott vámvédelem ellen, de síkra szállt a munkásság társadalmi érdekéért, kívánta az állam közreműködését a szegényügy megoldása körül. Állandóan küzdött azért, hogy a nép gazdasági ütőerejét úgy a mezőgazdaság, mint az ipar és kereskedelem terén a szakértés fejlesztésével mozdítsuk elő.

Nagy ember volt. Azoknak a nagy embereknek a fajtájából, akik úgy meg vannak igazságukról győződve, hogy abból semmit sem engednek és ezért nem tudnak népszerűvé válni. Igaza van Gaál Jenőnek Matlekovitsról tartott emlékbeszédében, hogy ez a nagy ember nem volt a szerencse fia. Nem tudott karriert csinálni. Amíg élt, évtizedeken át nem engedték a hatalomhoz. Most, tíz évvel a halála után, kezdünk annak a tudatára ébredni, mit bírtunk és mit veszítettünk benne.

Színházjegyirodánk jövő heti kedvezményes előadásai

Rendkívül érdekes színházjegyirodánk jövőheti kedvezményes előadásainak műsora. Szereztünk jegyet a *Nagy szerelem* 50-ik előadásához, mely egyúttal a nagysikerű darab utolsó előtti esti előadása lesz *Darvas Lili* felléptével, a Fővárosi Orfeum új nagy hírű műsorához, melynek központjában a *Hollywoodi trió* áll, továbbá a Royal Színház *Csak egy szavába kerül* című új vígjátékához. Jegy kapható ezenkívül a Magyar Színház nagysikerű darabjához, *Az Úr katonái*-hoz, a Belvárosi Színházba, a táblás házakat vonzó *Zilahy*-darabhoz az *Urilány*-hoz, a pestisínházi nagysikerű *Erettségi*-hez, a Városi Színházba a szépenéző *Bécsi tavasz* című operetthez és pénteken a *Zsidónő*-hoz.

Adunk jegyet rendkívül olcsó áron a *Hawaii rózsájá*-hoz a Király Színházba; továbbá a vidám *Kontusovkák*-hoz az Andrassy-úti Színházba, a zsúfolt házakat vonzó *Budapest-Wien*-hez a Kamara Színházba, a Terézkörúti Színház *Kacagó december* című új műsorához, a Bethlentéri Színház izgalmas darabjához, a *Tízperces alibi*-hez és a Komédia Kabaré mulatságos műsorához.

Jegyirodánk árusít jegyeket a *Kövesy-vár Monstre kabaré* előadásához, amely jövő vasárnap 5 $\frac{1}{2}$ órakor lesz a Zeneakadémián.

Berény Róbert kiállítása Fränkelnél

A kiállítási terem ajtaján kívül még valami láthatatlan falon is átlépünk, amikor Berény Róbert képei elé érkezünk. Prózái és nyers mindennapjainkat határozottan magunk mögött hagyjuk és különös szűrőn át különös síkra vetített képét látjuk. Mi ez a szűrő, ami letompítja a külső zajt, mélyen zengő egységbe foglal minden színt. Az igazi művész látása — persze, de ez (éppen Berénynél) annyi mindenből tevődik össze, olyan komplikált. Van benne nemes, férfias líra és sok emberség, érzékenység a világ dolgai felé és tiszta kultúra és még sok minden az elemehetetlen ösztönön és tehetségen kívül.

És még valamit érzünk. Valami olyat, hogy ez a művész csakis ebben a korban, ezekben az évtizedekben szólalhatott meg, 40-50 évvel ezelőtt, ha véletlenül akkor él, néma maradt volna. Talán kereskedő lett volna, vagy vidéki erdősz. Ma egyik legjellemzőbb, vezető művésze a magyar piktúrának, bár lázas, zavaros, nyugtalan életünk mögött a nagy nyugalmat, rendet érzi már. Talán ez esik — tudat alatt — különösen jól új képei kiállításán.

(m-i)

A Széchenyi-gyógyfürdő

tisztasági fürdői

a legnagyobb kényelmet nyújtják!

I. és II. osztályú gőz- és kád-fürdők. Forrólég- és gőzkamrák. Különböző zuhanók. Kényelmes pihenő-
ágyak. Szakképzett masszörök. Kéz- és lábápolás. Uri és női fodrászat.
Az I. oszt. női gőzfürdőben magas színvonalon álló kozmetikai intézet.

A fürdő a földalatti villamos végállomásánál fekszik, közvetlenül elérhető a 44-es és 25-ös villamossal is.

Levelesláda

Audiatu et altera pars

Tisztelt Szerkesztő úr! Tizenkettőt üt az óra. A fogtechnikusok minden komoly ok nélküli harcra a fogorvosok ellen hamarosan véget ér, mert a parlament tudja, hogy egyetlen dolgozni akaró fogtechnikus kenyerét sem akarja senki elvenni. Kár is volt ezt a hangulatkeltő frázist a közvéleménybe bevetni, mert ezzel a valótlán beállítással csak elmérgesítették a technikusok helyzetét. Kétségtelen, hogy orvosnyomor van és bizonyos, hogy ha ezen segít valamit az új törvény, akkor azzal a technikusokon is segít, mert a technikus ezután is megkapja munkája díját. A törvény az 1911-ben vizsgázott technikusok jogait nem esorbitja, de útját állja annak, hogy a csak szakipari tudással rendelkezők kivigyék a fogorvosok szájából a kenyeret.

A fogorvosi szakképzést a kultusz-kormány egyébként is fokozni akarja azzal, hogy az eddigi egy év helyett három évig tartson a külön tanfolyam, annak hallgatását kötelezővé teszik és a fogorvoslás szigorlati tárgy lesz. A fogorvost kötelezik a technikai tudás megszerzésére is, mint ahogy a gépészmérnököt felküldik a mozdonyra, ahol nem fűt, de megtanulja, hogyan kell fűteni. A suszter tehát maradjon a kaptafájánál.

A fogtechnikus maradjon ezután is csak fogtechnikus, aki a mesterségében képezze magát tovább és ne akarjon »doktor úr« lenni, aki csak rendel és az alkalmazottaival dolgozat.

Soraim szíves közlését kérve és köszönve, maradok Szerkesztő úr készséges tisztelője

B. C. J. dr., fogorvos

(Kutyadivat-revü.) A Magyar Egyenlőség Országos Egyesületének Airedale-terrier szakosztálya december negyedikén délután 5 órakor műsoros kutyadivat-revüt rendez a Bristol szálló halljában. A műsor keretében Solyom Janka szerepel.

(Küldöttség a főkapitánynál a Teleki tér rendezése ügyében.) A Teleki téri öszeresek és egyéb árusok Fábán Béla országgyűlési képviselő és Vitéz Aladár fővárosi bizottsági tag vezetésével megjelentek Ferencczy Tibor főkapitánynál: a Teleki tér árusai ügyeinek rendezését, az öszerespiacra három főre leszállított rendőri kirendeltség tiz főre való felemelését, a térnek és környékének az orszádkától, üzerektől való megtisztítását, két-három főnyi detektív-kirendeltség felállítását, a fővárosban jogtalanul házaló egyéneknek szigorú ellenőrzését, a téren tartózkodó munkanélküli kubikosok elhelyezését kérték.

(Szt. Richn.) Kispesten a Kossuth Lajos uca 148. számú házban Kállai Sándor 31 éves géplakatos szombaton hajnalban szt. Richnnel megmérgezte magát. Mire a mentők a helyszínre érkeztek, az öngyilkos már halott volt. Rendőri vizsgálat indult.

Sorozatos merényletek nők ellen Csikágóban

Rémület egész városrészekben
A rendőrség átszervezését követeli a sajtó

Csikágó, november 30.

(A Magyarország alkalmi tudósítójától.) Két hónap óta oly gyakoriakká váltak Csikágóban a nők ellen intézett merényletek, hogy egyes városrészekben általános rémület uralkodik. Ha leszáll az este, a nők férfi kísérete nélkül nem mernek kimenni az utcára és a lakásokban elővigyázati intézkedéseket tesznek, hogy idegenek be ne hatolhassanak.

A legutóbbi ilyenfajta bűncselekmény, amely Csikágóban történt, elég különös körülmények között folyt le. Egy revolveres férfi behatolt egy szállodai szobába, ahol két nő tartózkodott. Dróttal összekötözte és egy szíjjal megkötözte őket, azután az egyik erőszakot követelt el. A rendőrség letartóztatott egy gyanús embert, akiről azt hiszik, hogy több, eddig felderítetlen merényletben bűnös.

Szeptemberben kezdődött a merényletek sorozata. Egy házaspár, amely este tizen-

egy órakor ment haza, idegent talált a lakásban, aki revolvért fogott rájuk. A férjet egy székhez kötözte, azután az asszonyt megkötözték, lehúzta 250 dollár értékű gyűrűjét és eltávozott, de bejelentette, hogy időnként újra látogatást fog tenni.

Néhány nappal később megtámadtak és kegyetlenül megverték egy nőt, aki munkába ment a koraregeli órákban. Azóta napirenden vannak az ilyen merényletek. Az áldozatokat gyakran ki is rabolták.

A csikágói újságok a merénylettekkel kapcsolatban arról panaszkodnak, hogy a város 500 négyzetkilométer területre terjed és 3.500.000 lakossal rendelkezik, de csak 8000 detektívje és 6000 rendőrije van. Egész városnegyedek állnak gyakran rendőr nélkül. Arra hivatkoznak az újságok, hogy ha az útkereszteződésnél nem volna közlekedési rendőrök, egyáltalán nem lehetne észrevenni, hogy rendőrség is van Csikágóban. Követelik, hogy a város nagyságának és fontosságának megfelelő rendőrséget szervezzenek.

(Két új német tengernagy.) Kielet távirat szerint Förster ellentengernagyot, a kielet vízekén áldomásozó német hajóraj parancsnokát és Albrecht ellentengernagyot, a kelet-tengeri hajóraj parancsnokát december 1-ével tengernaggyá nevezték ki.

(A halálba menekült a bántalmazások miatt.) Kovács Mária 21 éves háztartási alkalmazott a Bálvány uca 5. számú ház harmadik emeletéről tegnap délután leugrott. A mentők a Rókusba vitték. Őt búcsúlevelet írt, egyet a rendőrségnek. Ebben elmondja, hogy alkalmaztatási helyén ütötték-verték, posztolták. Nem tudja túlélni a szégyent, a halálba menekül. »Egy kipofozott cselédlány« így írta alá a rendőrséghez intézett búcsúlevelét. A rendőrség nyomozást indított az öngyilkosság előzményeinek felderítésére véget.

(A német sajtó közheljei.) Frick német birodalmi belügyminiszter beszédet tartott a sajtóról. Többek közt ezeket mondta:

Bizonyos, hogy a nemzeti szocialisták hatalomrajutása után nem lett könnyebb a német sajtó feladata. De azért, épúgy, mint azelőtt, még mindig »a negyedik hatalom« marad. És ha a sajtó elnémitéséről beszélnek, ha szemérvetik, hogy egyhangú és unalmas, csak ezt válaszolhatom: a német sajtó mai állapota még mindig ideális az 1933 január 30-ika előtti állapothoz képest. De azért az aggodalom, hogy sajtónk túlságosan sok közhellyel uolgczik, nem egészen alaptalan és ennek következtében fennáll a veszedelem, hogy elveszti az olvasókra gyakorolt vonzóerejét. Ezt a veszedelemet el kell kerülni.

x László és Fekete (IV., Petőfi Sándor uca 14-16., főpostával szemben) mai hirdetésében nincsenek áruk. A vásárlókörözés tájékoztatására azonban közöljük, hogy az őszi és tavaszi idényről visszamaradt, de a divát kívánalmainak minden tekintetben megfelelő, elsőrendű minőségű angol, francia és hazai 130-140 cm széles ruhakelmék 5.90, 7.50, 9.80 pengős, 140 cm széles köpeny- és kosztümszövetek 7.50, 9.80, 15.80 pengős ársorokban, ajándékoókra is kiválóan alkalmas 70-90 cm széles ruhászövetek, bársonyok értéküknél jóval alacsonyabb áron kerülnek eladásra.

DOXA a tökéletes SVÁJCI ÓRA
Ügyeljen az ólomplombára!

Angol, amerikai és olasz
modellek után készült
téli
férfiruházati
újdonságok
és nemes szőrmeből
készült
BUNDÁK
óriási választékban
kaphatók.
Fiúruhák!!
SCHNUR HENRIK
angol úriszabósága és különleges
készítményű férfiruházásában
VIII, Rákóczi út 15. szám

(A margithídi aluljáró forgalma.) A kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium a Margithíd pesti hídfőjénél megépült gyalogos aluljáróban forgalomszámoló közegeket állított fel akkor, amikor a Beszár a Margithíd hídfőjénél lévő villamosmegállókat a Hollán uca, illetve a Falk Miksa uca sarkára helyezte át. Ennek a forgalomszámolásnak eredménye — dacára annak, hogy a villamosmegállókat az említett két sarokra helyezték — naponta 22-28.000 ember. Ez a szám lényegesen emelkedne, ha a villamosmegállók közelebb lennének.

(Alkotmányvédő gengszterek.) Hét amerikai gengszter, akit az emberrablás büntetéséről rendelkező úgynevezett Lindbergh-törvény alapján elfűttek, fellebbezéssel fordult a legfelsőbb bírósághoz. Azt állítják, hogy a törvény az alkotmányba ütközik. A legfelsőbb bíróság a fellebbezés következtében ebből a szempontból vizsgálat alá fogja venni a Lindbergh-törvényt.

(Egy bírósági titkár idegtragédiája.) Láng Tibor bírósági titkár mint gyógyultat nemrégiben elbocsátották a lipótmézsei elmeorvóintézetből. Egyik rokonánál, Borza Jánosnál szállt meg a Keve uca 7875. hrsz. alatti házban. Király János magán-tisztviselő kíséretében tegnap délután sétálni ment Láng Tibor. Bebarangolták a nyugati hegyvidéket, Pomázig jutottak. Itt feltűnően idegesen viselkedett Láng, Király ezért egy üzletből a mentőkért telefonált. Amíg az üzletben járt, Láng eltűnt és nem került elő.

(Naponta három esata.) A charbin Harbeim Nisi Nisi írja: A Sangari patak völgye Mandzuriának legtermékenyebb vidéke. Ennek köszönhető, hogy a banditák, akik a mandu paradíszot pusztítják, elsősorban erre a vidékre vetették rá magukat. A büntető expedíciók ellenére, amelyeket a japánok szerveznek, olyan vérengzést visznek véghez a banditák, mint a kiéhezett leopárdok. Sata tábornok, a Sangari patak környékén tartózkodó japán csapatok parancsnoka kijelentette, hogy napjában átlag három csatát szottak megvívni a katonák a banditákkal.

Nem mese, hanem valóság
hogy áraink minden eddiginél alacsonyabbak.
Már most vásároljon tehát, mert a legjobb minőségű női és férfiszövetek, selyem, műselyem és mosóanyagok tényleges értéküknél jóval olcsóbb áron kerülnek eladásra.

LÁSZLÓ és FEKETE
IV., PETŐFI SÁNDOR UCA 14-16

65-İK
JÓTEKONYCÉLŰ M. KIR. ÁLLAMI

SORSJÁTÉK
Főnyeremény:
40.000
pengő, azonkívül
20.000
pengő

Egész sorsjegy ára **3** pengő
Fél sorsjegy ára **1 1/2** pengő

10.000, több 5000, 2500, 2000, 1000 P stb. stb.
Összesen **17.000** különböző nyeremény, melyek mind készpénzben fizetettnek ill.

Barany Robert

1963 JUN 24
1021

A magyar piktúra seregszemléje a Nemzeti Galériában

Magánosok gyűjteményei — Mikor látható a Csontváry-kiállítás Pesten?

Két új képzőművészeti kiállítás nyílt meg a hét végén a Nemzeti Galéria rendezésében: szombaton délben a *Múcsarnokban Jobbágyi Gaiger Miklós* emlékkiállítás, vasárnap délben pedig *Veszprémben Erdei Dezső* szobrászművész kiállítása.

A Nemzeti Galéria további, nyár végi, őszi és téli tervei között is egész sor széles körű érdeklődésre számot tartó kiállítás megrendezése szerepel. A jövő héten nyílik meg *Keszthelyen a Balaton a festészetben* című kiállítás, Szegeden pedig az eddig a Nemzeti Galériában kiállított *Nagybánydi festők* című tárlat várja a látogatókat. A közeljövő legérdekesebbnek ígérkező kiállítása kétségkívül a hónap végén, vagy a jövő hónap elején a Galéria Kossuth Lajos téri kiállítási termeiben megnyitásra kerülő *XX. századi magyar művek budapesti múgyűjteményekből* című bemutató. Magános műgyűjtők száznainak képeiből válogatták a rendezők a kiállítás anyagát, amely a nagybányaiaktól az alföldieken át, a mai mesteremzedékig mutatja be a XX. századi magyar képzőművészet legjobb alkotásait. Többek között *Ferenczy Károly, Hollósy Simon, Mednyánszky, Rippl-Rónai, Aba Novák, Nagy István, Nagy Balogh János, Tornyai, Koszta, Gulácsy, Csontváry, Kerustock Károly, Szőnyi István, Czöbel Béla, Bernáth Aurél* legjobb festményei, *Ferenczy Béni, Medgyesi Ferenc* szobrai kerülnek kiállításra. A bemutató anyagának jó része eddig egyáltalán nem, vagy csak igen ritkán szerepelt a nagyközönség előtt, így érthető a képzőművészet barátainak nagy érdeklődése. Külön érdekessége lesz a kiállításnak a közönség által elsősorban forradalmi plakátjairól ismert proletárfestő, *Uitz Béla* alig ismert, remek festményeinek bemutatása, vagy a másik „elfelejtett” mester: *Gadányi Jenő* számos, nagyszerű festményének kiállítása.

A Galéria következő, az őszel megnyíló tárlata is a közönség régi kívánságának tesz eleget: a kissé elfelejtett, de Szőnyivel úgyszólván egyenrangú mester, *Berény Róbert* nagyszabású, gyűjteményes kiállítását rendezik meg. A Szőnyi István gyűjteményes emlékkiállítás anyaga a héten indul Berlinbe, ahol érdeklődéssel várt tárlaton mutatják be a kiemelkedő magyar festő műveit. A tárlat anyagát novemberben hozzák majd haza, s néhány további képpel kiegészítve, decemberben nyitják meg a Nemzeti Galériában a *Szőnyi István gyűjteményes emlékkiállítását*.

Az előzetes tervek szerint még ebben az évben megnyílt volna, technikai problémák miatt azonban a jövő év elejére toródik el a *Magyar romantika festészetének* gazdag kiállítása. A költő *Kisfaludy Károly* műveitől — aki egyben az egyik legelső magyar romantikus festő is volt —, *Gyárfás Jenő, Madarász Viktor* festményein, *Rudnay Gyula* kuruc-képein át mutatja majd be ez a számos képet felsorakoztató tárlat a magyar romantikus festészet gazdag forradalmi, haladó vonásait is.

A pillanatnyilag legnépszerűbb magyar tárlat, a *Csontváry-kiállítás* budapesti bemutatásáról is folynak már az előzetes tárgyalások. Brüsszel, Belgrád után most a székesfehérvári múzeum modern Csók-terme adott otthont a kiállításnak, s a szerződés értelmében ez év végéig ott is marad a tárlat anyaga. A legközelebbi bemutató helyét azonban nagyon megfontoltan kell kijelölni, mert a nagyértékű képeknek erősen árt a gyakori szállítás. Problémát okoz, hogy a hatalmas méretű vásznaknak nehéz megfelelő, tágas kiállítási termet találni; a Nemzeti Galériának például egyetlen helyisége sem alkalmas egy Csontváry-kiállítás megrendezésére. Végleges otthonra a Galéria új, várbeli kiállítótermében találnak majd a képek, de az illetékesek gondolkodnak azon, hogyan lehetne addig is, a Múcsarnok különböző problémáinak megoldása után ott, vagy másutt

már a jövő évben is bemutatni a fővárosi közönségnek a világszerte nagy sikert aratott tárlat anyagát. Jó volna mielőbb megkeresni a megoldást, mivel Székesfehérvár ugyan nem esik túl messze Budapesttől, de a festmények méltó kiállítási helye mégiscsak a főváros.

Végül nagy jelentőségű tárgyalásokat folytat a Nemzeti

Galéria egy XX. századi magyar grafikai és kisplasztikai kiállítás külföldi „körutaztatásáról”, mivel köztudomású, hogy a magyar képzőművészet elsősorban ezekben a műfajokban állja legjobban a versenyt a világszínvonalal. A gazdag és érdekes összeállítás első állomása előreláthatólag a prágai Magyar Kultúra kiállítóterme lesz a jövő év elején.

Zs. L.

Indiai küldöttség érkezett hazánkba

Az Országos Béketanács meghívására vasárnap hazánkba érkezett az Indiai Jóléti Bizottság öt tagú küldöttsége *Diwan Chaman Lal* vezetésével. A delegációt *Szakasits Árpád*, a Béke-Világ tanács Irodájának tagja, az Országos Béketanács elnöke, *Dóra János*, a Hazafias Népfőnt budapesti bizottságának titkára, és az Országos Béketanács több vezető munkatársa, valamint az indiai nagykövetség képviselői fogadták.

A nő

Az első női úrrepülő híre, amellyel egyenlőségüket követelik jogban, a világ nagy ügyeinek intézésében. A világ hajók gyors keringése által leszűkül, problémái tömörülnek, a megoldandó kérdések kevésbé viselik el a halasztást, az első női úrrepülő tette pedig tovább növelte a nők, anyák és lányok jogát és felelősségét a döntő kérdések megoldásában.

Ma már sehol nem lehet kétségbe vonni, hogy a nők tevékenysége egyenértékű a férfiakéval s minden amellyel szólnak, hogy jogokban is egyenrangúak legyenek a férfiakkal. Felelősségük pedig tán még nagyobb is. Ők a mai nemzedék anyái, a jövő generáció szülői és nevelői; az ő gyermekeik ostromolják tovább a világűr, s veszik talán birtokukba a távoli bolygókat. A nőknek és gyermekeiknek oroszlánrészt kell vállalniok itt a földön a béke biztosításában, abban, hogy a háború helyett napfény, boldogság és jólét legyen az egész világon.

Új erővel és öntudattal tanácskoznak hétfőtől kezdve Moszkvában az V. Nemzetközi Nőkongresszus a világ minden részéből összesereglett nők (akik között első ízben lesznek ott az Egyesült Államok női küldöttei is), és megbeszélnek

sági és szociális haladás, az úra terjedése érdekében, de más ügyekben.

tanácskozó nőknek, üdvözlöt és munkát!

Z. F.

termék

munkaerő, produktívabban termelnek, nem vesznek igénybe uzsonnaszüneteket és nem csatlakoznak szakszervezetekhez."

Ami a maga módján megint csak humanitástól áthatott mondat. Mert ha a gép kevesebbe kerül a tőkésnek mint a munkás, akkor világos, hogy a munkás ne fáradozzon, ne dolgozzék, hanem változzék munkanélkülivé.

Csak az a különös, hogy az ilyen egyoldalú USA-„humanista” szemlélet ellenére is a Szovjetunió termelésben, termelékenységben és automatizálásban egyaránt gyors ütemben éri utol a húsz éve még mérhetetlen előnyben levő Egyesült Államokat és ma már a sarkára lép.

Melléktermék nélkül.

(g)

idáról

It el a bíróság

ugyan — de vissza kell fizetnie a kárt, amit felületes ellenőrzésével az államnak okozott.

Megkérdeztük, emlékszik-e erre az ominózus esetre, milyen tanulságot vont le belőle az újabb — például a hétfőn kezdődő — sorsolásra.

— Sorban álltak azon a kötvényfizetési napon is — mondotta. Az ablakon át csak a nyereség összegét átvevő embernek a kezét láthatom. A kötvény számát néztem meg és ugyanabban a pillanatban a nyereségjegyzéken megkerestem, hogy rajta van-e! Most már megtanultam, hogy a kötvényt előlről, hátulról tüzetesebben kell szemügyre venni. A számot azóta jól megnézem, nincs-e kaparás vagy egyéb hamisítás rajta. Velem ilyesmi csak egyszer történthetett meg.

Sándor Ernő

Uti-fekete papírpohárban

Az Utasellátó a nyári idényre egymillió pár virslivel és debrecenivel készül. Az italárak közül elsősorban a palackozott szénsavas üdítő italokat és gyümölcsleveket szorgalmaznak: mintegy 4 millió üveget akarnak értékesíteni.

A budapesti pályaudvaron és a nagyobb gőcpontokon hőálló papírpohárban megkezdik a vonatok melletti fekete-kávé-árusítást hőpalackokból.

MEGFELELŐ

főbérleti lakásokat

közérdekű célokra

KÉSZPÉNZERT

átvesznek

a

FIK

küldettség.

Berény Róbert, Keszthely-díjas
festő- és grafikusművész
1021

-- 3 --

1980.IX.29. 4,25 N.

Jó reggelt!

adakozással

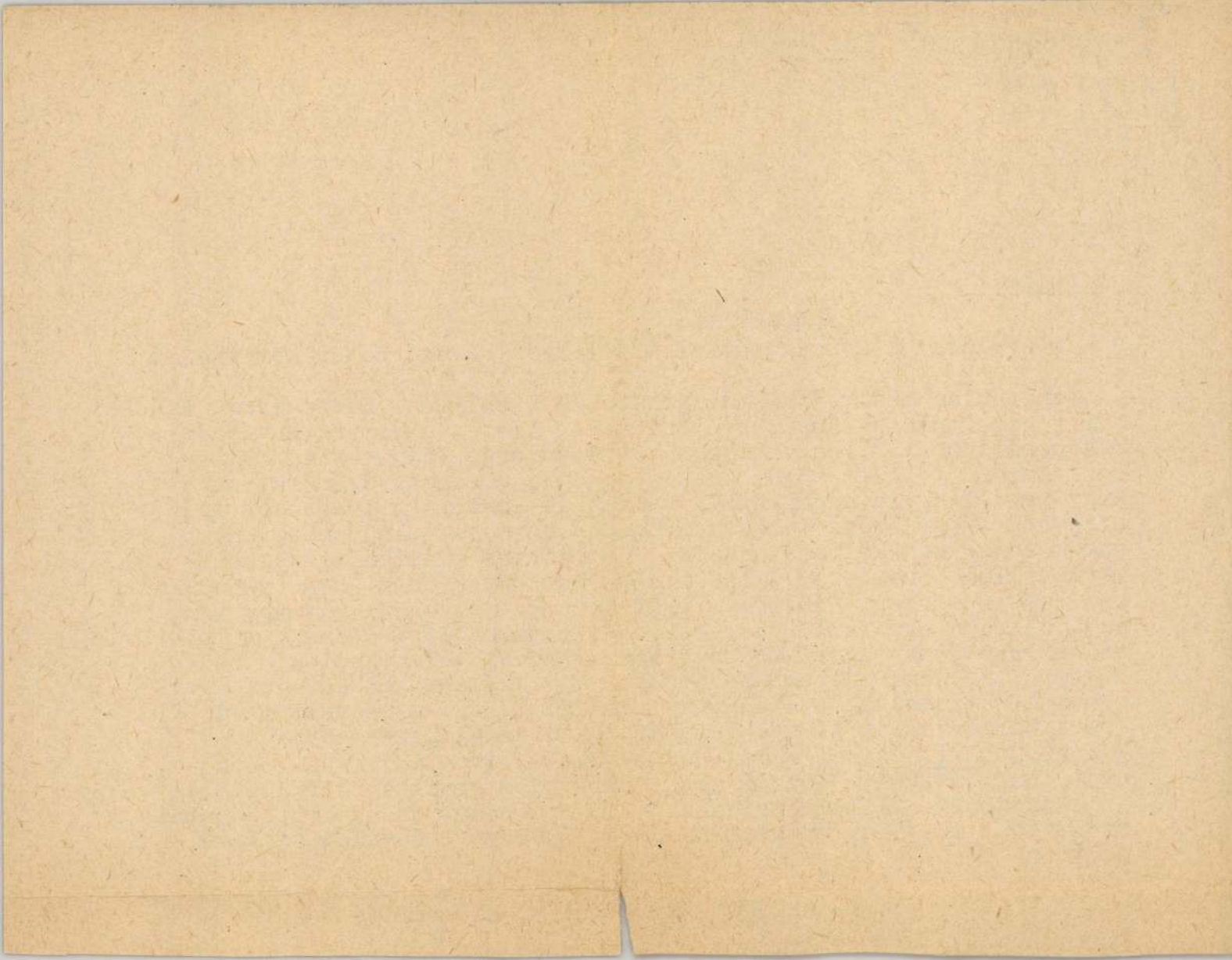
- Körlevélből, közakadkozással kiállítás. Kovács Péter következik.

- Láthatatlan műalkotásokból rendeznek kiállítást Dombóváron. Az ötlet nem fantasztikus regényből való, nem is a modern művészet elképesztő meglepetése, hiszen a szóbanforgó láthatatlan műkin-
csek nagyon is láthatóak. Csak épp nem a közönség számára, mert hogy egytől egyig magánkézben vannak és dombóvári lakásokat dí-
szítenek. Hogy öröme telhessen bennük ne csak tulajdonosaiknak, hanem a nagyobb közösségnek is, a Dombóvári Művelődési Központ körlevéllel fordult a város polgáraihoz kérve őket, hogy akinek a birtokában szobor, festmény, grafika vagy más egyéb műtrágy van, adja kölcsön egy kiállításnyi időre, a művelődési háznak. A lelkes patriottának tudott dombóváriak százával jelentkeztek a felhívásra. Ne gondolja persze senki, hogy százezreket érő műkin-
csekkel ostromolták a kiállítás rendezőit. Az egybegyűlt anyag zöme iparművészeti tárgy, de azért akadt meglepetés bőven.

Berény Róbert, Czóbel Béla, Rudnay Gyula, Szőnyi István festménéi, Nagy István, Hincz Gyula, Würtz Ádám grafikai kerülhettek a lakásokból a kiállítóterembe. A 40 festményt és szobrot bemutató kiállítást ma délutány nyitják meg a Dombóvári Művelődési Központban.

- Az ötlet kiváló ismerkedést, barátkozást előmozdító lehetne a nagy lakótelepeken is.

1967 JUN 11

A londoni magyar kiállítás visszhangja

1021
Párizs után a magyar képzőművészet követői eljutottak Angliába is. A tavalyi nagy, átfogó franciaországi tárlathoz hasonlóan most Londonba küldtük el művészeink alkotásait. Ezúttal azonban két fázisra osztottuk a bemutatkozást: most a kortárs-mesterek, a huszadik századi alkotók nyitották a sort a Piccadillyn, a Royal Institute Galleriesben, ősszel pedig a középkori és a reneszánsz művészet leg szebb alkotásait sorakoztatjuk majd fel az angol közönség előtt a Victoria and Albert Museumban.

Igy nem lehet pontosan megítélni még a hatást, amit művészetünk az angol közönségre tett. Egyes jelzések azonban már vannak, az angol művészek, művészettörténészek és tárlatlátogatók élénken reagáltak az eléjük tárt alkotásokra, megjegyzéseik, kommentárjaik napvilágot láttak a lapok hasábjain, a kritikákban.

Erről beszélgettünk Ronald Alley-vel, a Tate Gallery modern gyűjteményének igazgatójával is, aki a napokban Henry Moore kiállításának alkalmából Budapesten járt és tanulmányozta a magyar művészek alkotásait. Benyomásait így összegezte:

— Úgy tűnt, hogy Londonban a huszadik századi magyar képzőművészet kiállításán túlságosan sok művésztől állítottak ki munkákat (a katalógus szerint a tárlaton hatvanheten mutatkoznak be), s ez a magas szám nem tette lehetővé az egyes alkotók személyes stílusának átfogó reprezentálását. Hogy példát is mondjak, Berény Róbertet nagyon érdekes művésznek tartom — 1963-ban alkalmam volt megtekinteni tárlatát —, hozzánk, Londonba azonban csak két műve jutott el. De említettem volna Csontváry vagy Rippl-Rónai nevét is. Őket ugyanúgy nem tudtuk kellő módon megismerni, mint Berény Róbertet.

— Mégis azt kell mondanom azonban, hogy megértem önöket. Csak pár napja járom most a magyar művészek műtermeit és a kiállításokat és

már magam is úgy érzem, hogy még mindig kevés művészként jutott el hozzánk, hiszen ez alatt a rövid idő alatt is jó néhányval találkoztam, akiket szívesen láttam volna Londonban is — bár tudom, hogy a problémát lehetetlen megoldani, hiszen az így is imponálóan nagy tárlat velük már túlon túl hatalmassá nőtt volna.

— Annak eldöntésére természetesen nem vállalkozhatom, hogy az általam látott alkotók közül ki milyen helyet foglal el a magyar művészetben. Sorrendet nem is szeretnék felállítani.

Az angol újságok cikkei között tallózva, úgy tűnik, hogy a kritikusok néha szélsőségesen és — a történeti előzmények és háttér ismerete hiányában — felületesen értékelték a tárlatot. A tényt mindenestre magyarázza az, hogy az angol művészet — és ebből adódóan a kritika — tájékozódása csaknem mindig másirányú volt, mint a miénk.

A többség természetesen objektívebb: helyesen mérte fel a problémákat, érezte meg a fejlődés vonalát. Közülük elsősorban a *Daily Telegraph* cikkét említhetjük, amelynek szerzője, Terence Mullan így ír: »A magyar művészetnek sajátos légköre van. Fejlődését erősen befolyásolta Párizs és Németország hatása, de van benne valami egyéni, földszagú, költői hangulatú elem... Rippl-Rónai képei, mint az *Amikor az ember az emlékeiből él* és egész munkássága igen jelentős. Bonnard portréján már ő is mutat valami robusztus hatást és ez visszatér majd Nagy István *Kalapos önarcképén*, vagy az olyan művészek képein, mint Németh József... Csontvárynál, akinek nagyszerű *Önarcképét* az első teremben láttuk, a poétikus hang és az erő egyensúlyban van... Nagy figyelmet érdemel a sokszorosított grafika is. Feledy Gyula *Jónás imája* című lapja például jól mutatja, milyen magas színvonalat értek el a magyar grafikusok.«

Horváth György

lom segít. Megbeszéljük milyen helyzetekben b hibásan. A legtöbben c nos szereplésnél. A kefégyártó üzemének látóképességű KISZ-ti eljárt hozzánk. Jól művelt fiú volt, hall tartással, még otthon te a gyakorlatokat. Fél év mulva megszűnt beszédhibája. Nagyon sok esetben érzelmi problémákon kell átsegítenünk a sérülteket. Szinte mindenkihez ragaszkodnak, aki törődik velük, emberek közé viszi őket. Előfordul, hogy rossz társaságba keverednek.

— A Szovjetunióban tanultam, hazahoztam azokat a logopédiai módszereket, amelyeket mi még nem használtunk. Ők sokkal előbbre tartanak. Moszkvában egy logopédusra négy gyermek jut, nálunk sokkal több. Három hónap alatt érik el azt az eredményt, amit mi általában egy év alatt. Ott szanatóriumban kezelik a beszédhibás gyermekeket és felnőtteket (nálunk hetenként kétszer járnak be órára), komplex módon, vizkúrával, megfelelő sport kiválasztásával, külön ritmikai foglalkozással egyesítve a beszédgyakorlatokat és az orvosi ellátást. Itt a központban szó sem lehet erről, kevés a terem és kicsi, még az igazgató szobájában is órát tartanak. Szerencsésebb, aki a kerületekben dolgozik, ott jobb a felszerelés, több a hely. A kedvezőtlenebb helyzet ellenére mi is a lehető leghatásosabb módszereket igyekszünk alkalmazni. A dadogók idegorvosi és gyógyszeres kezelést is kapnak, s ez az esetek többségében bevált.

Hetvenezren

— Hazánkban körülbelül 60—70 ezer beszédhibás gyerek van, az összes gyermek három százaléka — mondja az igazgató. — A statisztika szerint világszerte a népesség három—öt százaléka. Az országban jelenleg körülbelül kétezret tudunk ellátni a beszédjavító hálózatban, ebből Budapesten 1500-at, 15 logopédiai tanár segítségével. Köszegen is van intézet, egyszerre hatvan gyereket tudnak felvenni, ezenkívül vidéken 30—40 helyen a különféle gyógy-pedagógiai intézmények, például a siketnémák intézete,

lidító mester», az élet örök megújulásában hívő művész magasrendű áhítata plasztikai mesterművekben, a briliáns grafikák árnyalt gondolatokat kifejező sorozatában jelképszerűen emelte ki a minden napok valóságából. Nagy kiterjedésű, zárt, egységes életművének égboltját termékenyítő, aranyfényű Napként világította meg a halhatatlan hitves lényének varázsos sugárzása.

Ferenczy Béni most itthagott bennünket. Gazdag, termékeny, mélyértelmű életre tett pontot a halála, bezárva azt a nagysugarú kört, amit a széles látókörű Ferenczyek neve, magasrendű szellemisége jelent a magyar művészet és kultúra történetében, vívmányaiban, előbbrejutásában. Az emberi méltósággal, belső erővel telt, érzékeny költői alkotások mesterét tizenegy éve érte a sorscsapás. Fél oldalában megszűnt az élet, jobbát bénaság tartotta fogva, nyelve nem mozdult a beszédre. Azt hittük akkor, derékba tört a csodálatos művészpálya. De a mindennél hatalmasabb alkotóvágy-felülkerekedett az iszonyú megpróbáltatáson. Ferenczy Béni újból munkához látott, mert a feszültségig telve volt mondanivalóval. Baljával megtanult rajzolni, mintázni s a művészetek történetében példátlan eredménnyel gyarapította remekműveinek sorozatát. Mert felesége a veszélyben még szélesebbre tárta védőszárnyait, még intenzívebben ontotta belső energiáinak szuggesztív sugarait. Mitológiai istennőhöz méltó, emberfeletti odaadással, végtelen türelemmel örködött azon, hogy életének célja, értelme, férje, ne veszítse el életkedvét. S mi az életkedv parazsának legbiztosabb szitója? A munka. Micsoda energia, megfeszített önfegyelem, a szeretetnek mekkora, kiapadhatatlan forrása adatott meg e kivételes teremtésnek, aki

Magyar avantgarde plakátművészet 1916—1930

Kiállítás a Zichy-kastélyban

Nemcsak az igazi műtárgyakat, alkotásokat nem lehet elégszer elővenni, tanulmányozni, mert mindig van bennük újragondolnivaló, de vannak műfajok és korszakok is, amelyeket újra és újra közönség elé kell vinni. Történetesen azért, hogy a kései vagy nem is oly kései utódok tanulhasanak példáikból. Ilyen korszak, ily műfaj a magyar avantgarde és annak plakátművészete. Az Óbudán, a Zichy-kastélyban november 10-ig nyitva tartó kiállítás — *Magyar avantgarde plakátművészet 1916—1930* — nem kínál szenzációt, nincsenek új felfedezései, a kiállított anyag más kiállításokról, történelmi dokumentumokból vagy reprodukciókból jól ismert.

A tárlatot mégis örömmel kell üdvözölni,

mert egy olyan alkalmazott grafikai műfaj magyarországi megerősödését, megszilárdulását dokumentálja, amely azóta is egyre gazdagodik. Hiába azonban a művek nagy száma, az alkotások minősége ritkán éri el a tízes-húszas évek színvonalát. Ezért nem árt, ha vissza-visszatérünk a kiindulópontokhoz és nemcsak egykori művek, de írásos dokumentumok alapján elmerengünk a plakát célján, valódi természetén. S ez a meditáció nemcsak a nagyközönség számára lehet érdekes, sőt... grafikusok és megrendelők akár közös programja is lehetne.

Az óbudai kiállítás rendezője Csaplár Ferenc folyóiratokat, újságokat, verseket, könyvborító-reprodukciókat is elhelyezett egy keskeny tárlóban. Kassák Lajos, Hevesy Iván és mások írásai szólnak a plakát feladatáról és közben a falakon példák demonstrálják a szavak igazát.

A plakát agítal, „a jó plakát mindig a radikalizmus jegyében születik meg” — írja Kassák 1916-ban, a *Ma* című folyóiratban. Ez az alfája és omegája, ez a műfaj eredetének, céljának, és létrejöttének értelme. És éppen ezt szokták szem elől téveszteni mai művelői. A lágylelkű szépelgés nem e műfaj sajátja. „A plakát képében — írja Kassák —, minden nagyobb vállalkozás megszüli a maga szószólóját, aki azután százezer emberi száj helyett megcsinálja a piaci propagandát, és színeivel, figuráival, minden látó szembe beleordítja magát; éjjel és nappal harcol gazdája üzleti érdekeiért”. Ne tévesszen meg senkit a „piaci” és az „üzleti” kifejezés. A plakát nemcsak kereskedelmi célok érdekében lehet radikális és agresszív, hanem politikai, művészeti és kulturális törekvések propagátoraként is. Gondoljunk csak 1919 forradalmi falragaszaira; *Berény Róbert Fegyverbe! Fegyverbe!*, Nemes Lampert József *Be!* Pór Bertalan *Világ proletárjai, egyesüljete!* vagy Uitz Béla *Vörös katonák, előre!* című plakátjára. Vonzzák a szemet, valósággal ráüvöltenek az emberre, mozgósító erejük ma is elevenen kiérezhető. Az expresszionista, majd

tások útján, de elméleti viták során kristályosodott ki. A *Ma*-kör 1920—25-ös bécsi éve, a folyóirat következetes tipográfiája és főként címlapjai az 1916—19. között megkezdett utat folytatta és a különféle kongresszusokra, színházi bemutatókra, a folyóirat irodalmi estjeire invitáló, azokat hirdető nyomtatványok vizuális megfogalmazása, figyelmet felkeltő ereje — mutatis mutandis a proletárforradalom és a színházi bemutató drámaisága közti különbséggel — nem volt kisebb, mint a diktatúra plakátjaié.

A húszas évek közepétől a kereskedelmi reklámgrafika megélhetést jelentett jó néhány hazatérnek. Lehet, a *Harang szappan* vagy a *Cordatic gumi* nem volt álmaik netovábbja, de munkájukat nézve teljesen világos, hogy tudásuk, tehetségük legjavával szolgálták megrendelőik érdekeit. Berény Róbert *Flóra terpentín szappant*, Bortnyik Sándor *Porosz szent* vagy *Modiano cigarettát* népszerűsítő műve vásárlásra ingerelt. Ezeket a plakátokat októberi, ködös alkonyatban is észrevennék, szemünkbe, érzékeinkbe kiáltanak, meg kell torpanni, oda kell nézni rájuk.

Mozgalmasak, teli vannak dinamikával.

Itt az óbudai kiállítóteremben akár szürrealista látomást is lehetne filmezni, ahogyan a kis szoba közepén állva folytonosan az a szemlélő érzése, hogy a plakátokon levő figurák megmozdulnak, elindulnak, és mindnek én vagyok a célpontja. Nekem magyaráznak, engem akarnak meggyőzni, a *Magyar Hírlap* nagyszerűségéről, az *Ujság* kiválóságáról, a *Palma kaucuk-sarok* tartósságáról, a *Neotrodine rádió* páratlan voltáról. És ez nem véletlen. Ez a személyhez szóló közvetlen hang is része a jó plakátnak, hogy mindenki azt hiszi, neki csakis neki szól az üzenet.

Csaplár Ferenc így fejezi be katalógus-előszavát; Kezdeményezésük (a grafikusoké) emléke a korszerűbbé vált hazai plakátizálásban és tanítványaik munkásságában élt tovább. Hozzátehetjük; jó lenne, ha ma újra feléledne és a hazai plakátizlést, valamint mai plakátrajzolók munkásságát javítaná az elődök nagyszerű példája.

Hajdú Éva

a bécsi emigrációban megszülető

konstruktivista plakátművészet markáns vonásai nemcsak alko-

SAJTÓFIGYELŐ

MAHAR
MAGYAR HÍRŐRŐK

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.

Telefon: 337-748, 340-726

Robert Berényi

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1984 JAN 6

1021

Róbert Berényi (1887—1953): Cellistin

Kunst des 20. Jahrhunderts in der Nationalgalerie

schlug H
und war
Eltern.

Die a
gänger l
Akrobat
len Hert
dreß mi
werk. D
die lieb
biegsam

Ecke einer breiten Straße, durch die eine Menschenmenge wogte, wußten die Artisten nicht weiter. Schließlich wandte sich Helia an einen stattlichen Polizisten, der vor Überraschung in seine Pfeife blies, worauf die Helios davonrannten. Ein Fahrer vergaß vor Staunen den Mund zu schließen und drückte auf die Hupe. Ein Feuerwehrmann stellte den Wasserschlauch an.

Endlich nahm sich ihrer jemand an, der über gar nichts mehr staunen konnte, und setzte sie in einen Bus. Für Fahrscheine hatten sie jedoch kein Geld. Wieder war es Banana, die die Situation rettete. Sie schlug Räder, machte eine Brücke aus dem Stand, sprang einem kahlköpfigen Mann auf die Schulter, entlieh sich den Hut eines anderen und jonglierte damit. Schließlich hatten sie mehr Geld zusammen, als sie für die Fahrscheine brachten.

Im Zirkus lief die Show bereits. Hauptattraktion des Programms sollten die drei Helios sein — die richtigen Helios, die gerade von einer Tournee durch die Provinz zurückgekehrt waren. Doch Mikas Helios, den Vater,

manegenusaren mit Tschaiko und Federbusch etwas ins Ohr, der nach einer Weile mit den Helios, den echten, zurückkehrte.

„Ich habe Rheuma, vielleicht aber auch Gicht oder Ischias“, stöhnte der echte „das kann ich einfach nicht leisten.“

„Brauchst du auch nicht!“ trompetete der Direktor, weil der Clown ihm keine Trompete in den Mund gezaubert hatte. „Euer Brot könnt ihr trotzdem bei mir verdienen. Ihr sucht diese Anschrift auf und nehmt euren Platz auf einem bestimmten Bild ein. Ab sofort seid ihr die Helios auf dem Gemälde.“

Gesagt, getan. Der von Rheuma geplagte Helios konnte sich nun endlich richtig ausruhen.

Anderntags, als die Jury Großpinsels Werke begutachtete, grübelte dieser:

„Eigenartig“, murmelte er vor sich hin, „ich hatte sie doch ohne Netz gemalt schließlich heißt auch da Bild...“

Die echten Helios arbeiteten aber nicht einmal in Bild ohne Netz.

OLIMPIATÖRTÉNET

Polimpiák – bojkottal

Az 1980-as moszkvai, az 1984-es Los Angeles-i, de még az 1988-as szöuli olimpiát is a politika szelleme uralta. Politikai olimpiáknak – azaz polimpiáknak – nevezhetjük azokat. 1980-ban – a Szovjetunió afganisztáni intervenciója miatt – többek között az Amerikai Egyesült Államok, az NSZK és Japán bojkottálta a játékokat. 1984-ben viszont a „béketábor” adta vissza a kölcsönt. Arra hivatkozva, hogy az amerikai hecckampányok miatt képtelenség zavartalanul versenyezni. Csupán a románok nem vették figyelembe a szovjet óhajt és – először a történelemben – a Kínai Népköztársaság is részt vett az olimpián. 1988-ban a megbékélés demonstrálása volt a politikai feladat, így Szöulban szinte mindenki ott volt, aki „számít” a sport világában.

Moszkva, 1980.

A XXII. Nyári Olimpiai Játékokon (1980. július 19–augusztus 3.) az amerikai bojkott-felhívás hatására mindössze 81 ország versenyzői vettek részt. A nagyszerű küzdelmek és a kiváló eredmények ellenére néhány sportág versenyei megsínylettek a távolmaradásokat. A legtöbb aranyérmét a Szovjetunió szerezte (80), az NDK (47), valamint Bulgária, Kuba és Olaszország (8-8) előtt.

Magyarország az olimpiák történetének legnépesebb csapatával (261 fő) vett részt a játékokon. Nemcsak pontszerzésre esélyes, hanem tapasztalatszerzésre érdemesített versenyzők is utazhattak. Így került ki az olimpiára – szinte az utolsó pillanatban – a sportlövő Varga Károly. Aztán nem mindennapi izgalmak között Moszkva első magyar olimpiai bajnoka lett. Pedig meg is sérült az olimpiai faluban, s végig fájós, zúzott csuklóval versenyzett. A kisöbű puskafekvő testhelyzetű, 60 lövéses versenyében első 15 lövése 10-es lett. Utána azonban 9-est lőtt. Az NDK-beli H. Heilfort viszont „szórta” a 10-eseket. Egészen a 43. lövésig. Akkor ő is „csak” 9-est ért el. Majd Varga 57. lövését minősítették 9-esnek, míg Heilfort egyszerűen nem tudott hibázni. Már-már olimpiai bajnokként ünnepelték, hiszen csak a 60. lövése volt hátra. És ekkor lőtt ő is 9-est. Jött a lőlapok felülvizsgálata és jöttek az újabb izgalmak. Varga 57. és Heilfort 60. lövését érintő 10-esnek minősítették át. A végeredmény azonban azonos maradt: 599-599 kör. És a szabályok ezúttal Vargának kedveztek! Jobb utolsó előtti 10 lövéses sorozatával ő lett az olimpiai bajnok. Váratlan arany későbbi várt aranyak helyett. 1908 óta ugyanis először fordult elő, hogy magyar vívók ne szerezzenek olimpiai bajnokságot valamelyik fegyvernemben.

Magyar olimpiai bajnokok: Baczkó Péter (súlyemelés, félnehézsúly), Kocsis Ferenc (kf. birkózás, 74 kg), Magyar Zoltán (torna, lólengés), Növényi Norbert (kf. birkózás, 90 kg), Varga Károly (lövészet, kisöbű puskafekvő, 50 m), Wladár Sándor (200 m-es hátúszás), Foltán László, Vaskúti István (kenu kettes, 500 m).

Ezüstérmesek: Verrasztó Zoltán (200 m-es hátúszás), Vermes Albán (200 m-es mellúszás), Kolczonay Ernő (párbajtőr), Maros Magda (női tőr), Rác Lajos (kf. birkózás, 52 kg), Tóth István (kf. birkózás, 62 kg), Balla József (szf. birkózás, 100 kg-on felül), Szombathelyi Tamás (öttusa), Szabó István, Joós István (kajak kettes, 1000 m), öttusa-csapat.

Bronzérmesek: Verrasztó Zoltán (400

m-es vegyes úszás), Gedővári Imre (kardvívás), Seres Ferenc (kf. birkózás, 48 kg), Kovács István (szf. birkózás, 82 kg), Kincses Tibor (cselgáncs, 60 kg), Ozsvár András (cselgáncs, abszolút kategória), Szalai György (súlyemelés, nehézsúly), Váradai János (ökölvívás, légsúly), Lévai István (ökölvívás, nehézsúly), Detre Szabolcs, Detre Zsolt (vitorlázás, repülő hollandi), Zakariás Mária, Rakusz Éva (kajak kettes, 500 m), férfi tornacsapat, kardcsapat, női tornacsapat, vízilabdacsapat).

Los Angeles, 1984.

A XXIII. Nyári Olimpiai Játékokat (1984. július 28–augusztus 12.) káprázatos külsőségek között rendezték meg.

Bár 139 ország 7055 versenyzője indult el a játékokon, szinte minden sportági verseny megsínylette a világ sportéletében vezető szerepet játszó szovjet, NDK-beli, magyar és bolgár versenyzők távolmaradását. (A „szocialista országok” döntő többsége különböző időpontokban engedelmessé vált a szovjet akaratként.)

A MOB – valamint a magyar sportolók és szurkolók – szinte a legvégsőig reménykedhettek a részvételben. 1980 májusában azonban – diplomáciában a szovjet prioritást soha meg nem kérdőjelező Kádár János döntésére – eldőlt: egy olimpiáról Magyarország is kizárja magát. Így végül a Los Angeles-i játékok is csökkent értékűvé váltak, torzult a tényleges értékrend, miként Moszkvában. A legtöbb aranyérmét az Amerikai Egyesült Államok nyerte (83), megelőzve Romániát (20) és az NSZK-t (17).

Borkai Zsolt: lesz-e legény a lovon

TOROCZKAY CSABA FELVÉTELE

„Skandalum” Bécsben

Skandalum, ez a szó magyarul botrány. Németül talán mégis árnyaltabb lehet e kifejezés tartalma: valami meglepőt, fölzaklatót, magával ragadót is jelenthet. Olyasmít, aminek a hatása alól kibújni, előle kitérni nem lehet. Efféle magyarázatokat felsorol a német (értelmező) szó-

tár is, de ezt sejteti a bécsi plakátkiállítás címe: Der optische Skandal. Hiszen a hirdetés célja nem az, hogy elriasszon, hanem hogy fölcsigázza az érdeklődést, vonzzon, ne hagyjon nyugodni, hanem arra készítse az embert, álljon rá arra, amire ez a mű rá akarja venni.

Például, ha észreveszi a szemmel látható skandalum plakátját, ébredjen benne kíváncsiság, s nézze meg azt a százvalahány hirdetőt, amely ki van állítva a bécsi Kunstforumban, kőhajításnyira a Stephenplatztól. A Grabenen kell elindulni, s továbbhaladni a Naglergässen. Negyedórányi sincs talán a séta a Freyung térig. Akad itt több látnivaló is és ugyancsak itt van a plakátkiállítás. In floribus, vagyis virágkorában mutatja be e három terem a plakátművészetet, klasszikusainak alkotásain. Toulouse-Lautrec kezd a sort, amelyet az Art Deco-ig folytat a bemutatón. Szerény az installáció, s talán éppen ez emeli ki a csakugyan megragadó hatást, a plakát célját, értelmét, nélkülözhetetlen elemét, egyszerűságot művészi jellegét.

A múlt század vége felé érett meg az idő arra, hogy a plakát művészi érték legyen, műalkotássá váljon. Meglehet, közrejátszott ebben az iparosodás, a ke-

reskedelem föllendülése is, meg talán a művész megélhetésének is jó módja, folyamatos(abb) segítőtje lett az, ami emellett hatásos kifejezések keresésére is ösztönzött. Az „áru”, amelyet Toulouse-Lautrec propagált és proponált: a kultúra, s ebben számos követője támadt. Az egyik legkitűnőbb plakátművész, Alfons Maria Mucha (1860–1939) például Sarah Bernhardt párizsi föllépésére hívja föl a figyelmet, s egy másik a Szalon kiállítására; a Bécsben most látható további két plakátja viszont áru reklám, amint Bíró Mihály is – noha a politikai plakát mestere – a Humanic című reklámjával szerepel a bécsi tárlaton. Berény Róbert pedig a Modiano szivarkák reklámozza. (Kassák Lajos a Magyar Hírlapot.)

Sok nagynevű művész plakátját látni a kiállításon: Pierre Bonnard, John Heartfield, Kandinsky, Gustav Klimt, Oskar Kokoschka, Édouard Manet, Egon Schiele és Henri van de Velde igazán csak tetszőlegesen kiragadott példa a névsorból. Hasonlóképpen sokféle példával lehetne jellemezni a stílus változatosságát, a kifejezőeszközök választékát. Látható plakát, amely szinte csak a betűkkel, vagyis az írással, az ebbe rejtett közléssel kíván hatni, más inkább a színeivel hívja föl a figyelmet vagy a formákkal.

Ezt az értelmezést, ezt a szemléletmódot tükrözi a kiállítás rendje is. A belépőt a kezdeteket érzékeltető plakátok és az 1910 körüli föllendülés szemléltető, érzékletes szembesítése fogadja,

Das letzte Stück Brot
raubt ihnen der Kapitalismus

jelezve máris azt a fejlődést, ami e mintegy negyven esztendő alatt végbement. Méghozzá sokféleképp, sokirányúan, sokirányzatúan, noha a plakát fő művészi irányzata, a Jugendstil – szecesszió, art nouveau – ebben az időben bontakozott ki. Jules Cherez, Alfons Mucha és Toulouse-Lautrec plakátjai itt láthatók.

A balra eső második teremben szó és kép vitatkozó, egymást kiegészítő párosa jellemzi a válogatást, színek és alakok, a formátum fontossága észlelhető az itt láthatókon. A jobbra levő, harmadik nagy teremben a tartalmi és művészi elemek jelentőségére lehet fölfigylni. Kultúra és kommercializmus fonódik össze vagy feszül egymásnak, történelem és politika elegyedik vagy vitatkozik az ábrázolásokban. Itt láthatók a háborúval kapcsolatos gondolatok kifejeződései, a rákövetkező forradalmi remények megjelenései, végül a következő évtizedek veszélyeire figyelmeztető hirdetőtények.

A kiállítás katalógusa valóságos művészeti album, a jelesebb művek kitűnő reprodukcióival és három esztétikai, művészettörténeti tanulmánnyal. A termékben és e könyv lapjain egyaránt tanulmányozható, mennyire nélkülözhetetlen része az életnek a figyelmet keltő plakát, a plakátművészet. atók a háborúval kapcsolatos gondolatok kifejeződései, a rákövetkező forradalmi remények megjelenései, végül a következő évtizedek veszélyeire figyelmeztető hirdetőtények.

A kiállítás katalógusa valóságos művészeti album, a jelesebb művek kitűnő reprodukcióival és három esztétikai, művészettörténeti tanulmánnyal. A termékben és e könyv lapjain egyaránt tanulmányozható, mennyire nélkülözhetetlen része az életnek a figyelmet keltő plakát, a plakátművészet.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Berény Róbert
NÉPSZAVA

1963.04. 20.

1021

— Berény Róbert emlékkiállítását a Nemzeti Galériában szombaton délben, nagyszámú érdeklődő jelenlétében, ünnepélyesen megnyitották. Az ünnepségen Pogány Ö. Gábor főigazgató üdvözlő beszéde után Bortnyik Sándor méltatta Berény Róbert munkásságát és ismertette a tárlat anyagát. A nagyszabású bemutatón a 20. századi magyar képzőművészet tíz éve elhunyt jeles mesterének művészetéből mintegy 120 festmény, 50 grafikai alkotás, valamint 20 művészi plakát nyújt ízelítőt. A kiállítás előreláthatólag decemberig tekinthető meg.

X A Német Demokratikus

1963. március 14.

1963. március 14.

helyzet súlyos,
a tárgyalások lehetősége
továbbra is nyitva áll.

A két ország ENSZ
képviselője egyébként
élénk diplomáciai tevé-
kenységet folytat New
Yorkban. U Thant ENSZ-
főtitkár pénteken újból
tárgyalt mind Algéria,
mind Marokkó ENSZ-
küldöttségének vezetőjé-
vel. New Yorkban az a
hír terjedt el, hogy
esetleg a Biztonsági Te

1980 SEP 2 8⁵
Berény Róbert, Kossuth-díjas
Tükör
festő és grafikusművész
Dolgozatán

Berény
Róbert

EMLEN UMÁRA

A Várkert
Kioszk

Berény Róbert,
Kassai díjazásért
gyógykezelésért

St. A.: Magánem
kontórs imbreum.

Tüsköt, 1923.
dec. 25.

Berény Róbert:
Csellózó nő.
1928

tanak Jókai Mórhoz, hogy ugyanazt a történetet nem tudják egyformán előadni, két változatot is idéznem kell: Lukácstól azt tudjuk meg, hogy József „a nagytanács tagja, derék és igaz férfiú”, „nem értett egyet a többiek határozatával és eljárásával”, ezért ment Pilátushoz. János viszont elárulja azt is, hogy hősünk „Jézus tanítványa volt — de a zsidóktól való félelme miatt csak titokban...”

beri dolog, mondhatnánk, a szállítását egyelőre elhalasztva, de a csüggedés elkerülése érdekében csak akkor tudunk lépni, ha az ember ennek köveit elmozdítja. Ha tehát valaki a küzdelem, az eszmei harcok tagjaként jutott el a céljához, meggyőződésével feladja azt a helyét — a pártot — együttes érdekében

Berény Róbert

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17,
Telefon: 188-296. 188-307

MAGYAR NEMZET

1963 OKT 30.

1021

Szerda, 1963. október 30.

Berény Róbert és a Nyolcak

Tudományos ülésszak a Nemzeti Galériában

Berény Róbertről és a Nyolcak társaságáról rendezett kedden tudományos ülésszakot a Magyar Nemzeti Galéria. Pogány Ö. Gábornak, a Galéria főigazgatójának megnyitóját után Sziy Béla művészettörténész, a Berény-kiállítás rendezője tartott előadást a művészlőről. Bevezetőben áttekintést adott a Berény-irodalomról, megemlítve, hogy elsőnek Bölöni György foglalkozott 1911-ben az Aurórában a művésszel. Ezután részletesen megrajzolta Berény életútját, a század első éveitől kezdve, amikor a Markó utcai gimnázium növendékeként, az idősebb pályatárs és barát, Pór Bertalan támogatásával már kiállította néhány művet. Szólt párizsi éveiről, a Nyolcak társaságának megalakulásáról, s Berény kapcsolatáról kora haladó magyar muzikusaival, Bartókkal, Kodállyal, Weiner Leóval. Érdekes adatokat közölt Berény Róbert tevékenységéről a Magyar Tanácsköztársaság idején, majd elemezte munkásságát a felszabadulás után, egészen 1953-ban bekövetkezett haláláig.

Passuth Krisztina, a tudományos ülésszak másik előadója Berény művészetét a Nyolcakkal való összefüggésben vizsgálta. Elmondotta, hogy a Nyolcak — Kernstok, Károly, Berény Róbert, Pór Bertalan, Tihanyi Lajos, Cziggány Dezső, Czóbel Béla, Márfy Ödön és Orbán Dezső — már 1909-ben szerveződni kezdtek, magukat »keresőknek« neveztek, s csak 1911-től veszik fel a ma már közkeletű Nyolcak nevet. A Nyolcak társaságába tömörült művészek forradalmi mondanivalójával kapcsolatban Passuth Krisztina két forrást jelezte meg: Cézanne festészetének hatását és a Magyaror-

szágon lejátszódó kulturális fellendülést. Beszélt a polgári radikális értelmiség jelentkezéséről és megerősödéséről, s a Nyolcak tevékenységét a képzőművészetben Adyéhoz hasonlította a magyar lírában. Érdekesen elemezte a Nyolcak urbanus hangját, amellyel Budapestet és a nagyvárost felfedezték a művészet számára.

Ezután a felkért hozzászólók fűzték hozzá észrevételeiket az előadásokhoz. Pernenckzi Géza Berény polgári humanizmusával foglalkozott, s hangsúlyozta: bár a művész berlini éveit ő pozitívabban értékeli, mint az előadó, Berény később feladta forradalmiságát a polgári humanizmus kedvéért.

Németh Lajos véleménye szerint a Nyolcak felbomlása nem véletlenül következett be, fő oka maga a történelem volt. Szólt a szimbolizmus és az úgynevezett Cézanne-vonal jelentőségéről a Nyolcak életművében.

Oelmacher Anna a Nyolcak csoportosulásának politikai, gazdasági okairól beszélt, majd hangsúlyozta, hogy ez a művészet már a századforduló előtt megjelent Adynál, később Pór Bertalan festményein. Nyomatékosan utalt arra, hogy a Nyolcak alapvetően ábrázoló csoport volt, amely sohasem hagyta el az optikai világot, az élet ábrázolását, s művészetükben erőteljes hangot kapott a társadalom megváltoztatásának szándéka. Vitatkozott a Nyolcak urbanus művészetének kissé negatív értékelésével, majd felvetette: legközelebb azt kellene megvizsgálni, hogyan él tovább a jelenkori művészetben a Nyolcak hatása.

Az ülésszak a két előadó válaszával és Pogány Ö. Gábor zárszavával ért véget.

Gyümölcsstermelő alakul ki a főváros

Telepítési hónapot kezdeményez

Most az őszi időszakban a mezőgazdaságban a betakarítás mellett nagyon sok gazdaságnak egy másik fontos feladatát is meg kell oldani: teljesíteni a szőlő- és gyümölcs-telepítés idei programját. Ebből a szempontból nagy erőfeszítéseket kell tenni Pest megyében is, ahol az ötéves terv mintegy 30 ezer hold szőlő és gyümölcsös telepítését írja elő elsősorban a homokföldeken. Ezzel a területtel a meglévő 48 ezer, kisüzemileg művelhető szőlő és a 9,6 millió gyümölcsfával együtt valószínűleg gyümölcsstermelő övezet alakul ki a főváros körül.

Kedden a megye 1963—64. évi szőlő- és gyümölcsstermelési előkészületeiről tartott tájékoztató Varga Péter, a megyei tanács elnöke elmondotta, hogy az ötéves telepítési program 33 százalékát valósították meg eddig. Ezen az őszön gyümölcsfa-csemetéket 2674 holdon, szőlőt 1935 holdon kívánnak elültetni. A jövő tavasszal 2205 hold vár beültetésre. A gyümölcs és a szőlő alá a talajforgatást az ütemterv szerint végezték, s megvannak a feltételek arra is, hogy november 20-ra a tavaszi telepítések számára is előkészítsék a földeket.

A szőlőtelepítéshez szükséges szaporítóanyag rendelkezésükre áll. Mindenütt csak a szélessoros telepítést engedélyezik a gépesítés megkönnyítésére. A főváros közelsége miatt a gazdaságok nagy területeken ültetnek csemege szőlőt. Legtöbbet azonban a kettős hasznosítású szőlőkből telepítenek, amelyekből bort is gazdaságosan tudnak majd készíteni, ha mint étkezési sző-

tén keresett cikk a külföldi piacokon.

A megyei tanács vezetői bejelentették, hogy az őszi gyümölcs-szőlő ültetési feladatok időbeni elvégzésére november 1-től december 1-ig telepítési hónapot szerveznek. Ezután ismertették a nagykovácsi Petőfi Termelőszövetkezet felhívását azokhoz a gazdaságokhoz, amelyeknek az őszi ten-

Egykori SS osztrák ke arany van a

A töplítzi tóba süllyesztett SS-ládák most folyó kiemelésével kapcsolatban rendkívül érdekes vallomást tett Max Gruber osztrák állampolgár, egy nyugatnémet gépgyár ausztriai vezérképviselője, aki annak idején az SS egyik páncélos hadosztályánál teljesített szolgálatot. Gruber hétfőn megmutatta az osztrák rendőri szerveknek, hol süllyesztették el parancsnoksága alatt 1945. március 15 és április 18 között az SS ládáit az ausztriai tóba. Gruber határozottan kijelentette — amint az Express című bé-

Visszakapjuk az Alt-Aussee tárolt magyar

Az osztrák és a nemzetközi közvélemény nyilvánossága előtt tovább gyűrűzik az ausztriai Alt-Aussee-i sóbanvában

Berényi Róbert, Kossuth-díjas festő-
és grafikusművész

1021

- 4 -

1980.X.25. 4,25 BJ.

Jó reggelt!

- Egy egész történelmi korszak vizuális szimbóluma egy plakát. 1919 Fegyverbe! Képzőművészenek ennél nagyobb dicsőség ritkán adatik meg életében. De Berényi Róbert más művei is jól ismertek. Például Petőfi és Bertók portréja, Füst Milán képe, ELZETT gyári Békepannója. Budápesten majd Párizsban tanult. A Tanácsköztársaság után Berlinbe emigrált, ahonnan 1934-ben tért haza. Zebegényben telepedett le és alkotott tovább. Itt avatják ma délelőtt emléktábláját, amelyet a Múzeumi Hónap alkalmából a Zebegényi Községi Tanács és a Dunakanyar Intéző Bizottság helyez el.

2 Berény Róbert:
Szalmakalapos
önarckép

NYOLCAK ÉS

Kiállítás a Magyar
Nemzeti Galériában

*Berény Róbert
Kossuth-díjas festő-művész*

Alkotóművész, 1981. 3.

S AKTIVISTÁK

ndat
aljai
ülés
Vi-
át a
zak-
lom-
yhá-
zög-
sztá-
kör-
tár-
mást
gyei
há-
nun-
állá-
t[.]és
erint
vtári
rom
hihe-
cikk-
s ez-
almi
978.

másmérő, légnedvességmérő, maxi-
mum- és minimumhőmérő, a napsu-
garat alkotóelemeire bontó prizma,
esetleg a nap felszínét bemutató kü-
lönleges távcső, napóra segítségével
szabadtéri fizikai jelenségbemutató
lehetne tartani esetenként akár több
száz érdeklődő számára. Ehhez kap-
csolódhatna a *közeli művelődési intéz-
mények tájékoztatója* előadásroza-
taikról, szakköreikről, klubjaikról,
könyvekről és folyóiratokról.

Sokan vallják, hogy igazán pihen-
ni, a szabad időt élvezni csak a nyári
szabadság alatt tudják strandon, für-
dőhelyen. De ha elromlik az idő,
„semmit sem lehet csinálni”. Miért ne
lehetne? Ilyen helyeken van *hangszó-
ró: az időjárás-előrejelzés* ismereté-
ben a közművelődési szakemberek se-
gítségével közölhetnék: milyen érde-
kességek, látnivalók, kiállítások, ol-
vasási lehetőségek klubok várják az

Bor nélkül nincs cégér

Elriasztóban tudományos ízű a cím: *Fejezetek a magyar kereskedelmi reklám történetéből*. És kellemesen felüdítő a kiállítás, amelyet — újabb nyelvi kigyó következik: — a *Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum* rendezett, intézmények sorának közreműködésével. Felüdítő, mert okoskodó értekezések helyett az élet mindennapi arca tárul a néző elé, egyszerre tudományos teljességgel és szemléletes közvetlenséggel.

Ami a tudományosságot illeti: a kiállítás történeti áttekintést ad. Pannoniával kezdődik, a középkorral folytatódik és a felszabadulással zárul. Az egyik első kép római kereskedők szóbeli áruhirdetését ábrázolja, a továbbiakban pedig műtárgyak, feliratok és illusztrációk tudósítanak a céhek cégéiről, a régi vásári kikiáltókról, majd egyre részletesebben az elmúlt évszázadról. Okkal, hiszen a reklám — előzményei ellenére is — modern jelenség: fejlődése szorosan összefonódik a kapitalista versennyel. Akkor lesz nagykorú, amikor az utcán megtelepszik a plakát, a házfalon a villanyvívás, a járműveken a hirdetőtábla, az üzletben a szórólap, az árun a csomagolás, hogy csak a legfontosabb műfajokat említsem.

Ami a szemléletességet illeti: a kiállítás rendezői nem elszigetelt műtárgyakat állítottak ki. A falragaszok, márkafigurák, fényképek és prospektusok segítségével a mindenkori utcáról is képet adnak. Az életben jelölnek ki a reklám helyét. Ebből a koncepcióból nemcsak az következik, hogy a néző előtt szinte megelevenedik a századelő kirakata vagy a két világháború közötti hirdetőoszlop. Tehát mintegy a szemé láttára rekonstruálódik egy azóta elmerült világ — díszes teásdobozok és kávéházi számológéculák révén is. Az a férfi, aki a Lysoform-plakát-

ról vigyorog ránk kuncogó bizalmaskodással, egy olyan kor fertőtlenítő szerét kínálgatja, amelyben sok ember megszenvetde szerelmét. Vagyis egy olyan világ elevenedik meg a múzeumban, amelyet a látogató nem ismer. Nem ismerhet az irodalomból, mert a szavak éppen csak közvetíteni tudják a látványt; és nem ismerhet a képzőművészetből, mert a modern piktúra a legritkább esetben örökíti meg ezeket az „inyencséget”. A felfedezés élményét csak növeli, hogy a néző a közértelemmel érkezik e hiteles színpalak közé.

S teszi fel a kérdést: van-e ma is kereskedelmi reklám?

Hogy plakátok, hirdetőoszlopok, fényvívások vannak, az nem vitás. Arról azonban már folyhat — sőt folyt is — vita: a mi társadalmunkban, a mi gazdasági rendünkben van-e még szerepe a reklámnak. A modern reklám a húszas években fejlődött ki; ez a kiállítás is abból az időből mutatja fel a magyar reklámgrafika legragyogóbb darabjait: Bortnyik Sándor klasszikus tömörségű Modiano-plakátjait vagy Berény Róbert szembeszökően szellemes falragaszait. E művek láttán Kassák azt vallotta: antagonizmus a művészetben nem létezik. Vagyis „A reklám a termelő és a fogyasztó között álló igen jelentős közvetítő faktor.” A kommunista balol-

dal vitatta ezt az érvelést, s mögötte a tisztességes verseny, a kapitalizmus megjavíthatóságába vetett hit létjogosultságát: „A ma reklámja tisztára a kapitalista verseny eszköze: a profit emelését célzó befektetés.” Egyik félnek sem volt egészen igaza. Kassák figyelmen kívül hagyja, hogy még a legtisztességesebb jó árut kínáló Schmöll-paszta vagy Tungstam-reklám is a tőkés vállalkozó hasznát növeli. A másik fél meg arra nem gondolt, hogy a reklám ösztársadalmi érdeket is képvisel, nem kötődik tehát szükségszerűen a kapitalizmushoz. A fiatal szovjet állam egyik kereskedelmi vezetője ma is érvényes igazságként nyilatkozta: „A szocialista gazdasági rend természeténél fogva meg fogja szüntetni a ma pazar, egymást túlkiabálni akaró reklámját, de... ki fog alakítani egy új... hirdetésfajtát: a közönség figyelmének tárgyilagosan egyszerű felhívását.”

Az elv tehát adott, kerek ötven éve. Jó kereskedelmi plakátjaink azonban nincsenek. (Szabályt erősítő kivétel például a színvonalas Fabulon-reklám.) Hiába van a magyar kereskedelmi grafikanak múltja, komoly hagyománya, amelyet ez a kiállítás meggyőzően bizonyít. Hirdetéseink szegényesek, közhelyesek, nem egyszer már-már ízléstelenek. A helyzet áldatlan, s az áldatlanságot fokozza az érdekelt felek közötti vita. A kereskedők a grafikusokat, a grafikusok a kereskedőket hibáztatják és okolják a bajokért. Igazságot köztük én sem tehetek: csunán azt jegyezném meg: minden bizonnyal több jó kereskedelmi szakember és több jó grafikus van, mint ahány jó kereskedelmi hirdetés, amelyre láthatóan nincs szükség. Gyanítom: amíg a termékek egy része gyakran hiánycikk, addig a hívós kereskedelmi plakátra is hónapokat, esetleg éveket kell várni.

málg, Holott az egyes kor-
szakok, irányzatok áttekintése
sokoldalú elemzése nem a műve-
szetpolitikusok feladata (mint an-
nak idején volt), hanem kritiku-
soké és esztétáké.

Ugyanehhez a gondolkörhöz
kapcsolódnak egy teljesen más jel-
legű műsor beszélgető partnerei.
Történt valami? — kérdezik a
szerkesztők — *Bolgár György* és
Lipovecz Iván — az adás szerep-
lőitől, akik olyasféleképpen ugrál-
nak témától-témára, ahogyan mi
szoktunk fecsegni, ha meghitt ba-
rátokkal kerülünk össze egy ritka,
jó beszélgetésre. Ez a műsor nem-
csak azért tetszett, mert minden-
féle aktualitást megtárgyalt a
Schleyer-ügytől kezdve a magyar-
országi zöldség dömpingig; felkel-

Fábri Zoltán

Már hatvan? — kérdezhetik
munkatársai, tanítványai, akik
tanúi vívódásainak, ismerik cso-
dálkozó tekintetét, kíváncsiságát,
mellyel mások munkáját figyeli.
Még csak hatvan? — kérdezhe-
tik a színház és a mozi hívei,
akik még emlékeznek rá, hogy
Fábri Művész Színházbéli ren-
dezéseit, díszletterveit, akik emlé-
keznek rá, mint a néhai Úttörő
Színház igazgatójára, akik könyv-
vespolcon őrzik kitudó könyv-
címlapjait, illusztrációit, s akik
azt is tudják, hogy a filmrende-
ző, aki első világsikerét a Kör-
hintával aratta, nemcsak rende-
zője volt Sarkadi Imre történe-
tének, de a forgatókönyv írásá-
ban egyenrangú társa is. Mint
később a Dúvad-ban, s mint
Sánta Ferencnek a Húsz órában
és Az ötödik pecsétben.

Fábri csodálkozó tekintete új-
ra és újra „rákérdez” az embe-
riségre, hitetlenkedve veszi tu-
domásul — illetve éppenhogy

sergő, magánautó-ablakok betörésén ábrázoló szegénylegény lázongásával. Legjobb versei túlmutatnak a közéleti és magánlíra szűkösen meghatározott fogalom körén. Személyessé vált közéletiségük a demagógiának, a túlegyszerűsítésnek és a finomkodó ezoterikus álköltészetnek egyaránt ellentéte. Bennük a költő nemcsak átéli, hanem hitelesen kifejezi a valóságos, egyénből álló közösség mai gondjait.

Mező Ferenc

a kávéházban keltő, kitűnő elbeszélés, a Családi kör szerzőjét. Az első elbeszéléskötet, a *Kötél nélkül*, és az első regény, a 4447, az író mély életismeretét, szigorú, gazdag realizmusát, drámai érzékét és tehetségét bizonyította. Egy évtized alatt Jókai Anna — a megkesélt pályakezdés, az irodalmi szempontból „elvesztegetett” évek jóvátételére — gazdag teremtést takarított be. Őt egymást követő regény, négy novelláskötet és két dráma megírásához (megjelentetéséhez) nagy szorgalom,

adatok kényszerű hierarchiáját. Esztendőkkel ezelőtt Jókai Anna már egy interjúban kifejtette: az asszonyi életproblémák (kényszerű) megoldását a tennivalók rangsorolásában látja. Nem szentelheti magát valaki — egy időben, azonos intenzitással — több, teljes embert követelő feladatnak, a munkának is, az anyaságnak is. Az interjúban sok volt a megszívelendő igazság. Mára azonban ez az életviteli mód életelvűvé kristályosodott. „Az ember, így a nőnek született ember önmegvalósítása is

mesztetőből, a figurák magatartásából éppen ez az életközelség, a tényeket elfogadható művészi hitel hiányzik. Nem az a kérdés, hogy létezhet-e olyan brigádnapló, mint amilyent Jókai Anna idéz, beszélhet-e egy bizonyos Vera társadalmi helyzetében levő nő olyan drasztikus őszinteséggel, mint ahogy Flóra barátja teszi, elkérhető-e Flóra és István szerelmi regényének groteszk villámexpozíciója. A kérdés az, hogy el tudja-e hiteit velünk az író az általa teremtetett valóságot. Sajnos, erre egyértelmű nemmel kell válaszolnunk.

Olvadás közben sorozatosan kapja fel a fejét az ember, nem a hős valóságos megnyilatkozását, az élet lüktetését — csak az írógépkattogást hallja. A valóságos élményanyag pótlására Jókai Anna erőltetett párhuzamokat teremt, sőt egyszer-egyszer író természetétől idegen (giccses) effektusokhoz is folyamodik (Amikor a nyugvó nap visszatükröződő fénye tűzként ég a Flóra szobájában őrzött koponya szemüregében, vagy az asszony az önként vállalt szolgálat mámorával rendez el a hervadó virágokat a vázában...) A lombikvilágban a problémák hitelesek, de az emberek, akik ezekkel szembekerülnek, és az a mód, ahogy reagálnak rájuk, valótlan.

Évekkel ezelőtt akadtak kritikusok, olvasók, akik Jókai Anna írásait a lektűr skatulyájába gyömöszölték. Akkor többen úgy éreztük: igazságtalanul. Am a veszély, az írói pálya kezdetén vállalt célok és eszmények feladása, egyre nagyobb. Azért is bíraltuk ilyen egyértelmű, könyörtelen szigorral a rutinnal komponált, és valószínűleg nagyon is kelendő, olvasmányos regényt, hogy visszatartsuk Jókai Annát attól az úttól, amely zsákutcába, vagy éppen az irodalom periferiájára vezet.

Az író és a magyar prózairodalom érdekében szólunk.

Bolmányi Ferenc

Élet és Irodalom, Bp. 1977. okt. 15.

Bolmányi Ferenc rajza

XXI. évf. 42. sz. 11. lap.

Berény Robert, Készült

ZALAI HÍRLAP

díjazt festő-grafikus művés

1981 MAR 29

102A

1981. március 29.

Berény Róbert: Szalmakalapos önarckép

Nyolcak és aktivisták

A Magyar Nemzeti Galériában reprezentatív kiállítás nyílt a századelő két jelentős hazai művész csoportjának alkotásaiból.

A Nyolcak művészecsoport 1909-ben alakult Berény Róbert, Czigány Dezső, Czöbel Béla, Kernstok Károly, Márffy Ödön, Orbán Dezső, Pór Bertalan, és Tihanyi Lajos részvételével, akikhez vendégként Femes Beck Vilmos, Vedres Márk szobrász és Lesznai Anna grafikus és iparművész csatlakozott. Egy korábban alakult művészecsoportból a MIENK-ből váltak ki, amelynek a naturalizmusban és az impresszionizmusban megragadt stílusával elégedetlenek voltak. Lényegében a századelő avantgárd irányzatait honosították meg a magyar képzőművészetben. Hatott rájuk a Fauves (a Vadak) mozgalma a posztimpresszionizmus sőt az expresszionizmus és a kubizmus is. Stílusuk ezért meglehetősen eklektikus, de mindegyikük munkásságát áthatotta az újat keresés. Céljuk — elsősorban a monumentalitás igénye az új tartalmakkal adekvát formai megoldások keresése — azonban összefűzte őket. Fellépésük — mely szellemében a Nyugat törekvéseivel rokon — felszabadító hatású volt. Vezér egyéniségük Kernstok Károly, aki elméletileg is igyekezett megalapozni a Nyolcak törekvéseit. Mozgalmuk a századelő radikalizmusának volt szerves része. Harcostársaik közé Ady Endre, Bölöni György, Lukács György és Bartók Béla tartoztak.

Már a művészecsoport megalakulásának első évében rendezték közös kiállításukat 1911-ben és 1912-ben volt újabb kiállításuk. Ezután a csoport feloszlott, többen közülük külföldön dolgoztak. A Nyolcak mozgalma nyomában bontakozott ki a magyar aktivizmus és a Tanácsköztársaság forradalmi művészete, amelyhez a Nyolcak több tagja is csatlakozott.

Az aktivizmus Közép- és Kelet-Európában az 1910-es években az expresszionizmuson belül kialakuló művészeti mozgalom. Elnevezése a berlini Die Aktion című folyóirattól származik. Magyarországon az 1915-ben Kassák Lajos szerkesztésében meginduló Tett, majd folytatása a Ma (1916) című folyóirat és köze az irányzat legjelesebb képviselője.

Az aktivizmus legfőbb vonása a társadalmi történelmi átalakulás, az események figyelemmel kísérése és gyors értékelése. Művészeileg hamarosan túlnőtt az expresszionizmuson és bár egyetlen irányzatot sem tartott kizárólagosnak a kubizmus, a futurizmus, ké-

sőbb a konstruktivizmus számos elemével gazdagodott. Az irányzatok egységesítésére törekedett s a művészetet mindig a társadalmi változás eszközeként tekintette. Elméletileg foglalkozott a művész társadalmi szerepével a munkásmozgalom és a képzőművészet kapcsolatával. A magyar aktivizmus legjelentősebb képviselői: Kassák, Uitz Béla, Nemes-Lampert József, Bortnyik Sándor, Mácza János.

Fent látható képeink a Galéria kiállításán készültek.

Hermann Hesse: Csillagsors

író, mindegyre erős szellem" — Szerb Antalnál. *nondani nektek, tetlen élvezetek-aranyláncát tanagányos, a ne-ló ezen a földön, n volna, hogy ti, dogabbak vagy-még nagyobb l fedeztél föl* — írja magáról Hermann Hesse.

bb költőink for-novellája ma-in a Népszavá-neg, de prózáját ismerjük. Pedig se a polgári hu-Thomas Mann il mellett ugyan-ílagméretű szel-udatában volt a krízisének, nem öt Thomas Mann testvérem"-nek, is unokatestvé-

en"-nek. Az utóbbi években újból nagy példányszámban kapkodják el műveinek új kiadásait szerte a világon. A beatnik mozgalom például egyik szellemi elődjét fedezte fel a *Pusztai farkas* című regényében.

Hermann Hesse regényeinek, novelláinak a fordításában nagy adósságaink vannak és ezzel a regénnyel is törlesztetünk ebből valamit.

A *Csillagsors* még egészen a pálya elejéről származik, 1914-

ből. Erősen önéletrajzi indítássalú mű, „kamarazene”, egy család mikroklímájának a leírása. Bár 1914-ben véres idők következtek, ahogy ezt a történelemből tudjuk, de ennek a regényben nincs nyoma. Tudunk kell viszont azt, hogy Hesse nagy port felvert cikket írt a sovinszta háborús uszítás ellen *Barátaim, ne ilyen hangon!* címmel. A *Csillagsors* festő főhőse elhidegült házasságából nem tud, nem is akar kitörni, míg egy tragédia meg nem nyitja előtte az utat. S ekkor „bár eltűnt már a fiatal-ságának utolsó játékos fénye is, elindul egy vakmerő úton, a hegyen fölfelé. Elbúcsúzott hát az ifjúság édes alkonyától, talán kicsit később és keserűbben, mint a férfiak általában”.

Hermann Hessének van jobb regénye is. Itt én a polifóniát hiányolnám — a hősök egyéni, önálló hangját a dialógusokban, a belső monológokban, aminek a világirodalomban Dosztojevszkij a legnagyobb mestere, nyomában pedig az osztrák Robert Musil. De a „csillagsors” magányának mély fájdalma, Hesse megszenvedett sorsa elfogadtatja ezt a művet, s mint ahogy egy X. századi költő ajánlotta könyvét: „Vegyétek ezt a könyvet testem helyett, / Vegyétek szavaimat lelkem helyett” — úgy fogadjuk ezt a regényt. (*Magvető, Világkönyvtár 1980*)

Benyó Marianna

Kulturális krónika

Bartók élete képekben és műveiben címmel a TIT és a Megyei Könyvtár közös rendezvényét tart holnap este hétkor — az egerszegi könyvtári olvasóban — a száz éve született nagy zeneszerzőre emlékezve, Szilvás Izabella és Tóthmátyás Lajos közreműködésével.

pontban, majd 5—6-án Lenti-ben és végül 8-án Keszthelyen adnak műsort.

★ Kovács Kolos ária, és dal-estjét kedden este fél nyolckor rendezi meg az egerszegi Ifjúsági és Úttörő Művelődési Központ.

★ A keszthelyi Egry József képzőművészeti kör idei bemutatóját április 3—30-a között rendezik meg a Balaton parti város színházában.

★ Szerdáiig még a Kramer kontra Kramer című világsiker játékssza az egerszegi Ady-filmszínház, majd a jövő hét második felében Philippe de Broca vígjátéka, az *Ellopták Jupiter fenekét* című krimiparódia következik. A kanizsai Béke-moziban holnaptól szerdáiig délután a *Münchhausen báró kalandjai* című francia rajzfilm, este a *Túl a felelmen* című francia—olasz krimi, illetve 30—31-én nyolckor a *Csontváry* című magyar film pereg. Április 2—5-e között itt a *Ballagás* című hazai újdonság várja az érdeklődőket. A keszthelyi Petőfi-moziban a jövő hét első felében — négykor — *A csillagszemű* című magyar, továbbá — este 6-tól — *A pillangó* című kétrészes amerikai történet kerül a vászonra. A balatoni város mozi-jában csütörtöktől vasárnapig *A fekete kalóz* című olasz kosztümös film lesz az új műsor. A lenti Dózsa-filmszínházban 30—31-én a *Szerelem szieszta idején*, 2—3-án az *Egy kis indián* és végül 4—5-én a *Nada-csoport* című filmeke, tekintheti meg a közönség.

két című színes, szinkronizált filmjei Annie Girardot és Philippe Noiret (szépén jobbra).

Bereiny Robert

MAGYAR NEMZET

1021

Szerda, 1964. március 25.

Hamis BERÉNY-képek szerepeltek-e az emlékkiállításon?

Az elmúlt év őszen rendezték meg a Nemzeti Galériában Berény Róbert emlékkiállítását. Most a Művészet című folyóiratban a kiállításról beszámoló cikkekben fel-tűnő vita indult arról, hogy szerepeltek-e hamis képek ezen az emlékkiállításon. Pataky Dénes művészettörténész a Berény-kiállításról szóló cikkében többek közt a következőket írja:

„A kiállításon az előbbi periódusok közé még egy további is be van iktatva, a »Lámpás csendélet«, a »Gyümölcs csendélet«, a »Csendélet székkel«, a »Lámpás csendélet birsalmával« és a »Csendélet kulaccsal« című képekkel. Ezek azonban nem Berény Róbert képei. Nem hamisítványok, hanem más festőknek a képei, melyekre nyilván a műkereskedelemben kerültek rá a hamis »Berény« aláírások. Különösen árulkodók a hamis szignatúrák »r« betűi. Berény ul. az angol »r« betűt használta, ami elkerülhette a hamisító figyelmét. Különben maguk a képek sem egy kéztől származnak.»

Ezután az egyik képről a következőket állapítja meg a cikk szerzője: »E rálátásos képet különben megfordították s így hamisították rá Berény nevét... E képek stílusukkal, és vastag, pasztózus festésmódjukkal távol állnak Berény munkáitól. Festőiket a stílus alapján a Berénynél fiatalabb festőnemzedék tagjai közt kell keresni. A stiláris

eltéréseket és a hamis aláírás tényét megerősítette Berény Róbertné véleménye is, ki a képeket ugyancsak nem fogadta el férje munkáinak.«

A továbbiakban a cikk még egy képet említ, amelyet Berény Róbertné szerint Pohárnok Zoltán hamisított.

Pataky Dénes cikkére még ugyanabban a számban válaszol a kiállítás rendezője, Sziy Béla művészettörténész, aki »Válasz a Berény-kiállítás ismertetésére« címmel többek között a következőket írja:

„...Számomra is ezek voltak kezdettől fogva a kiállítás legproblematicusabb művel, annak ellenére, hogy tudomásom szerint közülük négyet Berény látott jelenlegi tulajdonosuknál. Igaz viszont az is, hogy most az életmű első összeállításánál számos más agnoszkálási probléma is volt, s talán még van is, amire a kritika nem tér ki, s a további kutatás fog tisztázni. Berény aláírásai nagy általánosságban egyformák, mégis nem egy művén van egymástól eltérő jelzés... Korai lenne pontot tenni azokra a kérdésekre, melyeket ez az öt kép felvetett. Még számos Berény-művet kell megtalálnom, melyek szorosan a harmincas évek elején készültek, s ma csak reprodukciókból ismeretesek. Ezekről várom a kérdés tisztázását.«

A vita, amely előreláthatóan folytatódni fog, nagy érdeklődést keltett művészi körökben.

Gyűlések, találkák a Hazafias Népfront külföldi vendégeinek

A Hazafias Népfront III. kongresszusán részt vett külföldi vendégek kedden az ország különböző részeibe látogattak, a mozgalom helybeli aktivistáival, munkamódszereivel ismerkedtek, majd gyűlésen számoltak be magyarországi élményeikről.

A kubai delegációt Békés megyében a szlovák nemzetiség lakta Tótkomlóson látták vendégül. A filmszínházban tartott gyűlésen Szilágyi Péter, a Magyarországi Románok Demokratikus Szövetségének főtitkára számolt be a Hazafias Népfront III. kongresszusáról, majd Justiz Pilleba *Candido*, a Kubai Forradalom Védelmére Alakult Bizottság országos titkárságának tagja köszöntötte a gyűlés résztvevőit.

A III. népfrontkongresszusra hazánkba érkezett jugoszláv küldöttség — Jovan Veszelinov, a Jugoszláv Kommunista Szövetsége végrehajtó bizottságának tagja, a Jugoszláv Dolgozók Szocialista Szövetsége országos választmányának végrehajtó bizottságának tagja vezetésével — Egerbe látogatott. A delegációt elkísérte útján Erdei Ferenc akadémikus, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtitkára. A városi tanács dísztermében rendezett gyűlésen Erdei Ferenc

Országos Tanácsának elnöke is.

*

Kedden elutazott hazánkba a Hazafias Népfront III. kongresszusáról.

SZÍNEK É

1

A burnusza hófehér. Az arca és a keze egészen sötétbarna. A szeme is, amely úgy uralkodik ezen a szabályosan szép férfi arcon, mint reflektor fény az országút homályán. Élénk, nyugtalan, vibráló szemek. Folytonégyók. Mindenre kíváncsiak, sokat látók.

Felső-Guineából, a nigéria fennsíkáról érkezett hozzánk. A százháromezer lakost számláló Kourouca tartomány kormányzója. Amikor azt mondom, hogy a nevétől akár földim is lehetne, nyomban megérti. Mások is mondták neki. Kanté *Bironak* hívják.

Rövid etimológiai gyakorlatot folytatunk a magyar »biron« szó eredetéről francia nyelven — egy kis tolmácsnői segédlettel —, és elégedetten állapítjuk meg, hogy a »rokonság« így még meglepőbb. Hiszen a magyar szó jelentése az ő szakmáját takarja. Ami a falu bírása volt hajdanán, azt a funkciót tölti be a tartomány kormányzója.

Berény Róbert

z. N. 931. XI. 4.?

A magyar posztimpreszionisták második kiállítása

Az Arany János-utca 9. szám alatt mutatják be a magyar posztimpreszionisták kiállításorozatának második kollekcióját: a csendélet kiállítást. Ha ez a bemutató a posztimpreszionizmus retrospektív kiállításának készült, úgy közelről sem felelt meg feladatának. Hiányoznak súlyos, nagy elvek és képviselve vannak ifju, mondanivalóval és formával még viaskodó piktorok. Ha azonban nem ebből a szempontból vizsgáljuk az anyagot, meg kell állapítani, hogy nagyon tetszetős, érdekes, sőt itt-ott tartalmas kollekcióval vuntak fel a fiatal magyar postizpressionista festők. Közülök figyelmet érdemel *Berény Róbert*-nek egy csendélete, *Bernáth Aurélnak* egy, még a szűz impresszió jegyében megszületett remek képe, *Czöbel Bélának* hasonló tiszta impresszionizmussal megfestett csendélete, *Fregtag Zoltánnak*, *Schönberger Armandnak*, *Szobotka Imrének* (egy finom, bontott fényekkel megépített virágos ablaka), *Kádár Bélának* egy dekoratív csendélete, *Nagy Balogh Jánosnak* egy régi, igazi értékét reprezentáló képe; a legújabb generációból pedig *Páris Ila*, *Kmetty János*, *Faragó Endre*, *Ciffery József*, *Csabal Ekes Lajos*, *Rozgonyi László*, *Lehel Mária*, *Hincz Gyula* képeit kell még felsorolni. A kiállításon szerepel egy szobrász is, *Boda Gábor* néven, még teljesen ki nem alakult s külsőségekben Barlachra emlékeztető munkáival.

Tasnády Kovács Mária Károly-körut 26. számú alatt kiállítást rendez festményeiből. A gyűjtemény nov. 9-től kezdve díjtalanul tekinthető meg.

(—) A művésznyomor problémája. Legutóbbi számunkban egy berlini hirt közötünk, amely arról szól, hogy festők kiállításán külön cédulával vannak megjelölve azok a munkák, amelyeket élelmiszerekért, ruházati cikkekért is meg lehet vásárolni. Mára kiderült, hogy a magyar művészek egy csoportja pontosan ilyen célú indítvánnyal fordul a Fészek Művészek Clubja vezetőségéhez a azt javasolja, hogy a Fészek kiállítási termében sorozatosan rendezzék meg azokat a kiállításokat, amelyeken a kiállított művek szénért, élelmiszerekért, természetben nyújtott ellenértékekért kaphatók.

(—) **Jakobovits Artur** rajza. Harminchat lap, tollrajzok, fametszetek, egy művészi szemlélet gyors, de maradandó emlékei. Ez *Jakobovits Artur* gyűjteménye. A rajzok alkotójuk fogságából származnak. Néhány vonás, ezek is szaggatott, türelmetlen elhatárolású szándékuak, inkább jelzések, jegyzetek valami később megalkotandó műhöz. Nem baj, hogy jegyzetek maradtak, így is kifejezőek s művészi értékűek. A gyűjtemény a szerző kiadásában jelent meg. (slg.)

hogy ez a szerencséd. Mert ha nem volna adósság: a kutya nem törődne veled. De gy: vigyáznak rád a hitelezők. A hitelezőknek nagyobb érdeke fűződik hozzád, mint neked magadnak. Nagy bajunkban ez az egyetlen szerencsénk, ez a sok adósság. Hála és üdv a rendszernek, mely megcsinálta — csak hódolat illeti s nem bírálat. Így a félhivatalos. Szinte rossz rá gondolni: mi történt volna, ha egy kevésbé bölcs kormányzat kevésbé tékozol s nem csinál annyi adósságot s most nem lenne annyi deviza-kamat-kötelezettségünk? Tönkremennénk bele, biztosan...

*

A vádak

Wolff Károly nyilván még nem is tudott erről az új és meglepő elemletről, mikor legutóbbi megnyilatkozását szárvra bocsátotta. Ha ismeri: két-

M. H. 937. IV. 4.

1937. ÁPRILIS 4. VASÁRNAP

HÁROM KIÁLLÍTÁS

A K. U. T. a Nemzeti Szalónban

A *Képzőművészek Új Társasága* megalapítása óta útjelzője volt a magyar művészet mindenkori új törekvéseinek egészen a legvakmerőbb szélsőségekig. Ha most megnyíló kiállításán javarészt ugyanazokkal a művészekkel ugyanebben a szerepében nézzük ezt a társaságot, újból igazoltnak látjuk azt, amit a legutóbbi időben néhányszor fel kellett jegyeznünk, hogy az elvont szemlélet, a természettől elszakadó stíluskisérletek forradalmi lezajlottak, eredményeiket leszűrték s ezek az eredmények ott ének abban a visszahatásban, mely most egy homladozó természet-és valóságábrázolás új útjait keresi. Ezt gondolják a társaság vezető egyéniségei, akik — bár legtöbbször közvetlenül a saját kollektív kiállításuk után — itt is nagyobb sorozattal szerepelnek:

Berény Róbert, Czóbel Pál, Egrü József, Farkas István, Kmetty János, Márffy Ödön s az egy képpel szereplő *Szónyi*, akiknek mai helyéről külön-külön volt alkalmunk megemlékezni.

A fiatalabb gárda is teljes létszámmal vount fel mellettük szintén a valóság s a természetábrázolás új útjain járva. *Bene Géza* reggeli képei, az egyre gazdagabbá fejlődő *Pollacsek Lilly* csendélete, *Diener Dénes* zöldruhás leánya, *F. Köhner Ida* játszó gyerekei, *Fenyő György* műteremrészlete, *Gergely Tibor* virágállványai, *Göllner* tehénpásztora, *Graber Margit* varrónője, *Lesznei Anna* két kis jelenete, *Modok Mária* önarcképe, az új névként szereplő *Pálffy Péter* aktja, *Schönberger* pályaudvara, *Sugár* hólapátolói, *Szobolka Imre* négy képből álló világos és derűs sorozata, *Barcsay*, *Bartha László*, *Beck Judit*, *Bor Pál*, *Detre Lóránt*, *Fenyő H. Endre*, *Gadányi*, *Goebel* és *Rozsda* egy-egy képe meggyőzően szólnak e fejlődés értékes teljesítéseiről. Külön figyelem illeti meg *Kernstock* Károly bravuros rajzsorozatát. A szobrászok közül *Pátzay Pál* két előkelő férfi feje, *Medgyessy* lovas reliefje, *Varga* fiúfeje, *Beck* András nagy figurája, *F. Hahn* Erzsébet lány arcma, *Goldmann* színes terrakottája, *Vilt* emlékművázlata tanuskodnak róla, hogy a plasztika is ugyanarra az útra tért, amelyen a magyar piktúra halad tovább.

Mozgás H. - 1937. IV. 4.

Berény Róbert

az orvos tudása és türelme, a pap nite kell ehhez a munkához. Itt nem „AKTA” van, itt minden akta egy életet jelent, amelynek titkát ki kell kutatni, az indulástól az összeomlásig, — másként nincs segítség.

Lélekbúvár és társadalomkutató egyformán bőséges anyagot találhat vita, kutatás és tanulmány számára az öngyilkosságok számát, fajtáját, emelkedését, vagy csökkenését jelző lágörbén, amelynek hullámvonalát látszólag rejtélyes, törvényszerűséget nem ismerő komponensek irányítják.

A statisztika megdöbbentően érdekes képpel szolgál az öngyilkosságokról. A harmincas évek eleje óta pontos adatok állanak rendelkezésre. A mai nehéz világban önként adódik a feltevés, hogy az anyagi válság okozza az öngyilkossági hullám magasverését. Tény, hogy

1930-ban az országban 4902 öngyilkosság történt és öngyilkossági kísérlet tör-

A KUT jubiláris kiállítása

A KUT kiállításai még mindig gyűlöhelyei azoknak a művészeinknek, akik nem az országutat járják. Régebben merészebbek voltak a KUT kiállításai és sűrűn bukkantották fel az ismeretlen tehetségeket. Ettől a KUT kiállításai fiatalos hatásúak voltak és változatosak is.

Ezen a most megnyíló kiállításon (a Nemzeti Szalonban) jóleső egyensúlyban vannak egymással a merészek és a megállapodottak. Az utóbbiakat néhány igen finom színösszhatású tájképpel képviseli Berény Róbert, egy mosónőnek jól kialakított és ugyanakkor színekben megnemesített alakjával Bernáth Aurél. Czigány Dezső provencai kivilágosított színű korszaka után, úgy látszik, visszatér régebbi önmagához. Színei megsötétedtek, de határozottabbak és kifejezőbbek is lettek. Önarcképe ennek a sokszor megfestett témájának érdekes új változata. Egy József nagyobb méretű képeinél megragadóbb egy kicsiny pasztelje, amely a műterme ablakából nyíló kilátást igen finom színekbe foglalva érzékíti meg. Jándi Dávid gyermekét tartó asszonya energikus előadásával megragadó kép. Márffy Ödön gyűjteményéből a Teraszon és a Gyümölcsszedő lány című kép tetszik legjobban. Schönberger Armand jólmegrajzolt képein csak a színeket kellett volna összeharmonizálnia a művésznek. Szőnyi István férfiarcképe (Rózsa Miklós dr.-t, a művészeti íróat ábrázolja) kiváló alkotás. Színességre, festői előadásra újabb fejlődést mutatnak Diener Dénes Rudolf képei.

A fiatalabb nemzedék festői közül kimagasodnak Barcsay Jenő (5., 6.), Barzó Endre (7.), Bálint Endre (12.), G. Beck Judit (17., 18.), Bene Géza, Bor Pál (30.), Bródy né Pollatschek Lili (34.), Deli Antal, Dési Huber István (49., 50.), Fenyő A. Endre (67.), Gadányi Jenő (86.), Ilosvay Varga István (96., 97.), Klie Zoltán (103.), Kelemen Emil (104/b), Kühner Ilse, Modok Mária, Novotny E. Róbert (127.), Paizs Goebel Jenő, Papp Gyula, Pálffy Péter, Szobotka Imre (145.) és Vörös Géza (156.) munkái.

Mint az utóbbi években nem először, ezuttal is a szobrászok adják meg a kiállítás sulyát. Vedres Márk, aki olyan jelentős példamutatója volt szobrászainknak, legujabb munkáján — egy ruhátlan nő álló alakján — mintha ismét oda készülné vissza, ahonnan elindult: a természethez. Kiválóan szép szobrának a kompozíciója. Varga Oszkár két remekbe készült fejet állított ki és kitűnő munka Vilt Tibor bronzfeje is. A fiatalok közül a szemlátomást rohamosan fejlődő Beck András válik ki. Alvó gyermeke mesteri mintákat, két férfifeje pedig azonfelül nagy kifejező erejével megragadó. Csorba Géza a Margitszigeten felállított nagy, ruhátlan női szobrának kisebb méretű mását állította ki. Ferenczy Béni sokévi szünet után jelenik meg itthoni kiállításon. Egy ágaskodó kis bronzlovat küldött, továbbá egy keretnyi érmet és plakettet. Az utóbbiak sorában Bartók Béla I. számú érme a legsikerültebb. Tulzásai ellenére figyelmet érdemel Halápy Julia meztelen nője. Medgyessy Ferenc siremlék-reliefje és női feje (123.) sikerült alkotása a jeles művésznek. Schaár Erzsébet és Szöllösi Endre egy-egy munkájukkal méltán illeszkednek ebbe a kitűnő szobrászgyűttesbe.

45049

Berény Róbert

közvetlenek is.

5. Az a köztisztviselő, akinek családja küzködik mindennapi szükségletének kielégítésével, nehezebben tudja kötelességét is teljesíteni, mint az, akinek nincsenek gondjai.

6. Az állam erkölcsöt követel adófizetőitől és alkalmazottaiktól, tehát neki kell jó példával előjárnia és ígéretét beváltania, mihelyt ezt a kincstári bevételek lehetővé teszik.

Epekő-, vesekő- és hólyagkőbetegek, valamint azok, akik hűgysavas sók tulszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által bél-működésük elrendezését, emésztésük előmozdítását és állapotuk javulását érhetik el. Kérdezze meg orvosát.

Hazaérkezett a belga király

Ostende, november 19. A belga király a Prince Albert-gőzös fedélzetén péntek délután Janson és Spaak kíséretében Ostendébe érkezett. Innen vonaton folytatta útját Brüsszelbe, ahová délután 4 óra 50 perckor érkezett meg.

A belga kormányválság

Brüsszel, november 19. (Havas.) Janson megbízatást kapott a kormányalakításra.

---

van szó és minden kettőnk között marad,
sz...

szemében csufondáros mosoly villant
anatra, azután gyorsan elkomolyodott.

e, Vörös fiam! — felelte határozottan —
zet a dolgokat! El akarom felejteni a mul-

ennék jó tanu, különben sem. Mindössze
em, hogy Mushky elsütötte a revolverét...

lövést, hiszen mellette ültem... mire Pete
ánykerékre borult. Meg sem mozdult

te gyorsan kámferré váltunk

1963 FEB 15

Ezer kiállítás, négy és félmillió látogató a múzeumokban

A berlini egyiptomi gyűjtemény Pesten — Állandó magyar kiállítás Spielberg várában — Országos leletmentés

Ma délelőtt a Magyar Sajtó Házában a múzeumok tavalyi eredményeit, s ez évi feladatait ismertette dr. Liptay Ervin, a Művelődésiügyi Minisztérium főosztályvezetője. A beszámoló első része bizonyította, helyes és szükségesszerű intézkedés volt a múzeumok decentralizálása. Az elmúlt esztendőben ugyanis csaknem ötven vidéki múzeum már a megyei tanácsok irányítása alatt kezdte meg működését.

Második helyen

Múzeumainkban — állapította meg a beszámoló — a kiállítások száma 979 volt, körülbelül kétszerese az 1958. évinek. A látogatottság 12 és fél százalékkal nőtt és az év végére meghaladta a négy és félmillió főt. Meg-

előztünk tehát olyan nagy múzeumi múltú nyugati országokat, mint Franciaország, Olaszország, Hollandia vagy az Egyesült Államok. Az UNESCO statisztikai adatai szerint a második helyen állunk a világon a múzeumok látogatottsága tekintetében.

Az elmúlt év sikereire támaszkodva múzeumaink fejlődése 1963-ban meggyorsul. Ez évben a megyei múzeumok 21 fiatal szakemberrel erősödnek meg, közöttük 15 muzeológussal, 6 restaurátorral.

Az országban

A lehetőségekhez viszonyítva minden megyeszékhelyen új, állandó kiállítás lesz. Így komplexkiállítást terveznek Székesfehérvárott,

Szekszárdon, Kecskeméten, Tatán, Szolnokon, Veszprémben, Miskolcon, Békéscsabán. Az egri várban befejeződött a gótlrus palota helyreállítása. Itt Eger történetét és a török elleni háborúkat bemutató kiállítást rendeznek. Monokon, Kosuth Lajos szülőházában a Nemzeti Múzeum a nagy magyar szabadsághős emlékéhez méltó kiállítást készít elő. Pécsen megnyílik az ország jelenleg legnagyobb állandó néprajzi kiállítása. Budapesten a Visegrádi utcai párházban állandó kiállítást rendeznek be. A Petőfi Irodalmi Múzeumban Károlyi-emlékkiállítás nyílik. Külföldön is lesz néhány állandó kiállítás, így a brnói Spielberg várában az ott sínylődő és a magyar felvilágosodást képviselő írók (Kazinczy, Batsányi) emléket nagyobb kiállítás örökíti meg. Auschwitz egykori koncentrációs táborában a német fasiszták magyar áldozatainak szentelt kiállítás előkészületei tovább folytatódnak.

Arany vasárnapok

1963-ban mintegy hatszáz időszaki és vándorkiállításra kerül sor. A Magyar Nemzeti Múzeum folytatja a nagy közönségsikert jelentő aranyvasárnapokat. A Szépművészeti Múzeum hamisítványkiállítást mutat be, egyiptomi, görög-római és a későbbi korok képzőművészeti anyagából. A Magyar Nemzeti Galéria többek között Berényi Róbert, Szőnyi István emlékkiállítását rendez és bemutatja a Magyar romantika című tárlatát. A Múcsarnok ad helyet az év legnagyobb időszaki kiállításának, amely a magyar népművészetet mutatja be hat teremben. Az Iparművészeti Múzeumban a francia bútorok vonzanak majd minden bizonnyal sok látogatót.

A régészek feladata

Tárgyalás folyik néhány nagy fontosságú külföldi kiállításról is. A tervek szerint bemutatjuk a berlini világhírű egyiptomi-gyűjteményt, valamint a drezdai múzeum anyagából, az ugyancsak nagyhírű Afrika művészete című tárlatot.

A régészek fő feladata a szocialista építkezések során szükségessé vált leletmentés. Pécsen és Tácon a római város feltárását, Dunaújvárosban az V. századi bazilika ásátását fejezik be. Tovább folyik az esztergomi vár feltárása, Mohácson befejezéshez közeledik a csatater és a csatával egyidőben elpusztult falvak kutatása. A legújabbkori történelmi múzeum munkatársai a Várban rendezendő nagy kiállítás anyagának összegyűjtésén fáradoznak. Megélénkül a munkás- és parasztmozgalmi adatok gyűjtése a legtöbb megyei múzeumban.

Mintogy fontos feladat a restaurálás és a konzerválás, ezért a március elején meginduló első egyhónapos restaurátori tanfolyamot továbbiak követik.

Csizmadia György

ESTI HIRLAP

Magyar Hirdető
SAJTÓFOLYÓ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

folyam, 39. szám

február 15. péntek

lap

ILAP

napok ban

ágharcosok hajóját

Felszabadítási Front éppen a napokban jelentette be, hogy folytatják a harcot a végső győzelemig. A venezuelai fővárosban az elmúlt éjszaka nagy tüntetések voltak. Különböző csoportok a város több pontján összetűztek a rendőrséggel. Jelentések szerint a fegyveres összecsapások során sokan megsebesültek.

égi gondok

medy jtóértekezlete

mozgalmak, amelyek nincsenek kapcsolatban Kubával. Kennedy példának Északkelet-Brazíliát említette, de

politikai megfigyelők szerint elsősorban Venezuelára célzott,

amelynek elnöke, Betancourt a napokban érkezik Washingtonba.

Az elnök ezután belpolitikai kérdésekről beszélt és hangoztatta, hogy 1958-ban és 1960-ban is gazdasági pangás volt az Egyesült Államokban, és ha nem szavazzák meg az adócsökkentési törvényt, akkor újabb pangás veszélye áll elő.

TÁMAS

jelentés

Közeledés Kairó és Bagdad között • Szíria föderációt javasol Iraknak

Bagdad, február 15.

Nyugati hírügynökségek jelentései szerint Bagdadban csütörtökön nyugodt volt a helyzet. Közölték, hogy két körzetben feloszlatták a nemzeti gárdát, „mert a helyi parancsnokok megsértették a forradalom célkitűzéseit”. A kijárási tilalmat tovább enyhítették: most este 11 órától reggel 5 óráig tart.

Kairóból jelentik:

Hejkal, az Al Ahrám című lap főszerkesztője, akit általában Nasszer szóvivőjének tekintenek, a lap pénteki számában azt írja, hogy Nasszer az iraki felkelés be-

Megszűnik a Vés
autobu

Ezer kiállítás a

lottóhúzás

Minőségi bi
kapnak

Épül a
korszerű re

MEGHÍVÓ

Josany Robert

MEGHÍVJUK ÖNT

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

BERÉNY RÓBERT ÉS A NYOLCAK

TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKÁRA

1963 OKTÓBER HÓ 29-ÉN, KEDDEN DE. 9 ÓRAKOR

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

II. EMELETI TANÁCSTERMÉBEN

ELŐADÓK:

SZIJ BÉLA

PASSUTH KRISZTINA

FELKÉRT HOZZÁSZÓLÓK:

VAYER LAJOS

NÉMETH LAJOS

OELMACHER ANNA

PERNECZKY GÉZA

9. ROBERT BERÉNY: KIEFERN

5

auf die eigene Landschaft und auf das eigene Temperament zu verlassen. Der lyrische Grundzug des Temperaments liess weder die pedantische Härte der Gegenstandstreue, noch die kühlen Abstände des reinen Sehens aufkommen. Auf den Gemälden der ungarischen Freilichtmalerei sind die Gegenstände in ein gefühlstarkes und dichtes Fluidum von Farben gehüllt. In diesen üppigen Strömen der Farbe schmelzen alle festen Grenzen der Form dahin. Die Farbe umspült, zersetzt, überwuchert das Lineare. Ein stilistisches Merkmal, das der ungarischen Malerei bis zur jüngsten Zeit eigen geblieben ist. In dem naturnahen Lyrismus der Farbe ist eine unverkennbare bodenständige Überlieferung des Malerischen am Werk, die auch alle fremden, neuerdings überwiegend französischen Einflüsse ihrem eigenen Wesen anzugleichen versteht.

Die Gabe zu gepflegten Nuancierungen und kühnen Kombinationen der Farbe ist gerade bei den Malern der Nachkriegszeit in einem erstaunlichen Grade entwickelt. Diese Maler sind unersättliche Geniesser und träumerische Schwärmer der Farbe. Sie sehen die Welt stets im sonn-täglichen Farbenkleid. Die Farbe schmilzt dahin, von Nuance zu Nuance, mild wie ein Hauch und glüht und leuchtet dennoch wie Feuer, durchstrahlt von der segnenden Kraft der Sonne, die sich so verschwenderisch über die südöstlichen Gefilde des Landes zu ergiessen pflegt. Atmosphäre und Licht sind die Quellen, aus denen das Farbempfinden der modernen ungarischen Malerei immer wieder verjüngt und verklärt emportaut, taufisch wie die Welt am Morgen.

*

Auf ein lückenloses Bild der modernen ungarischen Malerei musste bei der Wiener Ausstellung schon aus räumlichen Gründen verzichtet werden, doch ist durch die getroffene Auswahl eine wesentliche Anschauung zu gewinnen. Die zunächst drangvollen und verworrenen Nachkriegswege der ungarischen Malerei haben zur Klärung und Reife geführt, zu neuen verinnerten Perspektiven, die jeden gewaltsamen Bruch mit der Vergangenheit vermeiden. Die ausgestellten Werke der beiden älteren Meister Csók und Iványi-Grünwald, die vom Naturalismus und Impressionismus herkommen, fügen sich reibungslos in das Ganze ein. Die Überlieferung des Malerischen in der ungarischen Kunst ist in steter Erweiterung und Vertiefung begriffen.

Ernst Kállai

UNGARISCHE MALER IN WIEN

Lasst nicht nur Politiker, sondern auch Bilder reisen und ihr Land vertreten. Ihre Sprache ist schweigsam, aber vernehmlich und hat den Vorteil, nicht zweckbedacht zu sein. Nach der schönen Ausstellung österreichischer Kunst, die vor kurzem in Budapest zu sehen war, mag die freundschaftliche Kulturverbundenheit der beiden alten Donauländer diesmal durch einen Gegenbesuch ungarischer Gemälde in Wien bekräftigt werden. Es soll jedoch fürwahr keine Staatsaktion und kein Austausch formeller Geistesverbeugungen in Szene gesetzt werden. Wenn Österreicher nach Budapest oder Ungarn nach Wien kommen, bewegen sich solche Abstecher allemal mitten im innersten Donaukreis. Danubier unter sich : man ist in Wien wie in Budapest zu Haus. Eine gemeinsame geschichtliche Vergangenheit von vielen Jahrhunderten bleibt fortwirkend lebendige Wirklichkeit — trotz allen äusseren Hemmungen, die ihrer zielstrebigem Kraft zur Zeit noch im Wege stehen.

*

Ungarn ist ein kleines Binnenland, das von nicht ganz neun Millionen Menschen bewohnt wird. Die Perspektiven, unter denen sich die bildnerischen Kräfte eines derart engen, rassisch und sprachlich isolierten völkischen Lebensraumes entfalten können, sind natürlich nicht an den gewaltigen Überlieferungen und Möglichkeiten der germanischen und romanischen Kulturen zu messen. Auch hat die technische Rüstung der Wirtschaft und des Verkehrs in Ungarn noch lange nicht den westlichen Grad erreicht, bei dem die Maschine zur ernststen Gefahr für die Natur und zur Quelle neuer schöpferischer Spannungen für die Kunst

wird. Zudem ist uns jede hochgespannte Pathetik des Wollens und seiner kategorischen Befehle durchaus wesensfremd. Wir sind eine Nation der selbstbewussten und zwanglosen Menschlichkeit. Beileibe nicht untüchtig, aber im Grunde doch vielmehr von der asiatischen Weisheit des Erleidens als von der abendländischen Rastlosigkeit des Handelns beseelt. Wir lassen uns gern vom lieben Gott und der Natur auf Händen tragen — und wer wollte uns diesen Hang zur Bequemlichkeit verargen, der einmal die von Milch und Honig, von Weizen und Wein überquellende, strahlende Mütterlichkeit unserer Heimat („unserer gebärenden Erde“ heisst es im Ungarischen) erlebt hat? So gut es heissen kann: „La douce France“, so treffend wäre es auch „La douce Hongrie“ zu sagen. Wo käme denn sonst die schöne fruchtsüsse Erdenseligkeit der ungarischen Kunst her?

Die ungarische Kunst ist reich an Impulsen der Sinnlichkeit und des Gefühls, von denen sie sich pflanzenhaft treiben lässt. In dieser schmiegsamen Hingabe an die Natur sind alle Schönheiten, aber auch alle Grenzen der ungarischen Kunst gegeben. Ihr sind weder die grossen baugesetzlichen Ordnungen, noch die abgründigen jenseitstiefen Erschütterungen der Form wesensmöglich. Sie ist und bleibt auch in ihren neuen Erscheinungen eine Kunst der intimen Naturnähe, mit verhältnismässig geringen Graden der Vergeistigung und formalen Verarbeitung. Die Phantasie, mit der unsere jüngeren Maler das gegenständliche Bild der Natur farbig ausserordentlich nuancenreich in Fluss bringen, ist weniger konstruktiver oder visionärer, als vielmehr lyrischer Art.

Diese geringe geistige Spannkraft der Form mag westeuropäischen Anschauungen als eine Schwäche erscheinen. Sie ist der Preis, den die ungarische Malerei für ihre köstliche, in weiten Atemzügen frei und ruhig dahinlebende Natürlichkeit bezahlen muss. Ist diese Harmonie den Preis nicht wert in einer Zeit, die so erfüllt ist von Verzerrungen und Verkrampftheiten? Geht man durch die Säle des Museums der Schönen Künste in Budapest, in denen die Werke der modernen ungarischen Malerei ausgestellt sind, so meint man in einer glücklichen Bucht zu wandern, mit dem Abglanz ungetrübter Sonnenzeiten im Herzen. Die Welt ist schön — trotz allem.

Die ungarische Malerei hat die entscheidende Selbstbesinnung auf die Quellen und Grenzen ihres Wesens dem Naturalismus und Impressionismus zu verdanken. Diese Richtungen gaben ihr den Mut, sich

Borény Róbert

MEGHÍVÓ

MEGHÍVJUK ÖNT

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

BERÉNY RÓBERT ÉS A NYOLCAK

TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZÁKÁRA

1965 OKTÓBER HÓ 29-ÉN, KEDDEN DE. 9 ÓRAKOR

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

II. EMELETI TANÁCSTERMÉBEN

ELŐADÓK:

SZIJ BÉLA

PASSUTH KRISZTINA

FELKÉRT HOZZÁSZÓLÓK:

VAYER LAJOS

NÉMETH LAJOS

OELMACHER ANNA

PERNECZKY GÉZA

Berény Róbert emlékkiállítás

A XX. századi magyar képzőművészet egyik kiemelkedő alakjának, Berény Róbertnek műveiből rendezett kiállítást a Móra Ferenc Múzeum. A bemutatott festmények és rajzok áttekintést adnak a művész fejlődéséről, s több vonatkozásban rámutatnak az elmúlt fél évszázad művészetét legjobban befolyásoló törekvésekre, küzdelmekre.

Berény Róbert is, mint számos művésztársa a század első éveiben Munkácsy Mihály romantikus-realista festésmódjában látta a követendő példát. Attól kezdve azonban, hogy megismerkedett Párizs sokrévű és örök újulásban levő művészeti életével, gyökeresen megváltoztak a festészetről korábban vallott nézetei. Az addigi tónusos festés után Matisse-nak, s még inkább Cezanne-nak képalkotó mód-

szerieihez közeledett. Színei kivilágosodtak, a vonalnak, foltnak, a sík és domború helyzeteknek szerepe is átalakult, szubjektívebb, öntörvényűbb lett. De mindezeknél fontosabbak talán azok a szigorú szerkezeti, illetve kompozíciós elemek, amelyeket nagy eszményképeként Cezanne-nak eredményeiből ismert meg.

1909-ben, 1911-ben, 1912-ben Budapesten a Nyolcak néven ismert művészegyesület tagjai közt szerepelt, és már akkor megbecsült nevet szerzett magának Örökké kutató természetével magyarázható, hogy még a tízes évek elején az expresszionizmus belső feszültséggel telt előadásmódját is magáévá tette. Erre az időszakra esett a magyar zenei élettel való legszorosabb kapcsolata. Bartók Béla, Kodály Zoltán, Weiner Leó zenéjének őszinte megértője és propagálója volt. Ugyancsak ebben az időben, 1913-ban festette meg Bartók Béla portréját.

Az első világháború alatt katona volt, majd leszerelése után, 1918-ban művészeti szabadiskolát nyitott. Iskoláját a Tanácsköztársaság idején is megtartotta, sőt költségeit az állam fedezte. Ekkor már nemcsak ismert festőművész és iskolavezető mester volt, hanem aktív kultúrpolitikus is. A Művészeti és Múzeumi Direktóriumban a festészeti ügyek szakreferensévé választották. 1919 nyarán készítette *Fegyverbe* című toborzó plakátját.

A Tanácsköztársaság bukása után emigrációba kényszerült, előbb Bécsben, majd Berlinben élt. Produktivitá-

sa átmenetileg csökkent. 1926-ban visszatérhetett s fejlődésének új szakaszai következtek. Síkban komponált, rálátásos csendéleteket, interieuróket festett, és stilizált formáit egymástól elütő élénk színelületekkel borította.

A harmincas évek elejétől kezdve fokozatosan csökkent a stilizálás szerepe, s egyre jobban közeljutott a természetben található harmóniák érzékletes megfogalmazásához. Zebegényben, a Dunakanyar festői szépségű vidékén töltött huzamosabb időt. Munkássága második felének legtermékenyebb időszakát élte. Mostani eredményeit tudta legjobban kiértelmezni. A látványszerű, érzelmileg telített, ugyanakkor a tudatvilágánál is gondosan megszürt festőiségnek lett Szőnyi István és Bernáth Aurél mellett **egyik legfontosabb képviselője.**

A második világháború viharai őt is súlyosan megviselték, de a negyvenes évek második felében már újabb szép eredményeit látjuk, s munkássága utolsó fejezetében a tematikus pictúra feladatainak megoldásában vállalt fontos szerepet, s ugyanakkor, mint a Képzőművészeti Főiskola tanára az új generáció nevelésében is jelentős részt vállalt.

Munkássága a kor európai és itthoni törekvéseinek szép és időt álló találkozását adja, ugyanakkor megmutatja azokat a küzdelmeket is, melyeket haladó szellemű művészeink legjobbjai a korszerű festésmód kialakítása érdekében megvívtak.

Szj BÉLA

Nevala (ezüstérmes a magyar Kulcsár Gergely), női átválogatásban bajnok Maryland (Anglia), 10 000 méteres futásban William Mills Egyesült Államok), súlyemelésben, váltósúlyban Hans nyickij (S)

Marokkó elleni eltelet éningez- ak el- időjárás yozta a oly, a zölte: vok elleni n változás g ügy ter- sak a kapu- meg, azza al, hogy Szent- alkalma legyen körülmények beszóltak! Sze- a Marokkó el- ésen megsérült, ísebb bajokkal játékuokra nem r. Helyükön Nóg- rádi és usernai jut szóhoz. A csapat összeállítása tehát

1964 OKT 15
Benedek Gergely
DELMAGYARORSZÁG
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

GERELYVETÉS

Rómában harmadik, Tokióban

Szardán a magyar olimpi- onok közül kétségtelenül Kulcsár Gergely szerezte a legnagyobb örömöt a sport- arátoknak. A gerelyvetés- ben, ebben a klasszikus számban ezüst érmet szer- zett, tehát a római olimpiá- hoz viszonyítva Tokióban eggyel előbbre lépett.

Kulcsár Gergely a verseny után egyebek között elmon- dotta, hogy amikor a negy- dik sorozatban megdobta a 82,32 métert, úgy érezte, hogy teljesült legnagyobb vá- gya: olimpiai bajnok lett. Sajnos, azonban, még ugyan- ebben a sorozatban — nem sokkal utána — a finn Ne- vala 34 centiméterrel túl- szárnyalta, s a megálmodott aranyérem ezüstté változott. Hangoztatta azt is, természet- esen örül az ezüstéremnek, büszke eredményére, vala- mint arra, hogy igazolta a benne bízókat.

Kulcsár Gergely

KOSÁRLABDA

Vereség Japánt

A torna eddigi egyik leg- nagyobb meglepetését szer- dán a magyar csapat szol- gáltatta a japánok elleni mérkőzésen. Nagy esélyes volt a magyar válogatott, a féldőben 26:24-re vezetett is, de a második féldőre tel-

ÖTTUSA

A verseny egyre izgalmasabb

Az egyre izgalmasabbá vá- ló öttusaverseny negyedik számát, a 300 méteres úszást szardán délután bonyolítot- ták le a nemzeti úszócsar- nokban. A szintidő 4 perc volt, ezért 1000 pont járt, szokás szerint másodpercen- ként 5 — vagy 5 plusz pon- tot adtak.

Öt csoportba sorolták a 37 versenyzőt. Török Ferenc dr. az első csoportba került, s a szovjet versenyzők közül Mokejev volt az ellenfele. Török nem keltett csalódást: 4:08.3 percet mutatott a stop- peróra mutatója, amikor cél- ba ütött. Egy másodperccel ért el tehát jobb eredményt, mint eddig bármikor, 50 mé- teres uszodában. 960 pontot ért a 4:08.3 perc, Mokejev, aki a szovjet csapat egyik

legjobb úszója, csaknem 17 másodpercet vert Törökre, s pontban 85 pontot hozott az aranyéremre pályázó magyar versenyzőn. Kettőjük közül 167 pont lett a különbség, tehát Mokejevnek 56 másod- perccel kell majd jobban futnia, hogy megelőzze Törö- köt.

Az összetett egyéni baj- nokság állása a negyedik szám után:

- 1. Török Ferenc dr. (ma- gyar) 3990 pont, 2. Novikov (szovjet) 3971 pont, 3. Minye- jev (szovjet) 3870 pont, 4. Nagy I. (magyar) 3932 pont.

Az összetett csapatverseny állása:

- 1. Szovjetunió 11 615 pont,
- 2. Egyesült Államok 11 057 pont, 3. Magyarország 11 005 pont, 4. Svédország 10 957 pont.

Tovább épül az új balat

125 tsz kap bekötő utat az idén — 120 kilométernyi maradnak adósak az útépitők

(Tudósítónktól.)

Az idén a tervek 1,7 milliárd forintot irtak elő az utak korszerűsítésére, felújítására, új utak építésére. Ebből a többi között 900 kilométernyi utat kellett volna korszerűsíteni, mintegy 100 kilométer új utat építeni, és 125 termelőszövetkezeti központot bekötni az országos úthálózatba. Mi valósult meg ezekből a tervekben, és hogyan zárják az 1963-as évet az útépitők? — erről kértünk felvilágosítást a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium út- és hidépítési főosztályán.

Fagy és árvíz után szezonkezdet májusban

Az idén sok akadályt kellett leküzdeniük az építőállatok dolgozóinak. A tél, majd az árvíz visszatartotta a munkát, s amikor végre április második felében hozzáláthattak volna, a tervbe vett építés helyett a fagy okozta károkat kellett orvosolniuk. Ez a többletmunka 176 millió forintjába került az államnak. Az árvíz is sok helyen megrongálta a közutakat.

Az idei tervek megvalósításához lényegében csak májusban kezdhettek hozzá. A nyári főszezon kezdetére így is átadták a forgalomnak a 7. számú balatoni út székesfehérvári elkerülő szakaszát, a Siófok—Zamárdi közötti útszakaszt, valamint a fonyódsó-bélatelepi út átvágást. A Balaton északi partján a tihanyi rév és a falu között korszerű utat építettek, amelynek második szakasza az év végéig elkészül. A terveknek megfelelően folyt a mátrai utak korszerűsítése, felújítása is.

Az új útépitésnél említésre méltó a 7. számú új balatoni autót, amelynek az Osztyapenko-szobor és a Budaörs felőli szaka-

szán dolgoztak. Az első kilenc hónapban 40 kilométernyi bekötő utat építettek, a többi között Baranyában, Siklós—Siklósbodony—Babarcsszőlős között, Zalában Bődénél és Gétyénél, Somogyban pedig Somogyegresnél és Drávasztáránál.

A 2. számú fő közlekedési út Vác—Balassagyarmat közötti 32 kilométeres szakaszának korszerűsítése is folytatódott. Itt már közlekedhetnek a teherautók, de a koptató aszfaltot csak a jövő évben tudják lefektetni.

A jelentések szerint 80 millió forintos költséggel, összesen 120 kilométer tsz-bekötőutat is építenek. Ezzel az év végéig 125 tsz-központot kötnek be az úthálózatba.

Szállítási gondok, munkaerőhiány

Az előzményekből is látható, hogy az idei útépitési programot nem tudják teljes egészében végrehajtani, s a vállalatok körülbelül 100—120 kilométer út építésével maradnak adósak. Lemaradás mutatkozik például a Felsőzsolca—Edelény közötti 21 kilométeres szakaszon, a Tatabánya—Győr közötti munkán. A Sopron—Jánosháza útszakaszon 20 000 köbméter földmunkával és 12 000 köbméter aszfaltozással maradtak el. Itt még az is nehezíti a munkát, hogy a sárvári átkelési szakaszon az ÉDÁSZ nem helyezte át a villamos vezetékeket és a tartószlopokat. A tervezett határidőre a Győr—Veszprém közötti 82-es út zirc—bakonyszentkirályi szakasza sem készül el.

Az elmaradás oka mindenütt ugyanaz: az év eleji bajok, a szállítási gondok és a munkaerőhiány. A közismert szállítási problémák miatt a MÁV körülbelül 800 000 tonna kövel kevesebbet továbbított a munkahelyekre, mint amennyire szükség lett vol-

BRIGÁDOK

reflektorfényben

FARKASÉK

— A Farkas Lajos-brigádot ke-
resem...

— A brigádvezető két nappal
ezelőtt bevonult három hónapra
tiszti továbbképzőre...

— Akkor hiába jöttem Kiskő-
rösre... Arról szerettem volna
tőlük érdeklődni, hogyan dolgoz-
zik a brigád, amely tavaly első
lett az országban a traktorosok
között.

— Farkasnak október 20-ra
szólt a behívója, a brigád pontos-
an 20-ig teljesítette az éves ter-
vét. Ami most jön, az a ráadás.
Fut majd a szekér Farkas Lajos
nélkül is, változatlan tempóban.
Különböző is: olyan pontos „vég-
rendeletet” hagyott a brigádra,
hogy abból megismerheti őt is, a
munkájukat is — mondta Né-
meth László elvtárs, a Kiskőrösi
Gépállomás igazgatója.

Elindultunk, hogy felkeressük
az „elapátlanodott” brigád tag-
jait. Az igazgató nélkül aligha
találtam volna rájuk. Itt-ott
megálltunk, ő fülelt néhány pil-
lanatig, s máris indultunk to-
vább, amerről hallani vélte a
hatalmas SZ—100-asok, ide züm-
mögésnek tetsző hangját, domb-
okon, völgyeken túlrá, ahol csak
a madár jár, meg a traktoros.

Farkaséknak az a hivatásuk,
hogy a Duna—Tisza közti futóho-
mokat aranyat hozó homokká va-
rárszolják: szőlőt, gyümölcsöt ter-
mő földde egyengetik a homok-
buckás vidéket, meg jó mélyen
megforgatják telepítés alá a föl-
det. Olyan talajt tesznek alkal-

massá gyümölcs-, szőlőtermelésre,
amely eddig pár mázsa rozstot
adott holdanként.

A nomádok tudománya

Tizenkét gépen huszonnégy
ember a brigád. Harminc éven
felüli csak egy van közöttük. Dé-
li tizenkét órától éjfélig van gé-
pen az egyikük, éjfél-től délig a
másik. Dunaegyházán túl és Solt
határában, a tsz-ek földjén talál-
kozunk öt traktorukkal, tíz em-
berrel.

Kis ligetek alján lakóko-
csik. Kívülről-belülről egyfor-
mák, ütött-kopottak, odabent két-
két pricecs. És sok könyv. Este-
ledik. Aki éjfélkor kerül sorra,
főzi a vacsorát: három páré bab-
gulyás, egyé tojásos krumppli,
egyé hagymás sült szalonna. Itt
élnék a hét hat napján. Nomád-
élet ez, ha a kocsi mindegyiké-
ben ott van is a jutalom tran-
zisztoros rádió. Csak vasárnapra
járnak haza. Ahány ember, any-
nyi faluba.

— A hétfői búcsúzás otthonról
nehéz — mondja Lentner György,
a legfrissebb házas.

— De legalább minden szom-
baton újra kezdheted az udvar-
lást az asszonynak — vigasztalja
Szentgyörgyi Pál.

A többiek is odatelepednek a
kocsi elé, ahová csak gyéren ad
fényt belülről a petró: Szent-
györgyi István, Orbán Lajos, Far-
kas József, Fenyvesi Pál, Bócsa
László, Papp József, Paur Mihály.

Míg nézem a könyveiket —
csupa szakkönyv, mezőgazdasági do-

A Berény Róbert emlékkiállítás

Bizton állítható, hogy ez a nagy, gyűjteményes emlékkiállítás, amelyet a festőművész halálának tizedik évfordulóján rendezett a Nemzeti Galéria, még azok számára is meglepetés, akik pedig ismerték és tisztelték Berény Róbert nemes veretű művészetét. Soha ily gazdag változatosságban nem mutatkozott meg ez a jelentős életmű. S ha teljességről korántsem lehet szó — hiszen értékes alkotások maradtak külföldi gyűjteményekben, pusztultak el a két világháború viharában vagy rejtőznek máig is —, az emlékkiállítás, *Szűz Béla* rendezésében, kiválóan alkalmas rá, hogy a termeteket járó néző megismerje modern festőművészetünk, grafikánk egyik mesterének munkásságát.

Látható a kiállításon egy nem is nagyméretű, nem is kiemelten elhelyezett kép, a *Festő a fal előtt*, amely formai megoldása, stílusirányzata miatt is érdemes az elemzésre; hanem ennél sokkalta fontosabb, hogy egészében talán közvetlenebb és átfogóbb művészi vallomásnak fogható fel, mint Berény Róbert annyi kiváló, változatosságában lebilincselő önarcképe. A felszabadulás után, 1945-ben festette ezt a művét, átetsző s mégis erőteljes színekben, villódzó fények között ábrázolta a művész alakját — önmagát —, amint fehér ruhájában első pillantásra szinte elvész a fal fölé emelkedő óriás fatörzsek, dús lombok színerdeje alján. De háta mögött — mintegy védelmező segítőként — ott áll az emberkéz emelte fal, s a festő, kezében palettájával, előttünk vívja harcát a természet meghódítására az öntudatos ember erejével, a megismerés és az alkotás lázában. Sugárzó energiájával így válik ez a festő: az ember, noha a képen a felületnek igen kis töredékét, alig néhány százaléknnyit foglalja el, kiemelés nélkül is nemcsak központi alakká, de hőssé. A harc és a felszabadulás, az akaraterő és a művészi kifejezés alkotó hőségé.

Hosszú, fáradságos, ellentmondásokkal teli utat tett meg eddig.

Hogy Berény Róbert az első világháborút megelőző évtizedben az immár legendás hírű, valójában nagyszerű eredményű *Nyolcoknak*, a magyar forradalmi festők csoportjának volt a tagja; ezt tudtuk. És a kiállítás falain egy teremnyi festmény emlékeztet rá; mennyire méltán soroljuk a csoportot formai kísérletezéseiivel és humanista mondanivalójával a korabeli európai haladó művészet élvonalába. De az emlékkiállítás láthatjuk a fiatal művész első festményeit is, amelyek közvetlenül kapcsolják indulását a hazai haladó hagyományhoz. *Munkácsy* hagyományához. És éppen önarcképei, különösen *Pipás önarcképe*nek Munkácsy átvételétől visszanyúló színharmóniája és kifejezőereje által mutatja az induló Berény rokonságát azzal a művésszel, aki majd néhány esztendő múltán, a *Nyolcok* csoportjában társa lesz: *Pór Bertalan arcképe*, ez a Párizsban festett, színekben takarékos, megkapó, modern harmóniájú portré mutatja az egyik közbelső állomást az együttes erőfeszítésig vezető úton. Ennek az útnak kétségtelenül a csúcspontja a Magyar Tanácsköztársaság heroikus művésze, amelynek Berény erőteljes lendületű plakátja, *Fegyverbe! Fegyverbe!*-kiáltó matrózalakjával méltán vált szinte szimbólumává.

A Tanácsköztársaság bukása Berény Róbertet is emigrációba űzte. A zaklatott bécsi, berlini évek alkotásaiból alig hogy ízelőt láthatunk; igaz, Berény, akinek nemcsak tehetségét, elhivatottságát, de munkakedvét és szorgalmát is igazolja az egész kiállítás, ebben az időszakban aránylag keveset festett. Még a *Nyolcok* csoportosulása idején egyik legodaadóbb híve lett az Új Magyar Zene Egyesületbe tömörült kiváló alkotók, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Weiner Leó törekvéseinek (Bartók-portróját a New York-i Bartók Archivum őrzi, érdekesen intim *Weiner Leó-arcképe* azonban itt látható a kiállításon), Berlinben maga is aktív muzsikusi lett; egy vonósnegyesét is bemu-

tatták. Muzikalitásának legmaradandóbb festői kifejezését később — már Budapesten, hazatérte után — alkotta meg: a *Csellózó nő* megragadó, realista kompozíciójának bársonyos vöröse egyenértékűen látta a cselló melegen zengő hangját.

1926-ban tért vissza Magyarországra. Az itthoni első alkotások látszólag nemcsak a weimari Németország expresszionista törekvéseinek, hanem a párizsi iskola több kiemelkedő mestere különböző irányú korabeli kísérletezései hatására tükrözik; valójában a forradalmi társaitól elszakadt Berény útkeresését, nyugtalanságát fejezik ki torzítások vagy leegyszerűsített formák, feszülő színellenlétek által. Ebből az időből legérdekesebb alkotásainak portréit, különösen önarcképeit látjuk. Hanem a tépelődő, kísérletező, ellentmondásokkal vívódó festőt ekkor mint ha megsegítette volna Berény, a grafikus. Nem a művész modern vonalú, szubjektív hatású kereskedelmi plakátjaira gondolunk most, hanem Berény grafikai lapjaiban mindig ott feszülő lendületére. E grafikai lapokat egyébként — olykor csupán jegyzeteket, többnyire azonban befejezett, kész alkotásokat — bőséges választékban szemlélhetjük a kiállításon. Visszatérve azonban a megkezdett gondolat-hoz: a vonalak biztos kezű mestere végül a festményeken is legyőzte vagy legalábbis szolgálatába állította a valóságos vagy vélt műtermi problémákkal vívódó festőt. Ez vezetett azután oly lendületes alkotásokhoz, mint a *Csellózó nő* vagy a *Sárga dunya*.

S ekkor, a kísérletezések, az interiók, az arcképek, a csendéletek — a városi, polgári élet és a műterem — látomásai után egyszerre megjelent Berény festészetében a magyar táj, a falusi élet bensőséges képeivel. A *Nyolcok* egykori festője hosszú kitérő után megtalálta a kapcsolatot a magyar festészet egy másik hagyományával: Nagybányával, illetőleg a hagyományait folytató mesterek szemléletével, művészetük „természetelvűségével”. A *Kapirgáló* falusi udvarsarkával Berény a valóság ábrázolása közben idézte fel a néhány esztendeje még elvontan kísérletezett szinkontasztok és harmóniák művészi érzékenységét ingerlő világát. A *Ház a fenyves tövében* merész ellentéteivel pedig a magyar táj realitásában talált rá a régebben ugyancsak elvontan vagy mondjuk: műtermi laboratóriumban keresett tér- és síkviszonylatok újszerű megoldására.

Közben Berény lírája mesehangulatra is rálelt a magyar tájban (*Faluvége*), be is népesült a zebegényi és más vidéki táj immár dolgozókkal, a *Jégbehordás* fanyar és villanó fényű szürke hangulatában, vagy a *Munkás* szinte esetlenül furcsa, erejét leplező alakjában. Berény Róbert belső alkotó heve líráta tovább oldódott a tájképekben, tovább feszült a portrékban, önarcképekben, míg csak a felszabadulás után ismét oly zeneihez hasonlítható harmóniához jutott el, mint amilyent az *Anna könyvvel* című festményén fejezett ki.

A felszabadulás után az egykori emigráns, akire a Horthy-fasizmus mindig gyanakodva nézett, tanára lett a Képzőművészeti Főiskolának, átadhatta tudását, megmutathatta ifjúság iránti szeretetét. Ezt a szeretetet érezzük egyik utolsó kompozícióján, a *Festőnövendéken*. S a népköztársaság első esztendeiben nemcsak közvetlenül, oktató tevékenységével, hanem elméleti írásaival is segítette a fiatal művésznemzedéket. Egyik cikkében olvastuk: „Ha témát mondom, arra az emberi kapcsolatra gondolok, amely az ábrázolt tárgy és a festő között keletkezik. Kapcsolat pedig itt indulati-érzelmi-érzeti-szellemi-eszmei dolgot jelent.” Ennek a kapcsolatnak Berény Róbert művészetében érvényre jutott erejéről vall ez az emlékkiállítás: méltó hódolat jelenkori festőművészetünk egyik nagy mesterének sokszínű művésze előtt.

Murányi-Kovács Endre

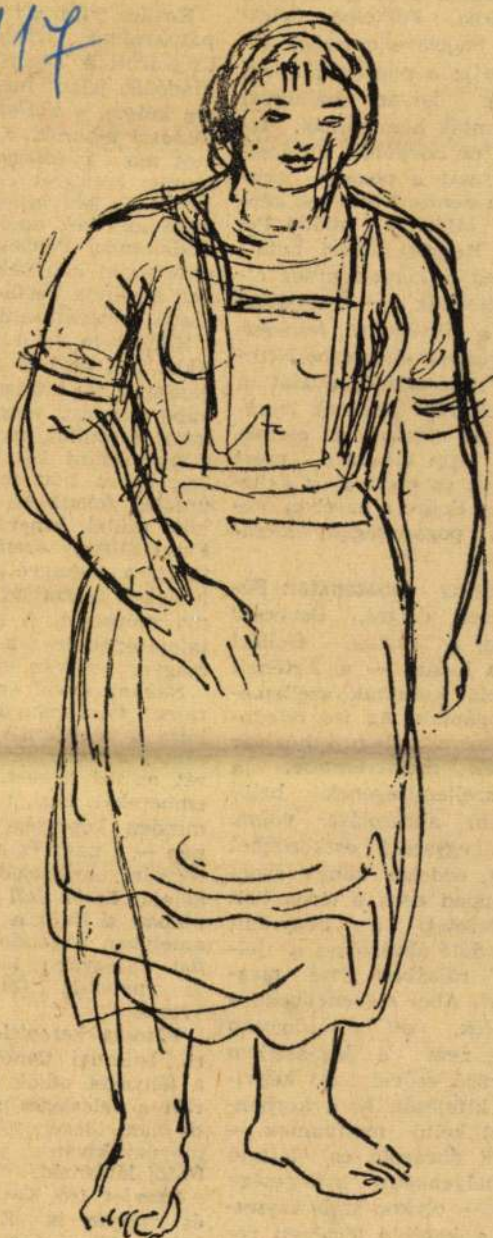
Berény Róbert

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1960 AUG - 5

117

Berény Róbert rajza

Külföldieket ültet a várak birtokokba. Féktelen él módja, magyarellenessége vább szítja a pogány tüzel amelyek István halálá föllobbantak hamvaikból.

galmas és bonyolult történelmi helyzet: a pogány zendülők a nemzeti érdekek képviselői látszólag, midőn Péter és Henrik hűbéri hatalma, meg a kereszténység ellen támadnak — valójában pedig a történelmi fejlődés- sej kerülnek ellentétbe. Nemcsak a friss eszmék avatatlan képviselőivel akarnak leszámolni, de magával az eszmével is. Vata lázadása ezért bukik el, és ezért győz a keresztény Endre a harcban diadalmos pogánysággal szemben is.

A regény mozzanatai: Péter viselt dolgai, Devecser árulása, a csaták, Gellért püspök halála — a történelmi emlékek, krónikák szellemében fogantak. Az író feladata a korra jellemző hús-vér emberek megteremtése, a kor szellemiségének belső lélektani ábrázolása volna. Ez az egyszerű eszközökkel megírt, érdekes könyv azonban éppen ezen a téren kelt hiányérzetet: a bonyolult sorsforduló ábrázolása a jellemek rajzában kissé megszürkül. Ahol elevenebbek a szereplők, ott túlságosan maiak, nem a kor-szellem meggyőző erővel látó képviselői, kifejezői. És a korhangulatot keltő motívumok — az írói ábrázoló és láttató erő helyenkénti gyöngesége miatt — olykor szabványoszerűek, a korábbi történelmi regényekre emlékeztetnek. (Zrínyi).

— szala —

mos ma a magyar nyelvű szovjet költészet egyik legjelentősebb képviselője. Prózái foglalkozásból cseppent az irodalomba. Pénzügyi tisztviselő, majd könyvelő volt. Innen került a Területi Könyvkiadó lektorátusára.

Költészete sokirányú. Politikus író, de övé a szerelem érzése, a táj varázsa is. Megkapó szépségű versekben valójában a múltat, rajzolja meg a messzetúnt keserves éveket. Falun nőtt fel, s minduntalan felbukkan előtte intő jelül szülei, ismerősei sorsa. Ezzel állítja szembe a mai falut, a mezsgyétlen kolhozföldeket, a szabad élet ezernyi szépségét. A szovjet hatalom énekese, s a legtisztább magyar nyelven szól.

Néhány évvel ezelőtti ukrainai tanulmányútja során látta a végtelenbe vesző síkságot, a Dnyeper kéklő vizét, az ősi Kievet, az ott élő embereket. Érzí, tudja, hogy minden képességével a két nép — a nagy és a kicsiny — testvéri barátságát kell szolgálnia. Erről vall költői formában a *Hajó a Dnyeperen*, amelyben a gondolat az óbudai hajógyár kis réztáblája nyomán terebélyesedik verssé.

Pátosza keresetlen. Egyszerű, balladai tömörségű sorai a lényegre adják vissza. Kerüli a felesleges sallangokat, de nem idegen tőle, ha a téma úgy kívánja, a zsúfoltabb festői látásmód.

Szovjet író Kovács Vilmos és magyar is. E kettősség költészetében egységbe forr, s biztosítéka további pályájának.

ÁBEL PÉTER

Berény Róbert

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296. 188-307

1939
ORSZÁG VILÁG

63 ny - 6

Berény Róbert: Pihenés

A közelmúltban nyílt meg a Magyar Nemzeti Galériában Berény Róbert Munkácsy-díjas festőművész emlékkiállítása.

Bereznay

Magyar Királyság
Közigazgatási Minisztérium
Budapest, 1918. évi május 15-én

DR. SZ. MÁTYÁS

1918

...sszony.

... ismerem.

... azonban jól ismerem magát — nosolyogva az illető. — Maga kipnaja, Kopsucsenko lánya, 61. Persze, közben híres ember eviek körülrajongják. Pedig ré- aga is ismert engem.

... gyekezett rájönni, ki lehet, de kezett az arcára.

... ásson meg. Nem emlékszem.

... a, ez a háború — sóhajtott fel . — Mindenhol csak gyászolnak, erek még a közeli ismerőseikről dkeznek...

... elmesélte Makszimnak, hogy új bukkant, Natasára, egy orvos- szim melegen érdeklődött:

... mondtad, hogy a városi polikli- atóriumának a vezetője? Tudd en ember. Nagyon hasznos le- nunkra...

... emberei a rendőrségről újabb onossági igazolványokat, engedé- tokat szereztek, csak vegyi anya- : szükségük, hogy a neveket ki- c az okmányokon.
... nap múlva Raisza felfedezte a

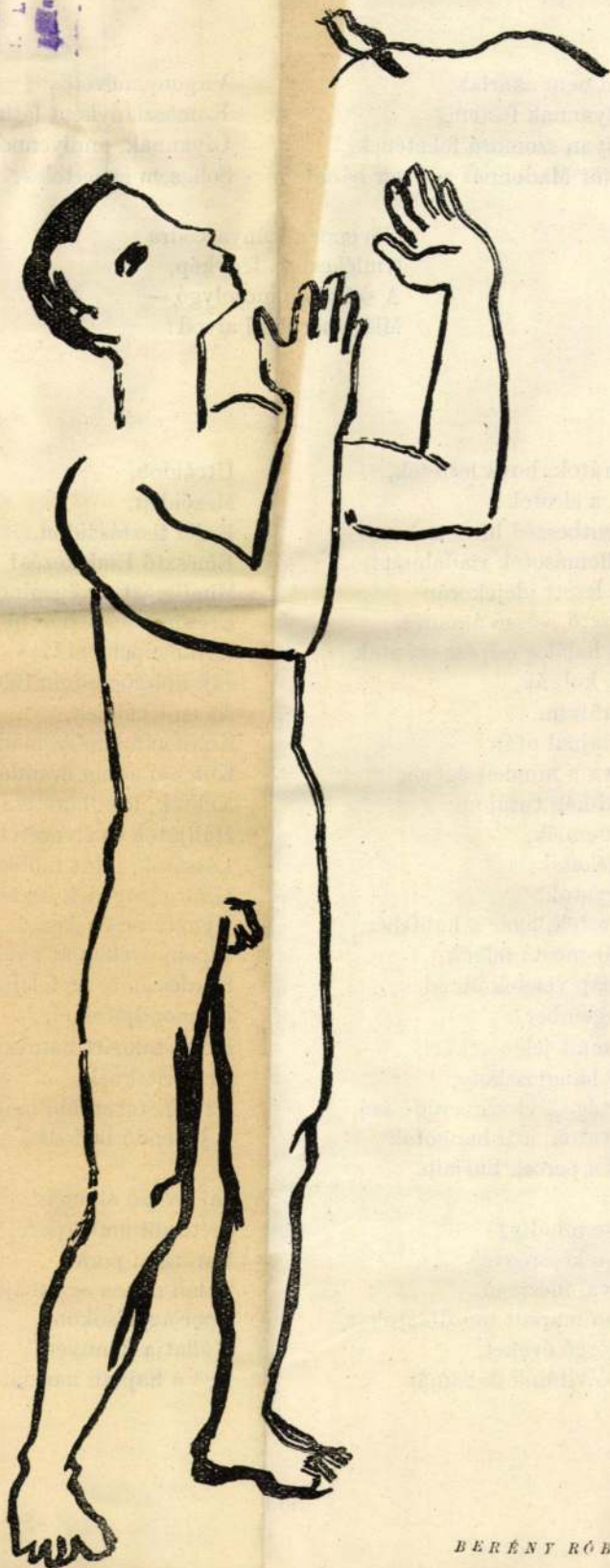

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Berény Róbert
KORTÁRS

1958 JUN 1

610

BERÉNY RÓBERT rajta

Én nem akarlak	Vi
Olyannak festeni,	Ka
Olyan szomorú feketének,	Ol
Mint Madonnát a néger bánat.	Sohasem ismertelek.

Növendék leányarcodra
Emlékezik a fénykép,
A szőkésen mosolygó —
Miért borult el arcod?

3.

Édes barátok, hová lettetek,
Hol van a sirotok?
Mely szentbeszéd hirdeti
Végső állomásotok riadalmát?
Reám is lesett idejekorán
A süllyesztő, végső állomás,
Reám is halálos csipést szántak
Viperák, kobraák,
Édes barátaim.
Hajnal hajnal után
Evez tova a mindenségben,
Könnyed-kék tutajon
Siklik az emlék,
A ti emléketek,
A ti vágyatok,
Eltűnedeztetek, akár a habfehér,
Napsugár-mosta felhők.
Mindennap veletek ébredek,
Mint öregember
Becsés, mult jelenésekkel,
Egy-egy hangfoszlány,
Egy-egy égről visszaverődő szó,
A ti szavatok, a ti hangotok
Peng fel a percek hurjain.

Igy lesz-e mindig?
Igy kell-e keseregve,
Gyászolva, idézmem
Örökifjan maradt mozdulatokat,
Mennydörgő éveket,
Megváltó vitáink dallamát

Utcáidon,
Mezőiden,
Erdei tisztásaidon,
Emésztő Emlékezés?
Mindig azt a végenincs naplót,
Értömbnél nehezebb könyvet
Kell-e cipelnem?
Jaj, kölesön adom fülem
Az emlékeknek,
Kölesön adom szemem sugarát,
Kölesön adom áramló vérem
Nektok, feledhetetlen barátok,
Halljátok és éreztétek,
Lássátok, mint mulik el időm,
Mint görnyedek össze,
Nyugtalan éveken át,
Vipera-éveken át gyalogolva.
Kérdéseimre ne feleljetek,
Ne mondjátok el,
Hol ástak sirt hamvaitoknak,
Érzéseiteknek,
Az elméteken ülő magnak,
A jövődő bönedvű növényének.

Jaj, végső állomás!
Széthullt emberpor,
Barátaim pora!
Talán éppen egy májusi kertben,
Eper-ágylásokon
Hullatja könnyét
Reá a hajnali harmat.

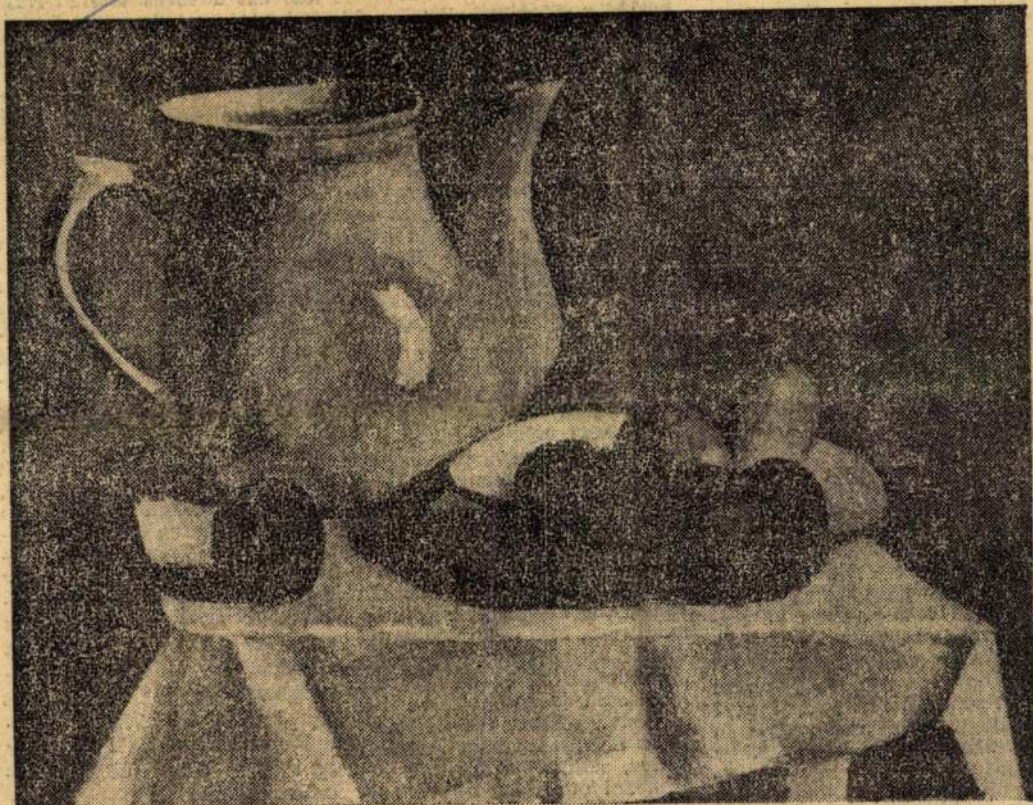
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Berény Róbert
ÉLET ÉS IRODALOM

1963 OKT 26

AR ÍRÓK SZÖVETSÉGE HETILAPJA 1021

1963. OKTÓBER 26.

Berény Róbert: Csendélet

ként ez jelzi nála a teljesség defektusait is. „József Attila, Illyés Gyula ugyanabban a korban élt s jórészt abban a közegben s az ő művészi világuk mégis teljesebb — írja Kiss Ferenc. — Nagy Lajos azért alkotott az övéknél s a Móriczénál szegényebb költői világot, mert a sárarany ember valódi arányai, kapcsolatainak gazdagsága, az élet tengernyi szépsége; az elementáris szenvedélyek: a kétségbeesés és a boldogság, a rajongás és a gyűlölet; a lélek dús és meleg áramai: a szép szerelem, az anyaság, a testvériség érzése iránt nem volt elég fogékony. Másokban nem tudja egészen komolyan venni az emelkedett érzéseket: az eszmei izzást, az erkölcsi állhatatosságot. A hűség és áru-lás érzelmi motívumait pl. hiába keresnénk nála.”

Megejtő lista, romantikusán tiszta igényű; egyszerűen a tanulmányíró ember-ségéről és — esztétikai eszközeinek avittságáról. Mintha csak éppen egy századdal ezelőtt, vagy még korábban ké-szifették volna azokat az esz-közöket, amelyekkel vizsgálá-tát megejteni óhajta. Csoda hát, ha szerszámaival jobbara csak sebezni, törni-zúzni tud? És hogy ilyen nyers-kegyetlen következtetéshez jut: „Nagy Lajos embereit — kevés kivét-től eltekintve — lényegében nem érdemes megváltani”...? Ime, a kiindulópont tiszta és becsületes: egy fiatal tudós a maga emberi eszményeit ke-re-si Nagy Lajos életművében.

sat sem.
E sorc
kább vá
hogy a
Lajosna
jegyzék
beri sz
élet ter
írna. D
József
vagy
műve

Nagy Lajos ellen, me-dománytalan, igazságtalan és megtévesztő próbálkozás, elsősorban azért, mert nem fe-di a valóságot. Valóban nem egyszerűen tematikai kérdés ez, világosan látszik. Kiss Fe-renc is észreveszi — igaz, hogy csak „olykor” — az író „szenv-telensége” mögött a „vonzó lírát”. Vagyis a tematizmus — hogy jobb híján ezt a szót használjam — nem kenyere; nem azért rója fel Nagy La-josnak az „emberben való gyönyörködés” hiányát, mert az nem írt — elnézést a drasztikus példaért — novel-lát mondjuk az anyaság, a „szép szerelem” vagy a testvériség témájáról, hanem azért, mert figurái csak „ve-getálnak”, hiányzik belőlük az ember nagysága s mert az író „feloldódni, sodródni, együtt lelkesedni nem tudott”, a „nagyívű sorsok, messihi táv-latok átfogására nem volt sem kedve, sem ereje” és „belefe-ledkezni emberek, sorsok raj-zába ezért nem tud”.

Három komoly vád olvas-ható ki a fenti mondatokból,

A tudatosság, vagy — ha úgy tetszik — az intellektualitás korántsem látszik a szocialis-

ap-
gos
nne
agy
izan
szél-
an”,
ott
ilág-
gári,
szo-
már,
amit Kiss Ferenc ezzel kap-csolatban állít, hogy Nagy La-jos „szocialista módon gondol-kodott, de teremteni csak rit-kán tudott úgy, mint a szocia-lista művészek”? Nem jelent-kezik ebben az ellentmondá-sos mondatban ugyanez az esztétikai értetlenség? Aki szo-cialista módon gondolkodik, az eo ipso szocialista műveket ír, mert nem a szentlélek vezeti a tollát; legfeljebb az elkészült mű maga jó, közepes, gyenge, rossz, a valósághoz viszonyító esztétikai mérce fokozatai sze-rint. A tanulmány íróját fel-tehetően az zavarja, hogy Nagy Lajos nem tud „belefe-ledkezni” az „emberek, sorsok rajzába” (ez lenne egyébként a szocialista művész karakte-risztikuma?); de hát Brecht egy igazán tekintélyes élet-művel bizonyította be, hogy az ilyesmi még a német iro-dalomnak sem árt.

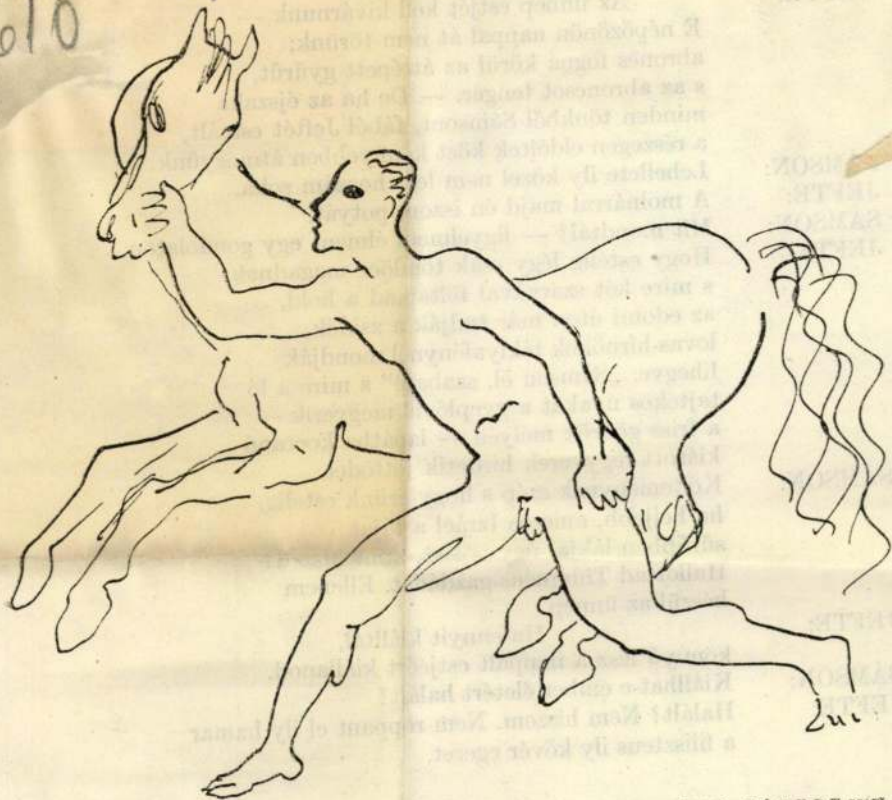
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

KORTÁRS

Berény Róbert

1958

610

BERÉNY RÓBERT rajz

A megvalósuláshoz hoztad el ál
Delila!

JEFTE:

Az ünnep estjét kell kivá
E népözönön nappal át nem tör
abroncs fogná körül az áttépett
s az abroncsot tenger. — De ha
minden tönkből Sámson, fából
a részegen eldőltekt közt könnyebben átmegyünk.

Lehellete ily közel nem lesz hozzám soha.

A molnárral majd én iszom potyát.

SÁMSON:

JEFTE:

SÁMSON:

JEFTE:

Mit mondtál? — figyelmem elment egy gondolaton.

Hogy estélig légy csak tömlöce magadnak,
s mire két szarvával föltámad a hold,

az edomi úton már tudják a zsidók,
lovas-hírnökök fáklyafénynél mondják
lihegve: „Sámson él, szabad!” s mire a ló
tajtékos nyakát a gyepelővel megverik —
a friss gödrök mélyén — lapátba koccanó
kiásott fegyverek hirdetik jöttödet.

SÁMSON:

Költeménynek szép s hogy érünk estelig,

ha beljebb, amerre Izráel a tájat
sűrűbben lakja, úgy is lesz, mint hiszed?

Hallottad Thimneus-gazdádát. Ellenem
készül az ünnep.

JEFTE:

Ha ennyit kiálltál,

könnyű lesz a nappalt estjéért kiállanod.

Kiállhat-e ember életért halált?

SÁMSON:

JEFTE:

Halált? Nem hiszem. Nem roppant el ily hamar
a filiszteus ily kövér egeret.

Berény Robert

ÁRA: 1,50 Ft.

Magyarország
1957. MÁRCIUS 20.

MAGYARORSZÁG

TUDOMÁNY • IRODALOM • MŰVÉSZET

BERÉNY RÓBERT PLAKÁTJA 1919-BŐL

FONTOS INTÉZMÉNY, AMELYRE „NINCS SZÜKSÉG”

Mai gazdasági helyzetünkben a felületes szemlélő előtt periférikus kérdésnek tűnhet az Országos Találmányi Hivatal problémája. Egy hivatal a sok közül. Apparátus, amit — több intézményhez hasonlóan — a folyamatban levő racionalizálás során amúgyis egészséges keretek közé szorítanak. A kérdés azonban nem ilyen egyszerű.

Az újítók és feltalálók komoly segítőtársa volt működésének első éveiben az OTH. Ettől az intézménytől jelentős munkamozgalmak indultak hódító útjukra, például a gyorsforgácsozás, a használt szerzői jogok intézményes felújítása a termelés érintetlen tartalékainak szervezett feltárása, a munkamódszerátadás stb. A feltalálók és újítók annakidején merész kezdeményezéseikkel bátran fordulhattak ehhez az intézményhez: megértésre, segítő kézre találtak.

A szakszervezet mozgalmi tevékenységének is szilárd bázisa volt az OTH, melynek ezekben az időkben eleven kapcsolata volt a tudományos szervekkel, a kutatóintézetekkel, a gyakorlati élettel, a termelő üzemekkel. Miként történhetett, hogy ez az emberek százazainak újító tevékenységét hathatósan ösztönző hivatal, a szó polgári értelmében is „hivatallá”, méghozzá csaknem minden népgazdasági jelentőségét elvesztett „sőhivatallá” változott? *Ilyen fontos intézményre ne lenne szükség?* Ez alig hihető. Anélkül, hogy túlságosan a részletekbe bocsátkoznánk, érdemes megvizsgálni az OTH munka elsőkélszedségének okait.

EGY FELESLEGES „MŰFEJ”

Az új vezető, részben ismerve saját képességeit, részben talán azért is, hogy találmányain dolgozhasson, egyáltalán nem igyekezett kihasználni az újítómozgalom aktív megsegítésére létrehozott intézmény lehetőségeit. Mindent megtett, hogy intézményesen és törvényhozásilag is a régi szabadalmi bíróság korlátai közé szűkítse a Hivatal működését. Azon fáradozott, hogy minden újítás és találmány megvalósításával járó gondot áthárítsa a minisztériumokra és más gazdasági szervekre. Nem érdekelten néhány példával szemléltetni, miként zsugorodott össze az OTH hatásköre:

1. Az Újításokat Kivitelező Vállalat — mely a Hivatalhoz tartozott — lehetővé tette, hogy nagyjelentőségű újításokat, találmányokat itt gyakorlatilag megvalósítsanak. Az UKV egyik büszkesége volt a magyar újítómozgalomnak. Az itt megvalósított újítások, melyek kivitelezésére a kockázat és a nagy költségek miatt más gazdasági szerv nem vállalkozhatott, nagy hasznot hoztak népgazdaságunknak. Az üzem vezetése kétségtelenül sok gondot okozott az OTH-nak. Ezért a Hivatal vezetője arra törekedett, hogy az UKV-től megszabaduljon. Ez sajnos sikerült is. Az üzemet egyszerű termelő üzemé alakították át. Ezzel, az újítómozgalom és a feltalálói tevékenység kétségtelenül nagy kárt szenvedett.

2. Megszüntették az OTH Lenin körüli bemutatótermét. Ez a nagy költséggel berendezett reprezentatív terem lényegében az újítók klubja volt. A terem forgalmára jellemző, hogy itt havonta sok

mentesítsék az újítómozgalom széleskörű feladataival való foglalkozástól. Ez még inkább fennáll a most kidolgozás alatt levő új újítási törvény előkészítésénél is.

Javaslatuk lényege szerint a Találmányi Hivatal a jövőben működését csaknem kizárólag a szabadalmi jogvédelemre korlátozná. Az újításokkal kapcsolatos munkájuk, az újítók támogatása, gyakorlatilag teljesen megszűnne. Vitás esetekben pl. a legkisebb ügyben is az illetékes bíróságokhoz volnának kénytelenek fordulni. Nem kell hosszas magyarázat ahhoz, hogy mennyire megnehezítenék ezzel az újítók helyzetét, mennyire elvonnék kedvüket a munkától a hosszadalmas bírósági eljárásoktól való félelem.

A Hivatal számára természetesen kényelmesebb ez az út. Nagyvonalúan elhárítják maguktól a munka nehezét, nem törődve azzal, hogy ilyen módon megsokszorozzák az újítók nehézségeit. Emellett — nézetünk szerint teljesen helytelenül — az újítók és a vállalatok közti viszonyt üzleti szerződéses alapra kívánja helyezni, még a legkisebb újítás esetén is, az újító és a vállalat közti alkutól téve függővé az újító díjazását.

A javaslat szerzőinek egyik fontos érve, hogy Csehszlovákiában is hasonló rendeletet készítenek elő. Nem veszik számításba azt, hogy Csehszlovák barátaink terve még nem valósult meg a gyakorlatban, tehát kritikailag nehezen értékelhető. Nem gondolnak a csehszlovák ipar és műszaki gárda más fejlettségi fokára, sajátos viszonyaira. Ilyen módon ez az érv nem fogadható el sem alaposnak, sem meggyőzőnek.

Nagyon fontos intézmény az OTH, s nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a mai viszonyaink között csak fokozódott a jelentősége. Gyáraink nagyobb önállósága nem jelentheti azt, hogy ezentúl az üzemeket az újítómozgalom szempontjából ma-

BERÉNY Róbert (festő)

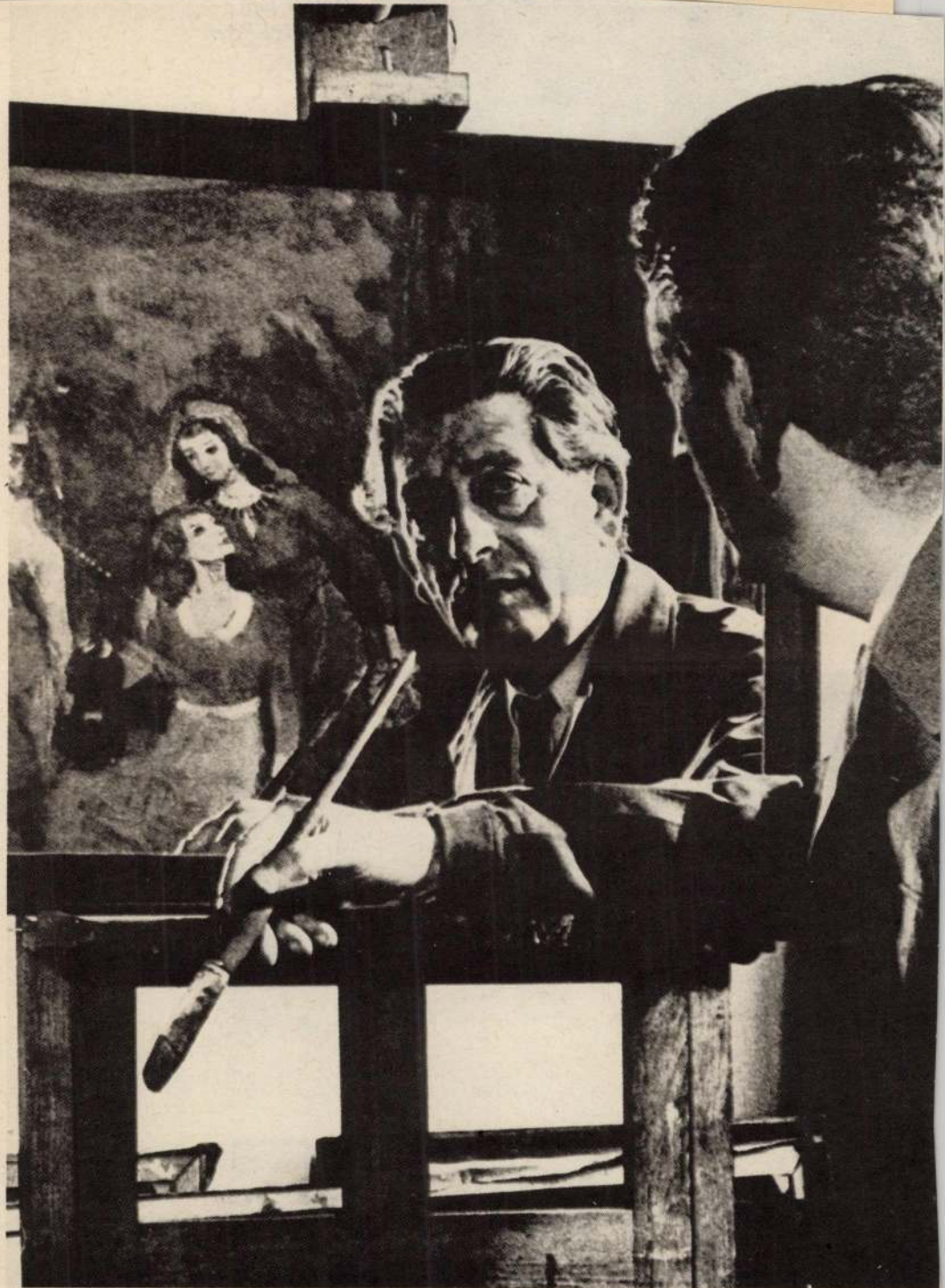
Gink K.: Berény Róbert portréja.

Közölve: Fotóművészet, 1985/4. 19.p.

Pólya Zoltán:
Gross Arnold

1978. X. 10. Televízió 19.30
TV Híradó

- A 25. éve elhunyt Berény Róbert művésze előtt tiszteleg a Magyar Nemzeti Galéria ma megnyílt kiállítására. Berény a századforduló utáni művész nemzedék forradalmat előkészítő csoportjához tartozott. Legkorábbi munkái, miként fiatalkori önarcképe is, Munkácsy festészetének ihletésében születtek. Párizsi éveiben Matisz és Szezar művészete ragadta meg, és elküldte néhány képét a nyolcak kiállítására. Művészetének erejét forradalmi eszmék szolgálatába állította, a Tanácsköztársaság művészeti direktóriumának egyik vezetője volt. Híres mozgósító plakátjai ez alkalommal nem láthatók. Fontos helyet kaptak viszont azok a művei, amelyek a modern magyar zenei élettel tartott kapcsolatot tárják elénk. S azok, amelyek F. Renczy Károly művészetétől áthatva, tovább fejlesztették a nagybányai hagyományokat.

1978

Berény Róbert

Köszönjük a Magyar Nemzeti Galériának

1878 OKT 7 4

ESTI HÍRLAP

Berény Róbert
Fotó- és grafikusművészet

Berény Róbert a Galériában

1027

A feszült figyelemről árulkodó arcból lényegre látó tekintet sűt a dolgokra, kutatva titkaikat és arányaikat; mintha a kezében könyvet tartó fiatal férfi az olvasottakra keresne választ. Az ifjú Berény Róbert néz ránk a képről, a halálának 25. évfordulójára a Magyar Nemzeti Galériában megnyílt kamarakiállításon.

A század elején, még jellemző festői stílusát kereső időszakában festette a művész ezt a portrét, pontosan ábrázolva önmagát, töprengő alkotát. Többféle tehetség munkált benne. Munkácsy Mihály tiszteletétől gyorsan eljutott a modern francia festők-höz, Matisse-hoz és különösen Cezanne-hoz. A festészetbe vetett hite és kibontakozó tehetsége elnyomott benne minden kétkedést. Műveinek élt, egymás után születtek súlyos, tömör egyszerűségű festményei, amelyekben ember és természet együttlétezésének összhangját találta meg.

A festészet eszközeit tudatosan használta, témáit azonban többnyire érzelmi leg választotta ki. Általában is jellemezte az érzelmi tájékozódás és azonosulás. Belső feszültségei szinte természetes módon vezették el korai munkásságának másik nagy élményköréhez; az expresszionizmushoz. A munkásságát formáló hatások szinte azonnal remek képekké

Szalmakalapos önarckép

rögzültek. Az a drámai erő, amely az ellentétekre épülő Golgotáját jellemzi, az expresszionizmus egyéni felhasználását bizonyítja.

Amit Berény Róbert ezekben az években tanult, egy új társadalom igazságának szolgálatába állította. A Tanácsköztársaság idején remek, robbanó erejű, művészi értékű, új formanyelvet adó plakáttal buzdított az új hatalom megvédésére. A proletárdiktatúra megdöntése után drága árat fizetett. S nemcsak azzal, hogy meghurcolták. Spontán hite megbicsaklott, az emigráció éveiben nem talált vissza önmagához, s ahhoz az öntörvényű művészi kifejezéshez, amely a korábbi években a Nyolcak tagjaként jellemezte munkásságát. Ezekben az években különösen sok mindennel foglalkozott, s próbálta ki gazdag tehetségét. Az életében korábban is szerepet játszó muzika is előtérbe lépett, és szinte kizáróla-

gosságra törekedett. A zeneszerzésen kívül zeneellett, pszichológiával, filozófiával, matematikával egyaránt foglalkozott. Ezekben keresett utat és enyhülést, de végül is képtelen volt rá, hogy radikálisan felülvizsgálja egész addigi életét és elinduljon egy olyan irányba, ahol új, addig többnyire csak kívülről látott eszmék várhatták. Nem tudott önmagában a munkásmozgalom felé ösvényt nyitni, bár a társadalmi körülmények felkínálták ezt a választási lehetőséget. Amikor Berény ismét ecsetet vett a kezébe, már nem tudta azt a modern, avantgarde értékie-remtő festői látást felele-níteni, amely olyan marandóndóvá teszi ifjúsága alkotásait. Munkái szelídebbek lettek, visszakanyarodott Nagybányához, ahhoz a stílushoz, amely a táj finom harmóniájában ismer-te fel a festészet értelmét.

Berény Róbert a magyar képzőművészet század eleji megújulásának egyik nagy alakja érdekes, izgalmas művészegyéniség volt, aki töprengő, meditatív lélekkel élte át az anyyi hitet gyűjtő és csalódást kiváltó XX. század első felét. Nem volt mindig könnyű eligazodni ezekben az évtizedekben, s igazán csak azoknak sikerült, akik a töprengés helyett a cselekvést is vállalni merték. Berény 1919-es Fegyverbe! című plakátja ennek a cselekvő vállalásnak szép és maradandó értéke. S ha később nem is tudta művészetét ezen a szinten folytatni, munkásságának egésze a század magyar képzőművészetének jelentős értékei közé tartozik.

(harangozó)

meg az m3-as — meg a gödöllői erdők vadállományára is gondoltak, a hídépítők vadáthajtót nyitottak az autópálya alatt.

A Budapest—Gödöllő közötti új útvonal az első olyan autópálya-szakasz az országban, amelyet már az első ütemben kétszer kétsávos, teljes értékű autópályaként építettek.

A Betonútépítő Vállalat burkolatrétege a jól bevált érdesített homok-aszfaltból készült, minden időben biztonságos, növeli a járművek stabilitását. A vállalat korszerű gépparkja, az építők közötti jól összehangolt együttműködés lehetővé teszi, hogy a következő két évben újabb húsz kilométerrel tovább építsék az autópályát és eljussanak vele Hatvan közelébe. (MTI)

(A forgalmi rend változásait lapunk 12. oldalán közöljük)

Ism
ünnepe

és a tervezők: a több mint egy éve Földünk körül keringő Szaljut-6 űrállomás ma jut el a hatzredik fordulathoz. Az űrállomás teljes egészében beváltotta a tervezők elképzeléseit, reményeit. Eddig pontosan egy tucat űrhajósnak adott tartósan, vagy rövidebb időre otthont és munkalehetőséget, berendezései segítségével új, nagy értékű felfedezéseket tettek, fontos kísérleteket és elemzéseket hajtottak végre és

a berendezések jó összeválogatásával lényeges kutatásokra lehetett összpontosítani az űrhajósok figyelmét.

A két kikötőhely biztosította, hogy az űrállomáson

jut-6 igen gazdaságosan működjék.

A jelenlegi állandó személyzet, Vlagyimir Kovaljonok és Alekszandr Ivancsenkov lényegében befejezett minden, az átrakodással kapcsolatos műveletet. A Progressz teherűrhajó tartályaiból

üzemanyaggal töltötték fel a Szaljut hajtóművének és kormányzó-berendezéseinek tartályait,

kicsérélték az elhasznált berendezéseket, műszereket, feltöltötték a „kamrát” az űrállomás élelmiszerraktárát is. Kovaljonok és Ivancsenkov a nehéz munka után a hét végére ismét könnyített programot kapott.

(Wormser felv.)

Berény Róbert, festőművész

1978. X. 27. Kossuth 17,35 Áné

Láttuk, hallottuk...

- A Várban, a Nemzeti Galériában látható Berény Róbert festőművész tárlata, melyről Kenessey András irt jegyzetet.

- Berény Róbert művészete tulajdonképpen a XX. századi magyar művészet, magyar festészet története önmagában. Ha arra gondolunk, hogy egészen fiatal korában az akadémizmustól indult el, Munkácsy utánzásától, eljutott a korabeli franciák, majd a korabeli németek hatására az akkori kor legujabb, legfontosabb, legpolitikusabb művészeti irányzatáig, az impresszionizmus tagadásáig, ami Magyarországon nagyon fontos és jelentős és pozitív dolog volt, abban az időszakban, amikor a hivatalosan elismert festészet még az impresszionizmust sem ismerte el. Csatlakozott a nyolcak társaságához, részt vett a Tanácsköztársaság művészeti életében, készítettt egy máig művészettörténeti értékű plakátot a Fegyverbe címzetű plakátot, és aztán később amikor 7 évvel a Tanácsköztársaság bukása után hazajött, akkor megpróbált valamit, amit itthon lehetett csinálni, és ez hogyan változott át egy olyan fajta magyar pikturává, amelyet itthon elfogadtak, amelyet itthon lehetett csinálni.

Szóval ez egy jellegzetes magyar életut, és bizonyos fokig jellemző is a XX. századi magyar pikturára.

Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

TIZENHÉT KIÁLLÍTÁS BUDAPESTEN, SZÁZÖTVEN VIDÉKEN

A múzeumi hónap megnyitója október elsején volt a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeumban, ahol a Batsányi János emlékkiállítás nyílt meg. A Magyar Nemzeti Múzeumban fejedelmi és főúri díszfegyvereket mutatnak be, a Néprajzi Múzeumban az észak-amerikai indiántörzsek múlt századi élete, a Szépművészeti Múzeumban Leonardo da Vinci, Rafaello és más középkor-italiai művészek számos rajza táru a nézők elé.

Gazdag arany-kiállítások országszerte: a budai Aquincumi, keszthelyi, balatoni, a szegedi Móra Ferenc múzeum is bemutatja kincseit.

Tatán, a múzeum 50. éves fennállása alkalmából nyílik állandó helytörténeti kiállítás. Új, állandó kiállítás mutatja be Veszprémben a Bakony régészeti leleteit és néprajzát. Esztergomban a középkori város emlékei kerülnek a nézők elé.

Budapecsten és vidéken előadást tartanak kiváló szakemberek a munkásmozgalom, az iparművészet, a régészet, a képzőművészet, a természettudományok és a néprajz köréből. A Természettudományi Múzeum a budapesti Állatkert mozi termében számol be legújabb kutatásairól, több napon át. Egerben a legújabbkori történelem- és muzeológusok országos értekezleten vesznek részt s ugyanitt a Gárdonyi-centenárium alkalmából irodalmi vándorgyűlés lesz.

A képzőművészetek gazdag programmal szerepelnek a múzeumi hónapon. A Szépművészeti Múzeum már említett tárlata mellett a Nemzeti Galériában Berény Róbert és Telcs Ede festőművészek emlékkiállítása nyílik meg. A Mezőgazdasági Múzeum megnyitja a magyar mezőgazdaság nagyjainak szoborcarnokát. Az Iparművészeti Múzeum a híres Eszterházy kincseket mutatja be. Miskolcon, a helyi múzeumban megnyílik a II. Országos grafikai biennálé, Hódmezővásárhelyen pedig — a Tornyai János Múzeumban — a jubileumi X. Vásárhelyi Őszi tárlat.

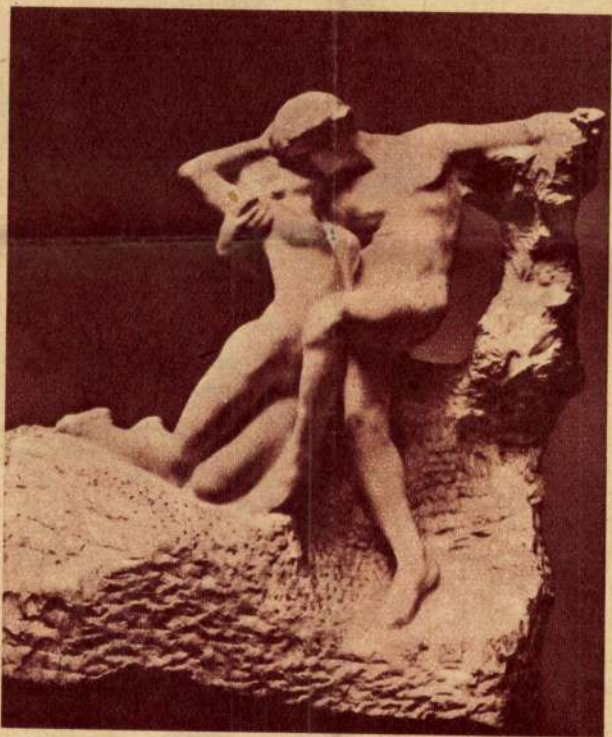
A hónap során a vidéki múzeumok nagyszámú műemléksétát szerveznek. Az érdeklődők többek között megtekinthetik Ják, Kőszeg, Szentendre és Szombathely nevezetességeit. A gyulai Erkel Múzeum négy napos kirándulást vezet a Hajdúság és Észak-Magyarország műemlékeiben bővelkedő vidékeire. Több múzeum filmesteket rendez képzőművészeti, és más ismeretterjesztő kisfilmek bemutatásával máshol irodalmi est, illetve hangverseny lesz. (x)

Látogassa rendszeresen a múzeumokat
Ne csak a hónap során, hanem egész évben
Művelődik, szórakozik, élménygazdagabb lesz.

1021 Október a múzeumok hónapja

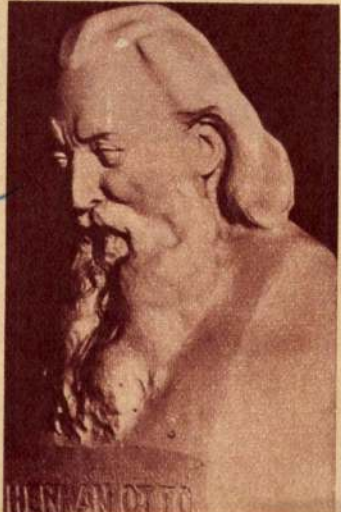
Mányoki Adam: II. Rákóczi Ferenc arcképe. (Szépművészeti Múzeum, Budapest)

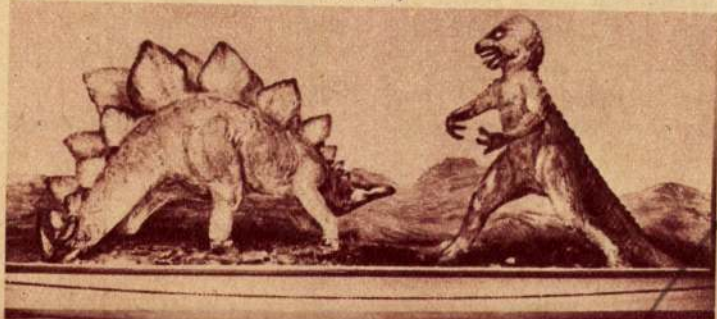
Rodin Auguste: Örök tavasz. (Szépművészeti Múzeum, Budapest)

Herman Ottó mellszobra, Kozma Erzsébet műve. (Herman Ottó Múzeum, Miskolc)

Antonio Botticelli (1827—1898): A szerénység. (Keresztény Múzeum, Esztergom)

Őssarkánygyíkok párviadala a Júra időszakban. (Természettudományi Múzeum)

1021

Megnyílt a Berény Róbert emlékkiállítás a Nemzeti Galériában

Szombaton a Magyar Nemzeti Galériában nagyszámú érdeklődő jelenlétében ünnepélyesen megnyitották Berény Róbert festőművész emlékkiállítását. Az ünnepségen *Pogány Ö. Gábor* főigazgató üdvözlő beszéde után *Bortnyik Sándor* festőművész méltatta Berény Róbert munkásságát és ismertette a tárlat anyagát.

A nagyszabású bemutaton a XX. századi magyar képzőművészet tíz éve elhunyt jeles mesterének művészetéből mintegy 120 festmény, 50 grafikai alkotás, valamint 20 művészi plakát nyújt ízelítőt.

A kiállítást előreláthatólag decemberig tekintheti meg a tárlatlátogató közönség.

Szalmakalapos önarckép.

1962 OKT 9 M

(Csongrád megyei)

Augusztusban szó-
jára a fanfárok hang-
Dóm téren, éppen ké-
jezték be az ideai sze-
téri játékokat. Mi t-
Ezzel a kérdéssel
Tari Jánost, a szegedi
játékok igazgatóságának
jét.

— Igazgatóságunk a minisztériummal karöltve, már augusztusban megkezdte a jövő évi műsor előkészítését — mondta. — Ebben a nehéz, sokirányú munkában jelentős segítséget nyújtott nekünk az egyes produkciókról írott kritikáival, bírálataival és az ideai szezon értékelő összefoglaló cikkeivel a sajtó. Ez nemcsak meggyorsította a műsor előkészítését, hanem hatást gyakorolt a műsor végső kialakítására is. A szegedi népfrentbizottság igazgatóságunkkal együtt közvéleménykutatást rendezett az idén, s ennek eredménye is befolyásolta a jövő évi műsort. Fontos megemlíteni, hogy a közelmúltban alakult meg városunkban a fesztiválintéző bizottság, amelynek fő feladata, hogy a szegedi ünnepi hónap valamennyi rendezvényének színvonalát emelni segítse.

— Mi lesz a szegedi szabadtéri játékok jövő évi műsora?

— Erkel Hunyadi László, Verdi *Aida* című operája, Bartók táncjátéka, *A fából faragott királyfi*, Honegger drámai oratóriuma, a *Jeanne d'Arc a máglyán*. Farkas Ferenc *Vidróczki* című zenés balladája, és az Állami Népi Együttes *Kisbojtár* című produkciója.

— Hallhatnánk-e részletesebb ismertetést az egyes bemutatókról?

— A Hunyadi László előadása az 1959-es produkció felújítása lesz, *Varga Mátyas* díszleteivel, *Mikó András* rendezésében, *Vaszy Viktor* vezényletével. Az *Aida* 1962-ben aratott óriási sikert Szegeden, s a régebbi szóbeli megálapodást a napokban követi végérvényes tárgyalás, hogy a mű előadásain ismét játékaink vendége legyen *Margaret Tynes*, és az ideai *Trubadur* előadásán felütő sikert aratott *Peter Glossop*.

NEPSZABADSÁG

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SAJTÓFIGYELŐ

Magyar Hirdető

elragadtatással beszélnek, tehát az opera műsorra fűzése felmérhető, és jogos igényt elégít ki. A *Jából faragott királyfi* bemutatósával századunk nagy magyar zeneszerzője iránti adósságunkat törlesztjük, hiszen Bartók ezúttal először kap helyet színpadunkon. Bízunk abban is, hogy az új koreográfia, az interpretálásnak ez a sajátos jellege új utat, stílust is kezdeményez a mű tolmácsolásában. Bartók és Honegger művének bemutatása azt is jelent, hogy fesztiválunk előbbre lép művészi fejlődés útján, hiszen művek révén századunk zenéje, modern zeneművészet legnagyobbjainak hangja szólalhat meg Szegeden. Így válik korszerűbb és nemzetközi hatását tekintve rangosabbá a jövő évi műsor. Ugyancsak nagy erénye ennek a programnak, hogy eredeti bemutatóként hozza színre a *Csinnon Palkó* című daljáték szerzőjének a Kossuth-díjas Farkas Ferenc

Befejeződött a magy

Szombaton a Magyar Tudományos Akadémián négynapos tanácskozás után véget ért a magyar néprajzi kongresszus. Az utolsó nap főtémája a közép-és kelet-európai kultúrák összefüggése volt. *Anna Kowalska Lewicka* — a lengyel Tátra-kutató bizottság titkára — beszámolt a tátrai terület néprajzának kutatásáról, és felvetette az erre vonatkozó magyar-lengyel együttműködés lehetőségét. *Balogh István* (Nyíregyháza) a XIX. századi magyar pásztorszervezet típusait, legeltetési rendszerét ismertette. *Vaszil Marinov* (Szófia) a Balkán-hegységben folytatott hagyományos és jelenlegi juhtar

1021

KIÁLLÍTÓTERMEKBŐL

Lasovci Miklós:

Klasszikusok és mai alkotók

Október végéig látható Berény Róbert, Juan Soriano, és Szelényi Károly kiállítása hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

Bár a Magyar Nemzeti Galéria új kiállítások ügyében állandóan serénykedik, a múzeumi hónapra még pompásabb — összetett ünnepet szerkesztett látogatóinak. A vendégek ezúttal sem csalókoztak, hiszen balatoni témájú fotók, mexikói festmények, új művek és Berény Róbert életművének átgondolt válogatása jelenti a pazar ajánlatot.

Tisztelet

Berény Róbertnek

Egyáltalán; kitűnő ez a sorozat. Uitz Béla, Rippl-Rónai József, Gruber Béla, Rudnay Gyula és Endre Béla után most Berény Róbert munkássága került előtérbe. Példás komolysággal újíított akkor, amikor annak ideje elérkezett. Többször is életében. A Nyolcak tagjaként az 1910-es években konstruktivista eszközökkel gyarapította a realizmus lehetőségeit, A Tanácsköztársaság idején minden korszak egyik legnagyobb, valóban monumentális hatású plakátját komponálta, aztán harmadik megújulásában a felületkezelés hasonló finomságait érte el Derkovits Gyulával és Bernáth Auréllal egy időben.

Ők hárman az 1930-as években más elvek alapján szervezték erőiket, de rokon festői hangzással, költői, drámai realizmus jegyében. Berény Róbert és Szőnyi István is szövetségben dolgozott, s ezt Zebegény jelentette. Amit Berény itt elkezdett, Szőnyi folytatta teljes emberi, festői apparátussal. Huszonöt esztendeje esett ki Berény Róbert kezéből az ecset, de alkotásai maradandók.

Juan Soriano üzenete

Nincs vége a felismerésnek, újabb meglepetés érkezett a másik földrészről: Juan Soriano megdöbbenést keltő művészete. Egyénien értelmezi a világot; az ősember és a gyerek szemével, de a modern ember szellemiségével néz körül környezetében és a történelemben, s ez a totalitás megszünteti a néző kényelmét és óvatos semlegességét. Azonosul vele. Nekünk

Berény Róbert: Kancsós csendélet (1909)

magyaroknak azért is könnyű ez a szemléleti szolidaritás, mert olykor Tóth Menyhért szenvedélyes egyszerűsége, máskor szinte Hincz Gyula képzeletrobbanása tárukkozik fel a képeken, pedig szerzőjük aligha ismeri Magyarhonban élő, alkotó festőbarátait. Különös kincset láthatunk ezúttal — s aki nem sajnálja a fáradságot, nagy utazásra indulhat művészete segítségével; öröksévé válhat annak a Soriano által is gyarapított időnek, melyet azték és inka kultúrának nevezünk.

Fotók a Balatonról

Kifinomult műgond jellemzi Szelényi Károly balatoni tematikájú fotóit. Igaz, nincs más út, hiszen az át-

lagszínvonal emelkedésével csak kifogástalan technikát és pallérozott ízlést, műveltséget tudunk elfogadni a fotóművészettől. Alább nem adjuk, szerencsénkre, — Szelényi Károly sem.

★

ROBERT BERÉNY

(geb. 1887) hat in Budapest und Paris studiert. Nach dem Krieg verbrachte er einige Jahre in Berlin. Als ausstellender Künstler ist er in Ungarn und im Ausland seit 1910 bekannt. Berény war schon als junger Maler bestrebt, das impressionistisch zerpfückte Farbenbild der Natur im Sinne Cézannes auf eine festere und einfachere Form zu bringen. Er weiss die Fülle der Erscheinungen durch eine klare räumliche Ordnung zu beherrschen, ohne an Wärme der Naturempfindung und an strömender Farbenkraft zu verlieren. Werke von ihm sind in dem Museum der Schönen Künste und in der Hauptstädtischen Galerie zu Budapest, sowie in bedeutenden Privatsammlungen zu sehen. Dieses Jahr erhielt er den grossen Preis der nach dem Maler Szinyei-Merse benannten führenden Künstlervereinigung.

6. Geschwister	(90 × 120)	1600 Sch.
7. Daheim	(80 × 120)	1500 Sch.
8. Die Magd	(80 × 110)	1500 Sch.
9. Kiefern	(70 × 90)	900 Sch.
10. Feldarbeit	(60 × 75)	800 Sch.

12. AUREL BERNÁTH: IM PARK

sága, a Nádasdy Ferenc Múzeum és a Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum által rendezett nagyszabású kiállításon is megcsodálhatunk. A gondos válogatás, a kitűnő „tálalás” Gombos Károlynak, az Iparművészeti Múzeum főigazgató-helyettes, a Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Művészeti Múzeum igazgatójának hozzáértését dicséri. *Szelestey László*

Szij Béla: Berény Róbert

Corvina Kiadó, Budapest, 1981

A kötetben közölt bibliográfia ugyan szerényen eltitkolja ezt, de máshol utánanéve kiderül, hogy Szij Béla szinte egyedüli témagazdának számít az utóbbi két évtized Berény Róbertéről szóló publikációiban. Üdvös, kellemes állapot ez, azokkal a tudományos életünkben és könyvkiadásunkban egyaránt túltengő szélsőségekkel szemben, amikor is egy-egy divatos téma körül marcangolják egymást a rivális szerzők, míg más fontos kérdések megvilágítására, hézagpótló monográfiák megírására senki sem vállalkozik.

Szj Béla Berény töprengő, bölcselekedésre hajló szellemi alkatának jellemzésével indítja fejtegetéseit, s ezen a szálon kapcsolja be őt abba a kulturális közegbe, amelynek Ignótus, Karinthy Frigyes és Füst Milán voltak többek közt jellegzetes képviselői. Mindnyájuk negatívuma, hogy nincsen egységes gondolatrendszerük, következetes világnézetük, mellettük szól viszont, hogy elképzeléseik esetlegessége, töredékessége ellenére is szellemi előkészítői, kulturális létetemenyesei a magyar társadalom polgári demokratikus irányú átalakulásának. Ez a társadalmi, szellemi erőter határozza meg Berény 1919-ig terjedő első művészi korszakának sajátosságait: előbb *Matisse* dekoratív festőisége és *Cézanne* szerkezetes képfarmálása felé orientálódik, majd egy fordulattal a mélylélektan vonzáskörébe kerül, s az ösztönvilág spontán kitéréseinek keres formát látomásos, expresszionista kompozícióiban. A szerző tömören, lényegbevágóan elemzi a szélsőségek közt ingadozó művészi útkeresés fejleményeit, formai sajátosságait, a képszerkezet, a harsány színek, az elrajzolások szerepét, s rávilágít azokra az egyéb szellemi összefüggésekre is – az Új Magyar Zene-Egyesület, Die Brücke, Der Blaue Reiter, *Robert Delaunay* orfikus kubizmusa –, amelyek, a már említettek mellett, ösztönzőleg hatottak a festő működésére. Kár, hogy miközben pontosan megfogalmazza a Berény által képviselt új művészeti törekvések társadalmi, kulturális és művészettörténeti jelentőségét, nem tér ki egy kicsit bővebben arra a közvetlen háttérre, a Nyolcak csoportjára, amely erjlesztő hatásával mégiscsak a legfontosabb szerepet játszotta az akkori Magyarország művészeti életében.

Berény Róbert: Fekvő akt, olaj, vászon, 48x60 cm, 1906 (Selymes Zoltán tulajdona)

Az igényes szöveg elkényezteti a recenzenst, így aztán megütközve olvassa Berény 1919-es toborzó plakátjáról a következő mondatot: „Műve a Tanácsköztársaságnak a jövőbe tekintő, bizakodó szellemét legjobban kifejező alkotás.” Érdemes ezután egy pillantást vetni a reprodukcióra, ahol szinte minden a görcsös erőfeszítés, az élethalálharc, a válságos történelmi pillanat idegfejtő légkörét idézi. Erről tanúskodik a betűformák józan, egyszerű ritmikájával szemben a képi elemek vonagló, csavarodó vonalvezetése, az ökölbe szorított kéz, a rohanásban előredőlő test, a széttárt kar és főként pedig az artikulálatlan törzsolordítás, amely teljesen deformálja az arcot. Az összes képi energia központjacent a száj óriásira nyílik, az orr rátolul a homlokra, a szem összezugszorodik, az állkapocs és a gége megfeszül, az izmok kidagadnak. Jövőbe tekintő, bizakodó szellemről beszélni ezzel a képi valósággal szemben még közhelynek is rossz. Hasonlóképpen disszonánsan hat az a számonkérő mondat – „Olyan erősen társadalmi érdeklődésű művészek, mint Berény Róbert, köztük lett volna a helye, s az említett zeneesten kívül is meg kellett volna mutatnia elszántságát, cselekvő erejét” –, amellyel a szerző Berény emigrációs politikai szereplését, a Novembergruppéhoz fűződő kapcsolatát illeti.

Az illúzióvesztés, a kétely és a cinizmus hatalmába kerülő festő 1926-ban hazatér. Új alkotókorszakát, az átalakult világszemlélet és az új társadalmi helyzethez való alkalmazkodás jegyében, absztrahált jelenségábrázolás, a látványnak kétdimenziós, egyszerre geometrikus igazodású és dekoratív szellemű képi átirása jellemzi. Szij Béla ezt a posztkubista gyökerű jelenséget, a kortárs francia példák mellett, *Rippl-Rónai József*nek a múlt század végén Franciaországban alkotott műveivel hozza kapcsolatba. Említés történik a szövegben a képzőművészek Új Társaságában és a Tamás Galériában rendezett kiállításokról, s arról, hogy a kritika Berény művészi magatartásában elsősorban az avantgardista képfogalmazás rovására tett engedményekre, a ku-

Művészet 1981/M

Napló

bizmus és a futurizmus válságára figyelt fel. Érdeemes lett volna azonban talán arra is utalni, hogy az avantgarde-nak ez a többé-kevésbé nyilvánvaló regressziója a húszas évek második felének Európájában általános jelenség, hogy a század eleji nagy festőnemzedék tagjainak lendülete máshol is megtörik. Igaz viszont, hogy ez a törés sehol sem olyan brutális, mint a java szellemi erőt migrációba kényszerítő ellenforradalmi Magyarországon, s hogy ebben a kiüresedett kulturális közegben még annak a defenzívába került, pozícióit fokozatosan feladó fél avantgarde-nak is progresszív szerepe volt, amit Berény képviselt. De hozzá kell tenni: nem egyedül, hiszen *Kmetty* is merített például a posztkubista forrásból, még ha a Berény-féle dekorativitással szemben inkább a szerkezetes impulzusokat részesítette is előnyben.

Berényt a „fokozatosan higgadó, kiegészztelődő, békülékeny lelkület” a harmincas évek derekán a látványhoz hívebb, természetközeli, tónusos festőiséghez vezette el, a posztnagybányaiság szellemében. A szerkezetesség most sem tűnik el műveiből, de alárendelődik a színhatásnak, az érzelmi, hangulati kifejezésnek. A szerző igen gondosan, az analóg jelenségekkel – *Szőnyi, Bernáth* és a példaadó *Ferenczy Károly* művészetével – párhuzamba állítva jellemzi ezt a művészi fordulatot, az ember és a természet harmonikus kapcsolatának élményét, a nagybányai példa modernizálásának, továbbfejlesztésének jelentőségét hangsúlyozza.

Szlj Béla tanulmánya, bár nem minden részletében megdöntött, egészében véve tartalmaz, kiforrott jellemzést ad témájáról. A szöveg előzményének tekinthető kismonográfiához képest, ahol inkább a képekre és az adatokra való konkrét hivatkozás állt előtérben, itt az átfogó megfogalmazások, az összefoglaló jellemzések kerekedtek felül. Végezetül még egy megjegyzés: az egyenletesen elosztott illusztrációs anyag arányát érdemes lett volna a művészettörténetileg legjelentékenyebb első korszak javára billenteni.

Nagy Zoltán

1980. október

Budapest, II., Szilágyi Erzsébet fasor
Kiss Sándor: Gábor Áron Emlékmű, dunabogdányi andezit, 220 cm, portrédombormű; 80x60 cm, bronz plasztika, 200 cm Ø; megbízás: 1974. VIII.

Budapest, III., Fő tér 1., Óbuda Galéria
Madarassy István: cégér, bronz, 90x90 cm; megbízás: 1979. XII.

Budapest, XI., Bogdánffy u.,
Általános Iskola
Szabó Iván: Bicínia, süttői mészkő, 200 cm; megbízás: 1979. VI.

Budapest, XXI., Orion u. 14.
Duna Kertészeti MGTSZ
Albrecht Júlia: kerámia dombormű, 7,5 m²; megbízás: 1979. I.

Abony, Zenei Általános Iskola
H. Varga Ilona: Bihari János-portrédombormű, bronz; 60 cm Ø; megbízás: 1978. II.

Balatonberény, Zala megyei Tanács
Gyermeküdülője
Ambrus Éva: ivóút, mázas pirogránit, 45 cm, (III. példány); megbízás: 1978. VI.

Bazsi, Köztemető
Borbás Tibor: Simon István-síremlék, mészkő, 150 cm, és 100x100 cm bronz portrédombormű; megbízás: 1979. XI.

Csongrád, Városi Tanács tanácsterme
Németh József: freskó, 4,25x9,90 m; megbízás: 1978. II. (pályázatnyertes tervek alapján)

Csongrád, Templom u., Óvoda
Veszely Jelena: Gerendavár, játszóplasztika, vörösfenyő, 460 cm; megbízás: 1979. V.

Gödöllő, Ady Endre sétány
Miró Eszter: Szarvas, bronz; 120 cm; megbízás: 1977. V.

Győr
Melocco Miklós: Radnóti Miklós-émlékmű, szürke gránit, 200 cm; építész: Kerényi József; megbízás: 1976. XII. (pályázatnyertes tervek alapján)

Hajdúnánás, Nevelőotthon
Nagy István: Meselő, mészkő, 160 cm; megbízás: 1977. X.

Harkány, Arborétum
Nyíró Gyula: Sztárai Mihály-mellszobor, bronz, 5/4 életnagyságú (II. példány); megbízás: 1980. III.

Hódmezővásárhely,
Bethlen Gábor Gimnázium
Szervátiusz Tibor: Németh László, portrédomborműves stülé; diófa, 140 cm; megbízás: 1979. II.

Mecseknádasd, Liszt Ferenc Múzeum
Varga Imre: Liszt Ferenc-mellszobor, bronz, másfeles életnagyságú; megbízás: 1979. V.

Mosonmagyaróvár,
Városi Tanács tanácsterme
Duschanek János: pannó, 340x375 cm; megbízás: 1977. X.

Nagyharsány, Templomkert
Nyíró Gyula: Sztárai Mihály-mellszobor, bronz, 5/4 életnagyságú; megbízás: 1979. VII.

Nyíregyháza, Szabadság tér
n. Olcsay Kis Zoltán: Lenin, bronz, 250 cm; építész: Körner József; megbízás: 1969. VII.

Pécs, Várkonyi Nándor Könyvtár
Dienes Gábor: pannó, 260x400 cm; megbízás: 1979. VI.

1955 OKT 20.

1021

Berény Róbert rajza : Oleasó kislány

A Nemzeti Galériában szomba ton délben nyílt meg a Berény Róbert-émlékkiállítás. A nagy művész festményeit, grafikáit és plakátjait bemutató kiállítás megnyitásán Bortnyik Sándor, a Magyar Népköztársaság érdeemes művésze méltatta Berény Róbert munkásságát

Simone Machard

Bertolt Brecht és Lion Feuchtwanger a Madách Színházban

ÖTÖDSZÖR MUTATOTT

BE Brecht-dramát pénteken a Madách Színház. A Brecht-kultusznak ezért az ápolásáért illesse elismerés az igényes színházat. A *Kurázi mama*, a *Puntilla úr*, A *kaukázusi krétakőr* és a *Svejk* a második világháborúban után most a *Simone Machard látomásai*-ra került sor.

Vessünk néhány pillantást a *Simone Machard látomásai* keletkezésének történetére. Bertolt Brecht szindarabja abban az időben készült, amikor a Harmadik Birodalom gyilkos rémuralma elől külföldre menekülni kényszerült író előbb Finnországban, később az Egyesült Államokban tartózkodott. 1940-ből maradt ránk az első vázlat. 1942 végén és 1943 elején készült el a mű. Több cím-terv került papírra: A *hangok*, a *Vitry-i Szent Johanna* és néhány más elgondolás, de azután a *Simone Machard látomásai* cím mellett döntöttek a szerzők.

Szerzők? Igen, a Madách Színházban pénteken

barátkozni Friedrich Schiller művével, Az *orleans-i szűz*-zel. Úgy találta, hogy Schiller túlságosan lényeges szerepet juttatott a darabban különböző természetfeletti elemeknek. Kifogásolta, hogy a schilleri Szent Johanna látomásai, csodatételei, égből érkezett jelei, továbbá a sűrű villámlások és mennydörgések abból a romantikus »kelléktár«-ból valók, amelyet túlhaladott az idő. Brecht később, 1929-ben és 1930-ban, sok vitát provokáló színművében, A *vágóhidak Szent Johannájá*-ban bizonyos fokig parodizálta is Schiller drámáját.

Ne tévesszen meg bennünket, hogy Brecht most bemutatott alkotásában szintén találhatók *látészólagos* — csak *látészólagos* — »álom«-jelenségek. Az ilyenek, ha lényegüket nézzük és funkciójukat szemléljük, egyenesen álomellenesek, mert megerősítik, jelentősebbé formálják, készítesítik, egvetemesebb hang-

göket.» A francia és német urak nagyon könnyen megértik egymást. A francia tőkésék árulásával szemben Simone Machard, a kis cseléd-lány, képviseli a ninestelenek hazafiságát és bátorságát. A Szent Johannáról olvasó és álmodó fiatal lány a maga szűk körében modern Szent Johannává válik.

Pártos Géza jól megoldott, hatásos rendezése, János Lajos sikerült díszletei és Fűzi Sári színes jelmezei nagyban hozzájárultak a *Simone Machard látomásai* kedvező fogadtatásához. A rendezőnek többnyire sikerült zavartalan összjátékot biztosítania. Ránki György mesteri kísérezéssel festette alá a brechti hangulatot.

A két síkon mozgó, a valóság talaján és olvasmányja bűvöletében élő, de a kétsíkú életet egységbeolvasztó szolgálólánynak, a modern Szent Johannává magasodó kis Simone Machard-nak primitívségében is furcsa komplikáltságú alak-

MAGYAR NEMZET

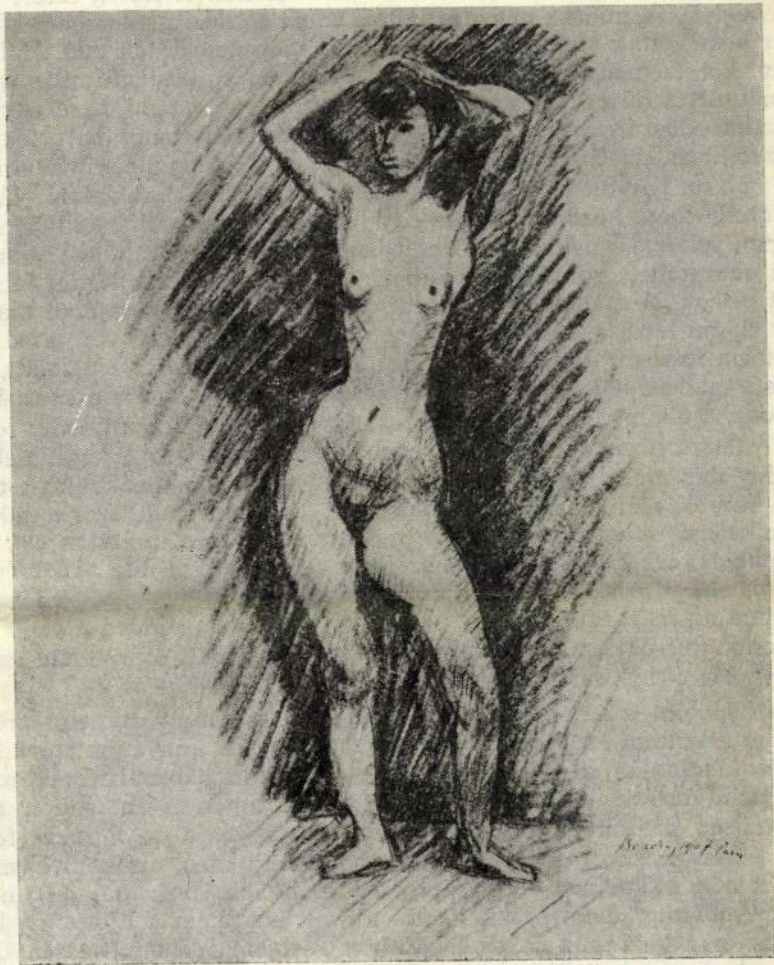
Magyar Nemzet
Sajtóosztály
Budapest V., Petőfi Sándor
Telefon: 188-296, 188-307

Barény Róbert: Alös aht

(Folytatjuk)

(Pécsi Madam
Képtár)

320

Telenkov, 1986. április

Barimy Robert: Női akt
(Pécsi modern képtár)

Barimy
1986. XII. 15.
Pécs

Selenkov, 1986. április

... az uo dobpergése.
Az egek sötétzárkájában
megöszültek a csillagok.

Kopjafák

Már minden rekviem fölöttem,
mert ítéletem hordja minden ág.
Fölém ó érem hull, bronzlevél.
Rozsdás vas ím, a csillag s remény.
És utamon a fák mind kopjafák.

Sirály

Sirály leszek. Soha leszálló
örvénylő tényben körözök.
Alattam a megdermedt város.
Gyorsuló, vad spirálkörök
kavarognak ott hóviharként,
ahol iker a láng s a fagy,
Tűz szíve én és télbe dermedt
Napban fölizzó parázsszárnyam
az ég jégtömbjeibe fagy.

1021

Berény Róbert rajza

Boronyi Róbert

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SAJTÓFIGYELŐ

Magyar Hirdető

„Kis

Rágyúj

hogy felcs
retta, valódi finom« andanto
dallama. A levegőben kezdet-
től fogva valami furcsa fe-
szültség vibrált, azok is érez-
ték, akik nem rabjai e szen-
vedélynek.

De menjünk csak szépen,
sorjában. Meghívót kaptunk
egy előadásra, amelynek kez-
dete előtt — érdekes remi-
niscenciaként — egész pipa-
tóriummal ismerkedtünk meg,
a török vizipipától a tubá-
kos szelencéig egy kultusz
történetébe pillanhattunk be.
Még el sem szakadtunk et-
től az élménytől, amikor szer-
ves folytatásként arról kez-
dett beszélni az egyik elő-
adó, hogyan terjedt el a vi-
lágon, s nálunk is — török
közvetítéssel — a dohányzás.
A történeti utalásokat a már
bevezetőül idézett zene vál-
totta fel, utána megkönnyeb-
bülten gyűjtött rá a közönség
dohányzó része, majd Szabó
Lőrinc »Cigarettafüst« című
verse szólt arról, hogy »...e
kis füst, kék öncsalás, akár-
mi, tartalmat ad egy üres pil-
lanatnak...«

A poézis megfélelése után
annál dörgedel-
mesebb szavak következtek
egy nem dohányzó tudószak-
onyos szövegből.

hangszer ez, amelyen műve
szien lehet, de nem könnyű
játszani. Egy ilyen komple-
előadás sikere döntően azo-
múlik, hogyan készítik el
Nemcsak előadásról van sz
amelyet jól-rosszul meg lehe
tartani; ötletgazdagságnal
széles látókörnek kell meg
nyilatkoznia már a program
elkészítéskor. Olyan munk
ez, amely aránytalanul ne
gyobb, mint amivel egy egy
szerű előadás megszervezés
jár. De a hatás is megsokszo-
rozottan jelentkezik.

Mondanom sem kell, hog
a TIT Vas megyei szervezet
nek lelkes előadói gárdáj
semmi fáradságot sem, saj
nált, amikor úttörő vállalko-
zásba kezdett a komplex elő-
adásokkal. Sorozatuk első
láncszemét — Amíg a bab-
kavéból fekete lesz címmel —
január végén nagy siker kí-
sérte. Hasonló lelkesedéssel
készültek a mostanira is.
Egyetlen szék sem maradt üre-
sen, sőt sokan állva hallgat-
ták végig az előadókat — ez
is arra vall, hogy az új elő-
adásforma igényeket elégit
ki. A szombathelyiek egyébo-
ként a »Szenvedély«-sorozat

csa
gyel
s, ze
húr

A Tanácsköztársaság művészeti emlékei

FEGYVERBE! FEGYVERBE!

Berény

Berény Róbert: Forradalmi plakát

A Tanácsköztársaság 60. évfordulója tiszteletére nagyszabású tárlaton mutatja be a *Munkásmozgalmi Múzeum* az első magyar proletárállam eseménydús művészeti életének legjellemzőbb rekvizitumait: a tanácskormány plakátjait, bélyegeit és bankjegynyomását. A három időszak bemutatása — amelyet egy ragyogóan szerkesztett, a történeti eseményeket regisztráló multivíziós műsor fog keretbe —, a múzeum négy éve megnyílt állandó 1919-es kiállításával együtt szinte teljes képet ad a dicsőséges 133 nap nagy értékű muzeális emléktárházáról.

Napjainkra a kutatás egyértelműen tisztázta, hogy a Tanácsköztársaság négyhónapos fennállása alatt az intézkedések egész sorát hozta a kulturális és művészeti struktúra újjászervezésére, egy minőségileg új intézményrendszer és művészetpolitikai koncepció megalapozására. Rendeltek jelentek meg a művészképzés és a munkásfiatalok tanulásával kapcsolatban, a műteremkiutalások és a művészek szociális támogatásának tárgyában; vásárlások történtek a legjelentősebb alkotók munkáiból, kiállítás nyílt a köztulajdonba vett műkincsekből. A művészeti élet aktivizálásával a tanácskormánynak kettős célja volt: egyfelől befolyásolni igyekezett a művészeti alkotómunkát általában, másfelől centralizálni szándékozott azokat a műfajokat, melyek közvetlen propagandafeladatokat vállalhattak a munkáshatalom érdekében. Csak természetes, hogy az alkotómunka szervezett irányítása elsősorban a plakátművészetre vonatkozott, továbbá azokra a kollektív vállalkozásokra, amelyek a tömegek mozgósítását az utcák és terek ünnepi dekorálásával kívánták előmozdítani. (A tanácskormány a gyorsan megvalósítható és naprakészen reagáló agitációs formák mellett persze megbízásokat adott állandó nyilvánosságra szánt freskók és szobrok tervezésére is, ezek kivitelezésére azonban — éppen az idő rövidsége miatt — már nem kerülhetett sor.)

A plakátok és szöveges fahragaszok elvi és gyakorlati koordinálása kezdetben az *Országos Propagandabizottság* feladata volt, ahonnan a *Szocializmus Állami Propagandája* nevű intézmény, végül a *Közoktatási Népbizottság* hatáskörébe ment át. Június 18-án nevezték ki a képes plakátok országos biztosává *Bíró Mihályt*; ő szervezte meg — karöltve a művészeti direktóriummal és a művészek szakszervezeteivel — a legjobb grafikusok és festők, köztük Berény Róbert, Uitz Bé-

la és *Pör Bertalan* bekapcsolását a plakáttervezésbe, illetve kutatta fel hallatlan ambícióval a nyomdai lehetőségeket.

A kiállítás plakátrészelege minden korábbinál teljesebb együttesét mutatja be a tanácsköztársasági fahragaszoknak, melyekben joggal látjuk forradalmi művészeti hagyományaink egyik csúcspontját. Többségük kifejezetten monumentális képzőművészeti alkotás, hisz létrehozók a forradalom-szimbólumok, a forradalmártípus, a munkáserő-jelképek olyan új szintéziseit munkálták ki bennük, melyek a későbbiekben az egyetemes kortárs művészet számára is inspirálóknak bizonyultak. Az új felfedezések közül egy képes és egy szöveges plakátra hívnánk fel a figyelmet: az előbbi a Margitsziget megnyitását adja hírül, az utóbbi egy Marx-szobor budapesti felállítását szorgalmazza.

A *Magyar Posta Bélyegmúzeumának* kollekcója, és *Surányi László*, kiváló filatelistánk magángyűjteménye képezi a Tanácsköztársaság bélyegkiadását szemléltető szekció alapját. A tanácskormány vezetői felismerték, hogy a bélyeg is a kulturális és politikai propaganda jó eszköze lehet, ha a régi világ hatalmi emblémáinak helyébe a *forradalmi eszmények kifejezése* kerül. Mai szemmel elképesztő gyorsasággal reagáltak hát *Váradi András* bélyegkereskedő április 24-én benyújtott előterjesztésére, aki a magyar forradalmi múlt és a nemzetközi munkásmozgalmat jelentős alakjainak portréival díszített bélyegsorozat kiadására tett javaslatot. Május 5-én már megtörtént a művészek kijelölése, két napra rá összeült az első zsűri, s végül 13-án megszületett a művészeti direktórium döntése, amely 22 pályázó 60 munkája közül *Bokros Ferenc* Marx és Engels, *Fekete Oszkár* Petőfi, *Gróf József* és *Gara Arnold* Dózsa és *Martinovics* arcmasából kialakított terveit fogadta el kivitelezésre.

A nyomdai munkálatok június 2-án kezdődtek, 11-én megtörtént a szállítás, augusztus 2-án pedig már a kor legjelentősebb nemzetközi szaklapja, az „*Illustriertes Briefmarken Journal*” méltatja a kétszínnyomással készült, tömör rajzolatú darabokat. S ha figyelembe vesszük, hogy a továbbiakban *Liebkecht*, *Rosa Luxemburg*, *Jaurés* és *Lenin* képeivel egészült ki volna a fentebbi öt címlét, elképzelhető, milyen komoly világvisszhangja volt ennek az egyedülálló vállalkozásnak.

Hasonló törekvések figyelhetők meg a bankjegykiadásban is, noha *Gara Arnold* és *Helbing Ferenc* terveit — a kora-

beli technikai-technológiai kötöttségek miatt — kevesebb újdonsággal szolgál, mint a bélyegkiadás. Jelentősebbnek ítéltük meg a pénzérme megreformálására kiírt pályázatot: itt nem kisebb mesterek, mint *Beck Ö. Fülöp* és *Fereny Beni* jelentkeztek racionális megoldású, korszerű szimbolikát tükröző mintadarabokkal. Sajnos, bevezetésükre már nem kerülhetett sor.

Hogy miért, arra a már említett kitűnő multivíziós műsor ad feleletet, amit a múzeum munkatársai és az *Interpress* dolgozói állítottak össze, két jeles művészeti szakember, *Sós László* és *Kemény Éva* közreműködésével. A fiatal Tanácsköztársaság ellen összefogott a nemzetközi reakció, s ez a támadás aláasta a belpolitikai és gazdasági problémákkal küszködő munkáshatalom helyzetét. A napi háromszor vejtett programból tág képet kapunk a 133 nap eredményeiből, vívmányaiból, nyomon követhetjük a forradalmi honvédó háború történetét, illetve a tanácsköztársasági örökség maig ívelő útját. A legutolsó képek napjaink erőfeszítéseinek tükrében mutatják be a *hagyomány jelenlétét*, inspiráló erejét.

A tárlatok korszerű kialakításában, a program megszervezésében és összehangolásában majd tucatnyi szakember, tudományos és technikai munkatárs vett részt; valamennyiüket felsorolni lehetetlen, de talán nem is kell. Mint *kollektíva* végeztek jó munkát, elsőként teremtve olyan, több dimenziós kiállítást, amely a maga teljességében egyelőre még egyedüli a hazai múzeumügyben.

Tasnádi Attila

Kétféle - az országgyűlési
 NEPSZAVA
 1979. MÁR. 2. 3.
 Budapest, IX., Üllői út 51.
 Telefon: 337-748, 340-728

gazdálkodási feltételek köz

Jól kezdték az Z érdekkörébe tartozó vállalatok

M-SAJTOFIGYELŐ

az anyag- és energiatakarékosság, valamint a dolgozók élet- és munkakörülményeinek további javítása. A vállalatok a korábbi éveknél részletesebb tájékoztatást kaptak az jdei feladatokról, a szabályozók változásairól. Az információk nagy része azonban megakadt a vállalati felső vezetés szintjén.

— Gyakran hallani arról, hogy szigorodtak a gazdálkodás feltételei. — hangsúlyozta dr. Kócsó Illésné. — Hozzá kell azonban tenni: csak most jutottunk el oda, hogy a vállalatok is jobban érzékelik a népgazdaság gondjait. Tehát nem annyira szigorúbbá, inkább reálisabbá váltak a gazdálkodás feltételei. Önkritikával szólva joggal mondhatjuk: *kár, hogy nem előbb kezdtük.*

Örvendetes, hogy jelentős előrehaladás van a tervezés demokratizmusában. A könnyűipari ágazatba tartozó vállalatoknál jó kezdeményezések tapasztalhatók, a gazdaságosabb termékszerkezet kialakítására, a kooperá-

ciós lehetőségek bővítésére. A vállalati tervek nagyrészt előtérbe kerültek a takarékosabb anyagfelhasználásra és a tőkés import megtakarítására vonatkozó törekvések. A szolgáltatási tevékenységet is ellátó vállalatoknál elsősorban ezt a munkát fokozzák 1979-ben.

Kedvezőtlen tapasztalat, hogy a vállalatok jelentős részénél változatlanul egyenlőségi érvényesül a bérek, prémieumok, jutalmak elosztásánál. A munkában kiemelkedő kollektívák és egyének anyagi elismerése sok helyen még ma sem áll arányban teljesítményükkel. Ezen a téren nem tudták érvényesíteni a központi célkitűzéseket. Összességében azonban megállapítható, hogy a vállalati kollektívák döntő többsége képes megfelelni a magasabb követelményeknek.

A szakszervezet tevékenységének középpontjában változatlanul a gazdasági éptömunka segítése áll. Emellett fokozottan kell ügyelni az egyes

emberek, kisebb kollektívák gondjainak megoldására, az érdekvédelmi tevékenység további javítására.

A vitában felszólalt Vas János, a SZOT titkára. Hangsúlyozta: az év indításának tapasztalatai jók, de sok múlik azon, hogy a vállalatok a továbbiakban mit tesznek a gazdaságosság, a jövedelmezőség javítása, a termékváltás érdekében. A gazdasági vezetés feladata, hogy megteremtse a terv teljesítésének feltételeit. A végrehajtásról a szakszervezeti vezetőknek folyamatosan kell tájékozódniuk, hogy tudják: *konkrétan miben segíthetik a gazdasági munkát.* A szakszervezeti tevékenységet javítani kell az üzemi értelmiség körében. Ha új minőségi követelményeket támasztunk, — mondotta — változtatni kell az anyagi érdekelttség, az ösztönzés eddigi rendszerén is.

A vitát követően a HVDSZ központi vezetősége egyéb ügyeket tárgyal, majd befejezte munkáját. **V. Zs.**

Országgyűlés bizottsága

déseiről, valamint a Magyar Népköztársaság külpolitikai tevékenységéről.

Ezt követően a képviselők megtárgyalták és elfogadták a külügyi bizottság 1979. évi munkatervét. A bizottság ülésén felszólalt Barcs Sándor, Csillik András, Erdei Lászlóné, Kállai Gyula, Lukács János, Nánási László, Németh Pál, Pethő Tibor és Sebesi Lászlóné.

és együttműködés

sével — csütörtökön ülést tartott. Az európai bizottság és együttműködés időszerű kérdéseiről Nagy János külügyminiszter-helyettes tájékoztatta a Hazafiás Népfront Országos Tanácsának székházában megtartott tanácskozás résztvevőit.

Az előadás után Papp Anna, a magyar nemzeti bizottság titkára ismertette a testület tavalyi tevékenységét. Az ülésen egyebek között Duschek Lajosné, a SZOT titkára, a nemzeti bizottság alelnöke és Nyilas József, egyetemi tanár, a bizottság elnökségének tagja szólalt fel.

ROHAMKOC SIN — AZ ÉLETÉRT

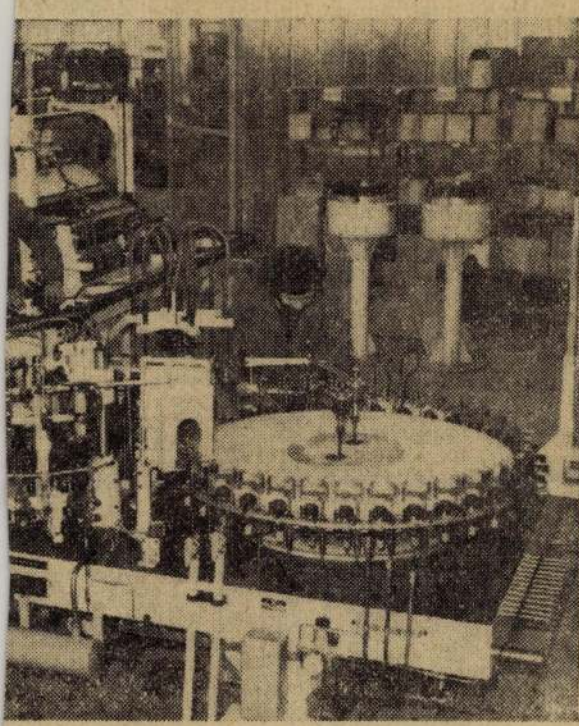
Nem betegszállító szolgálat, hanem mozgó egészségügyi egység. Tárnyilagosan így határozható meg a mentők funkciója. Funkciójának lényege, amely a jelzőktől, a részletektől megfosztva viszonylag keveset árul el a lényegről. Például az Országos Mentőszolgálat rohamkocsi-szolgálatáról, amelynek 25 éves fennállása volt a tegnapi sajtóértekezlet apropója.

A rohamkocsit, az idegborzolóan vijjogó Mercedest — tizenkettő fut belőle az országban — a sürgősségi ellátás, az életmentés minden szükséges kellékével felszerelték. (Hasonlóan jól felszerelt a többi, úgynevezett esetkocsi is.) Negyedszázaddal fiatalabb elődeivel összehasonlítva kiválóan érzékelhető a technika fejlődésének tükrében az orvostudomány előrehaladása is. 1954-ben — a Heine-Medin légzésbenült áldozatainak megmentésére — a saját gyártmányú kézihajtású hordozható vastüdő, 1958-ban a rohamkocsik rádióistása, és a korszerű újraélesztés kidolgozásának előkészítése. 1963-ban elektromos szivstimuláció pacemakerrel (ütemszabályozóval), 1966-ban az első defibrillátor (szivizom rángást kioltó elektromos készülék). Es ezután is évente újabb és újabb eljárások, a heveny életveszély elhárítására a rövidhatású narkózistól a felfújható műanyag sinen, a vacuumos matracon keresztül az 1979-ben először végrehajtott helyszíni cardioversióig: a szív helytelen ritmusának megszüntetéséig.

A felsorolás nemcsak száraz, hanem erősen hézagos is. Helyszűke miatt nemcsak tények sorával, hanem mindennek emberi — ha úgy tetszik: érzelmi — hátterével is kénytelen adós maradni. Bár ez utóbbitől a tájékoztató dr. Bencze Béla OMSZ főigazgató, dr. Pap Zoltán tudományos főmunkatárs és dr. Felkai Tamás, a rohamkocsi szolgálat főorvosa is tartózkodott. Hangsúlyozták viszont — amit nem lehet eléggé hangsúlyozni — hogy a sérült, az életveszélyben forgó ember sorsában, gyógyulásában döntő az elsősegélynyújtás, a sürgősségi, oxyológiai ellátás módja.

Az oxyológia azonban mind a mai napig csak fakultatív tantárgy az egyetemen. Szabad szombatokon és esténként oktatják, de a orvosok maximális részvételével. Mert ha az oktatásban nem is, a kezelő orvosok érdeklődésével — amely a szigorló évről sán a mentőszolgálat vállalásával mérhető — méltó helyet kap az oxyológia.

Lukács Mária

vek Energetikai Gépgyárában új konstrukciójú alapnak. A réginél jobb hatásfokú szerkezet a Pécsi Hőerőmű (MTI Fotó — Cser István felvétele)

1979.II.17. Televízió 19.30
TV Híradó

képző-

- Két olyan művészeti album került a napokban az üzletbe, amelyeknek nemcsak művészeti, hanem politikai mondanivalója is rígyelemreméltó. A Magyar Tanácsköztársaság dicsőséges 133 napjának plakátjaiból bélyeg és pénzterveiből újság illusztrációiból színes reprodukciót tartalmazó mappát jelentetett meg a Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalata. A művészi alkotásokat bemutató válogatást Aradi Nóra tanulmánya és Györfy Sándor elemző magyarázatai egészítik ki. A mappa lapjain a magyar képzőművészet kivételes lendületű forradalmi korszaka tükröződik. Berényi Róbert, Biró Mihály, Botlik Sándor, Egri József, Poor Bertalan, Uitz Béla, és Vértés Marcell munkái idézik a Magyar Tanácsköztársaság lelkesítő napjait.

Berényi Róbert
festő- és grafikus-
művészek

1021

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Vertical text on the right side of the page, possibly a signature or a date, written in a cursive or handwritten style.

GUMIIPARI HÍRLAP

Berényi Róbert

1966 JAN 18.

RI HÍRLAP

1021

1966. JANUÁR 18.

Arc nél küli Rek- lám

Berényi Róbertnek, a modern magyar festészet, grafika és plakátművészet örökké újat kereső mesterének reklámplakátja.

1966. JANUÁR 18.

HALLGASSUK MEG A TITKÁROKAT

IFJÚSÁG

fő
ru
ma

Még könnyű
visszagombolyíta-
ni az emlékezés
fonalát, a KISZ
hőskorába. Élet-

— Távollétben helyette-
sem, és az összekötő titkár
igyekezett mindent megtenni
a jó munka érdekében.

— Miben nyilvánult meg
az igyekezetük?

— Hát... Ezt inkább tőlük
kellene megkérdezni. Külön-
ben nehéz helyzetben lehet-
tek, mert az arány eltolódott
a vidékiek javára. A vidéki
fiatalokat pedig köztudomá-
súan nehéz bevonni a szerve-
zet munkájába. Igaz, a pes-
tiekkel sem sokkal könnyebb
szót érteni.

— Mi az oka ennek?

— A közöny. Két példával
szeretném megvilágítani. Ösz-
szeírták a Szakma ifjú mes-
tere mozgalomba való jelent-
kezők névsorát. Nagyon szá-
mítottak erre a fiatalok, és
komolyan készültek aztán

létszámmal összehívni őket.
Eddig ugyanis az volt a baj,
hogy nem jöttek el a fiata-

— Ezek szerint továbbra is
reménytelen a helyzet?

— Nem reménytelen, leg-
alábbis még optimista vagyok.
Szeretnék létrehozni egy ál-
landó klubot, hiszen hivatalo-
san helyiséget is kapott a szer-
vezet az ebédlő mellett. Hat
év óta azonban előadóterem-
től kezdve sporttöltőzölg és
söntésig, mindennek használ-
ják, csak KISZ-klubnak nem.
Szeretném tv, magnó, folyó-
iratok, előadások, ki mit tud
rendezvényekkel beindítani a
klubéletet, s ha sikerül, akkor
már nem kell toborozni töb-
bé, jönnek maguktól is.

— A szórakozás azonban
nem egyedüli célja a mozga-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-207

SAJTÓFIGYELO

MAGYAR
HÍRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 387-748, 340-726

Robert Berény

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1981 MAR 3 0

Róbert Berény (1887—1953): Bildnis des Komponisten Leo Weiner. Seine Frühwerke sind vom Konstruktivismus und

gen, desse
in der
Hier gibt
keiten d
Verkehrs,
der Lage
pflichtung
wir auch
len wolle

Möglichkeiten der Zusammen-
menarbeit mit Ungarn sie
liegen zum Beispiel im Ener-
giebereich. Wir wollen jetzt
wieder die Gespräche über
die Energiesituation reakti-
vieren.

Der Handel mit den ande-
ren RGW-Staaten entwickelt
sich sehr gut, aber hier ist
ein großes Problem: Öster-
reich hat mit der Sowjet-
union ein großes Passivum.
Wir sind natürlich interes-
siert, besonders in dieser
ökonomischen Situation, die-
ses Passivum abzubauen und

beantworten.

Viele Leute glauben, im
Westen vor allem, daß die
alte Habsburg-Monarchie ein
Bundesstaat von Völkern ge-
wesen ist, die alle zueinan-
der in großer Liebe und
Sympathie standen. Es wä-
re töricht, hier auf eine kon-
servative Nostalgie hereinzuf-
allen. Ich möchte hier nicht
leugnen, daß die Geschichte
Österreichs—Ungarns, vor
allem in den hundert Jahren
vor dem Zusammenbruch
eine Geschichte katastrophal-

A KÉPZŐMŰVÉSZEK UJ TÁRSASÁGA (KUT) VEZETŐSÉGE:

MÁRFFY ÖDÖN
elnök.

RÓZSA MIKLÓS dr.
igazgató.

TÖRZSTAGOK (SOCIETAIRESK):

~~Aba Novák Vilmos~~	Halápy János	Novotny Emil
~~Beöthy István~~	Hincz Gyula	Pátzay Pál
~~Berény Róbert~~	Kassák Lajos	Perlroth Csaba Vilmos
~~Bernát Aurél~~	Kádár Béla	Róth Alfréd
~~Bornemisza Géza~~	Kernstok Károly	Rippl-Rónai József †
~~Bor Pál~~	Kmetty János	Rózsa Miklós dr.
~~Bortnyik Sándor~~	Korda Vince	Simon György János
~~Csáky József~~	Kozma Lajos	Schönberger Armand
~~Cser Károly~~	Lahner Emil	Szenes András
~~Csorba Géza~~	Lehel Mária	Székesy Zoltán
~~Czigány Dezső~~	Lessner Manó	Szobotka Imre
~~Czobel Béla~~	Ligeti Pál	Szőnyi István
~~Derkovics Gyula~~	Márffy Ödön	Varga Oszkár
~~Diner-Dénes Rudolf~~	Medgyessy Ferencz	Vedres Márk
~~Egry József~~	Medveczky Jenő	Vörös Béla
~~Farkas Endre~~	Molnár C. Pál	Cs. Walleshausen
~~Ferenczy Béni~~	Molnár Farkas	Zsigmond
~~Ferenczy Noémi~~	Moholy Nagy László	Ziffer Sándor
~~Gádor István~~	Mészáros László	

A KIÁLLÍTÁS ZSŰRIJE ÉS RENDEZŐ-BIZOTTSÁGA:

Márffy Ödön, elnök
Berény Róbert
Bornemisza Géza
Bortnyik Sándor
Kmetty János
festőművészek

Rózsa Miklós dr., igazgató
Csorba Géza
Medgyessy Ferenc
szobrászművészek
Kozma Lajos
építőművész

Kovács István

Nemzeti Szalon

1920. jan.

Kut.

Bernátr Aurél
Kut Nemzeti Szalon
1930. Jan.
14023
A Nemzeti Szalon legközelebbi kiállításai :

„AMERIKA MŰVÉSZETE“

(A Magyar Országos Képzőművészeti Tanács rendezésében)

Előkészületben :

A Szent-Endre-i művésztelep első bemutatkozása.

Nemzetközi Alpini kiállítás.

Árpádházi Szentek Egyházművészeti kiállítása

(Szt. Imre centenárium alkalmából)

Norvég representatív képző és iparművészeti kiállítás.

Faistauer Anton osztrák festőművész gyűjteménye.

A Magyar Arcképfestők Társasága első bemutatkozása

A Szinyei Társaság Tavaszi Szalonja

NÉVMUTATÓ

- Aba Novák Vilmos 168, 169
 Adam, Leonhard 89, 90
 Ady Endre 128–129, 146, 176–177
 Appia, Adolphe 91
 Archipenko, Alexander 11, 14, 22

 Bajkay Éva 235
 Barta Sándor 44, 167, 198
 Bartók Béla 198
 Baumeister, Willi 81
 Beckmann, Max 93, 94, 95
 Behrens, Peter 48
 Belling, Rudolf 14, 237
 Benczúr Gyula 136, 137, 163
 Benedek Péter 125, 161–162, 174, 216
Berény Róbert 98, 153–154, 163,
 181–182
 Bernáth Aurél 134, 139, 191–199, 200,
 207
 Boccioni, Umberto 151
 Boerschmann, Ernst 90
 Bohacsek Ede 182, 190, 216
 Bonnard, Pierre 146
 Bornemisza Géza 147, 161
 Bortnyik Sándor 28, 167, 203, 214–215
 Botár, Olivér 236
 Boucher, Francois 220
 Böcklin, Arnold 141, 168, 183
 Braque, Georges 14, 18, 19, 21, 22, 23,
 24, 25, 151, 201, 203, 205
 Brass, Hans 14
 Brodsky Sándor 136

 Callot, Jacques 118
 Campendonk, Heinrich 8
 Carra, Carlo 10, 13
 Carriere, Eugene 146
 Cézanne, Paul 45, 50, 82, 89, 95, 98,
 99, 121, 122, 124, 152, 153, 155,
 158, 159, 160, 162, 163, 166, 172,
 174, 200, 203–205
 Chagall, Marc 7, 124, 151
 Chirico, Giorgio 13
 Corinth, Lovis 80, 89
 Courbet, Gustave 120, 138

 Craig, Gordon Edward 91
 Czigány Dezső 98, 165
 Czillich Anna 183, 190
 Czóbel Béla 80, 85–88, 134, 147,
 178–181, 182

 Csók István 141, 142
 Csontváry Kosztka Tivadar 184–188, 189

 Daumier, Honoré 106, 118, 172
 Degas, Edgar 120, 121, 140, 146
 Delacroix, Eugene 133, 172
 Delaunay, Robert 7, 9, 151
 Deli Antal 168
 Dénes Valéria 189–190
 Denis, Maurice 146
 Derain, André 82
 Derkovits Gyula 158, 162, 163
 Dix, Otto 13, 14, 81, 94, 118
 Doesburg, Theo van 49, 50, 201

 Ebert, Friedrich 45
 Eggeling, Viking 211
 Egry József 118, 134, 174–178, 190
 Einstein, Carl 89, 90
 Ensor, James 114
 Eulenberg, Herbert 89

 Feininger, Lyonel 81, 93, 118
 Fels, Florent 89, 90
 Ferenczy károly 134, 141, 142
 Fényes Adolf 141, 142
 Fischel, E.L. 88
 Fischel, Oskar 91
 Forain, Jean Louis 146
 Forbát Alfréd 203, 213
 Forgács Éva 236
 Fouquet, Jean 90
 Frank, Tanja 236
 Friedrich, Caspar David 118
 Fülepp Lajos 138

 Gabo, Naum 46, 51
 Galimberti Sándor 188–191, 200, 241
 Gauguin, Paul 124

Kallai Eme: Összegyűjtött írások. Magyar nyelvű
 cikkek, tanulmányok.
 1942–1925.

243

Bj. 1999, Argumentum – MTA MKJ

INDEX

1. Introduction	1
2. Theoretical Framework	10
3. Methodology	25
4. Data Collection	40
5. Results	55
6. Discussion	70
7. Conclusion	85
8. References	100
9. Appendix	110
10. Bibliography	120

Berény Róbert

Magyar Hirdető

SAJTÓFIGYELŐ

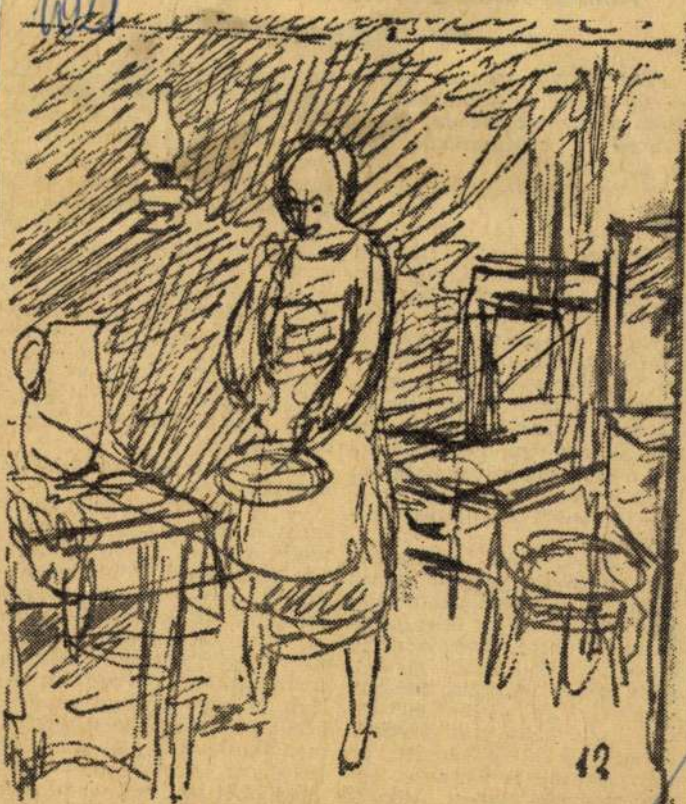
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17

Telefon: 188-296, 188-307

1966 APR 17

MAGYAR NEMZET

A Magyar Nemzet galériája

Berény Róbert rajza

Komlós János

»Rendhagyó ma
— így hirdetik a
Minden kezdet
májusban bemu
magyar filmet.

— *Miért rendhagyó?*

Komlós János, a film írója
így válaszol:

— Mert ebben a filmben
van burleszk, kabaré, vígjáték,
tragikum, némi krimi, kis ka-
landfilm-elem, rajzfilm báb-
jelenet, cinéma-vérité-interjú,
vannak benne szongok, sláge-
rek, operarészlet és operett.
Ez a film műfaja. És termé-
szetesen vannak dokumentu-
mok híradókból, régi filmek-
ből, a sajtóból, és karikatúrák,
kabarétréfák, viccek...

— *S miért lett ilyen sok-
műfajú?*

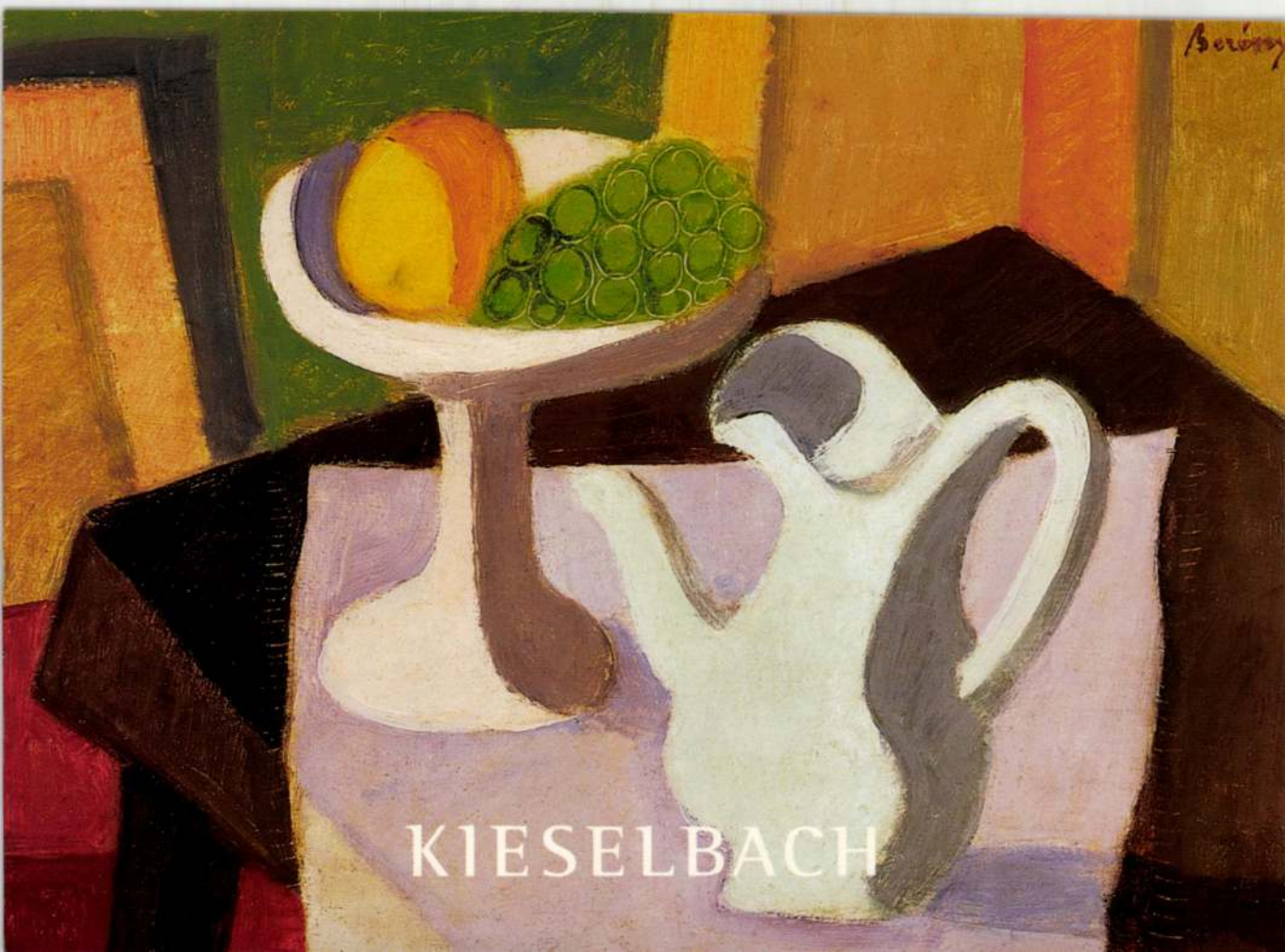
— Mert olyan korszakról
szól, amelyet nagyon nehéz
műfajilag egyetlen skatulyába
szorítani: 45-től az ellenforra-
dalmat követő konszolidáció
kezdetéig. Ami azóta történt,
olyan dús és izgalmas korszak,
hogy már egy másik filmet ki-
váln. Így inkább csak jeleztük
a végén a kibontakozást, az
egész szocialista folyamat he-
lyes mederbe térését. Vissza-
emlékezve egyéni és közösségi
életünkre, a nemzeti történe-

gondolatunk is, hogy ilyen
fejezőmóddal szórakoztatni
is jobban lehet, mintha egy-
szerűen csak elmesélünk, vagy
dokumentálunk valamit. Ez is
régimániám: jó, ha a mozi-
ban az embert gondolati él-
mények érik, rejtett összefüg-
gésekre jön rá, drámai hatá-
sok alá kerül, de ha ezen-
felül még szórakozni is képes,
az nem hiba...

— *Volt-e a filmhez elegendő
dokumentum?*

— A mi számunkra doku-
mentum volt mindaz, ami el-
mond valamit egy időszakról,
egy jelenségről, a kor problé-
máiról, legyen az fotó, plakát,
szemtanú vallomása, karikatú-
ra, vicc, ételrecept, jelenet,
vagy egy-egy emlék utólagos
dramatizálása és rekonstruá-
lása. Révész György rendező
óriási munkát végzett. Bátran
mondhatom, hogy — a feladat
jellegéből következően — sok-
kal többet tett, mint amit egy
játékfilm-rendező tenni szo-
kott. Ugyanezt mondhatom az

KIESELBACH

BERÉNY RÓBERT

A KIESELBACH GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ
tisztelettel meghívja Önt és barátait decemberi festményárverésének
kiállítására, mely 2001. november 27-én 17 órakor nyílik
a Budapest V., Szent István krt. 5. szám alatt. A kiállítás megtekinthető
2001. november 28-tól december 6-ig, minden nap 10–18 óráig.
Az aukció december 7-én délután 6 órai kezdettel kerül
megrendezésre a Vígyszínház színháztermében.

THE KIESELBACH GALLERY

cordially invites you and your friends to the view
of the December painting auction. The opening ceremony commences
at 5 p.m. 27th November, 2001. The paintings are
on view in the Kieselbach Gallery, at 5. Szent István krt., Budapest V.,
from 28th November to 6th December, every day, from 10 a.m. to 6 p.m.
The auction will be held at the theatre hall of Vígyszínház,
at 6 p.m. 7th, December, 2001.

A képfelvétel a következő aukcióra megkezdődött!

INFORMÁCIÓ ÉS KATALÓGUS / INFORMATION AND CATALOGUE:

Kieselbach Galéria, H-1055 Budapest, Szent István krt. 5.

Tel. / Phone: (36-1) 269-3148, (36-1) 269-3149 • Fax: (36-1) 269-2219

www.kieselbach.hu

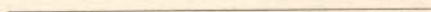
E-mail: gallery@kieselbach.hu

Inter-Európa Bank Rt.

A SNNHÖRÖ EMI csoport társult tagja

ÚJ IDŐPONT!

Berény Róbert (1887–1953): Műtermi csendélet kancsóval és gyümölcsökkel (49x68 cm, olaj, karton, j.j.t.; Berény)

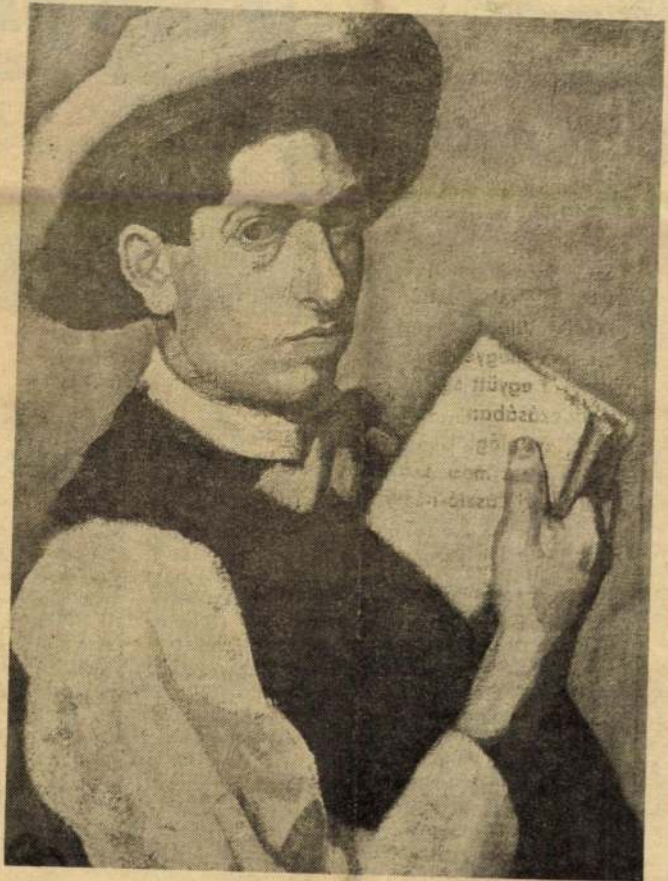
Tisztelet Berény Róbertnek

Munkácsy Mihály volt első festői példaképe az 1887-ben Budapesten született Berény Róbertnek, azonban nem késett sokáig az az idő, midőn Párizsban a századforduló új művészeti törekvéseit megismerve új neveket írt zászlajára a kiemelkedő tehetségű ifjú festő. Cezanne és Matisse lettek új eszményképei, helyesebben a műveik, melyek az itthon és az ottani Julian Akadémián tanult tónusos és elbeszélő festészettől a tiszta színek és a geometrikusan rendezett formák felé terelték a figyelmét.

A Magyar Nemzeti Galériának — a művész halálának huszonötödik évfordulóján a pápai származású Szűz Béla művészettörténész, Berény monográfusa által rendezett — kiállításán a Szalmakalapos önarckép (1906) a Kert (1911) és az Idill (1911) című képek az előbbire, a Krisztus a keresztben (1912) című az utóbbi törekvése mutatnak szemléletes példákat.

Festői szándékainak megvalósításához társakat talált a Nyolcak néven csoportosuló művészekben, az elnevezés is Berénytől ered, kiállításainon következetesen részt vett. A művészeti haladás keresésével párhuzamosan világnézeti és politikai kérdésekben is kereste az igazságot, akárcsak képzőművész, muzsikusként, filozófus és más területeken alkotó barátai. Haladó világnézeti és festői magatartásából egyenesen következett a Tanácsköztársaság életében vállalt munkája: a művészeti direktórium tagjaként művésztszaki ügyeit intézte, festő szabadiskolát vezetett és megalkotta „Fegyverbe! Fegyverbe!” című monumentális plakátját, amely szemünkben a proletárdiktatúra szimbólumává vált.

A munkáshatalom bukása után letartóztatják, — kiszabadulva Berlinbe ment. Lendülete, mely a forradalmi időkben töretlen volt, veszett, évekig keveset festett, jobbára zenével, zeneszerzéssel foglalkozott. Nem csatlakozott az akkoriban megerősödő német expresszionista művészetéhez sem. 1926-ban tért haza, de évekig társtalán maradt, gyanakvó környezetet vette körül. A húszas évek végén festett csendéletein, alakos kompozícióin, tájképein a

Berény Róbert: Szalmakalapos önarckép
(1906)

hagyományos látszati törvényektől eltérően erős rálátásban ábrázolt, a formákat kisebb-nagyobb mértékben stilizálta, hangsúlyozta lendületes vonalaikat, néhány élénk színnel fokozta hatásukat. Ekkori természetben talláljuk Csellózó nő (1928) című festményét, mely nem csupán festőjének főműve, de a 20. századi magyar festészet néhány legmagasabb csúcsának is egyike.

A harmincas évektől kezdődően útja messze kanyarodott a pályája kezdetén járttól. A magyar festészetnek ahhoz az értékes, de akkor már túlhaladott ágához kanyarodott vissza, melyet ifjúsága idején — eltérően a Nyolcak többi tagjától — szinte átugrott: a nagybányai törekvésekhez. Békés, szemlélődő festészetet művelt ekkoriban Berény Róbert. Tájak, csendes falusi utcák, munkát végző emberek, arcképek, önarcképek születtek ecsetje nyomán, melyek elismerést — a Szinyei Társaság tagsá-

gát — és gyűjtőket szereztek számára.

A költői hangulatú művek a természet szépségét ragadták meg érzéketlenül, kisebb formai áttételekkel. A színek választékos szövődése, a puha forma, a szűrt fény, az éles ellentéteket kerülő tónus egy érzékeny művész emberszeretettől áthatott megnyilatkozásainak volt eszköze.

A Kapirgáló (1934) egyszerre rafináltan kimódolt és végtelenül természetes kompozíciója és a Faluvége (1935) költői békessége, a Kakas és tyúk (1933) meleg színhangulata olyan festői megnyilatkozása, amely az ecset legjobb mesterei között jelöli ki Berény Róbert helyét. Élete vége felé is kitűnő, bár az előbbiekhöz mérten higgadtabb, némiképp fáradtabb hatású képek kerültek ki műterméből.

Huszonöt évvel ezelőtt századunk hazai festészetének egyik kimagasló alakja szállt sírba.

Heitler László

Televíziójegyzet

Történelmi sorsforduló az átlagember szemével

Irónikus címet adott Hajdufy Miklós rendező legújabb tévéfilmjének. A cselekmény az első világháború végén játszódik. Mégis a császár be nem váltott optimista ígéretére utal a cím: *Mire a levelek lehullanak...* Ugyanis még 1914 nyarán a háború kezdetén ígérte: az őszi levélhullással hazajönnek (mégpedig győztesen) „a fiaink”. A levelekkel együtt csak a katonák hullottak hosszú éveken át — értelmetlenül.

A tévében sugárzott film főhőse Zoltán — Lukács Sándor alakításában — befojyásos szeretőjének köszönhetette, hogy egy isten háta mögötti árnyék-körházban élhette túl a vérzivatatart. Tehetséges fiatal orvos, tele ambícióval, aki nem hajlandó tudomásul venni, hogy mekkorát változott a világ. Számára a monarchia megdönthetetlen realitás. Bár állomáshelyén saját szemével láthatta a horvát nacionalizmus fellángolását — csupán felháborodik. Meg sem fordult benne, hogy létezik magyar elnyomás Horvátországban. Hiába vitatkozik vele Dusan, horvát származású mérnök barátja, képtelen megérteni a történelmi Magyarország nemzetiségi életérzését. A film írójának Szabó Györgynek Zoltán személyében tipikus, akkori magyar értelmiségi magatartású egyéniséget sikerült megalkotnia. Az orvos-katona tragikai vétsége, hogy képtelen lépést tartani a forradalmi gyorsasággal változó világgal. Ezért verik meg a forradalom ellen szervezkedő revansra vágyó tiszti különítményesek, a film végén ezért fényképezi rács mögött az operatőr (*Csabarka György*). Így szimbolikus érzékletességgel saját korlátjainak rabjává tette a film főhősét.

A részleteiben kidolgozott, atmoszféra teremtő művészi alkotás talán legfőbb erénye, hogy átlagemberek szemével láttatja a nagy sorsfordulót. Hiszen apáink, dédapáink valahogy így a hétköznapi gondok apró örömeik tengerében értesül-

Veszprémi pa

Zalaszántói ének

Eleinte külön énekelt a zalaszántói női és férfi pávakör. Hangzott a szántói ének, ám épp párbaállításuk emeli ki öke pávaköri mezőnyéből. Két kiváló pávakörből lett egy, amely képviselni a hiteles magyar népdaléneklést.

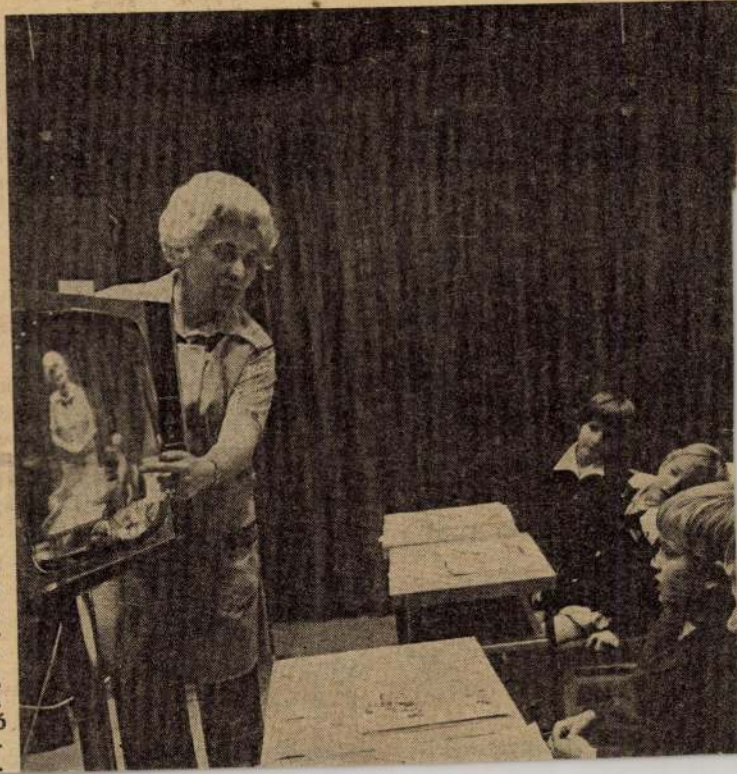
Mások tán megbántódtak, miért nem ők szerepeltek a csapatában. Ami igaz, igaz, nálunk annyi a jó pávakör, hogy azt mondjuk: egyik jobb, mint a másik! Mert hogy akad v körünk, amelyek bármelyike más megyék legjobbjára lenne, s körünk, amely az ország népdalos népgalmazának legelejeébe a szántói. Például a gannai meg a jásdi.

Csakhat a műsor alig fél órájába tényleg nem fért be v ből kell választani — egyet. Aki most elesett a tévészeret kerülhet! Bizonyítani lesz még lehetőség.

A szántóiak énekét dicsérve a Bakony, a Balaton-mellél alja énekét, énekeseit is dicsérjük. A szántóiak műsorában zájuk dalkincse kapott helyet, fölcsendült például a Bakony ének is: „A szentgáli ürüfőka, / Nekiterül a bal szárnya, / N A gazdája a csárdába...”

Tisztán zengett a zalaszántóiak éneke, tovább cseng beni

A pávakör vezetője, *Bajner Dezsőné*, jelenleg keszthelyi műsora, a zalaszántói is: *dolgukat tevő nevelőinket is dics kedvű munkás- és parasztembereket.*

1978 OKT 2-8

sz

NÁPIO (VESZPRÉM)

Telefon: 337-748, 340-728
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI UT 51

SATÓFIGYELŐ

Árak, pénzek, aukciók

Nagyházi-árverés: kellemes induló árak, minőségi áruk

Egy kiváló úriember a minap megkért, hogy adnék neki befektetési tanácsot, mert korábban eladott egy festményt 150 ezer forintért, és most úgy gondolja, hogy ezt a pénzt visszaforgatná műkereskedelmi befektetésbe; melyek azok a festmények, amelyek a tavasz végi BAV-aukcióján megérnek, hogy (a jutalékkal együtt) rájuk költsön ennyit. Akkor összeállítottam egy listát a kérés szerint, azóta sajnos nem beszéltünk, és nem tudom, mi lett a szándék és a befektetésre váró összeg sorsa. Ha e kiváló úriember valamiért nem tudott volna a BAV licitversenyén győzni valamelyik ajánlott képért folyó küzdelemben, most nyilvánosan is megismélem az ajánlatomat. Természetesen nem a már lezajlott BAV-árverésre, hanem a Nagyházi Galéria még előttünk álló árverésére vonatkoztatva.

A Baththyány-ágy

Az április eleji, több mint ötszáz tétel árverés után nem egészen két hónappal újabb, majdnem ötszáz tétel és kétnapos aukció vár a régi-ségekre híveire és a befektetni szándékosokra. Valamivel kevesebb a festmény, mint két hónapja, de több bútor és egy nagyon szép, minőségi szőnyegkollekció mellett újdonság a fegyverek csoportja, ékszer viszont csak mutatóba van; ezüsttárgyak már inkább. A két árverés közötti rövid idő magyarázata az, hogy még az előző árverés anyagának összegyűlésekor, de már az anyag lezárásának idején Nagyháziéknek felajánlottak egy rendkívül szép és értékes, de túlságosan nagy tételű festményt, amelyet úgy együtt, ahogy a beadók szerettek volna, már nem lehetett beemelni az áprilisi anyagba. Ekkor született az a döntés, hogy a hagyaték képezze a következő árverés törzsanyagát, és ahhoz gyűjtse egybe a ki-egészítőket. Mint a már említett bizonyítják, ez a gyűjtés is túlságosan jól sikerült, és újból csak kétnaposra duzzadt az aukció.

(idősebb és ifjabb), Márfy Ödön, Mednyánszky László, Molnár C. Pál, Molnár József, Nagy István, Perlmutter Jzák, Perlrött Csaba Vilmos, Scheiber Hugó, Szónyi István, Telepy Károly, Thorma János, Vörös Géza, Zemplényi Magda és Ziffer Sándor – ezzel a röpke felsorolással akár be is lehetne fejezni a méltatást és áttérhetnénk a kerámiákra. Itt van azonban az árverés legmagasabbról induló tétel, a Benedetto Caliari (1538–1598) által megfestett történelmi jelenet azzal a Cornaro Katalinnal, aki ciprusi királynő volt, és akiről a budapesti Szépművészeti Múzeum is őriz portrét Gentile Bellini által megörökítve. A védetten is 3,3 milliós, 150x592 (!!!) centiméteres vászonra festett olajkép véleményem szerint bármely nyugat-európai aukciónál dícsőségére válna, s ha a katalógusban közölt preventance-ot jól olvastam, alig több mint három éve a bécsi Dorotheumban járt is. A második legmagasabb induló ára Sinibaldi (1857–1909) Rajnai tavasz című képének van; 1,8 millió.

szont a tájképek műfaji csoportja. Itt is találtam két különlegességet, Berkes Antaltól egy falusi udvart és egy folyóparti tájat, valószínűsíthetően az életmű első időszakából. Egy gyönyörű Márfy-kép fogja fókuszni a festő iránti keresletet: a Lovak a tengerparton című olajfestmény 320 ezerrel indul. Csók Istvánnak egy egészen mellbevágóan impresszionista képe indul 150 ezerrel, ám kedvünket lelhetheti a katalógus jelzése, mely szerint ez csak vázlat. Kevesebb vázlat a Pihenő sokákok című képe, amely 400 ezerrel várja a licitálókat. Ennek a képeknek egy változata, a Pihenők című, amely 60x72 centiméteres, 1993. november 26-án a Műgyűjtők Galériája árverésén 450 ezer forinttal indult és néhány perccel később 1,3 millióval ütötték le. Akkoriban éppen kerek 97 forint volt egy dollár, most 126. Az akkori 1,3 millió 13400 dollár volt; ma ugyanennyi dollár körülbelül 1,7 millió forintot ér. Feltevé, hogy a Csók-képek iránt ma is akkora az érdeklődés, mint 1993 végén, ez az

ár lenne reális. Azonban úgy veszem észre, hogy az utóbbi időben lanyhul a Csók-örület. Visszatérve most már kiváló barátom kérésére, azt javasolnám neki, hogy érdemes lenne például Bosznay István Beszégőtel a parkban című, 1916-os oajképét célba vennie a 80 ezres induló áron, vagy ha szereti a szép régi portrékat, akkor válogathat a múlt századi arcképek közt 34 ezerrel 6) ezerig, esetleg egy ismeretlen dlnmet festő 17. századi Madonnáját védetten 120 ezerrel, Mednyánszky-tájjat ugyancsak 120-ról, Telepy-tájképet 80-ért, vagy védetten Benczur-freskóvázlatot 120 ezerrel indíthat. Ha jobban vonzódik a modern darabokhoz, figyelmébe ajánlanám Zemplényi Magda vagy Scheiber Hugó festményeit, Kádár Béla grafikáit. A grafikák két egyébként két gyönyörű Barabás Miklós-mű is szerepel: az egyik az első magyar miniszterelnököt, Bathányi Lajost örökítette meg, a máikon egykori kormányának két miniszterét: Eöt-

vös Józsefet és Trefort Ágostot: induló árak 15, illetve 44 ezer forint. Ha már szó esett a tragikus sorsú államférfiről, említenem kell az egyik bútorterület is. A 458-as számon licitálni lehet egy szép, 18. századi jávorfa és díborítású ágyra, amelynek eredete a Baththyány családhoz köthető. A festőművész Gyula gróf adományozta egykori Fejér megyei birtokai intézőjének, s minden valószínűség szerint az iker-város Baththyány-kastély berendezésének része volt. Ebben az esetben maga a tragikus sorsú első felelős magyar miniszterelnök is alhatott benne. Ehhez képest a 360 ezer forintot induló ár szinte neveltség. Jóval kevésbé az a 456. és a 470. tétel ára. Előbbi egy 1770-re datálható, háromfokos írkomód 145000 forintért, utóbbi egy 18. század végi lombard háromfokos komód 1550000 forintot induló áron. Ez a két bútor nagyjából a vételár közelében van már induláskor, mert ahogy lenni szokott, az igazán értékes tételek beadói nem mernek kockáztatni.

Árverések, tételek és remények

Nagyházi Galéria, 1995. június 6–7.

Tétel	Kikiáltási ár (ezer Ft)
Márfy Ödön: Lovak a tengerparton (o-v) 65x82	320
Ismeretlen olasz festő: Szent Mihály legyőzi a gonoszokat (o-v) 167x191	1200
Berkes Antal: Párizsi utcaszélet (o-v) 73x100	180
Ismeretlen 17. sz. festő: Judit Holofernes fejével (o-v) 118x95	1300
Bálint Endre: Kompozíció (monotípiá) 22x31	55
Lotz Károly: Törökzöld akt (o-v) 140x85	280
Berényi Róbert: Hazatérők köszöntése (p-v) 65x120	180
Thorma János: Úlő akt (o-v) 94x74	280
Benedetto Caliari: Cornaro Katalin Ciprus hódolatát fogadja (o-v) 150x592, védetten	3300
Jean Paul Sinibaldi: Rajnai tavasz (o-v) 180x272	1800
Ismeretlen spanyol festő: Krisztus születése (o-v) 230x128	750
Csók István: Pihenő sokákok (o-v) 78x94	400
Molnár József: Balatonboglári kikötő (o-v) 84x150	550
Kádár Béla: Utcarészlet két alakal (a-p) 15.5x12	25
Szececsiszós ezüsttálca, 1102.4 g. Bécs, 1900 k.	95
Aranyozott ezüst serleg, 17. sz.	220
Aranyozott ezüst teáskészlet, 1733 g. Kádár János hagyatékából	150
Platinagyűrű, 3 brill, 3,2 ct, 3,7 g	400
Tiffany váza, üveg, 20 cm	160
Sovánka váza, ötrétegű maratott üveg, 45.5 cm	220
Írókomód, dió, dígyökér, 1770 k. 104x126x53	1450
Lombard komód, XVIII. sz. v., dió, jávor, mahagóni, 123x84x53	1550
Biedermeier szekrény, magyar, 1840 k. dió, 170x108x50	95
Biedermeier szekrény, magyar, 1850 k. fenyő, díborítás, 180x104-54	36
Biedermeier szublót, magyar, 1840 k., fenyő, díborítás, 95x128x64	38
Edényes szekrény, dió, topolyagyökér, magyar, XIX. sz. 205x125x60	240
Neorokokó csillár, 8 karú, aranyozott fa, 100x90 cm	55
Aranyozott, faragott fa gyertyatartó, XVI. Lajos-stílusú, 51 cm	46
Moszl szőnyeg, 200x145 cm	85
Algán szőnyeg, 246x347 cm	100
Siráz szőnyeg, 140x210 cm	40

Jóval kedvezőbb árkatóriából indul például egy biedermeier szekrény (95000), két biedermeier szőlőszekrény (30000–36000) az 1840–50-es évekből, valamint egy múlt századi edényes szekrény: ez utóbbi 240 ezer forinttal: bolti árak az induló ár több mint kétszerese. Egy tabernákulum felső része 440 ezerrel várja a licitálókat, ha teljes volna, 2,3 milliót is érne. Egy 1800 körüli angol állóóra felesütős szerkezettel, mahagónitokban 280 ezerrel indul; hasonló darabok a Sotheby's árverésén 20–25 ezer dollárért kaphatóak (2,5–3 millió forint mai áron). Külön kell szólni a szőnyegkollekcióról, amelynek minden egyes darabja átlagon felüli; van köztük úgynevezett erdélyi, kazéri, kaukázusi, moszl, kazah, derbent, siráz és

afgán eredetű, a legolcsóbb 20, a legdrágább 110 ezerrel indul, nagy licitversenyekre van kilátás. Az elmúlt hét végén két árverés is tartottak egy időben. A Műgyűjtők Galériájában a 221, kalapács alá vitt tétel közül 161 kelt el, ami közel 73 százalékos elkelesi arány. Leütési áron számolva az összforralom kevéssel 1,6 millió forint fölött volt, ami az átlagart tekintve 9975 forint. A Központi Antikvárium árverésén 338 tétel várt a sorsára, közülük 312 kelt el, ami több mint 92 százalékos elkelesi arány. Az összes tétel kikiáltási ára 996000 forint volt, az elkelet tételek kikiáltási ára 396000 forint, leütési ára 812000 forint, ami 205 százalékos licitáremelkedés.

Kenesei András

28% alapkamat
most egy hónapig

Húzóerő

Mobil Pénztárjegy

- Magas kamatával már rövid távon észrevehetően erősít
- Bármikor felhasználhatja
- Rugalmas és biztonságos

A Merkantil Bank a Mobil Pénztárjegy egyes születésnapja alkalmából megajándékozza ügyfeleit! Akik 1995. május 15. és június 14. között vásárolnak Mobil Pénztárjegyet azoknak a Merkantil Bank az első 90 napra 28% alapkamatot fizet. Azok a korábbi partnereink, akiknek befektetése az akció ideje alatt lép új sávba, a következő periódusban szintén a 28%-os alapkamatot kapják. Húzzon bele! Mindenkinek jól jön egy kis erősítés.

MERKANTIL BANK RT.
A BANKCSOPORT TAGJA

MERKANTIL BANK Rt. 1051 Budapest V. József Attila u. 24. 1365 Pf. 676. Telefon: 266-3249
Kereskedelmi Bank Rt. Budapest, Margit k. 43-45. Tel.: 201-3244 • Baja, Szachenyi u. 10. Tel.: (79) 321-255. Széchenyivárosi tér 11. Tel.: (79) 322-428 • Békéscsaba, Luther u. 10/12. Tel.: (64) 453-443 • Debrecen, Piac u. 52. Tel.: (52) 347-711 • Eger, Barkóczy út 3. Tel.: (36) 413-002 • Győr, Szent István u. 13. Tel.: (96) 314-288 • Kaposvár, Szachenyi tér 3. Tel.: (82) 317-244, Szachenyi tér 8. Tel.: (82) 315-755 • Kecskemét, Szachenyi tér 14. Rákóczi út 5. Tel.: (76) 487-297 • Nyíregyháza, Országbázis tér 2. Tel.: (42) 313-455, 311-117 • Pécs, Búza tér 6/a. Tel.: (72) 233-199 • Szeged, Deák F. u. 17. Tel.: (62) 421-421, Szachenyi tér 12. Tel.: (62) 421-111 • Szakszárd, Szachenyi u. 23. Tel.: (74) 413-033 • Székesfehérvár, Kossuth u. 14. Tel.: (22) 317-015 • Szolnok, Szapáry u. 25/29. Tel.: (56) 423-200 • Veszprém, Kőrhöz u. 2. Tel.: (88) 429-444 • Zalaegerszeg, Dózsa tér 7. Tel.: (92) 321-820

Kondor & Sragner

850 Ft + áfa   3410 Ft + áfa

LAGYARORSZÁGON A LEGOLCSÓBB RODÁK KOMPLETT BERENDEZÉSE

KIS- ÉS NAGYKERESKEDESEINK:
Budapest, Soroksári út 54. Telefon: (06-1) 215-0616
Győr, Kiss J. u. 2. Telefon: (06-96) 317-377
Szombathely, Kossuth L. u. 6. Telefon: (06-94) 311-278, 313-547

fiszonteladók jelentkezését várjuk!

Főkönyvelőt (financial manager)

eresünk egy dinamikus és sikeres nemzetközi cégcsoport szociálgazdasági gyártó szolgálati irányításlátogató, aki angolul vagy németül kommunikációképes. A komoly jövedelmet és szakmai perspektívát nyújtó pozícióra nem 'válnokai is sikerrel pályázhatnak.

Pályázatát N-21679 poz. sz. megjelöléssel kérjük a Székességi és Partner Vezetői Tanácsadó Kft. címére

1051 Budapest, József nádor tér 8. I. em. 2. Telefon: 266-5235

Budapest Bank Rt.

felhívja az érdeklődők figyelmét, hogy eladásra kínálja egyes követeléseit. A felajánlott követelés összegje 60.824 ezer Ft, amely 79 üzlettel szemben áll fenn.

A tervfüzet megtekinthető 1995. június 15-ig munkanapokon 8.00-16.00 óra között a BB Rt. Kétes Adások Főosztályán titoktartási nyilatkozat aláírása mellett.

A pályázat beadási határideje: 1995. június 23. 12.00 óra.

Cím: Budapest, XII. Városmajor u. 74.

A pályázatok bontására 1995. június 23-án 12.30 órakor közzégyűző jelenlétében kerül sor. A nyertes pályázók írásban kapnak értesítést.

BB Rt. fenntartja a jogot, hogy a pályázatot érvénytelennek tekintse, továbbá, hogy a legjobb pályázatot benyújtó körében megköves versenyárgyalást tartson.

BB

BUDAPEST BANK RT.

FELHÍVÁS!

AZ **ERZSÉBET ÁRUHÁZ** BÀN

(Budapest XX. ker., Kossuth Lajos utca 33.)

10—300 m² nagyságú saját tulajdonú üzlethelyiségek köthetők le.

Az áruház teljes felújításával kialakítandó üzletközpont egységenként kerül értékesítésre.

A megnyitás tervezett időpontja: **1995. november 15.**

A vételár 50%-ára hitel- vagy lizinglehetőséget biztosítunk

Az üzlethelyiségek értékesítését a REÁL BANK Rt. megbízásából a CAPITALINVEST Kft. végzi.

További információt a kft. titkársága ad a 212-0024, 212-0025, 212-0026-os telefonszámokon.

VAN, AKI A JÓT OLCSÓN SZERETI!

Várhidi

A három legnagyobb olasz csempegyár termékeiből választhat

I. OSZTÁLYÚ OLASZ PADLÓLAPOK MÁR 1110 Ft-tól

Olasz burkolólapok és kádák minden színben és méretben, komplett garnitúrák, zuhanyfülkék, csaptelepek, sarokkádkak, uszodai burkolatok, csemperasztó és színes fugázók, SOFA ablakok, ajtóik.

Különleges ajánlatunk:
— félköríves zuhanytálca,
— spanyol fürdőszobabútor.

EGYES BURKOLÓLAPOK 20% ENGEDMÉNNYEL!

VÁSÁROLJON ÉS NYERJEN!

Ha 200 000 Ft felett vásárol nálunk, 1 hetes szállást biztosítunk négyfős családjának egy spanyolországi luxusapartmanban!

Viszonteladók kedvező árakkal és választékkal szolgálnak ki.

Bp. XVII., Péceli út 155.   Bp. VI., Szondi u. 40.
Nyitva: hétköznap 7—17-ig   Nyitva: hétköznap 9—18-ig
SZOMBATON: 7—13-ig   Tel.: 132-5740
Tel.: 256-4273, 256-4275

OTB BANK

A tartósan lekötött konvertibilis devizabetétek 1995. május 29-től érvényes kamatkondíciói (A kamat hetente változik, de a hétközbeni változtatás jogát fenntartjuk!)

Látó szelő	EC számla	1	3	9	12				
1000 USD	3000 USD	1000 USD	3000 USD	1000 USD	3000 USD				
USD	1	4,316	3,716	4,316	3,716	4,316	3,716	4,316	3,716
DEM	2	2,516	3,516	2,338	3,338	2,338	3,338	2,716	3,716
CHF	1	1,316	2,316	1,316	2,316	1,338	2,338	1,716	2,716
GBP	2	4,316	3,316	4,12	5,12	5,116	6,116	5,14	6,14
ATS	2	2,38	3,38	2,916	3,916	2,116	3,116	2,34	3,34
AUD	2	3,18	4,18	3,316	4,316	3,716	4,716	3,916	4,916
CAD	1	4,116	5,116	4,916	5,916	4,516	5,516	4,716	5,716
SEK	2	5,14	6,14	5,58	6,58	6,18	7,18	6,516	7,516
ITL	2	7,14	8,14	7,14	8,14	7,12	8,12	7,116	8,116
FRF	3	5,116	6,116	5,916	6,916	4,1316	5,1316	4,1316	5,1316
JPY	12	12							

Az itt közölt kamatok a lekötési idő hosszától függetlenül, az 1000 USD érték alatti és 3000 USD értéket meghaladó egy-egy lekötött betétre vonatkoznak. Az 1000 USD értéket meghaladó egy-egy lekötött befutere az első oszlopban feltüntetett kamaton felül 3/4% kamatot adunk.

Az EC-kamatok megegyeznek a látó szelő kamatokkal. Az 50 000 USD-t meghaladó, vagy annak megfelelő értékű CHF, DEM, ATS és GBP lekötésére, a kamattáblán szereplő többi deviza esetében — a KWD kivételével — 100 000 USD érték feletti eseti meghatározással egyedi kamatot alkalmazunk.

ÚJPEST KÖZPONTJÁBAN FŐÚTVONALON

EGY ÉS KÉTSZINTES IRODÁK
13-30 Milliő Ft,
APARTMANOS IRODÁK
20 Milliő Ft,
KÉTSZINTES TERASZOS LAKÁSOK
12-20 Milliő Ft
lekötethetők.

-IGÉNY SZERINTI TÁVKÖZLESI LEHETŐSÉGGEL
MATÁV digitális telefonközponttal egy épületben),
-Mélygarázsban
ÉPKÖCSI BEÁLLÓKKAL,
-6 parkolási lehetőséggel,
-METROVONAL MELLETT

ÁTADÁS: 1995. III. NEGYEDÉV BEKÖLTÖZÉS: 1995. SZEPTEMBER

Tulajdonjogot értékesíti: **ÚJPESTI /AGYONKEZELŐ RT**
Telefon: **169-81-55**
174, 201 mellék.

Promptinfo

Új telefonszámunk: 118-0877

005028 Hestető és plazmavégő gépek
Károsanyag minden átlaluk fűgalmazott gép és berendezés akciós árú, így komoly 300 vedőszás, iv, konták, három üzemmódu vedőszás sepelebi 160-es, 180-es, 340-es, 300-es gény szerez minden típusú ellenálláshestető gép és berendezés.

005046 Szigetelőanyagok
Kis és nagy mennyiségben külterületi kemény, csomagolóanyagok, tevézetek, gyártás, szállítási díjakkal.

005105 Dörken festékek
Teljeslegesen színen kivételű kü- és beltéri környezetben dörken festékek kaphatók fémre, fára, kőre, betone, vakolatra.

005169 Figyelme, segítünk a betakarításban!
Szakcsoprtok, üzemi felületi rendezés termékek figyelem! Segítünk a betakarításban. Cseresznye- és meggyföldmunkák a legmagasabb napra dron megválasztás. Az áru leszállásáig saját költségünkön gondoskodunk. Az Önök feladata csupán a szerelési munkák megkezdése és az áru ellenőrzésének átvétele. Helyettes felvilágosítás és szerződésötés az irodánkban.

005173 Felajánlunk nagy mennyiségben:
Felajánlunk nagy mennyiségben:
— 40% zsírtartalmú natúr és fűszerezett vajmargarin 125 g-os és 250 g-os kiszerelésben Hűtött gényel. Szavatossági idő: 30 nap.
— Tészteses szümlőgyöngyök 150 g-os kiszerelésben. Hűtött gényel. Szavatossági idő: 14 nap.
— Gyümölcszsemleket 125 g-os és 150 g-os kiszerelésben.
Feltétel: éppes, meggyes, áfonyás, sárgabarackos, szilvás. Hűtött nem gényel. Szavatossági idő: 6 hónap.
— Joghurtgyöngyök 125 g-os kiszerelésben. Hűtött gényel. Szavatossági idő: 31 nap.
Feltétel: kékber, GRS. Szállítás a vevő igényének megfelelően.
005174 Bel- és kültéri forgalmozókat
Keresék pneumatikus és hidraulikus (átfűtő) berendezéseket. Speciális kovácsolt köldömekek, ipari léonok (csakozórák, illetve arkozó) bel- és kültéri értékesítéshez forgalmozókat.

ELADÓ

- ✓ A Belváros frekvenciált helyein irodák és pincehelyiségek (45—2200 m²-ig) bérleti joga.
- ✓ XIV. kerület, Szugló utcában 1794 m²-es telek, 1260 m²-es ipari felépítménnyel (gépjárműtelep, irodák, szociális létesítmények) tulajdonjoga.
- ✓ IX. kerület, Közraktár utcában 1022 m²-es telekingatlan tulajdonjoga.
- ✓ Balatonszéplak, Ezüstparton 204 m²-es, Badacsonytomajon 1440 m²-es vállalati üdülők tulajdonjoga, nagy telekkel.

Érdeklődni a 117-8231-es, 118-3444/198-as telefonszámon, munkaidőben.

Pénz Plusz Piac

Hétfő Karrier, kedd Heti Patika, szerda Ingatlanbörze, csütörtök Autók

és Piacok, péntek Pénz Plusz Piac, szombat Ahogy tetszik + Vasárnapi Magazin

Vadász: a Montana története az alkalmazkodás sz

A Bokros-program piacszerűsítő

Magyarországon gyakorlatilag nincs innovációpolitika, mivel nincsenek innovációs pénzek. A központi forrásokat majdnem kinullázták, a kockázati tőke pedig szinte teljesen hiányzik - véli Vadász Pál, az egyik legnagyobb hazai számítástechnikai magáncég, a Montana Holding elnöke, aki egyben az Informatikai Vállalkozások Szövetségének (IVSZ) is alelnöke. A Bokros-csomag a piac beszűkülését eredményezi, így az olyan vállalkozások számára, mint a Montana csak az a lehetőség marad, hogy új területeket, tevékenységeket keressenek, hogy tovább növeljék exportjukat.

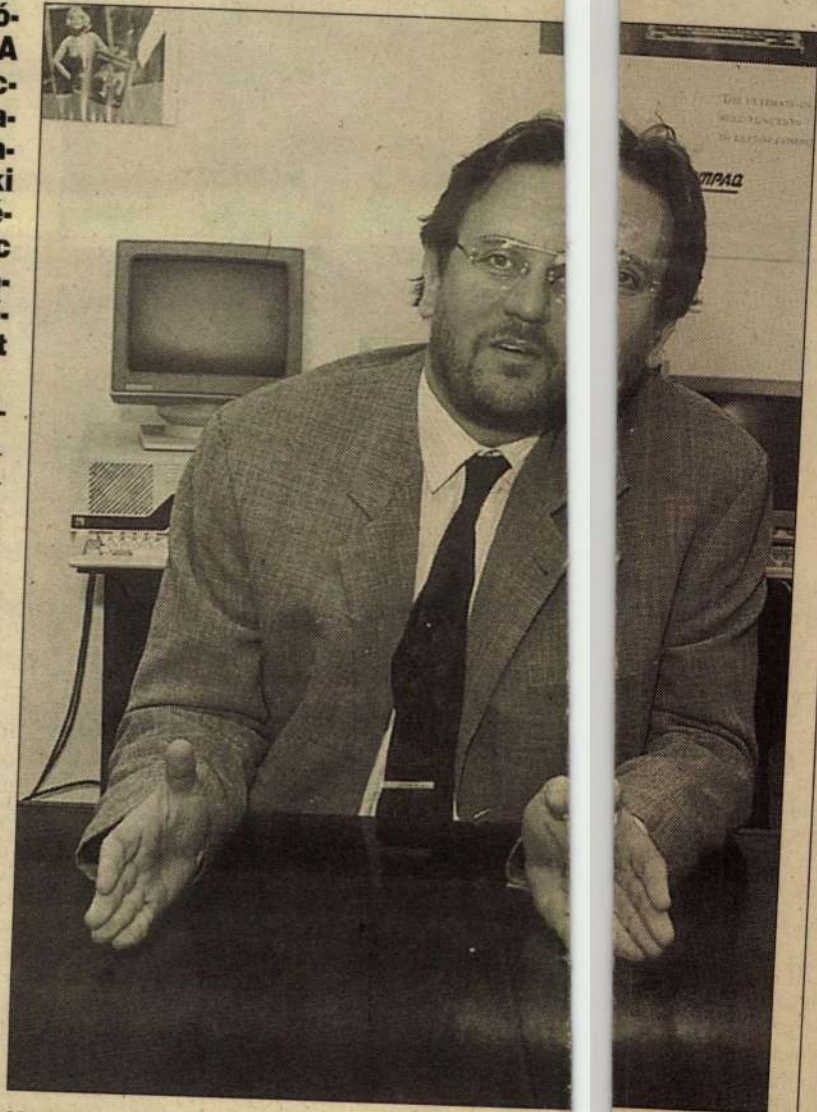
Az önk - egyébként amerikai nevű - cége magyarnak vallja magát, pedig külföldi, német eredetű. Hogyan került ki és miért jött vissza Magyarországra?

Amikor létrehoztuk a Montanát, olyan nevet akartunk, amely magyarul, németül és angolul egyaránt jól hangzik, nem ragaszkodtunk viszont ahhoz, hogy valamilyen erőteljes módon utaljon a vállalkozás tevékenységére. Körülnézve a számítástechnika nagyjai között, nekünk a földrajzi megnevezéseket magukra aggató cégek (Texas, Adobe) módszere tetszett meg, ezért választottuk keresztapánknak az amerikai tagállamot. A történet azonban a nyolcvanas évek elején kezdődött, amikor a pesti tudományegyetem matematika-fizika szakának elvégzése után Ausztráliába mentem. Ott az IBM-nél helyezkedtem el, végigjártam a ranglétrát. A következő állomás Németország volt, ahol egy R+S nevű vállalkozás szoftverfejlesztő részlegét vezettem. Ez a gyakorlatban az jelentette, hogy az olcsó, de kiváló magyar programozók munkáját adtuk el. Hamarosan fölmerült, hogy kétirányúsítani kellene a forgalmat, hiszen erre felé akkor - a nyolcvanas évek közepén - hatalmas igény volt a számítógépekre, köztiszt, hogy sok hatalmasra nőtt (majd többségében megbukott) vállalkozás a zsebimportból halmozta föl eredeti tőkéjét. A hardverexport hamarosan szétfeszítette az R+S keretét. A német cég tulajdonosainak sem volt ellenére, hogy részlegünket egy menedzserkiválasztással kivigyűjt, mivel egy tervezett új vállalkozáshoz pénzre volt szüksége. Így alakult meg 1986-ban a Montana GmbH. Előbb-utóbb kiderült persze, hogy irthoni raktárra, cégre is szükség van, hiszen a behozott számítógépek mennyisége egyre nőtt (többek között a Controllt, az SZKI-t is mi láttuk el).

A magyar Montana azonban nem maradt hardver-nagykereskedő, hiszen - a Budapest Business Journal felmérése szerint - a csoport az összesen 1,4 milliárd forint forgalomból az e tevékenységre eső kerek egymilliárdal a legnagyobb hazai rendszerintegrátor volt tavaly, bár az is igaz, hogy a szakma legnagyobb multijai - mint az EDS, az Andersen Consulting, az IBM, a Digital, a Bull - elititőlják árbevételüket.

Azt hiszem, nem mondom újdonságot azzal, hogy a vállalkozások - különösen ebben az iparágban és Magyarországon - folyamatos alkalmazkodásra vannak kényszerítve. Mi úgy szoktuk mondani, hogy egyre újabb és újabb kanyarok jönnek, amelyeket nem mindenkinek sikerül bevenni. A

magyar informatika az ötven-száz százalékos hasznót hozó gépbékezet korszaka után túl van már a licenpvadászat idején, amikor a vállalkozások az éppen Kelet-Európában terjeszkedő multik képviselői igyekeztek lenni. A Montana olyan úton indult el, amely lehetővé teszi, hogy a „vas” és a kész programok mellett egyre nagyobb részben a saját szellemi termékünket, hozzáadott tudásunkat adjuk el. Ehhez nevet is kellett teremteni magunknak, amihez szerencsés módon tudtuk igénybe venni a világ legnagyobb „piaci” cégének, az Ogilvynek a munkáját, hiszen nekik is jól jött a térségben egy kis magáncég referenciája. A számítástechnika világának az utóbbi években végbemenő „normalizálódása”, vagyis az, hogy a komputer és a szoftver misztikus és speciális jóságból az áruházak polcain kínált áruvá kommercializálódott, világszerte a szállítók árresének drasztikus esését hozta. Az élebb verseny újabb és újabb marketingfogások kiagyalsására készíti a cégeket, másrészt azok, akik az évek során valóban nagyobb felhalmozott tudásra tettek szert, ezt piaci előnyként kívánják apróprézre váltani. Így lett egy idő óta egyre többször használt kifejezés a rendszertegráció fogalma. De a felhasználók igényeinek növekedése és differenciálódása is a monopóliumok megtörését hozta. Ma már a leghatalmasabb multik sem vállalkozhatják jó szívvel, hogy egymaguk adnak a vevők kezébe mindent: központi gépet, helyi terminált, hálózati és kommunikációs elemeket, nyomtatót, perifériákat, alapszoftvert, alkalmazást, installációt, oktatást, támogatást, szervizt. Ha pedig különböző gyártók különféle, összeillő, de mégiscsak összellesztett igénylő elemek kell egyetlen rendszerbe integrálni, elkerülhetetlen az ehhez szükséges tudás megfizetése, ami történet a megfelelő szakemberek alkalmazásával, de az erre speciálizálódott cégek munkájának igénybevételével is. A Montana tapasztalatai szerint a vevők manapság már nálunk is egyre inkább tisztában vannak a rendszerintegrátor szükségességével, általában minket is az ügyfelek keresnek meg. Ehhez persze az is szükséges, hogy a cégnek ne az legyen a híre, hogy egyszerűen csak ráteszi a saját hasznát a továbbadott termékekre. Az első rendszerintegrációs sikereink között olyan tenderek megnyerése volt, mint a Miniszterelnöki Hivatal vagy a parlament informatikai rendszere. A lassabban mozduló nagy computeramatutok különbözően még csak most kezdik fölfedezni a rendszerintegráció vadászmezőit. Nincsenek illúziók, valószínűsíthető, hogy a közeljövőben várható beözlésük ezen a területen is az árrés csökkenését idézi majd elő, s ek-

Vadász Pál, a Montana Holding elnöke

kor az olyan rugalmas, most már közepes méretű cégeknek, mint a Montana ismét új tevékenységeket után kell nézniük.

Apropó méret. A nulláról induló magáncégek előbb-utóbb a növekedés problémáival is szembesülnek. Ugyanúgy irányítja-e ma a céget, mint amikor még a „kicsi a Montana, de erős” szlogenrel reklámozták magukat?

Természetesen nem, 1993 januárja óta - az iparágban azóta másként által is átvett - holding-struktúrában dolgozunk. A vagyongazdálkodó központ egyfajta szülőbázis, inkubátorként működik; egy-egy új tevékenységre - ha sikeressé kezd válni - új kettő alakítunk, így ma már tanácsadással, marketinggel, stratégiai vállaltatvezetéssel és adatvelemmel foglalkozó leányvállalataink is vannak.

Gondolom egy, a csúcstechnológiában tevékenykedő társaságnak az alkalmazkodóképességét különösen próbára teszi a kormány márciusi stabilizációs csomagja.

Nem hiszem, hogy az információtechnológiai cégek különböző speciális érdekekkel rendelkezzenek. Ami jó az egész gazdaságnak, az jó a számítástechnikának is, már csak azért is, mert a többiek megrendeléseiből élünk. Bokros-csomagjából azonban talán mégis kiemelést érdemel ebből a szempontból az egységes, 8 százalékpontos vámemelés, amelynek a vámpótlék nevet adták. Az új sarc deklarált célja a külkereskedelmi mérleg helyzetének rövid távú javítása, de sokan piacvédelmi hatásokat is várnának tőle. Márpedig pontosan ez a szerep, amelyet a számítástechnikában nem tud betölteni, mivel gyakorlatilag teljesen hiányzik a magyar computer-gyártás. A termelői célú beruházások vámpótléka a rendelet szerint visszaiányelhető ugyan, ám

torija

VENDÉGKOMMENTÁR

Aggudalom a kereskedelmi kirendeltségeikért

Ismét feléledt a vita a kereskedelmi kirendeltségek helyzetéről. Egyes híradások megint „megszüntetésről” beszélnek, bár erről egy erőteljes exportoffenzívát tervező országban aligha lehet szó, és kétféle, hogy bármely döntéshozó ezzel a gondolattal kacérkodna. Magam „a négyzög három oldalán” is ültem életem során (kíváncsi vagyok, hogyan lehetne ezt a fordulatot külföldnek lefordítani). Voltam a felügyelő minisztérium, az akkori KKM alkalmazottja, dolgoztam vállalati érdek-képviseleti szervnél és három évet mint kirendeltségvezető külföldön is eltöltöttem. Az ország érdeke - és természetesen a külföldön dolgozó munkatársaké - hogy a kereskedelmi kirendeltségek sorsa egyszer s mindenkorra nyugvóponttra jusson.

Kezdjük egy tévedés korrigálásával. „Legyen a kereskedelmi iroda a nagykövetség része” - hallom. Az ilyen rendezést sürgetők nyitott kapukat döntenek, a kereskedelmi kirendeltség ugyanis jelenleg is a nagykövetség kereskedelmi osztályaként működik. Másképp állami képviseletként nem is működhetne. Vitathatatlan azonban, hogy a kirendeltség önálló szervezeti egység, utasítást általában nem a Külügyminisztérium, hanem az IKM - illetve korábban a jogelődök - útján kap, és a helyi tevékenység koordinálása alapvetően a nagykövet (meg a nagykövetség gazdasági tanácsosa) és a kirendeltségvezető együttműködésén múlik.

A gondok abból fakadnak, hogy a jelenlegi helyzetben nincs például eldöntve egyértelműen, mit csinál a gazdasági tanácsos és mit a kereskedelmi ember. Létezésében érintett személyek - tehát a nagykövet és a gazdasági tanácsos - felkészültségén, érdeklődésén múlik, milyen mértékben foglalkozik a nagykövetség vállalati ügyekkel. Az sincs meghatározva, ki törődik egyes gazdasági jellegű minisztérium ügyes-bajos gondjával. Most, hogy az ipar és a nemzetközi gazdasági kapcsolatok „egyben vannak”, az ipari tárca „hovatartozása” alighanem eldőlt.

Személyes tapasztalatom viszont, hogy az egyéb gazdasági feladatokat ellátó tárcaik általában személyes kapcsolataik alapján döntenek arról, egyes viszonylatokban kit használnak a külpiaci szervezeteiből.

Nem kívánok a kirendeltség és a nagykövetség státusában valamifajta paritás érdekében érvelni, hiszen természetesen veszem, hogy a nagykövet a diplomáciai képviselet egyértelmű vezetője, és ilyen módon minden ügyszó közé van, felelősök körébe tartozik. Ugye nem azonban, hogy a létező szervezeti rendszer a hatáskörök nem megfelelő elhatárolása feszültségforrás. Oda vezethet, hogy a kiküldötték nem a feladatokkal, hanem egymással kénytelenek foglalkozni. Érdemes volna tehát a jelenlegi helyzetet meghaladni.

Javaslatom két pilléren nyugszik. Egyesíteni kell a hivatalos, állami szervek felé történő képviseleti tevékenységet, és arról le kell választani a vállalati kereskedelemfejlesztést és befektetésösztönzést. Fejlett és kevésbé fejlett piacgazdaságú országok gyakorlatából számomra, a fenti felvetést alátámasztó példát tudnék ismertetni. Az általános modell leegyszerűsítve az, hogy a hatóság gazdasági kapcsolatok a nagykövetségben belül intéz egy vagy több munkatárs, míg a vállalati ügyeket egy, a nagykövetségtől elkülönült szervezetenként működő egység kezeli. Ez utóbbi hálózatot működtetheti a gazdasági kamara - ez történik Ausztriában - vagy tartozhatnak a kereskedelmi irodák egy felállami hivatalos kereskedelemfejlesztési szervezethez - vegyük példaként az olasz Ictet, a japán Jetrot, a dél-koreai Kotrat. Vagy még jó néhány társukat.

Az általam a jelenleginél hatékonyabban működő kirendeltség szervezeten belül a hatóság gazdasági kapcsolatok egy kézbe kerülésének és elválnak a vállalati ügyektől. Ez a gyakorlatban azt jelentené, hogy az illetékes munkatárs (munkatársak) fizikailag is bent ülne a nagykövetségben. A kereskedelmi iroda és a gazdasági tanácsos közötti hatásköri problémák megszűnnének, hiszen megszűnne a párhuzamosság is, mivel nem volna szükség két szervezetre. Azok az ügyek, melyeket a fogadó ország minisztériumaival, hatóságai-val kell intézni, egy helyre, a nagykövetség gazdasági politikai osztályára tartoznának. Az osztály vezetőjét (és munkatársait, ha több emberre van szükség) persze továbbra is az IKM nevezhetné ki, akárcsak jelenleg. Operatív irányítás szempontjából azonban erősödne a gazdasági szakember és a nagykövet kapcsolata. Az IKM a saját hatáskörébe tartozó ügyekben közvetlen utasítást a kiküldöttnek továbbra is adhatna - ahogyan a honvédelmi tárca is közvetlenül utasítja szakmai kérdésekben a katonai attasé hivatalát.

Semmi sem indokolja, hogy a nagykövetségek - kivételes esetektől, nagy értékű ügyletekkel kapcsolatos „lobbitevékenységtől”, konzuli vagy állam-egészségügyi problémáktól eltekintve konkrét vállalati ügyekkel, kereskedelemfejlesztési kérdésekkel foglalkozzanak. Az indoklás egyszerű: két különböző ügycsoportról van szó, mely igazság szerint két fajta szakmai háttérrel és felkészültséggel kíván. Az elválasztást támasztja alá a finanszírozás különbsége is. Míg az állam hivatalos képviselete egyértelműen olyan tevékenység, melyet közpénzből kell finanszírozni, addig a kereskedelemfejlesztés, a vállalatok piaci munkájának segítése igenis „elbírája” (mint később kifejtjem) a vegyes finanszírozást. Ezt

Lőrincze Péter közgazdász

húzza alá - mint láttuk - a piacgazdaságú országok csaknem általános gyakorlata a kétfajta tevékenység szétválasztásáról.

Van-e Magyarországon olyan kereskedelemfejlesztő és beruházásösztönző szervezet, melyet a vállalati munka segítségét végző irodahálózat központjává tehetnénk? Igen, az Investment and Trade Development, az IKM (korábban az NGKM) alatt működő szervezet. Melynek egyébként jelenlegi anyagi keretei enyhén szólva „mértálatlanok” akkor, amikor a gazdaságpolitika „export által vezérelt növekedést” kíván megvalósítani. Természetesen az ITD vezetésének nem olyan módon kell a hálózatot működtetnie vagy irányítania, mintha az egy minisztérium regionális szervezete volna. A hálózat ugyanis szolgáltatást végez, a vállalatok érdekében, a vállalati igényeknek megfelelően. Az ITD irányításában - mondjuk: igazgatótanácsában - tehát a szakmai felügyeletet gyakorló minisztérium mellett szerepet kell kapniuk a különféle gazdasági érdekképviseleteknek, kamaráknak is.

Külön kérdés az önállósult szervezet finanszírozása. Olyan vegyes finanszírozást tartanék indokoltnak, melyben a költségvetés és a saját bevételek egyaránt szerephez jutnak. Bizonyos szolgáltatásokat az igénylő vállalatoknak ingyen kell megkapniuk - kvázi „állampolgári jogon” - mivel Magyarországon bejegyzettek és itt fizetnek adót.

Az ingyenes szolgáltatások listájához olyanoknak kell tartozniuk, mint például a potenciális partnerek listájának megküldése (amit szaknévsorból vagy kamarai regiszterből ki lehet venni), szállodaajánlás, alapvető hatósági előírások közlése stb. Azokat a szolgáltatásokat azonban, melyek komoly felkészültséget igényelnek, a vállalati kérés teljesítéséhez az iroda munkatársainak különféle látogatásokat kell tenniük, kutatómunka elvégzése szükséges, én bizony megfizettétném. Indokolatlan ugyanis, hogy valamennyi vállalat fizesse meg adója révén azt a szolgáltatást, melynek kedvezményezettje egy meghatározott vállalat vagy egy szűk vállalati kör. A gondolatmenet tovább is vihető. Azok a kirendeltségek fognak több saját bevételhez jutni, amelyek jobban ki fogják szolgálni a vállalatokat és jobb felkészültséggel munkatársakkal rendelkeznek. Azon országokban, melyek a magyar üzleti körök érdeklődésének középpontjában vannak, az „igény” fogja kikényszeríteni az irodai létszám emelését, mely olyan viszonylatokban, ahol a vállalati érdeklődés mérsékelte, hamar indokoltá válik majd a visszafizetés. (Persze nem lehetséges a saját bevételeknek csak a szolgáltatást végző irodákhoz történő visszaáramoltatása, hiszen a kereskedelemfejlesztési keretében olyan tevékenységet is finanszírozni kell, mely perspektívus piacokhoz kapcsolódik, tehát „befektetésnek” számít. A „befektetésről” azonban annak a testületnek kell döntenie, melyben - lásd feljebb - a gazdasági érdekképviseleteknek van komoly szava. Ugyancsak az igazgatóságok által állást foglalnia a tekintetben, hogy milyen szolgáltatások legyenek ingyenesek, illetve a „fizető” szolgáltatásokért milyen tért fizetnek.)

1989 óta a harmadik alkalommal vagyok tanúja annak, hogy a kereskedelmi kirendeltségek sorsa kérdésessé válik. Először akkor aggodtunk, mi érintettek, amikor az Antall-kormány lépett hivatalba. Aztán az új socialista-liberális kormány munkája megkezdéséhez kapcsolódott egy vita. Most pedig ismét a költségvetési megtakarításokkal, a racionalizálással kezdődött... Cikkekkel ahhoz szeretnék hozzájárulni, hogy egyszerűen már vége. Alakuljon ki egy korszerű szervezet, szűnjön meg a jelenlegi problémák, és a hálózat tördhessen végre azzal, ami a dolga: a magyar export fejlesztésével, a Magyarországra irányuló beruházások növelésével.

Lőrincze Péter

SZÍNES SPORT HETILAP

Sportissimo

MINDIG CSÜTÖRTÖKÖN!

ÁRA: 98 Ft

Róbert Berény
GIRL PLAYING
THE CELLO

It is not only for its subject we have selected this painting on the occasion of World Music Day, but also because its painter was characterized precisely during his most important period by a conscious striving for musical effect, which he realized by colour chords, a balance of forms and a rhythmic intertwining of pictorial elements.

Róbert Berény (1887-1953), one of the most significant Hungarian artists of Post-impressionism, studied at the Budapest Model Drawing School, and in 1905 continued his studies at the Julian Academy in Paris. Soon he was exhibiting his works with Cézanne,

Matisse, Picasso and Braque, and his relationship with the Fauves group proved to have lasting effects.

After 1910 he attracted attention in Hungary with his

constructive-expressive landscape painting, but what was later written

by his fellow painter,

Aurél Bernáth,

the head of the Gresham Society

—so called after the café

on the Danube embankment

where they held their gatherings—

was already true.

“He was interested in more

than what can be painted:

not only the lovely petals of the flower

but the circulation of the sap,

not only man but society,

not only machines but

their construction as well.”

His interest in society became

active participation in his poster paintings.

He painted

one of the most impressive posters

of the 1919 Hungarian Council Republic

(“To Arms!”).

With the coming of the counter-revolution,

he went into exile first to Vienna

and from there to Berlin.

He returned home after seven years,

and for years worked mainly

as a graphic artist,

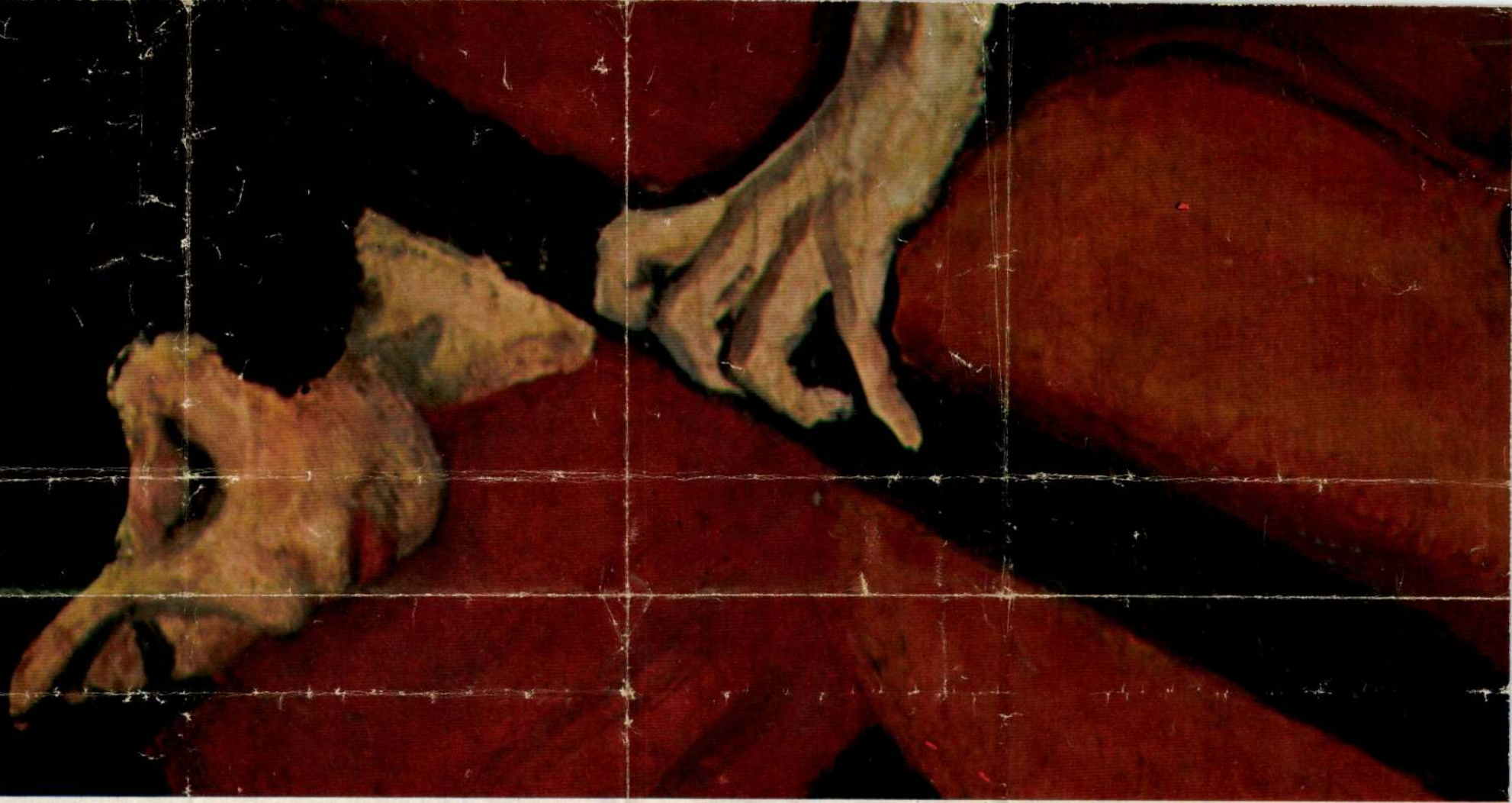
hardly painting at all.

The *Girl Playing the Cello* (1928)

is one of his few paintings

from that period.

G. V.

I had a letter of introduction of sorts to Mr Hughes Revel, a young man said to occupy an important—nay, distinguished—position in Fleet Street. I found him in the depths of Gower Street, in one of those awful boarding-houses where you can see assemblages of the dinner-table such delightful specimens of this wretched earthly existence as Scottish spinners with ravaged faces intent upon their bread and butter; obese German *heterae*; and stranded skipper, tragic men turned longshore loaders—broke and pinched to the bone.

I went up the stairs to the fourth floor, under gaslights that kept a melancholy watch even during the day. My man lived somewhere in the shadowy places where even the gaslit dimness of the passage petered out, and where, behind a bulky barricade—obviously luggage left behind or seized—drops from a dripping water-tap fell with a plaintive twang.

Groping my way along the walls and guided by streaks of light from the chinks in doors, I at last found the handle, knocked, then opened the door. I saw a long, rather messy room, a dismal lair for a hunted beast to lie at rest in. And lying at rest he was—very much so. He lay sagging into the mattress of his bed, beyond redemption, so to speak drab, bald, prostrate and dead beat. He gave me a cheery enough reception nevertheless. He did it with the bland optimism of the down-and-out, who expects some good to come of even the worst situation. Having finished reading the letter, he dropped it casually, nonchalantly, with the elegance of a peer.

"Would you mind opening the window?" he asked, adding, "the curtain came off yesterday," as if urging my indulgence towards its human weakness.

A piece of sun-bleached rag hanging over the bay window—a dingy ivory in colour—was all that remained of the curtain.

"Never mind," he went on. "Lady Buckham is as beautiful as ever."

"Yes," I said, having no idea what he was talking about.

I opened the window. Towering walls across the way had assumed that gaily that glints in sunlit soot. It was summer. I could see a tree in leaf and a woman's red garment in the midst of blue flowers bathed in light in a distant courtyard. Already I was longing to quit this room. I thought it odd that a recommendation should have brought me into such a depressing place.

The bald-headed man sat up in bed and looked out of the window. He was evidently studying the position of the sun.

"Must be three o'clock, at least," he said.

"If not four," I replied, with a silly pettishness which he was quick to notice.

"Ah, young man," he said mildly, "you have no idea what bliss it is to have slept past lunch!"

"I fail to see any pleasure in it," I replied stiffly. "I find it much nicer to get a square meal."

He looked at me, I thought, contemptuously. Possibly he was a higher being. A minute passed—one full, long and painful minute, during which I floundered in that ironical stare of his. It seemed to me that he wanted to say much more, but was apparently deciding to steer clear of awkward polemics. Yet for all his refinement, the idea of 'a square meal' seemed to have impressed him somewhat.

"Do you have square meals as a rule?" he asked quietly, with a certain veiled emphasis.

"I do," I replied in a dignified manner. "I believe in an ordered life."

"Very-sensible of you, very sensible," he said lightly, and jumped out of bed in his silk pyjamas.

"One of the reasons no doubt, that you are vexed with me," he continued, smiling, "is the fact that the curtain has come off and that I have failed to have a new one sewn. Obviously, too, you resent the absence in this suite of a bathroom surrounded with agate columns and a pool perfumed with atar of roses, such as the one Caracalla used to splash about in. You also deplore the absence of Renaissance mirrors, Scottish tapestries and Velazquez. It annoys you to find nothing here but a bald-headed rake who rises like the moon—towards dusk. In short, you resent having been recommended to me. And yet I am a very nice chap, I am an excellent chap. There are very few chaps like me on earth. There is a dire need of this me on the earth. A smoke?" he asked ingratiatingly.

He whipped out a shabby little woven cigarette case containing two solitary cigarettes that leaned against one another.

"It's a fine brand. Very fine," he said, holding out the case. "The king himself smokes this brand. It's second to none. It's the best."

"Thank you," I said, and lit one.

"Very good," I said half-heartedly.

"Ah, isn't it though!" he cried at my mouth. "Everything's very good here. Take these pyjamas. This is not Lyons silk, nor Manchester either, I should say not. This is a Japanese material—fine as gossamer and fresh as the skin of a marchioness. Japanese silk imported via the Indies; maharajas have their turbans made of this sort of silk. What'd you say to that?"

"Fine. But what difference can it make to me if you wrap yourself up in Japanese silk—via the Indies or otherwise? What difference can it make to me?" I repeated with discouraging sobriety.

"You can admire beauty," he replied airily. "Because you can't deny that in these pyjamas I have a startling resemblance to the Duke of Richmond?"

"You can resemble whoever you jolly well please, but scarcely a serious man. And still less the distinguished journalist and the paragon I pictured after my letter of introduction."

"Who knows? Perhaps I do after all. Let me see. You, as I understand from your recommendation, are the son of a rising continental newspaper publisher. As such, you wish to study the organization of some of the big London papers. To this end you would no doubt consider it useful if I planted you in one of the offices of the Morning Advertiser?"

"Nothing is easier. I work for the Advertiser myself. Buckham, the manager—Buck for short—the famous Buck—is my best pal. To say nothing of Lady Buckham... I have mentioned her to you, I think—that divine light of love! She has seen these pyjamas, ssh, I am bound by discretion, young man."

"And are you also going to introduce me to Lady Buckham?" I asked, succumbing to a horrid temptation.

"Oh, no—good heavens," he said hesitantly. "Good heavens, that would be dangerous. You're a handsome chap. You're very smart chap. You're a first-class chap. Chaps like you are needed in London. Lady Buckham—well, never mind, I'll introduce you."

Now I looked upon the bald-headed man with gratitude. A singular charm lingered about his blue silk-draped figure. I was attracted to him as to an unusual and puzzling phenomenon. What I saw in him now was a fascinating man who was willingly advancing my selfish aims and kindling the highest hopes in my heart.

"I'll be dressed in a minute," he said briskly, "and then we'll buzz off together. Meanwhile you might go downstairs and see Miss Evelyn—the lady who manages this residence. You introduce yourself and inform her that you are moving in here for my sake. For the time being, you might pay, say, one month's board. By doing this you will have consolidated my credit here. I'll be down in two ticks. A few minutes more and we'll be at the Morning Advertiser."

"Why couldn't I meet Lady Buckham first?" I said yearningly. "Once I've won her favours I'll get into the office anyway."

"A splendid idea!" he exclaimed. "Simplifies everything! I see you know the art of living."

True, as I walked through the dim passage, and down the rotten threshold of Miss Evelyn's office, I was still hesitating and vacillating violently. Why should I move in here and why pay in advance? Star-

"Yes, indeed."

WORLD MUSIC DAY

Music belongs to all

October 1 was declared World Music Day by UNESCO's International Music Council at the suggestion of the socialist countries. In Hungary it has become a focal point for concerts, recitals and competitions, furthering the aim that Kodaly expressed: "Music belongs to all."

To mark the occasion we spoke to an eminent composer, EMIL PETROVICS, a professor at the Ferenc Liszt Academy of Music in Budapest.

PHOTO: MTT

What do you see as the significance and point of World Music Day?

Music is a link between peoples as well as a cultural expression of their individuality. Everywhere music is both different and the same. As an international language it's an art whose versatility binds people and peoples, and that's why it's meaningful to celebrate a World Music Day. It's a day for trust, beauty and hope, and it can fulfil its role so long as it doesn't get lost among the host of other national and international high days and holidays, ancient and modern, social and personal, so long as it generates in millions of people the deep emotions that are instilled in any listener: to Bach, Mozart or the simplest of folk songs.

What would you say Hungary has given to the world of music, and what is she giving today?

One can hardly answer that without saying what's generally known in any case. The lesser nations of Europe only began to reveal their musical talents and treasures in the 19th and 20th centuries. Hungary's no exception. Ferenc Liszt, and the Frenchman Hector Berlioz, touched the surface of Hungarian

What does world music gain from them?

Here, as in other fields, it's hard to differentiate assistance and exploitation. People in developing countries aren't always pleased to see others do work that they, with diligence, experience and patience, should manage themselves. But scholarly assistance they do need, and Hungarians have much to be proud of: Bartók's collections in the Near East, and in the last few decades the work of Bálint Sárosi's done in Ethiopia, and László Vikár among peoples related to the Hungarians. To integrate 'exotic' music into European-type 'world music' is undoubtedly a complex matter that requires patience, and forethought.

How can the countries just starting on the road to development be helped in revealing the treasures of their folk music?

Nonetheless, what the international organizations are doing should be developed further, in

What needs to be done in the musical education of young people and adults in Hungary?

We must conserve, polish and add to the results so far achieved in music teaching at schools. In the past twenty or thirty years we've succeeded in arousing people's interest in serious music to such an extent that we've outgrown our concert halls and opera houses. We need new ones, we need more orchestras, and we need to develop the ways and opportunities for providing music. I also have in mind television, which has been notably ambitious in meeting its tasks. Radio can really only expand in ingenuity, rather than programming times, which have slowly reached their upper limits.

And in the world today, how do you see the role of music?

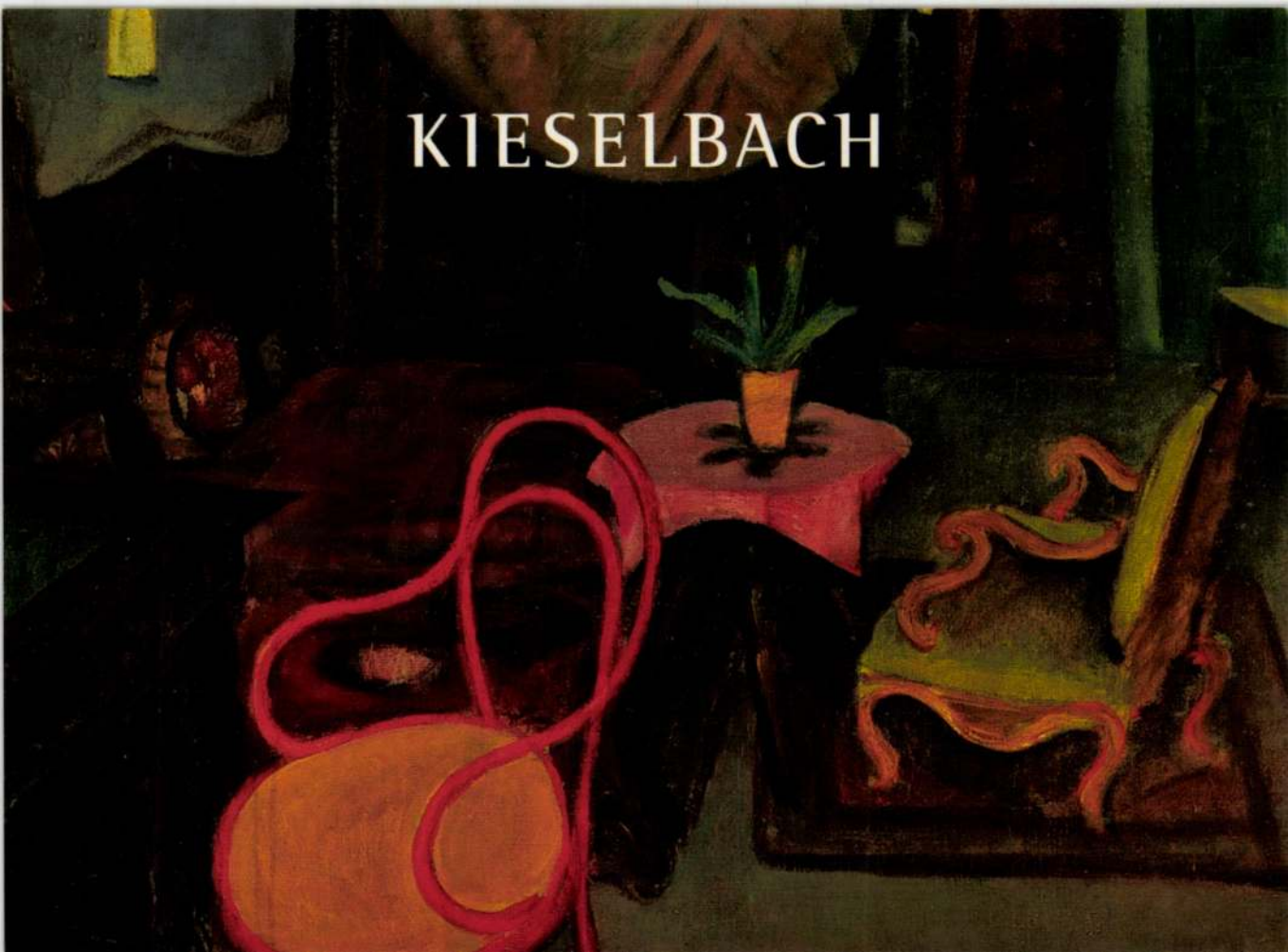
It brings out our sense of beauty, which is the justification of morality and honesty, and it brings out the dignity of a life and a peaceful death. It makes better people of us. More than that we can't ask it to do.

DEZSÓ SZOMORY

THE DOWNEY GAR

KIESELBACH

A KIESELBACH GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ

tisztelettel meghívja Önt és barátait decemberi festményárverésének kiállítására, mely 2001. november 27-én 17 órakor nyílik a Budapest V., Szent István krt. 5. szám alatt. A kiállítás megtekinthető 2001. november 28-tól december 6-ig, minden nap 10-18 óráig.

Az aukció december 7-én délután 6 órai kezdettel kerül megrendezésre a Vígsház színháztermében.

ÚJ IDŐPONT!

THE KIESELBACH GALLERY

cordially invites you and your friends to the view of the December painting auction. The opening ceremony commences at 5 p.m. 27th November, 2001. The paintings are on view in the Kieselbach Gallery, at 5. Szent István krt., Budapest V., from 28th November to 6th December, every day, from 10 a.m. to 6 p.m. The auction will be held at the theatre hall of Vígsház, at 6 p.m. 7th, December, 2001.

A képfelvétel a következő aukcióra megkezdődött!

INFORMÁCIÓ ÉS KATALÓGUS / INFORMATION AND CATALOGUE:

Kieselbach Galéria, H-1055 Budapest, Szent István krt. 5.

Tel. / Phone: (36-1) 269-3148, (36-1) 269-3149 • Fax: (36-1) 269-2219

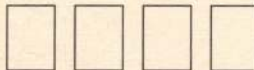
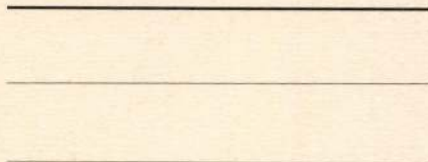
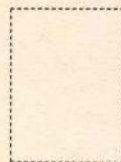
www.kieselbach.hu

E-mail: gallery@kieselbach.hu

Inter-Európa Bank Rt.

A SNNP000.DMI csoport társult tagja

Berény Róbert (1887-1953): *Enteriőr vörös thonetszéssel* (70x96 cm, olaj, vászon, j.j.l.: Berény)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Berény Róbert
ÉLET ÉS IRODALOM

1964 NOV 7.

1021

Berény Róbert: Készülődés

alom újdonsagai

(oldal)

Nobel-díjakról

(oldal)

és más gyerekek

(oldal)

és

alom

47 éve

Berény Róbert

2.

RADNAI BÉLÁNÁL

Keszthelyen, Festetich hercegék hajdani latifundiumainak székhelyén, ezen a nyáron bemutatták Egry József képeit. A kiállításnak sok száz olyan látogatója akadt, aki eddig nevét sem hallotta a mesternek, s most csodálkozva állott sejtelmesen halk sugárzású vásznai előtt. S bár legtöbbjüket nem a képzőművészetek iránti lelkes érdeklődés, hanem a véletlen vagy az unaloműzés vágya hozta a kiállító-terembe, mégis láthatóan mély és felemelő érzést váltott ki bennük Egry képeinek ez a válogatott gyűjteménye, amelynek jelentős része, 36 festmény, egy lelkes és hivatott gyűjtő, Radnai Béla lakásából került a keszthelyi kiállító helyiség falára.

Ugyanazokban a hetekben, amikor Keszthelyen a Radnai Béla otthonából kikerült 36 Egry József kép kellett fogékonyságot a művészet szépsége iránt, a brüsszeli világkiállítás magyar pavilonjában nemzetközi elismerés

fogadta a mester négy másik festményét. Ezek is Radnai Béla magángyűjteményéből kerültek a világkiállítás falára, éppen úgy, mint Derkovits Gyula és Szőnyi István három-három reprezentatív műve, továbbá Bernáth Aurél nevezetes sakkozó önarcképe. A brüsszeli kiállítással egyidőben rendezett anversi kiállításra is küldött Radnai Béla kiváló műveket és Czibalom utcai lakásának faláról került a velencei Biennáléra is Derkovits két kis mester-műve és Ferenczy Noémi sokszor megcsodált gobelinje.

A gyűjtő: — Radnai Béla dr. a természetrajz, földrajz, filozófia és lélektan tanára, aki azonban e studiumaitól távol álló tárgy, a gyorsírás tudománya terén szerzett magának nemzetközi hírnevet — mégsem a műértők által számon tartott modern képeire a legbüszkébb. Nem is arra, hogy néhány nagy magyar művész életművének színe-java nyugözi le rózsadombi családi házában falain a látogatók tekintetét. Ezeknél az immár klasszikus alkotásoknak számító remekműveknél is közelebb állanak szívéhez a színes vázlatok, rajzok, akvarellek, melyeket mappák mélyén őriz s így jórészt ismeretlenek művészi közvéleményünk előtt. Mert vasárnaponként ugyan sokszor csoportosan is bekopogtattak a rózsadombi kis házba a beavatottak, akik tudják, hogy modern festészetünk szépségeibe gyönyörködhetnek itt, de ezeknek a művészetbarátoknak meg kell elégedniök a falakon elibük tároló látvánnyal. A sarokszekrény kulcsa csak kivételes alkalommal kerül elő, s így a vastag albumok kincsei közé mindmáig csak kevesen nyerhettek betekintést.

Ezek a rajzok, vázlatok, színes jegyzetek a megfoghatatlan pillanatot igyekeznek lerögzíteni s a valóságnak a levegő messziségébe foszló fényjeleit. Ugyanakkor a művész szinte emberfeletti erőfeszítéséről vallanak hitelesen, hogy egy utánozhatatlan vonallal, sohasem látott színfolttal kifejezhesse legmélyebb önmagát, egyben az egyéniség s a környezet, a külső világ kölcsönhatását. Ezek a fekete, szürke vagy színekben élő lapok azonban nemcsak az alkotó munka műhelyitkaiba s a nagy művek érlelődési folyamatába engednek betekintést, hanem egész sor olyan kimagasló értékű alkotás akad közöttük, amelyek látszólagos befejezetlenségük ellenére is harmonikussá érett, a tökéletesség illuzióját árasztó remekművek. Mint például Derkovits orosz sapkát viselő munkásfigurája, egyik lába a széken, másik súlyosan, megingathatatlanul az asztal alatt, jobb kezét mozdulatlanul tartja, de szinte érezni benne az elfojtott nekigyürkőzés visszatartott lendületét, míg baljával a kocsmasztal lapjához támaszkodik, résen mindenfajta támadással szemben — akárcsak alkotója, a keserves sorsú festő, aki gyanakvással figyelte az őt környező ellenséges világ embereinek minden mozdulatát. S ha Szőnyi István hármaskompozíciójának szemlélete nem is hasonlóan harcias, de azért kevésbé ismert oldaláról mutatja be a költői színhatások mesterét. Szőnyi nem egy képen csodálhatjuk meg, mekkora hűséggel ábrázolja köznap életünk emberének a moz-

Berény Róbert: Rajz. Рисунок. Dessin

Berény Róbert

Berény Róbert

C. Meunier: Anyaság. Материнство. Maternité

Родитель
Береза

Berény Róbert kishő

d. : Lechner Odón

Falus Róbert: Könyvem le

Arizabadság Bp. 1981 aug. 18

7

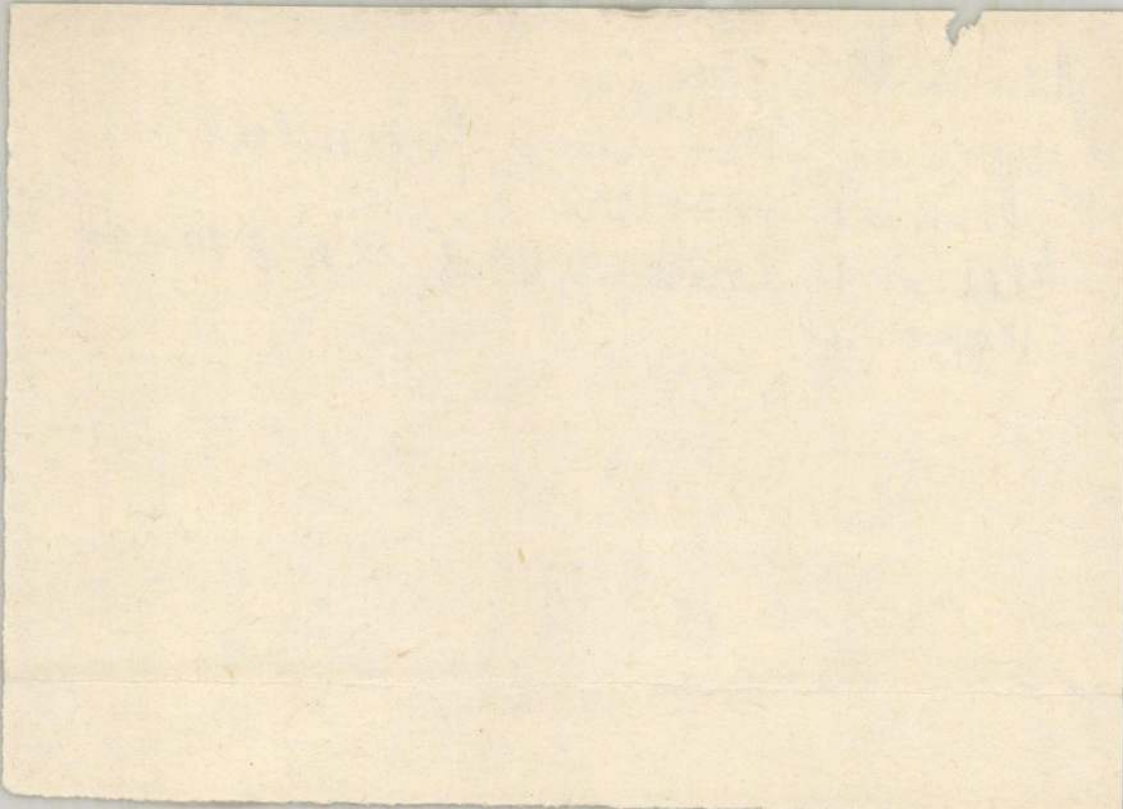

Horvóthi Góny
Berényi Róbert, a fennadalmi
plakát mesteré
illet és Tudomány, 1968. 12 sz. 549-553.
Képerrel

BERÉNY RÓBERT

Wechselwirkungen – Ungarische Avantgarde in der Weimarer Republik

Szöveg: 13, 14, 44, 45, 76, 77, 78, 86, 99, 107, 109, 346, 388, 396, **400-401**, 402, **563**.

Kép: 2, 77, 106, 107, 109.

DEPT. OF AGRICULTURE

WATER RESOURCES
INVESTIGATION

NO. 10

1910

Berény Róbert

Kollektív kiállítást rendezett, több mint negyven képpel szerepel a "Nyolcak kiállításá"-n. Feleky Géza ír a tárlaton szereplő művekről. Berény Róbertnek „Cézanne volt a mestere, ennek a magányos művésznak a hagyatéka fejlesztette ki érzékenységét a tónusviszonyok és tónusviszonyokkal kifejezett tömegek elhelyezkedése iránt.” Ecsetkezelésének biztonsága és pontossága, szinte tudományos.

A HÉT, Bp. 1911. ápr. 30. XXII. évf.
18. sz. 295-296. lap.

Berény Róbert

Festményén a sovány fiu sápadt, fázós teste és a karosszék vörös bársonya közötti színviszonyt, abszolút helyesen jegyezte le, - mondja Feleky Géza. „Ezáltal ragyog föl a bársony, ezáltal lélegzik és remeg a bőr, ezáltal támad az az illuziónk, mintha a karosszék és a beléje huzódó kis test súlybeli viszonya, hajlékonyságuknak, felületük szilárdságának különbözősége is számtani ellenőrizhetőséggel volna megállapítva a képen.” A kritika hosszan elemzi a művész festési módszereit, felfogását, külön művészi világot.

A HÉT, Bp. 1911. ápr. 30. XXII. évf. 18.sz. 295-296. lap.

Berény Róbert

Pór Bertalan, Tihanyi Lajos, Orbán Dezső művészeket sorolja fel Jean Preux: "Nyolcak" címmel megjegyvezve, hogy a Nyolcak csak négyen vannak. Ennek ellenére ötödiknek említi meg Kernstok Károlyt a "nyolcak" közül. Berény Róbert "kétséggel a legtalentumsabb a megfeleztett Nyolcak közül, egyrészt játékos himzésekbe öli talentumát művészet helyett, másrészt lemásolja a Der blaue Reiter extravaganciáit, s néhány ravasz, de művészietlen trükkel próbálja elkápráztatni a jámbor publikumot."

A Hét, Bp. 1912. nov. 17. XXIII. évf. 46. sz.

743. lap.

Berény Róbert

Czóbel Béla, Fényes Adolf, Kernstock Károly. Pór Bertalan és Rippl Rónai József, ez a hat magyar festőművész arra vállalkozott, hogy évenként hat magyar képet fest és kiadja saját képeit, melyek bejárva az országot, bizonyosságot tesz ^{arról} arról, hogy a magyar közönség megbecsüli majd a magyar művészetet, - közli a Művészet c. rovat "Hat magyar festő" címmel.

A HÉT, Bp. 1911. dec. 3. XXII. évf. 49.sz.
795. lap.

Bereiny Róbert

Szűi Béla írt munkásságára
kezdeteiről a Magyar Nemzeti
Galeria közleményében.

cultúra.

Selencek, 1965 3. sz. 258. l.

Berény Róbert

Rajzának repr.-jét hozza a lap Rabinovszky
Máriusz: "Új magyar rajzművészet" c. munkájának keretében.

Színház, Bp. 1946. márc. 1-8. II. évf.
8. sz. 19. lap

1945

1. 1. 1945. 1. 1. 1945. 1. 1. 1945.
1. 1. 1945. 1. 1. 1945. 1. 1. 1945.
1. 1. 1945. 1. 1. 1945. 1. 1. 1945.

1. 1. 1945. 1. 1. 1945. 1. 1. 1945.
1. 1. 1945. 1. 1. 1945. 1. 1. 1945.

M.D.K.

Berény Róbert

"Patak mentén" c. művének repr.-jét bemutatja a lap az Alkotás Művészház XXXI. kiállításáról.

"Képpel..." c. rovat
Színház, Bp. 1946. márc. 1-8. II. évf.
8. sz. 25. lap

100

Robert Robert

"Robert Robert" a novel by Robert Robert
is a story of a young man who...

"Robert Robert" a novel by Robert Robert
is a story of a young man who...

MDK.

Derény Róbert

Művei a Dornai gyűjteményben

Népszabadság 1966 nov.3.

M.D.K.

Berény Róbert festő

Műve a kiállításon

Ferenczy Noémi arcképe

Perneczky Géza: A fehérvári muzeum új szerzeménye:
inek kiállítása

^{sz}
m Magyar Nemzet 1966. július 1. 4.1.

M. D. K.

Berény Róbert festő

Műve a kiállításán

Perecseny Népművelési központjában

Perecsenyi Galéria: A képzőművészeti múzeum új állandó kiállításán

1966. július 1. - augusztus 1.

Berenyi Robert
festő-

M.D.K.

1919 es taborozó remekművének
méltsó utódja Ék Szavak.

Székely László: Ék Szavak képei Veszprémben
Művészet, 1964. január - 45 lap

Berény Róbert

MDK

Táj fehér kecskével, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Berény Róbert

MDK

Kora tavaszi táj, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

100

Henry 11th

John 1st

Richard 1st

Berehy Róbert

Szerelt a művészetek műsoraival a színházban.

U. H. 1931. II. 22.

Borény Robert

Serepelt a műismeret Tavaszi tárlatán.

Korai űjség 1931. II. 22.

Gerény Robert

Szerelt a művészpártal műsamari licillitáson.

Mo. 1931. II. 22.

1850

Received of the Treasurer of the
Board of Directors of the
City of New York

the sum of \$100.00

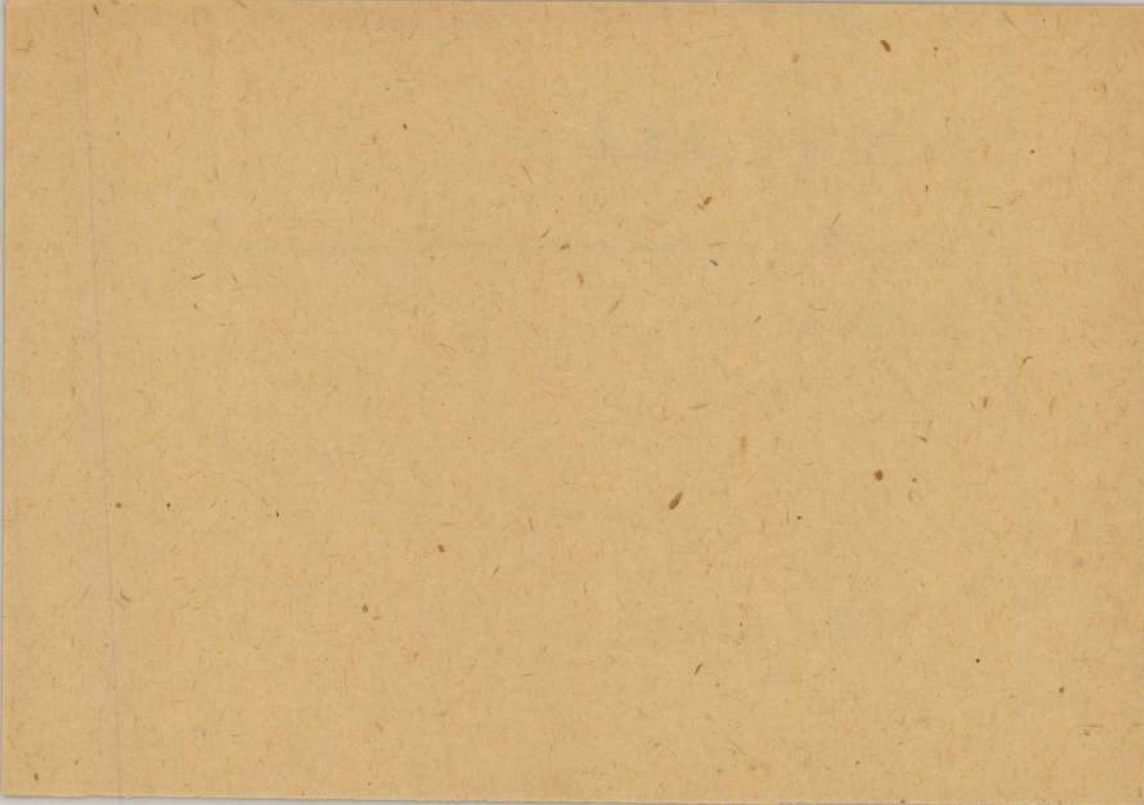

Bereiny Robert

Szerelt a művészetek műszaki
szállításán.

PH. 1931. II. 22.

Bereny Robert

Reszelt a művészetek műcsarnok kiállítá-
sában.

P. V. 1931. II. 22.

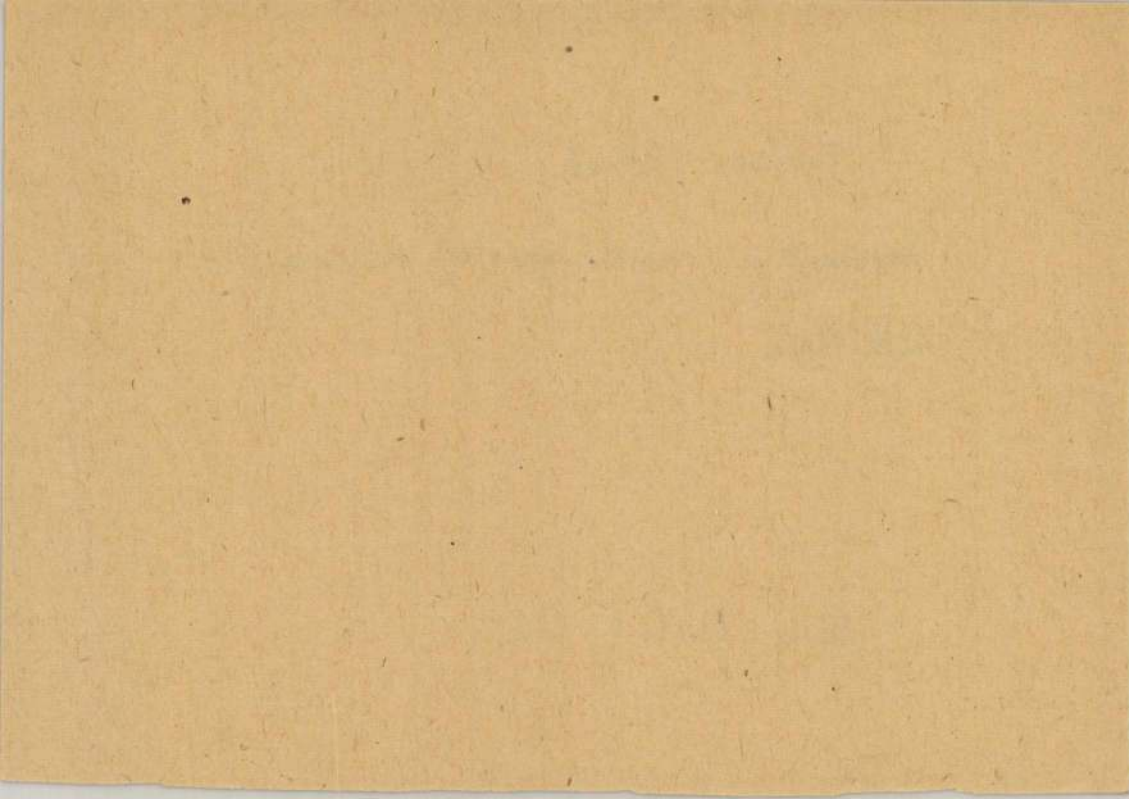

Bereiny Robert

Szerepelt a művészsaportak műcsarnoki
kiállításán.

Ull 1931. II. 22.

Borély Robert festő

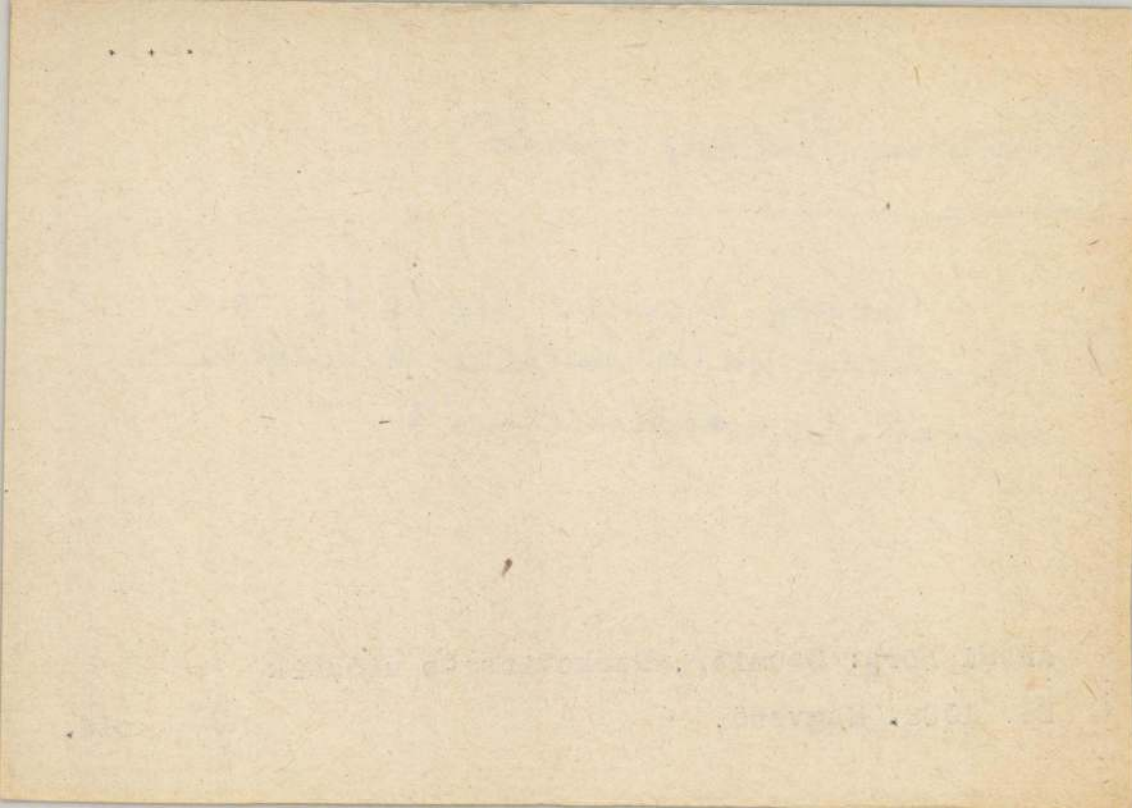
nevének említése az 1963-as
Nemzeti Galériában kiállítás-
sával kapcsolatosan:

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódaik

Bp. 1968. Magvető,

173. old.

Bereiny Róbert, festő

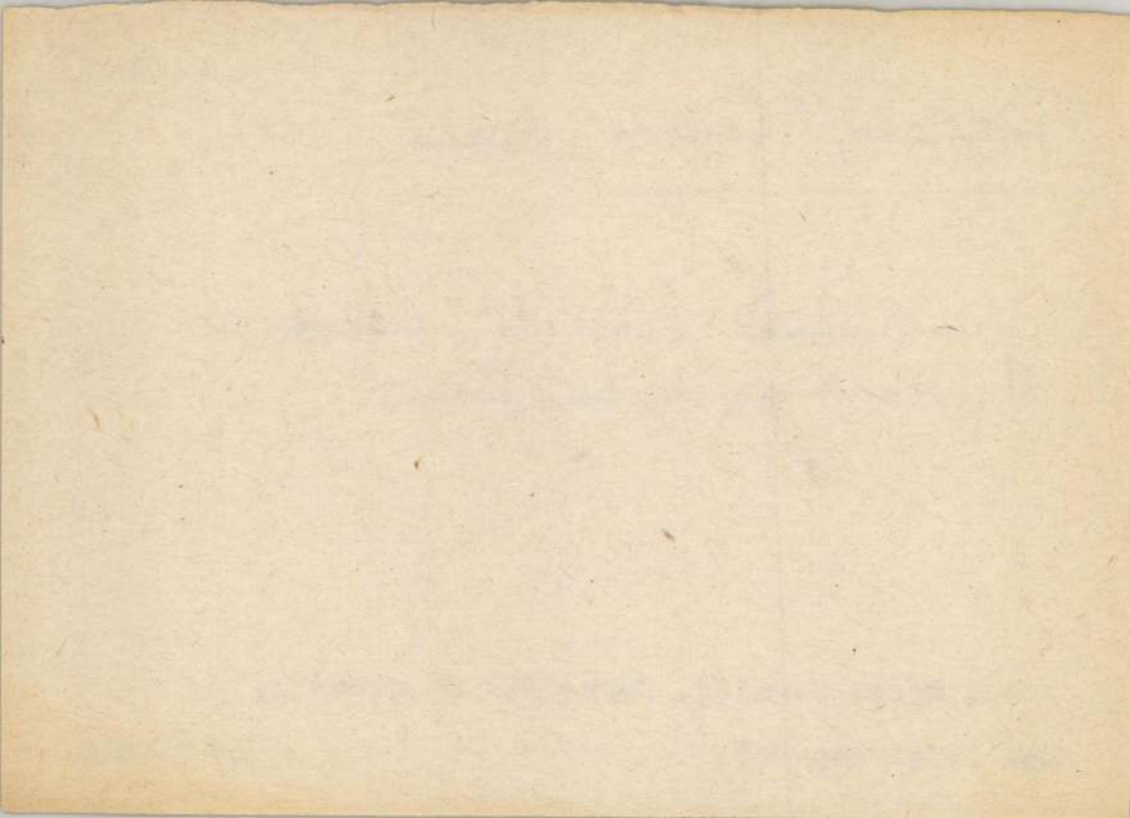
nevét említi, mint a
Nyolcadik évi lapját:

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódai,

Bp. 1968. Magvető,

293. old.

Bereiny Róbert

Élve nérel a nérelfehéráni múzeum új
nérelmúzeus ridlításán .

Ud. 1966. júm. 14.

Berény Róbert

festőművész

Mária Valéria-utcai Szalon kiállítási sorozatában önálló kiállítást rendez-Bernáth Aurél után. Nem véletlen ez az egymásután. Bernáth és Berény teljesen rokonegyéniségű festőművészetünknek. Mindketten eljutottak az önmaguk maradéktalan, tiszta kifejezéséig és ez a kifejezés mindkettőjükénél egyformán erős és jelentős. Ugy Berény, mint Bernáth a természet dolgainak végleges egyszerűségű kimondására törekszenek a

Pesti Hírlap
1935. XII. 1.

festőiség nyelvén, de amíg Bernáth a maga belső képére szellemíti át a természetélményt, addig Berény a festői élményt testesíti meg a természetben. Bernáthot el tudjuk képzelni természet nélkül is, valami teljesen spirituális légkörben gyökerezve, Berényt nem. Innen van, hogy Berény festői talaja a magyar naturalizmus. Nagybánya, Ferenczy Károly naturalizmusa, sőt Óreg parasztasszony c festményének erőteljes és egyszerű bensőségéről Hollósy Simon is eszünkbe jut. Ez persze, nem tudatos, inkább vérmérsékleti rokonság. Érdekes megfigyelni, hogy Berény valamennyi képe egyetlen szinakkord - szürke, zöld, test-szin és barnásvörös - változata. De ezek a változatok sohasem egyformák. A Borus ég a tarló felett remek ~~ax~~ fény-és levegőkölteménye, a Gordonkaművész nő klasszikus szükszavusága. a Könyöklő tökéletes szin és mozdulatkompozíciója, a Hazamenő munkások vagy a Ház fenyes tövében komor természetereje mindig más és mindig teljesebb muzsikában zendítik ki ezt az akkordot.

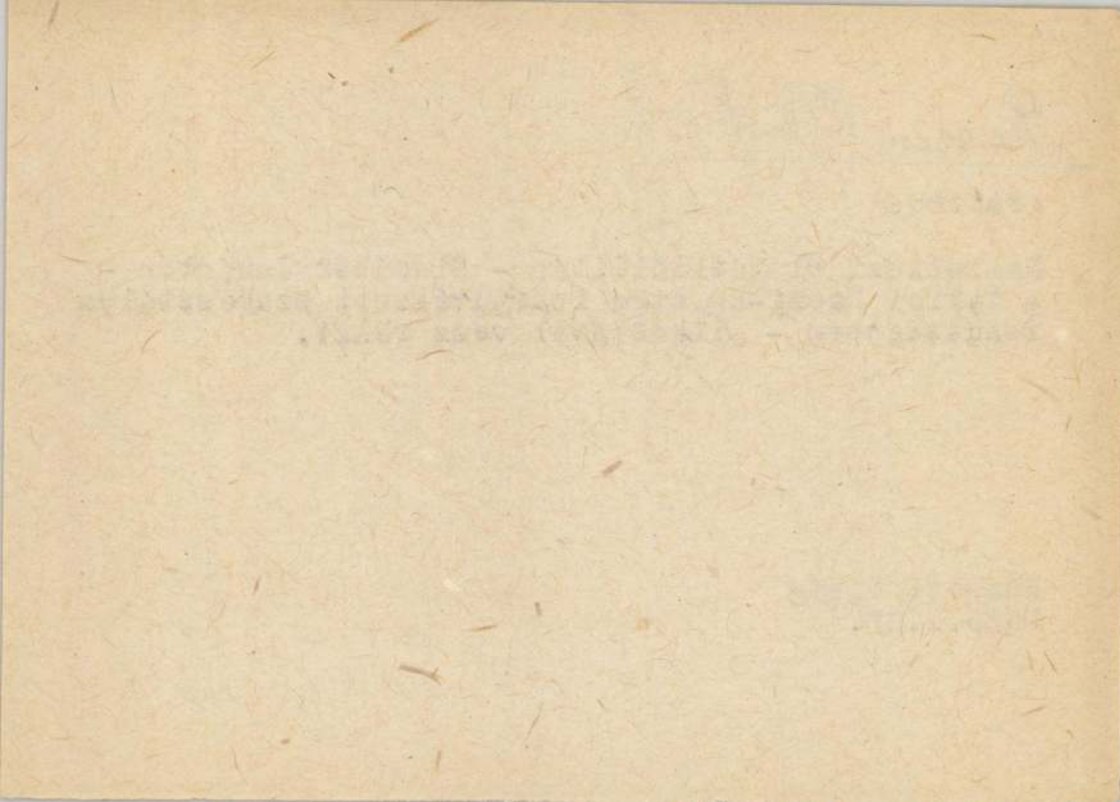
Berényi Robert

grafikus

Nemzetközi Plakátkiállítás - Ginzában Japánban -
a tokiói Hoesi-Egyetem iparművészeti szakosztálya
rendezésében - plakátjával vesz részt.

Nemzeti Ujság
1935.I.27.

Berény Róbert, festő (1887-1953)

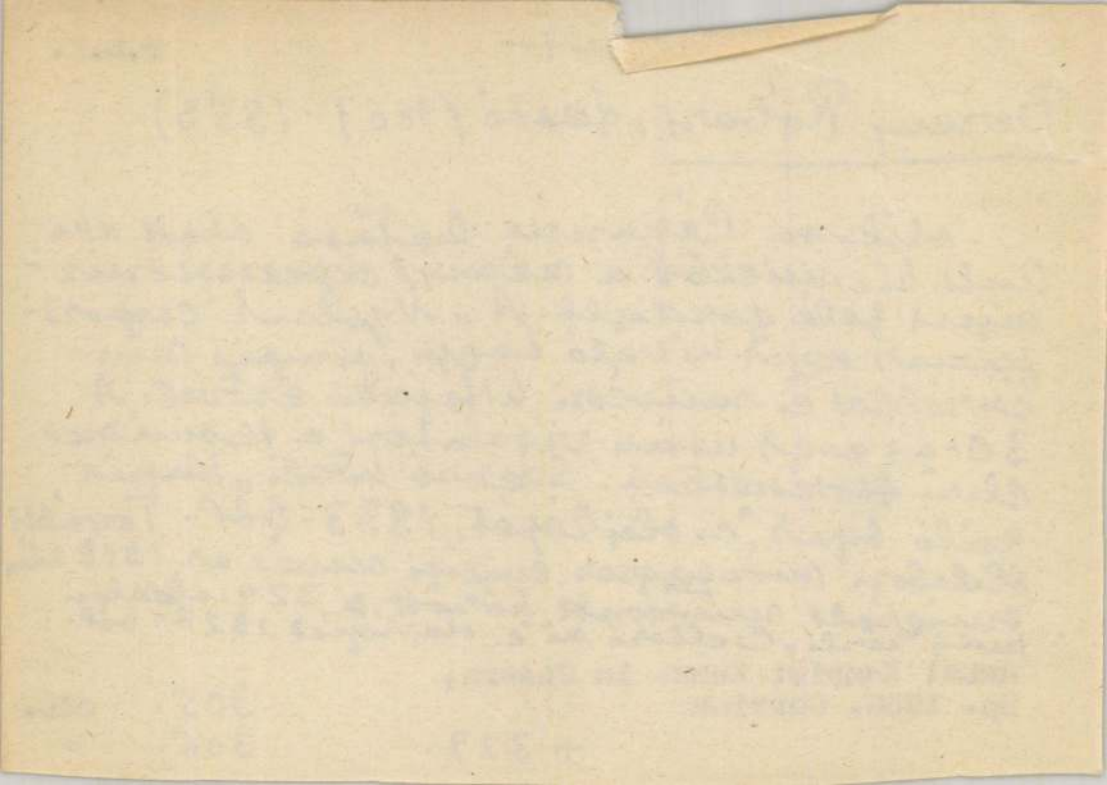
Stílusa Cézanne hatása alatt alakult ki, mielőtt a német expressionizmus felé fordult. A "Nyolcak" csoportjának egyik hivatalos tagja, pompás művészi és művelői kifejező erővel. A 30-as évek után visszatért a természetelvű festészethez. Szerepe közli "Képzőművészeti lexikon", c. előrefűzet, 1933-ból. További oldalon Művészeti lexikon címmel az 1919 utáni művészeti lexikonban, kötet 329. oldalán pedig közli "Csellári nő" c. előrefűzet 1928-ból.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

305. old.
306. "

+ 327.

Bereiny Robert, festő

nevét, Berniát, Szőnyi é
Pátrayival együtt, újra megemlíti
a nerrő, mint az 1945 után alakult
vn. „Gresham-kávélőzi csoport” ver-
zető lapjait, akik a magyar nyelv
ésrola hággományaival hozták ki a marad-
tat.

Antal Kempis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

360. old.

1870

Received of the
Hon. Secy of the
Interior
the sum of \$1000
for the purchase of
land in the
State of California
for the purpose of
settling the
claims of the
United States
for the purchase of
land in the
State of California
for the purpose of
settling the
claims of the
United States

Wm. H. Hunt
Secretary of the Interior

Bereiny Róbert, festő

M.D.K.

A felmadulás utáni cé-
sacco-festményt kerített az egyik
budapesti gyár kullerteremébe re-
szere.

Antal Kamps: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

362. old.

1878

Received of _____

the sum of _____
for _____

1878

Witness my hand and seal this _____ day of _____ 1878.

Berény Róbert
fűszellett az I. nemzeti tárlaton.

8 órai díjazás 1933. IV. 20.

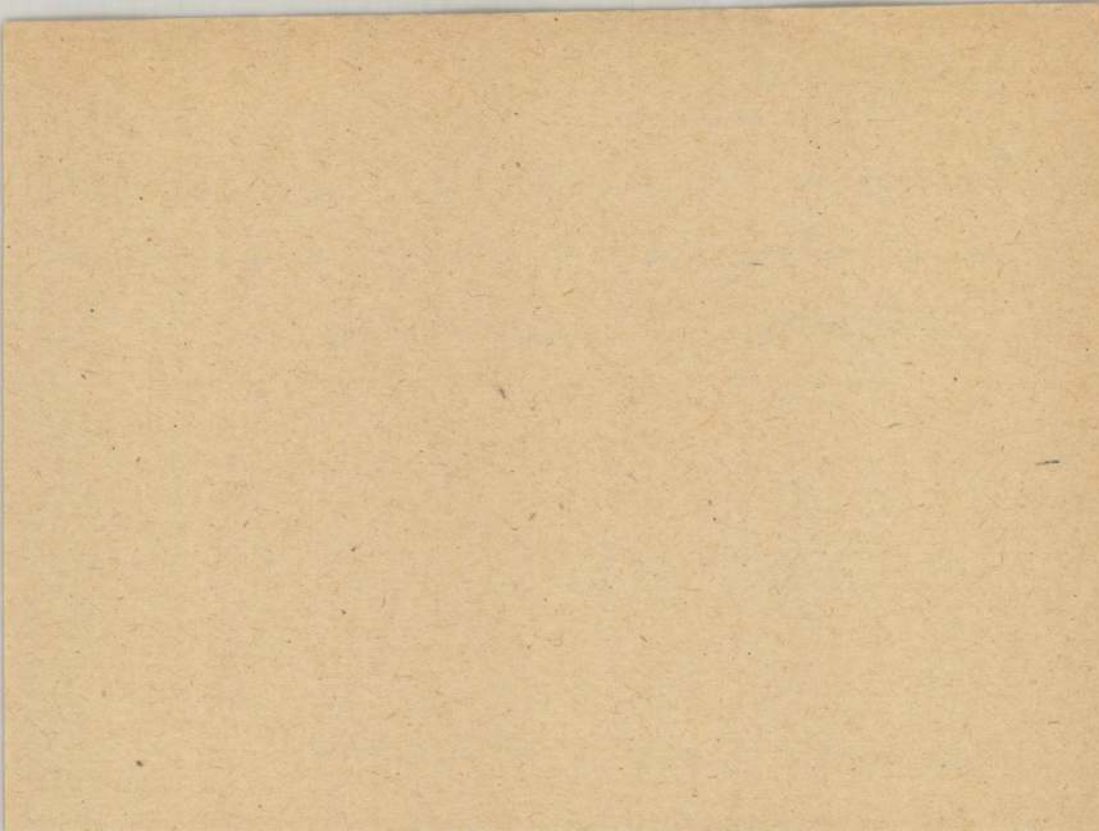

Berény Robert

Tájékoztató és figurális kompozíciók
és néreljárás KUT kiállításán
a Newrethi Szalonban.

Newrethi Újság 1937 IV. 4.

Bereiny Róbert

Geopfelt an I. nemzeti dalszalon.

M. P. 1933. IV. 19.

MIK.

Berény Róbert

Megemlékezés a Szabadság és Nép kiállításra

Magyar Nemzet 1967 márc.29.

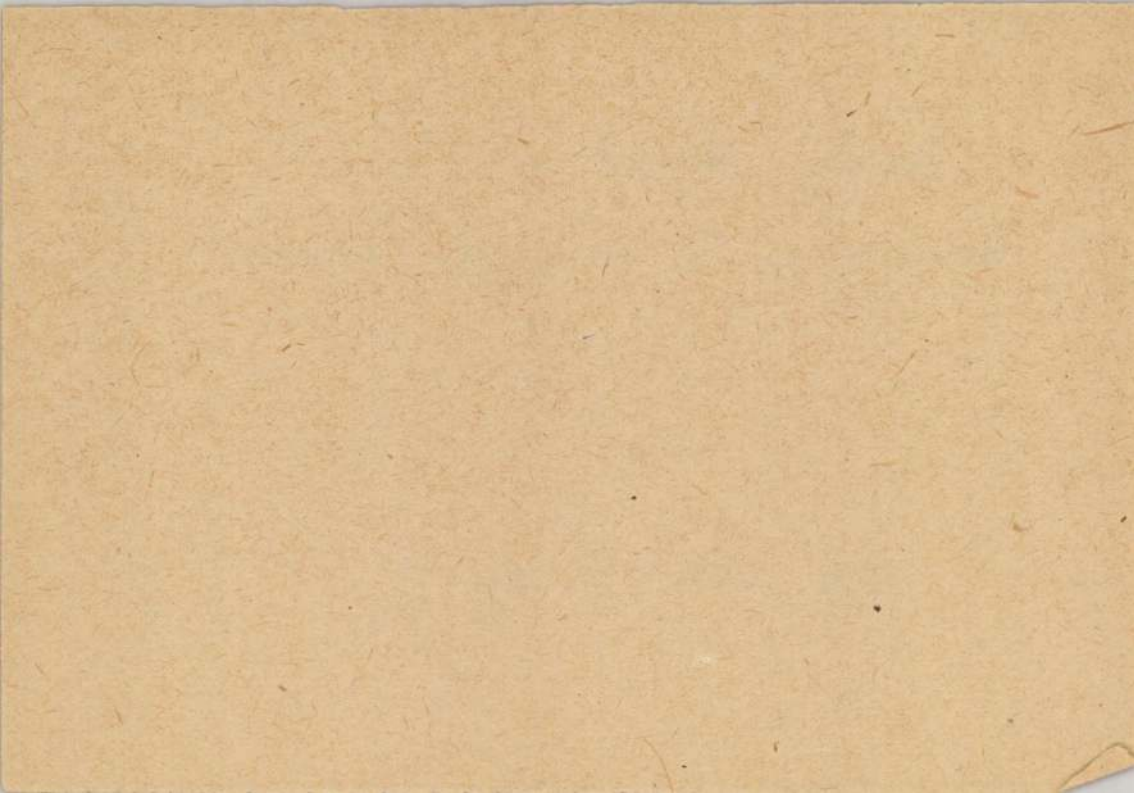

Bereiny Róbert

Szerkelt a I. nemzeti fairaton.

d/4 1933. IV. 20.

Bereiny Róbert

Közepe a 6-ös megyei
a közeli kislétszámú
háza Valéria utca

Neudorf György 1936 IX. 4

Boriny Robert

egy esküdelethe Merepel & Macey. pont.
impr. kiáll. sorozatának II. kötetéhez
(Arany János u. 9.)

A magyar. postaimpressó. második kiáll. - a.

E. K. 931. XI 4.

Berény Róbert festő

M.D.K.

1908-ban Párizsban van és a Salon des Independants kiállításán szerepel.

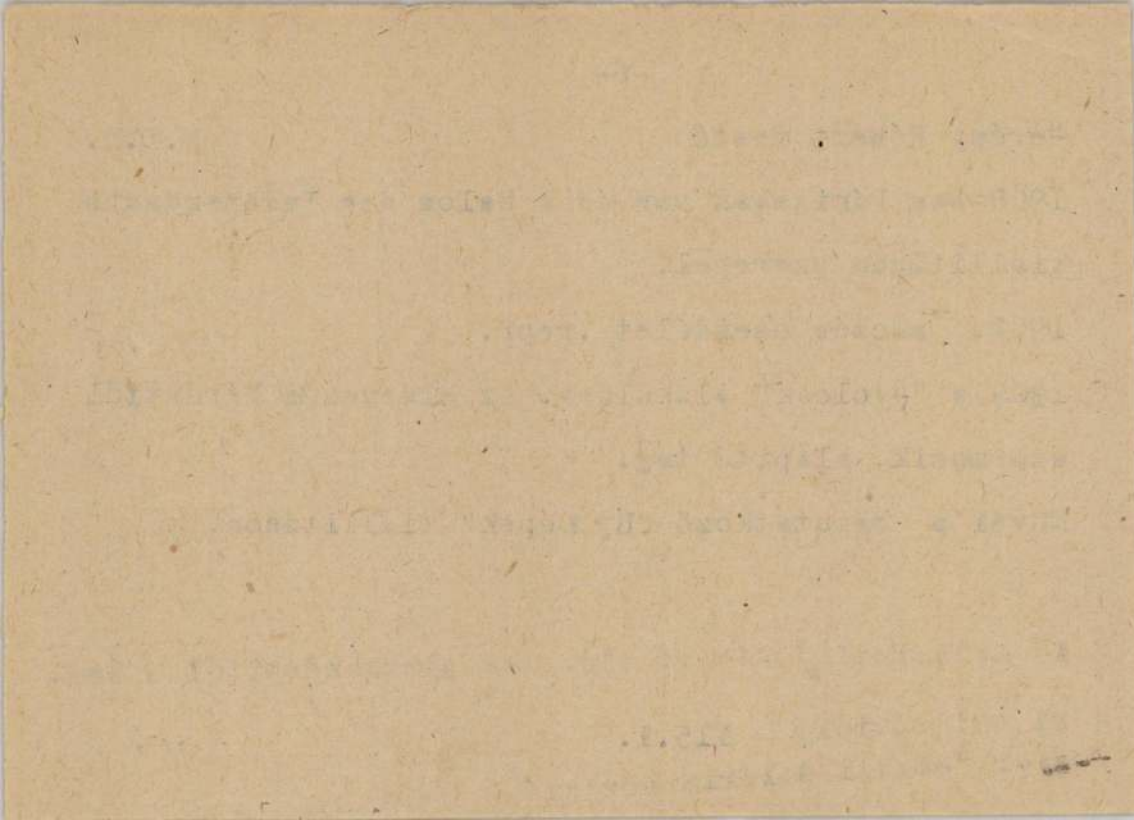
1909. Tanácsos csendélet .repr.

1909 a "Nyolcak" alakulása. Az elnevezés Berénytől származik, alapító tag.

Művei a bemutatkozó "Uj Képek" kiállításon.

ij Béla: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a ber-
ni emigrációig 115.1. / ,
gyer Nemzeti Galéria Közle-

Berény Robert

Kézepel a Szépművészeti Kiállítások
Szalonjában az a kiállítás kiállítás
Émile Coué: "Lazak"
"Felnőtt közhelyek"

Pest: Hírlop 1936 IX. 6

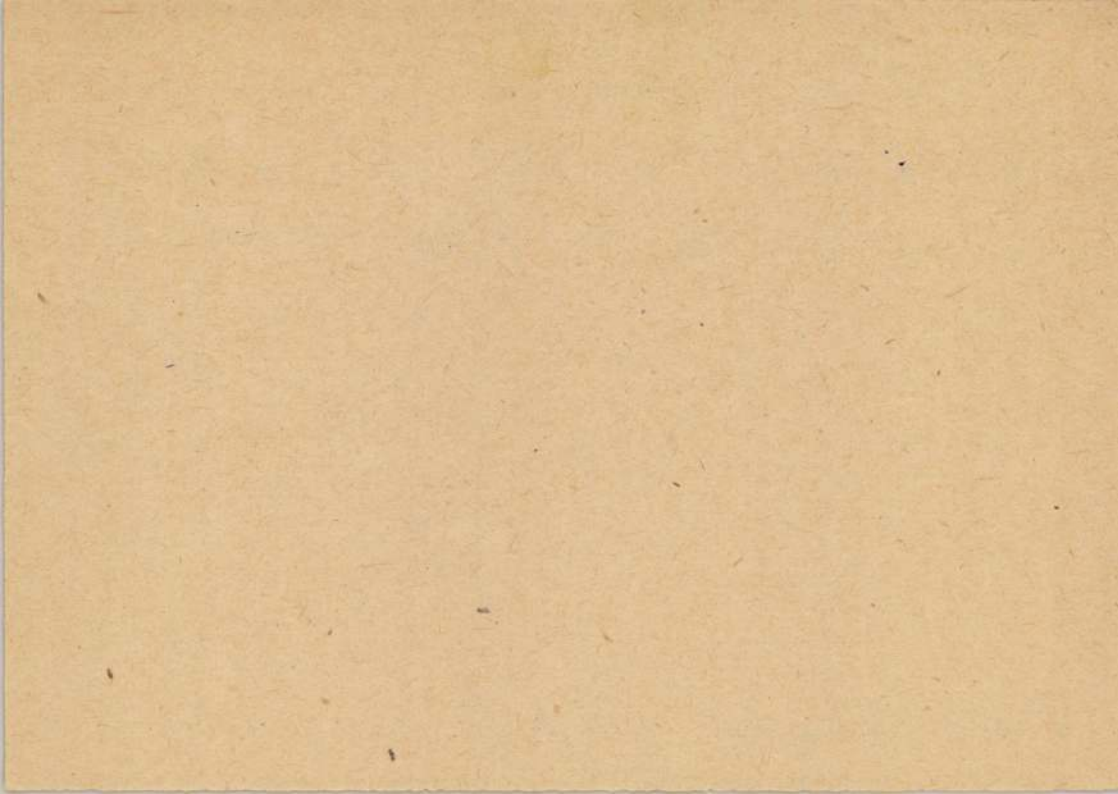

Berday Robert

George a KWT ki'alu' to' son
a Newret' Galou sau

Pes to' Way lo' 1937 IV. 4

Berény Róbert

A művész felesége fekvőszékben, kr.

Szóma. Muz. Új magyar képtárának kat. 1928.

Bereiny Róbert, festő

M Dk

A debreceni Domai-egyetemen
van Bereiny-grafika is.

Hans Ervin: Mindemüket a körnek
ajándékosztik 4.

ÉPSZABADSÁG, 1966. Nov. 3

1771

Journal of the

of the ...

...

...

Berény Róbert

esendítette egyéni munkák.

(te.): Magyar pártimpresszionisták. I. köll.

P. H. 931. XI. 6.

Börény

kereselt az "Új Magyar
virágkönyv" c. kiadványban
a hársa Valéria utcai palotában

Neudret György 1936 X. 11

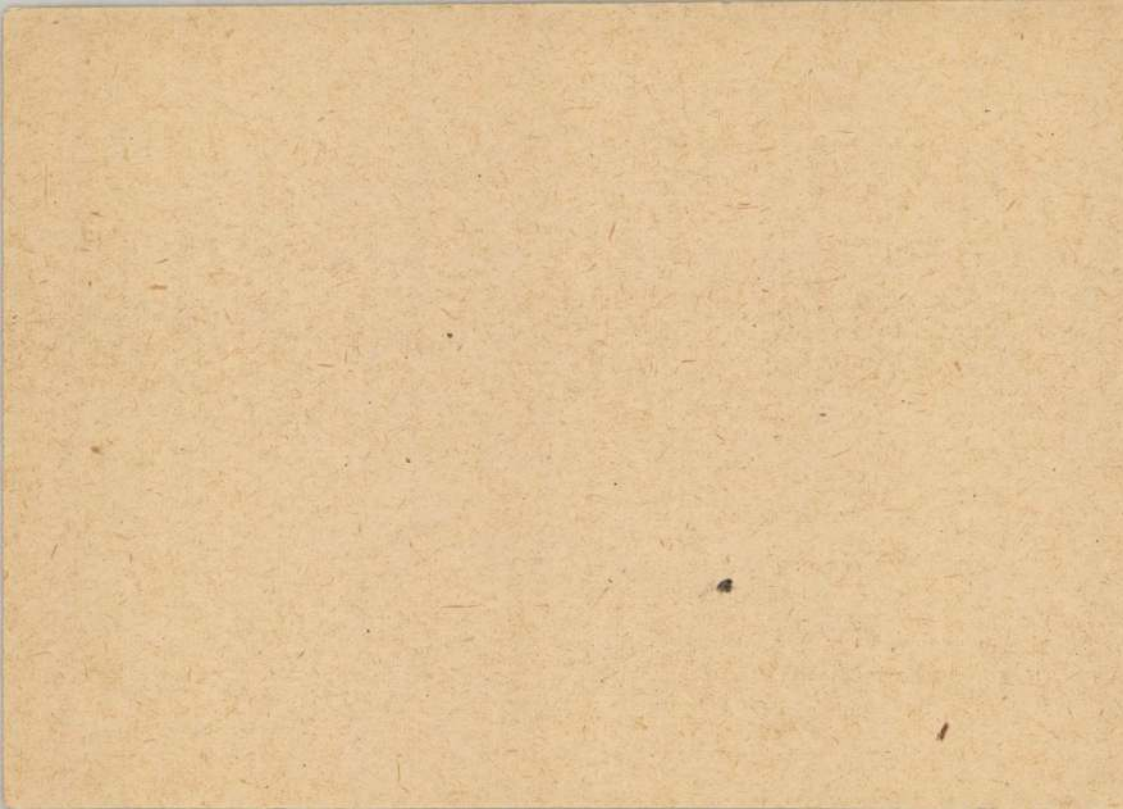

Börsing

Freyer u. Häntel haben
nach Dr. Illert'sen "Völp" u. andere
Lehrer

Neurot. Cys. 9 1936 VIII. 11

Berény Róbert

MDK

Műteremlátogatás, 1951, olf.

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

Berény Róbert

1952

Festőnövendék, 1952, b16.

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Berény

festőművész

Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás - Műcsarnokban -
képével szerepel

Az Ecole de Paris európai rangú képviselője, a tónusfestészetnek, a művészi alakítás áttelekésítésének legmagasabb csúcsait járja.

Nemzeti Újság
1935. XI. 7.

M.D.K.

Berény Róbert, festő

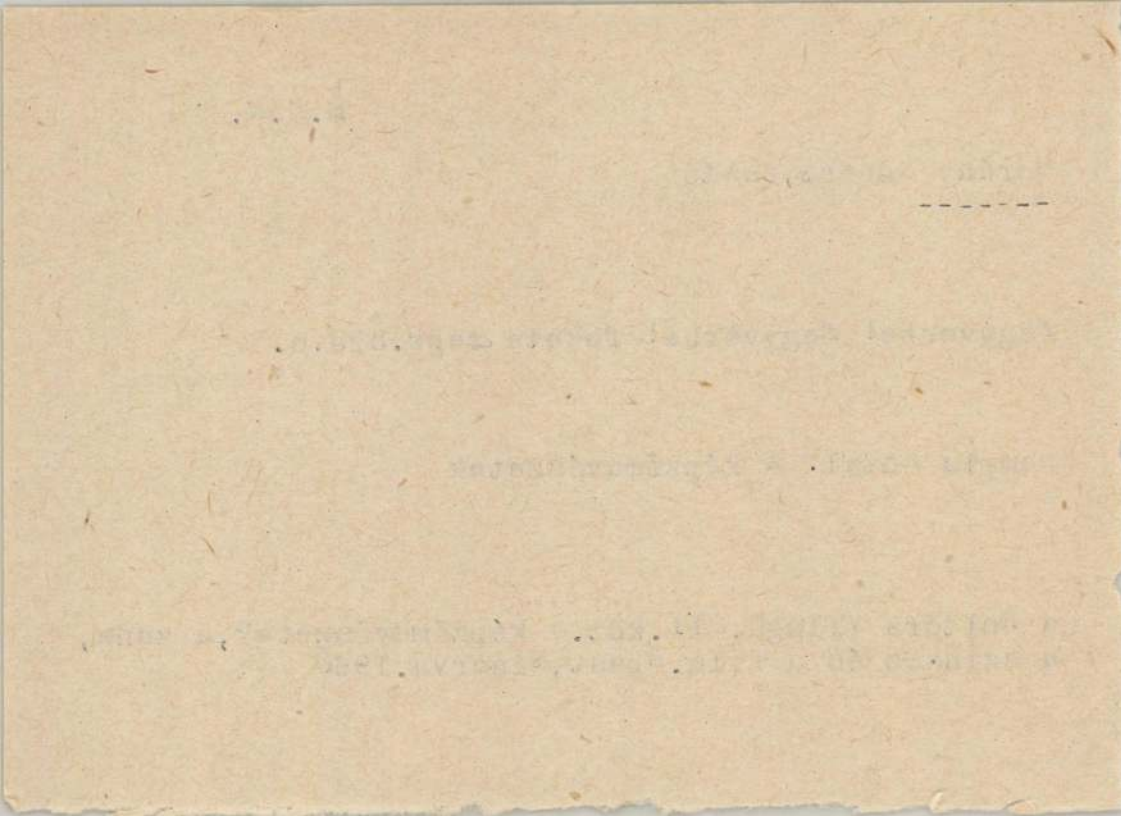

Pegyverbe! Pegyverbe! fekete repr. 525.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene,
a színház és a film. Bpest, Minerva. 1960

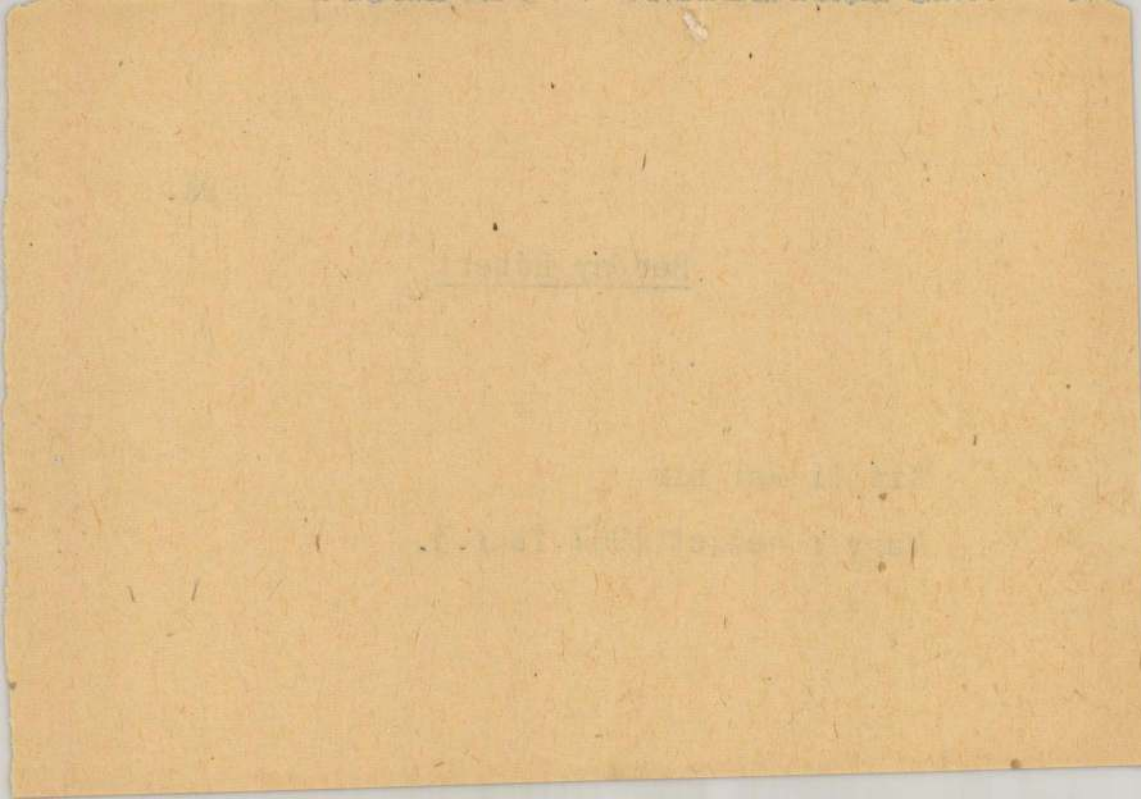
MDk.

Berény Róbert

Kiállítási hir

Magyar Nemzet 1967 febr.3.

Berény Róbert

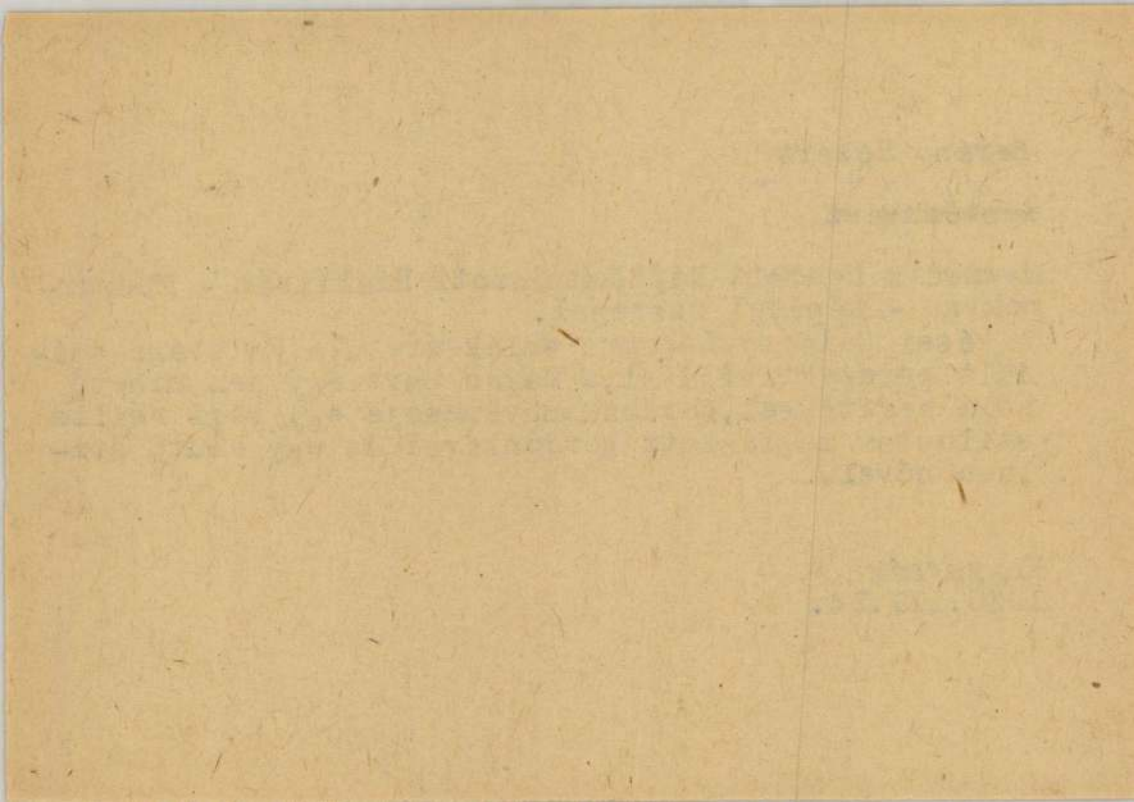
festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

A kései Gulácsy Lajosra emlékeztető a Faluvége szé-
dült perspektívájával, a Magas part egy nem hihető
zöld kerítéssel, Gordonkaművésznője egy régi reális
stilusban megfestett gordonkával és egy elütő sti-
lusú nővel.

Magyarország
1935.III.24.

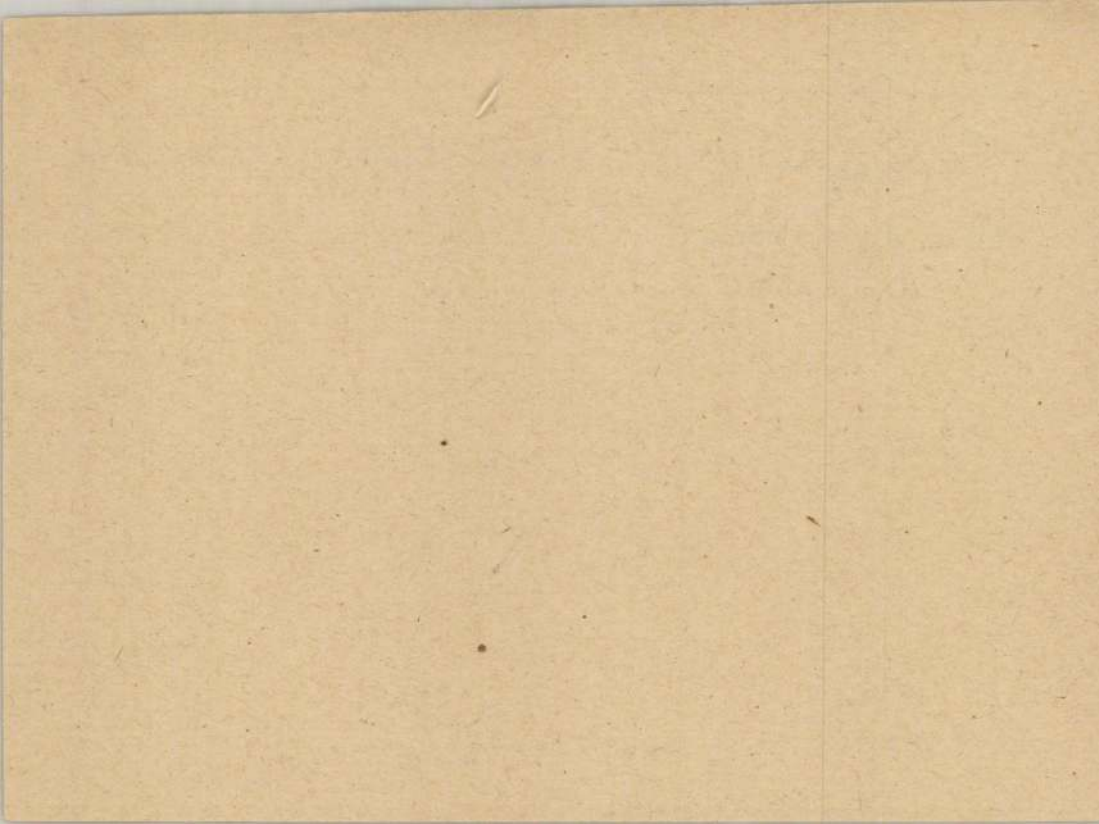

Berény Robert

Szerkesztő a KVI kiadványainak
Szabolcson

Magyarországi 1937 IV. 3

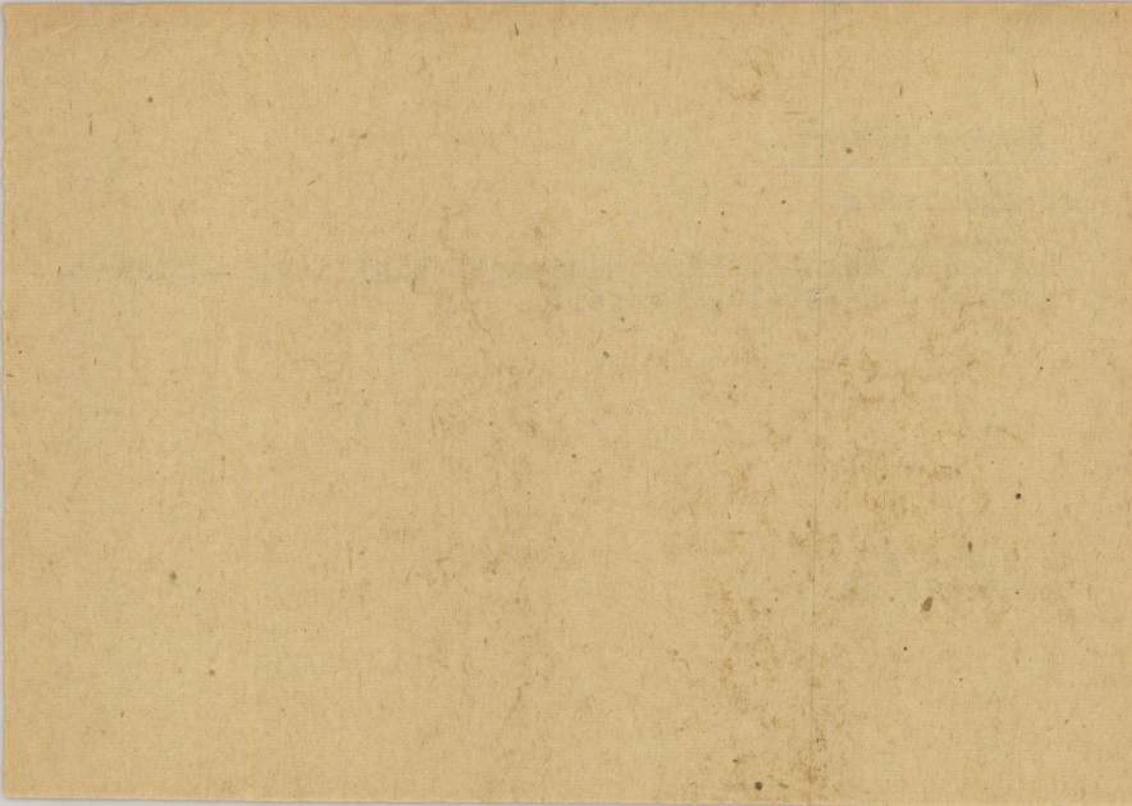
Berény Róbert

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

U j s á g
1935.III.23.

M. D. K.

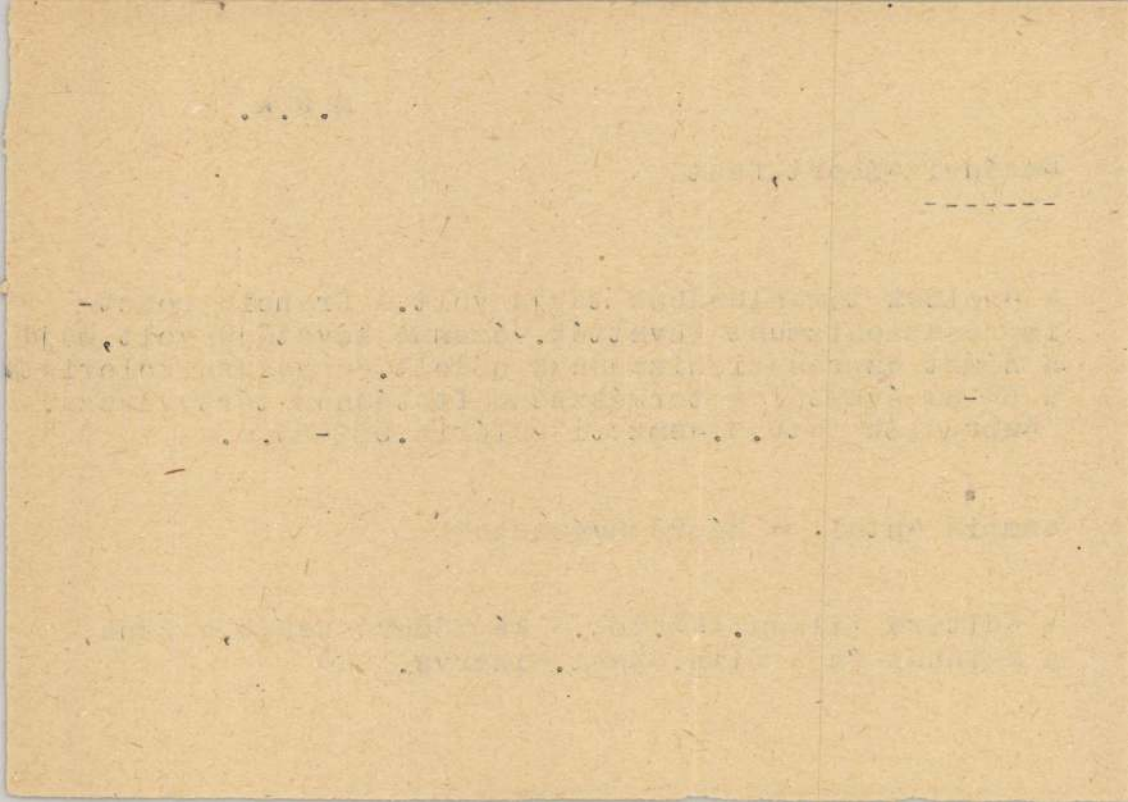
Berényi Róbert, festő

A Nyolcak társulásának tagja volt. A francia poszt-
impresszionizmust követték. Cézanne követője volt, majd
a német expresszionizmusnak hódolt. Nagyszerű kolorista
a 30-as évektől a természethű festéshez tért vissza.
"Kaprgálók" stb. M. Nemzeti Galéria. 522-23. o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene,
a színház és a film. Bpest. Minerva. 1960

MDK.

Berény Róbert

Említve Dávid K.Öikkében

Jelenkor 1967 2. p.159.

Robert

William D. ...

...

Berény Róbert

MDK

Festőművendék, 1952. repr.

Micsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

Bereiny Róbert

Szerpent a chiksenyos Téli tárlatán.

U. l. 1939. XII. 17.

Berény Róbert

Önarckép, repr.

Nyolcak és aktivisták kiáll. Nemz.Gal. 1961.

Berény Róbert

Körhinta, repr.

Újok és aktivisták kiáll. Nemz.Sal. 1961.

Henry Robert

1871, 1872

...

Berény Róbert

Reggeli, diófpác

A művész felesége és kislánya, vör.kr.

Nyolcak és aktivisták kiáll. Nemz.Gal. 1961.

berény hóbert

kegyeli, ádópókó

A művészi feladatok és kísérletek, vör. kr.

Magyarországi Művészeti Akadémia, Budapest, 1901.

Berény Róbert

Csónakázók, akv.

Falusi körhinta, akv.

Zebegényi táj, diófafapác

Nyolcak és aktivisták kiáll. Nemz.Gal. 1961.

Béresy Károly

Göndörök, akv.

Falusi körlet, akv.

Kezesség, akv.

Magyarországi Képzőművészeti Akadémia, Budapest, 1901.

Berény Róbert

Csendélet, temp.

Akt, akv.

Önarckép, kr.

Merengés, barna akv.

Nyolcak és aktivisták kiáll. Nemz.Gal.1961.

Berény Róbert

Ünneplés, tép.

Akt, érv.

Ünneplés, kr.

Ünneplés, társ érv.

Magyarok és aktivisták kiáll. Nems. Gal. 1961.

MDK

Berény Róbert

Coq et poule, of.

Exposition de Peinture Sculpture et Arts
Graphiques Hongrois d'aujourd'hui. Antwerpen,
1958.

187

Barney Roberts

God of yours, etc.

Exposition de l'histoire Sculpture et arts
Musée des Beaux-Arts de Paris, Paris, 1875.

Berény Róbert

Műveivel szerepelt az Ernst-Múzeum jub. kiállításán.

N. U. 932. V. 31.

Robert B. B.

Bereiny Róbert

Művészet nevelés az Ernst-
Műzeumban rendezett Műm-
Könyv és Kiállításra.

Ujvári, 1934, v. 16.

Berény Róbert

herapel a hájai Esther
Surrey Gallery - ben ren-
derett Magyar képrövid-
neti kiállításra.

m. 934. XI. 26.

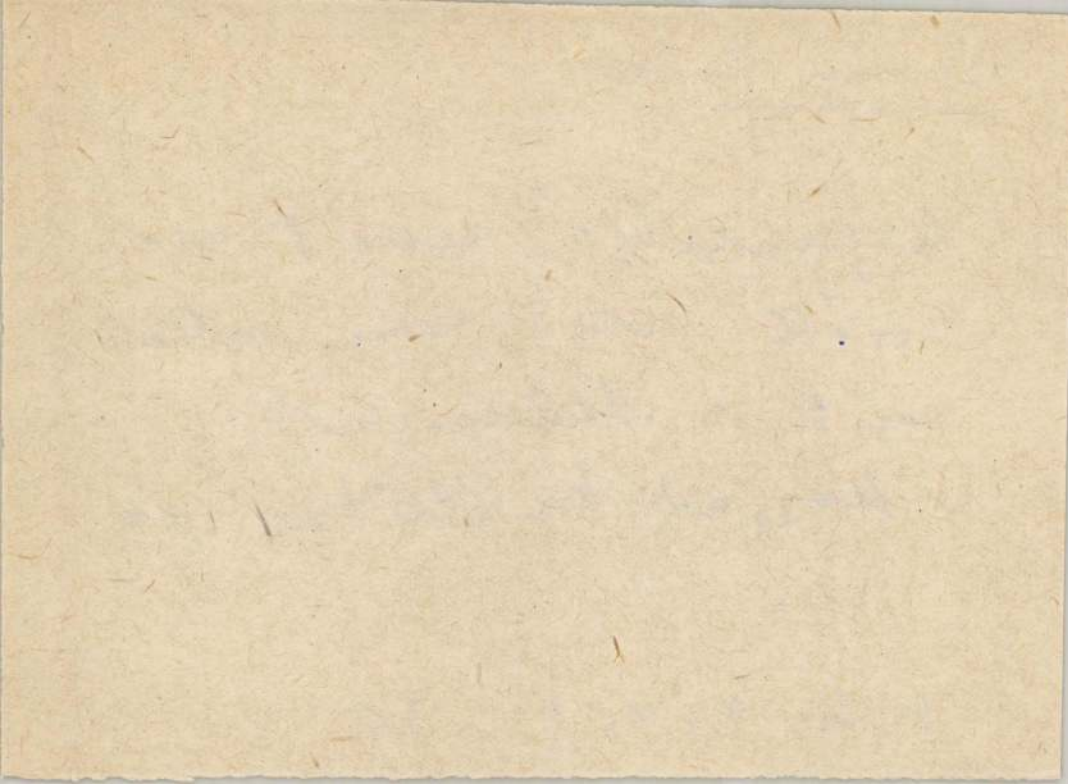

Bereiny Róbert

Magyarországi név és
bírák, akik nem voltak
név és művészet
és Magyar Kiállítás - a.

V. G. 934. IX. 30.

Barány Róbert

A nemzeti kiállításán a Műcsarnok-
ban hájképe szerepelt.

Mo. 934. IV. 29.

Every Label

A receipt is enclosed
for the balance of the
account.

No. 1011-11-28

M.D.K.

Berény Róbert festő

Goldmann György egy a Tamás galériában rendezendő kiállításon részvételét szeretné

Dési Huber Istvánné: Dési Huber István, Bp.
1964.

M. S. K.

Berény Róbert festő

Szalmon György egy a Kassa galériájában
történt kiállításán részvételét azonosítva

Ével Kúser leltárné: Béla Hober átvadás, pp.

1964.

Berény Róbert festő

M.D.K.

Aba-Novák "Belvárosi Szabadiskolájában " annak külföldi utjai idején korrigált

B. Supka Magdolna: Aba-Novák Vilmos Bp. 1966.

104.1.

M. A.

Berény Robert 1915

Ab-... "Bevezető" ...
... ..

E. ... .. 1915.

1915.

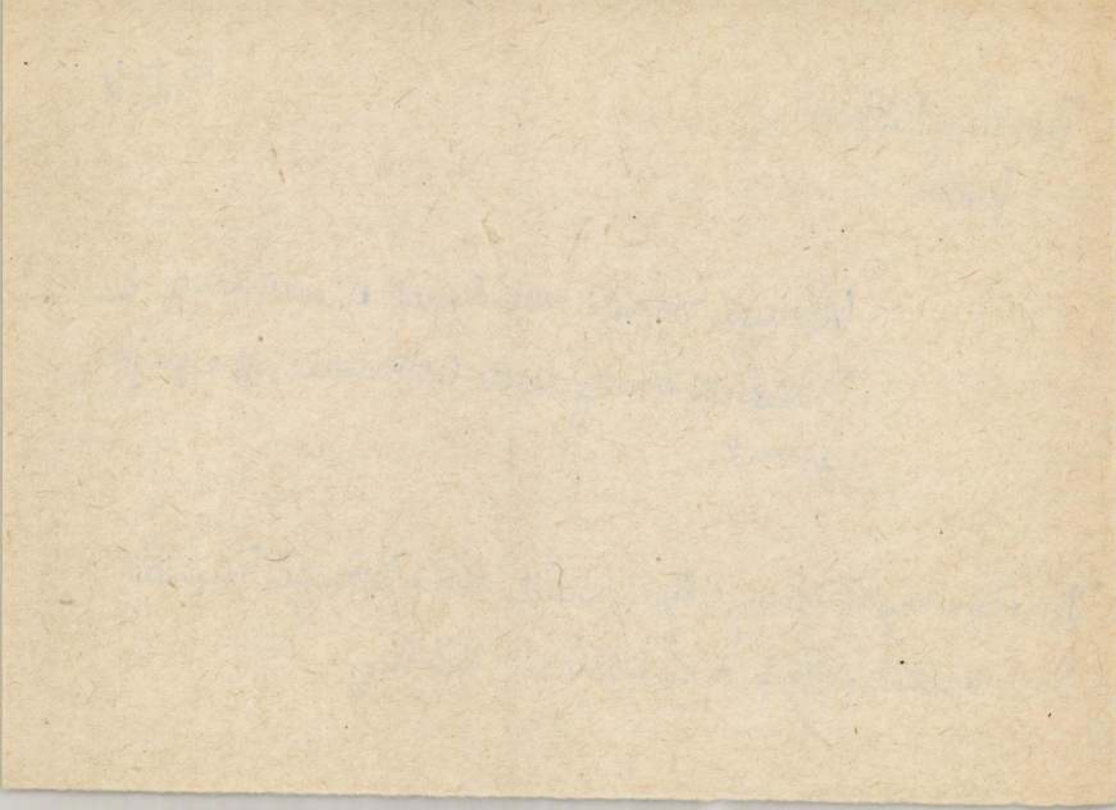
Bereiny Róbert
festő

M.D.V

Könnya Sándorral együtt illusztrálta a
Bécsben megjelent kommunista folyó-
iratot.

M. Alonyi Arany = Letenést és Könnya Sándor...
Művészet, 1967. március - 23 lap

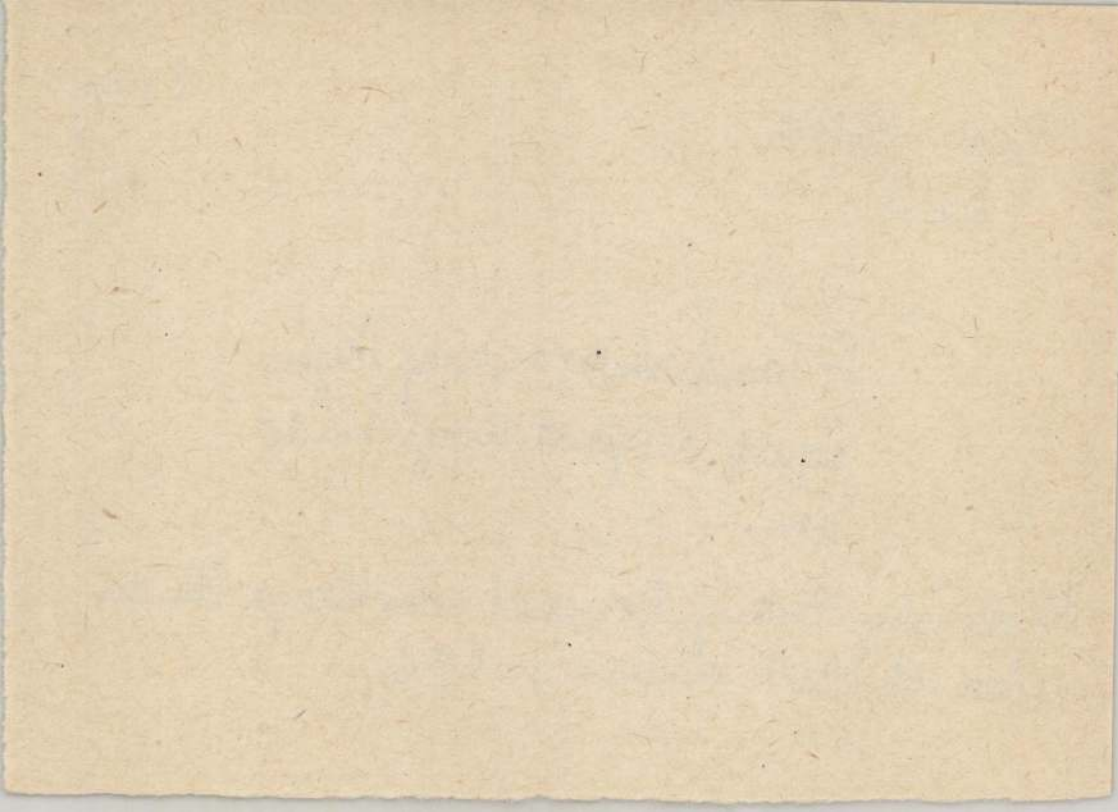
Bereiny Robert
festő

M.D.V.

A Tanácsköztársaság idején
együtt dolgozott Kónya Sándor -
sal.

M. Albanyi Arany: Kötvenöt éves Kónya Sándor.
Művészet, 1967. március - 2. évfolyam

Borény Róbert

Reisét vez a „Magyar művészetért” c. ki-
állításán a Műcsarnokban.

Népszeli újság 1942. VI. 7.

Bereiny Róbert, író

1

MSK

A 1953-ban elhunyt művész most lenne
80 éves. Formálisan volt a művészetben
- a Nyolcas epika ként - , magántársában
s' életében.

A Tavaszkörténénél idején alakult
át az új társadalom megépítőjévé.

Fegyverbe! Fegyverbe! c. plakátja a
hazai epika legkiválóbb s' legemlékezetesebb műve.

Róma Gyula: Nyolcvan éve született Bereiny
Róbert

NÉPSZABADSÁG, 1967. márc. 18.

Bereiny Róbert, Jertő

(2)

1907

A proletariatus diktatúrájának támo-
gatása miatt, - főként Fegyverbe! c. pla-
kátját vitták fel - emigrálniu kél-
lett. Nehéz évek után tért haza. Itthon
mellőis lett orosa. Kereskedelmi plakátjai-
s é a kor jönnive: a És ellőrső nő aronban
an életmúri adatkul és hitelrebban aulie
el emben s' műveini magyágit.

Rósa Gyula: [Bereiny] Nyolcórán öve öntetett Bereiny 9
Róbert

NÉPSZABADSÁG | 1907. márc. 18.

Bereiny Róbert, festő (3)

1204

A Gallósi új (1928) → Rejz.

szókat elemzett mű. Derűs s' mély,
fejfehérített, éreztetett, amellett formadalmi
alkotás. Múltán híres a Kapirgató c.

festménye is.

A felszabadulás után hosszú elhull
gúttól s' hiúságtól, hamar meghalt.

Róma Gyula: Nyolcvan éve született Bereiny
Róbert 9

NÉPSZABADSÁG, 1967. márc. 18.

Bereány Róbert

A képzőművészet Mj. Társaság
váltakorú tagjaként Tagja lettem

Nevelési lapja 1938 VI. 8

Borisy Robert

Kerepela kut' k'ia li' t' s' e' a
Newre t' Sralou bar

Newre t' Ciproq 1938 x. 30

Boston kagos mobväs.

Ermeckel norepela münarua
teu tönslo-töu /eulitöe/

Newre to Cyväg 1938 ii 6

Barány Róbert

A II. nemzeti képzőművészeti kiállításán a Műcsarnokban vaskna szerepelt.

PN. 934.IV.29.

Bereiny Róbert

Levelem az akadémiai kiállításra a
Fränköl Szolovay

Pest. Napló 1936 IX. 16

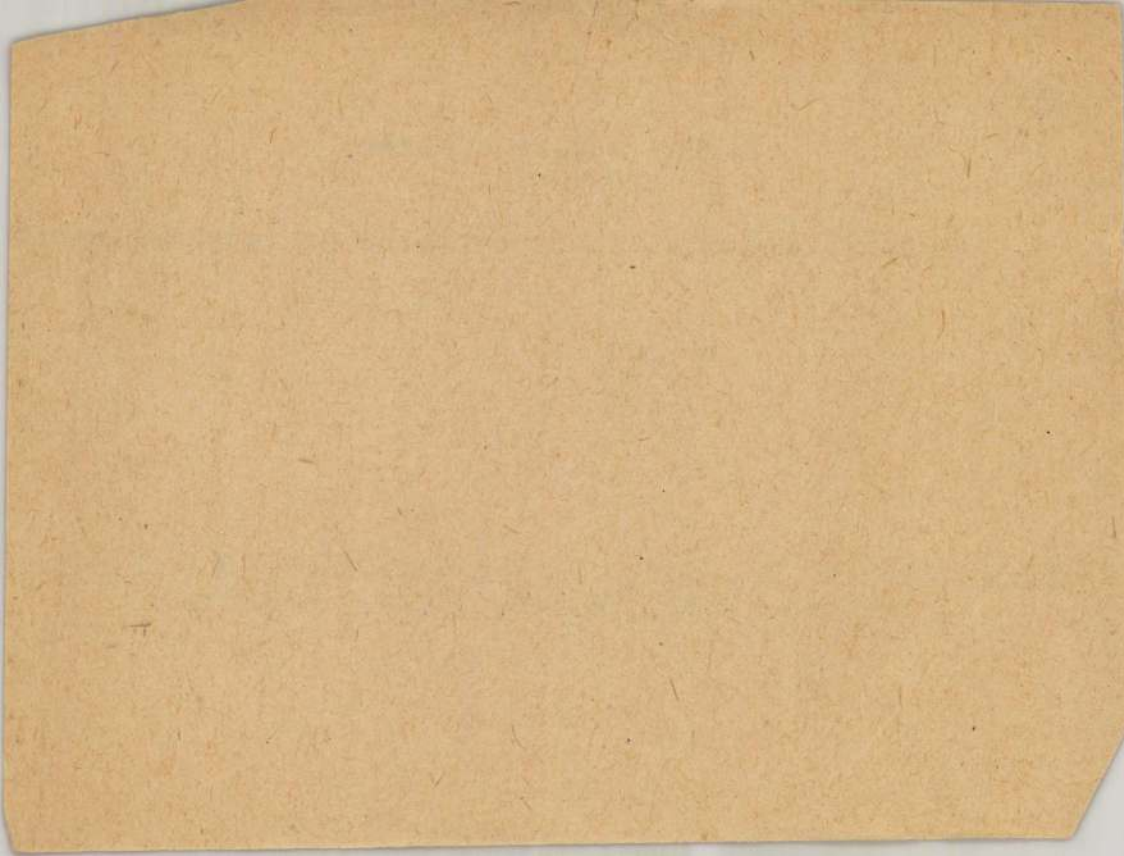
MDR

Berény Róbert, festő.
1887

nemrég fejlődött természetesebbé Expresszionizmusá
ból.

Kende Béla: A Föv.Képtár új szerzeményeinek kiáll. -a.
Művészet, 1939. IV.évf. 27.sz. 69-70.l.

Beving Robert
festő

M.D.K.

"Fegyverbe, Fegyverbe"
(repro)

A műlapon

fényképezve, 1959. március 5-én, 12 óra

Berény Róbert, festőm.

lilás reminiscenciájú női arcképe nagy me-
legséget és lélekfeltárást áraszt.

Reményi

Dénes Tiber: Műcsarnok. Kiállítás. VII-IX.
Képzőművészet. 1934. 116. old.

Fénykép

Szagar Falo: 903/1

Regedünie

Perény Róbert: "Olvasó könyv"

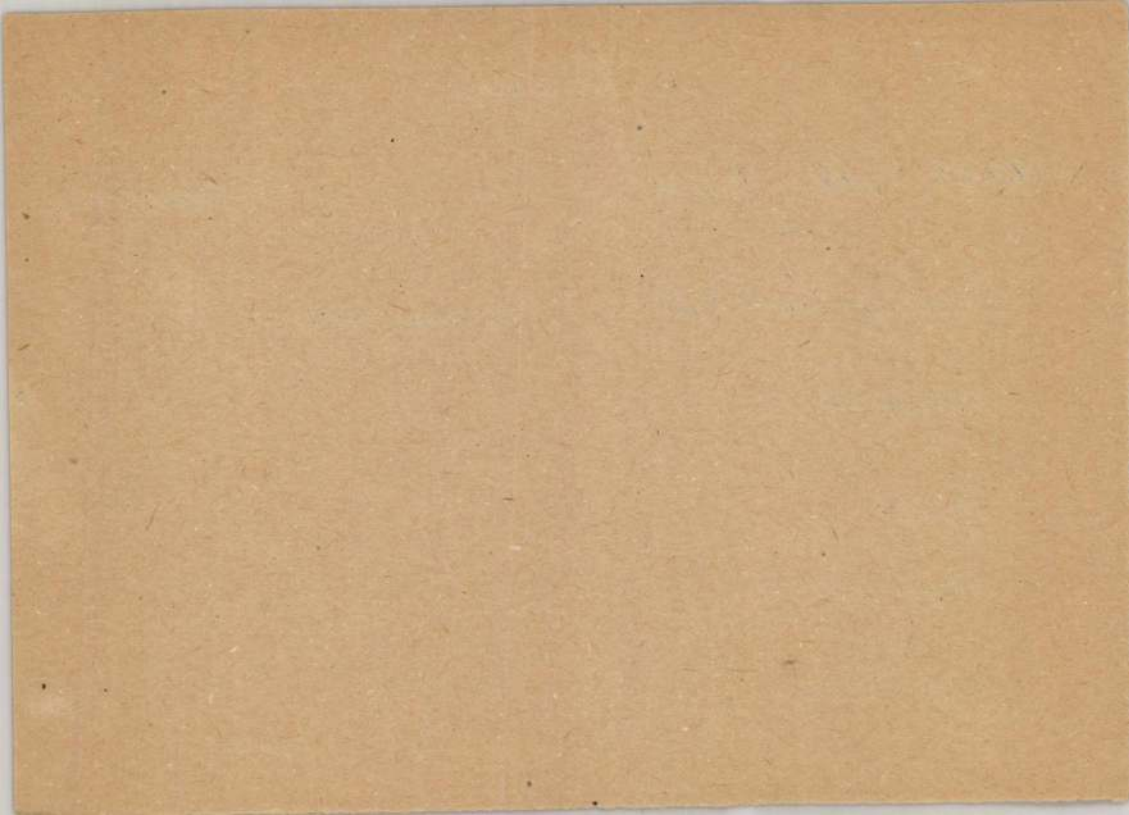
Felvény

Bass

1946. VII. 27.

Usg. van

Fénykép

Magyar Föld: 903/3

Kegedűncé

Fény Róbert: (Gendület)

Fény

Bass

1946. VII. 27.

Keg. van

Fénykép

Magyar Föld: 903/2

Kegedusié

Berény Róbert: ("Loraszék")

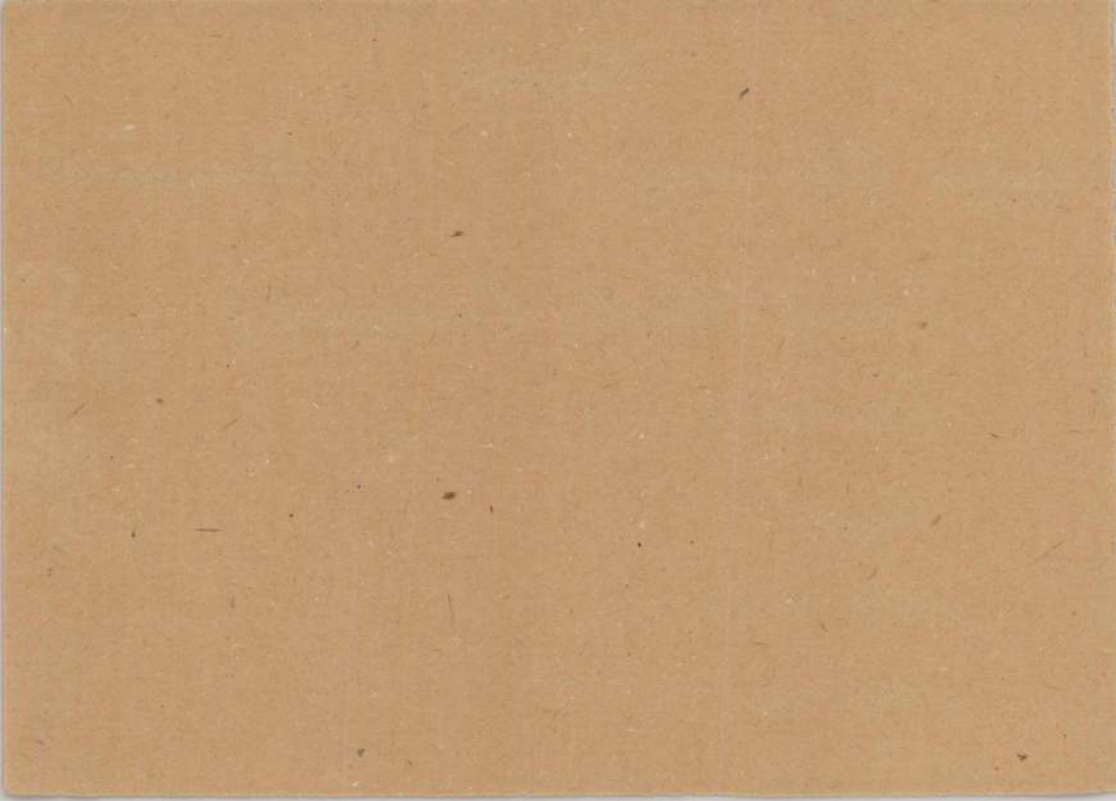
Festmény

Bass

1946. VII. 27.

Keg. van

Berény Róbert festő

M.D.K.

A Tanácsköztársaság leverése után külföldre
menekült.

Kempis Antal: A képzőművészetek története 747.l.

A Kultura Világa Bp. 1963.

A. J. ... ..

...

...

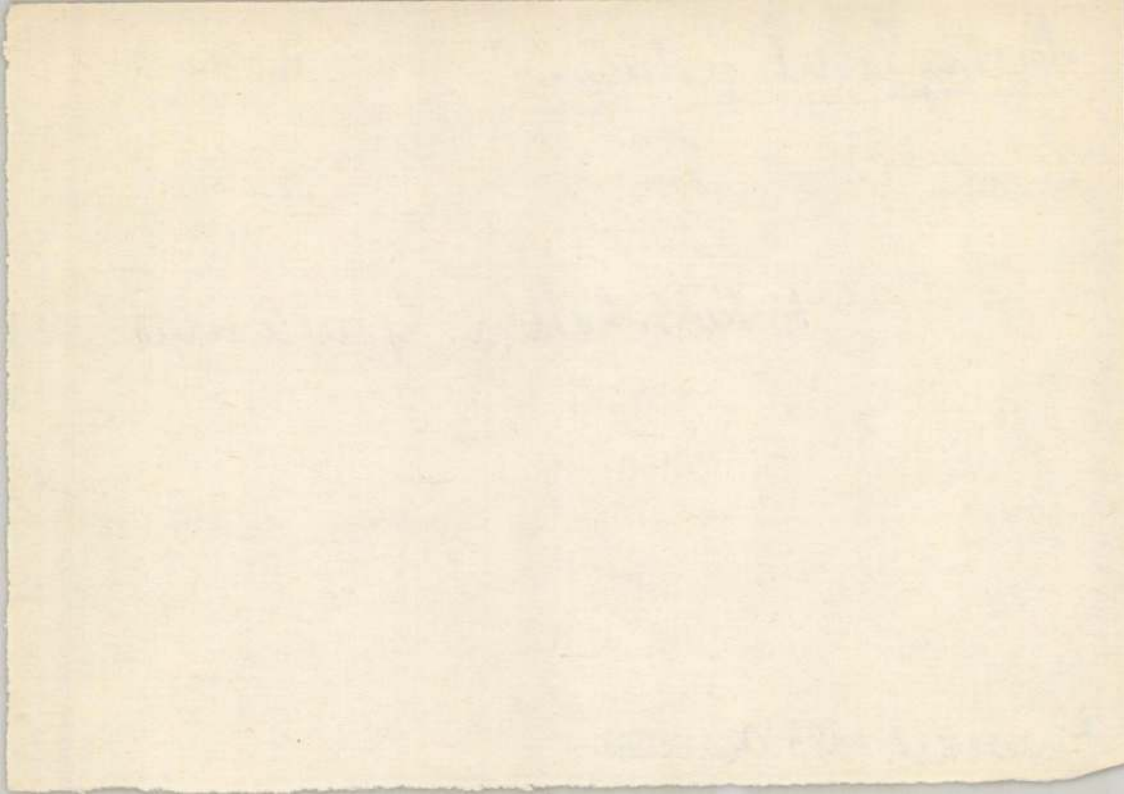
...

Berényi Robert festőművész

sz. Kőrösi Katalin: új méretemények

Külváros, 1983. március

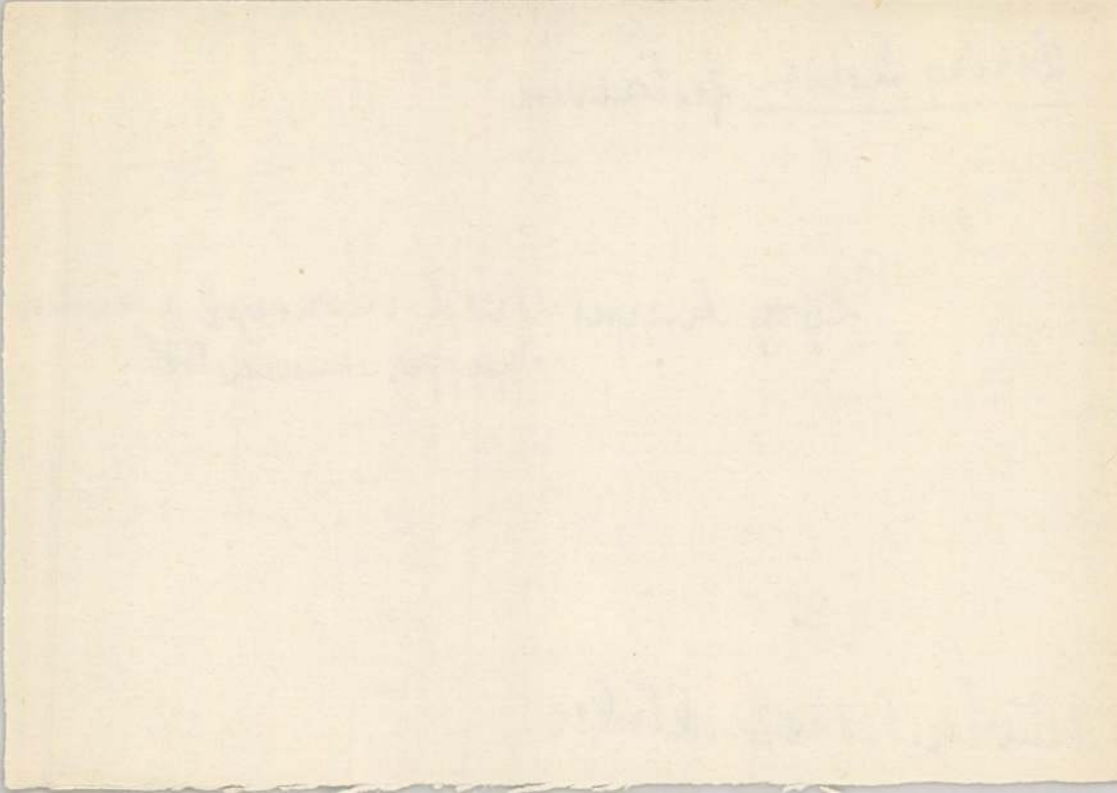

Berény Lóbert festőművésze

Egry Margit: Svéd vélemények a modern
magyar művészetről

Művészet, 1982. október

Bering Robert

Einleitung Fisi Huber Strauss

Mapa

Newst

1984. 11. 23.

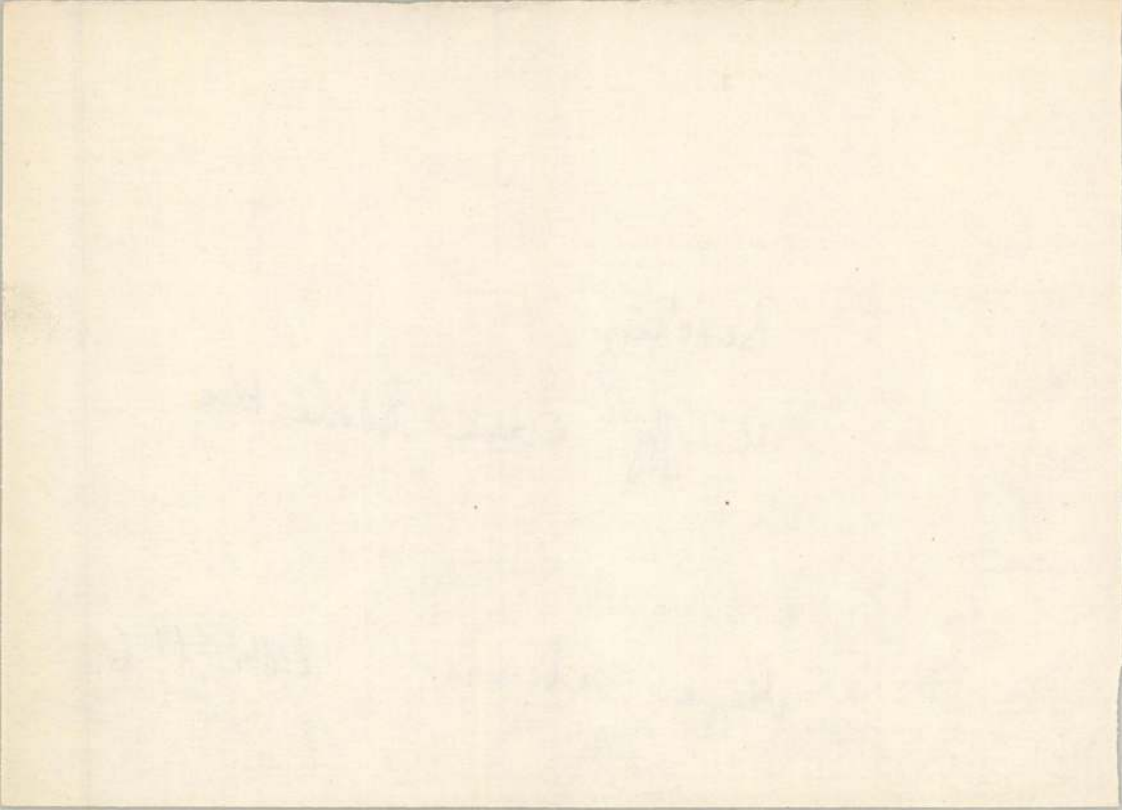

Berkeley

Merrill Edouard Riialitka

Meyer Newark 1984. III. 6.

Berling: Robert
Orban: Doss' Giallitana

Magyar Nemzet . 1984 . VII . 6 .

Bereény Róbert, író

Magyar képzőművészeti kiállítások az USA-ban

A New York-i Matignon Galériában csütörtökön Allegro Barbaro — Bartók Béla és a kelet-európai avantgarde címmel képzőművészeti kiállítás nyílt meg: olyan műveket mutat be, amelyeket a magyar zeneszerző és munkássága ihletett meg. Az amerikai magángyűjtemények anyagából válogatott kiállításon többek között Bereény Róbert, Bortnyik Sándor, Domján József, Kádár Béla, Kassák Lajos, Moholy-Nagy László, Ivan Mestrovic, Wladyslaw Strzeminski, Victor Vasarely műveit láthatja a közönség.

Ugyancsak az Egyesült Államokban, a bostoni Northeastern University képtárában Serényi Péter rendezésében Magyar képzőművészet: 1920—1960 címmel nyílt meg kiállítás. Ezen a bemutatón többek között Kádár Béla, Korniss Dezső, Scheiber Hugó, Vajda Lajos alkotásai szerepelnek. A Boston Globe című napilap kritikusa nagy elismeréssel nyilatkozik a kiállításról, és sajnálattal állapítja meg, hogy az Egyesült Államokban meglehetősen kevés magyar művészeti bemutatót láthatott csak a közönség. (MTI)

8
- Magyar képzőművészeti kiállítások az USA-ban

Népszabadság 1981. okt. 31.

Beverly Robert, Kossuth-díjas festő és grafikusművész
Márcsi István 1945 után bekerült a Képzőművészeti
Főiskola-ra Bernáth Aurél növendéke lett,
akkor a Főiskolán Székely István, Kmetty János,
Beverly Robert tanított. Az "Itt" kiadványban
volt, ma látjuk csak, hogy tulajdonképpen
milyen kitűnő érdeklődtek ott - mondják
Márcsi István.

Márcsi István.

1981. VIII. 30. 21.40 (Kiss P. né)

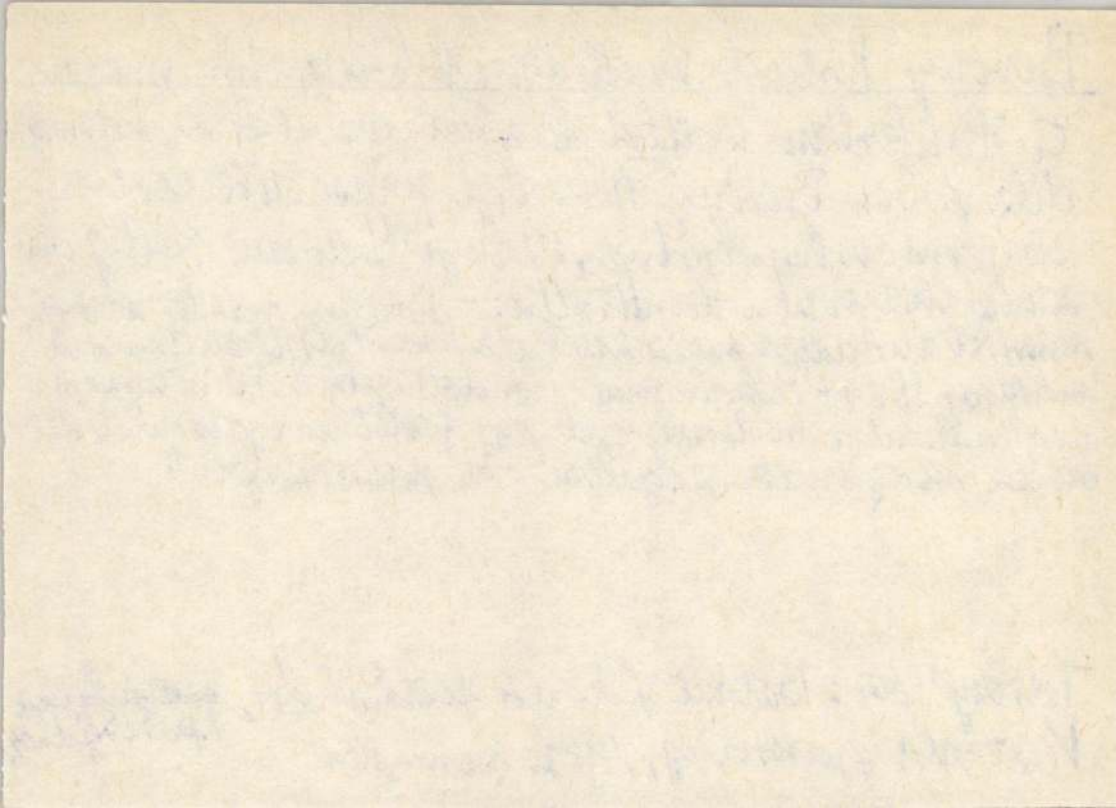

Faint, illegible handwriting on aged paper, possibly bleed-through from the reverse side. The text is mostly obscured by the texture and color of the paper.

Berényi Róbert, Vasúthi-díjaz festő- és grafikusművész
a Faiskolában Batári Lászlót az első és harmadik,
és a második Berényi Róbert, a második és harmadik
Damasovszky Endre, Szónyi Ystván pedig az
utolsó két évben tanították. — Berényi mester emlékei
művészi tekintetűek ma is hat Batáriára. Felajánlottam
néhányat, amit egy alkalommal mondott neki: „Nem tudom
megtanítani a mesterségre, de egy festőt magatartást és
technikát magának sugallni: az emlékséget.”

Torony Péter: Batári László festőművész ~~portréjához~~
Kelet-Magyarországról, 1982. jan. 16. ~~portréjához~~

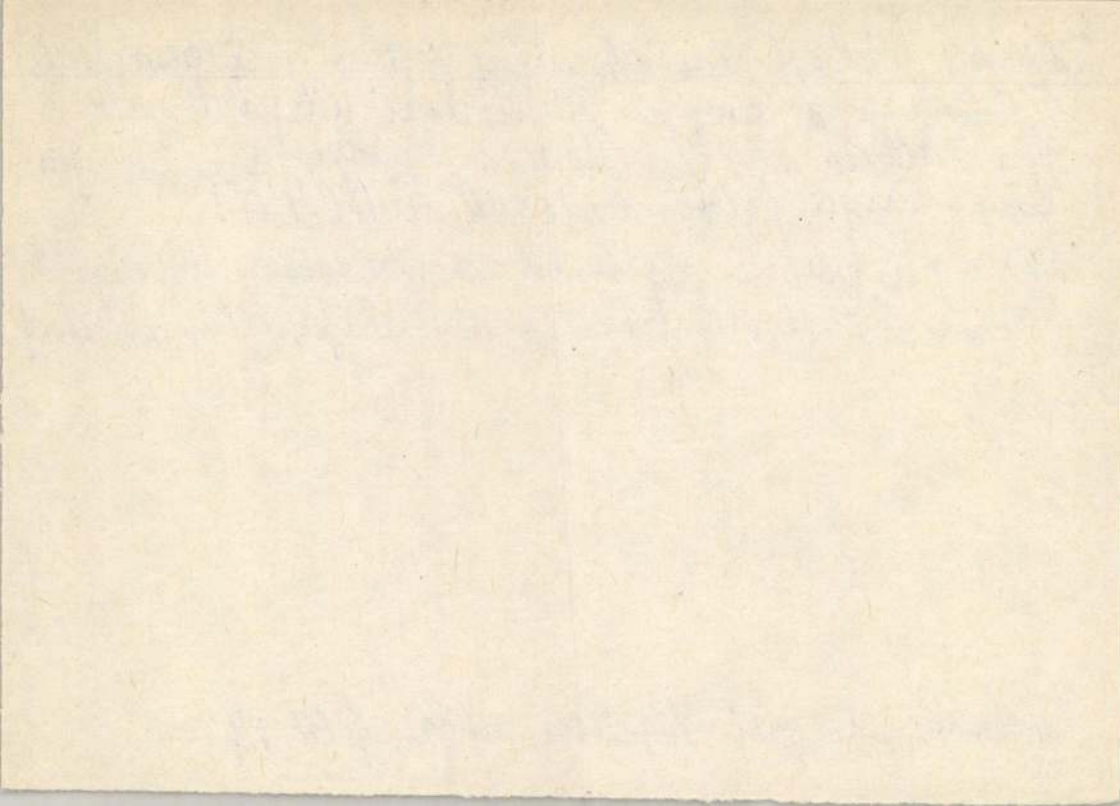

Bereiny Róbert, Kassuth-díjas festő- és grafikusművész
Szabolcson, a Magyar Művelődési Központ galériáján
látható a pécsi Modern Magyar Képtár gra-
fikai anyagából rendezett kiállítás.

Bereiny Róbert a Nyolcak menedélyes világát
hazra közel megkeretes női aktjával. (születés)

Szabolc Megyei Néplap, 1982. febr. 24,

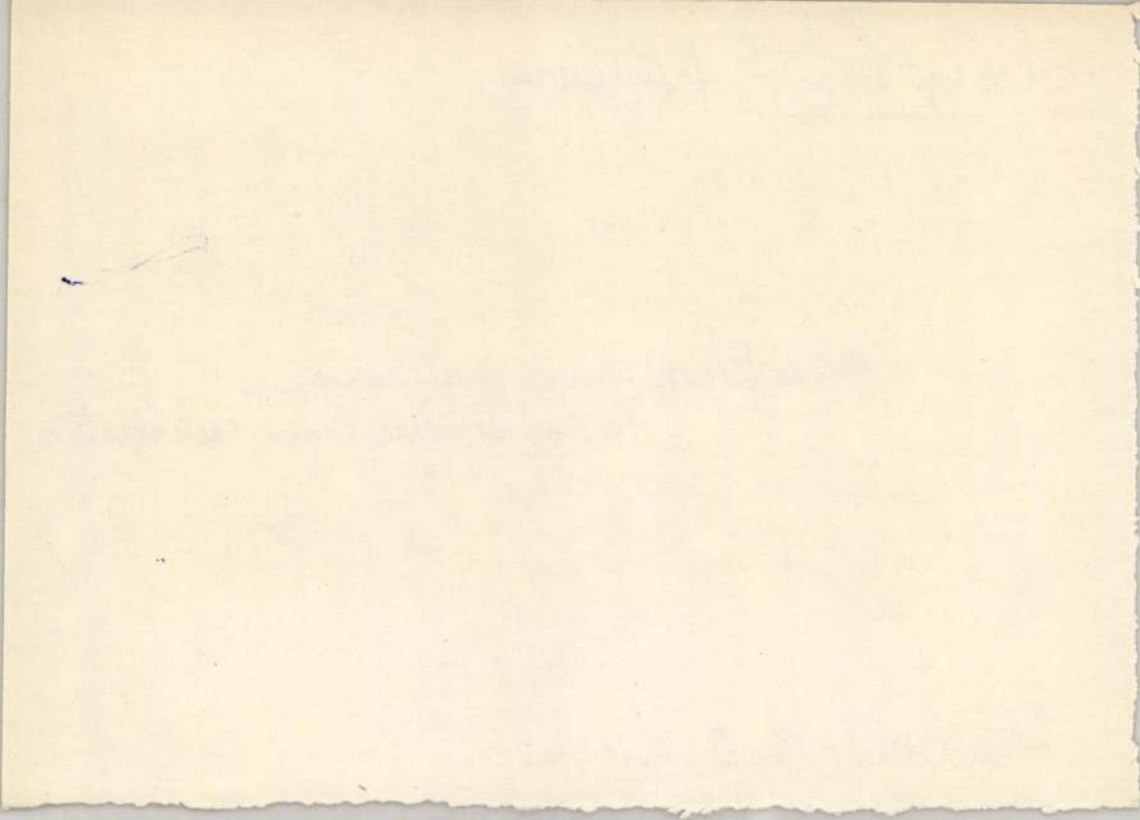

Burina Lobard festinosa

Koposi Risa. Lirai naturalis
+ addi Forsker Dins eximiallita

Muvassal, 1983. december

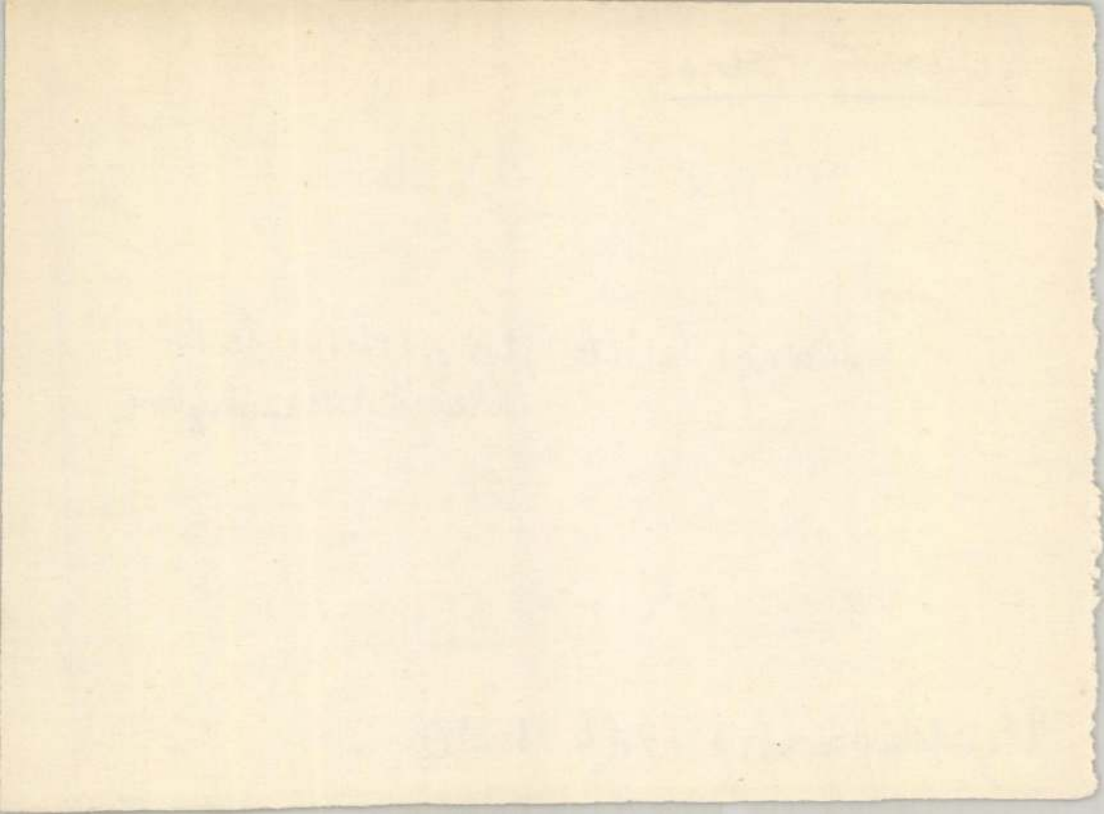

Berény Róbert

Hívógi Sárkötő: Egy proletár festő a
Tanácsköztársaságban

Népszabadság, 1984. IV. 30

Bereny Róbert, festő

x: Réti János

Vadász J.: Terevényből kőndörig

13.

Élet és Irodalom ¹⁹⁸³ 1983. nov. 11. XXV/45

Bereiny Róbert

Bereinynek 1918 táján hep-
szőművészeti szabadiskol-
ója volt a Városmajor ut-
cai lakásán.

Szűj Béla: A műtárgy meghatározás...
Művészet, 1981, június - 8. lap.

Bereiny Robert

A művész 1918-ban festette
Varró István arcképét, a
művész Egyesület Államok-
bá került.

Szij Béla: A műtárgy meghatározása...
Művészeti, 1981. június - 8. lapsz.

Bereinyi Róbert

A sombathelyi Fortadalmi
Múzeumban állandó kiállítá-
sáron korabeli plakát látható
a művés „Fegyverbe” című plaká-
tja.

Csak Isófia: Az első szabad művészt.
Művészet, 1981. május - 12. lap.

Bereiny Robert

Méltóság.

Létszámlajós. Teknőszármazásról.
Művészet, 1931. május - 28. lap.

1) Földrajz
Borény Róbert, festő-és grafikusművész.

Tisztelet Borény Róbertnek. Megte-
kinthető oktat. 10-ig. (C. épület földrajz).

Ydöszaki Kiállítások.

a Magyar Nemzeti Galéria programja,
1978. október.

Berény Róbert fotó- és grafikusművész
Kiadás kiállítások

Tisztelet Berény Róbertnek, (szület. nov. 1911)
C. ép. f. sz.

Kiadás kiállítások
a Magyar Nemzeti Galéria programja
1978. November.

Berény Róbert, grafikus

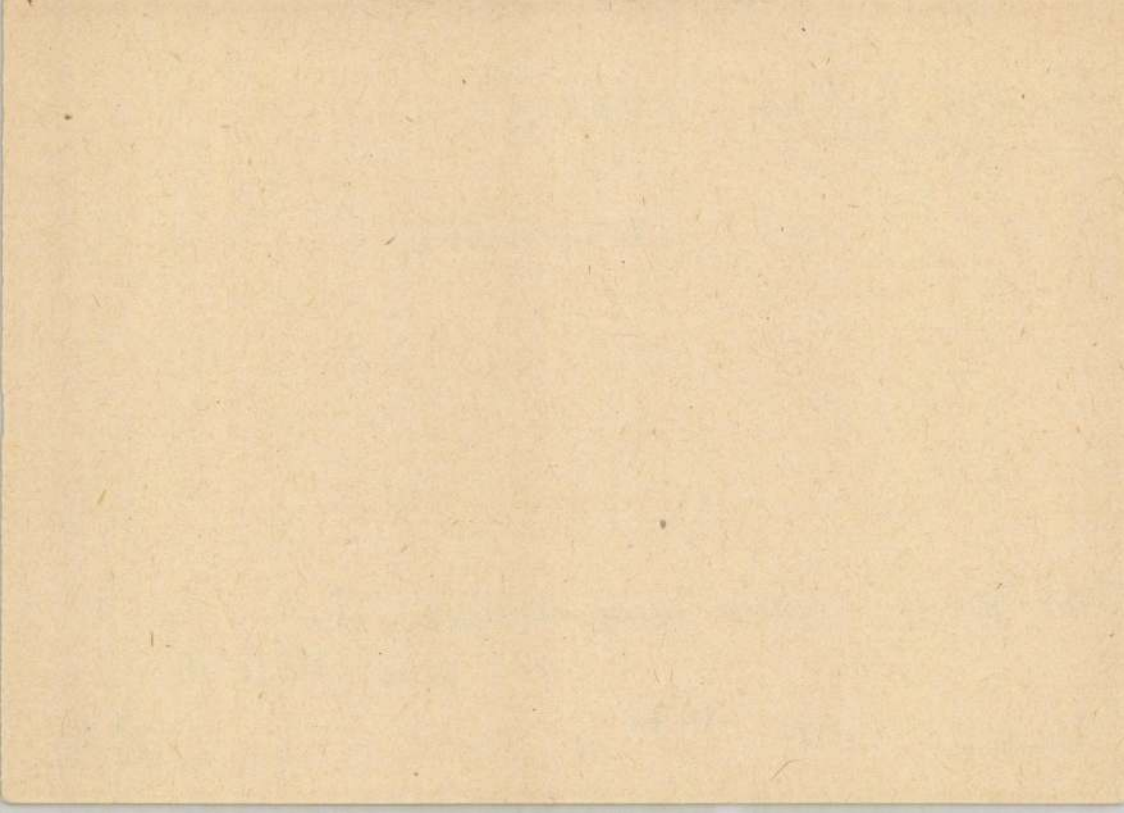
megemléke

Taxi József : Balint György elkeletti irás a 9.
József Attilaól

Knihka, Bp. 1978. júl.

78/7.

Bereiny Robert, festő

L. Derkovits gyűjteménye

Körner Ede: Derkovits magyarsága. --

21.

Kritika, Bp. 1978. évr.

78/4.

Bereiny Robert, festő

L: Csorba Géza

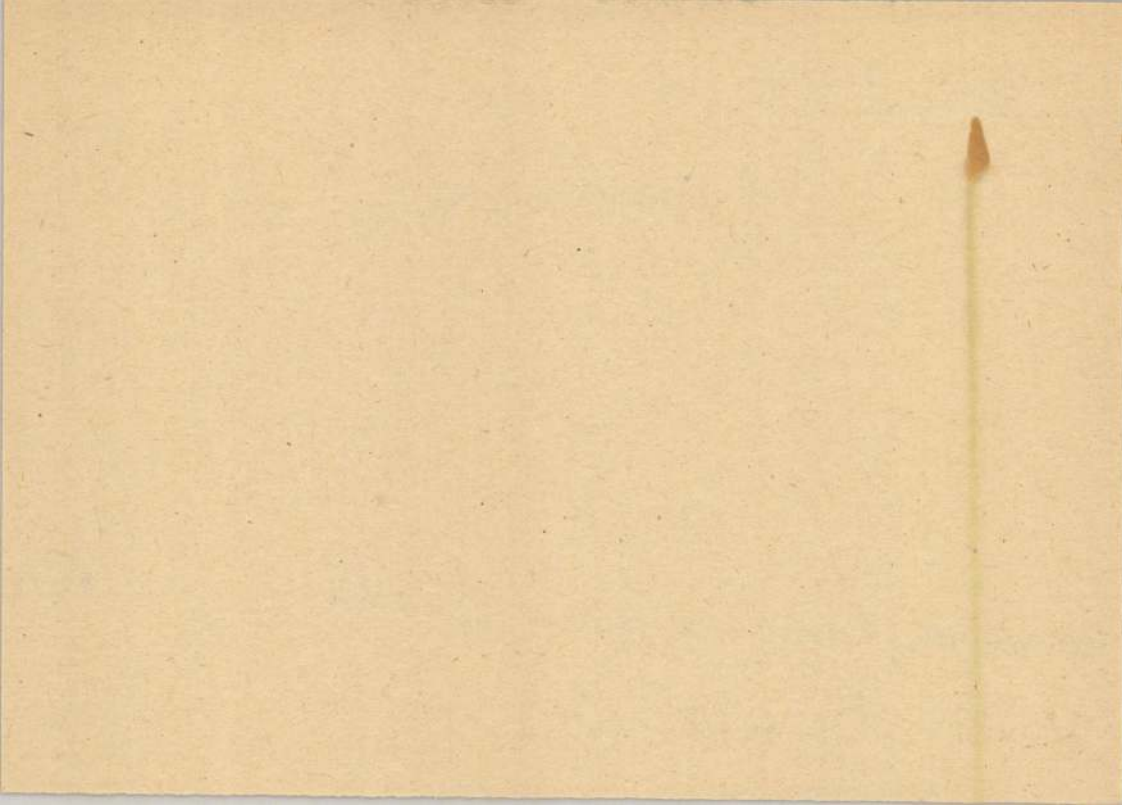
Kovácsosky Márk: Vallomások en költőre

23-24

Kritika, Bp. 1977. nov

77/11.

Bereiny Róbert, grafikus

L: Nagy Sándor

Vadásbírság: Az Ady-könyvek nyolcvan éve.

22.

Kritika, Bp. 1977. nov.

77/11.

Berény Róbert

2) Falgyatás.

TIT tárlatvezetés

1978. okt. 22. - én, Berény Róbert művésze,
történelmi festészet. Vezető: Trerlinger
Ógnes.

Rendkívényprosalok

a Magyar Nemzeti Galéria programja,
1978. október

Benedek Róbert, Kossuth- és Munkácsy-díjas
festő- és grafikusművész

A „Géghordás” és a hangulteremtésben is
szépséges „Gellőcs” nőalakotja, (mellát) a
kéményesü emigrációból hazatérve a Város-
majort u. 36. sz. házában lakott.

Kovácsné dr. Gábor Magda: Városmajor utca.
Budapest, 1949. 2.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to include a name and a date.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to include a name and a date.

Berény Róbert, festő

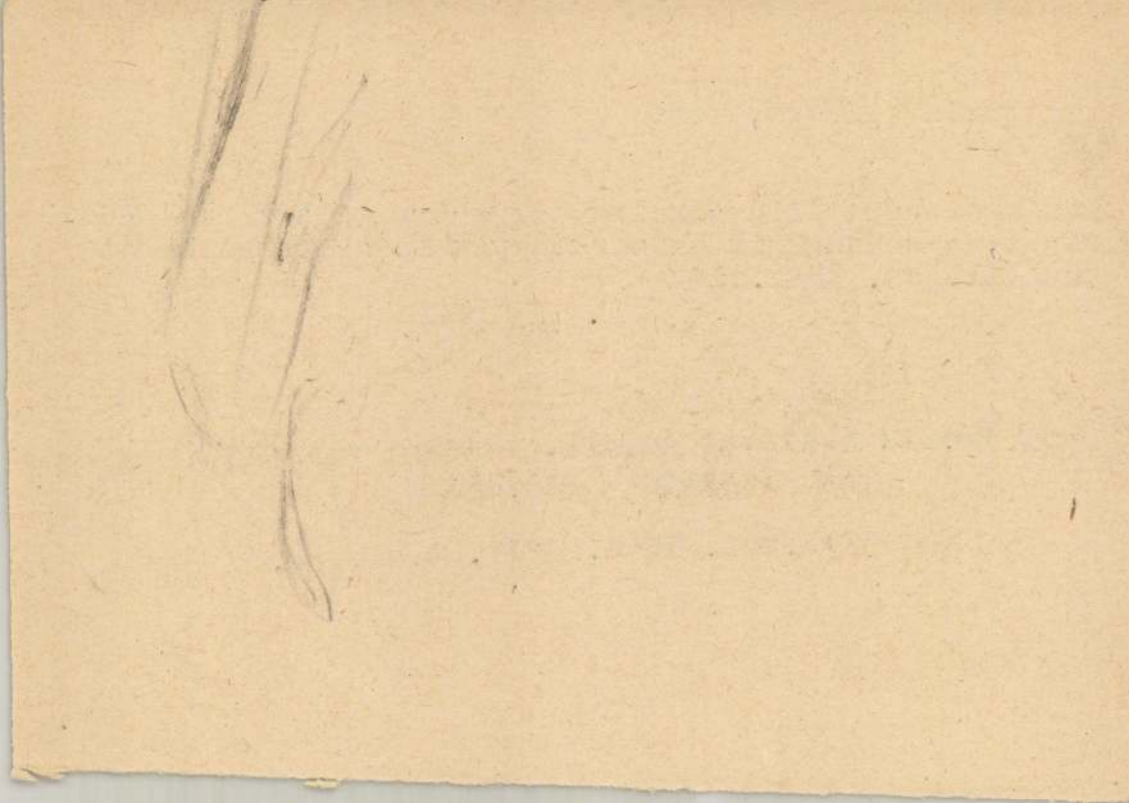
--

Berény Róbert illusztrálta az Őszövetségből az Őzön-
vizet, az a Hungaria amatorkönyvek sorozatában látott
napvilágot. 342.old

Szűj Rózsa: Beliczay Angéla, Örökélet beszéde, c könyvé-
nek bírálata 342.old

Műv-Tört.Ért. 1974. XIII. 4.sz. Bp.

Berény Róbert, festő

--

A ma Amerikában lévő, közismert Bartók portré 1913-ban készült, s ez évben került először közönség elé a Művészhez kiállításán. 328. old

Horváth Béla: Bartók és a N volcok 328. old

Horváth Béla: Bartók és a N volcok 328. old
Horváth Béla: Bartók és a N volcok 328. old

Műv. Tört. Ért. 1914. XIII. 4. sz. Sp.
Műv. Tört. Ért. 1914. XIII. 4. sz. Sp.

Berény Róbert, festő

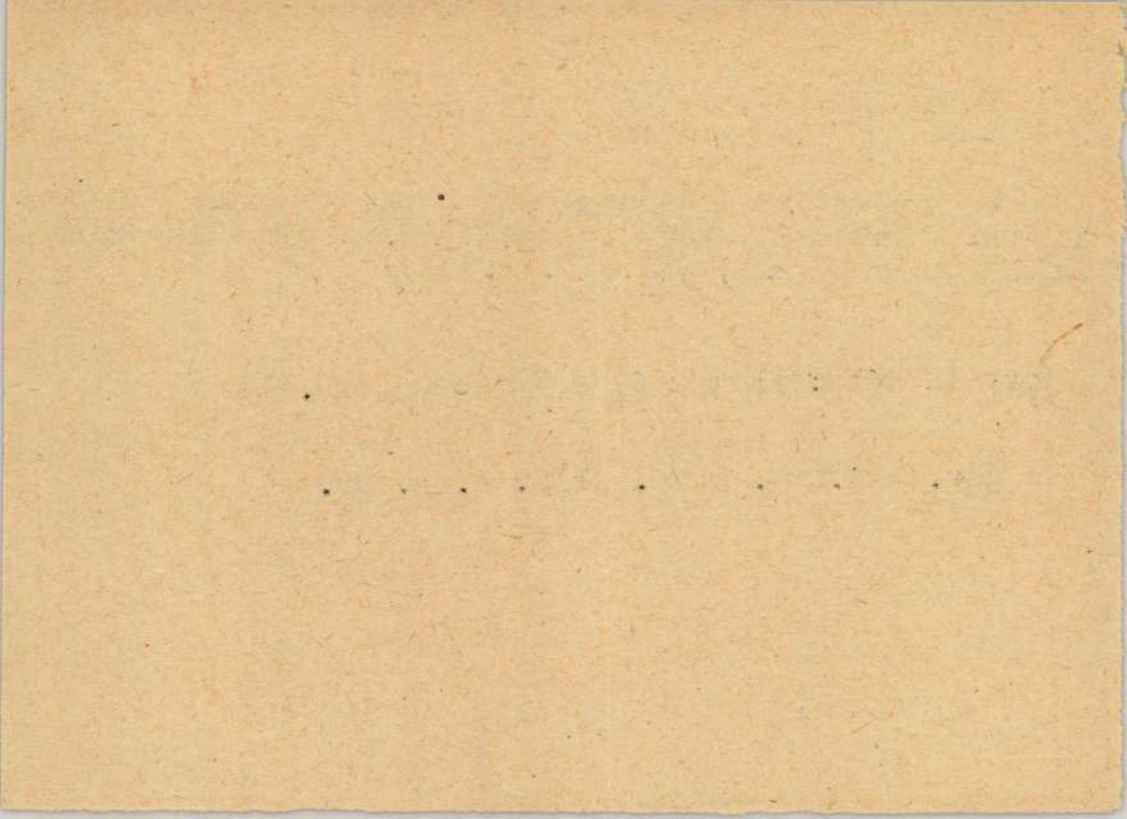

Berény Róbertnek vonósnégyesét 1922-ben adtak elő Berlinben a November Gruppe zeneestjén. Bartók elismerően nyilatkozott róla, 331.old. 9.jegyz

Horváth Béla: Bartók és a N olcok 328.old

Miv.Tört.Ert. 1974. XIII. 4.sz. Bp.

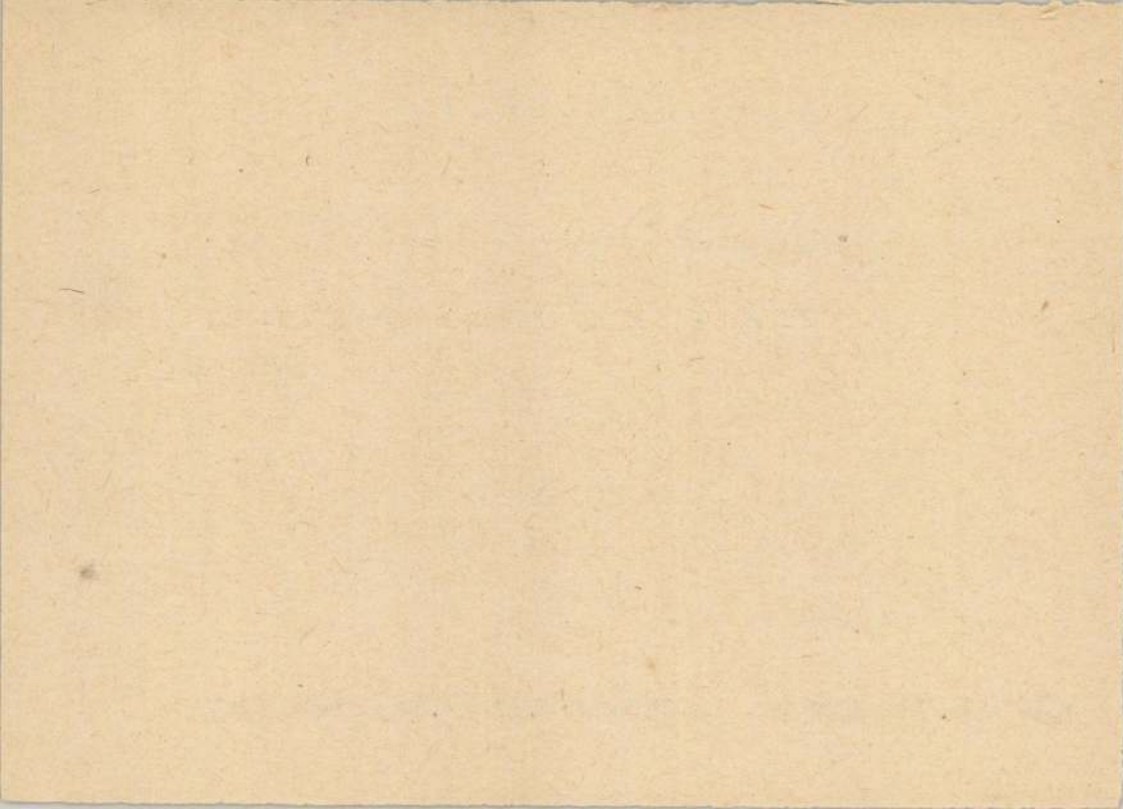
Berény Robert (1887-1953)

"Kerhészlet" o. v. 64x49 cm

S. l. b. : Berény

székhelyi in 18000 ft.

Berény Róbert, festő

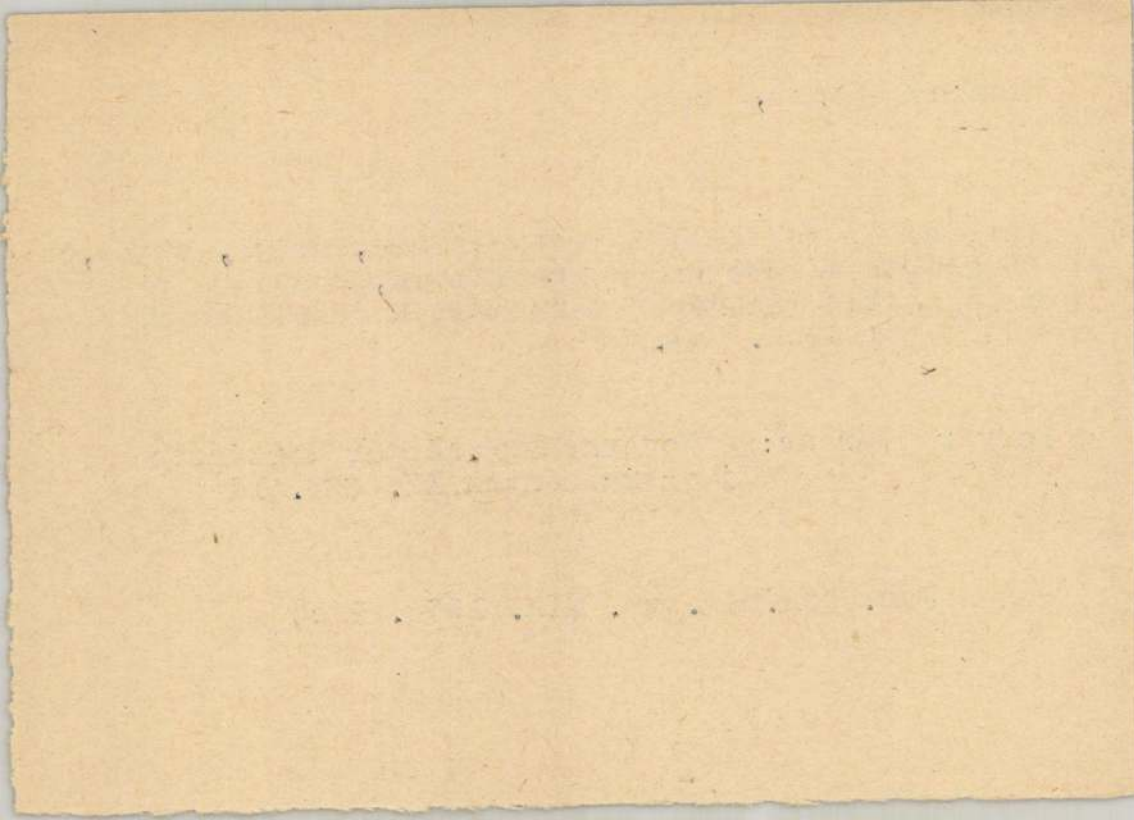

...hogy a forradalmi művészek Uitz, Berény, Kmetty, Ne-
mes Lampérth elsősorban a grafikában, az utca művészeté-
ben, a plakát műfajában teremtettek elsődlegesen mar-
cadót 1919-ben. 325. old

Romváry Ferenc: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények IV. 333. old

A Jan. Pann. Műz. Évk. XIX. 1974. Pécs

Berény Róbert, festő

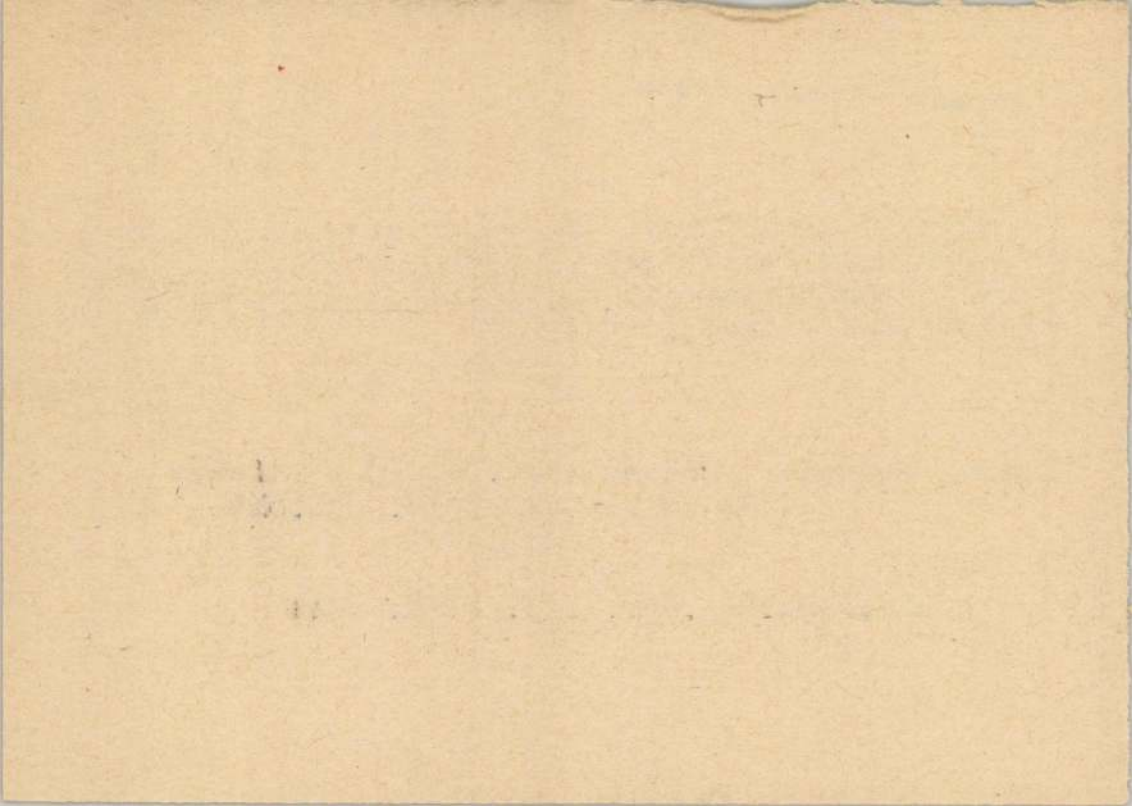

A Magyar Zeneművészek Szövetsége 1974-ben átadta a
Képtárnak: Egry József: "Fak", Csák István "Tajkép", Berény
Róbert "Szentendrei utca" c. festményeit és Vedres Mária:
"Piúakt", című bronzot. 335. old

Romváry Ferenc: A Modern Magyar Képtár története
Új szerzemények IV. 333. old

A Jan. Karm. Műz. Évk. XIX. 1974. Pécs

Berény Róbert, festő

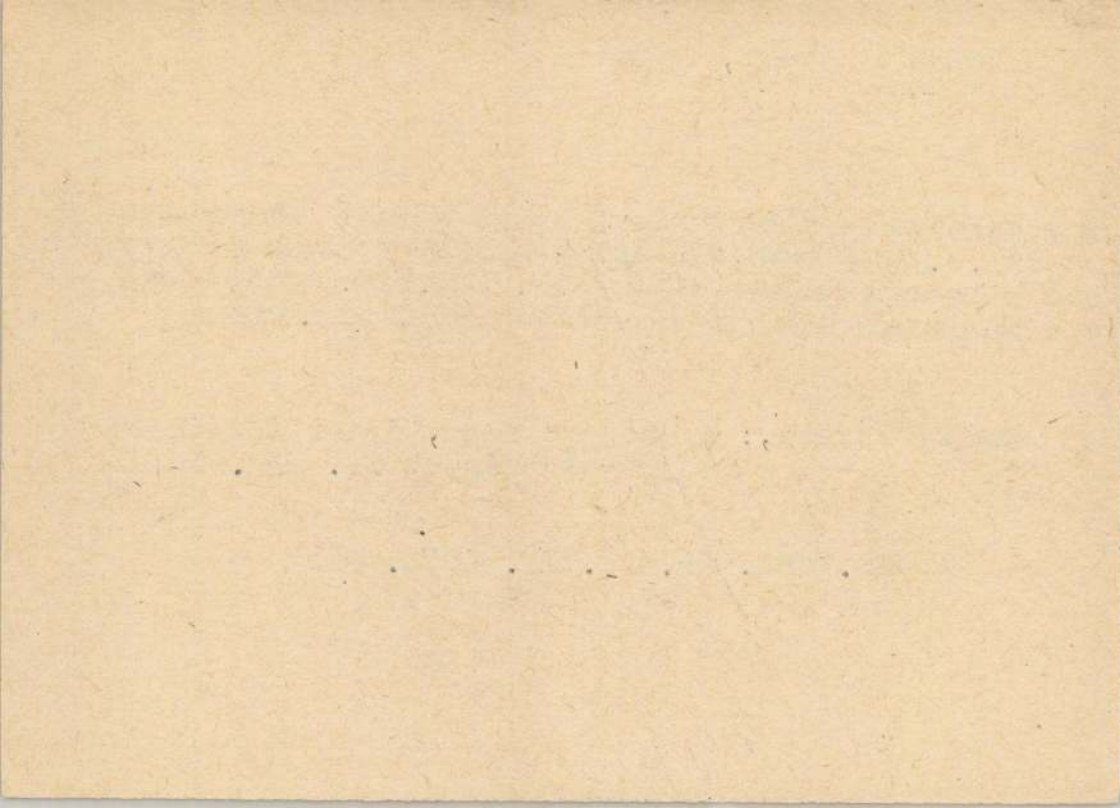

BAV aukción sikerült Kippel Kónai József "Mozgástanulmányok" c. tusrájzat, Berkovits-Berény grafikát megvásárolnia a Modern Magyar Képtárnak. 334. oldz utóbbiakat pécsi magántulajdonból vásárolták meg. 16. jegyz

Romváry Ferenc, : A Maodern Magy, Péptár története
Uj szerzemények IV. 333. old

A Jan. Pann. Múz. Évk. XIX. 6974. Pécs

Berény Róbert, festő

--

Bartók lehet, hogy már 1905-ben találkozott a Nyolcak csoportjának egyik vagy másik tagjával, ugyanis négyen tartózkodtak ekkor Prizsban, köztük Berény Róbert és Czigány Dezső, akik nagy zenerajongók is voltak.
328. old

Horváth Béla: Bartók és a Nyolcak 328. old

Mlv. Tört. Ért. 1974. XIII. 4. sz. Bp

Berényi Róbert

Berniath és Berény tanítóaija a
festőházas pár Barsomyi Orany és
Veszési Sándor.

Szekely Landrias. Barsomyi Orany...
Fekete 1944. September 24 - 3. lap.

Berény Róbert, festő

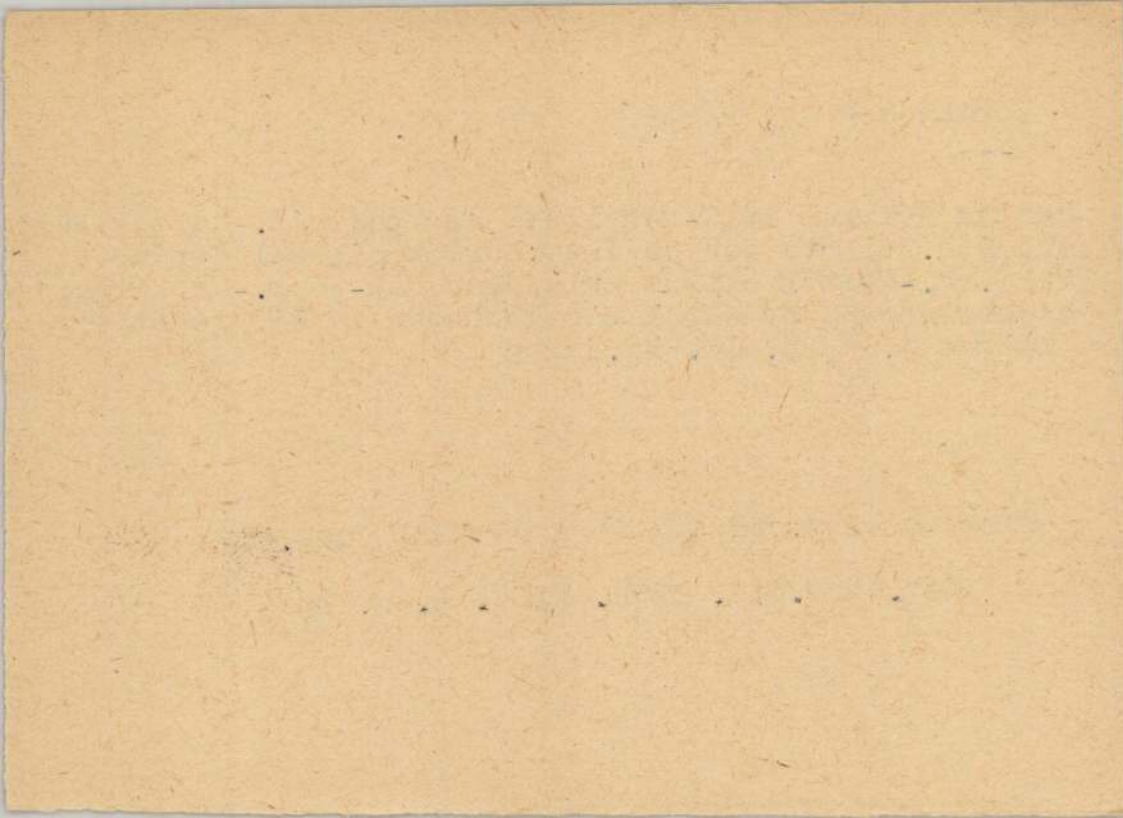

Bartók Béláról 1913-készített egy portrét.-Bartók Béla arcpépe. Jeleve jobbra fent: Bartók Béláról Berény . 1913. iv.-Bartók chivum tulajdona New-York.-Nem kizart azonban, hogy Bartókról már korábban is készített tanulmányt. 323.old. 17.jegyz

Horváth Béla: Bartók és a Nyolcak 328.old

Műv.Tört.Ért. 1974. XIII. 4.sz. Bp

Bereiny. Róbert, festő

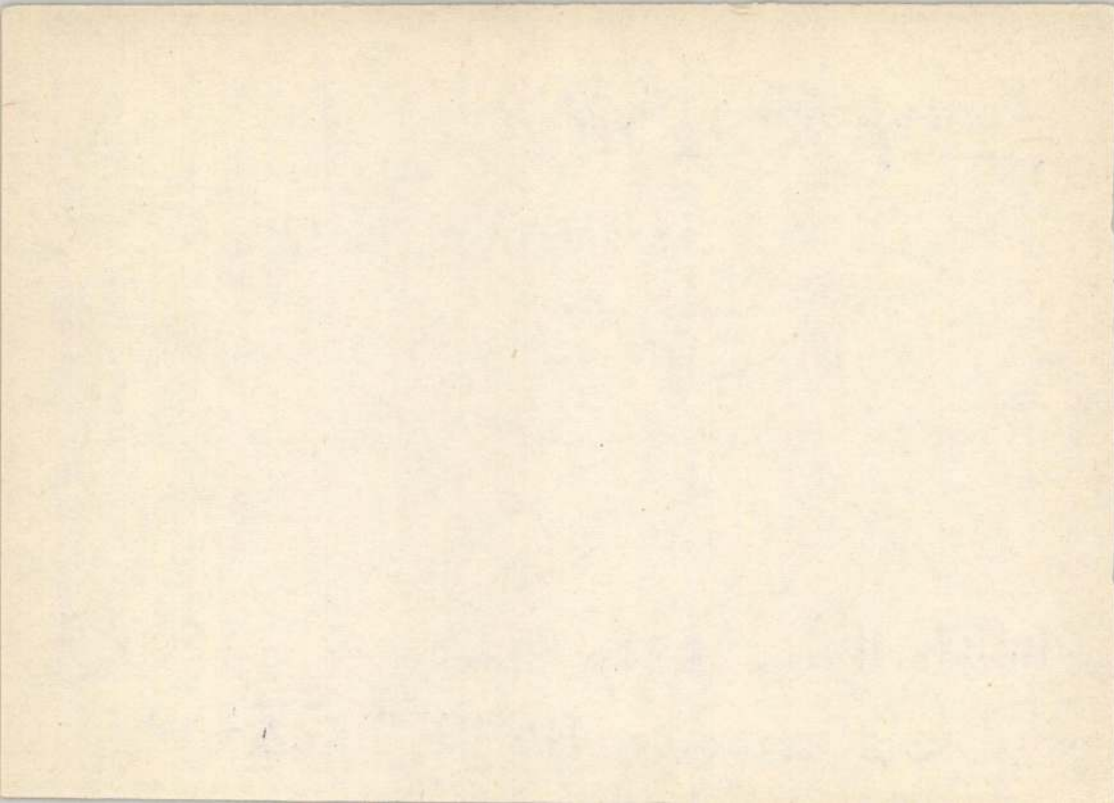
L. Márta Yshon

-: Hétközi kimehik Márta Yshon

7.

Népszabadság, Br. 1978. február. 10

Bereiny Róbert

1948-ban Bereiny Róbert mondta:
„A faliképek mindig nagy kivá-
tása, ha arra való helyre, arra-
való megfizetés, arra való te-
hetség csinalja.

Berczeli A. király: Abackovák képmosól.
Művészet, 1977. december - 25. lap.

Borény Robert

A Templarköztársasággal fellendülő politikai
plakátművészetek alapján mesterei voltak,
mint Uitz B., Rattayik S., Borény R.,
Pócs B. és mások,

Lattuk, hallottuk ..

1914. VIII. 21, 10.33 Pélofe

Berény Rábert

festő-grafikusművész

Expresszionista személynél, látotta ok 1919.
és magyarázatok köztársaság leírás alkoi-
táit; Berény Rábert plakátját, amit
Béla fordadalmi akciók késműlt képekben
it

Antoni Tivadar: Képzőművészetről képekben
és magyarázatban.
Képzőművészeti kiadvány, 1942. január, 15.

Bereny Róbert, grafikus

h: Pólya Tiber

- ... hához jár a gör

Esti Hírlap, Bp. 1977. okt. 31.

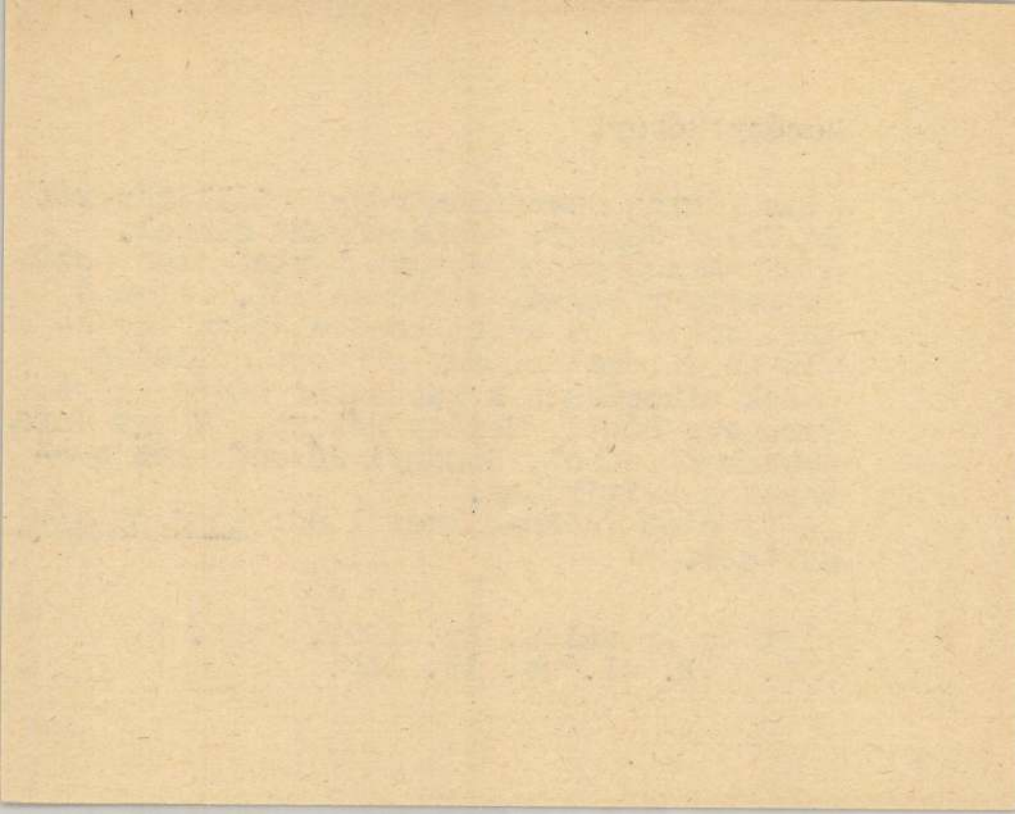

Berény Róbert

Kiss István szobrászművész kiállításáról
ir Vadas József: "Jelszobrok" címmel.
A Műcsarnokban rendezett tárlat ismertetése
mellett beszél alkotásairól, elemzi
művészetét és ezzel kapcsolatban megne-
vez és értékkel néhány művészt, illetve
azok alkotásait s hatásukat művészetére:
Ferenczy Béni, Berény Róbert, Varga Imre,
Schaár Erzsébet, Somogyi József neve sze-
repel a kritikában.
Fenti című Vadas-cikket lásd: Kiss István
nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. okt. 8.
XXI. évf. 41. sz. 13. lap.

Bereny Róbert, festő

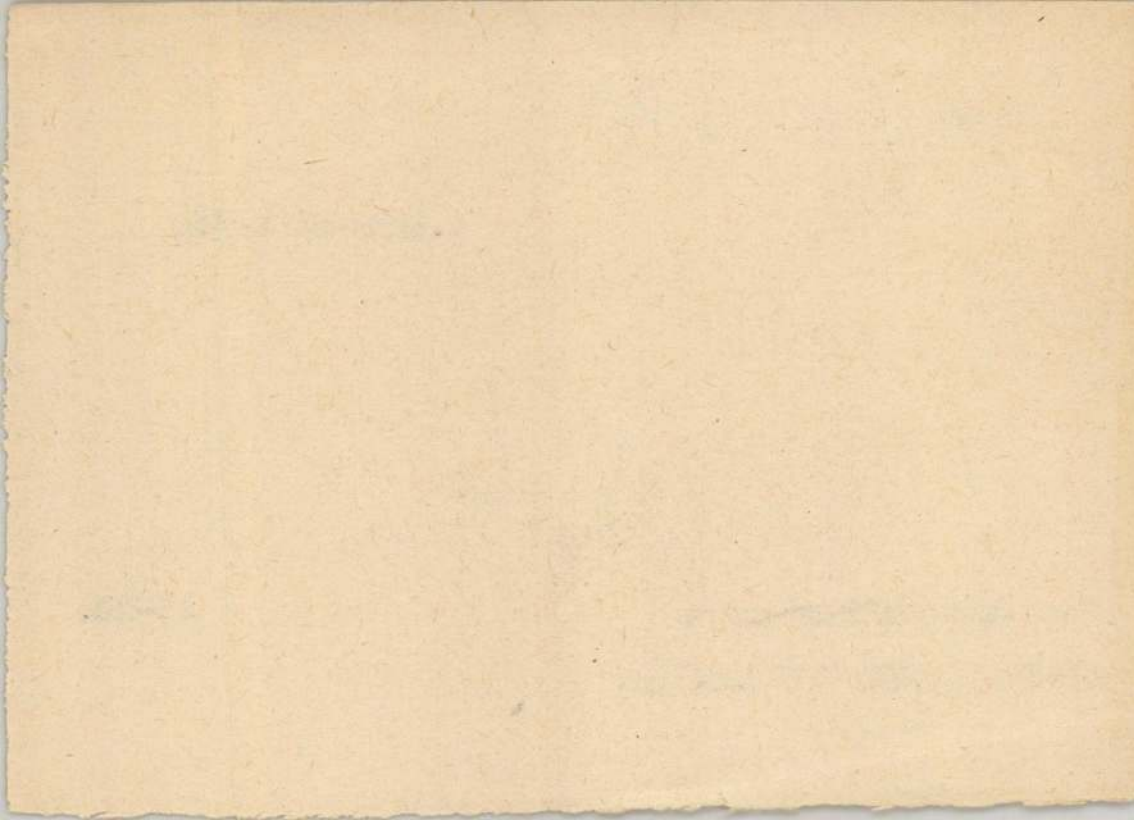
L.: Kassák Lajos

Vas István: Szentendre

15-23.

Látóhatár, BP; 1977. május

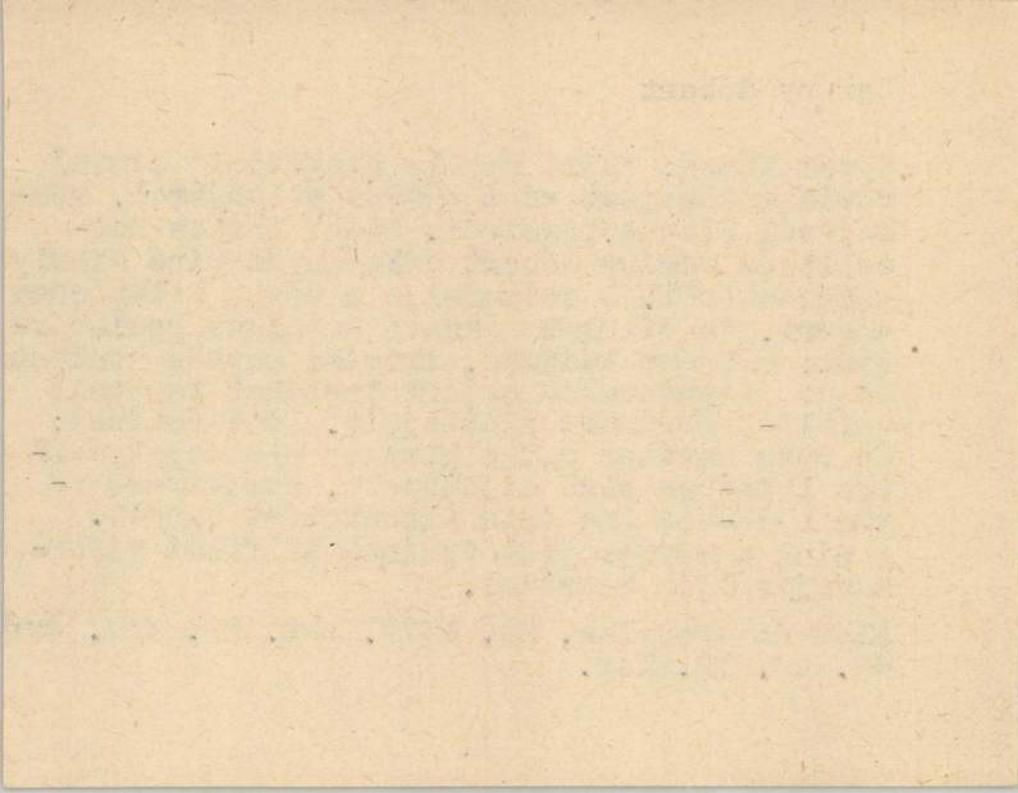

Berény Róbert

Köves Rózsa: "Biró Mihály plakátjai" címmel rövid életrajzot ad a művész pályájáról, munkájáról kitüntetéseiről. Idézi Vértés Marcellt és Berény Róbert véleményét Biró Mihály művészetéről, s felsorolja a Vörös kalapácsos embert, "a világot megrázó hatalmas proletár-ököl; a trónt ledöntő, frigiai sapkás munkást és az ágyutorokba embertöltelékkel lapátoló Halál"-t ábrázoló plakátjait. Kitüntetései: 24 éves korában a "The Studio" plakátpályázatán 1910-ben első díjat nyert, hazatérése után 1947-ben Pro Arte kitüntetést kapott. A cikk a művész plakátjainak külföldi visszhangjáról is beszámol.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. okt. 29. XXI. évf. 44. sz. 12. lap.

Berényi Róbert, festő-grafikusművész
A Széchenyi Könyvtárban a könyvek mellett a képrajzművészeti értéket is jelentő grafikai plakátok is gyűjtöttek, a művek alkalmassággal is találhatók a gyűjteményben.

1975 éves a Széchenyi Könyvtár,
1977. IX. 2, 11.00 Koszták - Vité-

Bereiny Róbert, lektőr

L.: Thorma János

Leitler László: A műgyűjtő alkotása

907-909

Jelenbar, Pécs, 1977. okt.

XX/10.

Berény Róbert, képzőművész

Expresszionista nemedélyű műtette az 1919-es magyar Tanácsköztársaság harcok alkotta it: Berény Róbert plakátját, illetve Bida forradalmi technikával készült plakátait. (szelvény)

Antal Tivadar: Képzőművészeti képlek és
Nógrád, 1977. június 5. ^{szelvény}

Berény Robert

Expressionista művelés folytatása a 1919-es
magyar Táncköztársaság koreográfusait,
a művészi plakátját!

Antal Tivadar: Képzőművészeti képek és
szövegek.
Kálai Hirdetés, 1977. é. 3.

Berény Róbert

Bortnyik Sándor Györgyovich u.-i műhely-
be sok látogató jár fel, a grafikus tőle
a filmvadász Geresy György, a plakátraj-
zó Berény Róbert, akikkel jobban volt.

Rado György (Brasília): emlékezik Bortnyik
Sándorra.

Magyar Életrajz, 1977. júu. 4. 13. old.

Berény Róbert (1887-1953)

1

Budapestben, majd 1905-ben a Sultan Abdulmuidan
Parisban S. P. Laureus -vel folytatva a tanulmányait.
1910-ben a Nyolcad műveltségosztály osztályvezetője.
1919-ben a Magyar Tudományos Akadémia Műveltségi Bizottságának
tagja, ezután emigrációba kényszerült, s 1926-ig Bécsben
és Berlinben élt. 1947-től a G.-i Keptőműveltségi Főis-
kola tanára. 1950-ben Munkácsy-díjjal, 1951-ben Kossuth-
díjjal tüntetett.

A XX. y. magyar festészet a nyugati képtanban
-katalógus-

Berdung Robert

2

15. Ferengy-Bdri aredepe
o. v. 100 x 80 cm j. l. j. Berdun
lty. MK 72. 38.

A XX. magyar festőek a művelési képtanban
- Lakalópus -

Berény Robert

Sestonumén

Bemath avel tihanyban vudertt gajt-
menyes kiállításról Berény László Bemel:
Bemath avel festsáta, melyek aly magyarsági
adpata volt a művelor mellett Smirij, Kopr,
Berény, tudott sem iksolat, egyfajta avo-
páikent is magyar mod magatadítás forrnat
teremteti.

Lattuk, hallottuk a kiállításokban.

1994. jún. 24. Petőfi M. 38 / K. ind /

1840

1840

Bereiny Róbert

festőművész

nyilván, a Múzeumi Képtárban megmutatott
Bereiny Róbert magánrajzgyűjteményének kiállítá-
sára, melyen a művész műve is szerepel.

(is): Magánrajzgyűjtemény a kökönség előtt.
Dél-keleti Lapja, 1974. Jul. 23.

Berény Robert, festő & grafikus műve
az igyevényi képzőművészeti művészetek
világkénterében jelentős hatást gyakoroltak
a Képzőművészeti Főiskola tanító ker-
etében. (Berény, Bernáth, Farkas, Sándor)

Magyarországi Színház.

Budapest, 1944. aug. 4.

Bereiny Rabest,

Expresionista sanvedely fütötte az 1919-
es magyar Tanácsköztársaság kérésére alkották:
Bereiny Rabest plakátját Uőn Béla
fennadalmi hivatalból kérsélt munkárait.

Antoni Twaddar: Képművészet¹ kéiben és
szóvaliban.
Dundújuvárosi Hírlap, 1977. évi. 14.

Bereiny Róbert, költő.

L: Faragó Géza

(máltya.): Jelen magyar szívek

Esti Hírlap, Br. 1977 szept. 24.

120.

Berdy Robert

"Telincrade porslaret" o.v. 74x100 cm

S. l. b.: Berdy

UWallasi as: 20000 ft

BÁV 44.Képekci6 Budapest, 1977. december

Berény Róbert (1887-1953)

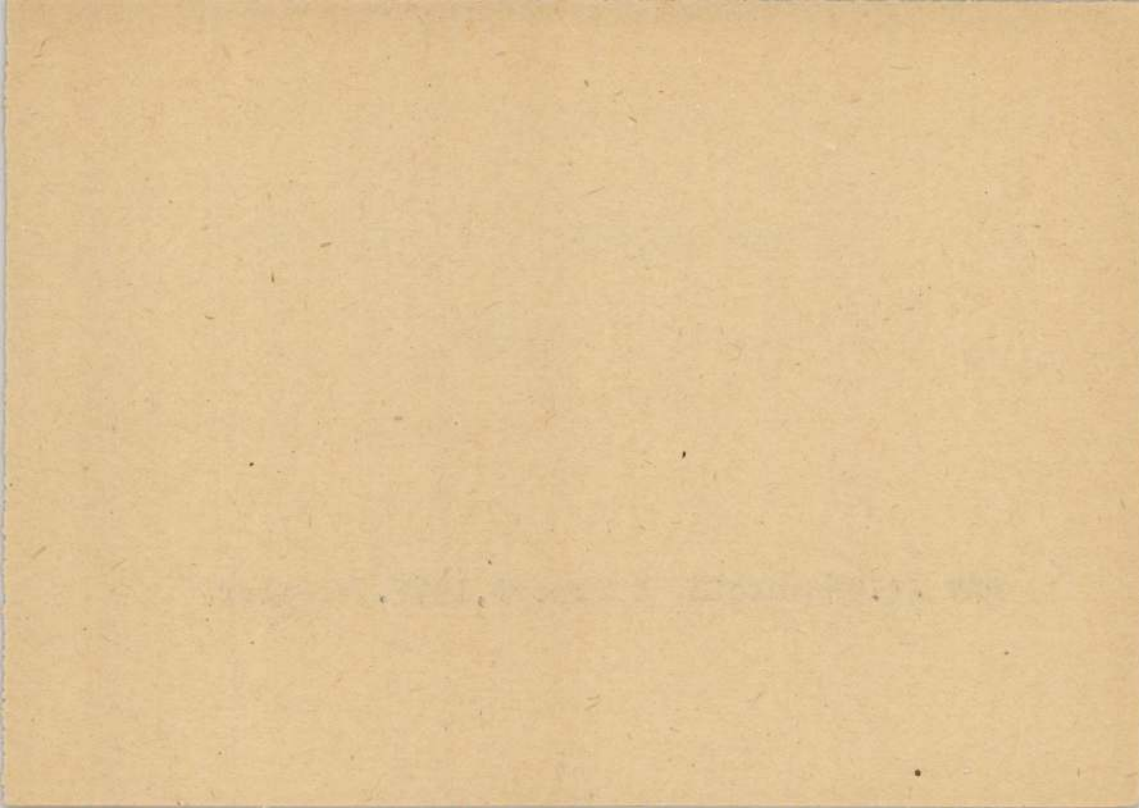
„Erdéi kőszék” o. v. 70 x 100 cm

J. l. b.: Berény   Védtett.

Állomány: 20000 ft.

BÁV 44. Képekaukió Budapest, 1977. december

Berény Robert

Felso' alt ' o. v. 40 x 50 cm

J. l. b. : Berény 906. Védett.

Utallasi' as: 8000 ft

BÁV 44. Képekold Budapest, 1977. december

Berényi Róbert, festő- és grafikusművész

a Nyolcadik és az Aktivisták műveiből rendezett magánabroncsú gyűjteményes kiállítás nemrég indult a Kaputt Londonban. — Ezen jelentős anyaggal szerepelt a kiállításon Berényi Róbert, Nemes-Lampert György, Tóth Bertalan — és még többen.

Berényi Róbertnek 1913-ban kérvült Bartók Béla portréja, amely jelenleg a new-yorki Bartók archívum tulajdonában van. Emlékeztet is arra, hogy valószínűleg a kiállítás rendezői bemutatni, de ez nem sikerült és meggyőződik, hogy a művet még soha nem látták és sem.

A magyar avantgárd Londonban.

1980. máj. 8. Kossuth 12.35 |VGmél|.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through or a signature.

Berény Robert (Bp. 1881 - Bp. 1953)

„Domboldal fából” o.v. 66x80 cm
S. l. 6.: Berény h. Wathati ár: 18000 ft.

BÁV 60. Képek 16 Bp. 1983. május

12th of July 1851

The above named
person is now
in the hands of
the law

Wm. H. ...

Berény Róbert, Kossuth Utca 15. sz. - grafikusművész

A Magyar Nemzeti Galériában reprezentatív kiállítás nyílt a számdolgozat jelentős magyar művészek csoportjának alkotásairól. - A kiállítás művészei között 1909-ben alakult Berény R., Bigányi D., Csóka B., Kemnók K., Mihályi Ö., Orbán R., Tot B., Tihanyi L. nevű társaság.

Berény Róbert: „A szalmakalapos önarckép” c.
1 répr.

Vas Nép, 1951. márc. 29.

Berényi Róbert, Kossuth-díjas festő-grafikusművész
a szűkebb magyar társadalmi viharának tető-
pontján, 1919 hónapjaiban Budapest utcáin a Nyol-
cak és aktivizáció alkotta szignálták a munkára és
fegyveres harcra hívó, hatalmas plakátok legtöb-
bét. Fő, Bertalan, Uitz Béla, de legsodróbb erő-
vel Berényi Róbert ("Fegyverbe! Fegyverbe!" szövegű mat-
rosdívány) (Emilire) nemcsak a magyar, hanem az euró-
pai plakátművészet legemlékezetesebbjei közé emel-
kedett.

Berényi Róbert: "Dantók Béla" c. | repr. |

Gergely Mihály: Társadalom és művészet.

Magyar Hírek, 1951. máj. 30.

BERÉNY Róbert

ZAY László: Látványbotrány. = Magyar Horlap,
1992. július 7. 13.p.

Több plakátja is szerepel a bécsi Kunstforimban
rendezett Die optische Skandal c. plakatkiállításon

Neural Computing Systems Laboratory

Berény Róbert

Csendélet macskával, o.

Szalmakazlak lóval, "

Anya gyermekével, "

Rippl Rónai Mus. ujszerzeményi kiáll. Kaposvár

1967.jun.

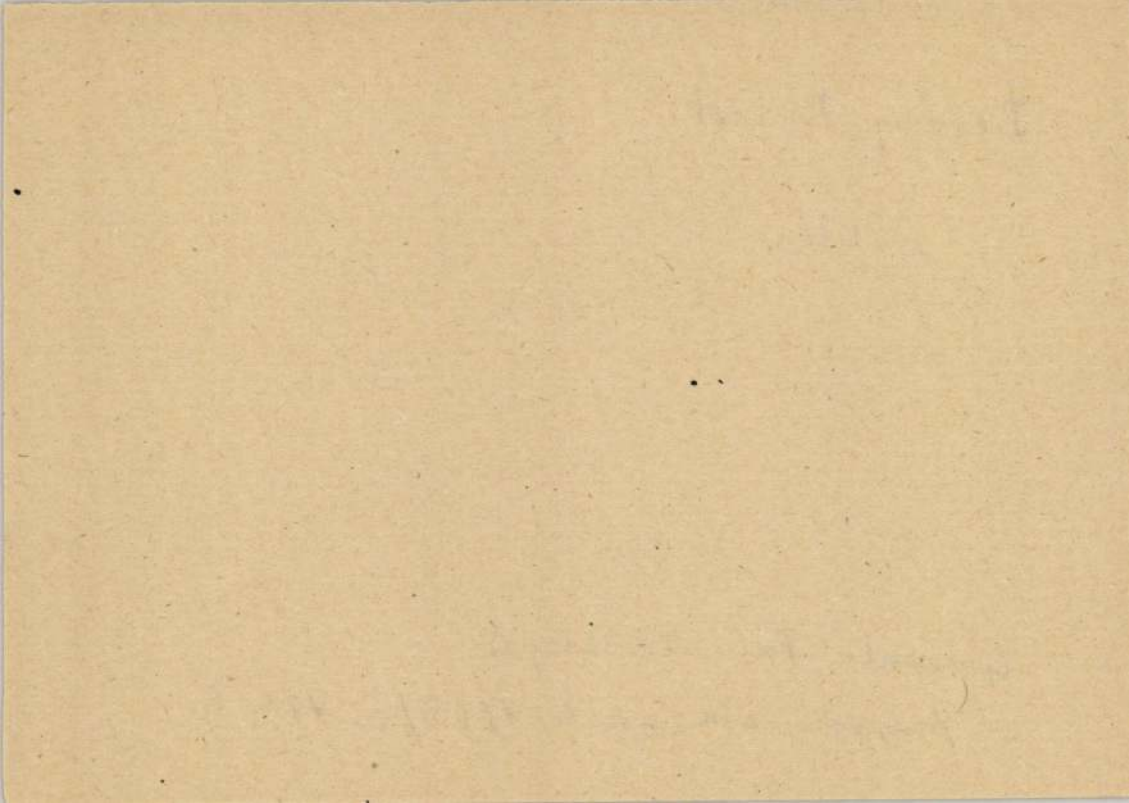
Bereiny Róbert

enlité's

Granerki Pál: Töröcsápol

Magvető-almanach 1965/2. 174. l.

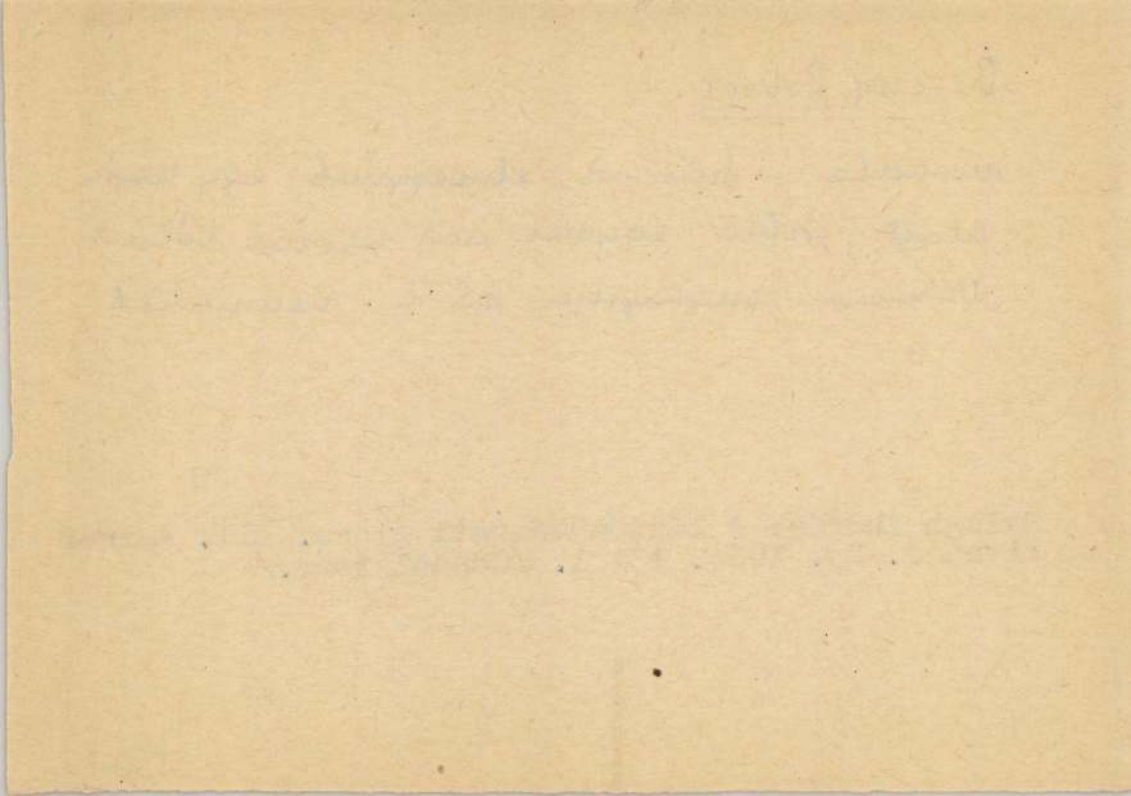

Berény Róbert.

mondta: hisz már elcsúszott egy koru
elött, aztán egyenesen a népköztétél.
Velesem meggyőzték róla a nemüket.

Balogh András: A képzőművészeti giccs. Ill. Artner
Tivadar. Bp. 1964. 131 l. /Gondolattár./

Berény Róbert

benéti höreher tautosth Pör Bertalan.

Bölkni György: Magyarország - emberség. Bp. 1959.
magvető k., 540 l., ill.

408. l.

Bereány Róbert

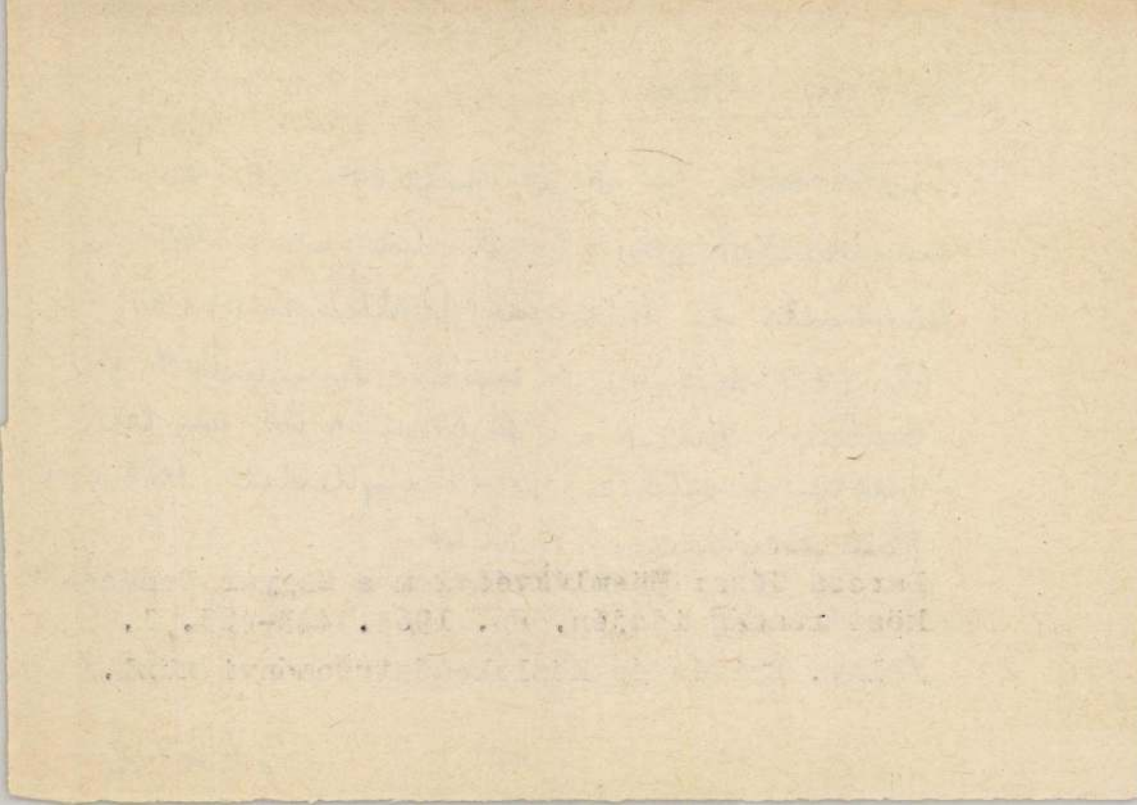
lépéselte a festőművészet a
népbiztonságon belül megalakult
művészeti és kézművi Direktóriumban.

Él. 1919. május közepén hunyodott
esetén mint a festőművészet mester-
iskola vezetője levéhenykedett. Helyén
Pör Bertalan került.

Barcza Géza: Műemlékvédelem a Magyar Tanács-
köztársaság idején. Bp. 1964. 443-465. l.

/Klly. Építés és Közlekedéstudományi közl./

Berény Róbert

Faluvége, o.

20. sz. i m. festészet és szobrászat N. Gal és
Móra F. Muz. Szeged 1966.

111

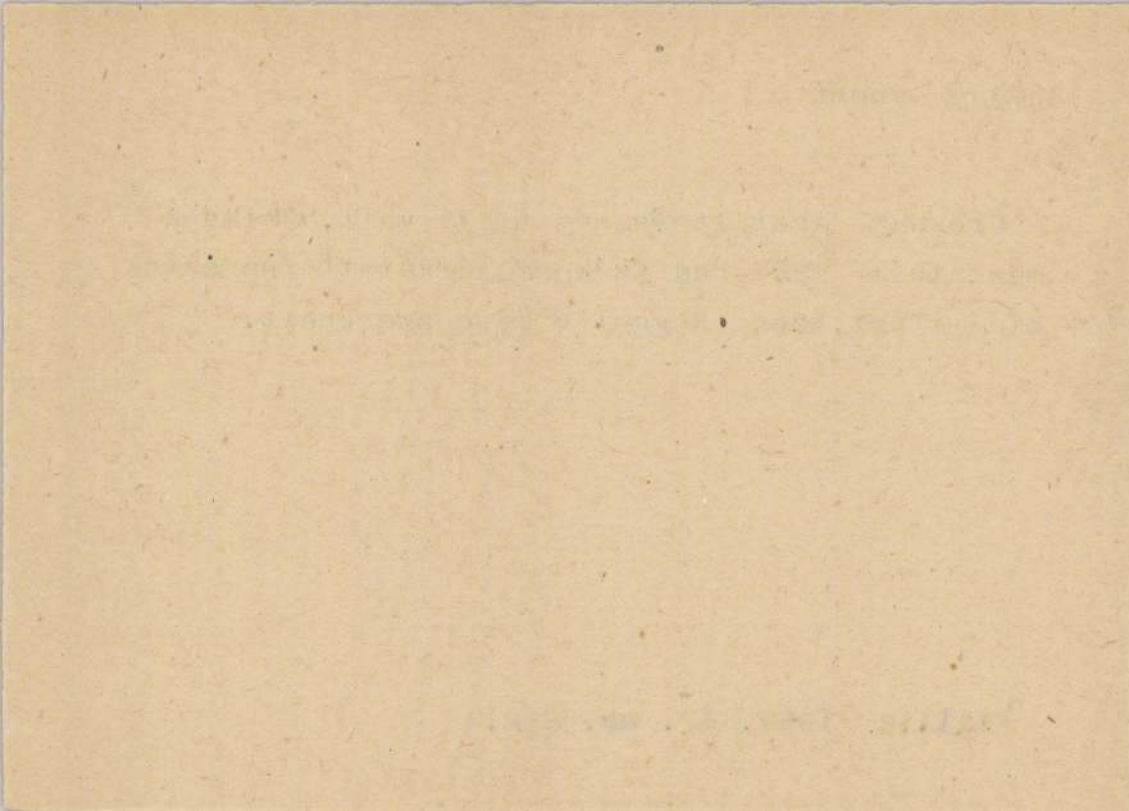
© 1911, J. P. Rogers, New York, N. Y.
Printed in U. S. A.

Berény Róbert

A Gresham asztaltársaság tagja volt, akiknek munkáiból 1967-ben Székesfehérvárott rendeztek kiállítást. Ezen 'Reggel c képe szerepelt.

Vigilia 1967. 12. sz. 852.1

Bereiny Robert, tette

"Fejverbe! Fejverbe!" plakatján a
 matris hajviselei a forradalom öröközője
 ned alerját... A a hivalei Nitz-plakattal
 oremben, folemyet éppen a oimboolum
 lipussa növedese virtositja..."

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódaik

Bp. 1968. Magvető,

235. old.
 + 254. "

Bereiny [Röbert], festő

nevet eredeti a szerző az
1919-es hivatali feljegyzésekkel
kezelésben.

Aradi Nóra: Damier, Derkovits és utódai

Bp. 1968. Magvető,

213 old.
+ 214. "

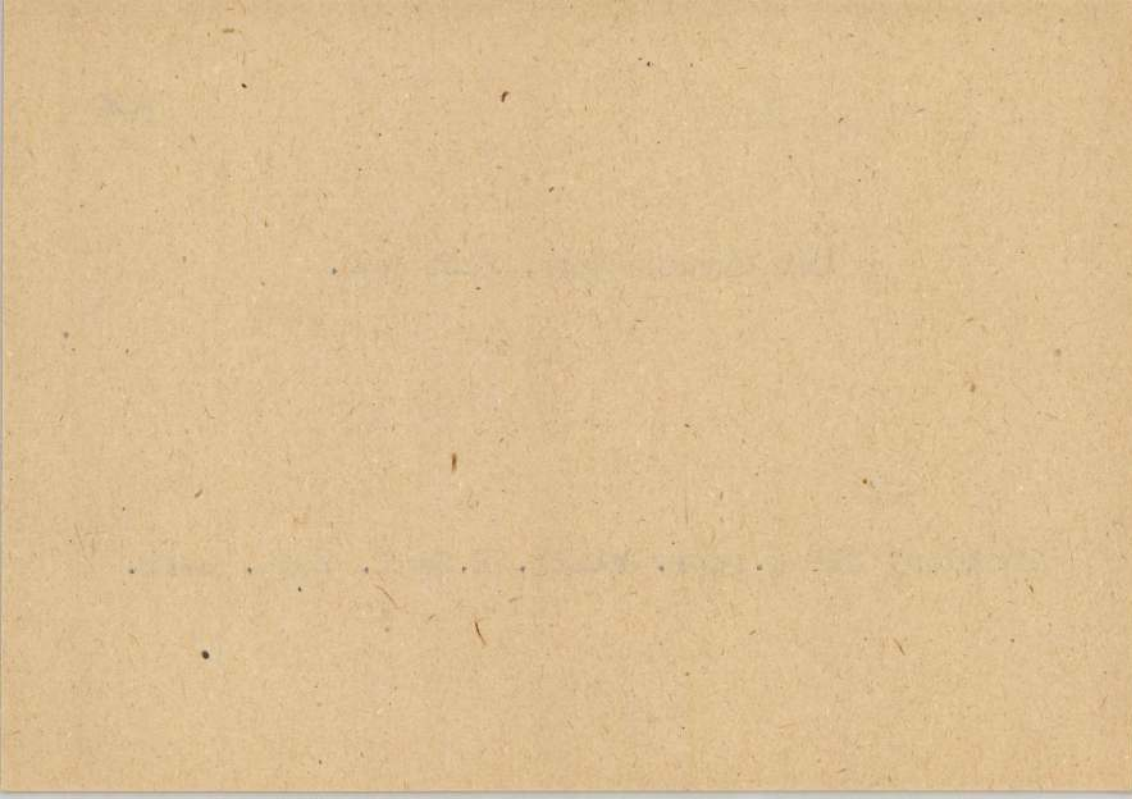
Berény Róbert

MDK

a Céh művésztagja, festőműv.

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

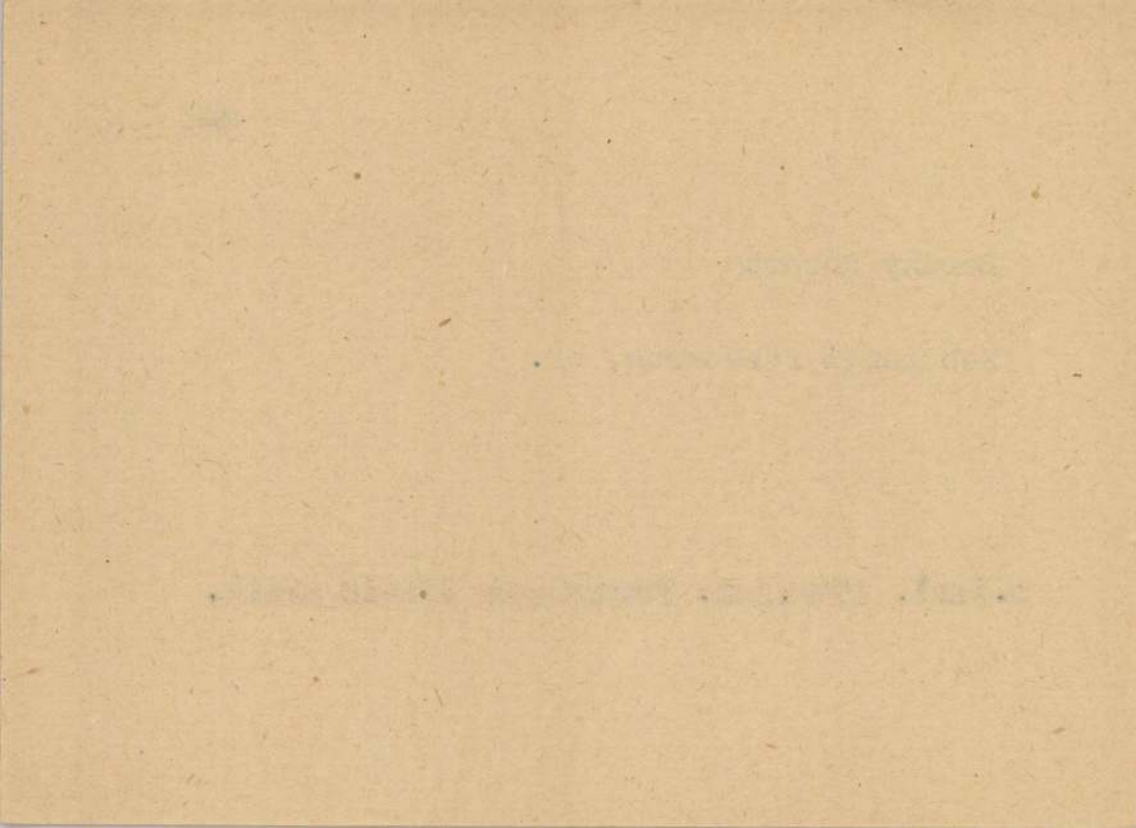
MDK

Berény Róbert

Zebegényi füzbokrok, of.

N.Szal. 1947.jan. Törzstagok III-ik kiáll.

Berény Róbert festőművész.

A Fränkel Szalonban kiállított képei közül:

"Szőlőevő"

"Macska"

"Karácsonyfa"

Művészet, 1937. 7. sz. 66. l.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

"The
"The
"The"

1905, 1906, 1907

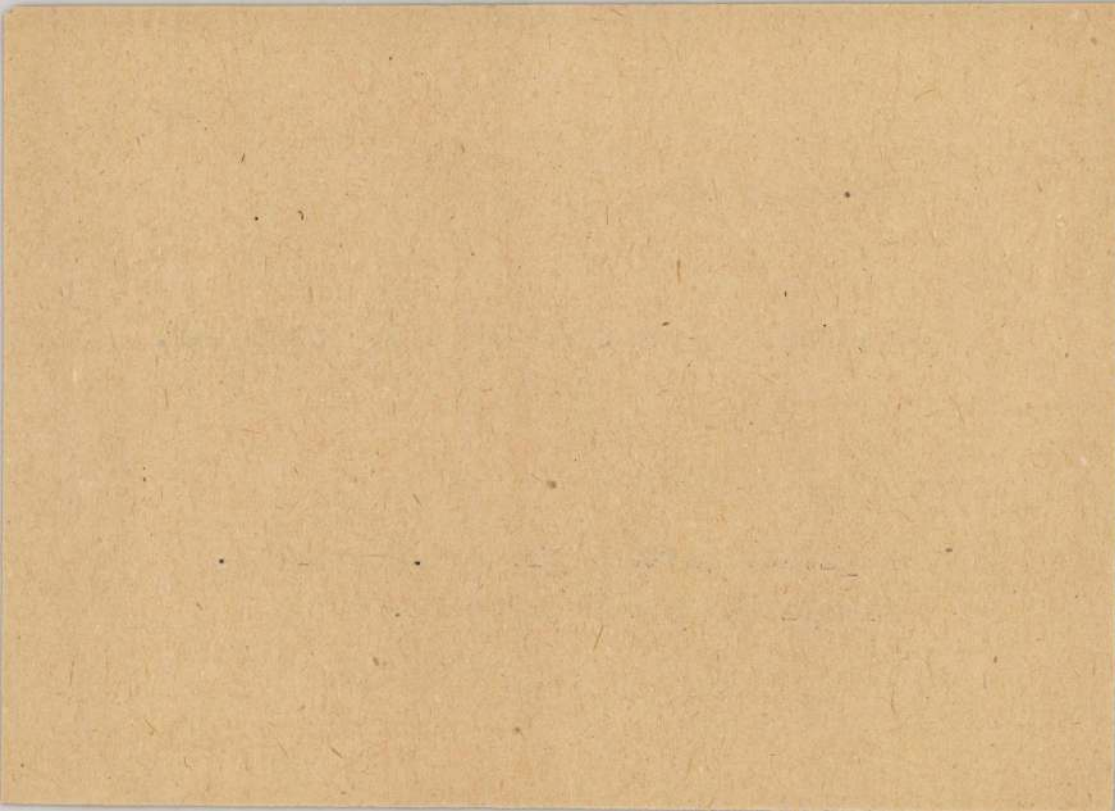
MDK

Berény Róbert

Múteremlátogatás 1951 olaj OSZM tül.

Képzőművészetünk tiz éve. Múcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 13.1.

Berény Robert

(1887 - 1953)

Kapirgáló, 1933. o. v. 80 x 100 cm.

1. t. b.: Berény, M. N. G. Ltn.

FK 10478.

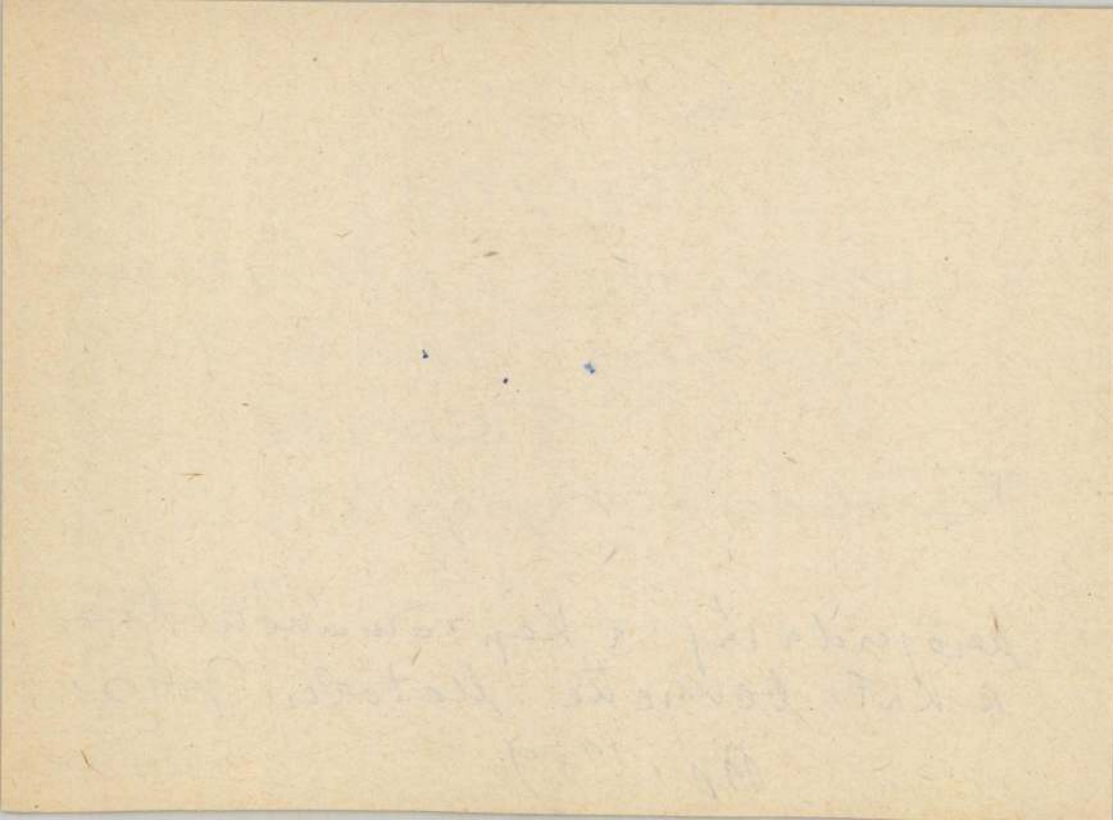
Reprodukció: Kapirgáló

Μετοψιδασή & Κεπρόμινυέηθεα,
Α Κετ, βεβερεθε Ματολνι Ταις.

Apr. 1959

19.1.

MDK

Berény Róbert

alanti festő tanára volt

Demjén Attila festőm.kiáll. Csók I.galéria

1966.nov.

BERÉNY Róbert festő

a Gresham - aratók tagja

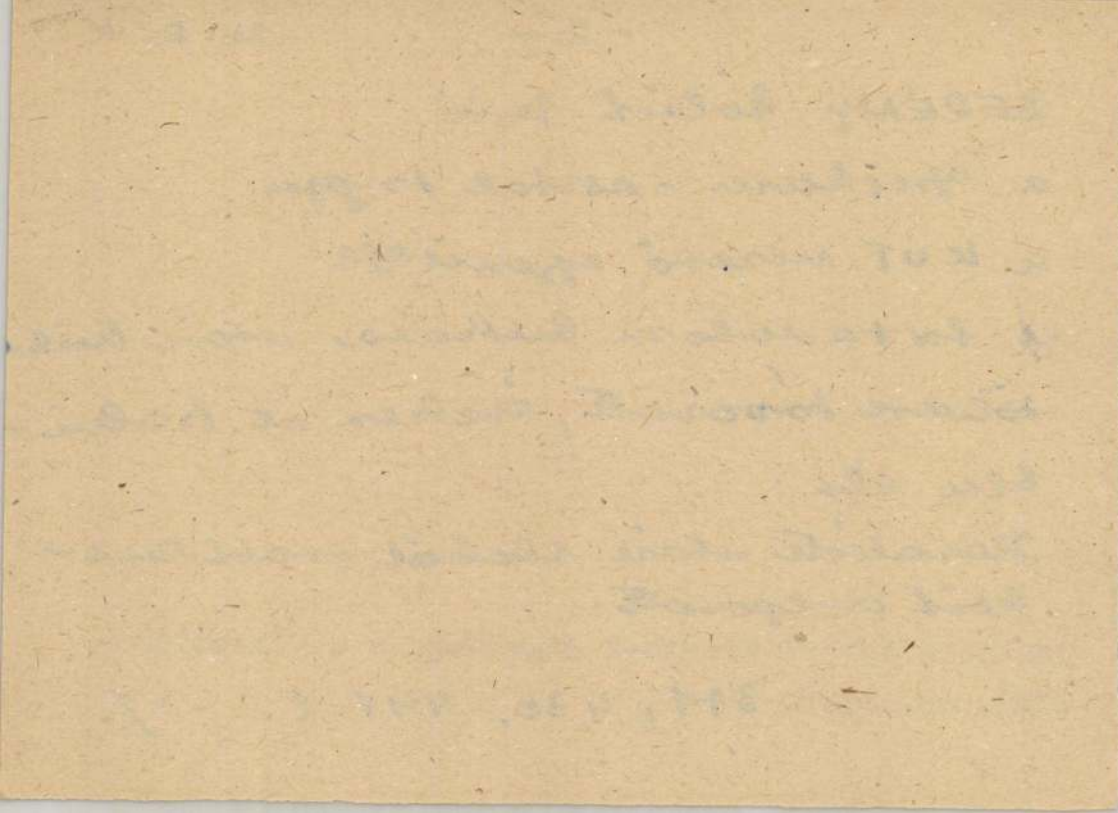
a KUT merető egyesisége

A folytatásban bekezdés utáni kiel-
tőzések tövörözt, éneken át Berlin-
ben élt.

Elasálerte utáni plakát grafikus-
ként dolgozott

Genthen-Végvári-Németh-Z áder: Magyar művészet 1800-
1945. Bp. 1958. 371, 430, 441. l. /.

BERÉNY Róbert festő

(1887 - 1953)

a „Nyolcask” csoportjához tartozott
alapító tag.

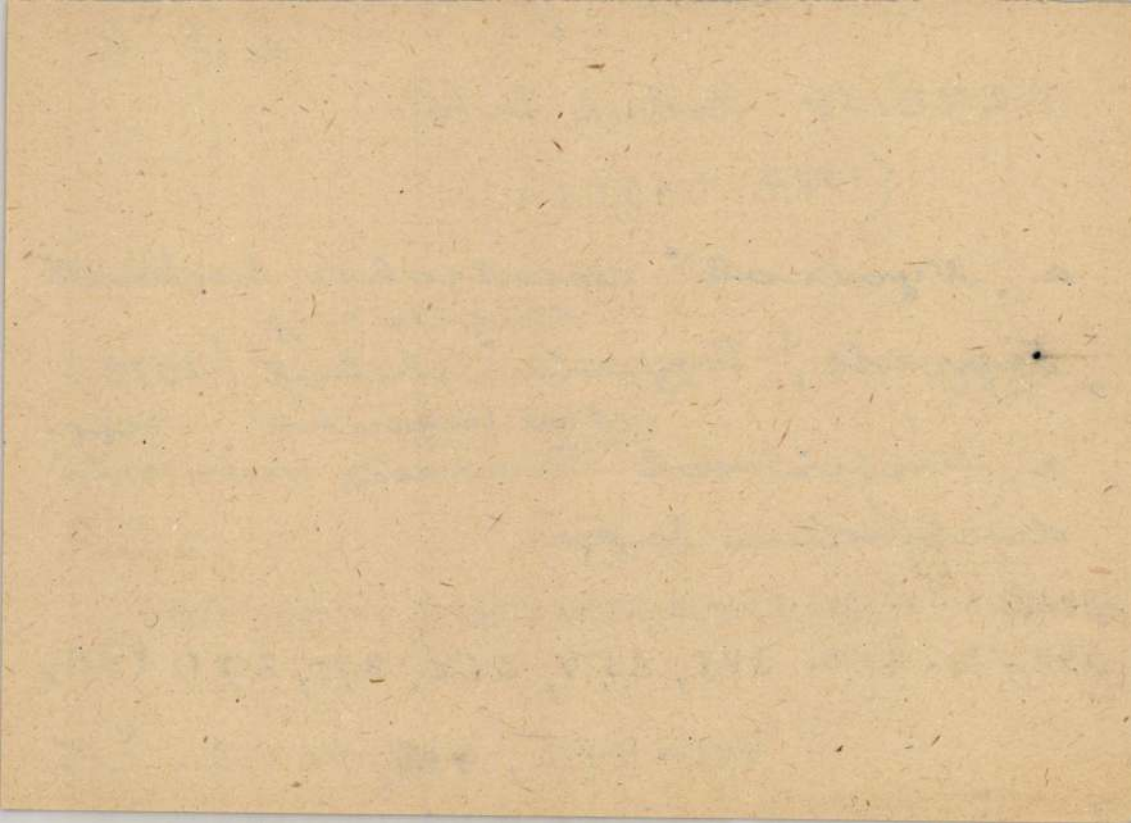
Fegyverbe, Fegyverbe plakát (1919)
(altal beábrított resp.

a Népbiztosok Tanácsa) művészeti
direktorium tagja

Genthen-Égvári-Németh-Záder: Magyar művészet 1800-
1945. Bp. 1958. 348, 354, 366, 370, 371, 430,

441-442, 443, 462. e. /

BERÉNYI Róbert festő

Magyarországi és külhoni képzőművészeti
műveinek.

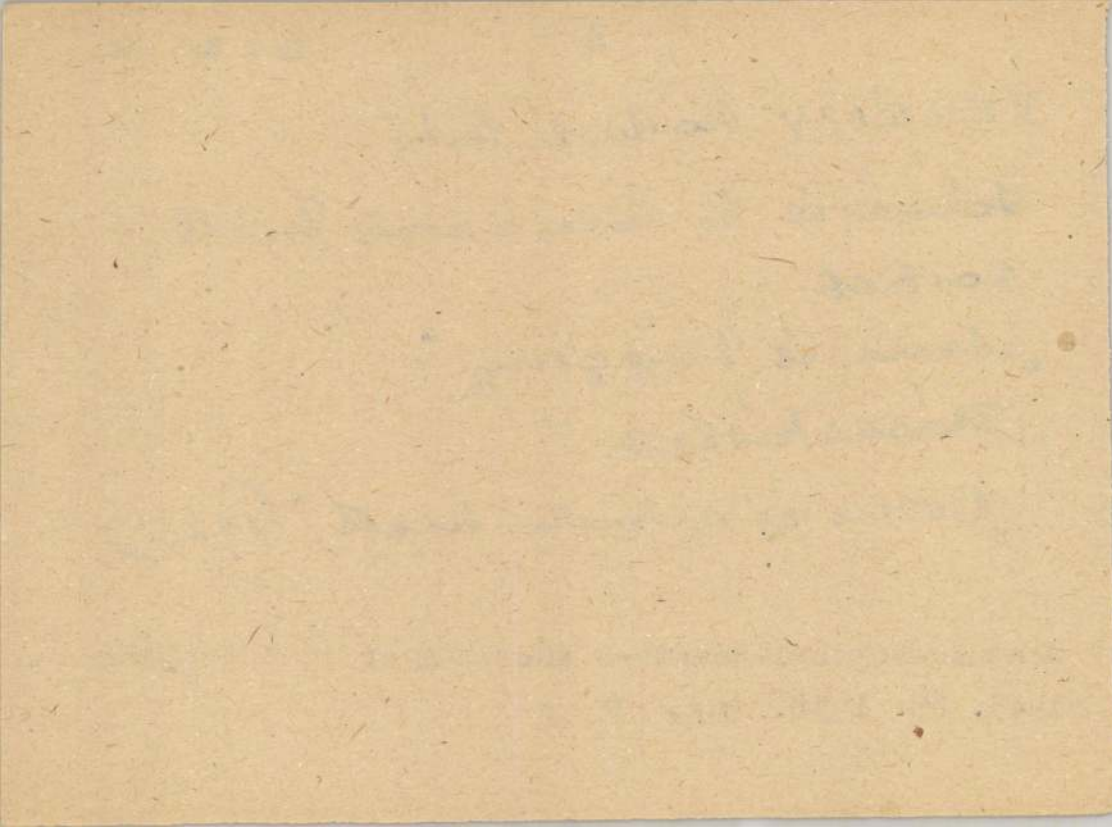
„Sima és Kúgöngy”

„Magyarország”

„Borús és a torló teret” (1925)

Genthen-Véghvári-Németh-Z áder: Magyar művészet 1800-
1945. Bp. 1958. 441. e .

BERÉNYI Róbert festő

"Magos port" (1930)

"Ház a hegyes tővében"

"Tehénpásztor"

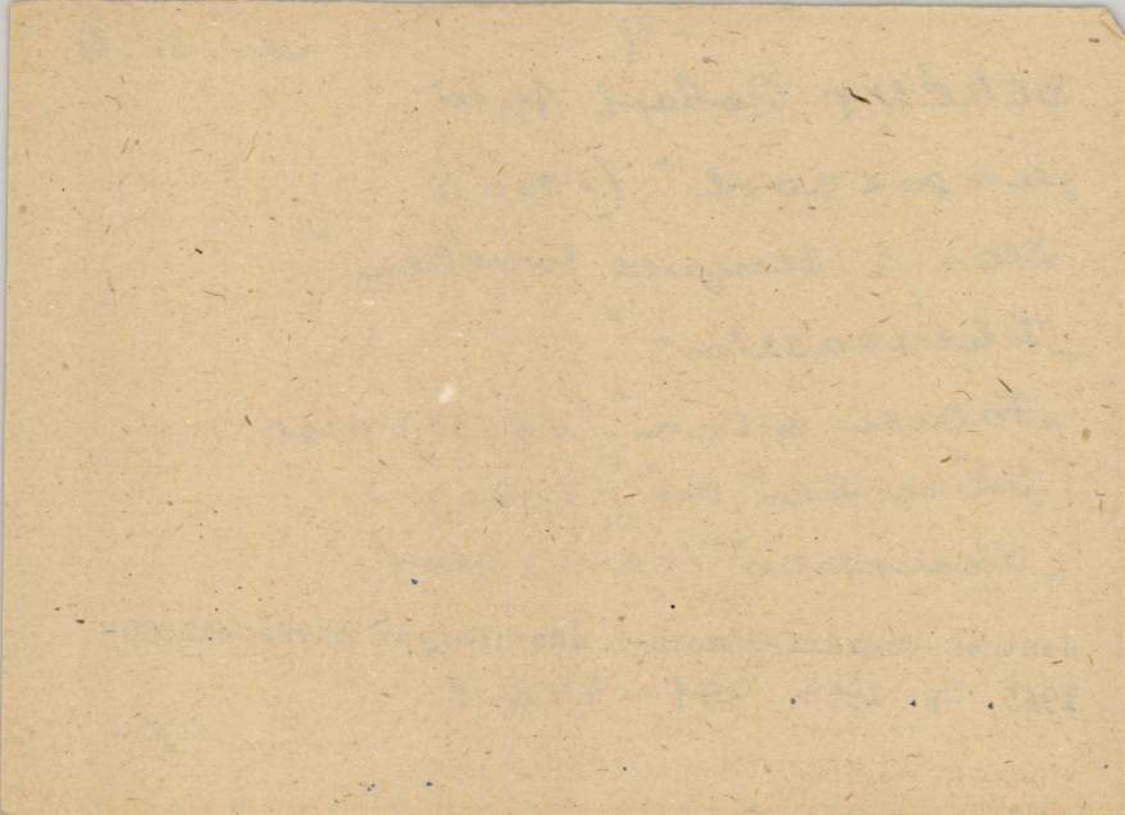
"Falusi kő" (1935) nerr.

"Hőszék" nő (1930)

"Hőszék" (1933) nerr.

Genthen-Végyvári-Németh-Z ádor: Magyar művészet 1800-
1945. Bp. 1958. 441-443. l.

BEAÉNY Róbert festő

"biskoppai asszonyok" (1933)

Genthen-^v & vári-Németh-Záder: Magyar művészet 1800-1945. Pp. 1058. 442, 462. e.

BEARBY BROTHERS LTD

MANUFACTURERS OF

Beszény Robert
festő

M.D.V

"A Nyolcak" kérsava gúnyok
alapító tagja

Pataky Deius: Ozóbel Béla

Művészet, 1962. október — 15 lap

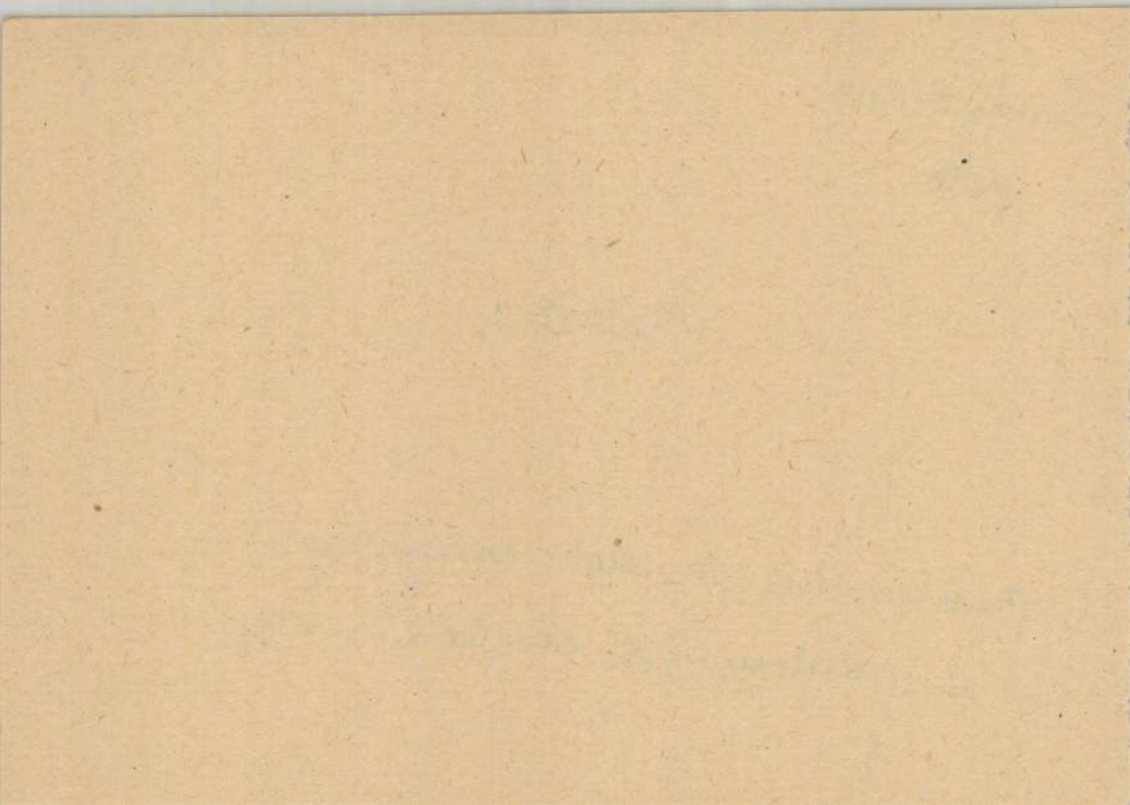
Bereiny Róbert
festő

M.D.K

Méltóság.

Ortner Tibor: Az utolsó magyar árpai
Élet és Leckelom, 1962. október 20 - 6 lepp

Molt

Bereiny Robert

a Fisek fogja volt

Demeter Lure: a Fisek

Budapest 1962, 119. l

Berény Róbert, festőm.

Tájkép levassal.	Olf. jelzett.
Tájkép.	" "
Zebegényi táj.	" "
Lósztatás.	" "
Cséplés.	" "

Árv. Közl. 1940. I. sz. 18. l.

Henry Robert, 1870

Oil	5.00
"	"
"	"
"	"
"	"

Table	1.00
Table	1.00
Table	1.00
Table	1.00
Table	1.00

Henry Robert, 1870

Berény Róbert, festőm.

Önarckép.

Olaj.

v. Ernet Muz.-A Szocializmus Párt Képzőm.-nek Társasága
és meghívott művészek kiáll.-a.
1945 okt. 13.-28. Kat.

1881

James H. ...

100

...

...

mate

Beriny Robert

Plakát 1919.

reprodukció.

Bentalan V. Kiscelli Museum
Bp. 1962.

56 l

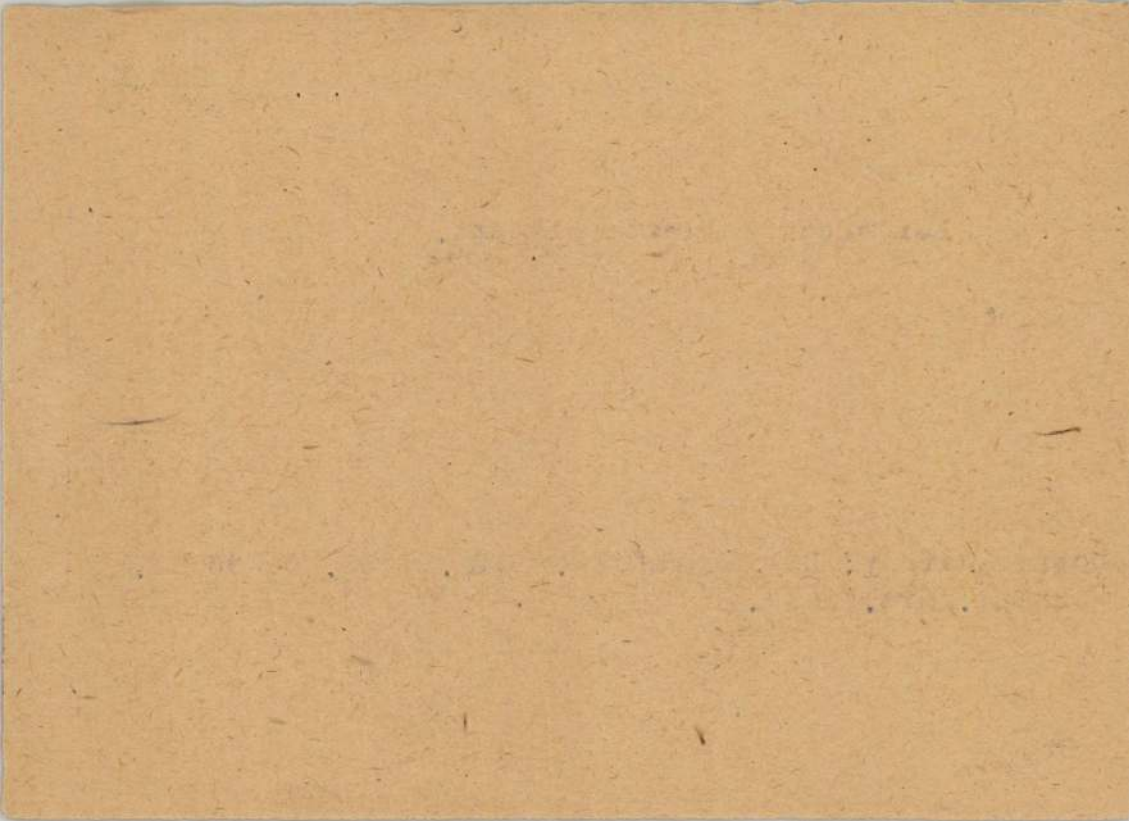

Berény Róbert, ip.m.-graf MD K

könyvfedele tiszta piktura.

Rosner Károly: Reklámgrafika.- MIP. 1934. 94-96 ol.
Az Ipm.Társ.kiáll.

Berény Róbert, író,
reklámgrafikus

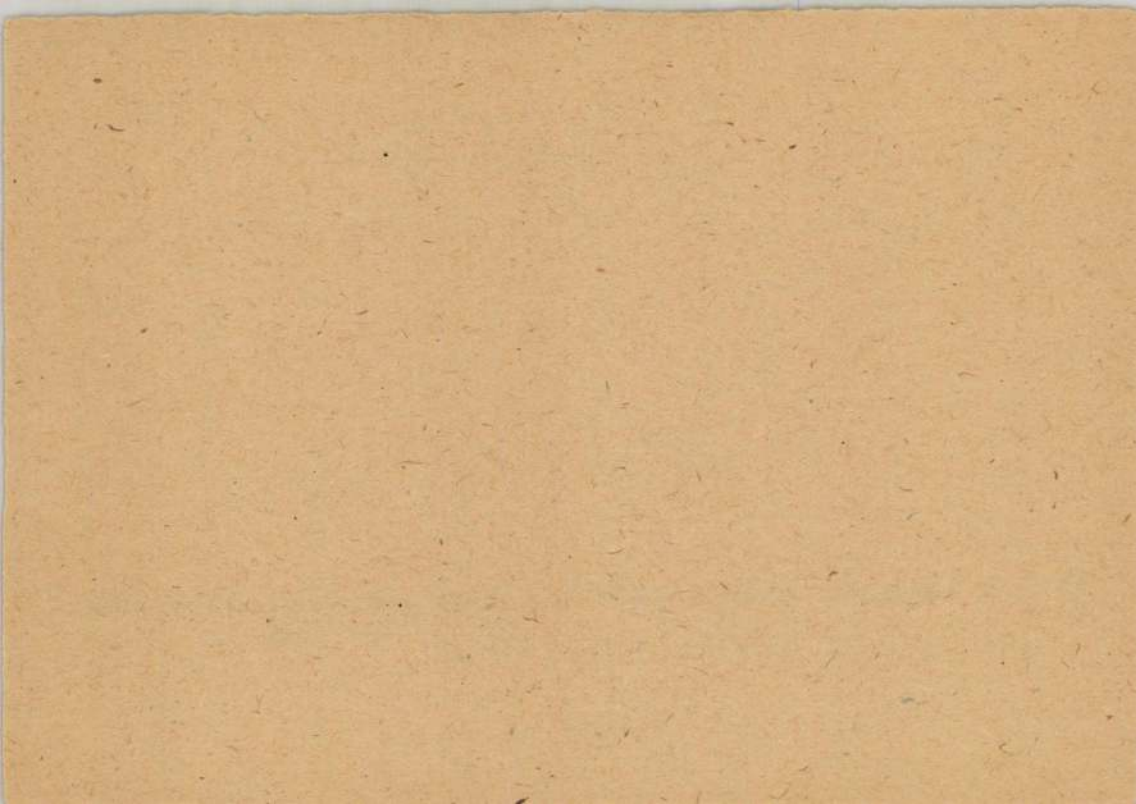
MDK

a magyar plakát mesterei közé tartozik.

Böhm Károly: Reklámgrafika - Magy. Iparművészet. 1934.

Az Iparműv. Társ. kiállítása. 84-86. l.

Berény Róbert

**Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ**

**Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296. 188-307**

MAGYAR NEMZET

FEB 12

Berény Róbert emlékkiállításra készül a Magyar Nemzeti Galéria. A rendezőség kér mindazokat, akiknek festményük vagy grafikájuk van a művésztől, közöljék címüket Szió Béla művészettörténésszel (Budapest, V., Kossuth Lajos tér 12. Telefon: 115-659).

*

Bonyódi Állami

Magyar Királyság

Magyar Honvédelmi Minisztérium

Magyar Honvédség

Kal. puskákkal és
lőfegyverezve. Agyonvernek
vagy lelőnek mindenkit, akit

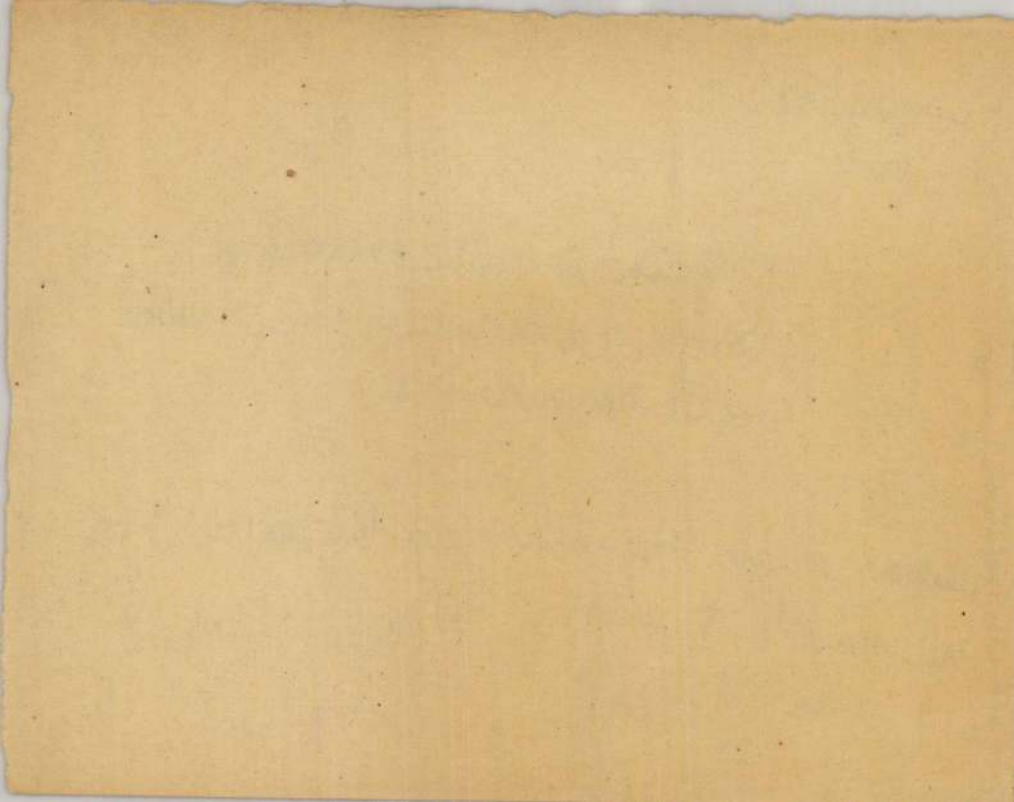
Berens Robert
festö

M.D.K

A Gresham postaltaisasäij
tagga velt, Oltrany, Irma ikkber
miltatua miivisreit.

Farkas Koltain In memoriam Oltrany, Irma
miivisreit, 1963. junnis - 32 hep

BERÉNY Róbert festő

„Fehérpásztor”

„Folusi utca” (1935) repr.

„Könyökös” nő (1930)

„Bírhordó asszonyok” (1933)

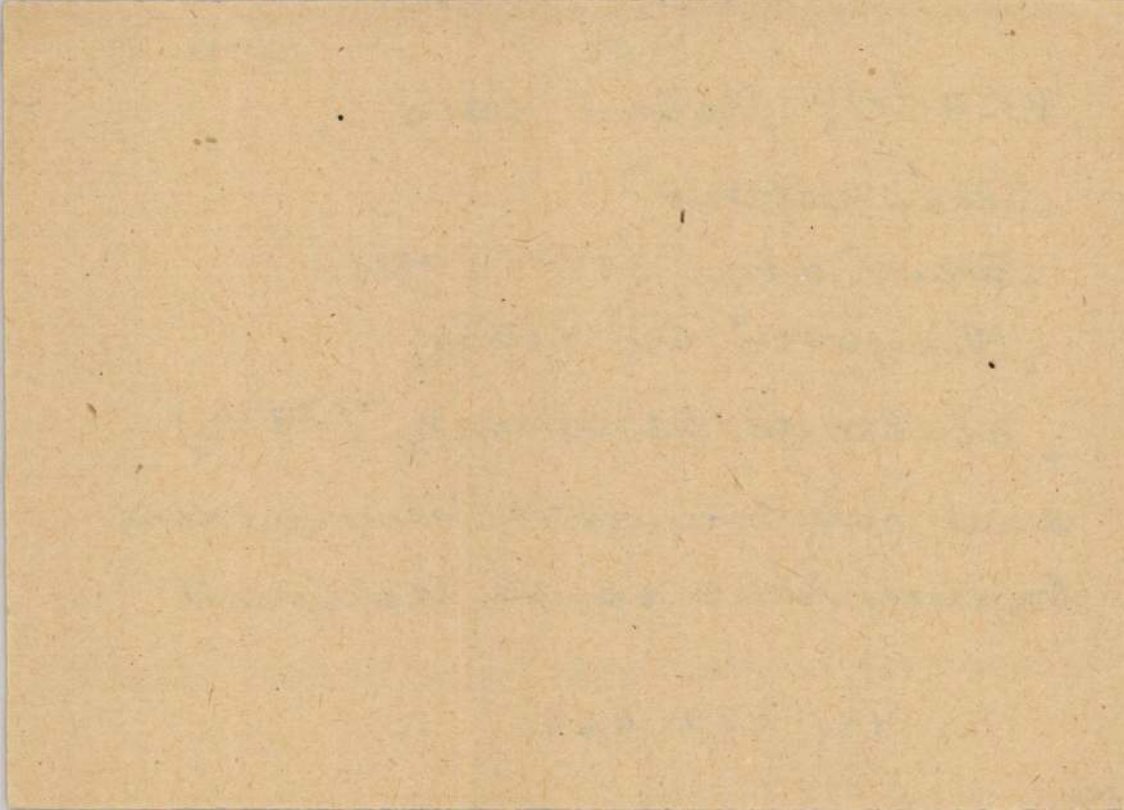
mint reklámgrafikus ezideig

kommerciálal együtt dolgozott

Szenten-Béne th-Végvári-Sáder: Magyar művészet 1800-194

sz. 1962. 441, 442, 464.

-1-

ce. P. K.

BERÉNY Róbert festő

(1887-1953)

A „Nyolcasok” művészcsoporthoz kapja

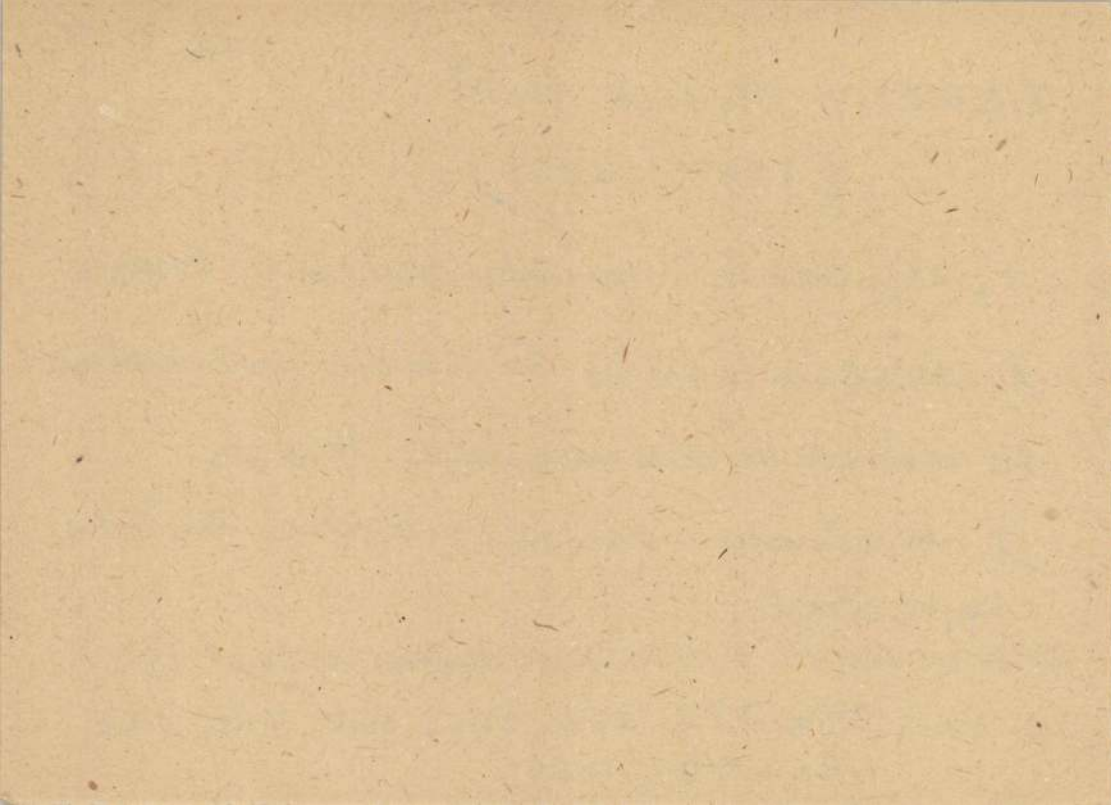
A Népbiztosok Tanácsa művészeti
direktoriumának kapja

A Gresham - arszál baráti körhöz
tartozik

Genthen-Bémeth-Végvári-Záder: Magyar művészet 1880-19

sz. 1902. 346, 352, 363, 366, 368, 420, 428,
440-444, 464.

- 2 -

BERÉNY Robert festő

A KUT művészcsopott tagja

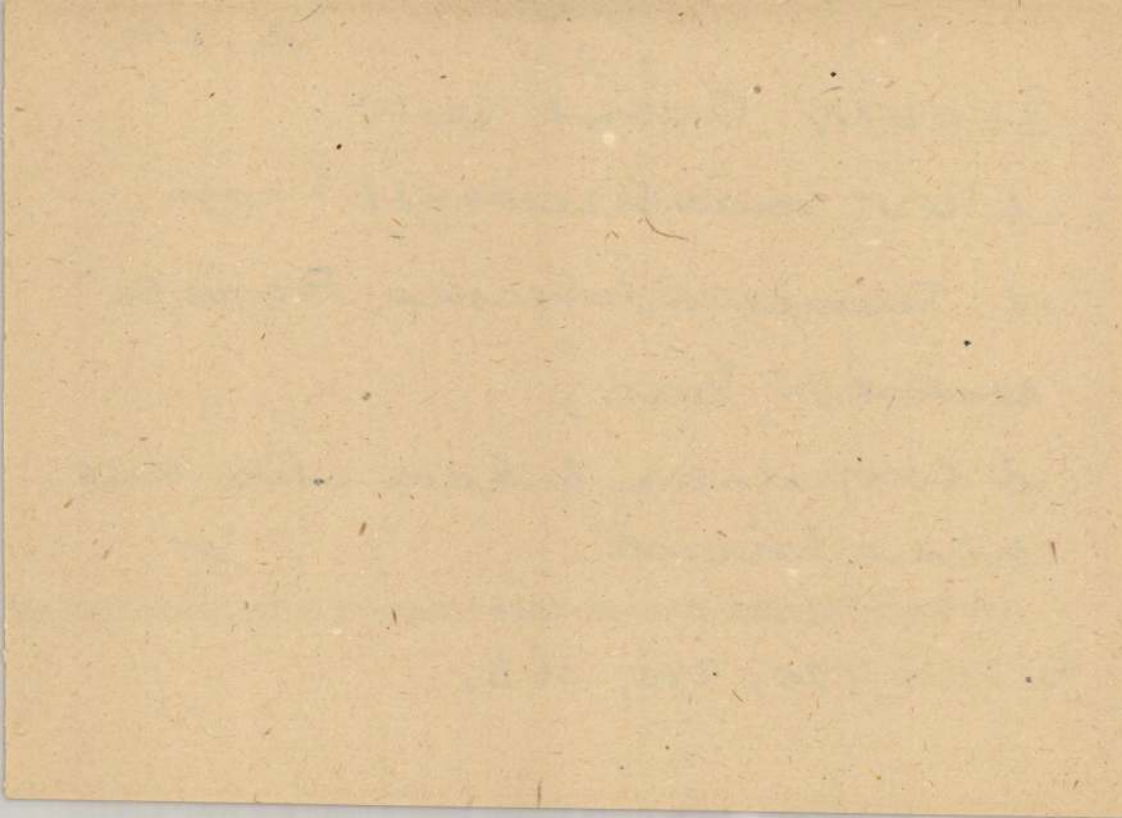
A Tavaszi Társaság „Fegyverbe”
 feladvány (rept.)

A forradalom bukása után külföldre távozott

Genthen-Végyvári-Németh-Záder: Magyar művészet 1800-19

Bp. 1962. 420, 440, 363,

BERÉNY Róbert festő

Éveken át Berlinben élt.

Manatérte után plakátgrafikus-
ként dolgozott.

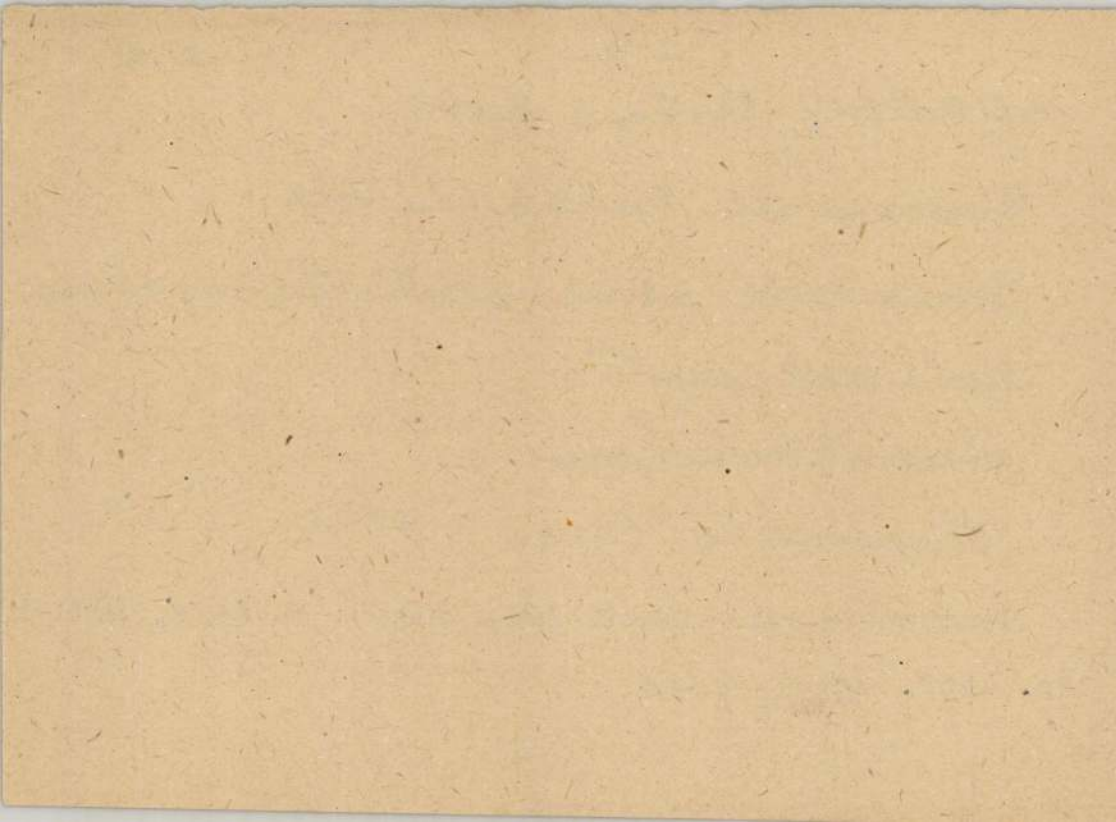
Önarckéi (regr.)

„Kassafőző” (regr.) 1933

Genthen-Végyvári-Németh-Záder: Magyar művészet 1800-19

Bp. 1962. 440, 441.

BERÉNY Róbert festő

„Anna és a tiggöny“

„Hóasztársak“

„Borús éj a tarló felett“ (1925)

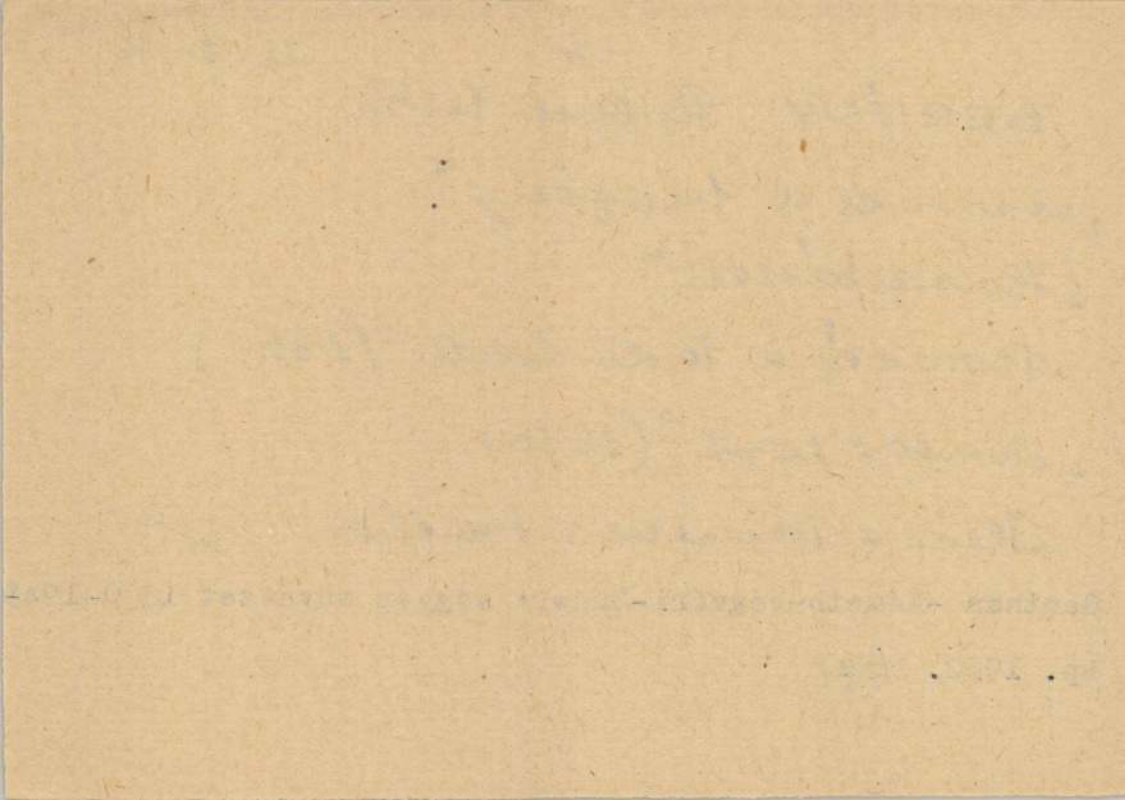
„A magas torn“ (1930)

„Ház a kempes tóparton“

Genthen - Németh-Végtári-Záder: Magyar művészet 1800-1945

Bp. 1962. 441,

MDK

Berény Rónert

Festőnövendék 1952 olaj OSZM tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Múcsarnok.

Kiállított művek jegyzéke. 3.1.

Bereiny Robert
festő

M.D.K.

Kapics ez harigjt mestere volt.

M.F. : Kapics harigjt képei a könyvklubban
Élet ésrodalom, 1963. március 2 - 8 lap

Berciny Robert
festő

M.D.K.

Emlékkiállításat kerrok vettél.

Ortner Trócsányi: Megkísérelt, de nem sikerült meggyőzni a szerkesztőt.
Élet és Művelődés, 1963. március 9-8 lapszám

Berény Róbert

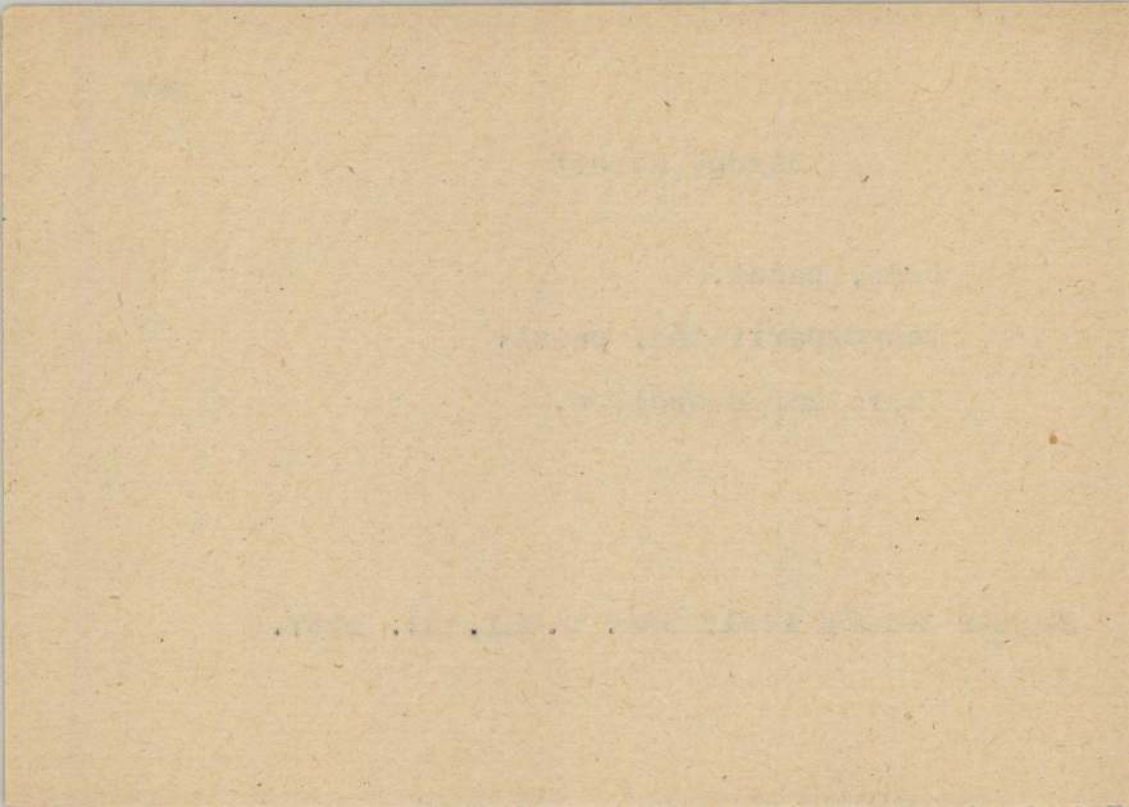
Lido, paszt.

Tengerparti táj, paszt.

Capri szigetéről, o.

Magyar festők Itáliában. N.Gal.kat. 1967.

Bereiny

festőművész

Nai Magyar Festők kiállításán - tiszteleg Galériában -
képével szerepel.

Honföldi Újság
1938. IV. 4.

Bereiny Robert

Győzgyi Kálmán emlékeztetése a re-
mítet pályatervét (Bostunjirral közös)
a bíráló bizottság díjnyerésben részesítette.

MM. 1934. IV. 7.

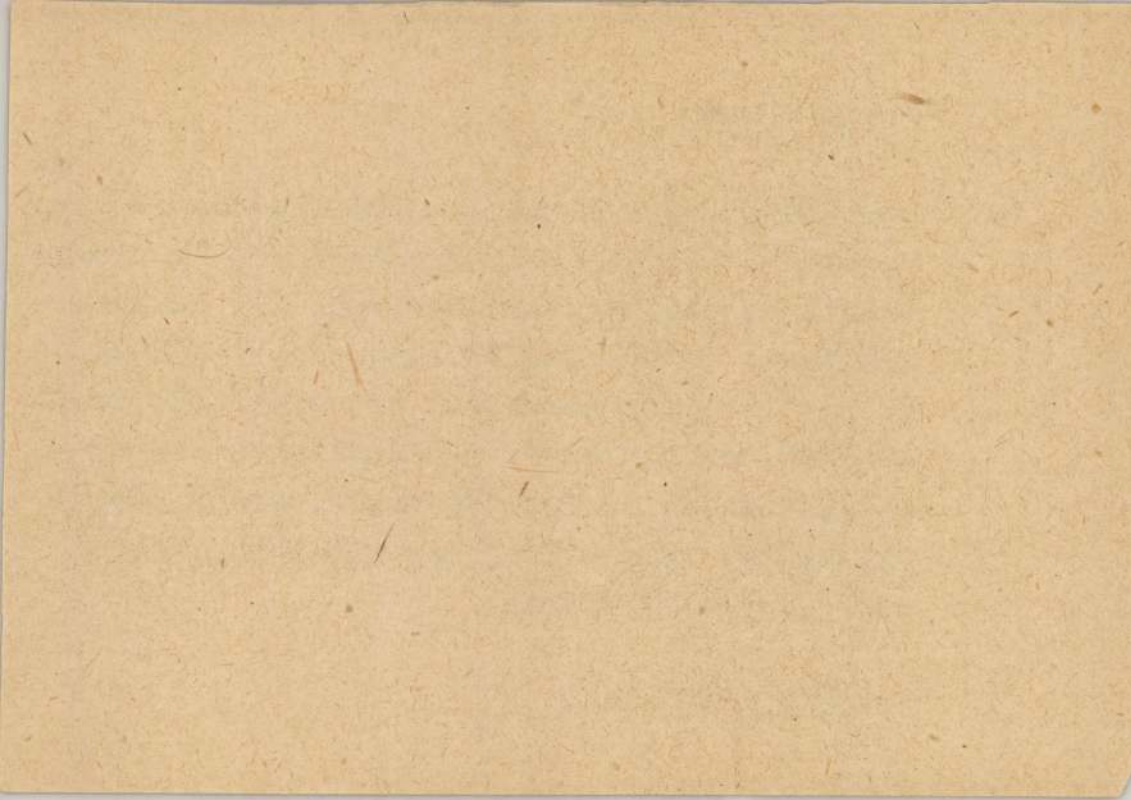

Berény Róbert

Paul Case belga műkritikus két hasábos cikket szentel a Világkiállításon és Anversben bemutatott magyar képzőm.kiáll.-oknak. A cikket Medgyessy F. "Táncosnő" c. szobrának fényképe illusztrálja. Felsorolja a két kiállítás művészeinek nevét, kiemeli a "csodálatos Csontváryt", Benedek J., Bernáth Aurél, Berény Róbert, Pap Gyula, Vedres Márk egy-egy művét. Néhány sort szentel Csók-nak.

Le Soir, 1958.V.14.

Borély

Közepe a Fővárosi Képtár
új nérműanyagok kiállításán
a Nemzeti faluban

Magyarország 1937 I. 5

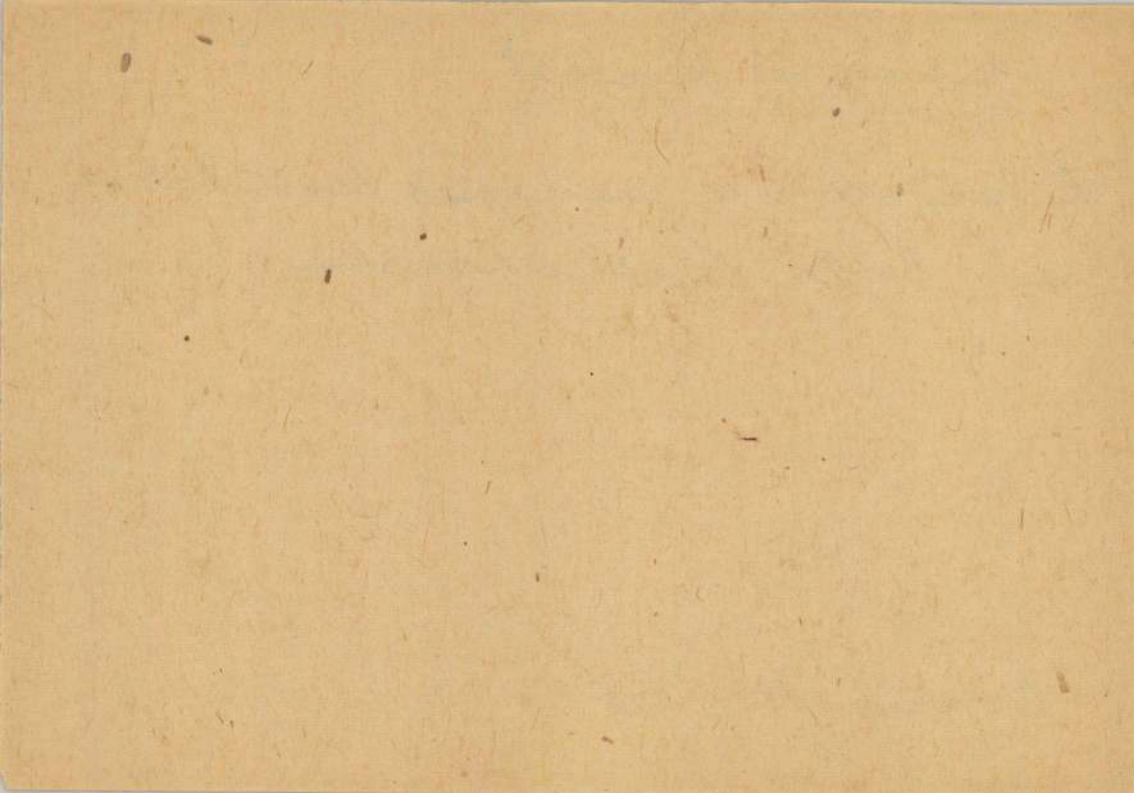

Berény Róbert

Kézpelen a magyar tájképfestés
a bécsi művészeti körökben

Cysoq 1937 III. 6

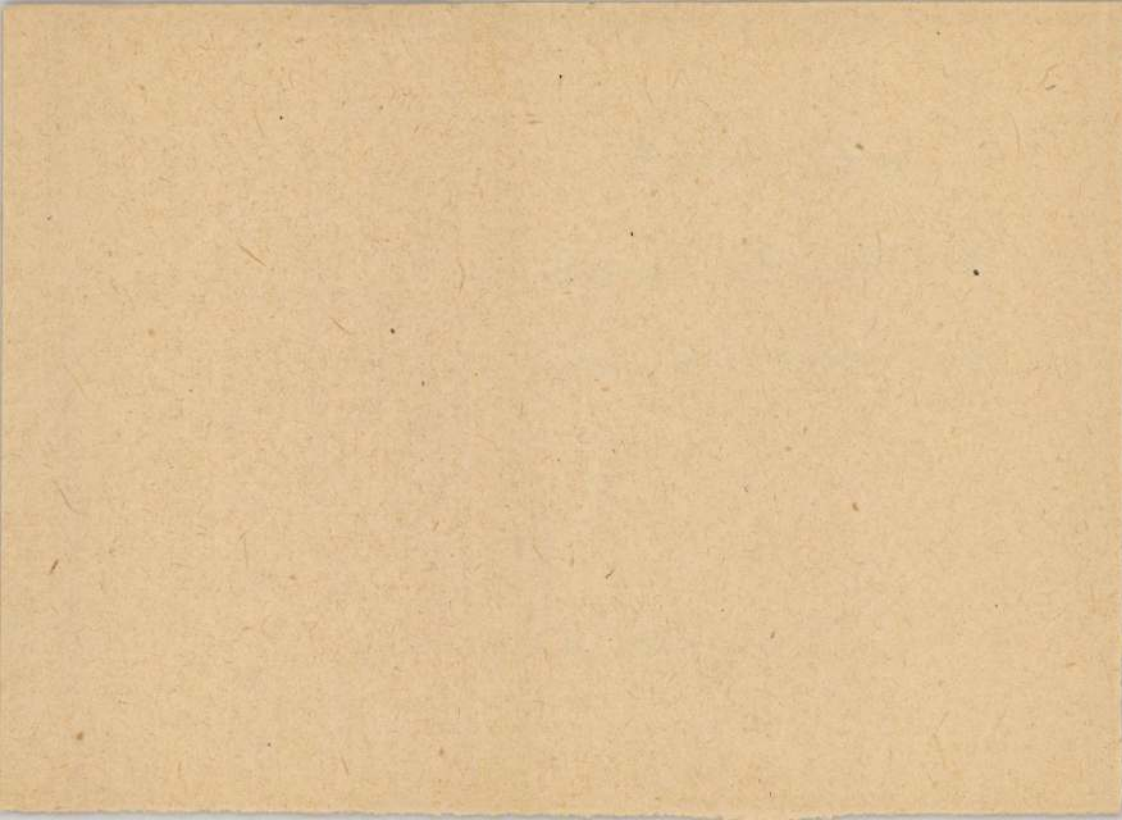

Bereiny Róbert

A lajlattevélrel szerepelt a Nemzeti Szalon
iparművészeti kiállításán.

Est 1932. xii 8.

Berény Róbert festő

M. M. K.

Emlékkiállítására készül a Magyar Nemzeti Galéria

Napló

Magyar Nemzet 1963. február

1872

Berény Robert festő

Közlekedési hivatalok részére a Magyar Királyság Galériájához

1872

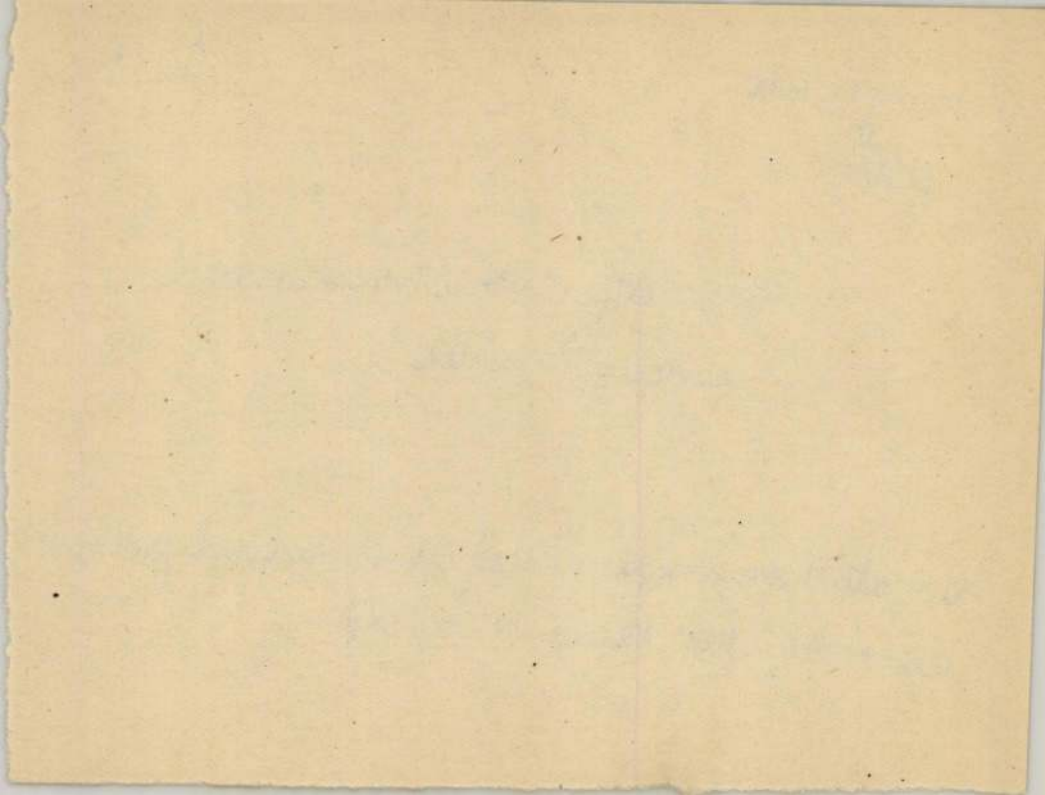
Berényi Róbert
festő

M.D.K.

41 barátja volt a tragikus sorú
Csigány Pessőnek

Horváth Béla: Csigány Pesső ismeretlen Casals portréja
Művészet, 1963. március - 8 lap

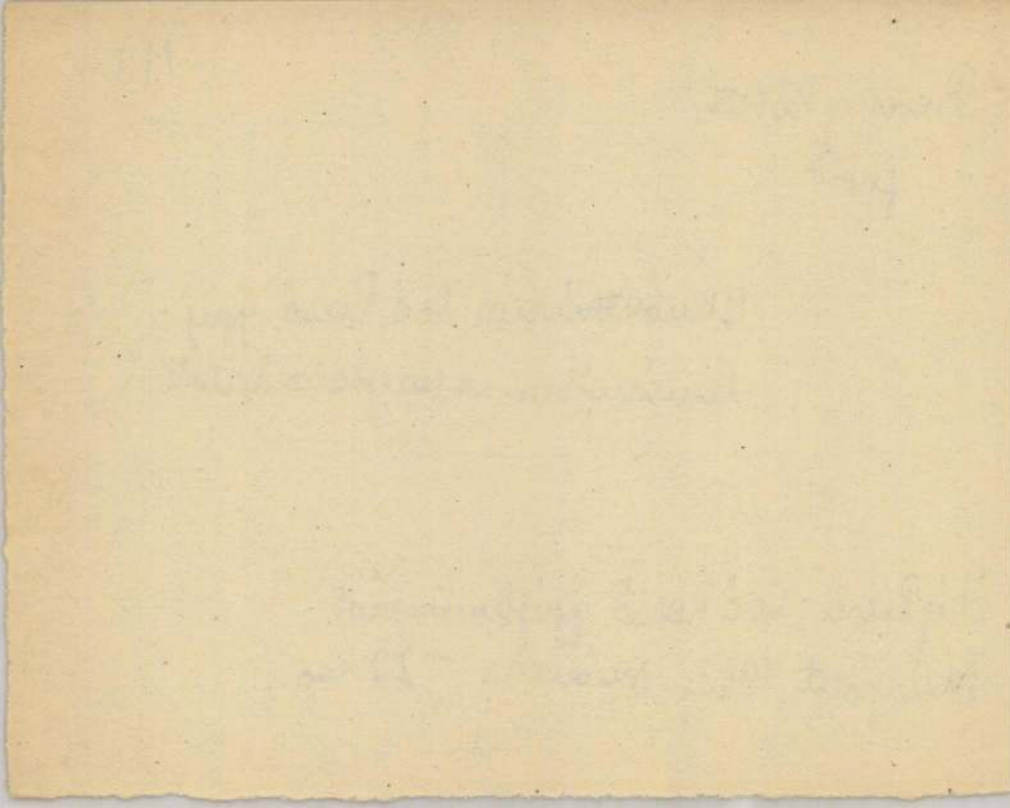
Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

Yllustrációi Soó Rezső gyűj-
teményében is megtalálhatók.

Szó Rezső: Soó Rezső gyűjteményéről
Művészet, 1963. március - 22 lap.

MDK

Berényi Róbert

Képzőművészet. Ujság 1938. jan. 1.

Robert Robert

Robert Robert

Bereiny Róbert, festő

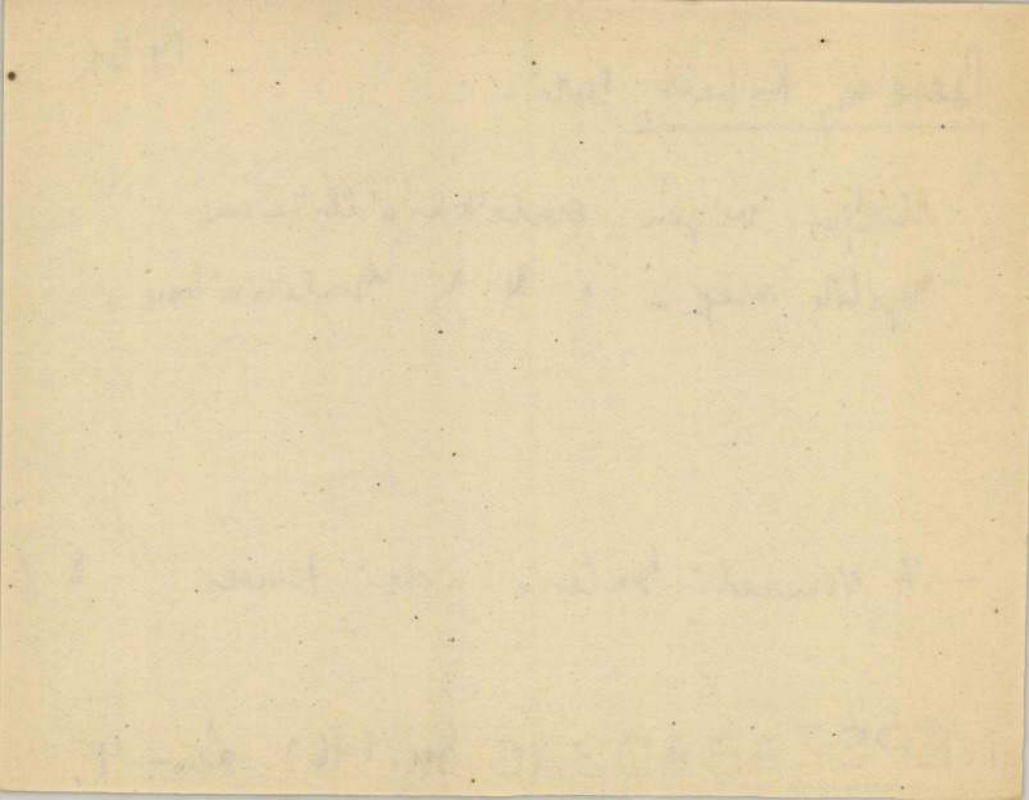
M. D. H.

Május végén emlékkiállításra
nyílik meg a M. N. Galériában.

- : A Nemzeti Galéria ideai terei 8.1

NÉPSZABADSÁG, 1963. ápr. 9.

Berény Róbert festő

"D.K.

A kerai posztimpressionista generáciéhoz tar-
tozott

Bernáth Aurél: A Múzeum körül. p. 1962. 219.1.

Berény Albert 1884

1884

1884

1884

Berény Robert

vasiknai a kiállítás
 („magyarokai kapcsolatok”)

Szig Béla: A M. N. Galéria Kiállításai Nyrbátorban

Alföld 1962.

1. sz.

83. k.

Berény Robert

művészetéről kétszer könyv-

megjegyzések Képek művészetünk helyzetéről

új Prág, 1962

4. sz

362. l

MDK

Berény Róbert

Plakátjainak színes repr.-i megjelentek a "A Magyar Tanácsköztársaság plakátjai" c. könyvben a Kossuth Kiadó művészi kivitelű kiadásában.

A magyar kiadással egyidejűleg orosz, német és francia nyelven is megjelenik a Corvina kiadásában.

Cikk: A forradalom plakátjai.

Esti Hírlap 1959.II.17. 4.ó.

Robert Robert

1. I have been thinking of you very much lately. I hope you are well and happy. I have been very busy lately, but I will try to write to you more often. I have been thinking of you very much lately. I hope you are well and happy. I have been very busy lately, but I will try to write to you more often.

Yours

John A. Thompson

11.11.1911

MDK.

Berény Róbert

Művei a Pécsi Modern Magyar Képtárban

Dunántuli Napló 1965 juni.24.lap 5.

NOT A REPORT

Wanted a report not to say a report on

Guatemala in 1955 Jan. 21, 1955

Bereiny Robert

Platitokhat kiserit

Dr. Nemes. Kovacs : Platit

Kirakat 1968 XII . 22 old.

Bereiny Róbert

A Tanszéktervezésről és a népi emigrációról.

Dévényi Iván: Tiltmányok 1968.
18. o.

Béniy Róbert

Partét kénit:

Ignotus, Weiner Leo, Bartók

Béniy Iván. Tiltanyi Br. 1968.

15.0.

Bereiny Róbert

1914-márciusában a bécsi „Brüko“-galeéria
Bereiny-Pócs-Tihanyi-Fémes Bece-kér-
latot rendezett.

Bereiny Róbert: Tihanyi Pócs. 1968.
100.

Bereiny Róbert, festő

keresked az aukción.

- : Jubileumi művészeti kiállítás és
aukció 43

Népszabadság. Bp. 1968. dec. 1.

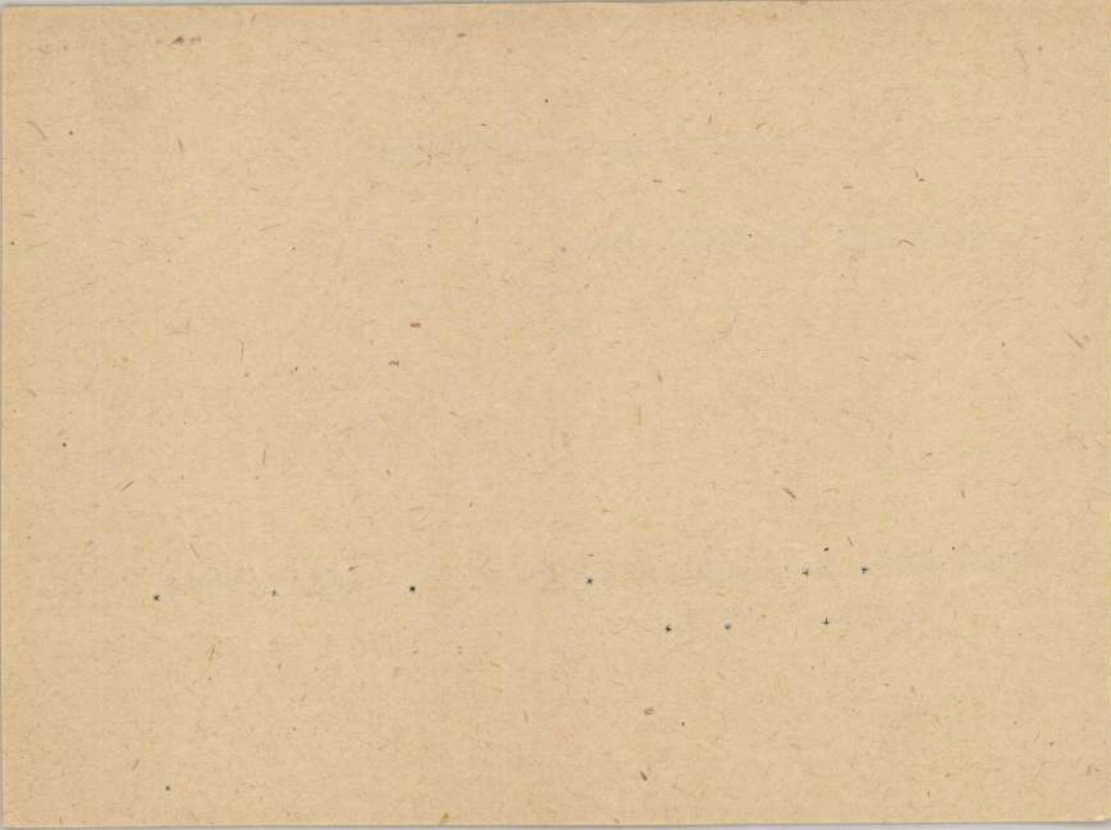
MDK

Berény Róbert 1887-1953

Gödöllői erdőből, akv.

Ernst Muz. M. Kisplaszt. és Graf. kiáll. 1954.
szept. 25. 1.

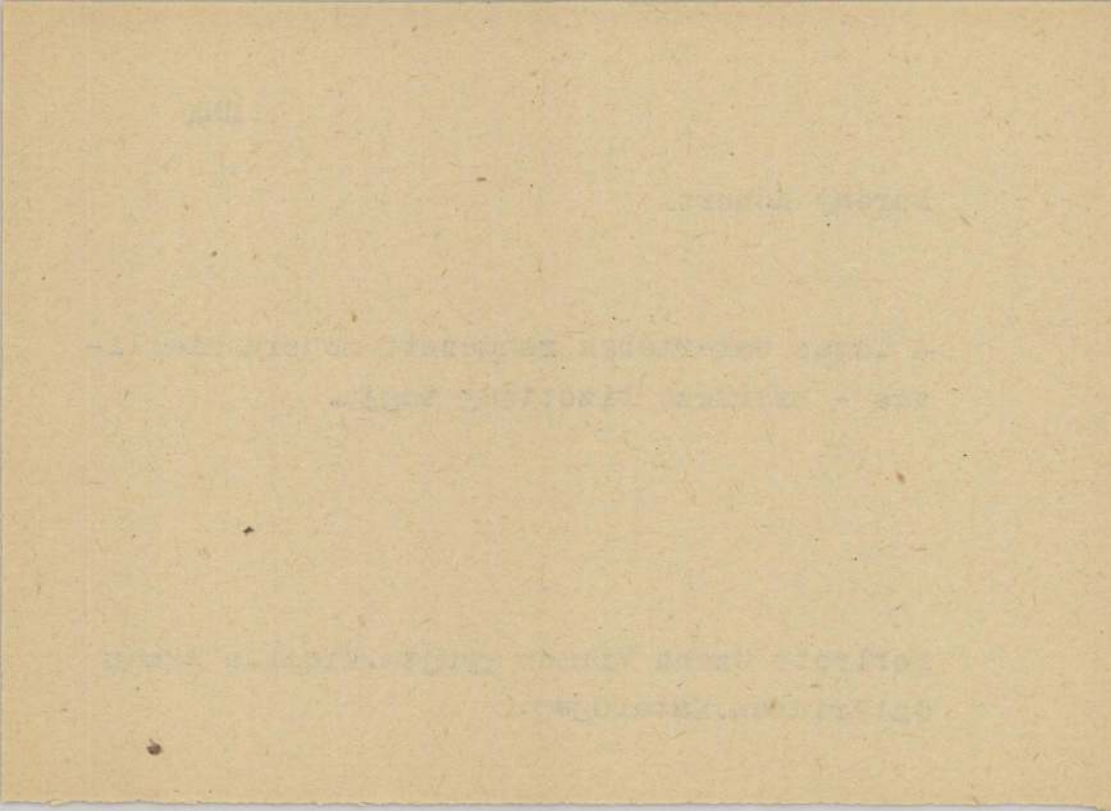
MDK

Berény Róbert

A Tamás Galériában rendezett modern kiállítás - szervező bizottság tagja.

Perlrott Csaba Vilmos gyűjtm.kiáll.a Tamás Galériában.Katalogus.

MDK

Berény Róbert

"Vizhordó asszonyok" c.kép repr.

Nemzeti képz.kiáll. 1933.

Berény Róbert

rajz

Pesti Napló, 1934. jan. 6. 39. 1. kép

Hamisítvány kiállítás

/Feljegyzés/

Modern külföldi képt.

Spitzweg egy képe.

Szoborgyűjtemény:

4-5 hamis antik és re.

Modern magyar művésze

Munkácsy, Paál, Feren
Rippl-Rónai, Koszta,

1. másolatok, 2. szab
hamis szígnóval.

Nemzeti Muzéum:

3 Anjou-kereszt

1 Óészónyi csontfaragv

6 Humár-olló

Bereiny Róbert

MDK

Rajza. (Női fej)

Kortárs. 1960. 8. sz. augusztus. 161. l.

1891

Henry Robert

Paris (Mar. 14)

London, 1900. 8. or. Augustus. 161.1

Berény Róbert

MDK

Rajza (~~az~~ férfi fej)

Kontárs. 1960. 8. 22. augusztus. 307. l.

1892

Book 1

Page 100

1892. 100. 100. 100.

Benej Robert

MDK

Rajze (női fej)

Kontárs. 1960. 8. 22. augusztus. 294. l.

Bereiny Róbert

MDK

Rajza (fia' lóval)

Kortárs. 1961. 6. 22. jún. § 15. l.

100

Evening Report

(paper for trial)

Newton. 1914. p. 52. line 815. l.

Bereiny Robert

MDK

Rejze (fin. akt.)

Kontárs. 1962. 1. sz. jan. 67. l.

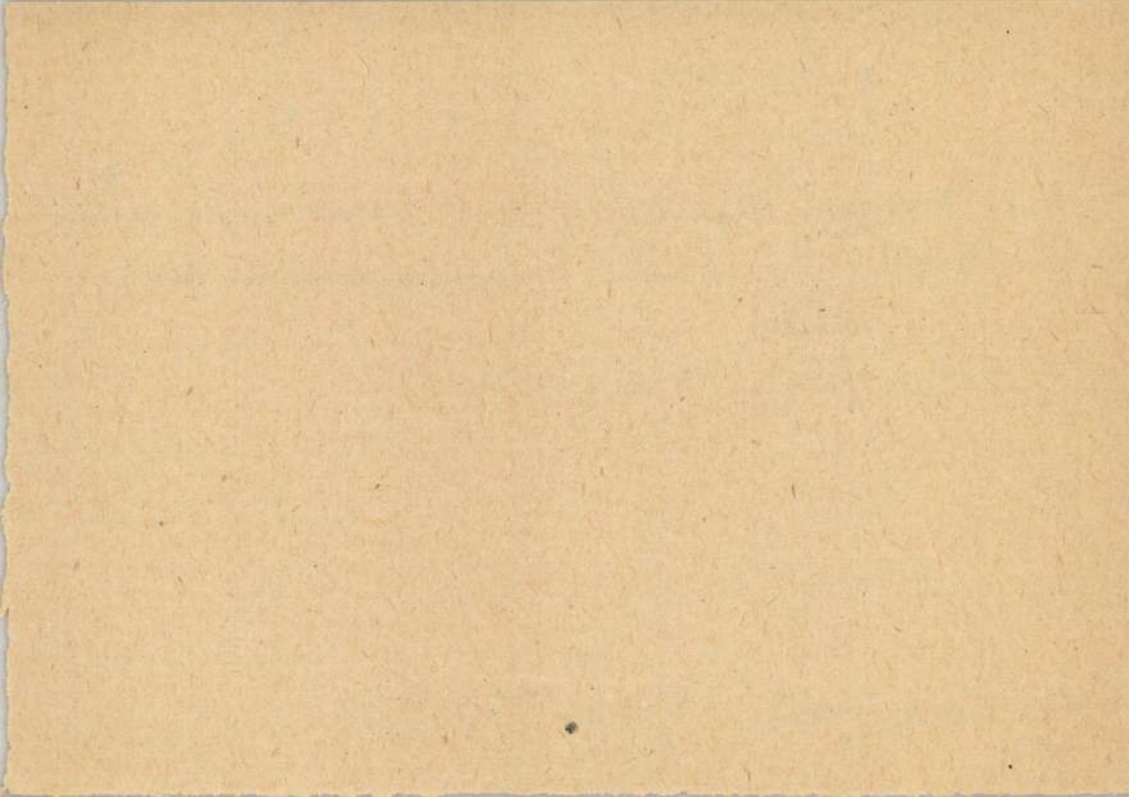

Bereiny Róbert

+ a Magyar Képzőművészet Egyesülete prole-
karditására a latin nyelvű képzésről
szóval hívták
(„Magyarország”, 1920. jún. 20.)

Dévényi Iván: Tiltás: Bp. 1968.
19. o.

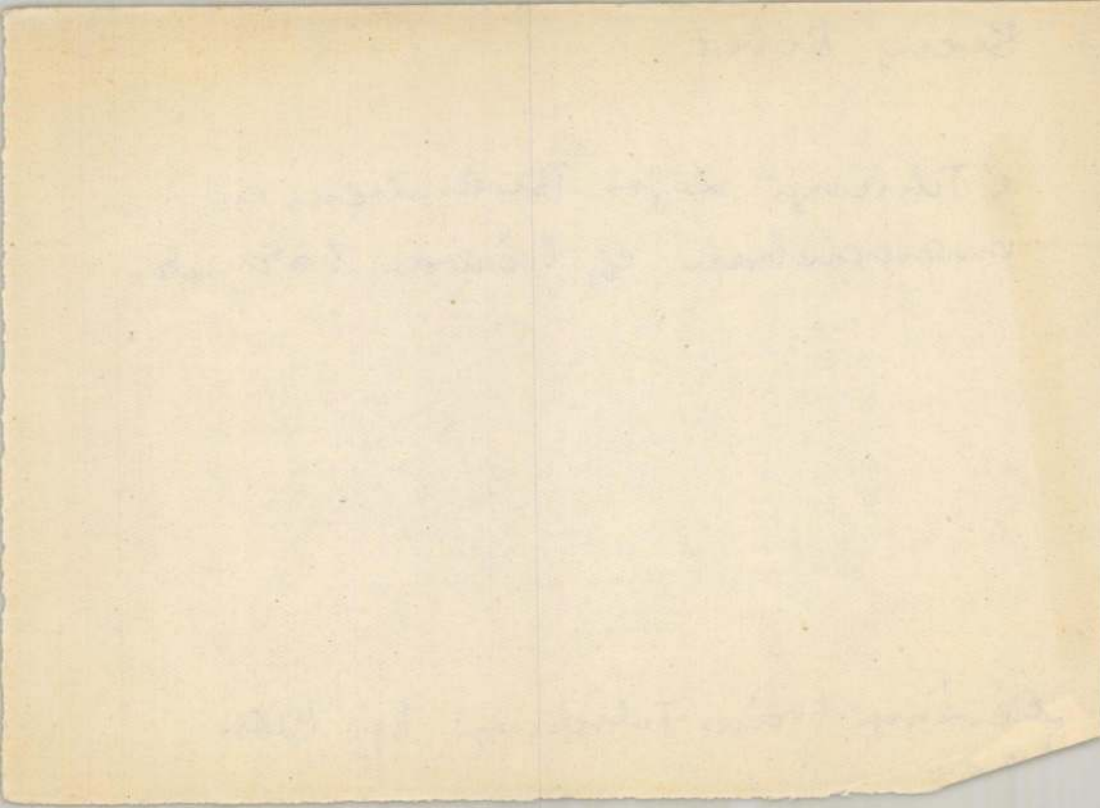

Berény Róbert.

s' Tilhanyi Lejos Berlinben, an
empíriciában és nyelvben tanulok.

Bévény: Iván: Tilhanyi Bp. 1968.

MDK

Berény Róbert plakátrajzoló

Bortnyik Sándor: Az ut ca képeskönyve.

Művészetszemlélet. 1948.6.sz.

1874

RECEIVED FROM THE

LIBRARY OF THE

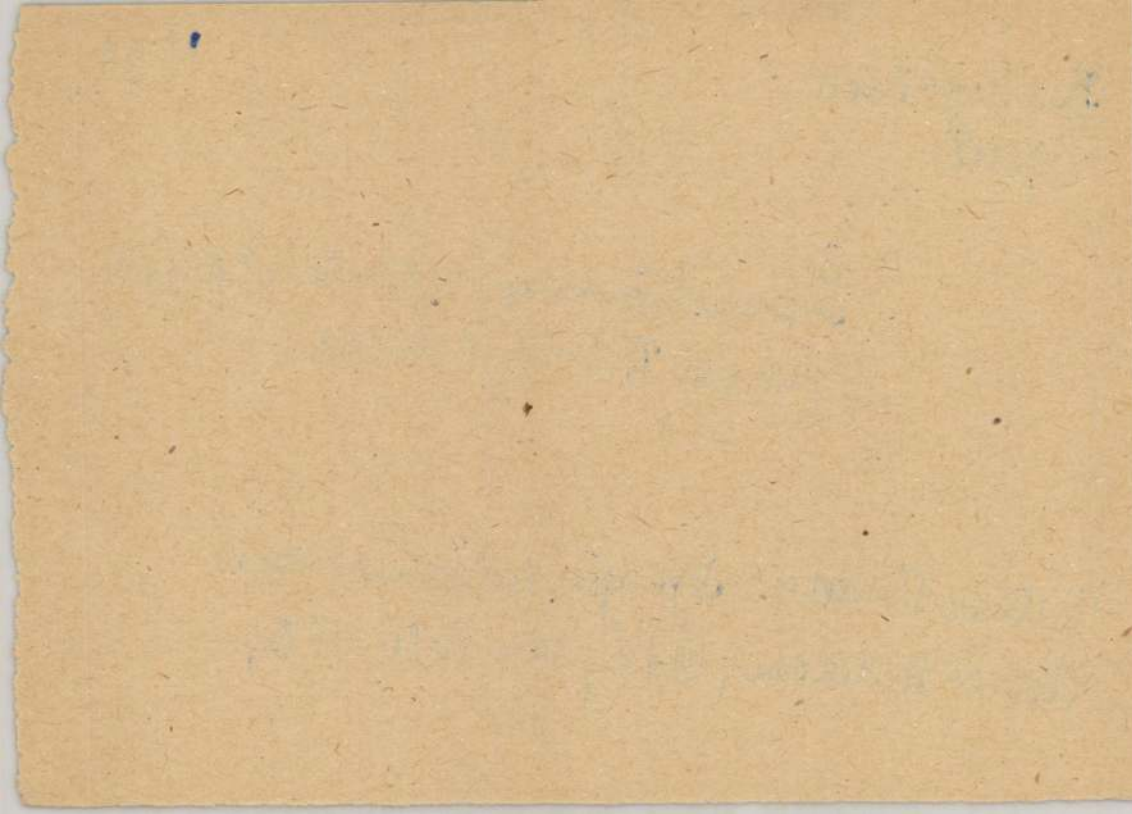
UNIVERSITY OF

Bering Robert
Jepo

M.D.K.

Hernstok megismertette Mjergesi
Yarost Bering Roberttel.

Ortutor Trivadar: Mjergesi paino kiállításra
Elet es Prodalom, 1963. február 16-8 nap

MDK

Berény Róbert

Reggeli lovasok, of.

A törzstagok 3. kiáll. N.Szal. 1947. jan.

1880

No. 10000

1880

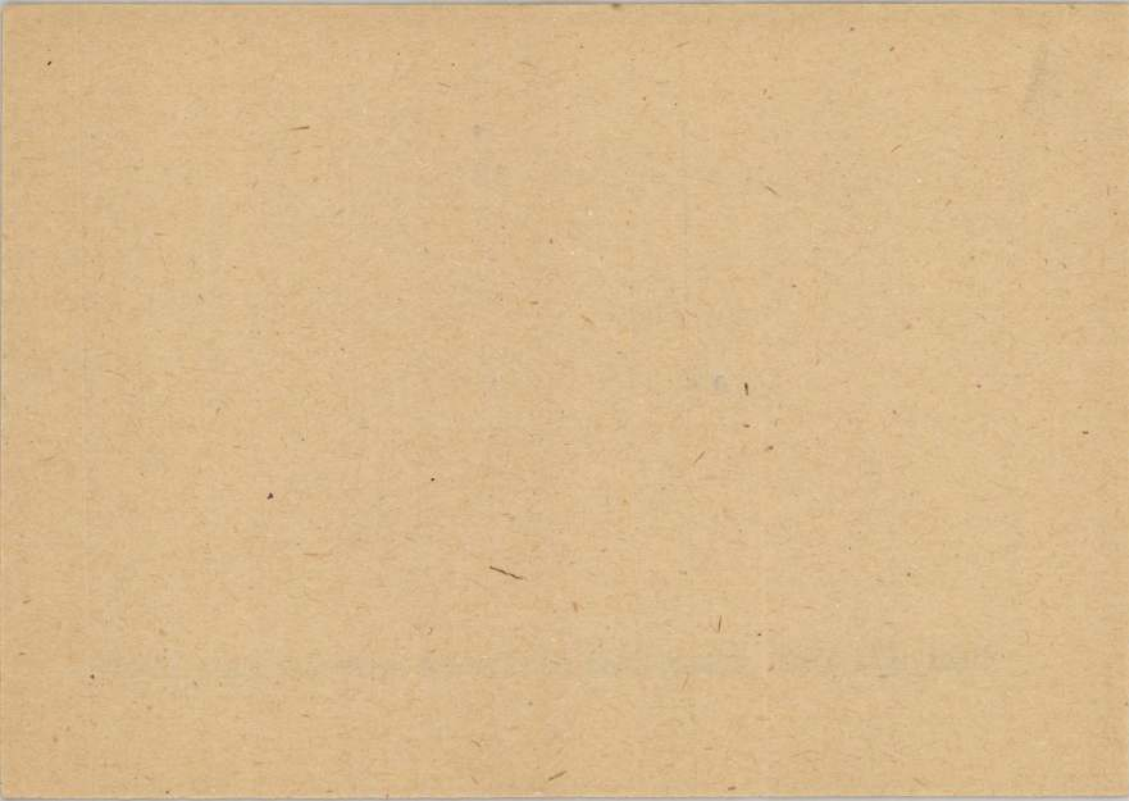
Berény Róbert festőművész

Falu felé

Nyári táj

Bányavidéki Vándorkiállítások katalógusa 1948.

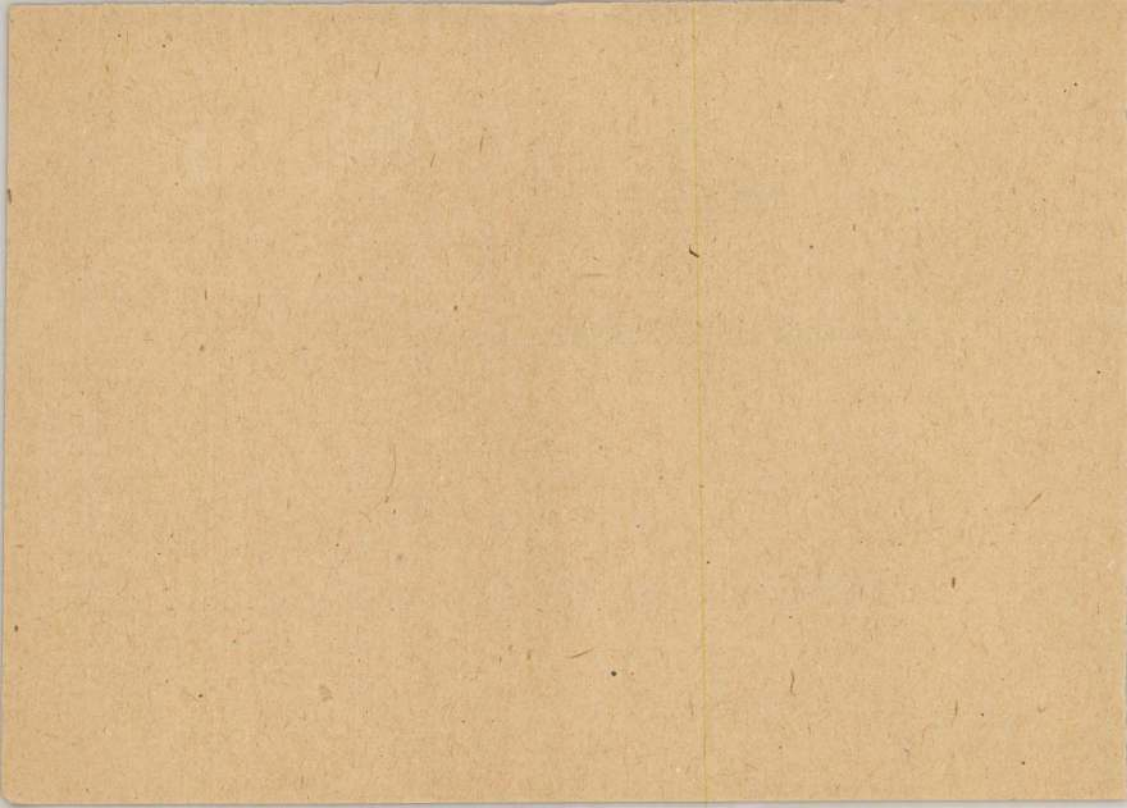

MDK

Berény Róbert

Festőnövendék, 1952. c.kép repr.

Képzőművészetünk tiz éve.Múcsarnok.Kat.

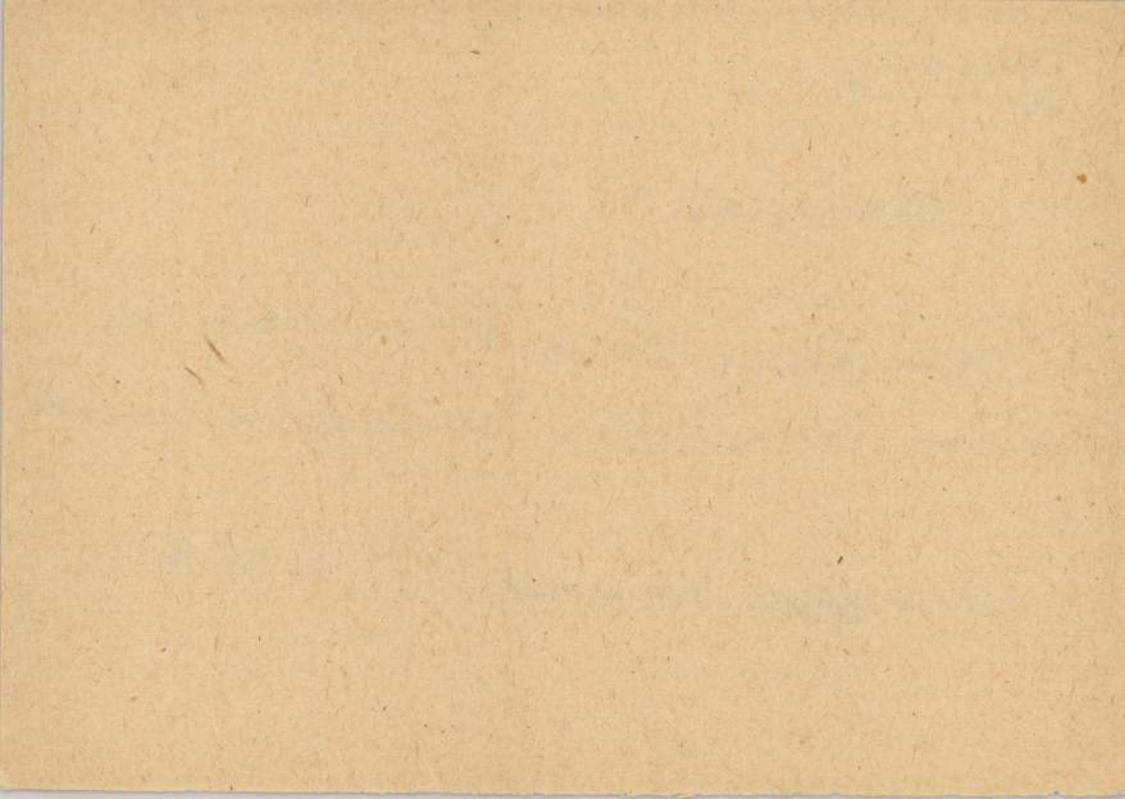

Berény

Szerepel.

Pennsylvaniai Törzs: A Gresham és
Köve. Kiállítás Prékészfényváróth.

Magyar Nemzet, 1967. XI. 29. 4. o.

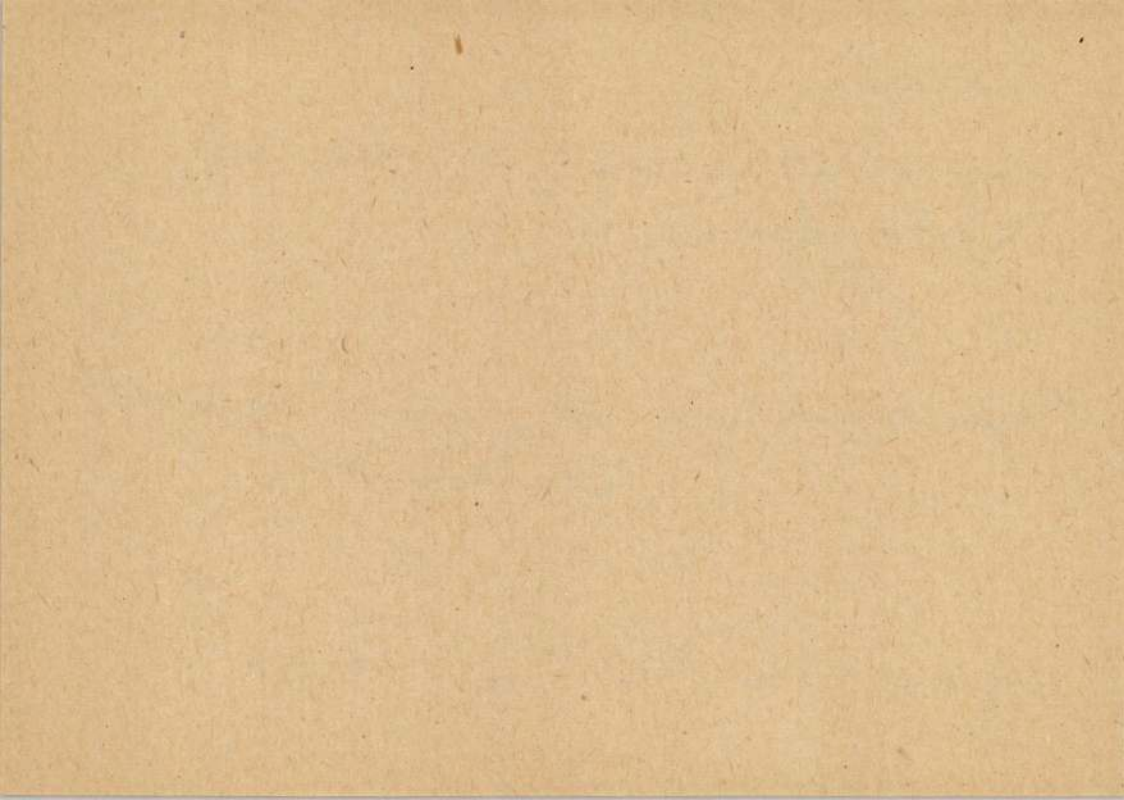
Borény

Készítésa volt a Newreth
Galériában

Solymos István: 4 kép a Newreth
Galériáról

Nyomtatás 1968 I. sz. 33 old.

Boriny Róbert

Tájékoztató nyelvel a KVI
kiállításán a Nemzeti Szalonban

Budapesti Hírlap 1937 XI. 21

Bereiny Róbert, grafikus

M Dn

az 1919-ben magas színvonalat elért
magyar grafika egyik kiválója.

Mikályfi Eros: "1514"

8.1.

NÉPSZABADSÁG, 1963. jan. 19.

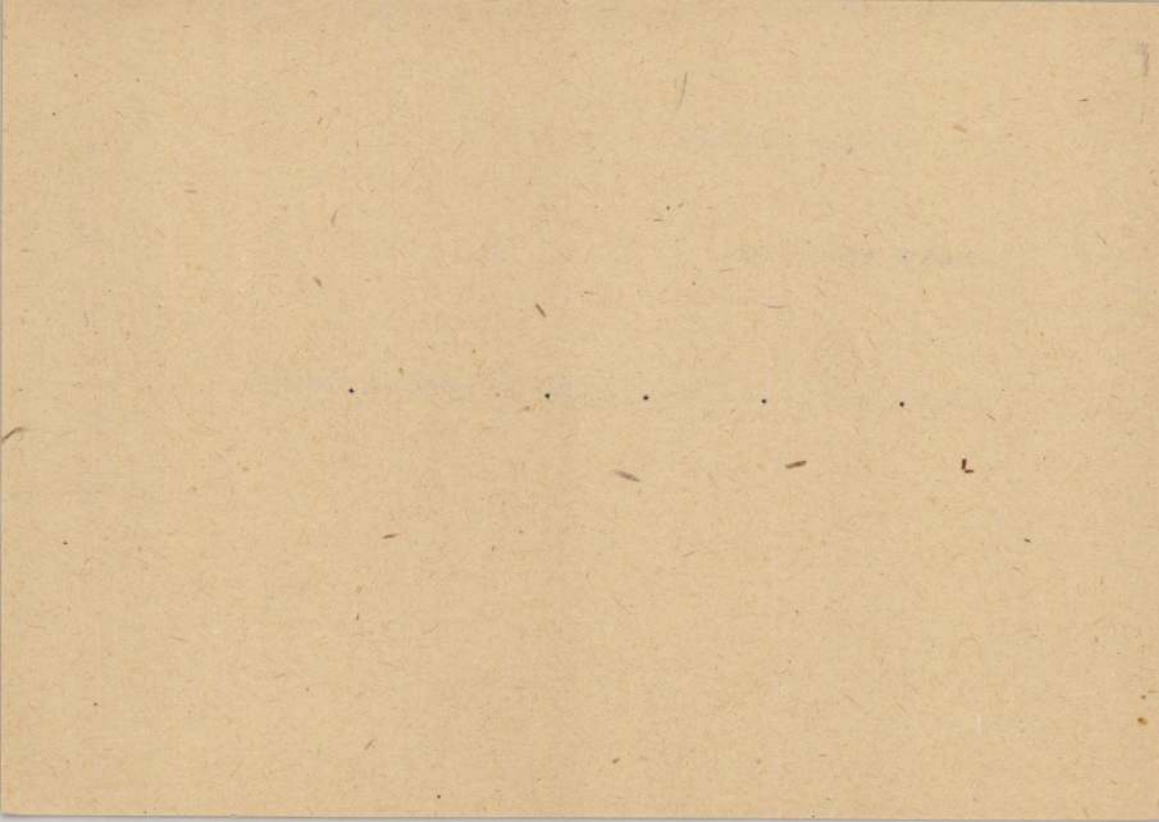
MDK

Berény Róbert

neve említve

Műcs. kiáll. 1954. ápr. Fényes A.terem

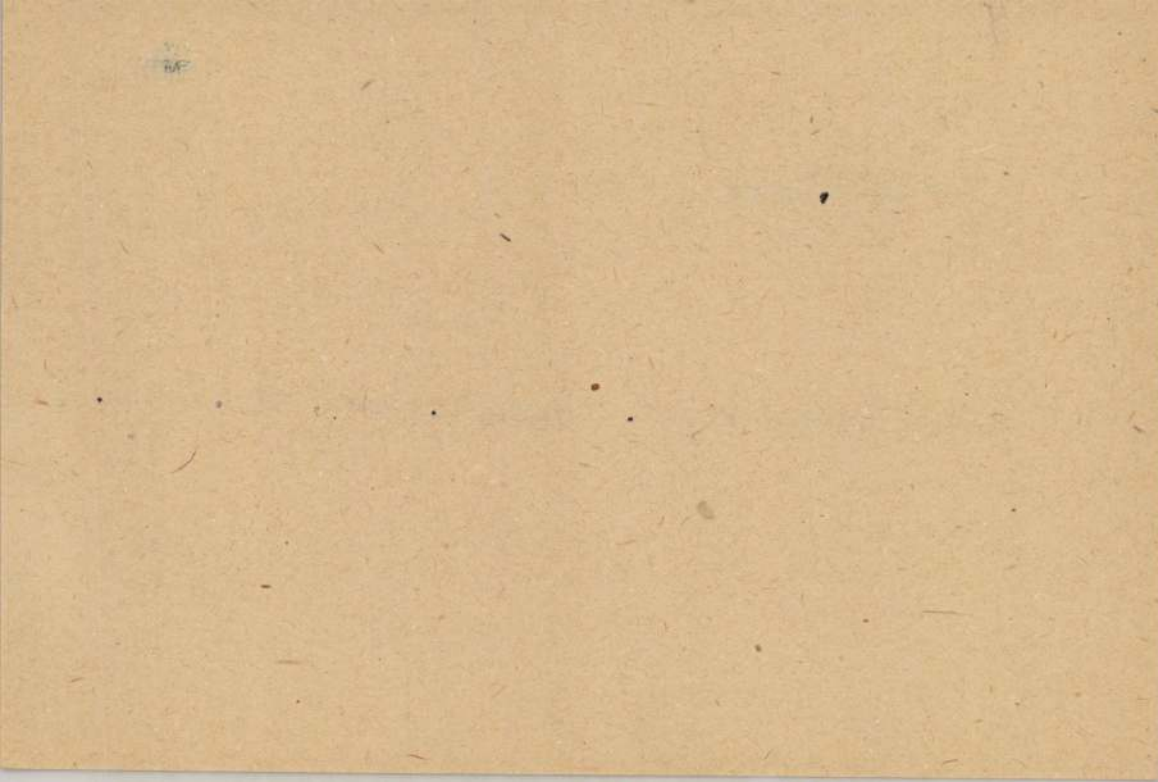

MDK

Berény Róbert

Hegyí György kiáll. Fényes A.terem, 1955. Mücs.

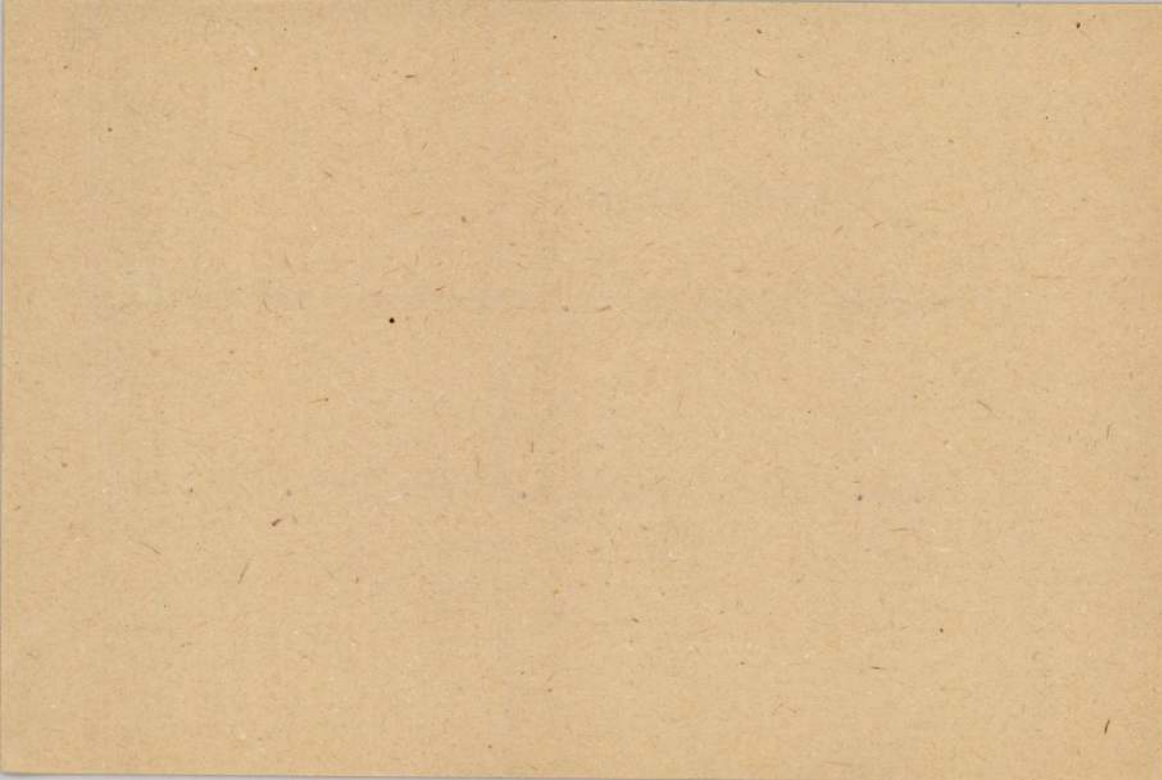

MDK

Berény Róbert

Martsa István szobr. bronzérme a művésztől

Műcs. kiáll. Fényes A.terem, 1955. okt.

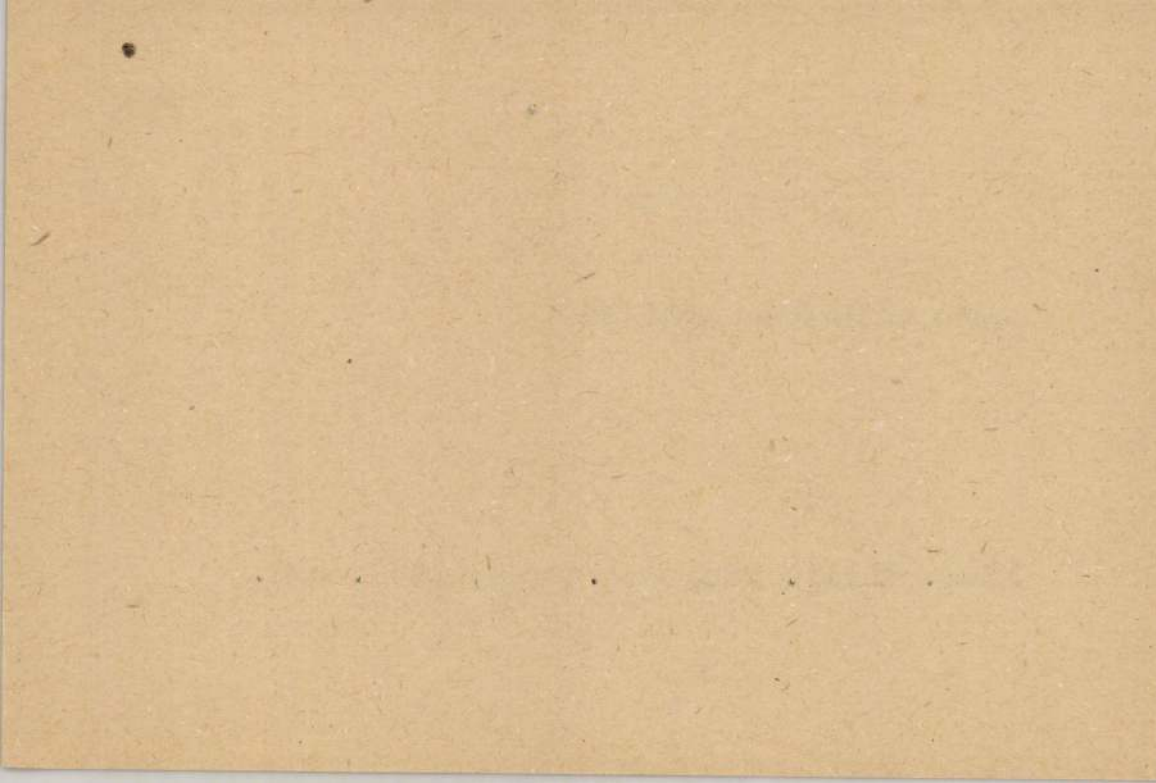
MDK

Berény Róbert

neve előszóban említve.

Műcs. kiáll. Fényes A.terem, 1955. okt.

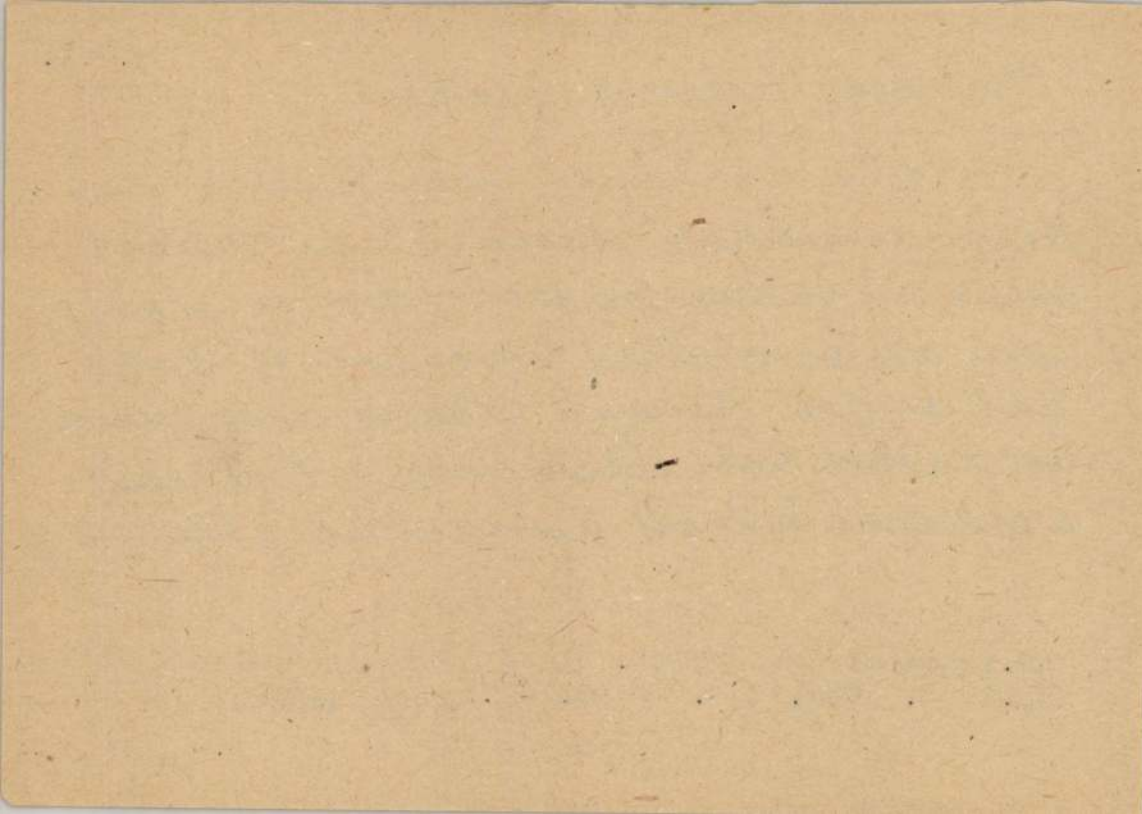
- 2 -

M.D.K.

Bereiny Róbert, festő

... Béla archépe, nem reménytelen.
Nem sugároz semmilyen erőst,
semmi felhőbácsolt nemvedélyt,
sem az örülettel határos felaho-
zottságot. Amial inkább megkülön-
bözöltek hely illeti meg a Nyolcas
archépei körök hosszúság, álló for.

Kr. Passuth: Les "Huit". Acta Historiae Artium.
Bp. 1962. Tom. VIII. Fasc. 3-4. 312. old.

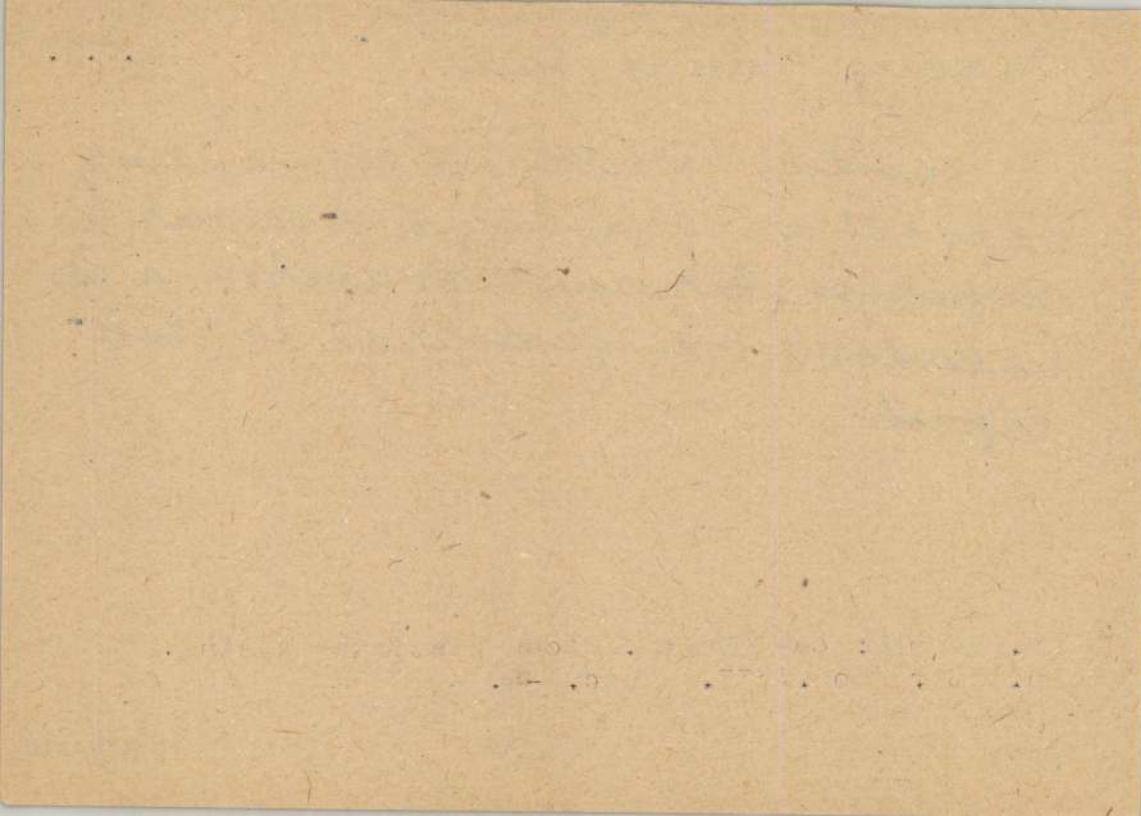
Bereiny Robert², festő

M.D.K.

... minden törelkedett egymáshoz.
Ez is azt igazolja, hogy a Nyolcaskis
csoporthoz, bizonyos pontokon a leg-
haladóbb irányzatokkal tartott
lépést.

Kr. Passuth: Les. "Huit". Acta Historiæ Artium.
Bp. 1962. Tom. VIII. Fasc. 3-4.

308-309. old.

Berény Róbert, festő

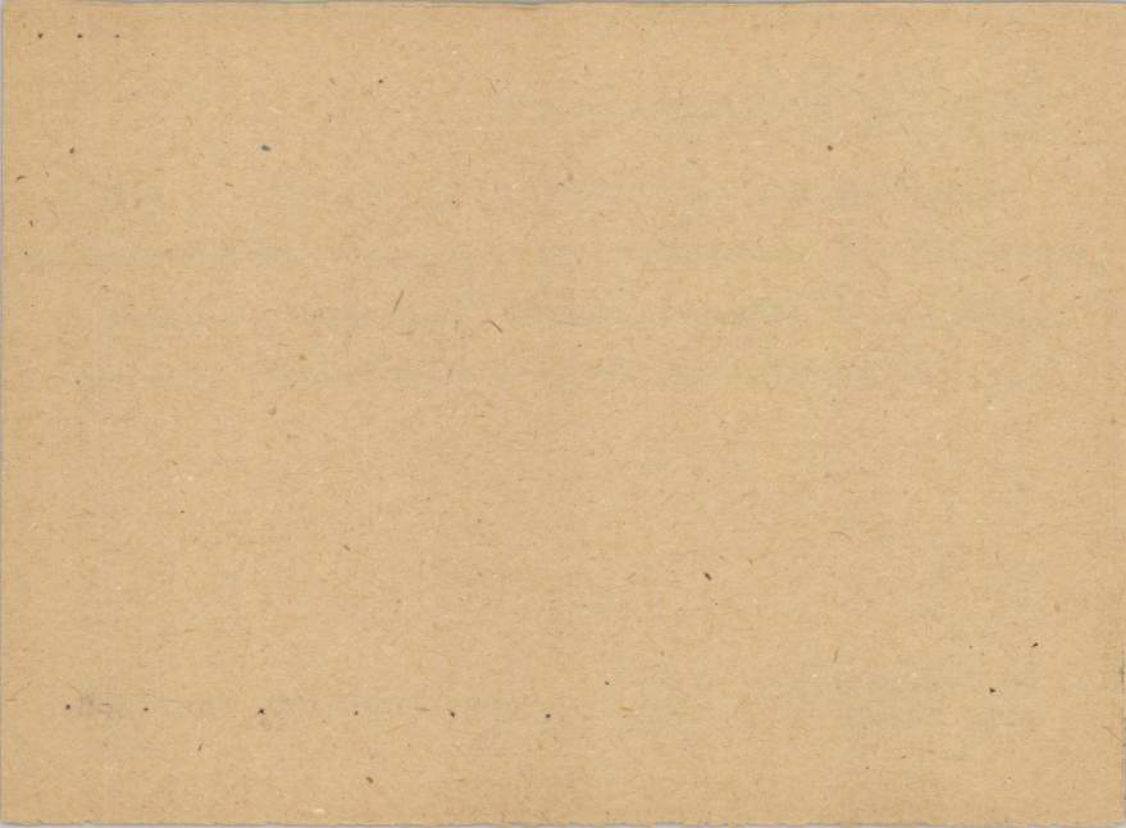
tájképein ritkán szerepel az út,
 az előtér inkább tömpe, elhősödött,
 melyet a geometrikus formák
 rendszerint nem töltnek meg.

Kr. Passuth: Les "Huit".

Acta Historiae Artium. Bp. 1962. Tom. VIII. Fasc. 3-4.

304. old

BDK

Berény Róbert

Csipkefüggönyös csendélet,

A tüzrstagok 3. kiáll. H.Szal. 1947. jan.

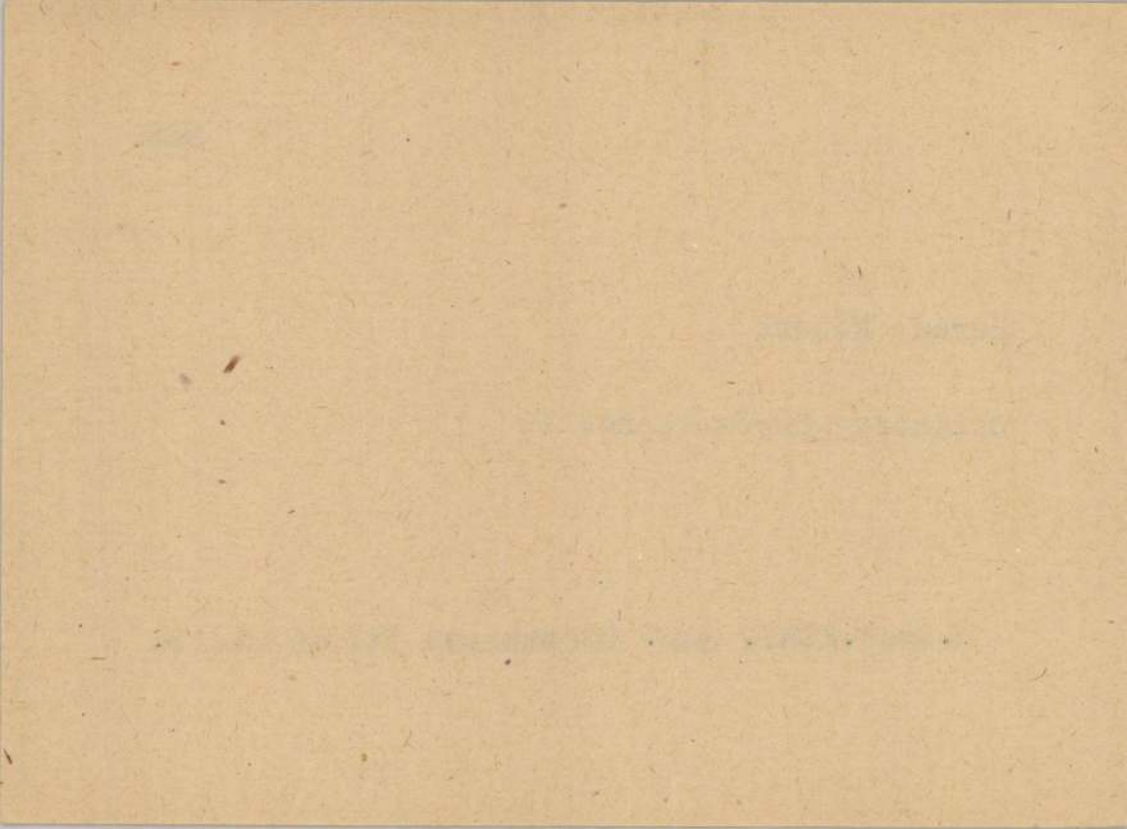

MDK

Berény Róbert

Csipkefüggönyös csendélet

H.Szel.1947. Jan. Törzstagok III-ik kiáll.

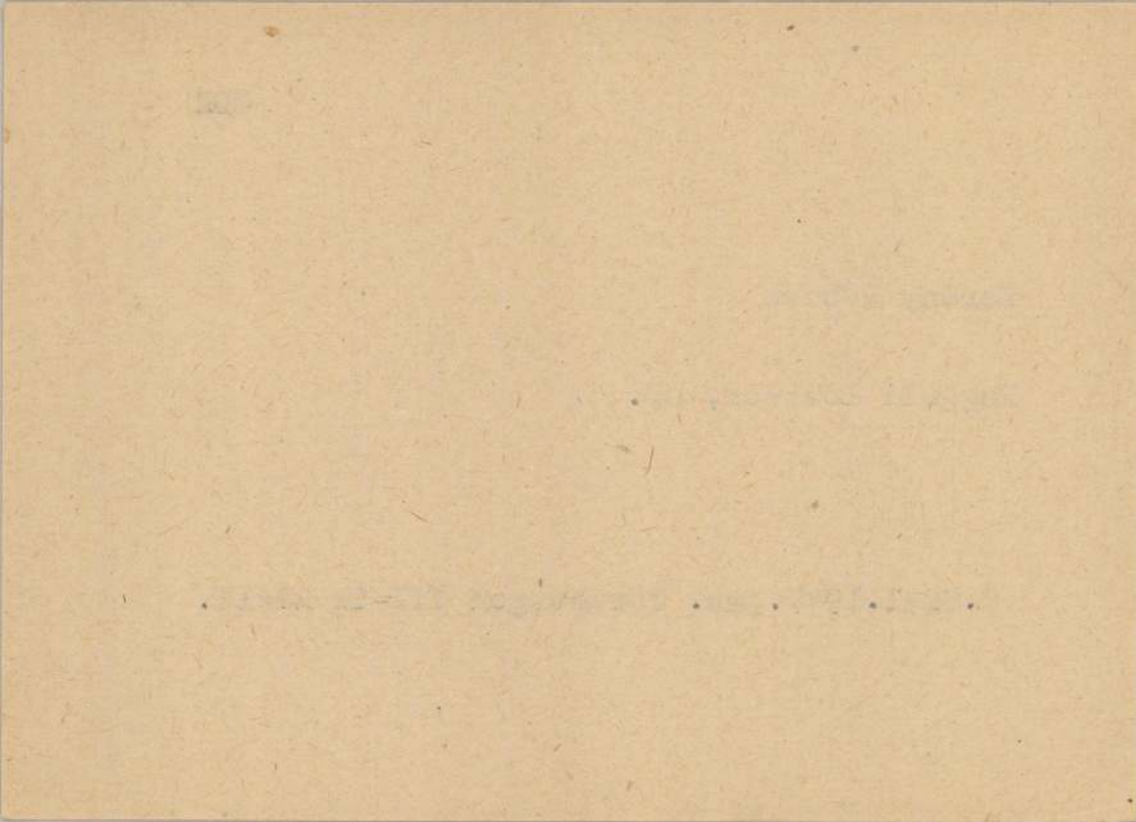
MDK

Berény Róbert

Reggeli lovasok, of.

N.Szal.1947.jan. Törzstagok III-ik kiáll.

Bereiny [Róbert], festő

MDh

Göncvaskőre látható a Küllőháson.

— : líra felfedezett műkincs a BAV VI. képek-
aukciójának Küllőháson
10. l.

NÉPSZABADSÁG, 1962. dec. 6.

Berény Róbert

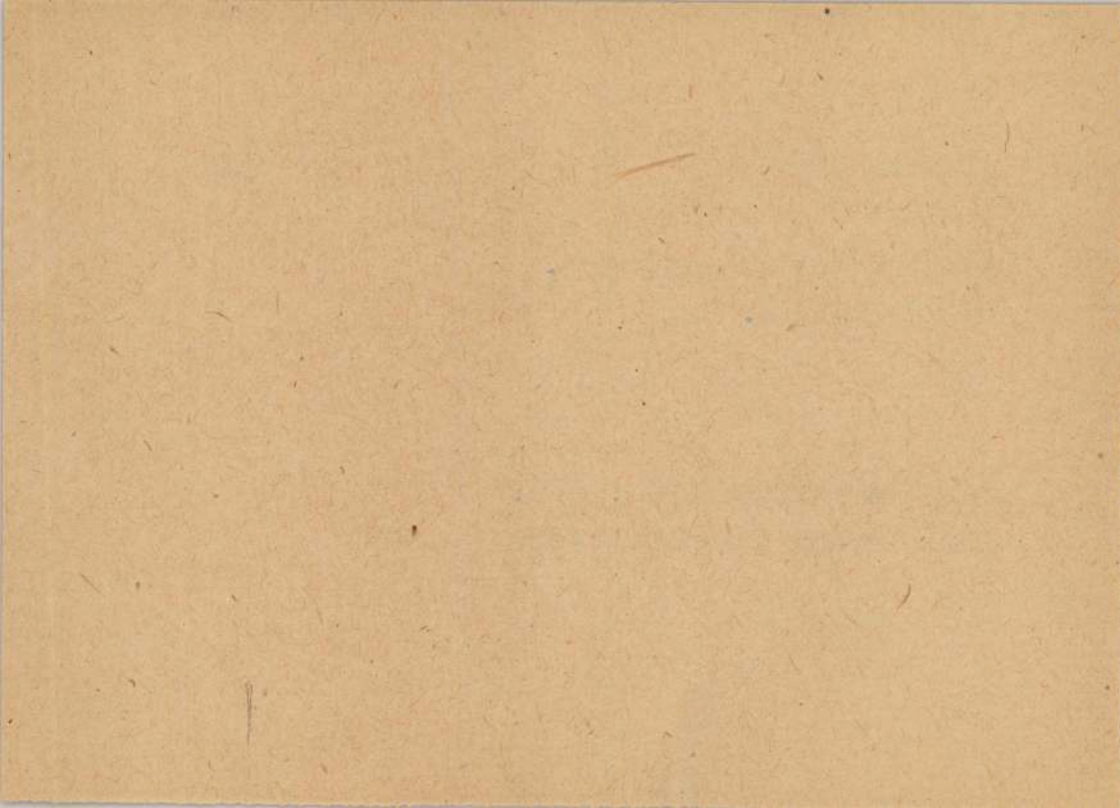
MDK

Magányos horgász, olf.

Arckép, olf.

Nemzeti Szalon 1942. okt.

Őszi Tárlat Tagkiállítás

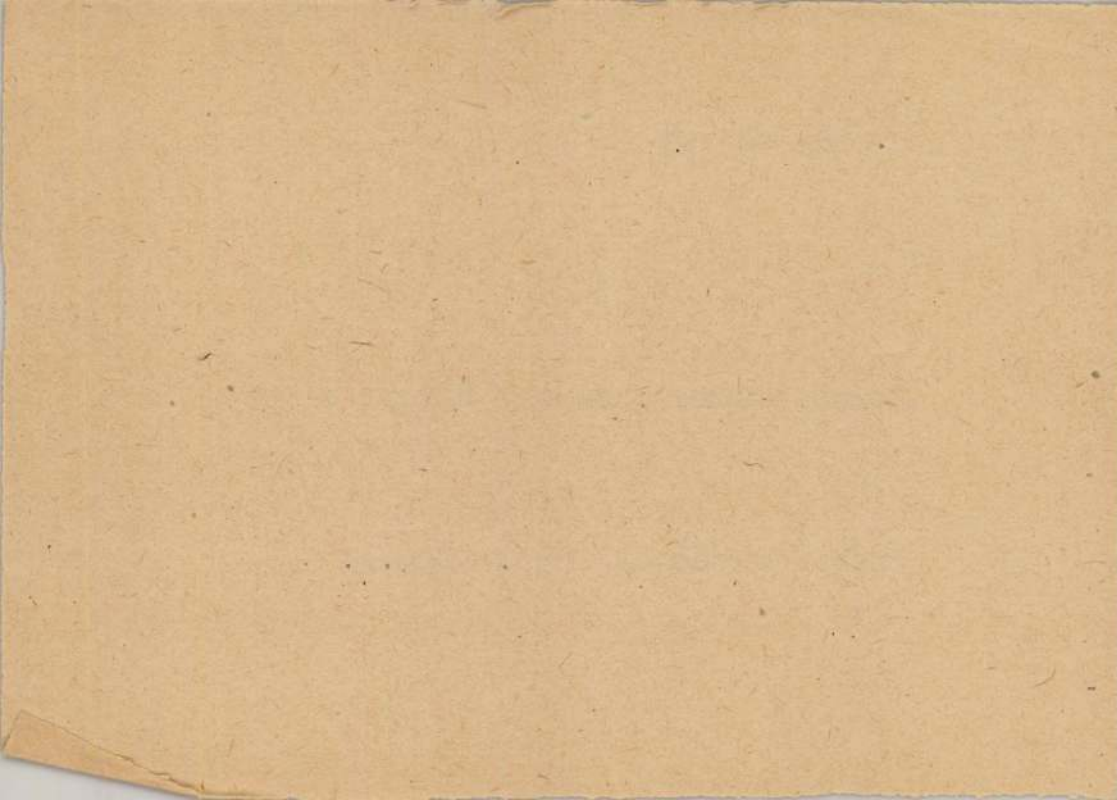

Bereny Róbert

Bernáth Aurél: Bereny Róbert sirjánál.

Szabad Művészet 1953. 226.1.

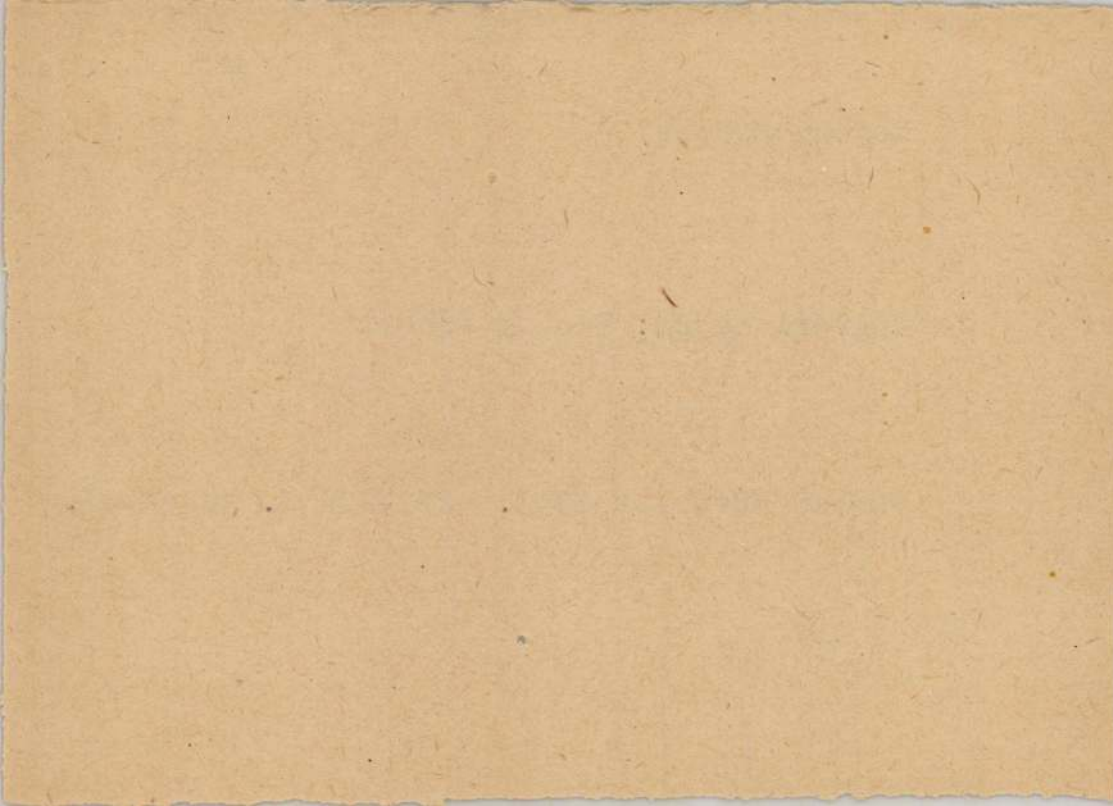

MDK

Bereny Róbert

Végyári Lajos: Bereny Róbert

Szabad Művészet 1953. 227-228 l. képekkel.

MDK

Berény Róbert

e.k.: Kunstverein N.Szal. Pester Lloyd 1944.
febr. 26.

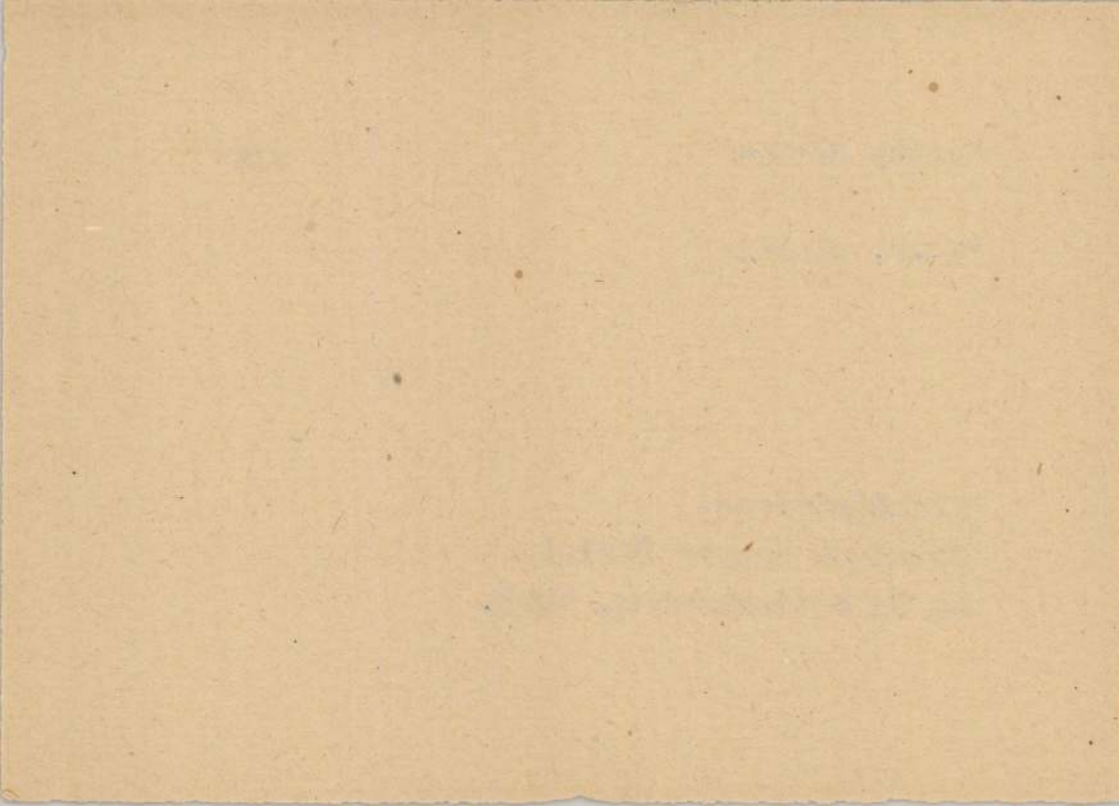
Berény Róbert

MDK

Palma, plakát

Plakátművészet
Országos Magyar Tárlat
az Új Művészházban, 1929.

BIDE

Berény Róbert

Zebegényi füzbookrok, of.

A törzstagok 3. kiáll. N.Szal. 1947. jan.

Berény Róbert

"Egy falikép kartonját tervezi" kísértősorokká hozza a lap a művész fényképét munka közben a "Szobrászaink és festőink készülnek a tavaszi tárlatra" c. beszámoló keretében.

Színház, Bp. 1947. május 20-26. III. évf.
21. sz.

1. 1. 1.

Bárdy Albert

"Sgy. társaság kártyáját tervezte" hisztörökből
hossz a lap a művész társaságát munka közben a
"Szabóvárosi és testületi képzés a társaság
társaság" c. beszámoló keretében.

Szabóvárosi, Bp. 1947. május 20-26. III. évf.
51. sz.

Bereány

Kerepele a Nemzeti Szalon
oslovi tevékenységén

Pest Hírlap
~~Magyarország~~ 1937 I. 9.

Berény

Kerepel a Newrethi Szobor
Liam 'Faisai Oslóban

Newrethi György 1937 I. 9.

Bereiny R.

Kerepel az ottlón magyar
kialmításos

Pest: Napló 1937 I. 10

Bereiny Róbert

Köszönet a Nemzeti Szalon mű-
Egyesület oszlopi kiállításáért

Nemzeti Szalon 1937 II. 7

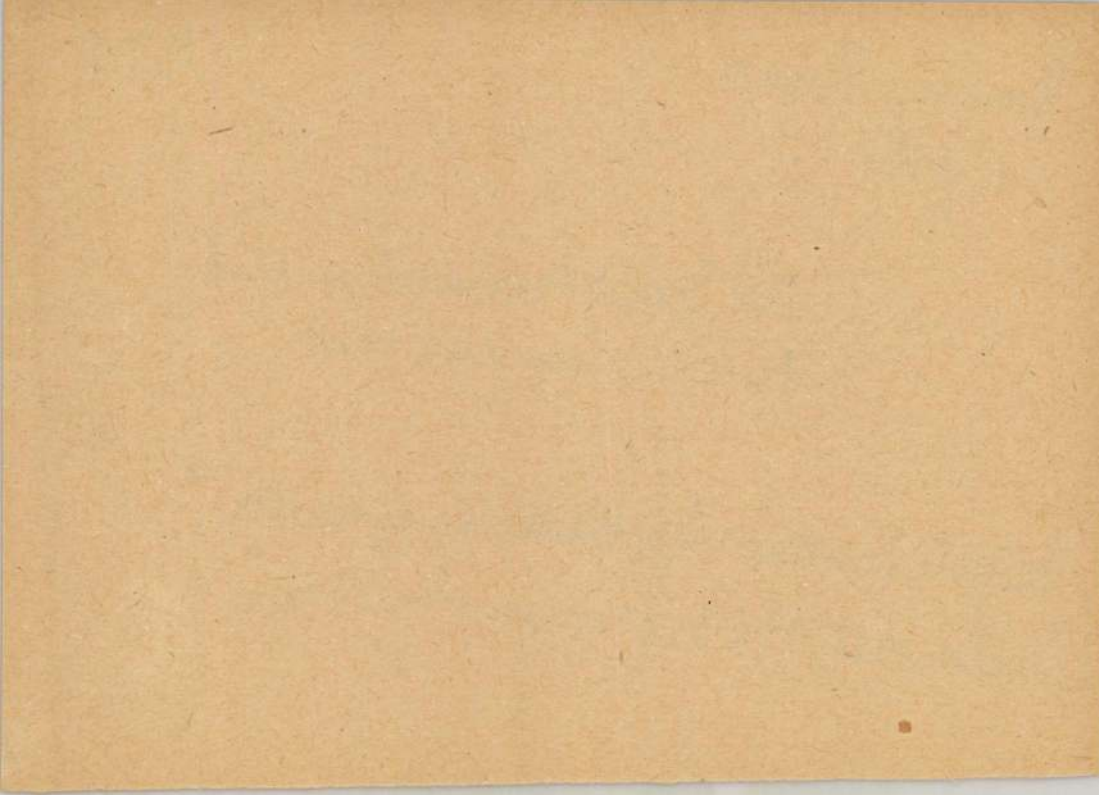

Berényi Ferenc
festő

M.D.K.

Ar Ernst Mureumban levő
kiállításom nettó részt.

Szigeti László: "Egy kiállítás és háttere"
Művészet, 1963. január - 38 lap

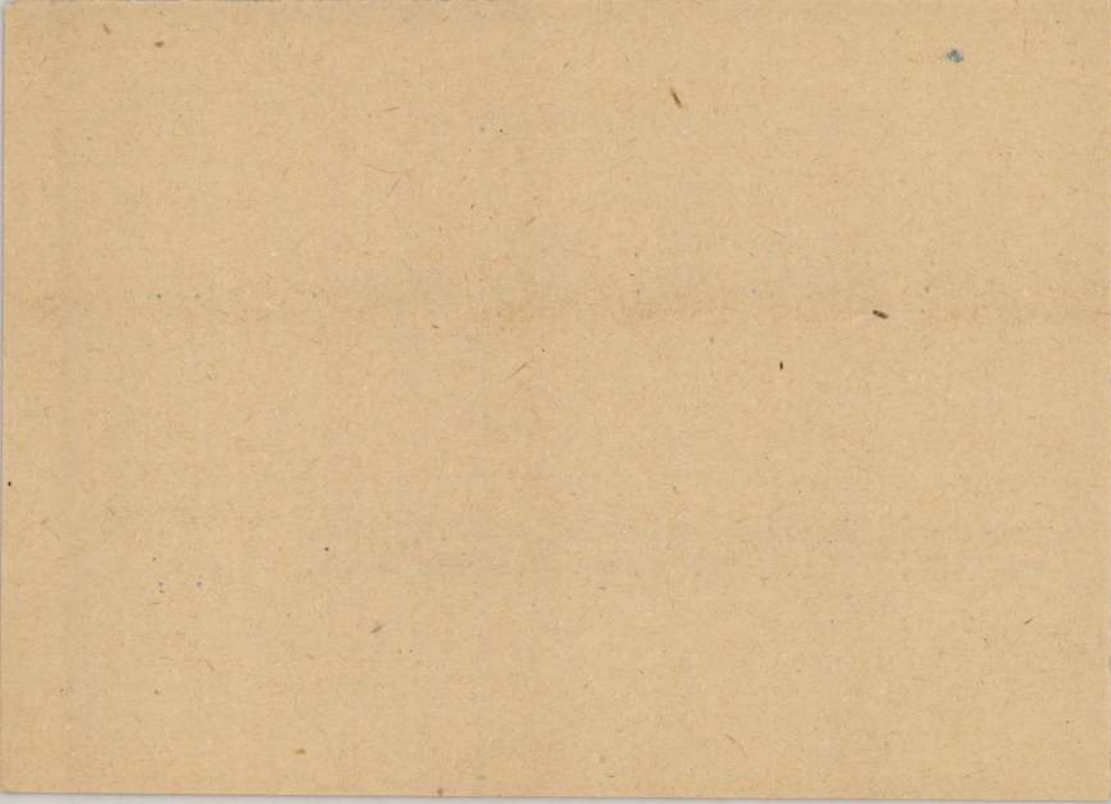

Berény Róbert, festőm.

42. Tájkép. Olf. 63x75
43. Tájkép. Olf. 70x90 Jelzett. 19.1.

Festmények, rajzok, metszetek. - 97. aukció.
Árv. Közl. 1941. márc. 2. rk. sz. - Kat. 18.1. 19.1.

MDK

Berény Róbert

festőm.

Miklóssy Z: Művészprogram Zebegényben. Figyelő,

1946. I.26. II.évk.

Berény Róbert

a Városi Kiállításán.

Perneonky Géza: A Nemzeti Galéria
veendő kiállítására a Városi
Ellagya Nemzet, 1967-X.11.4.0.

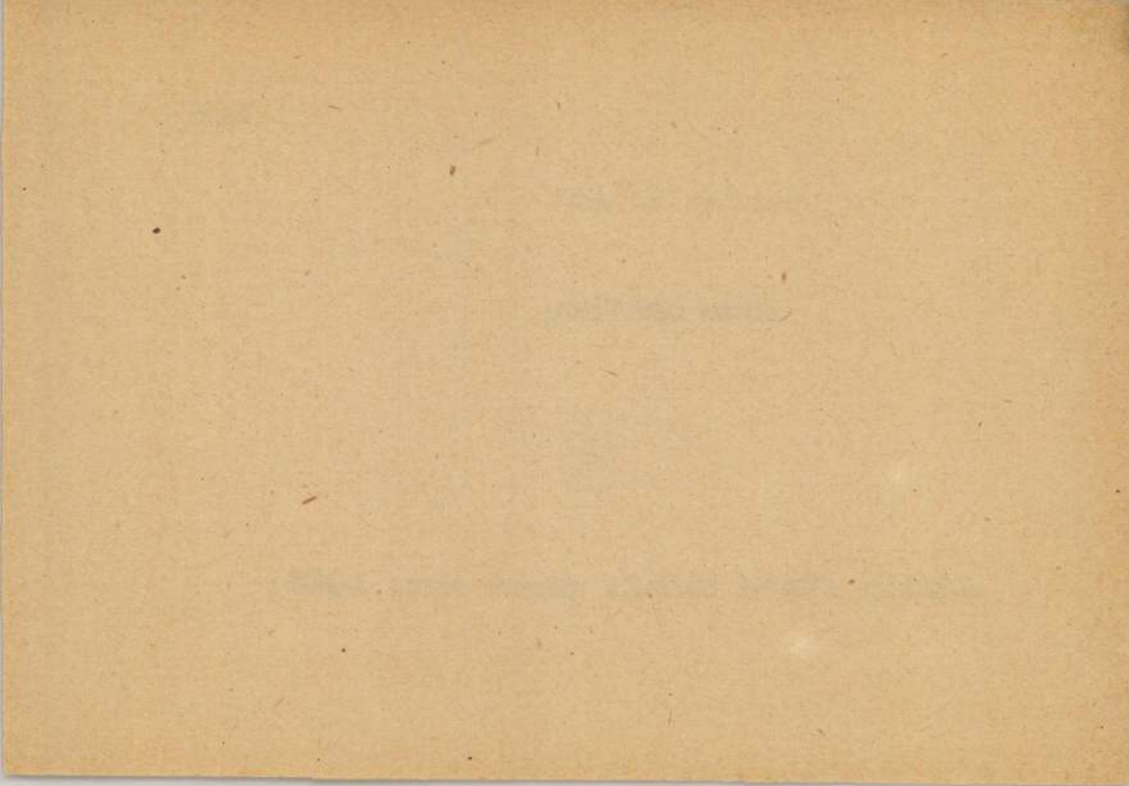

MDK

Berény Róbert

neve említve

Járitz Józsa kiáll. Ernst Muz..1968.

MDK

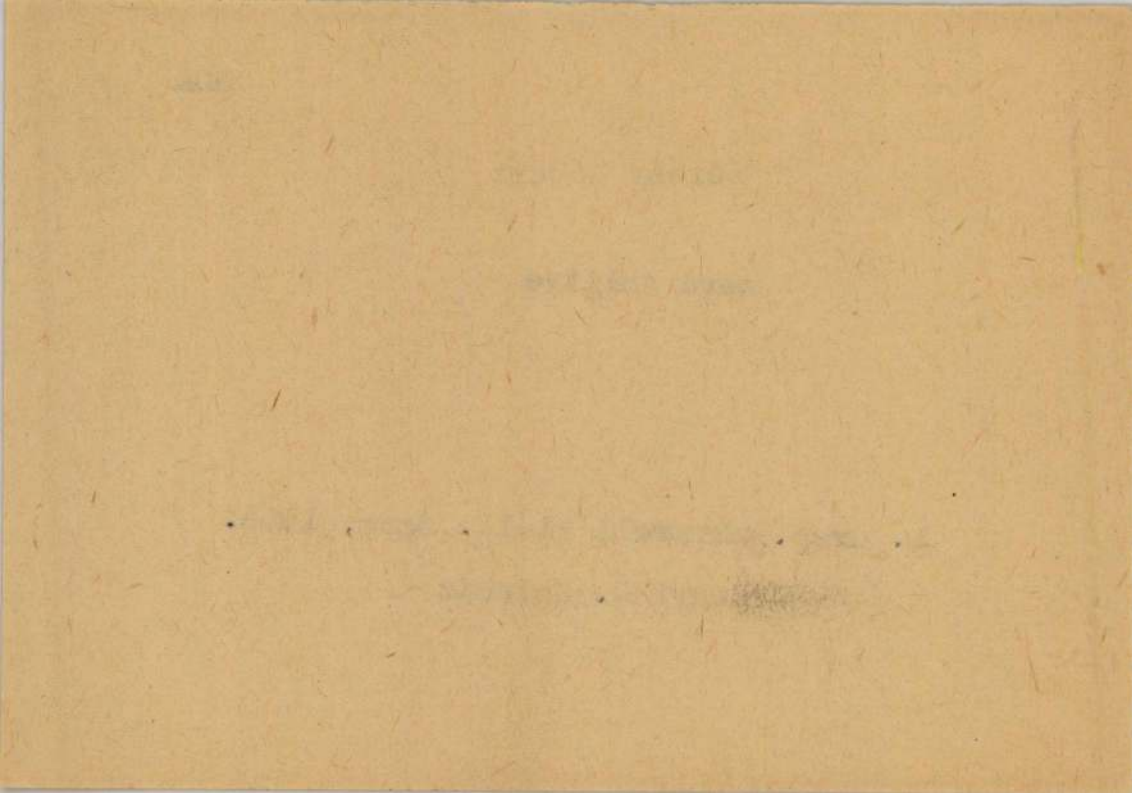
Berény Róbert

neve említve

1. Orsz. akvarell kiáll. Eger, 1968.

Gárdonyi G. Színház

Bereiny János

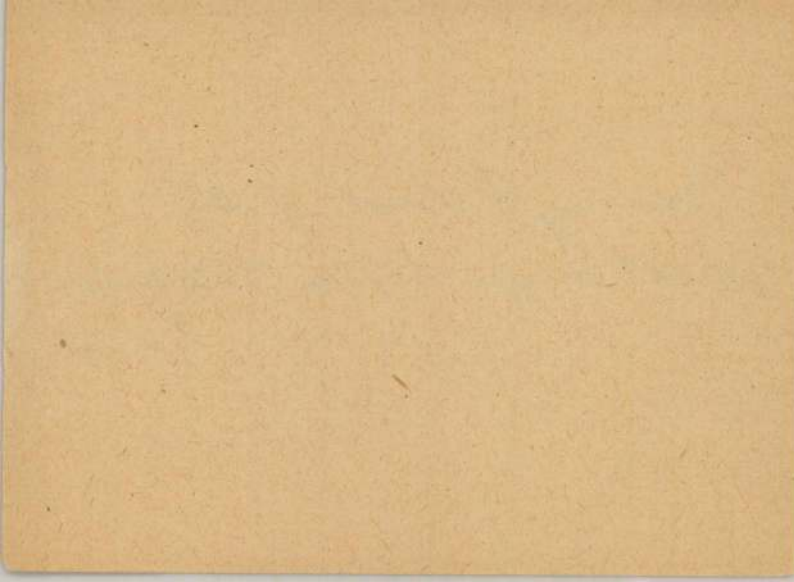
- nel tenitványa nelt Batón: Lelő festő.

Leony: Sándor: Megnyit a ötödik Remesariállit's
Pestmegyei Hírlap (Hentendre) 1966. máj. 4. 4. o.

Bereiny Róbert fide"
Lolnok Mezei elnyas 1859 marc. 3.
2 oldal. -

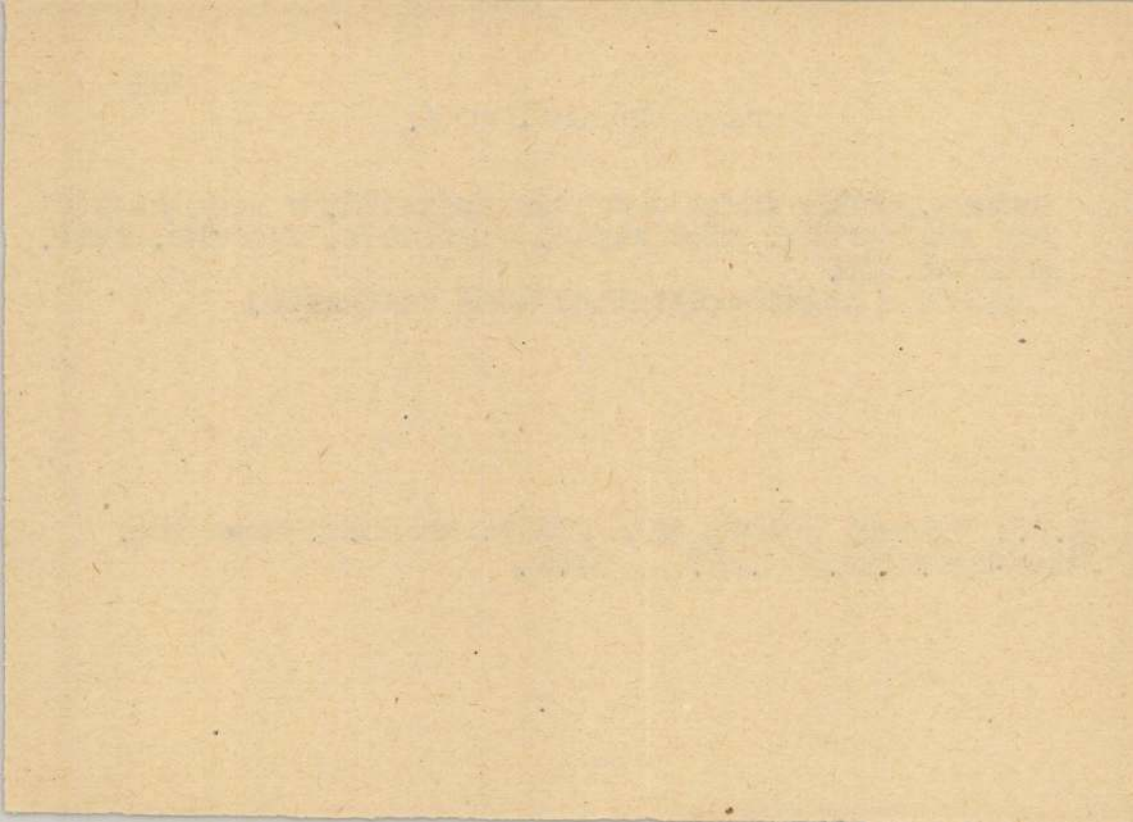
Bereny Róbert, graf.

Színes, gazdag anyag a reklámművészeté, a nagy plakáttól
kicsi röplapokig, cégkártyák, vignetták, dobozok, esem.
papírok, stb.

Munkái a legsikerültebbek közé tartoznak.

K.M.: Györgyi Kálmán emlékkiállítás az I.p.m. múzeumban,
Mangóújs. 1934. máj. 19. 31.1.

Bereiny Richárd
festő

M.D.K.

A Tanácsköztársaság idején plakátot
képzelt „Fegyverbe! Fegyverbe!” című
műve is által híressé.

Jóhász Sándor: A magyar politikai plakátművészet
Művészet, 1963. július-21 lapsz.

100

Handwritten Title

Collected in a laboratory
at the University

Department of Zoology
University of California

1953
Jan. 10

Berény Róbert festő

M.D.K.

Rajz / Férfi egyik kezében fáklyát tart, másikban széttört bilincs. / repr.

Pest Megyei Hírlap 1963. március 21. 3 .1.

M. D. 2.

Berény Róbert festő

Ra ja \ térti egyik kézében látható tyrt, másik
ban szétört állomás. \ rajt.

Si. 8. 1.

Leut. regent. Major. 1867. 1868.

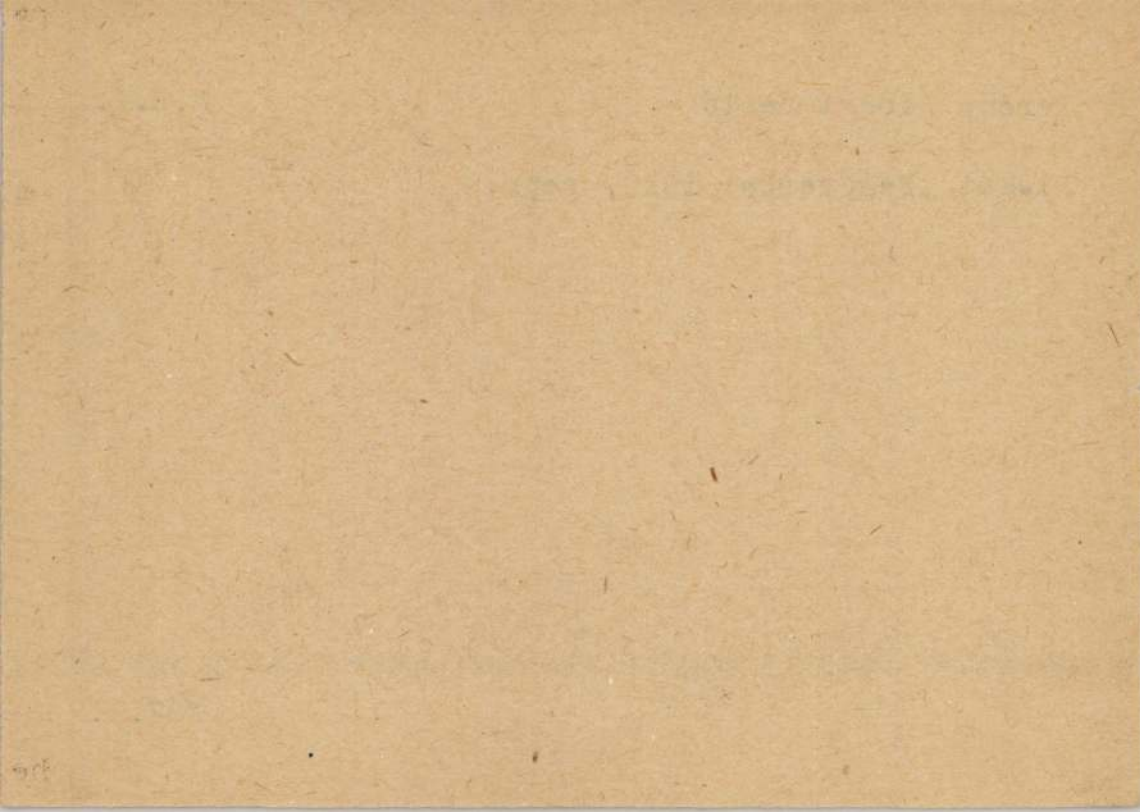
Berény Róbert festő

M.D.K.

Plakát ,Fegyverbe! 1919. repr.

Arany János: A magyar irodalom képeknyve Bp. 1956.

287.1.

MDK

Berény Róbert

/Vigil/: Pohárnok Zoltán gyűjteményes kiáll.
Magyarság 1938. okt. 19.

12

Barthelme Robert

Walter: Johnson Johnen experimentos niall.
pag. 124. 125. 126.

Bereiny Robert + festő
grafikus

M.Dk

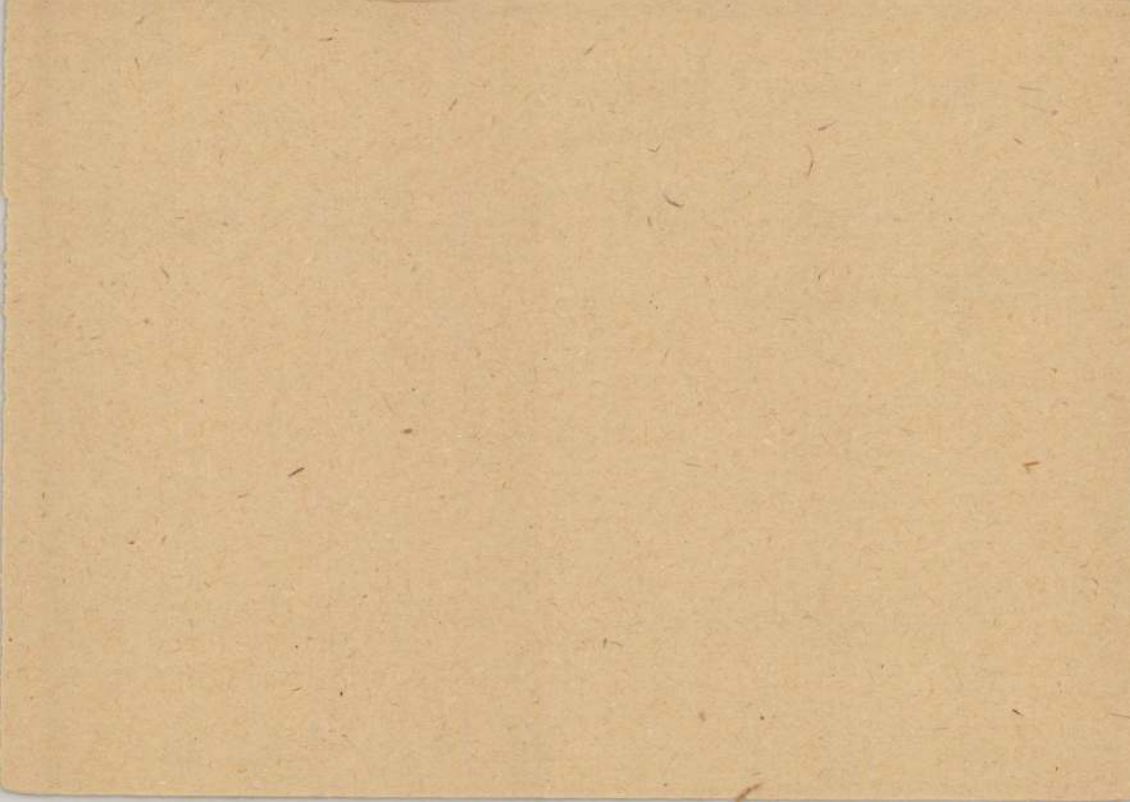
A M. Nemzeti Galéria Bereiny Robert - emlékei =
állítást rendez.

- : Kulturális hírek

8. l.

NÉPSZABADSÁG, szn. 1963. febr. 14.

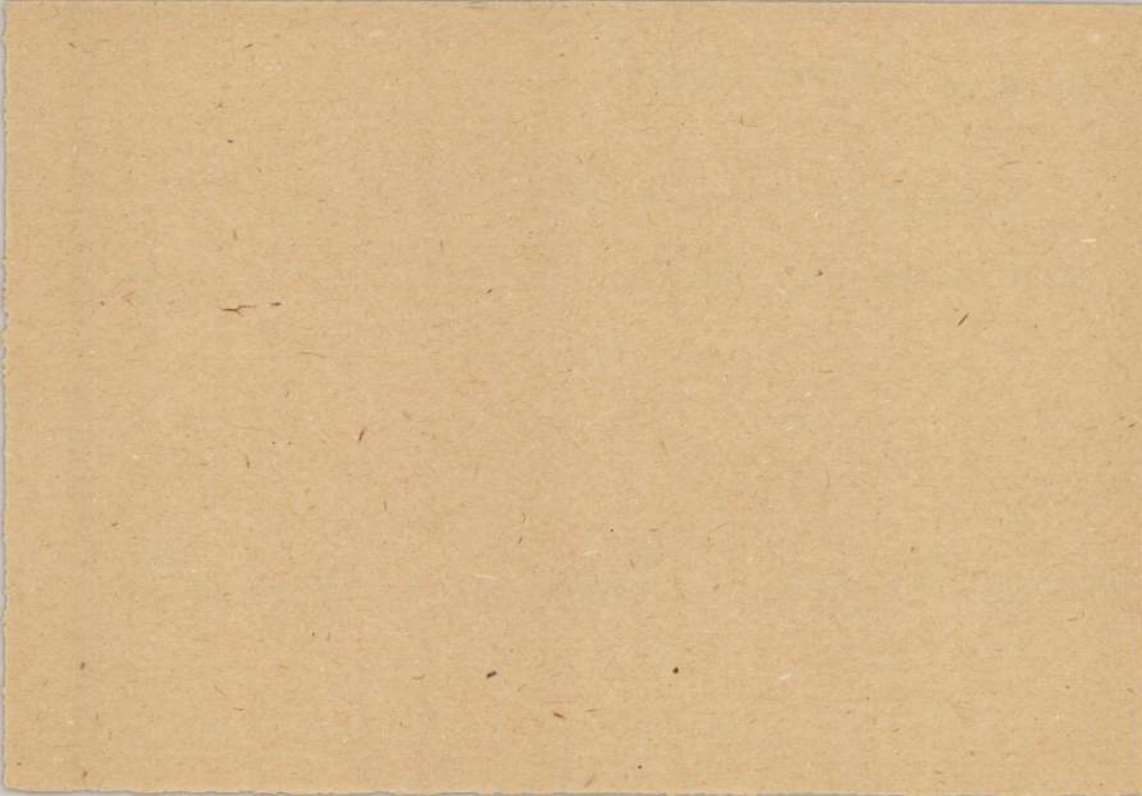
Bereiny Robert, festő

17 Dk

A Könyvklubban kiállító Kopnicz Margit
festőművésés Bereiny Robert tanítványa.

Mura'nyi - Kovács Endre: Jézuspetek kiállítási sahnól
8. l.

NÉPSZABADSÁG, bn. 1963. febr. 28.

Berény Róbert

Az 1919-es népbiztosok tanácsa által kinevezett művészeti direktórium festészeti osztályát vezette kezdetben.

Berény Róbert: Plakát 1919. Repr. 87.1.

Pór Bertalan: Emlékezés 1919-re.

Szabad Művészet, 1949. 84-87-ig 1.

Berény Róbert a Képzőm.Főisk.tanára

"Majális 1950" című műve az Első Magyar Képző-
művészeti Kiállításon. A mű a Munkácsy-díj II.
fokozatát kapta.

Pogány Ö.Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti
Kiállítás.

Szabad Nép, 1950.szept.2. 6.1.

Robert A. Johnson, Editor

"Kaiser's 1930" - and also "Kaiser's 1930"
 movement in 1930. A and a number of
 localities.

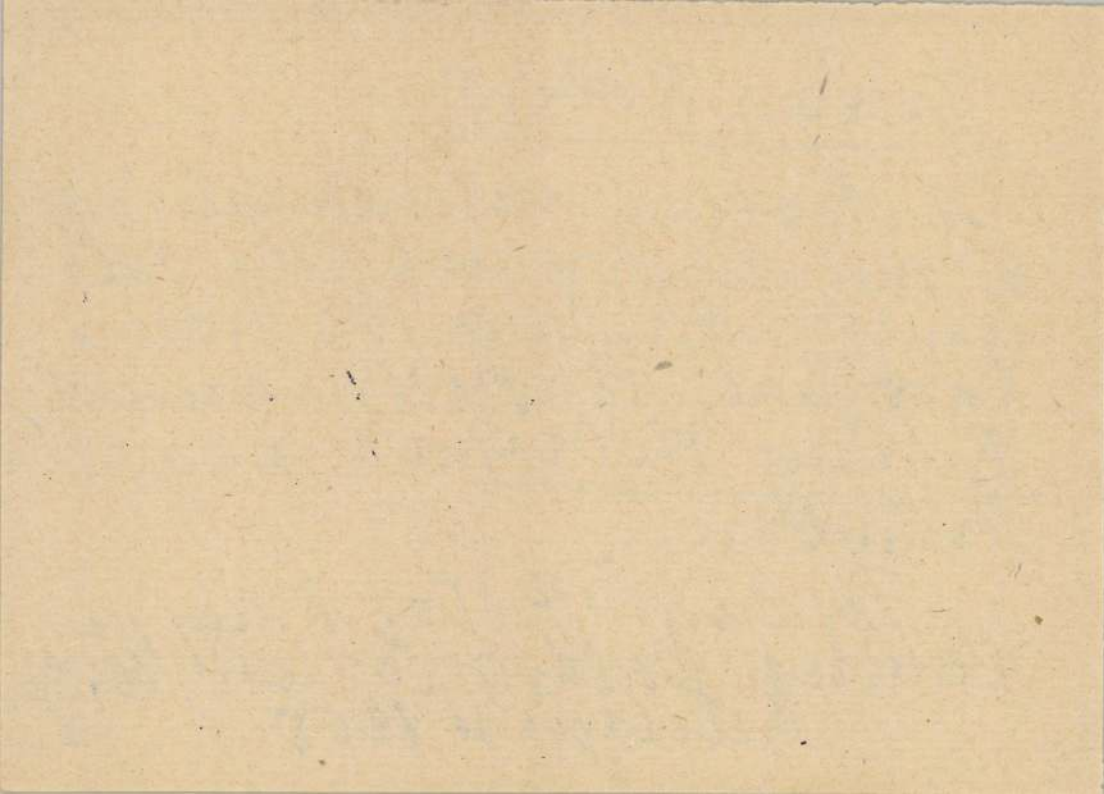
Robert A. Johnson, Editor
 Editor

Number 1, 1930, page 1, 111

Berény Robert

A Magyarországi Népi
Könyvtárak Egyesülete, Kézirati
Központjának, Pórhelyi Állományok
Borítói Bizottságának tagja
tagja.

Pórhelyi Állományok és Kézirati
Központjának (Cseresznye) 16. 26.
Budapest 1965 l.

Berény Róbert (1887-1953)

jellemző művei: Koncós ucsolék
(Budapest, 1909), Bartók portréja
(Bp. 1913), Kővirgács (Bp. 1933)

Major István: Építésztörténet. Többször és szocializmust építő társadalmak építésze. Bp. 1960. Műszaki k., # 569 l., 368 kép.

289. l.

Bereiny Róbert
fotó

M.D. 4

leltetés -

M. Kéll Olga: Desi kuler telecin a mikrofilmus
Művészet, 1968. november - 30 lap.

Bereiny Róbert
fests

M.D.K.

A tanácsköztársaság idején
plakátjai a főművelés közre
tartoztak.

Aradi Nóra: Bortnyitk Sándorral,
Művészet, 1968. november - 45 lap.

Berény Róbert

A „Nyolcak” tanja

habadi fudat: A XI. névnapjelenés
Lazarus művészetpartija: a Nyolcak

Budapest 1968 X. 1

Berényi Róbert

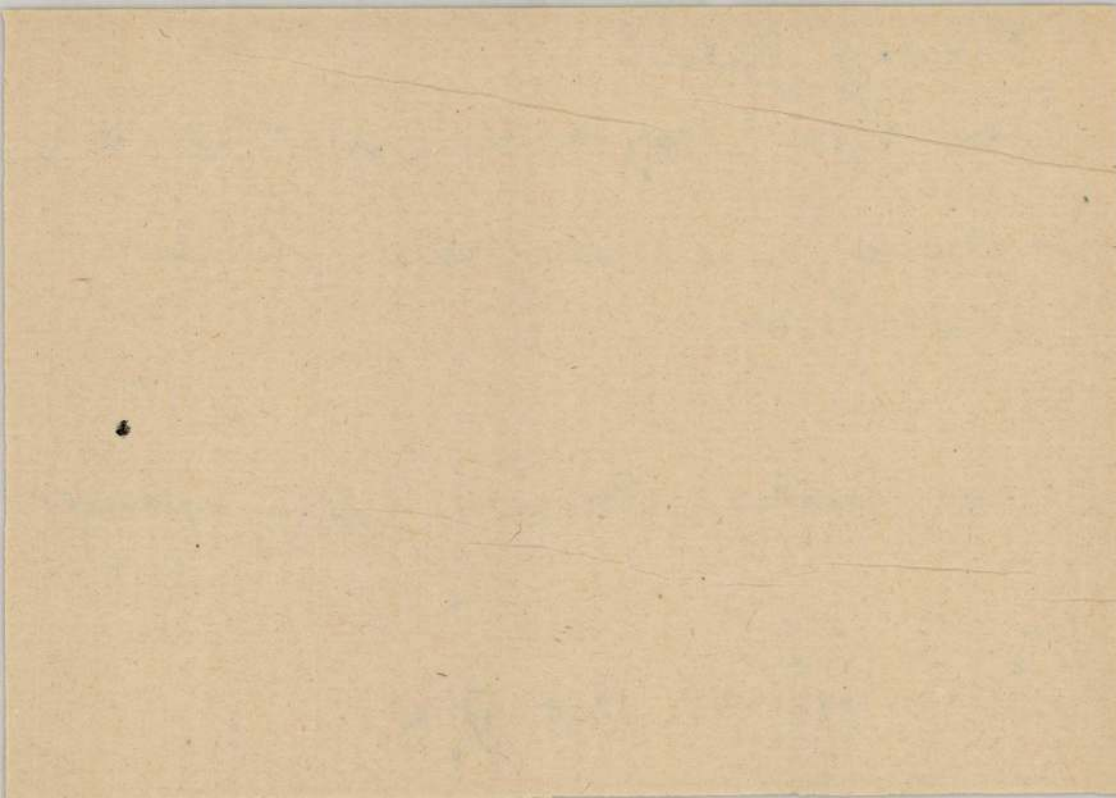
Fegyverbe! Fegyverbe! ... példátja (emelj)

kéreget a Dunaujvárosi Múzeum
Látogatásán

Lóva tudás: Pérdétek a fegyveres történelemről

Dunaujváros 1968. 7. 18.

Bereány Róbert

szerepel a „Doktori és a nov.
művészet” c. tárlatban Pécs, tel. 1-
vőros.

székelyi Ernő: A művészet szerepe

Tutkós 1968 XI. 5

[Faint, illegible handwriting at the top of the page]

[The remainder of the page contains several lines of extremely faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the paper.]

Beréng Löböst

A Tansanlörtörssarog ideyén
plárátot lévítet és a képműv.
direkktorium táppa volt

N.N.: A Tansanlörtörssarog és
pláratművészetünk

Zolai Huskóp 1969 III. 9

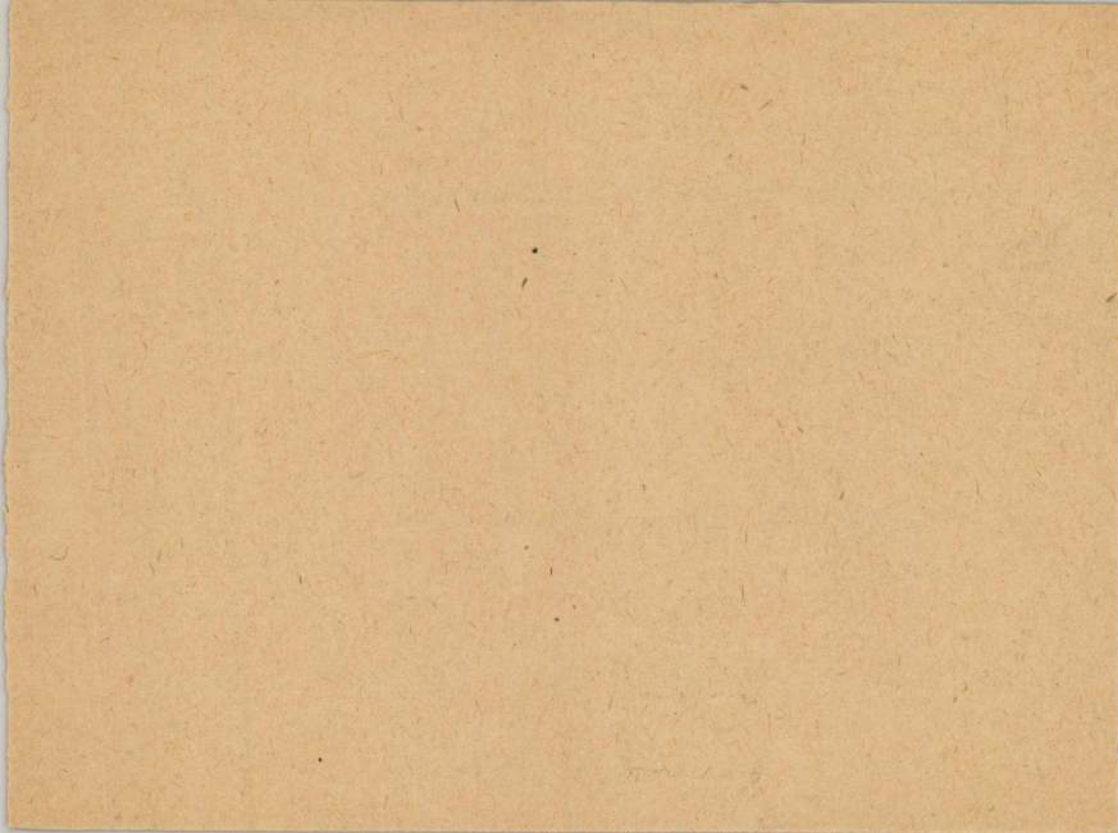
MDK

Hunkácsy díjat kaptak.II.díj.

Berény Róbert

Szabad Nép 1952. ápr.4.

Bereiny Róbert
festő

MDK

Méltóság.

L.S.: A XXXVI. Velencei Bienniale előtt
Élet és Munkái, 1962. május 5-8 l.

101

1870

101

101

The manuscript is written in
the hand of the author of the
101

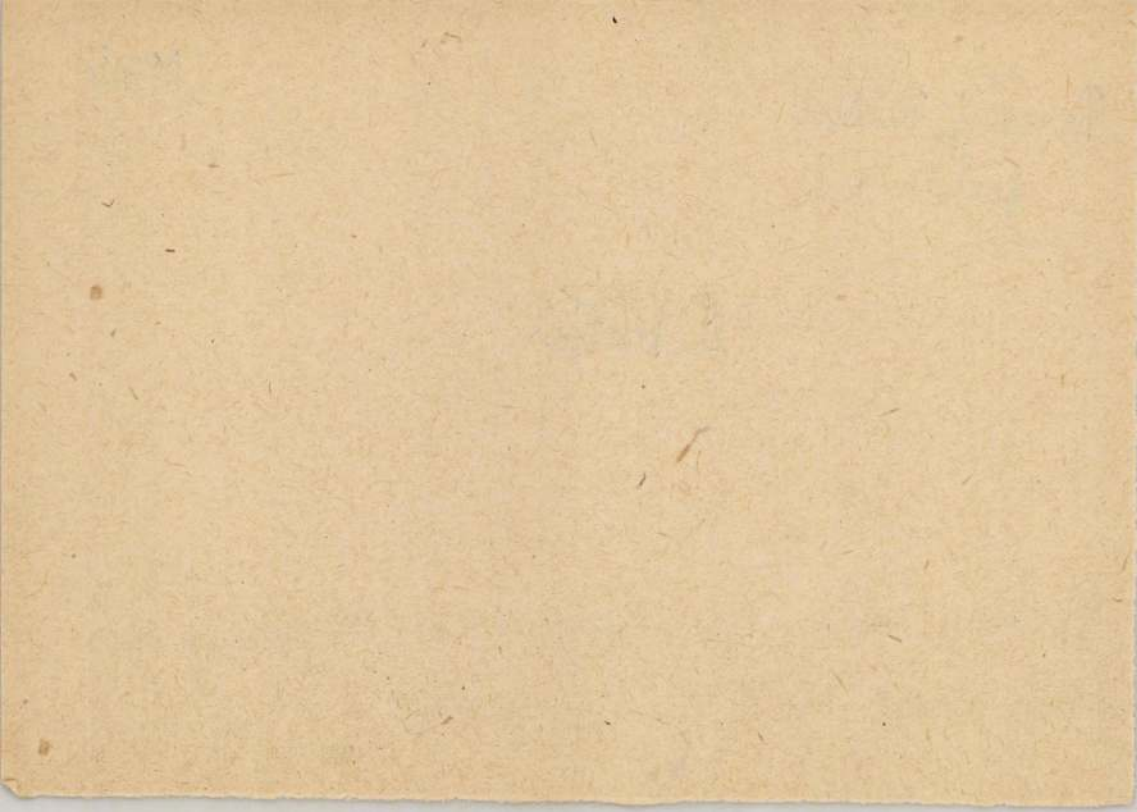

Bereinyi Róbert
festő

MDK.

Méltóság

Bereinyi László: Tervezői rajz és a leírás művészet
Művészet, 1968. június - 20 lap

Berény Róbert

MDK

mf
neve említve

Biró Mihály kiáll. Nemz.Gal. 1967.máj.

Berény Róbert

Plaszt (repr.)

Jószegi Szék 1859/2. 257. l.

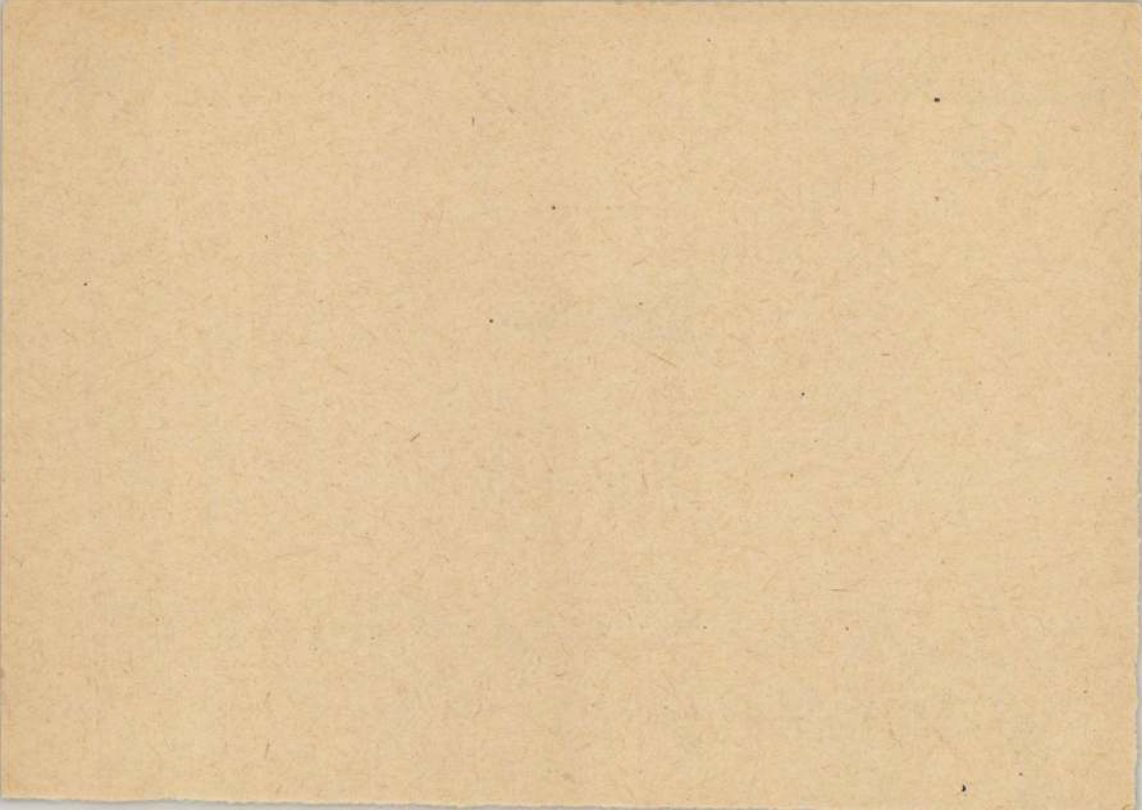

Borinyi Róbert
festsé

M.D.K.

Méltóság.

Hontha Sándor: Karaktervilág a Tihanyi-szigeten²
Művészet, 1968. június - 19 laps.

Berény Robert, festő (1887-1953) M.D.K.

budapesti tanulmányait 1905-ben Párisban fejezte. 1910-ben csatlakozott a Nyolcadik csoportjához, 1918-után emigrációba, keményen élte 1926-ig Párizsban és Berlinben élt. 1947-től a Képzőművészeti Főiskola tanára lett, 1950-ben munkácsy-díjat, 1951-ben Kossuth-díjat nyert. 1963-ban nagyméretű emléktárlést rendezett műveiből a Magyar Nemzeti Galériában. A Condotti-hallgatónak 2 olajképa maradt.

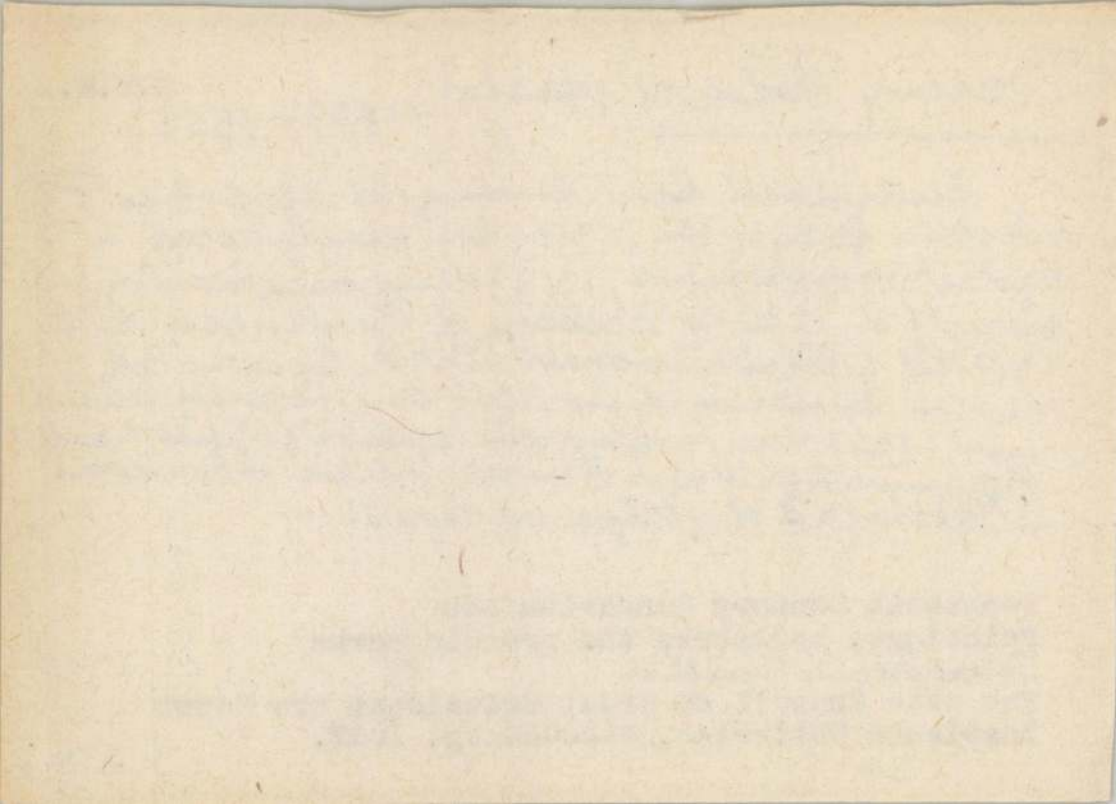
Twentieth Century Hungarian Art
Paintings, sculpture and graphic works

John: John Genthon

The Arts Council of Great Britain at the Royal
Institute Galleries, Piccadilly, 1967.

3. 2. 10. 0.

MDK

Berény Róbert

Mihályfi Ernő:

A Szocialista Képzőművészek Csoportjának emlékkiáll.
a N. Galériában. Népszabadság 1964. ápr. 19.

Bereiny Róbert, grafikus

MDk

4 Nyolcok arányában lepiátalabb
tagja volt. Grafika'ból állították ki.

Munkái: Kova's Rudre: Bundesmuseum a Nemzeti
Galeriában 9. l.

NÉPSZABADSÁG, 1962. jan. 17.

Berény Robert
setlő

M.D.K.

Dr. Erdős Lili magánorvostani -
nyelvi díxiti képe.

F. Á. Fomelak postája

Nők Lapja, 1965. április 3 - 14 lap

Bedeiny Robert

Tigrušek (raj, krevó)

Valboř, 1964, Hon, topol.

Berény Róbert

MDK

repr.:

Fegyverbe! Fegyverbe!, plakát

MHC. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

1872

Robert Röhren

1872

Robert Röhren, 1872

Robert Röhren, 1872

MDK.

Berény Róbert

Művészetének általánosító méltatása

Szocialista Művészetért 1965 ápr. lap -

100

1000

1000

1000

Berény Róbert festő

M.D.K.

A Nyolcak társaságának egyik le gfiatalbb tagja.

Kezdetben Munkácsy stilusa hat rá,

Szoba esti lámpafénynél,

I. Önarckép,

A század eslő éveiben megfordul a Mintarajziskolán,

majd München kihagyásával Párizsba megy, ahol 3

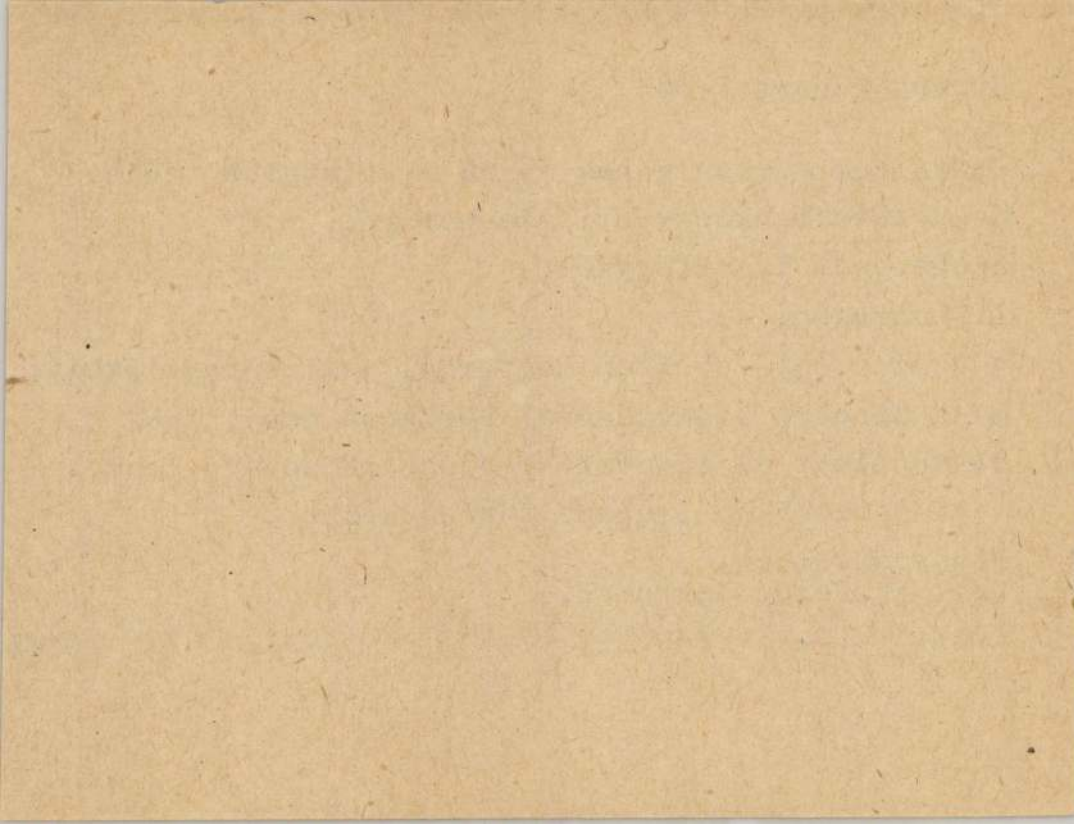
hónap alatt az Akadémia legjobb rajzolója lesz.

Megismerkedik a lgujabb törekvésekkel.

Pipás önsrckép,

Szalmakalapos önarckép,

Passuth, K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 296éő

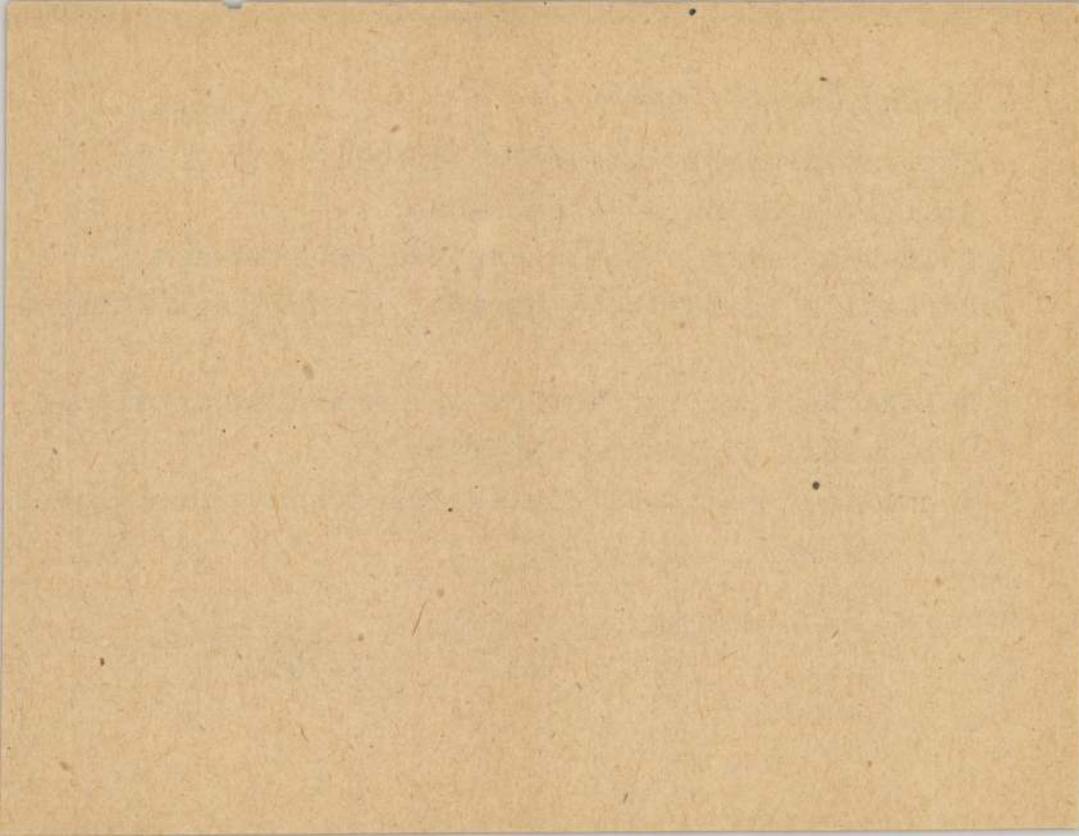
Berény Róbert festő

M. D. K.

Párizsban komoly sikereket ér el.
 Kiállit a Salom d'Automne-ban,
 1908-ban pedig a Salon de Indépendants-ban
 Barátai közé tartozik Bartók, Weiner Leo, Balázs
 Béla

Balázs Béla egyik meséjét illusztrálta az általa
 feltatalt papirkarc-eljárással,
 Vonzotta a pszichológia,, elsősorban a freudizmus
 Ülő női akt, 1905 repr.

Passuth, K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967.
 29-30.1.

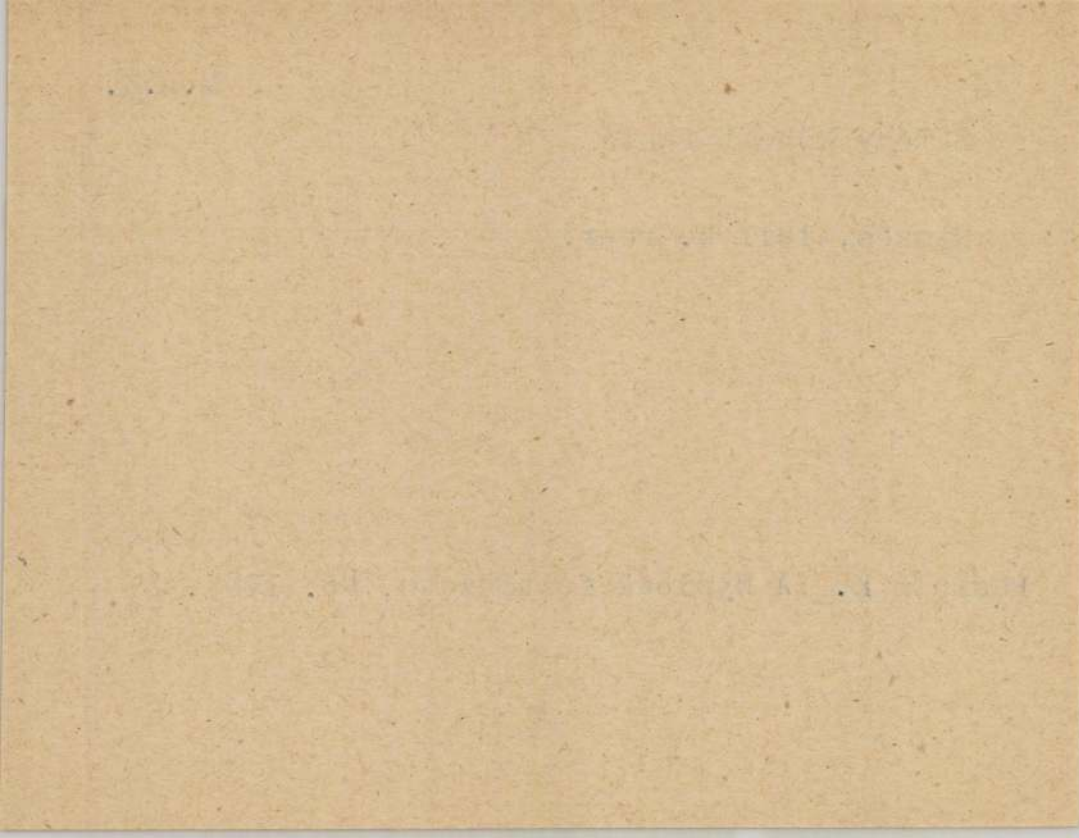
M.D.K.

Berény Róbert festő

Himzés, 1911 k. repr.

Passuth K._:A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 91.1.

Berény Róbert festő

M.D.².

Cilinderes önarckép, 1911 előtt repr.

Fassuth K.: A Nyolcák festészete, Bp. 1967.

83.1.

Berény Róbert festő

M.D.^{aa}.

Kereveten fekvő nő, 1911 előtt repr.

Fassuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967.

84.1.

M.D.K.

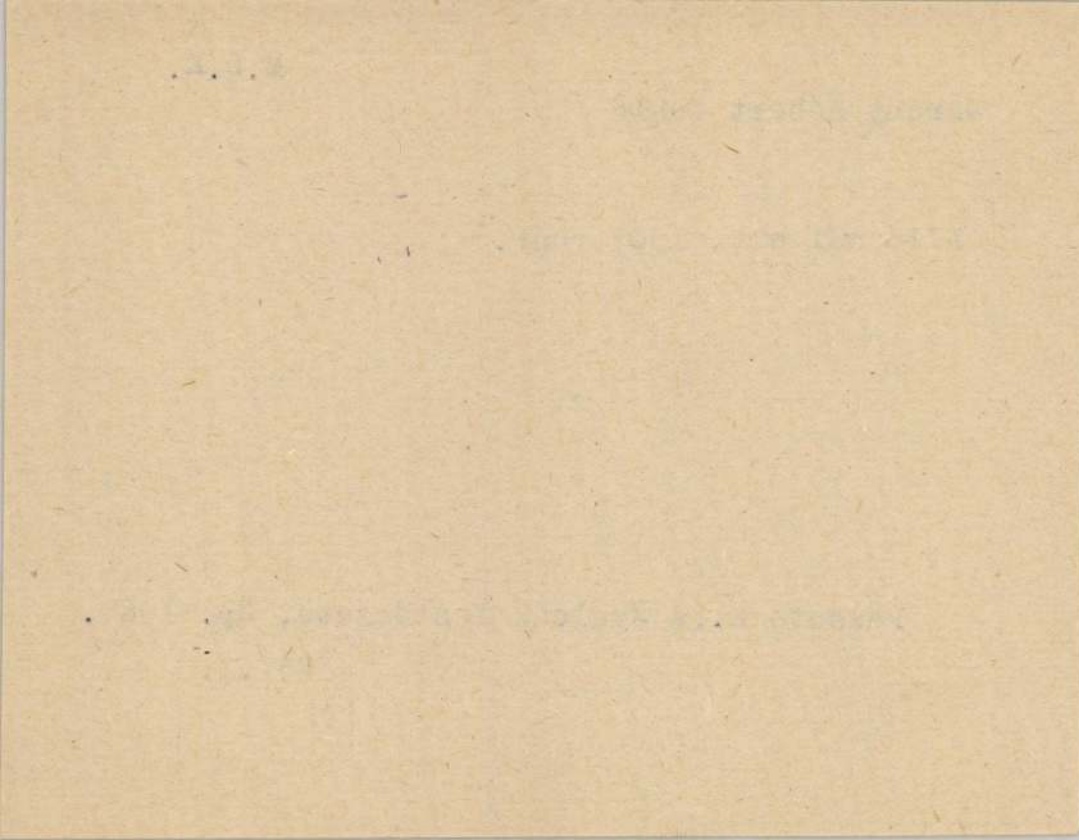
Berény Róbert festő

Álló női akt, 1907 repr.

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967.

75 .1.

M. D. K.

Berény Róbert festő

Résztvesz a Nyolcak 1912-es kiállításán

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 91.1.

Berény Róbert festő

M. D. 89

Himzéseket állit ki a Keller és "einer cég szalon-
jában / 1912/ Berlinben

Pacsuth K.: A Nyolcak festészet, Bp. 1967.

89-91.

Berény Róbert festő

M.D.A.

Kereveten fekvő nő

Fassuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967.

83.1.

Berény Róbert festő

Nagyszabásu kollektív kiállítást rendezett a Nyolcak megnyitó kiállításával kapcsolatban

Festményeinek nagy része elveszett, a katalógus sem tájékoztat pontosan. ⁴eltehetően szerepelt:

Idill, c. festmény,

Kisfiu,

Cilinderes önarckép,

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 83.1.

E.D.K.

Berény Róbert festő

A NYolcak művészcsoport lenevezése tőle ered.

Passuth K.: A Nyolcak festészete, "p. 1967. 79.1.

Berény Róbert festő

Biválva a MIÉNT-től 1909-ben a Könyves Kálmán kiállító helyiségébe rendezett Uj képek c. kiállításon szerepel

Egyetlen tájképpel szerepel

Passuth K.: A Nyol ak festészete, 2p. 1967. 74.1.

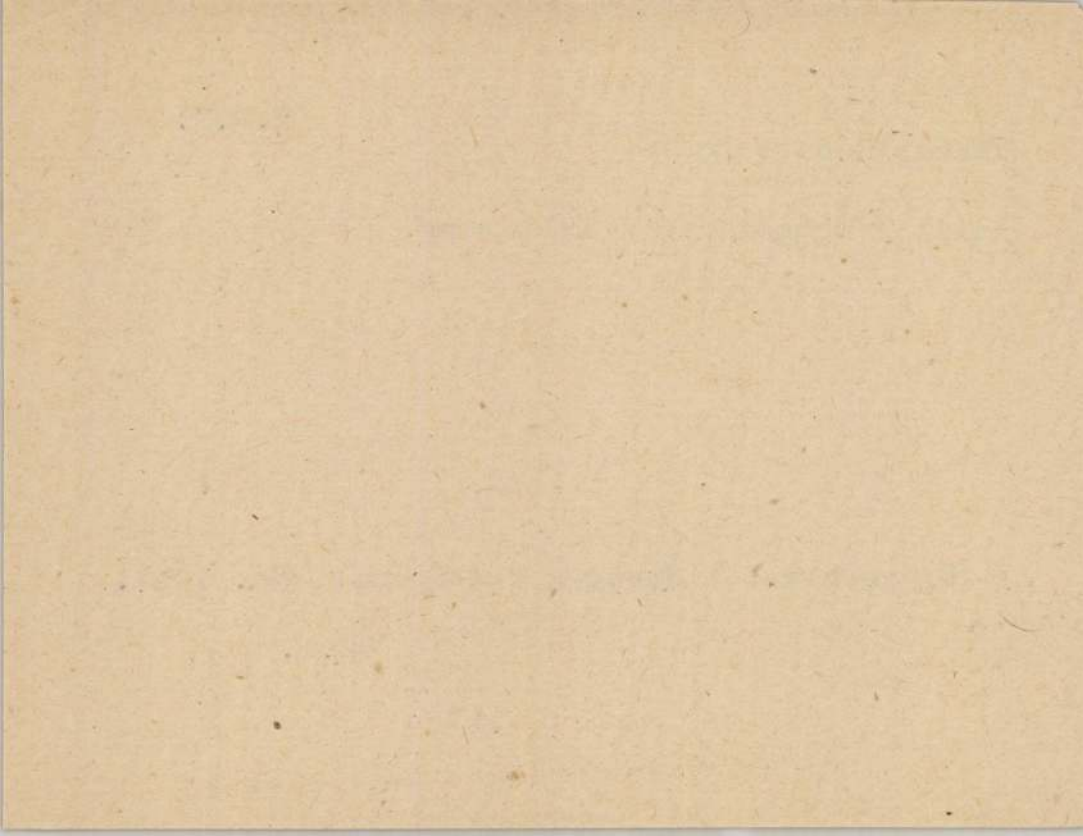
M.D. .

Berény Róbert festő

Adill / Kompozíció / 1911 repr.

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967.

82.1.

Berény Róbert

MIKE

REPER:

"Fegyverbe!" 1919

62.1. I. kép.

"Mediano"

63.1. V. kép.

"Cordatic"

63.1. VI. kép.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKATMŰVÉSZEK A KÉT VILÁGHÁ-
BORU KÖZÖTT.

LEGUJABBKORI TÖRTÉNELMI MÚZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp. 1961.

18-66.1.

Berény-Bortnyik:

//////

"3 Kurwechen in Budapest..."1931.

"Balaton"

"Mediano, mint a tavaszi virágszirom"1933

"Telen is Nikotex" 1935.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁT MŰVÉSZET A KÉT VILÁGHABORÚ KÖZÖTT
LEGÚJABB KORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp. 1961. 18-66.1.

Berény Róbert

NDK

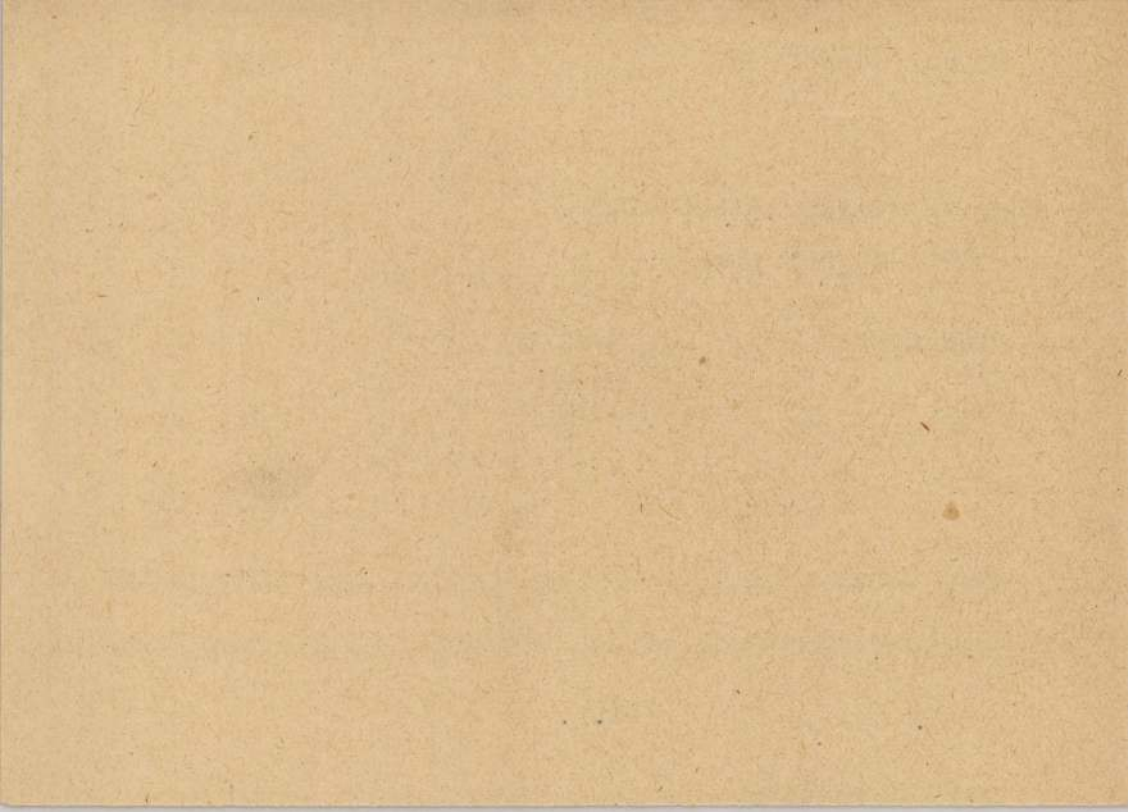
"Együnk magyar sajtót" 1930.

1932-es BNV plakát:

"Budapest"

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKATMŰVÉSZEK A KÉT VILÁGHÁBORÚ
KÖZÖTT
LEGUJABBIKORI TÖRTÉNETI MÚZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp. 1961. 18-66.1.

48.1.

Berény Róbert

Egyik alapító tagja a Könyv- és Reklámművészek
Társaságának. Bemutató kiállításuk 1930. ápr. 12-17-
én volt az Iparművészeti Múzeumban.

KISS SANDOR: MAGYAR PLAKÁT-MŰVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORÚ
KÖZÖTT.

LEBUJABAKORI TÖRTÉNETI MÚZEUM KÖNYVE II. Bp. 1961.
18-66.1.

47.1. v.8. 16 és 17. jegyzet.

Berény Róbert

MDK

1887-1953.

A Tanácsköztársaság bukása után Németországba emigrált.

"Flóra terpentinszappan" 1927.

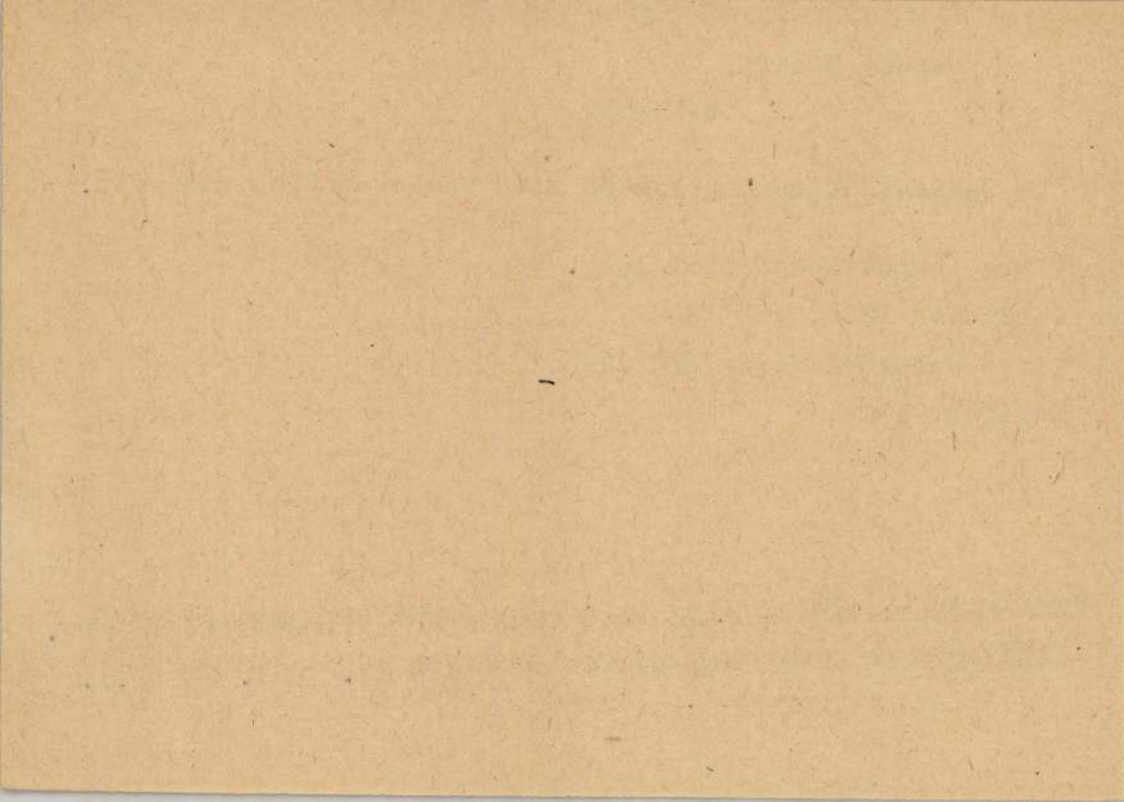
"Cordatis" 1928.

"Tátra önműködő mesószer" 1928.

"Mediane" 1929.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMŰVÉSZELET A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT.
LEGÚJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. 1961. 18-66.1.
42-43.1.

Berény Róbert

1887-1953

MDK

"Fegyverbe! Fegyverbe!" 1919

31-32.1.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKATMŰVÉSZET A KÉT VILÁG-
HABORU KÖZÖTT.

18-66.1.

LEGÚJABBKORI TÖRTÉNELMI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp. 1961.

Berény Róbert

Fenti művész alkotásával gazdagodott a

Nemzeti Galéria

/Nő az erkélyen/

Esti Hírlap 230 sz. 1958. okt. 2 2 old.

Berény Róbert

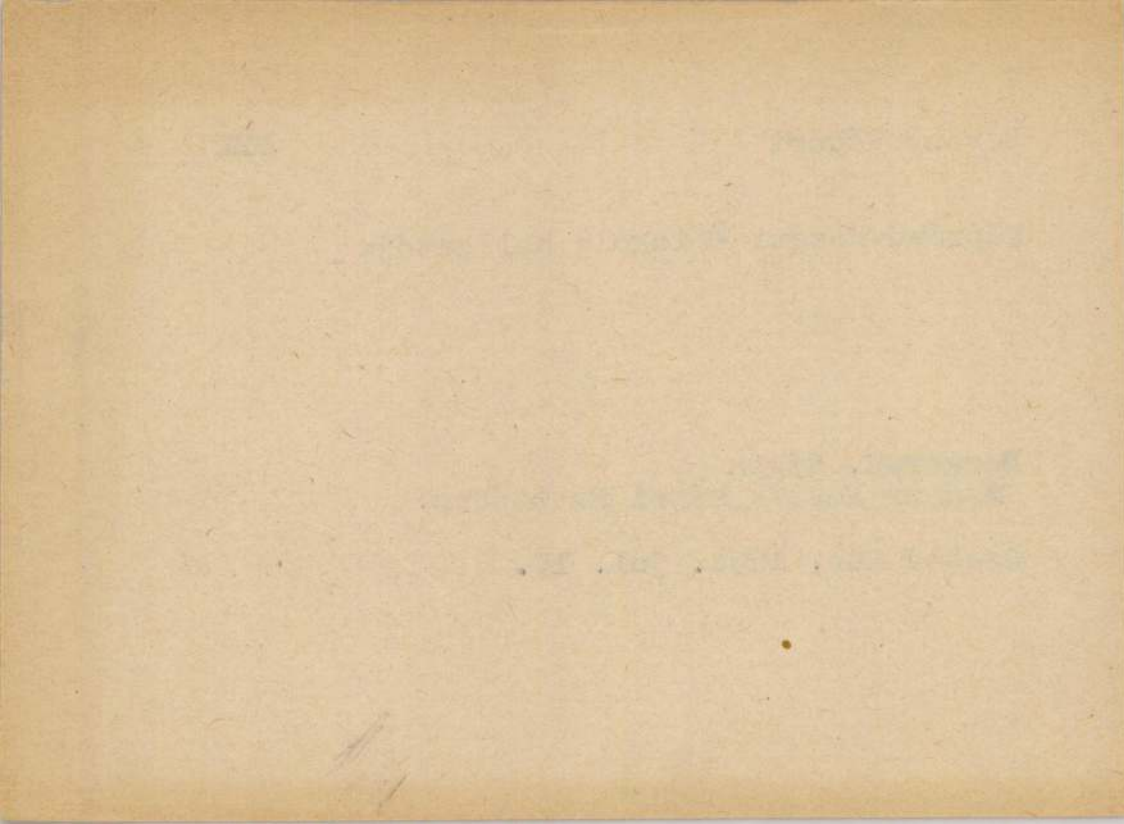
MDK

Képzőművészeti Főiskola hallgatója

Bergeron, Régis
Magyar festők képei Párizsban.

Szabad Nép, 1954. jul. 13.

Berény Róbert festőm.

Margitai Ernő emléke, Magyar Iparművészet, 1919.
50-52, 61-62.l.

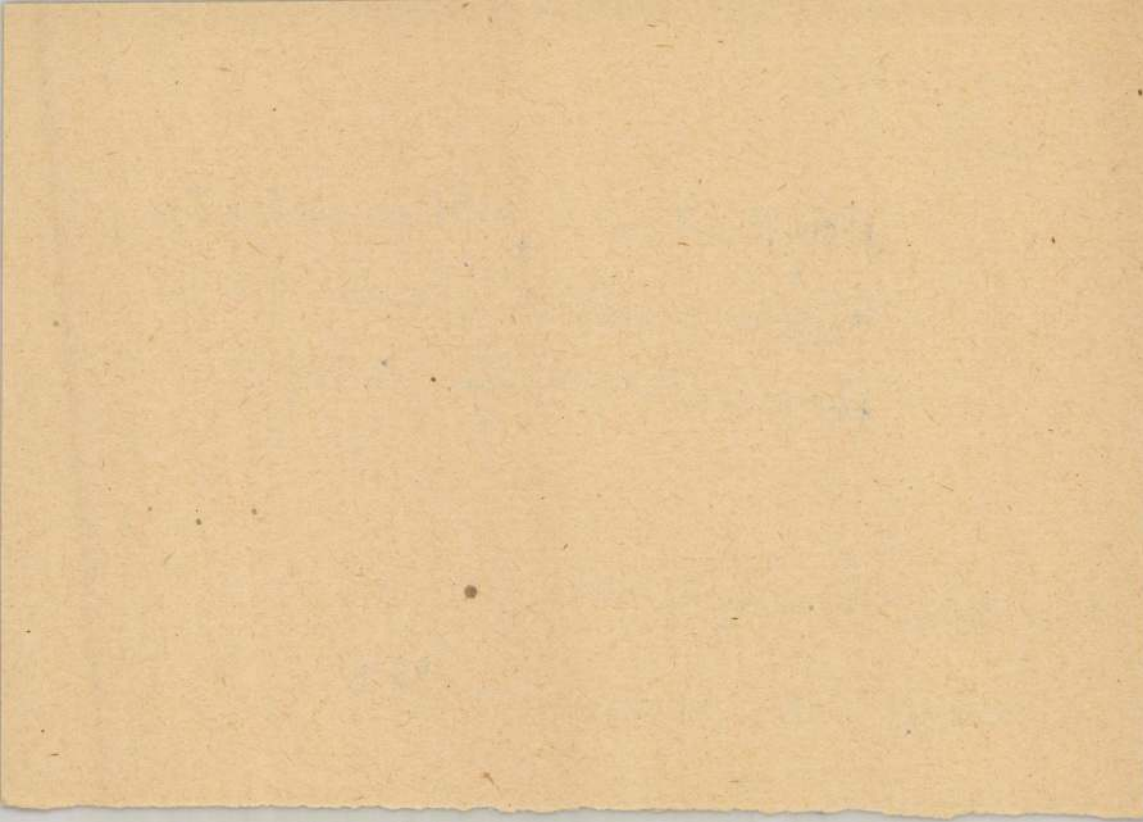
Bereiny Róbert
festő

M.D.4

"Magyar 1950" "Küsterembárgatók",
"Festőművészek", "Leukézia Gyula"
"Főmesterek arcképe", c. képe.

Székely Béla: Bereiny Róbert

Művészet, 1962. március — 18. l.

Bereiny Robert
festő

M.D.K.

Interjúk

Gordonkésné

Homöklé (Ömarcip)

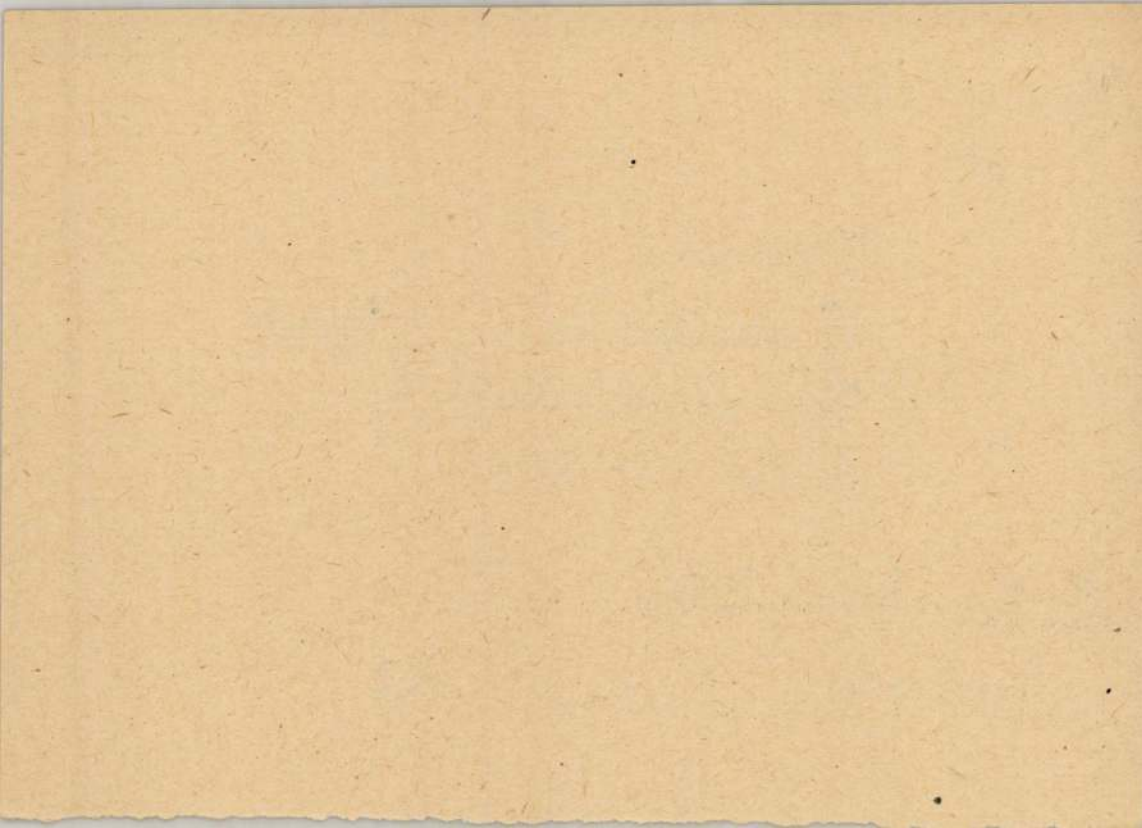
Pásztor a kertben

} Reprok

Szj Béla: Bereiny Robert

Művészet, 1962. március — 18 l.

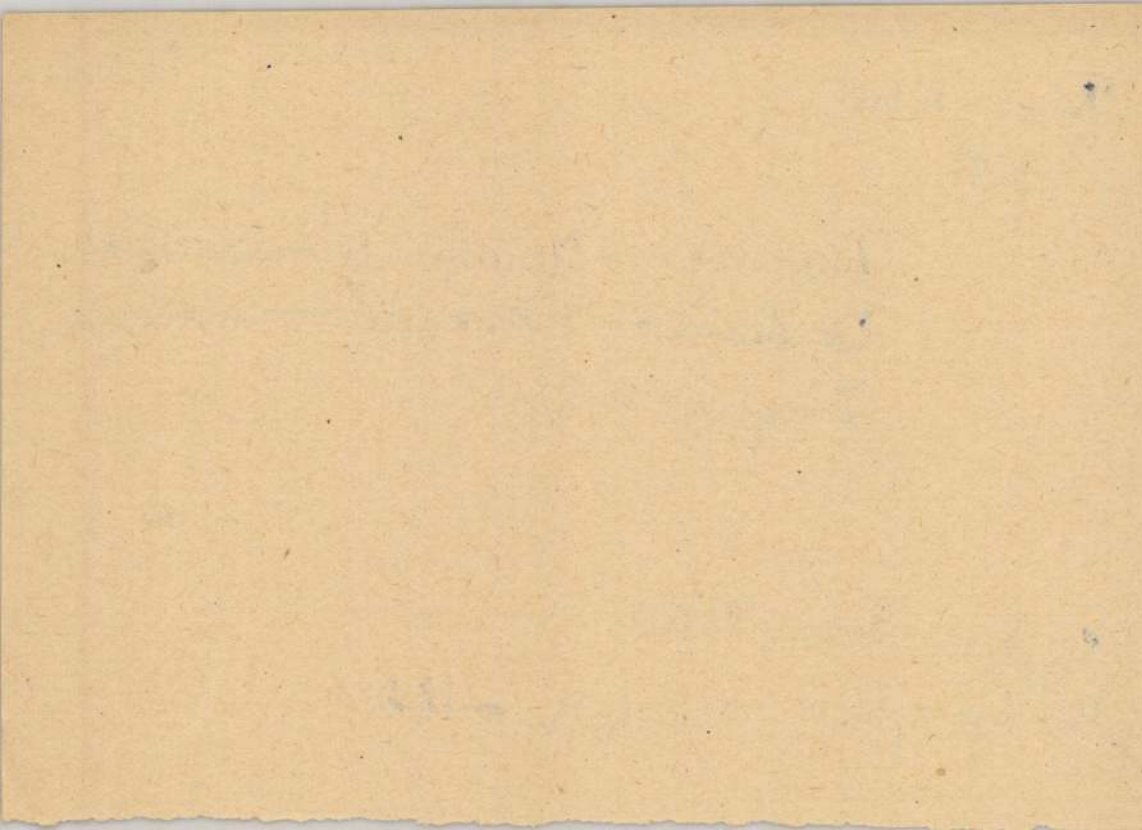

Berény Róbert
festő

M. D. G.

Művészet — Plakátjaírók. — Táblaképi,
Csendéleti. — Interieurjei. — Körtvélyes,
Lebegésnyit tájképi.

Szűz Béla: Berény Róbert.
Művészet, 1962. március. — 182.

Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

A Magyar Képzőművészeti Galériában
rendezett kiállításomról.

Paszth Kristina: A nyolcadik és a tizedik
Élet és halálom, 1962. március 24-8 l.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

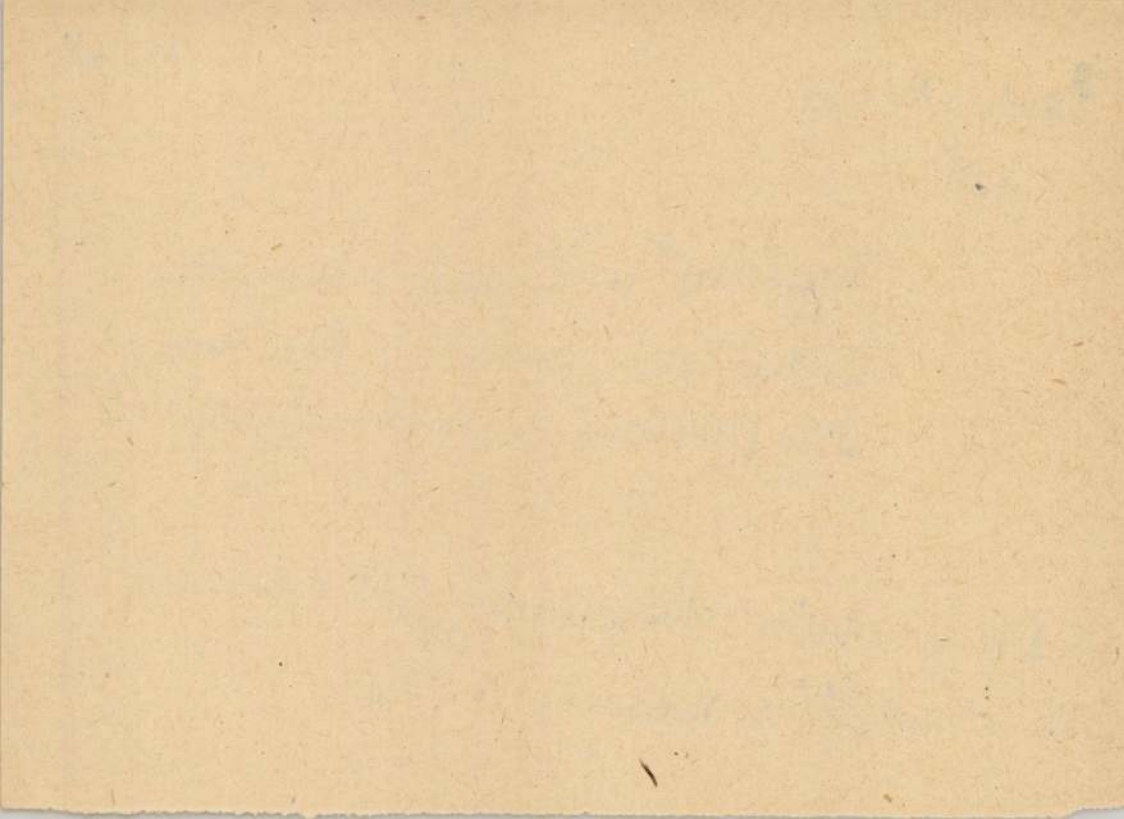
Dorony Róbert
festő

M. D. K.

"Fegyverbe" című művet hasmálta
fel Kiss István rokon a Felrakadu-
ltsi emlékmű kiindulás pontján

A. Ny. Tóthomir: Magyarországi fiatal művészek
Művészet, 1962. március - 37 l.

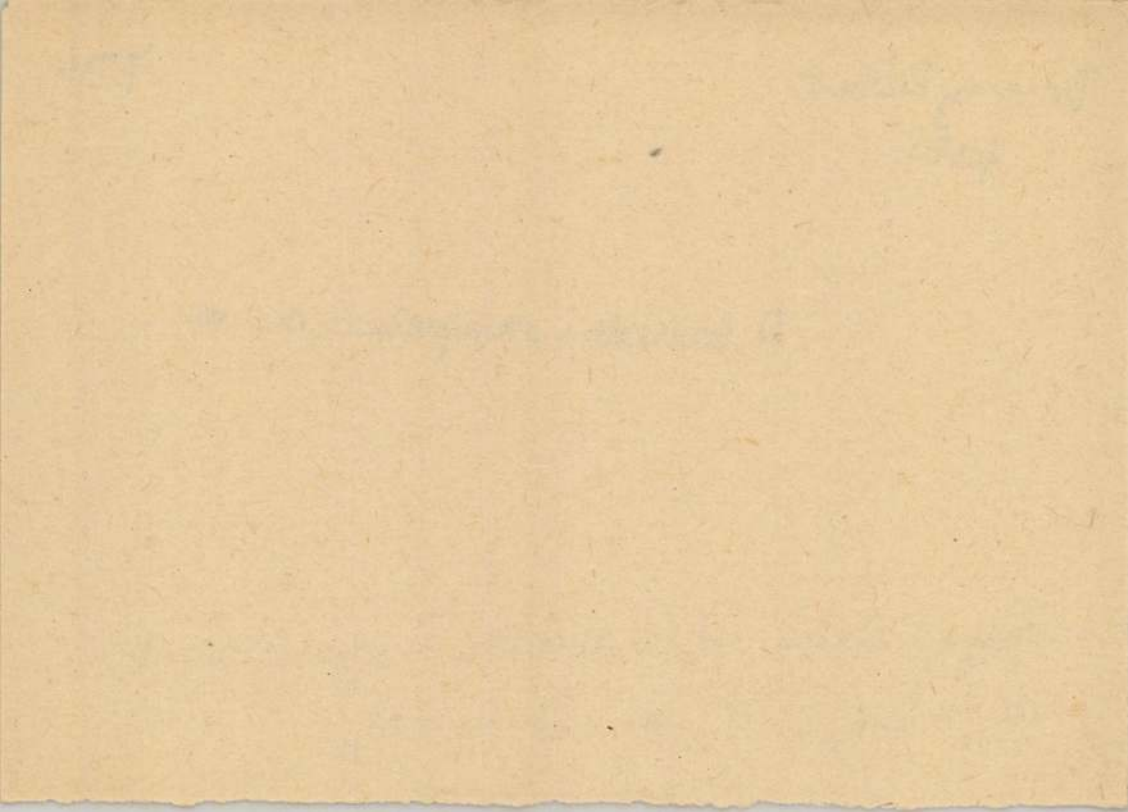

Bereiny Robert
festő

M.D.V.

A tárlaton szerepeltek művei.

Telepy Katalin: A XX. századi magyar festészet
művészete, 1969. január - 31 lap.

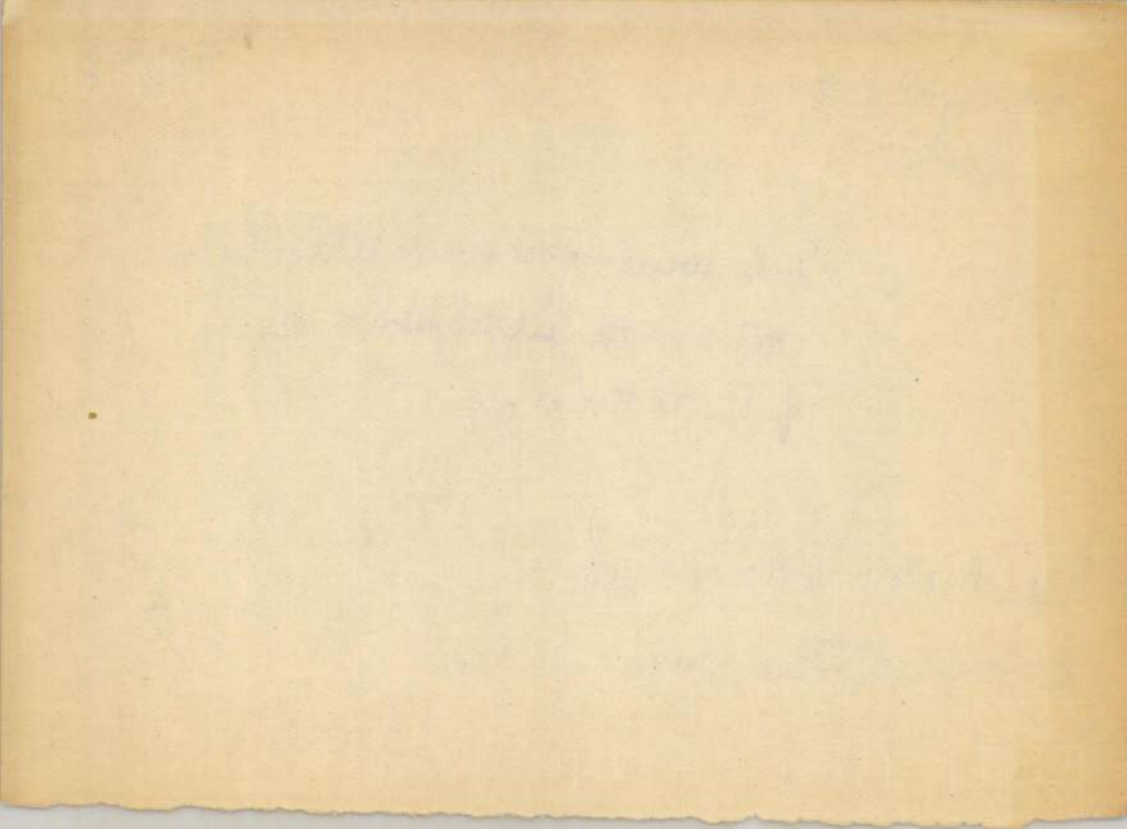
Berechnung des
festen -

M.D.K

Sob souathoráskaw itávo -
dott eudoti ídelíjattíe a
festískat teríu .

Booki líkkás: Orban Deesó

Művelet, 1964. dec. - 28 lap

Bereiny Róbert, grafikus

MDK

1919-es plakátjaival
reprodukciói kevések.

— : Plakátok — 1919

8

EȘTI HIRLAP Bp. 1969. febr. 15.

Borény Robert

A 30-as években Zebegényben
telepedett le

Dévényi Iván: Tihanyi borsóelgetés
Borsos Miklóssal Vass Elemérről

Felelet 1967. XII. 1152 old.

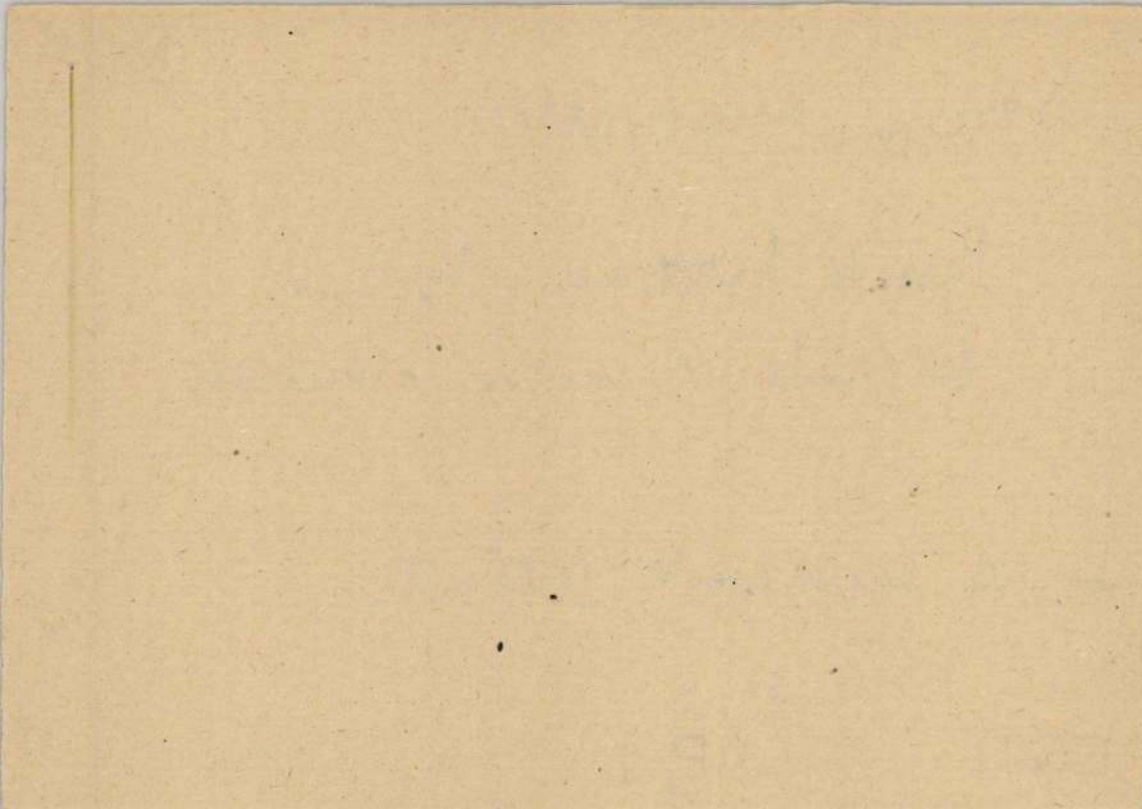
Bercinyi Robert, festő

Passzív kritika: Nyolcak
festérete c. műve aduerteti.

—: A Nyolcak festérete

2

ESTI HIRLAP, Bp., 1967. dec. 30.

Berény Róbert festő

A Tanácsköztársaság idején iskolát nyit

Fassuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 125-127.1.

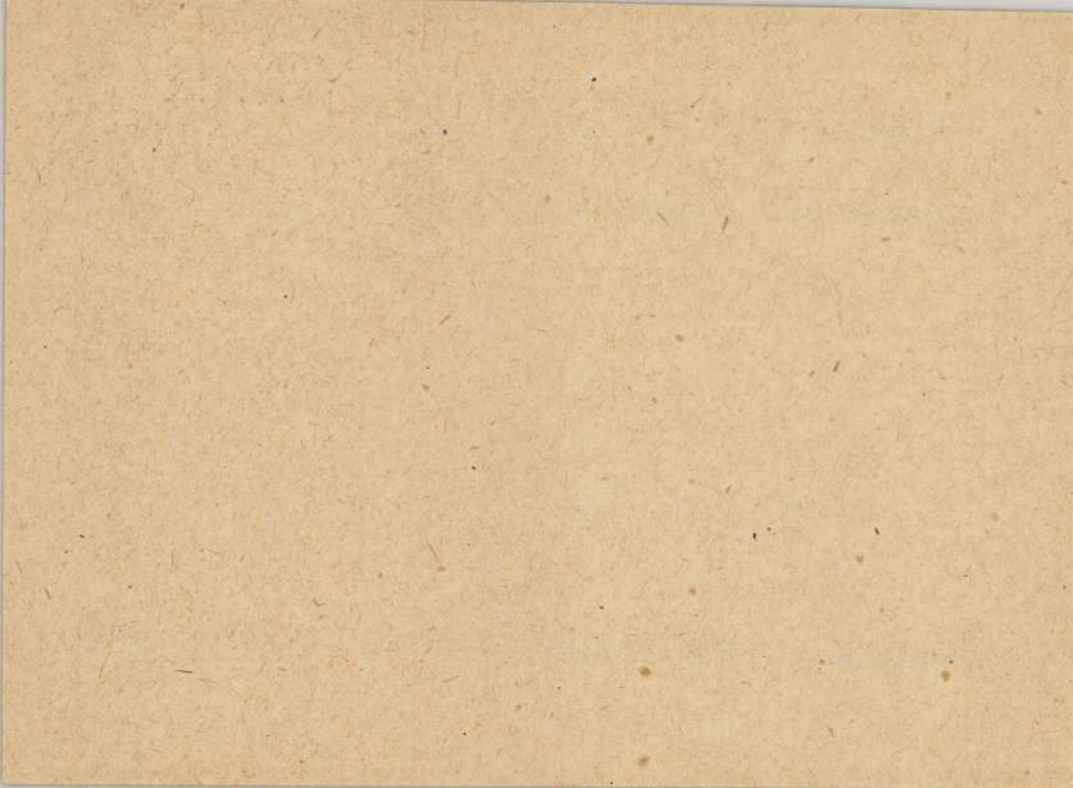

M.D.k.

Berány Róbert festő

Bartók Béla arcképe, 1913 repr.

Passuth K.: A Nyolcak festőszete, Bp. 1967. 12.1..

Berény Robert
grafikus

"Lászlóvárosi Utazás" illusztrációja
" 19. kisp. Melléklet.

Artúr Tivadar: az illusztrálás művészetéről.
Magyar Grafika 1918 II köf Melléklet 19. kisp.

K. Bereny Róbert

Bernath Ádám: B. D.

Airjaniat.

Szabadkötöny 1953

226. l.

Vejvari Lajos

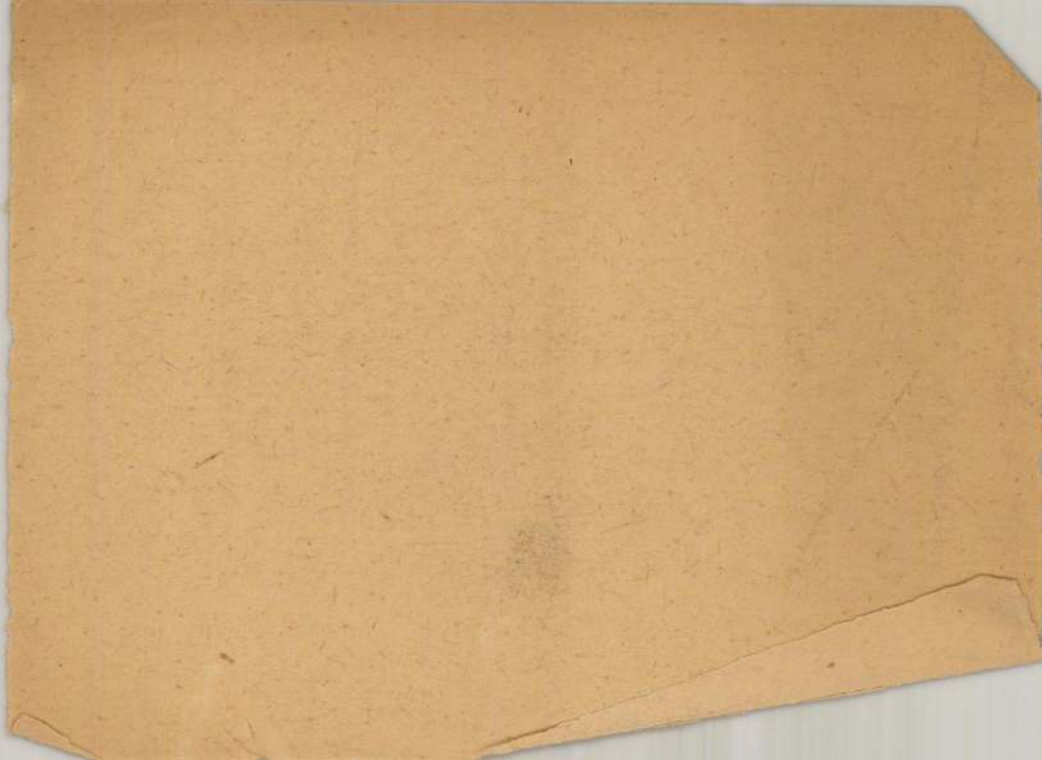
Bereny Róbert

Szabadkötöny

1953. 227-228 l.

Köpenkel.

Berény Róbert, Bortnyik Sándor

a Györgyi Kálmán emlékkiállítás plakátpályá-
zatán közös pályamunkájukat dicséretben részesi-
tették

Magyar Iparművészet 1934.

73.1.

100

Berény Hóbert, Bortnyák Sándor

az előző kiadás első kiadásának folytatása
az előző kiadás folytatása
az előző kiadás folytatása

az előző kiadás folytatása

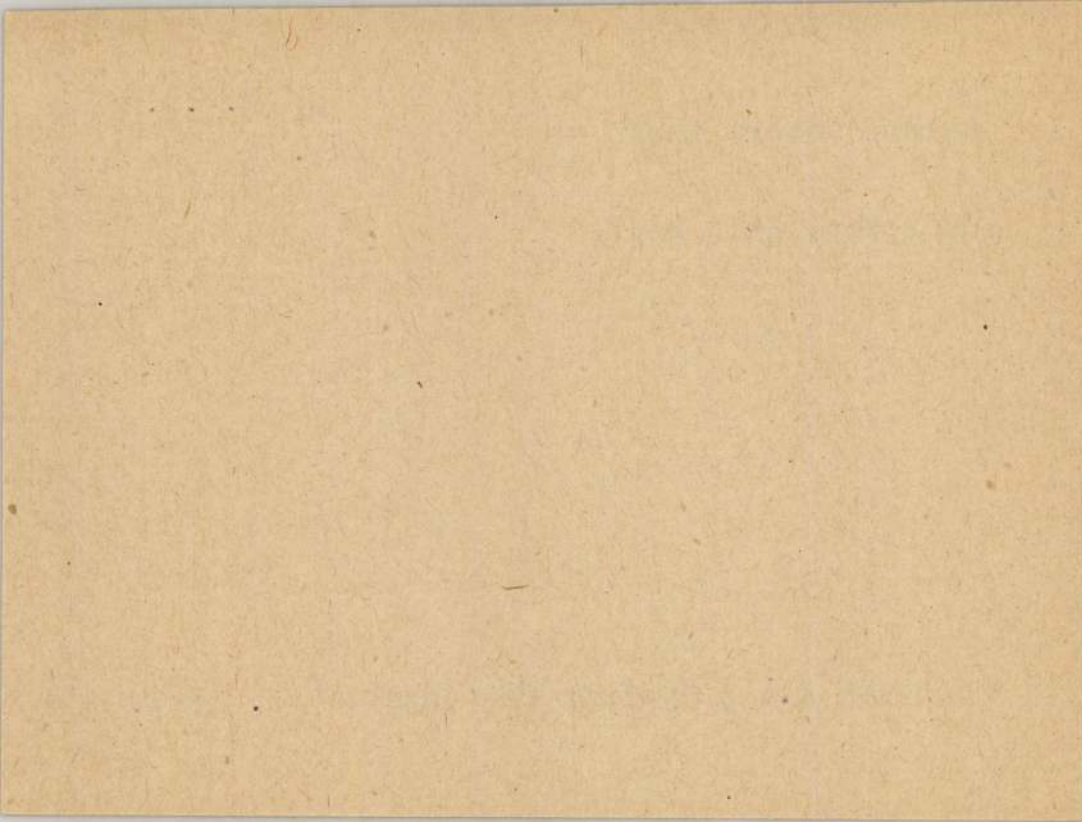

M.D.K.

Berény Róbert festő

Öm rckép, 1913 repr

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 33 l.

Berény Róbert festő

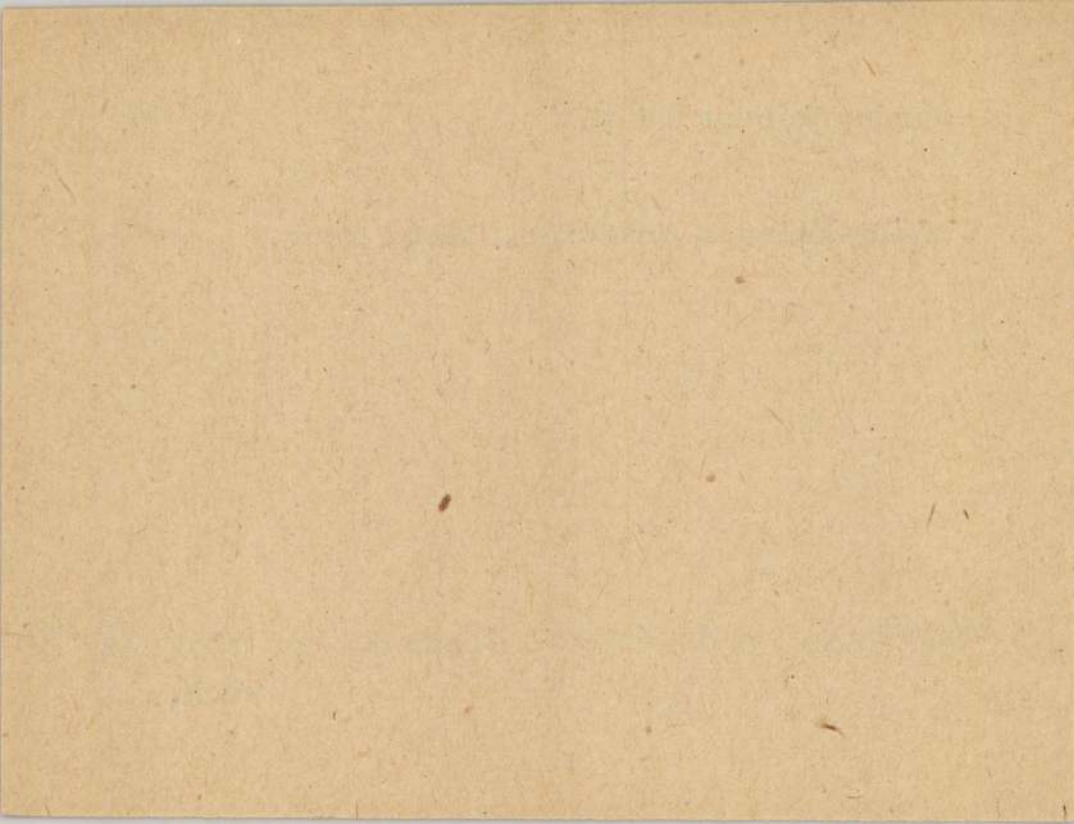
M. P. K.

Szalmakalapos önarckép, 1906, repr.

Fassuth K. A Nyolcas festészet, Bp. 1967. III. t.

~~37. t.~~

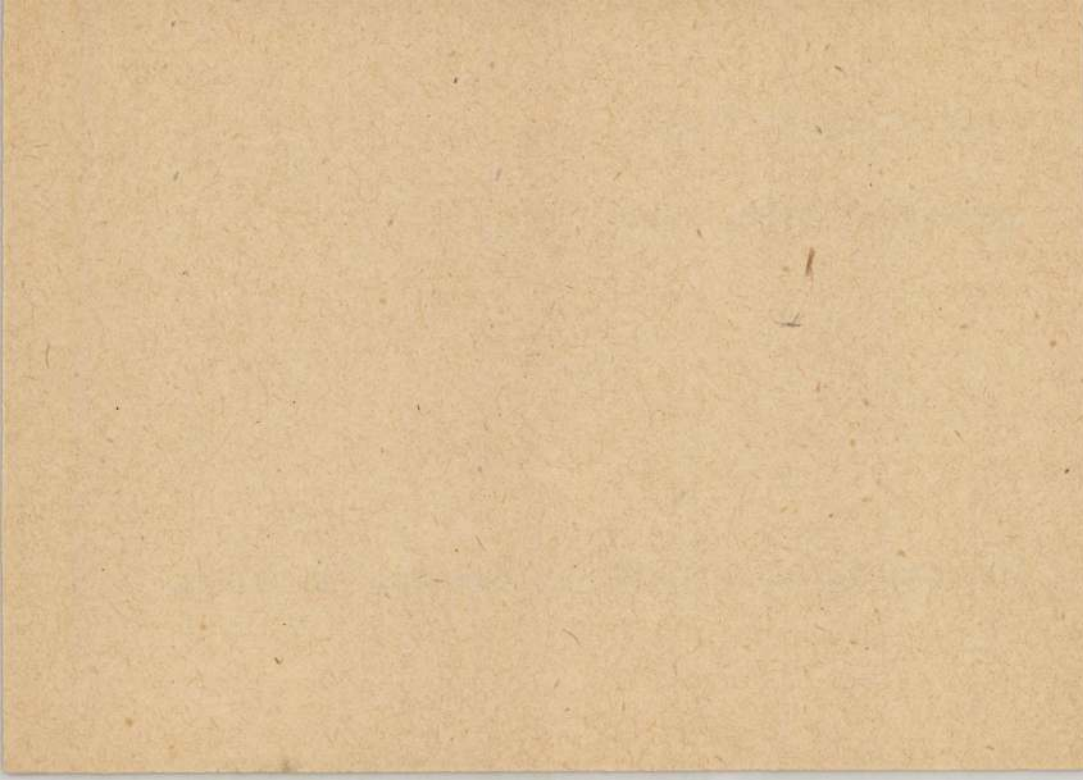

H. D. K.

Berény Róbert festő

Önarckép, 1912, repr.

Fassuth K.: A Nyolcok festőszete, Bp. 1967.

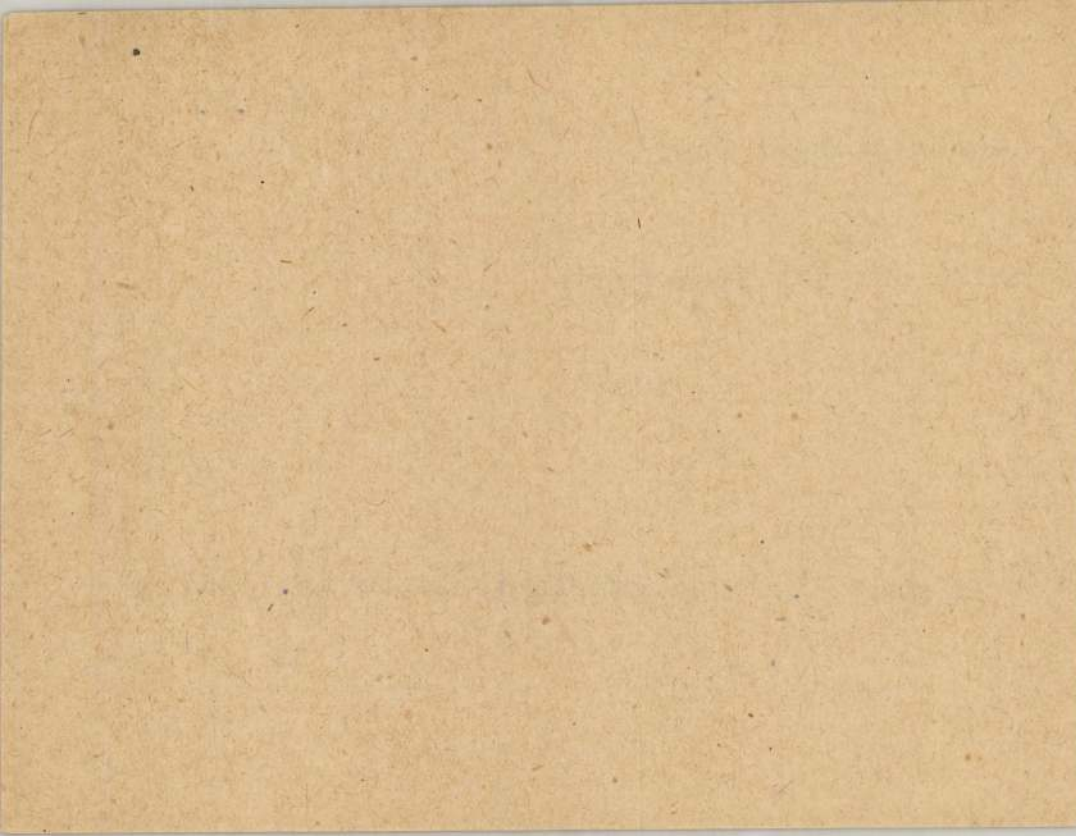

M.D.K.

Berény Róbert festő

Álló női akt, 1908 repr.

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 20.1.

M. D. K.

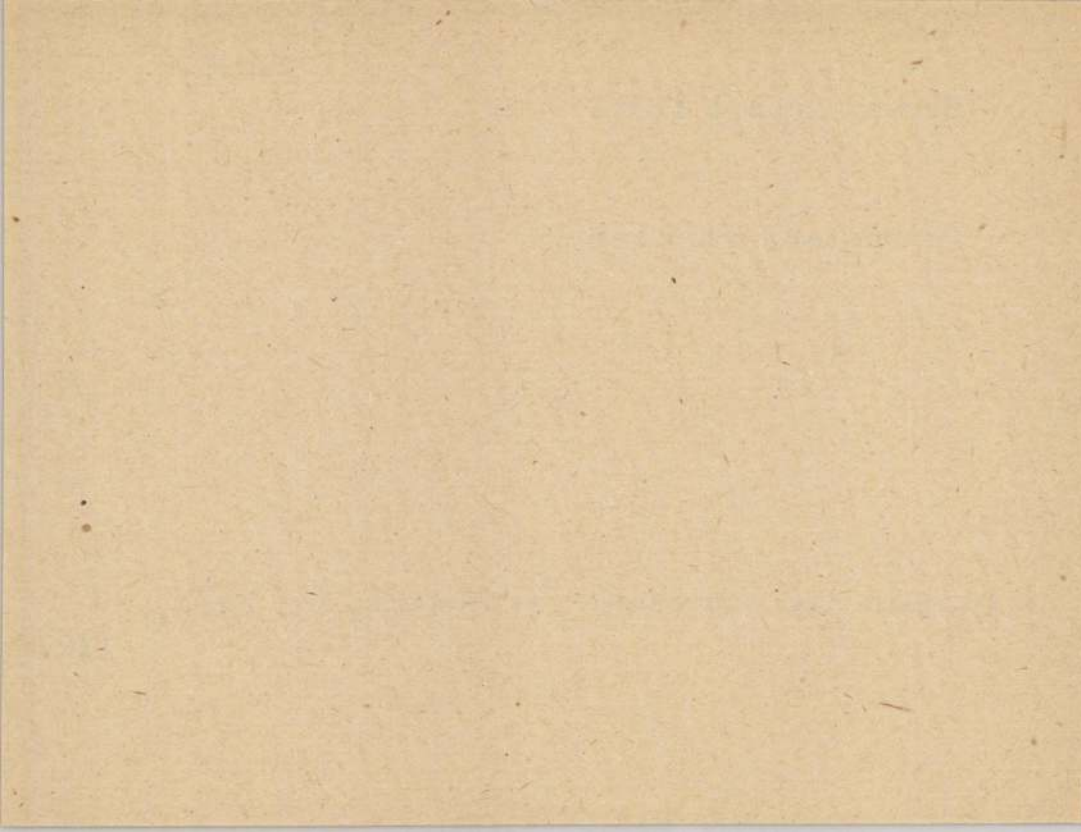
Berény Róbert festő

Csendélet, 1909 repr.

Fassuth K.: A Nyolcok festészete, Bp. 1967.

146.1.

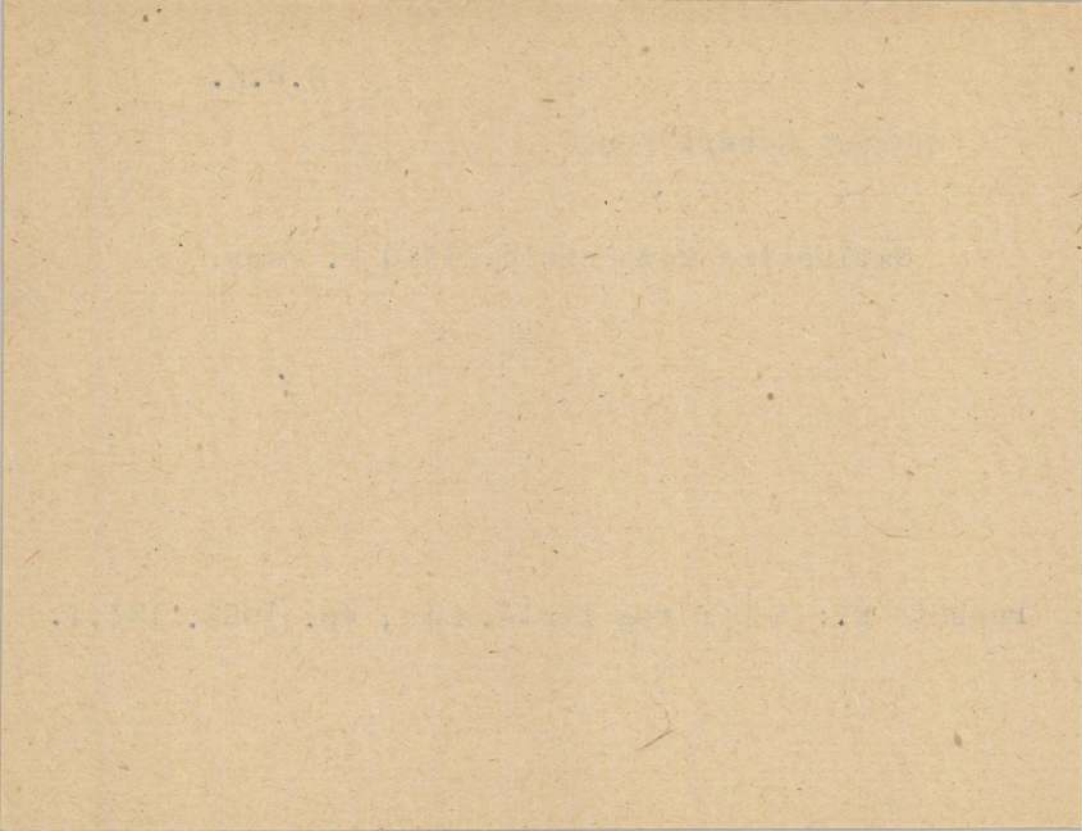

M.D.K.

Berény Róbert festő

Sziluettes kompozíció, 1910 k. repr.

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 144.1.

M. D. K.

Berény Róbert festő

Fegyverbe! / toborzó plakát/ 1919 repr.

Passuth K.: A Nyolcok festészete, p. 1967.

128.1.

M. D. K.

Berény Róbert festő

Weiner Leo arcképe, 1911 repr.

Passuth K.: A Nyolcak festészete, p. 1967. 125.1.

M.D.K.

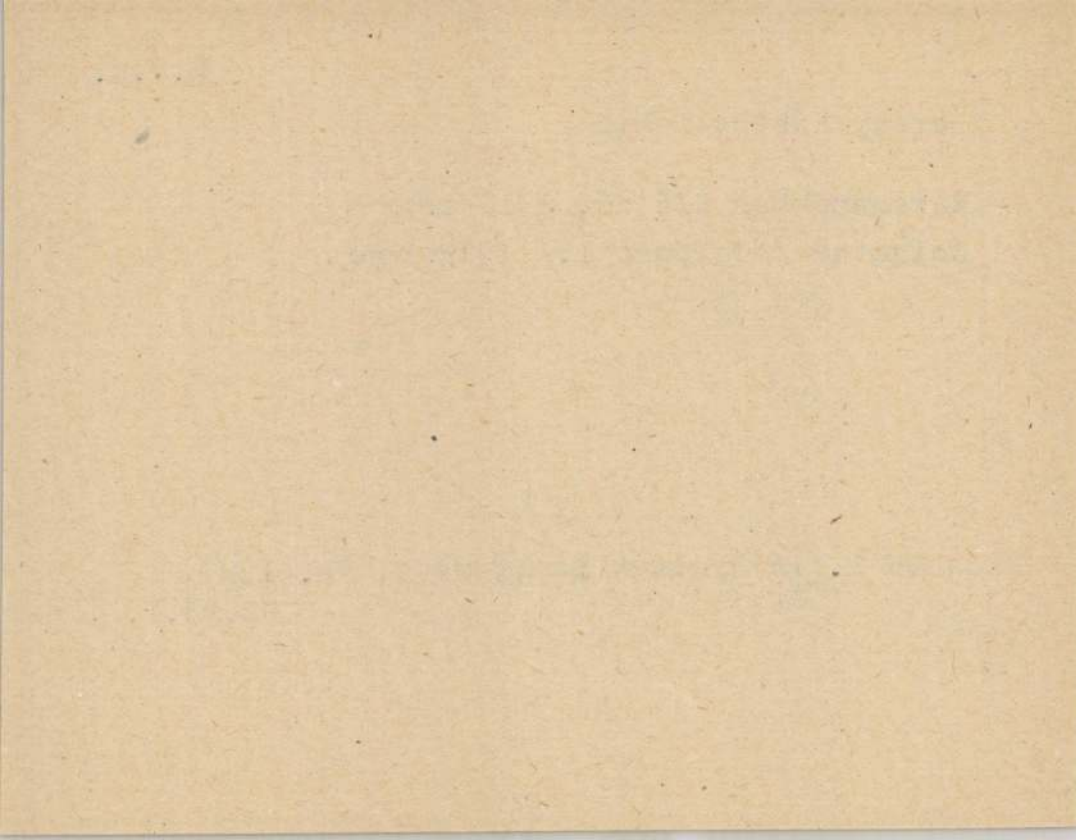
Berény Róbert festő

Karosszékekben ülő nő, 1912 repr

Golgotha / Jelenet 1./ 1912 repr.

Passuth K._:A Nyolcak festészete, Bp. 1967.

92,93.1.

Berény Róbert

Fegyverbe! Fegyverbe! a miénk nekem
ped a kánánszörkötésről szóval
10 ft-01 bélyeg blokkján (repro)

Központ Hirdetés 1969 III. 13

Berdny Robert

Feyverbe! i pladátja (eml.)
serepel ar ald bb. tórlo tór

Oelwachor Ana: Föwada hu. müv'sed
Eid'hit'assa ar 3p. müv. Föistolsin

happar Newret 1968 XI. 30. Gold.

Berény Lóbert

Plasztikkal készült a „Derkovits és
a novohite művészet” c.
Erdművelésu kétfelhívású

Péter Lure: A évfolyamra mel 76
ny. vállalkozás

Ny. művelés, 1968 11 sz. 38 old.

Popányi Róbert

említés

Popányi Ö. Faltor, A Magyar Nem-
zeti Galéria (veret^g) 45. l.
Budapest 1965

100

Bereiny Róbert, grafikus

10 Ft-os blokk jelent meg,
 rajta Bereiny Róbert 1919-es
Fegyverbe! Fegyverbe! plakátja-
 val.

bélyegpárta

- : A Tanácsköztársaság emléke

10.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 15.

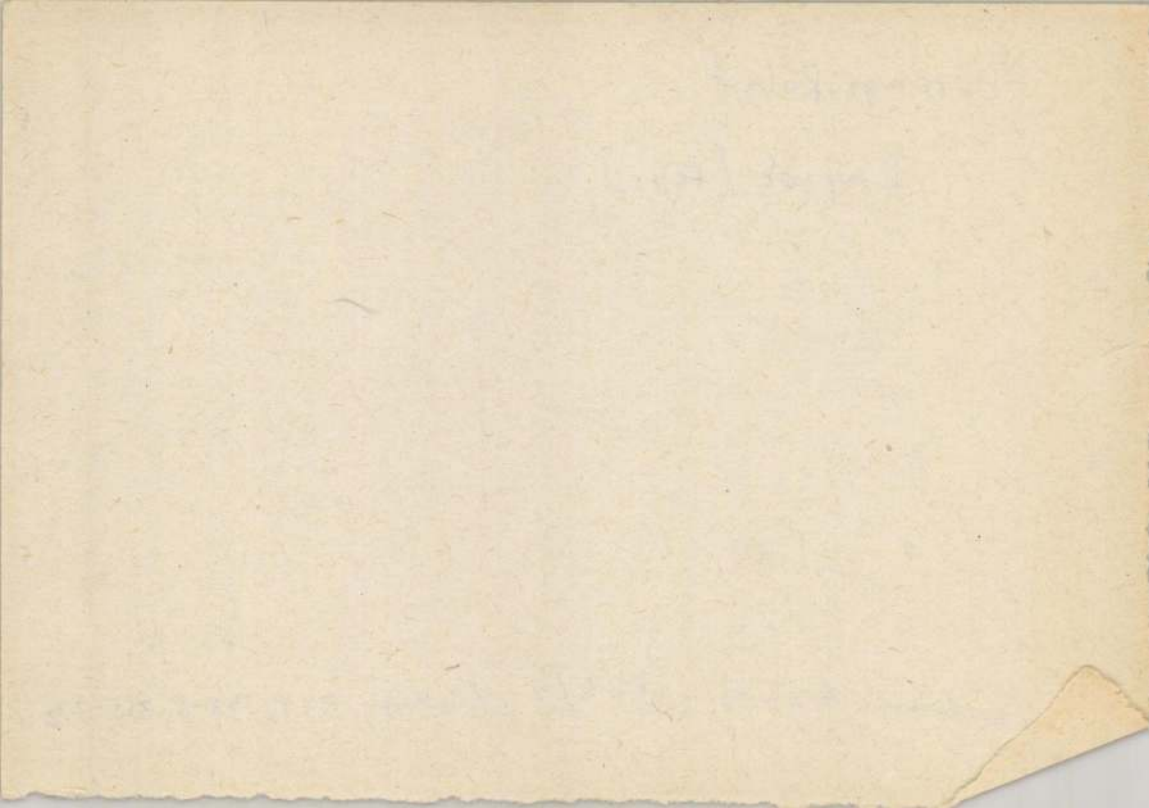

Berényi Róbert

Rajzok (repr.)

Jászapokai Szék 1862/4. Lincap, 344, 348-9, 355, 370. l.

Gyermey Róbert

"Kapitgőló" (1933) c. művét említí és
azímes Lábton közli

Magyar mester művek, Gyúolopost, 1966
Fev. : Körner Ede.

Germany Report

Germany Report (1933) - a number of points on
Germany Report (1933)

Germany Report (1933)
Germany Report (1933)

MDK

Berény Róbert

Magányos heorgász, of.

Arckép, of.

Őszi tárlat. N. Szal. 1942. okt.

Berény Róbert, festő

MDK

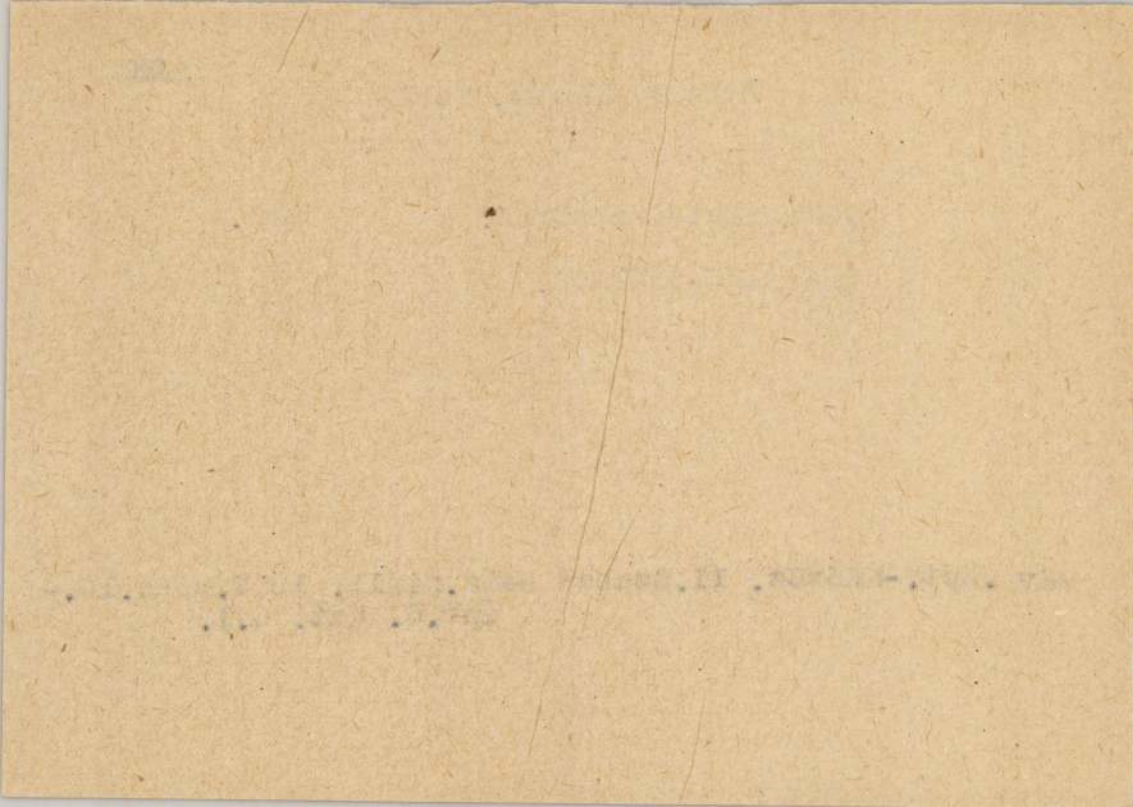
Zebegényi fűzbokrok.

Olj.

Műteremcsendélet.

"

Föv .Kpt. -MKSzSz. II.Szabad Noms.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat. 6.1.

Berény Robert festőm.
1887-1953.

"A modern plakátművészet Területein szerzett
Kínogató érdemeiket"

Tanácskötésanyag idején hasonlítkészítést
plakátja Fegyverbe! Fegyverbe "kiállításal polauo"
matros

(kavas) Berény Robert.

Nejssava 90 év 66 sz 1962 márc 20. 4. l.

Bereiny Robert
festő

Plakátjaíró. "Gordonkás nő"
(repm) - Művészetéről.

L.S.: Eméberis Bereiny Robertre

Élet és Művelődés, 1962. márc 24. — 8 l.

MDK

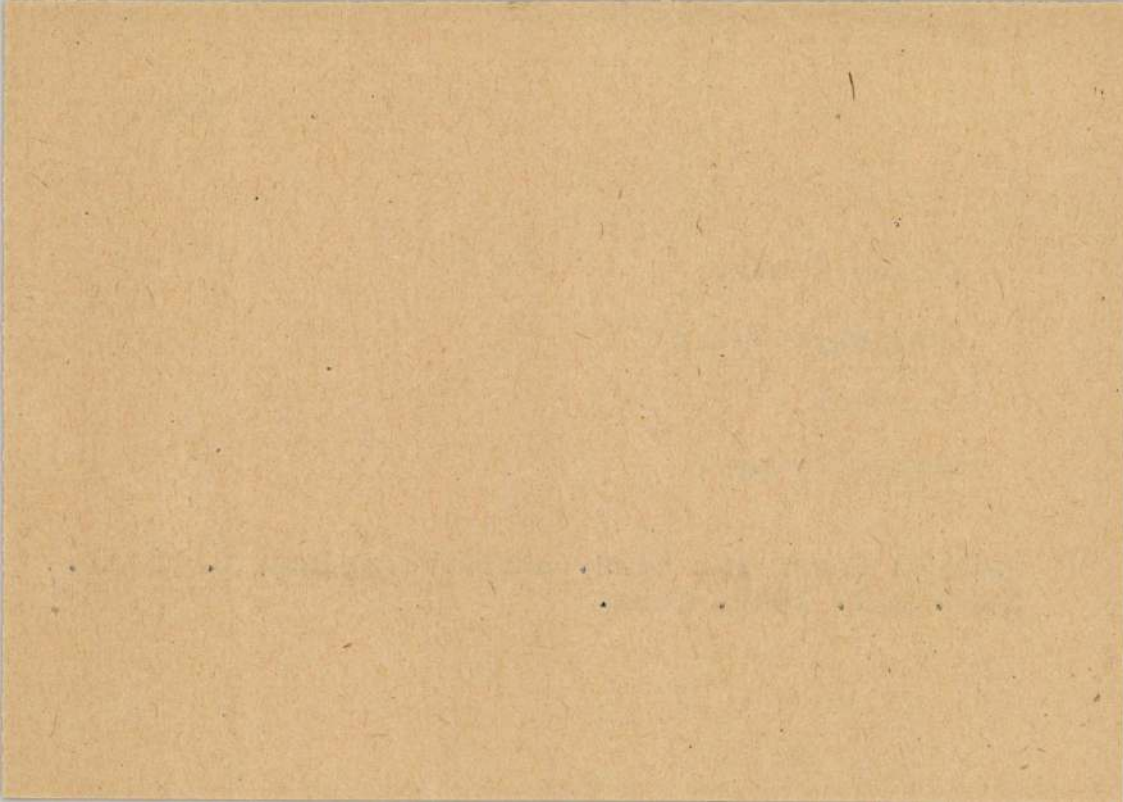
Berény Róbert

Zebegényi udvar

Országut

Olvasó leány

Szinyei Merse Pál Társ. művésztagjainak X. kiáll.
Nemz.Szal. 1948. febr.

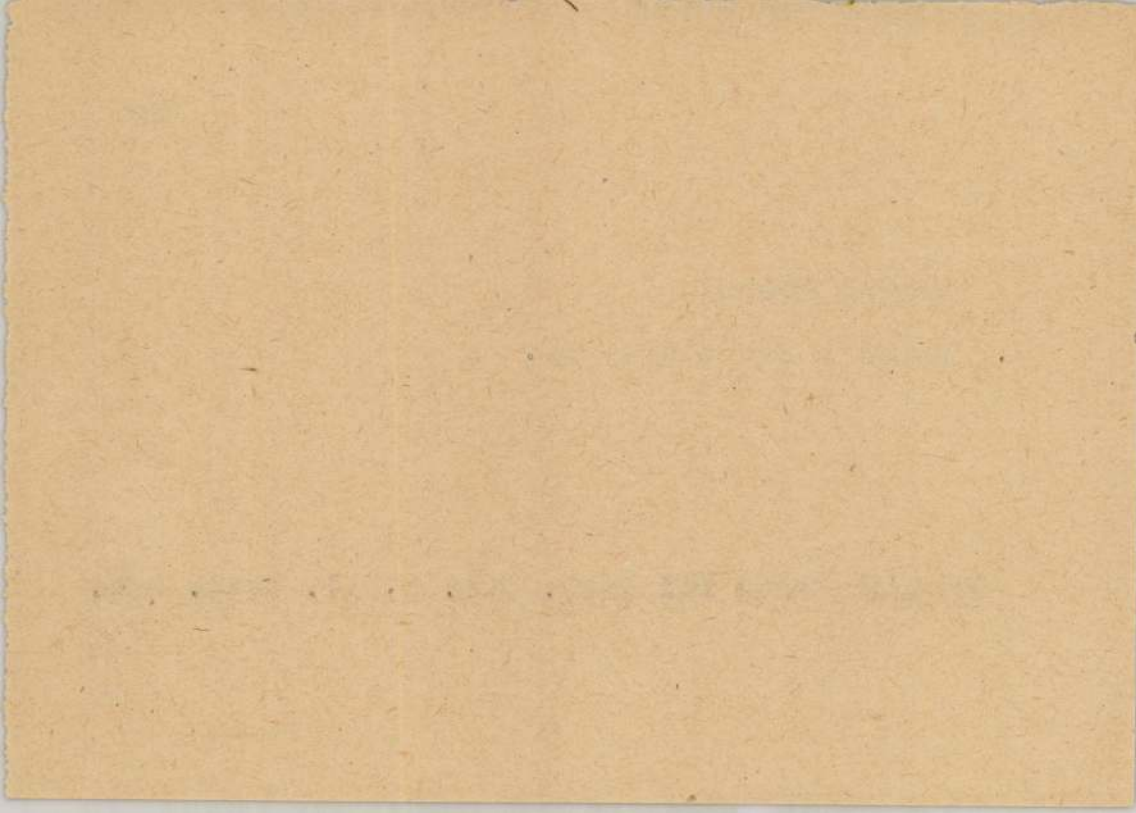

MDK

Berény Róbert

Festő a fal előtt, ef.

Szinyei Mörse Pál Társ. jub. kiáll. 1945. nev.

MDK

Berény Róbert

Séta borus időben, ef.

Szinyei Merse Pál Társ. jub. kiáll. 1945. nev.

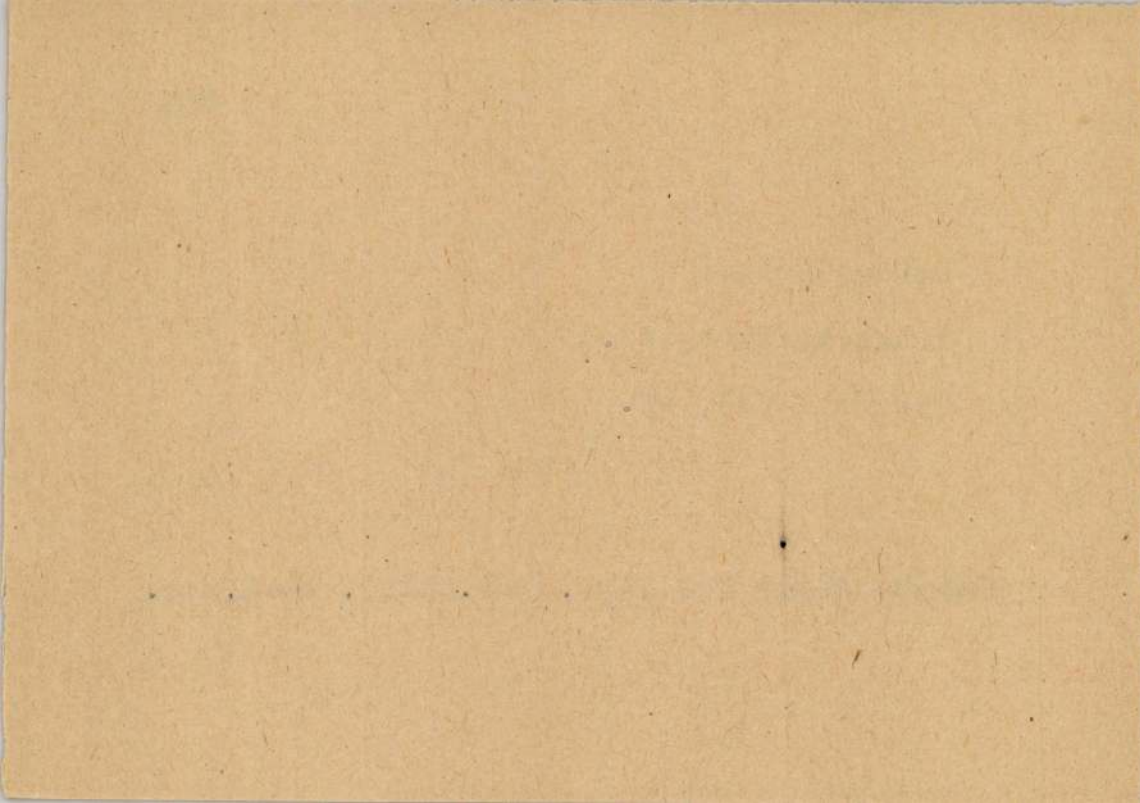
MDK

Berény Róbert

Patak mellett, of.

Nyárvégi táj, of.

Szinyei Merse Pál Társ. jub.kiáll. 1945.nov.

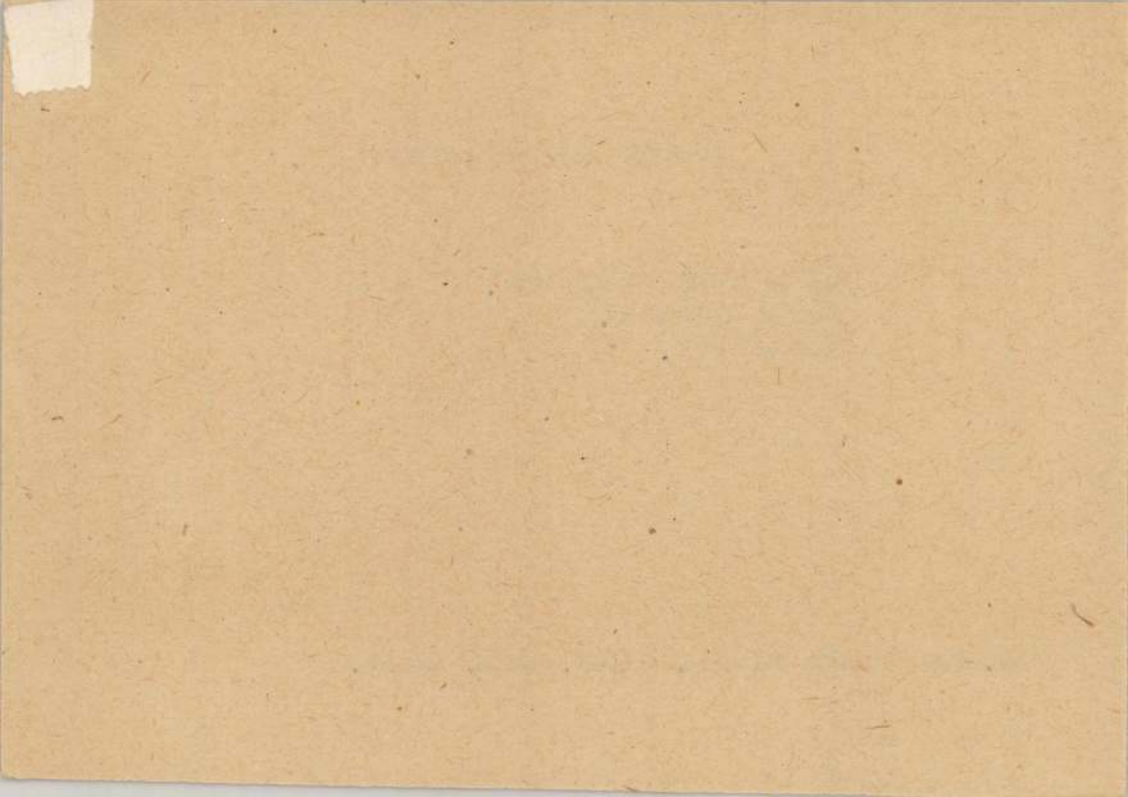

Berény Róbert, festő

Nő a zöld szobában.
Sárga dunyha.
Csendélet.

KMT.-Tavaszi kiáll. 1928.-Kat. 11.1.

Berény Róbert, festő

Táj fehér kecskével.
Kora tavaszi táj.

Olajf.
"

Műcsarnok, IV. Képzőműv. kiáll. "A Magyar Művészetért"
1943 máj. 16-30. Kat. 21.1.

MDK

Berény Róbert

Zebegényi táj, of.

Reggeli lovaglás,"

Fókusz Galéria 2. kiáll. 1947. márc.

Berény Róbert

művészetéről is beszél
a cikkíró, aki "A mai magyar festészet és szob-
rászat kiállítása"/ Catania 1948. jan 18-24/
alkalmából a mai magyar művészet gyökereit vá-
zolja.

Péter Meller: Quattro pittori e due scultori
delle piu schietta contemporaneità.

LA SICILIA 1948. jan 20.

Beneiny Róbert, grafikus

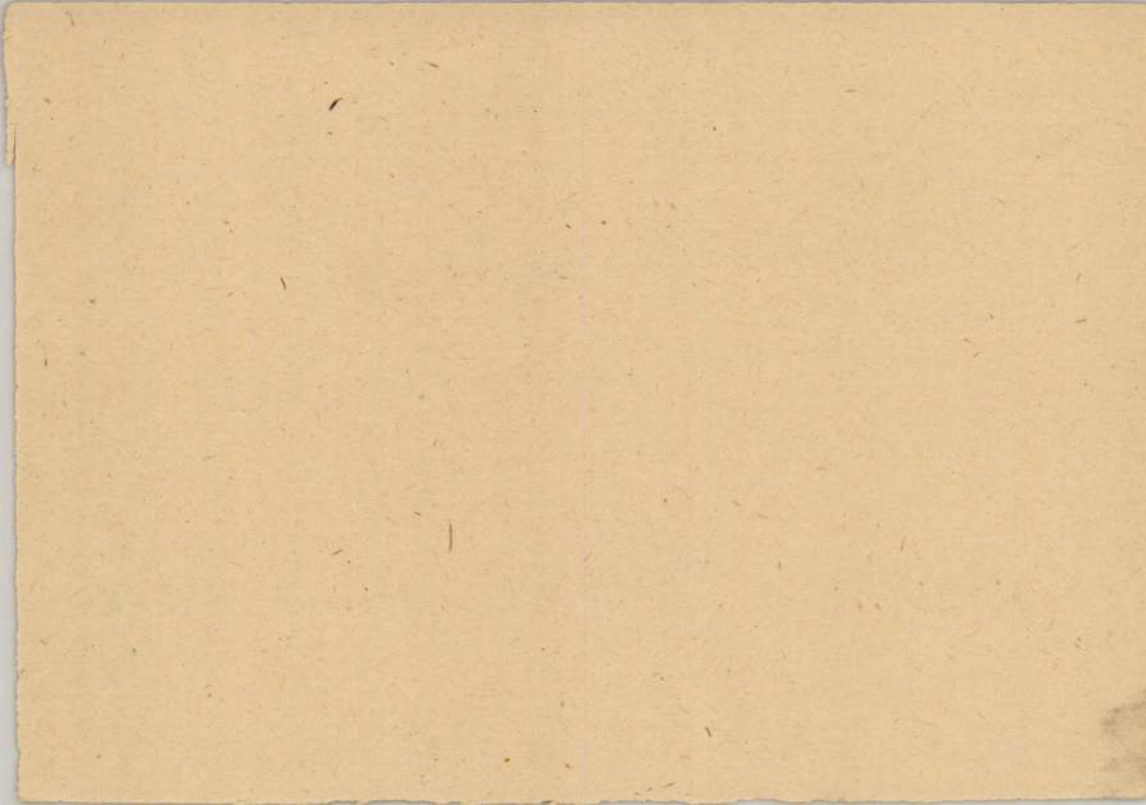
1704

4 Kortárs költő rajzát.

—: Megjelent a Kortárs januári számában
9. l.

NÉPSZABADSÁG, 1962. jan. 12.

MDK

Berény Róbert festő

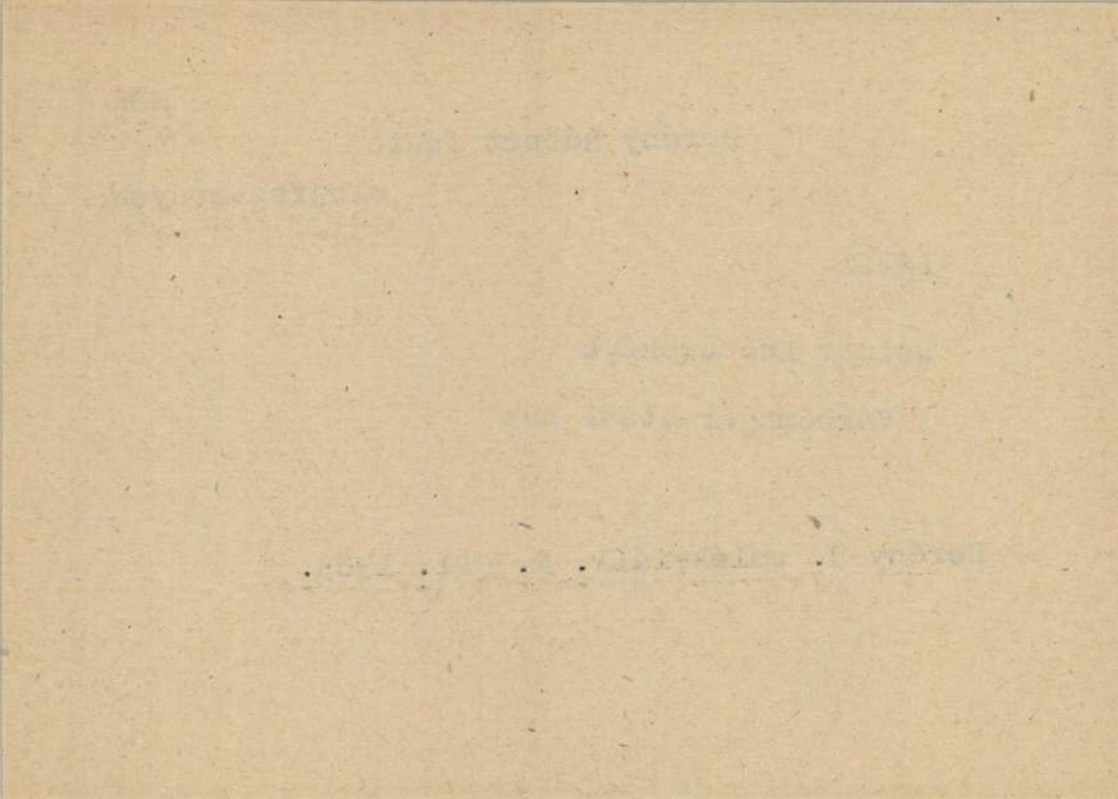
olajfestmények:

Idill

Weiner Laó arcképe

A Városmajor utcai ház

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Korsós csednélet

Csendélet

Kert

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Szalmakalapos önarckép

Kertes ház

Pór Bertalan arcképe

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

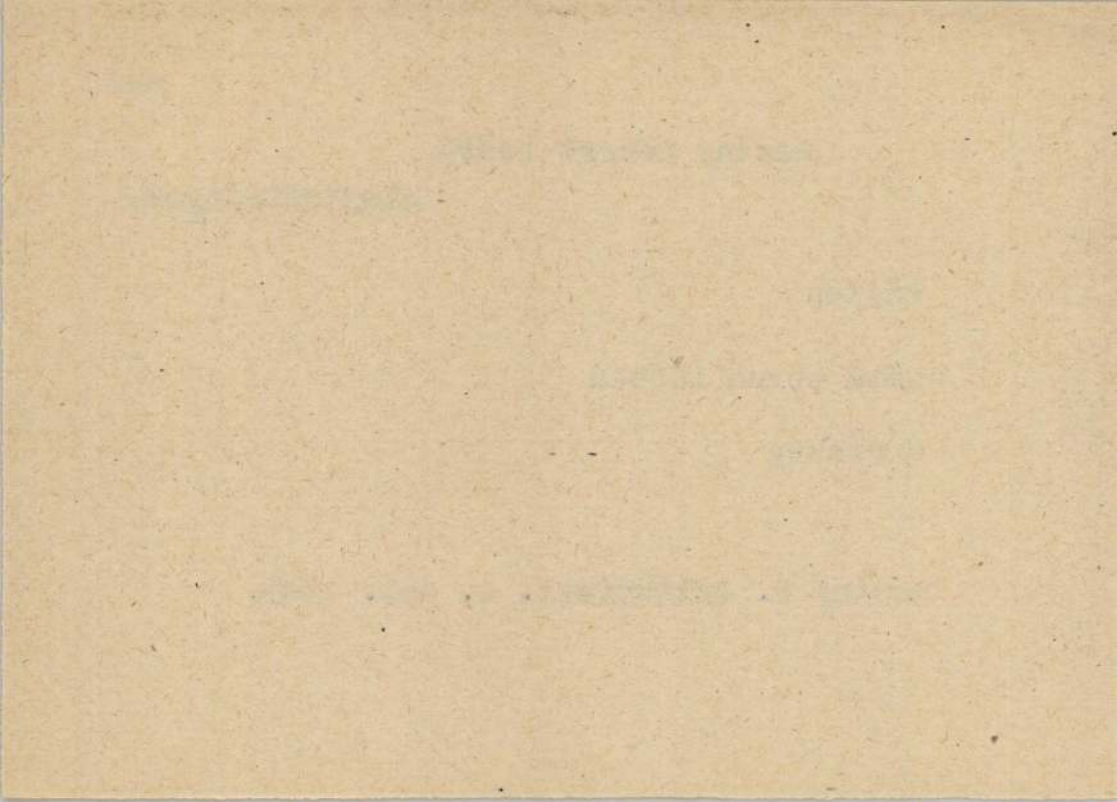
olajfestmények:

Tájkép

Séta borus időben

Önarckép

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

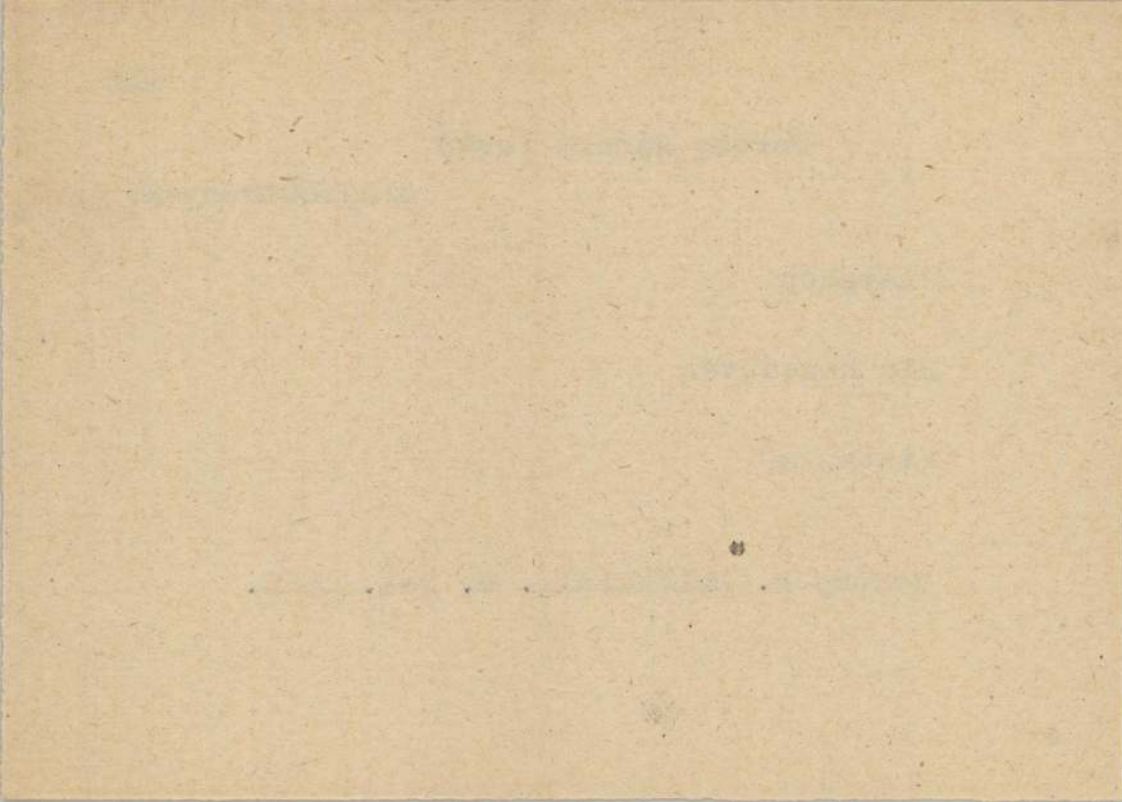
olajfestmények:

Önarckép

Fiu hegedűvel

Fiatal nő

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

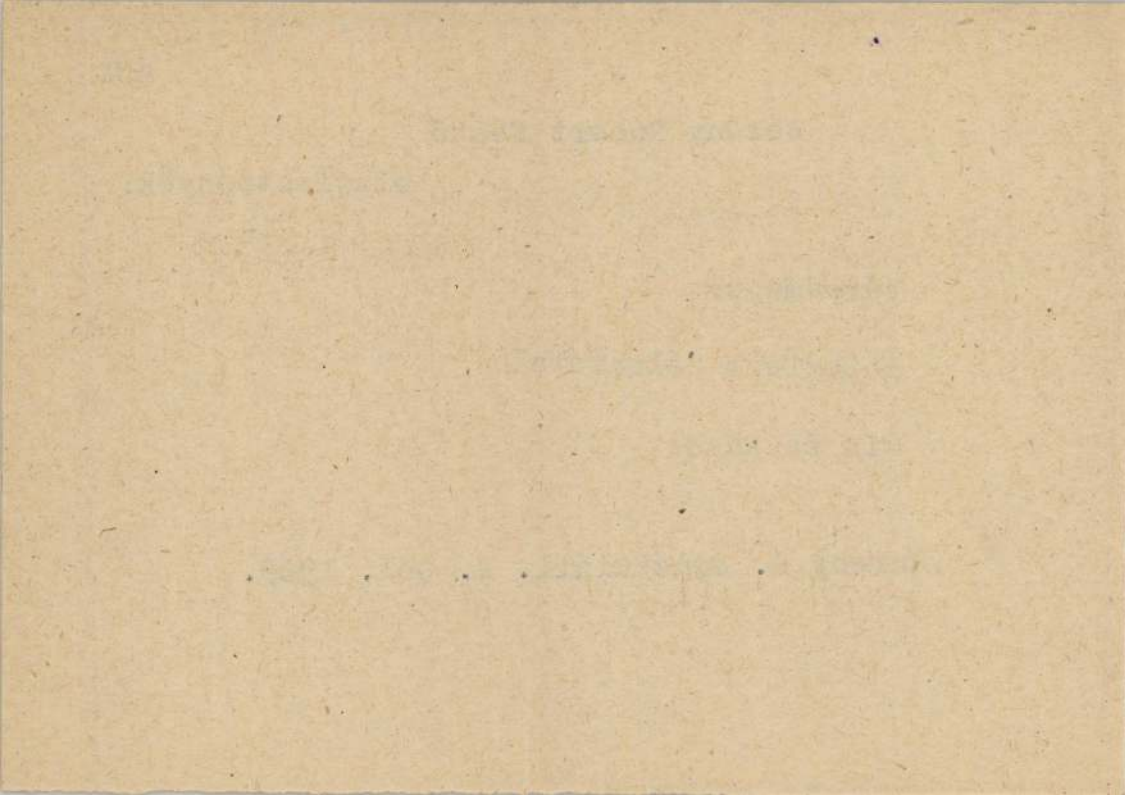
Városmajor

Interieur pálmával

Fiu és kakas

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDE

Borény Róbert festő

olajfestmények:

Tájkép

Vizhordó nők

Zebegényi táj

Borény R. emlékkiállítás. M. Gal. 1963.

ADK

Berény Lóbert festő

olajfestmények:

Tájkép

Tájkép

Erdei keresztut

Berény M. emlékkiáll. M. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Rózseszedő lány

Tájkép

Erdőszéle tehennel

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Gyermek

Anna játszik

Vihar előtt

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

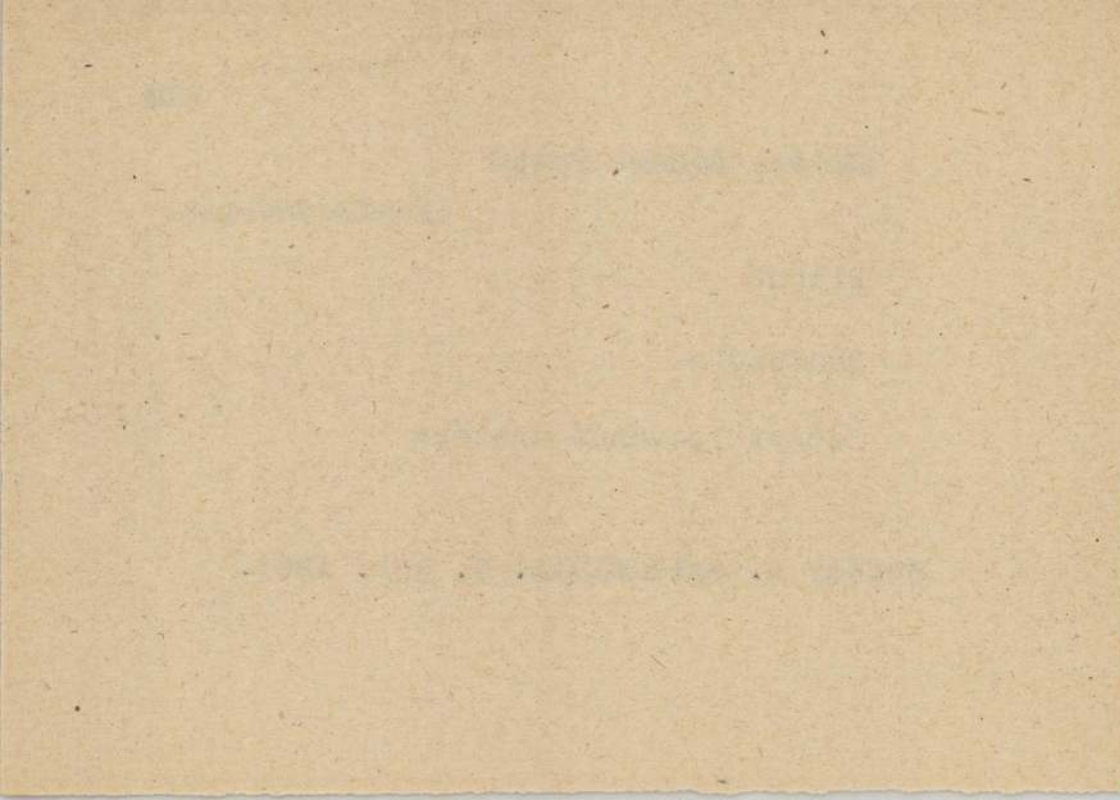
olajfestmények:

Pihenő

Erdőszéle

Szőnyi Istvánné arcképe

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

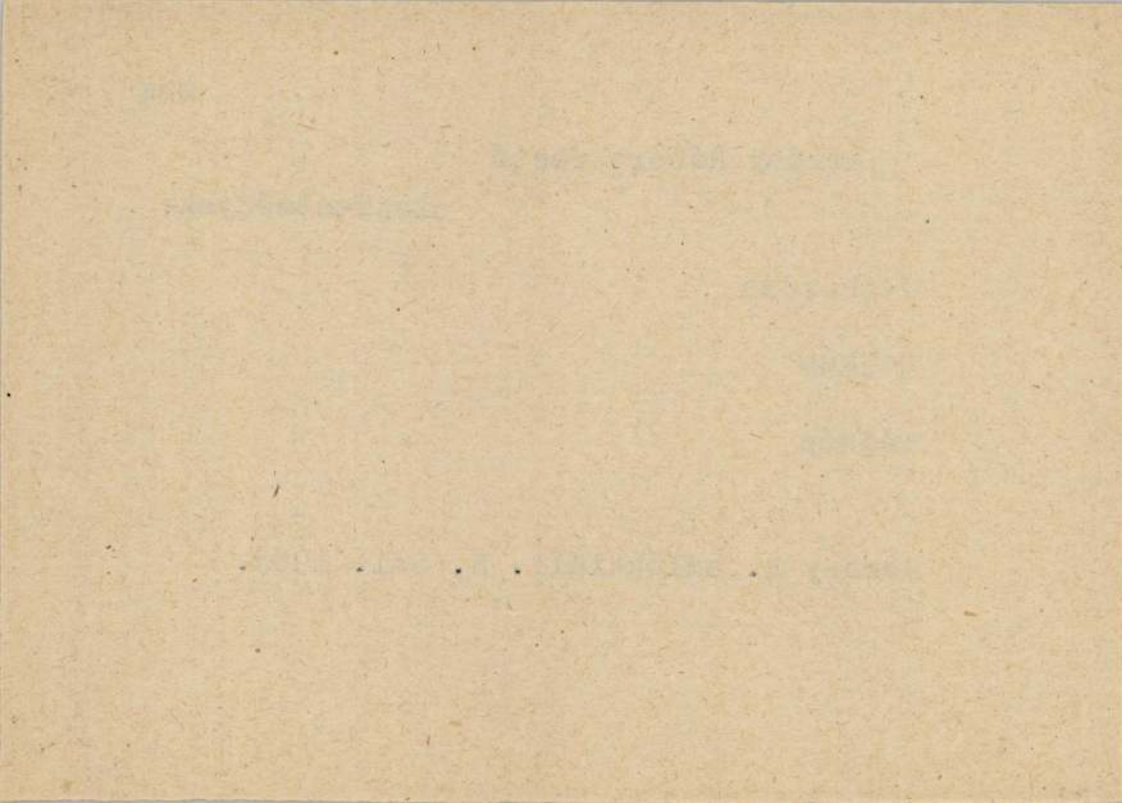
Jéghordás

Tájkép

Tájkép

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Gordonka művésznő

Munkás

Zebegényi táj

Berény R. emlékkiállítás. B. Gal. 1963.

Berény Róbert festő

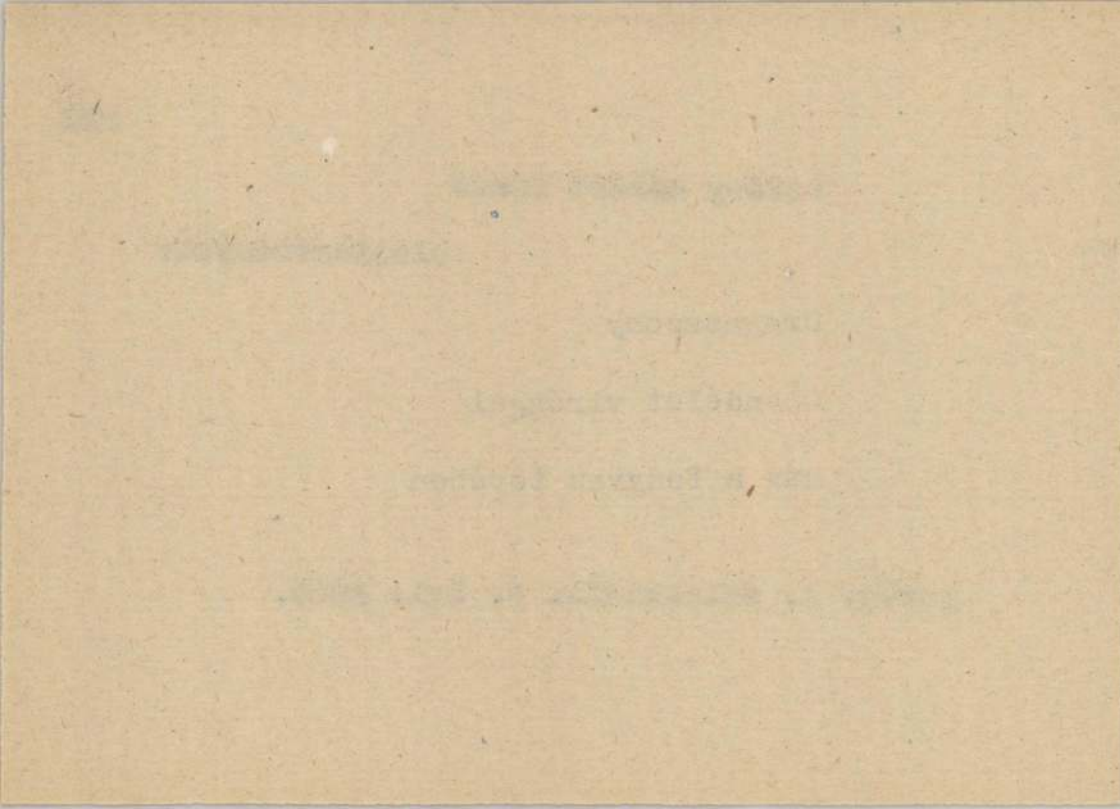
olajfestmények:

Öregasszony

Csendélet virággal

Ház a fenyves tövében

Berény R. emlékkiáll. M. Gal. 1963.

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Csendélet tányér szőlővel

Reggel

Dombos táj

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

Berény Róbert festő

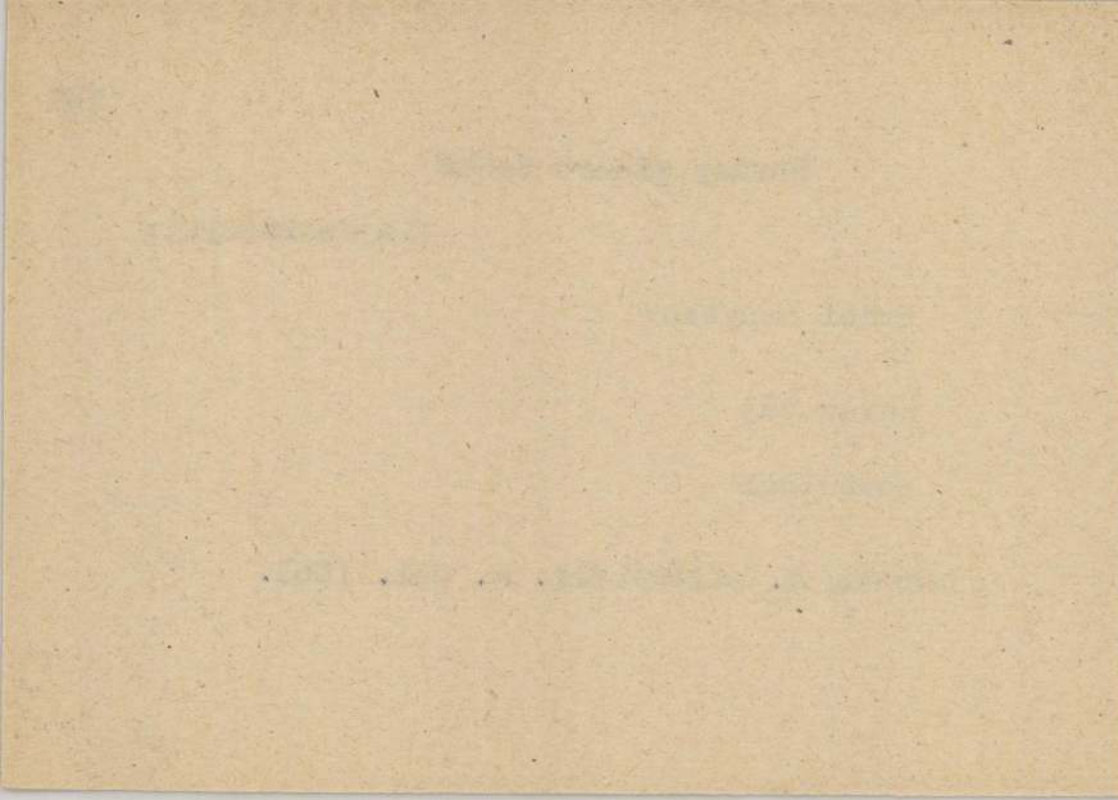
olajfestmények:

Erdei árnyékok

Havas táj

Domboldal

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

Berény Róbert festő

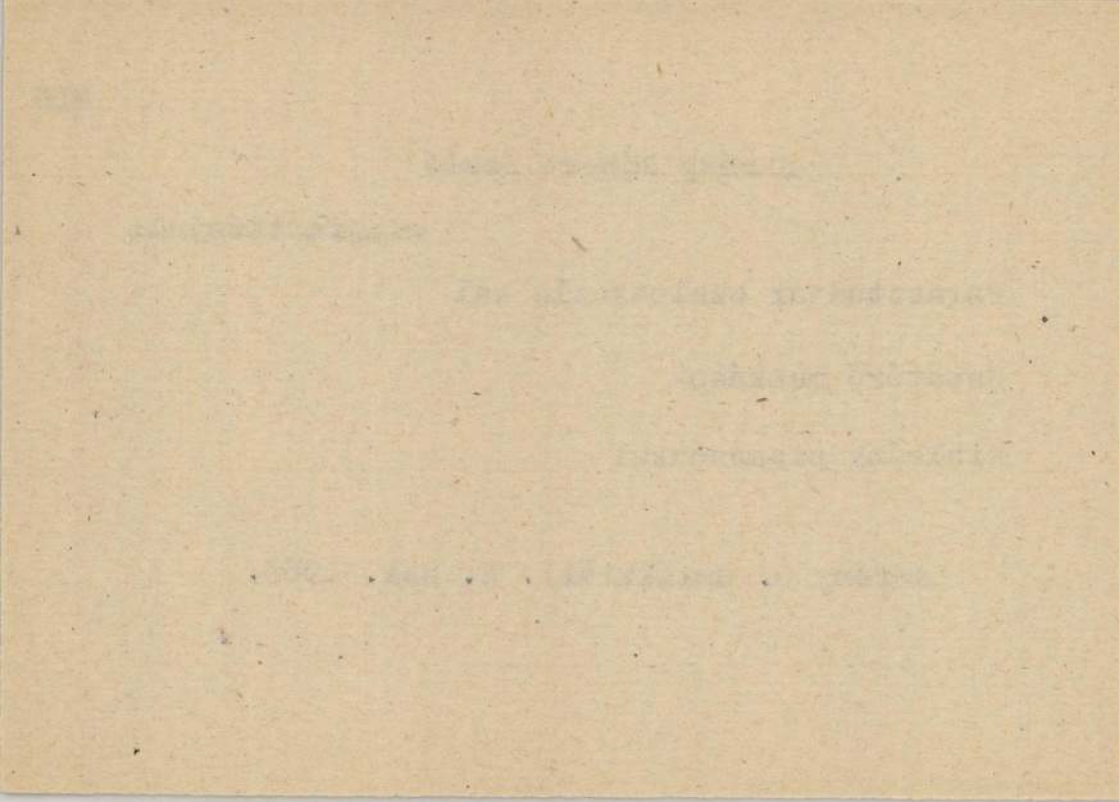
olajfestmények:

Parasztudvar szalmakazlakkal

Hazatérő munkások

Kisleány pipacsokkal

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

Berény Róbert festő

olajfestmények:

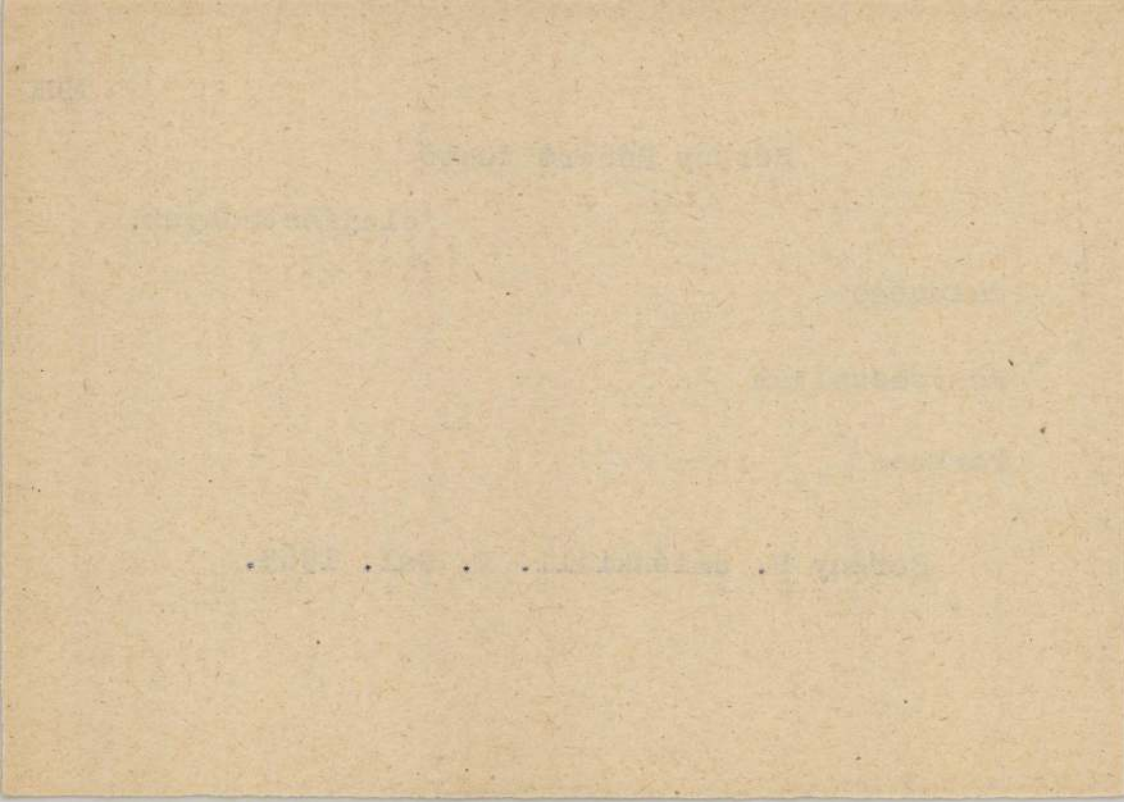
Faluvége

Fenyvesalján

Parkban

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

Borény Róbert festő

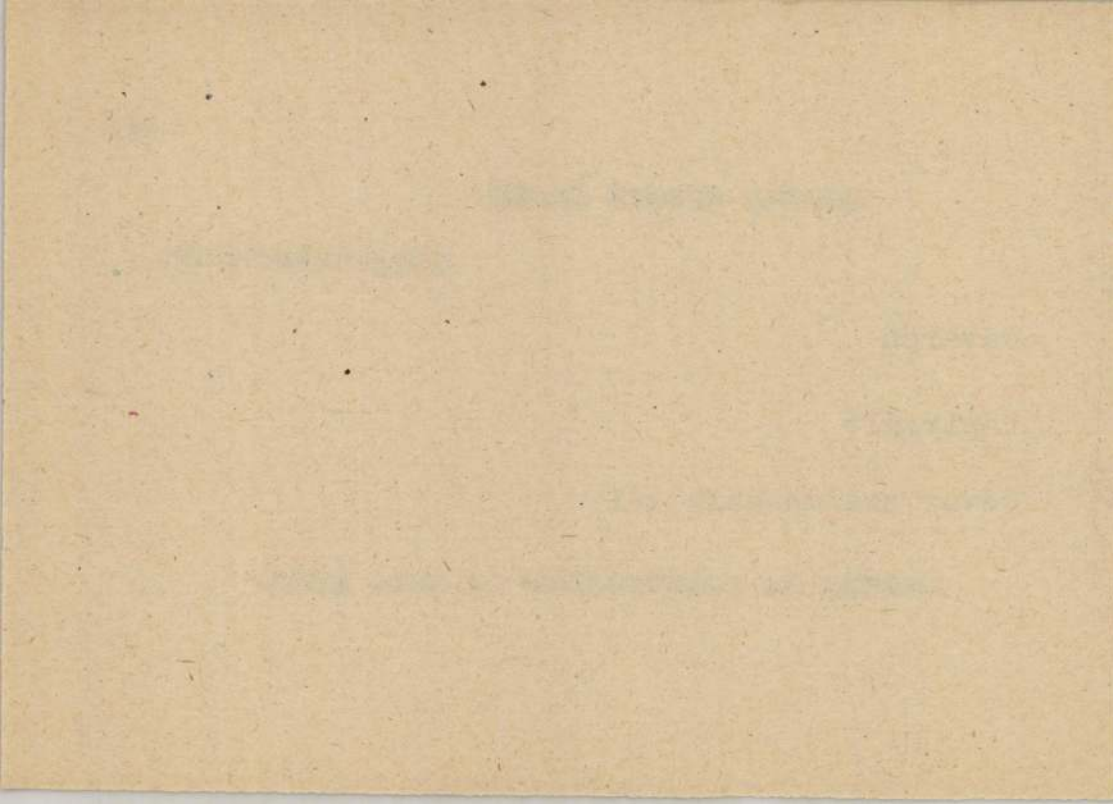
olajfestmények:

Udvaron

Kapirgáló

Udvar szalmakazlakal

Borény R. emlékkiállítás. M. Gal. 1963.

Borény Róbert festő

olajfestmények:

Kastély-terasz

Cigaretta-észak önarckép

Virágcsendélet

Borény R. emlékiáll. M. Gal. 1963.

Berény Róbert festő

olajfestmények:

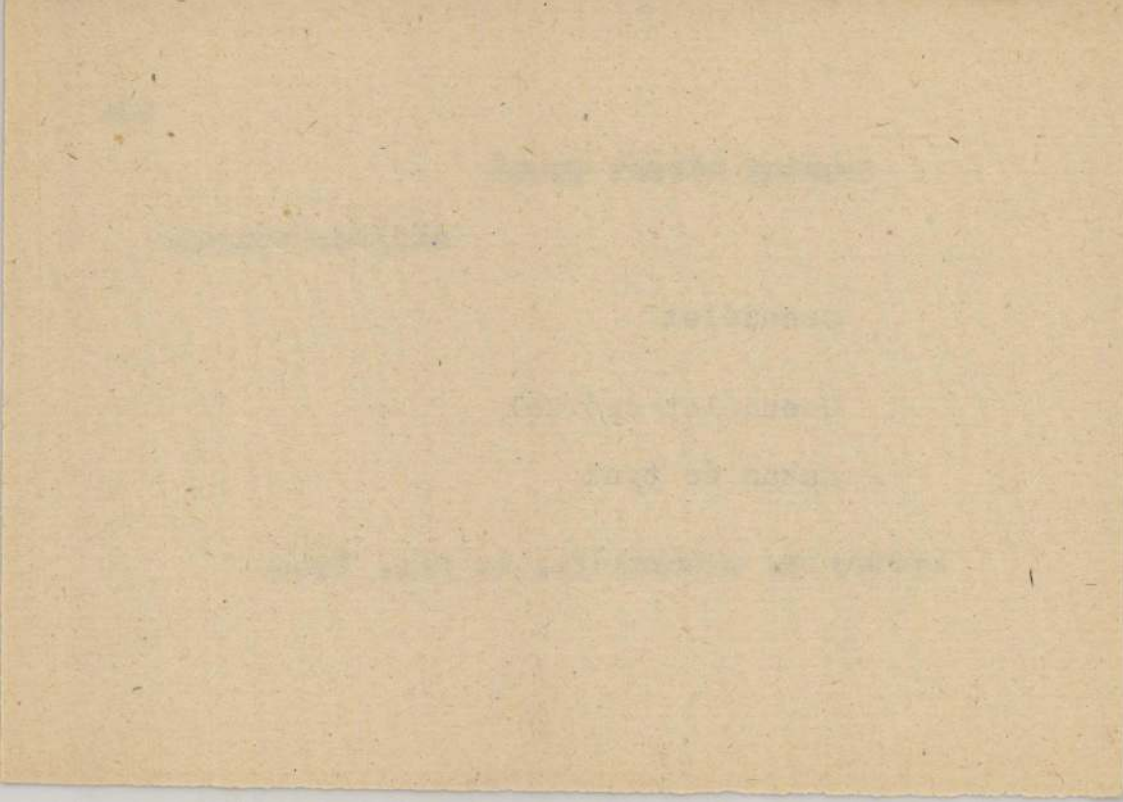
Csendélet

Csendélet székkal

Kakas és tyúk

Berény R. emlékiáll. M. Gal. 1963.

Borény Róbert festő

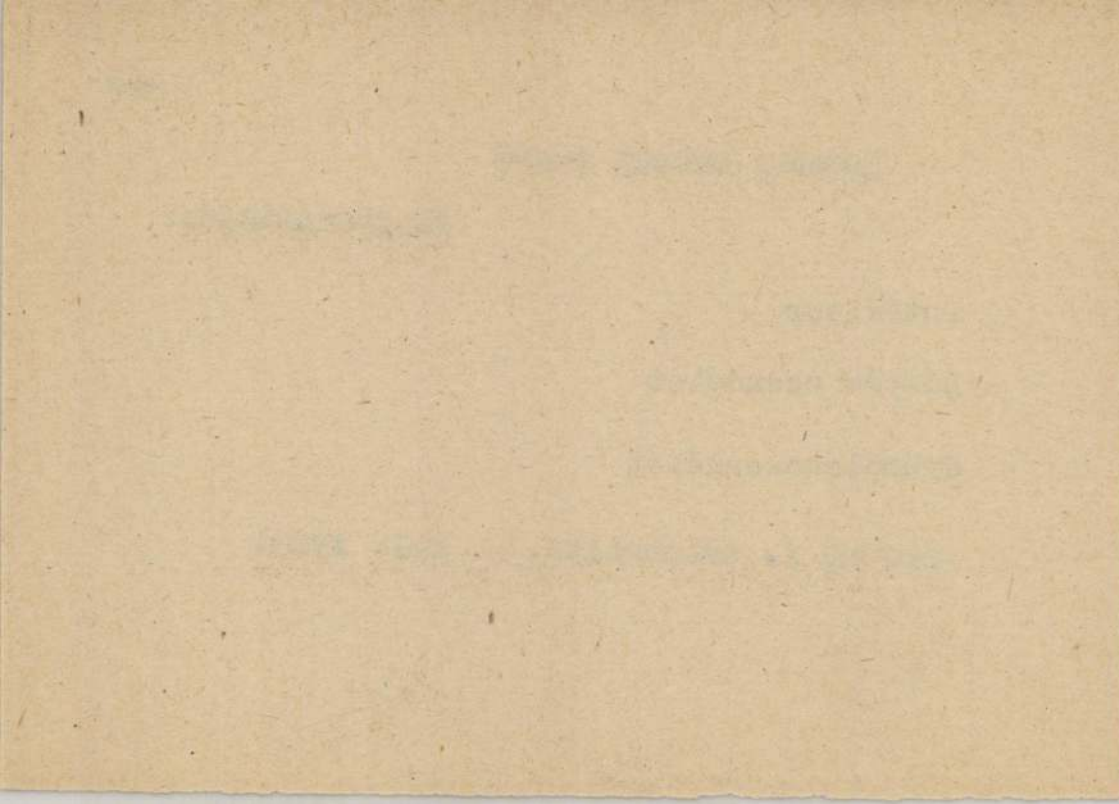
olajfestmények:

Intérieur

Lámpás csendélet

Gyümölcs csendélet

Borény R. emlékkiáll. H. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

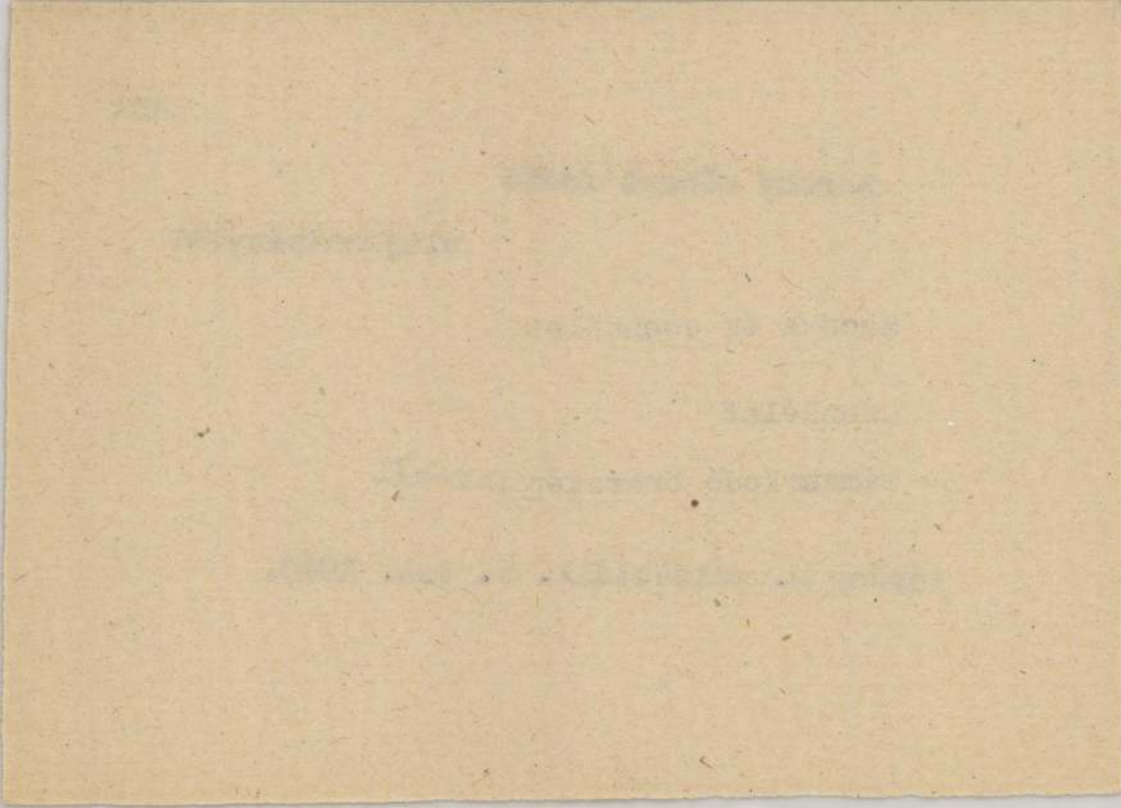
olajfestmények:

Macska és csendélet

Csendélet

Támaszkodó önarckép, *pasztel*

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

Berény Róbert festő**olajfestmények:**

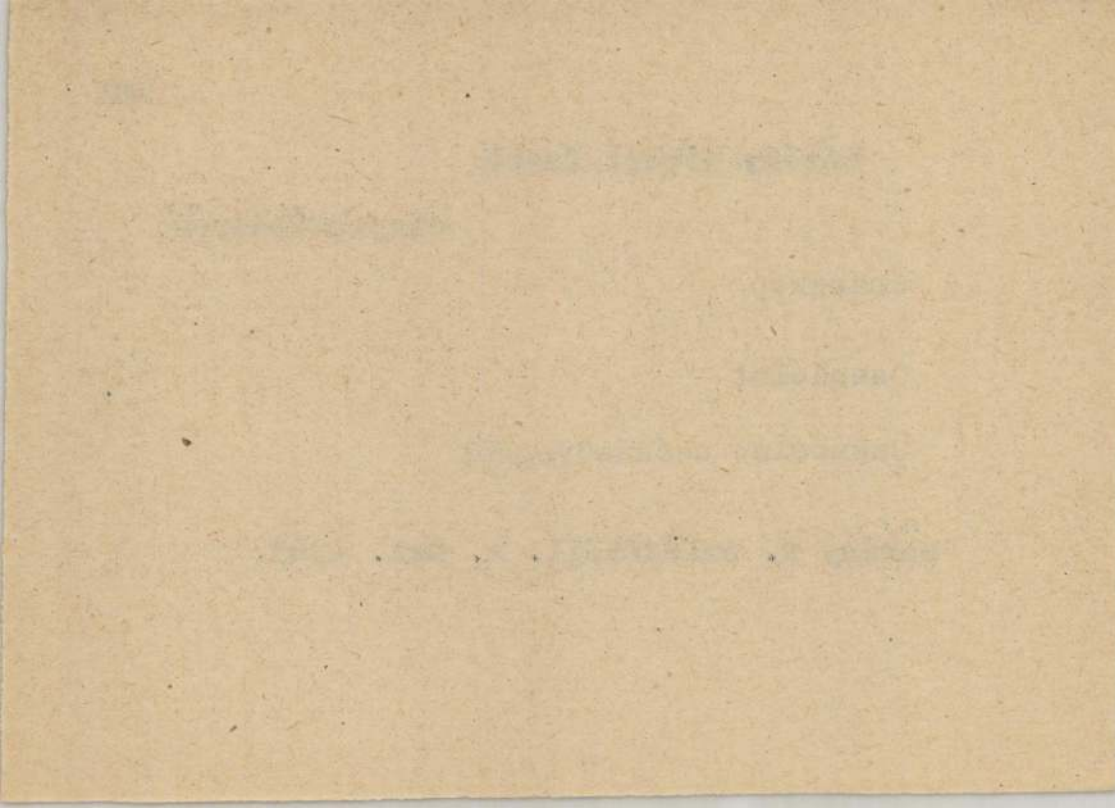
Önarckép

Csendélet

Csendélet szódásüveggel

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

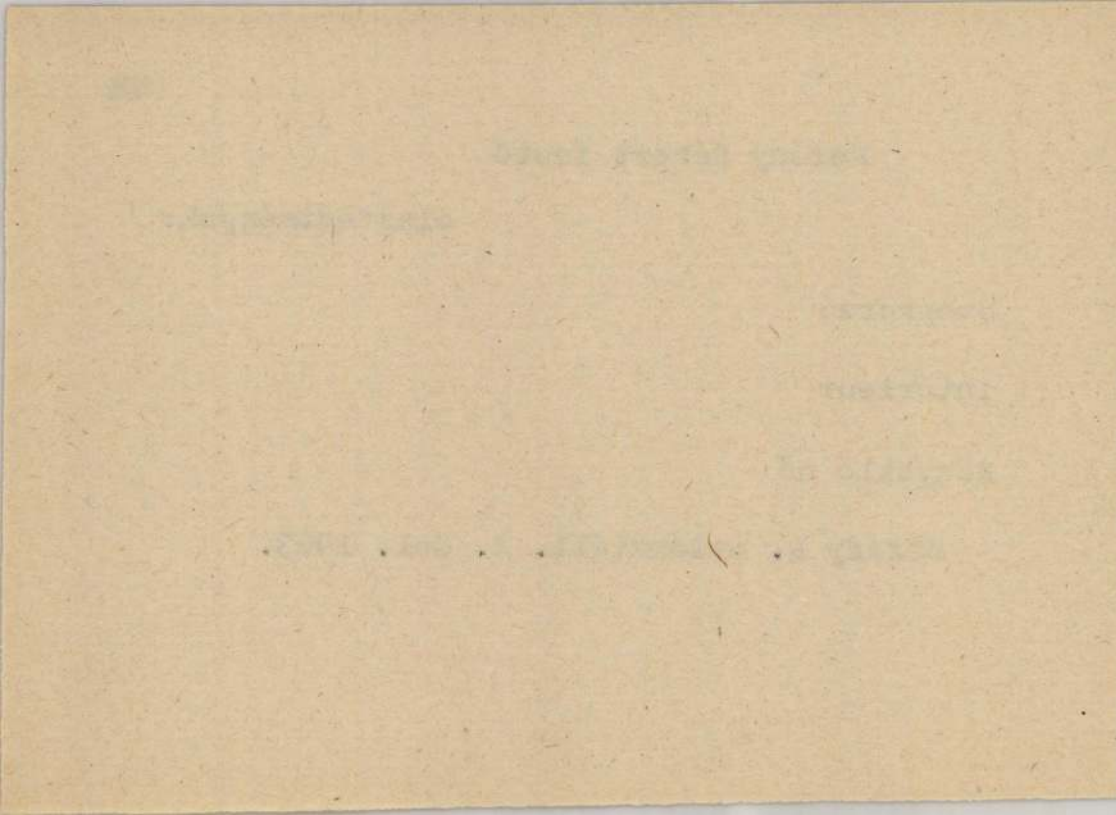
olajfestmények:

Üvegkorsó

Intérieur

Könyöklő nő

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

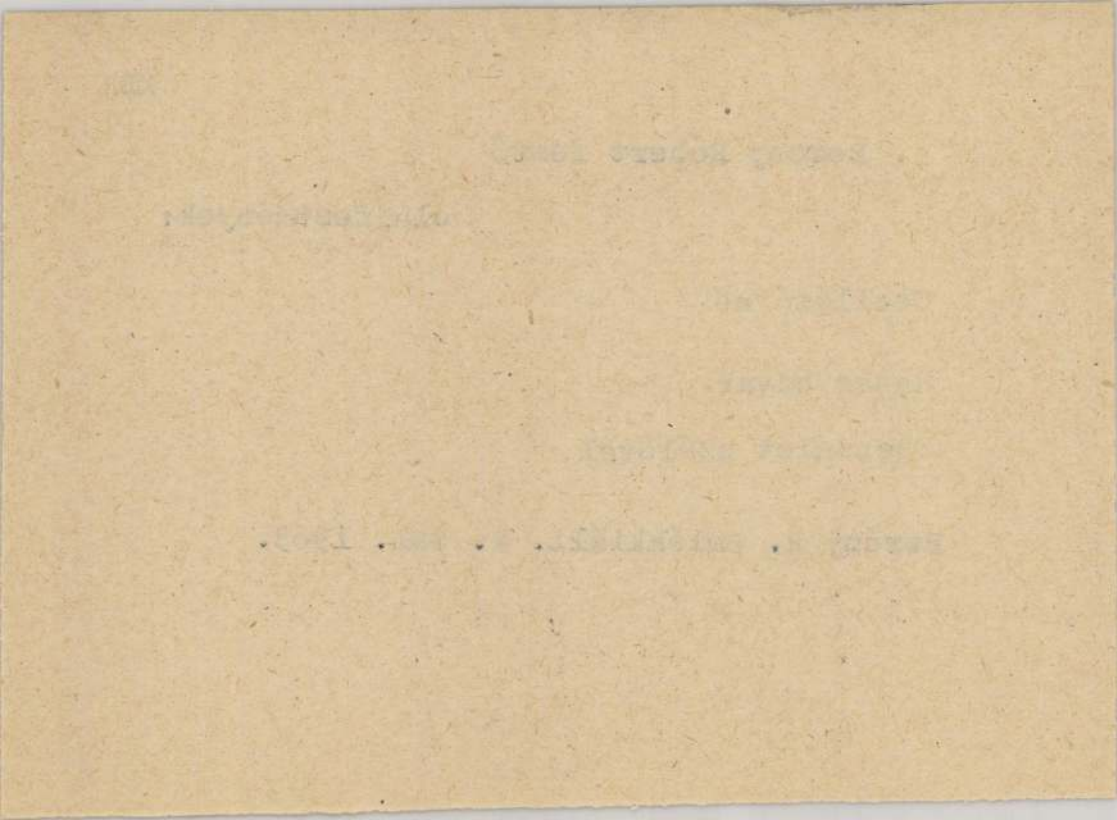
olajfestmények:

Csellózó nő

Havas udvar

Csendélet szőlővel

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

NDK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Sárgadunyha

Árnyék és Olympia

Nő zöld szobában

Berény R. emlékkiállítás. N. Gal. 1963.

ADK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Fegyverbe, fegyverbe, nyomdai technika

Kettős portré

Zöldkabátos önarckép

Berény R. emlékkiállítás. M. Gal. 1963.

MDK

Borény Róbert festő

olajfestmények:

Capri szigetéről

Női portré, paszt.

Varró István arcképe

Borény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

N. IKVAI: Szenamunka es tak
hegyvideken/= Heuarbeit und
Zemplener Bergland/26.-53.
deutsche Zusammenfassung.

In der Einleitung zählt
zahl der, über dieses Thema
Werke, sodann gibt er das M
in den Dörfern gesammelt ha
der nordöstlichen Gebirge U
die auf den Äckern des unter
sind, sind hauptsächlich Fr
schreibt die verschiedenen

MDK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Tájkép

Karosszékbén ülő nő

Tájkép

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

XIX. und XX. Jahrhunderts a
den ~~Sicht~~, mit der Kultur de
fizieren, die in Verhältnis
der Urgemeinschaft (ösközöss
es ist unmöglich beide Ersc
Einheit zusammenzuziehen un
nern. Diejenigen Ethnograph
sten Vergangenheit beschäft
rial, also auch Methode, re
Grundsätzlichen Unterschied
und Ethnologie. Die Aufgaben
der Autor folgendermassen z
muss sich mit der Gegenwart

MDK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Önarckép

Jelenet I.

Jelenet II.

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

ramatischen Mitteln die
jedemal der charakteri-
die menschliche Haltung be-
ften der Autor für das Wesent-
liziert ausführlich solche, die
ungen für Balladen gehalten
r Eigenschaften diese fortan
en gehalten werden dürfen. Um
ls zu behandelnden Ballade
t der Autor folgendes : er
Länge der Ballade bei den
ausgangspunkt und misst an die-
behandelnden Ballade; im Ge-

MDK

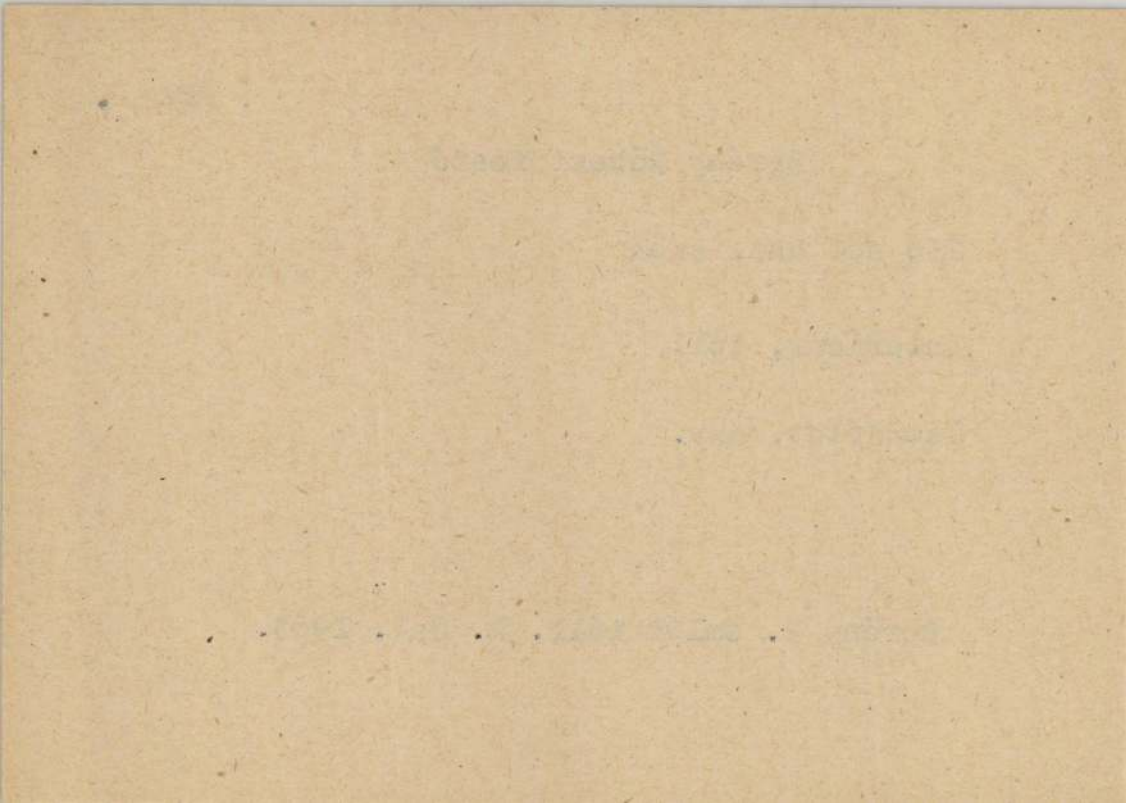
Berény Róbert festő

Ülő női akt, szén

Interieur, toll

Csendélet, akv.

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Tájkép

Szoboresendélet

Fehérfalu ház

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

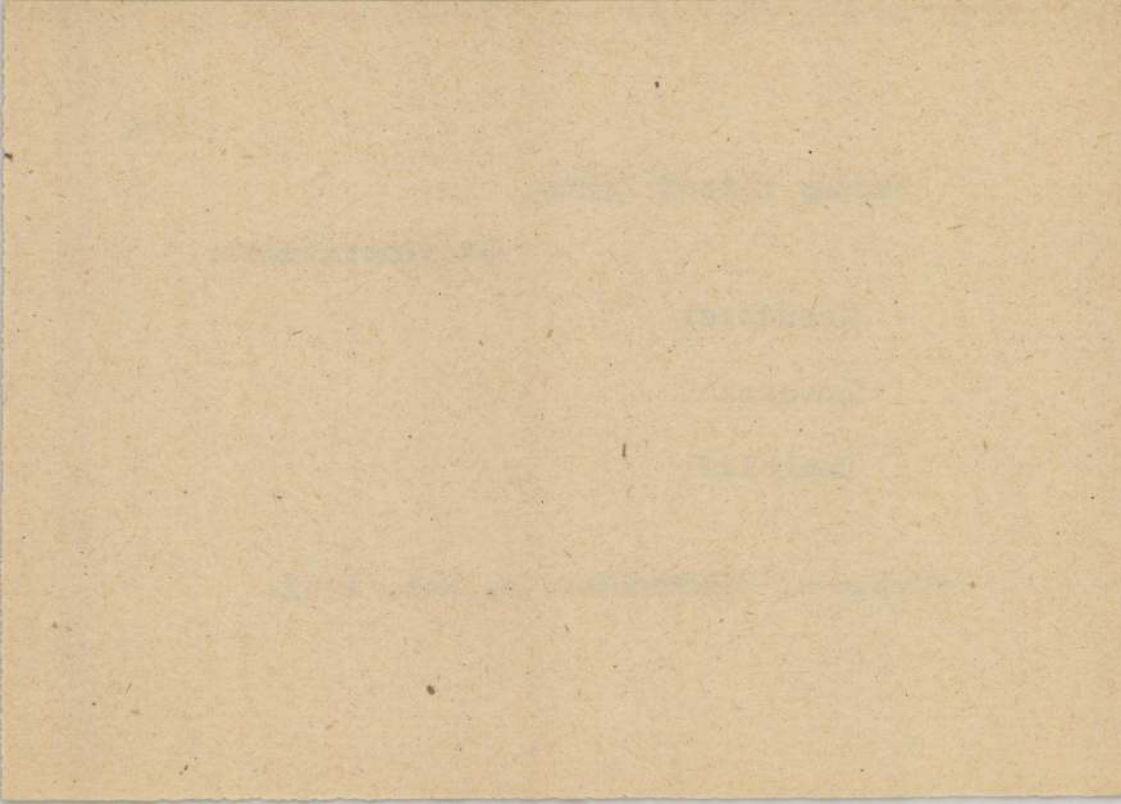
olajfestmények:

Csendélet

Lovasok

Domboldal

Berény R. emlékkiáll. M. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

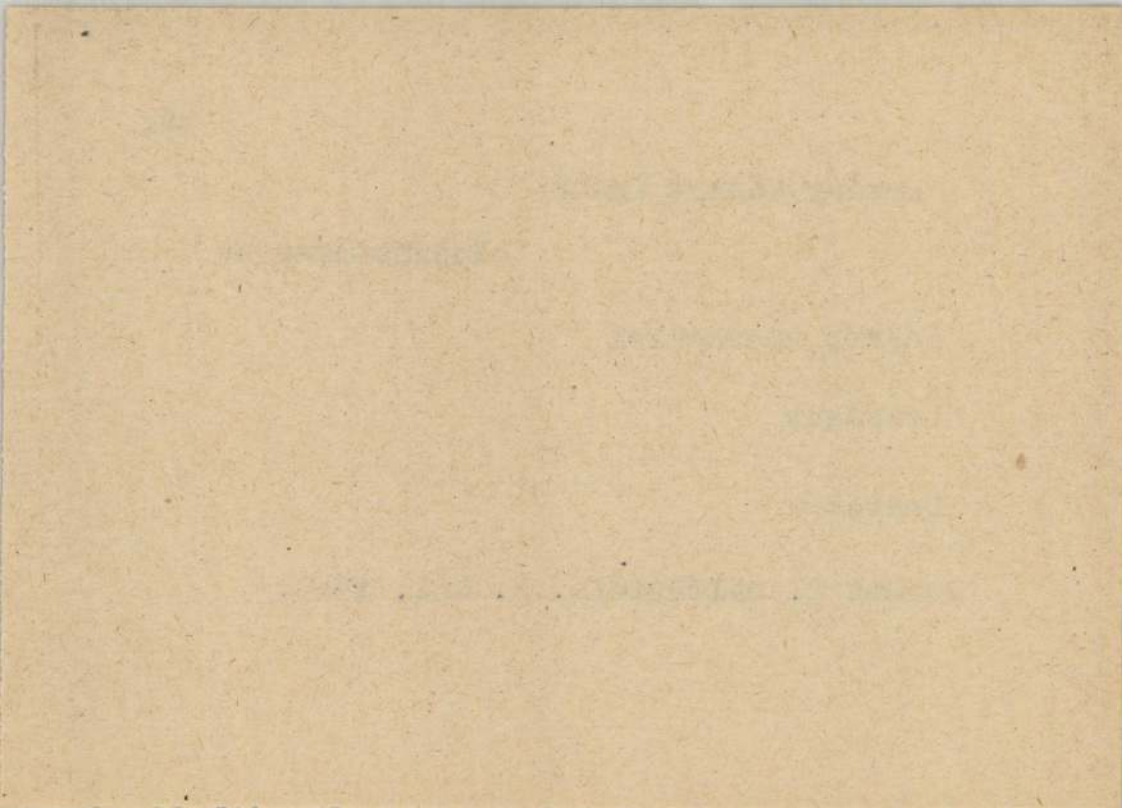
olajfestmények:

Tájkép kecskéekkel

Urszágut

Önarckép

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

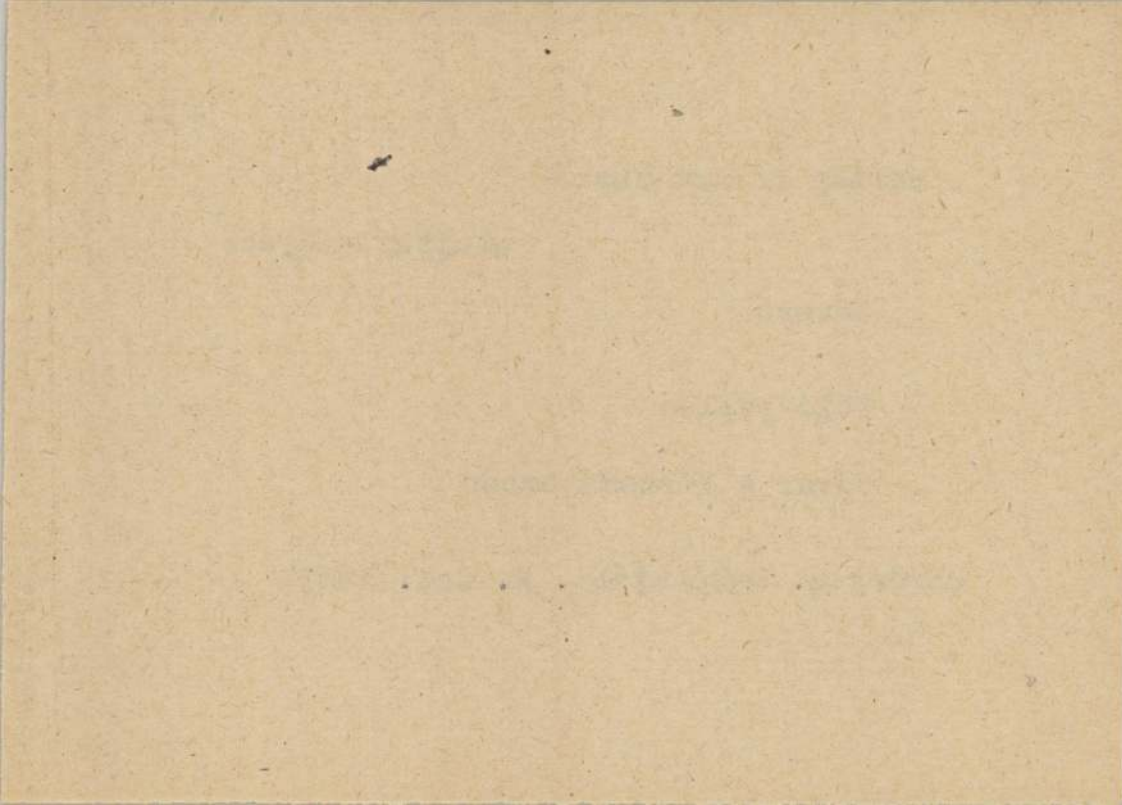
Heverő

Zöld paplan

Udvar a Városmajorban

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Pihenés

Alvó nő

Intérieur

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

187

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

1911

1911

1911

PHYSICS DEPARTMENT

MBK

Berény Róbert festő

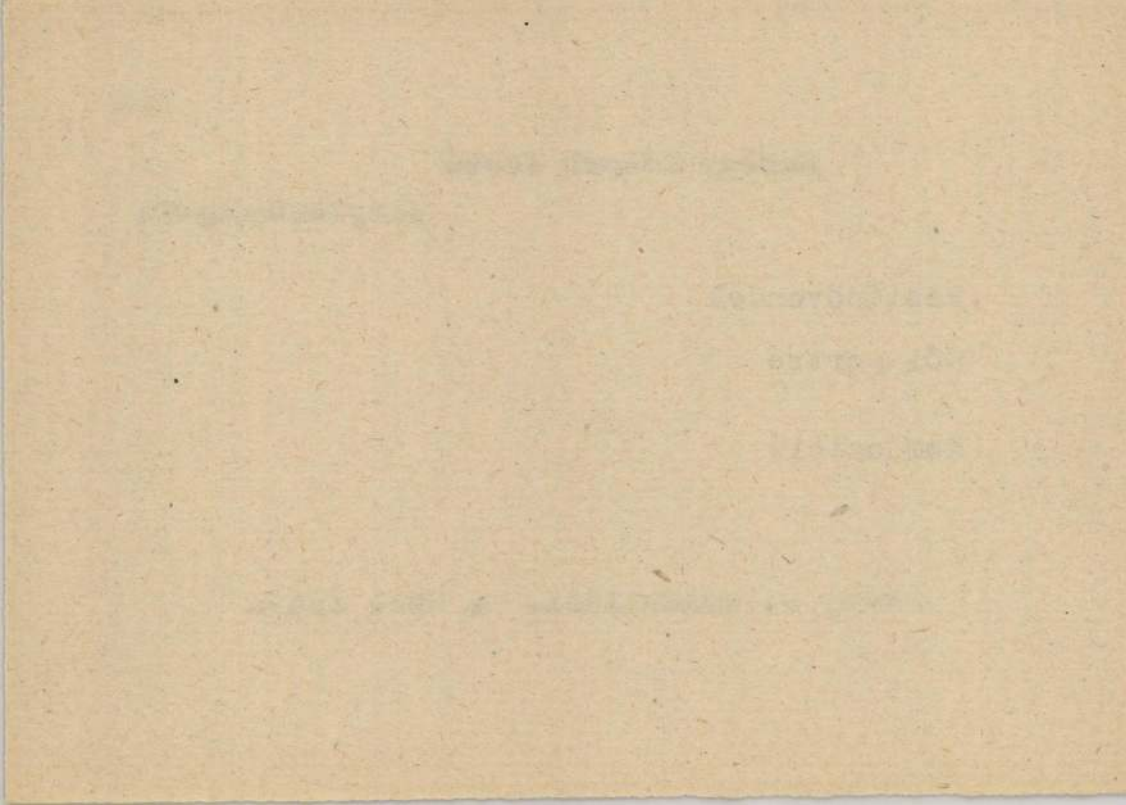
olajfestmények:

Festőnövendék

Női portré

Kompozíció

Berény R. emlékkiállítás. N. Gal. 1963.

MBK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Tájkép

Zebegényi udvar

Lenkei Gyula arcképe

Berény R. emlékkiállítás. B. Gal. 1963.

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Fiatal lány

Festő a fal előtt

Olvasó lány

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

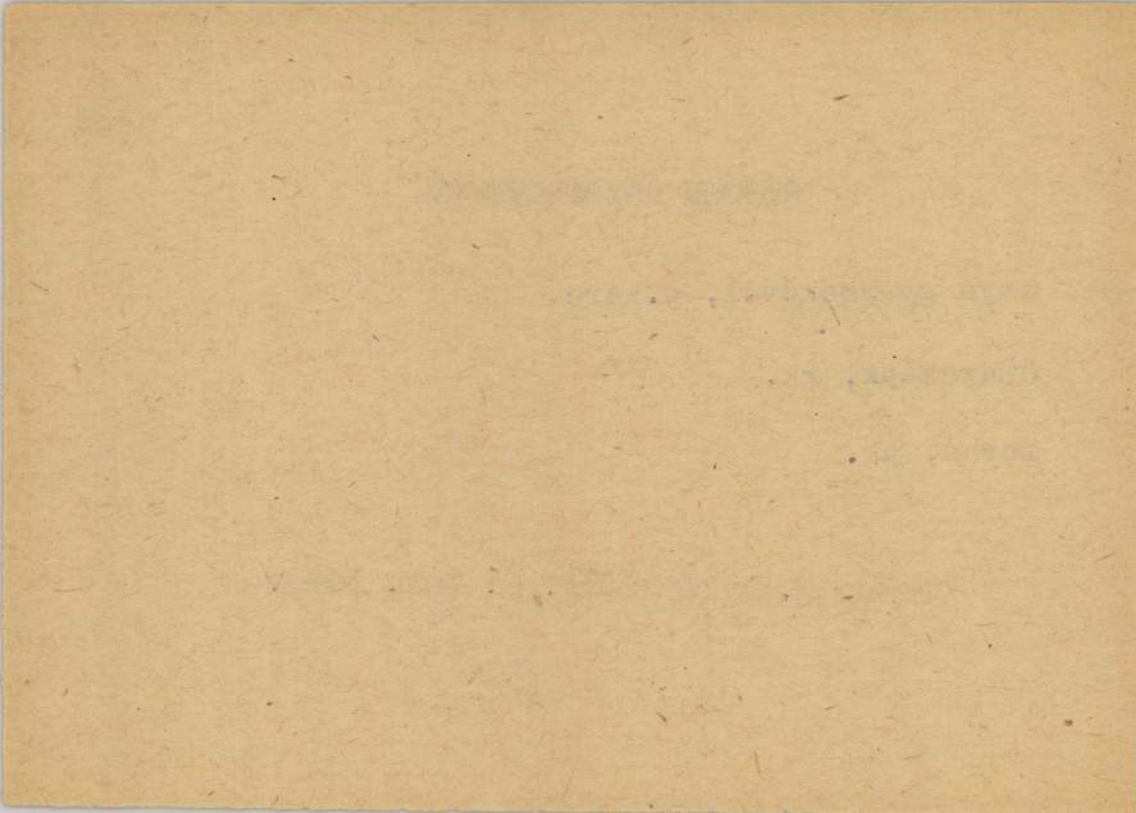
Berény Róbert festő

Anya gyermekével, p.karc

Önarckép, rk.

Lovas, pk.

Berény R. emlékkiállítás. M. Gal. 1963.

Berény Róbert festő

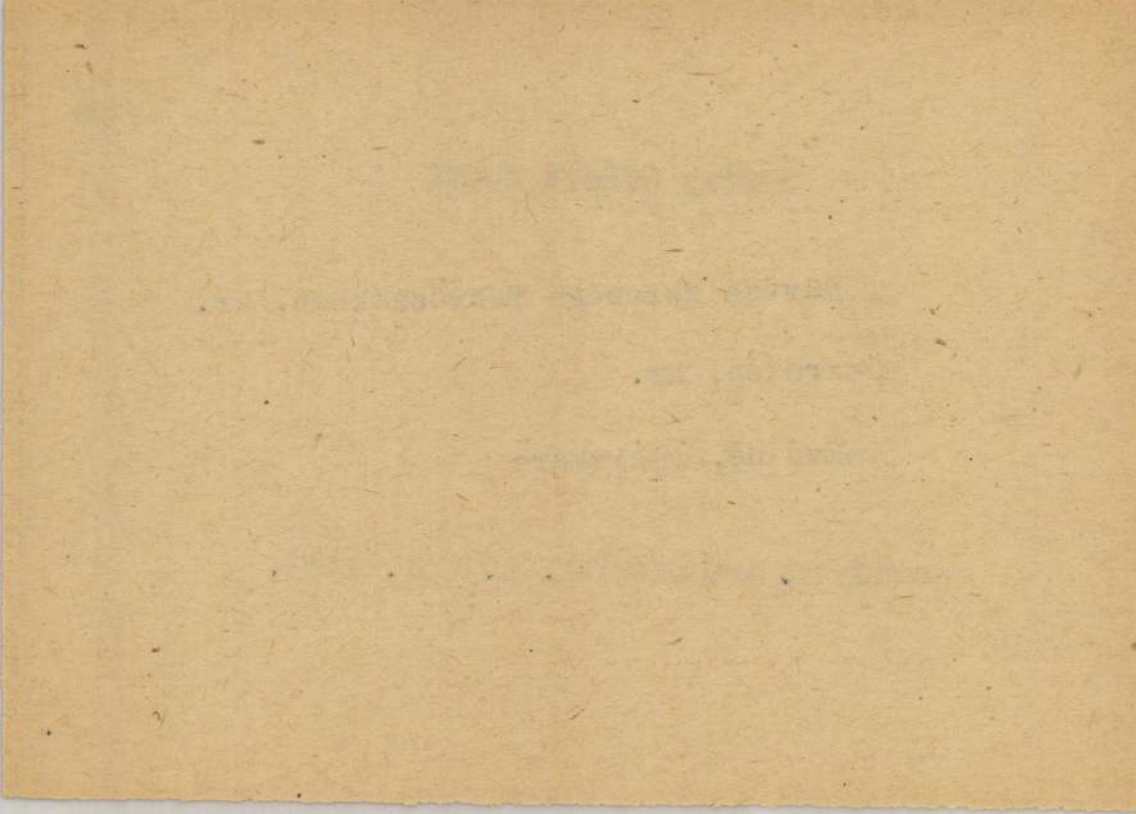
A művész felesége fekvőszékben, kr.

Önarckép, kr.

Fekvő nő, papirkarc

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

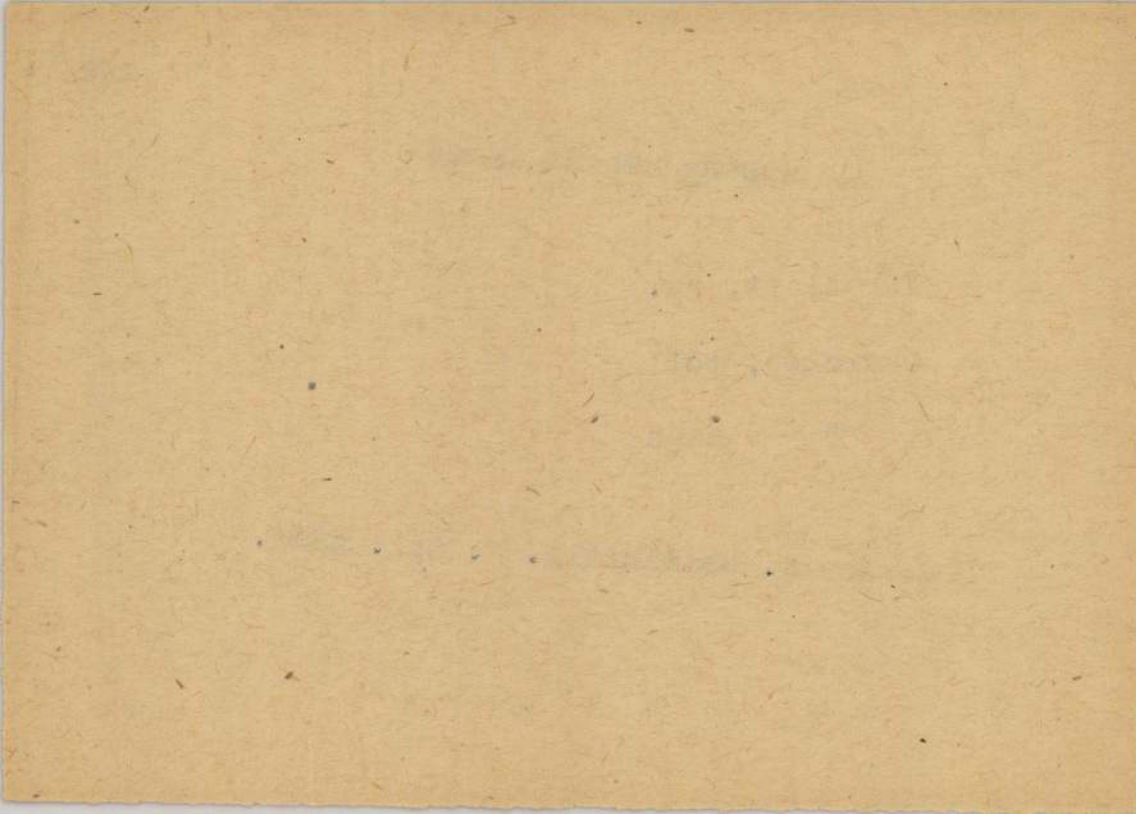
Berény Róbert festő

Fák alatt, rk.

Önarckép, toll

"   szén

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

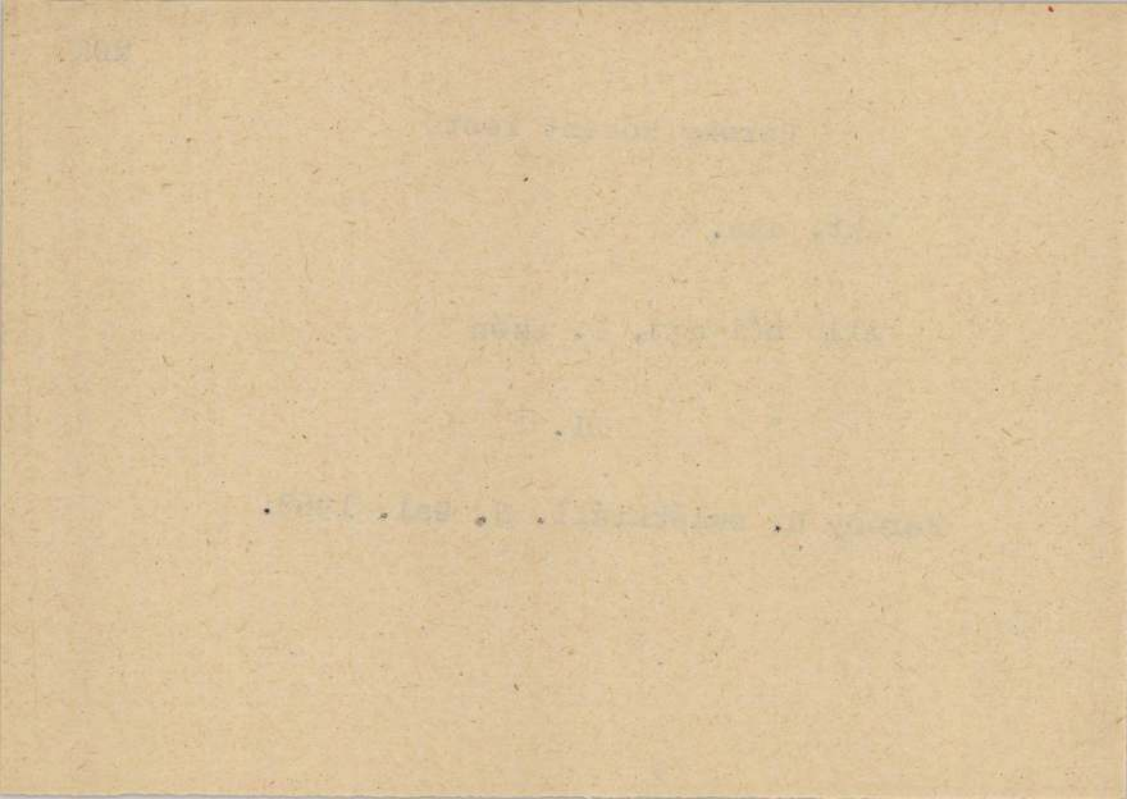
Berény Róbert festő

Akt, akv.

Álló női akt, I. szén

" II. "

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

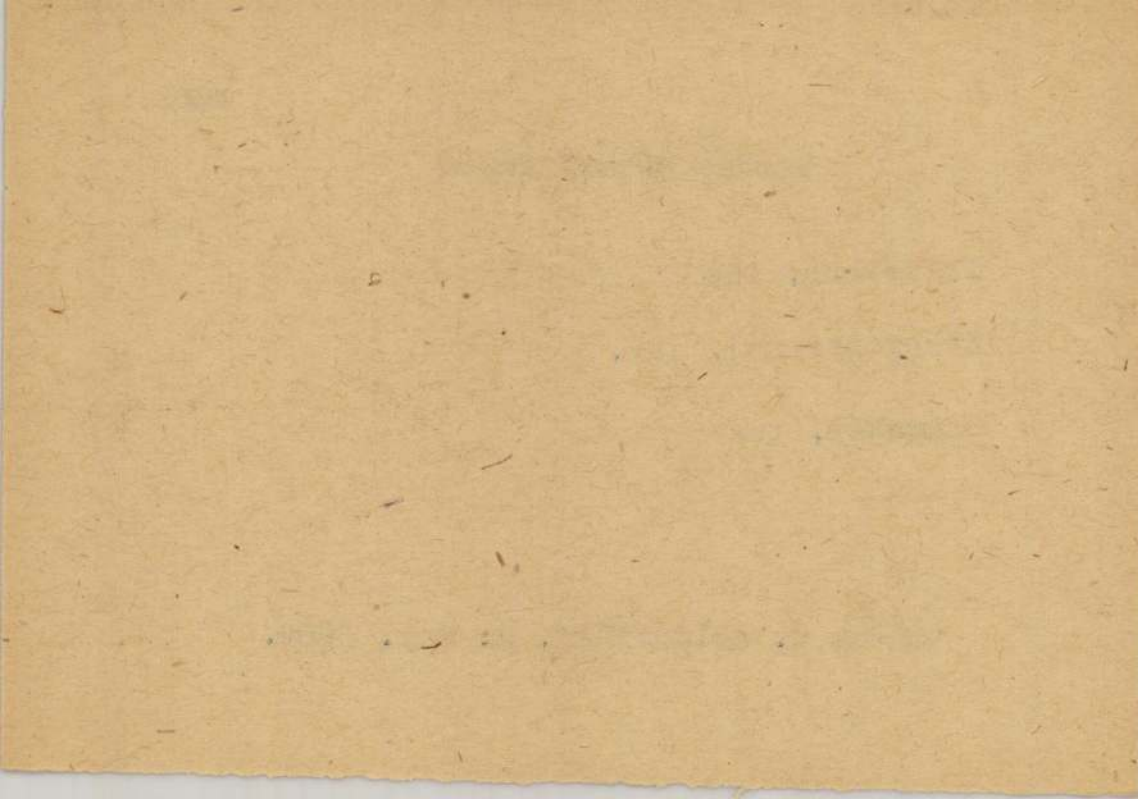
Intérieur, tus

Zebegényi táj, akv.

Önarckép, tus

Berény R. emlékkiáll. M. Gal. 1963.

MDK

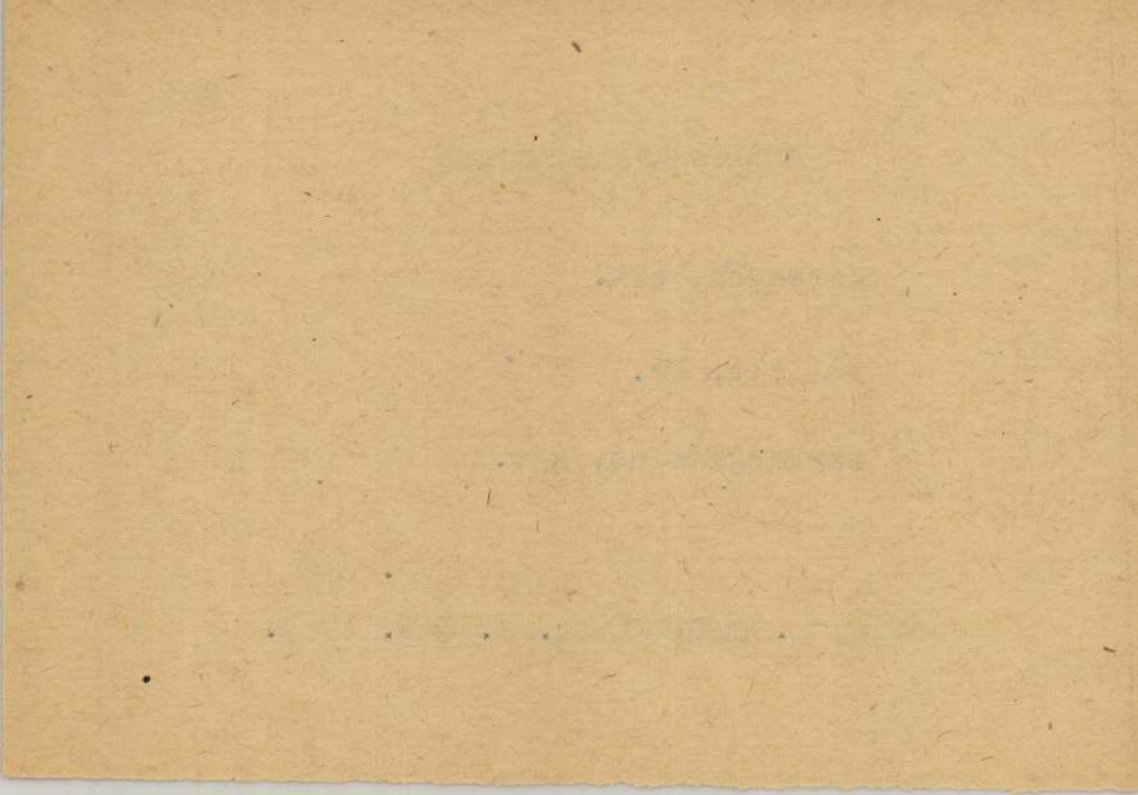
Berény Róbert festő

Merengés, akv.

Női akt, kr.

Sárgaruhás nő, akv.

Berény R. emlékkiáll. M. Gal. 1963.

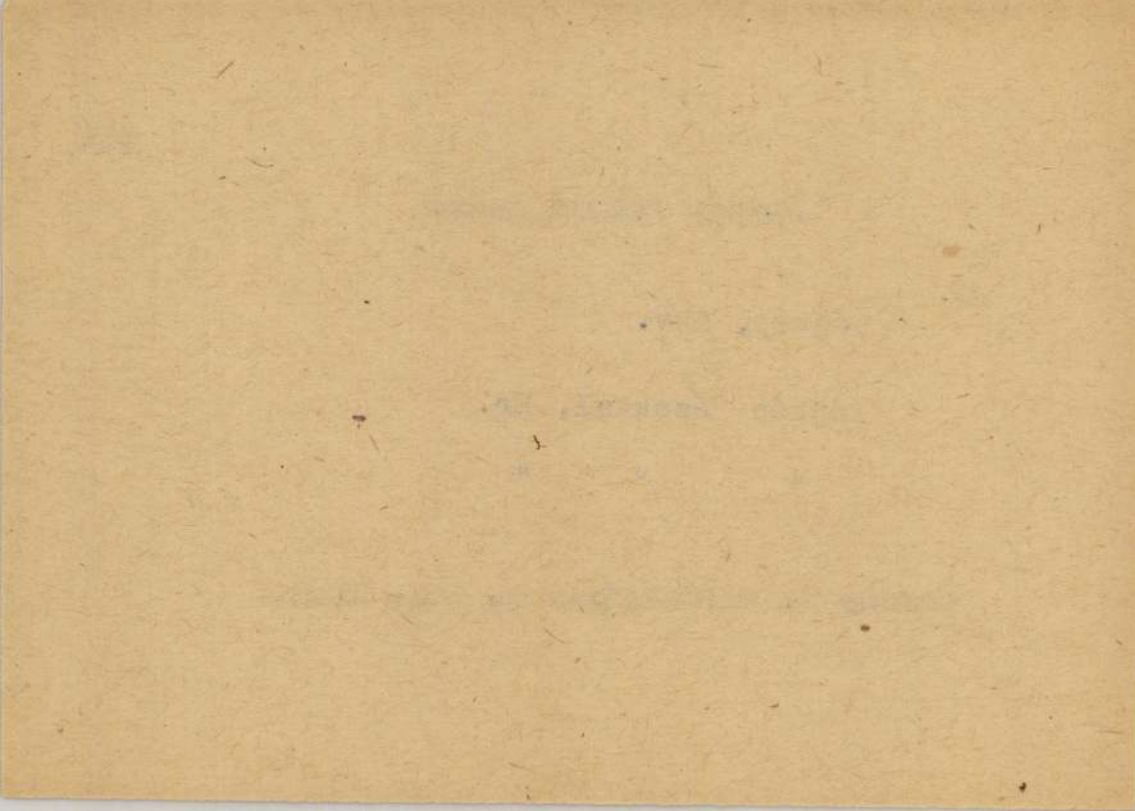
Berény Róbert festő

Tájkép, akv.

Tájkép házakkal, kr.

" " "

Berény R. emlékkiáll. B. Gal. 1963.

Berény Róbert festő

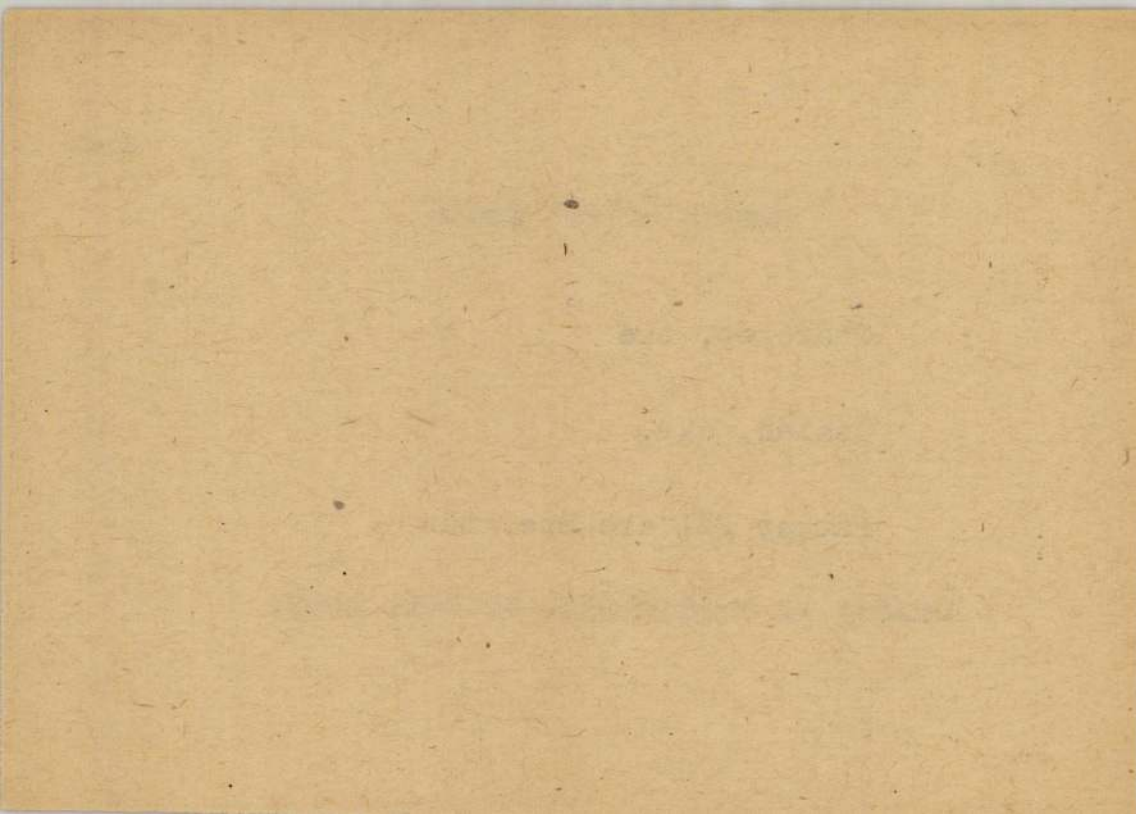
Önarckép, tus

Család, akv.

Pátzay Pál arcképe, tus

Berény R. emlékkiállítás. M. Gal. 1963.

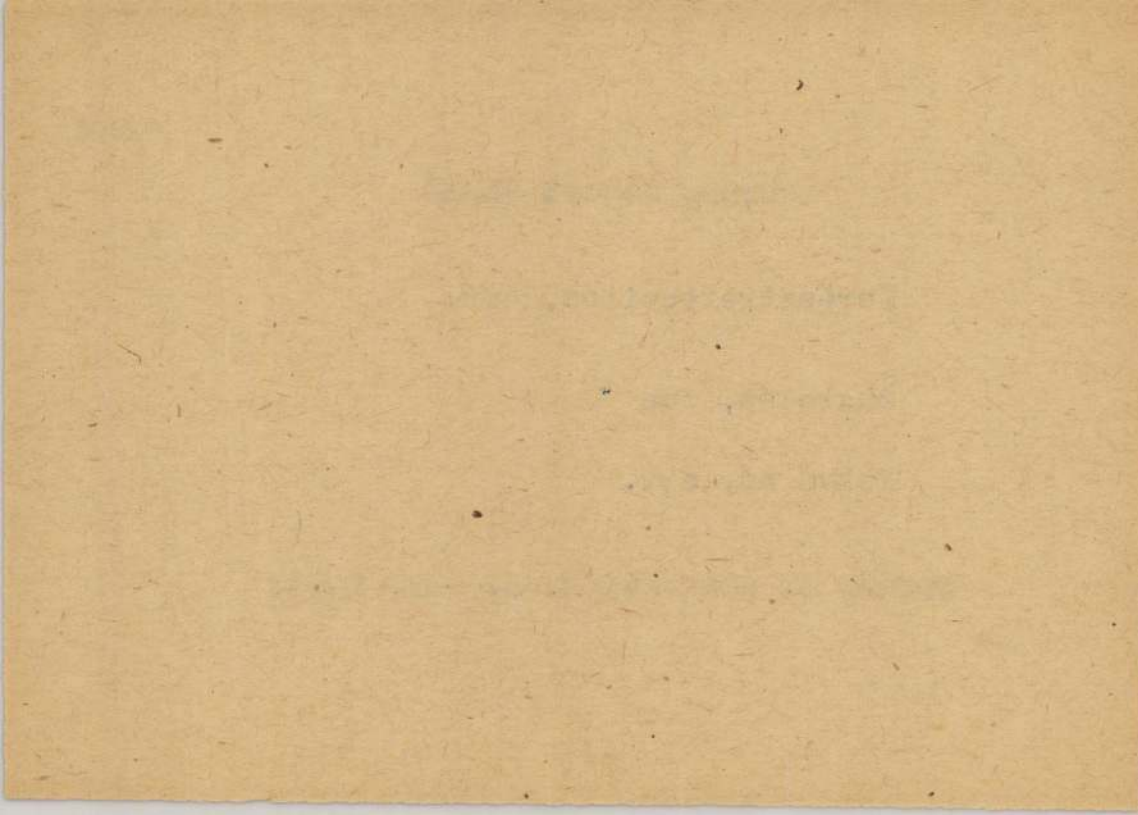
Berény Róbert festő

Keresztrefeszítés, cer.

Önarckép, tus

Fekvő nő, akv.

Berény R. emlékkiállítás. M. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert

Festőnövendék, of.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

J e e j

Berény Róbert.

A Nyolcak az első vilháboru után.

Márffy Udön beszél kortársairól és a korról.
jegyezte: Somogyi Arpád.1951.

February 22, 1951

Dear Sir:

I have your letter of February 14, 1951.

I am sorry that I cannot give you a definite answer at this time. I will get back to you as soon as I can.

Berény Róbert

Matisse növendéke volt.

Párizsi találkozások 1904-1914 c. Duisburgban
1965-ben megrendezett kiállítás katalógusa említi.

Vigilia 1966. I. 53.1.

Berény Robert.

A "Nyolcak " második kiállításán 49 képpel szerepelt 1911.-ben.

Bende J:

a Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

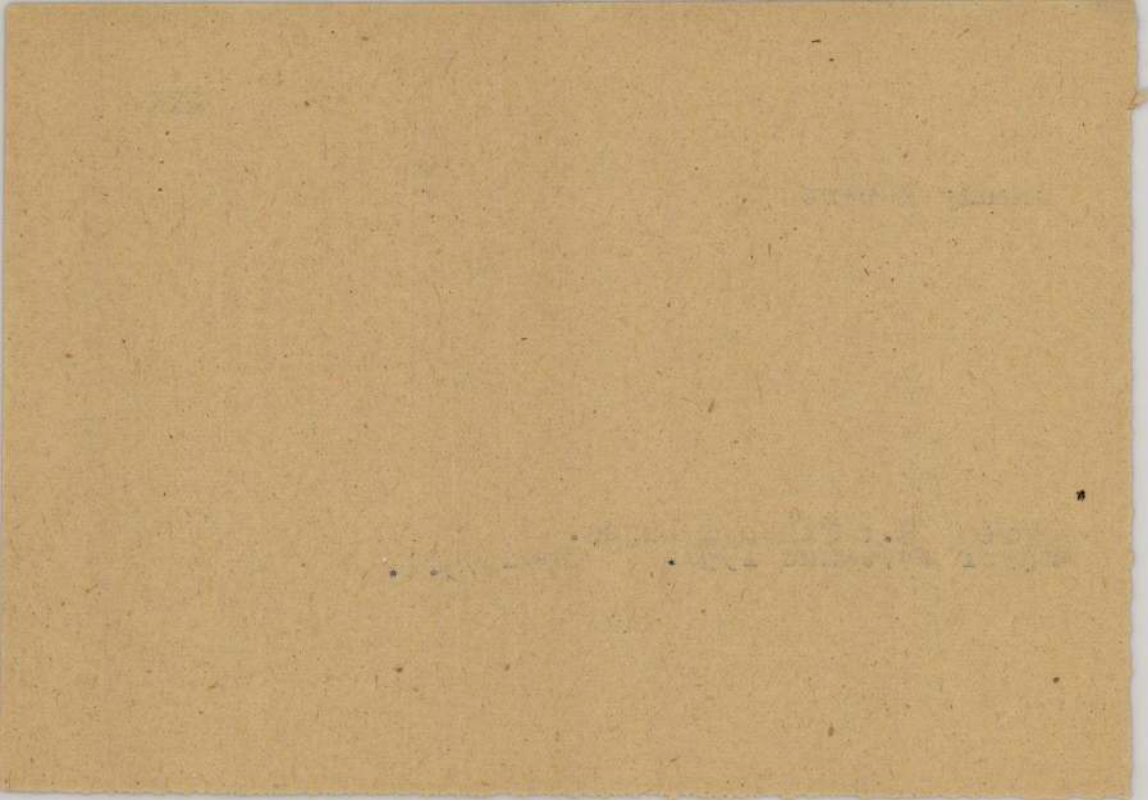

MDK

Berény Róbert

Berény R.; Tihanyi Lajos.
Magyar Művészet 1938. 277-279.1.

MDK

Berény Róbert festő

Tájkép, akv.

Fiatal nő fedeles tállal, tus

Kutas udvar

Berény R. emlékkiállítás. H. Gal. 1963.

Berény Robert festőművész.

plakátjás (reprodukció) Fegyverbe! Fegy-
verbe! c. Altra 326. l. (3).

Pör Bertalan: A Magyar Társaskör Társaság
plakátjai
Magyar Grafika, 1959, 3. évf. 5. sz. 324 l.

Bereiny Róbert, grafikus

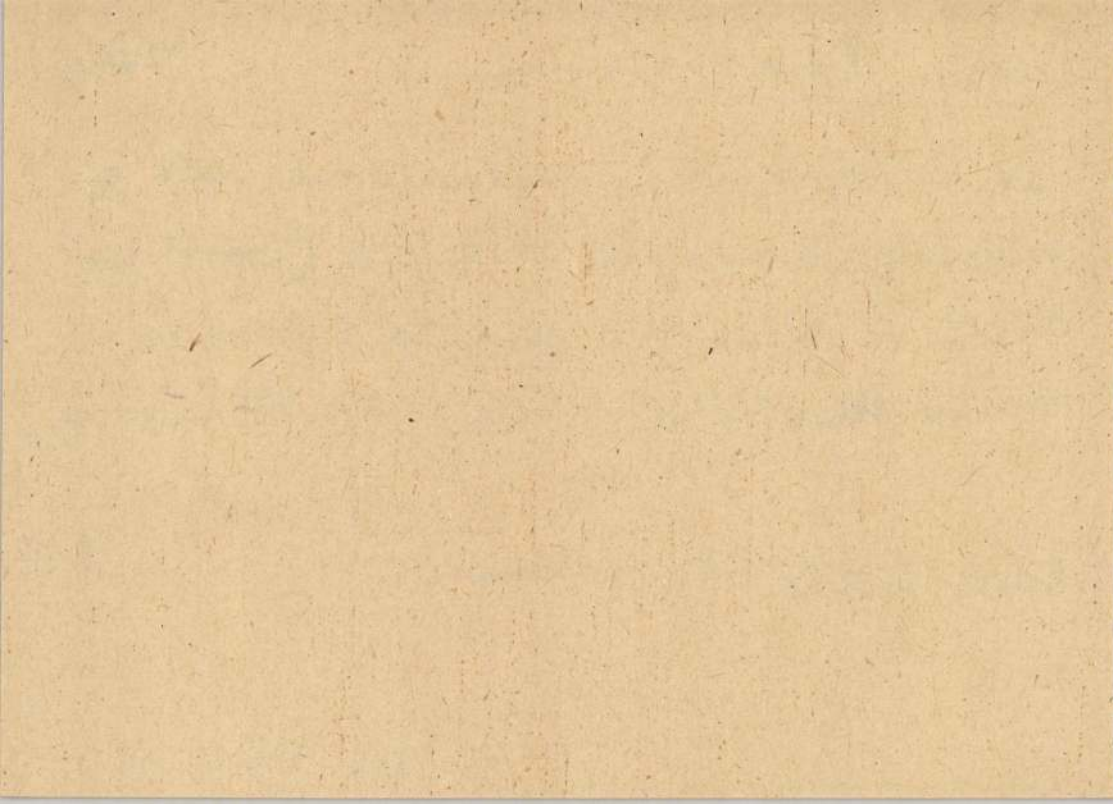
MDe

Dr. Zaitay hajoné családjában volt egy plakátgyűjtemény 1919-től. (Detektívnek hívték el tőle.) 4 plakátok legtöbbjét a család birtánál, Bereiny Róbertnél kapták.

Róza László: Az album

7-1

XXXXXX

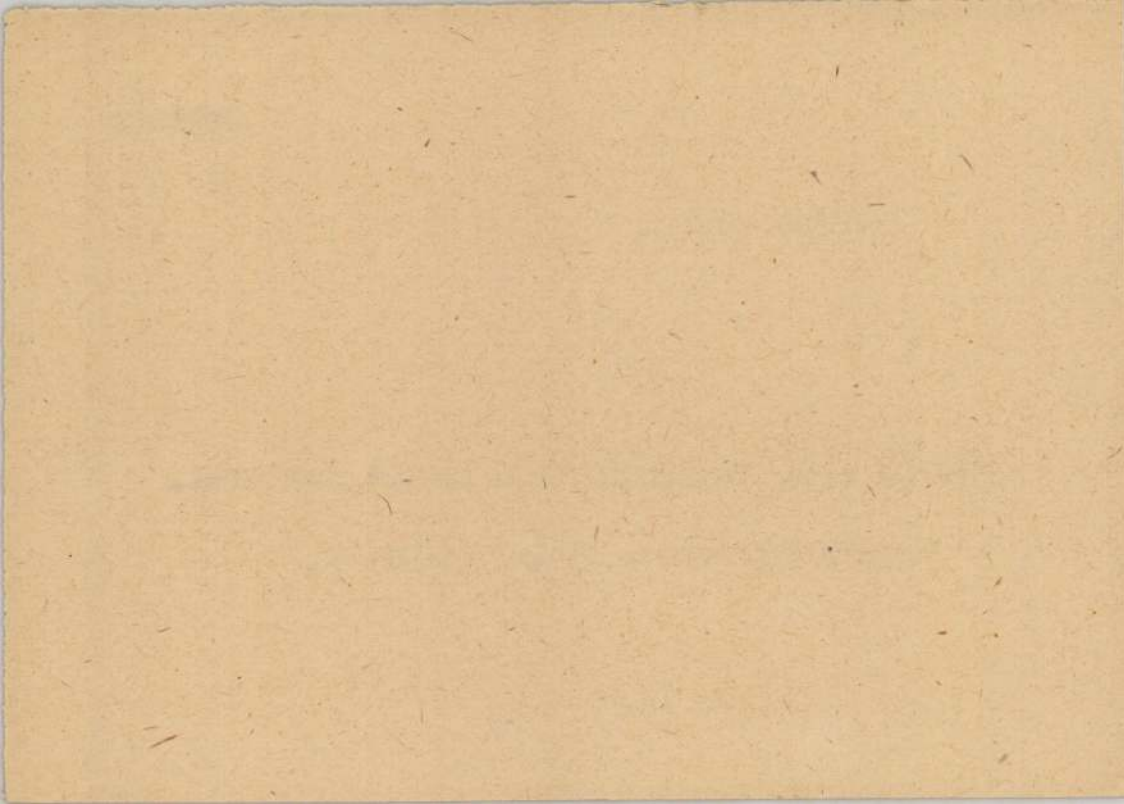
MDK

Berény Róbert

Ybl E: A m. festőművészet fiatal mesterei.

Hagyaték Művészeti, 1935. 94-96. 1.

3. sz.

MDK

Berény Róbert

Mihályfi E: Egy forradalom elér a néphez.
Forum, 1949. márc.

Besenyő [Róbert], festő

7D4

A Nij-Delhiben rendezett IV. Nemzetközi
Modern Kiállításán szerepel egy műve.

- Magyar festmények az indiai nemzetközi
Kiállításán 2. l.

Esti Hírlap, Bp. 1960. okt. 4.

Bereiny Róbert, festő

2

M2k

430-as években olasz, nyugati képeket látott
a néhány gyermek portréit. Nagyrőke, jelentős műve
volt: Vallásnyelvi a helyettről c. önarcképe.

A felmunka után a képművészetét
tanára. Utolsó képei olasz, megelégedett
alkotások. Pl. Mojális 1950, Műterem háttérrel,

Festőnővendék.

Véghorvási nők c. képe. Requ

Lenyél István: Emlékezés Bereiny Róbertre

7.1

NEPSZABADSÁG, 1962. márc. 18.

Bereiny Róbert, festő (1)

MDk

1887. március 18-án született. - A Mintarajziskola-
ban Zempléni Tivadar volt tanára, tőle
Párisba, a Julia akadémia-ra került. Itt
Jean Paul Laurens növendéke
volt. A Tavaszköztársaság alatt plakátjainak is
megmutatta művészi magányosságát. (Fegyverbe!
fegyverbe!) A Tavaszköztársaság bukása után német
országba emigrációra kényszerült, 1903. 30-as éveke-
ben térhetett hazára.

Lequel intrin: emlékező Bereiny Róbertre 4.

NÉPSZABADSÁG, Bn. 1962. márc. 18.

Bereiny Róbert, festő

17 Dk

Kiss István szobrászművész Bereiny Róbert: festés - festés! c. plakátján alapján kérik a tanszékük hatáskörébe emelőkészítést.

Tabák András: Élővilág Dóra György szobrászművész monumentális szobra 2.1

ESTI HIRLAP, 1960. júl. 30.

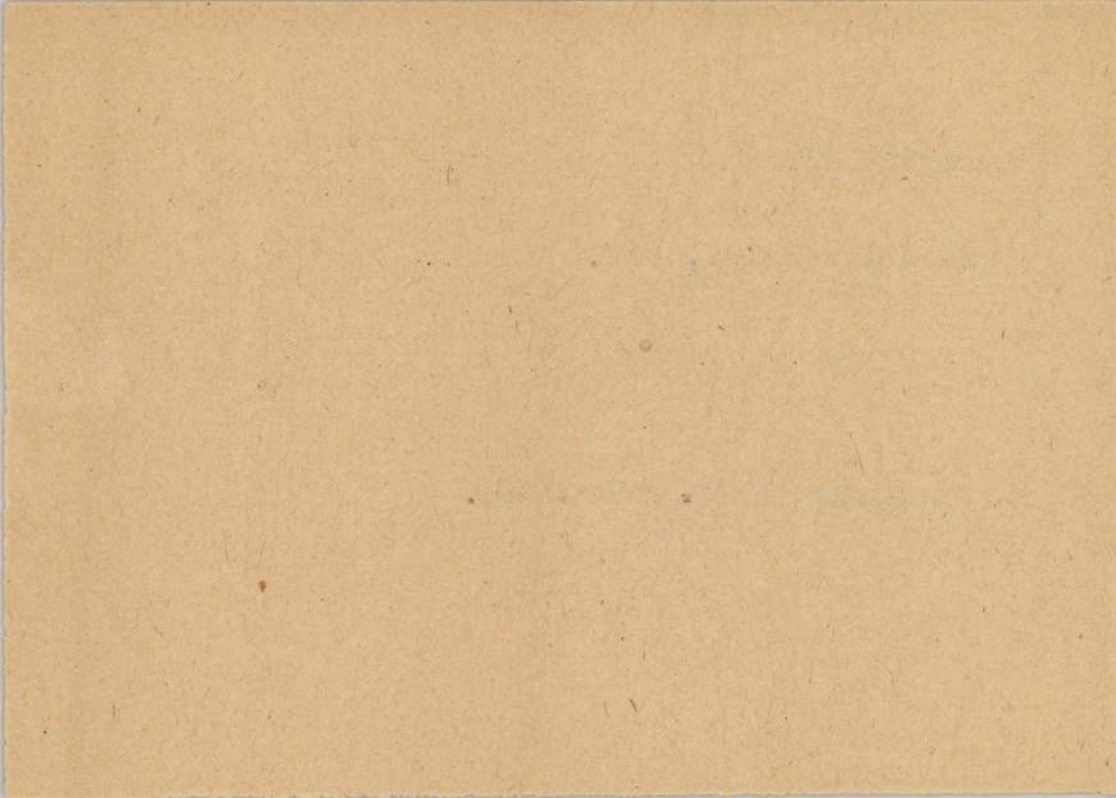

Berény Róbert

MDK

Tabáni részlet, olf.

Micsarnok 1924. febr-márc.

Berény Róbert, festő

meleg színösszehangolású festményekkel szerepel.

R. Szörédi Ilona ; "A magyar művészetért" mozgalom nagy kiállítása. Műcsarnok. -Új Magyarország. 1943 májól 6. 13.1.

Berény Róbert

MDK

aranyérmét kapott

A milánói Triennale díjai
Festi Hírlap 1934. épr. 10.

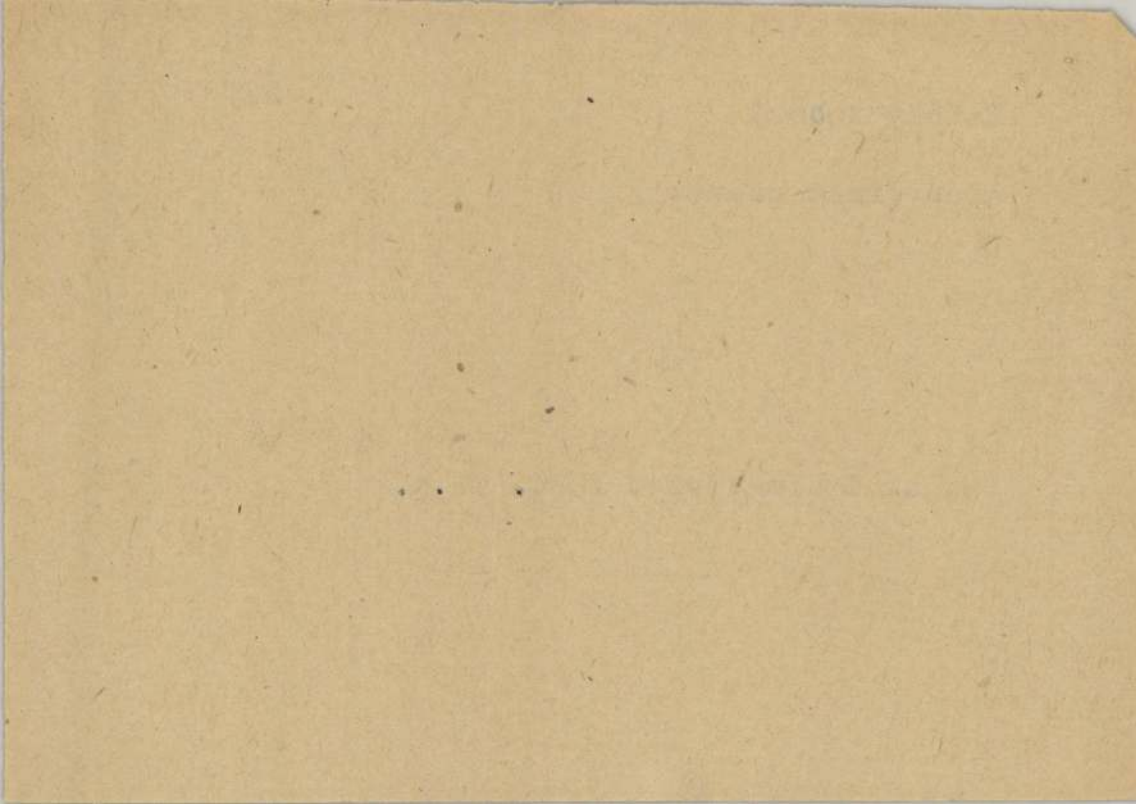

Berény Róbert

MDK

Aranyérmét kapott

Magyar Iparművészet 1934. 72.00.

MDK

Berény Róbert

Nyári táj

Tildy Zoltán közt.eln.arcképe

Szinyei Merse Pál Társ. művésztagjainak X. kiáll.
Nemz.Szal. 1948. febr.

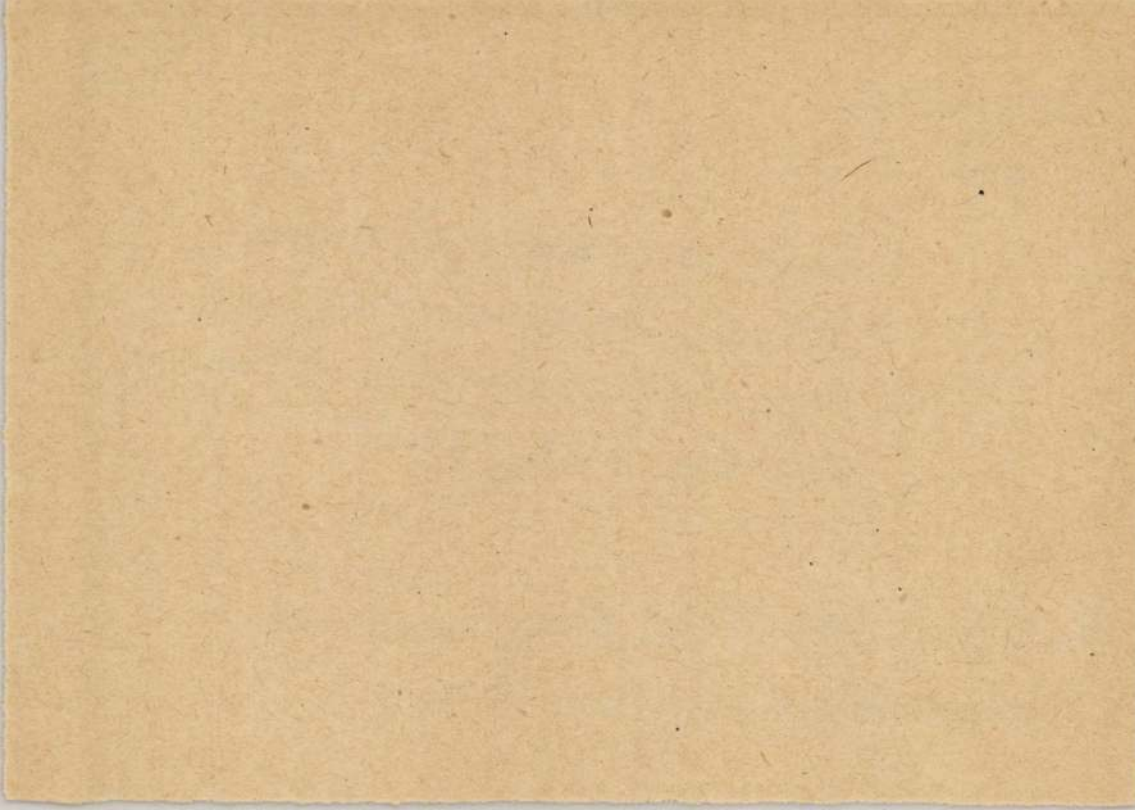
Bering Robert
festő.

M.D.6

Mostanában kevese se művészt
80 éves. Beringben valójában
nem tudta eldönteni Músi-
lenszer és nagy festő -

Művészeti Társaság: Bering Robert, ahogy bevezető el.
Művészet, 1967. Szeptember - 10 lap.

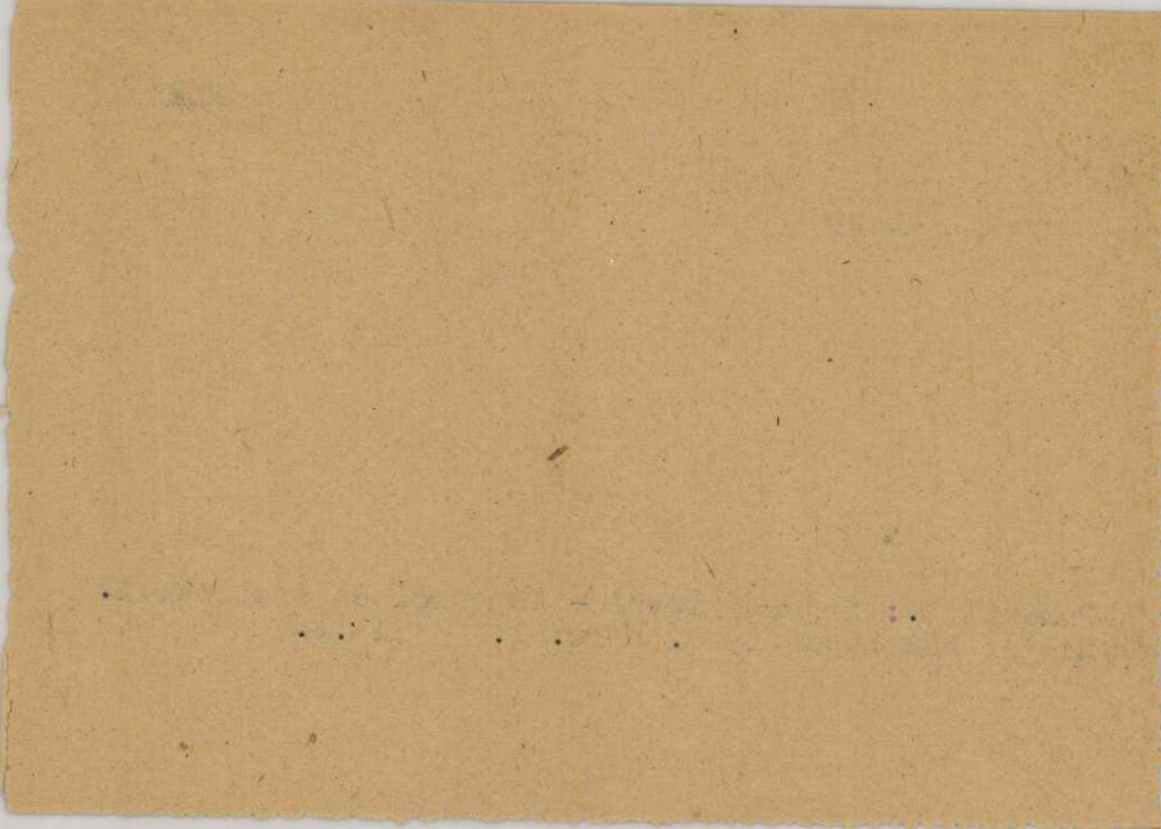

MDK

Berény Róbert

Örményi M.: Rajongó levél - képekről és szobrokról.
Magyar Nők Lapja 1942. márc. 1. 13.1.

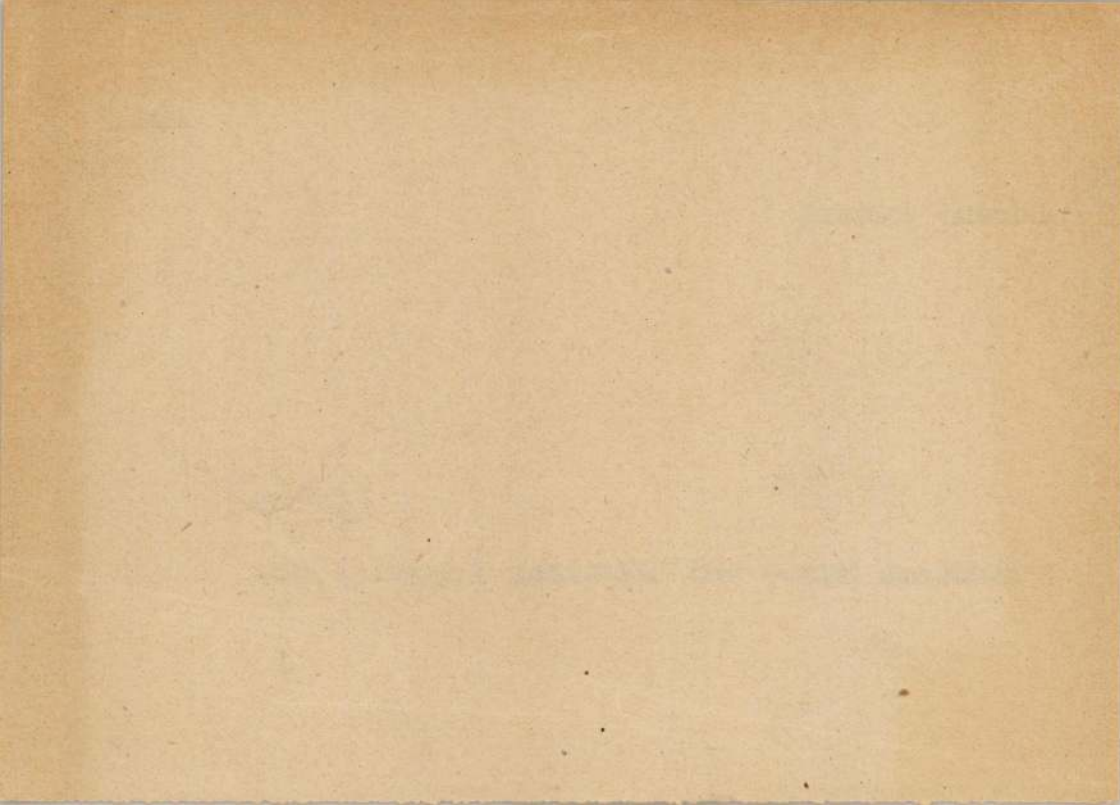

MDK

-Berény Róbert

A Szinyei Merse Pál Társaság tagjai 1940.

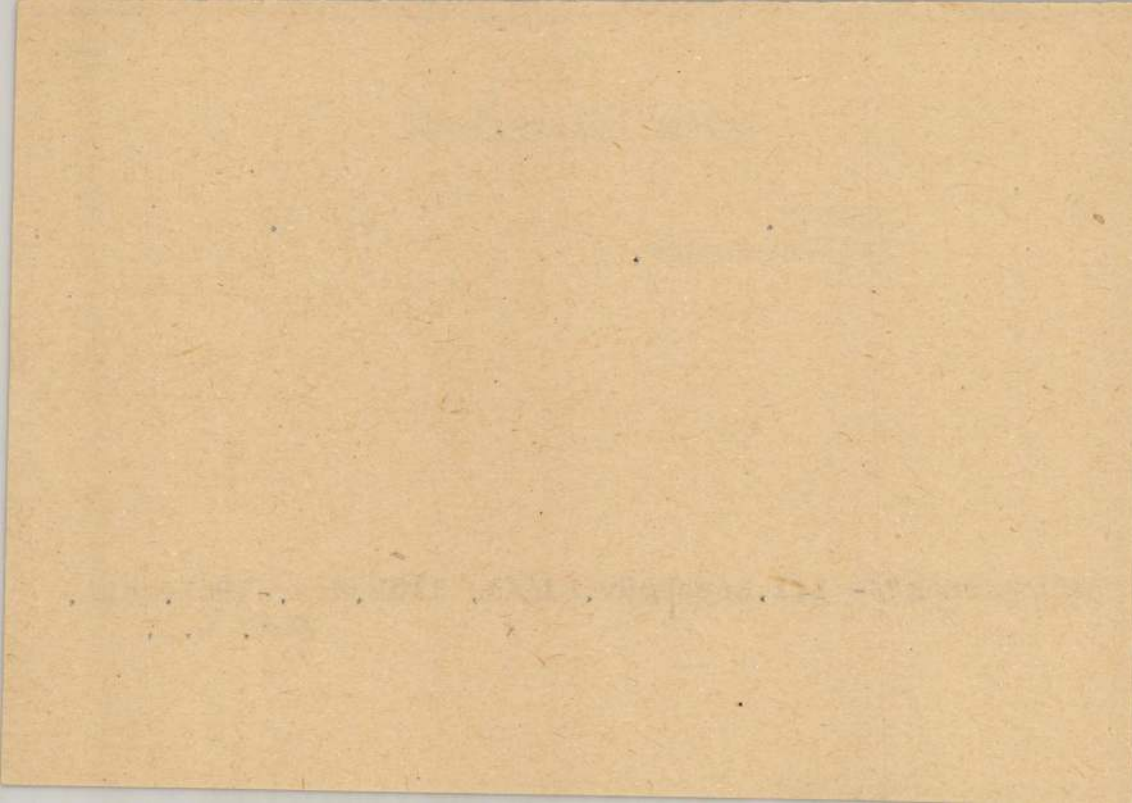
Berény Róbert, festő

Üdülök.
Festőnövendék.

Olajf.
"

/Műcsarnok?/- III. Képzőműv. kiáll. 1952. dec. - 1953. márc.
Kat. 5.1.

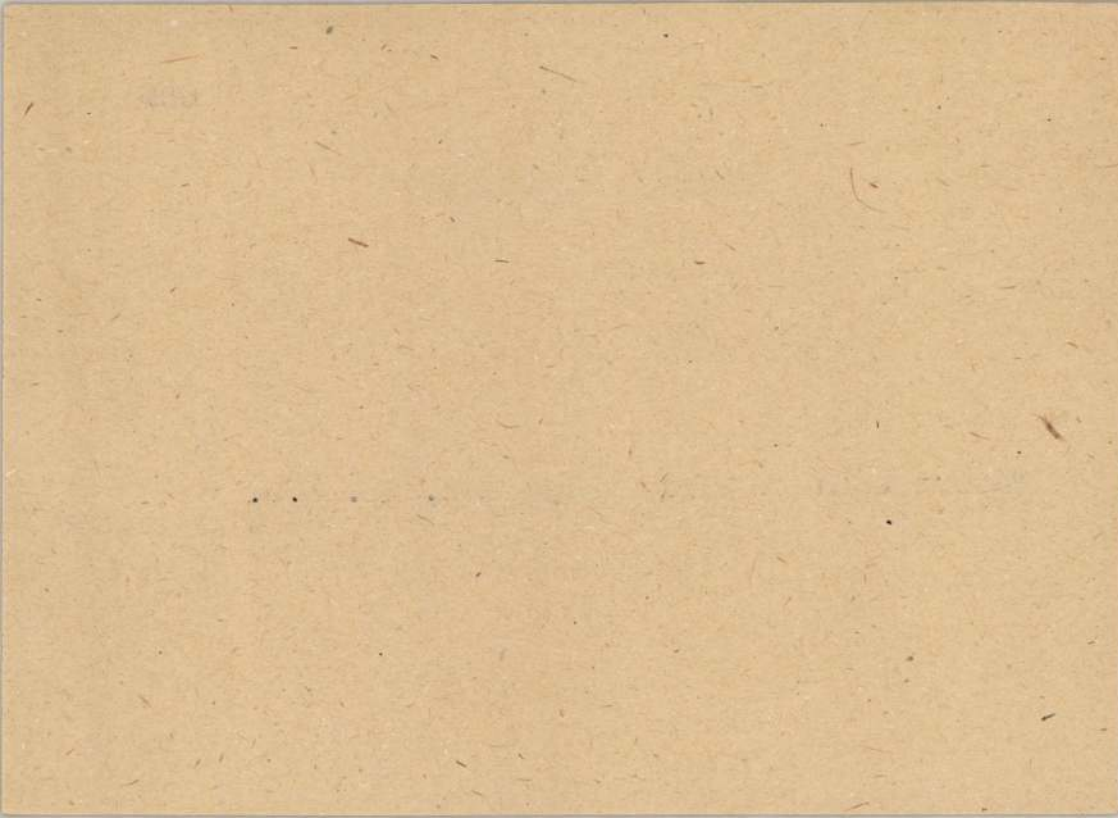

MDK

Berényi arcképfestő

Tábori Kornél: Páris magyarjai. Bp. é.n.

82 l.

Berényi Róbert, grafikus

17 ok

Rézt von a Nemzeti Galériában dec. 23-án
megnyitói grafikai kiállításom.

- : Hír

8-p

NÉPSZABADSÁG, 1. sz. 1961. dec. 20.

Handwritten text, possibly a title or header.

Handwritten text, possibly a list or description.

22

— 1/2

Handwritten text at the bottom left.

11

Berény Róbert, festő

MDK

az oszlopi kőművesmestres Ház kiállításán
vett részt.

Hubay Andor gyűjt. kiállításán.

Bp. 1936. 12. 2.

2-17-1936

Henry Robert Jones

as a colon knight of the British Empire
has been

Henry Robert Jones

15th 1936

MAK

Bereng Robert, josto

a. Siipimäensti kiällitään teries
sehtreuni 1937. marruun.

Hubay kuden hiihl. kiällitään.

Ba. 1936. 12. l.

110K

Benny's Book, 1937

a copy of the book
sent to me in 1937.

Harvard Univ. Lib. Boston.

Box 1534 1937

MDK

Berény Róbert

Hazafelé, of.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

100

Robert Henry

of Hazlet.

The Hazlet Historical Society. 1977.

MDK

Berény Róbert

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

100

1880

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Bereiny Robert festőművész

a „Nyolcak” esportfogalom parlorokk
 (a művekből bal felé kivált festők)

Hovill Lollai: Magyar seivadforduló 1961.

237 l.

1870

1871

1872

1873

1874

Berény Róbert

Neve szerepel a debreceni Vigszínház és Apolló
mozik előcsarnokaiban kiállító művészek nevei
között.

A fővárosi és a debreceni képzőművészek nevei
mellett műveiket nem közlik külön.

Tárlat a debreceni mozikban.

Színház és Mozi. Bp. 1949. június 15. II. évf.

24. sz. 14. l.

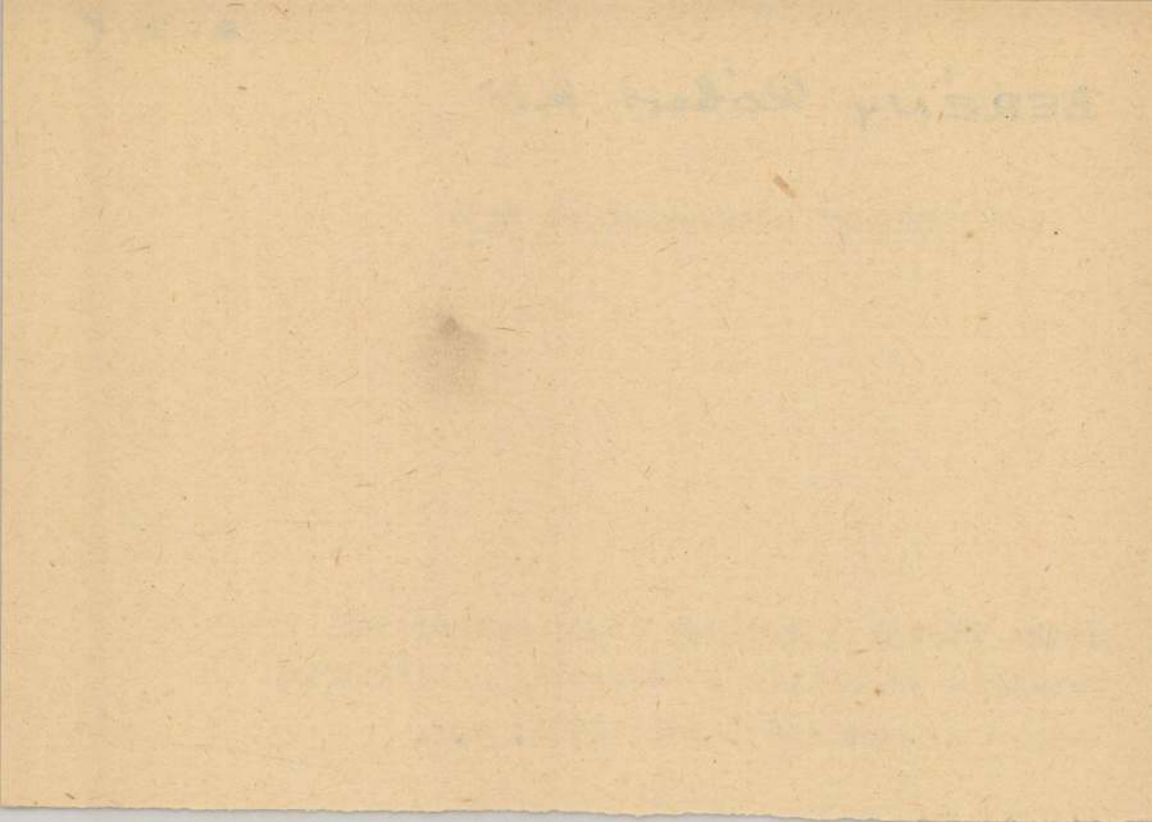
BERÉNY Róbert k.ö.

e. b. k.

A "Nyolcak" művészcsoporthoz

Dutka Mária: A Nyolcak és az Aktivisták
Grafikai kiállítás a Nemzeti Galériában
Magyar Nemzet 1962. február 4. 9.1.

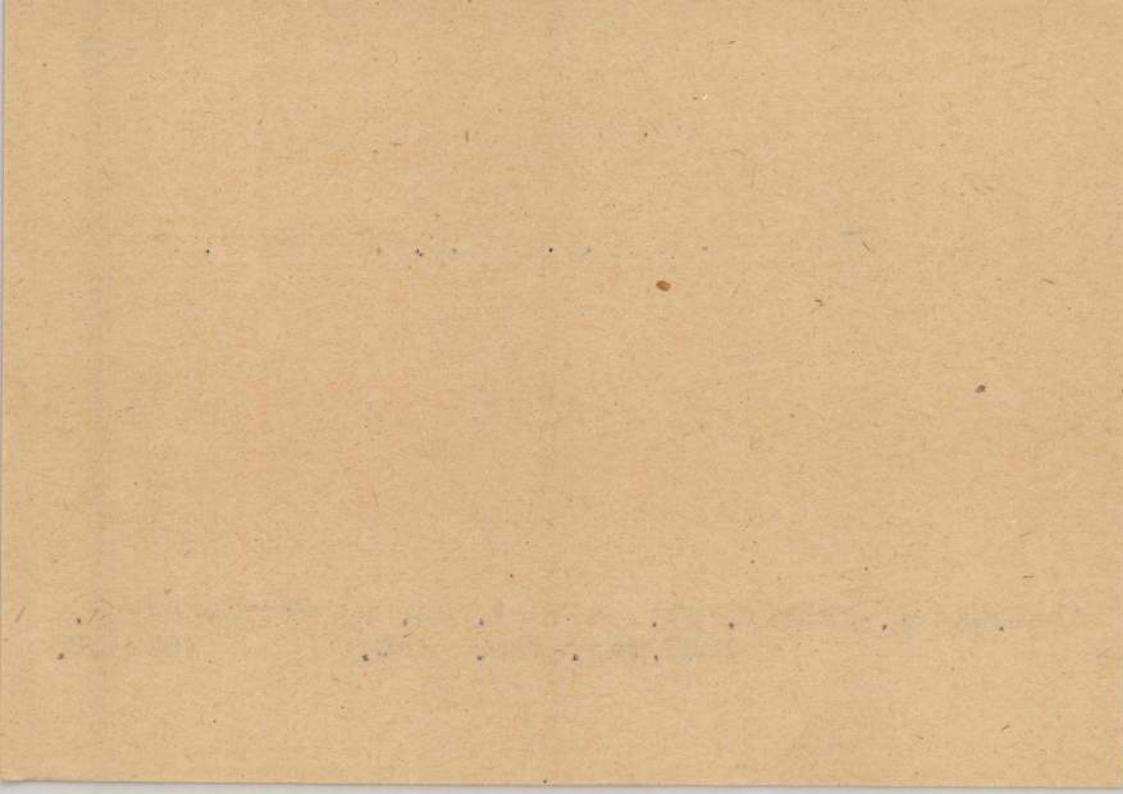

Berény Róbert, festő

Jéghordás. Olf.v.Jelz.l.b."Berény".

Nemz.Sza-1.-Székv.Kpt. és Tört.Muz. új szerzeményei.
1939.jáj.-jun. Kat. 1937/38.

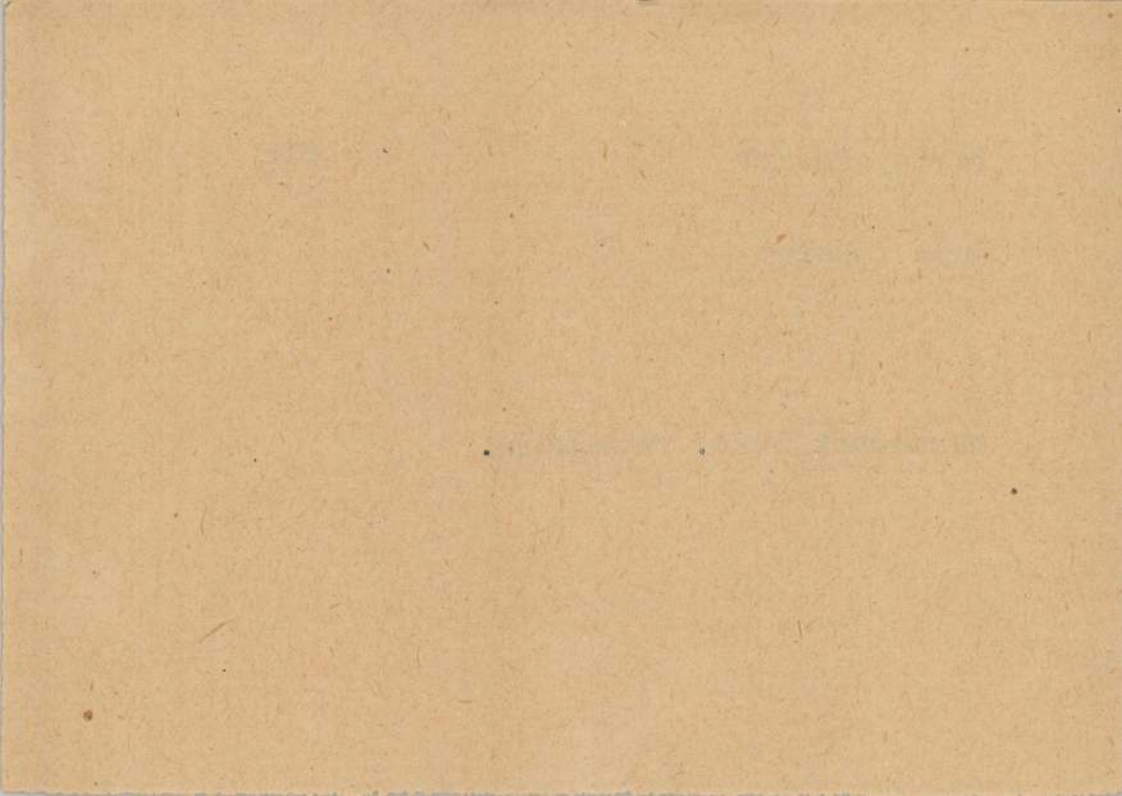

Berény Róbert

MDK

Buda részlet

Műcsarnok 1924. febr.-márc.

MDK

Herény Róbert, festő

Majális. 1950.

Műcsarnok. - Magyar Népszemlé, 1950. máj. 3.1.

Bereiny Robert festőművész

festménye: Bartók Bélaról

reprodukció az 544-545.l. között

Horvák Loltán: Magyar zeneévforduló 1961.

545.l.

Library of the

University of

California

Los Angeles

1911

Malk

Berény Robert festőművész

1911-ben Kiváló a Munka körébe

Horródi Lollán: Magyar igazadforduló 1961

475.2

Provisional Report

1871-72

Henry Wilson: Provisional Report

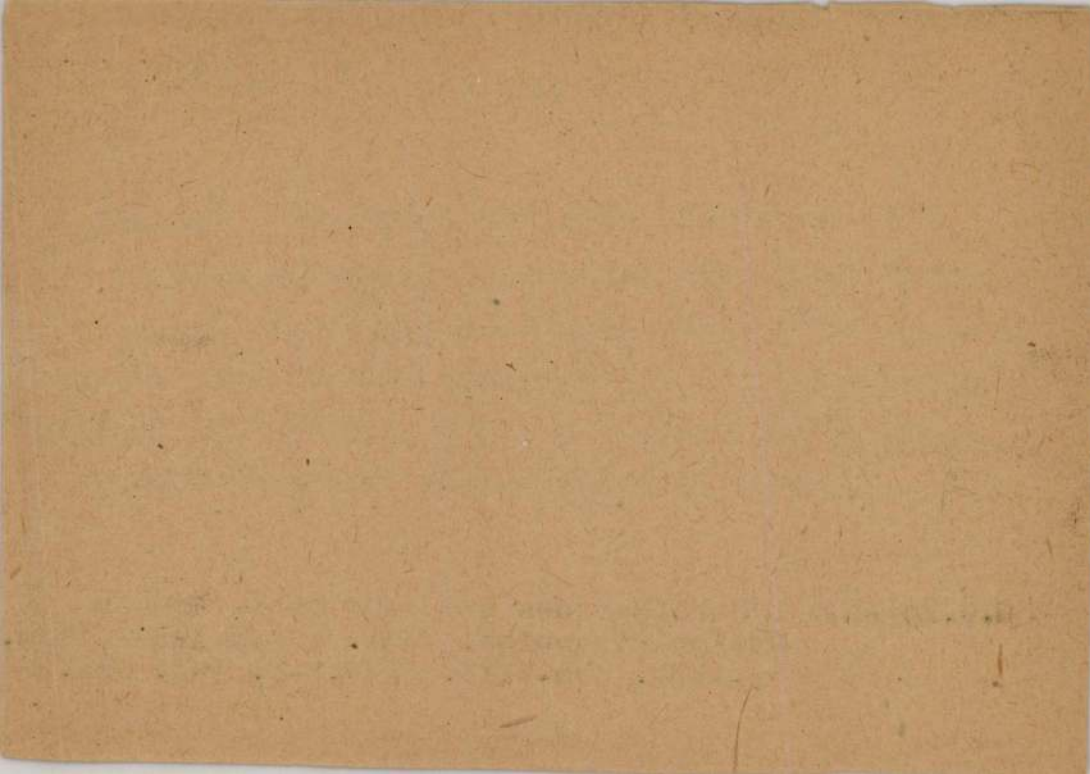
1871

Borény Róbert, festő (1887-1953)

művészet, nemcsak a művészet, hanem
azért a művészet, amely a művészet,
mert az a művészet, amely a művészet,
szeptember, ő is a nagy művészet,
fa a művészet, a művészet, a művészet,
és a művészet, a művészet, a művészet.

G.Ö. Pogány: L'Héritage des peintres de la Grande
Plaine Hongroise. Acta Historiae Artium,
Bp. 1962. tom. VIII. fasc. 1-2. pag. 154.

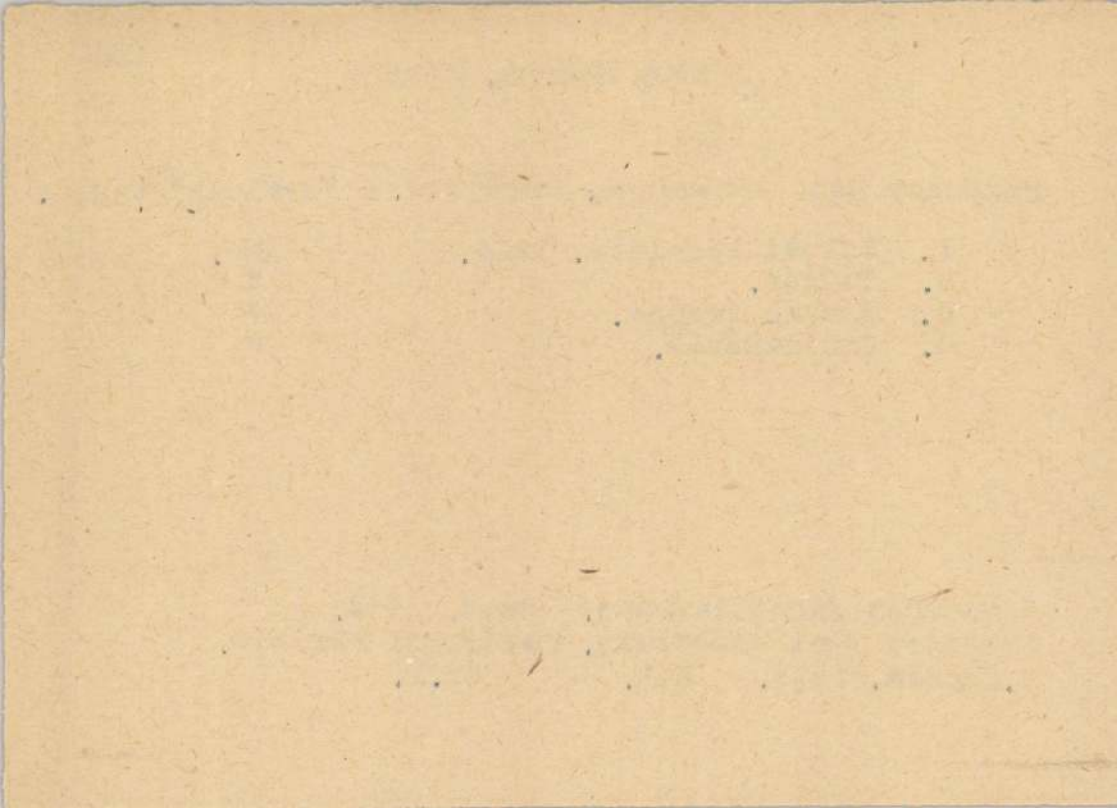

Ferenczy Béni szobrász, kortárs. A "Nyolcak" tagja.

1.	Falusi körhinta. 1936.	Akv.
2.	Tájkép.	"
3.	A szép mesónő.	"
4.	Csólnakézők.	"

Művészház /Künstlerhaus./ Bécs. 1963.
Ferenczy Béni szobrász, kortársai körében.
M. Képzőm. kiáll. Kat. 69.1.

Bereiny Robert, festő

1784

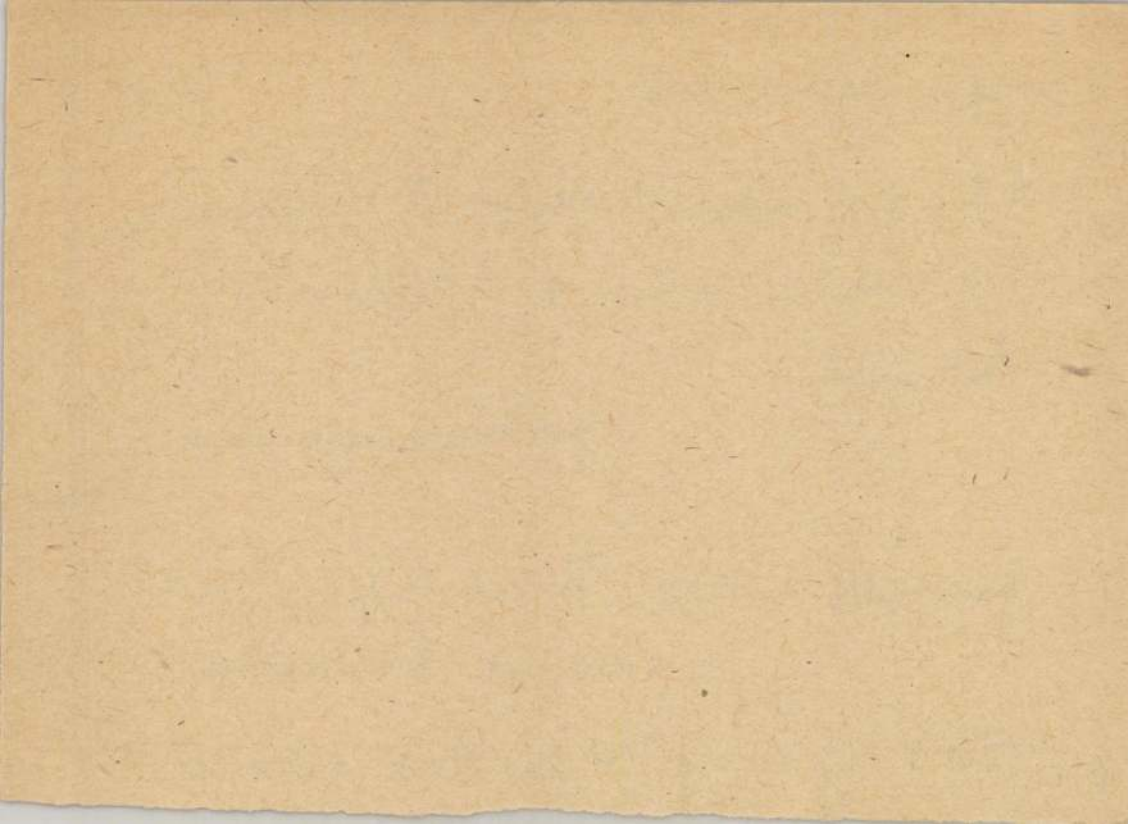
4 től éve elhunyt mester 120 festménye,
50 grafikai műve s 20 plakátja
látható.

Bratnačeképek ösvékeje.

Repr.

--: Megszült a Bereiny Robert emlékkiállítás
a Nemzeti Galériában 7.

NÉPSZABADSÁG, 1963. okt. 20.

Berény Róbert
Fotóművész

A Rákóczi-uti *Uj Művészház*-ban rendezett kiállítást magyar tárgyú festményekből, ruhákból, plakátokból, nép- és iparművészeti munkákból a „Fáklya” kulturvállalat. A kiállítás legérdekesebb része a plakátgyűjtemény. Legjobb plakátrajzolók — Berény Róbert, Pólya Tibor, Bortnyik Sándor, Bardócz Árpád, Gara Arnold, Haranghy Jenő stb. — többnyire népszerű és közismert plakátjai szerepelnek ott számos új darabnak a szomszédságában.

(e. a.)

Liszt

1929 IX 8

Művésztelep őszi
Kiállítása.

1929. IX. 8 -

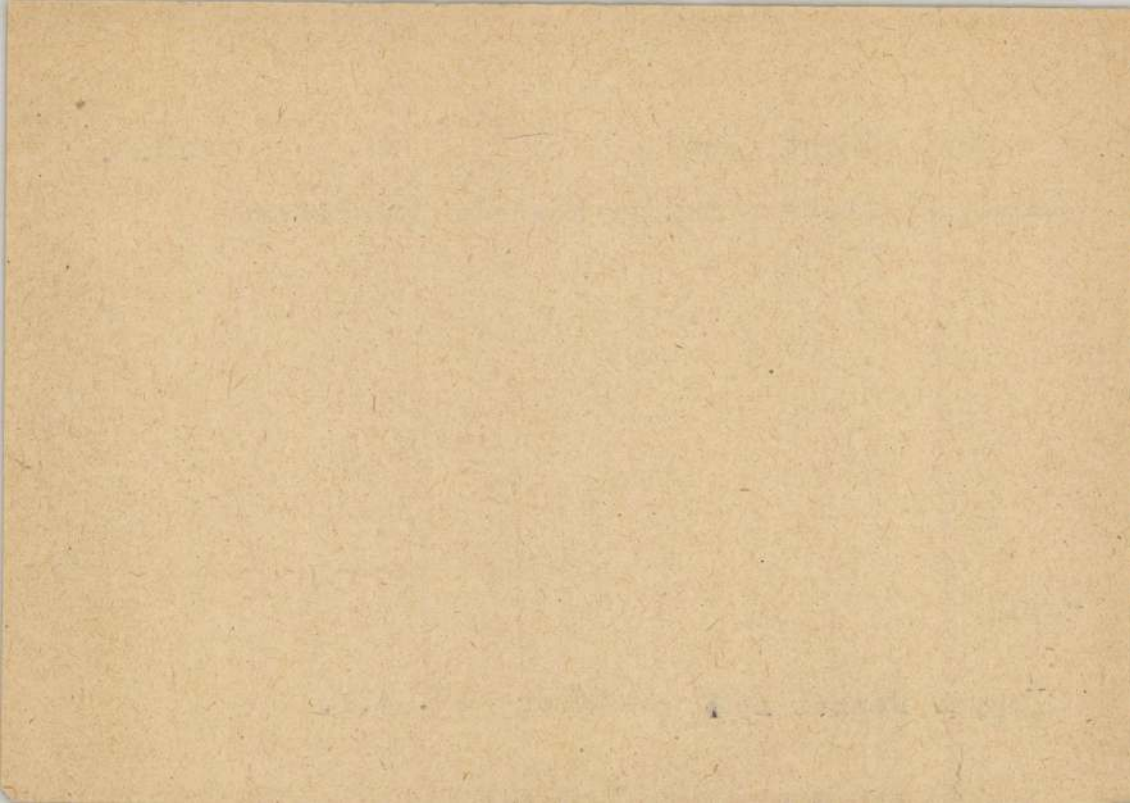
B erény Róbert festő

M.D.K.

Emlékkiállítás a Magyar Nemzeti Galériában

"apló

Magyar Nemzet 1963 október 17. 4.1.

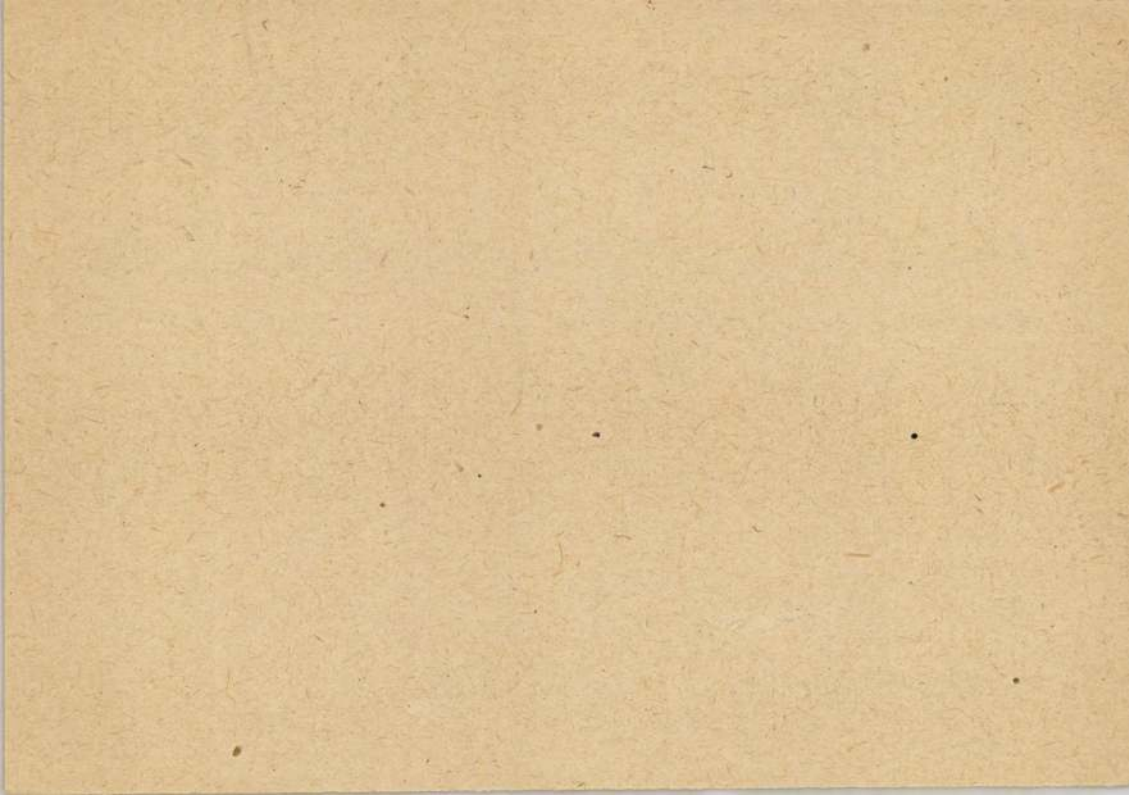

Bereiny Róbert
Festőművész

Országos Magyar Szépművészeti Társaság -
plakétjainak receptje

Levelezés

• 1929. 12. 8.

mek

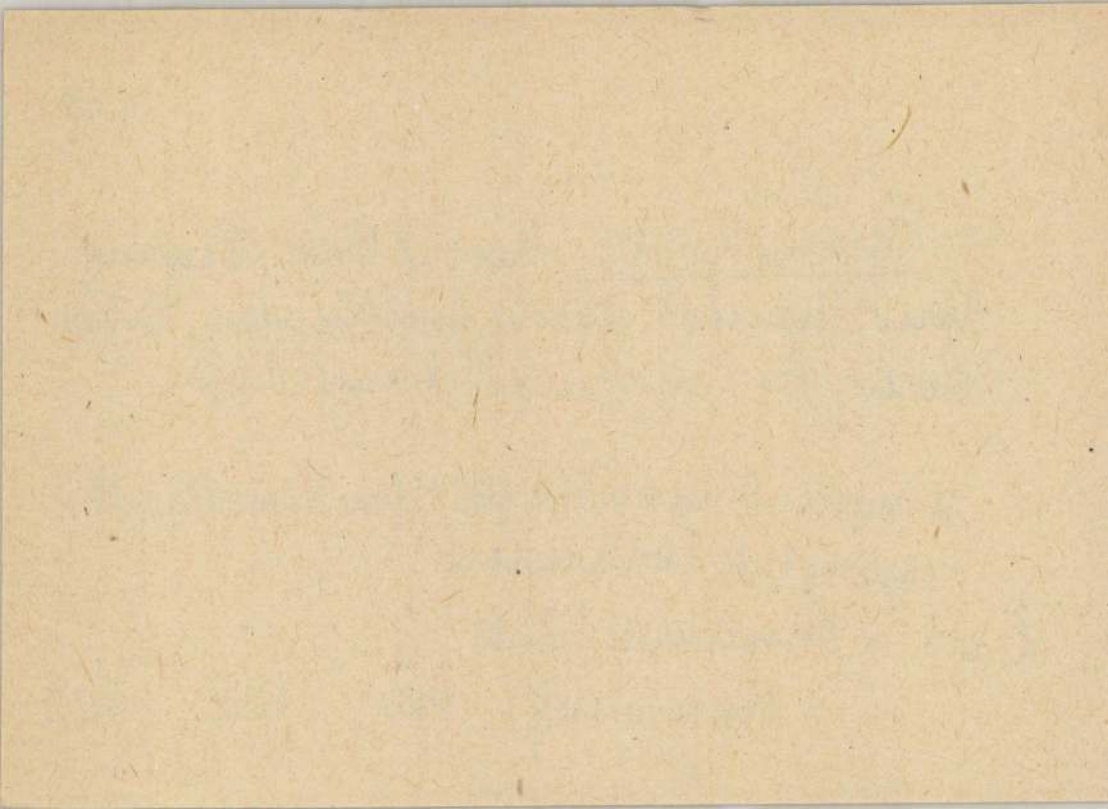
Bereiny Robert, Csobel Béla, Czizai György
Desső, Hercegkői Károly, Márfly Gábor, Urbán
Desső, Pör Bertalan és Tihanyi Lajos

a nyolcadik esoportja 1911-ben összeállítás,
rajongtatók Cézanne-ért.

L-ny S- + Muzseumi Szék

Népművelés, 1963, 10 sz 30. l

Berény Robert festőm.

első gyűjtésű képeitől a M. N. G. ban
 közzesítve a Fegyverbe: Fegyverbe" e. plakát,
 a Kapirgaló" e. műve s a Festőnövendek" e. ü.
 a "művészeti korszak díjak nyert"

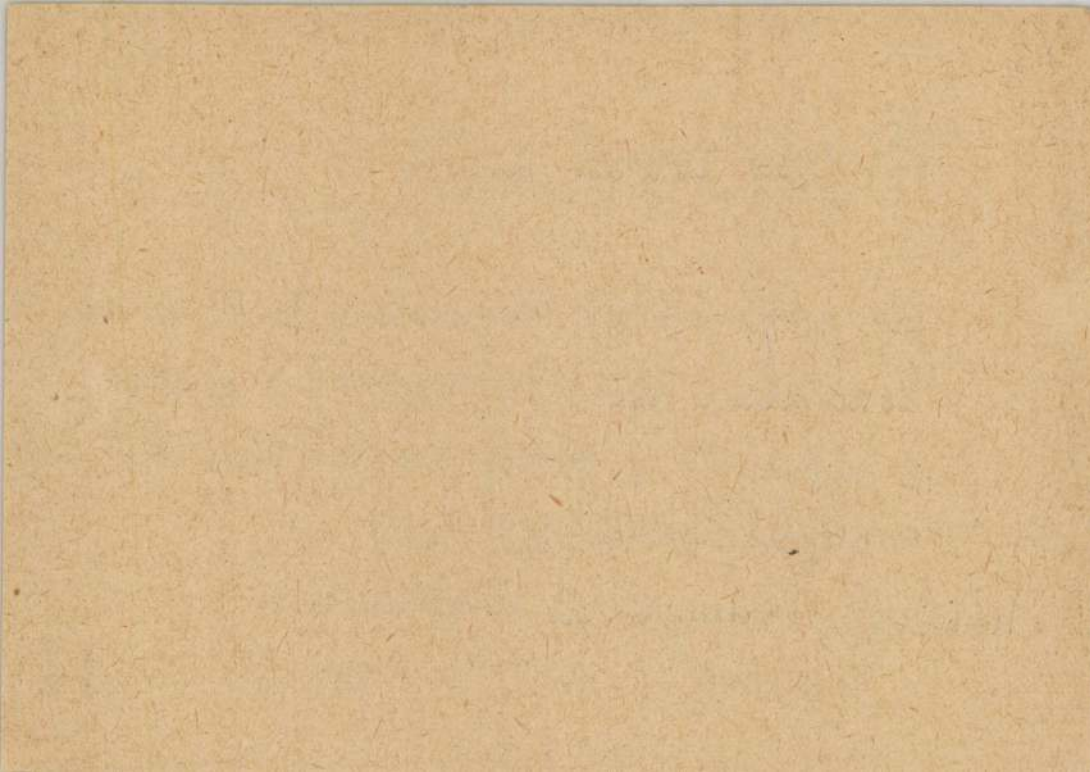
Közzesítve: Berény Robert emlékképeitől

Népszava

1963

nov. 13.

2. l.

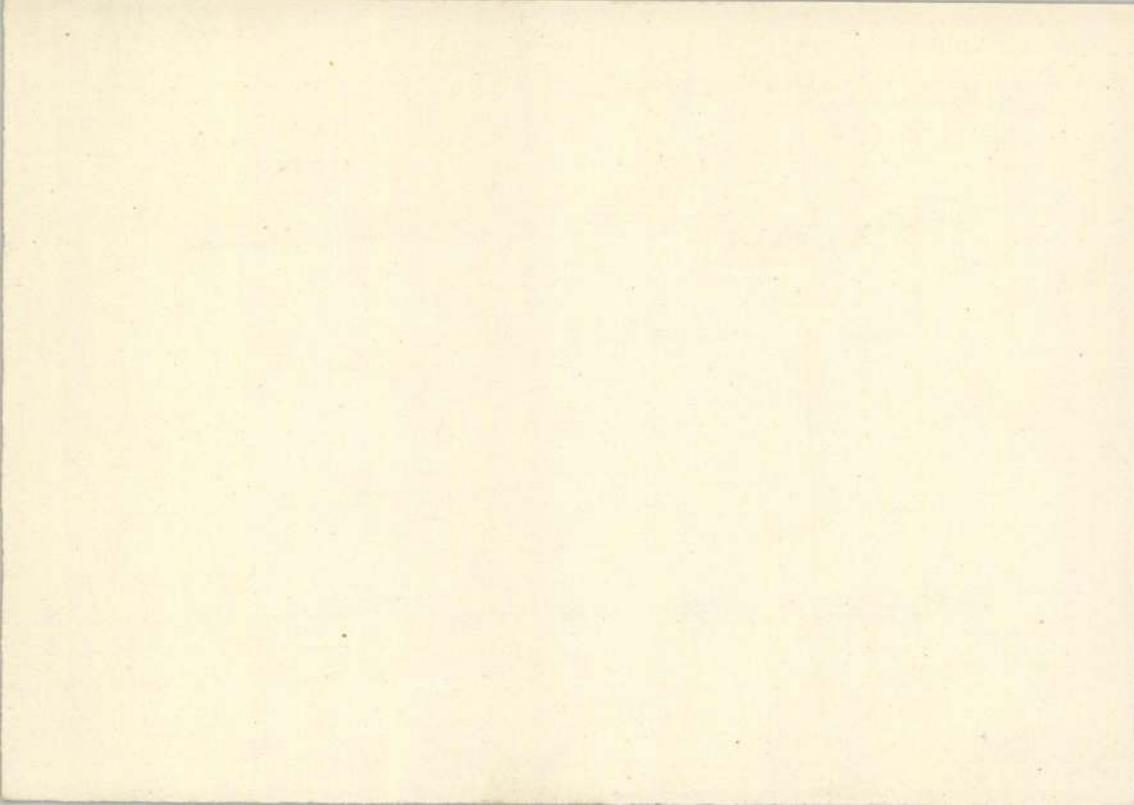
Bereiny Róbert, író

1726

Megjelenik Luj Béla monográfiája
Bereiny Róberttől.

- : Képzőművészeti Könyvek 1964-ben 8.

NÉPSZABADSÁG, bn. 1964. jan. 8.

Berény Róbert festő

M.D.K.

1887-1953

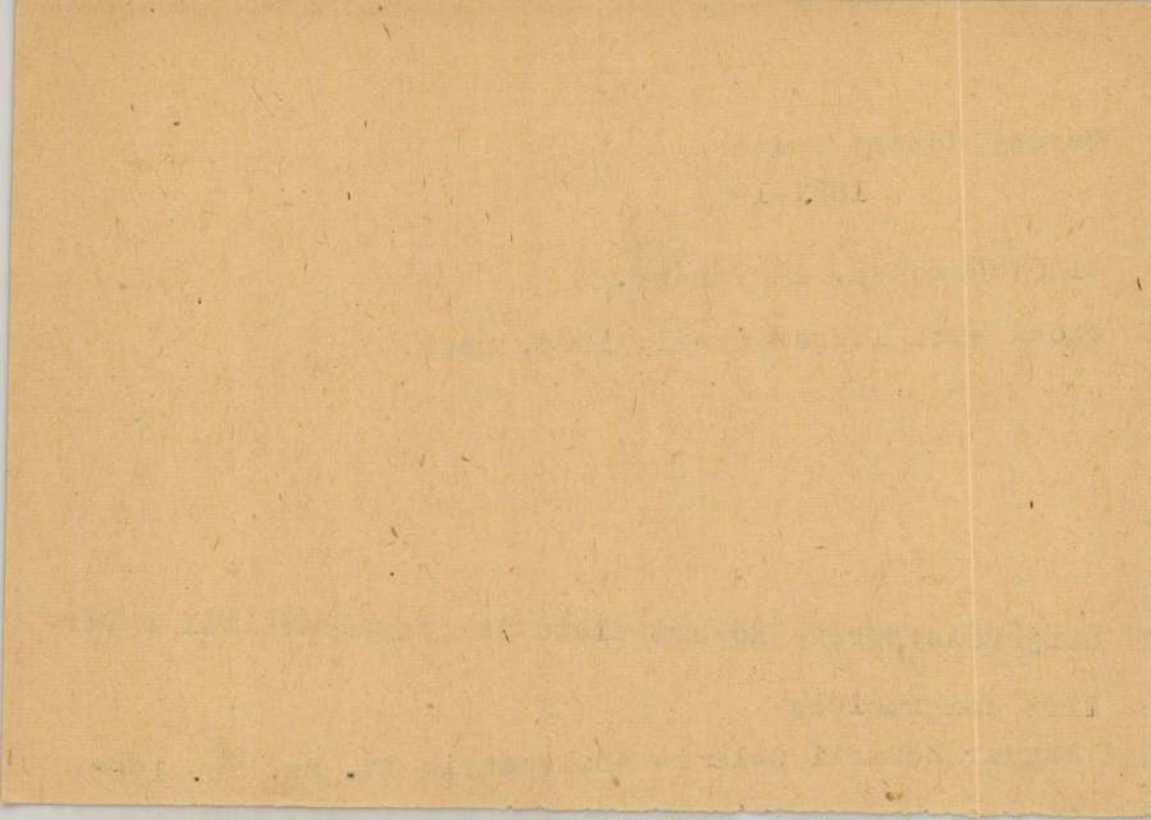
Első önarckép. 1902 repr.

Szoba esti lámpafénynél. 1903. repr.

Szija Béla: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a berlini emigrációig 7., 9., 1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleménye IV. sz. Bp. 1963

Berény Róbert festő

M.D.K.

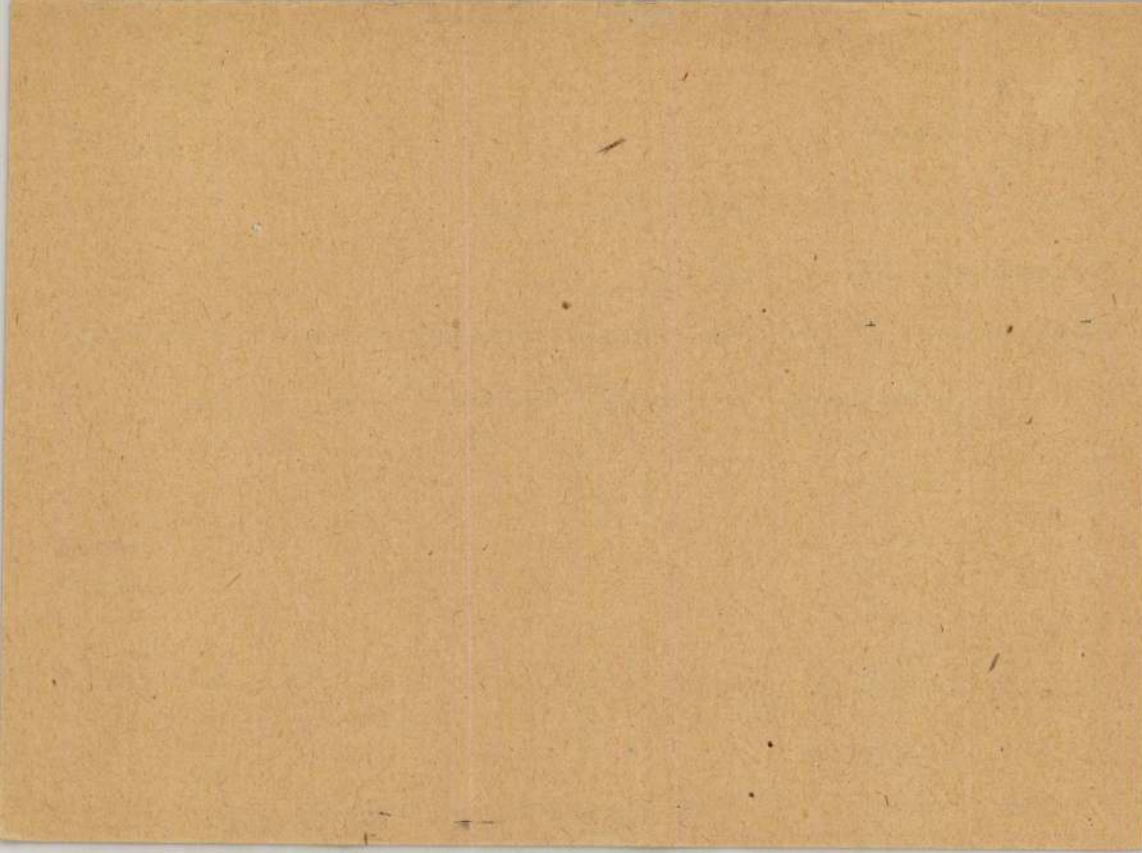
Varró István arcképe. 1918. repr.

Heverő nő. 1922? repr.

"Fegyverbe! Fegyverbe! vörös katonákat toborzó plakát
a Magyar Tanácsköztársaság idején. 1919. repr.

Szig. Béla: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a her-
liai esigrációig. 26. 27. 28.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Kiadványai IV. sz. 1963

mak.

Berény Robert

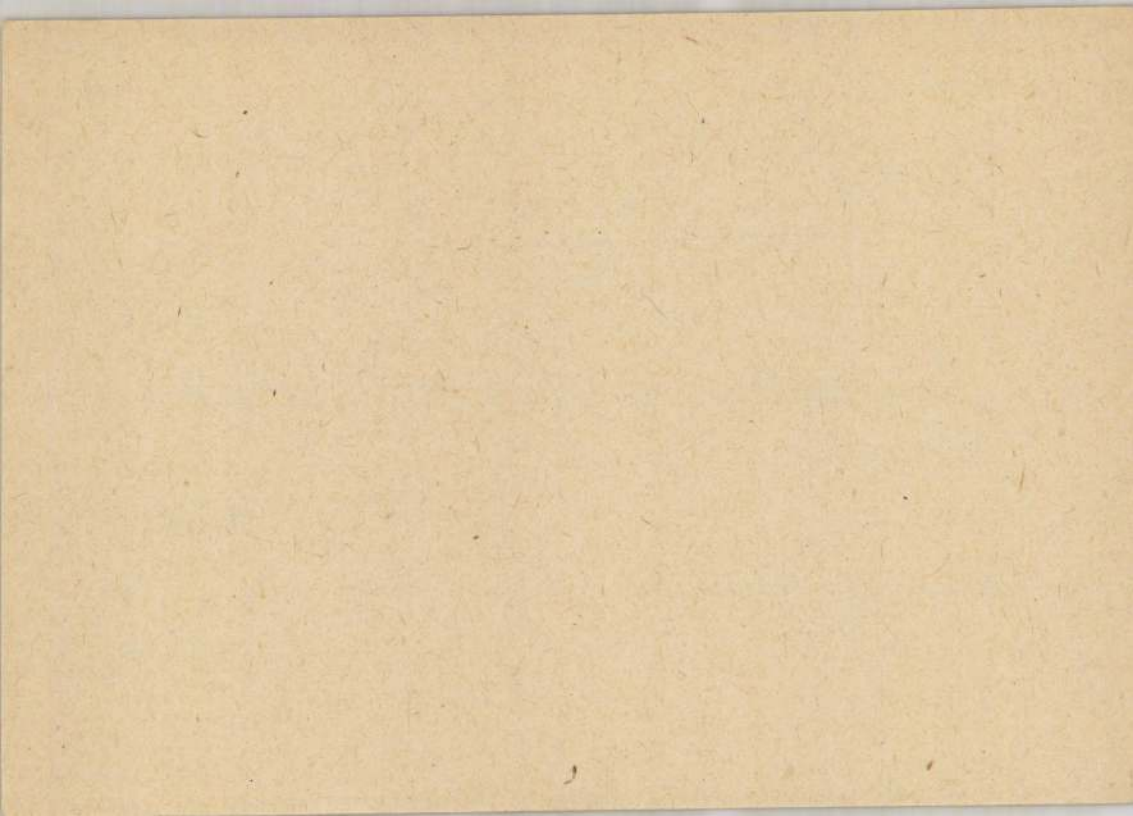
Pihenés a műve a M. IV. Galéria emlék-
kiállításán.

Ország - Udág

1963

(reprodukció)
454L

17. l.

Bereány Róbert, grafikus

Értek Károly fotóművész nevéje
 felől Bereány - s' Eszter - grafikus
 vanunk.

Fennék Flóra: Kövek, emberék, talál-
 korok 2. k.

ESTI HIRLAP, 'Bp., 1967. júl. 11.

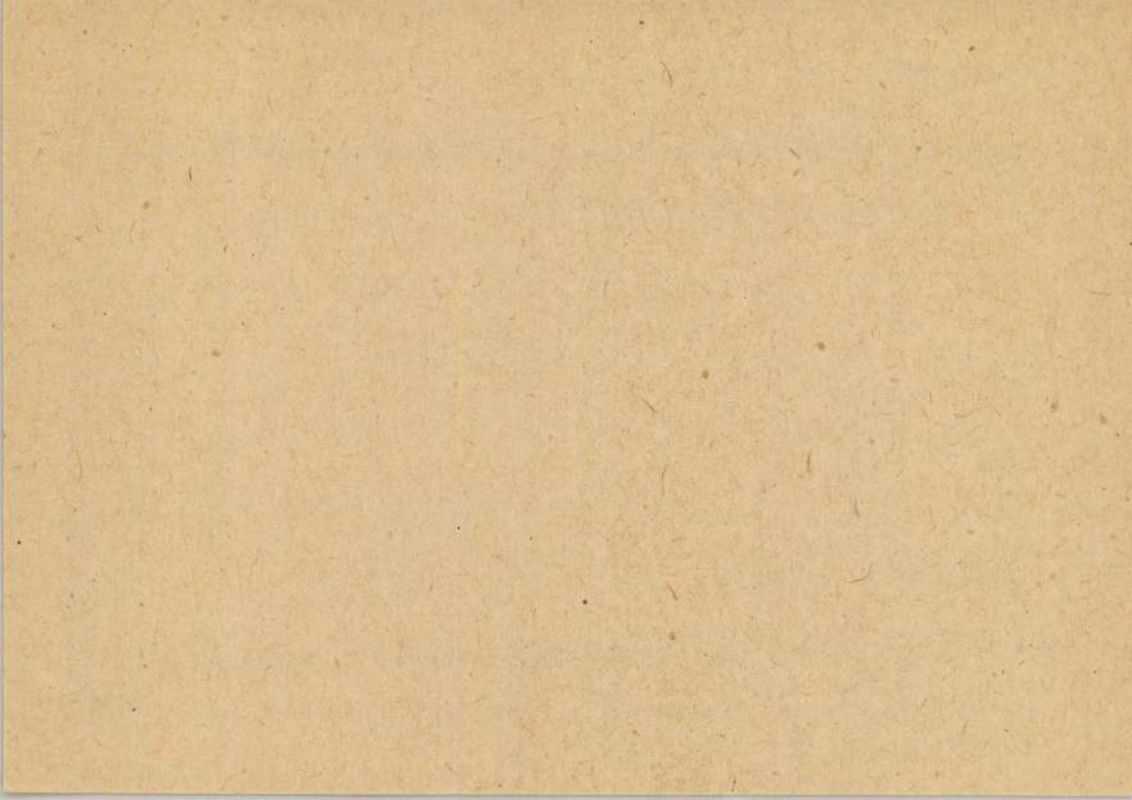

Berény

művei találhatók meg a budapesti Radnaisi
és Köves-kollézióban.

Géó-Charles, Esq. francia. költő jegyzetei a
magyar művésetről. Magyar Művészet. 1849.
16. évf. 2. sz. 68. l.

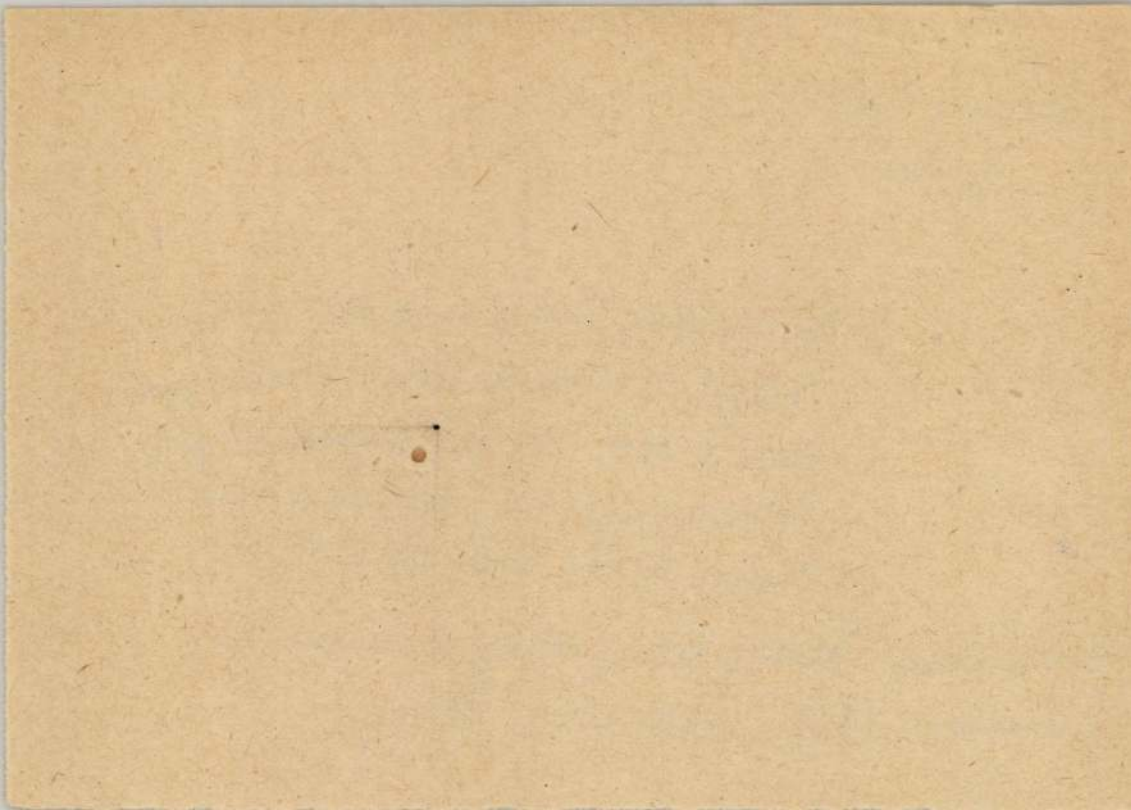

Bereiny Róbert
ferrő

Berlinben komponálta quar-
tettjét, amit a November Gruppe
adott elő. Máté Józsefnek egy
háziismerős a "Kakas és tegye"
című leplet ajánlotta.

Máté József: Bereiny Róbert, ahogy bevezem el.
Művészet, 1967. szeptember - 10. lap.

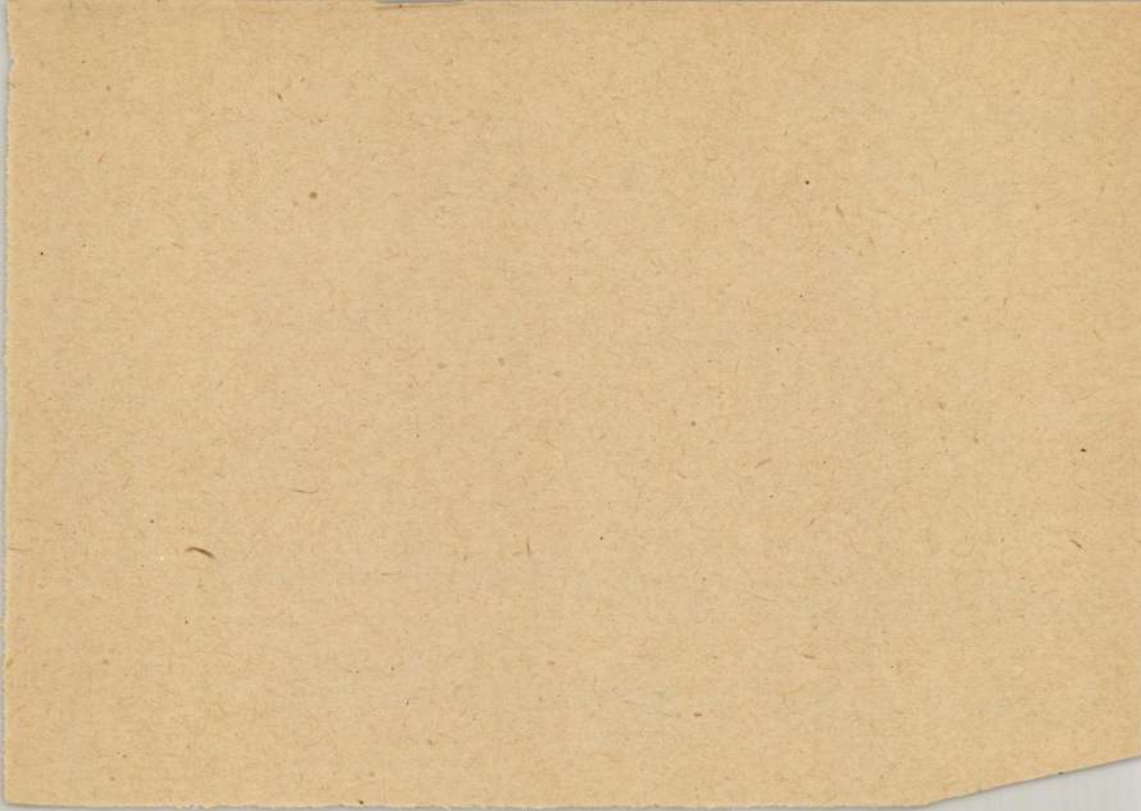

Bereiny Robert
fexla

"Kakas és tyúrk" (repro)

Műléfőzet: Bereiny Robert, a nagy becsű művész,
Művészet, 1967 ~~augusztus~~ - 10 lap.

Bereiny Robert
festő

M. Dk.

Herustok Karoly portréját
készítette el, valamint ba-
ratját Maté Józsefet örszi-
tette meg.

Maté József: Bereiny Robert, ahogy bennem él.
Művelés, 1967. szeptember - 10 lap.

Berény

ei Bortnyik (emigrációból hazatérve) mutatja meg a betű, forma és szín ritkenni önkhangjainak új útjait a plakátművészetben, a 20-as évek végén. Keskeny nyeresű és roz kovács plakátgrafikust nevel a Pesten elnaporodó magániskolákban kerentül. Alkotó is a legelő tevékenységük nyomán sok kornéri plakátterv művelés, főleg az ányireklám és idegenforgalom terén.

Bauer Jenő: Új magyar plakátművészet.
Magyar Művészet. 1949. 16. évf. 2. sz. 78. l.

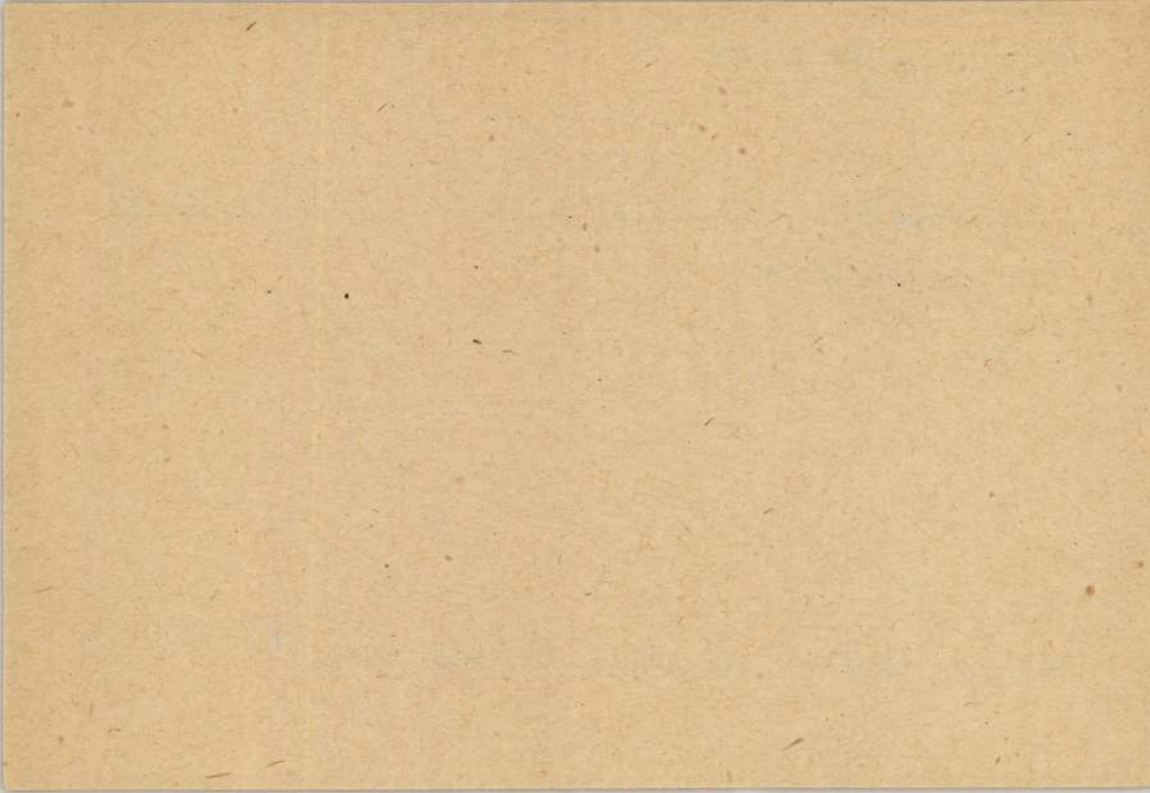

Bereiny Róbert

„Közönségi művészet felé” c. kiállításról
út kritikát.

Magyar Művészet. 1949. 16. évf. 2. sz. 79-80. l.

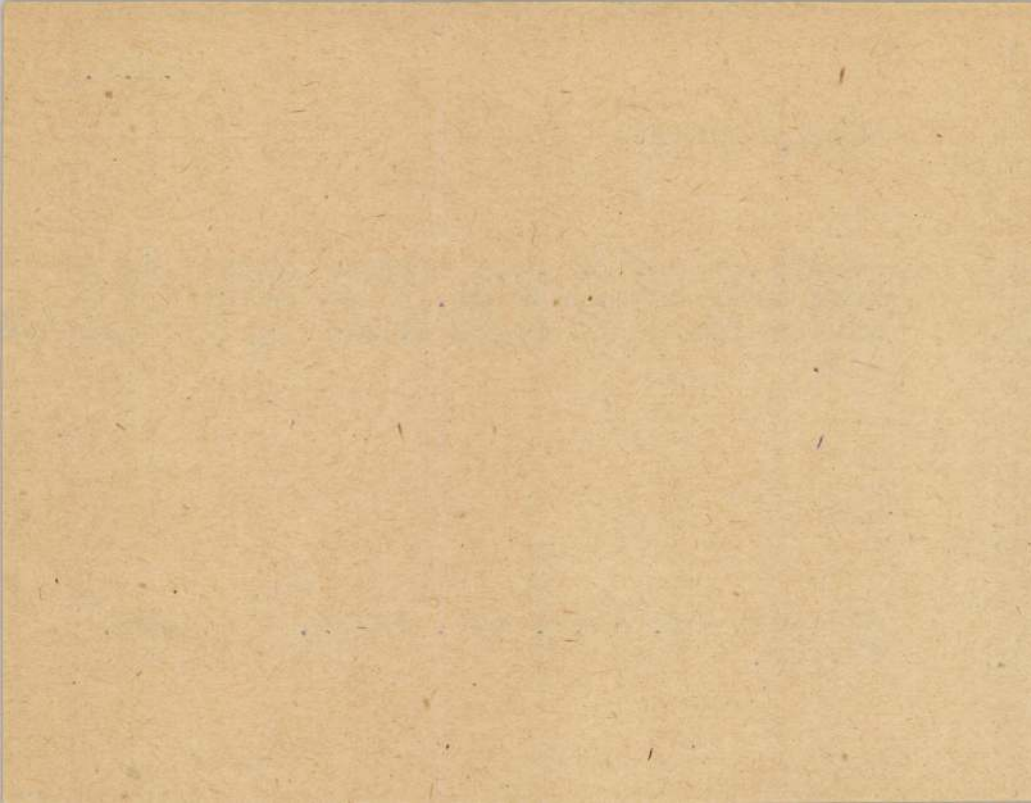

Berény Róbert

Pekáry Dagmar "Berény Róbert" címmel ír a művészről és munkáiról. A lap bemutatja a művész fényképét munka közben egyik festményével.

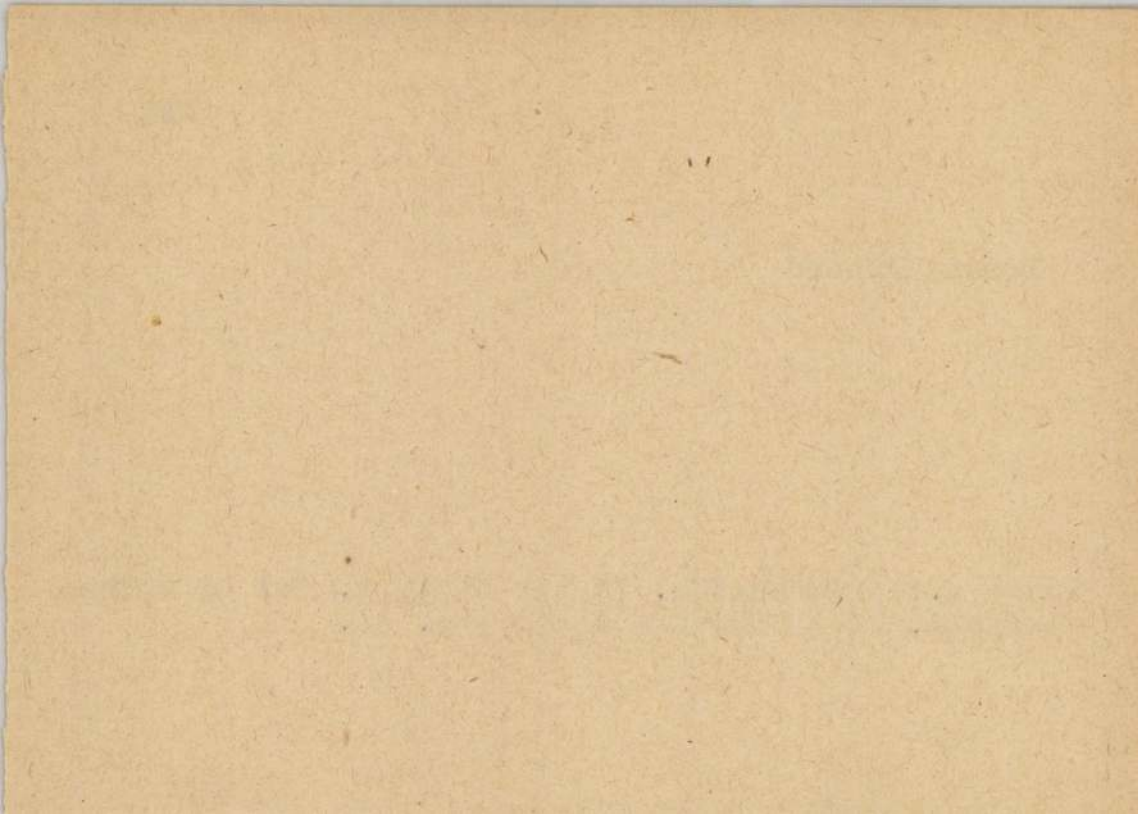
Színház, Bp. 1947. nov. 18-24. III. évf.
47. sz.

Berény Róbert

Rónay K.: A Székesfőv. Képtár 1937/38. évi új szer-
zeményei. Képes Krónika 1939. jun. 11.

Bering Robert
festő

M.D.K.

A Magyar Nemzeti Galéria a múzeumi,
hónapkeretében rendezett műalkarost.

—: Hívek

Művészet, 1964. január - 46 lap.

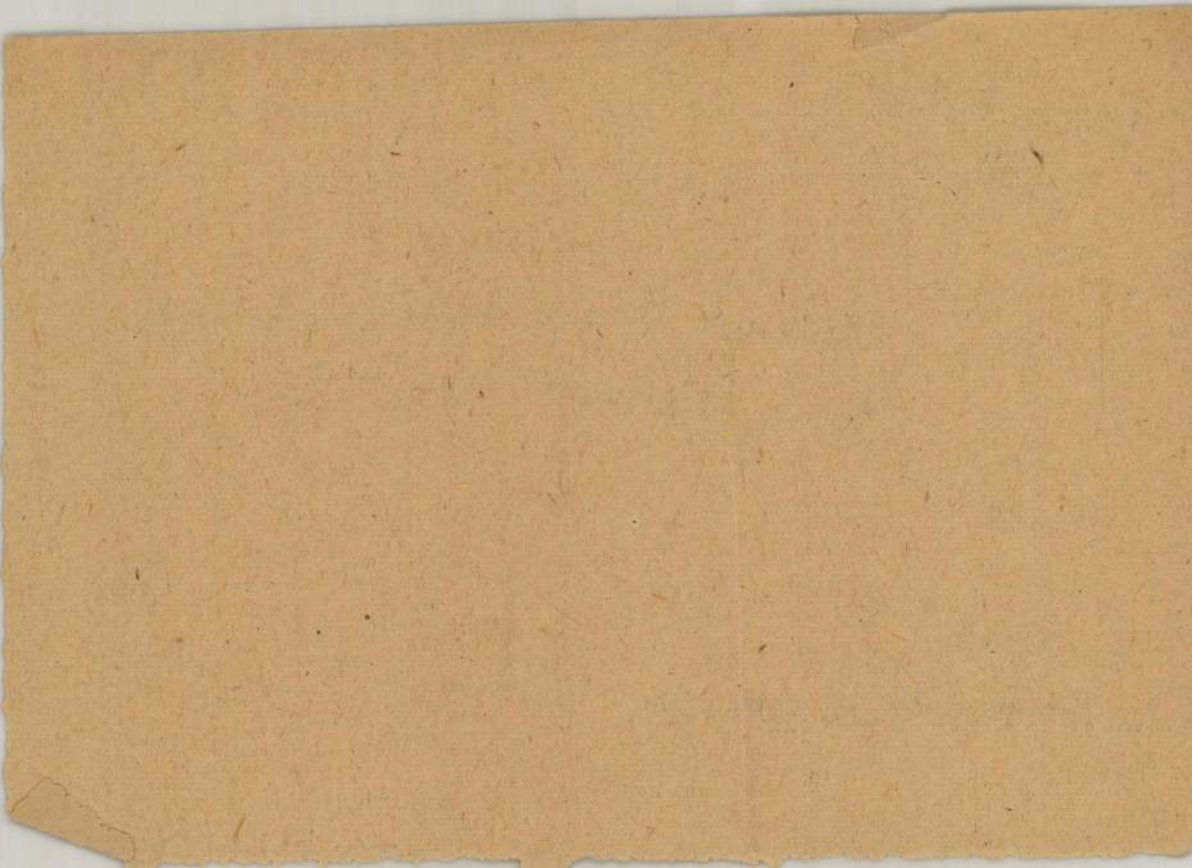

Bereiny Robert
festő

M.D.K

Olto amszi Imre a bajai múzeummal
Bereiny képet adományozott.

-: Kerek
Művészet, 1964. január - 46. kép

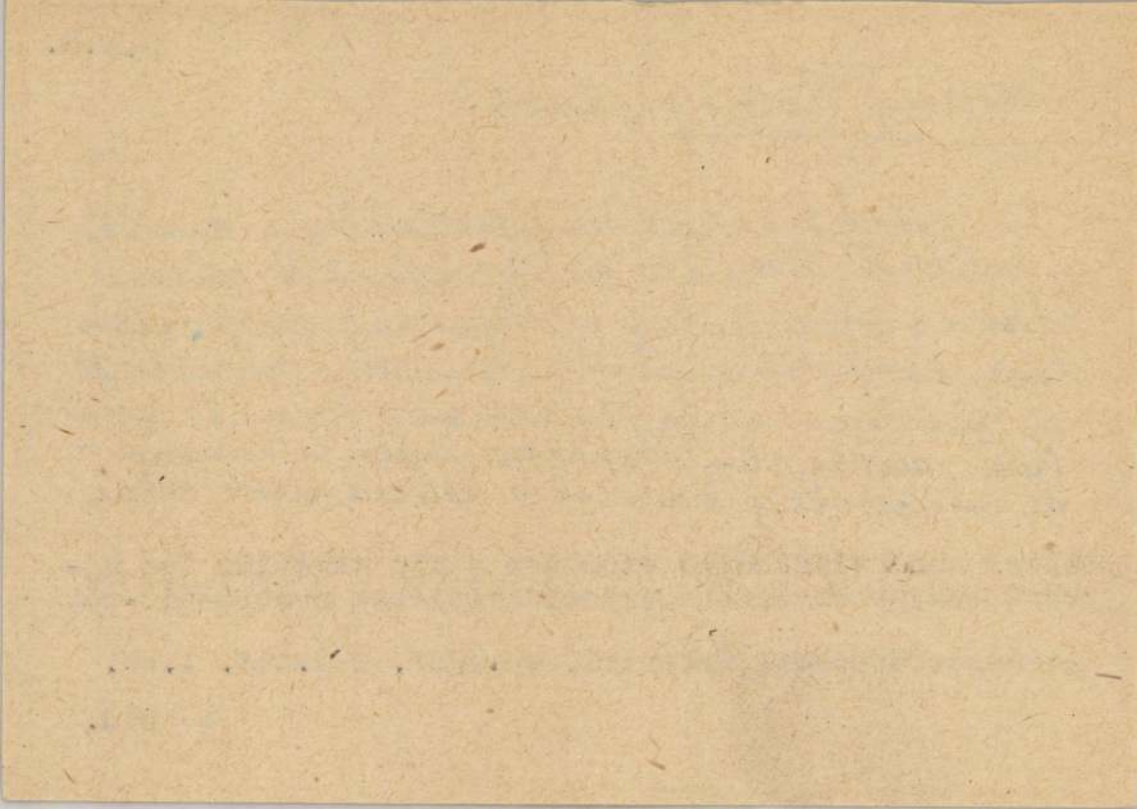
Borsiny Robert, festő

nevet azsal kapcsolatban említi a szerző, hogy az emigrációból visszatért - s eredetileg a Nyolcas csoportjahoz tartozó művész, szintén részt vett a Gresham arthellárság baráti körében, mely - ha arkívum nem is támad - de mindvégig kapcsol a Húsvarthoz ellen.

Zádor Anna vitaindító előadása a MTA ankétján "Az új-kori magyar művészet periodizációjának problémái"-ról

Művészettörténeti Értesítő, Bp. 1967. XVI. évf. 1. sz.

6. old.

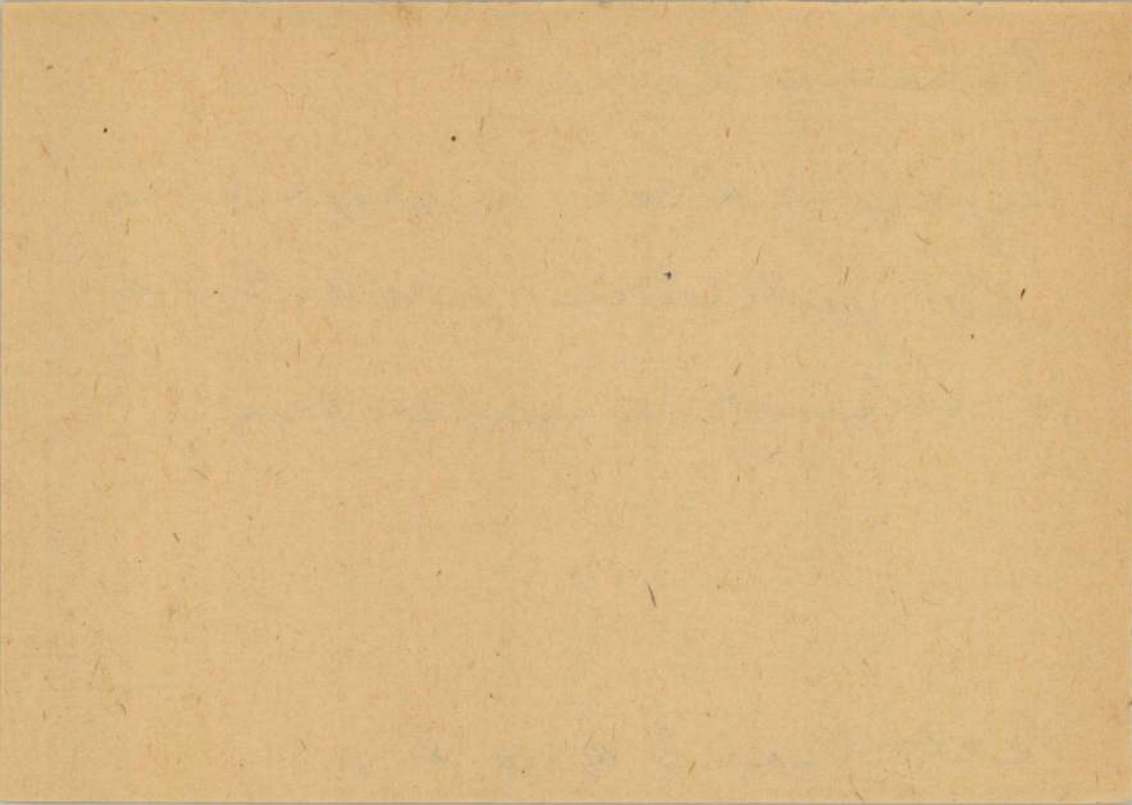

Berény Róbert

Tájtépekedés emléke a
KVI jubileumi kiállításán
a Nemzeti Szalonban

Pest-Napló 1934 XI. 21.

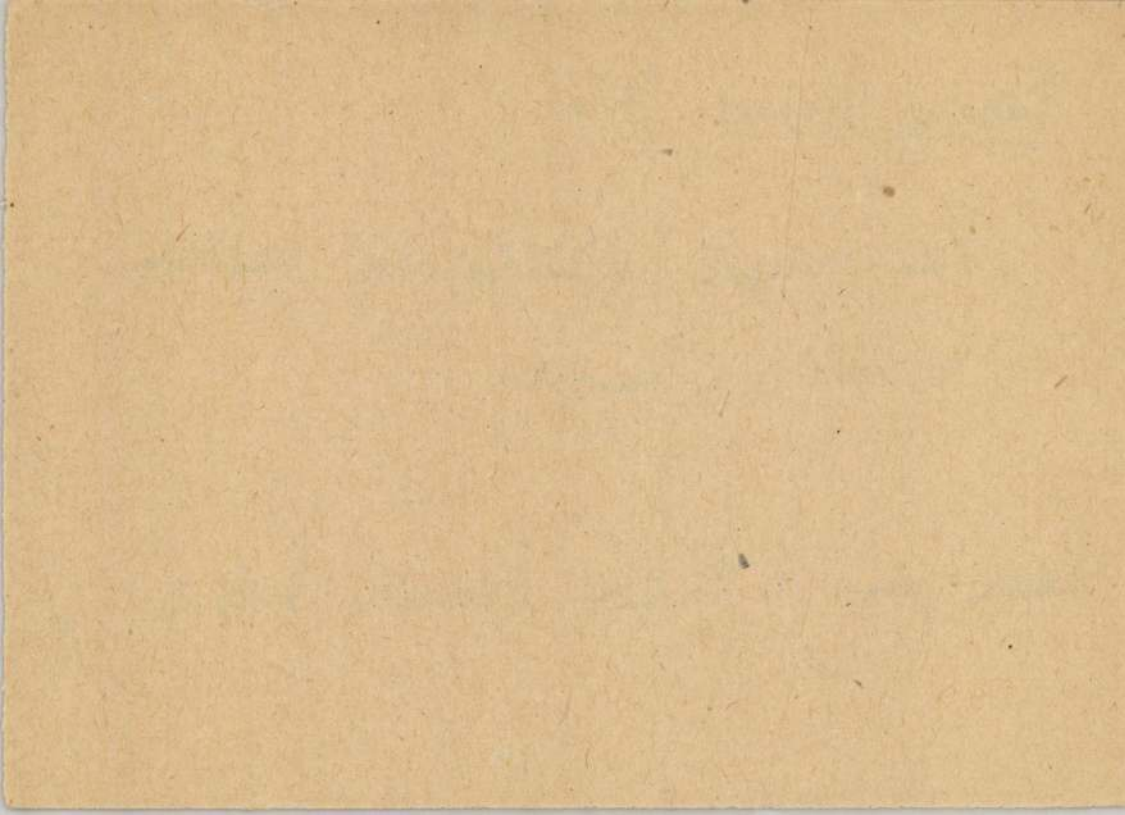

Bereiny Róbert, festő

Neve mellett jelentősége mellett
a Galéria területeiben.

Róma Gyula: A tudós Nemzeti Galéria 8

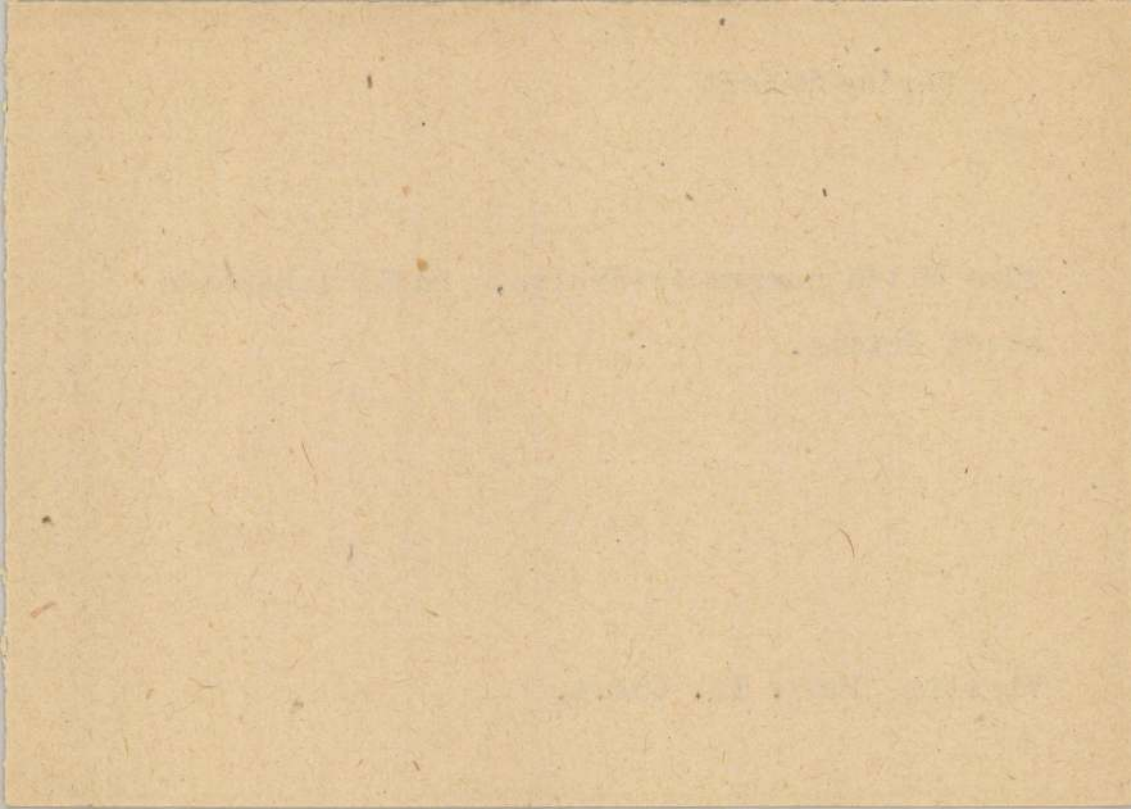

Berény Róbert

Püst Milán nagyra értékelte, budai lakásában
művét őrizte.

Vigilia 1967. IX. 634.1.

Bereiny Robert
foto

M.DK

Fröst Milán kortársai körül
Bereiny Robertet igazságtan-
tosta - Protokollban van „Weiner
Leo portréja”.

Devényi Iván: Fröst Milán és a néprömművészet.
Művészet, 1967. október - 20 lap.

MDK

Berény Róbert, festőm.

Meditáció.

Repr.

Képzőm. Társ. művészek porték 1931.-én kiáll. Kat.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Berény Róbert
SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

1921. MÁR 21

1021

Évforduló-naptár

45 évvel ezelőtt, 1919. március 21-én jutott hatalomra Magyarországon első ízben a proletariátus, és ezen a napon kiáltották ki a Tanácsköztársaságot. Képünk: Berény Róbert egykorú, híressé vált »Fegyverbe! Fegyverbe!« című plakátja.

Rendkívüli közgyűlés

— A Központi
mezőgazdaság
szervezése óta
szólva megá

mezőgazdaságunk egészségesen fejlődik. Ez nagyon fontos megállapítás, mert arról tanúskodik, hogy sikerült helyesen megoldani mezőgazdaságunkban a kettős feladatot. Az átszervezéssel létrehoztuk a

sabb, szakszerűbb végzése, a közös vagyon gyarapítása és védelme azt mutatja, hogy nőtt a tsz-tagok felelősségérzete szövetkezetük sorsa iránt. Jelentős az a változás is, amely abban nyilvánul meg, hogy tempult az az ellentét, amely a

★
RS
5-
v-
e-
D-

B erény Róbert festő

M.D.K.

A Duna-kanyar festői c. vándorkiállítás anyagában
szerepelnek művei

Napló

Magyar Nemzet 1964. augusztus 26. 4.1.

Bereiny, Róbert, festő

1704

Bereiny műveiből is bemutatnak
Beisben a Terenci béni s
a Korta műveinek c. kiolaton.

—: Kis híradó

2

ESTI HIRLAP, 1963. máj. 23.

Green Leafy Vegetables

There are many vegetables that are green and leafy. Some of the most common ones are spinach, kale, collard greens, and Swiss chard. These vegetables are packed with nutrients and are a great addition to any diet. They are also easy to grow in your own garden.

ESTI HIRSH, Ph.D. 2010

Berény Róbert, festő.

MDK

a IX.teremben az újító törekvések kiállítója.

A Magyarok reprezentatív kiállítása.
Képzőművészet. 1932. 48. sz. 63. l.

A. J. Roberts, Editor

A. J. Roberts, Editor

Berény Róbert

1927.márc.13-tól 20-ig rend. pécsi kiállításon
szerepelt műve.

Felvinczi Takács Zoltán: Kiáll.Pécsett

Magy.Művészet, 1927. 165-166.lap

Berény Hóbert

1927. márc. 13-14. és 15-16. napok. Pécsi kórházban
szexuális megbetegedés.

Felvezetés: Pécsi kórház. Pécsi kórház

Megjegyzés: 1927. 165-166. lap

Berény Róbert

Gordonkaművész.

Magas part.

Faluvége.

III. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935. Márc. -
24- Május 15. Múcsarnok. Kat. 6.1.

1871

1872

1873

1874

1875

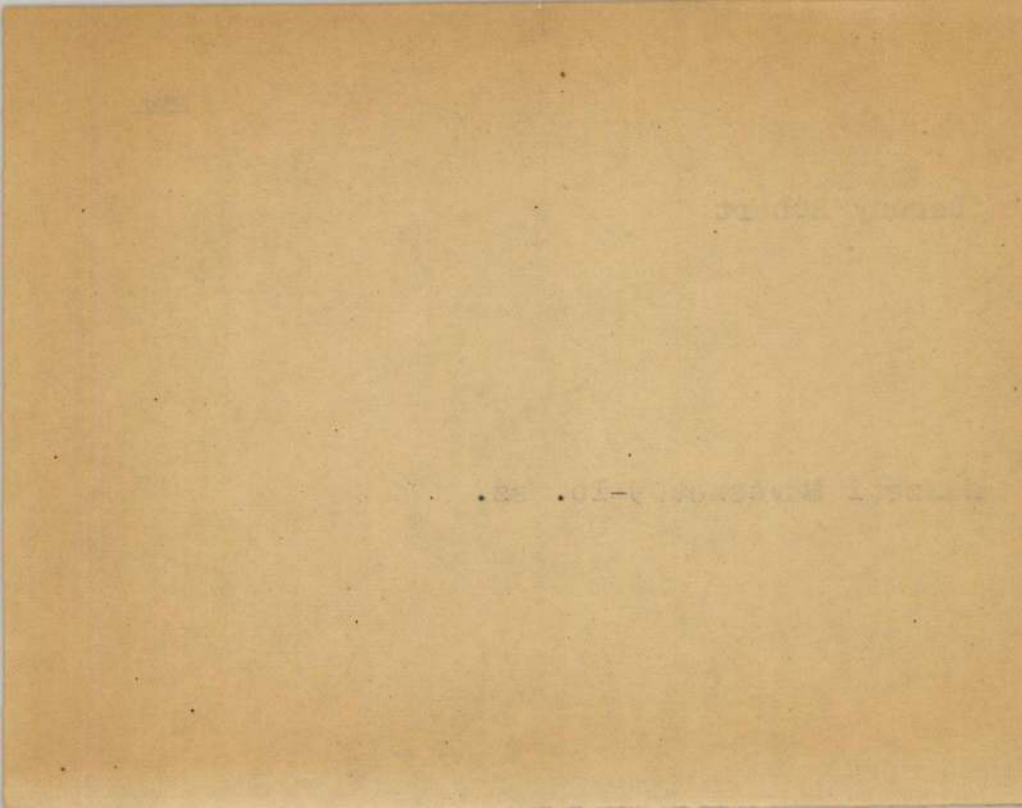
1876

MDK

Berény Róbert

Nemzeti Művészet 9-10. sz.

Berény Róbert

Halálának 10. évfordulóján emlékeztetése a Magyar Nemzeti Galériában.

Népművelés, 1963 12. száma, 34. lap.

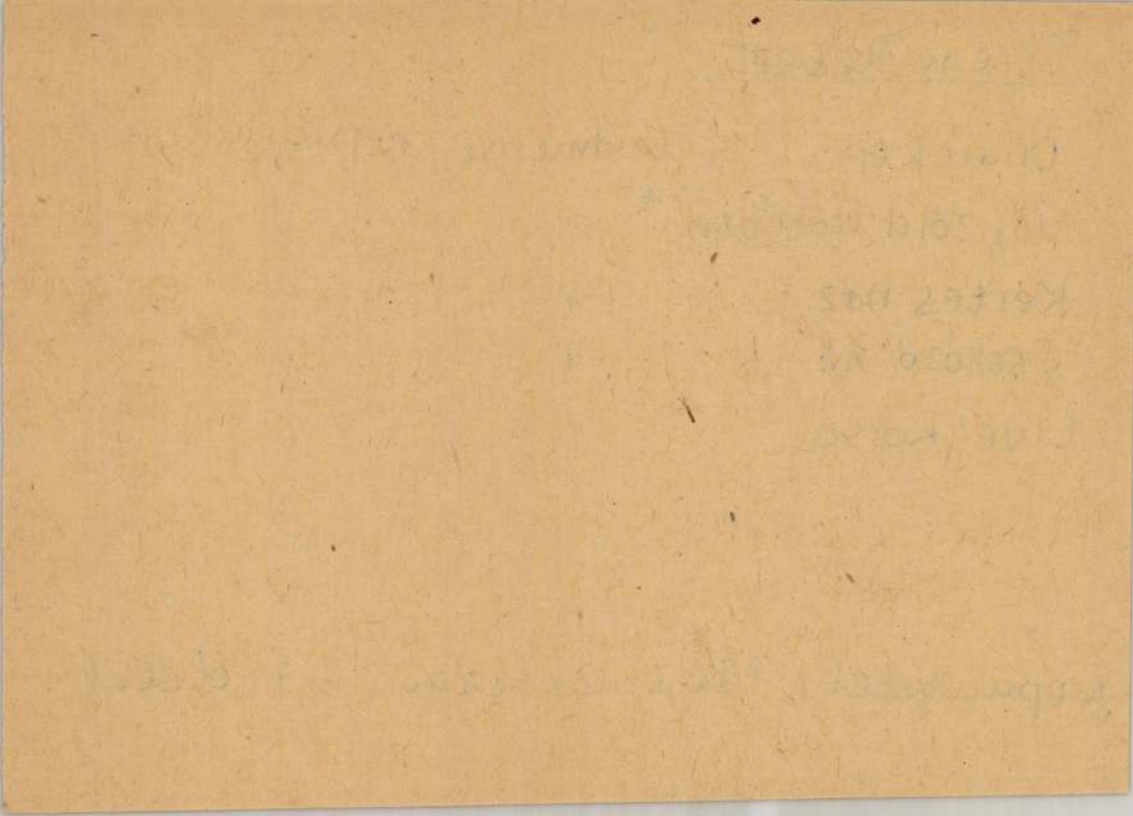

Bere'ny Róbert

Önarckép	(Festmény)	reprodukción
Nő; zöld szobában	"	"
Kertes ház	"	"
Csellózó nő	"	"
Üvegkorsó	"	"

Népművelés, 1963 12. szám. 47. oldal.

Bere'ny Róbert

Képei vannak a pécsi Fajus Pannónia
Múzeumban.

Múzeumi seták.

Népművelés, 1963 12. szám 32. lap.

Journal of Robert

Journal of Robert
1840

Journal of Robert
1840

MDK

Berény Róbert

Horgászok, olajfestmény

I/Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.26, 8.1.

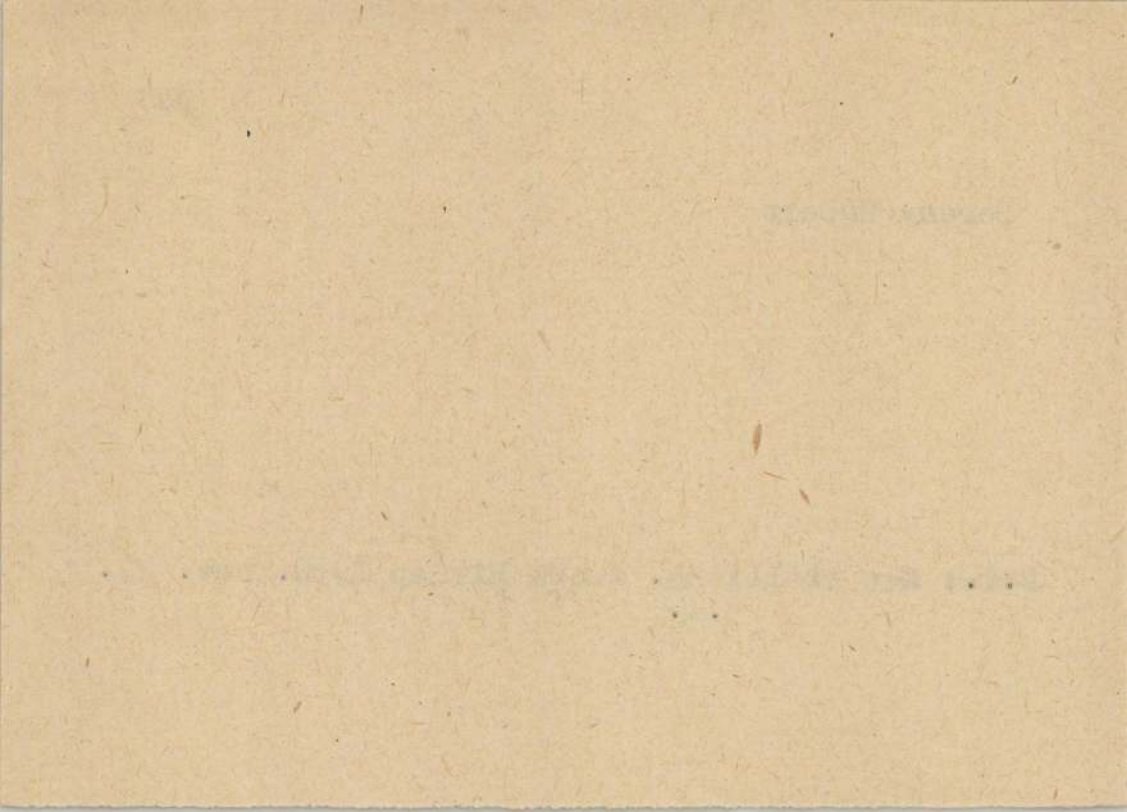

MDK

Berény Róbert

F.J.: Két kiállítás. Pesti Hírlap 1938. nov. 27.
9.1.

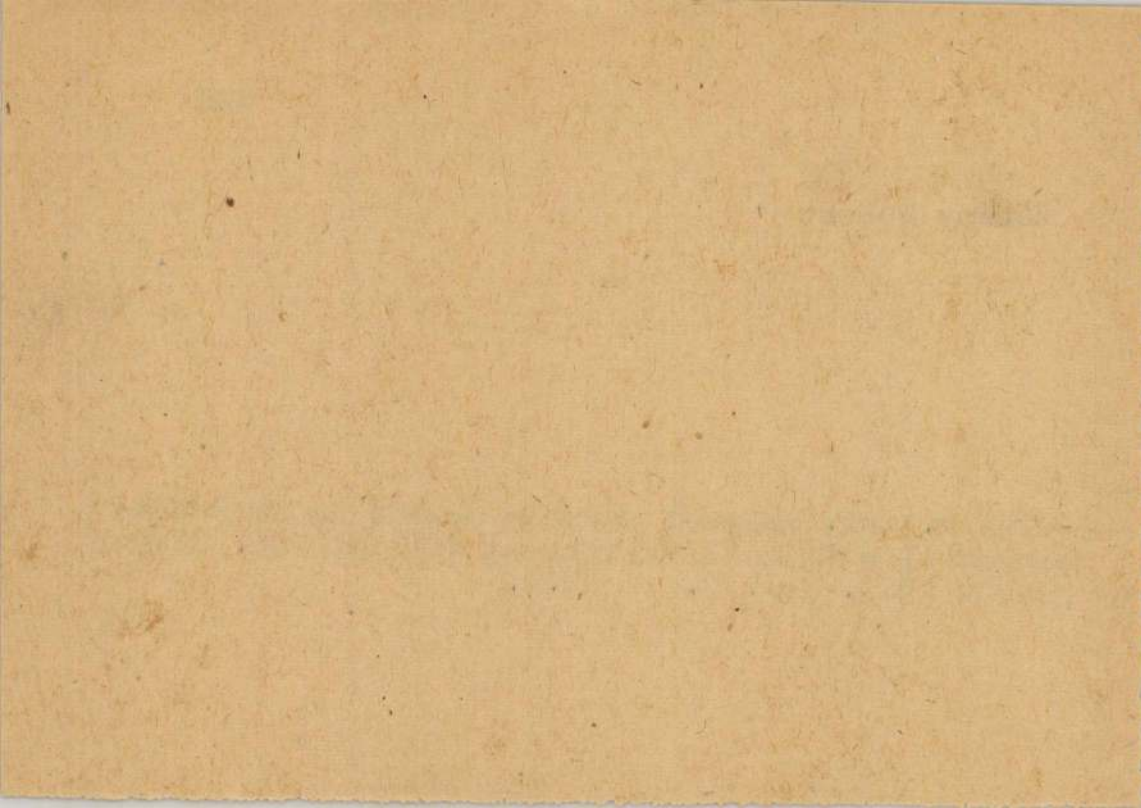

MDK

Berény Róbert

Dutka M.: XX. századi művek a bpesti magángyűjteményekből a Nemzeti Galéria új kiállításán. Magyar Nemzet 1963. jul. 7. 8.1.

Bereiny Róbert, festő

MDU

Októ. 5-én nyitják meg a Bereiny Róbert -
emlékkiállítását a Nemzeti Galériában.
Gardog anyag mutatja be a fiatal korá-
ban a Nyolcak csoportjához tartozó
művészi fejlődésének munkásságát.

- : A művelési hónap képzőművészeti
kiállításai 8.

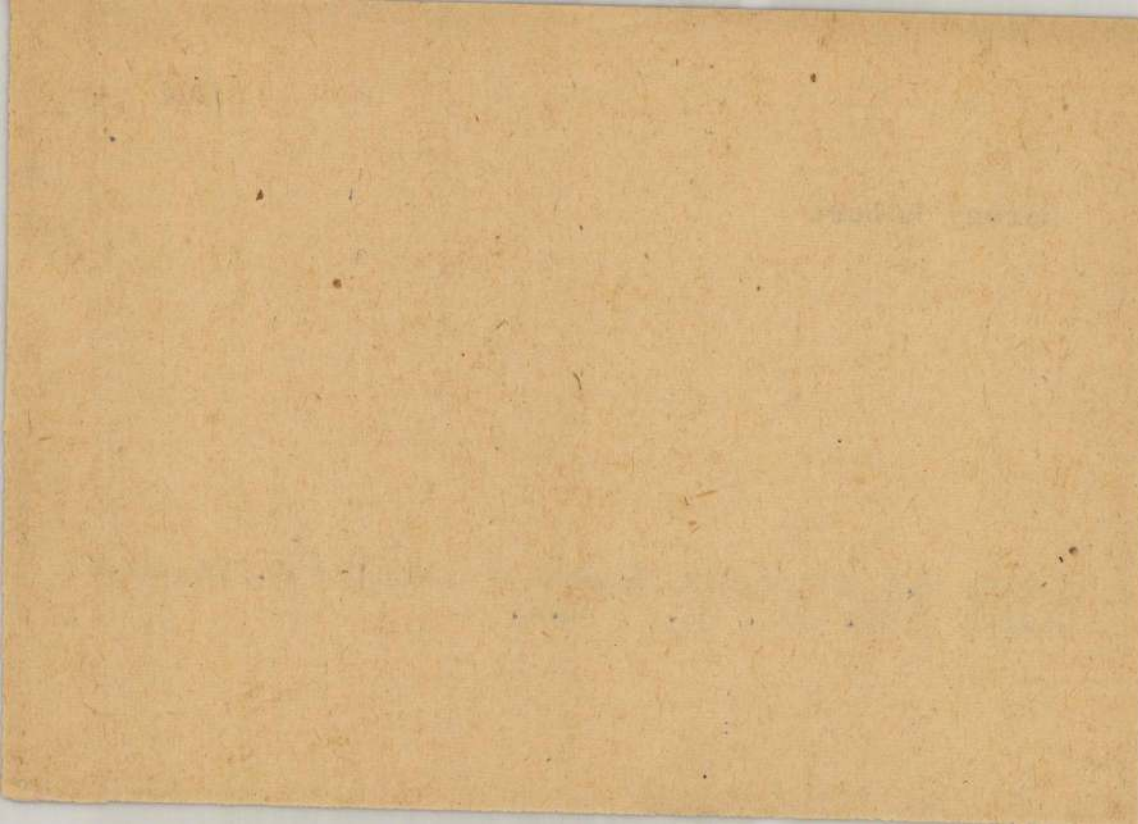
NÉPSZABADSÁG, Bn. 1963. aug. 31.

Berény Róbert

Artner T.: Műgyűjtők kincsei a Galériában. Népszabadság 1963. jul. 21. 8.1.

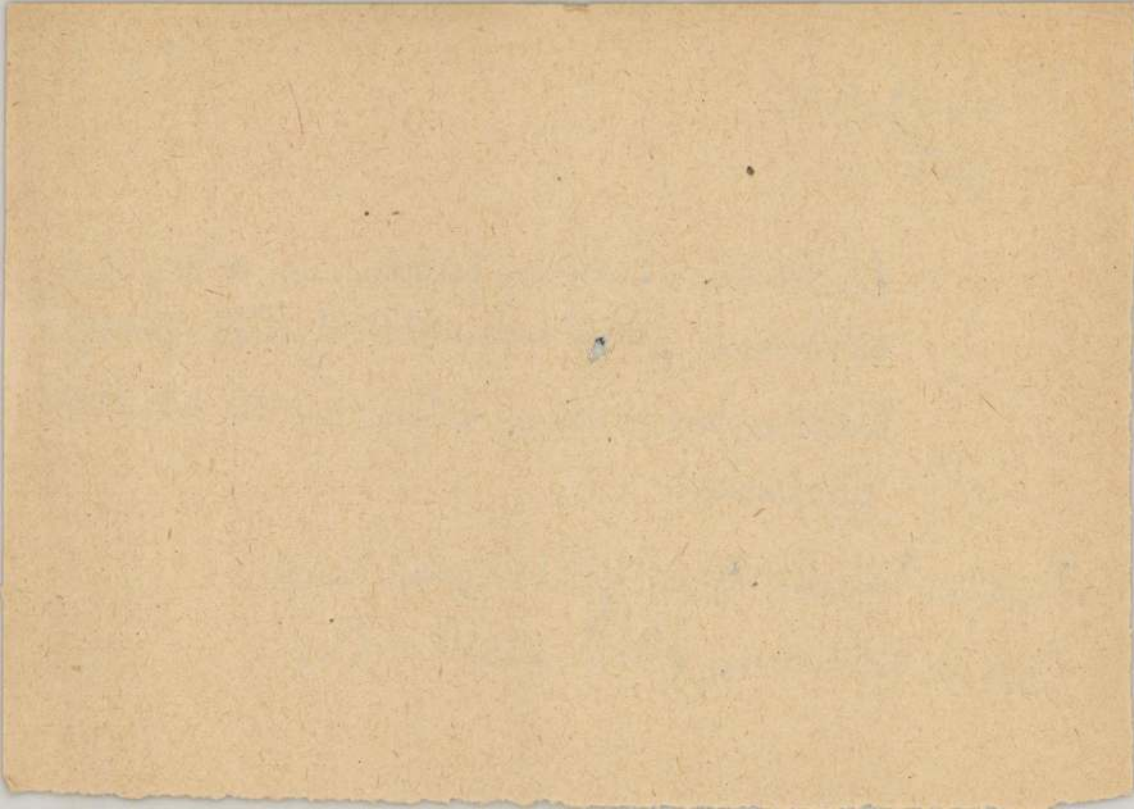

Bereiny Robert
festő

M.D.K

Am ösvényes években festette meg a királyi
utána a „Festőművészek”, Petőfi portréját.
Októberben meander a Galeria an emlékki-
állítását.

Arteer Tivadar: Bereiny Robert emlékezete
Élet és Művelődés, 1963. szept 7 - 8 lap

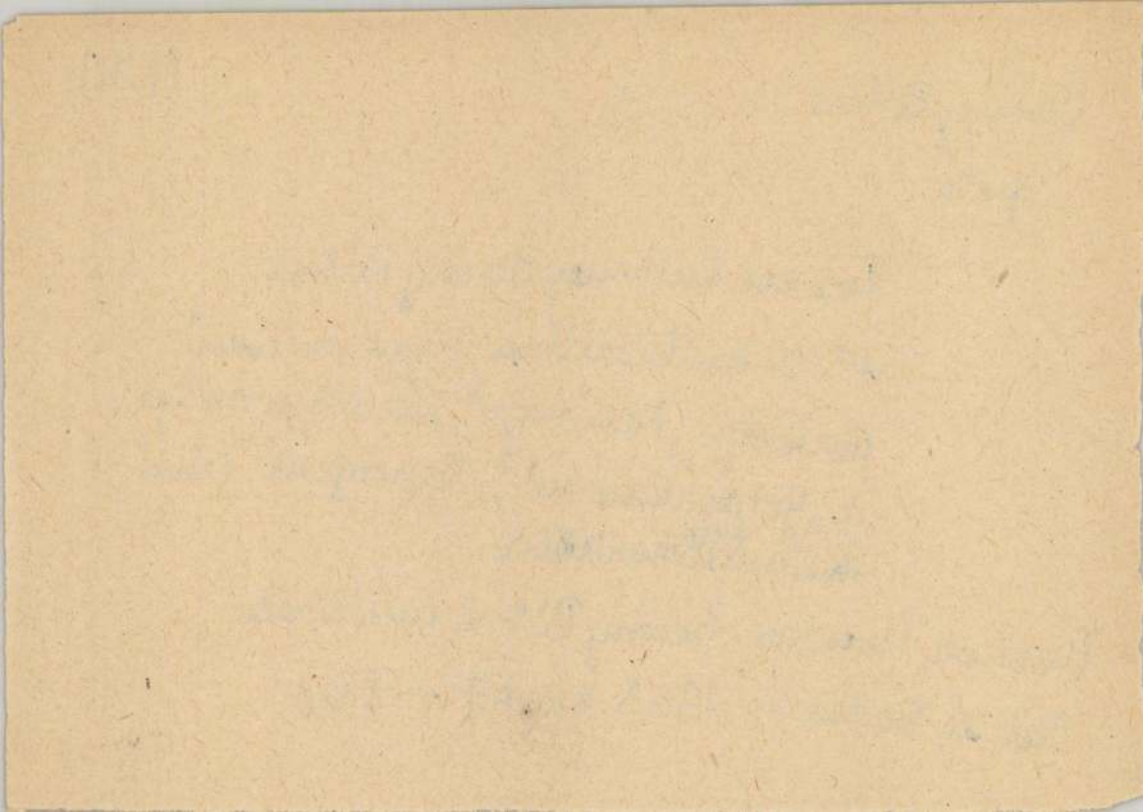
Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

Tíz éve halt meg Bereiny Róbert.
1919-ben készült a "Fegyverbe" című
plakátja, "Faluvege", "Bartók portré"-ja
a "Jordánházi nő", "Kárpisgárdó" című
műveiről ^{leg} emlékek

Arthur Tivadar: Bereiny Róbert emlékeire
Élet és Hódalom, 1963. sept 7 - 8 lap

MDK.

Berény Róbert

A Művészeti Lexikonban címszóval szerepel

Magyar Nemzet 1965 máj.29.lap -

M.K.

Béresy József

A Művészeti Lexikonban címszóval szerepel

Magyar életrajzi lexikon 1965. évi 20. lap -

MDK.

Berény Róbert

Cimzava a Művészeti Lexikonban

Magyar Nemzet 1965 máj.29.lap -

MOK.

Béreny Ádórt

Utazása a Művészeti Lexikonban

Magyar Nemzet 1965 máj. 29. lap -

Bereny Róbert

A „Politikai helyzet 1945-1965” kiállításon szerepelt műve.

Fürer képei Hírlap 1965. sept. 5.

Történelem a plakátokon. Nagy András

Iserény Robert

útlveii nevezette a politisai plarátas
liállétkésin a kémséti gabériában.

Magyar Kémszet 1965. aug. 24.

Politisai Plarátas 1945-1965. Perocsy Géia.

MDK

Berény Róbert

Weiner Leó arcképe

Csellózó nő

Sárga dunyha

**Murányi-Kovács E.: A Berény Róbert kiállításon.
Népszabadság 1963. okt. 27.**

100

Barney Roberts

Weiner Ltd accounts

Capital of

Barney Roberts

Barney Roberts & Co. 100. 1900. 1900. 1900.

Berény Róbert

"Kápirgáló" /repr/

Rajztanítás 1963. VI. 11. 1.

Bereiny Róbert, festő

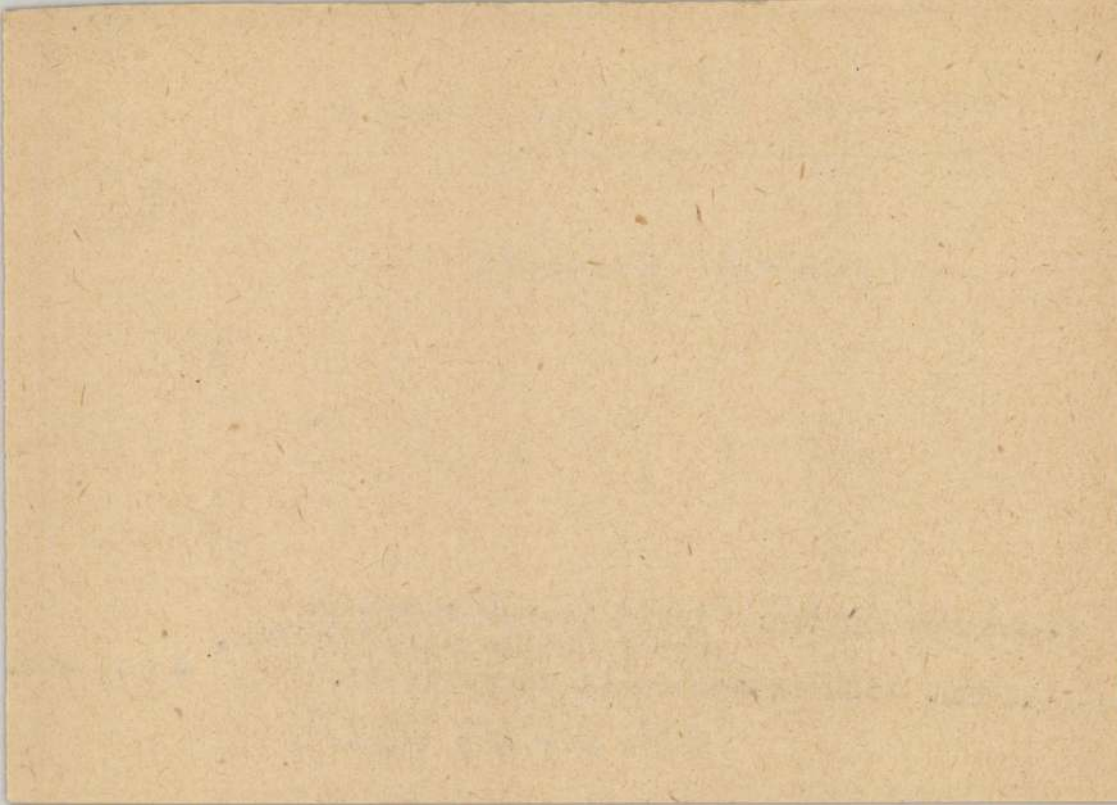
nevét említi

Szabócsi Miklós: F fiatal életek indulója,
József Attila pályakezdése,

Bp. 1963. Irodalomtörténeti Könyvtár II.

494. old.

(6340 + 47 fl. h.)

Bereiny [Róbert] J. festő

főműveit 1930-1935 közötti
félcévtizedben festi, mely "a modern
magyar művészet klasszikus kora."

Németh Lajos hozzászólása a MTA ankétján "Az újkor
magyar művészet periodizációjának problémái"-ról
Művészettörténeti Értesítő, Bp. 1967. XVI. évf. 1. sz. 22 old.

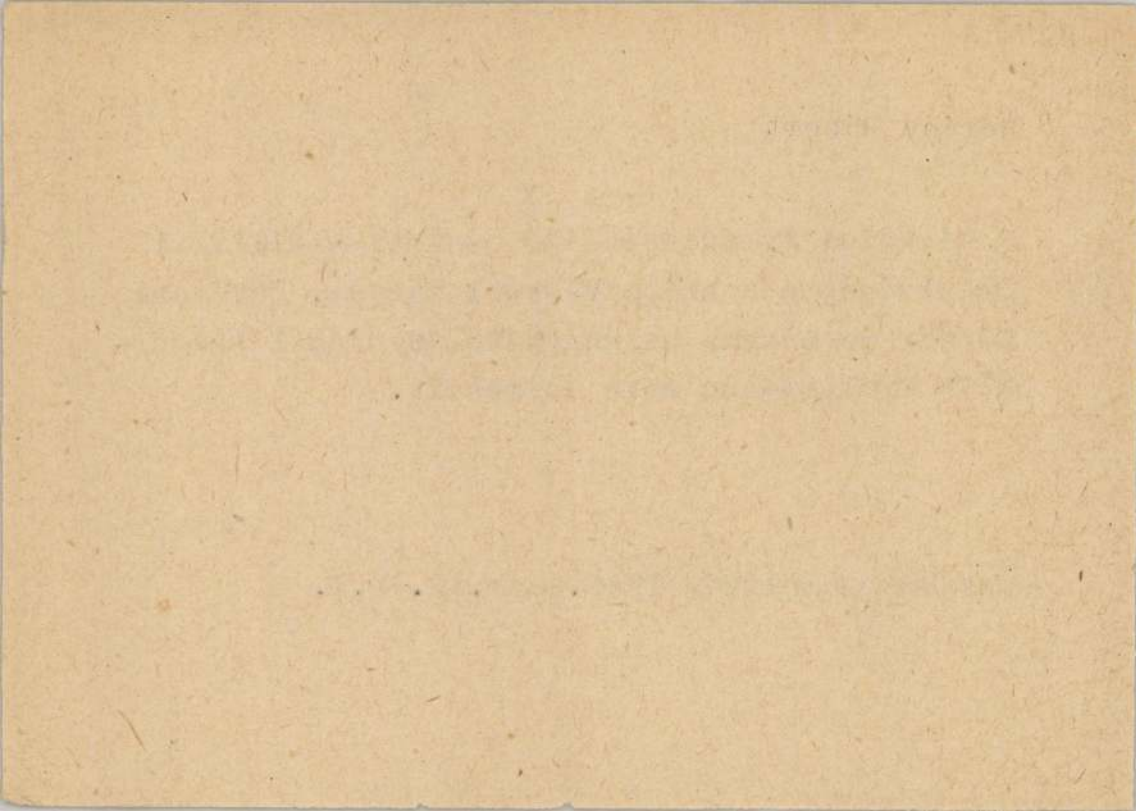

Berény Róbert

A miskolci Kossuth szálló emeleti kiállítási helyiségében a Szépművészeti Múzeum, Fővárosi Képtár és néhány magángyűjtő anyagából rendezett kiállításon műve szerepelt.

Északmagyarország 1948. aug.12. 2.1.

Berény Róbert festő

M.D.K.

Olvasó kislány repr.

Emlékkiállításán, festményei, grafiái, plasztikái

Magyar Nemzet 1963. október 16. k. 6. sz. 20. 7. 3.

Bereiny Robert, festő

H. D. H.

Meptörténet az okt. 19-ai nyílt

Bereiny Robert emlékhelyének rajzórási-
tatója.

- : Kulturális hírek

9.

NÉPSZABADSÁG, 1963. okt. 18.

Bereány Róbert, festő

(2)

MDK

Fegyverbe! Fegyverbe! c. plakátja, önképe
kommandósi rajza. Művészetének népies tónusait
jellemezik a: felhőre, fénybeborulás, Munkás,
Anna könyvvel, a festőnővendégek stb.

A felismerés után a képzőművészeti főiskola
tanára lett.

Munkácsi-Kovács Endre: A Bereány Róbert emlékének állí-
táson 8. l.

NÉPSZABADSÁG, 1963. okt. 27.

Bereiny Robert
festő

M.D.K

Csendélet (repmo)

Élt és működött, 1963. október 26 - 1 lep

Berény Robert festő

M.D.K.

Művei a kiállításon

Dutka Mária: XX. századi művek a budapesti
magángyűjteményekből a Nemzeti Galéria új ki-
állításán

Magyar Nemzet 1963. július 7. 8.1.

1881

Barney Robert Ford

1881 - 1882

Barney Robert Ford

1881 - 1882

Barney Robert Ford

1881 - 1882

Bereiny Róbert, festő

MDH

1919 után visszatért a terméketlen
albrévolishoz.

Artnér Tivadar: Műgyűj^őök Kiadói a Galériá-
ban 8. l

NÉPSZABADSÁG, bn. 1963. júl. 31.

140

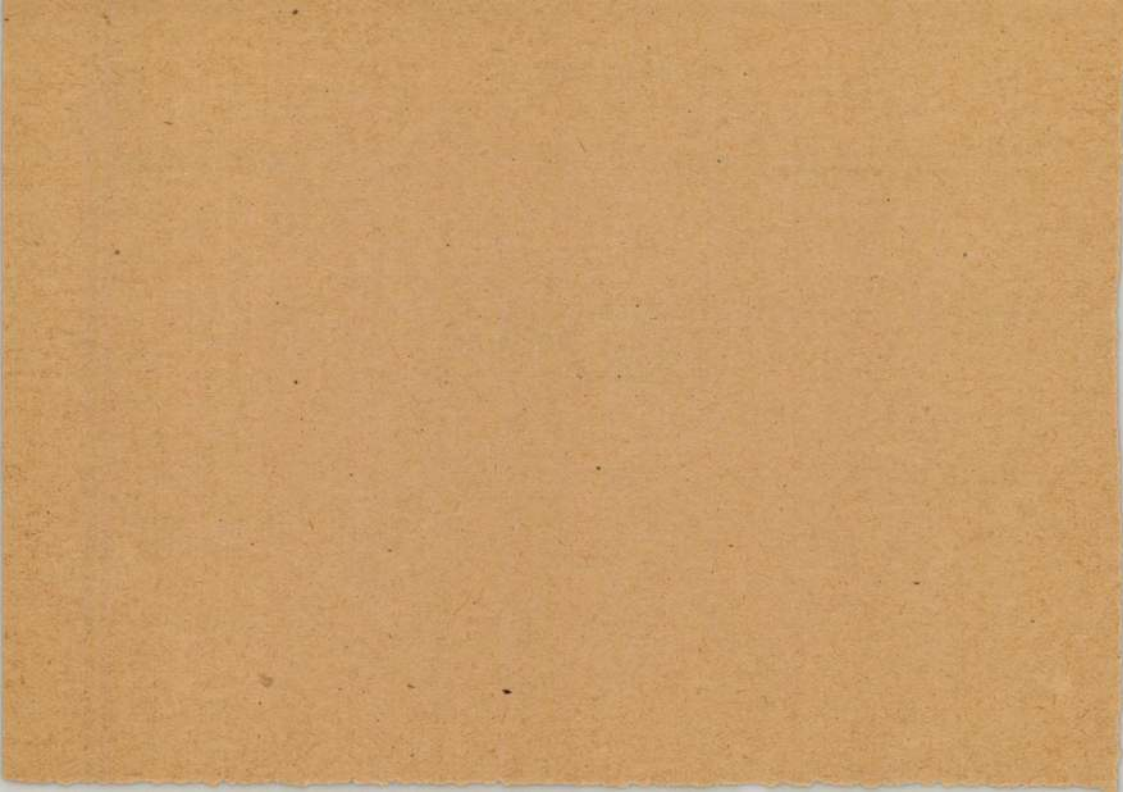
Fénykép

Uj Magyar. Képt.: 3197

Kerényiné

Berény Róbert: Festőiskola.
J.l.j.: Berény
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy. Képt.: 3199

Kerényiné

Berény Róbert: /Szabadkőműves portréja/ 1950.
festmény

Petrás foto

MDK

Berény Róbert

Faluvége

Jégbehordás

Munkás

**Murányi-Kovács E.: A Berény Róbert kiállításon.
Népszabadság 1963. okt. 27.**

188

188

188

188

188

188

Berény Róbert

Anna könyvvel

Festőnövendék

**Murányi-Kovács E.: A Berény Róbert kiállításon.
Népszabadság 1963. okt. 27.**

MDK

Berény Róbert

Flóra terpentín szappan 1927. című plakát
repr.

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás. 1960.
Műcsarnok. Kat.

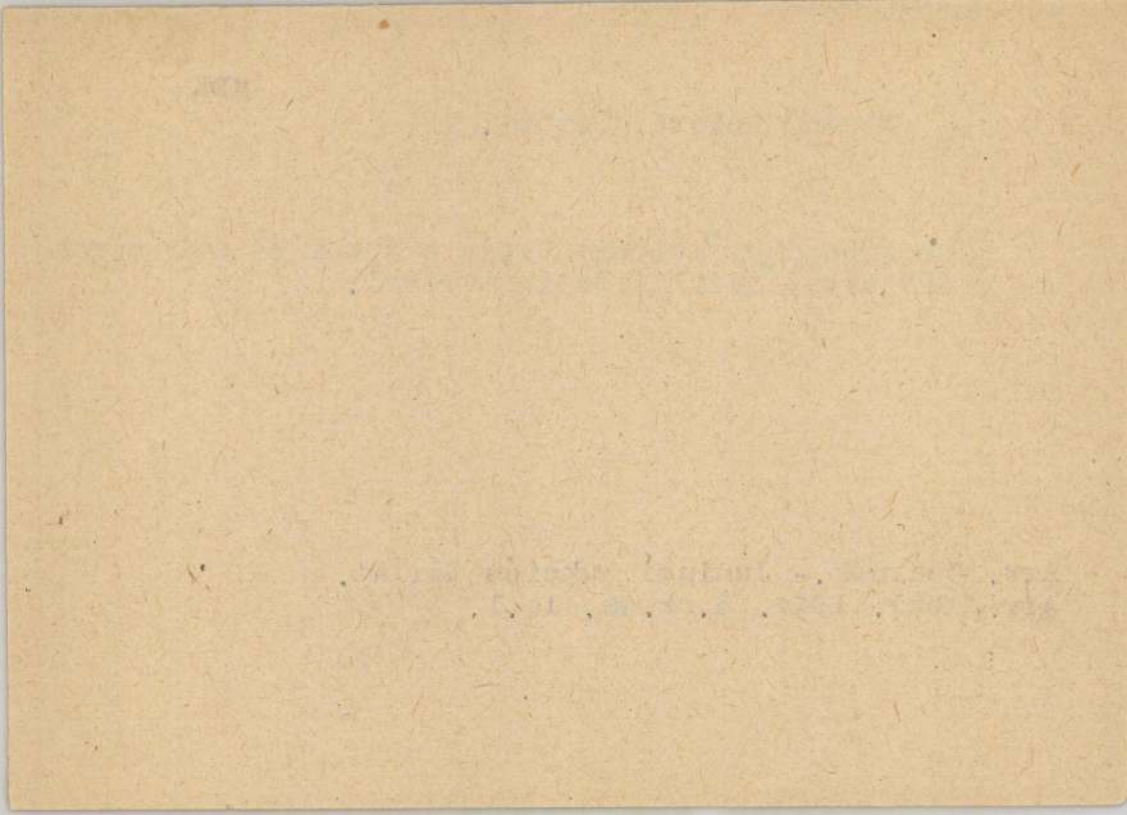
MDK

Berény Róbert, festőm.

a zebegényi kolónia tagja a dunai és zebegényi
vidék szépségeit hirdeti műveivel.

Árv. Csarnok.- Juniusi aukciós tárlat.
Árv. Közl. 1940. 3.rk.sz. 10.1.

Berény Róbert

A Petro - gyűjtésben lévő képek
kiállítására a Herman Ottó múzeumban.

említés.

Napjaink, 1963 8. szám, 4. lap.

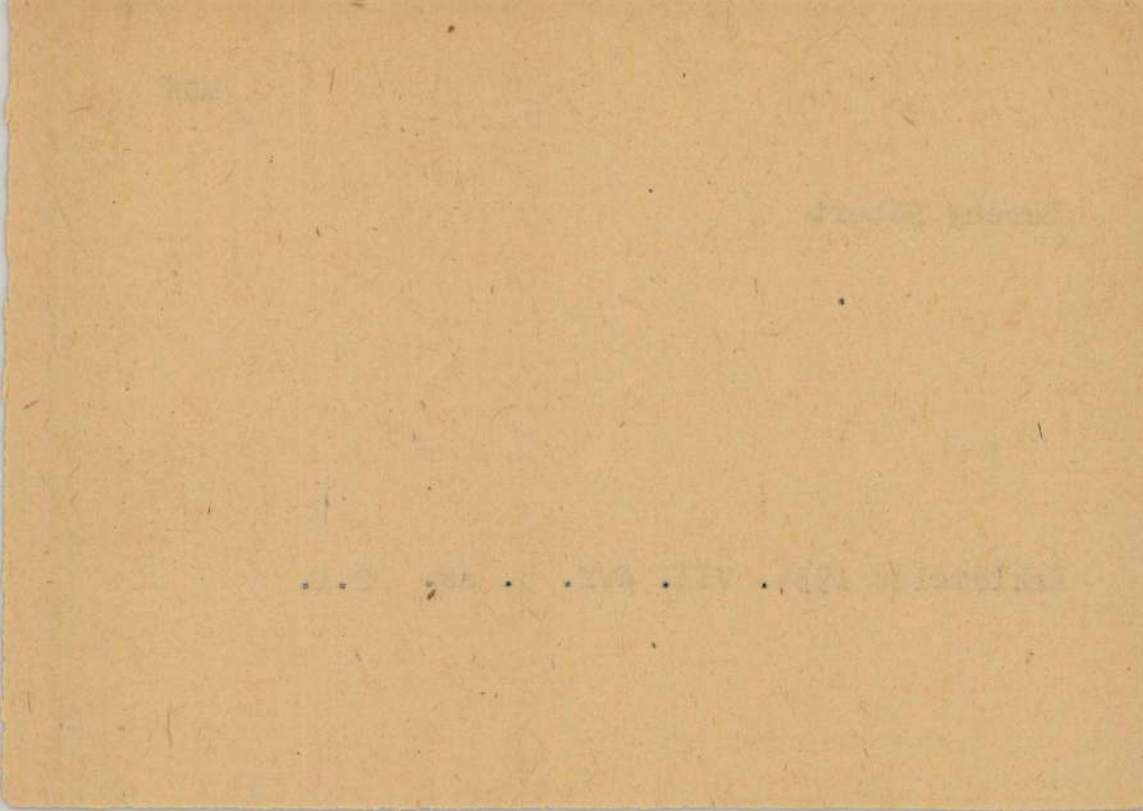

MDK

Berény Róbert

Reklámélet 1934. VII. évf. 5. sz. 2.1.

Fingert.

hilepé

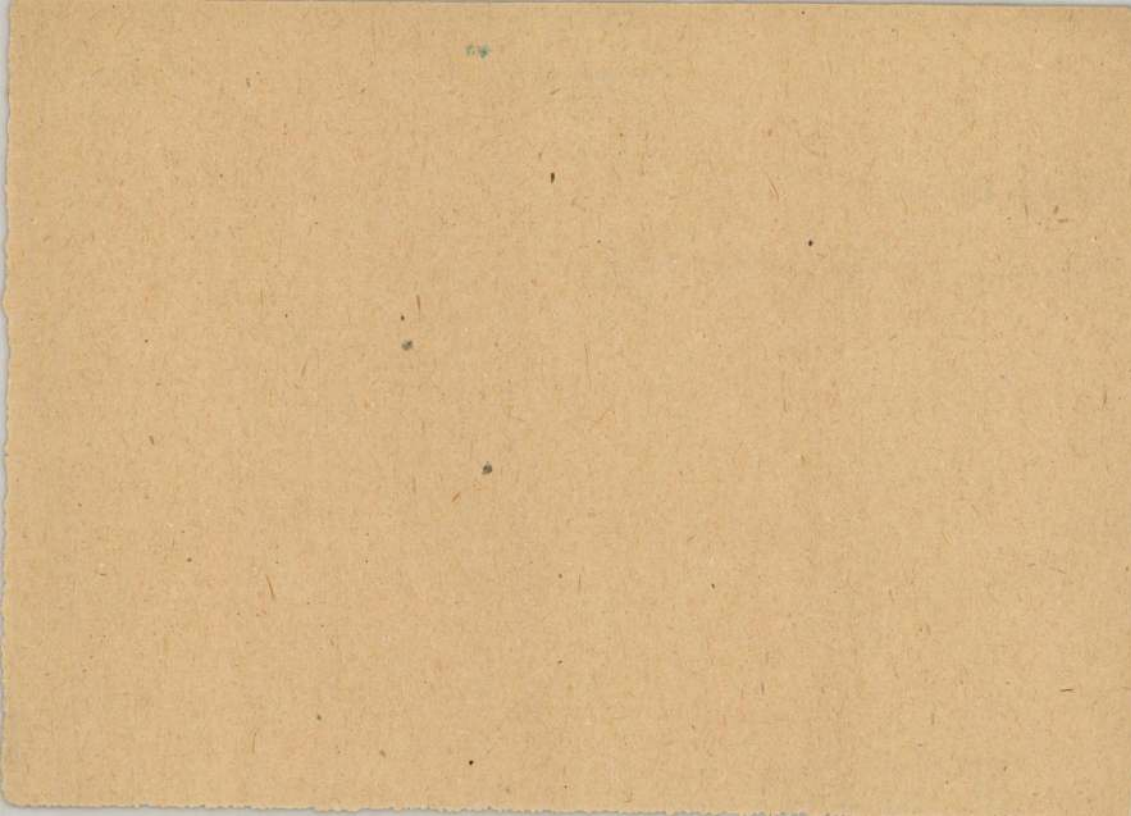
hinnarok.

Berény Róbert: ónarchis.

Festmény

Negyedű dísz.

Feinkaps

Historie

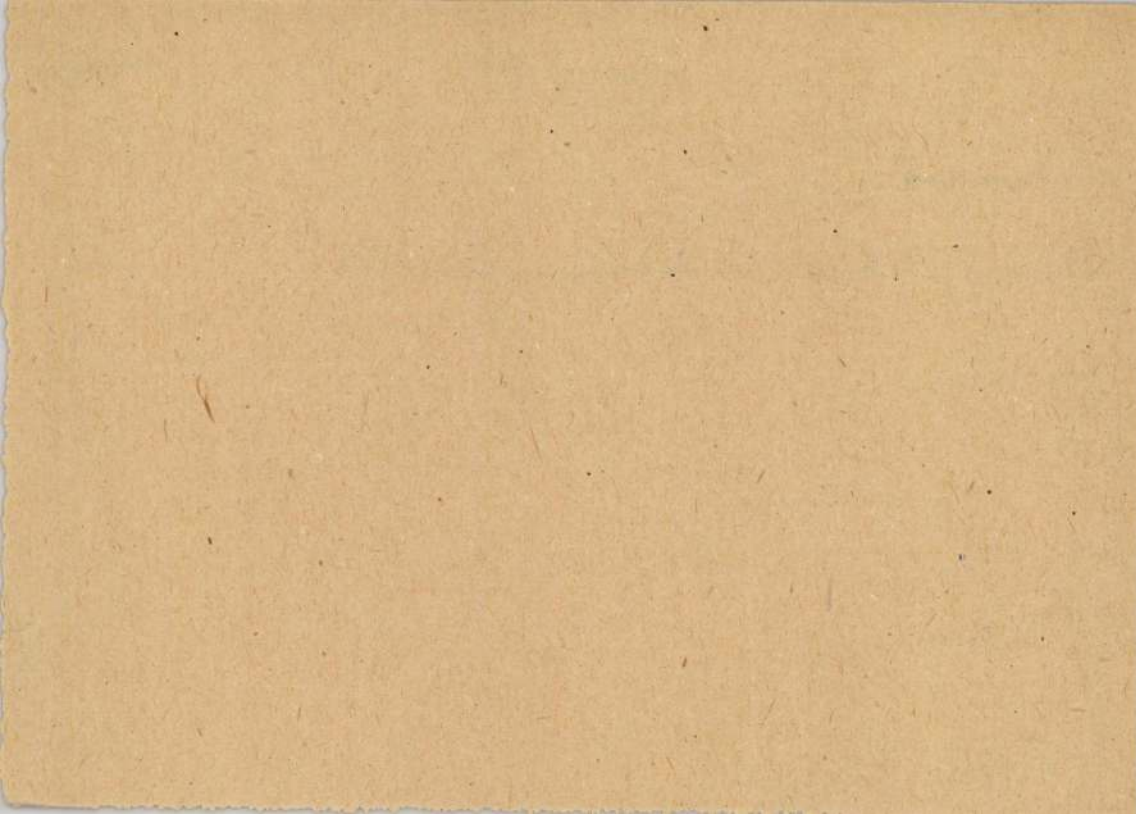
Micrarob

Obering Robert: Festmütterscheu. 1957.

Fels: Obering

Festmütters

Nagatris mias:

Fénykép

Mitlós

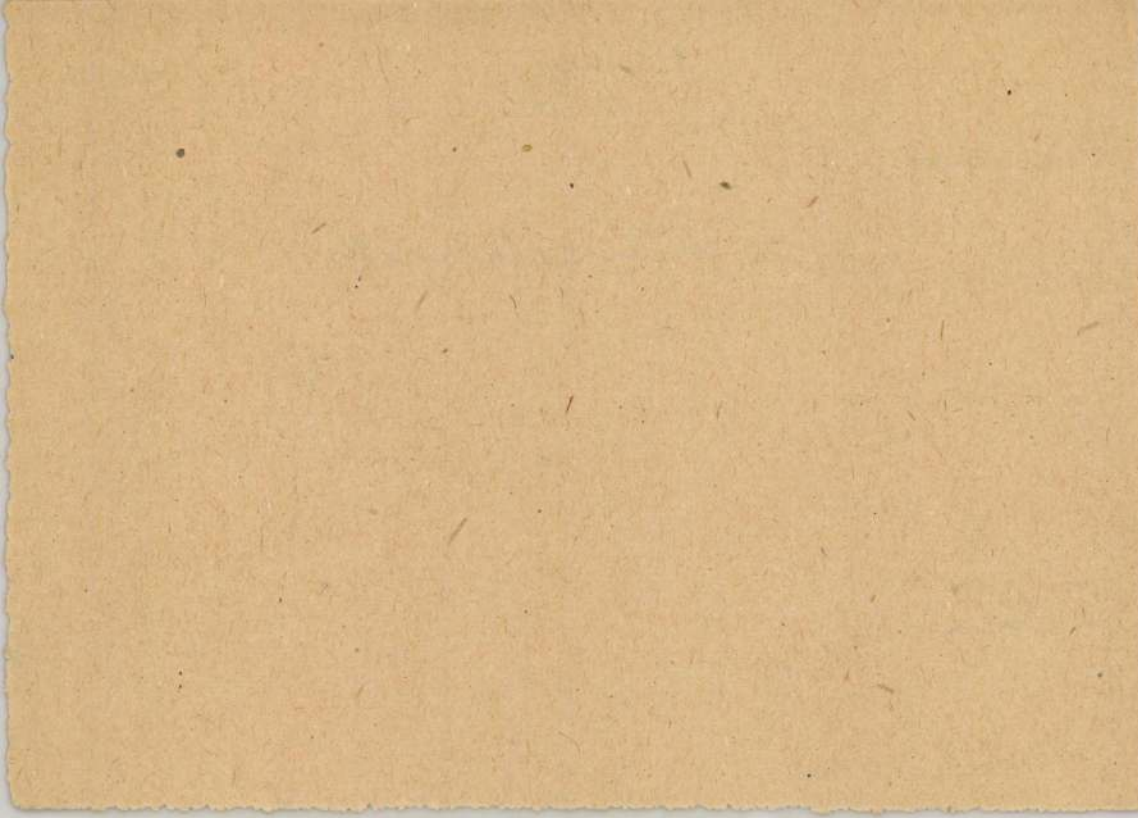
Művész

Berény Robert: Műterculátogatás. 1952

Tel: Berény

Festmény

Vagyis ismer.

Berény Robert
festő

M.D.K.

Hajdúk Antal mestere volt a
Főiskolán.

Dankó Imre: Hajdúk Antal gyulai hi'allitása
Művészet, 1964. június - 32 laps.

1854

Received of
John Smith

the sum of \$100.00
for rent

of the premises
situated at No. 123
Main Street
New York City

Bering Róbert
festő

M.D.K.

Ma is leginkább legyőlt kerubokélmű
plakátunk Bering oryppan
plakátja.

Szamosi Ferenc: Széjjai plakátkiállítás
Művészet, 1964. június - 91 lap.

1871

Received of
the

of the
of the
of the

of the
of the

Bering Robert
fistó

M.D.K.

Herman Lipóel kóstása.

Lengyel Jira: a nyolcvan éves Herman Lipóel
Művészet, 1964. június - 21. lap

117

1870
1871

1872

1873
1874

Pall:

Fénykép

Képrömnivészek Szövetseje

Berény Róbert: Testnövekedés / III. Magg. Képr.
Káll. /

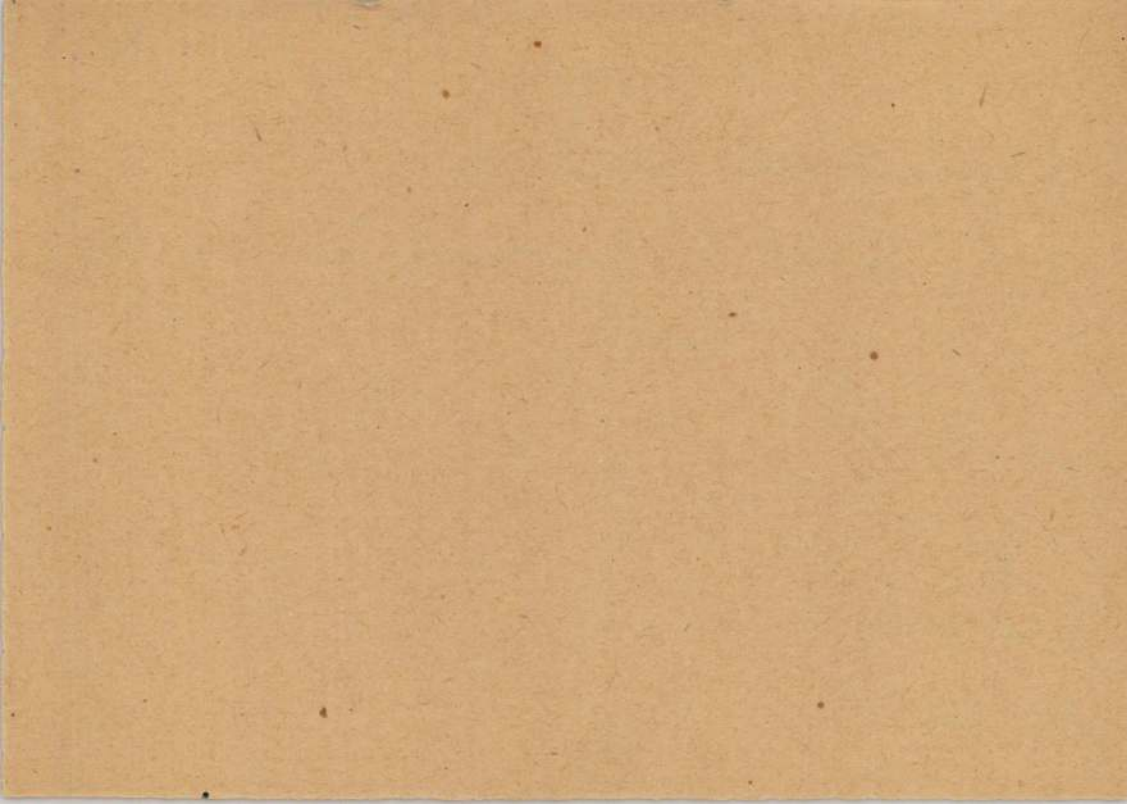
Jel: Berény

Olajf.

Feló: Pehó J.

Mag. van

Fényes

Palm:

Képroművészet Szövetsége

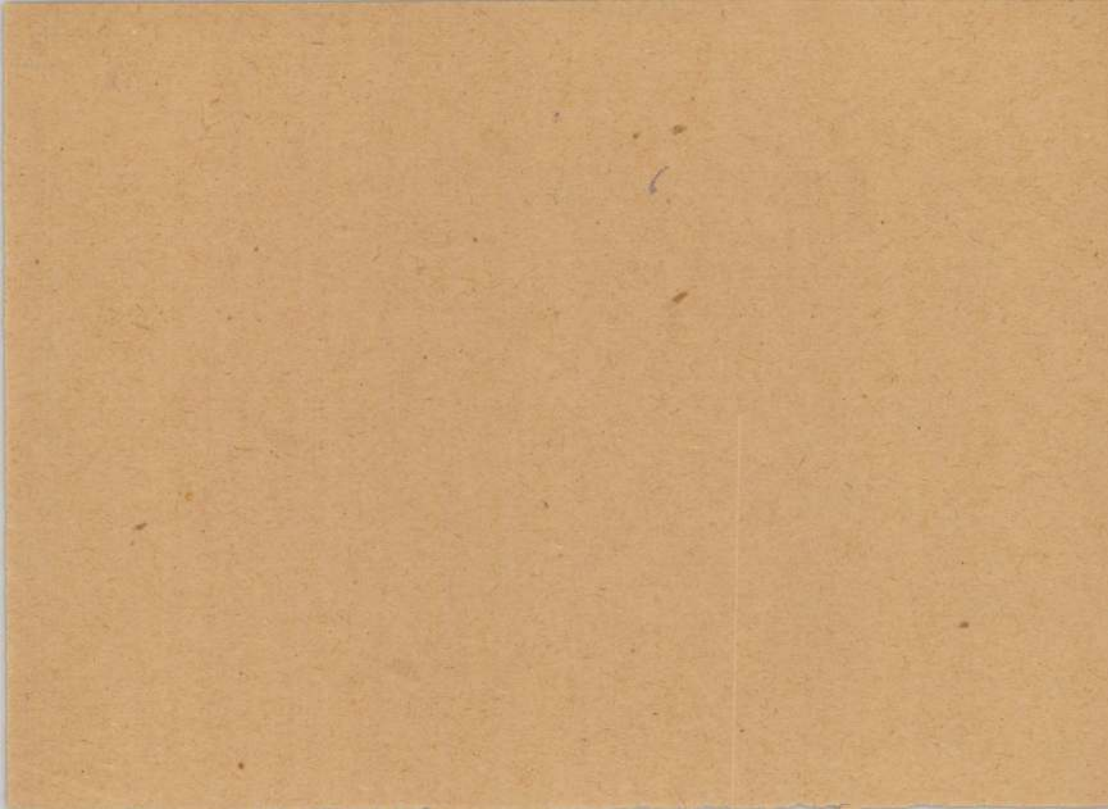
Berényi Róbert: Műteremlevegőtér / II. Magyar
Képz. Kiáll. /

Jel.: Berényi

Olajfestmény

Felő: Petris J.

Meg. va

Feinyháp.

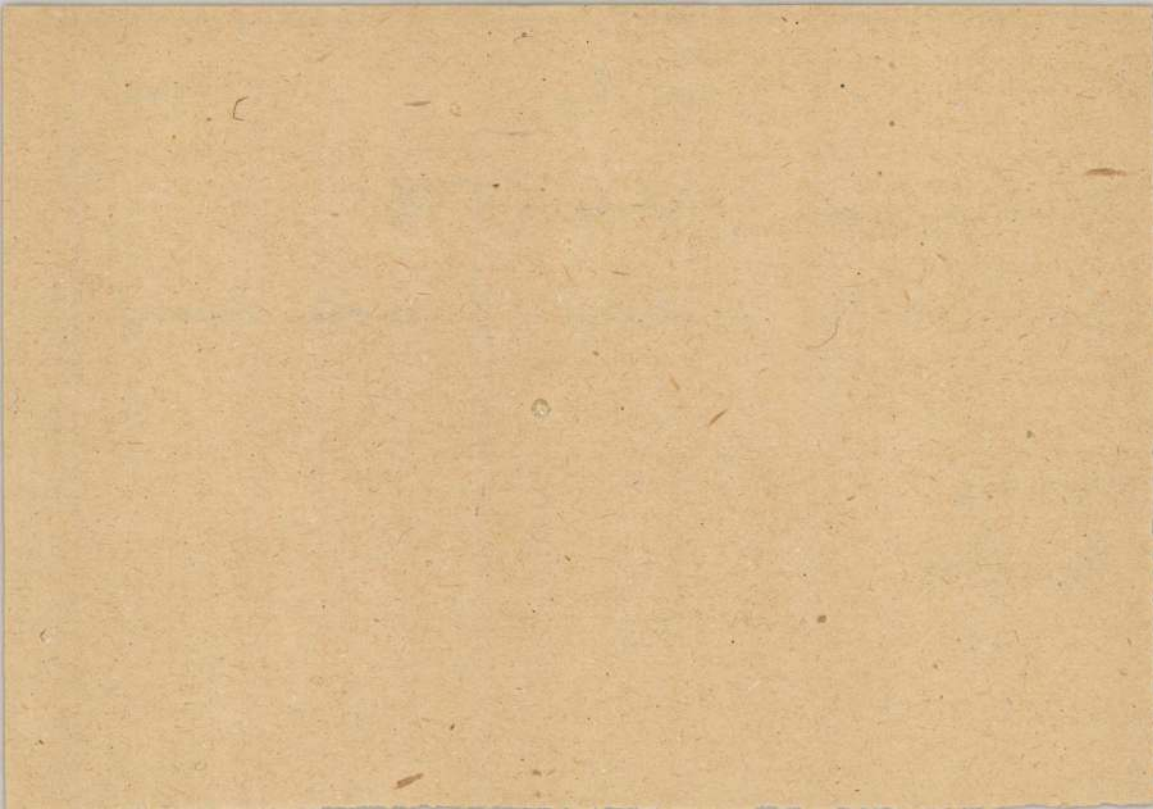
Szilgái

Kápszóruváspeti Főiskola: 175 lty

Berény Róbert archiápa (Főiskolai Tanár.)

Feinyháp

hogyas Foto

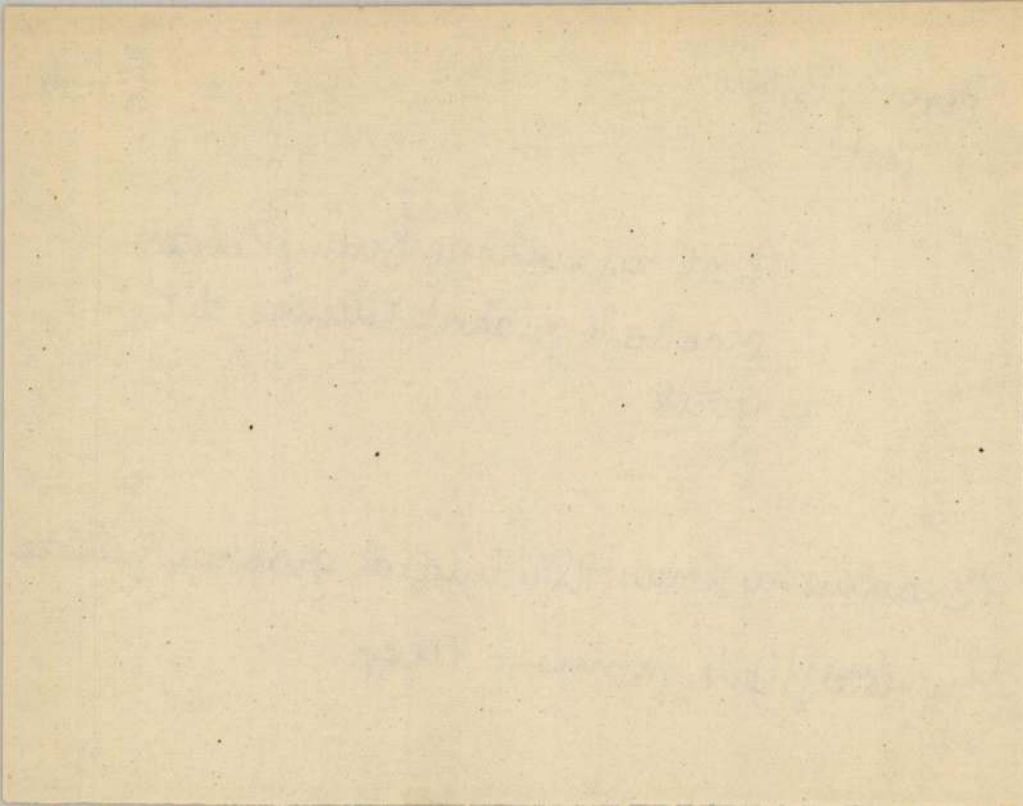
Bereiny Robert
festő

M.D.K.

A 30-as évekből Bereiny Robert
oldottabb plakátstílusban dol-
gozik.

P. Brestyánsky Képzőiskola: Alkalmazott grafikai kiállítás
Művészet, 1964. június - 41 lap.

MDK

Berény Róbert / 1887-1954 /

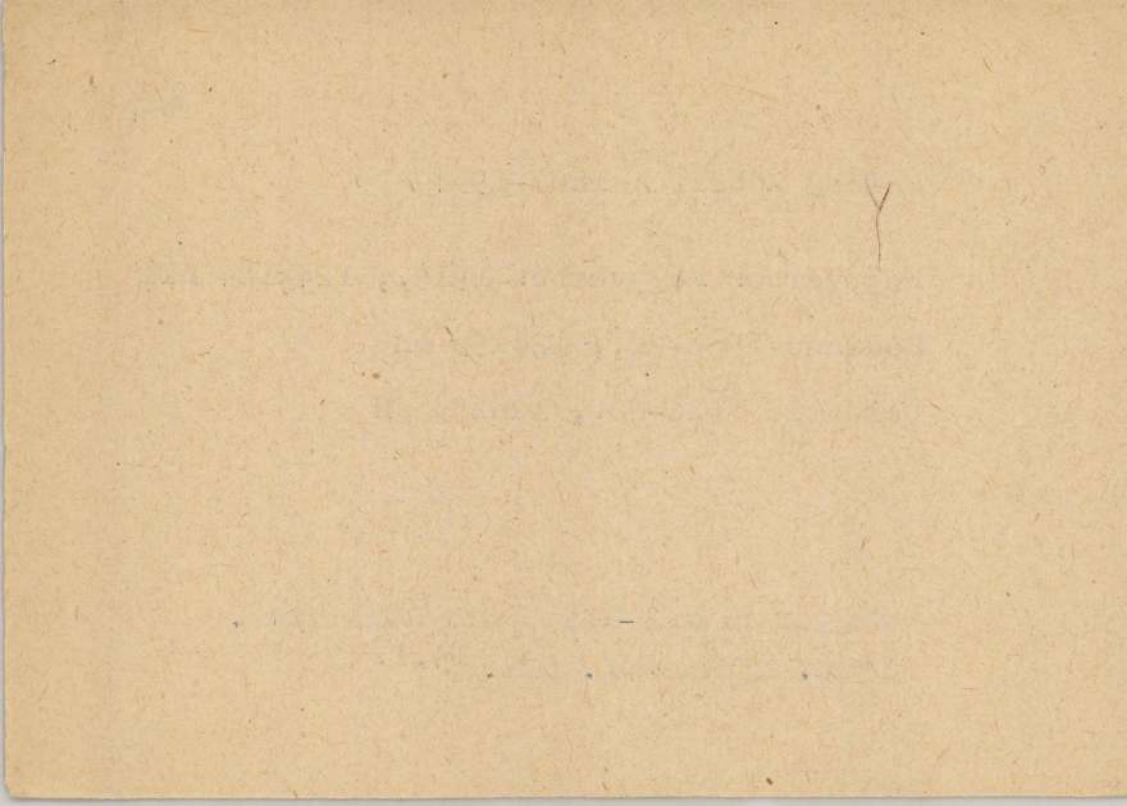
Fegyverbe! Fegyverbe! 1919., 124x184 LTM

Modiano 1926-28., 126x95 MH

Cordatic 1926-28., 126x95 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiallítás.

1960. Múcsarnok. Kat. 14.1.

Berény Róbert / 1887- 1954 /

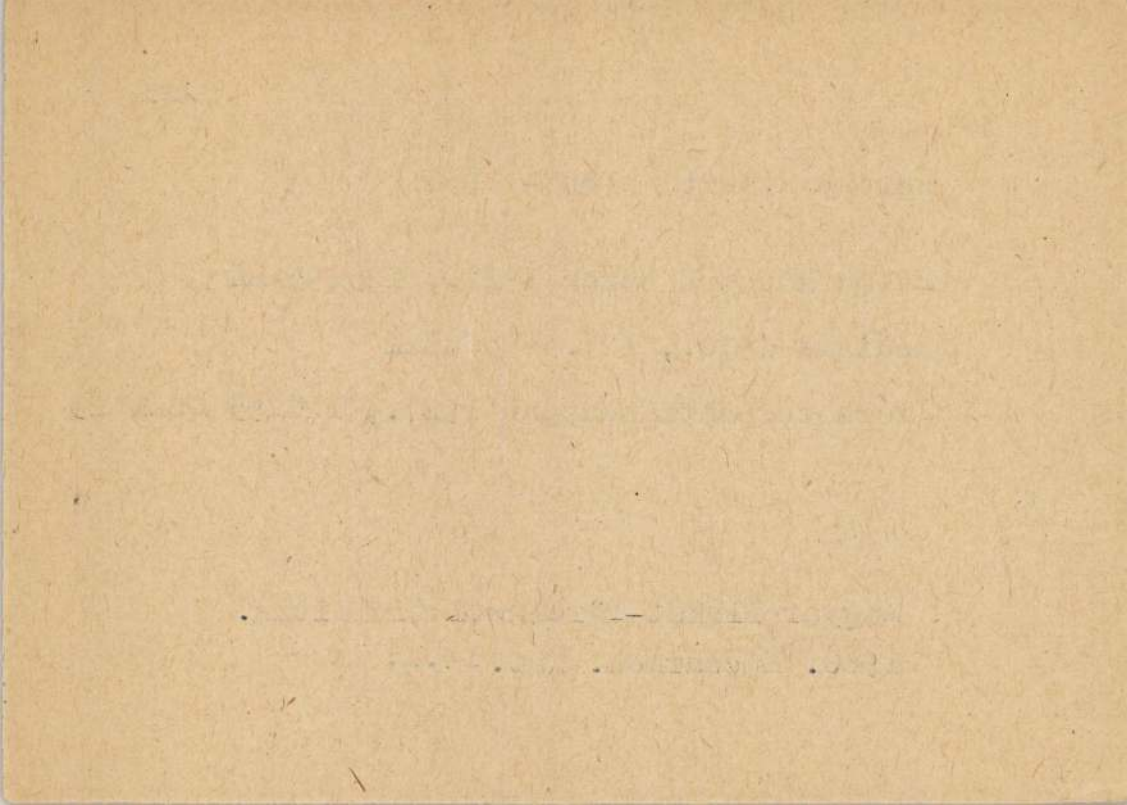
Palma kaucsuk sarok 1927., 125x95 MH

Modiano 1930., 125.5x95 OSZK

Flóra terpentinszappan 1927., 126x95 OSZK 23

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás.

1960. Múcsarnok. Kat. 14.1.

Berény Róbert / 1887- 1954 /

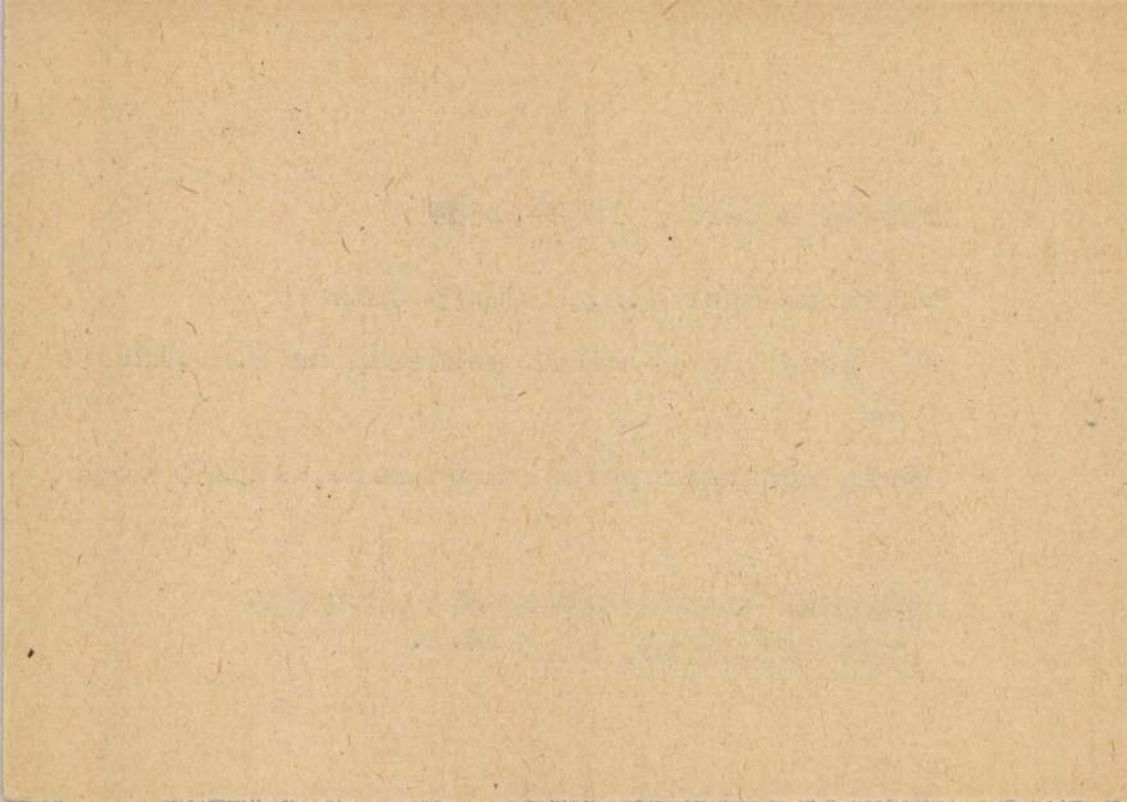
Tátra mosópor é.n., 126x95 OSZK

Kéz kezét mos - Flóra mosószappan é.n., 126x95
OSZK

10 kg Kohinoor porosz szén é.n., 125x95 OSZK

Magyar Lakat-Történeti Kiállítás.

1960 Múcsarnok. Kat. 14.1.

Berény Róbert / 1887-1954 /

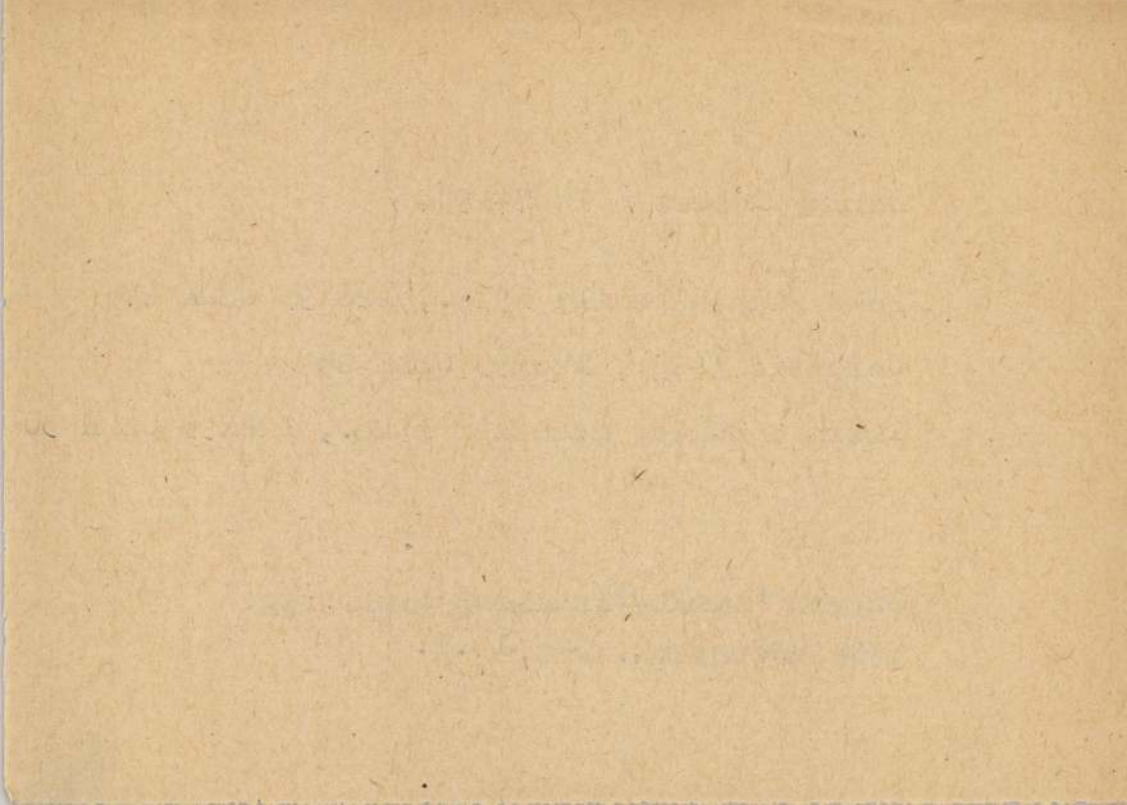
Polo szappanpehely 1928., 126x95 OSZK 27

Cordatic 1928., 126x95 OSZK 28

Tátra önműködő mosószer 1928., 126x95 OSZK 30

Magyar Lakát-Történeti Kiállítás.

1960 Műcsarnok. Kat. 14.1.

MDK

Berény Róbert / 1887-1954 /

Mosson a Tatra helyett 1928 ?, 126x95 OSZK

Palma kaucsuk sarok 1929., 126x95 OSZK 49

Tatra tisztára mos 1929., 126x96 OSZK 48

Magyar Lakát-Történeti Kiállítás.

1960 Múcsarnok. Kat. 14.1.

MDK

Berény Róbert / 1887-1954 /

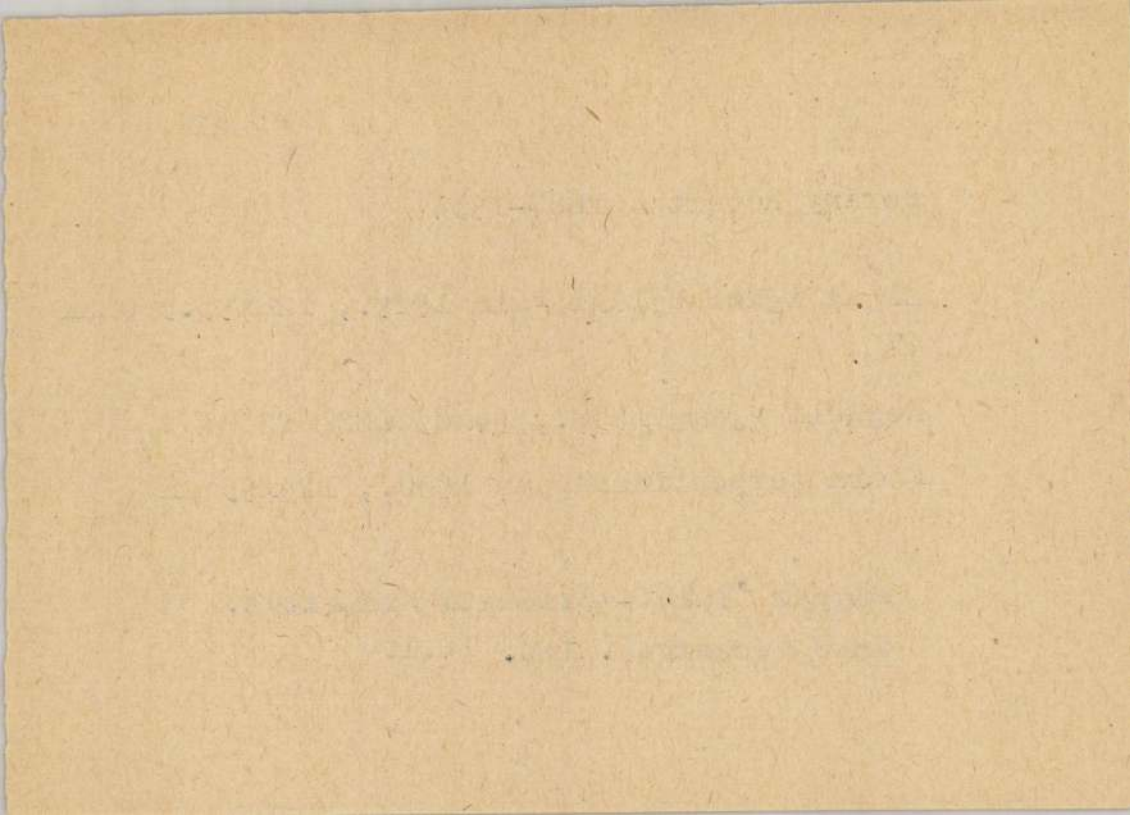
Ez az igazi Újlaki Pala 1929., 126x93.5 OSZK
47

Reggeli Ujság 1930., 94x63 OSZK 12

Flóra terpentinszappan 1930., 126x95 MH

Magyar Lakát-Történeti Kiállítás.

1960 Múcsarnok. Kat. 14.1.

MDK

Berény Róbert / 1887-1954/

Belvárosi Színház: Napoleon rendet csinál 1931.
95x63 OSZK 21

Modiano 1931., 126x94 OSZK 27

Az élet csodái /könyvhirdetés/ 1931., 126x96
OSZK 25

Magyar lakát-Történeti Kiállítás.
1960 Múcsarnok. Kat. 14.1.

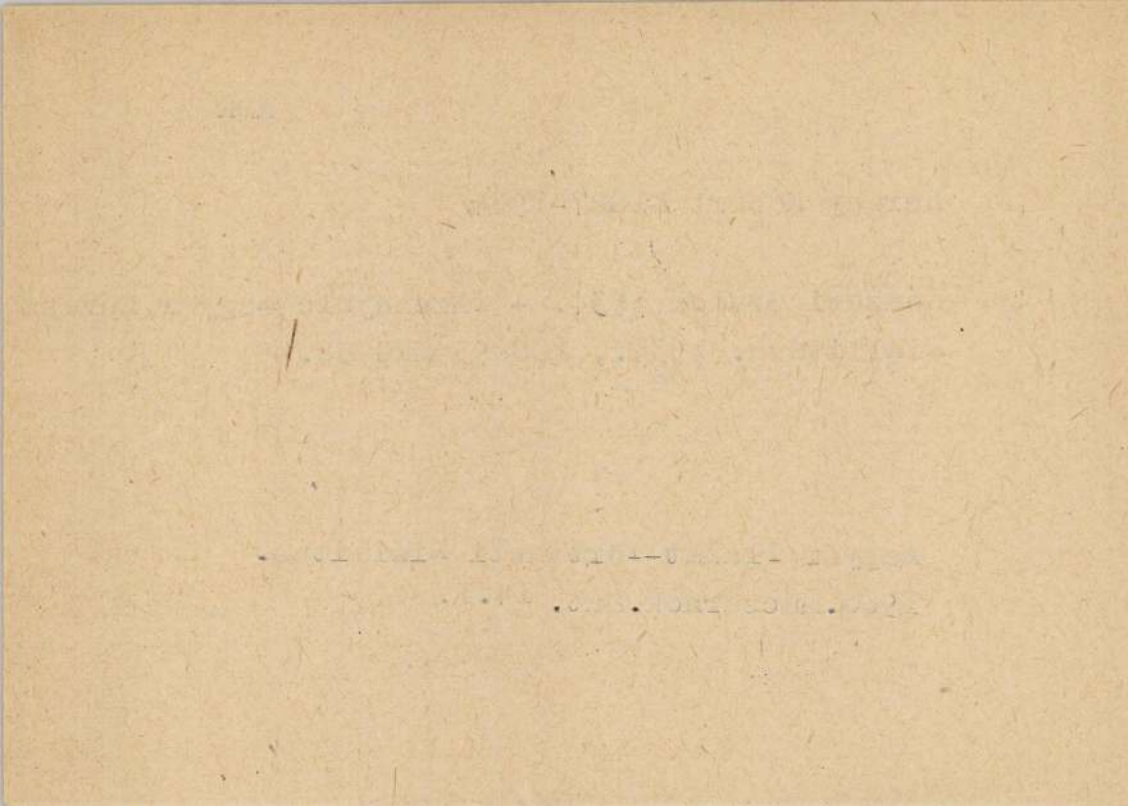

MDK

Berény Róbert /1887-1954/

Nemzeti Szalon 1934. - Tizennyolc Magyar Művész
Kiállítása. 1934., 126x95 MNG 58.99

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás.
1960. Múcsarnok. Kat. 14.1.

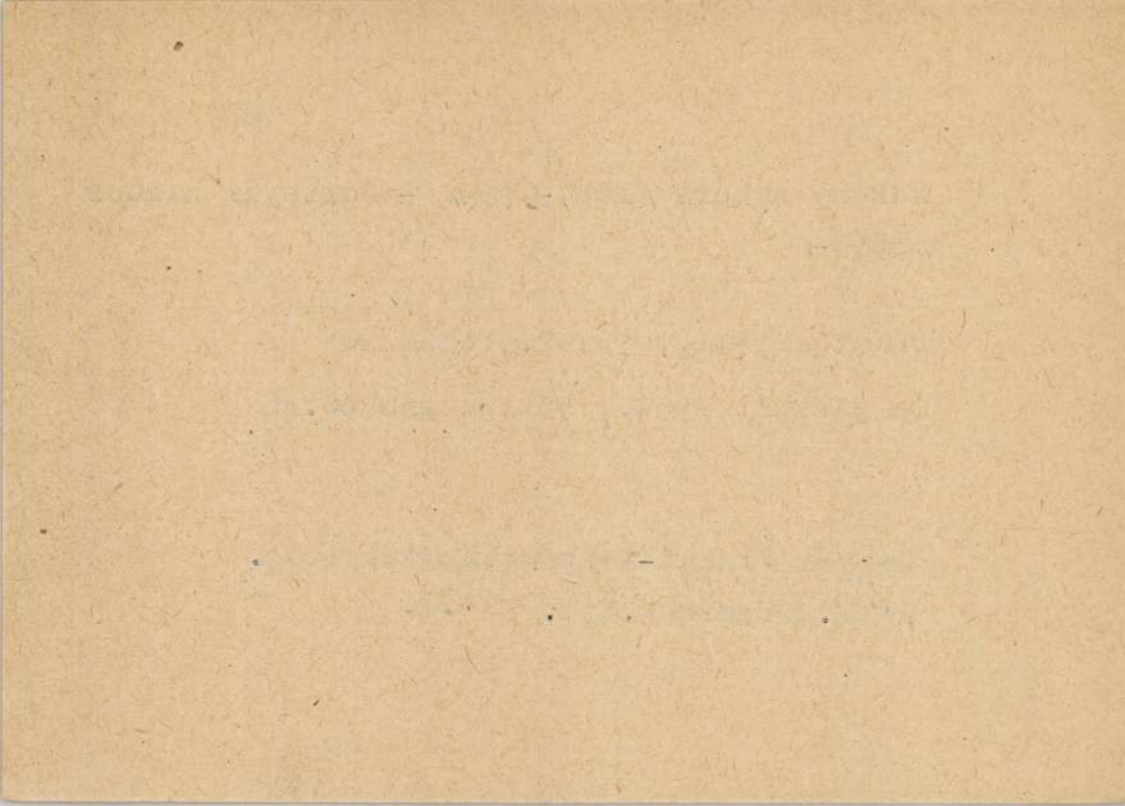
MDK

Berény Róbert /1887-1954/ - Bortnyik Sandor
/1893-/

Balaton 1931., 95x62.5 OSZK 20

Te pizsok! 1934., 95x126 MNG 60.86

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás.
1960. Múcsarnok. Kat. 14.1.

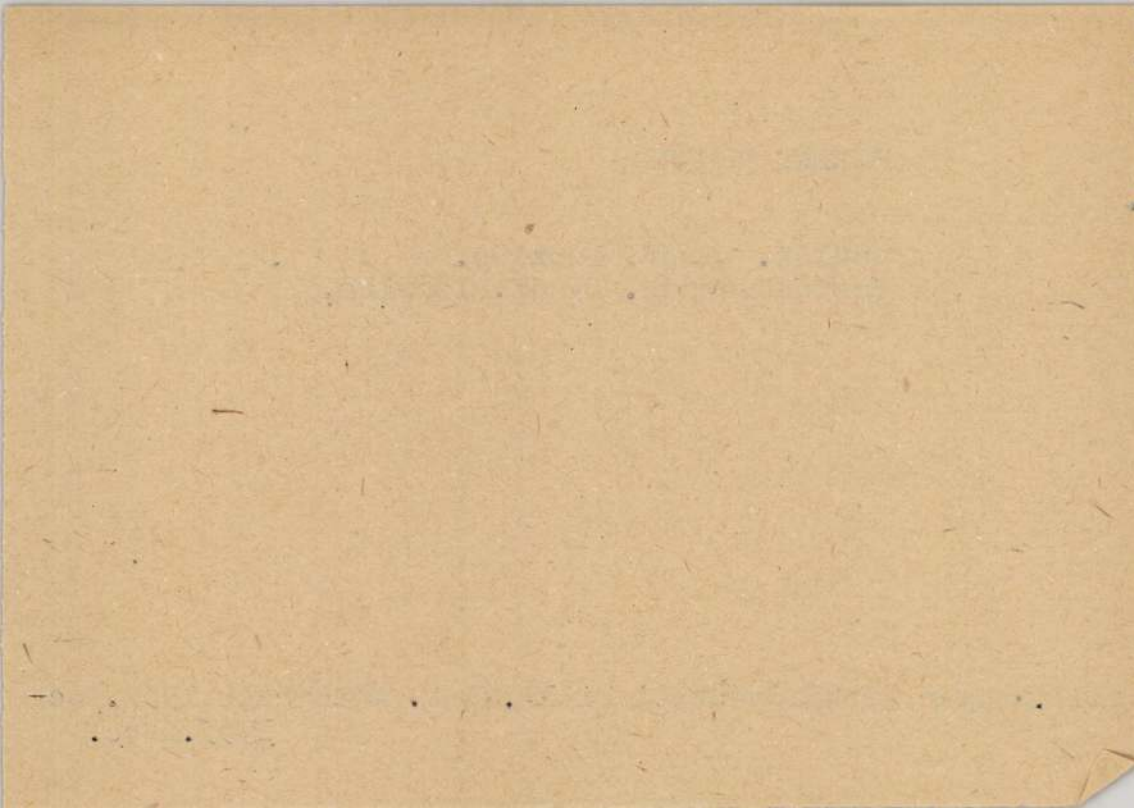

BERÉNY RÓBERT

Üdülők. Olajf. 100x130.

Festőnövendék. Olajf. 150x120.

III. Magyar képzőművészeti kiáll.ka t. Múcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

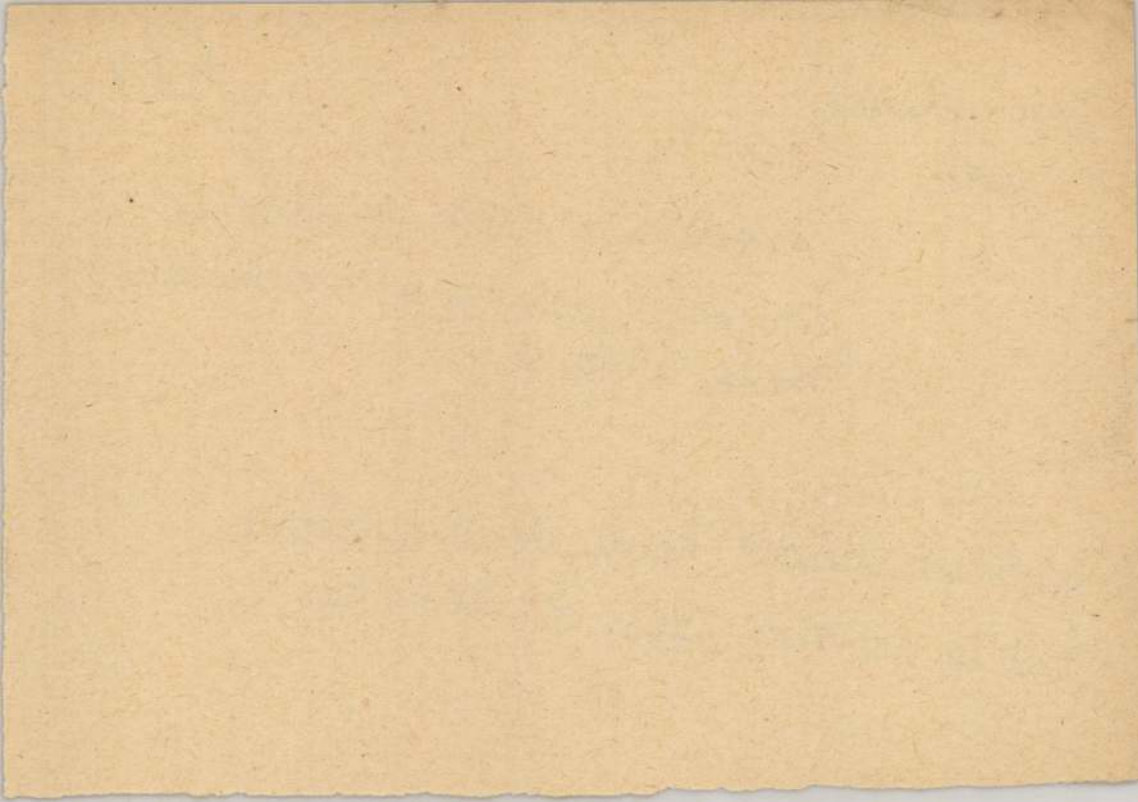

Bereiny Robert
festő

M.D.K.

Plakátjai ismertek. Az 1919-es
"Fegyverbe" plakátja a Tanácsköztársaság
"ország kiáltása".

Borélyi Sándor: Bereiny Robert művésze
Élet és Munka, 1963. évt. 26-2 laps

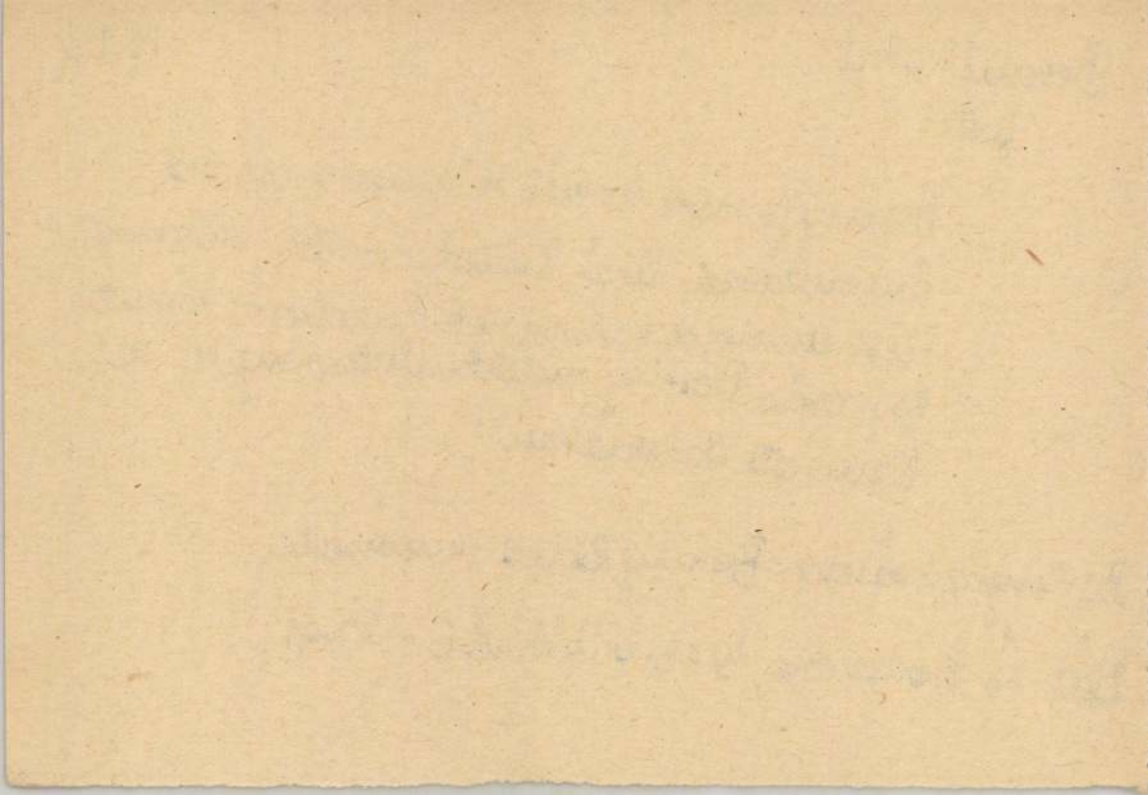

Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

Bereiny művei közül kiemelkedik az
Amerikában lévő Bartók-pótlé, valamint
Füst Liliárról és Kernstok Hercegről készült
képmás. Bereiny emlékműve nyílt a
Neuwirth Galériában.

Borlányi Sándor: Bereiny Róbert művészkete
élet és munkái, 1963. október 6 - 2 lep

MDK

Berény Róbert

neve említve

Károlyi Ernő kiáll. Fényes A.Terem, 1964.

VII.

Borény Róbert

novus colligit

Műveltség és Élet. Budapest, 1904.

. 111

MDK

Berény Róbert, festő,
születés Budapest, 1887. megh. Budapest, 1954

Ferenczy Béni szobrászm. kortársa.

A bp.-i Akadémia , majd később Párisban J.P.Laurens tanítványa volt. 1911-ben alakult "Nyolcak" tagja volt, s ez évben állított ki először mint fentiek tagja, Magyarországon. Harcolt az új irányzat elméleti ügyéért, s művészetelméleti tanulmányokat írt. Az első világháború után ~~BERLIN~~ Német G.-ban élt, leggyakrabban Berlinben állított ki.

Művészház /Künstlerhaus./ Bécs. 1963.
Ferenczy Béni szobrászm. kortársai körében.
M.Képzőm.kiáll. Kat. 69.1.

1884

Baroness von ...

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

Bereány Róbert, festő

1

M Dk

Hatalmasnak kiethik évfordulóján emlékkiállítását
rendezték a Nemzeti Galériában. 1945 után festett

képe: Festő a pul előt, egyik Chilinszki ösvényképe.

Pivás ösvényképe mellett, Pör Bertalan arcképet, Weiner

Levi - arcképet kell megemlíteni. Zsuzsi téma: Levi

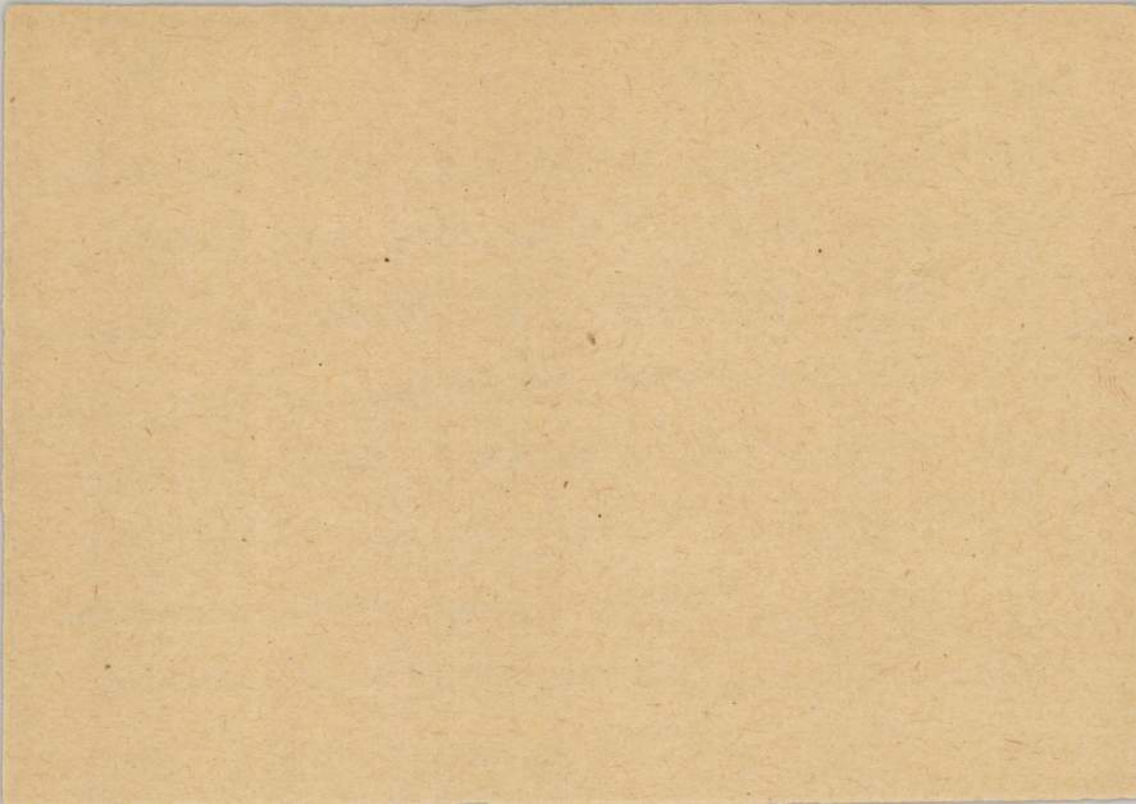
a Grilló nő. A Szirma olajjal, a Kapirgató

a Hai a fenyő, kövek egyként jellemző művésze-
tének jelölésait.

Munkácsi-Kovács Endre: A Bereány Róbert emlékkiállításán 8.1.

NÉPSZABADSÁG

1945. okt. 27.

Bereiny Róbert
festő

M.Dk

Jordovukás " - at 'allitották ki
" a tárlaton.

Marosi Ernő: Magyar gyűjtők kiállítására a Magyar Nemzeti
Galeriában

Művészet, 1963. november - 39. lap.

1178

Journal of
1847

Journal of
1847

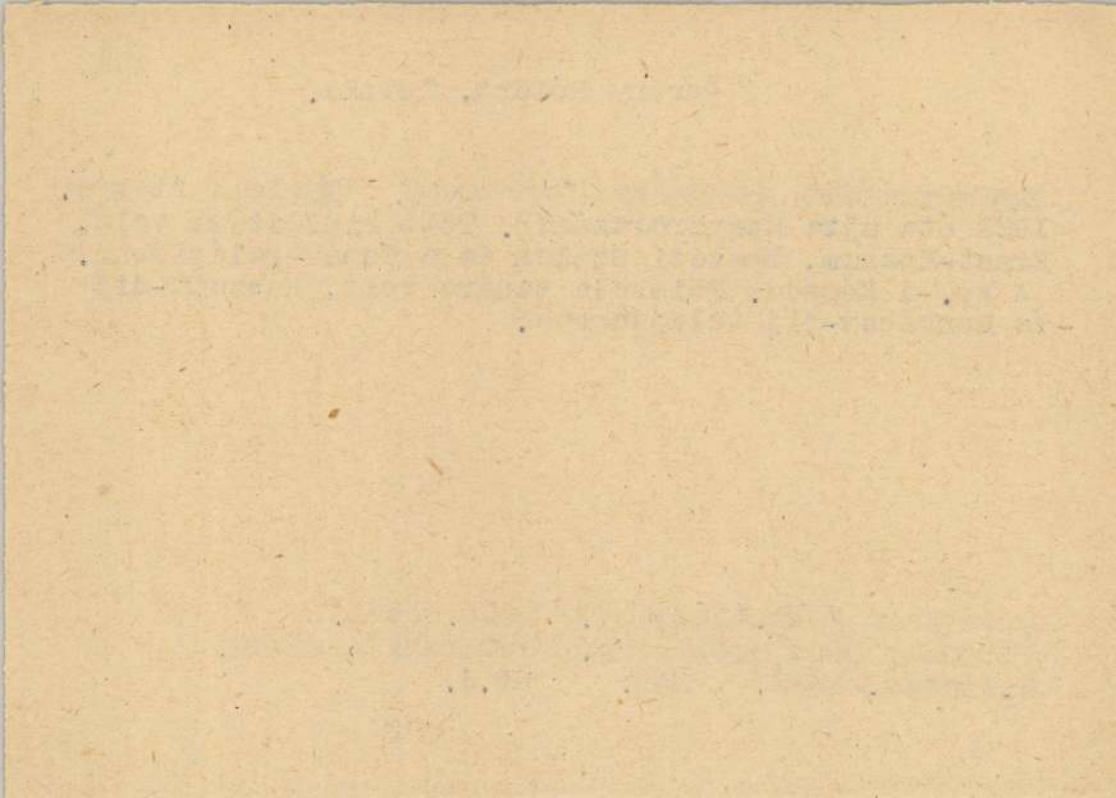
Journal of
1847

Journal of
1847

Berény Róbert, festő.

Ferenczy Béni szobrász, kertársa. "Nyolcak" tagja.
1928 óta újra Magyarországon. Több kiállítása volt,
Ernst-Muzeum, Nemzeti Szalon és a Tamás-galériában.
A bp.-i Képzőm. Főiskola tanára volt, Kossuth-díj
és Munkácsy-díj tulajdonosa.

Művészház /Künstlerhaus./ Bécs. 1963.
Ferenczy Béni szobrász, kertársai körében.
M. Képzőm. kiáll. Kat. 69.1.

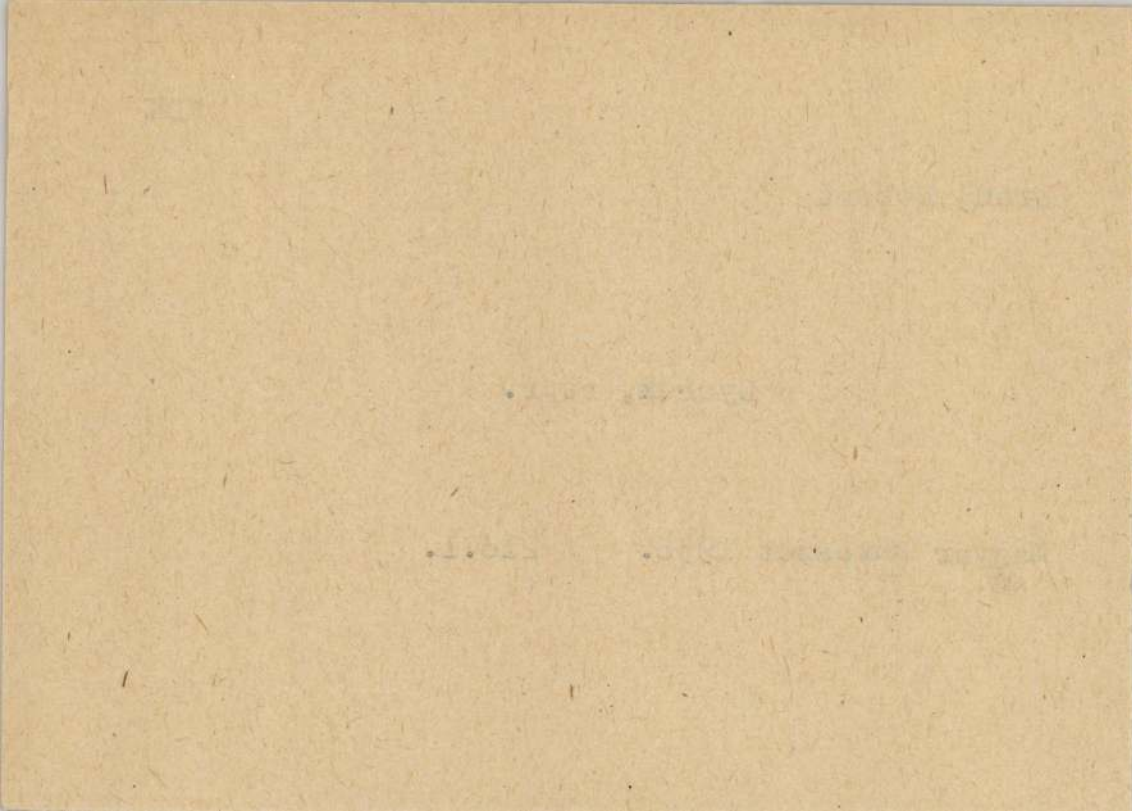

MDK

Berény Róbert

Gyerek, repr.

Magyar Művészet 1938. 210.1.

Beerény Róbert festő

M.D.L.

Rajz / Fél nőalak , portré/ repr.

Kisgyer Kézirat 1964. március 29. 9.1.

Library of Congress

U.S. GOVERNMENT PRINTING OFFICE

1917

MDK

Berény Róbert

Regényes táj, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzom.Kisll.Kat.
Múcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 16.1.

Berény Róbert festő

M.D.K.

"Lámpás csendélet" "Gyümölcs csendélet"

"Csendélet széssel" "Lámpás csendélet birsa-
almával" "Csendélet kulccsal" c. képek

Pa tsky Dénes szerint nem Berény képei.

Berényné említ egy képet , amelyet Pehárnek
Zoltán hamisított.

Hamis Berény-képek szerepeltek-e az emlékkiállli-
táson ?

Magyar Nemzet 1964. március 25. 4.1.

Bereiny Robert, festső

MDK

főként 1919-es alkotásai példamutatóak voltak.

Mihályfi László: A Szocialista Képművészetek Propagandás emlékhelyállítására a Nemzeti Galériában 9. l.

NÉPSZABADSÁG, 1964. máj. 19.

Berény Róbert

Fényképét és "Ágyban fekvő nő" c. képének
repr.-jét bemutatja a lap.

Színházi Élet. Bp. 1931. febr. 22-28.
XXI. évf. 9. sz. 59. lap.

111

Barney Abbott

Barney Abbott is a member of the
Barney Abbott Band.

Barney Abbott Band
Barney Abbott Band

Berény Róbert, festő.

MDK

a nagy érdeklődéssel fogadott kiállításon
részt vett műveivel.

Szépművészeti kiállítások. -Salói magyar kiállítás.
~~KÖZÖSSÉG~~ Hubay Andor rendezésében.

? jan. 7.

Henry Roberts, Esq.

A very interesting and valuable
piece of work.

and the result is a very
valuable piece of work.
Jan 17.

Berény Róbert festő

Művei, az Ernst-múz.csoportkiáll.-an.

Cikk: Az Ernst-múz.csoportkiáll.

Képzőművészet, 1928. 8-9.sz. 91, 92.1.

1111

Berlin Robert Festo

Abdel, as Ernst-Andr. Casperkiall.-ant.

Cirk: as Ernst-Andr. Casperkiall.

abgesehen von, 1928. 6-7. aa. 21, 22.1.

Bereiny Róbert, festő

17 Dk

A Nyolcok művészkönyv tagja.

- : A decemberi rejtélyek megjelölése 34.

Grada'd s' iskolu, bn. 1964. január XV/1.

61

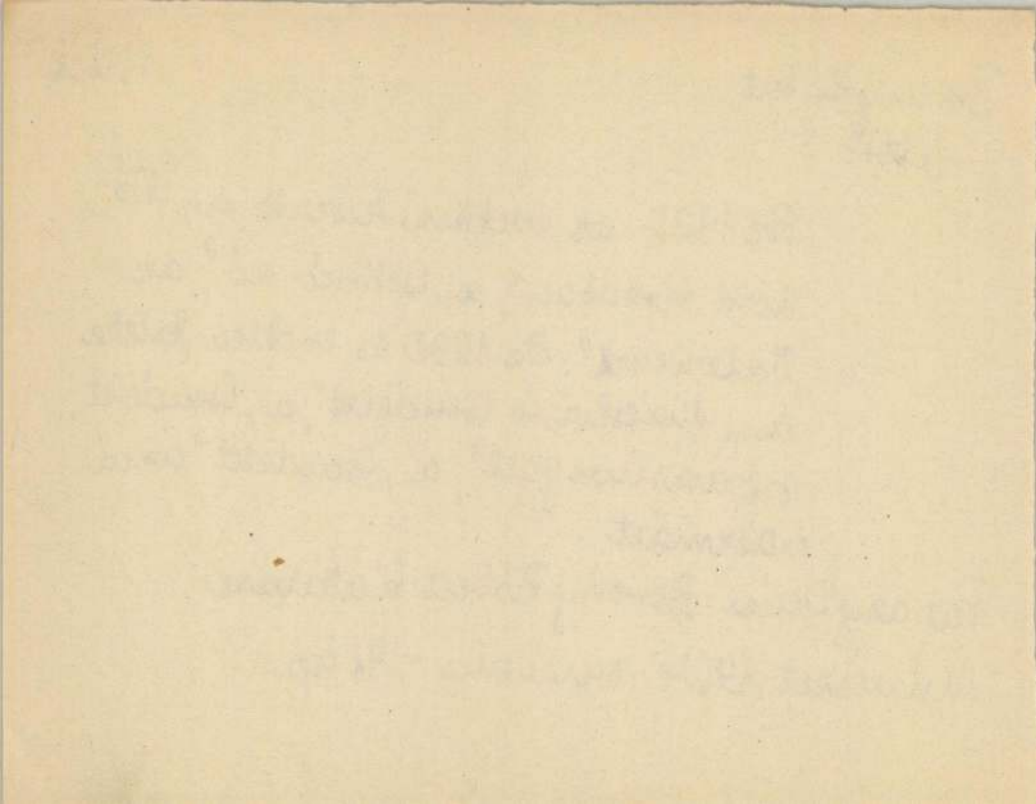
11 21

Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

Az 1928-as években készült az „Nő-
Töld próbában”, a „Szellőző nő”, az
„Interieur”. Az 1930-as években festette
a „Macska és Csudélet”, a „Csudélet
próbaisüveggel”, a „Csudélet” című
nátrárait.

Pataky Denes: Bereiny Róbert kiállítására
Művészet, 1964. március - 41 lap.

Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

A kiállítás on mérépehű: "Lampás
csendélet", "Csendélet gyűlölcselel"
"Csendélet örökkel", "Lampás csendélet"
"vrisalmiavab", "Csendélet kuelcselel"
erek avonban nem valódi Bereiny
képck, hanem hamisítványok.

Patahy Deies: Bereiny Róbert kiállításá
Művészet, 1964. március - 41. lap.

Bereiny Róbert
festő.

M.D.K.

Bartók archépe 1915-ben a San
Franciscoi Világkiállításra került
és azóta is Amerikában van. A
Szépművészeti Múzeum vásárolta 1916-
ban a művésztől néhány rajtot.
1918-ban festette Varró István archépet

Pataky Péter: Bereiny Róbert kiállítás
Művészet, 1964. március - 41 lap.

Bereiny Róbert
1870

M. D. K.

1919-ben készített híres plakátját
a „Fegyverbe”-t. 1938-ban az
Ernst Múzeumban tartott gyűjke-
ménes kiállításán. Ebből a kiállítás-
ból maradtak az: „Arany és Olympia”
a „Sárga domb”, az „Albó nő” című képei

Pataki Dezső: Bereiny Róbert kiállítására.
Művészet, 1964. március - 41. lap.

Borai Róbert
festő

M.D.K

Bartók portré (megro)

A bronzóslapon
Művészet, 1964. március.

Bering Róbert
festő

Y.D.K

"Kancsó csudélet", "Werner Leo
"arcképe", "Karosszékben ülő nő"
indulás éveinek művei is képi-
selve vannak a tárlaton. Az ex-
pressionizmus jegyében készült képei
a "Jelenet. I" és a "Jelenet. II" és az
1913-ban festett "Bartók arcképe".

Pataky Denes: Bering Róbert kiállítása
Művészet, 1964. március - 4. l. lap.

Berény Róbert

Műveivel szerepel a Szinyei Társaság tizedik kiállításán a ~~Nemzeti~~ Nemzeti Szalonban. Berend Ilona: "Kiállítások" címmel ír a tárlatról.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1948. febr. 24.- márc. 1.
IV. évf. 9. sz.

M.D.K.

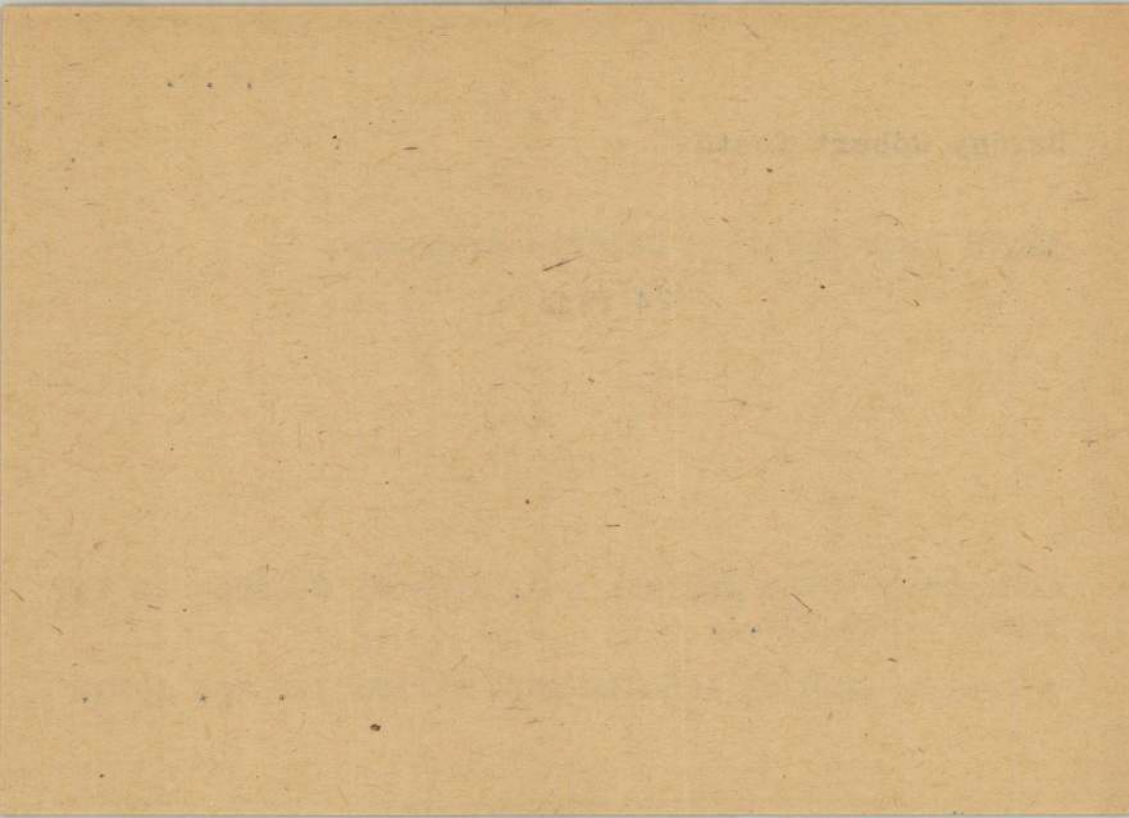
Berény Róbert festő

Művel gyarapodott a Galéria állománya

24 rajz

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A M. Nemzeti Galéria az 195'
58-as évben 199.1.

A-MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI II. Bp. 1960.

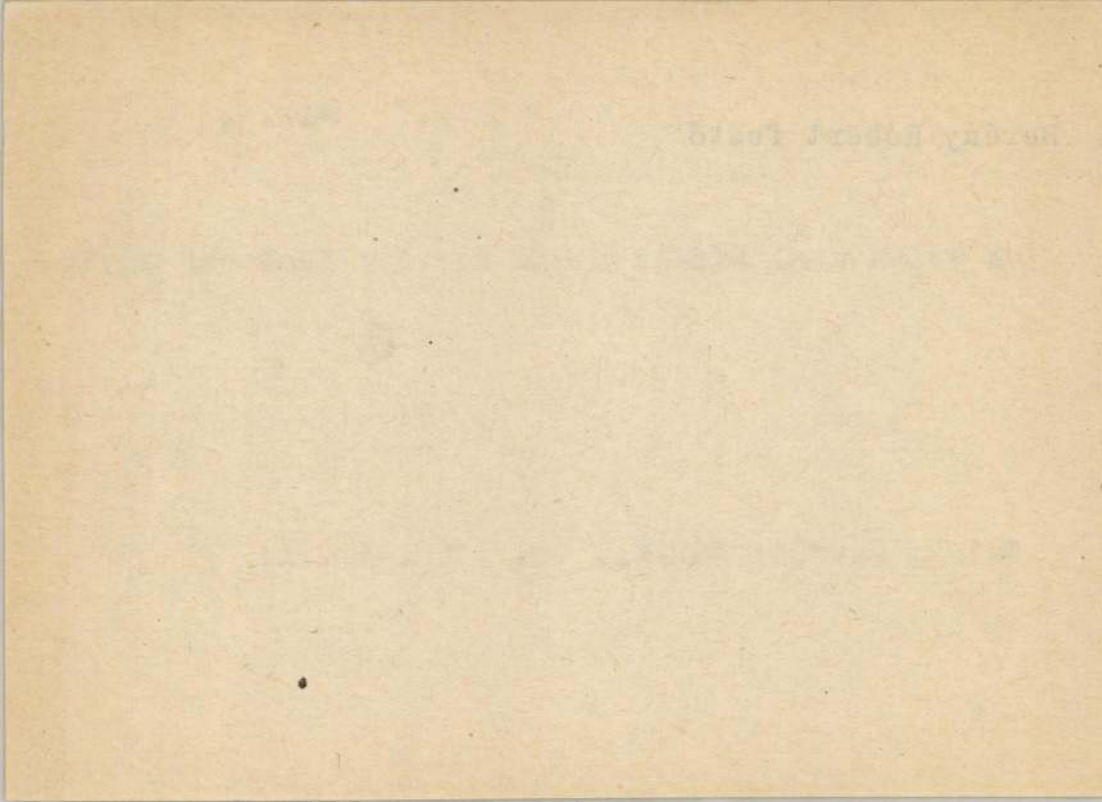

Berény Róbert festő

M.D.K.

A MIÉNK -ből kivált nyolc festő / Nyolcak/ egyike

Zelnay László: Márffy, Bp. 1966. 10. 1.

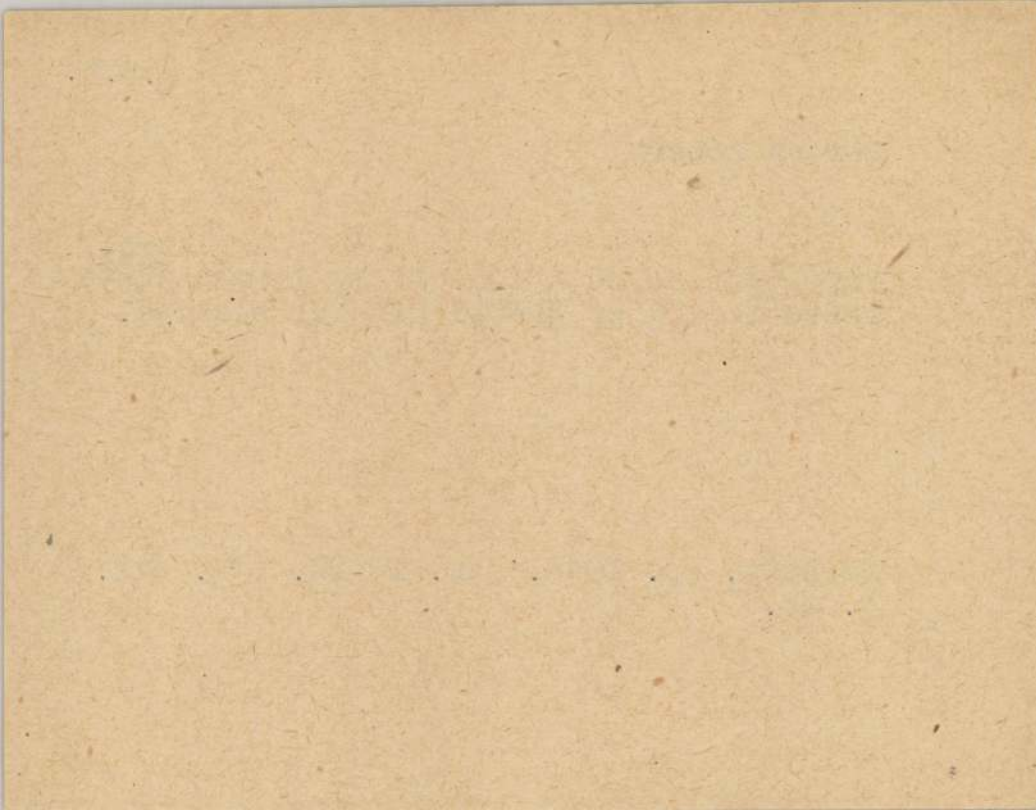

Berény Róbert

Fényképét hozza a lap. Tildy Zoltán/^{arc-}képét
festette meg az Elnöki Hivatal részére.

Színház, Bp. 1948. jan. 13-19. IV. évf.
3. sz.

Borény Róbert

kereslet a KÖT kiállításra a
Szendrői Szalonban
„Ősz” (művészi)

Pest. Hírlap 1937. XI. 21

Berény Róbert

Festő a fal előtt

Pipás önarckép

Fegyverbe! Fegyverbe!

Murányi-Kovács E.: A Berény Róbert kiállításon.
Népszabadság 1963. okt. 27.

1938

Berény Róbert

1938. évi életrajz

1938. évi életrajz

1938. évi életrajz

1938. évi életrajz: A Berény Róbert családjáról.
1938. évi életrajz.

MDK

Berény Róbert

Kapirgáló

Ház a fenyves tövében

**Murányi-Kovács E.: A Berény Róbert kiállításon.
Népszabadság 1963. okt. 27.**

1875

1875

1875

1875

MDK

Berény Róbert

/-t/.: Plakátkiállítás a Nemzeti Szalpnban.
Az Est 1936. febr. 2. 9.1.

112

Barry Report

1-11-1936 : 11.11.1936
11.11.1936 : 11.11.1936

Berény Róbert festő

M.D.K.

Akt. 1910 ? repr.

Kompozíció. 1911. repr.

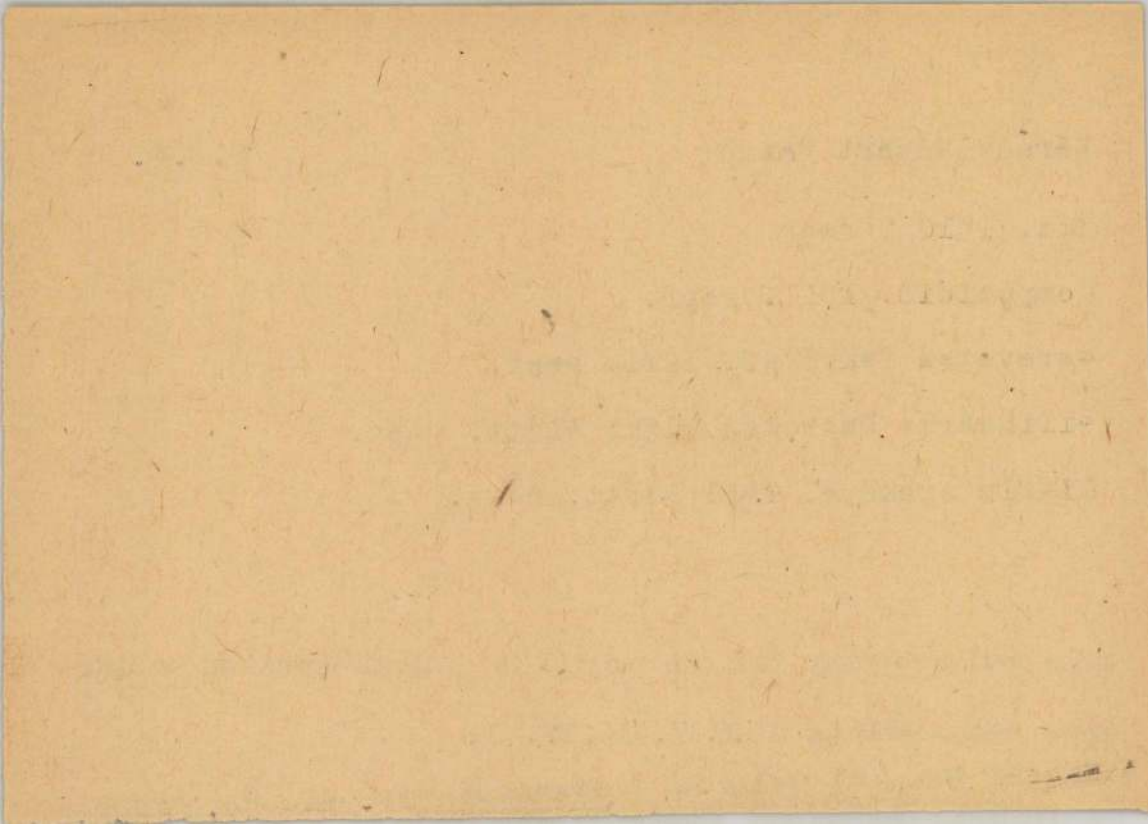
Kereveten fekvő nő. 1911. repr.

Cilinderes önarckép. 1911 előtt. repr.

Kisfiu arcképe. 1911 előtt. repr.

Szrij Béla: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a berlini emigrációig 15. 16. 17. 18. 19. 1.

Nemzeti Galéria Közleménye IV. sz. 1963

Berény Róbert festő

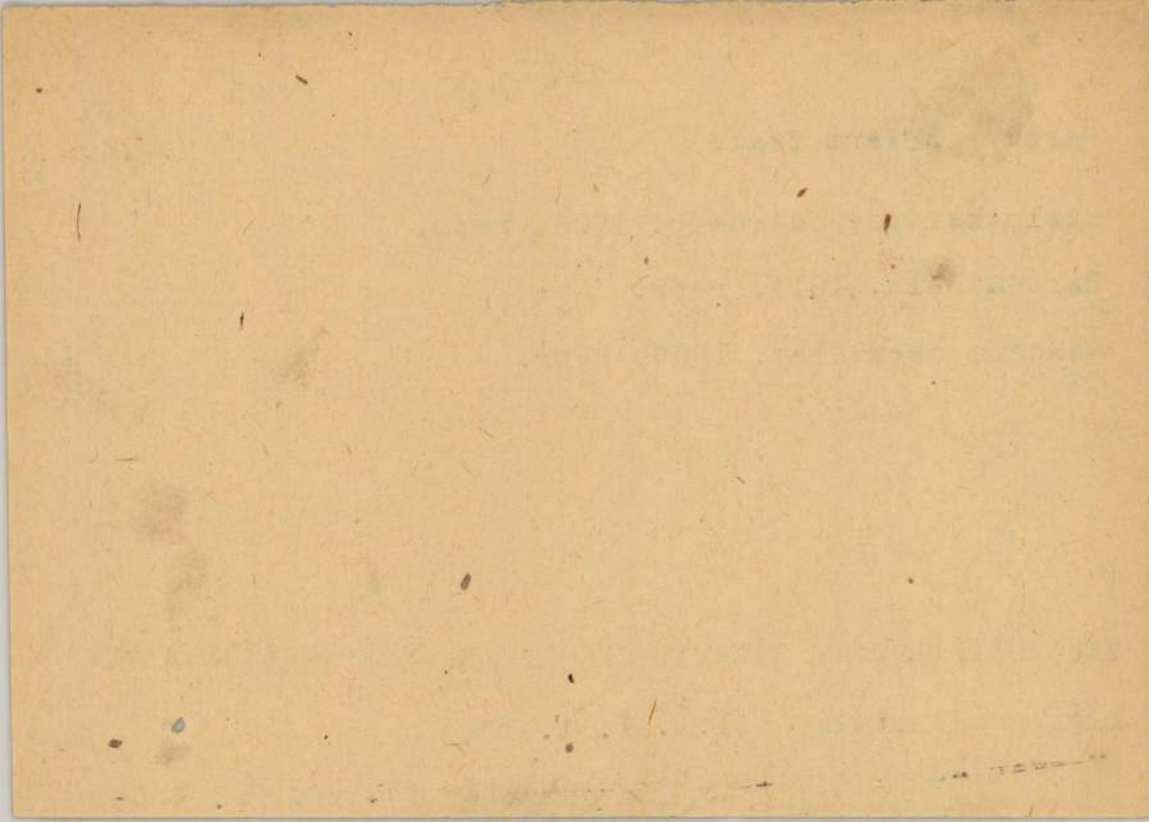
M. D. K.

Szalmakalapos önarckép. 1906. repr.

Bartók Béla. 1913. repr.

Kancsó csemdélet. 1909. repr.

Szija Béla: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a berlini emigrációig 11.1. I. t. 13. 1.
Magyar Nemzeti Galéria Közleménye IV. sz. Budapest, 1967

Berény Róbert festő

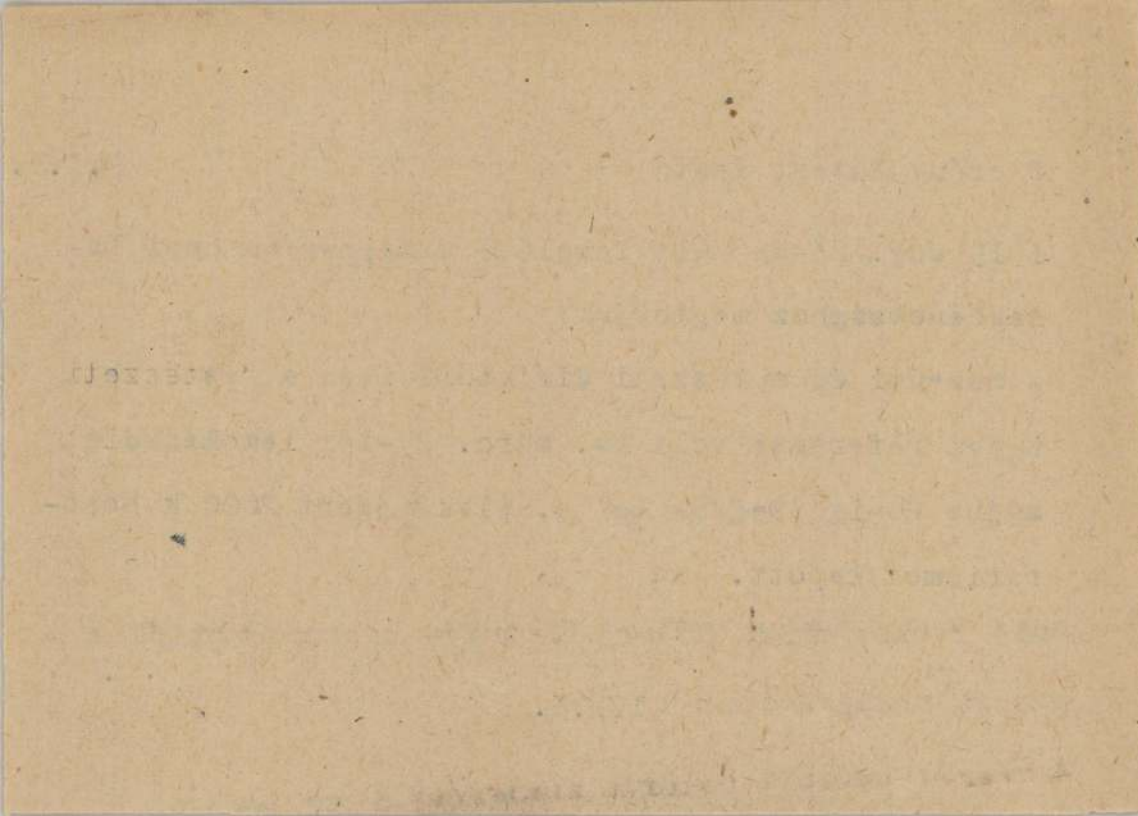
M.D.K.

1919 aug. 23-án kelt leveléből a Magyar Katonai Parancsnoksághoz meg tudjuk:

a muzeumi és művészeti direktóriumban a festészeti ügyek referense volt kb. márc. 27-től lemondásáig május 20-ig "Fegyve be! c. plakátjéért 2000 k honorariumot kapott.

Szij B éle: Berény Róbert éle tutja gyermekéveitől a berlini emigrációig 122.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. 22. n.

MDK

Berény Róbert .

A Szinyei-Társaság kiáll. Pest 1942. febr. 5.

M.D.K.

Josef Robert
festő

Az 1923-26-as évekre Berlinben
Bernáth Auréllal jó barátságba
került.

Pataky Denes: Bernáth Aurél
Művészet, 1965. január - 14. lpp.

Berény Róbert
festő

M.D.K.

1930 kiállítás a portorugyainyai
stílust vette fel.

Pataky Denes: Beműtött Aurél
Művészet, 1965. január - 14 laps.

MDK

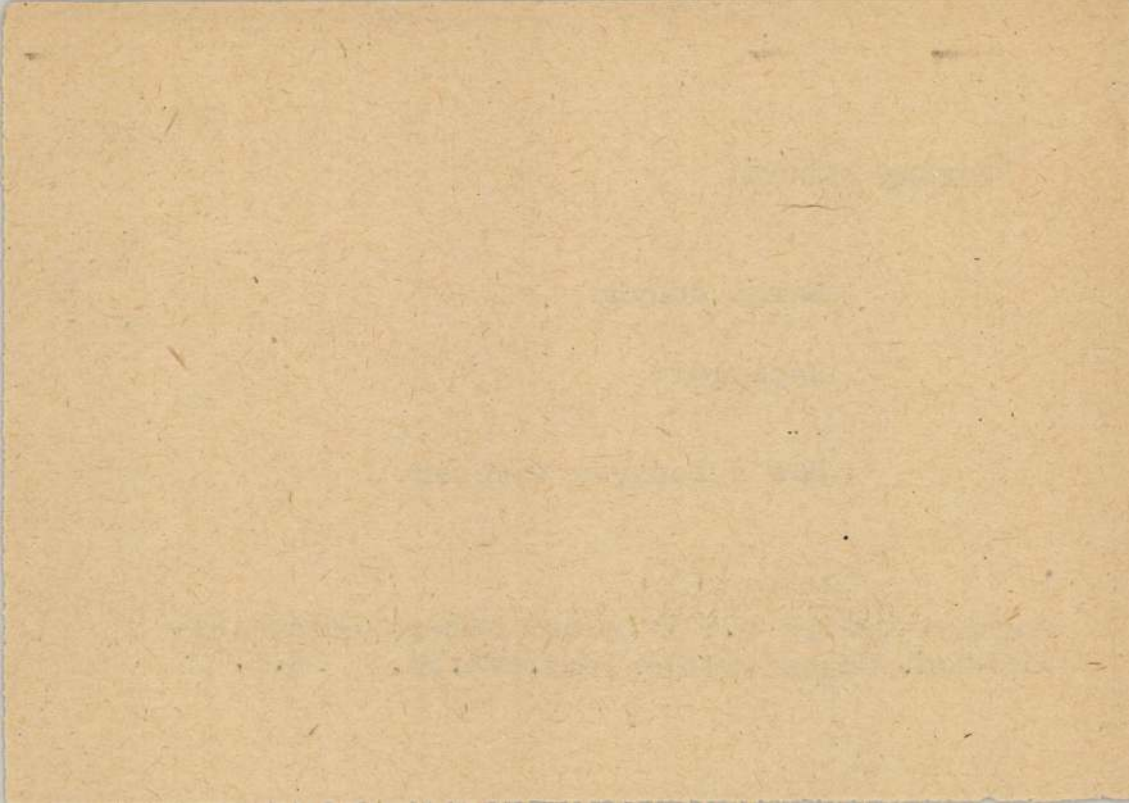
Berény Róbert

Sárga dunyha

Kapirgáló

Ház a fenyves tövében

Murányi-Kovács E.: A Berény Róbert emlékkiállításán. Népszabadság 1963. okt. 27. 8.1.

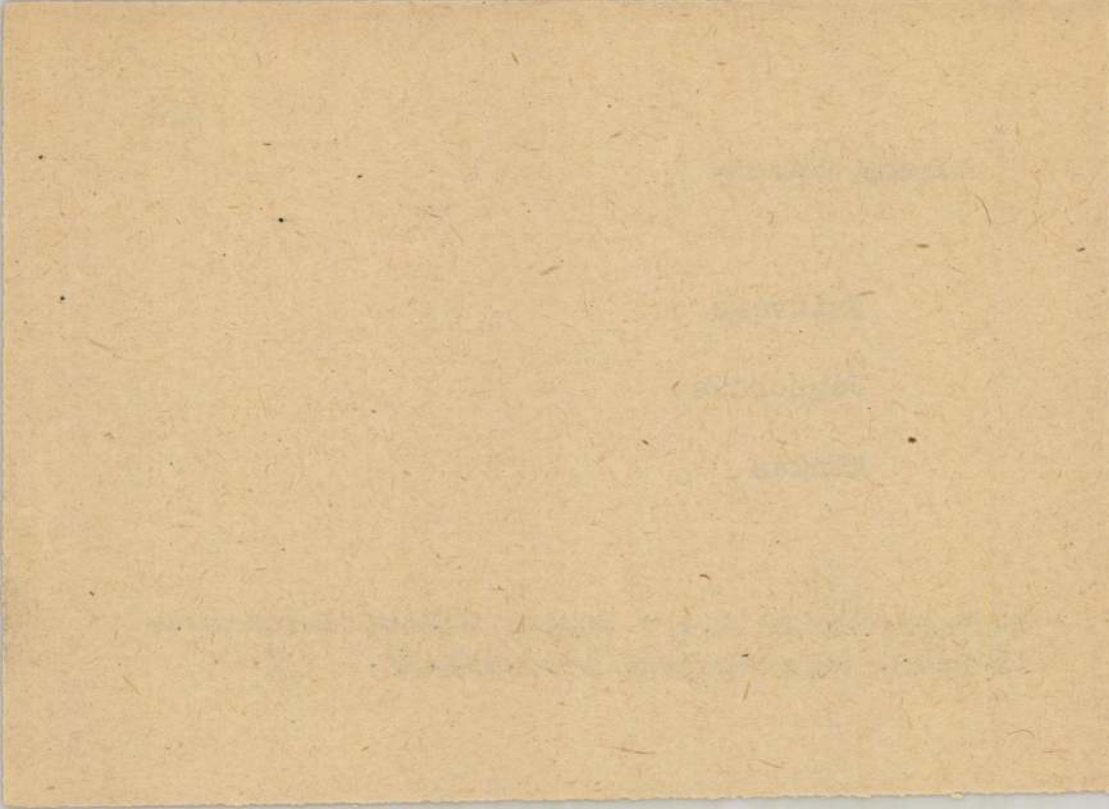
Berény Róbert

Faluvége

Jéghordás

Munkás

Murányi-Kovács E.: A Berény Róbert emlékkiállításán. Népszabadság 1963.okt.27. 8.1.

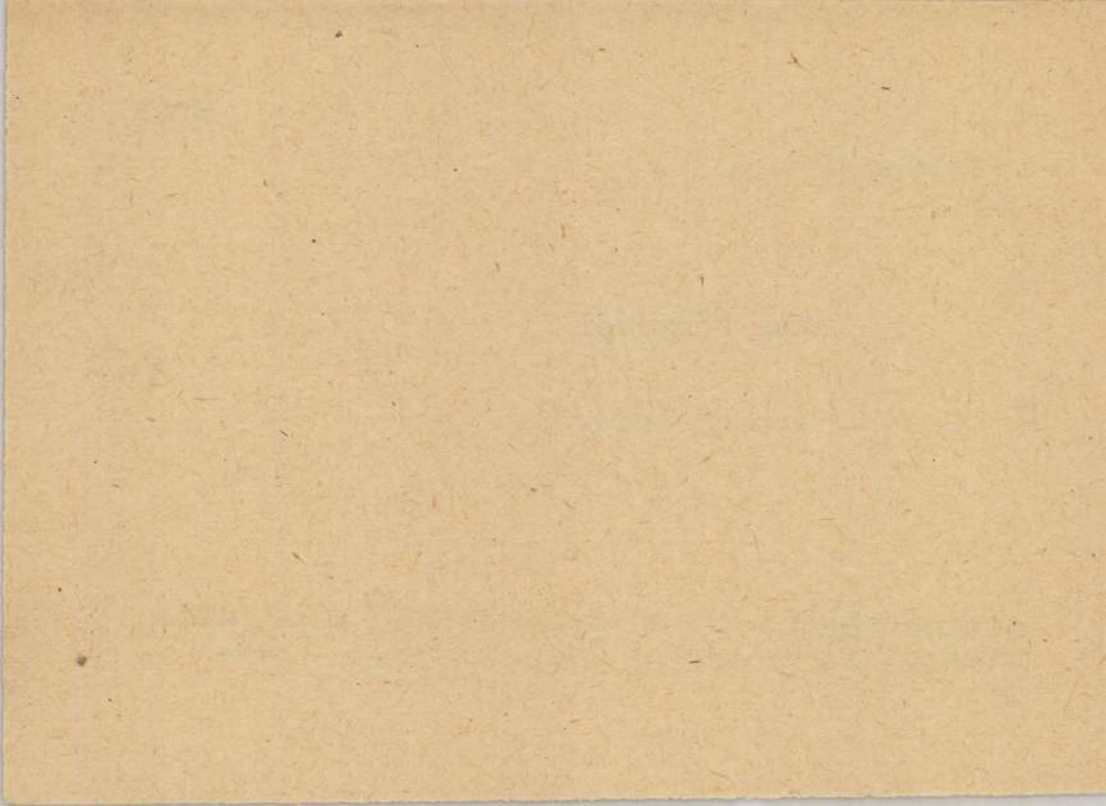
MDK

Berény Róbert

Anna könyvvel

Festőnövendék

Murányi-Kovács E.: A Berény Róbert emlékkiállításán. Népszabadság 1963. okt. 27. 8. l.

MDK

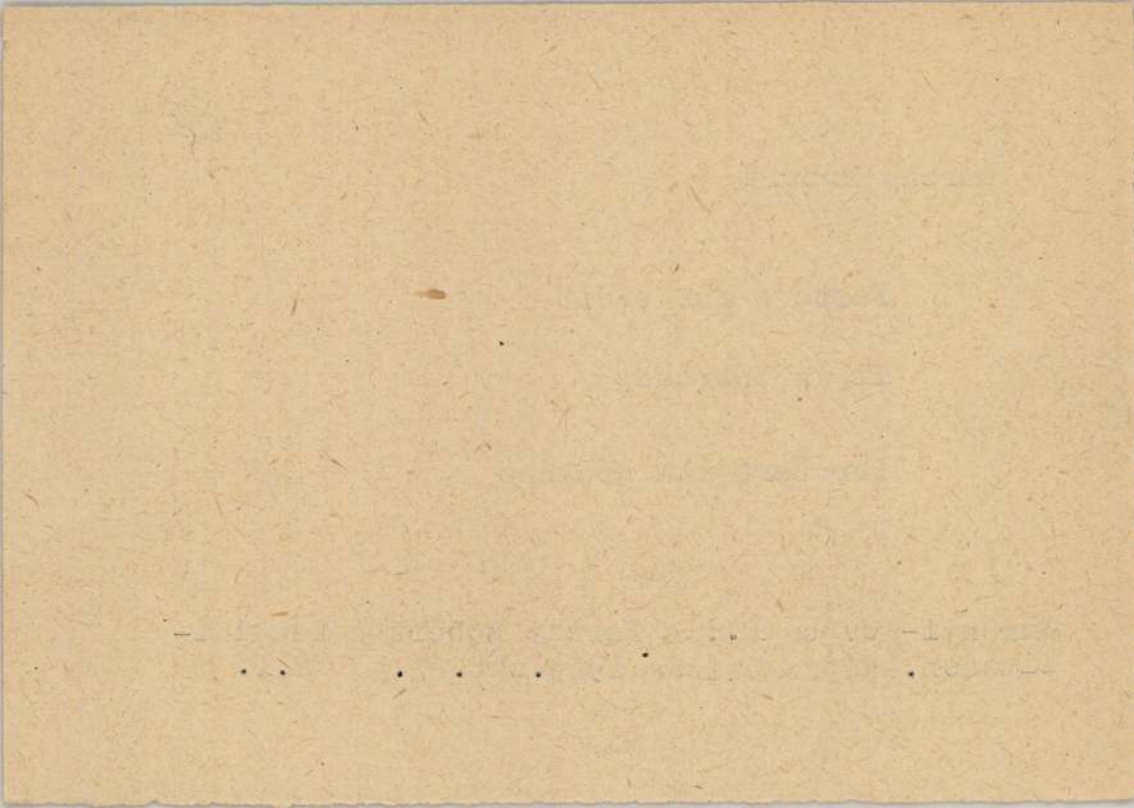
Berény Róbert

Festő a fal előtt

Pipás önarckép

Pór Bertalan arcképe

Murányi-Kovács E.: A Berény Róbert emlékkiállításán. Népszabadság 1963.okt.27. 8.l.

Benedy Robert

Petřof. pětice kámen

Vigilia, 1960, 7m, 438ed.

Fénykép

Magyar Föld: 4481/1-6

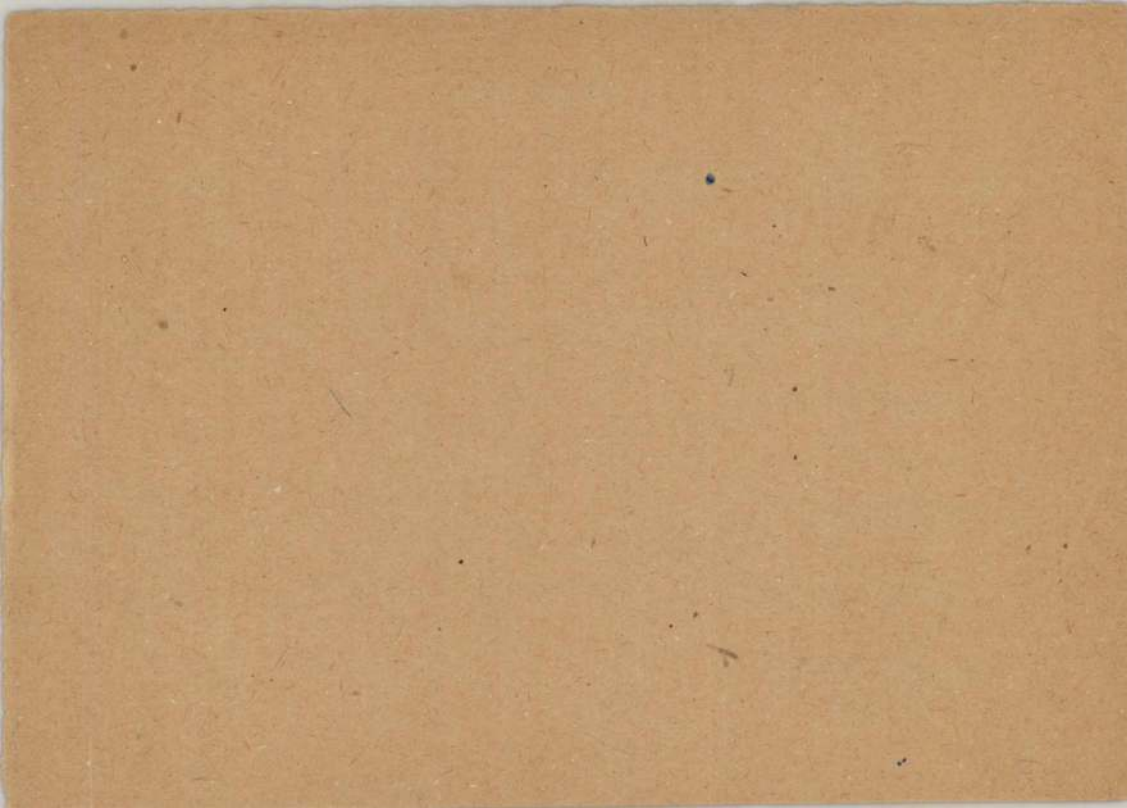
Flagedusie

"Tildyköl portrél ferd Bereiny festö-
művésze."

Kovács

1948. I. 2.

Neg. van

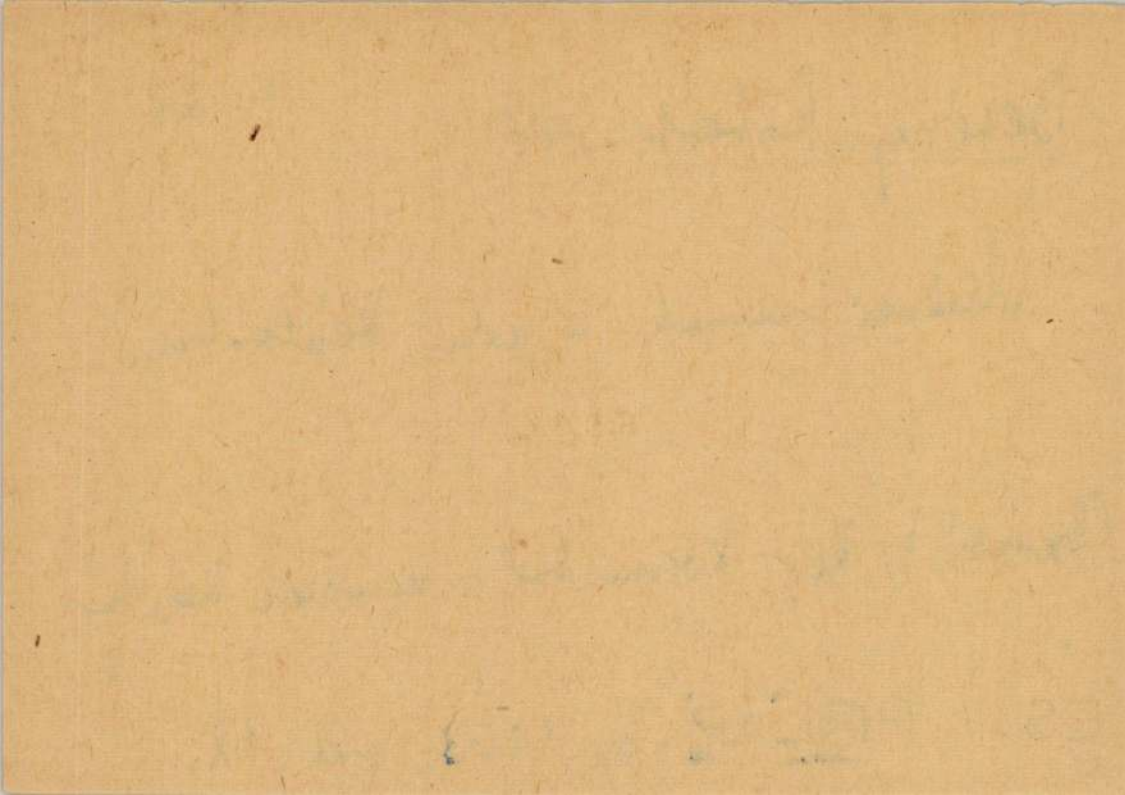
Benedy Robert, kirj

M D 4

Müveni vanaa a keini kehtarhen.

(harabis): Reipi koosmähäl - modern kehtar
2.

ESTI HIRLAP, kirj. 1963. ahh. 12.

Bereiny Róbert

Phoká'jai a Tanácsköztársaság
idejei.

emléke.

Valóság, 1959. é. máj., 113. l.

Bosny Robert
festő

M.D.K.

A Főiskolán Karolyi Ernőnek
vett a tanára.

M.A.A.: Karolyi Ernő kiállítása.

Művészet, 1964. október - 49 lap

Berény Róbert, festőm.-graf.

az átmeneti aktivista irány csoportjához tartozott ez az értékes tehetségű művész.

Genthen István: Új magyar rajzok.
Magyar Művészet, 1934. 19. évf. 1. sz.

Barney Robert, 1875-1901.

Barney Robert, 1875-1901. -
Barney Robert, 1875-1901. -

Barney Robert, 1875-1901. -
Barney Robert, 1875-1901. -

Berény Róbert, festő

MDK

"...egy modern, kiállításokat szervező bizottság"
tagja fentnev. művészünk.

Tomás Henrik képzőművészének jubileuma. /10 év/
Magyarország. 1938. okt. 9.

Berény Róbert, festőm.

a Tudas galériában aratta műveit.

Tudas Konrád képművészetének jubileuma. /10 év/.
Magyarország, 1938. okt. 9. No. 1. 100. kiállítás

1871

2

1871

1871

Berény Róbert, festőm.

A modern festőket képviseli ő is ezen a kiállításán.

/Vigil/: E. Tóth /Tandlich/Galéria kiállítása./
Magyarország. 1938 nov. 20. 20.1. §102. ?/

Berény Róbert, festőm.

par excellence festő, az artisztikum varázsa ejti meg. Grafikája nem nagy, de ötletben és invencióban renkívül sokat nyújt. Az ideges vonalakkal és pasztózus tömegekkel érzéki erővel delgozik.

Genthen Istán: Új magyar rajzok.
Magyar Művészet. 1934. 19. 20. l.

Library of Congress

For information of the Library of Congress, the following is a list of the books in the collection of the Library of Congress, which were purchased by the Library of Congress from the Government of the United States of America, in the year 1931.

Number 1: U.S. Government
Library of Congress, 1931

MDK

Berény Róbert

Petrovics MM

XV.

Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

Plakátjai népszerűek.

Bauer János: Az elmúlt 20 év plakáttermése Magyarországon
Művészet, 1965. febr. - 36 lap

Berling Robert
festő

M.DK

"Hatalja" c. műve szerepl
"a Bajai Széltan".

Szabó Péter: IX. orvosi művek a Bajai Megyei Gyógyintézmények
ben
Művészet, 1965. február - 44 lap.

Berciny Robert
festő

M.D.K

Tetszetek a művészek
Mihályi Pál művei.

Bahai Mihály: Mihályi Pál

Művészet, 1965. március - 28. lap

1854

1854

1854

1854

1854

1854

1854

MDK

Berény Róbert

Berény Róbert és a Nyolcak. Magyar Nemzet 1963.
okt. 30. 4.1.

ALIK

Berény Robert

Berény Robert és a Nyolcak. Magyar Nemzet 1933.
okt. 30. #1.

Berény Róbert

Artner T.: Műgyűjtők kincsei a Galériában.
Népszabadság 1963. jul. 31. 8.1.

Berény Robert

1890. 1. 1. Magyar Királyság, Pest.

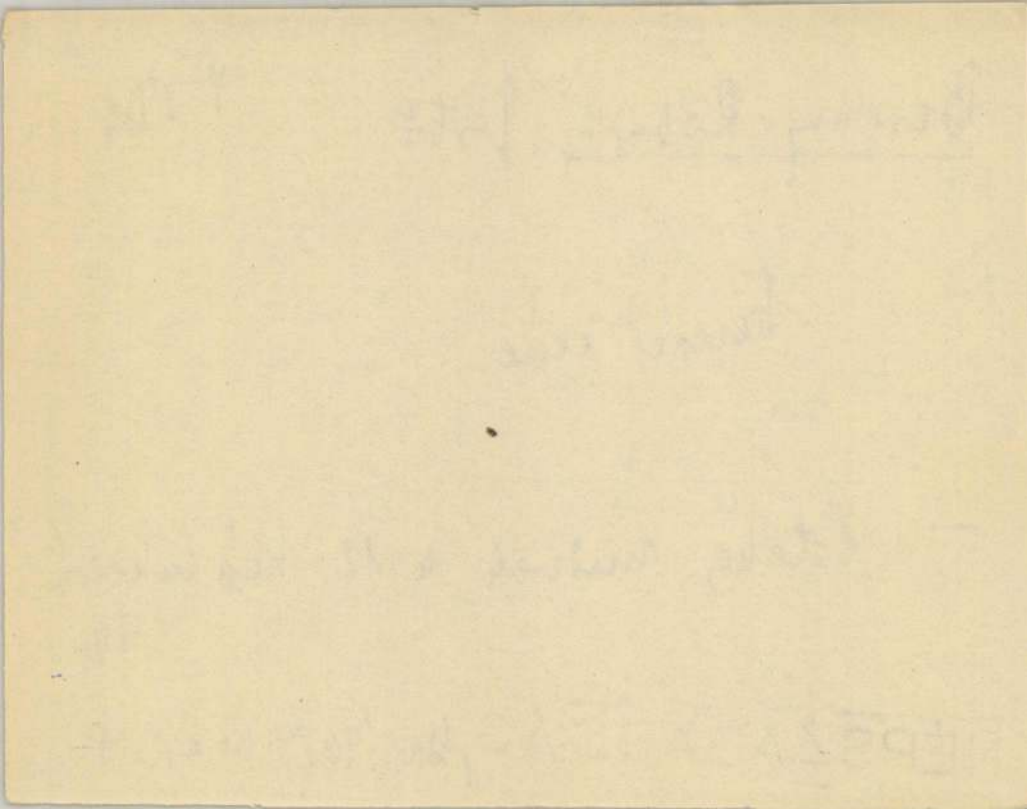
Bereiny Róbert, festő

1784

hercepl képe.

- : Kötéses művek a 12. Képauction
14.

NÉPSZABADSÁG, évk. 1965. máj. 8.

MDK

Berény Róbert

Modern magyar reklámkulturát! Magyar Grafika
1929. 3-4. sz. 49-52.l.

187

Barney Roberts

Barney Roberts
187

Berán Lajos

MDK

Rösler Endre

Műsarnok 1930 tavaszi kiállítás

Berény Róbert

MDK

Női a zöld szobában, repr.

Miscarnok 1928 tavasszi kiállítás

Bereiny Dióbert
festő

M.D.V

Munkái a Nemzeti Galériá-
ban ki vannak állítva.

Művészeti Járás: Kisse hírnév és híalítás
Élet és Működés, 1965. június. - 9 lap

Bereinyi Róbert
festő

M. D. K.

A Főiskolán Batári László
tanára volt.

széki engedély: László Batári László műtermében
művészet, 1865. június - 17 lap

Berney Robert

Portrait fests a fatal
Bar to Wood

Ugilia, 1961, 2nd, 122 ed.

Friday 10th

Went to school - for the
first time

W. J. ...

Bereiny

herpel " A mag ad plakat
tör téncté " c. tréur táson a
mít aruokbae

Jigilca, 1961, 12, 48 old.

Exhibit

Exhibit of the ...
...
...

...

Bendut

kerapel " A nagyplakát
hővezetése " c. kísérlet
a műanyagokból

Ujgilla, 1961, I. m., 48 old

Berény

"dyolcak" tapia

Jugilia, 1960, 11m., 696 old.

Bereiny Robert, Irtó

MDG

A Nemzeti Galériában megnyílt a
Bereiny R. emlékkiállítás.

A Nyolcask kötet indult. Plakátjai
(Fegyverbe!), képei: Falu vége, Kapirgató
mutatják művésete erejét. A felmunka-
lai utána deris, gazdag a munkássága. (Maja-
is, festőművészek, Petófi-érem stb.)

Arner Tivadar: Bereiny Robert művésete.

ESTI HIRLAP, 1963. okt. 31.

2

Bereiny Róbert
festő-

M.D.K.

Fegyverbe, fegyverbe" c. parátja
"hatással volt Paulovics László
művészetére.

Pap Gábor: Paulovics László
Művészet, 1964. november - 33 lap.

Beneiny Robert
festó-

M.D.K

Letter plátija is Frank
kavé reklámija harminc
is sajalatából is is merősek.

Máiffy Alvin: Beneiny Robert plátátművészkete.
Művészet, 1964. november - 20 lap.

M.D.K.

George Eastman
1854

Letter photo in front
base address
in background is in
background

George Eastman photo
1854 - 1854

MDK

Mikincsek vásárlása

Berény Róbert

Népszava 1958. szept. 25.

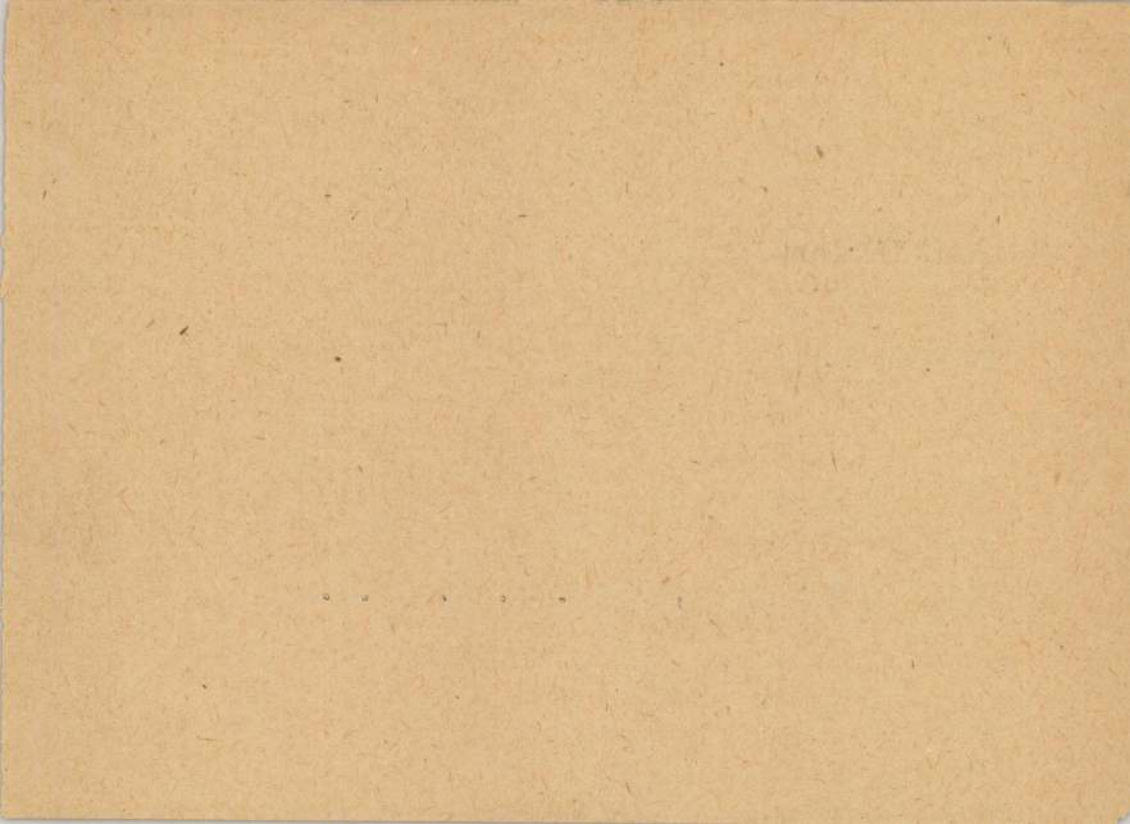

MDK

Kiállítások

Berény Róbert

Szabad Művészet, 1949. 1.sz. 30.0.

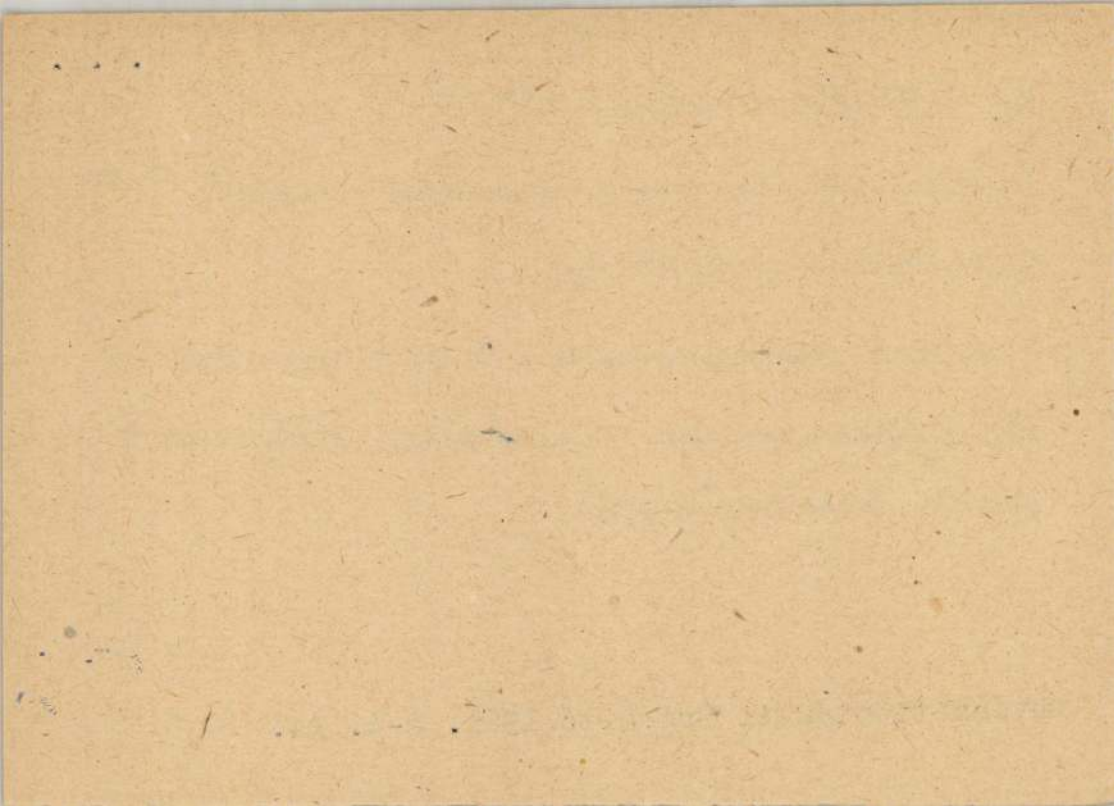

- 1. -

BERÉNYI Róbert István

Több stílusváltozáson ment át
 fiatal korában.

Korai műveinek legnagyobb ré-
 sze elpusztult, illetve szétrozó-
 dott külföldön

BERÉNY Robert Pestő

Ma a Deák-terti elemi iskolában
telempia a podoket és balat,
meridjirt adó is vto. a névet

A Markó utcai málguin vásárcsillban
donult

Kortársai szerint, azis elhor aendakivai
muerikális is jó hegedős volt.

Művészettörténeti ~~Értesítő~~ 1961. 2-4. sz. 215. l.
Értesítő

Berény Róbert
festő

M.P.V.

Vörösnajú lánykamat a képevel
képről magát a kiállításom.

Eszenyiné Nagy Erzsébet: Eszenyiné nagyangyaltok képművésze
kiállítás

Művészet, 1961. nov. - 41 l.

1771

George R. ...
1771

George R. ...
1771

George R. ...
1771

H. DK

Bereinyi Róbert
festő

Bartók emlévtáza

Sajciay János: Bartók Béla fiatalkori emlékei.
Művészet, 1961 november. - 9 l.

H. D. H.

General Agent
for

Franklin D. Roosevelt

Special Agent in Charge
Federal Bureau of Investigation

Washington, D. C. - 25

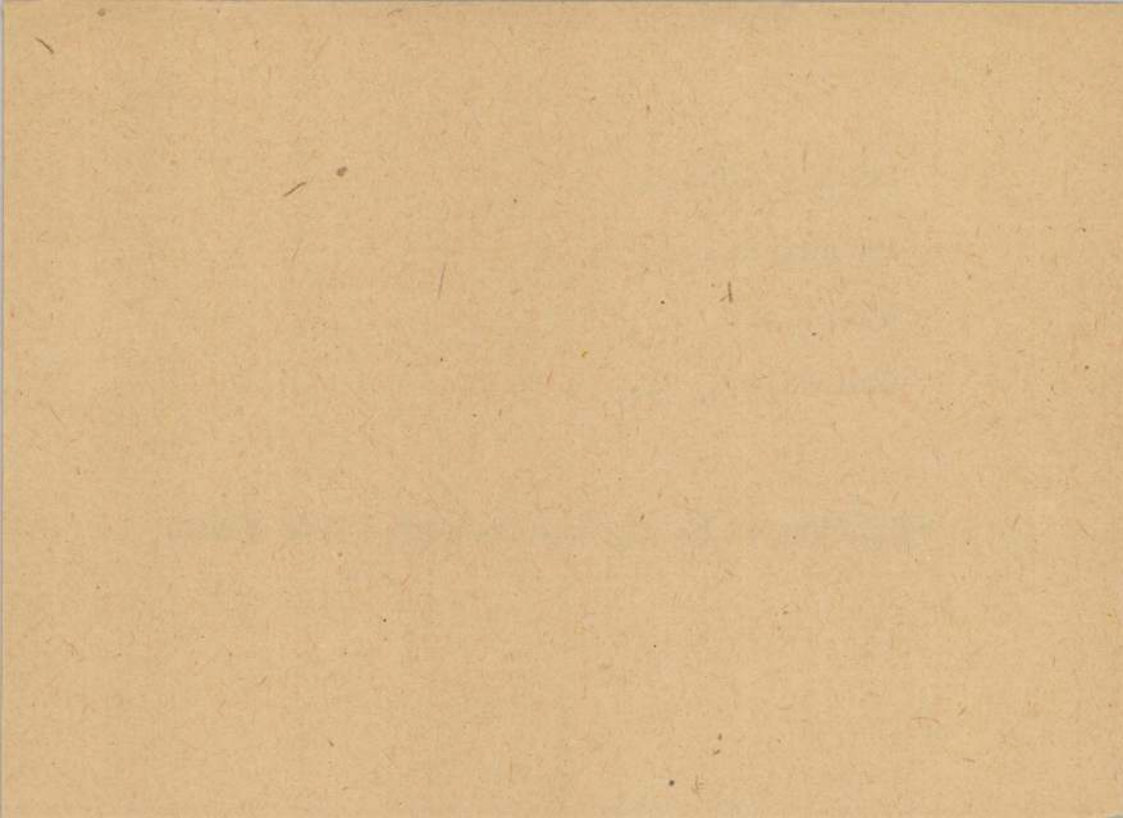
Berény Róbert

Patakmenti dülő, of.

Nyár, of.

Csendélet, of.

A törzstagok 2. kiáll. N.Szal.1944. febr.

Bering Robert
festi^a

MDK

Méltóság.

—: Közlemény
Művészet, 1964. június - 48 lap

Berény Róbert festő

M.D.K.

Berény Róbert egyik "Kicsiszűritett klasszikusok" c. sorozatában a mederában újraköltött kép szerepel

Ruffy Péter: Egy művész visszánéz

Magyar Nemzet 1963. szeptember 22. 5.1.

Berény Róbert fe tő

M.D.K.

"lketése az üzletben

/ r -n/ Grafikai szaküzlet nyílt Budapesten

Magyar Nemzet 1963. szeptember 28. 3.1.

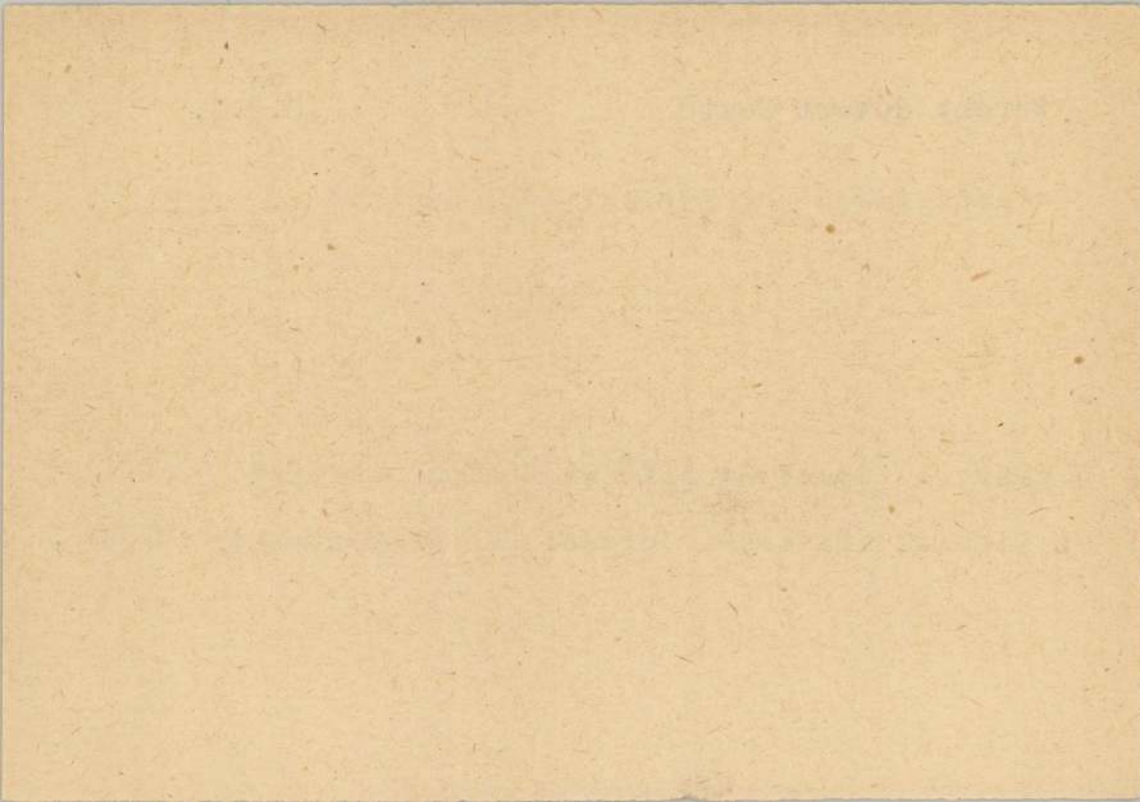

Berény Róbert festő

M.D.K.

"Működésében sok a zűlélttség, üzöttség... .."

P. Gány Ö. Róbert: Az alföldi festők öröksége 26 l
"Az alföldi festészet kérdései Hódmezővásárhely 1960.."

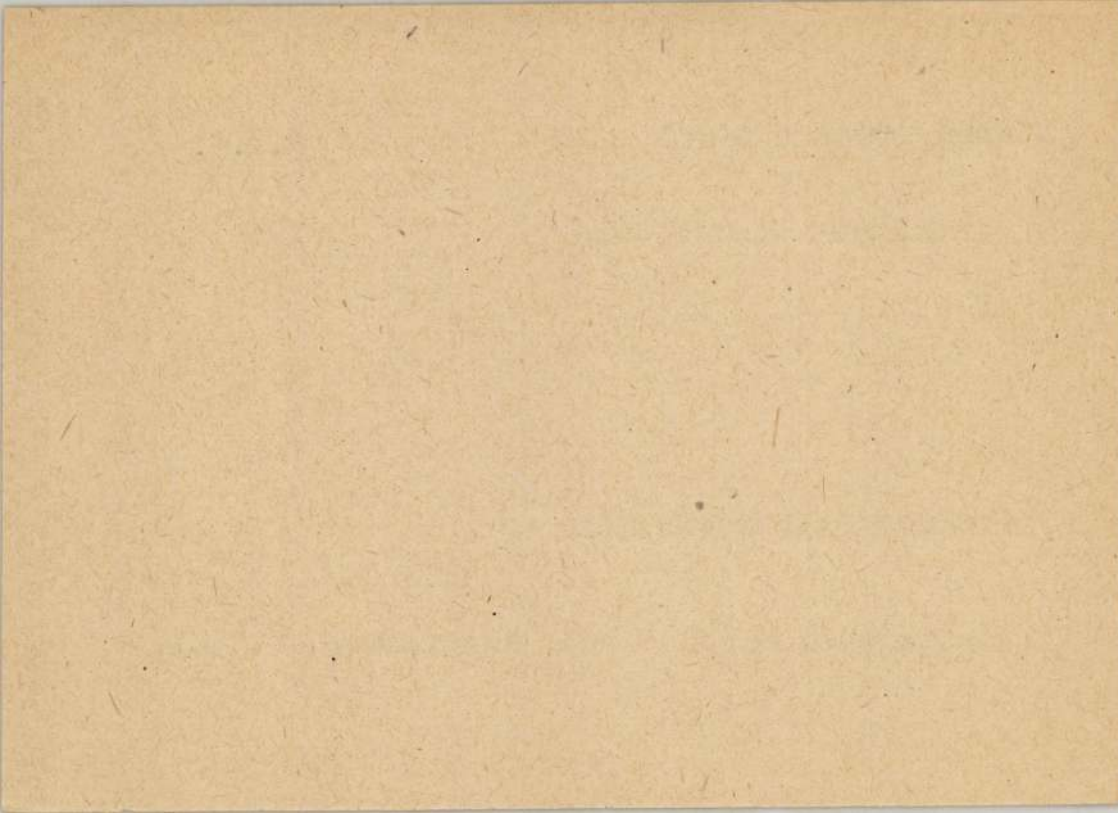
Berényi Albert festő

M.D.K.

A "fauves" ok követője

Prukner Pál: Czobor Béla

Pest megyei Hírlap 1963. szeptember 1. 5.1.

Berény Robert

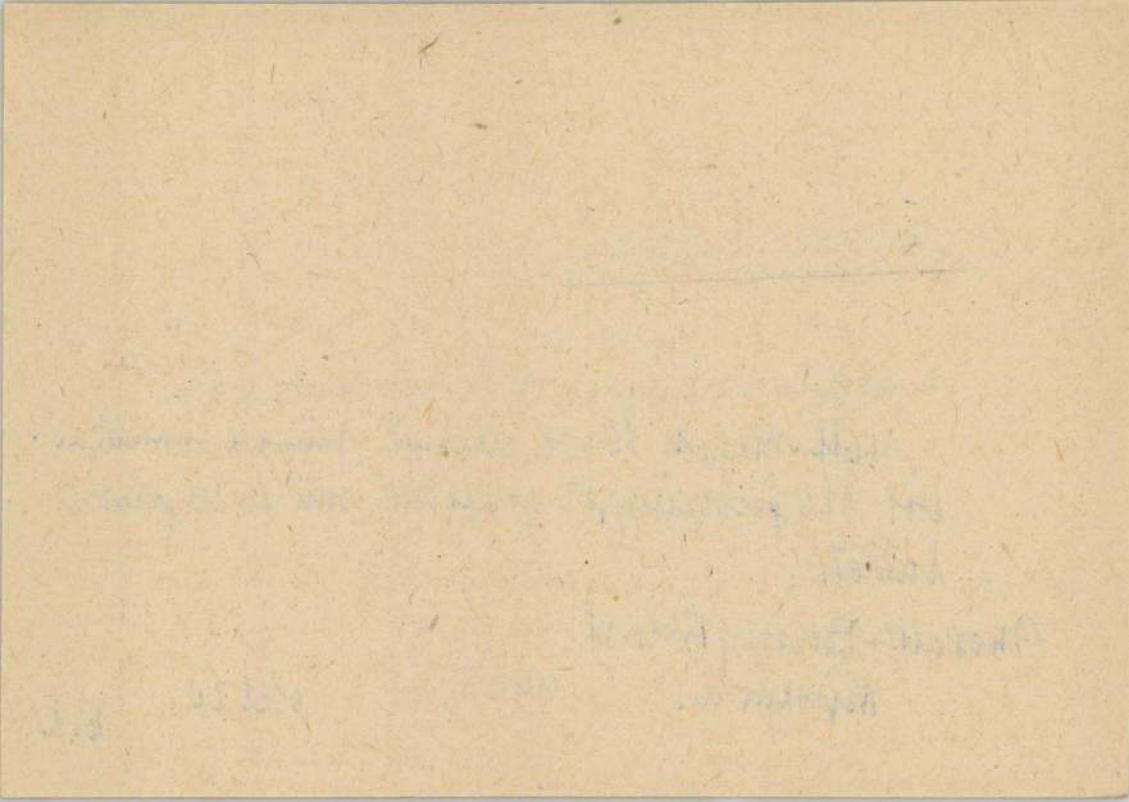
emlékkiállítás melyet Pogány Ö Gábor
nyitott meg, a 10 éve elhunyt művész munkái-
ból 120 festmény, 50 grafikai mű is 20 plakát
látható.

Mosaik - Berény Robert
Nejostava

1963.

okt 20.

6. l.

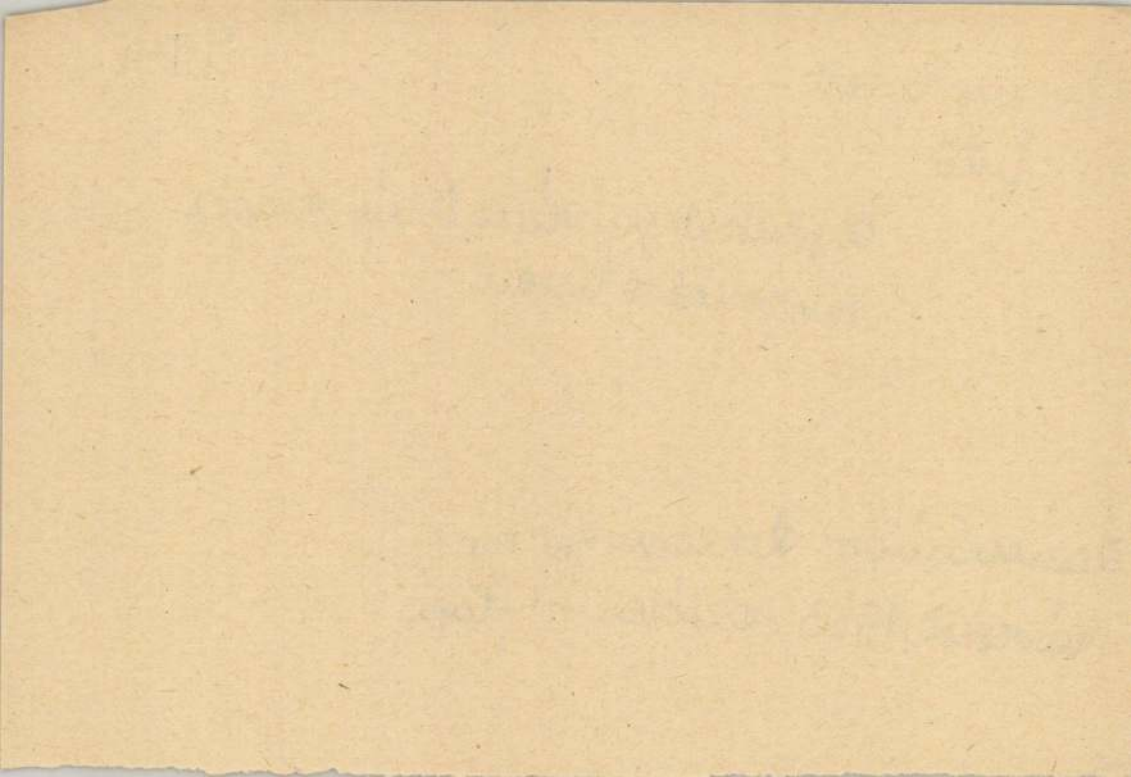

Bereiny Robert
festő

M.D.K.

A plakátművészet terén magas
minőséget Teremt.

Lauis Sándor: Lőncsni György
Művészet, 1963. október - 17 lap

Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

A "Nyolcok" festőcsoport tagja volt.
10 éve halt meg Bereiny Róbert.

Dejcs László: Bereiny

Művészet, 1963. október - 12. lapp.

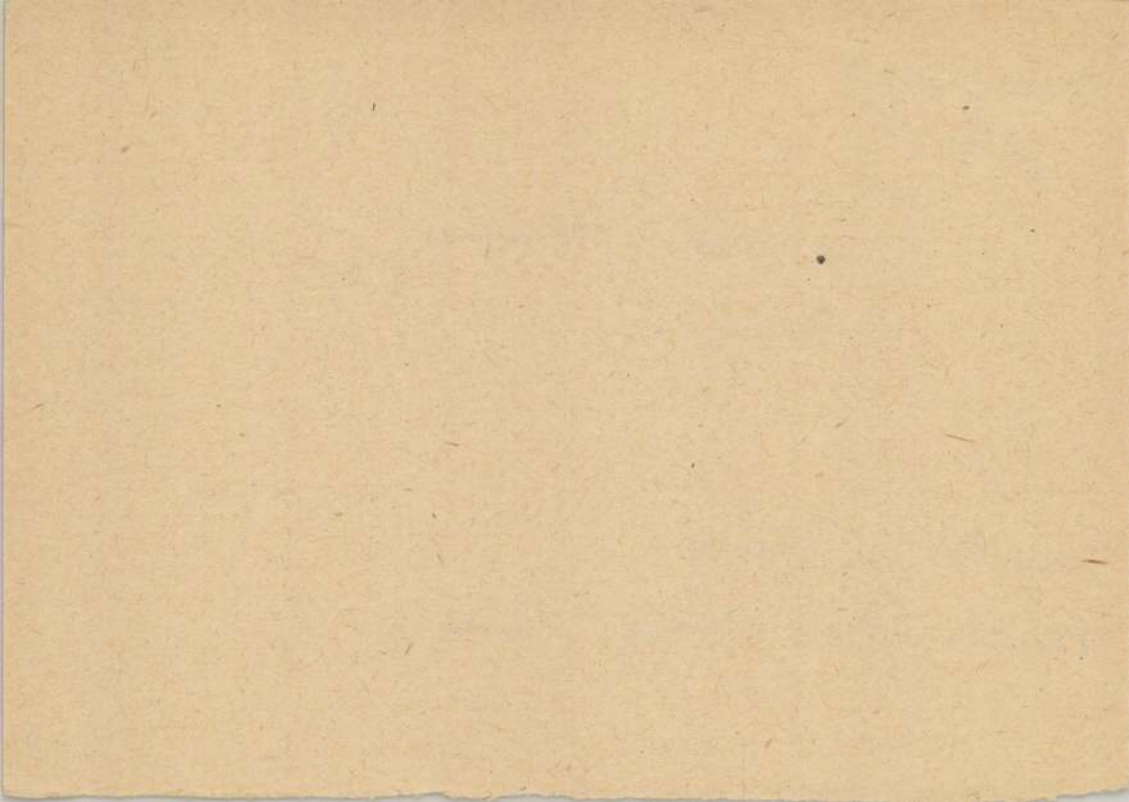

Bereiny Robert
festo

M.D.K

Fiatalkori önarckép }
Csendélet } nyoma

Deves Eszter: Bereiny
Művészet, 1963. október - 12 lap

Bering Robert
festő

M.D.K.

A Neureti Galériában rendezik
kiállítását.

— : Október — Múzeumi hó nap
Művészet, 1963. Október — 31. nap.

merk

Berényi - Bernát - Seőnyi

"Kifinomult, szubtilis posztimpresszioniz-
mus"

Devényi Irén: Hal Könyv a XX. Század Magyar

Papírművészetéről

Jelenkor,

1965.

11. sz.

4103.

1882

Berlin - 1882

„Königliche Bibliothek“
Königliche Bibliothek, Berlin

1882
Königliche Bibliothek, Berlin

1882
Königliche Bibliothek, Berlin

1882

Berény Róbert

Kossuth-díjas művész

Műteremlátogatás

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
(Pogány Ö. Gábor)

Szabad Ifjuság, Budapest, 1951. nov. 11

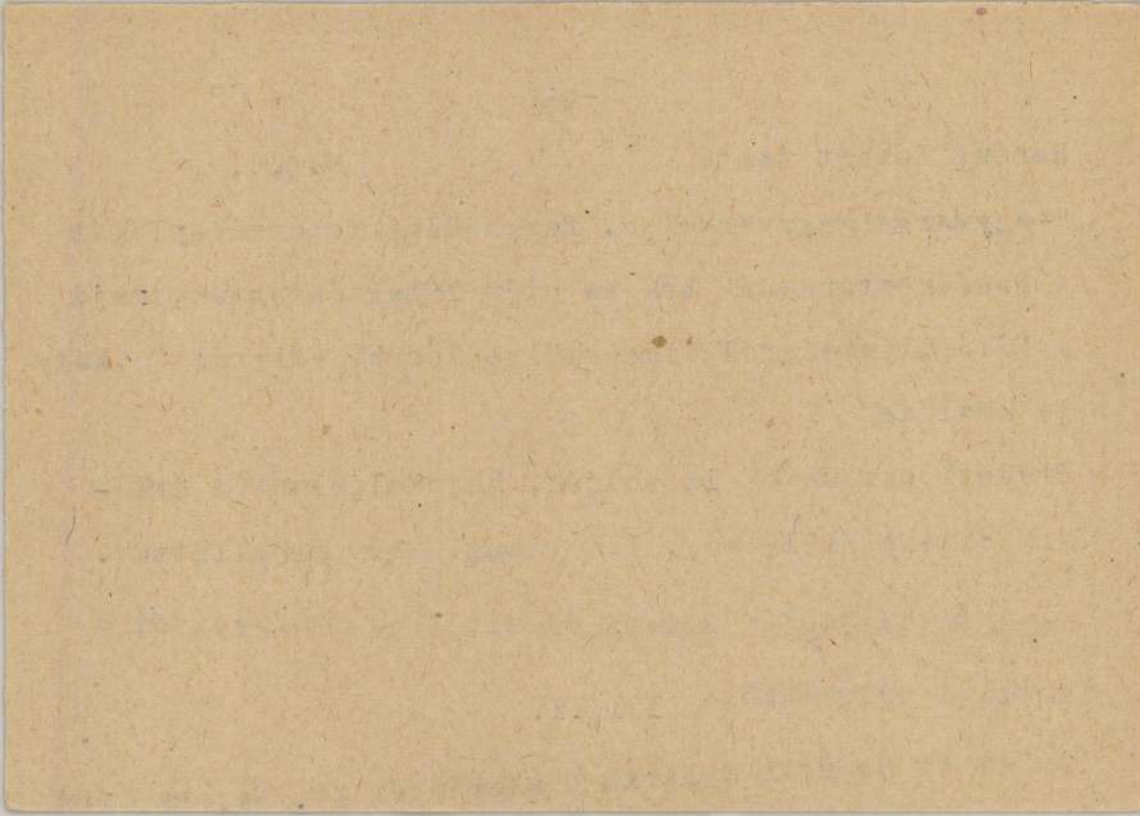
Berény Róbert festő

M.D.K.

"Fegyverbe! Fegyverbe! c. forradalmi toborzó -plakát
A Tanásköztársaság bukása után letartóztatták, majd
a Főkapitányságról kimenekülve Bécsbe emigrált? /báty
ja közlése/

Eredeti okmányok igazolják, hogyfeljelentés érke-
zik ellene /1919 aug. 14/ , aug. 24én kihallgatták.

Bsij B éle:Berény Róbert éleutja gyermekeveitől a
berlini emigrációja 121 .1.

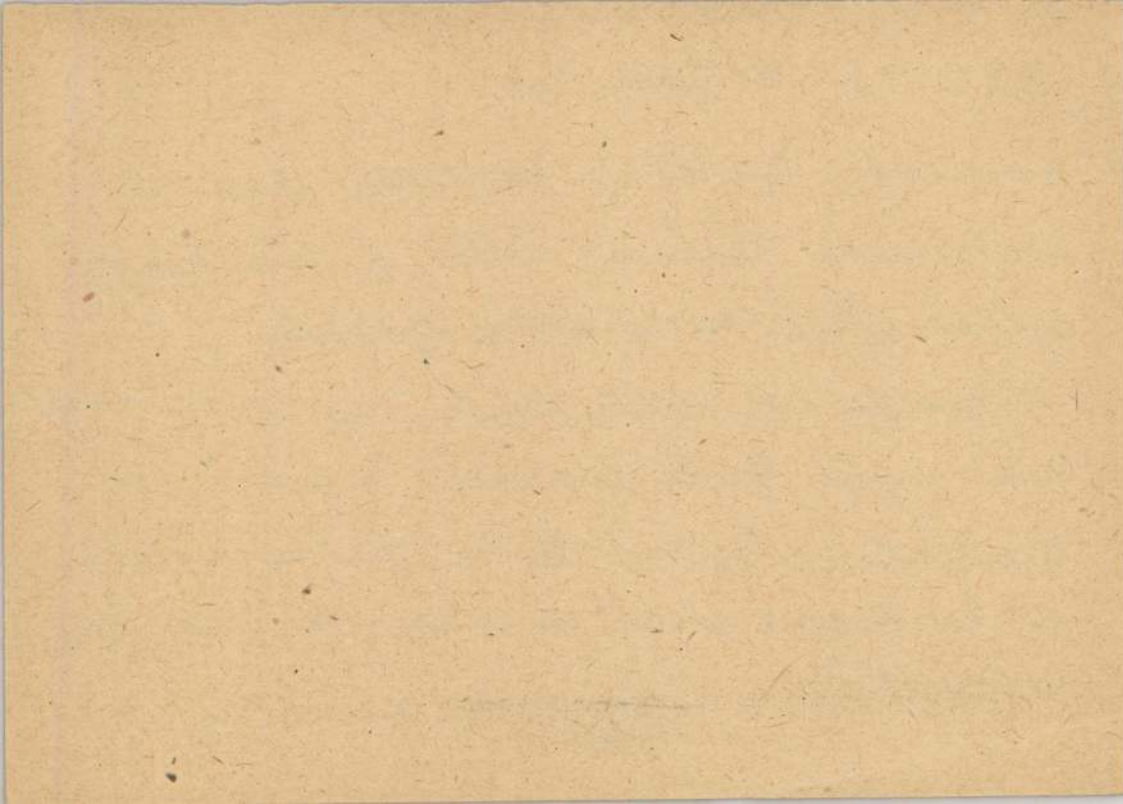

BERÉNYI Róbert festő

M. D. K.

Amikor a festészet területén első je-
lentősebb lépéseit tette, a "Rövetendő"
isményreí leírásai helye

6. uapá új jellemerte ab. 50 év mul-
va raját fejto' de' enier legalsó' sta-
kaszát: "Egényi fejto' de' enier don-
to' hatással volt is allai kerave, hogy

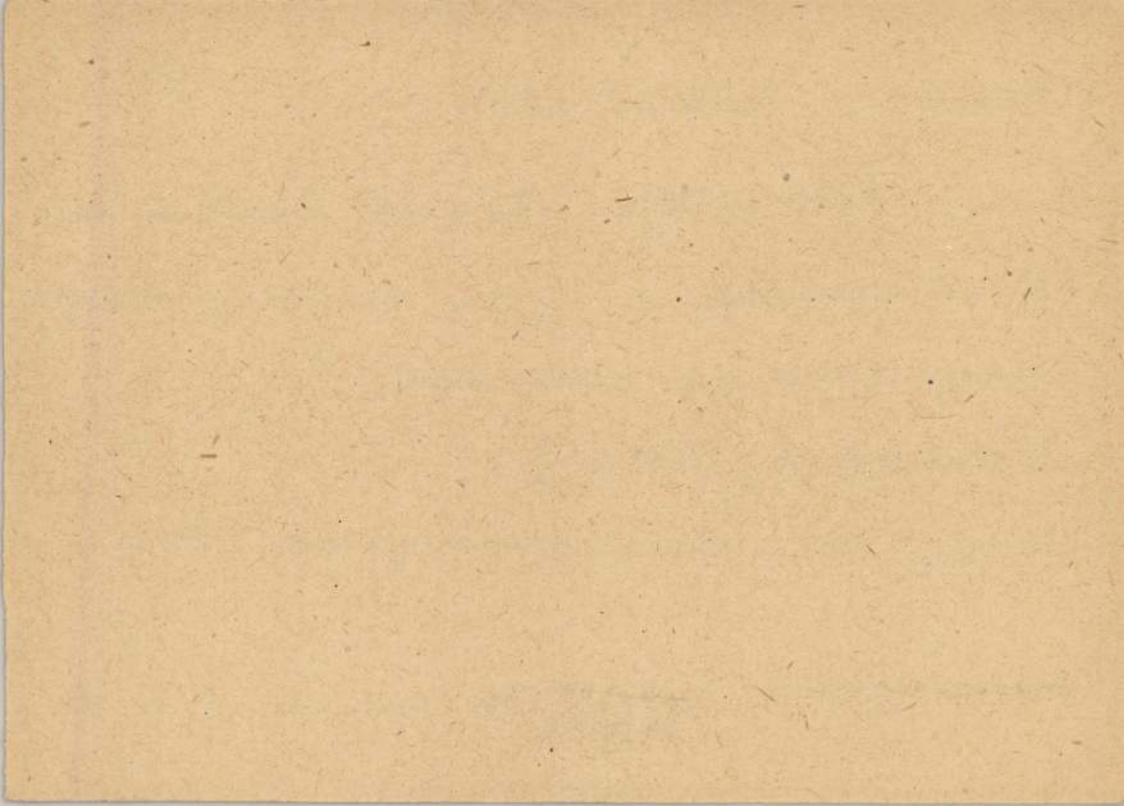

BERÉNY Róbert festő

10 éves Rotomban először mellettük
4. kért esztendőre, igen sokáig tanul-
kacsi volt az ideálom!

Önarckép (1902.)

Szoba eszi hányatárgyánál (1903.)

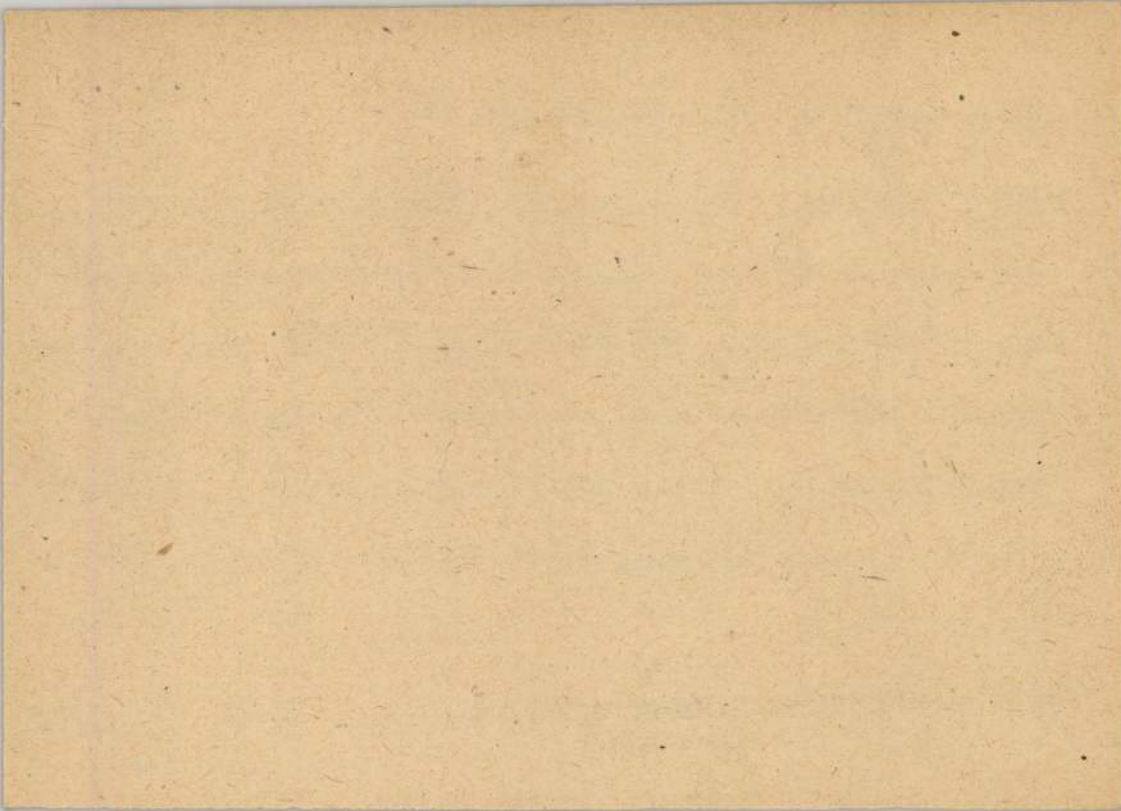

BÉRÉNY Róbert festő

1905 elején kiment Párisba s be-
iratkozott a Julian Akadémiá-
ra. Itt az éven festette az ugyan-
csak budapesti magántulajdon-
ban levő „Pipászó orvok”-t (Pest.
1906-ban Párisban vésztelt ömave-
lése (Pest.)

Művészettörténeti ~~híradó~~ 1961. 2-4. sz. 216. l.

Értesítő

- 4. -

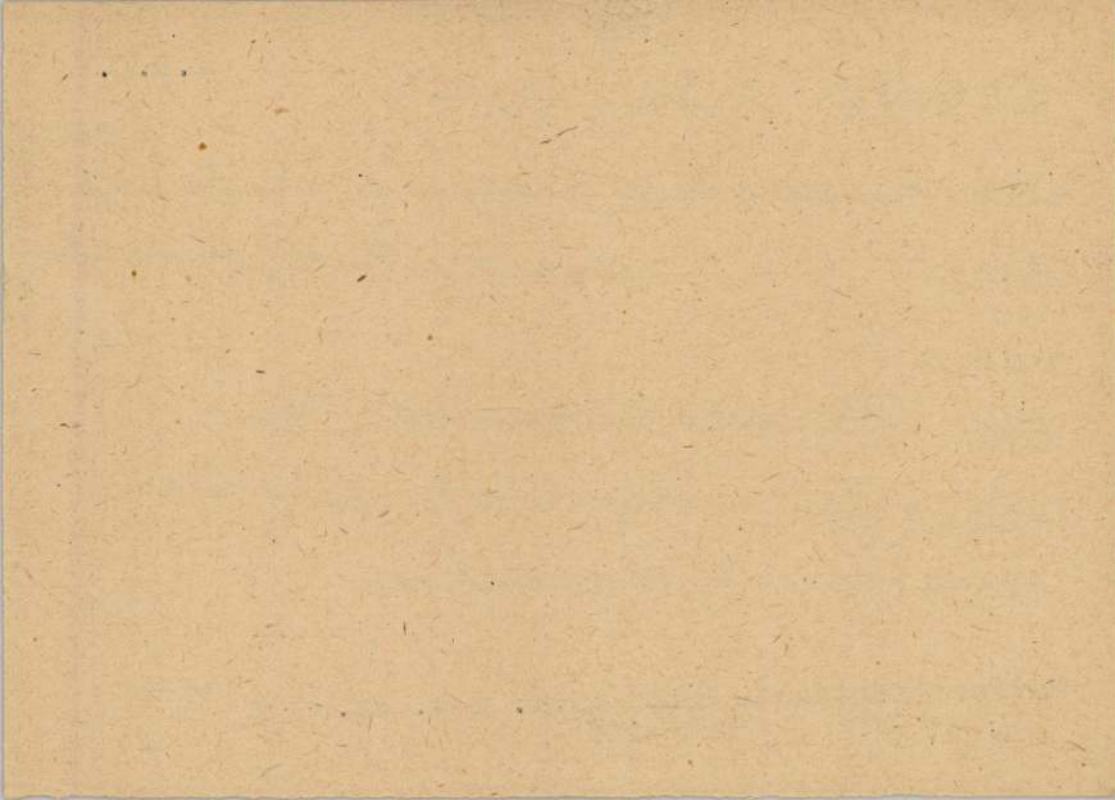
BERÉNY Róbert festő

M.D.K.

1906. kiállítás a Salon, d'Automne-
1908. " Salon des Indépendants-
ban.
1909. Koncso's csendélet (Pers.)
1909. Tagja a Nyolcaski gyűjtőmű-
alatt ismert csoportnak

Művészettörténeti Értékesítő 1961. 2-4. sz.
Értékesítő

217. l.

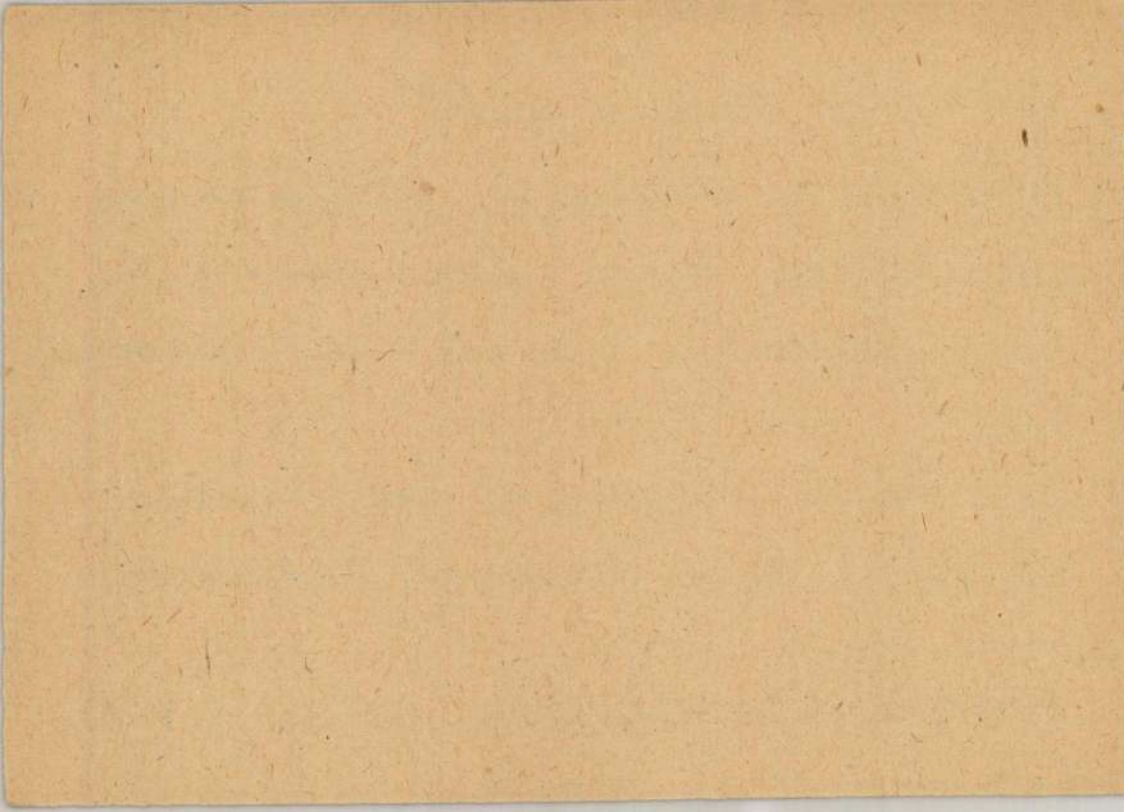

BERÉNY Robert festő

1910. ben a Könyves Kalmánné
éleit le egy képet. Neve ismerjék
csak wodalni utalás okból tudunk
röla.

1911-ben a Nyolcar - Mac Rózsán
mulatta. be a Newrethi halomban
marléit

Művészettörténeti Irtesítő 1961. 2-4 .sz. 214. e

BERÉNYI Robert festő

1911. Wiener Leo arcképe (Repr.)

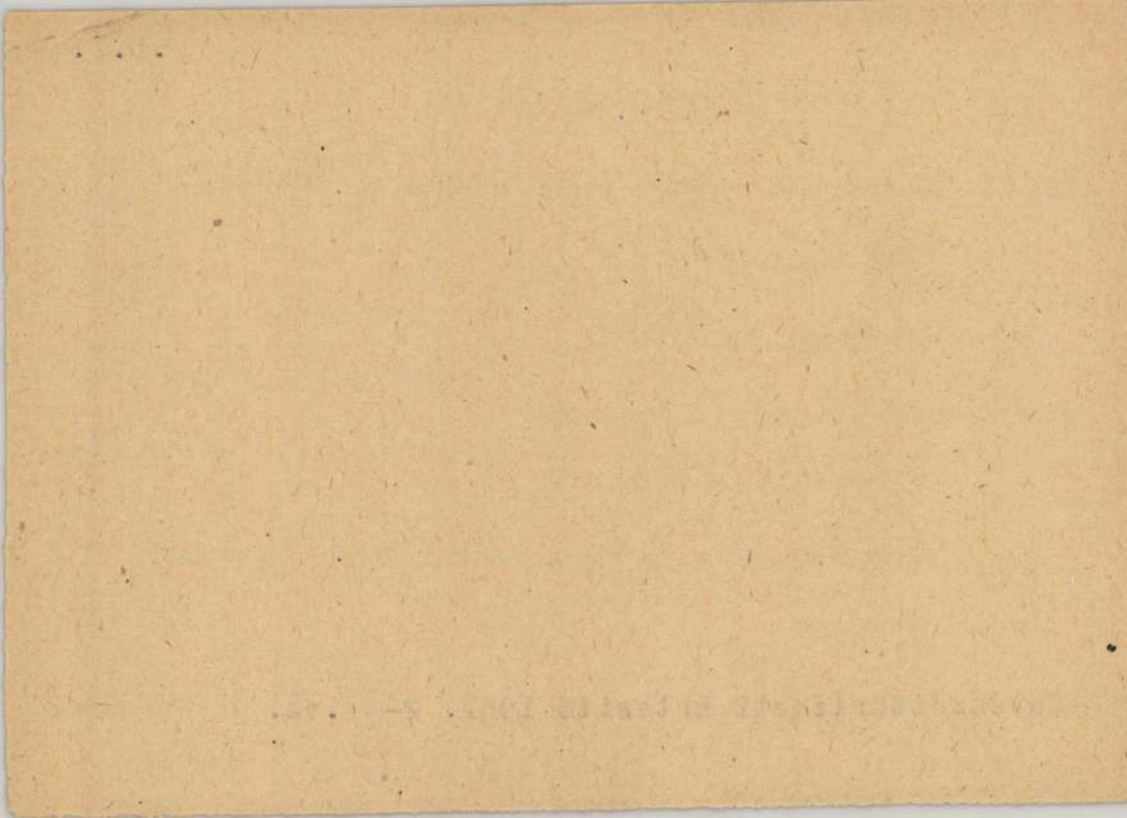
Járkép (Repr.)

Ydilla (Repr.)

1912. évi Riálettörvény:

Telenet (Repr.)

Ratosszékhelyen ülő nő (Repr.)

BERÉNYI Róbert István

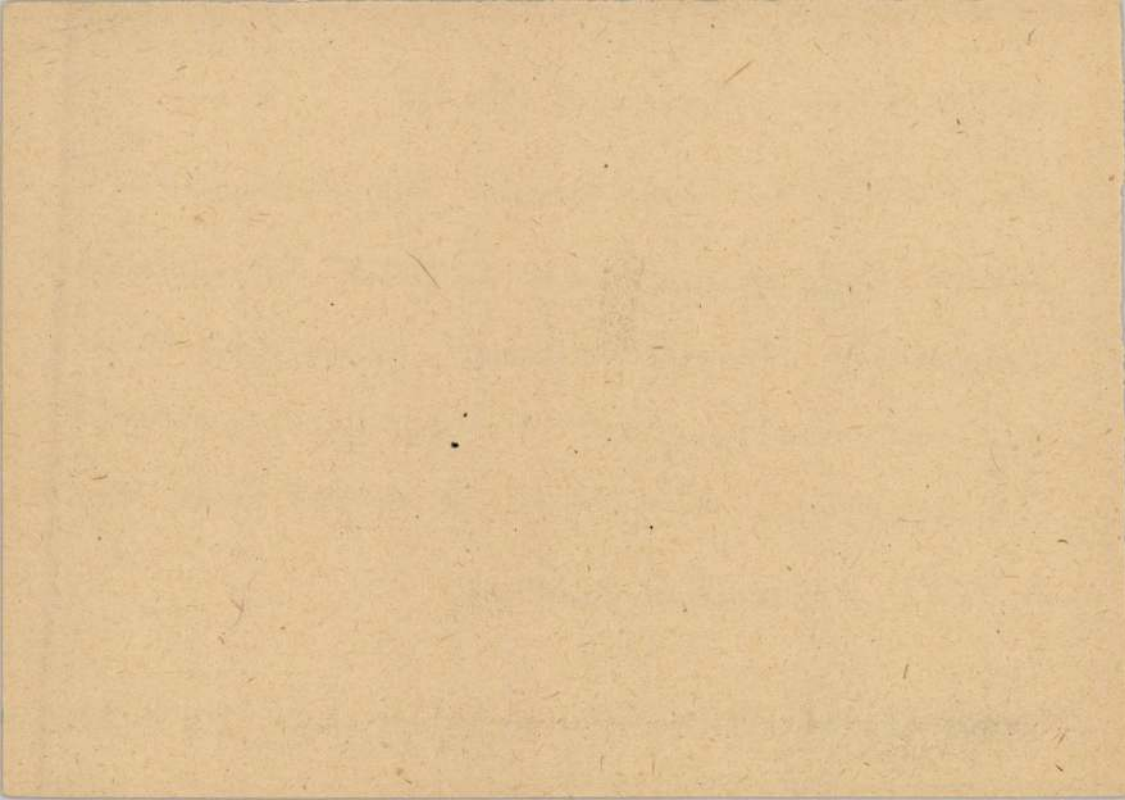
1913. Bartók Béla archívum (Kézir.)

(ma már korábban is ismerték egyénit,
 voltaképpen Berényi István zenei erdők-
 bölcseivel magyarázható. Nagyszere-
 m szerkesztés, maga is kompo-
 zált, egy vonosművészt Berlinben
 be is mutattak)

BERÉNY Róbert festő

Az 1911-ben alakult Magyar
Társaság Egyesület az MMEZE hangvet-
tegyeiről kritikákkal, ismertetése-
ket írt a Magyar a. Pályázatban.
Később Balfi is részt vett az
MMEZE munkájában

- 12. -

le. D. K.

BERÉNY Róbert festő

1912. a ~~Műveltség~~ NYOLCAK utolsó
évesi kiállításán vesz részt

1913. a Művészklub nagy posztérium-
kiállításán kiállít a műveit -
közülük a Bartók-szobrot.

akkor 26 éves

Művészettörténeti Értesítő 1961. 2-4. sz. 222. l.

BERÉNYI Róbert festő

1915-ben a Panama-csatorna mag-
nyitására emlékére San Francisco-
ban nagy világszereplést rendeztek
Több ~~Berényi~~ Berényi-rajz került a ~~Berényi~~
Bartók-portré is szerepelt a ki-
állításán. A háború miatt a ki-
állítás csak később került ~~szereplés~~ /
vissza.

Művészettörténeti Értesítő 1961. 2-4. sz. 222. l.

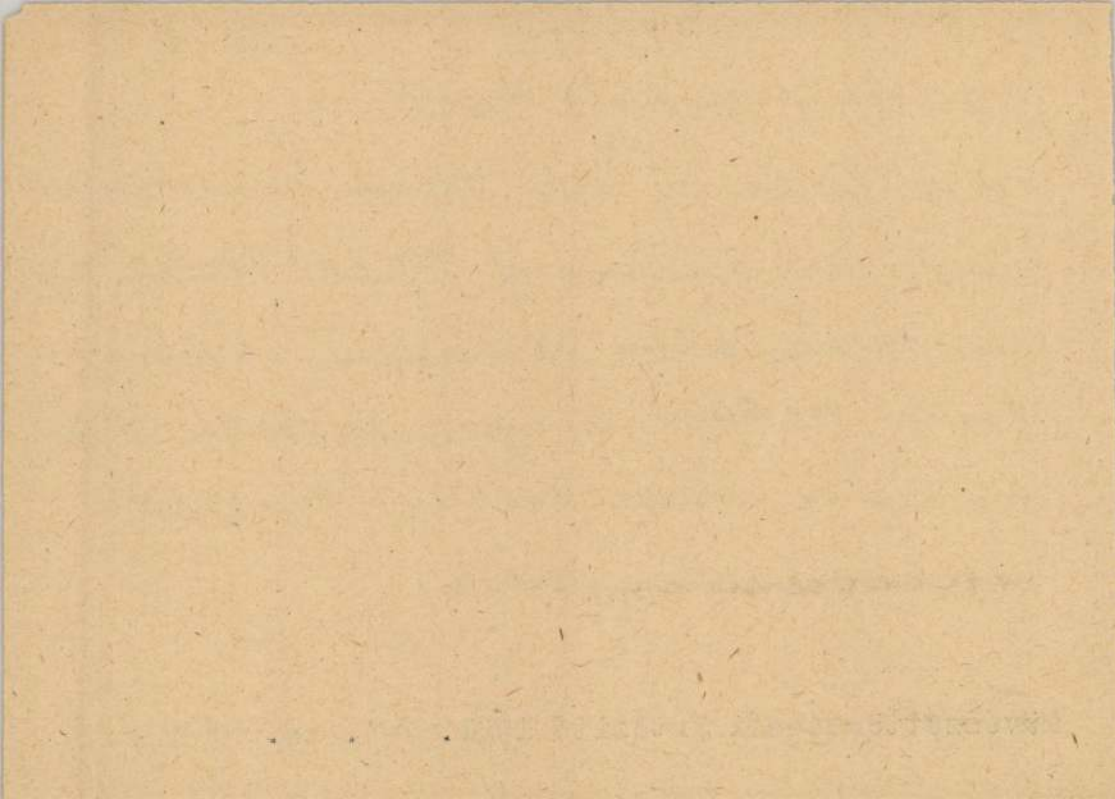
BERÉNYI Róbert festő

Leírás róla (Bartók-körhöz és egy kompozíció) a Realitás képzőművészeti
osztályának vezetője magánál
tartotta (dauyrik) halála után
1953-ban először, egy san-
franciscói professor vezetésénél
meg

BERÉNYI Róbert festő

1956. ősrén a Népi Szines reprodukciójára megjelent a High Fidelity lapban első oldalán. Ekkor Bátor Viktor megrajzolta a képet a New York-i Bartholomew Archívumban van.

- 16. - E. D. K.
BERÉNYI Robert István

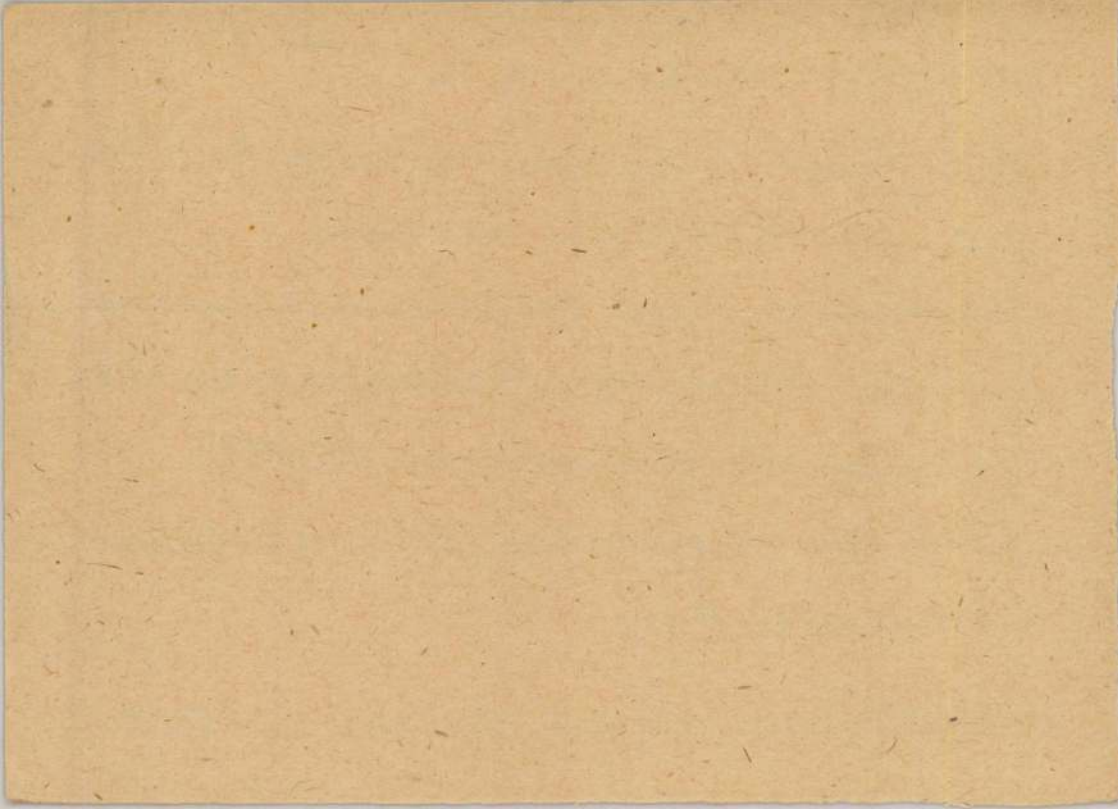
1914. Capri szigetén készült vízfestés

1918. Bartók István arcképe.

Részvétel az első világháborúban,
amikor leszerelt képzőművészeti

szobrászkolát alapított (1918)

1919-ben csatlakozott a Művelődés-
történelmi társasághoz

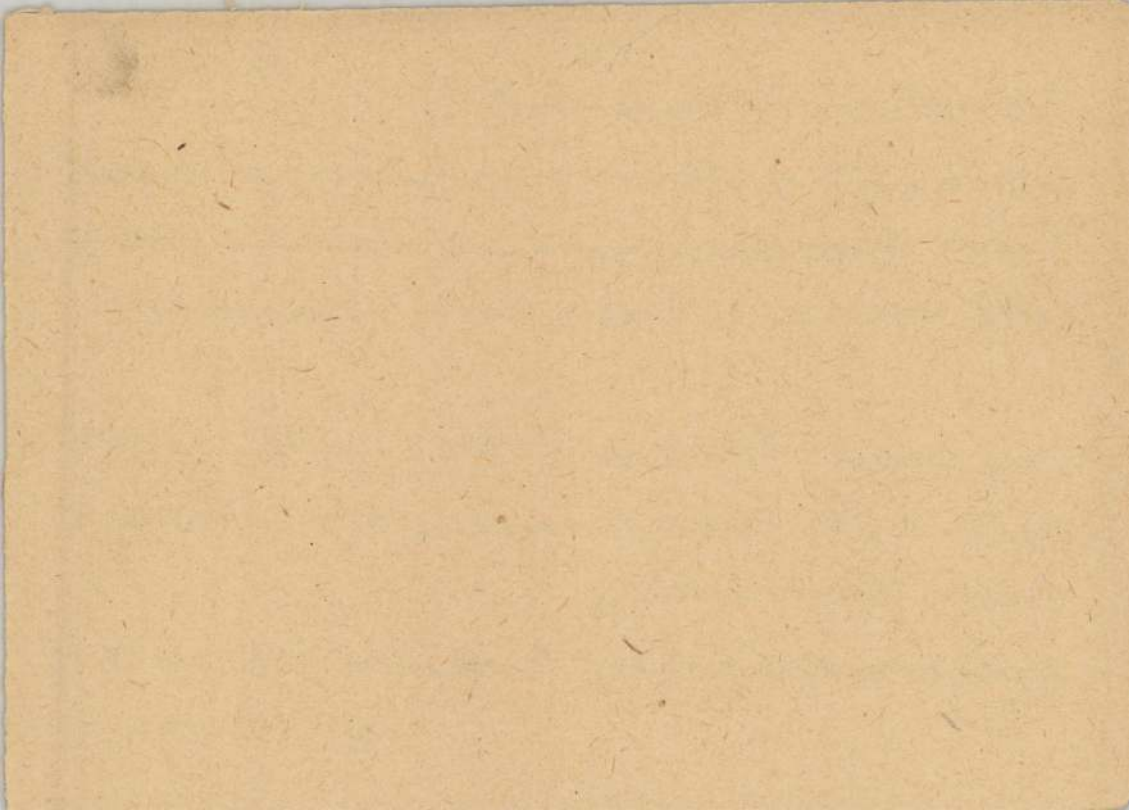
BERÉNY Róbert festő

Részt vett a Tanácsköztársaság képző-
műv. Direktóriumának munkájában
1919. nyarán. Fegyverbe v. Alkotás

Szi. Béla: Berény Róbert festő i. festő-
dise legkorábbi műveitől Bartók
Béla portréjáig

Művészettörténeli értesítő 1961. 2-4. sz.

215-222 l.

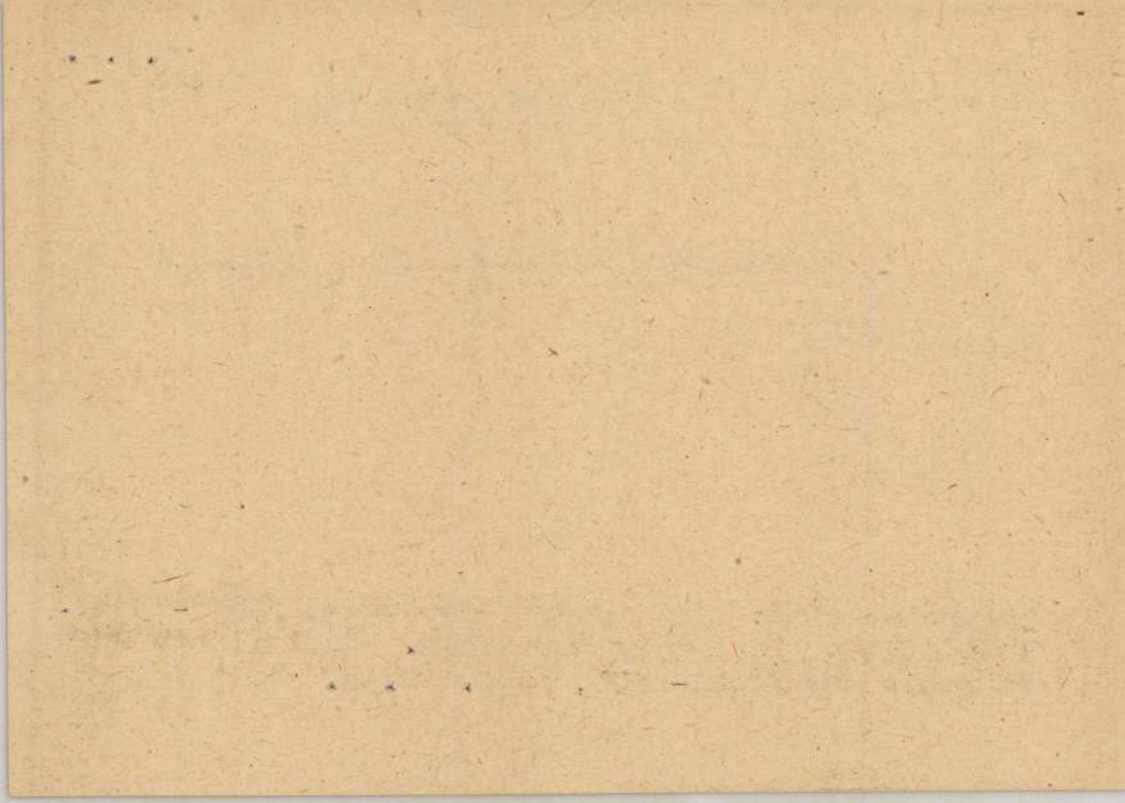

Bereiny Robert, festő

M.D.K.

"Glovasólány" c. képét
cmliti:

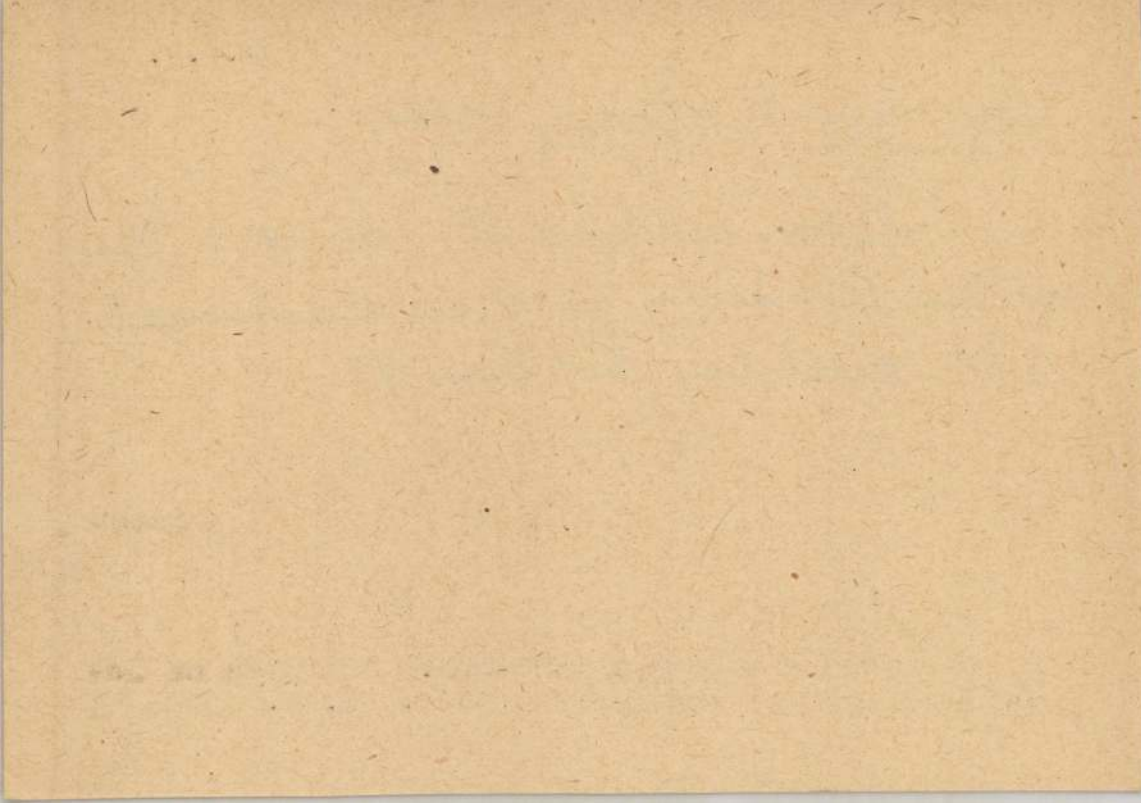
Oelmacher Anna: A mai magyar festészet /1945-1955/.
Kiállítás az Új Magyar Képtárban. Bulletin du Musée
Hongrois des Beaux-Arts, 1956. 9.sz. 122. old.

Berényi Róbert, festő

több művéről, mint a gra-
fikái Artály új szerkesztéséről,
ről, emlékei történelméről!

A Szépművészeti Múzeum 1955-ben. Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts, 1956. 8.sz. 130. old.

Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

1963. október 19-én nyílt meg
emlékkiállítás a Magyar
Képzőművészeti galériában. A "Piros-
ruhás nő" című képet 1907-ben
festette.

Pataky Denes: Bereiny Róbert kiállítása.
Művészet, 1964. március - 41 lap.

Bereiny Lóbert
festő

Bereiny Bartokhoz baráti kapcsolatot
fürtte és Bereiny volt az első aki
a modern festészet érdekében
kézbesített portrét a művésztől.

Pozgány Ö. galéria: a Galéria Bartók-estje
Művészet, 1964. március - 49 lap

Bereiny Róbert
festő

M.D.K

Méltóság:

Kezeli Béla: Válogatás a Bereiny kiállítás ismertetésére
Művészet, 1964. március - 43 lap.

Bereiny Róbert
festő

M.F.K.

"Faluége", "Itár a fenyves tövében"
"a, "Reggel", a "Faluéset", a "Gordonka
művésznő", a "Kisatérő munkások"
"Szöngyi Istváné arkipé", "Roma játékos"
"Lebegőnyi orvágiet", "Festőnövendék"
című képei is szerepelnek a tárlaton.

Pataky Dezső: Bereiny Róbert kiállítására
Művészet, 1964. Március - 41. lapsz.

Bereiny Robert
festo

M.D.V.

1934-35-ben Köntvölgyesem és
Lebegényben dolgozott. 1938-ban
a Sünyci Társaság tagjává választották,
majd a Társaság tagjává lett.
1937-től - 1943-ig Lebegényben
szabadiskolát tartott fenn.

Pataky Denes: Bereiny Robert kiállítására.
Művészet, 1964. március - 41 lap.

104

1851
1852

1851 - 21 - 10 - 1851
 1852 - 21 - 10 - 1852
 1853 - 21 - 10 - 1853
 1854 - 21 - 10 - 1854
 1855 - 21 - 10 - 1855
 1856 - 21 - 10 - 1856
 1857 - 21 - 10 - 1857
 1858 - 21 - 10 - 1858
 1859 - 21 - 10 - 1859
 1860 - 21 - 10 - 1860
 1861 - 21 - 10 - 1861
 1862 - 21 - 10 - 1862
 1863 - 21 - 10 - 1863
 1864 - 21 - 10 - 1864
 1865 - 21 - 10 - 1865
 1866 - 21 - 10 - 1866
 1867 - 21 - 10 - 1867
 1868 - 21 - 10 - 1868
 1869 - 21 - 10 - 1869
 1870 - 21 - 10 - 1870
 1871 - 21 - 10 - 1871
 1872 - 21 - 10 - 1872
 1873 - 21 - 10 - 1873
 1874 - 21 - 10 - 1874
 1875 - 21 - 10 - 1875
 1876 - 21 - 10 - 1876
 1877 - 21 - 10 - 1877
 1878 - 21 - 10 - 1878
 1879 - 21 - 10 - 1879
 1880 - 21 - 10 - 1880
 1881 - 21 - 10 - 1881
 1882 - 21 - 10 - 1882
 1883 - 21 - 10 - 1883
 1884 - 21 - 10 - 1884
 1885 - 21 - 10 - 1885
 1886 - 21 - 10 - 1886
 1887 - 21 - 10 - 1887
 1888 - 21 - 10 - 1888
 1889 - 21 - 10 - 1889
 1890 - 21 - 10 - 1890
 1891 - 21 - 10 - 1891
 1892 - 21 - 10 - 1892
 1893 - 21 - 10 - 1893
 1894 - 21 - 10 - 1894
 1895 - 21 - 10 - 1895
 1896 - 21 - 10 - 1896
 1897 - 21 - 10 - 1897
 1898 - 21 - 10 - 1898
 1899 - 21 - 10 - 1899
 1900 - 21 - 10 - 1900

Bereiny Robert
festő

M.D.K.

"Udvar szalmakorbákkal",
"Kastélyterasz", "Cigaretta-
őmarchip", "Kápirgáló" című
művei és portrégyűjteményei
festőkhöz tartozó kornakot képviselik.

Pataky Dénes: Bereiny Robert kiállítása
Művészet, 1964. március - 41 lap.

Bereiny Robert
Jusztó

M.D.K.

Marta Lelovai nővér 1954-ben
írmit készített Bereiny Robertról.

N. Pevics Éva: Marta Lelovai

Művészet, 1964. február - 32 lap.

Berény Róbert festő

M.D.K.

8 képe szerepel a Galéria új szerzeményei között

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az
1960-1961-es évben 158.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. 1963.

Berény Róbert

1919-es plakátjairól.

Hincz Gyula kikérdezéséből.

kikérdező: Rozgonyi Iván 1955. október

Szöveg. 121

Szönyi István

Műv. Tört. Dok.

Berény Róbert.

Bartók Béla portréja a Nyolcak III.kiállításán
a Nemzeti Szalomban.

Márffy Ödön beszél kortásrairól és akorról.
jegyezte:Somogyi Árpád.

1870

1870

1870

1870

1870

szövarch.23.1.ó

Berény Róbert.

A Nyolcak.

Márffy Ödön beszél kortársairól és a korról.
jegyezte: Somogyi Arpád.1951.

University of Toronto

Faculty of Arts

Department of History

History 1001: Introduction to World History
Lecture 1: The World in 1492

Berény Robert.

A "Kut" művészegyesület tagja.

Bende J: A Képzőművészeti egyesületek története.

EXHIBIT 27 - 73.100

Box 27 - 73.100

"This was used to..."

Page 2: A copy of the...

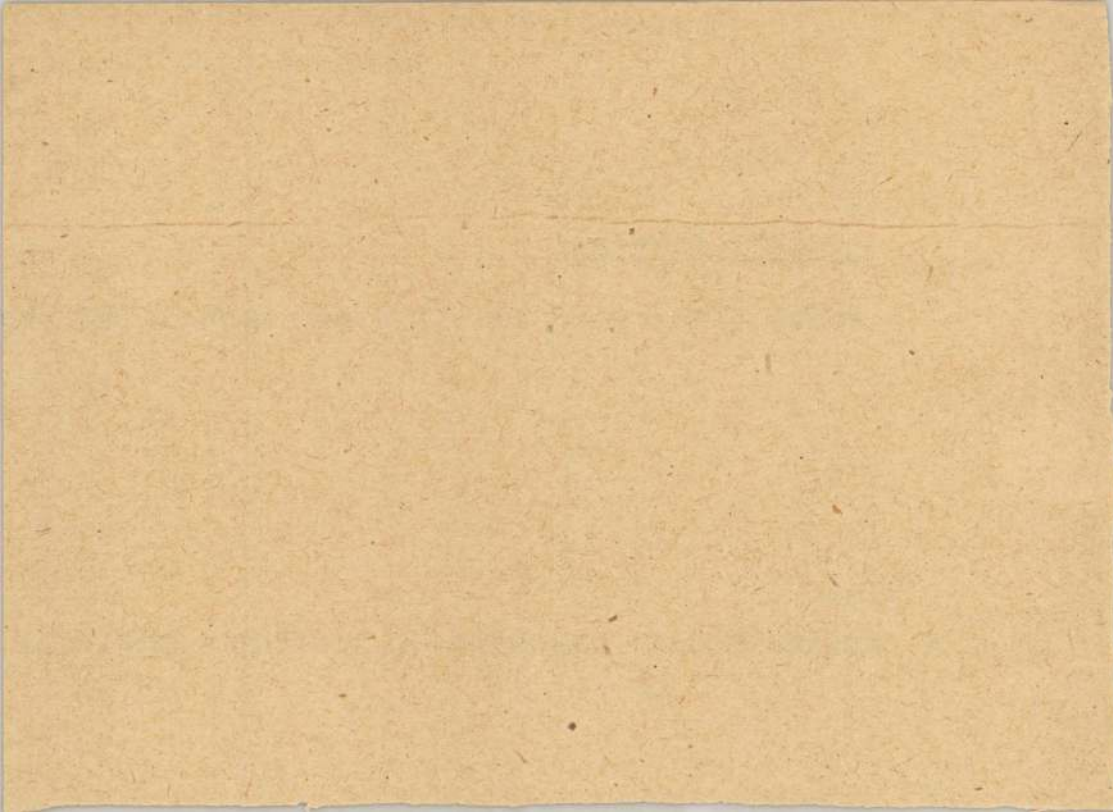

Berény Robert.

A Tamás Galériában, kiállították műveit 1932-be

Bende J.

A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

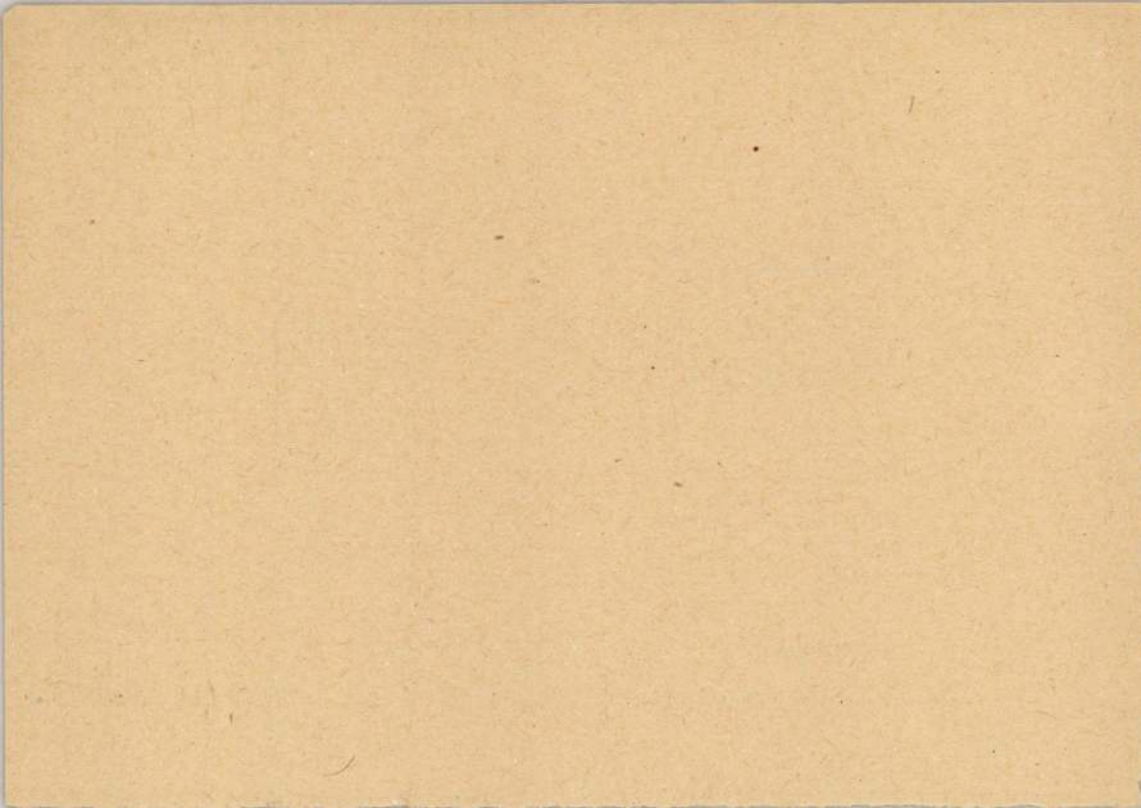

Berény Robert

Műveiből kiállítást rendezett a Nemzeti
Szalon 1933-ban.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Berény Robert.

Az Ernst muzeum kiállítást rendez műveiből
1928-ban.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Berény Róbert festő

M.D.K.

Balázs Béla: Játékok c. kötetében a Halász és a hold
ezüstje c. m séjének illusztrációja.

Leszerelése után Városmajor utca lakásán festő szabad-
iskolát nyit.

1918. Varró István arcképe

1919-ben a művészeti direktórium tagja.

Szij B éls: Berény Róbert életrajza gyermekéveitől a
berlini emigrációig 121.1. /.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bn. 100

1890

Berény Róbert festő

M.D.K.

1913-ban Olaszországba ment. / áprilistól októberig /
A Művészház 1914-i kiállításán 2 Olaszországi képei
Capri táj.

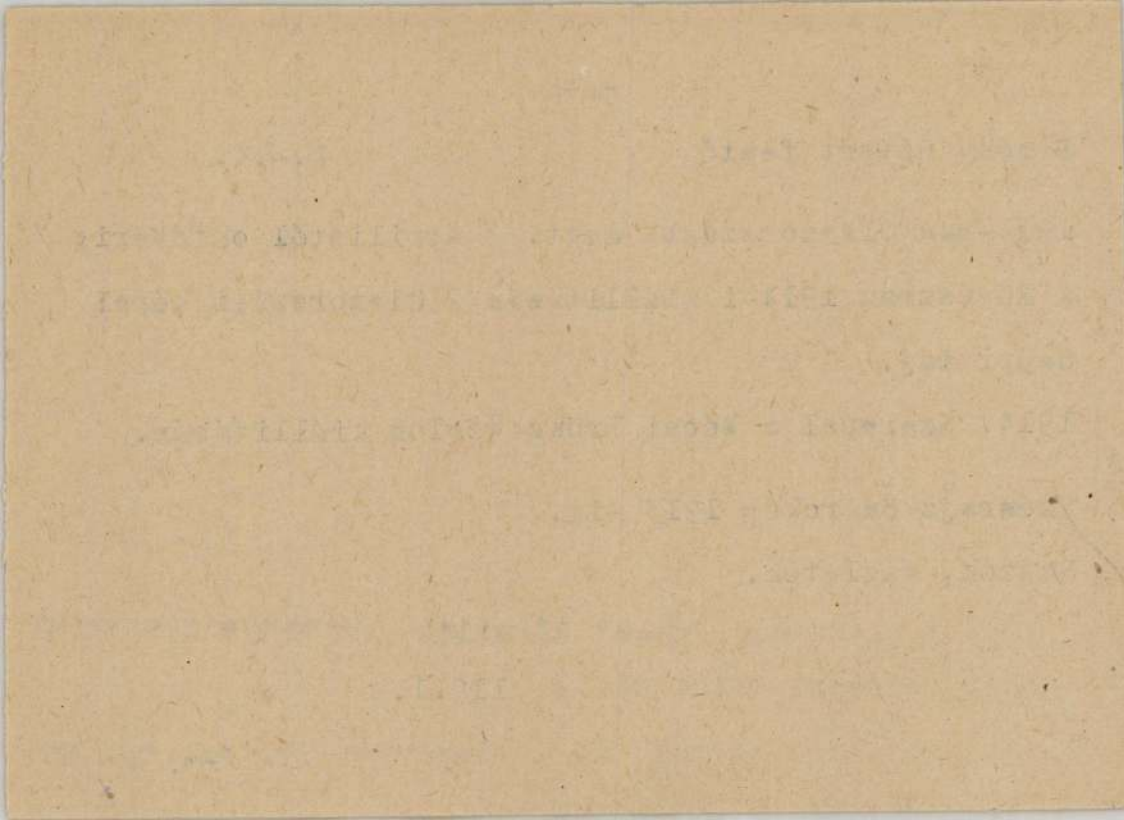
1914. Szerepel a bécsi Brüno Szalon kiállításán.

Szénrajz önarckép 1913 -ig.

Rajzok, vázlatok.

Sajj Béla: Berény Róbert életjárása és utolsó gyermeké-
itől a berlini emigrációig 119.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. 2p. 196

Berény Róbert festő

M. D. K.

Bartók arckép / Bartók 32 éves /

1911-ben egy Új Magyar Zeneegyesület alapításával foglalkozó zenészek társaságában tevékenykedik.

1912-ben visszavonult a nyilvános zenei élettől.

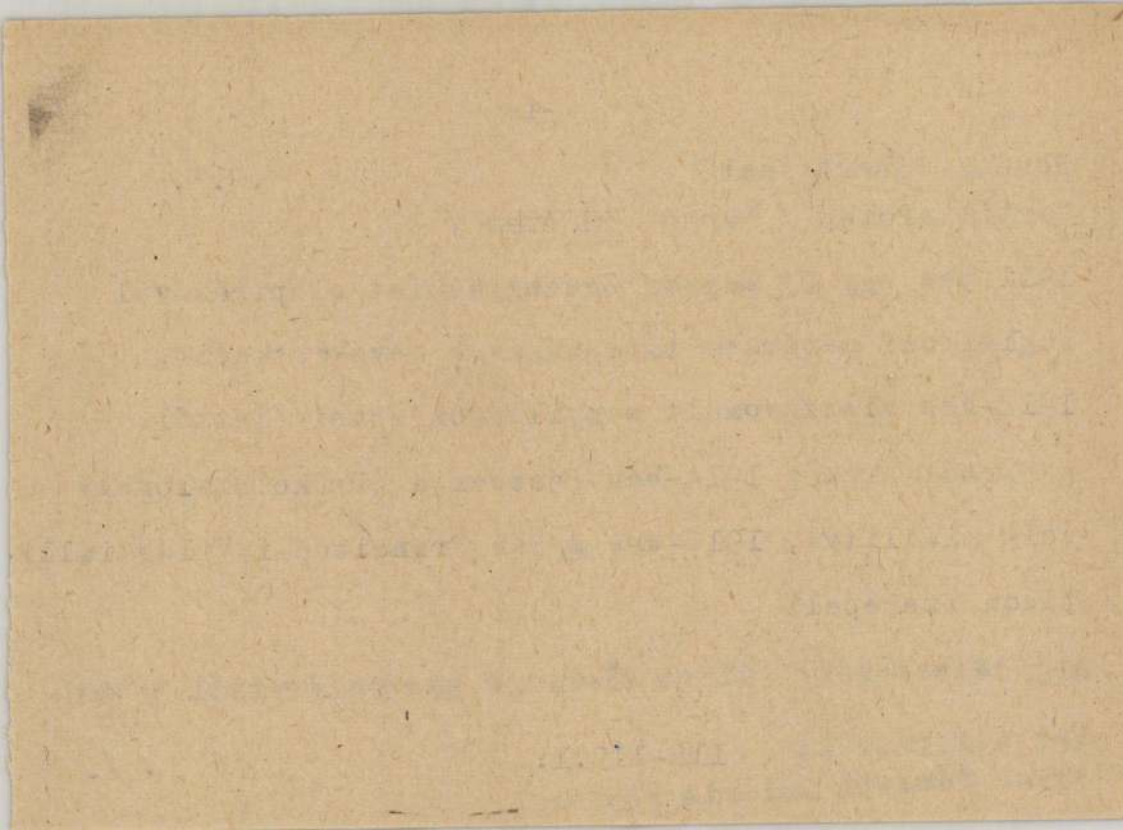
A Bartók arckép 1914-ben Bécsben a ÓBrüko Szalonban volt kiállítva, 1915-ben a San Franciscó-i Világkiállításon szerepelt

Síj Béls: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a ber-

lini emigrációig 118-119. l.

Magyar Nemzeti Galéria Kézirat

. / .

Berény Róbert festő

M.D.K.

Párizsban sokat zenélt, saját kompozícióinak és a klasszikusoknak kottalapjai mindig ott voltak párizsi müte mének asztalán.

Kényelemben élt, rendszerint jól öltözködött.

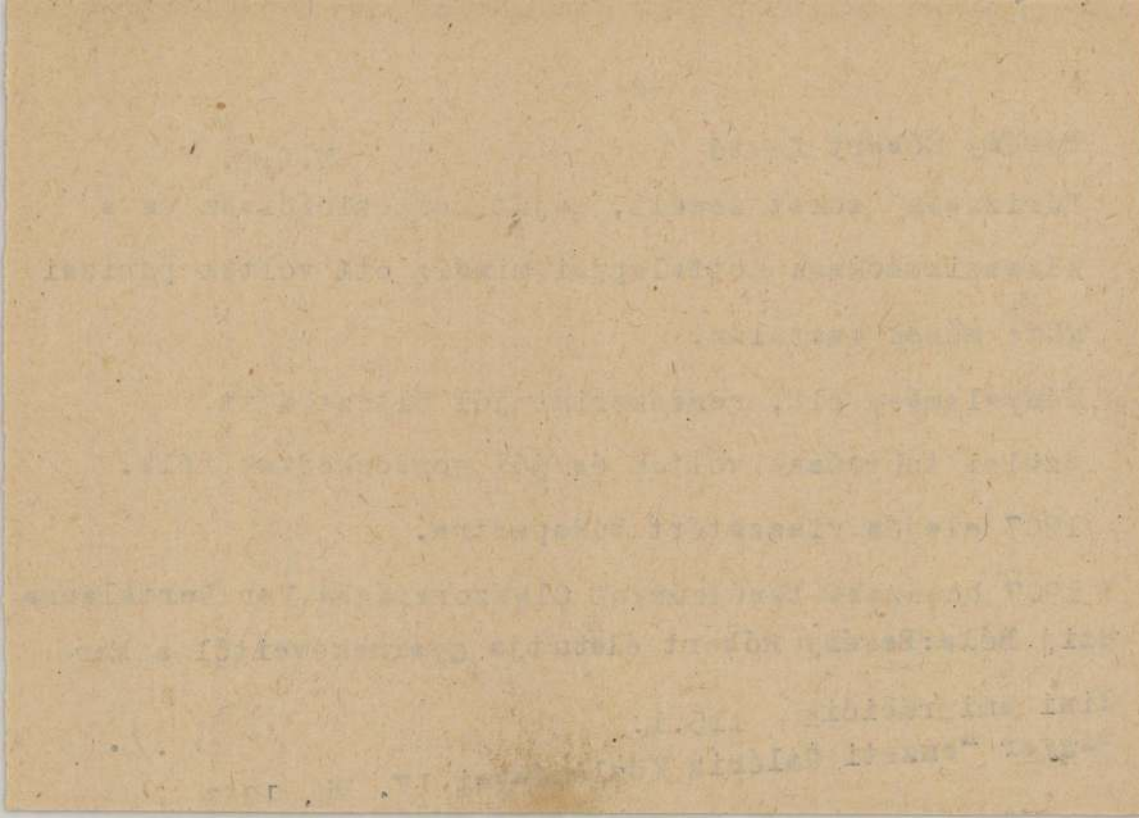
Szülei tehetősek voltak és jól gondoskodtak róla.

1907 elején visszatért budapestre.

1907 hosszabb tanulmányut Olaszországba Par Bertalanna Sziij Béla: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a ber-

lini emigrációig 115.1.

Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. Bn. 1963 ./.

Berény Róbert festő

M.D.K.

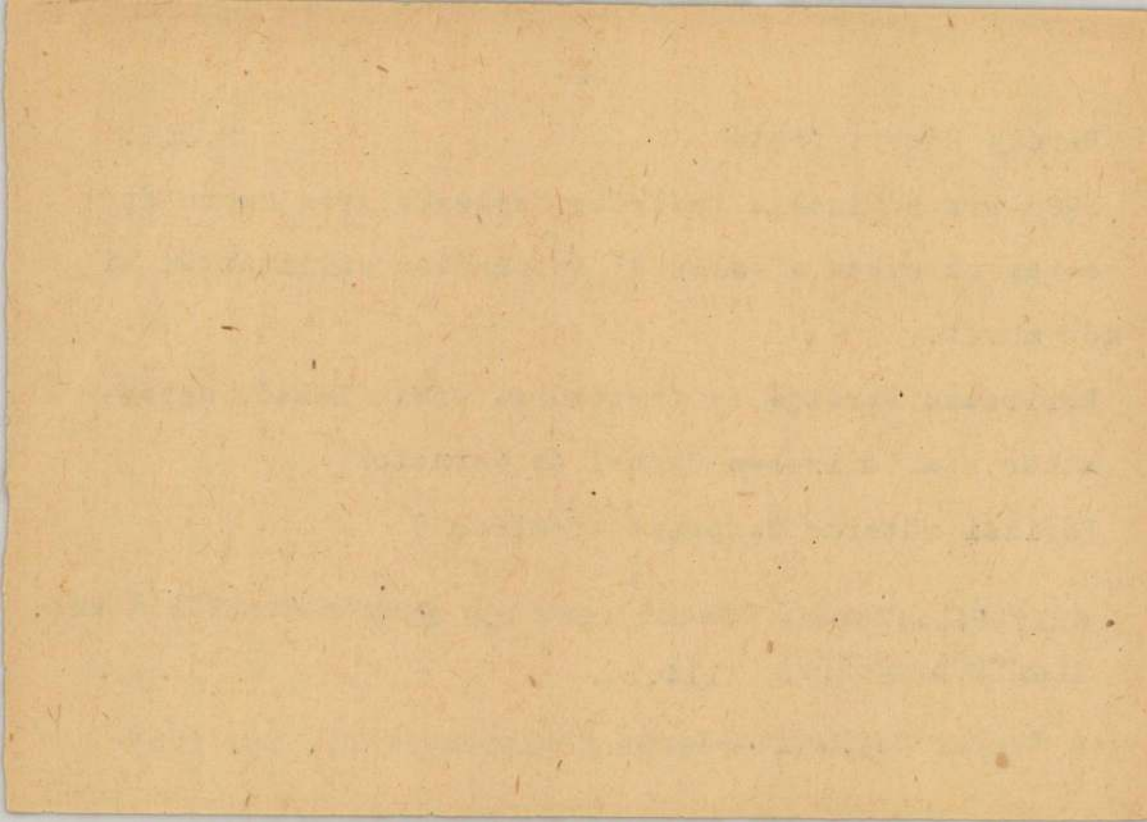
1906-ban Párizsban festette Zalmskalapos önarcképét
ebben az évben a Salon d' Automnéban állították ki
két művét.

Párizsban barátja és festőtársa Orbán Dezső, ugyan-
akkor van Párizsban Czóbel és Kernstok

Párizsi műterme Campagne Première 9

Szűj Béla: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a ber-
lini emigrációig 114.1 . . . / .

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. Bp. 1963

Berény Róbert festő

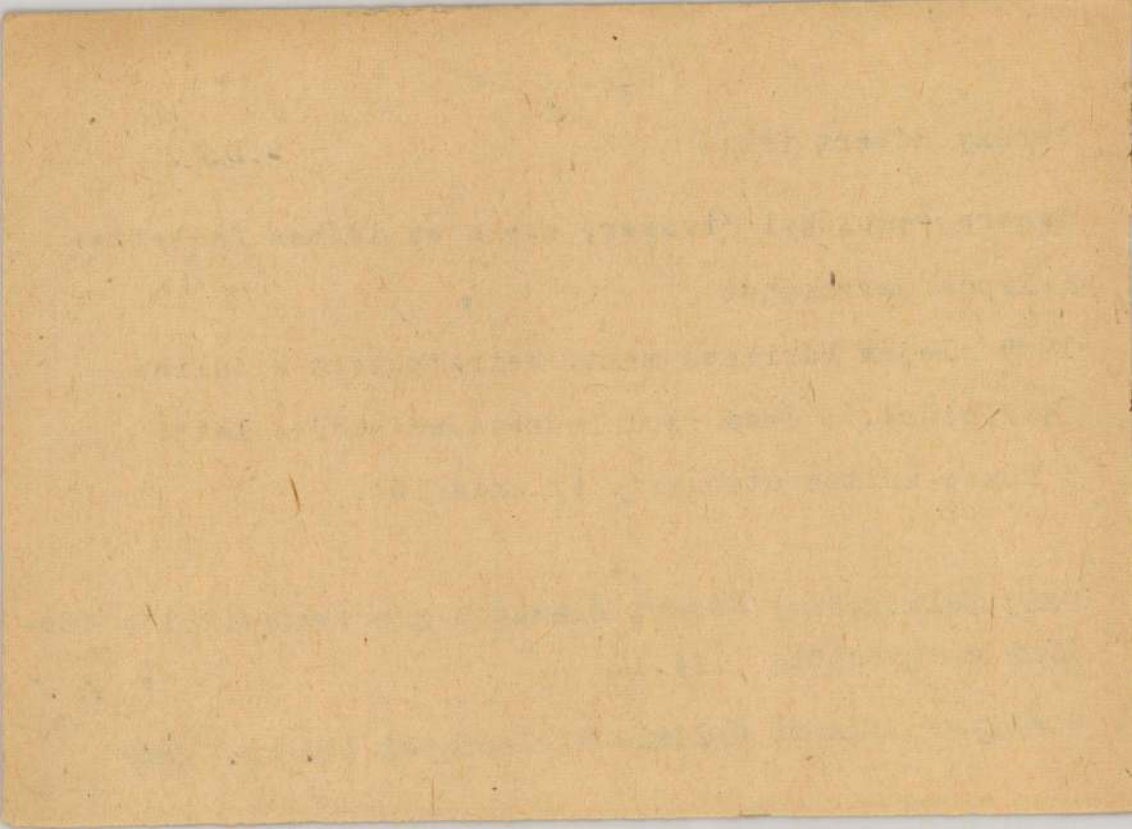
M.D.K.

Tanára Zemplényi Tivadar, ebben az időben festette
Kalapos Önarcképét

1905 elején Párizsba ment, beiratkozott a Julien
Akadémiára, s Jean Paul Laurens növendéke lett.
3 hónap múltán otthagyta az akadémiát.

Szűj Béla: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a ber-
lini emigrációig 114.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. Bp. 1963

Berény Róbert festő

M.D.K.

1899. gyermekkori rajzok.

1902-től Első önarckép, repr

Csendélet órával.

~zoba esti lámpafénynél. repr.

ebben az időben Munkácsy volt az ideálja

1904 őszén beiratkozott a Budapesti Mintarajziskolába

Szij Béla: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a berlini emigrációig 113. l.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. Bp. 1963 / .

Berény Róbert festő

M. D.

1887. március 18-án született Budapesten.

Már elemista korában szívesen rajzolgatott.

a Markó utcai gimnáziumban a zene iránt is érdeklődött,
hegedülni tanult, kamarazenélt.

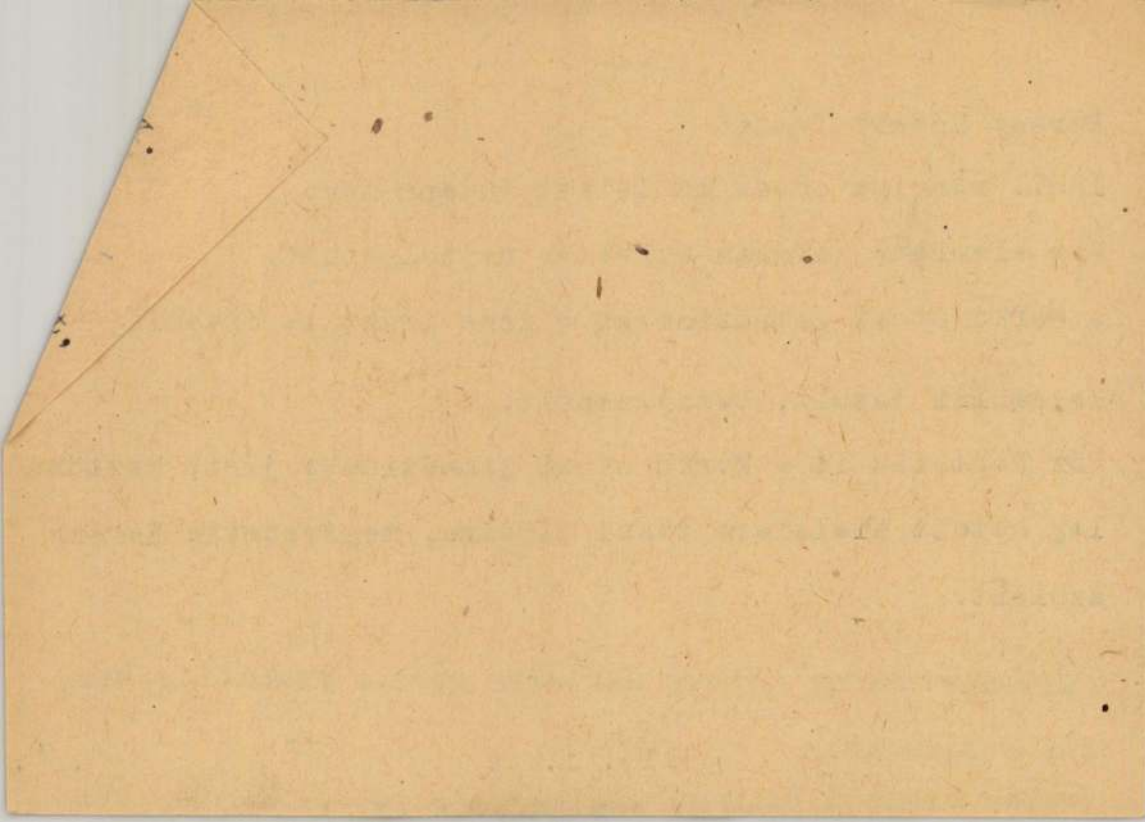
Pór Bertalan is a Markó utcai gimnáziumba járt, ösztönző
leg hatott fiatalabb tanulótársána, megfestette Berény
szüleit.

Lej. Béla: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a ber-
lini emigrációig

113. l.

./.

Magyar Nemzeti Galéria Közleménye IV

Berény Róbert festő

M. D. K.

Berlini képeiből keveset isme rünk.

1926 tavaszán a belügyminiszter engedélyével visszajött Budapestre

Szaj B éls: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a
berlini emigrációs ~~P3.~~ 1. 123. e'

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1921

-r-

Berény Róbert festő

M.D.K.

A sok zaklatás elől külföldre ment. Első állomása
Bécs v lt 1-2 portrét csim lt Bécsben

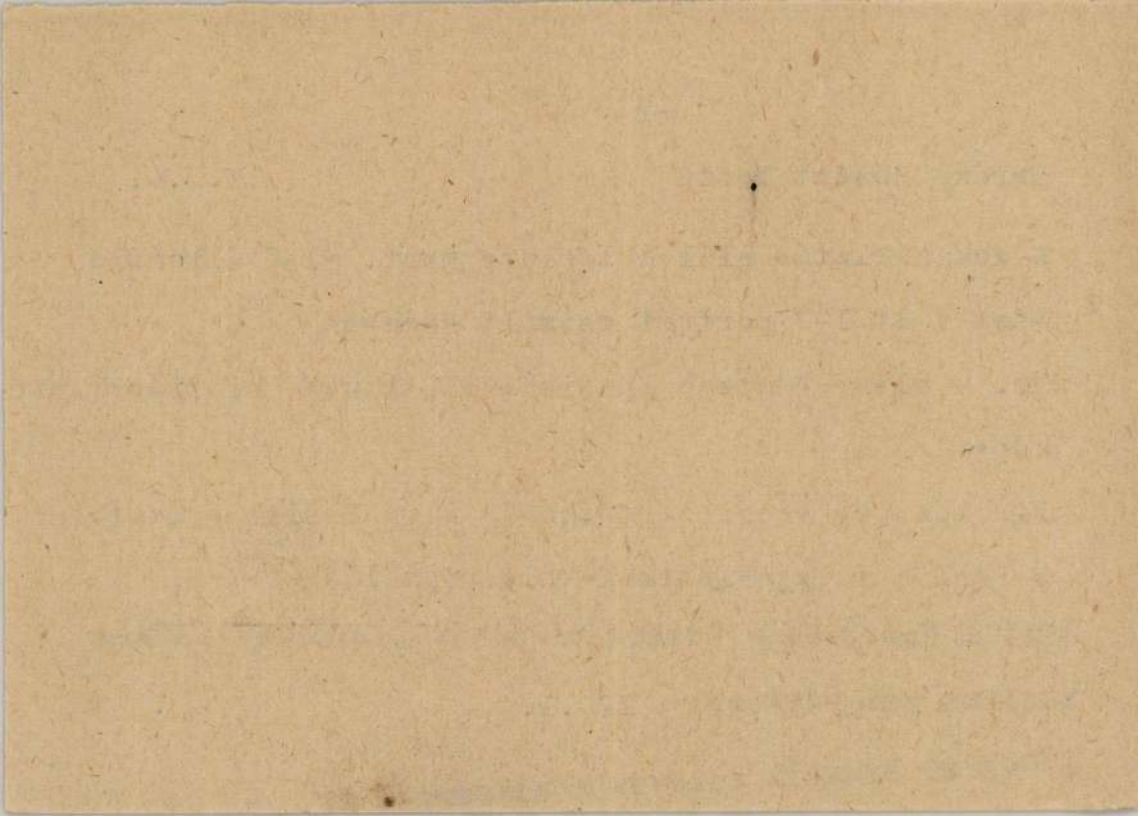
Dr. H elene Deutsch /pszichanalitikus/ kifestőnek arc
képe.

Pár hónapos bécsi tartózkodás után Berlinbe ment.

a Berlin r Tageblattnak volt rajzolója ?

Sajj B éle: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a
berlini emigrációig 122.1. ./. .

A Magyar Nemzeti Galéria Kézleltárában van

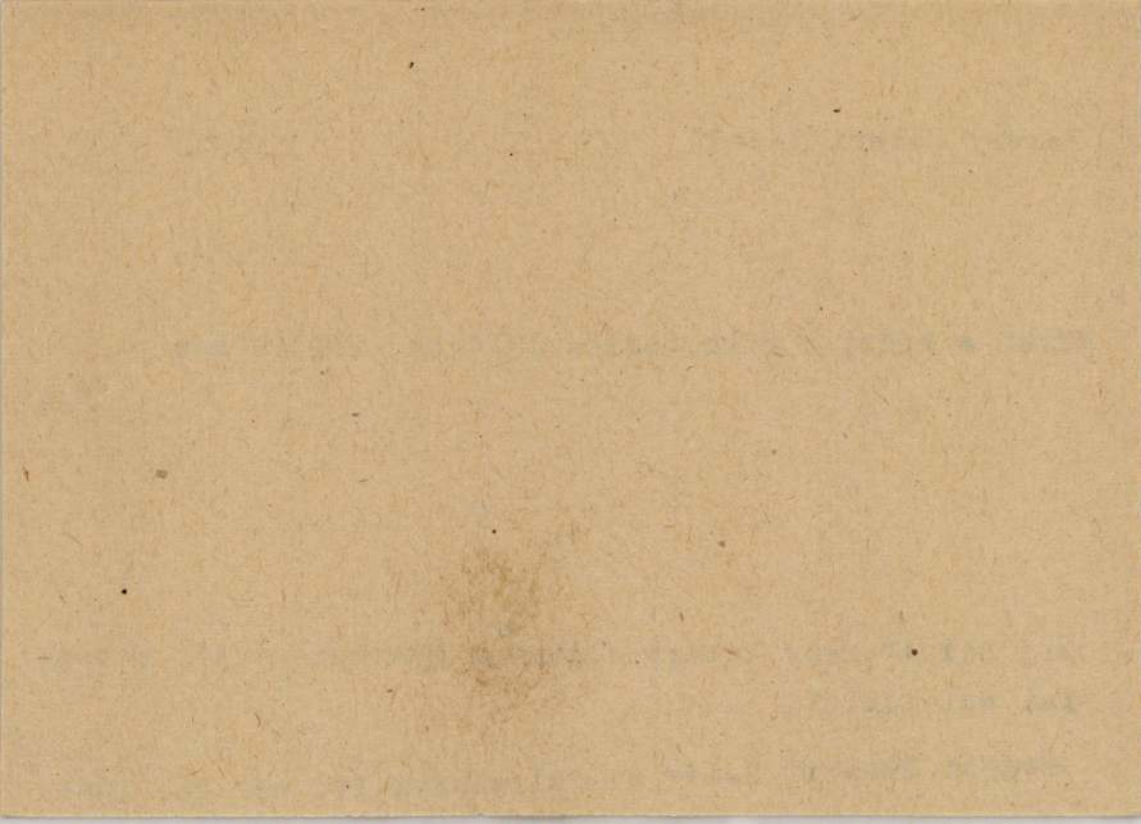
Berény Róbert festő

M.D.K.

Művei a bécsi B rüko Szalon 1914-es kiállításán

zij Béla: Berény Róbert. életutja gyermekéveitől a ber-
ini emigrációig 119.1.

Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963

Berény Róbert festő

M. D. K.

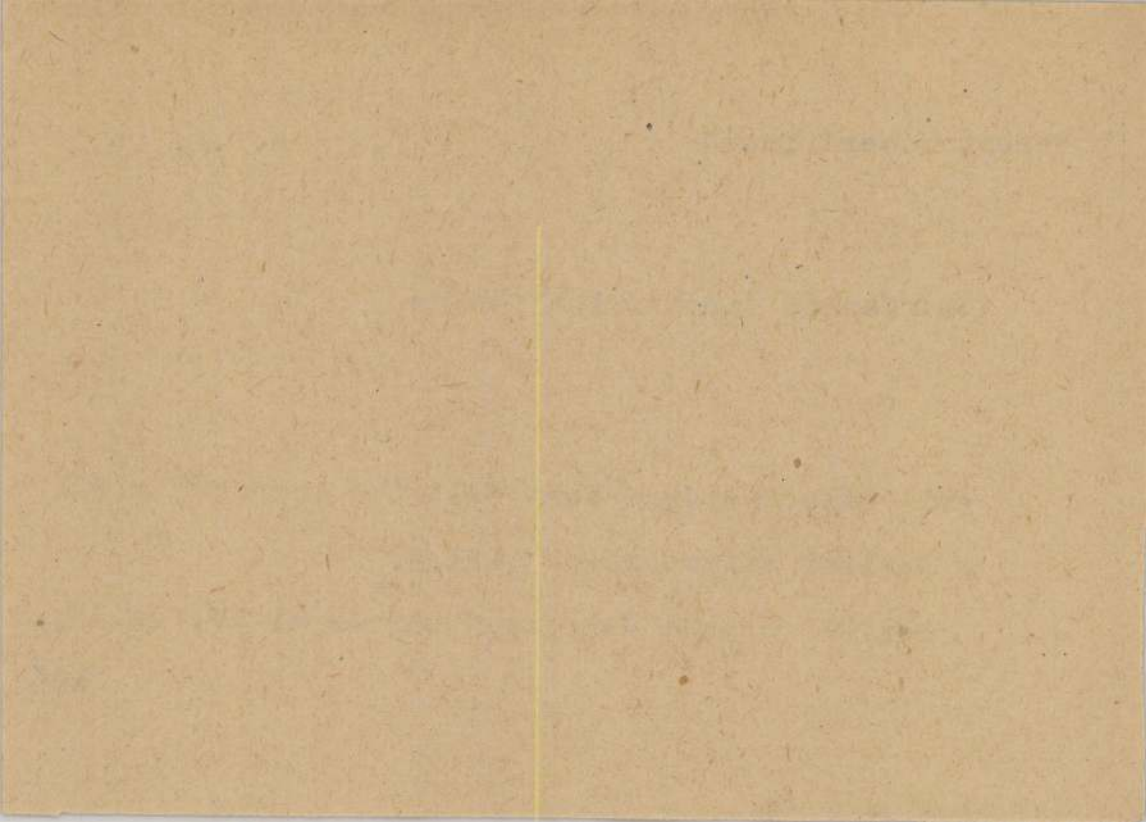
A művészeti direktórium tagja

Bécs: Berény Róbert életutja gyermekéveitől

Berlini emigrációig 121. l.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp.

196

Bereiny Robert, festő

M 124

A decemberi művészeti aukción

Guerckinet is árverésik.

- : Górk, Szönyi, Rudnary

3.

ESTI HIRLAP, Bn. 1962. nov. 27.

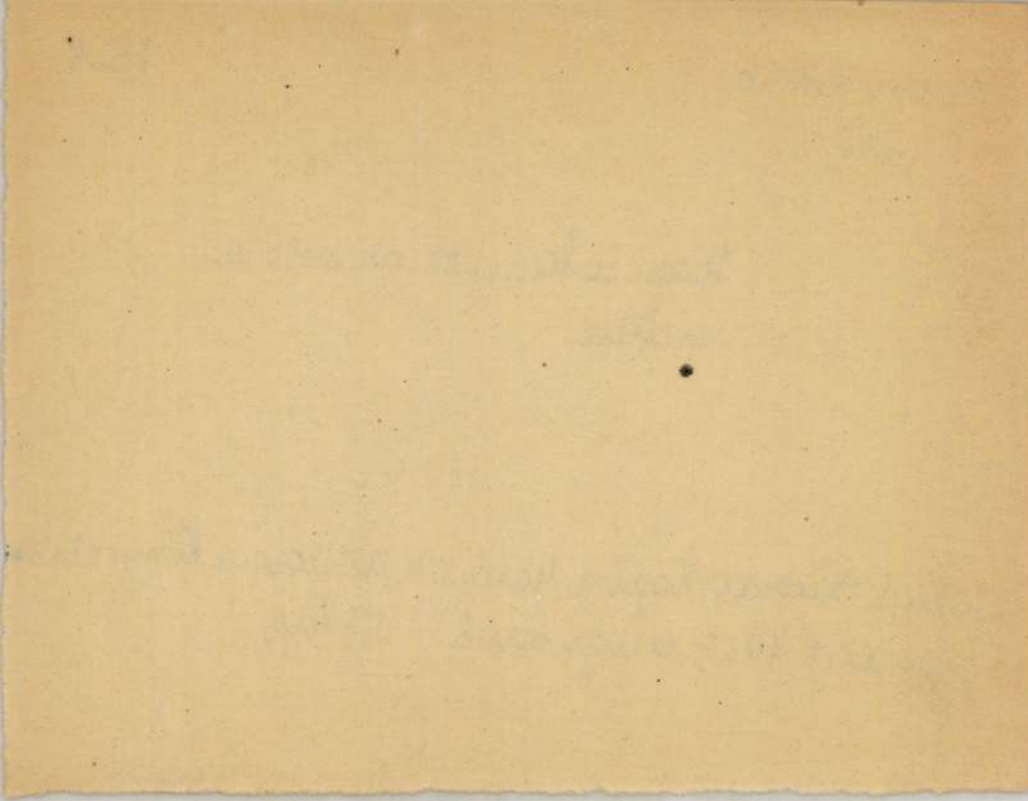

Bereiny Robert
festő

M.D.K.

Hopics Margitnak volt a
mestere.

Balogh Andriás: Hopics Margit kiállítás a Könyvklubban
Művészet, 1963. augusztus - 37 lap

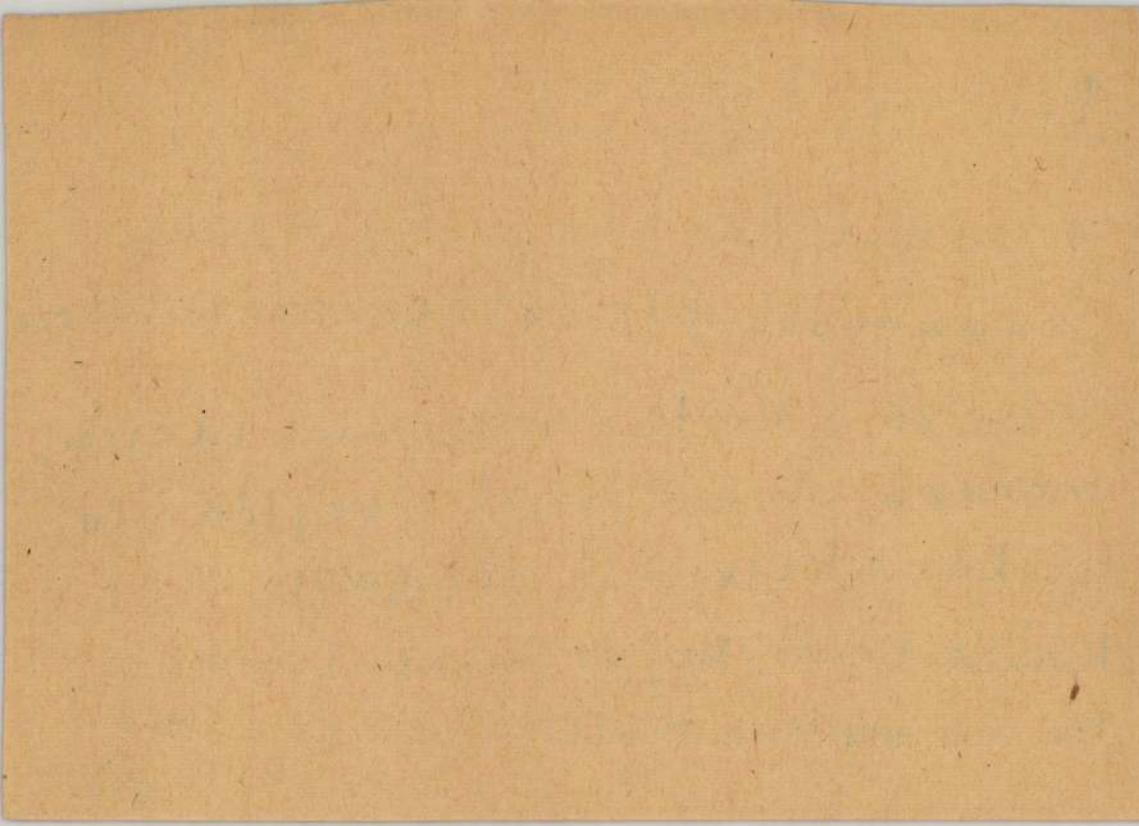
Berény Róbert

A Tanácsköztársaság egyik legnagyobb plakáttervezőművésze

Később a Horthy fasizmus idején, modern plakátjaival a fejlődő, politikai aktivitást szolgálja.

Mihályfi Ernő: „Magyar Plakátművészet”

THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. II. No. 2. 1961

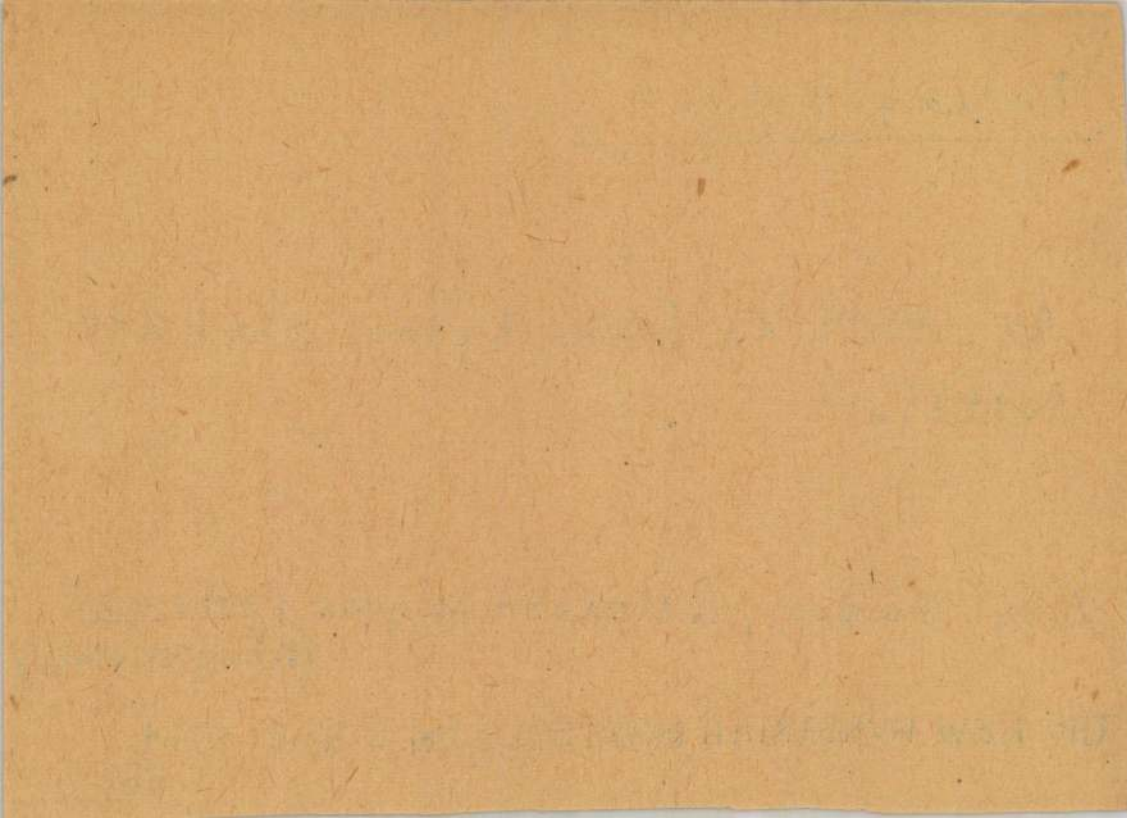
Berény Róbert

Az 1919-es forradalom plakát-
testője.

Vályi Gábor: „A Modern Magyar Festészet”
(Könyvszemle)

THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. II. No. 1. 1961

1671

M.D. .

Berény Róbert   festő

Teberzó plakát a Tanácsköztársaság idején

Pegány Ö. Gábor : Derkevits Gyula Ep. 1961. 6.1.

Berciny Róbert
festő -

M.D.K.

Magyarországban a modern
plakát megismerésé ar ő
nevéhez fűződik. 1931 nyarán,
1932 október, valamint angol
fordítatokban részt a magyar
reklamográfiaért.

Maifly Alvin : Berciny Róbert plakátművészete
Művészet, 1964. Művelődés - 20 lapp.

Berényi Róbert
festő -

M.D.K.

1919-ben készített a „Fagyverbe!
Fagyverbe” című plakátját. A
Művészeti galériában rendezett
kiállításán 120 festmény, 60
grafika és 18 plakát szerepel.

Kaiffy Alvin: Berényi Róbert plakátművészete
Művészet, 1964. november - 20 lap.

Bereiny Róbert
festő

M.D.V.

1963-ban a Magyar Nemzeti Ga-
lériában Bereiny Róbert kiállításán
festményeit, rajta és plakátjait
mutatták be.

Márfy Alvin: Bereiny Róbert plakátművésze
Művészet, 1964. november - 20 lap.

Berény Róbert festő

M. u. K.

Bécsben kapcsolatban áll Pap Gyulával

"Szegényi Iván: Beszélgetés Pap Gyulával
Művészettörténeti Dokumentációs Központ Közleményei

1963. III. "Bauhaus" szám 9 .1.

M. K.

Béniy. Hébert félté

Béniy. Hébert félté

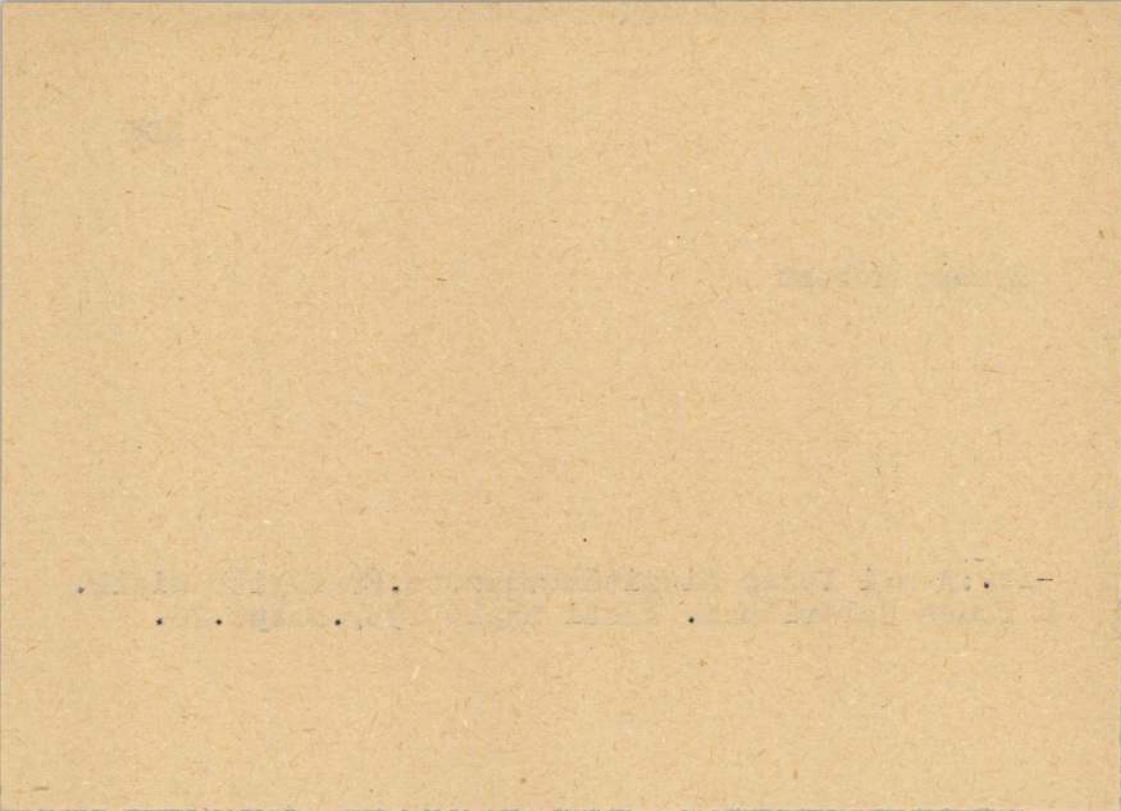
9. 1.

MDK

Berény Róbert

-io.:A mai lakás díszítőművészete.Évadnyitó kiáll.
a Tamás Galériában. Pesti Napló 1937.szept.26.

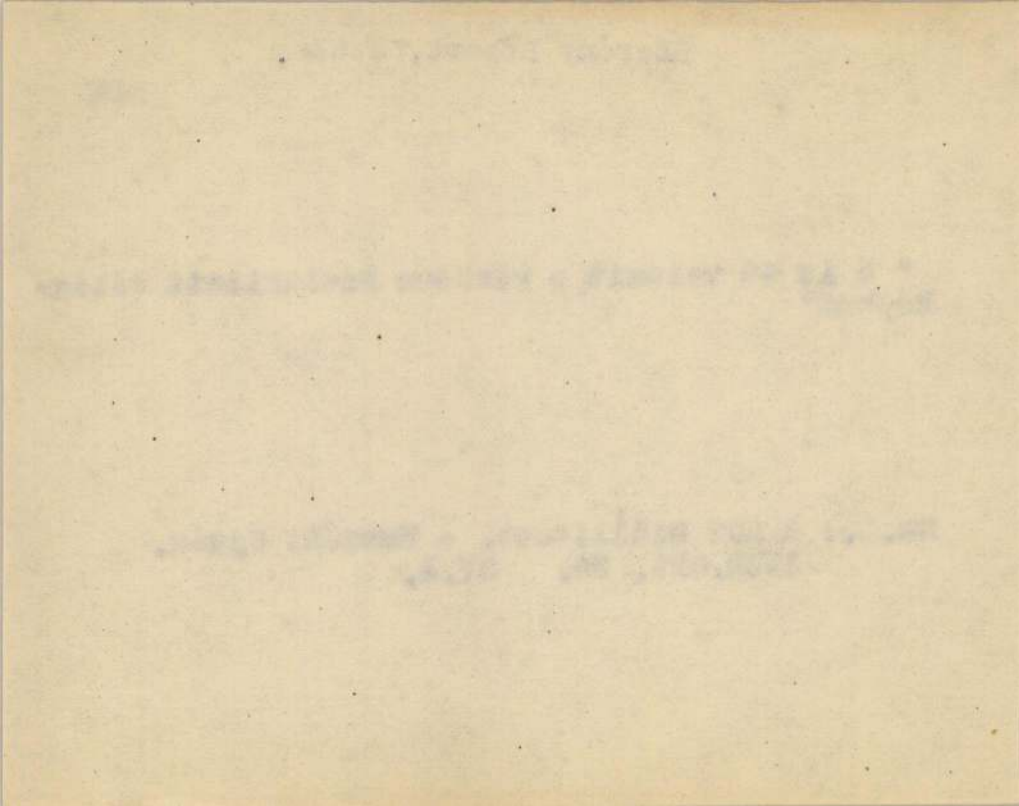

Berény Róbert, festő.

NDK

" Ő is ad valamit a közösen kialakított világ-
képhez"

SS.2.: A KUT Kiállításra. - Nemzeti Újság.
1938. évt. 30. 27.1.

Berény Robert, festő

nevel, mint Berényos főtiszt a Szócsai István és Bernáth Aurél felügyeletében is megnyitlakozó „post-magbányai” irány-
zathoz tartozó művész, a merz, arime?
a 20-as évek vége felé - Derkovits, na?
Becsből való hazatérése idején - között
művei némi hatással lehetnek reá.

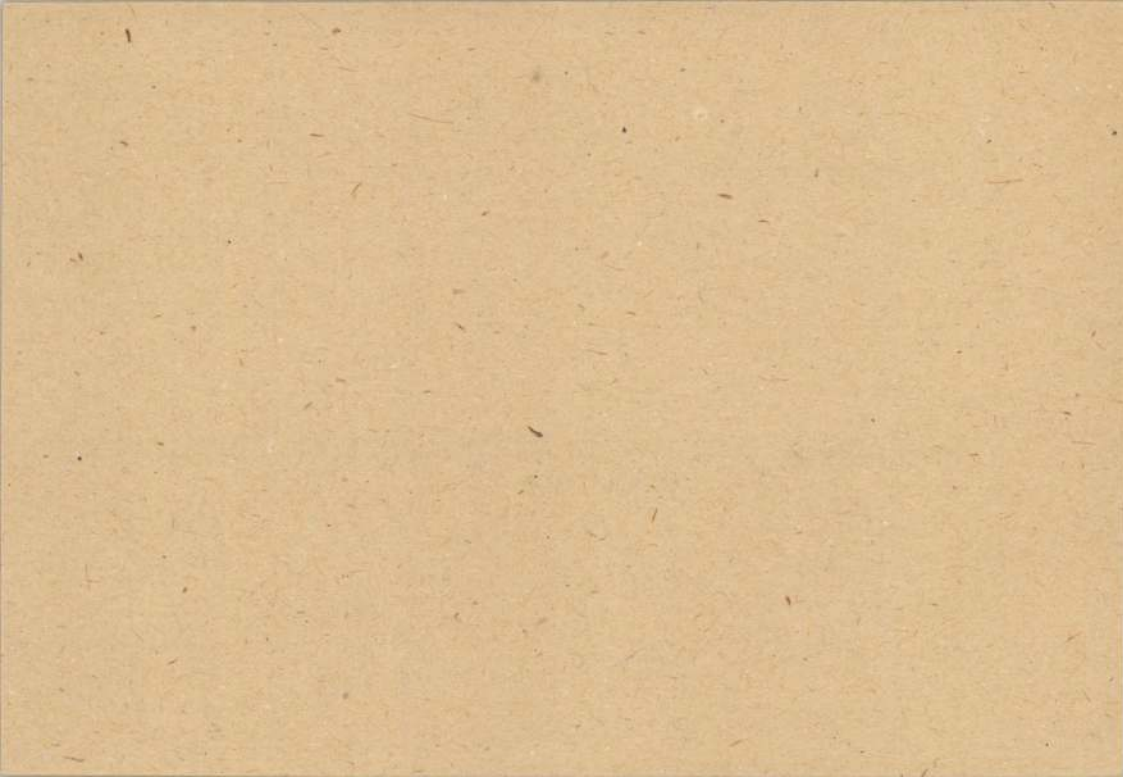
Szabó Julia: Die Holzschnittfolge "1514" von Gyula
Derkovits. /D.Gy. "1514" fametszet sorozata/

Acta Historiae Artium, Bü.1964.Tom.X.fasc.1-2. 210. old.

Berény Róbert

Művészek angol műv. folyóiratban. Ujság. 1928.
dec. 12.

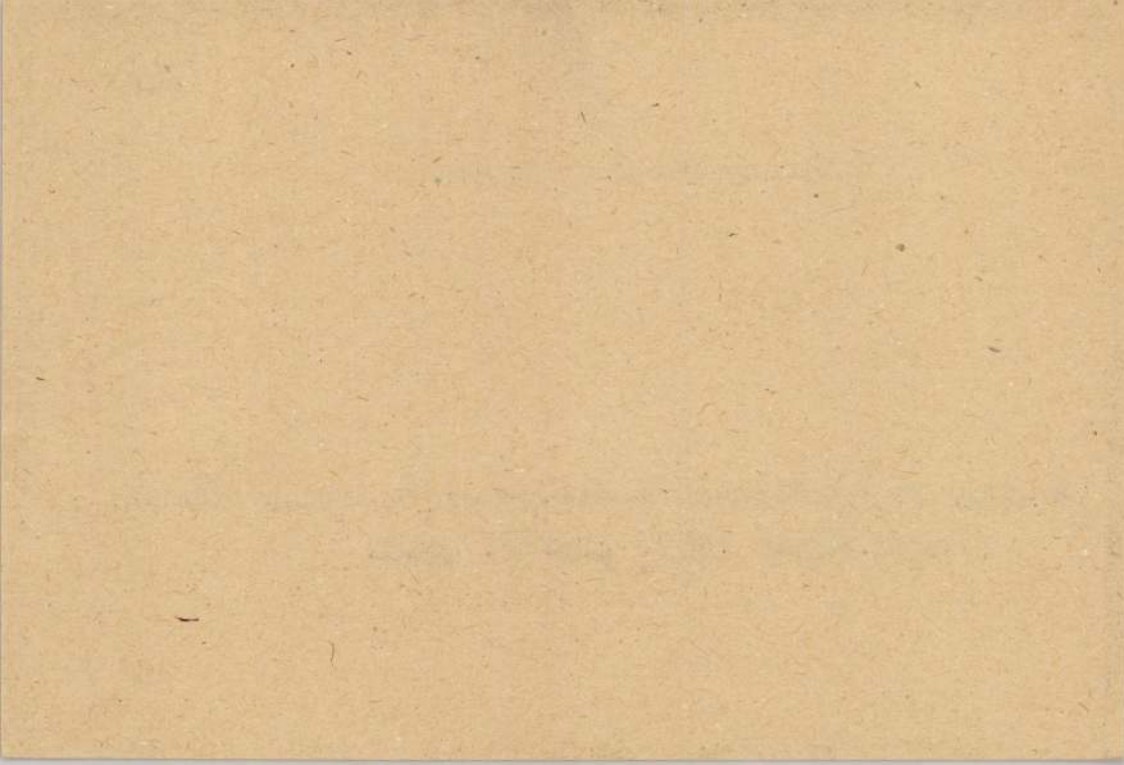

Berény Róbert festőm.

Pogány #: Vándoruton kiáll.ok és épületek között.

Pesti Napló 1935. jun.16. 39.1.

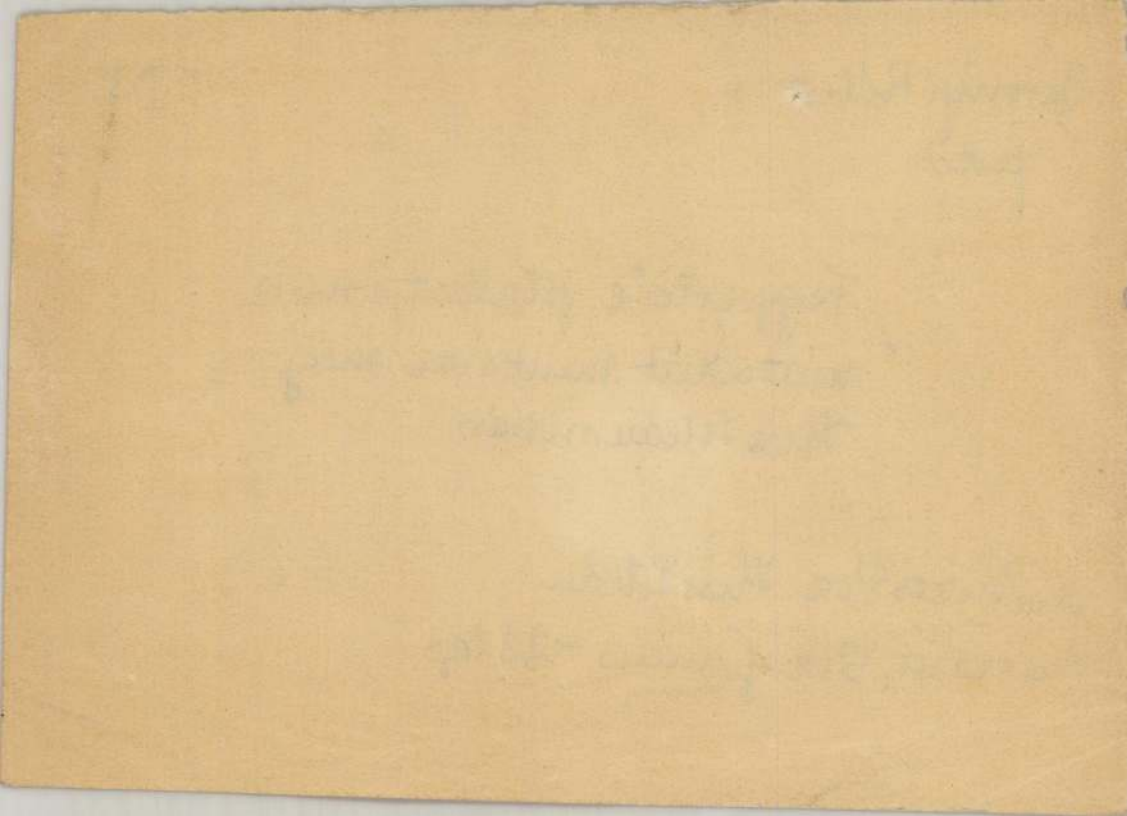

Berenyi Robert
festő

H.D.V.

Fegyverbe" c. plakátjának
"matrikát mintáta meg
Eiss István mondás

N. Perjes Eva: Eiss István
művészet, 1962. június - 28 lap.

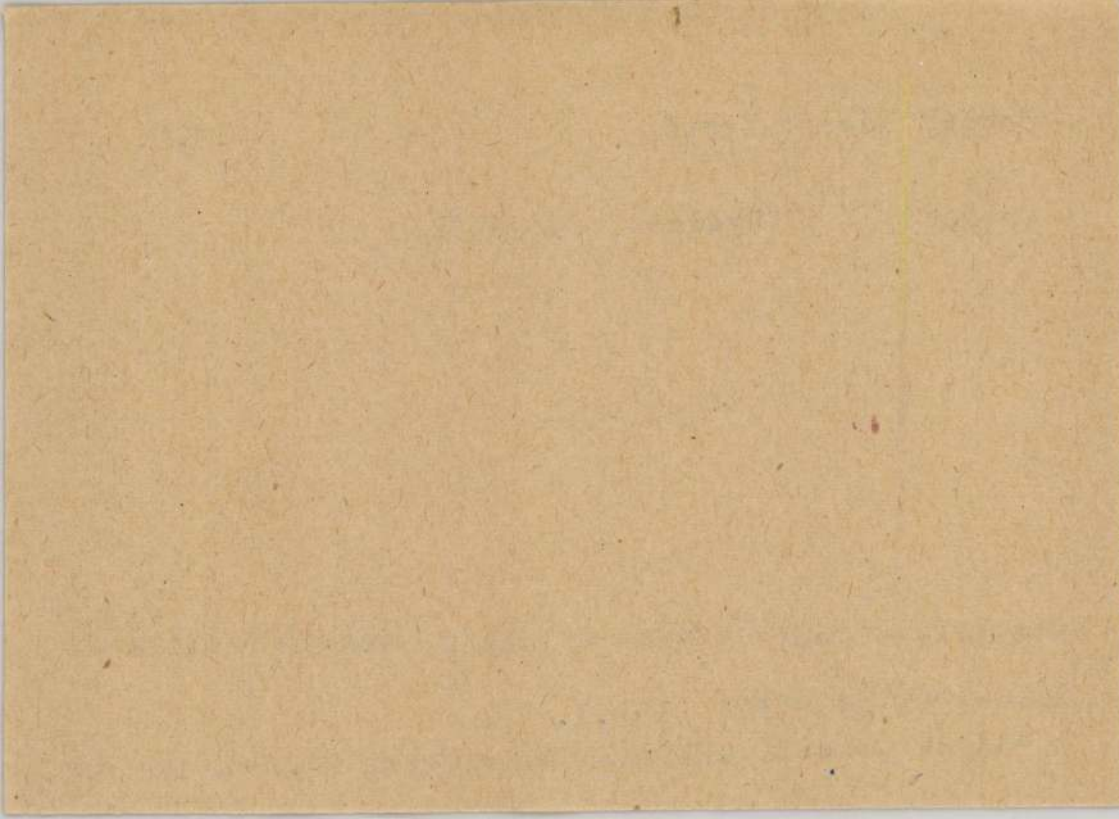
Berény Róbert festő

M.É.K.

Önarckép / A "Nyolcak" idejéből/

Csongeryné Nagy Káossz: A Magyar Nemzeti Galéria az
1960-1961-es évben 159.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Kézleírásai IV. sz. Bp. 1963.

Bereiny Robert, festő

ATDK

Bereiny Robert s' a XX. m.-i festőket
a'mmel tárlatveretés' len' márc. 16-án
a Nemzeti Galériában.

—: A hét végi kulturális programról 10.

NÉPSZABADSÁG, Bk. 1964. márc. 14.

Berényi Róbert, Kézírási díjazás festő-grafikumi művészi
Európai kövületi díjra kiírt pályázaton a „Nyelv és aktivis-
tás” c. kiállításra. Az a nyelv művészi alkotásának munkássá-
gához ad ahhoz az évek felé fordítva, amelyet ma „Nyel-
v és aktivis”-nak neveznek tartásnak: Kézírási díj-
szabály, Berényi Róbert, Ozóbel Béla, Tihanyi Lajos, Országos
Díjazás, Illyés György, Mátyás Ádám, Pócs Bertalan.
Berényi Róbert írásai szintén jelentek meg a „Nugat”-
ban és más egykori folyóiratokban.

Stúdió '81

1981. I. 20. Telefontól 21.00

Faint, illegible handwriting on aged paper, possibly bleed-through from the reverse side. The text is mostly obscured by the paper's texture and fading.

Berényi Róbert, Kosuth-díjas festő-grafikusművész
A Nyolcask nevű művészcsoport tagjai a képzőművészetben jelentették a szakmadelőn a magyar progresszívist. Berényi Róbert, Ligeti György, Déri Béla, Kemény Károly, Márffy Ödön, Orbán Ernő, Pál Bertalan és Tihanyi Lajos a legmodernebb eredmények befogadására tették alkalmassá a magyar plasztikát és részben voltak azoknak a szellemi örömlátóknak, amelyek már a Magyar Táncszínházakot készítette elő.

Teszt Magyarai Hírlap, 1981. febr. 8.

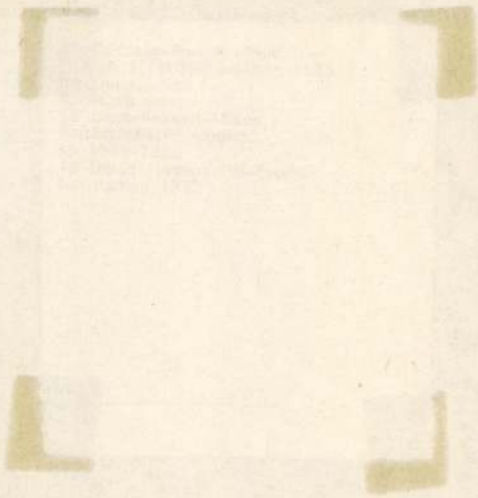
Berény Róbert Kossuth-díjas festő-grafikus művész

20

20 Berény Róbert:
Festőnövendék, olaj, vászon,
150x120 cm, 1952

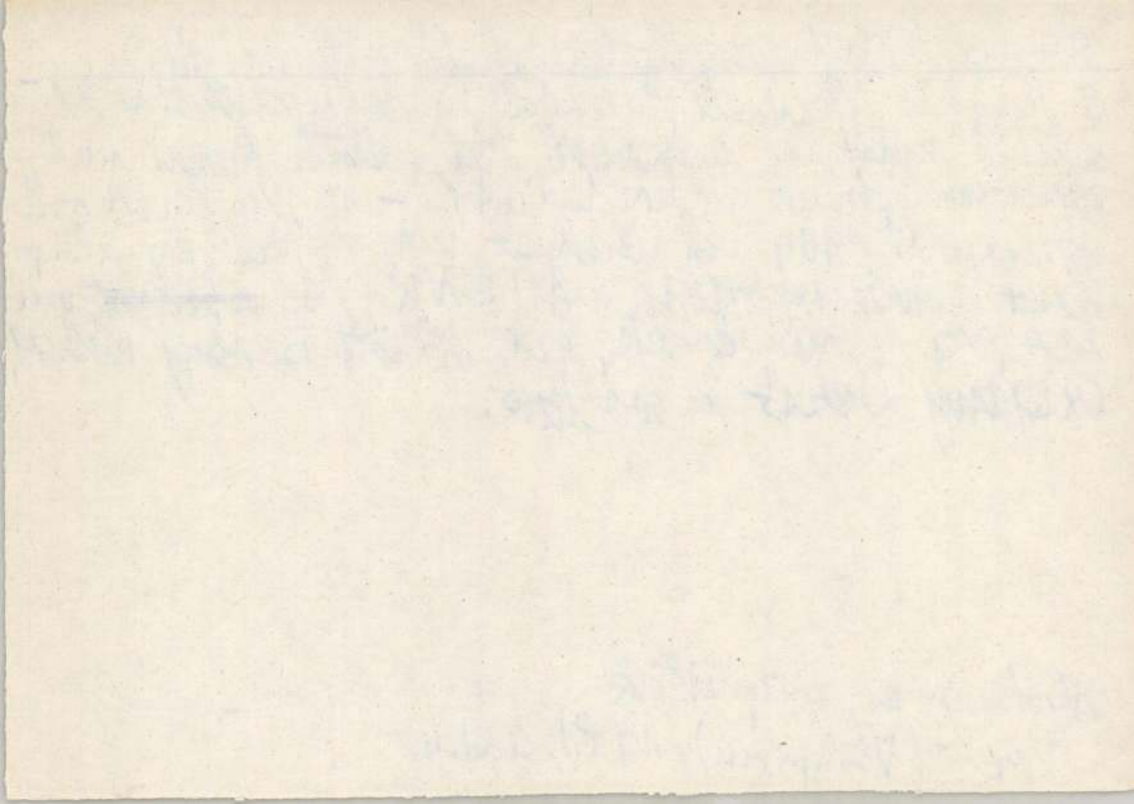
Művészet, Budapest, 1981. márc. 8. old.

178. 570, 1891, August 1, 1891

Berény Róbert, kőműves-díjazt festő-grafikusművész
a Magyar Nemzeti Galériában reprezentatív ki-
állítás nyílt a századok két jelentős magyar mű-
vészpartijának alkotásairól. - a Nyolcok mű-
vészpartit 1904-ben alakult, egy korábbi ala-
kult művészpartitól a MIÉNK - ~~löl~~ löl ~~alakt~~ alakt ~~voltak~~
tak, ki a művészek, kik között Berény Róbert,
Origány Derső is voltak,

Nyolcok és aktiviták.
Néplő (Veszprém), 1981. ápr. 4.

Bereiny Róbert, korszak-díjas festő-grafikusművész
a Magyar Nemzeti Galériában látható a századelő
két jelentős művészcsoportjának, a Nyolcaknak és az
aktivistáknak alkotásaiból összeállított kiállítás.
a Nyolcak: Bereiny Róbert, Grigény Dezső, Gröbl B. Béla,
Kernstok Károly, Mátyás Ödön, Orban Dezső, Török
László és Tihanyi Lajos.

Damantuli Napló, 1981. ápr. 19.

MŰVÉSZETI ÉS KERESKEDELMI INTÉZET
(VOLT ERNST MUZEUM)
BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ-UTCA 8.

MEGHIVÓ

A DÓZSA-SZOBOR JAVÁRA
RENDEZETT

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁS

HIVATALOS MEGNYITÁSÁRA.

A KIÁLLITÁS ANYAGÁT A NEMZETI PARASZTPART
FELKÉRÉSÉRE

BERÉNYI RÓBERT, BERNÁTH AURÉL,
FERENCZI BÉNI, PÁTZAY PÁL,
SZÖNYI ISTVÁN FESTŐ- ÉS SZOBRÁSZ-
MŰVÉSZEK VÁLOGATTÁK OSSZE.

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁS 1945. JUN. 28., CSÜTÖRTÖK, DÉLI 1 ÓRA.

NYOMTATVÁNY

BERÉNY RÓBERT

úrnak — úrnőnek

BUDAPEST

Berinyi Robert

omakkiälittä a M. N. Galerabau
 kalata 10. iofroduloja alkalinabot.

Mozaiik: Berinyi Robert omakkiälittä
 Nisseawa, 1963 okt. 17

Bereinyi Robert, festő

kereset az aukción.

-: Munkái - festmény Kikiáltási ára ... 2.

ESTI HIRLAP

Bu. 1963. máj. 8.

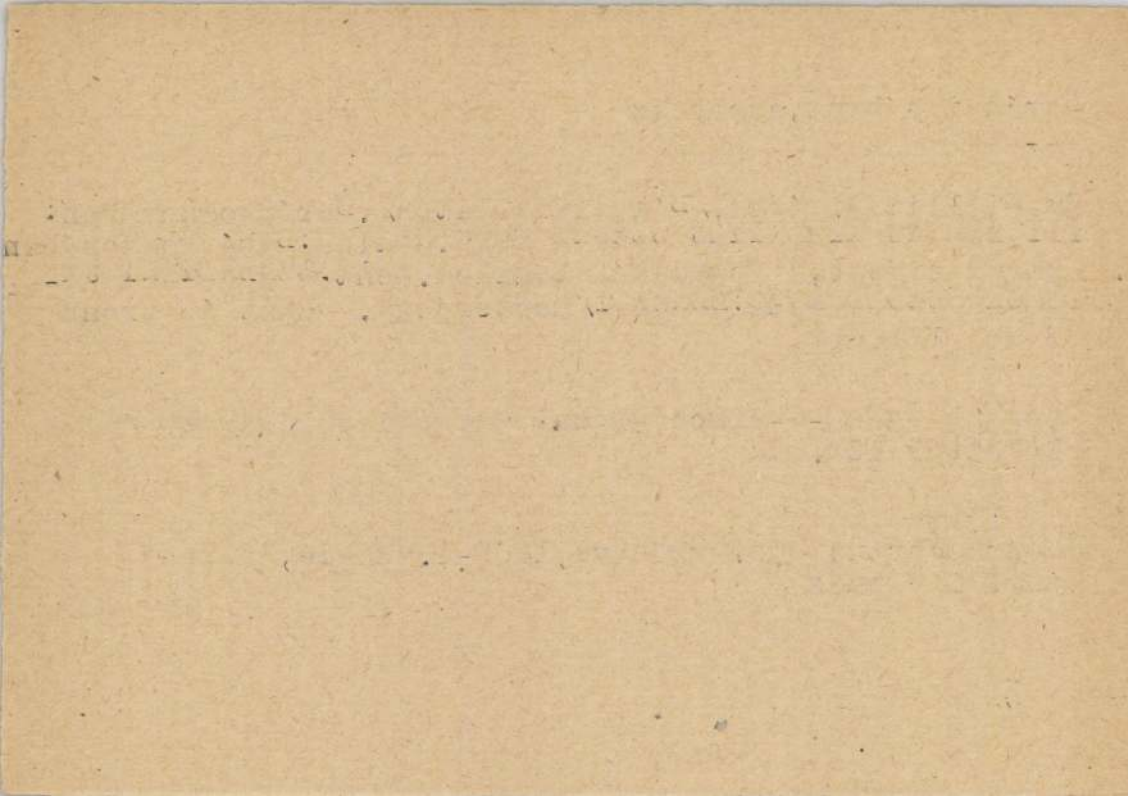

Berénvi Róbert, szobrász

-----
80. Kiállítási érem./Bélyegkiállítás/. Babérkoszorúban:
III. BÉLYEG KIÁLLÍTÁS SZEGED 1939. Hátlap: Babérkoszorúban
Szeged címere, a fogadalmi templom. Lent: SZABADTERI JA-
TÉKOK SZEGED. Lenn: BERÉNYI/mesterjegy. Ezüst és bronz
38 mm. 174. old

Csongor Győző-F. Simon Ilona: Szegedi emlékérmek és
plakettek 153. old

A Móra Ferenc Műz. Évkönyve, 1969-1. Szeged, 1969
Szegedi Nyomda

Berényi Róbert

MDK

Budai részlet

Műcsarnok 1924 február-március

Berényi Róbert

Több mint 250 műtárgyat vásároltak
meg eddig az I. Magy. Képzőműv. Kiállítá-
táson

Magyar Nemzet
1950. VI. é. 230. sz.
Széch. Kvt.

Berényi Róbert

"Előzetes beszámoló az I. Magyar
Képzőművészeti Kiállításról"

Magyar Nemzet   Végyvári Lajos
1950:VI.évf.192.sz.
Orsz.Széch.Kvt.

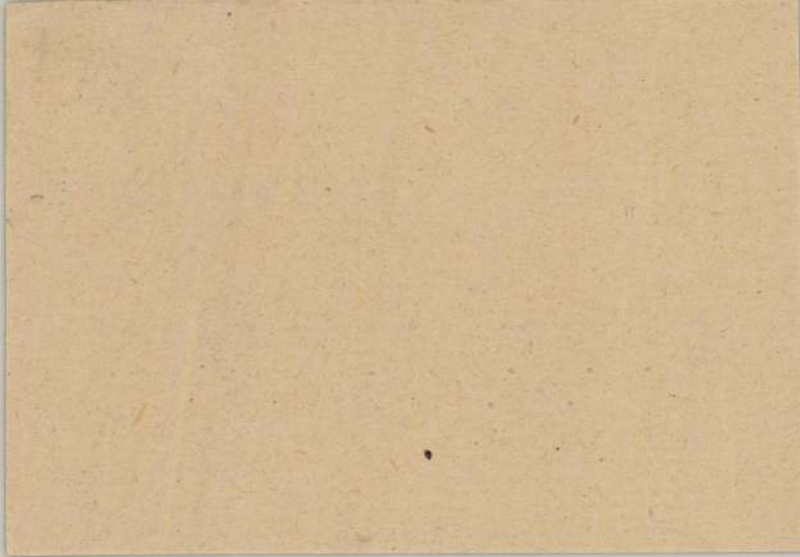

Berényi Róbert

"Első Magyar Képzőművészeti Kiállítás"

Magyar Nemzet · Végvári Lajos
1950. VI. évf. 199. sz.
Széch. Kvt.

Berény Róbert

nevét említ, mint ah Béuáth, Egrý és
Szűgyi mellett az elvekt össhangot
írtaktt újratemelési a művészetben.

Heikler László: Jézusok Béuáth Ávil képeiről.
Somoqy, 1987. 4. sz. 36. l.

OSOR, ISZVAN / D. SÁRGI

1870

Received of the
Hon. Secy of the
Interior

for the
of the

BERÉNY RÓBERT

említve ld. Pór Bertalan

Major Ottó: Pór Bertalan centenáriuma
UJ TÜKÖR 1980/XVII/45.sz.22.o.

instigans ad cultum Deo reddendum
ciua in communi, quod a supremo
tea determinatur per ratiocinium
eodem modo loqui debemus ac de c
inchoationem in nobis existentia
rationibus imo et corruptione al
ex homosexualismo, frigiditate/
mus pro naturali instinctus cons
in ordine religionis, imo praese
possumus ad existentiam sensus r
tionem in communi diversis modis
giositate eodem modo apparet ac
Necessario movet ad obiectum sic
quoad exercitium. Nemo potest re
tum ponendo, sive positionem eiu
tamen nullem secum portat neces
ligionum.

6. Religio est conscia hominis
dependentia includat omnes Dei
habitudinem religiosam pertiner
quid de Deo rebusque Divinis te

BERÉNY RÓBERT

portré és repr.

ld. Gink Károly

Művek és alkotók

UJ TÜKÖR 1980/XVII/39.sz.10-11.o.

munus suum implendum.
cam, pastorem sensu
auxiliarem habet medici

XVI. De relatione

1. Quid sit relatio

Relatio est respectus
menta habet: subiectum quod
fertur et fundamentum pro
fertur.

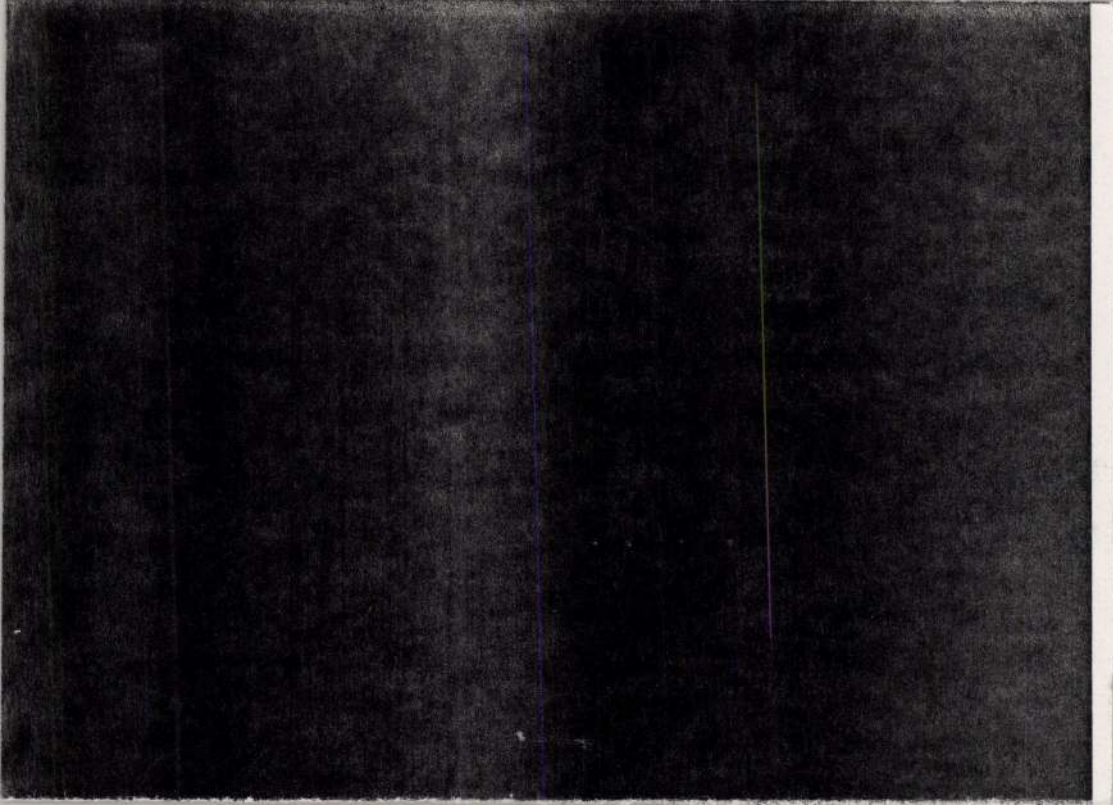

BERÉNY RÓBERT

enlitve ld. "Nyolcak"

Baracs Dénes: Régi modernek.

UJ TUKOR 1981/XVIII/8. sz. 22. o.

BERÉNY RÓBERT

emlitve ld. Macskássy János

Kaján Tibor: A plakát mestere. Egy rádióműsor után.

UJ TÜKÖR 1980./XVII/5.sz.30.o.

Bragyán, Dimitrie 234

Brandenburgi Katalin 100, 40

Brezovay János 145

Brózer István 101

Z

Bruckenthal Sámuel 84

Brunswick Ferenc 265

Berliner /professor/ 116

Burján Pál 40, 263

Z

Büsching professor /Breslaubó

András 97,

BERÉNY RÓBERT

repr. Csellőzse né 1928

Sz. A.: Majdnem kortárs muzeum

UJ TÜKÖR 1983. XX. évf. 52. sz. 24-25. o.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1911

1911

Berényi Robert, közművelődési- és népművelési igazgató [1897-1953]

Göbel Béla vízműmérnök 1911-12, & Nyolcak
kiállítására. Legjobb bavatvízgyára Berénytel és
Kéményekkel volt.

Dr. Makray László: Utolsó bevezető.

Tükös, 1943. nov. 13.

Bereiny Róbert, Kosuth-díjas

Festőművein [1887-1953].

Emlékezős Brigády Dersőre.

Brigády Derső nevű dalt a zenészek, különösen wellérett
akart Bereiny Róbert. — Brigády Derső igazi társadalmi
nyelvi köze, akikkel Bereiny Ró-
bert is társított.

Dunántúli Nyelvi

1982 ~~7A~~ máj. 28.

Bereiny Róbert, Kenneth-díjas [1947-1953].

Autóminvély

Tárlat a Nemzeti Galériában.-

a Nyolcadik Ady Köve-
vel készítették, sikon-
got, ugyanígy a neológ
szavakat testesítették,
mint renkielen Bartók
Béla.

Pest megyei Hirlap

1981. 10. 15.

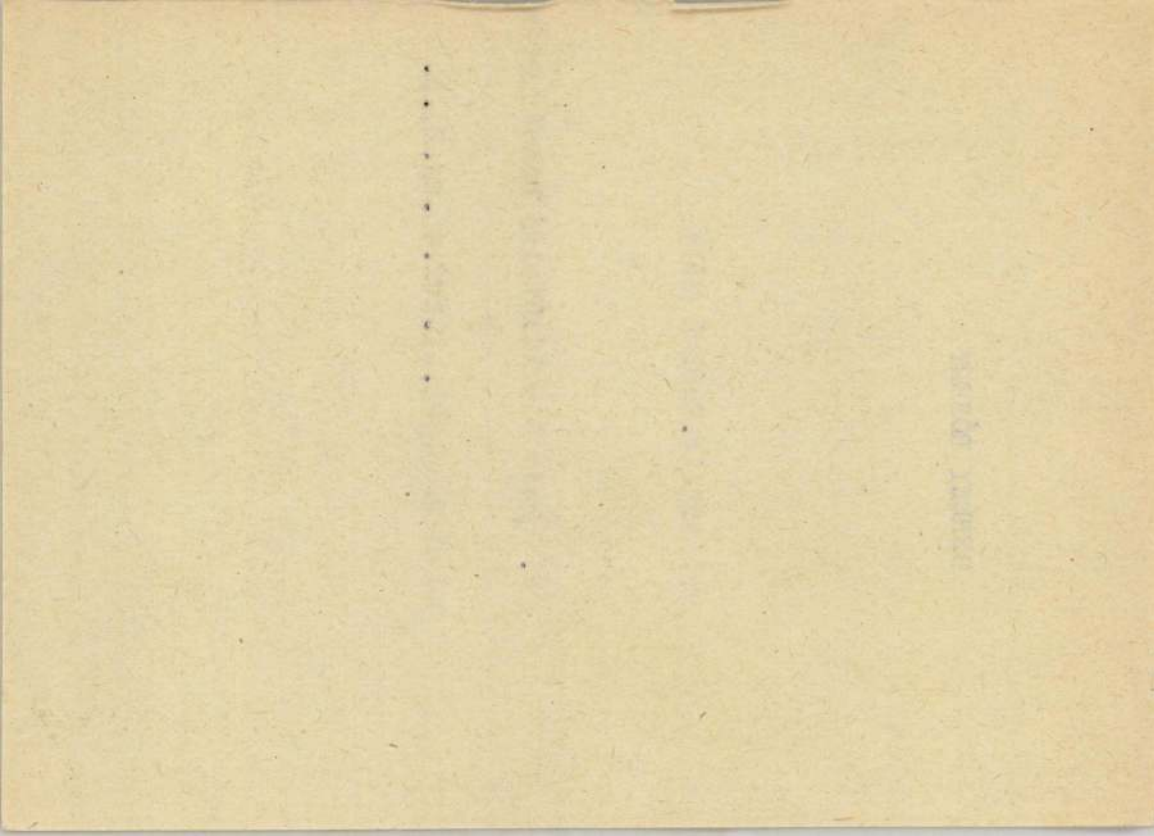

BERÉNY RÓBERT

említve ld. Czóbel Béla

Dr. Maksay László: Utolsó beszélgetés

UJ TÜKÖR 1983. XX. évf. 46. sz. 24. o.

Bereiny Robert, Képzőművészeti és grafikusművész,
Orbán Dezső 1939. óta elnökségi tagja, a mű-
vész tanács elnöke, a Magyar Nemzeti Szalonban,
Kisbánya nyílt, a Nyolcak csoportjának tagja,
először 1909-ben mutatkozott be. Orbán Dezső
mellett Bereiny Robert, Kemény Károly, Pócs Bertal-
an, Alföldy István, Tihanyi Lajos, Gyöbel Bé-
la és Chigány ~~Lajos~~ voltak a csoport tagjai.

Stúdió '84

1984. jún. 19. Televisió 1. 21.40 | V6mél.

Berényi Robert, Kossuth-díjas festő-és grafikusművész,
a Nyolcak csoportjának egyetlen élő tagja Orbán
Derső, akinek kiállítására nyílt a Magyar Nemzeti
Galeriában. 1911-ben Orbán Derső műtermében
alakult meg a Nyolcak csoportja, Berényi Robert,
Kemény Károly, Gröbel Déla is meg voltak vol-
tak a csoport tagjai.

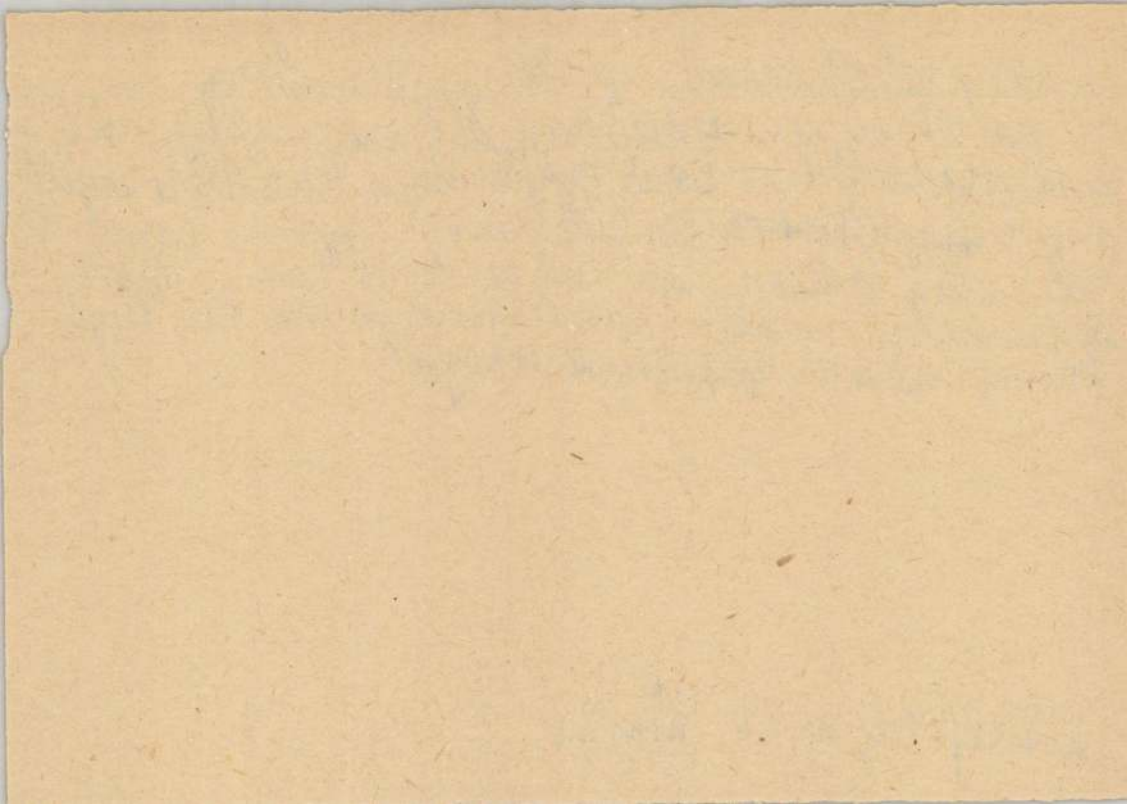
Esti Magazin

1984. VI. 19. Kossuth 18.30

Berényi Róbert, Kossuth-díjas festő-grafikusművész,
a ma 100 éves, ausztráliában élő, még mindig aktív-
vándorló szobrász és Domb-gyűjtőművész kiállítása nyílt
meg a Magyar Nemzeti Galériában. — Egyetemi tanulmá-
nyai után Párizsba ment, ahol az ott élő Berényi Róbert si-
cstett segítségével, megismerette Cézanne, Matisse, Van Gogh
festményeivel és az új festészeti irányokkal.

Kisalföld, 1984. jún. 26.

Bereiny Robert, Kossuth-díjas festő- és grafikusművész

A magyarországi pártosi Repülőben Redő Ferenc
szövött faliképeiből nyolc képet, amelyeket 2-ig
katogathatók - Redő Ferenc mesterei voltak Alba-
Novák Vilmos, Bereiny Robert, Gyárfás György, Grünwald Béla, mi-
vel alkotóként és művészként a grafika és a festés-
ség vonzotta és kiválóan meggyőzően fordult a szö-
vött képek felé.

M.H.: Redő Ferenc szövött faliképei Magyarországon.
Kései Hírlap, 1984 június 24.

Bereiny ~~Aladár~~ Róbert fr

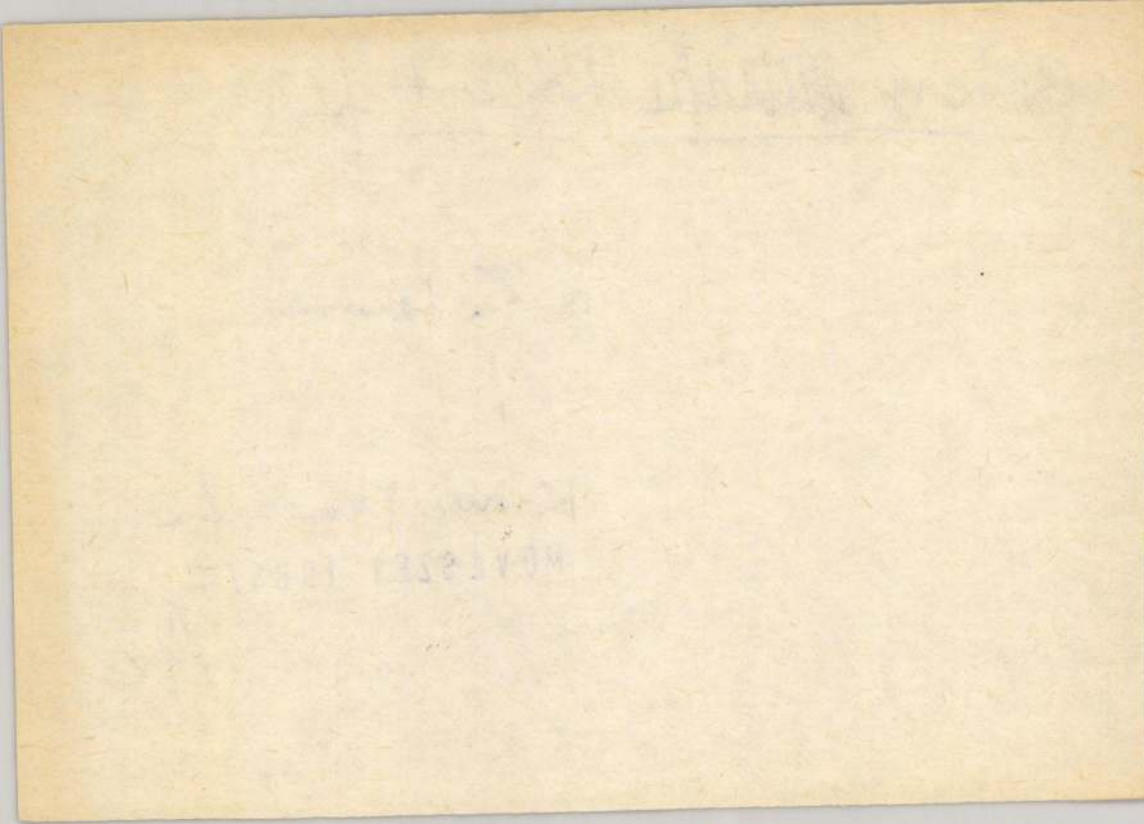
K. F. tanóra

Kovács Tamás fr

MŰVÉSZET 1985/7/

142

Bereiny Róbert fr

fontmelye

Tünn J. Műz - bn

→ Nagy István fr

MŰVÉSZET 1985/11-12

Berény Róbert, lelkész

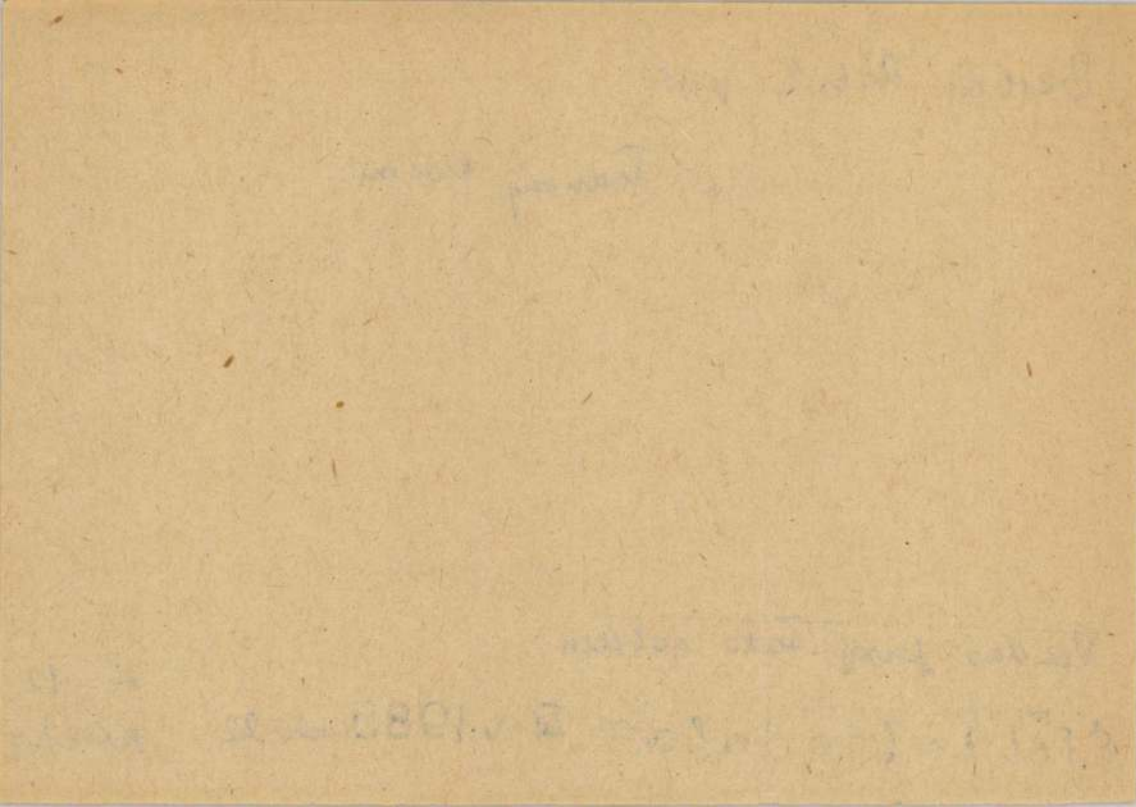
L: Teremogy Noémi

Vadász József: Felső gobelen

Élet és Tudomány Bp. 1985. nov. 22.

12.
XXIX/47

Bereiny Robert, leshó.

d: Derkóúib

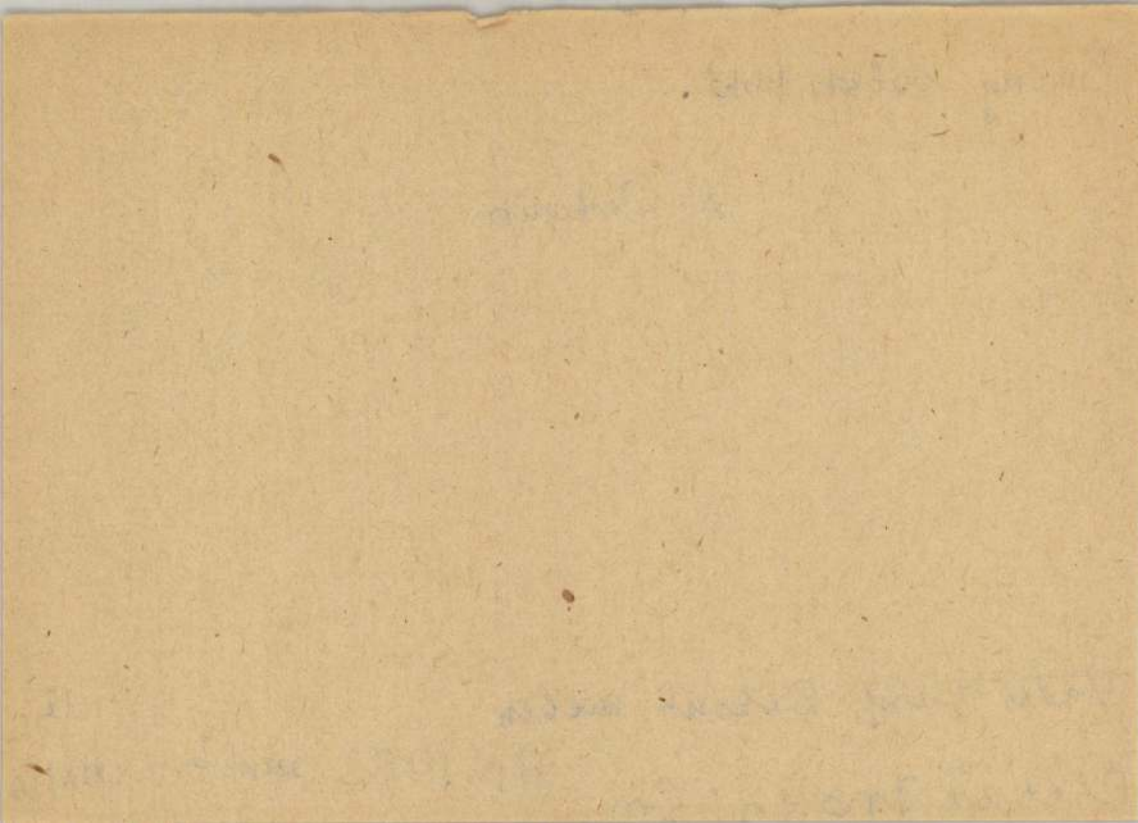
~~Vadás József: Derkóúib neve'ben~~

12.

Élet és Iródalom

3 p. 1985. szept. 6

XXIX/36

Berény Róbert, festő

L: Donát János

Vadás József: Honu és mániáry

12

Élet és Irodalom. Bp. 1985. máj 3. XXI/18

Bereiny Róbert, festő

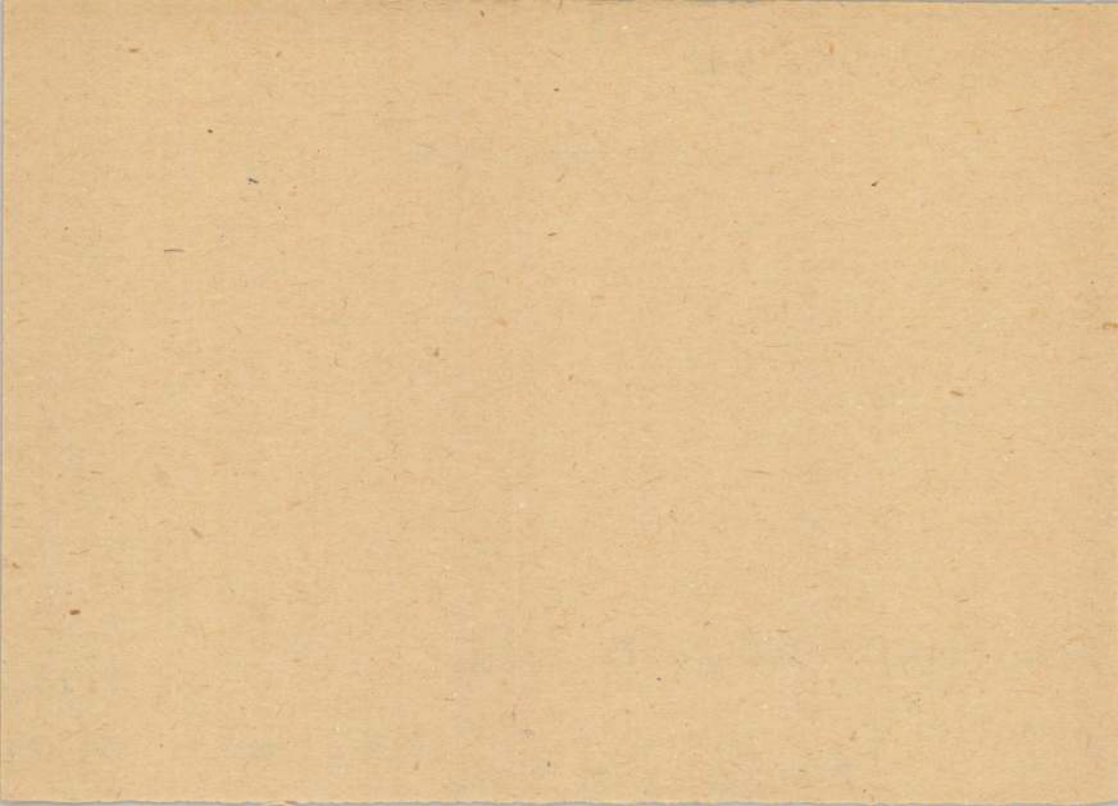
L. Bernáth Aurél

Vadász József Sötétképek egy albuma

Élet és Iradalam, 1985. márc. 29.

13

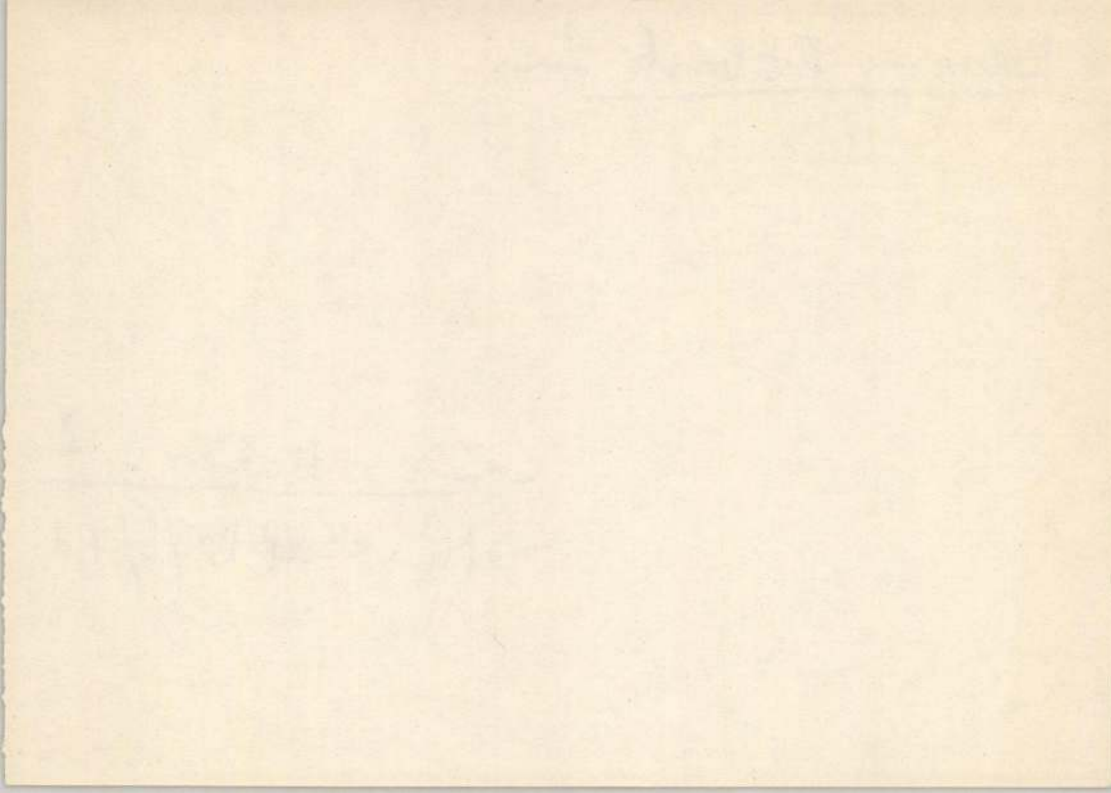
XXIX/13

Bering Robert fun

→ De'ri Huber S-f.

→ Mi've'sut 1988/5/7,8

Bening Robert grafiķers, fotošūnuvols

- arve meģunlītove a "Basta Cenu" interak-
tīventāln "foto: meģunlītove" c. cīkķen.

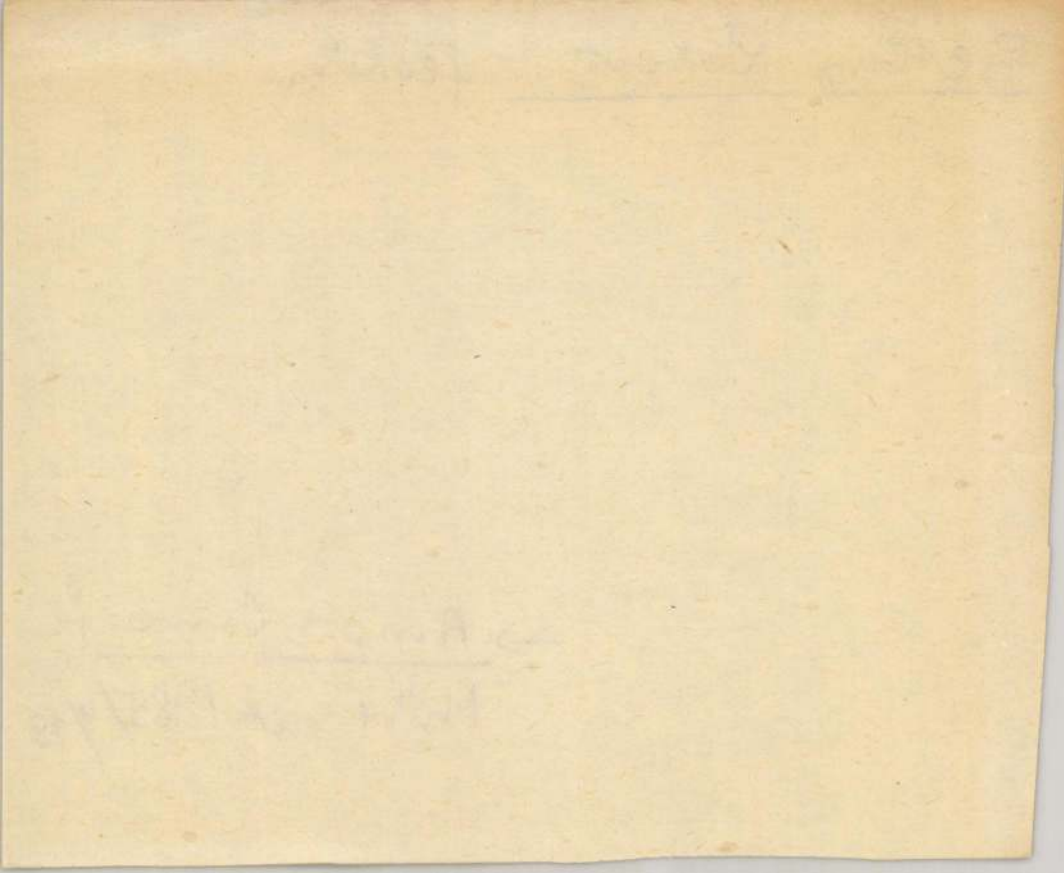
Kuven Ruvald

1983. dec.

Bereiny Róbert festhóm.

→ Aímos June h
Mú've'set 1985/4/18

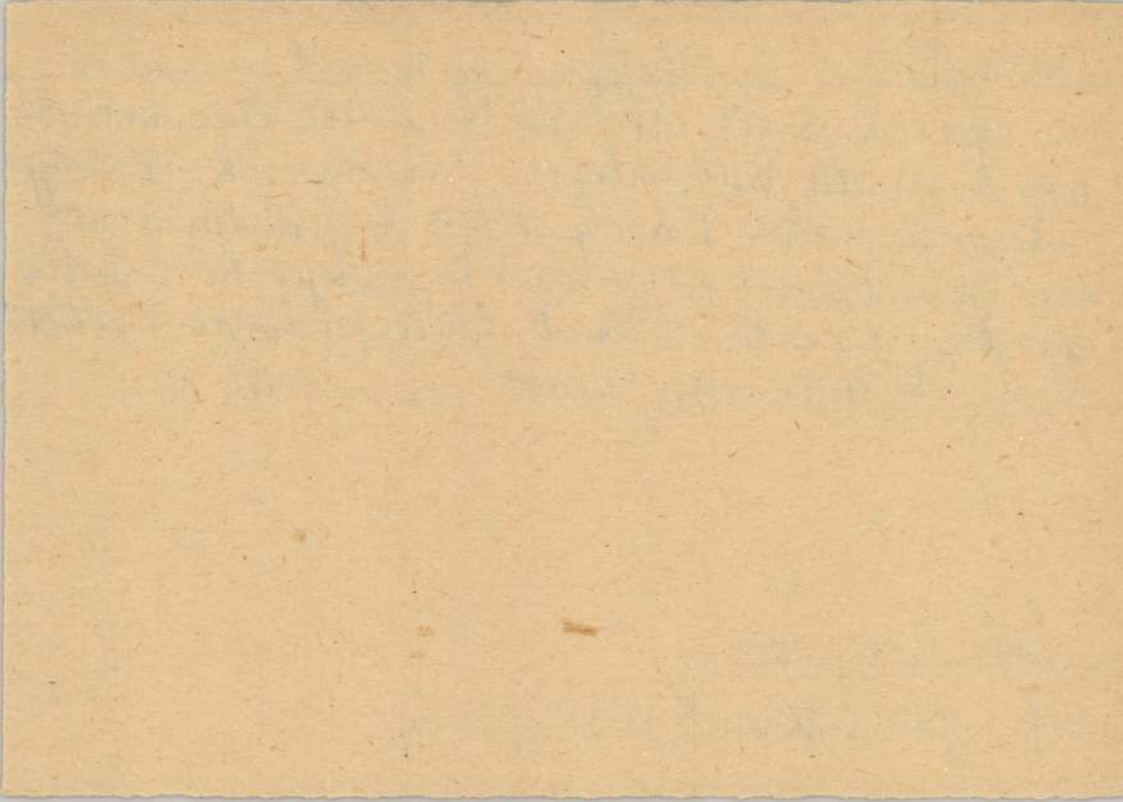

Berény Robert, Kossuth díjas festő- és grafikusművész,
a Nyolcak és az Aktivisták kiállítását megnyitja
maga a Nemzeti Galériában. — A Nyolcak senkire se
nincse Kossuth Károly volt, ő fogalmazta meg
legtisztábban a programot és maga köré tudta
gyűjteni azok a társait, akik partnerei lehettek:
Berény Robert, Grigory Perest — és még többen.

Esti Magazin.

1981. február 5. Kossuth, N. 30 / 6. évf.

Berény Robert koruth-dijas festő-grafikaművész

Orbán Derső, a ma 100 éves festőművész. - nem ké-
szült festőnek, talán sose lett volna festő, ha ka-
makkoni osztálytársa, Gulácsy Lajos nem adja ke-
zebe az ecsetet. - Pétervárad ment, ahol látott
első Berény Robert sietett segítségére, megismer-
tette Cézanne, Matisse, Van Gogh festőműveivel
és az új festészet iránti írdmnyal.

Nógrád, 1984. jún. 30.

"Az ötvenes esztendőkből, mondjuk az un. Greshem csoport a Bernáth-Berény-Szónyi művészete eluralkodott, még akkor is, amikor az un. szocialista realizmus kizárta volna ezeknek a művészeknek az aktivitását és a szereplését, de nem zárta ki. Egy Bernáth megmaradt végig sebezhetetlennek, megtámadhatatlan művészek a mai napig a halála után is. Én még nem olvastam egyetlen olyan kritikát, amely ezt a Bernáth féle szellemet... hogy mondjam... megpróbálta volna a szó egyszerű értelmében kisöpörni a magyar művészeti köztudatból."

In. Bálint Endre nyilatkozata.
Életünk, 1986/6. sz. 550.p.

BERÉNY Róbert

8. 39, Fast Milan gyűjt. + ill

Új Művészet 1992

talmaz, az állatok vélt vagy
szimbolikus jelentésüket, va
285.lap: die höchste Schönh
istenben van
286.lap: a kensingtoni - a
neve Victoria and Albert Mus
1878-ban alapították
287.lap: Kartenmaler - kártya

Briefmaler - címereslevél
Gilde - céh

X ligger -

X 289.lap: graviter -

Kalidasa: Sakuntala - a
költő egyik fő műve
290.lap: verba ducunt, exem
a példák vonzanak

Berény Róbert, testő

L: Orbán Derső

Vadász József: Testvértörvénym

12

Élet és Tudomány Bp. 1984. június 29. XXVIII/26

Bereiny Róbert, kést

h. Ék Sándor

Képek A: Az "önművészet" művésztéka

23-38

Mozgó Világ, Bp. 1984. máj.

x/3.

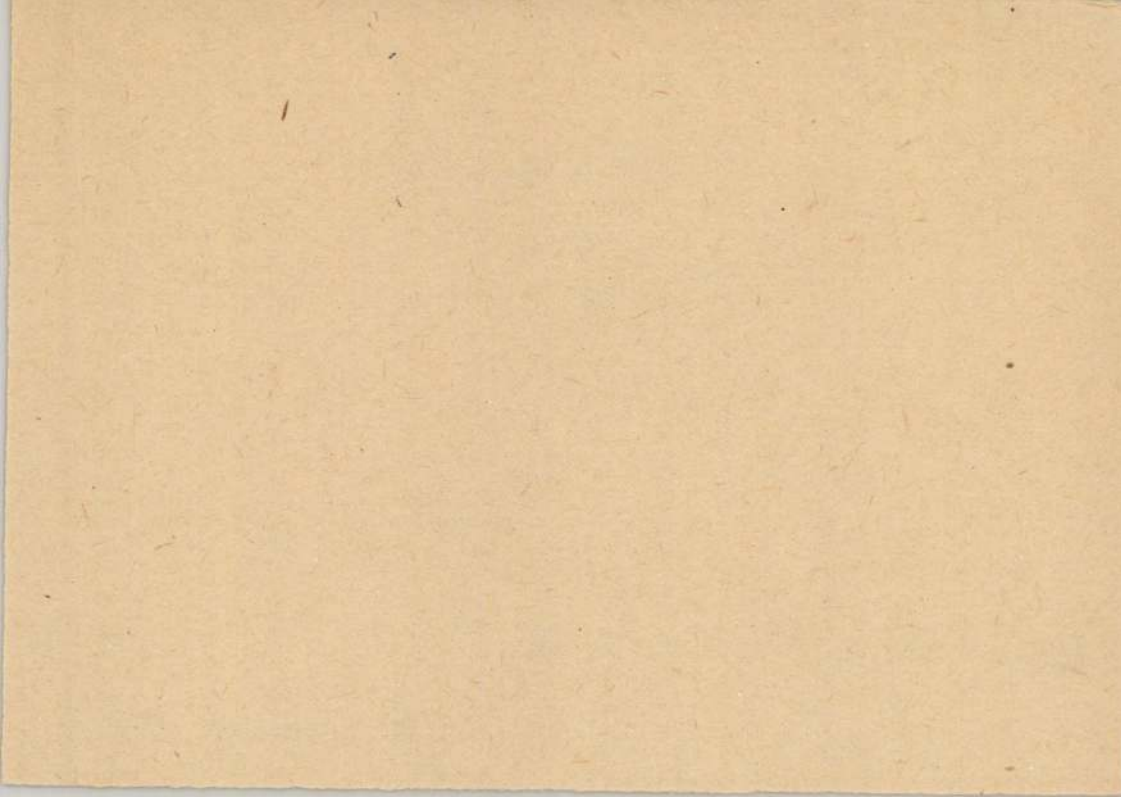
Bereny Róbert, festő

d: Márffy Ödön

Vadász János: Édes a nő

13.

Élet és Iró dalom Bp. 1984. febr. 24. XXVIII/8.

Bereiny: Robert

65 ev plolaitgynj; kinninye

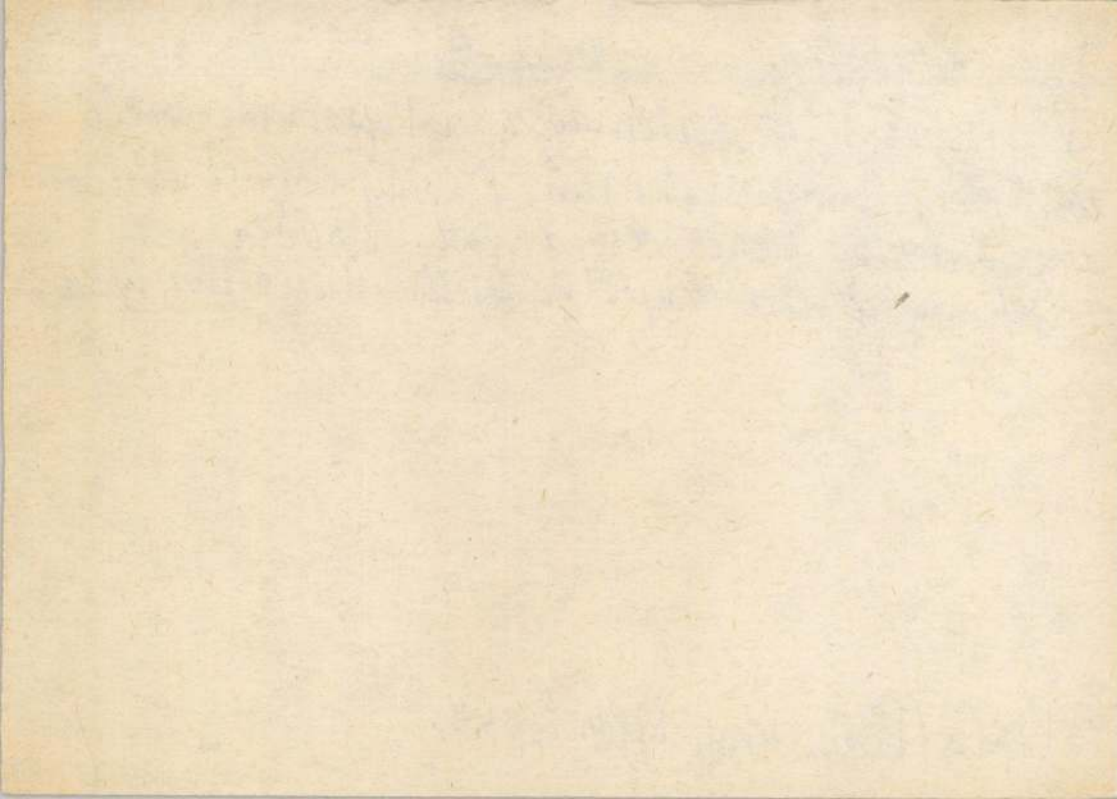
Ugson Uenut 1985. III. 22.

Berény Róbert, Homuth-díjas festő-grafikusként (1884-1953).
Vágfalvi Ottó festőművész a képrövidítésért
Főiskolán Burghardt Rész, Berény Róbert és Ben-
one László tanítványai vették. 1950 óta vették
néhány magyar és országos kollektív kiállításokon.

Nápoly (Nápoly), 1984. ápr. 4.

Berény Róbert, festő-grafikusművész, Kossuth-díjas (1884-1953).

Mányfi Ödön festő-grafikusművész a Tanácsköztársaság idején alatt a direktórium meglátta őt a Balatonfüredi alkotótelep létesítésével. A Tanácsköztársaság után sokat szenvedett, lecsukták. Amikor kiengedték, ementette ki a pöztől Berény Róbertet, - többek között.

Studio 84

1984. II. 28. TV. 1. 20.55 (Kerekes).

Berény Robert, festő

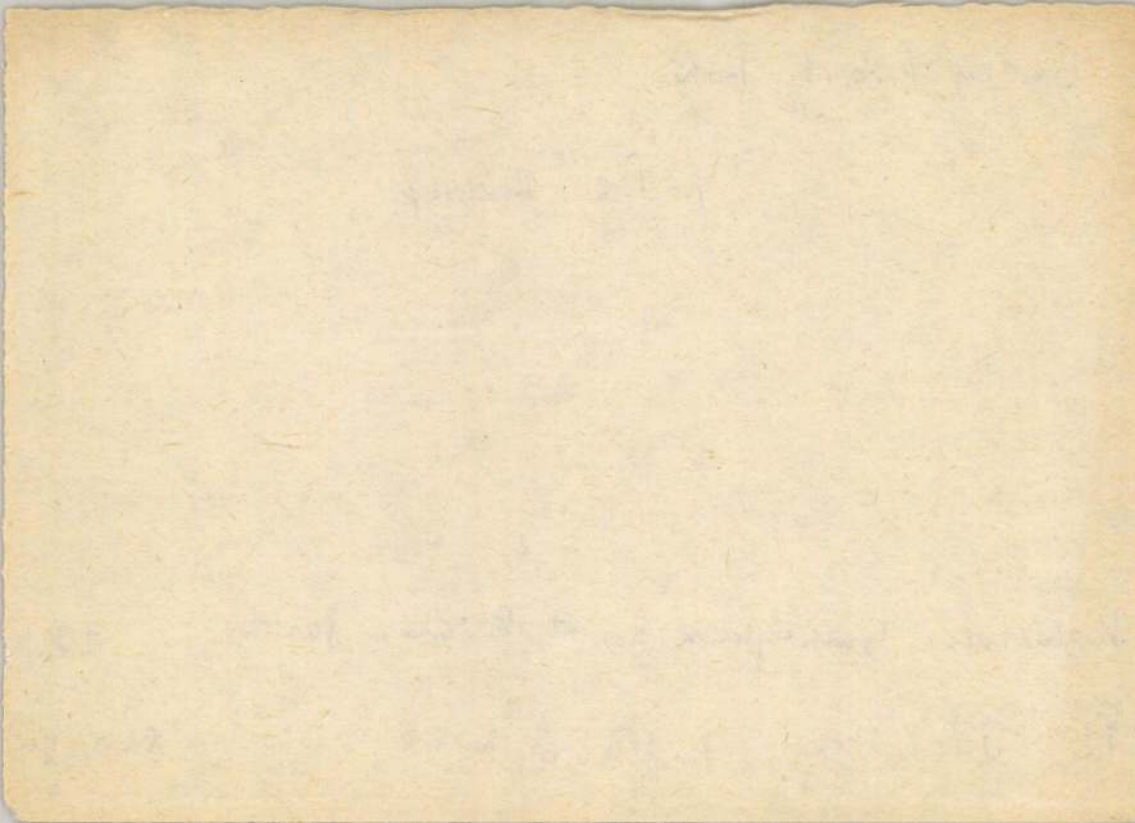
k. Bék Ludoly

Kolozsvári Grandpietó S.: A kivánsi festő

27.

Új Tüskér, Bp. 1986. nov. 2

XXIII/44

Bereiny Róbert
festő

M.D.K

"Késtiódés"
"

Élet és Gondalom, 1964. máj 7 - 2 kép

Bereiny Robert
festés

M. D. K.

1909-ben tartott körös tárlatot Urbán Dessővel és 6 másik művéssel.

Bakó Deklás: Urbán Desső

Mémoires, 1964. december - 28 lap

Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

Bereiny monográfiájában
Orbán Desső neve is szerepel.
Párkóban egyjutt kaktus és
hővös műtermék is volt.

Bahilékés: Orbán Desső

Művészet, 1964. december - 28. lap

Zerény Robert
festő

M.D.K.

Arty Képek kiállítás katalógusa
műlapja a new museum (1909)

Honvath Béla: Megjegyzések Dévény Gyula keresték
Károly életéről című cikkéről
1 lap.

M.D.K.

Berényi Robert
festő

Az Országos Jótudományok Akadémiáján
a Művészeti és Művelődési Bizottság
tagja lett.

Ludovik Béla: Megjegyzések Péterfy Sándor Kerm
stok könyv cími alkalmán
9 lap.

Berény Robert
festő

M.D.K.

A magyar plakátművészet
legkiválóbb műveire.

Dr. Katolán: Miért jó a magyar plakát?
Dr. Koppa, 1964. november 21 - 16 lap

Bereiny Robert
festó

M.D.K

Méltatás

Baki Miklós: Dobronky Szaniszló kiállítása
Művészet, 1964 - október - 30 lap.

1871

1871

1871

1871

Berény Róbert, festőm.

képe kvalitások.

Róbert Rákosy

A Székesfv. képt. 1937/38 évi új szerzeményei.

Képek Krónika. 1939. 24. sz. 63-64.1.

Berény Róbert festő

M. D. K.

/1880-1953/

A "Nyolcak" Művészcsoporthoz tagja.

Cs. endélet. 1906. repr.

Plakát-grafika.

Genthon István: Magyar művészet a századforduló idején
Bp. 1962. 41. l.. 42. l. 45. 46. l.

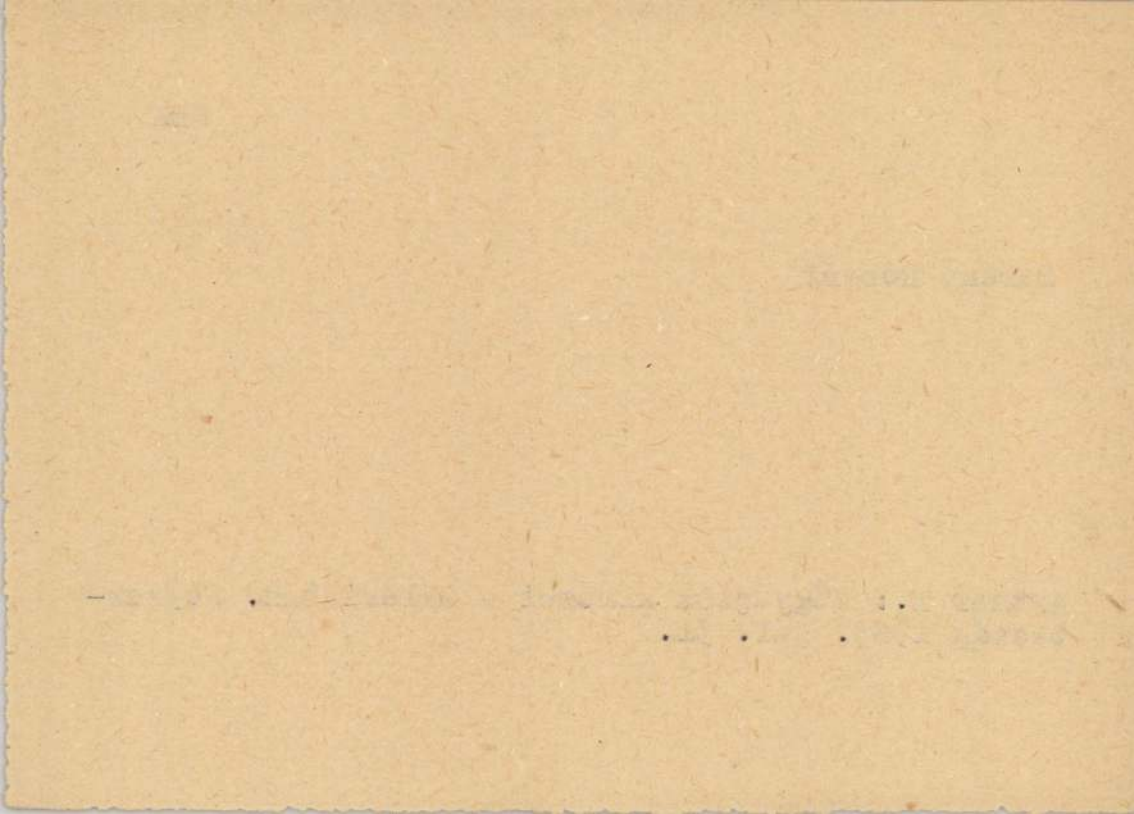

MDK

Berény Róbert

Artner T.: Műgyűjtők kincsei a Galériában. Népszabadság 1963. jul. 31.

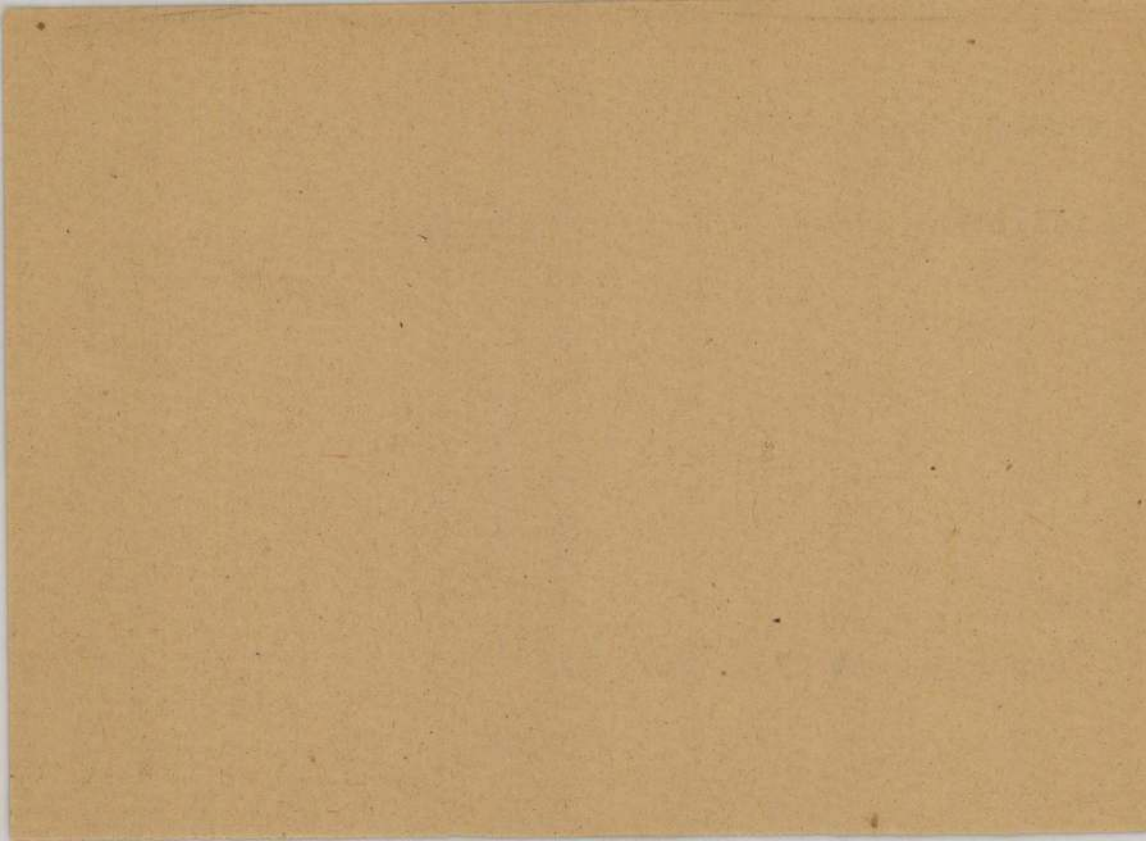
Berény Róbert festő

M.D.K.

Kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában

Napló

Magyar Nemzet 1963. november

Berény Róbert festő

M.D.K.

Művei a pécsi Janus Pannonius Képtár Múzeum Modern Képtárában

Műs címe: Pécsi megfigyelések

Magyar Nemzet 1963. november 5. 4.1.

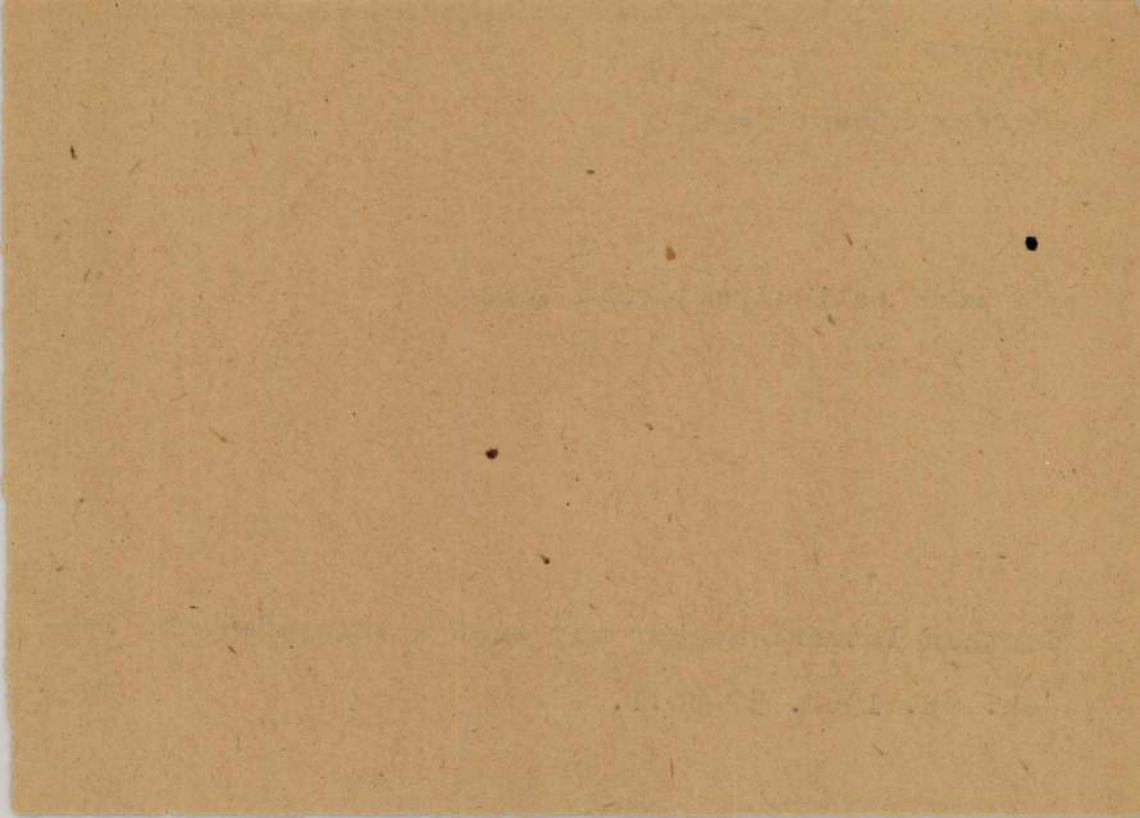

Berény Róbert festő

M.D.K.

•
A művészeti direktórium tagja

Genthen István: Magyar művészet a századforduló idején. Bp. 1962. 57-58.l.

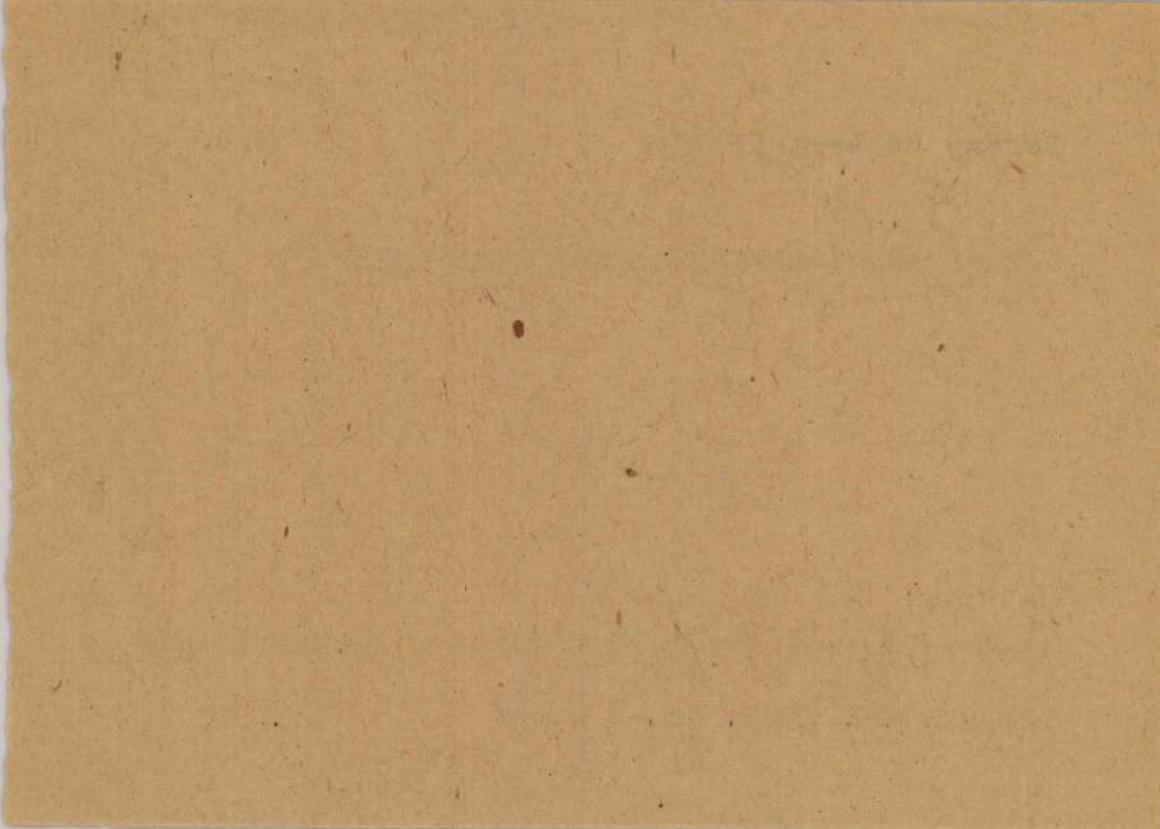

Berény Róbert festő

M.D.K.

A Tanácsköztársaság plakát-grafikusa

Genther István: Magyar művészet a századforduló
idején. Bp. 1962. 58., 1 .

[Bereinyi] Robert, festő

MD4

[A nővérem: Bereinyi Robert]

A Bereinyi Robert és a Telen Éde emlékeztetői-
től eddig 18000 arbor nékte meg a
Menneti Galériában.

-: Szókratész kedvencem több mint 450000
levegő 4.

NÉPSZABADSÁG, 1963. nov. 2

Bereiny Robert, festő

MPK

Egy kiállítás képei
c. kerenteitvétel.

— : Egy kiállítás képei

14.

NÉPSZABADSÁG, 1963. nov. 3.

Bereiny Robert
festő

M.D.K

Borinyi Sándor Bereiny Roberttel
társulva plakat feladatok megol-
dásában készeletlik hívás megoldá-
saihoz.

Ugyaneztéma: Borinyi Sándor-helyen és
Művészet, 1963. december - 5 lap.

1/11

Received from the
Library of the
University of Toronto
the sum of \$100.00
for the purchase of
books

Wm. L. Mackenzie
100 St. George Street
Toronto, Ontario

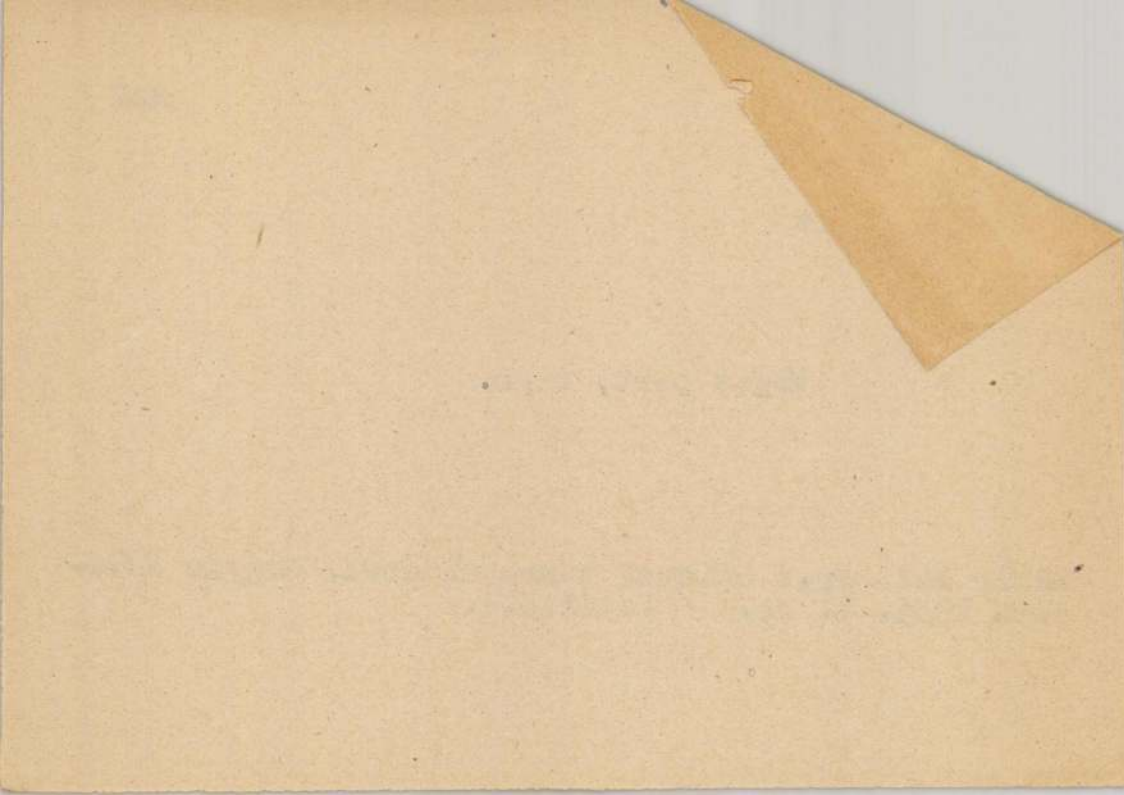

MDK

Berény Róbert

Magas part, repr.

Lázár Béla dr.: Szinyei müncheni évei. Magyar Művészet 1935. 4. sz. 105-113.1.

Berény Róbert festő

M.D.K.

A Nyolcak művészcsoport tagja

Kampis Antal: A képzőművészetek története 733.1

A Kultura Világa, p. 1963.

1907

Henry Robert Taylor

A "Yellow River" Report

Sample No. 1: A Report on the Yellow River

A Yellow River Report, p. 1907

Berény Róbert festő

M.D.K.

Apírgálók.

Leányportré. repr.

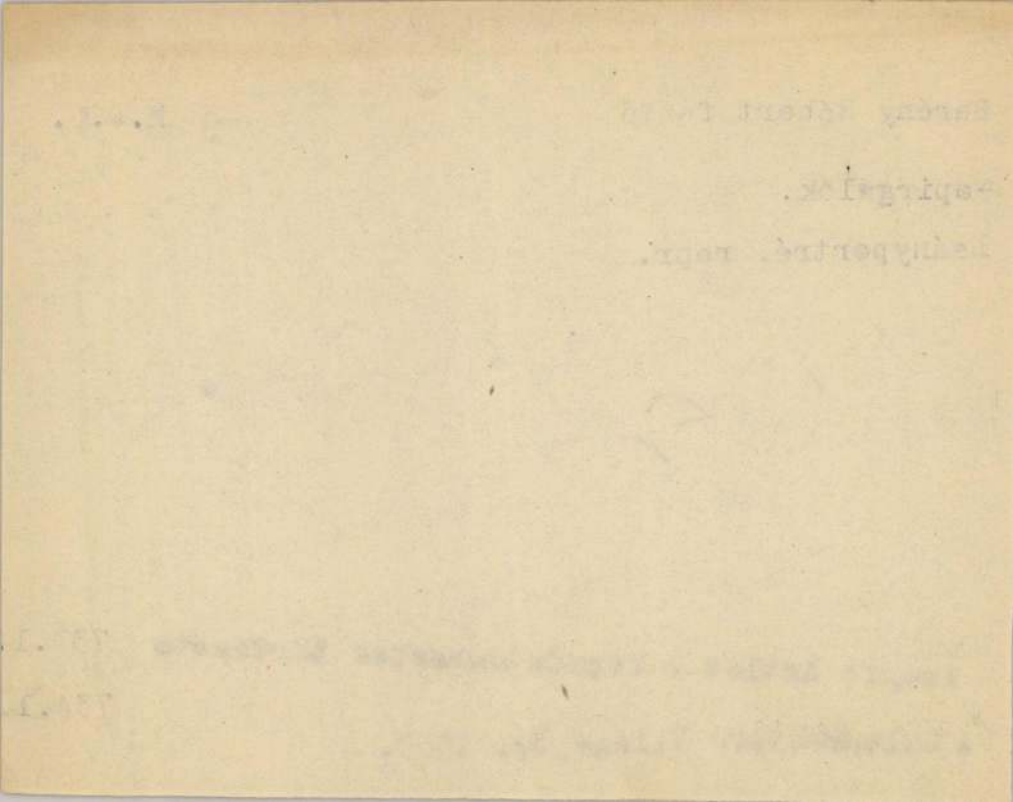

Isapic Antleš a képzőművészetek története

733.1

A Kultúrkultúra Világa Bp. 1963.

734.1

Berény Róbert

Festményének repr.-ját hozza a lap./Cím megá-
lapíthatatlan, mivel a példány hiányos. /

Színházi Élet. Bp. 1930. okt. 26.-nov. 1.
XX. évf. 44. sz. 29. lap

1. D. 1.

Berény Robert

Észtországi köztársaság - Budapesti Egyetem
Jelöltvizsga, 1956. évi tavaszi félév.

Budapesti Egyetem, 1956. május 26. napján
K. 14. sz. 29. 100

Berény Róbert

Rovó Aladár: A Könyv c.munkájában Berény
Róbert tollrajza.

-y.: A könyv.

Magyar Iparművészet, 1934. 161.1.

111

Robert Robert

Robert Robert: A könyv c. műveinek válogatása

Robert Robert.

-y. : A könyv.

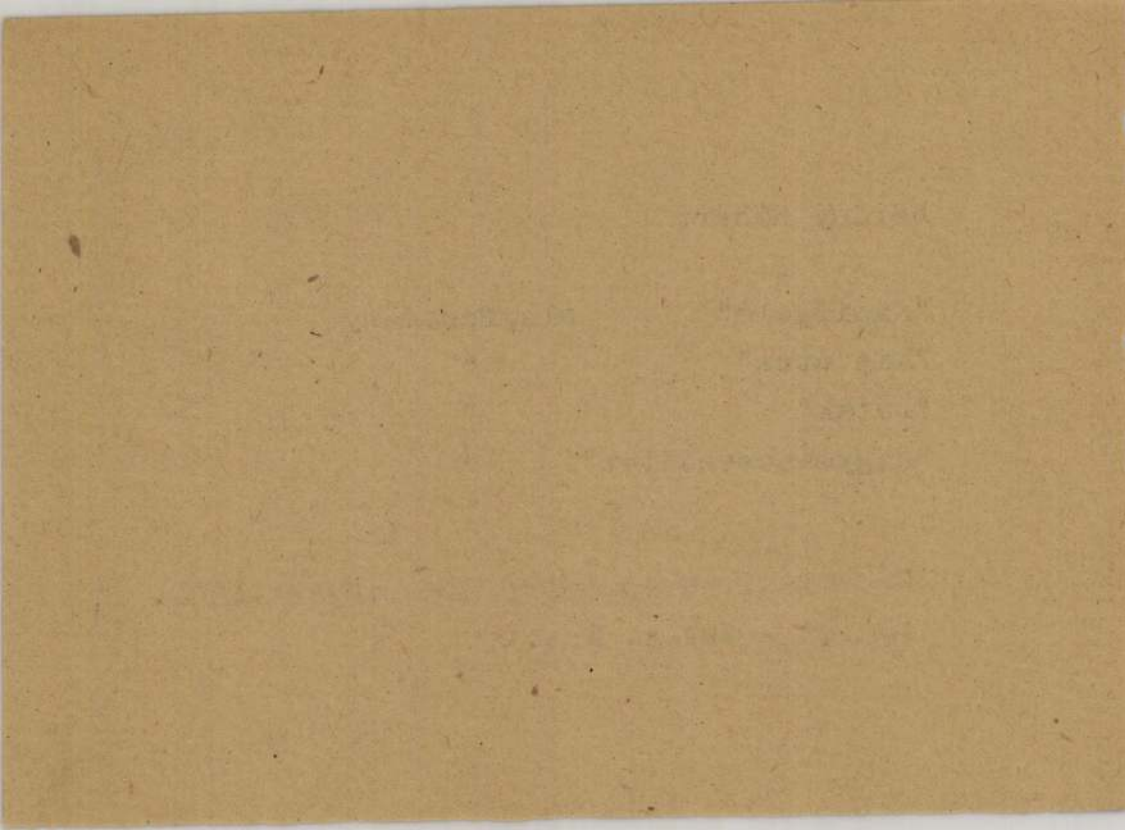
Robert Robert, 1914. évi kiadás.

M.D.

Berény Róbert

"Kapirgáló"	olajfestmény
"Kis utca"	"
"Patak"	"
"Hagymáscsendélet"	"

A Nemzeti Parasztpart Kiall. Bpest. 1945.
Jun. 24 - Jul. 8. Kat.

Bereiny, Róbert, festő

M. 24

A Nemzeti Galéria előterében

Szegeden rendszeresen kiállítások műveitől.

- : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG 1964. évt. 18.

Berény Róbert festő

M.D.K.

1953-ban halt meg.

A "Nyelcek" művészcsoport tagja.

A Tanácsköztársaság bukása után emigrált.

Alkotó muzsikus, sikeres szerző, jeles művészeti író volt.

Az 1930-at megelőző évében :csendéletek.

Körtevényesen Lesznai Anna házában dolgozott.

"Magyar Nemzet 1963. november 20. 4.1.

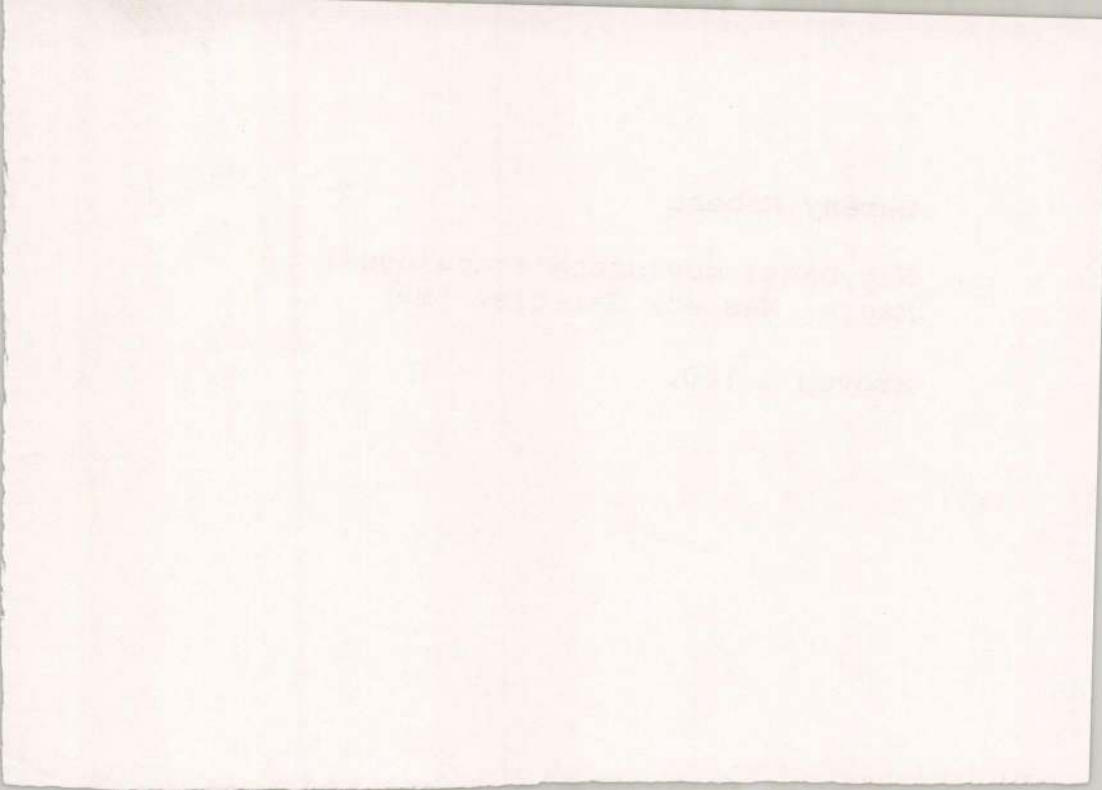

Berény Róbert

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : 160,

Berény Róbert festő

M.D.K.

Később minden nyáron "ebegényben fe tett.

Fenyvesalján.

Szalmakazlak.

Cigaretttázó önarckép.

Szalmakalapos.

Anna-képek.

Festőnövendék.

Dr: Lenkei Gyula portréja.

"Magyar Nemzet 1963. november 20. 4.1.

7.

Fénykép

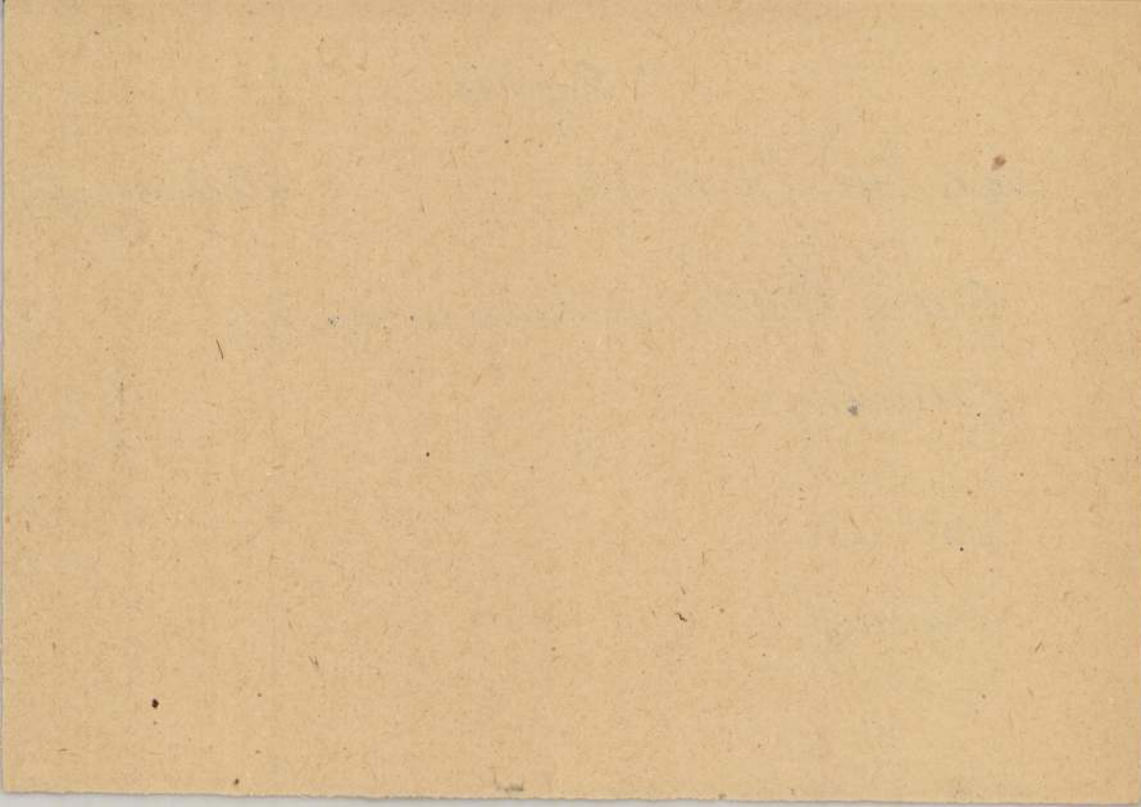
Magyar Föld: L. A. 1022/2

Regedésné

Berény Róbert: műderem társaság
Földművelés

1951. X. 22.

Neg. van

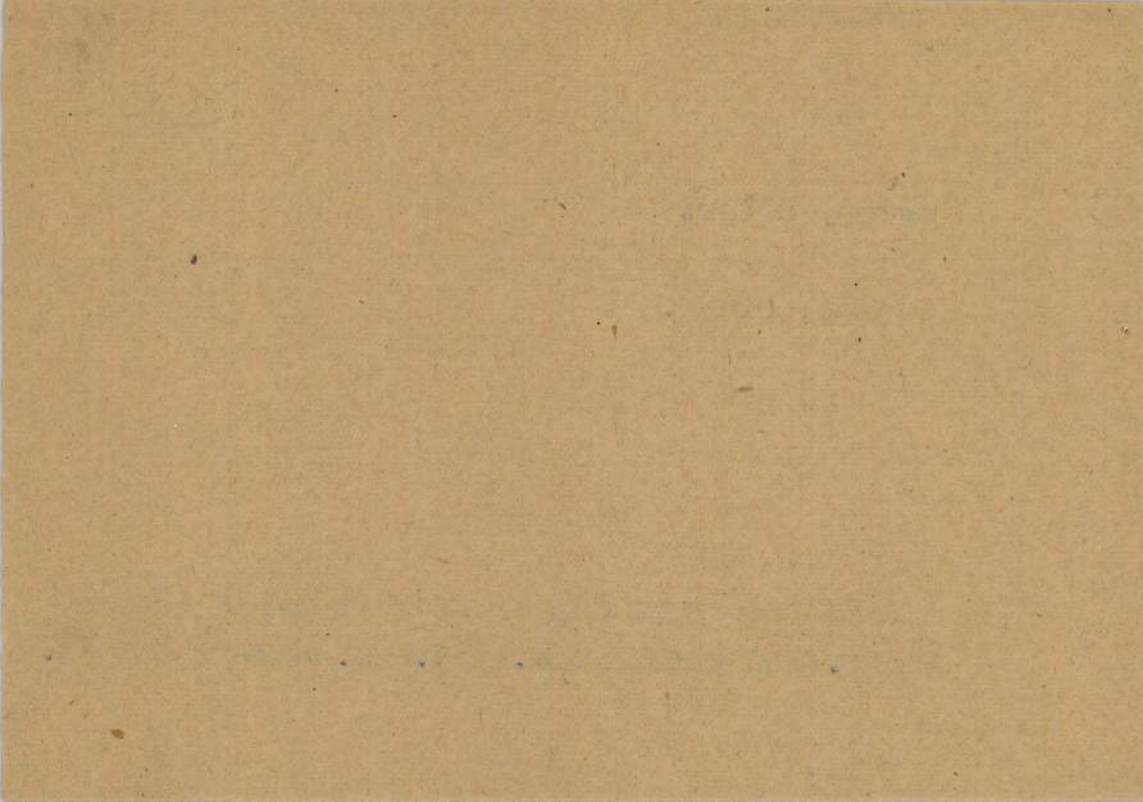

ADK

Berény Róbert

Tájkép, olajf.

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum
kiáll.-nak katalogusa. 1937. Jan. Nemzeti Szalon.

Berényi Róbert, festő

M.D.K.

nevét az 1951-1954. évek
között vásárolt rajzok
mesterei között említik:

Vayer Lajos: Beszámoló

Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts

1954. 5.sz. 135. old.

1870-1871

1870-1871
1871-1872
1872-1873

1873-1874

1874-1875

1875-1876

MDK

Berény Róbert

Művészet 1910. 94.1.

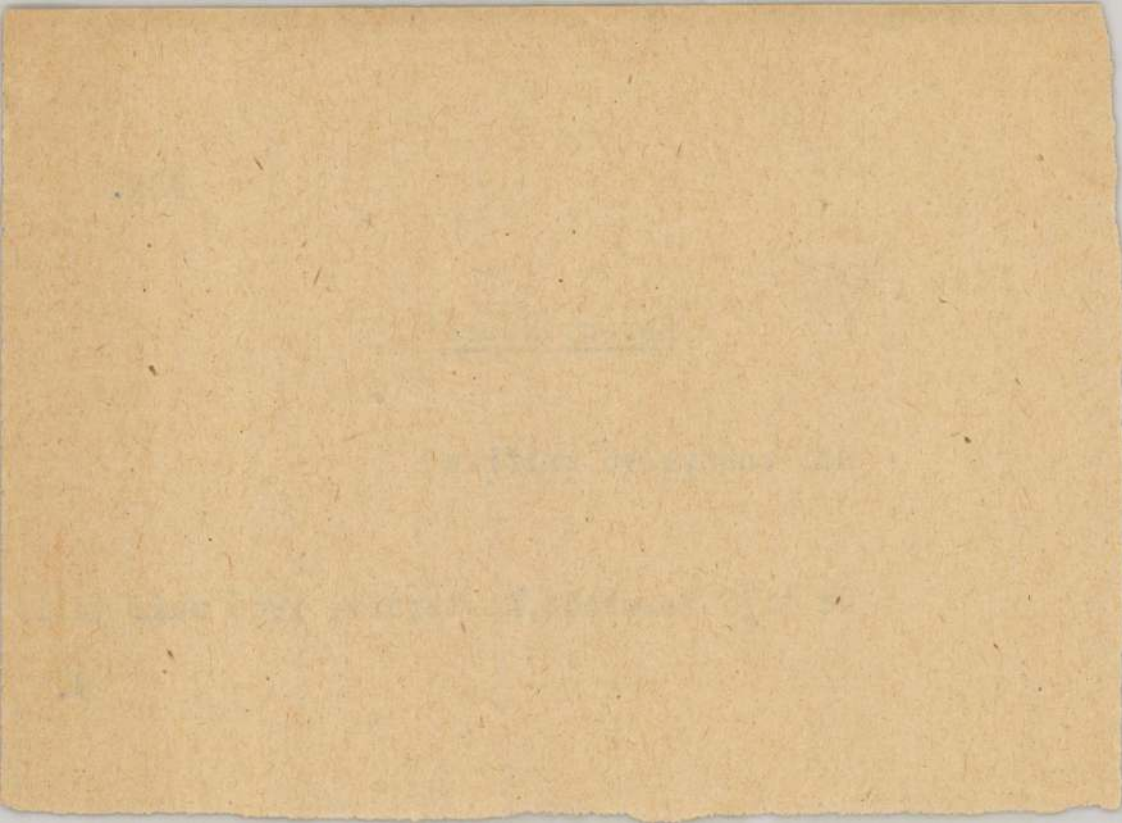
MDK.

Berény Róbert

Hollandnyelvü kritika

De tijd Maasbode, Amsterdam, 1965 augi juli

9.

MDK

Berény Róbert

Cordatic. 1928. című plakát repr.

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás. 1960.
Műcsarnok. Kat.

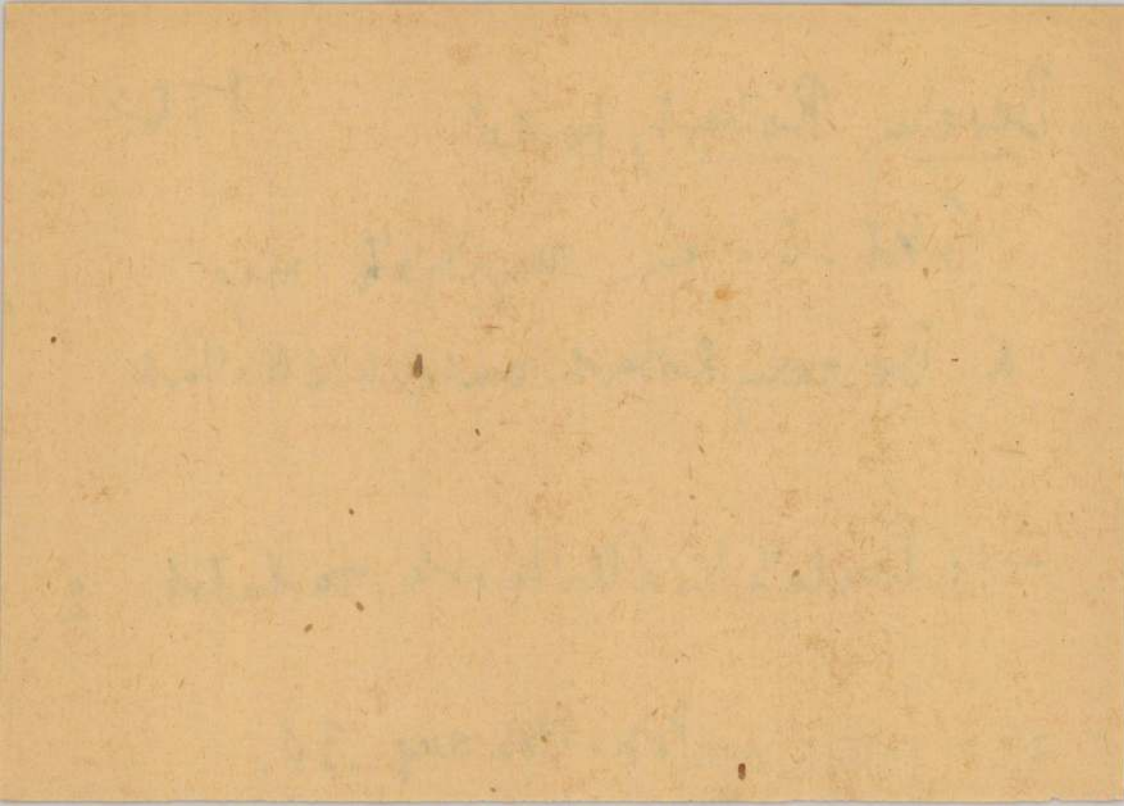
Bereiny Róbert, festső

M.D.

Okt. 5-én nyitott meg
a Bereiny Róbert-emlékkiállítás.

— : Emlékkiállítások; tárlatok 2.

ESTI HIRLAP ^{sz.} 1963. aug. 30.

Bereiny Róbert, Jertő

M. D. H.

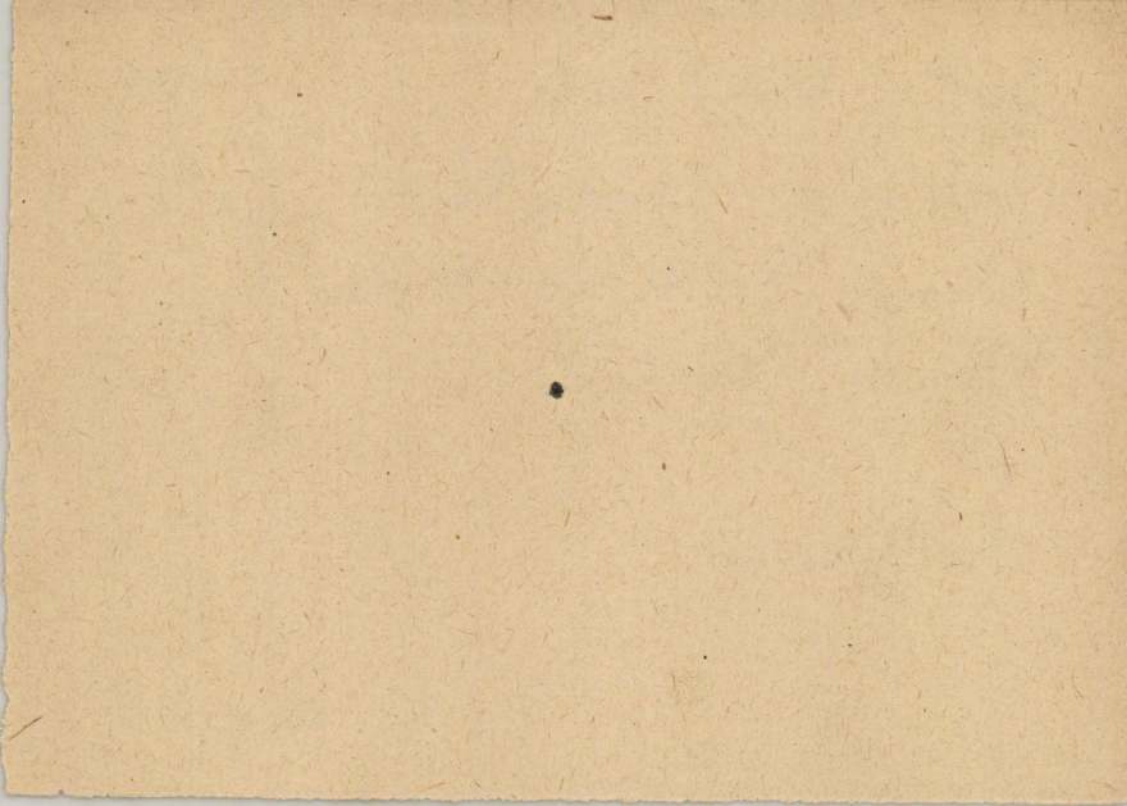
októberben Bereiny Róbert, gyűjtő-
meleg, kedvvel rendelés
Nemzeti Galéria

—: kis hirtel

2

ESTI HIRLAP

Oh. 1963. aug. 14.

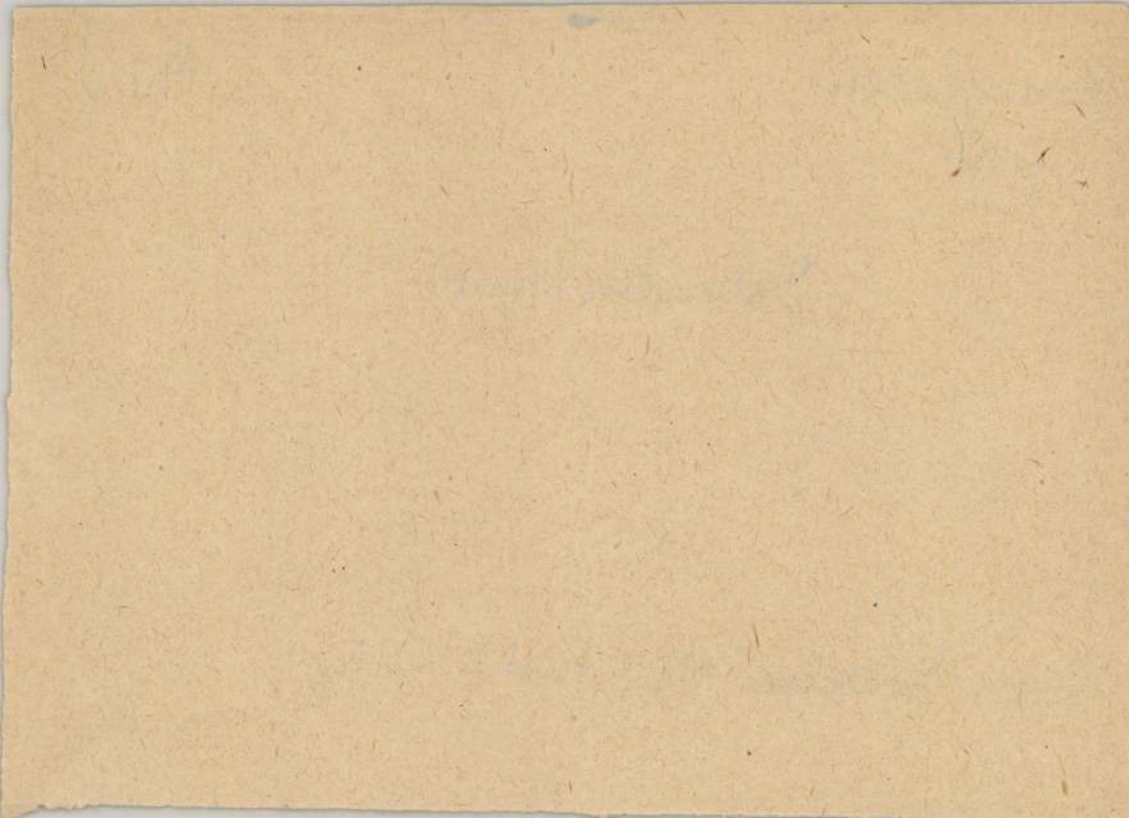

Berényi Róbert
festő

M.D.K

Interieur (repro)

Élet ésrodalom, 1963. máj 7 - 1 lep

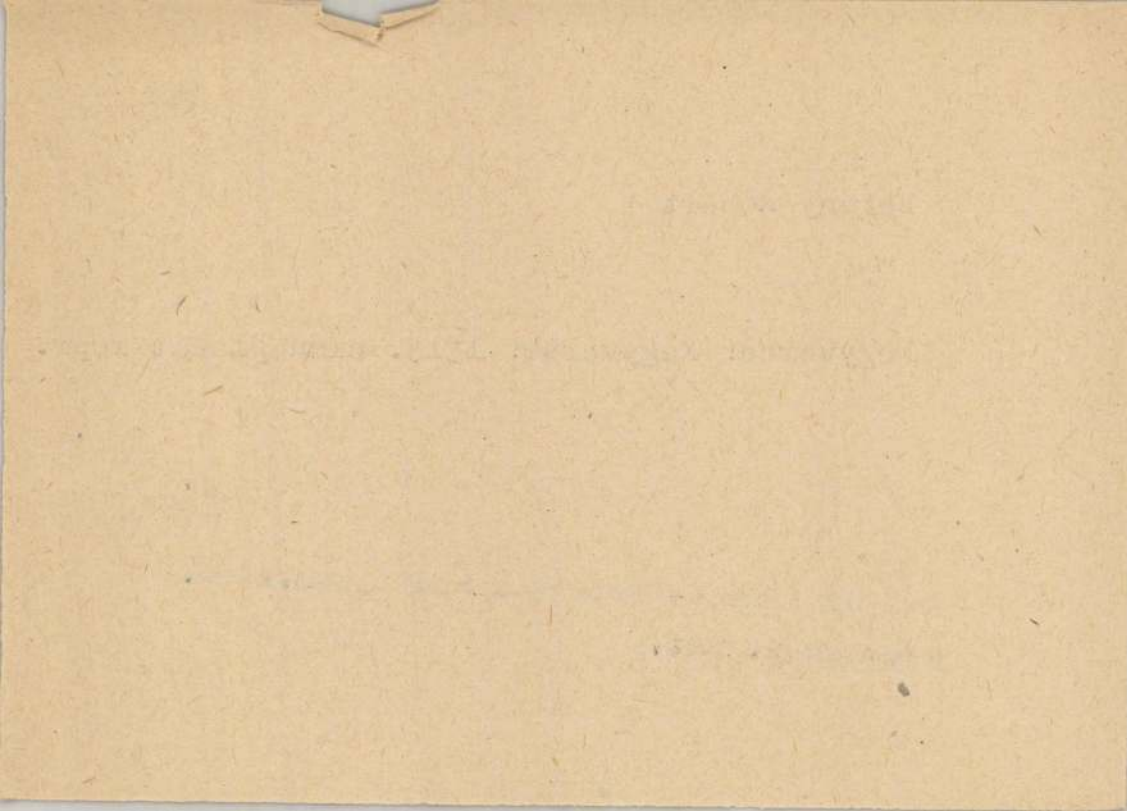

MDK

Berény Róbert

Fegyverbe! Fegyverbe! 1919. című plakát repr.

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás. 1960.
Múcsarnok. Kat.

Bereiny Róbert
festő

14. D.K.

A Főiskolán Deák László volt
a növendéke.

Kovács Gyula: Deák László művészele
Művészet, 1964. október - 26. lap.

1871
1872

It is a very
a very

It is a very
a very

Berény ⁿóbert

MDK

Tabáni részlet, olf.

Mücsarnok 1924 február-március

MDK

Berény Öbert

Tasán részlet, of.

Miscamok 1924 Febrár-gazdas

MDK

Berény Róbert

Fegyverbe! Fegyverbe!

Weiner Leó arcképe

Csellózó nő

Murányi-Kovács E.: A Berény Róbert emlékkiál-
litáson. Népszabadság 1963.okt.27. 8.1.

Berdny Robert, fest

1964

Emel'khi'elli'kama myilik a
Nemzeti Galériában.

Erzsébetvárosi György: Október: országos
múzeumi kiállítás 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1963. sept. 13.

oh

Bere'ny Róbert.

1904: néhány hónap a Bp.-i Mintarajzi iskolá-
ban. 1905: Páris, Julien-Akadé'mia.
1906-1910: Faubes-ok törekvé'sei magadja-
mag. 1909, 1910, 1911, 1912: A Nyolcak-kel
zerepel közösen. 1913: Bartók archépe.
Tanácsköztársaság alatt: „Fegyverbe! Fegyverbe!”
c. pheket. Bukue's után emigráció Bécsbe,
Berlinbe. 1926: hazajöhet. 1930-tól
Zebegény, köztvélyes vidé'ken.

említés.

Tisztelettel, 1964. 12. 28. 8. l.

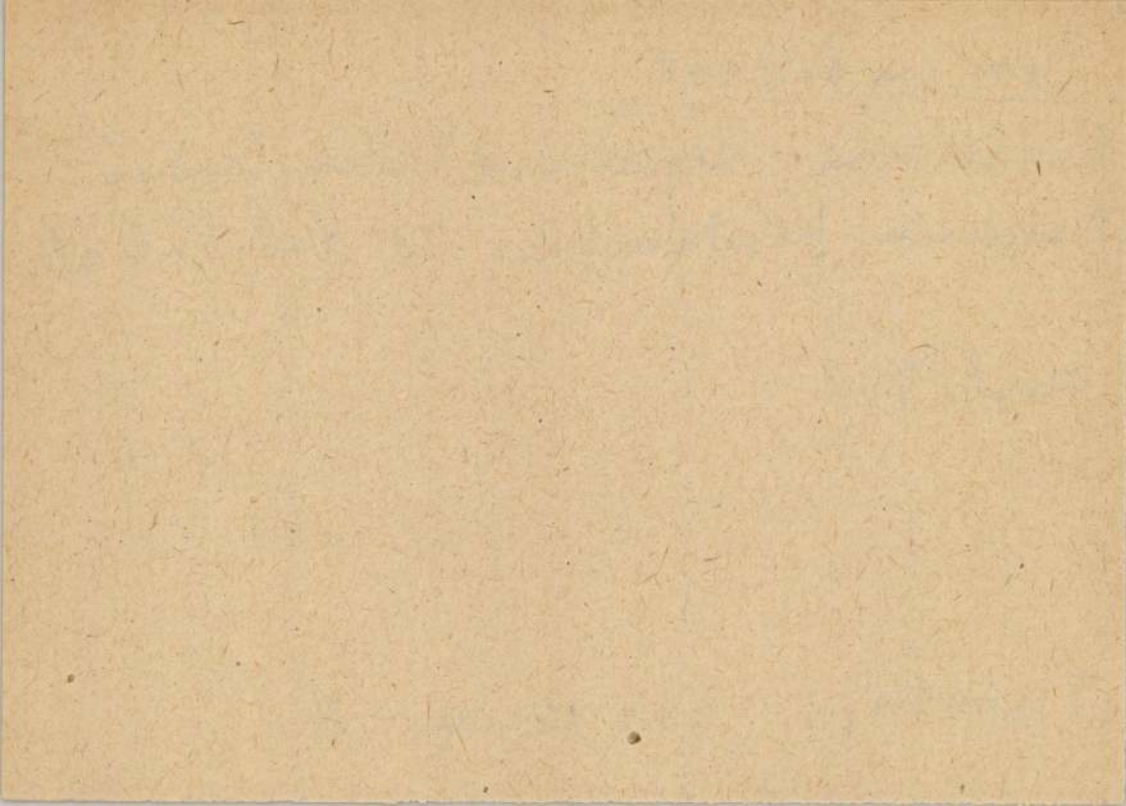

Bere'ny Róbert.

Kiadlítás a Szegeden, a Móré Ferenc
Műzeumban képtárában. 37 db-ból áll.

cul'tive.

Tiszatváj, 1964. 12. 7. 8. l.

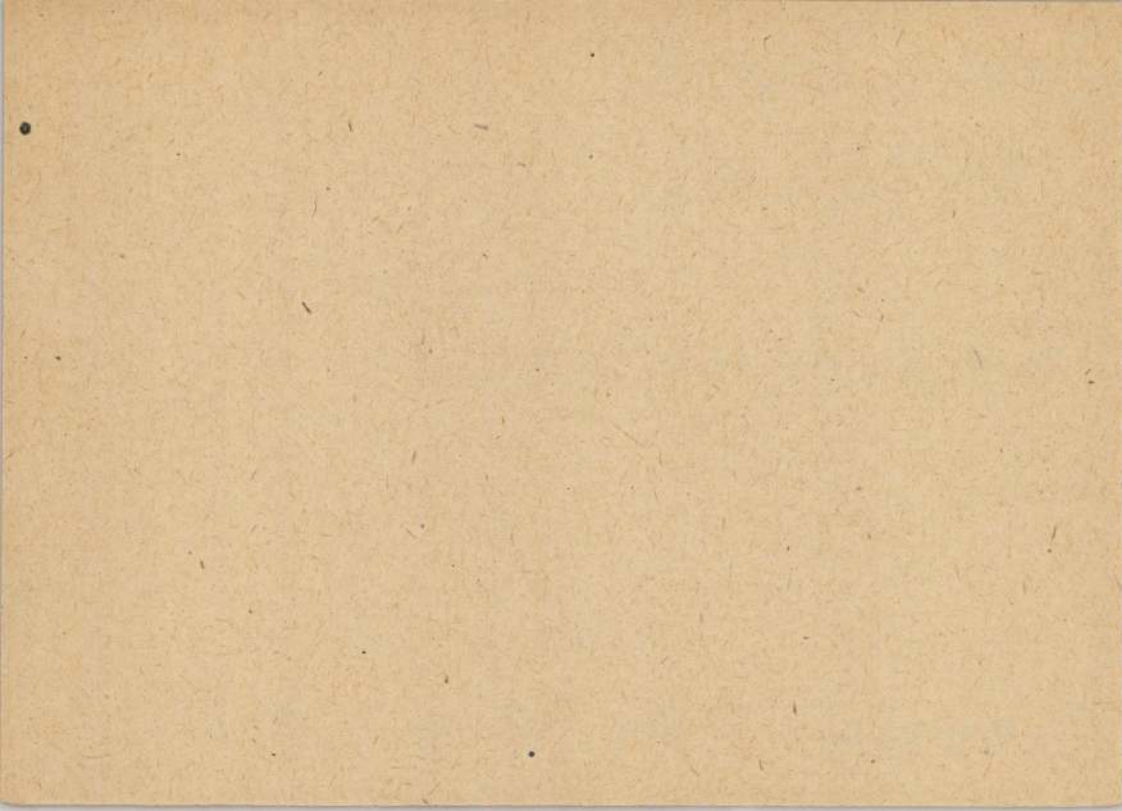

Bereiny Robert

N° 1 aktride.

Rojz, reprodukci^o.

Tisbataj, 1964 12. 2. J.l.

Bere'ny Róbert

Festőművelet.

Festmény, reprodukció!

Népművelés, 1964 12. sz. 48. l.

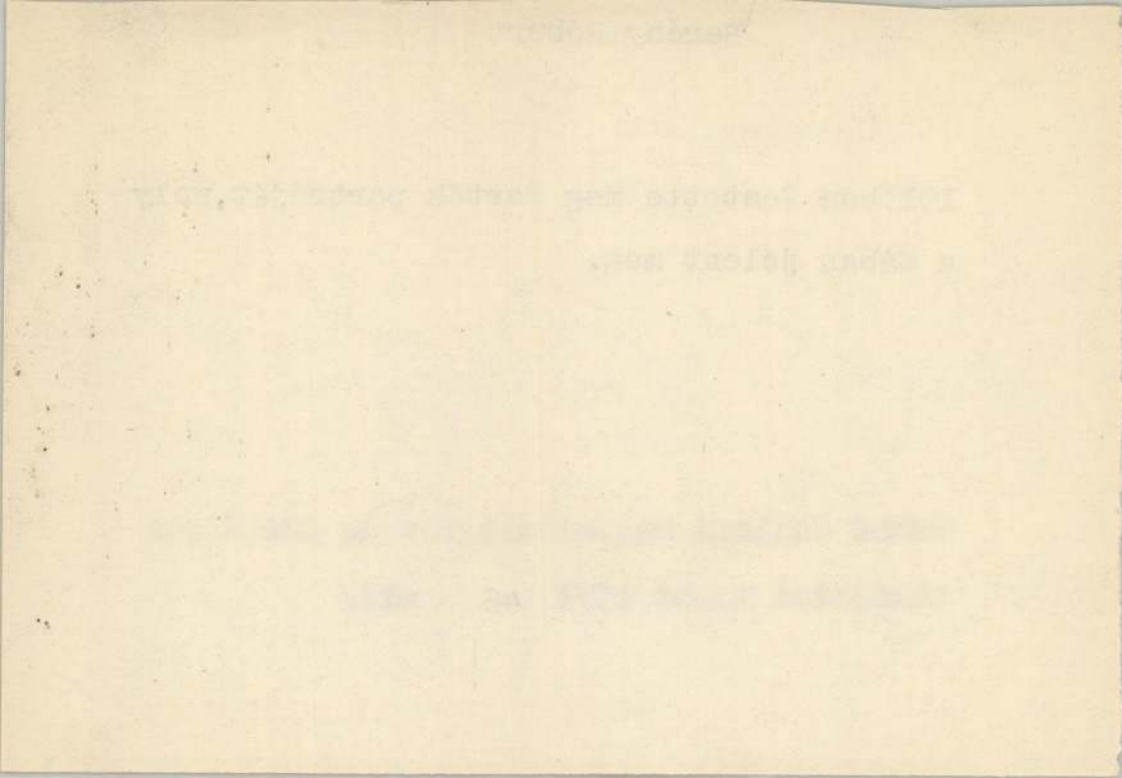

Berény Róbert

1913ban festette meg Bartók portróját, mely
a Mában jelent meg.

Szabó Julia: A magyar aktivizmus története
Akadémiai Kiadó 1971 46 old.

Berény Róbert

szóvesen ábrázolja magát valamiféle szerepet játszva, furcsa attributumokkal felszerelve. Belső harcairól, zaklatottságáról vagy egyéniségének ellentmondásairól a lehető leghűvösebb jellemzéssel alig árul el valamit.

Szabó Julia: A magyar aktivizmus története

Akadémiai Kiadó 1971 47 old.

1875

Received of the
Hon. Secy of the
Interior
the sum of \$1000
for the purchase of
land for the
benefit of the
people of the
territory of
Arizona

Witness my hand
at Washington
this 10th day of
April 1875

Berény Róbert

művészetéhez közelálló Galimber Sándor
művésze**te**

Szabó Julia: A magyar aktivizmus története
Akadémiai Kiadó 1971 28 old.

Henry Adams

My dear Mr. Adams

Received

of the sum of \$100.00

on the 10th day of May 1900

Bereiny Róbert

Bereiny Róbert kaisvá -
nya volt M. Smicskóczy.

Szöcske Miklós: M. Smicskóczy kiáltása.
Új Tükör, 1978. június 18-4 lap.

Bereiny Robert

Méltóság

Jeljes Marina: Szues Arpad.

Művészet, 1878. április - 30. lapsz.

Berény Róbert

Tisztelet Berény Róbernek c. tárlat okt. 10-én
nyilik meg a Magyar Nemzeti Galériában.

Magyar Hirlap 1978-230-9

Berény Róbert

Mihályfi Ernő hagyatékából nyílt kiállítás
a Nógrád megyei Múzeumok igazgatósága, Pálotás
község művelődési házában Derkovits, Dési Huber,
Csók István, Berény Róbert alkotásaiból.

Magyar Hírlap 209-9

Berény

A két világháború között európai rangú eredmények születtek a könyvművészet/NIKNER, KOZMA, Tóvan/, a reklámgrafika/Berény, Bortnyik, Kenecsi/ és a csomagolás/Lukács Kató/ területén is/

Berény Gyula: Az ipari forma története Magyarországon

Akadémiai Kiadó 1974 35.o.

Berény Róbert (1887-1953)

"Felvétel" o.v. 53x62 cm

J. l. b. : Berény Róbert.

Magasság: 12000 ft

BÁV 46. Képekkiadó katalógus. Bp. 1978. szeptember

Berényi Róbert (1887-1953)

Anna jétkvíz o.v. (1937)

Őnarcéj o.v. (1940 k.)

Szaga danyka o.v. (1928)

Dévényi Iván műgyűjteményének kiállítása
a győri múzeumi képtárban - 1977.

Berény Róbert

Éső 1903-ban festett önar-
célja a harai hagyományt
követve.

Boestyczensky Hona: Tiszteletadás Berénynek.
Woh Lapja, 1978. december 9 - 16. lap.

Bereiny Róbert

Bereiny Párisban Cézanne, Ma-
tise és Picasso műveivel meg-
ismerkedett és azok hatására el-
herült.

Brestyánszky Hónap: Füstlelő és Bereinynek
Nők Lapja, 1978. december 9-16. lap.

Bereiny Robert

A „Fotómóveudik“ 1950-bee
kezdett, az „Orosó lány“ 1946-
1948-éa. A művés 1953-
éa. halt meg.

Bresty airoshy Plona: Tiszteltakás Bereinynek,
Nők napja, 1978. december 9-16. lap.

Berény Róbert

1945. a február 2-án Berény ró-
mára a szorongás megszüntet
jelentette. Pályája lybil felívelt. Mo-
numentális kompozíciókat festett,
és a képzőművészeti Főiskola tanára
lett.

Brestyánszky Szonai: Tiszteletadás Berénynek
Nők Lapja, 1978. december 9-16. lap.

Berény Róbert

A harmincas évek végén a természethez menekült. Művein Zebegény és a Dunakanyar egyre nagyobb szerepet kapott. 1937-ben készült az „Erdői hercegnő”.

Brestyánszky Lóránd: Tiszteletadás Berény Róbert
Nők Lapja, 1978. december 9-16. lap.

Berényi Róbert

A művészet korának
kezde a. Káposztás "1933"
-es mű.

Brestyánszky Kőmű: Tiszteletadás Berényinek.
Nők Lapja, 1978. december 9-16. lap.

Berény Róbert, grafikus

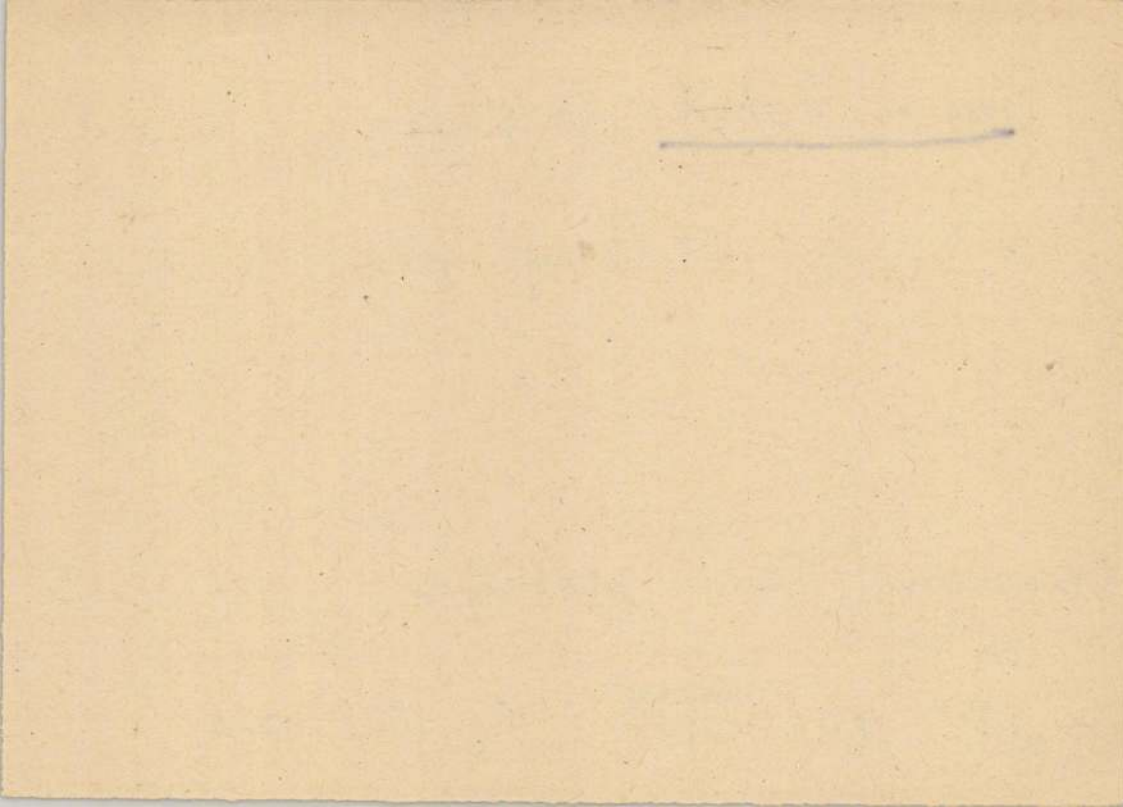
d: Fanyó Géza

(konvergencia): Téli plakátjai

2.

Esti Hírlap,

Bp. 1978. máj. 2.

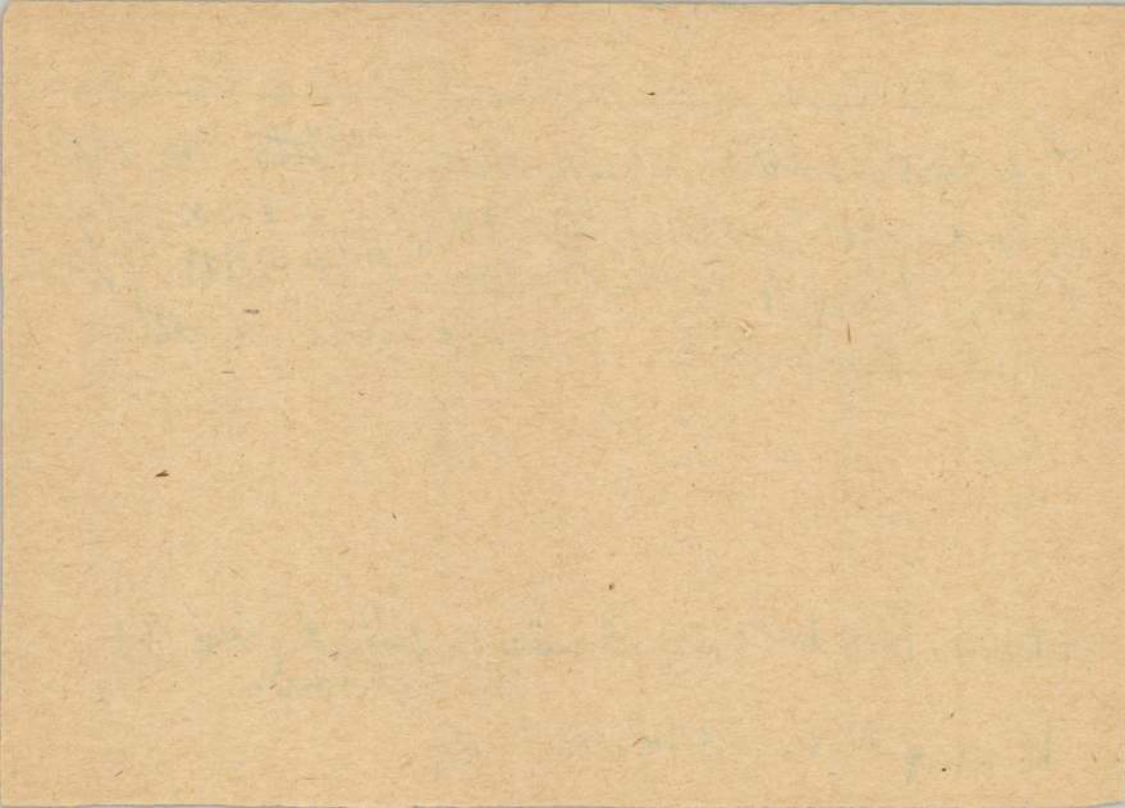

Berényi Róbert, festő- és grafikusművész.

Expresszionista szerepe dőly fűtötte az 1919-
es magyar Tanácsköztársaság harcok alko-
tói: Berényi Róbert, plakátját, Uitz Béla
földrajzmuzeumból készült képeiről.

Utolsó Tivadar: Képzőművészetről képek és
szavakban.

Kisalföld, 1948. ápr. 15.

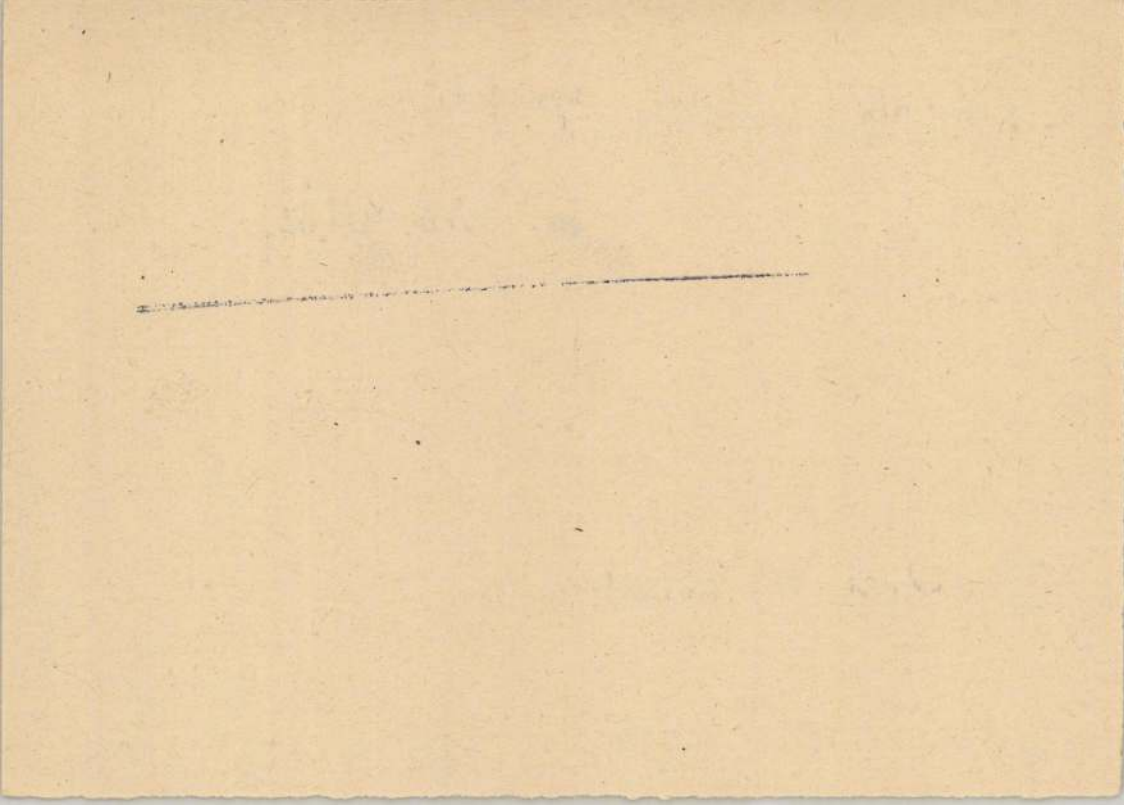
Bereny Róbert, grafikus

L. Bíró Miklós

- Diáképek az ablakban

2.

Esti Hírlap, Bp. 1978. szept. 28.

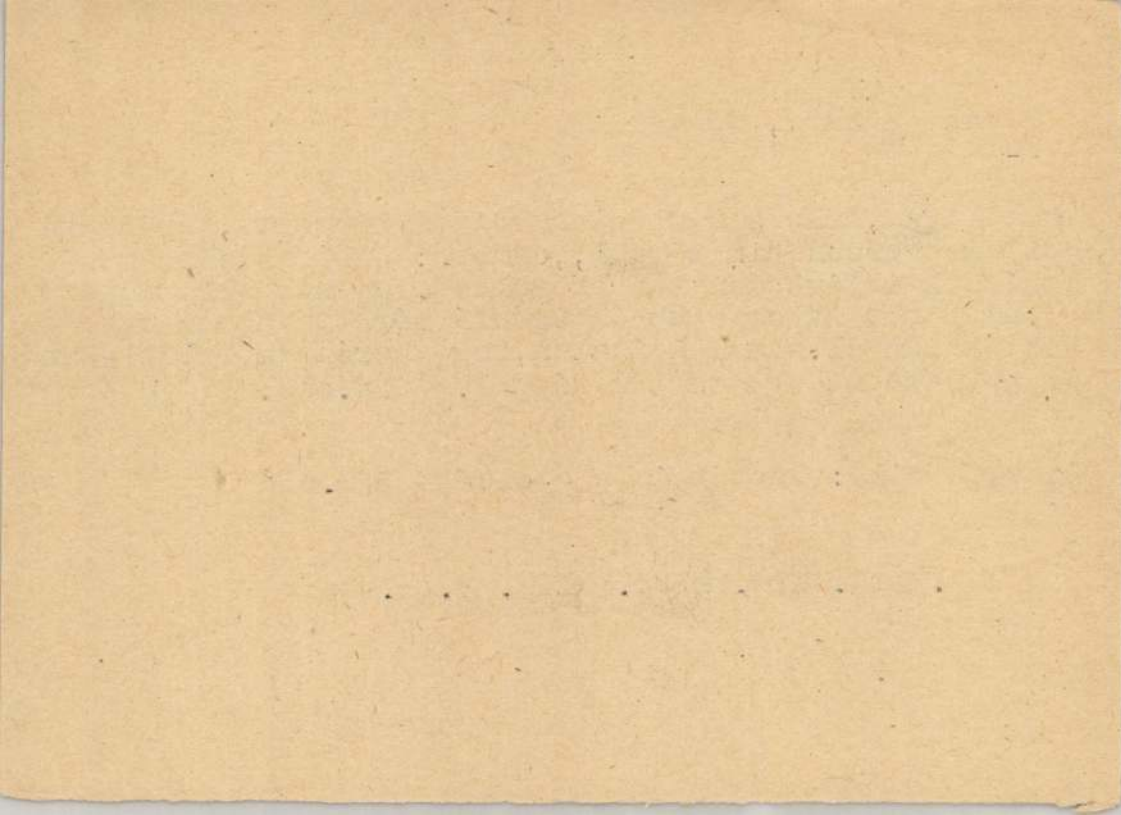
Berény Róbert, festő

--

A katalógus, mely a Nyolcak műveit felsorolta, Berény képei egyszerűen cím nélkül, csupán: "olajfestmény" megjelöléssek és évszámmal szerepelnek. Így nem állapítható meg, hogy már ekkor a közönség elé lépett volna egy Bartók képpel. Nem lehetetlen, hogy Berény már 1911-ben kísérletezett egy Bartók képpel. 328.old.

Horváth Béla: Bartók és a Nyolcak 328.old

Műv. Tört. Ért. 1974. XIII. 4.sz. Bp

Berény Róbert, festő

--

Berény Róbert: "Önarckép", c. műve. Fekete repr. 329. old.

Horváth Béla: Bartók és a Nyolcak 328. old

Műv. Tört. Ért. 1974. XIII. 4. sz

Berény Róbert, festő

--

Berény Róbert: Bartók Béla arcképe.c.műve.
Fekete repr. 329.old

Horváth Béla: Bartók és a N olcok 328.old

Műv.Tört.Ért. 1974. XIII. 4.sz. Bp.

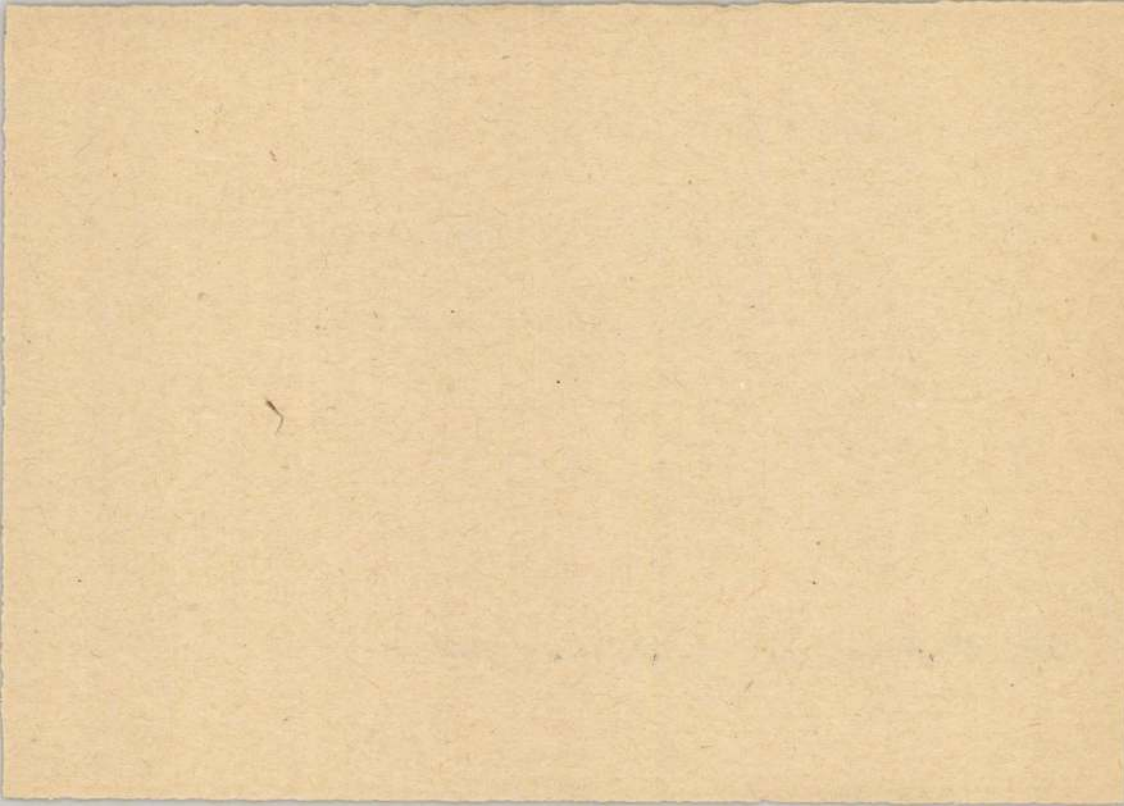

Berdny Robert (1887-1957)

'Verőcei táj' vízfestmény 25,5 x 33 cm

S.l.b.: Berdny 935. Székhely: 3500 ft.

BÁV 47.Kőpaukei6 Bp.1978.december

Borény Róbert, festő

L. Tancsó Géza

Rósa Gy: munkári plakátok . . . -

7.

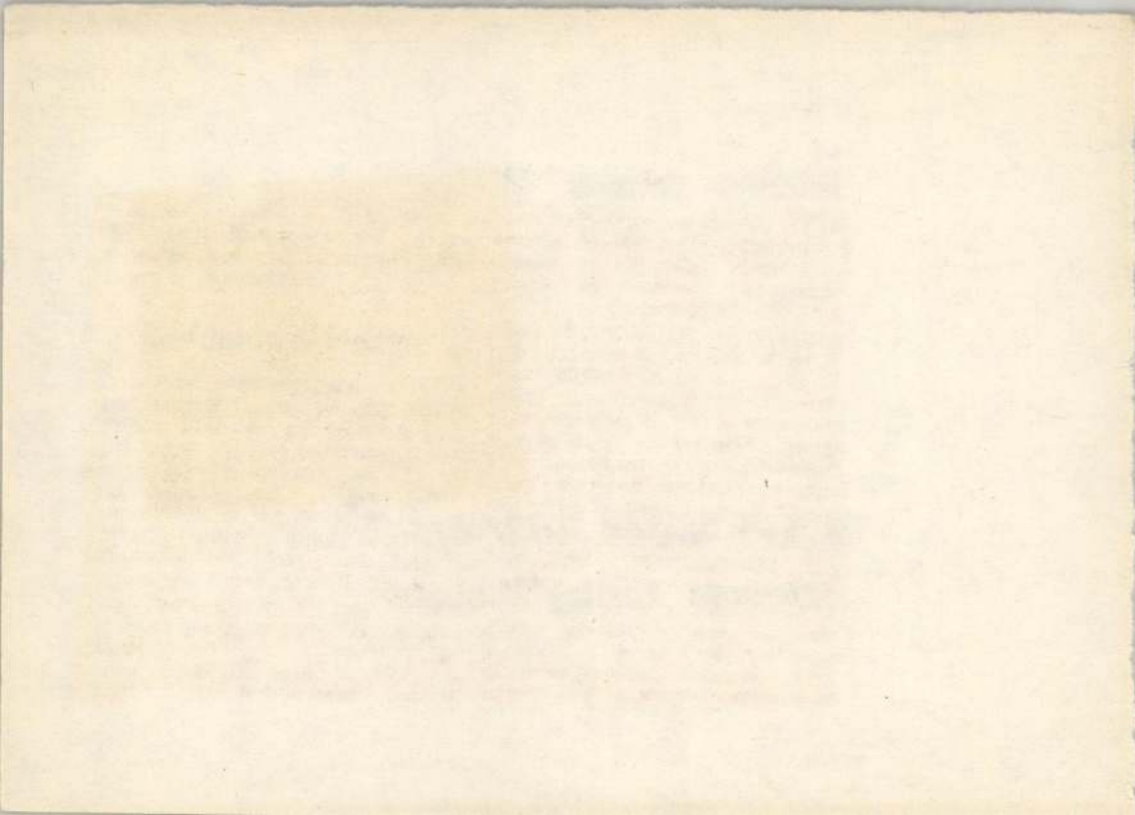
Népszabadság, Bp. 1978. nov. 17.

BERÉNYI RÓBERT *AA*

BERÉNY RÓBERT 1

BERÉNY RÓBERT Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész. 90 éve született, Budapesten. A századelőn induló polgári, radikális értelmiség jellegzetes és egyik kiemelkedő képviselője, a *Nyolcak* csoportjának alapító tagja.

Ez a forradalmi művészcsoport az „új idők új dalait” kereste a képzőművészetben, de jelentősége túlnő mind térben, mind időben tulajdonképpen tevékenységi területén és korszakán. Az 1900-as években indultak, és három em-

MAGYAR HIRLAP L977/65/8

Wagner: Berény Róbert

WAGNER: THEORY OF ART

WAGNER: THEORY OF ART

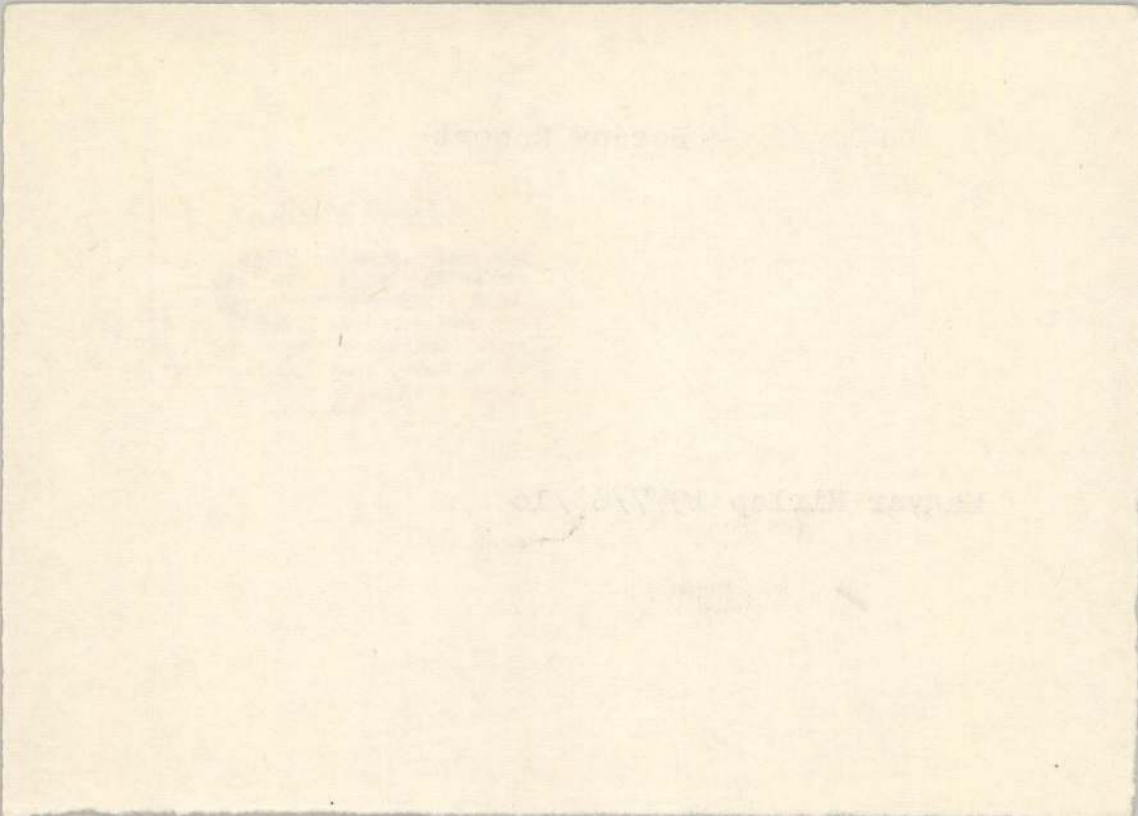
Wagner: Theory of Art

Berény Róbert

BERÉNY RÓBERT, a magyar munkásmozgalom kiemelkedő személyisége, a XX. századi kiváló képzőművész születésének 90. évfordulója alkalmából a párt-, állami és társadalmi szervezetek koszorúzási ünnepséget tartottak a művésznak a Farkasréti temetőben levő sírjánál.

Magyar Hirlap 1977/66/10

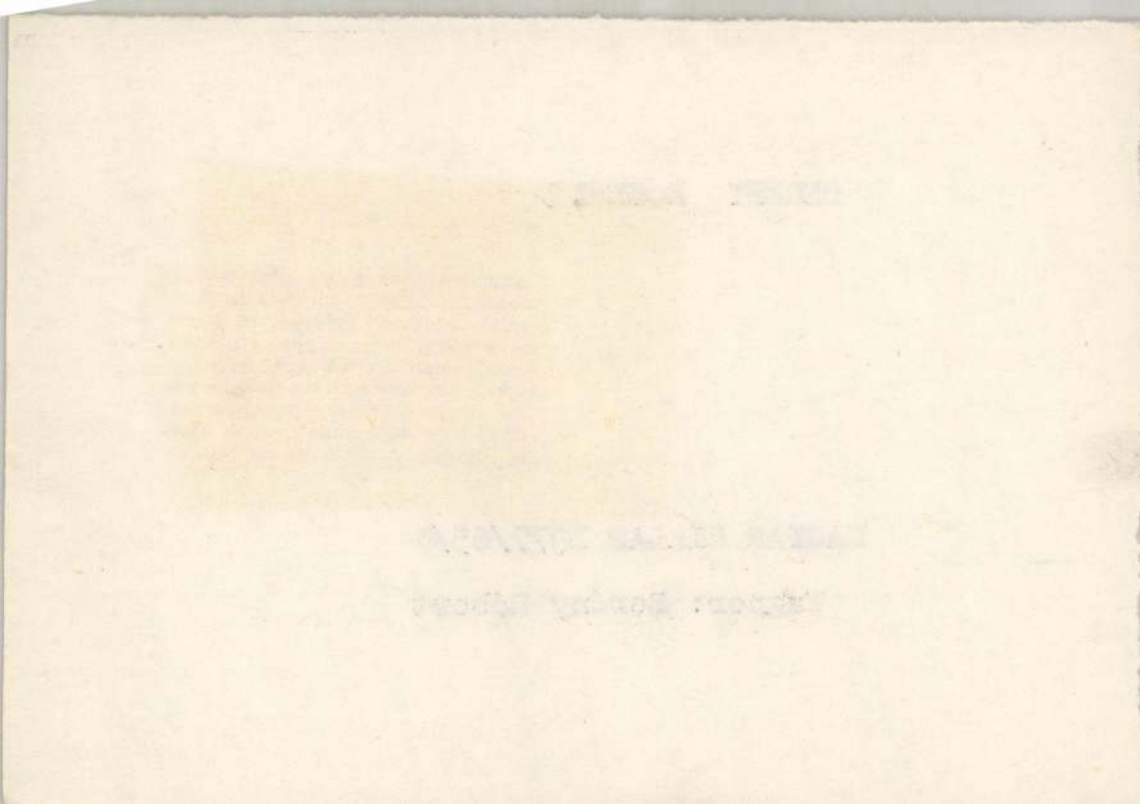

BERÉNY RÓBERT 2

lékezetes kiállítás után lényegében fel is oszlottak, úgy hogy utoljára csak a *Magyar Tanácsköztársaság* eseményei hozták össze őket. Stílustörekvéseik azonban az egész — két világháború közötti — korszak stíluskereséseinek egyik számottevő ki-

MAGYAR HIRLAP L977/65/8

Wagner: Berény Róbert

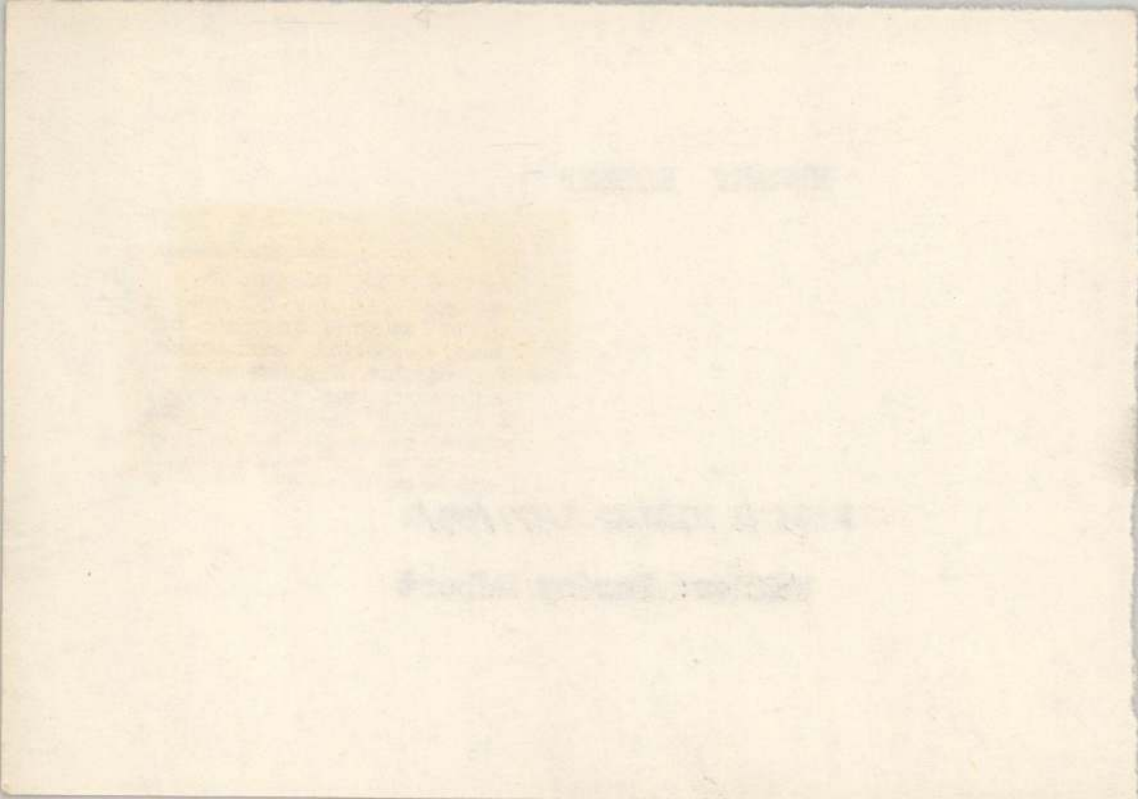

BERÉNY RÓBERT 3

indulási pontjává váltak. Cézanne példája nyomán a valóságot logikus rendszerként fogták fel, és azt vizuálisan úgy fejezték ki, hogy szigorú szerkezetbe zárták kompozícióikat. Magyar talajba átplántálva így vált a látvány újszerű rögzítése a modern piktúra friss hajtásává, irányzatosságával pedig egy leendő demokratikus világrend szellemi szószólójává.

MAGYAR HIRLAP 1977/65/B

Wagner: Berény Róbert

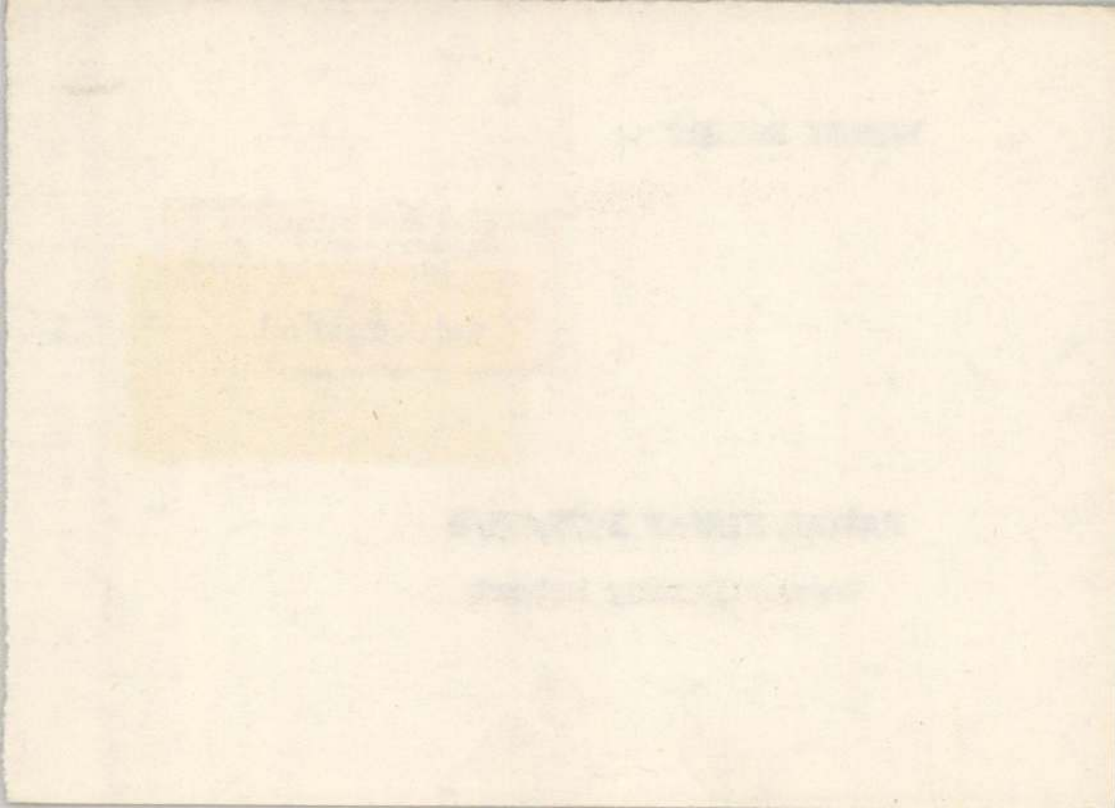

BERÉNYI RÓBERT 4

Berényi Róbert már a Nyolcak csoportjában is feltűnt újjítókészségével, és ez egész életén át jellemzője maradt művészetének. Az izmusok türelmetlen sorra próbálója így járult hozzá — közvetve is — a korabeli hazai festészet korszerűsödéséhez.

MAGYAR HIRLAP 1977/65/8

Wagner: Berényi Róbert

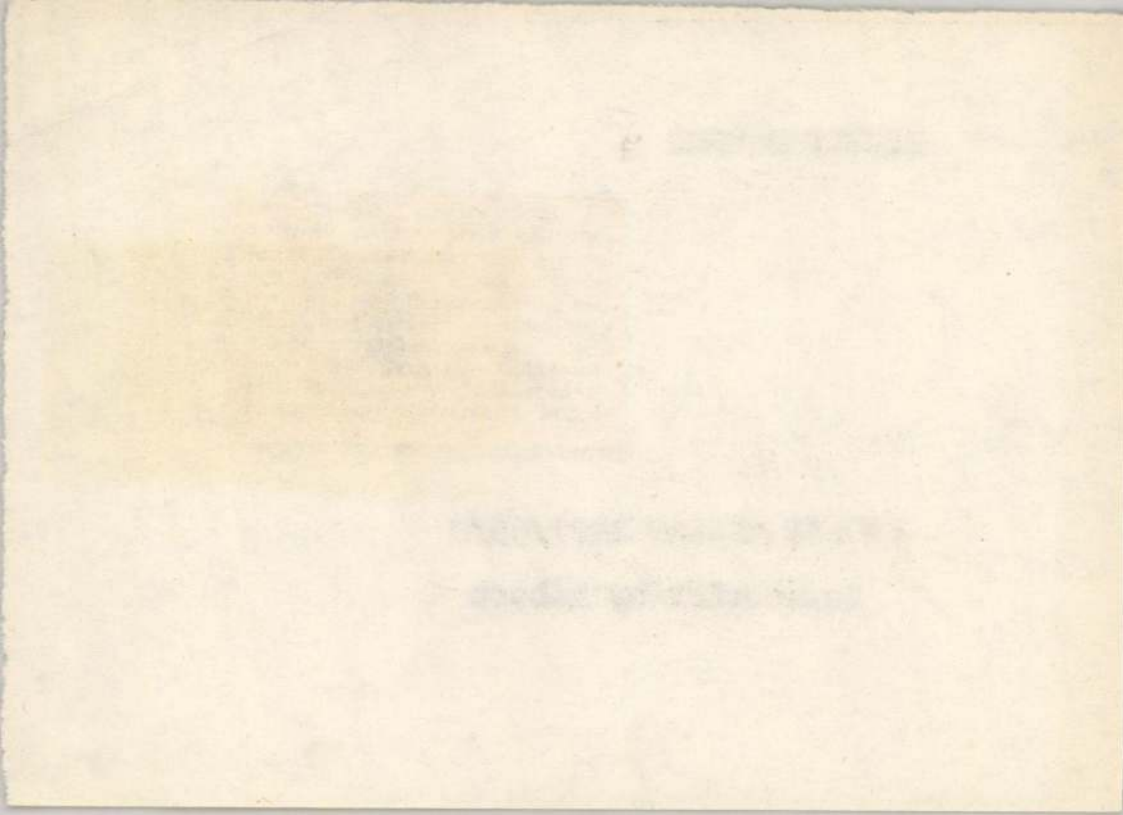
BERÉNYI RÓBERT

5

Munkásságát képletesen vázolva, talán két közismert alkotását jelölhetnénk meg tartópillérként. FEGYVERBE, FEGYVERBE! című, 1919-es plakátja nemcsak toborzó, hanem művészi erejével is kiemelkedik még a korszak rendkívüli eredményei közül is. A hazai aktivizmus irányzatának ez a remeke egyben a Berényi-féle

HAGYAR HIRLAP 1977/65/8

Wagner: Berényi Róbert

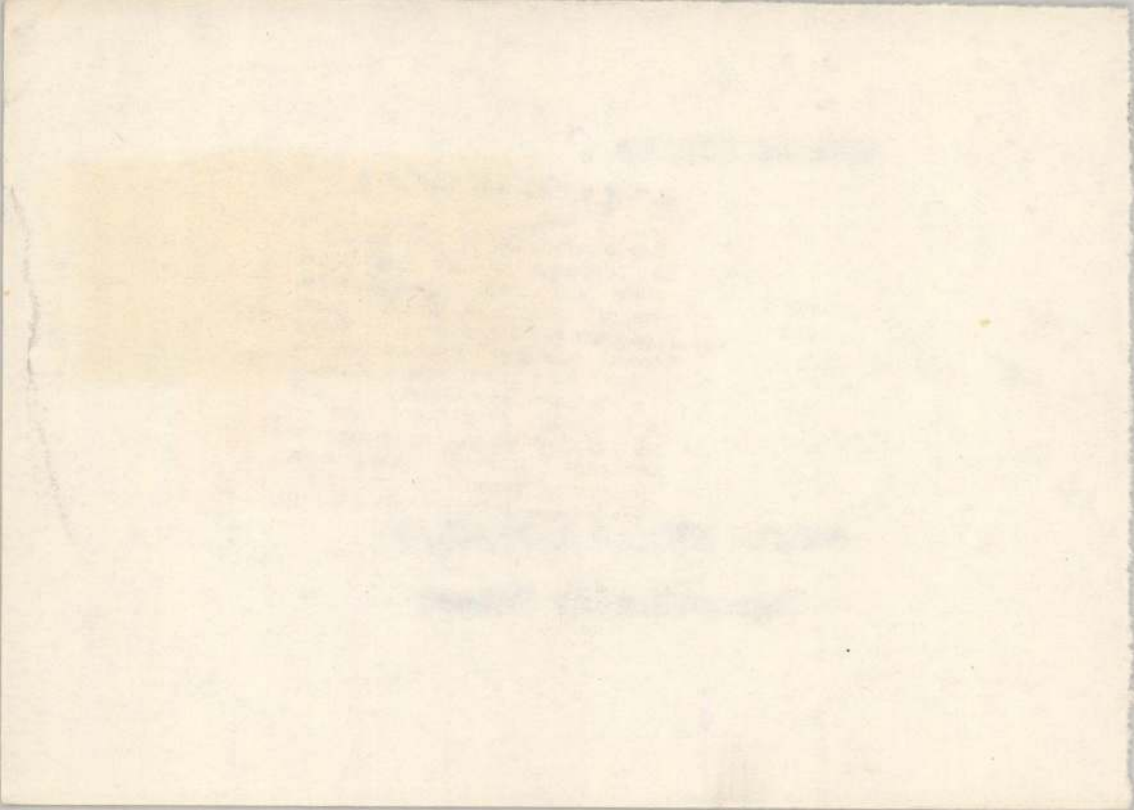
WAGNER: BUDAPEST 6

konstruktivizmus legfőbb erényeit
tömöríti: a sziluetthatásra épített
kompozíció lényegre törését.

Csellózó nő című, 1929-es olaj-
festménye a zeneértő művész al-
kotása. Átlós fővonalai, érzékeny
rajzrészleteinek ritmusai harmo-
nikusan összecsengenek, ezáltal az
ésszerű komponálás és az érzelmi
telítettség kiegyensúlyozott egysé-
gét hozzák. Ezt tovább fokozza a
meleg színskála mély akkordjai-
nak gordonkahangja, a női szép-
ség hódolatteljes díszérete.

MAGYAR HÍRLAP 1977/65/8

Wagner: Buda Péter

BERÉNY RÓBERT

7

A két világháborút megért nemzedék sok-sok neves képviselőjéhez hasonlóan, rendkívül hányattott volt nemcsak élete, hanem alkotásainak sorsa is. Ezt egyetlen képének pályafutása is jól példázza. Az 1913-as *Bartók*-arc képről van szó. Berény ugyanis — aki maga is írt a híres zeneszer-

MAGYAR HIRLAP 1977/65/8

Wagner: Berény Róbert

HERBERT ROBERT

MAGYAR HIRALAP 1877/1878

Uj név: Herény Robert

BERÉNY RÓBERT 8

zöről kritikákat — Bartók barau
köréhez tartozott. A portré így —
a személyes vonások hasonlósá-
gán túl — precizitással sűríti ma-
gába a híres ember és alkotó
belső arcmását. A portré a Mű-
vészház budapesti kiállítása után
Bécsbe került, majd innen a San
Francisco-i világkiállításra. A

MAGYAR HIRLAP 1977/65/8

Wagner: Berény Róbert

1870

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

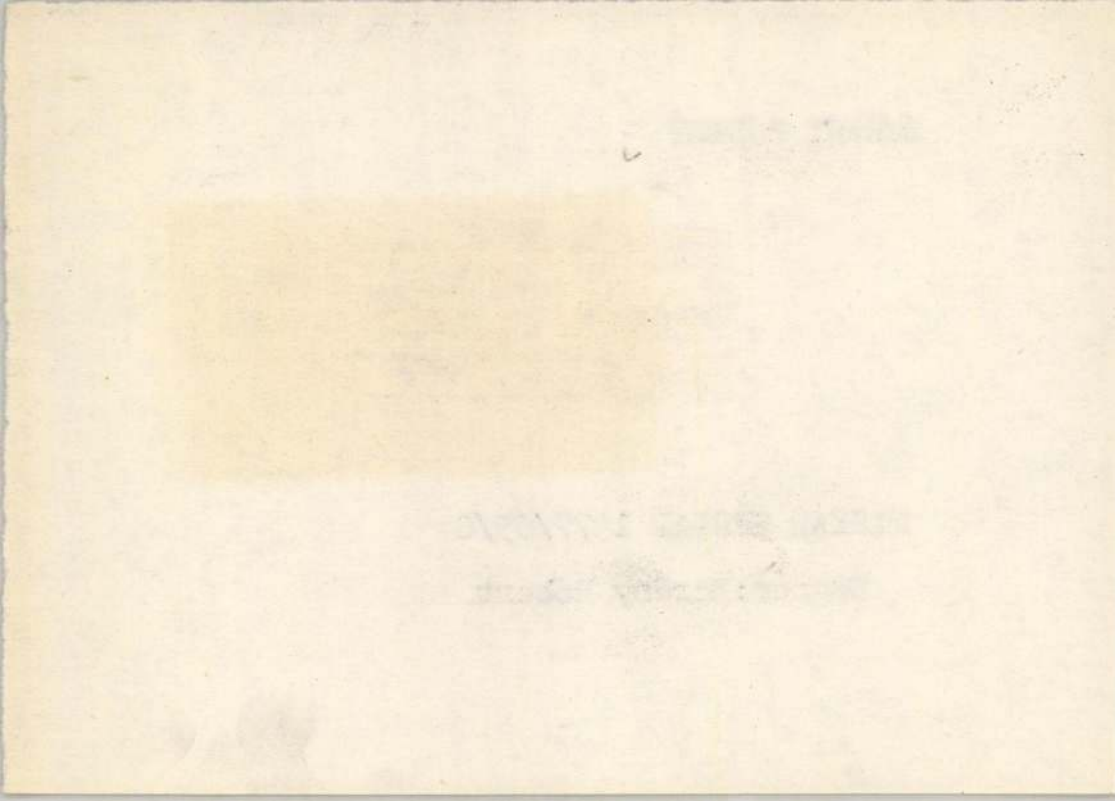

BERÉNY RÓBERT 9

kiállítás tárlatának anyaga az első világháború zűrzavara után hazakerült ugyan, de a Bartók-portré — több más Berény-művel együtt — külföldön maradt. Sokáig ismeretlen helyen lappangott, míg 1953-ban, éppen a művész halálának esztendejében egy árverésen

MAGYAR HIRLAP 1977/65/8

Wagner: Berény Róbert

BERÉNY RÓBERT 10

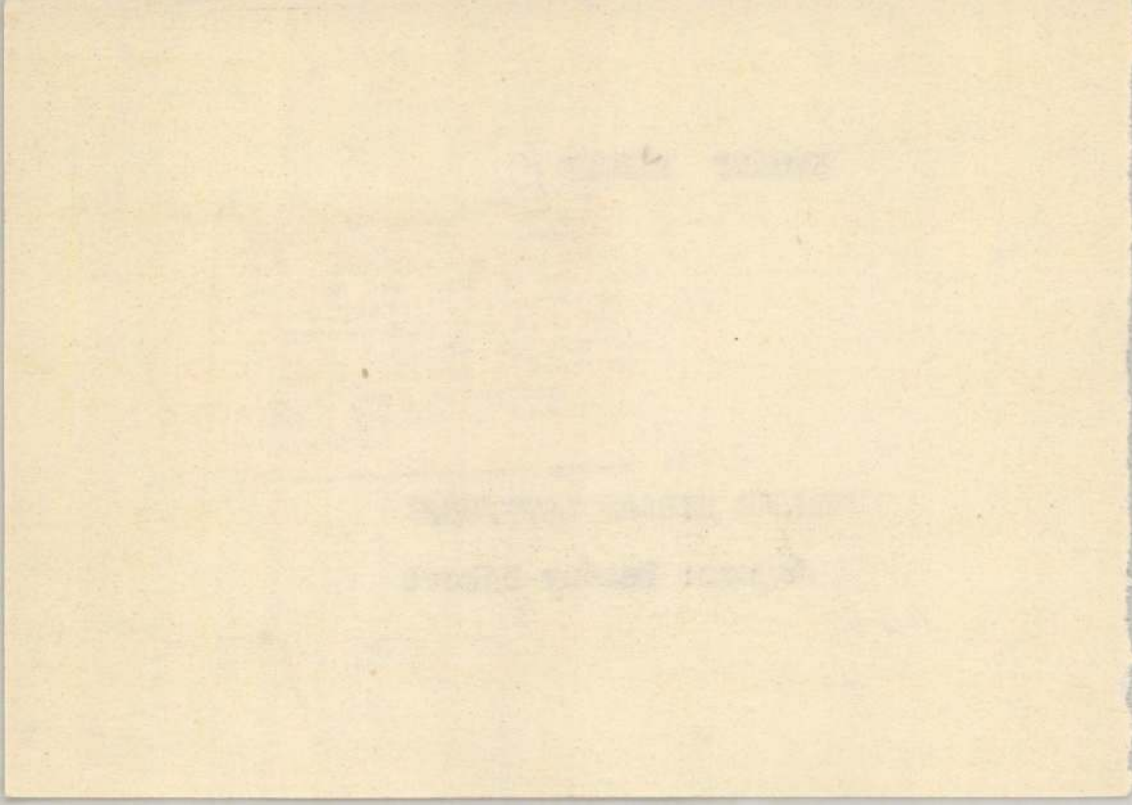
tűnt fel újra San Franciscóban,
ahonnan 1956-ban a New York-i
Bartók-archívumba jutott, és ma
is ott őrzik.

Tanácsköztársasági plakátja és
a Csellózó nő — Berény sok más
remekével együtt — a Magyar
Nemzeti Galéria tulajdonában, a
Budavári Palotában találta meg
végleges és megérdemelt helyét.

Wagner István

HAGYAR HIRLAP 1977/65/B

Wagner: Berény Róbert

Bereinyi

- a 20-as - 30as évek erdélyi
művészetre idegenül hatóak mű-
vei.

Émlékre. Jucze Fajos, Szervátusz
Jusó, Vida Géza, Szolnag Sándor, Nagy
Imre, Nagy István, Nagy Albert,
Tihanyi Bereinyi, Kinetty Erőgany
Fülöp Antal Andor, Molnár Sándor,
Kócs Andras, Baldes Peter, Balogh
Peter, Csoutrany, Szóonyi István
Krisztián, Gyárfás Jusó, Balogh
Peter, Bontnyir, Vasarely, Moholy-
Nagy, Kassák, Déti Huber István,
Lemény Zoltán, Thorma János, Katin
Teutsek János. Klein István

Jarabovics Miklós: Művészet mon-
ográfiáiról és a képzőművészet köznevelés-
ről

Konkub 1978/7

606.22

Base map

Berény Robert

**Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ**

**Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296. 188-307**

MAGYAR NEMZET

1963 DEC 27

A Magyar Nemzeti Galériában a Berény Robert-émlékiállítás ~~vasárnap~~ este 19 órakor zárják. Hétfőn kezdődnek a Szőnyi István-émlékiállítás rendezési munkái. A kiállítást 21-én, 13 órakor nyitják meg és a nagyközönség 14 órától látogathatja.

éves, 170 magas,
stenyebarna, olyan
szok. tameretségét

ság céljából megis-
merkedne 55-60 éves
szok. tameretségét

Berény Róbert

**Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ**

**Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307**

DÉL-MAGYARORSZÁG

1963 SZEP 10.

1963. szeptember 10., kedd

1021 TIZ ÉVE

halt meg Berény Róbert
(1887—1953) festőművész, a
haladó művészeket tömörítő
Nyolcak társaságának harcos
tagja, a Tanácsköztársaság
híres „Fegyverbe! Fegyver-
be!” plakátjának alkotója

Benjamin Franklin

Maryland Institute
SALTOREYER

Building V, 1950 Sandor St.
Tel: 188-280, 188-307

DEL-MACY ARONSON

**Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ**

**Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307**

Bereiny Róbert

MAGYAR NEMZET

1963 OKT 17.

N A P L

Bereiny Róbert festőművész emlékkiállítását szombaton nyitják meg a Magyar Nemzeti Galériában. Az ünnepélyes megnyitón Bortnyik Sándor, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze mond beszédet.

Borsányi Árpád

Hibás szá

Olasz miniszter beszámolója

MEGHÍVJUK ÖNT

A

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

BERÉNY RÓBERT EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK

MEGNYITÁSÁRA

1963 OKTÓBER HÓ 19-ÉN SZOMBATON DÉLI 13 ÓRAKOR

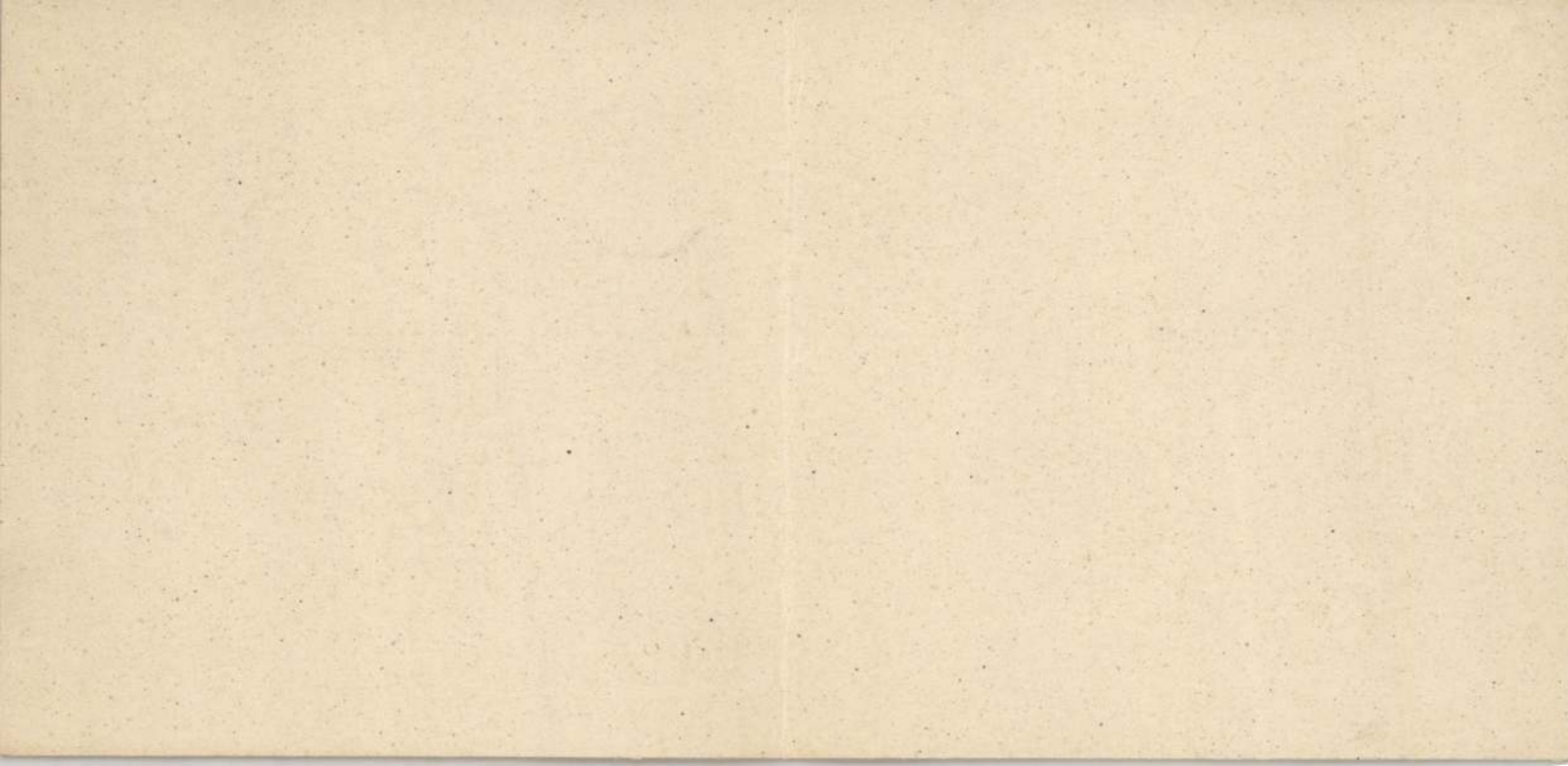
MEGNYITÓ BESZÉDET

BORTNYIK SÁNDOR

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG ÉRDEMES MŰVÉSZE MOND

Berény Róbert

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Berény Róbert

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ

1952 APR - 1

1021

Berény Róbert rajza

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or reference, which is mostly illegible due to fading and bleed-through.

tés szín-
munka-
helytelen
olitikánk

ha
ke
to
sz
ta
po

de azt követően érdemben nem sokat tesznek. Megtörténik az is, hogy ígéreteket tesznek ügyek elintézésére, de „elfeledkeznek” az adott szóról, mert nem merik elismerni, hogy felelőtlenül jártak el: jogtalan, vagy még nem teljesíthető kérés elintézésére tettek ígéretet. Tévedéseink takargatása, a körmönfont kimagyarázgatás — még ha pillanatnyilag át is segít kínos helyzeten — végső fokon mindig rontja a vezető és nemcsak a vezető, hanem az egész vezetőség tekintélyét. *Az olyan tisztségviselők segítik az ügyet, akik nemcsak ígérik, hogy például a jogos munkai vitában, vagy az egészségtelen munkakörülmények megoldásában tesznek valamit, hanem be is tartják szavukat.* Vagy világosan, őszintén nemet mondanak, ha a kérés indokolatlan.

Tettekre van szükség

Az adott szó becsületét a beváltott szavak emelik. A dolgozók adnak a szavunkra, ezért védeni kell annak becsületét. Több üzemben találkozhatunk olyan funkcionáriusokkal is, akik nem lépnek fel a fegyelmezetlenek és demagógok ellen, vagy nem lépnek fel a törvénytelenül eljáró gazdasági vezető intézkedésével, például az indokolatlan túlóra-igénnyel szemben. A dolgozók előbb-utóbb felismerik, hogy csak az őszinte, s szavukat valóra váltó vezetők képviselhetik a jó ügyet. Nem elegendő tehát csak az együttérzés és az azt kifejező szavak, elsősorban tettekre van szükség.

Az előrehaladás egyik éltető eleme az emberek iránti bizalom. Enélkül nincs szoros és elmélyült kapcsolat a dolgozókkal. Nem lehet elhallgatni az emberek előtt a tényeket, a valóságos helyzetet, a fejlődés, a munka problémáit, fogyatékosságait. Minden fontos kérdésben meg kell hallgatni, kérni kell a dolgozók véleményét. Tapasztalható olyan helyes módszer, hogy a szakszervezeti bizottság rendszeresen tanácskozik az aktivistákkal, csoportos beszélgetéseket tart, tájékoztatja a dol-

A szak...
inkább t...
jék az ö...
ménytele...
kednek a...
gyakorla...
lás a fe...
mák gyc...
célhoz se...
hat a do...
az ügyek...

A mi p...
munkastí...
lyet az ö...
át. Ennek...
mindenre...
vek — k...
maguk n...
és maguk...
önálló go...
készültsé...
nyitó sze...
sének és...
járnak e...
vezetek...
gok isme...
a végreh...
Több te...
tesz arra...
felsőbb u...
kozzanak...
ket az e...
nyes telj...
leszti a...
nyi szint...
szervezet...
célkitűzé...
gel érvér...

A dolg...
a most...
bizottság...
zalmiak...
tának fe...
nek a...
akkor vé...
a helyes...
a politik...
„közlebi...
a szocial...
zelmet a

OT II. tel...
tban kije...
n torzítás...
politikája”...
eteknek is...
ftaniuk a...
isára, fej...
zervezetek...
A munka...
i azonban...
természe...
lönbségből...
a szocialis...
osztály él...
ek között...
párt és a...
solatok, a...
szakszer...
lveit is —...
kiálló —

kal
ömegekkel...
Ezért a...
s vonása...
esen moz...
ista építő...
intézni a...
y ne csak...
zázezer és...
jelje ala...
tömegek...
e, elmélyí...
feladat. E

ú, a Munka...
kkéből.

Berényi Róbert

Magyar Hirdető

Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17

Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17

Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1964 APR 28.

1021

ak

Az idei első művészeti aukció

A Bizományi Áruház Vállalat megrendezi idei első művészeti aukcióját. Ez alkalommal 107 értékes festmény kerül kalapács alá. Az együttes kiírási ár 300 000 forint. Aukcióra kerül id. Markó Károly két alkotása: az egyik Páris ítélete, a másik Idillikus táj fürdőző nőkkel, Uitz Béla Ülő nője, Glatz Oszkár Kislány babával, Szőnyi István több műve, köztük a Zebegényi malom, Csók István Sokác nők a vízparton, Berényi Róbert Erdei madonnája.

A mostani aukció érdekessége, hogy festményeken kívül a múlt század eleji és közepéből származó kristály poharakat is lehet vásárolni.

Az anyagból kiállítást rendeznek, amely április 30-án nyílik, és május 10-én zárul, a Kinizsi utca 12. szám alatt. Az aukcióra május 12-én délután 5 órakor, a Kinizsi utca 3—5. szám, alatt kerül sor.

A ciprusi ENSZ ma U Thant

Nicosia, április 28.

Az ENSZ rendfenntartó erőinek minden közvetítésre irányuló igyekezete kárba vész egyelőre Cipruson, ahol három nap óta ismét fellángolt a harc a görög és török erők között. A lövöldözés a keddre virradó éjszaka sem szünetelt, hajnalban pedig

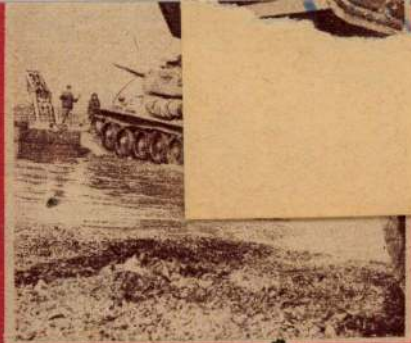
ELEFÁNT!

A NEMZETI GALÉRIABAN a napokban nyílt meg a Berényi Róbert emlékkiállítás. A nagyszabású bemutaton a XX. századi magyar képzőművészet 10 éve elhunyt kitűnő mesterének művészetéből 120 festmény, 50 grafikai alkotás és 20 művészi plakát nyújt ízelítőt. A kiállítást decemberig lehet megtekinteni. Képünkön: „Jéghordás”

(Rév Miklós felvétele)

Egy hónap alatt kétszer kereste fel az újságíró egyik egységünk tisztjeit. Korábban a laktanyában, most munkahelyükön, a gyakorlótéren. Mi változott a két találkozás közti időben, s gondoljaikkal a vállukon hogyan dolgoznak? Erre ad választ az „Ütközet a becsületért” című riportunk.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.

Telefon: 188-296, 188-307

Berény Róbert

NÉPSZABADSÁG

1963 FEB 14

A MAGYAR NEMZETI GALÉ-
RIA Berény Róbert-émlékiállí-
tást rendez. Kéri mindazokat,
akiknek festményük vagy grafi-
kájuk van a művésztől, közöljék
címüket a kiállítás rendezőjé-
vel, Szij Béla művészettörténész-
szel, Budapest, V., Kossuth Lajos
tér 12. Telefon: 115-659.

Borsosnyó Állás

Az egyik büszkeség: az 1961-ben

1021 ITT A TAVASZ...

A dohányszinű avarból előtör a hóvirágok fehér színe, a tisztásokon üde gyep-pázsit terül el és a langyos déli szellő pajkosan cibálja az emberek hajfürtjeit. Tavasz van...

Számtalanszor megénekeltek vagy megírták, mégsem vesztett semmit varázsából. Ez ihlette alkotásra minden idők képzőművészt is, hogy megörökítsék kőben, bronzban, festményen egy-egy tovatűnő pillanatát.

Emitt egy táncos léptekkel haladó fiatal lány megjelenítése gyönyörködtet bennünket, amott egy szerelmespár, vagy egy vásárnap majális üde színfoltjaiban eszményített — az életöröm, a szépségrevágyódás jelképét csodálhatjuk.

Tavasz van...

Berény Róbert: Majális

(Nemzeti Galéria)

Majális 1964 márc 18

...vezetői Deosztásaig.
Többszörösen kitüntették,
 1958-ban kormánykitünté-
 tést is kapott, a szerelők-
 ből alakult Vörös Zászló
 brigád vezetője. Brigádja
 az elmúlt évi kiértékelés
 alapján első helyezést ért
 el, jól, balesetmentesen dol-
 goznak. Vámosi Vendel brig-
 ádjához tartozik a kül- és
 belföldi különjáratos autó-
 buszok zömének a javítása,
 amit nagy szakértelemmel,
 és igen gondosan végeznek
 el. **G. S.**

re, de példái
 időszakban va
 diésnek is va
 lyei azok sze
 nem tartják l
 kedési szabály
 van a KRESZ,
 tartsuk azt. A
 rendelkezéseket
 ja meg k
 vagy nem tart
 utóbb ilyen
 hasonló baleset
 telen az igen
 tetőjogi és anyagi felelős-
 séget vállalni.

Kováts Attila
 oktató tiszt

— máris tömegesen jelentke-
 nek az érdeklődők. Különösen
 nagy a jelentkezők száma a
 Magyarországhoz közelebb fekvő
 területeken. Pozsonyban pél-

Már egy fél órája
 tart a megbeszélés. Négyen ülünk
 a szakosztályvezető irodájában,
 Tóth Mihály igazgatóhelyettes,
 Kiss Lajos főnökségvezető, közép-
 termetű, egyenruhás férfi B. G., aki-
 vel. szokatlan ügyben tár-

**Áthelyeztek
 egy gépkocsivezetőt**

MAV AUT
 Telefon: 188-296, 188-307
 Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
 SAJTOHÍRDELE
 Magyar Hirdető
 Berényi Róbert
 1958. MÁJ 18.

1021

Október: országos múzeumi hónap

Aranyvasárnapok, tudóstalálkozók, műemlékséták

Amerikai indiánok, fejedelmi díszfegyverek

167 kiállítás, sok száz előadás

Ez év októberében isnét megrendezik az országos múzeumi hónapot. Az ünnepélyes megnyitóra október elsején kerül sor a Petőfi Irodalmi Múzeum *Bacsányi- emlékkiállításának* premierjén. A fővárosban tizenhét, a vidéki városokban mintegy százötven kiállítást nyitnak meg. A Magyar Nemzeti Múzeum dísztermében mutatják be a fejedelmi és főúri díszfegyverek anyagát. Igen érdekesnek ígérkezik a Néprajzi Múzeum Észak-amerikai indiánok című kiállítása. Aquincumban a rómaikor legszebb kincsleleteiből összeállított gyűjtemény várja a nagyközönséget. Az Iparművészeti Múzeum az újabb helyreállított, híres Es-

terházy-kincseket mutatja be.

A Szépművészeti Múzeumban *Leonardo, Raffaello* és más, közép-itáliai művészek rajzaiból nyílik tárlat. A Magyar Nemzeti Galériában *Berény Róbert* festőművész emlékkiállítása nyílik. Az intézmény másik rendezvénye *Telcs Ede* festőművész munkáinak bemutatása. A Mezőgazdasági Múzeum látogatóit a magyar mezőgazdaság nagyjait ábrázoló szoborgyűjtemény várja.

Tatán, a múzeum 50. éves fennállása alkalmából állandó helytörténeti kiállítás nyílik. Ugyancsak új, állandó kiállítás mutatja be Veszprémben a Bakony régészetét és néprajzát.

Több vidéki múzeum ismerteti meg a hónap során aranykincseivel a látogatókat. Így a Keszthelyi Balaton Múzeum, és a szegedi Móra Ferenc Múzeum.

Budapesten és vidéken ebben az időszakban több száz előadást tartanak. A Magyar Történelmi Társulat Győrben rendezi meg második országos várostörténeti konferenciáját. Egerben, a Gárdonyi-centenárium alkalmából irodalmi vándorgyűlést tartanak, ugyancsak Egerben, október 16—17-én, a legújabbkori történészmuzeológusok országos értekezleten vesznek részt. A hónapban több műemléksétát szerveznek a múzeumok vidéken. Így Szentendrén, Jákon, Kőszegen. A gyulai Erkel Ferenc Múzeum négynapos kirándulást tervez a Hajdúság és Észak-Magyarország műemlékekben gazdag tájaira.

Csizmadia György

1009 6700 19

ESTI HIRLAP

Bonny Hirtel

Budapest V., Petöfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Magyar Hirdető
SAJTÓFÜGYELŐ

Ara 60

Esti Híradó

P O L I T I K A I N A P

KEDDEN NYITÁS

79 kérdés az ENSZ

London, szeptember 13.

Stanley Levinson telefon-
jelentése:

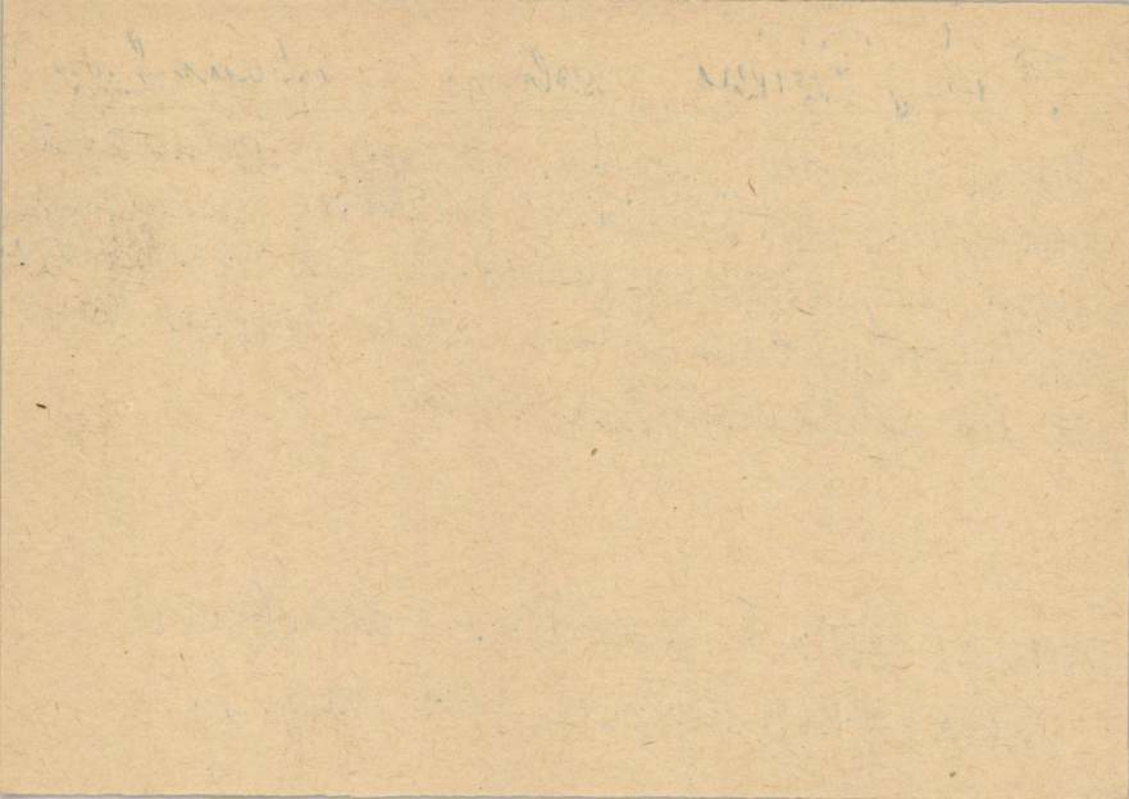
Jövő héten kedden nyílik meg New Yorkban az ENSZ-közgyűlés őszi ülészsaka. ENSZ-megfigyelők szerint a közgyűlés napirendjén 79 kérdés szerepel. A világszervezet tagállamainak küldöttei megvitatják egyebek között a dél-afrikai kérdést, a jemeni helyzetet és Dél-Rhodesia problémáját. Afrikai és ázsiai tagállamok kérésére ezenkívül napirendre tűzik a jelenlegi dél-vietnami for-

Berény Robert, festő- és grafikusművész

Gácsi Mihály grafikus alapos rajztudását
művelgetik legtöbbször. A művész elmondja,
hoogy: "Én mestereim voltak. A szabadiskolák-
ban Kovács Emil Robert, majd Berény Ro-
bert irányításával tanultam."

Kovács Péter: A grafikus litvallása.
Népszó [Tóháza], 1948. aug. 6.

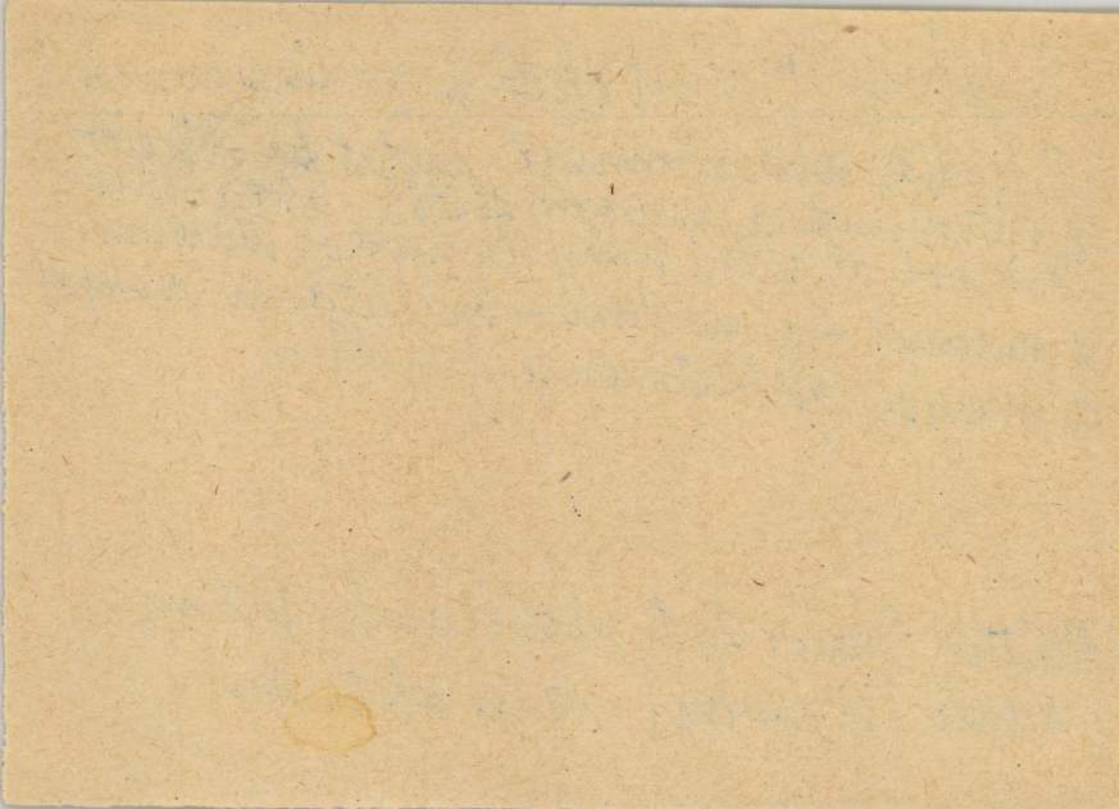

Borény Róbert festő- és grafikusművész

Második alkalommal mutat be kisebb
gyűjteményt a magyar festők aktálvázno-
lásaiból a tatai Kúny Domokos Múzeumban.
A második - a mostani - kiállításon szerepel
a művész aktfestménye. (cmltve)

Heitler László: akt kiállítások Tatan.
Napló (Veszprém), 1978. okt. 14.

Berény Robert (1887-1953)

Jarabovics Leóvali lepiénak

Postkell 60x50 cm s.f. p.: Berény

Utaltatás: 5000 Ft.

BÁV 45. Képekkiadó Budapest, 1978. május

Berény Róbert

Bartók Béla portréja 1913

A Ma reprodukciója, 1917

Esabó Julia: A magyar aktivizmus története
Akadémiai Kiadó 1971 melléklet

1870

1870

1870

Berény Róbert

A Nyolcak közül Berény Róbert és
Tihanyi Lajos keresik a kapcsolatot a
Má-val.

Szabó Julia: A magyar aktivizmus története
Akadémiai Kiadó 1971   ol.d

January 1897

A. W. Scott, M.D., Newark, N.J.
Dear Sir,
I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 14th inst.

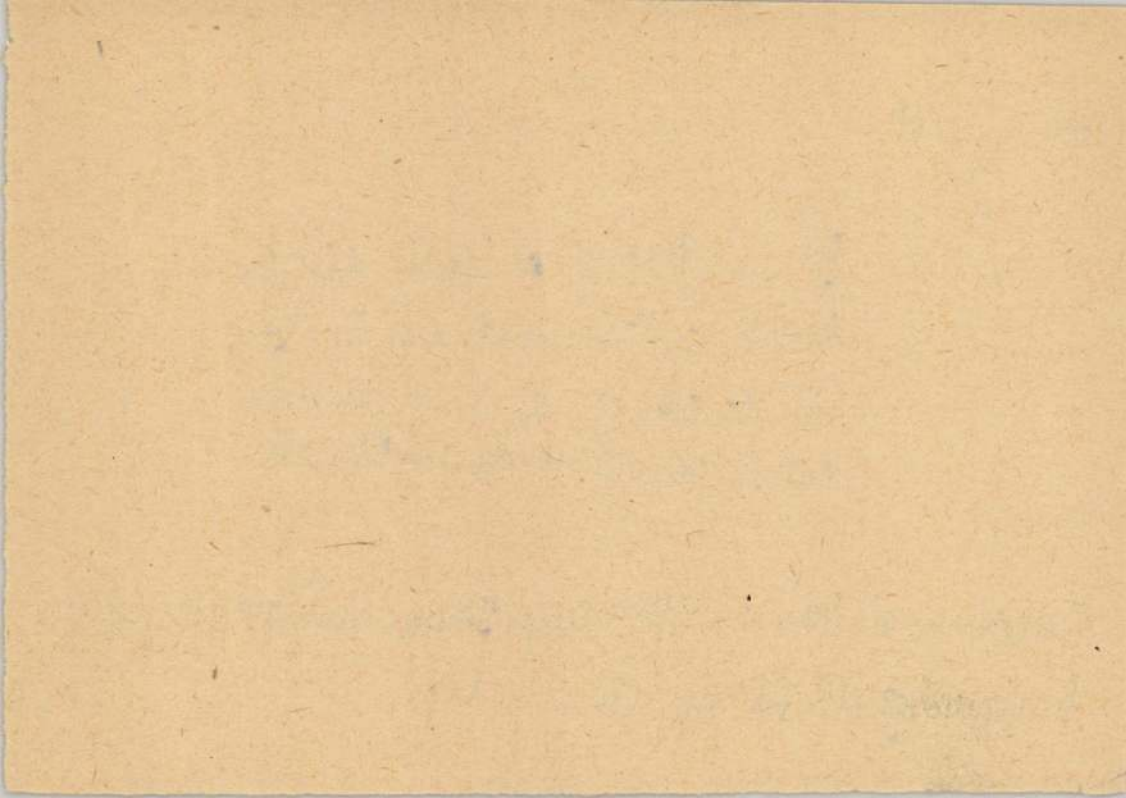
and in reply to inform you that the same has been forwarded to the
proper authorities for their consideration.
Very respectfully,
A. W. Scott, M.D.

Bereiny Róbert

Bereiny Róbert rajfestményei
közül a „Saiga dumyha” es-
hetesebb, az „Anna játszik”
amű oldottabb, de erőtelesebb.

Salamon Nándor: Bereiny Róbert műgyűjteménye
Művészet, 1978. április - 2. lap.

Büny Robert

A középkeleti földrajz Büny Robert
Toldy-parkban folytatja el a Nemzeti Galériában
a Gyulai Társaság kiállításán. Két képe és
"Olvasó könyv" a parkban említi

Képtár: Kéziratok gyűjteménye
Gyulai Társaság 1948/3, 116-118p.

Képek és leírás Sz. Kovács 1976

86. old.

Bereiny Róbert

Bereiny Róbert önarchiája és
Dereinyi György leánybetege.

Salamon Wanda: Dereinyi Wanda műgyűjtése,
Művészet, 1978. április - I. lap.

Berény Robert

„Festőművészet” Olaj 150x120 cm

MNG tul.

37. kép

Kritikák és képek Corvina Bp.1976.

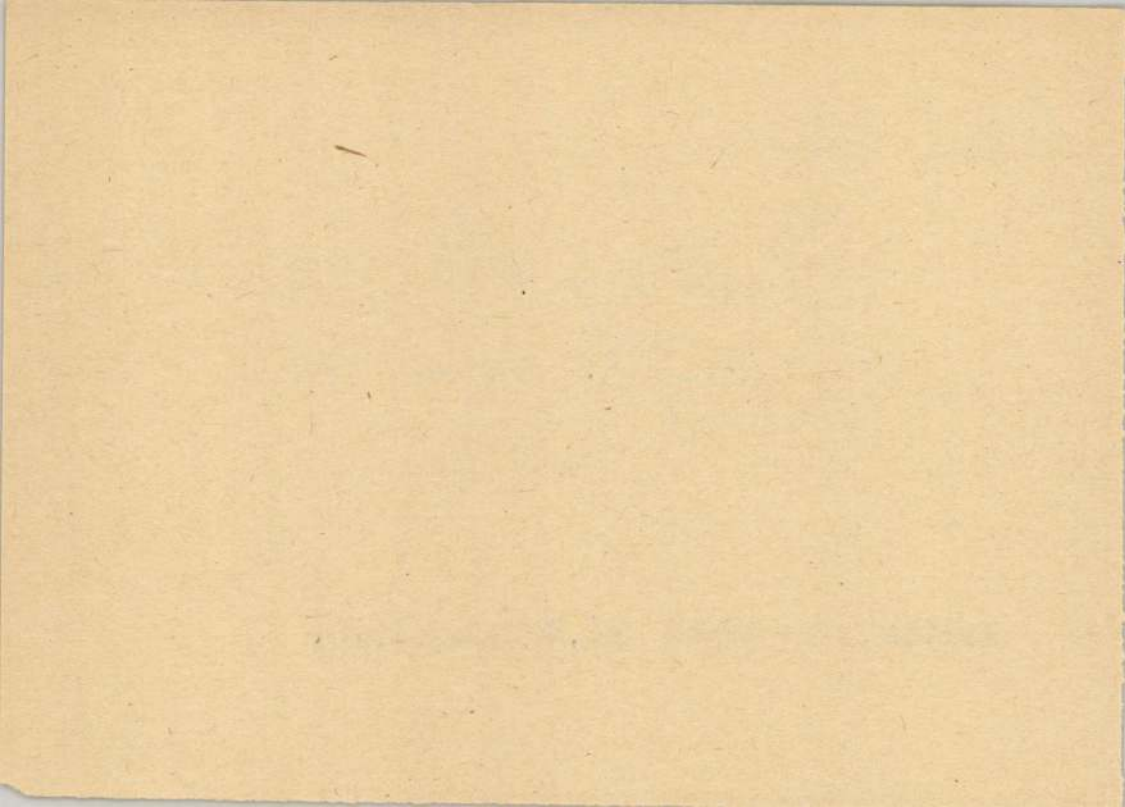
Berény Róbert

Festés a fa előtt 1945

Olaj 73x60 cm MNG

10. tábla

Kritikák és képek Bp, Corvina 1976.

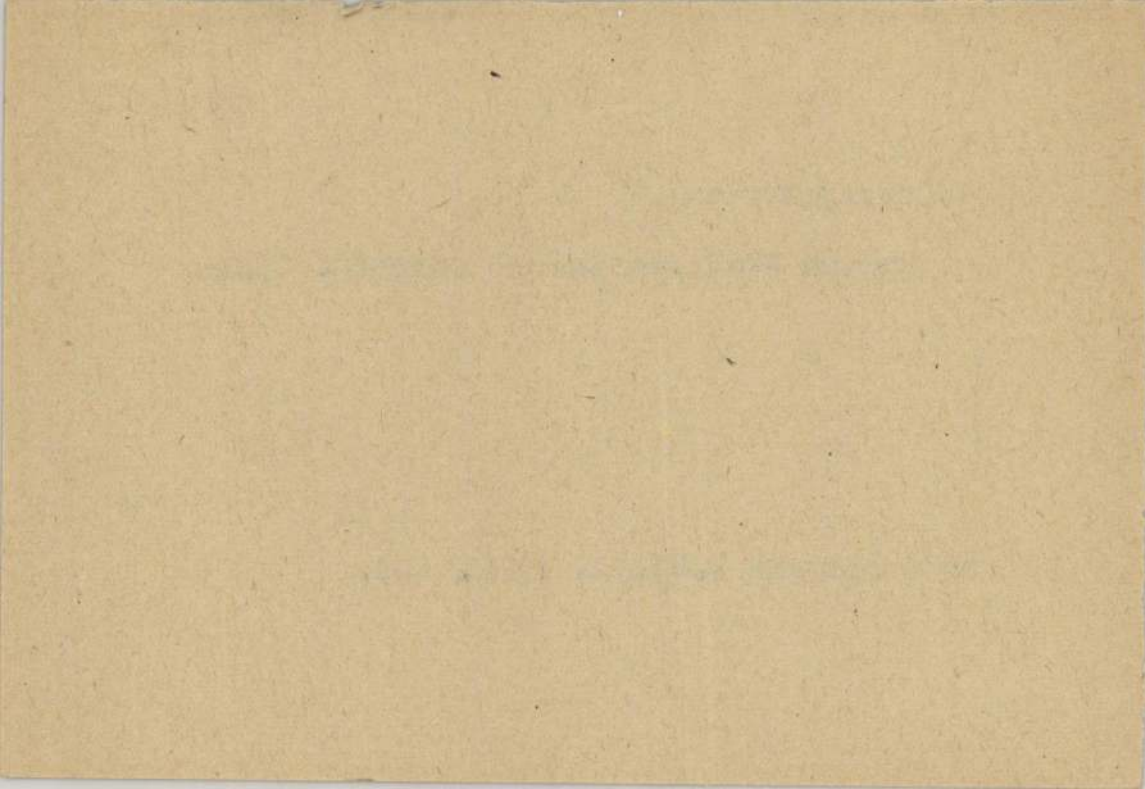

HDK

Berény Róbert

A Modern Kiáll.-szervező bizotts. tagja

Tudós Galéria I. kiáll. 1928. dec.

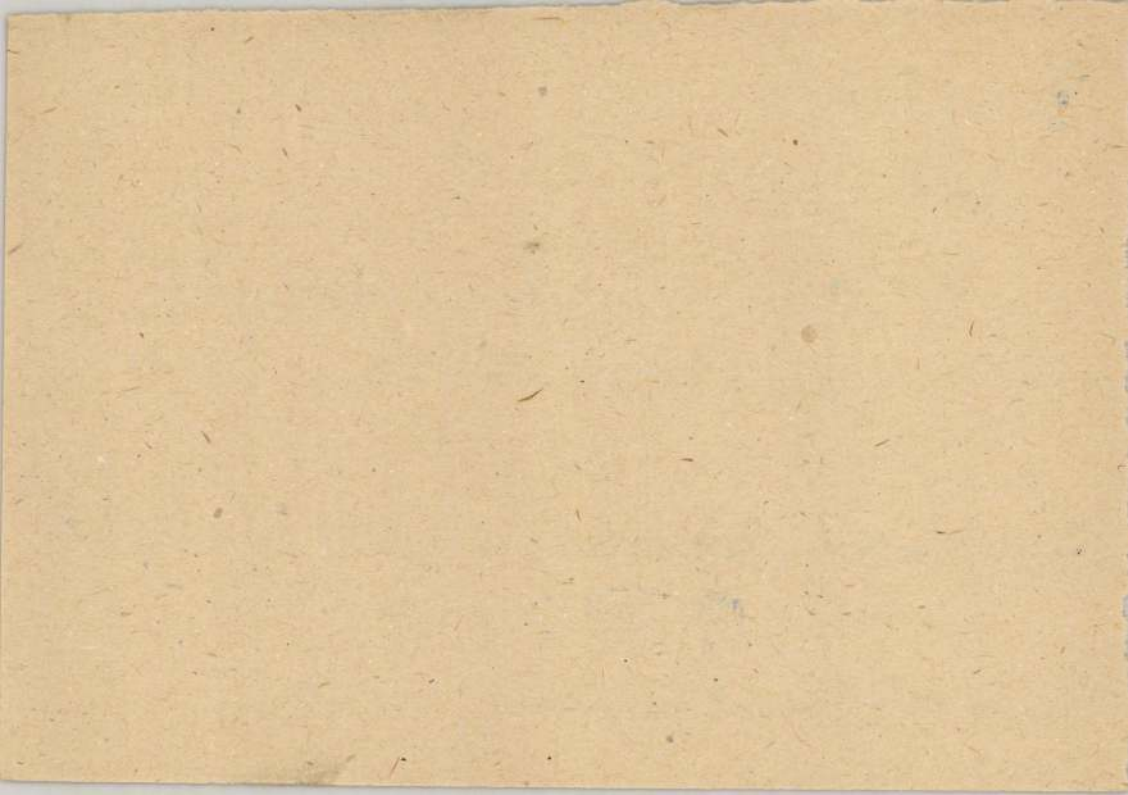
Gerényi Róbert
festő

H. D. 4

Gergely Sándor Beszélés emigrált
barátai körében tartózkod.

Lelesei Loltán: Zombócher úti Juhán Gyulavál a
öfegyelt Gergely Sándornál

Művészeti, 1962. augusztus — 14. lap

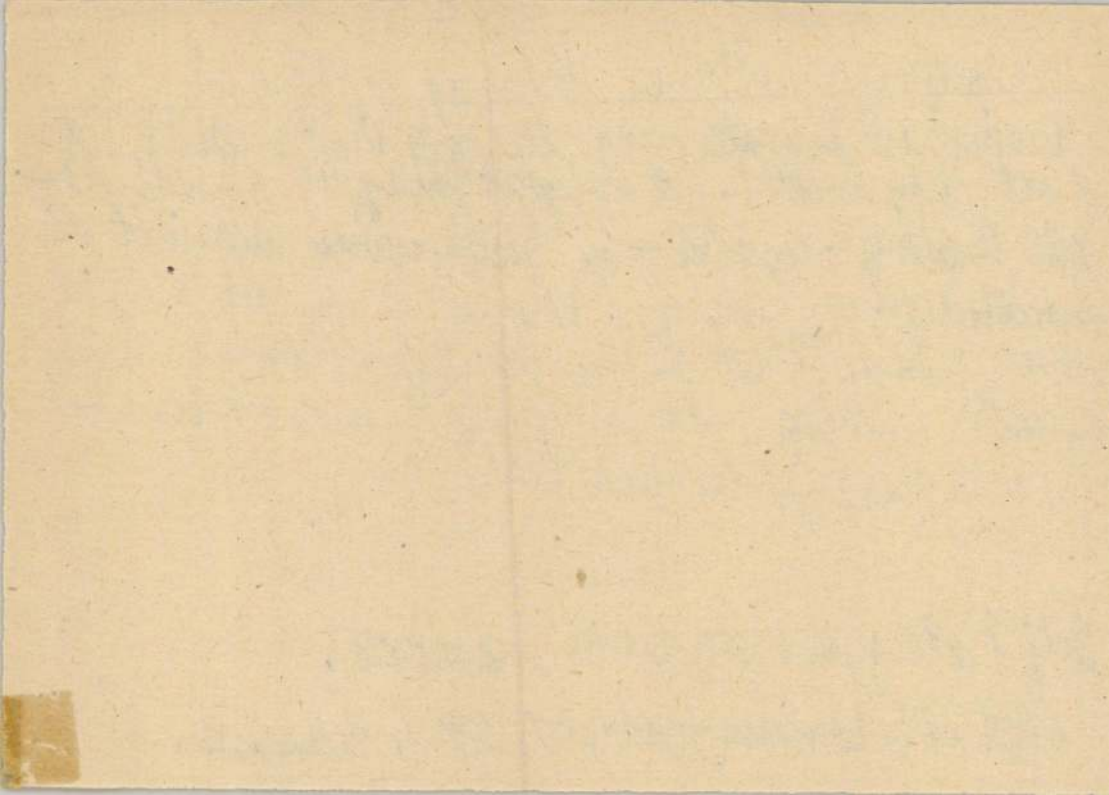

Berényi Róbert, festő- és grafikusművész

Távolságra ismertté meg Mátyffy Ödön filip La-
jost, a dy andrét. Ezt dolgozta Mátyffy társai kö-
zül Berényi - Gyöbel - és Gulácsival melyüktől pl
barátságga. - Mátyffy Ödön két negebbi melta-
tája - Berényi Róbert és Kassák Lajos - mellett
házasuló művésze volt még az ő menzedeikéből
Egry József és Gyöbel Béla.

Guly Béla: Mátyffy Ödön művésnete.

Klet és Tudomány, Budapest, 1949. márc. 16.

Bereiny Rábert, festő- és grafikusművész ^{1) Foly.}
^{2) Több}

A Tanácsköztársaság a képzőművészetben c. kiállítás
tárist a szovjetkorszakban, amikor a Magyar Nem-
zeti Galéria Mótón, a Lemberg-kastélyban mutat-
ta be. - A kiállítás legfontosabb műveiről a plakát
vált: Bereiny Rábert, Tábor János, Tardos Gyula
és többen a tanácsköztársaság jelképeire vált szemek-
szeteket alkotva meg az utca művészetét számára. Köz-
vetlenül és rendszeres agitáció erejével jellemezte ezeket
a kompozíciókat. (emléke).

A. Szabo János: Kiállítás Mótón.

Feszér Mészai Hírlap, 1979. márc. 23.

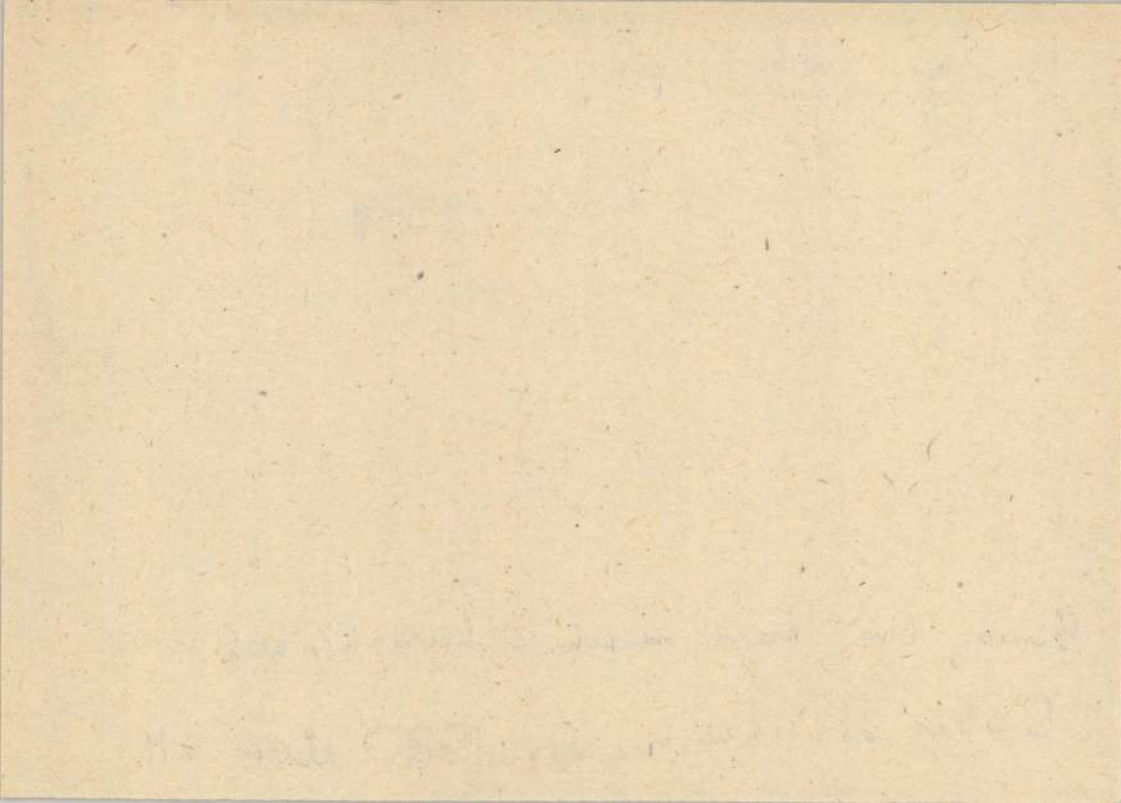
Béresny Róbert, festő

L. Gácsi Mihály

Béresny Éva kére mentek a háromhatalgosh

Estu Hontap, 1980 dec 24.

2

Berény Róbert

egy művét Egri képeivel együtt 1920-ban
vásárolta meg Frucher Lajos gyűjtő.

Uj tükör 1979/31/24

Sziz:Festő a Balatonnál

Barry Hobart

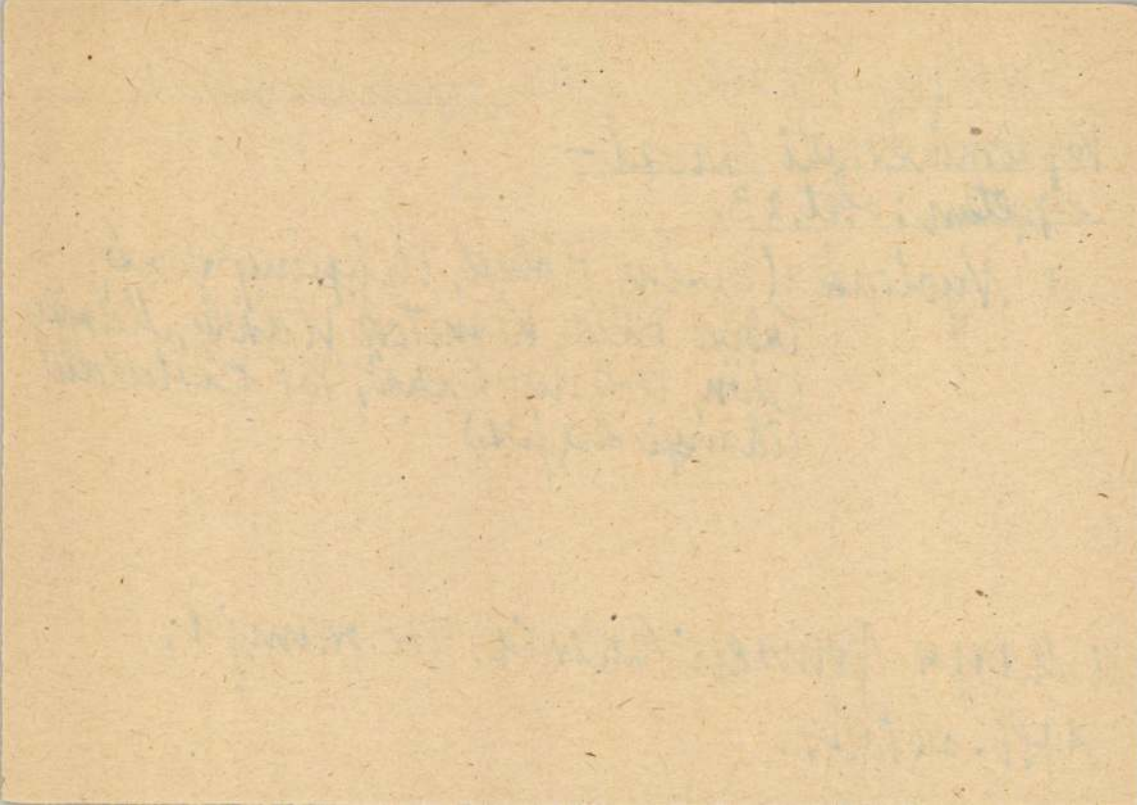
Barry Hobart
Barry Hobart
Barry Hobart

Barry Hobart
Barry Hobart

Berény Robert, festő- és grafikusművész
Képzőművészeti Szabad-
egyetem: okt. 23.

a Nyolcak: (Berény Robert, Arigány Dezső,
Csábel Béla, Kemény Károly, Márffy
Ödön, Orbán Dezső, Tóth Bertalan,
Tihanyi Lajos.)

a Magyar Nemzeti Galéria Programja,
1980. október.

Berény Róbert, lelkő

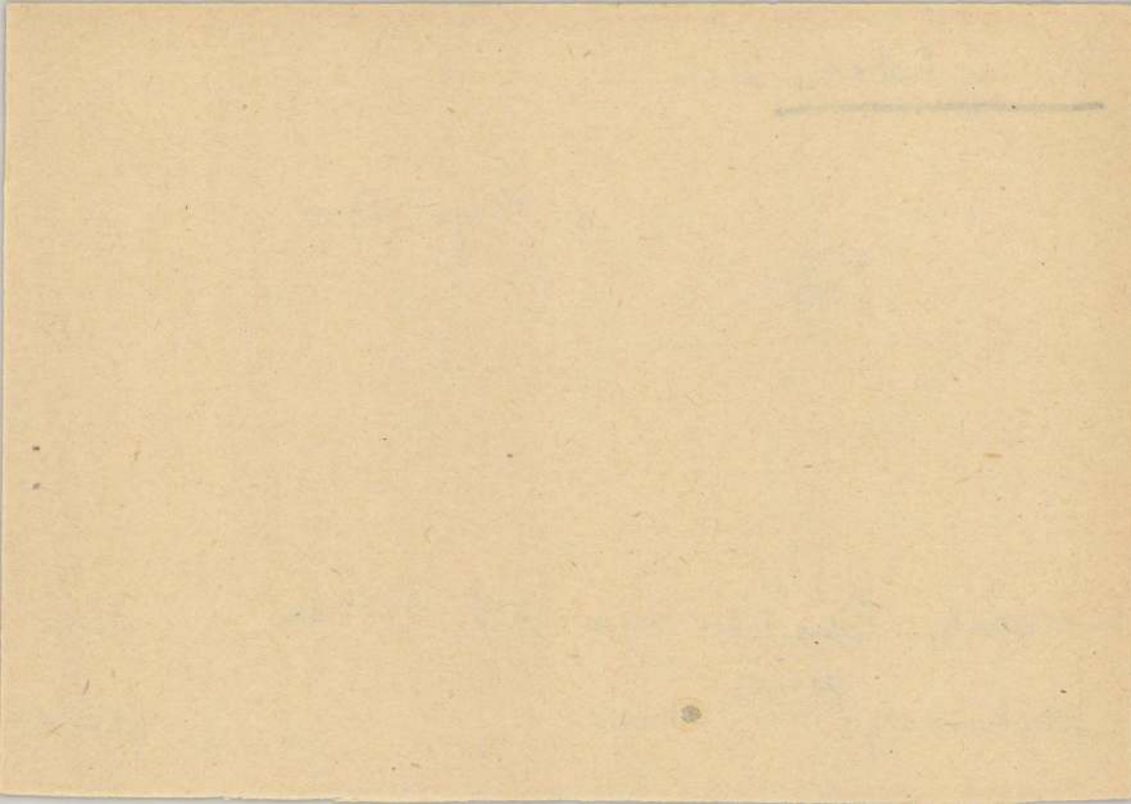
L: Pólya Tibor

Kapcsolódó: Pólya Tibor rajza 1918-1919-ben

43-45

Jászkeusa^{szolnok} g. 1979. márc.

XXV/1.

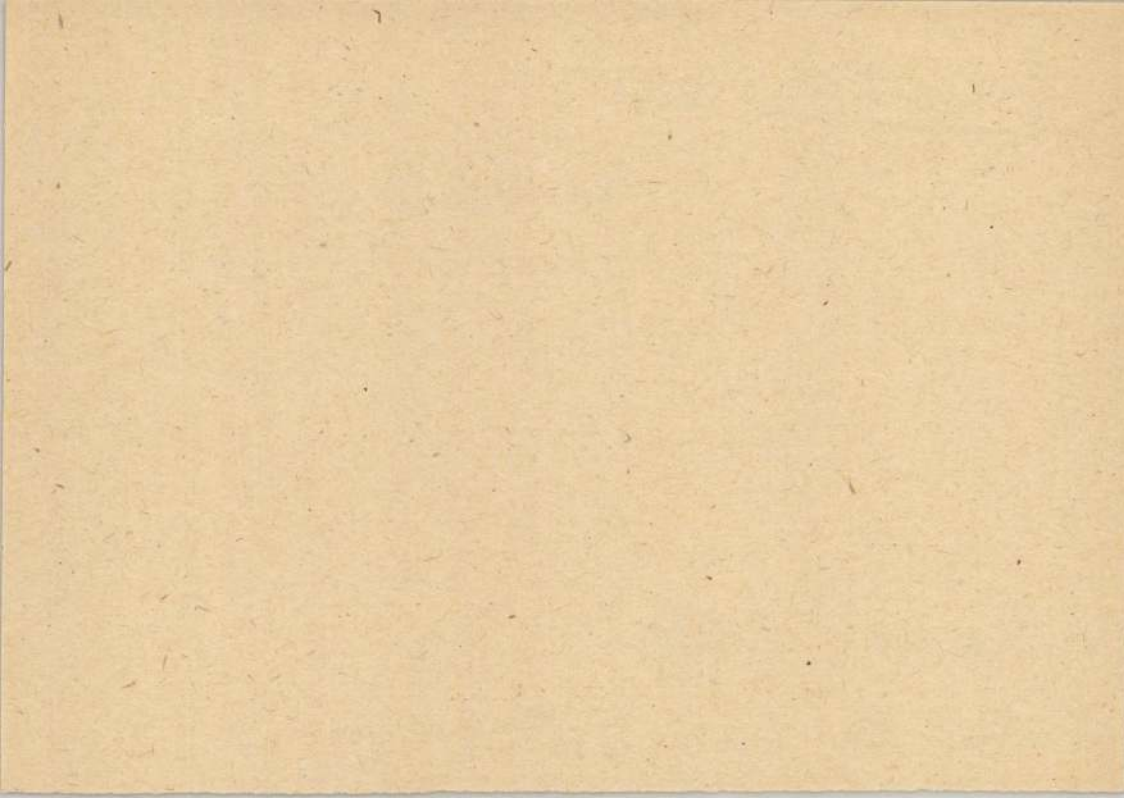

Berény Róbert, leshó

L: Csóbel B.

-: Magyar Tárlatoh

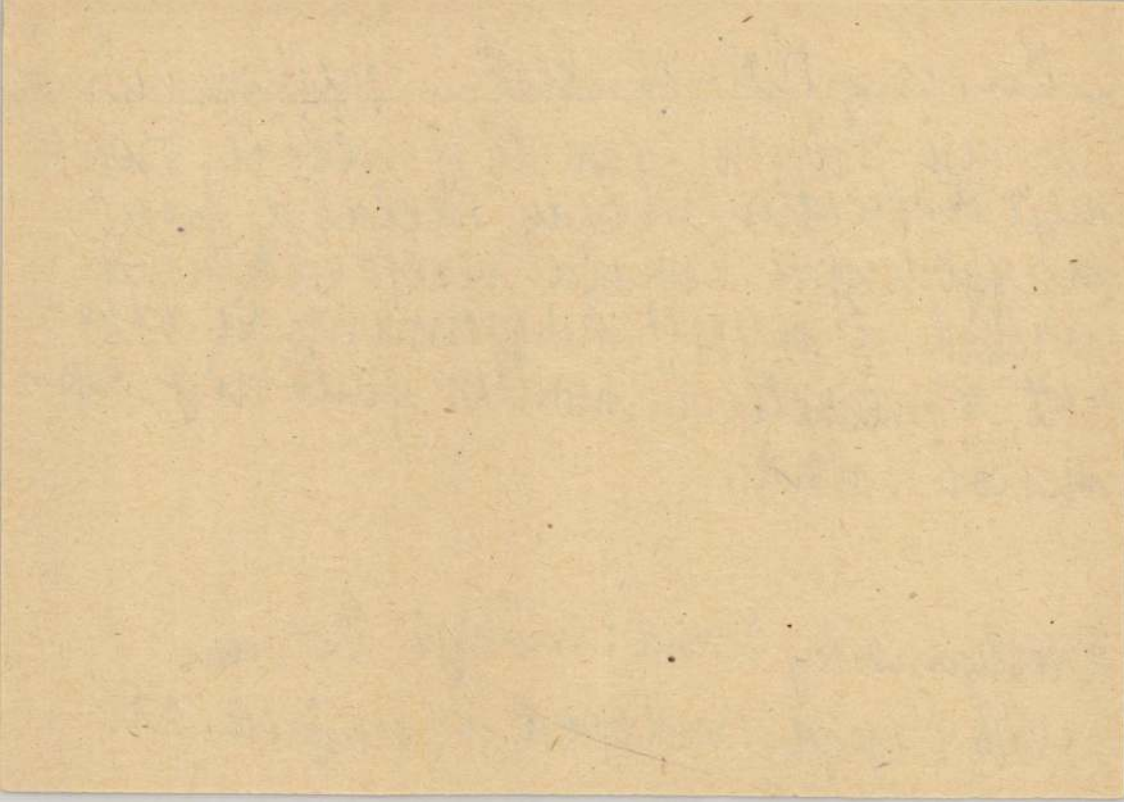
Esti Hírnap, 8. 1970 dec. 19.

Bereiny Robert, festő-és grafikusművész
Grönyi István Bernáth Auréllal, Bere-
inyi Roberttel, Pátray Péterrel a poszt-
nagybányai iskola vezetőiből
váltak. A magyar hagyományba ágya-
zott, természetű modern festőiség rep-
rezentívai voltak.

Brestyánsky Úton: Grönyi István.
Nők Lapja, Budapest, 1949. jan. 28.

Berény Róbert, festő-és grafikusművész.

Biro Mihály, Körös kalapácsos embere, mely
a Népszava címoldalára került, - mára
dandó értéké bővült. Ő lett a mérték,
mijótnya Berény Róbert, Pör Bertalan,
Utaz Béla riadót hársógó lapjainak.

Lasznci Miklós: Mérték és teljesítmény.
Pest Magyar Hírlap, 1948. okt. 21.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to contain several lines of cursive script.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to contain several lines of cursive script.

Berény Róbert

Tihanyi Lajost, Diener Dénes Rudolfot szer-
vezeti és tartalmi, Berény Róbertet elsősorban
tartalmi, Schadl Jánost és Ruttkai Györgyöt ta-
Szabó Julia: A magyar aktivisták története
művelődési kapcsolatok fűzik a Mahoz.

Akadémiai Kiadó 1971

44 old.

1871

1871

1871

1871

1871

1871

Berény

A Ma ellen fellépő konzervatív kritika szembeállítja
Bíró Mihály, Berény Róbert szecessziós elveket őrző, vért
posztimpresszionista jellegű, Uitz, Kmetty, Nemes kubis
sztikus-expresszív plakátjait.

Szabó Julia: A magyar aktivizmus története

Akadémiai Kiadó 1971 57 old.

1875

... ..
... ..
... ..

...

...

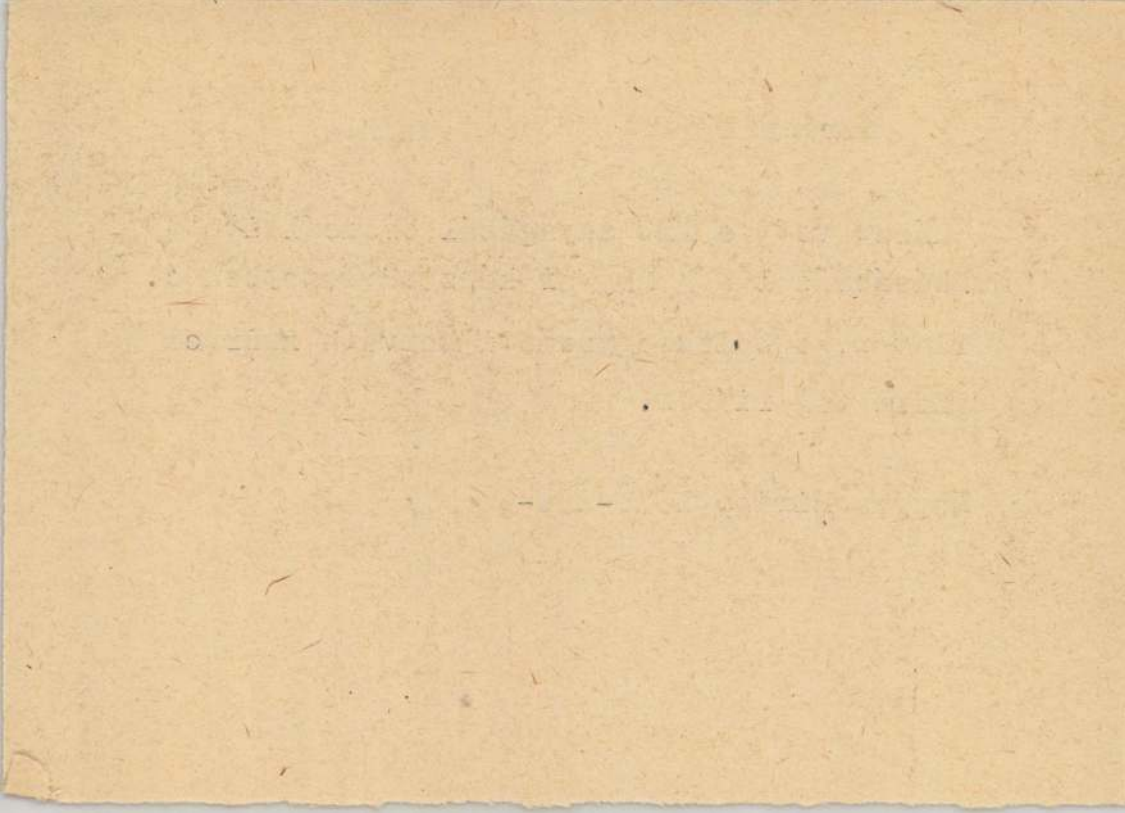
...

Berény Róbert

Részt vett a MNG anyagából összeállított
Munkásábrázolás a magyar képzőművészetben c.
tárlaton, a balassagyarmati Horváth ~~Endre~~
Endre Galériában.

Magyar Hírlap 1978-196-8

Berény Róbert

Halálának huszadik évfordulóján emlékezik a művészre Bernáth Aurél.

"Fegyverbe!" c. híres plakátjáért nyugatra kellett menekülnie, 1919. őszén. Berlinben véletlenül ugyanabba az utcába került, ahol Bernáth Aurél lakott. Itt ismerkedtek meg egymással.

Később, a harmincas években a Gresham kávéházban találkoztak kétszer hetenként. Kezdetben itt hatan jöttek össze: Szőnyi, Egry, Pátzay, Berény, Bernáth és egy bankigazgató, Oltványi Artinger Imre.

Bernáth Aurél: "Feljegyzések éjfél körül" c. könyve. Szépirodalmi Kiadó Bp. 1976.

151-157. lap.

Berény Róbert

A művészetek nagy barátja, Oltványi Artin-
ger Imre "szenvédélyes hévvel kormányozta
a Gresham-kör ügyeit, művészetpolitikáját"-
írja Bernáth Aurél.

Berény Róbert "Gresham előtti multjáról"
megemlíti, hogy mint a „Nyolcak” tagja hu-
szonkét éves korában volt első kiállítása,
ahol bemutatta -tizennyolc éves korában
festett-„Önarckép”-ét. Huszonegy éves, ami-
kor a "Golgotá"-t festi. Fiatalon festi meg
Bartók Béla és Weiner Leó arcképét is.

Bernáth Aurél: "Feljegyzések éjfél körül"
c. könyve, Szépirodalmi Kiadó Bp. 1976.
151-157. lap.

Blank page

Berény Róbert, grafikus

Magyar képzőművészeti tárlat külföldön

A modern magyar képzőművészet eddigi legnagyobb tárlatát rendezik meg külföldön: Franciaországban és Angliában, majd más nyugat-európai országokban. A Kulturális Minisztérium és a Kulturális Kapcsolatok Intézete a pécsi Janus Pannonius Múzeumot bízta meg a kiállítássorozat megszervezésével. A kollekciót a Janus Pannonius Múzeum, a Magyar Nemzeti Galéria és magángyűjtők bocsátották a kiállítás rendelkezésére.

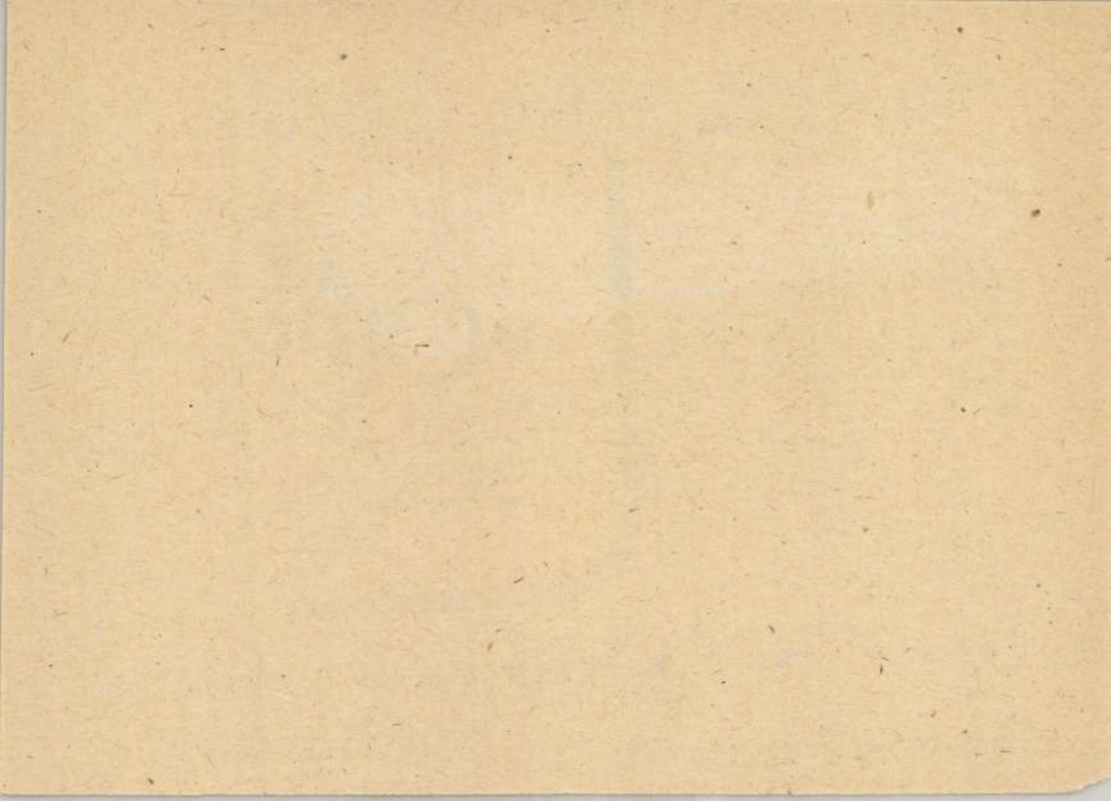
A művészettörténészek összesen 185 műtárgyat választottak ki bemutatás céljára. Olyan nevek fémjelzik a magyar aktivizmus-

nak nevezett kor művészetét, mint Berény Róbert, Bortnyik Sándor, Czóbel Béla, Gulácsy Lajos, Kassák Lajos, Moholy-Nagy László, Tihanyi Lajos, Pór Bertalan, Uitz Béla.

Az első tárlatra a franciaországi Saint Etienne városban kerül sor a magyar napok alkalmából, és január 4-től egy hónapig tart nyitva. Azt követően Londonba szállítják az anyagot, ahol két hónapig láthatja majd a közönség a magyar avantgard alkotásait. Egyidejűleg tárgyalásokat folytatnak a kiállítás megrendezéséről más országokban is.

- : Magyar képzőművészeti tárlat külföldön 7.

Népszabadság, 1979. dec. 20.

Beseny Róbert grafitaesművész

1918-as műveitől is círtket
Aradi Nóra művészkellőtnősz
(círtket l. Kertusztov Károly
festőművésznel)

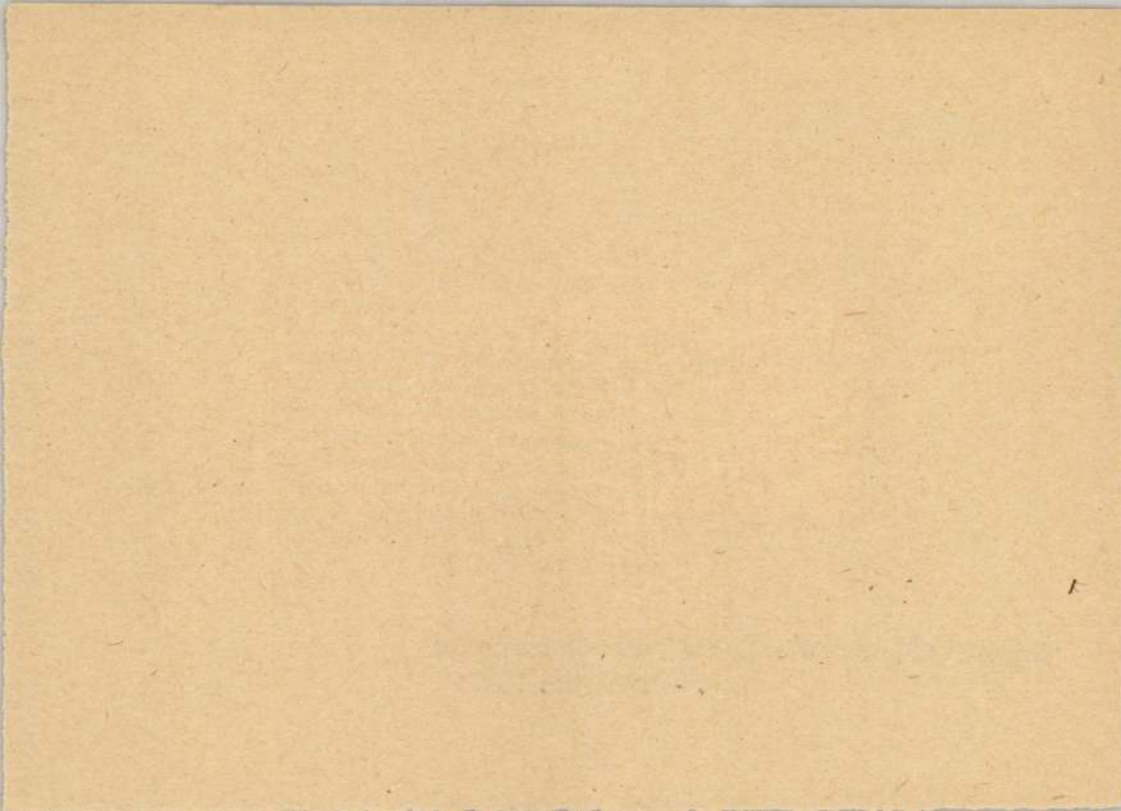
"Képzőművészet - 1918"
Wejnszawa 1978. XI. 25

Berény Róbert

Berény Róbert (1887–1953): festő, Kossuth-díjas. Festészete a francia irányzatok hatására fejlődött. 1909-től tagja volt a Nyolcak nevű festőcsoportnak. Képeit dekoratív formákkal, élénk színekkel komponálta. A 30-as évektől, mikor a természet vált fő ösztönzőjévé, a magyar posztimpresszionizmusnak, illetve a posztnagybányai stílusnak lett az egyik legjelentősebb alakja.

Mihályfi Ernő: **Művészek, barátaim**
Bp. Corvina, 1977

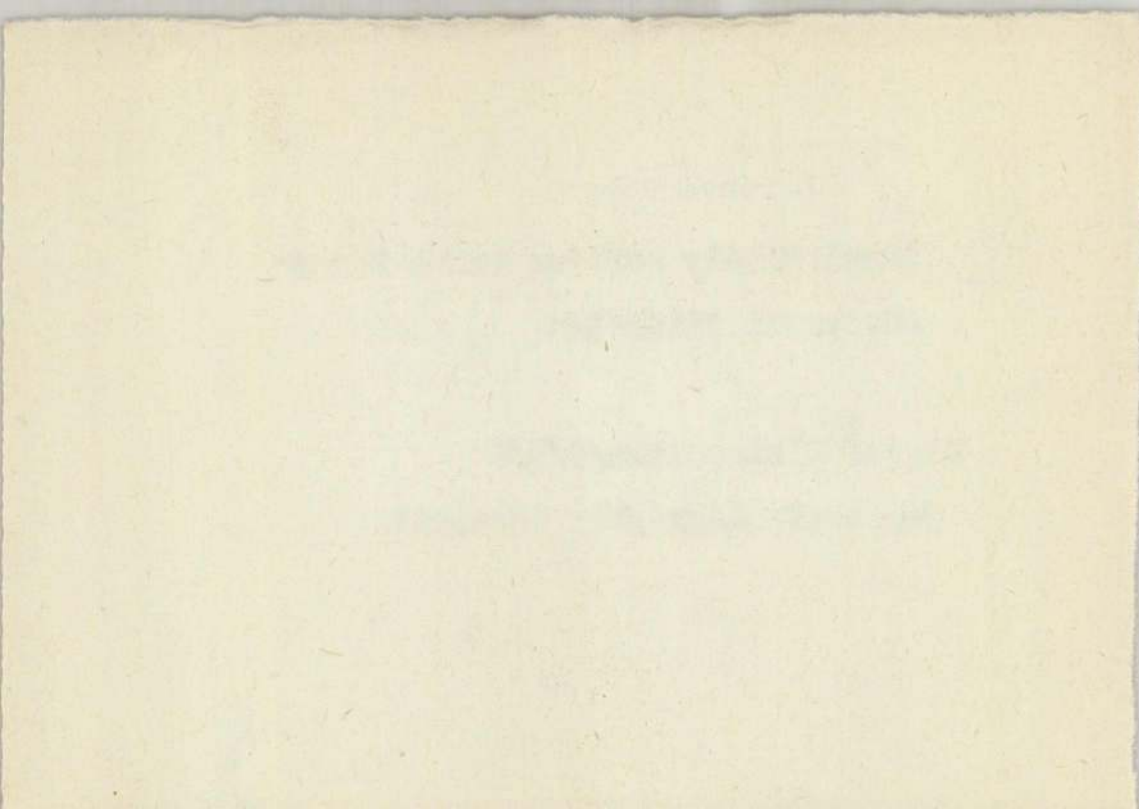

Berényi Róbert

Gácsi Mihály mestere volt a Képző-
művészeti Főiskolán

Magyar Hírlap 1980/9/3/6

Magyar Vendégségben Gácsinál

B erény Róbert

A Szabad Művészet hasábjain elmékezett Biró
Mihályra halálakor.

Magyar Hirlap 1978/259/6

Wagner: Biró politikai plakátjai

1870

Received of the Treasurer of the

of the

of the

of the

Bere'ny Robert, festő

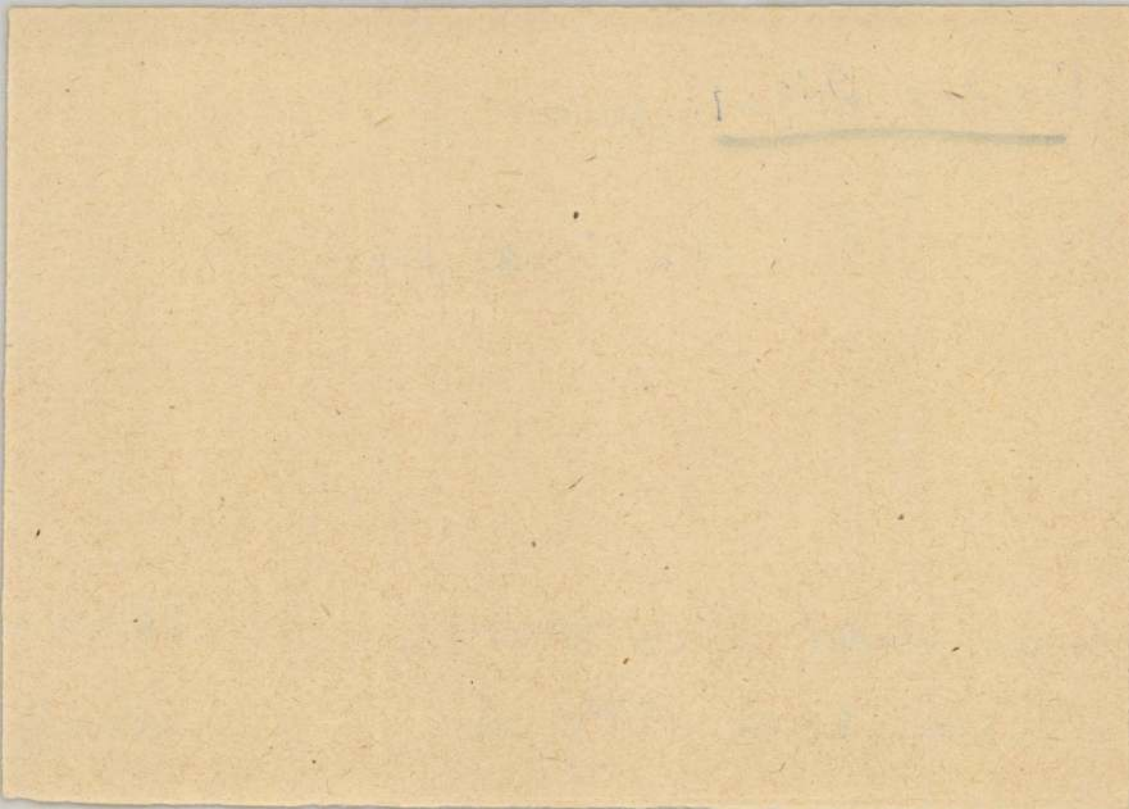
Li Orosz János

Iskola Iskola : Orosz János old

86-93

Tinálty, heged, 1979, juh.

XXXIII/6

Bereny Robert, kő- és grafikusművész
a plakát műfaja 1919-ben érte el igazán
európai minőségét a Magyar Tanácsköztaná-
rság plakátművészei révén, melyet Bereny
Robert, Biro Mihály, Tot Bertalan, Uitz
Béla lapjai reprezentálnak.

Lasonci Miklós: Klasszikus és mai politikai
plakátok.
Pest Megyei Hírlap, 1948. nov. 5.

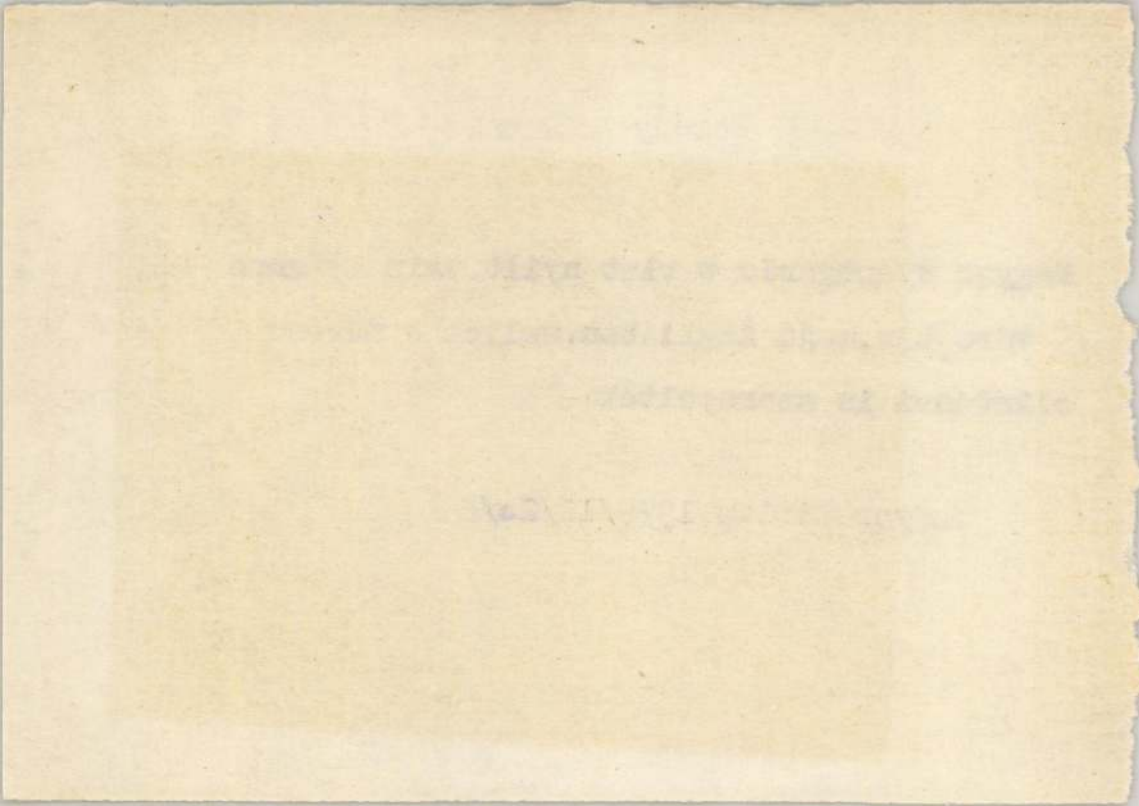

Berény Róbert

Magyar avantgarde t rlat nyilt Sain Etienne
várodban,majd Angilában,melyen a művész
alkotásai is szerepeltek

Magyar Hirlap 1979/12/20/6

Berény Róbert, festő

VASÁRNAP

Tárlatvezetések: A Nemzeti Galériában de. fél 10-től: Berény Róbert művészete; fél 11-től: Történelmi festészetünk, vezető Pressburger Ágnes művészettörténész. — A Szépművésze-

-: A helyi kult. programból

9.

Népszabadság, Bp. 1978. okt. 20.

Béreny Róbert
A Munkásmozgalmi Múzeumban a Tanácskötársaság
60. évfolyamában megrendezett tárl. t. sz. sz. sz. sz.
Béreny Róbert, Birt. Mihály és Pör Bertalan alkotásai

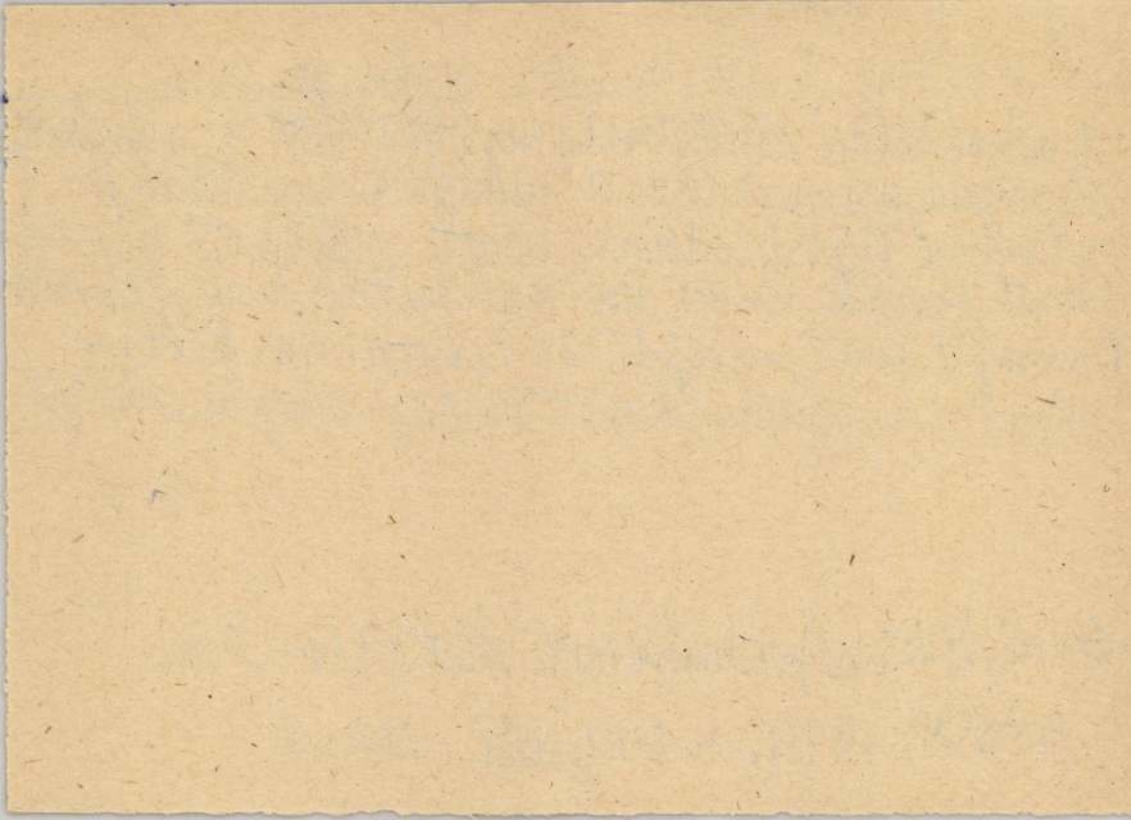
1. sz. tábl.

Magyar Hírlap 1979/52/5

Franka: Kéltetés a Munkásmozgalmi Múzeumban

Berény Róbert, festő-és grafikusművész
a Köznevelési Népbizottsághoz tartozott a művészeti
ideológiai propaganda. A művészek politikai irányításával
Bogánykádán szervezte Művészeti Direktóriumot
bírálnak meg; festőszakosztálynak élén állt.
Berény Róbert, majd Tör Bencelán állt. —
állami képzőiskolát kapott Berény magániskolája.

dr. N. N. Képzőművészeti élet 1919. — lev.
gyűjtemény, 1949. 3. 249. old. — 250. old.

Berényi Róbert, festés és grafika művelő. 2. Félév adatai

a proletár diktatúra serkentően hatott a művésze-
ti körökre is. Keményen Károly, Berényi Ró-
bert is még többet közelebbi szerepet vállaltak a mű-
velés felállítását és fejlesztését után a festésben művészi
célba helyezték. A tanácsköztársaság elhárít-
ásában tovább hatott a művészetben. A felhatal-
mazott nemzeti díjazás fogalmának kompozíció-
kat hozott létre.

A. Szabó János: Képzés és Művészet.

Fejér Megyei Hírlap, 1949. márc. 23.

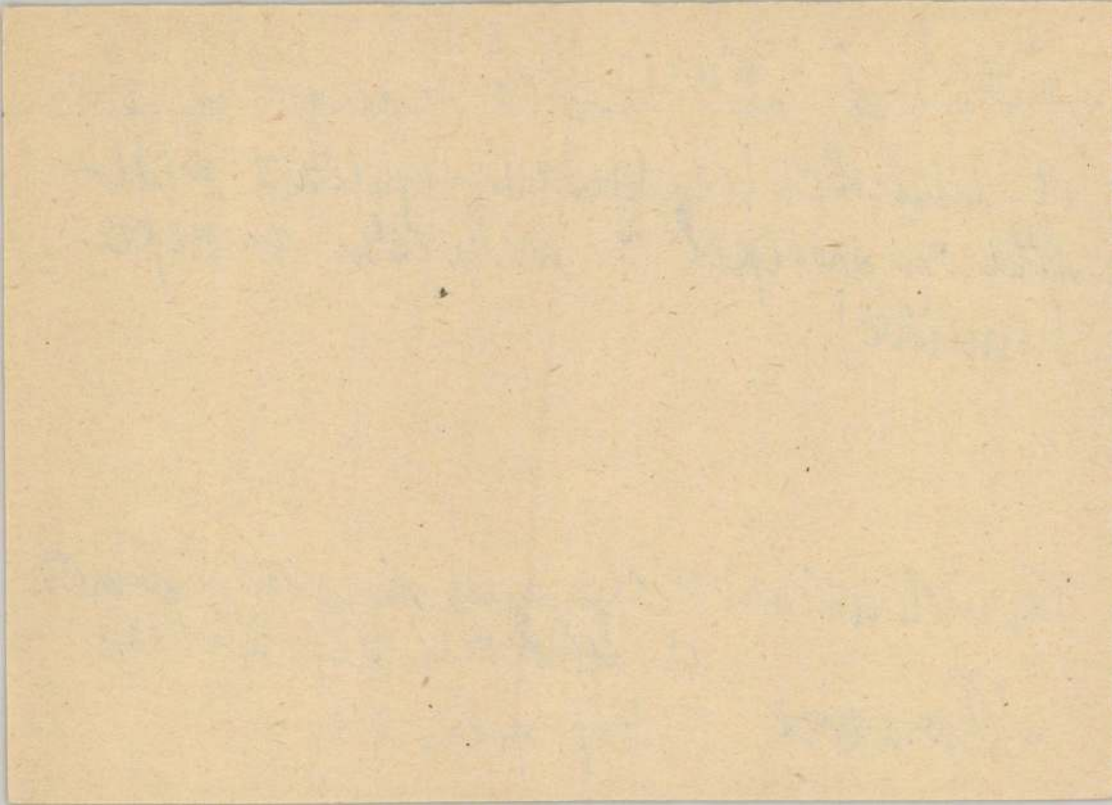

Bereiny Róbert, festő- és grafikusművész

a miskolci képtárban rendszeres kiállításokon szerepel a művésznő archívja.
(replika).

Tasnádi Attila: a XX. század magyar festészetét
a miskolci képtárban.

Népszava, 1949. febr. 23.

Berény Róbert, festő- és grafikusművész
a Tanácsköztársaság legszebb plakátjait
vitté Bertalan, Berény Róbert, Tör Bertalan
művei voltak. Az akkori művészetileg pro-
minens & határozó művészek voltak. Volt egy
báris vizuális kultúra, aminél csak a mű-
vészek kiindulhattak és ők teljes mérté-
kig meggyőződhetek, hogy ami mellé áll-
tak, az tényleg az övéik volt.

Mit is egy szépségszav?

1949. IV. 19. Kassai 11. 24 - Vár -

Bereiny Robert, kiskó

L: Keszthelyi Kávély

P. hűn 1: A magyar aranygárdia

15

Népszabadság, Bp. 1981. márc. 1.

Berény Róbert, festő- és grafikusművész

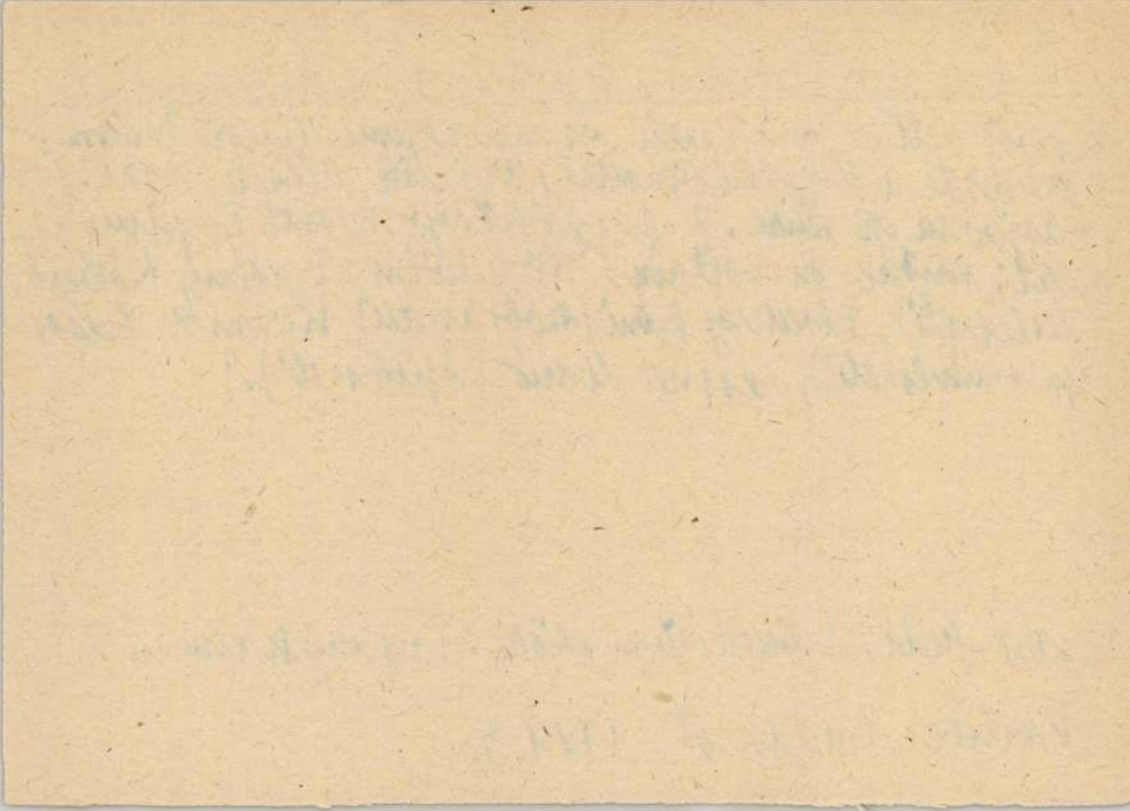
a Tanácsköztársaság 133 napja során a pénztá-
rokból nem lett pénz, főleg a szülőkhöz akadá-
lyozás késleltette a pénznek kibocsátását. A művészi
arany és ezüstpénz-terveknek mellette készre a Tanács-
köztársaság idején született plakátoknak, Berény
Róbert, Nemes László, Jászai, Tör Bertalan
és mások műveinek.

Heiter László: Arany és ezüstpénz-tervek a
Tanácsköztársaság idején.
Napló / Kezirat, 1949. máj. 5

Berény Róbert, festő- és grafikusművész
Kikből állt a művészeti és múzeumi direktorium?
- kérdezte a fegyverrel bírattatott ördögüllesztés, 1928. já-
nyárjában az éhök. A fegyverkönyv szerint Pogány is
lellet; éhök-e voltam. Előadóm: Berény Róbert
(festészet), Frenszky Rósi (szobrászat), Kormos Lajos
(iparművészeti), Lesser Maró (épkészlet)."

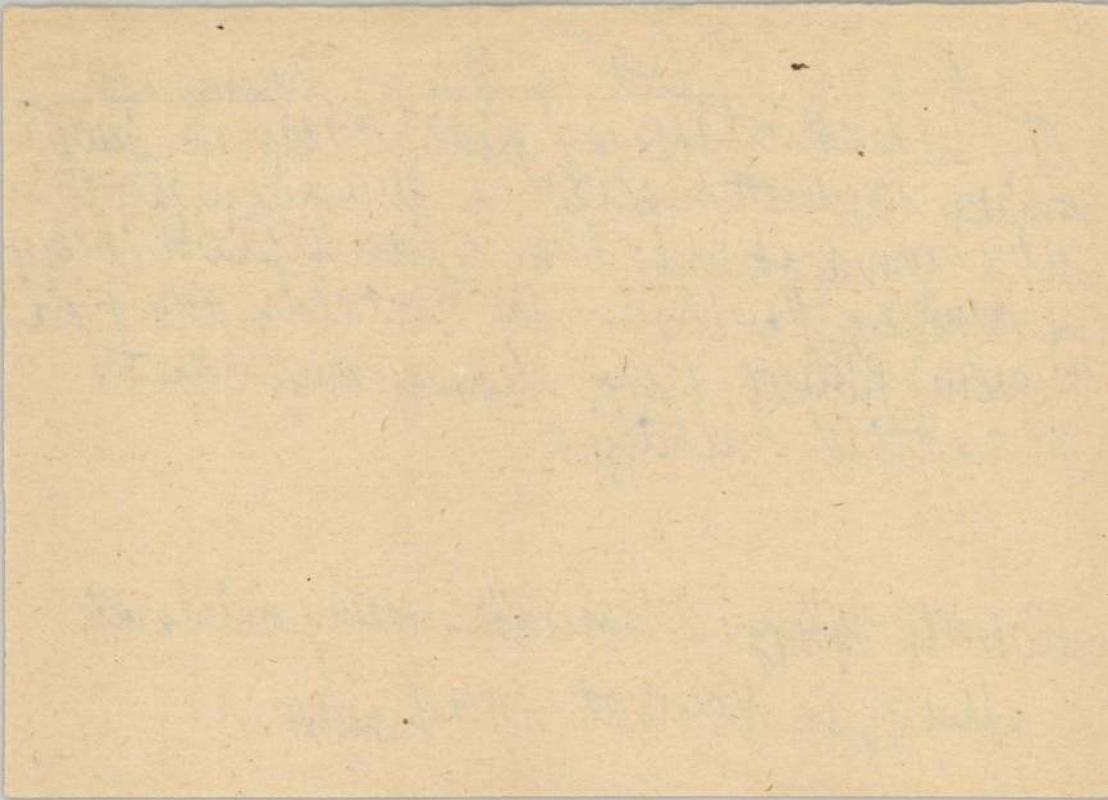
Orbán Júlia: A direktorium éhök: Pogány Kálmán,
Kritika, Budapest, 1949. 3.

Bereiny Róbert, festő- és grafikusművész,
a Tanácsköztársaság kiképzésének jubile-
umára rendezett tárlatot a Munkásmozgalmi
Múzeumban, a forradalom plakátjaiból, bélyeg-
és bankjegyzetveiből. - Tör. Bertalan, Uitz Béla,
Bereiny Róbert, Rino Mihály emlékeztetés
plakátjait láthatjuk.

Flováth György: A Tanácsköztársaság művésze.
Magyar Nemzet, 1979. márc. 16.

Berény Róbert

A Művészek részére megállapított díjazási keretből ötvenezer pengős díjat kapott a művész "Művészek újjáépítési kölcsöne" címen.

"50.000.-P.-ős díjat kapott ötven képző-
művész" c.
Színház, Bp. 1945. szept. 12.-18. I. évf.
5. sz. 22. lap.

Erőszak

A kivégzés után a megölték a
kivégzés után a megölték a
kivégzés után a megölték a
kivégzés után a megölték a

"10.000-1.000 újat kapott útvonal
"10.000-1.000 újat kapott útvonal
"10.000-1.000 újat kapott útvonal
"10.000-1.000 újat kapott útvonal

M.B.K.

Berény Róbert festő

Rajz / Főző asszony konyhában / repr.

A Magyar Nemzet galériája

Magyar Nemzet 1966. ápr. 17. 9.1.

Borény Róbert lelté

Rajz / Édes anyany konyhában / rept.

A Magyar Nemzet gazdáltsa

17. 9. 11.

Berény Róbert

"Nyolcvan év magyar művészete
a Műcsarnokban" kiállításán
neve szerepelt.

M.O. 932. II. 21.

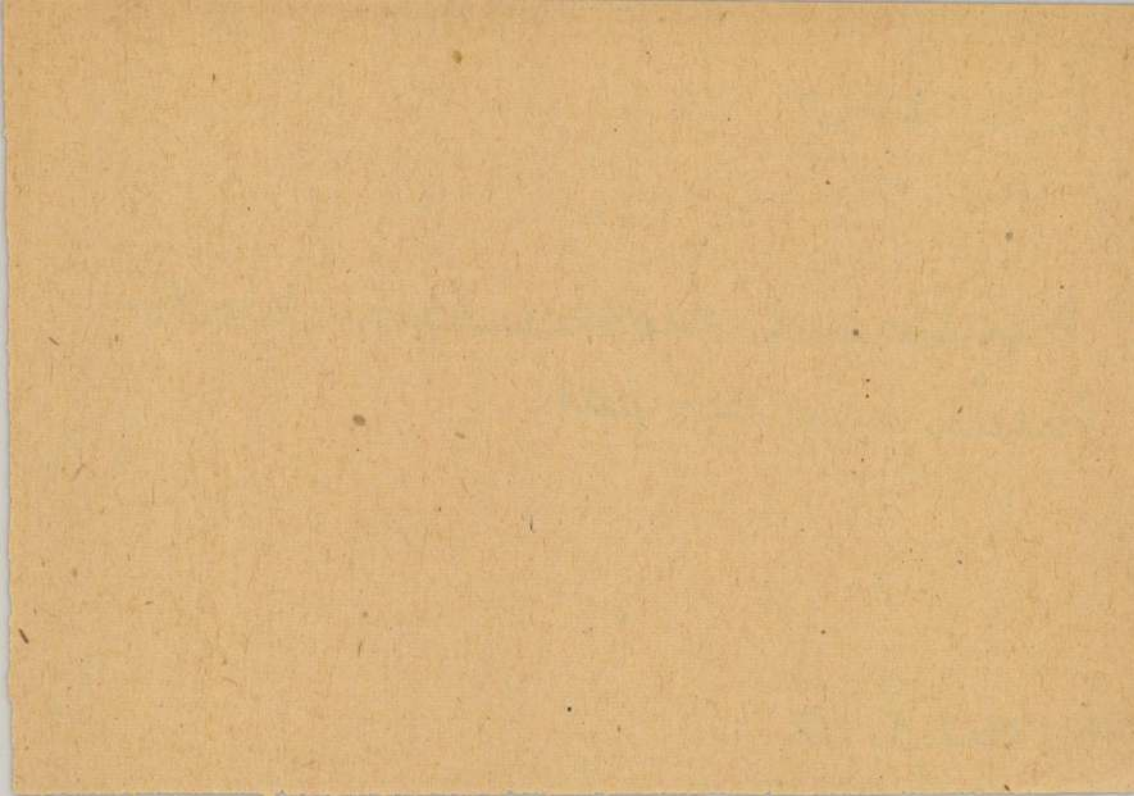

Berény

Műcsarnok reprezentatív kiállításán neve szerepelt.

PN.932. II. 20

Bereiny Robert
festé

M.D.K.

Méltóság.

Széchenyi Szalon: Rész Alfred
Méneszt, 1966. november - 48 lap

Berény Róbert festő

M.D.K.

Cilinderes onarckép. repr.

„A fehér Leo portré.

„Golgotha.

„Jelnet.

Hímzés-tervek /kvitelező: a művész felesége/

Diszpárnák, faliszőnyegek, selyemhímzések, kiállítva

Bécsben., Berlinben.

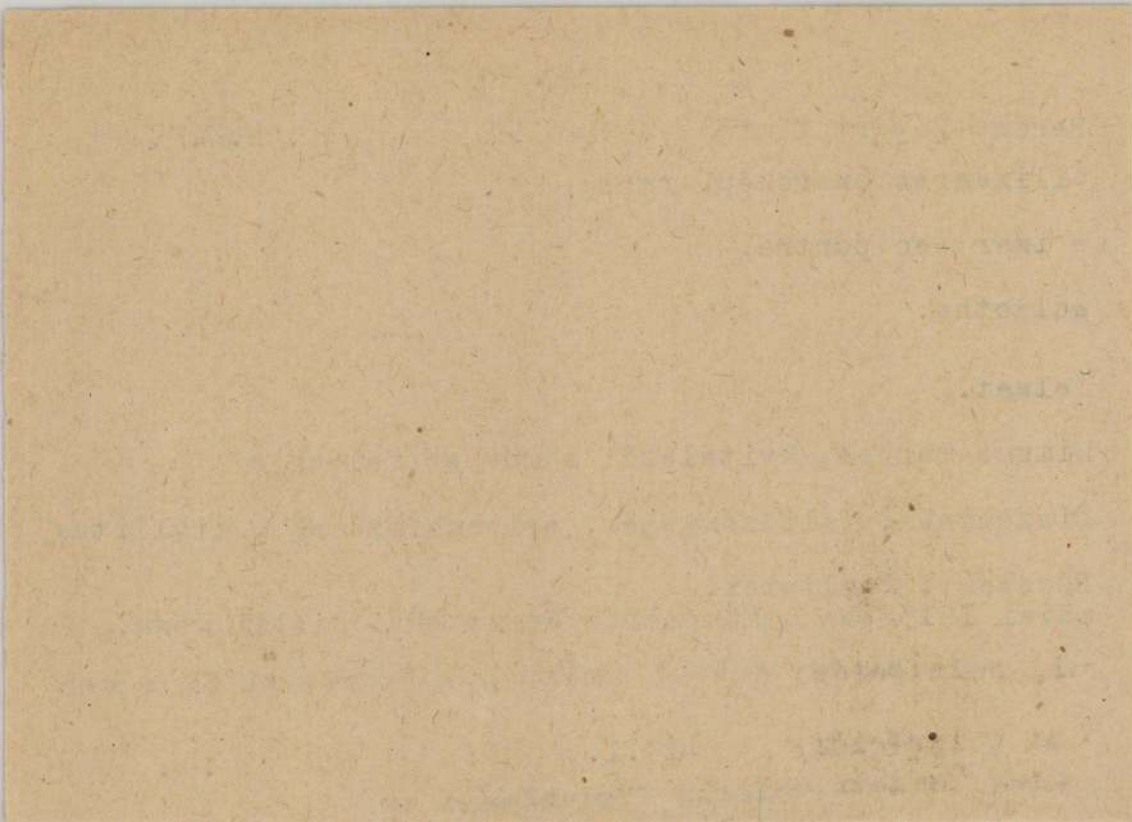
művei 1913-ban a Művészház Nemzetközi kiállításán.

„Ej Bóla: Berény Róbert életútja gyermekéveitől a ber-

„mi emigrációig 117.1.

„Ej Bóla: Berény Róbert életútja gyermekéveitől a ber-

•/•

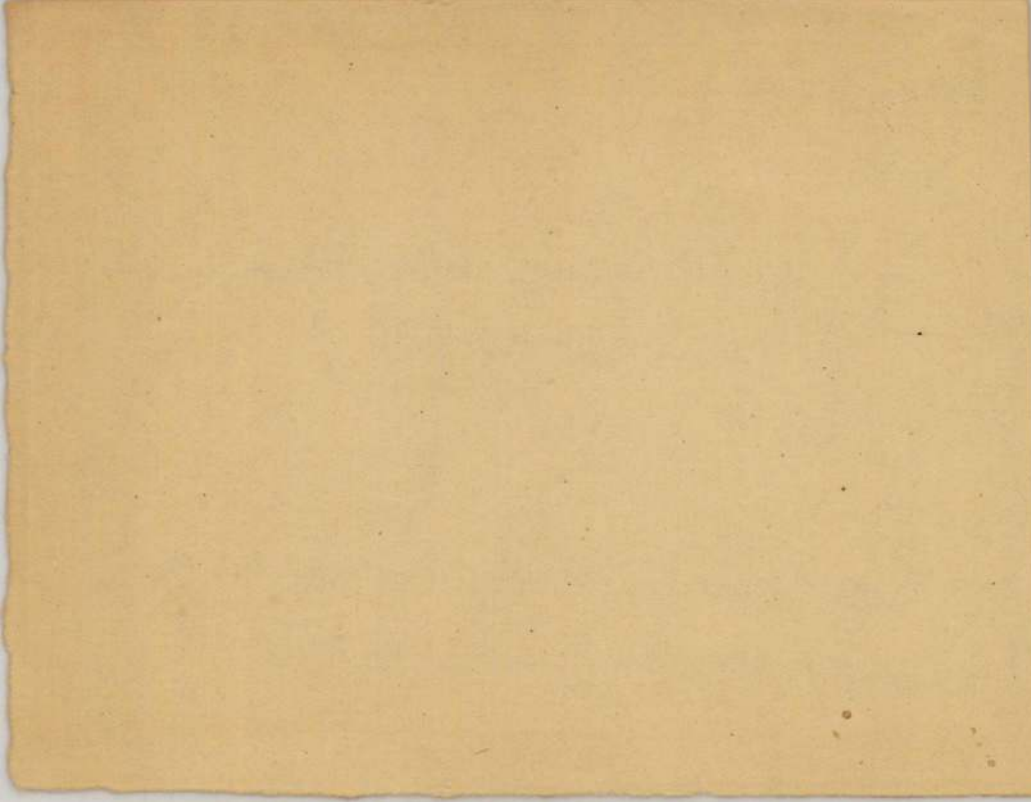

Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

A harmadik évek plakátműve-
retének egyenlősége.

Ramosi Ferenc: Az év legjól plakátjai - 1962
Művészet, 1963. augusztus - 21 lap

Berény Róbert festő

M.D.K.

A "Nyolcak" 1911-es kiállításán 49 olajfestménnyel és számos grafikával szerepelt.

/ 1906 -ból 10, .1907-8-9. évekből 5-5, 1910-ből 15 mű
Akt. repr.

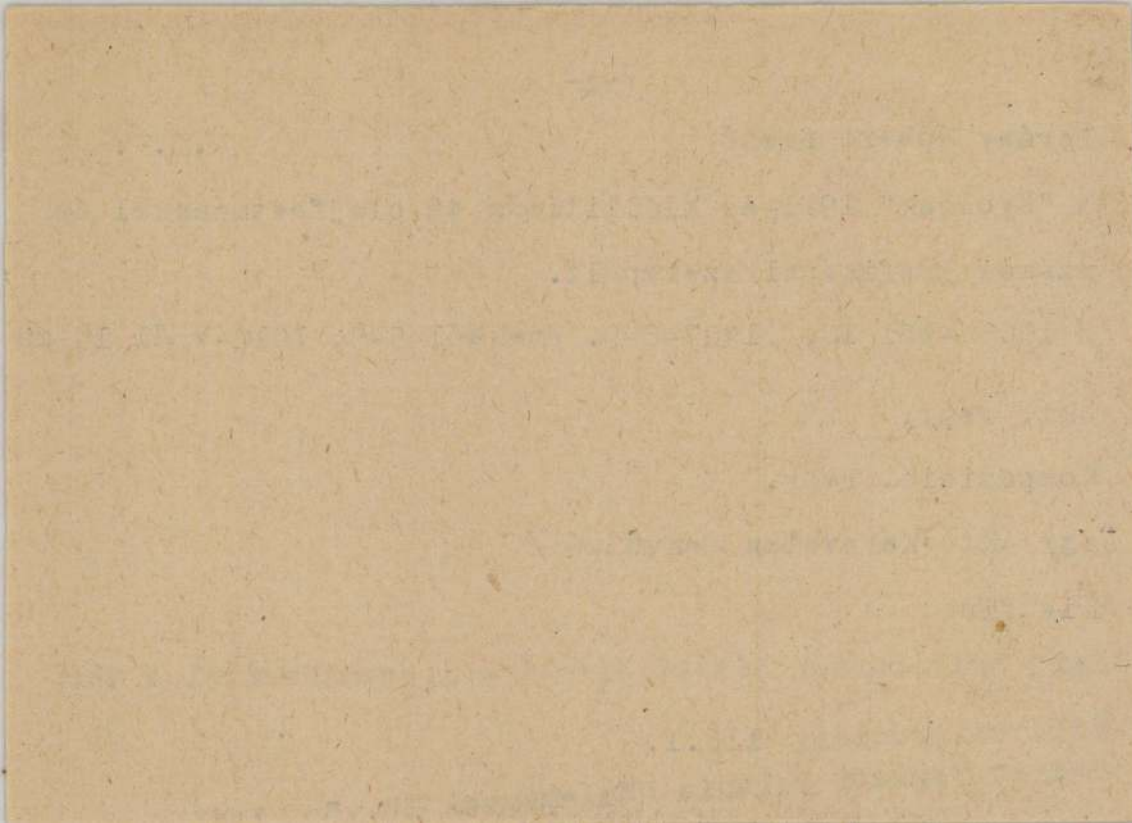
Kompozíció. repr.

"Egy Akt /kereketen fekvő nő /

Kis fiú .

Szió Béla: Berény Róbert életutja gyermekéveitől a berlini emigrációig 116.1. /

"Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. Bp. 1962

BERÉNY Róbert festő

(1884 -

Kemnitzben Magyar arcképe (1834)

Fotó

Bordnyik - Ilevessy - Robinovszky: 2000 év
 festésute 1943. 215. l. 452. l.

Berény Róbert (1887-1953)

"Stölevo" o.v. 75x100cm

J. f. G. Berény Védett.

Rizaltár: ár: 30000 ft

BÁV 52. Képek katalógus Bp. 1980. szeptember

Berény Róbert festő

Berény Róbert- emlékkiállítás

A Nemzeti Galériában kedden megnyílt Berény Róbert festőművész emlékkiállítása. A csaknem 30 művet felvonultató tárlat

a Nemzeti Galériában másfél évtizeddel ezelőtt megrendezett emlékkiállítás óta először ad áttekintést a magyar festészet — 50-es évek elején elhunyt — nagy egyéniségének művészi fejlődéséről. A kiállítás a művész úgynevezett párizsi korszakától a korai, avantgardjellegű munkáin át a nagybányai festészet hagyományait tükröző alkotásokig mutatja be munkásságát. A tárlaton látható művei között helyet kapott a Tanácsköztársaság idején készült egyik legismertebb alkotása: a *Fegyverbe!* című, mozgósító erejű forradalmi plakátja.

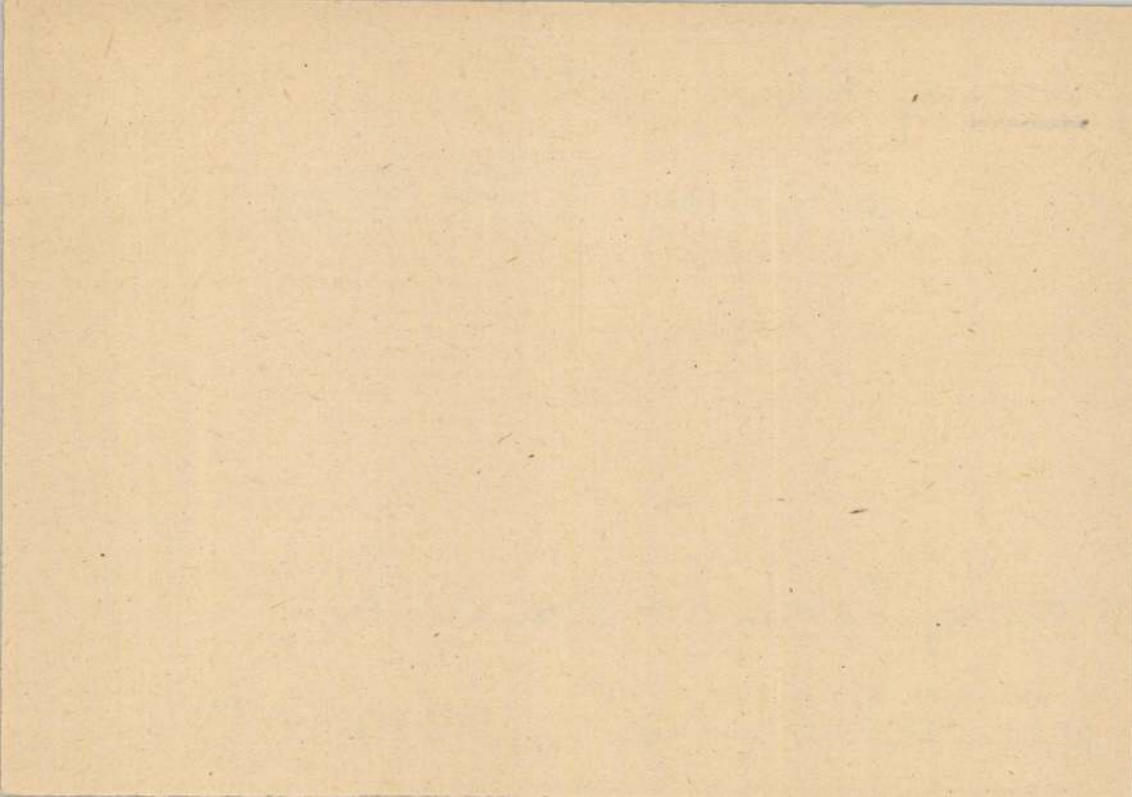
A kiállítás november 19-ig várja az érdeklődőket. (MTI)

-: Berény Róbert - emlé

Nép szabadság,

Bp. 1978. okt. 11

9

Bereiny Róbert, festő- és grafikusművész.
Kiss István szobrászművész két legismert-
tebb monumentális alkotása, a Dózsa- és a
Károlyi-köztársasági-parkoké. En a szobor
a művészi eredmények alázatát példának a
művészi cél előtt: Bereiny Róbert klasszikus
plasztika stílus hársdimmenciós, lebegő
műve Kiss István körében.

Déludofejtornyán, 1948. ápr. 23.

Bereiny

- fonadalmi művész - elsősorban a grafikában, mégpedig az utca művészetében, a plakat műfajában teremtett maradandót. 1919-ben

Romváry Terence: A Modern Magyar
Képzőművészet Főiskolája

Jau. Pau. Műz. Ért. 1974. XIX.

1875

Received of Mr. J. H. ...
the sum of ...
for ...

John H. ...
...

Witness my hand and seal this ... day of ... 1875

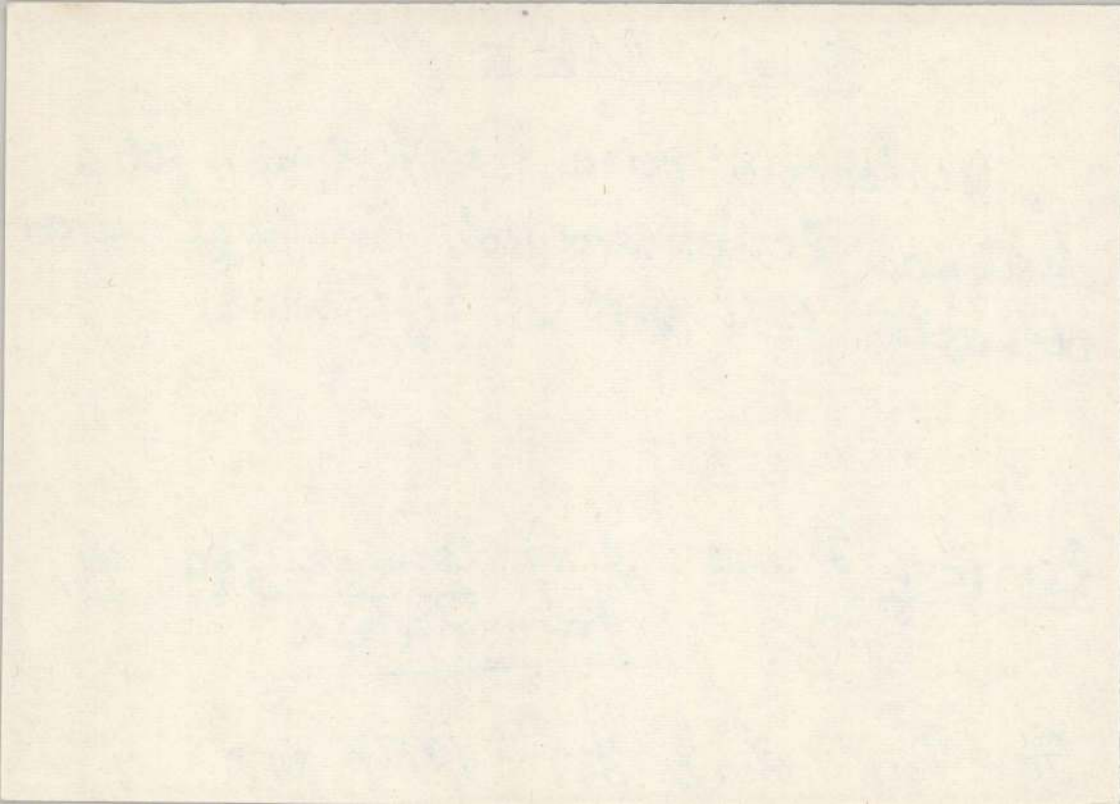

Berény Róbert

"Szentendrei utca" e festményét a
Magyar Zeneművészek Követtsége aján-
lásként 1974-ben a Rejtármár.

Romvány Ferenc: A Modern Magyar Kép-
tár története

Fah. Pan. Muz. Ért. 1974 XIX

Bereiny Róbert

"Pechát" (repro)

P. Szabó Ernő: Sínvári plakátok.
ÚjTűköt, 1979. január 21-3. lap.

Bering Rébert

Méltáros.

Sz. A. A. "Nyolcak" utolsó mohikájá.

Sz. A. A. "Nyolcak" utolsó mohikájá.

Uj-Tudós, 1978. szeptember 17 - 22. lap.

Bereinyi Róbert

Szönyi Istvánmal, Bernáth Au-
riélal és Péteray Pállal a post-
magyarországi iskola vesérelök-
párva váltak.

Prostyánsky Hóna: Szönyi István

Nők háza, 1979. január 20 - 16 lap.

1
Bereményi Richárd

1909 körül festett műve, kék-
nőseu korai főműve a "Kau-
csós bennidibetű" címűe hatá-
sa erős dics.

1
Boerstaenszky Kóna: Tártelekadás Bereményi Richárd.
Nők Lapja, 1978. december 9 - 16. lap.

Bereiny Röbert

"Szakmunkalapos önarchip" 1906.
"Olvasó könyv" 1946-48.
"Erdel heresztit" 1927.

} repro

Brestyansky Roma. Tiszteletadás Bereinynek
Nők Lapja, 1978. december 9-16. laps.

Berény Róbert

Berény Róbert halálának 25-ik
évfordulója alkalmából a Ma-
gyar Nemzeti Galériában kiállí-
tás nyílt a művész alkotásairól.

Brestyánszky Hona: Tiszteletadás Berénynek
Nők Lapja, 1978. december 9-16. lap.

Bereiny Róbert

1887 március 18-án született
Budapesten Bereiny Róbert. Főit
vette ki a műveltségét. Korán
feltűnt zenei és festői képességei.

Brestyánsky Honca: Tiszteletadás Bereinynek
Nők Lapja, 1978. december 9 - 16. lap.

Berény Robert

Tanulmányait 1904.-ben a Munka-
rajziskolában Lengyel Tivadar-
mal kezdte el, majd 1905.-ben Párizs-
ba ment, ahol a Julia Akadémián
képezte tovább magát.

Bresty aushy Zhona: Tisztelendő Berénynek.
Nők Lapja, 1978. december 9 - 16. lap.

Berényi Róbert

1909-től a Párizs-i főtudomány-
festő akadémiát vezető művész-
hoz, keresztel, öbél, Por-Bertalan,
stb. ismétlődött.

Brestyánszky Kora: Tiszteletadás Berényinek
Nők Lapja, 1978. december 9 - 16. lap.

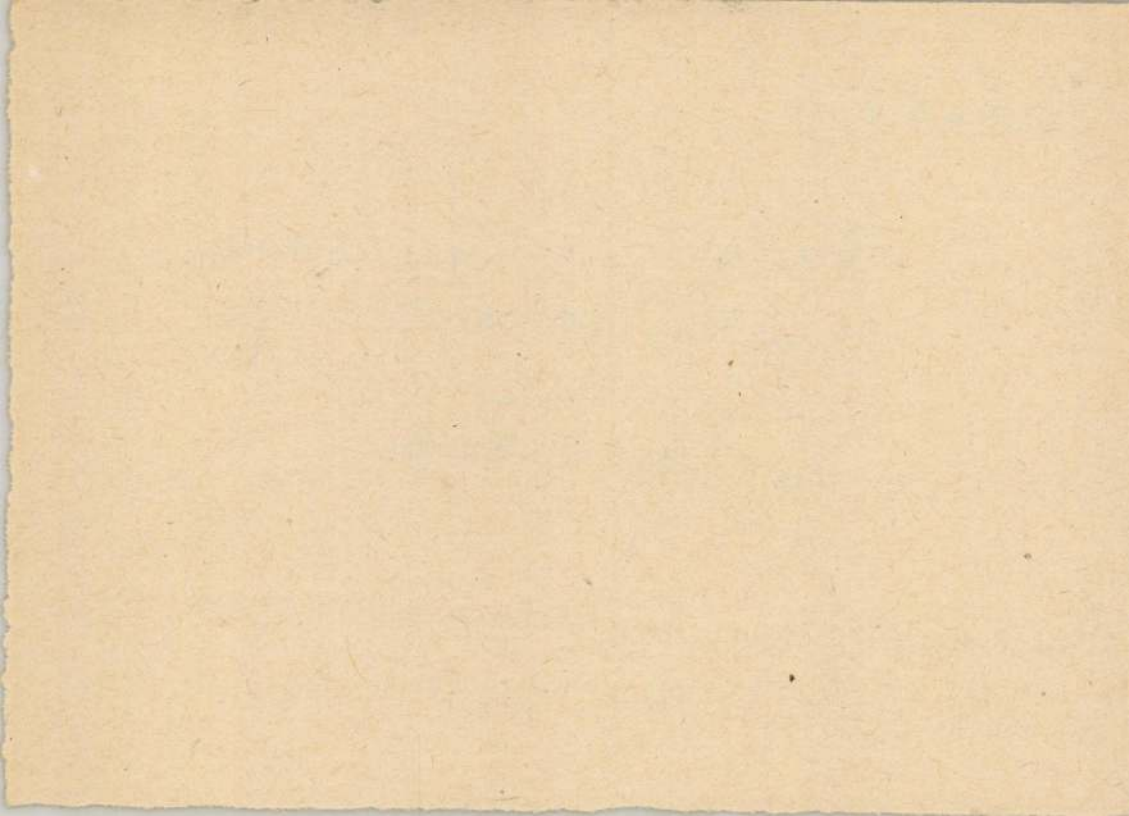

Bereiny Róbert

Bereiny anyagilag és erkölcsileg
független lévén hivatkozott
végig próbálhatta a modern
képződés lehetőségét.

Bresty a'uszny Glava. Tiszteltadás Bereinynek
Nőz kappja, 1978. december 9-16. lap.

Bereiny Róbert

A művésznök Ignotus és
Bartók Béla archipécu a
formaadásu expressív.

Bresty aivszny glona: Tiszteltadás Bereinynek.
Nőz lapja, 1978. december 9-16. lap.

Bereiny Róbert

Bereiny Róbertnek 1919-ben
készült toborzó plakátja a
"Fegyverbe, fegyverbe!" A ma-
gyar plakátművészet ki-
emelkedő teljesítménye

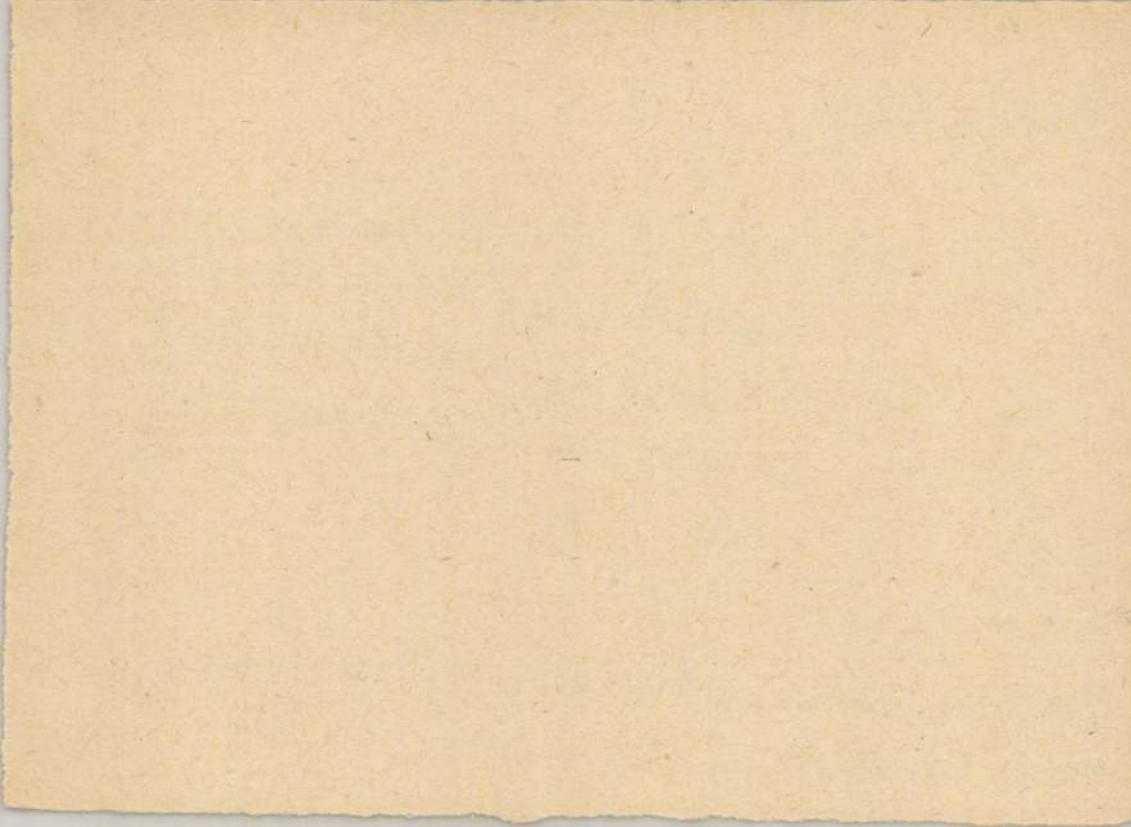
Берестяинский Ученый: Тisztelt adós Bereiny Róbert,
Nők Lapja, 1978. december 9-16. lap.

Bereiny Róbert

Bereiny esköteleni művész volt
aki 1979-ben a Magyar Társas-
kötársaság megalakulását
a művészeti ügyek irányításá-
ban.

Brestyánszky Hanna: Tiszteletadás Bereinyuk,
Nők Lapja, 1978. december 9-16. lap.

Berényi Robert

Berlinből karanténra munkássá-
gának új szakára került. A
Keretben a festészetben is Vudak
hatása alatt állt. 1927-ben fes-
tette a "Gellőző nő"-t.

Brestyánszky Ilona: Tiszteltadás Berényi
Nők napja, 1978. december 9-16. lap.

Berény Róbert

A posztimpresszionista alkotás-
mód szerető mestere: Szőnyi László
és Bernáth Aurél mellett az irodalomban,
oldottabb festői megoldások híjával
jelenik jelennek Berény Róbert

Brestyánszky Géza: Tiszteletadás Berénynek.
Nők Lapja, 1978. december 9-16. lap.

Bereiny Róbert

Bereiny Róbertnek a Tandács-
körtársaság levelezése utáni
emigrációja kelt. 1926-ig
Berlínben ílt.

Bereiny Róbertnek: Tiszteletadás Bereinynek
MŰK lapja, 1978. december 9-16. lap.

Bereiny Róbert

"Önarchív" 1940 körül } népmű-
"Csepri sígeterő" 1913 }

Brestyánszky Helyes: Tiszteltadás Bereinynek.

Nők Lapja, 1978. december 9 - 16 lap

Beverly Roberts

Ar elmuut eelise teeklaasi
plakatsioonid isiklik-loomu-
lett.

P. Szabó Ernő: Színházi plakátok.
Uj Fényes, 1979. január 21-3. laps.

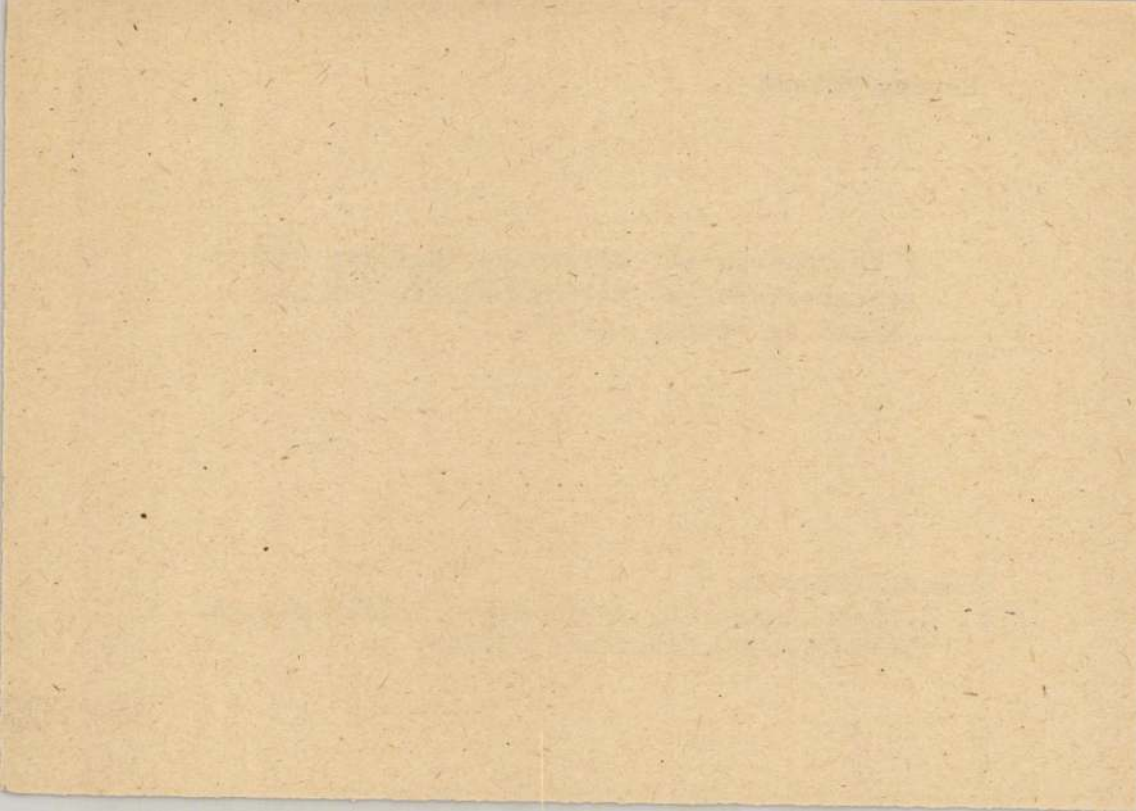

Berény Róbert

A Képzőművészeti Főiskolán Vágfalvy Ottó
mesterei voltak: Berény Róbert, Burghardt
Rezső és Bencze László.

Összeállította:

Z. Szabó Ágnes: Veszprém megye képzőművészei.
MŰVÉSZET, 1980. február - 14. lap.

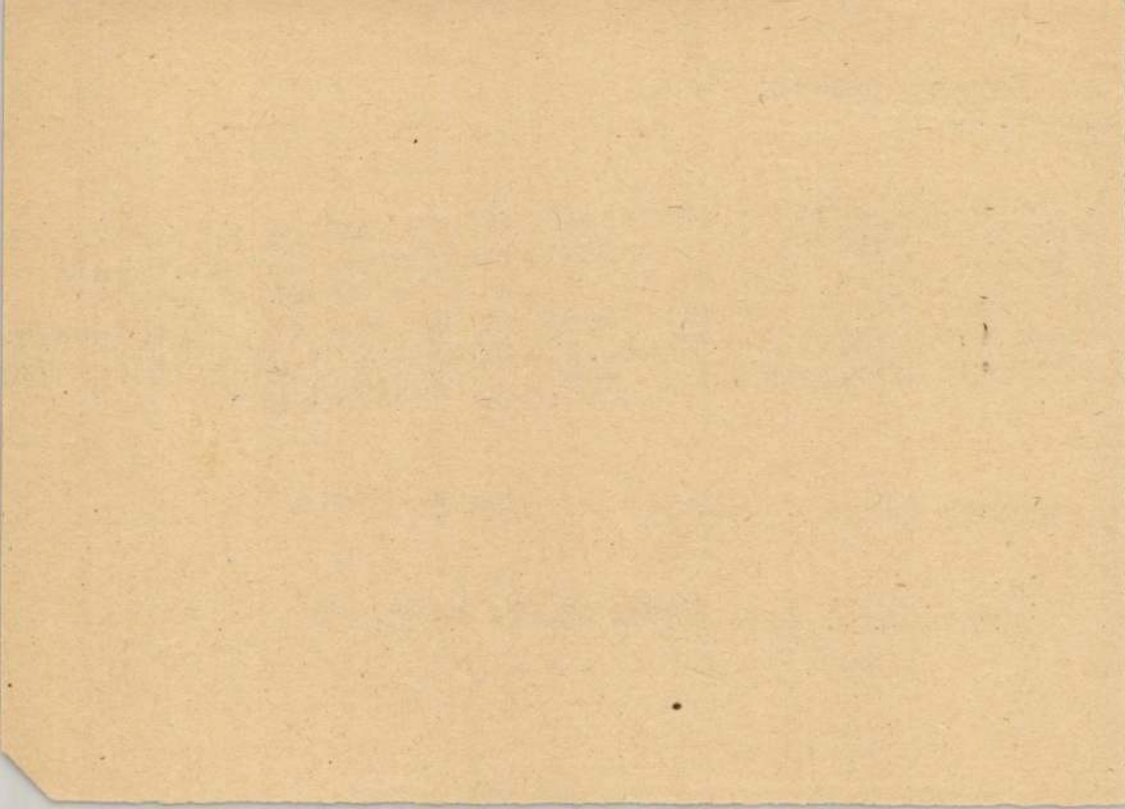
Berény Róbert, festő

Orbán-tól némiképp eltérően Berény tenésben is, festészet
ben is a legfrissebb áramlatokhoz kapcsolódott. Korán megismerkedett, ha igaz korábban, mint
Kernyák, Weiner Leóval, kitől később vezetését tanulta
: már 1909 előtt Barókkal.. A Nyolcokból ő állt vele a leg
szorosabb kapcsolatban. 328. old. 14-15. jegyz

Horváth Béla: Bartók és a Nyolcok 328. old

Műv. Tört. Ért. 1974. XIII. 4. sz. Bp

Berény Róbert, festő

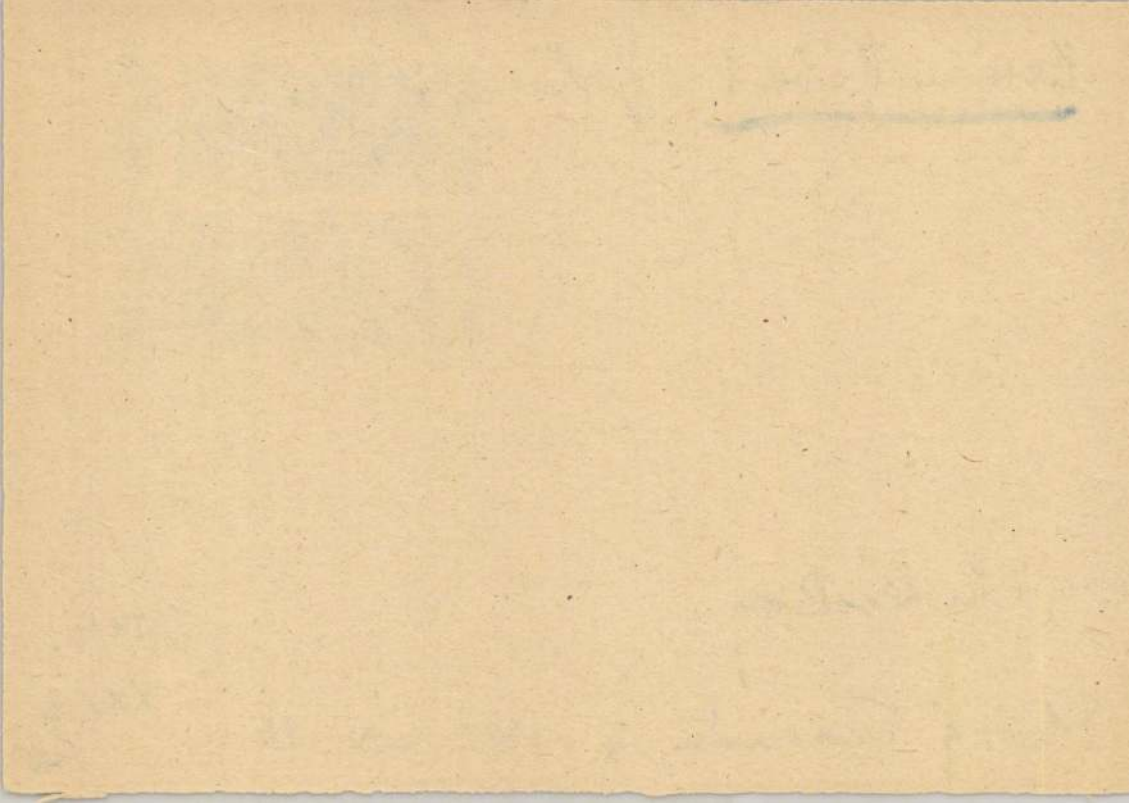
SZTEREOMETRIA: a mértannak az az ága, amely a vonalaknak, síkoknak és testeknek térbeli kölcsönös helyzetével foglalkozik. (Berény Róbert művészete)

— : Kislexikon

Élet és Tudomány, 1998. nov. 10.

1410.

XXXIII / 45

Berényi Róbert

Yellerini nyomásból kapva könnyelmű, szinte
már "büvös" hűlkeméssel szeretette a stílusolat,
hogy is kerülhetne volna ki éppen a szecessziót

Szabadi Judit: A magyar szecesszió művészete, Bp. 1979
Corvina

86 s.

Berény Róbert

Berény Róbert, Kossuth és Munkácsy-díjas festő és grafikus, a „Jéghordás” és a hanglemezborítón is szereplő „Csellózó nő” alkotója, a kényszerű emigrációból hazatérve a 36. sz. házban lakott.

Kovácsné, dr. Galos Magda: Városmajor utca

Budapest 1978/2

37.o.

Bere ny Robert, eskó

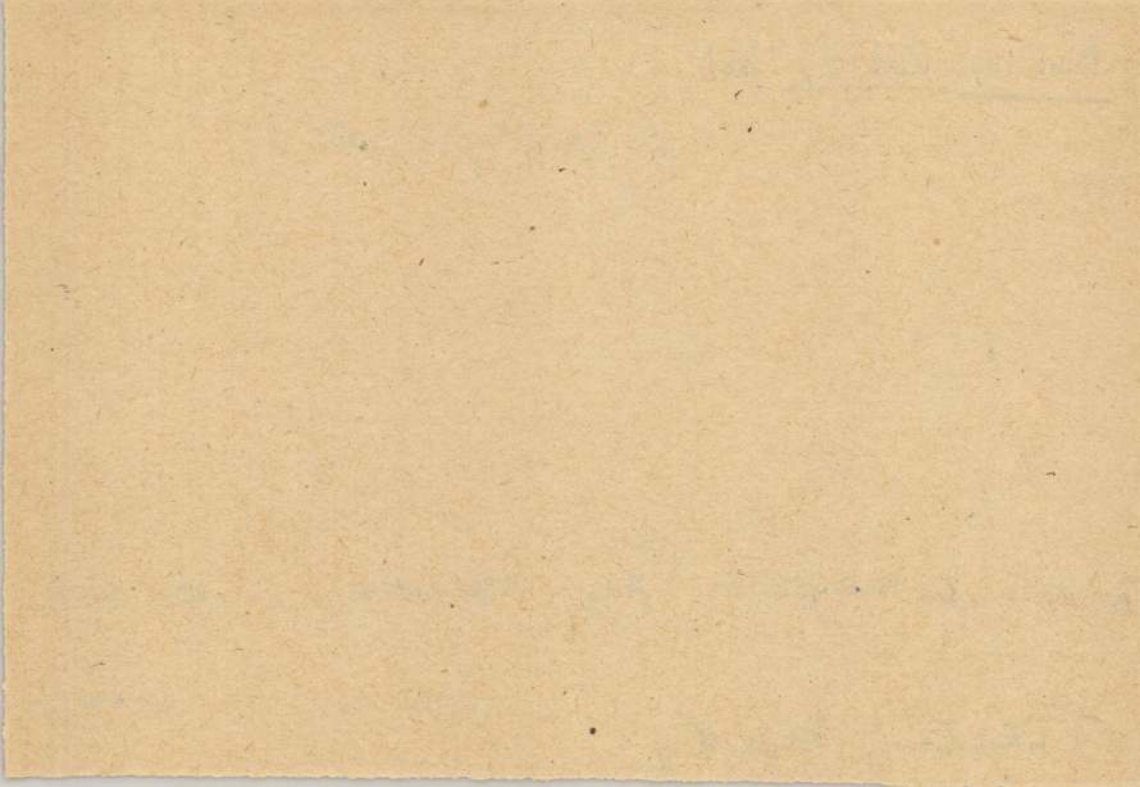
d: Czigóny Dorosó

Bodni F: Kiadványok az Ady - emlékedésről. 102-10 p.

Tinkatáj, heged,

1979. jan.

XXXIII/1.

Bereiny Róbert, festő

d: Orbán Gergő

Székely A: Egy elvered magga műv. (11.)

14.

Népszabadság, Bp. 1979. márc. 25.

Bereny Róbert, festő

L: Lóránd Anna

Gálbor Éva: „Élete képz. regénye...”

7

Népszabadság, Bp. 1979. ápr. 12.

Berény Robert, festő

d: Pócs B.

Harangozó M. A Pándi Istvánról valóban 2

Esti Hírlap, Bp. 1979. márc. 9.

Bereiny Róbert

A Magyar Nemzeti Galériában
megnyílt a "Tisztelt Bereiny
Róbertek" című kiállítás.

Udalgondás: Tisztelt Bereiny Róbertek
úgy 5. évfolyam, 1978. október 12 - 3. lap.

Bereny Róbert

A legjellegzetesebb Berenyonai
a „Csellós nő” című alkotás.

Szebely András: Tisztelet Bereny Róbertnek.
Új Tábor, 1978. október 12 - 3. lap.

Bereny Róbert, keső

L: Mártffy Ödön

Szék Béla: Mártffy Ödön művelése

335-338

Élet és Tudomány, Bp. 1979. márc. 16.

xxxiv/11

Bereiny Róbert

Bereiny Róbert emlékhelyének a
Neurati Galériában megnyitása.
A kiállításnak csaknem 30 alkotás
társasága van.

— Bereiny Róbert emlékhelyének.
Új Tükör, 1978. október 22. - 42. lap.

Bering Robert

"Gellós má" (nyoma)

—: Bering Robert emlékiratai.

Ny Tükör, 1978. október 22 - 43. lap.

Berény Robert

Méltóság.

Salamon Nándor: Gross-Bettelheim-Jahresfestmängelei
Uj Szekes, 1979. március 25-3. lap.

Berényi Róbert festőművész

Emberi értékei meg a
Magyar Nemzeti Galériában "Tiszte-
let Berényi Róbertnek" címmel

A címtől "Biro Mihály festő és grafikusművész"
és a reptől } címűk alatt található

Repró: Kort 1911, Művelődés 1932, Forradalom
1906, Cremona máj 1928

Emléke: "Fegyverbe - fegyverbe" c. plakátja
"Biro és Berényi" c. címtől - ebbe - szignóval

Ország Világ 1978. XI. 15

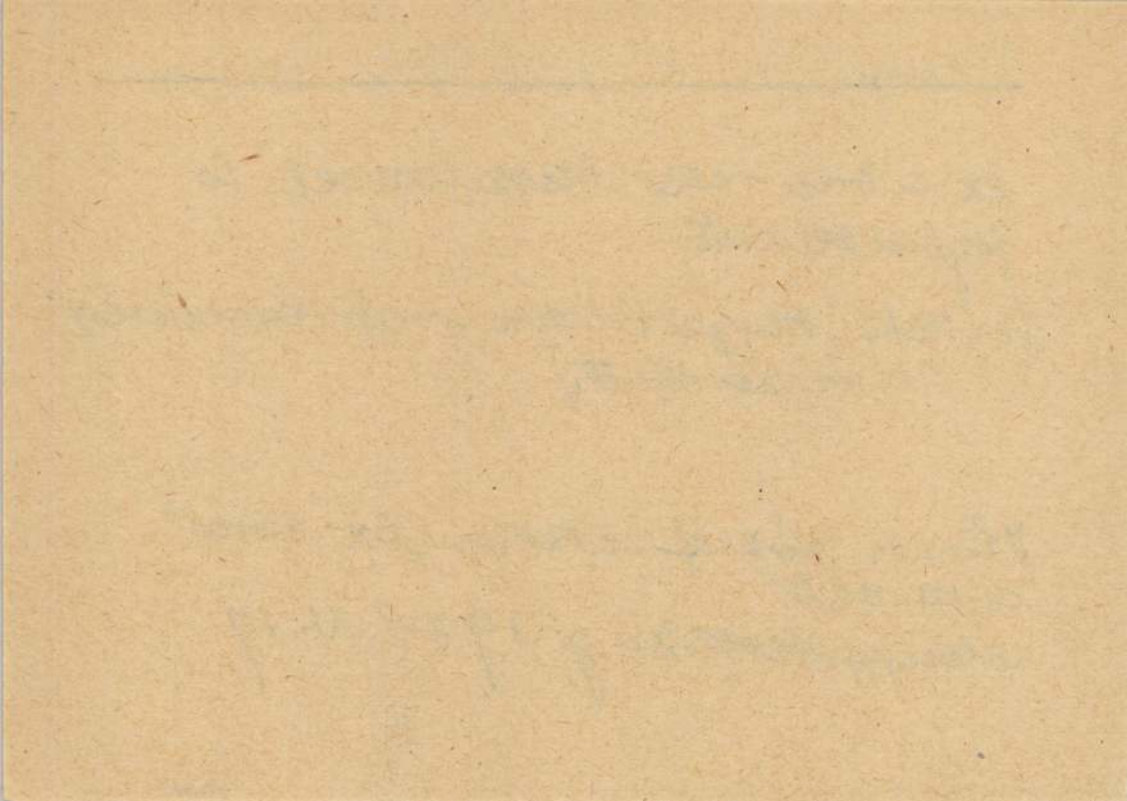
Bereiny Róbert grafikusművész

EX LIBRIS - EK készítésével is
foglalkozott

(círték: „Algyai Viktor grafikusművész”
címszó alatt.)

Hörsz József címre: „EX LIBRIS”
címmel

Magyarországi 1978. XI. 19

Bereiny Ádám

Bereiny Ádámról úgy tűnik, hogy
a Gresham az öregbellek festészeté-
ről, a mely művészet után a
nyugatra a művészet.

művészetében.

Szabó Julia: A rajz és az akvarell a Gresham-kör
Művészet, 1976. december - 20. oldal.

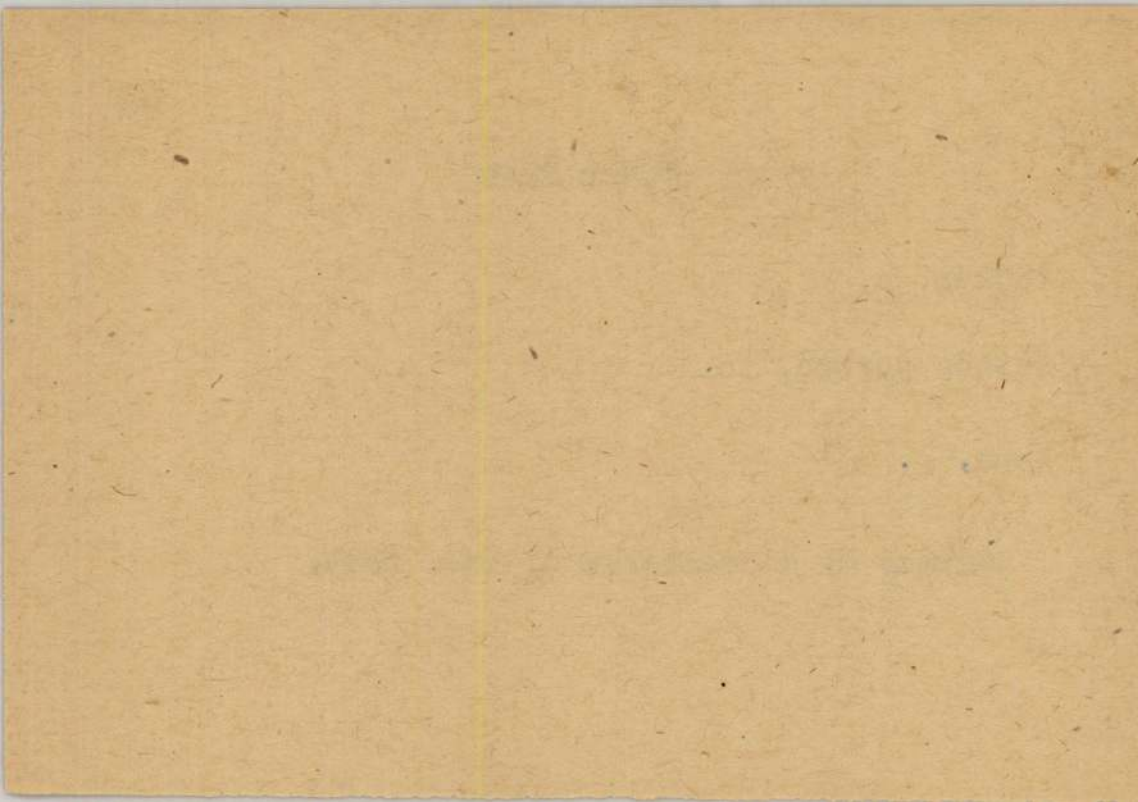
Berény Róbert fest.

Tájkép, p.

Kettős portré, toll

Anna, p.

Berény n. emlékkiáll. n. Gal. 1963.

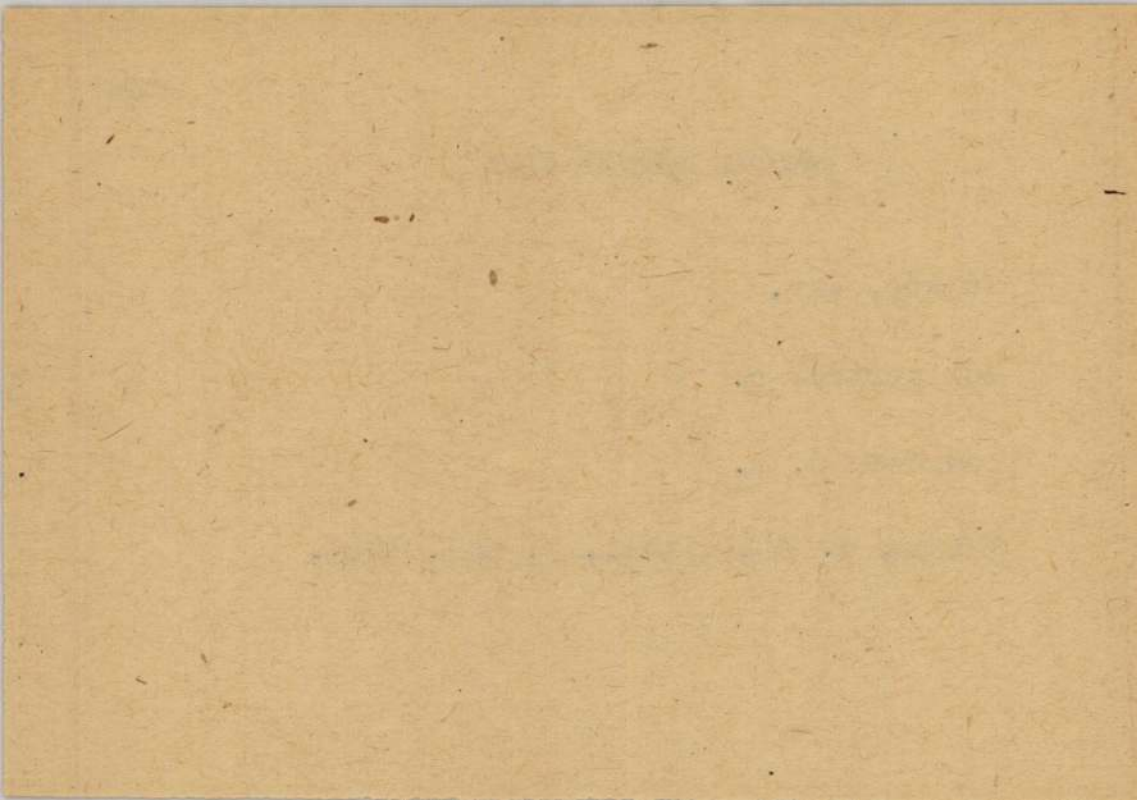
Berény Róbert fest

Tájkép, akv.

Női portré, p.

Kompozíció, p.

Berény R. emlékkiáll. H. Gal. 1963.

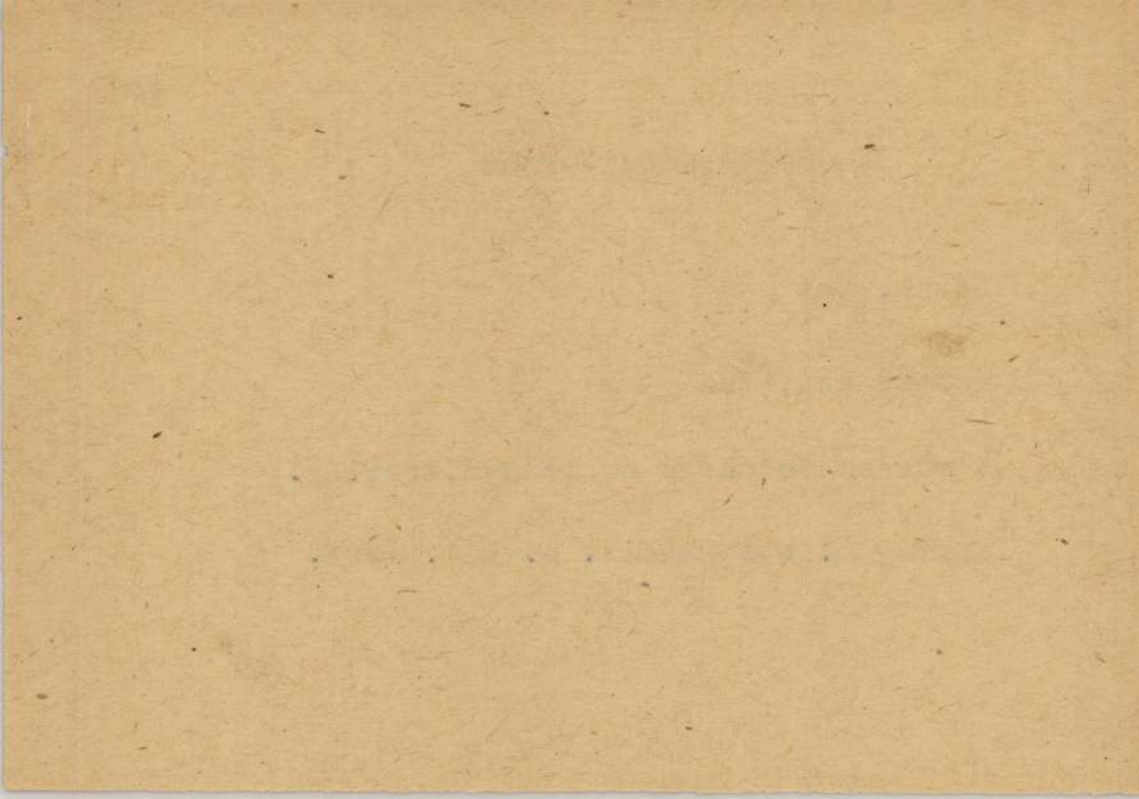
Berény Róbert fest

Lovak, tus

Kettős akt, tus

A művész felesége és leánya, vör.kr.

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

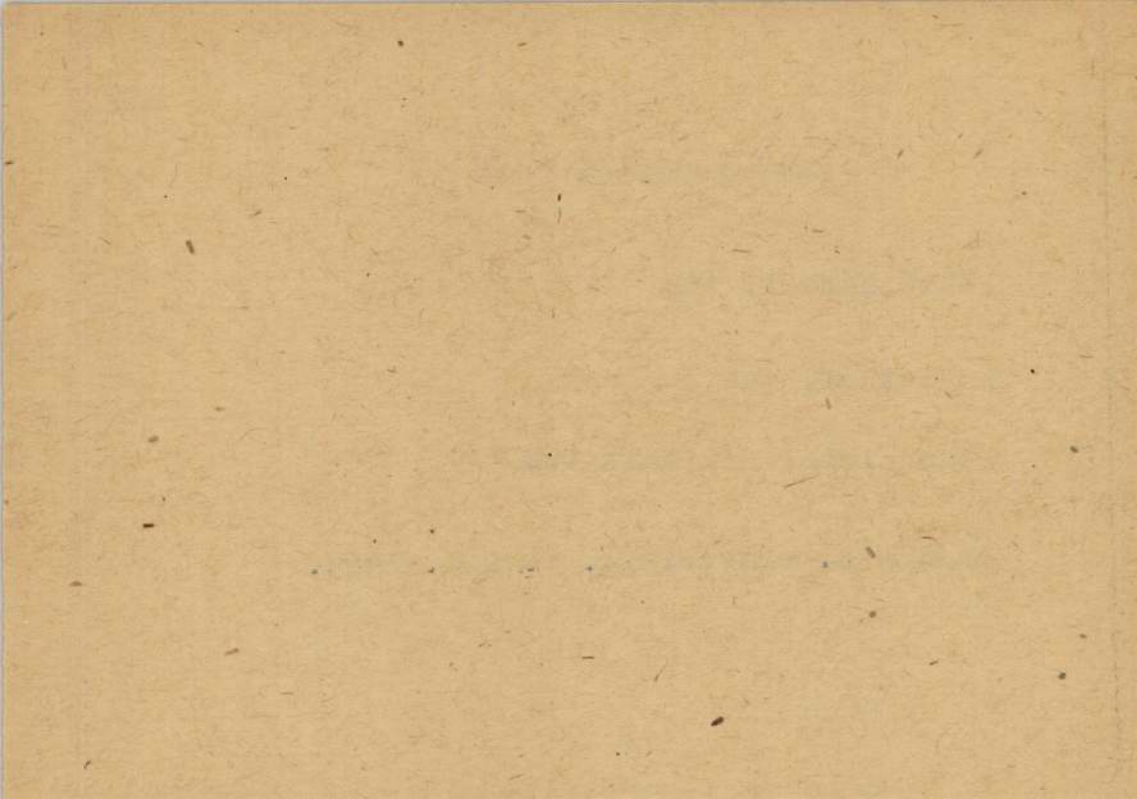
Berény Róbert fest

Fekvő hátakt, tus

Asztalnál, tus

Kompozíció, higitott tus

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

Berény Róbert fest

Kislány fej, tus

Félakt, tus

Lovasok, tus

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

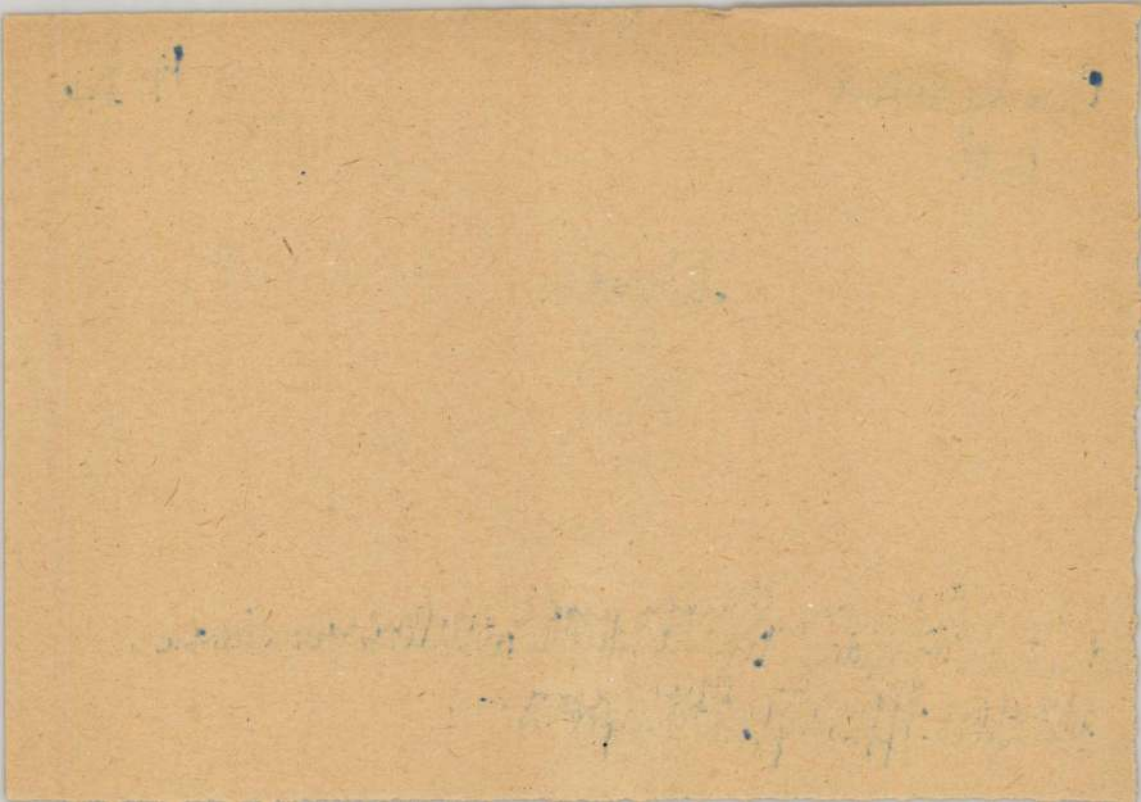

Bereiny Robert
festő

M. D. K.

Méltóság.

Artúr Tivadar: Fiatal festők a Műcsarnokban.
Haggar Spisaiq, 1959. apr. 4.

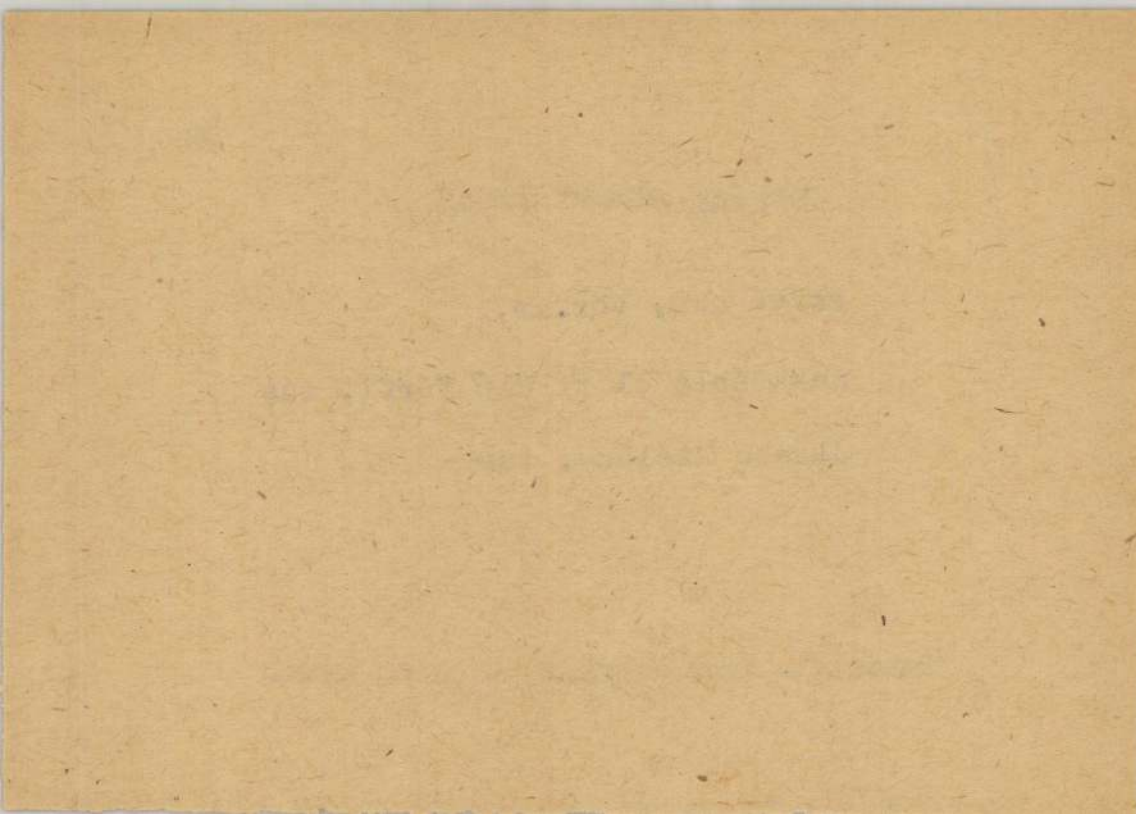
Berény Róbert festő

Fekvő akt, vör.kr.

Sakktábla előtt ülő férfi, tus

Olvasó kislány, tus

Berény R. emlékkiállítás. Sz. Gal. 1963.

MDK

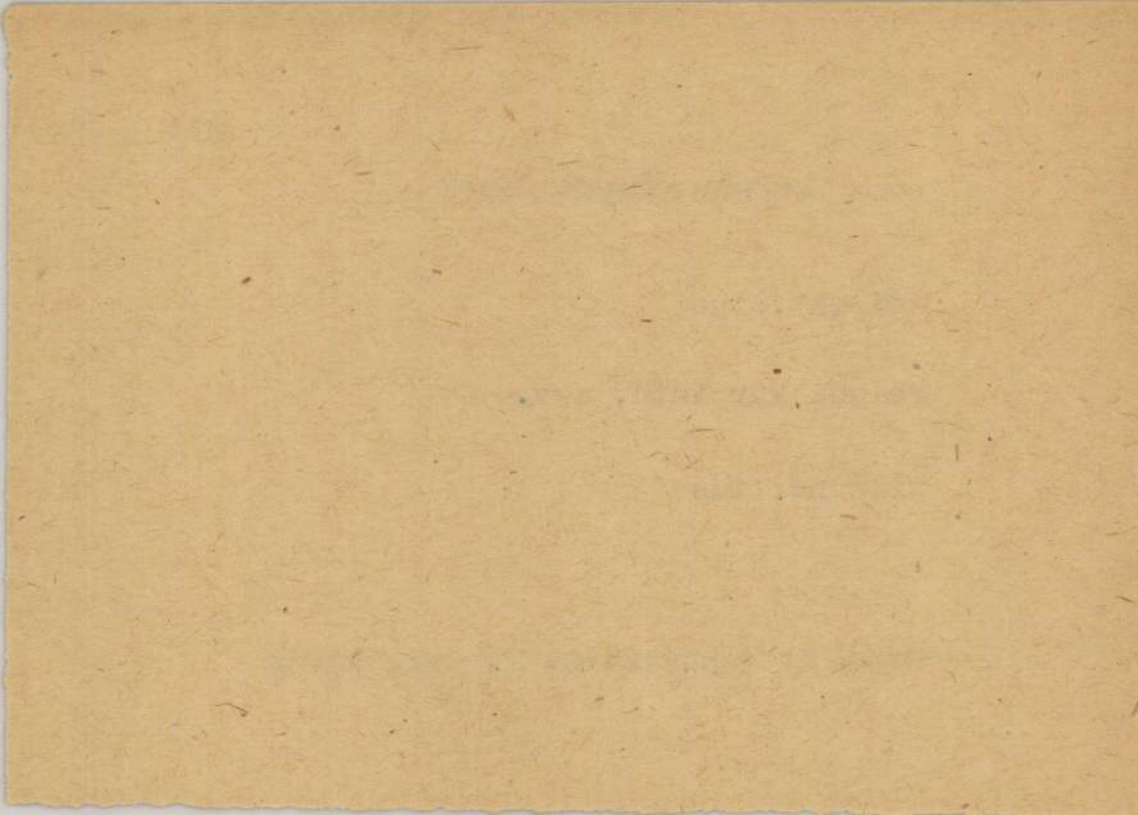
Berény Róbert festő

Női akt, tus

Falusi körhinta, akv.

Álló nő, tus

Berény R. emlékkiállítás. M. Gal. 1963.

Bereiny Robert

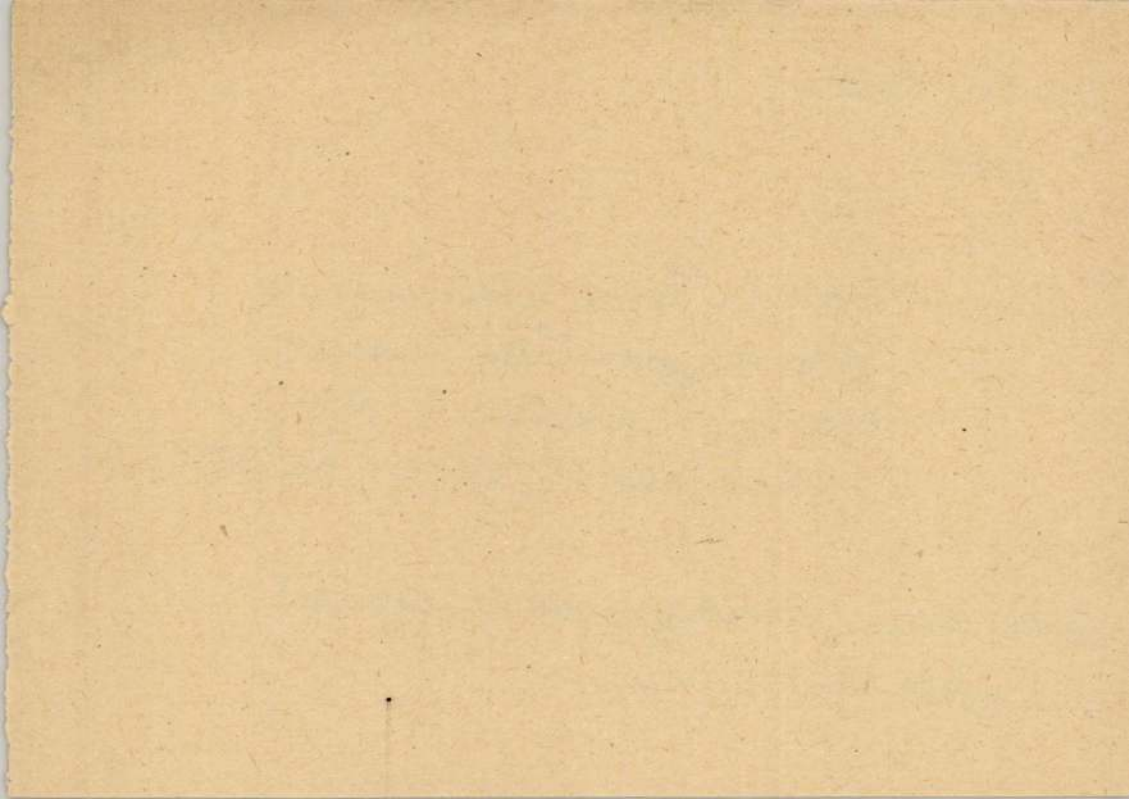
M.D.K.

festő

B

Cordatic, Palma kaucsuksarok,
Flóra országban, Tatra - mosópor,
Újlaki palat plakátjai - 1934 es
Wenweti Szalon kiállítás plakátja

Lehőz Mária: A magyar plakát útja 26 l.
Művészet, 1961. február.

Boriny Robert,

A Munkácsy-Céh első kiállításán a múlt évi kollektív kiállításának néhány darabjával szerepelt.

Neuwelti Ujság, 1928. Nov. 11.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, written in cursive.

Main body of handwritten text in cursive script, appearing to be a letter or a document. The text is somewhat faded and difficult to decipher.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a signature or a closing line.

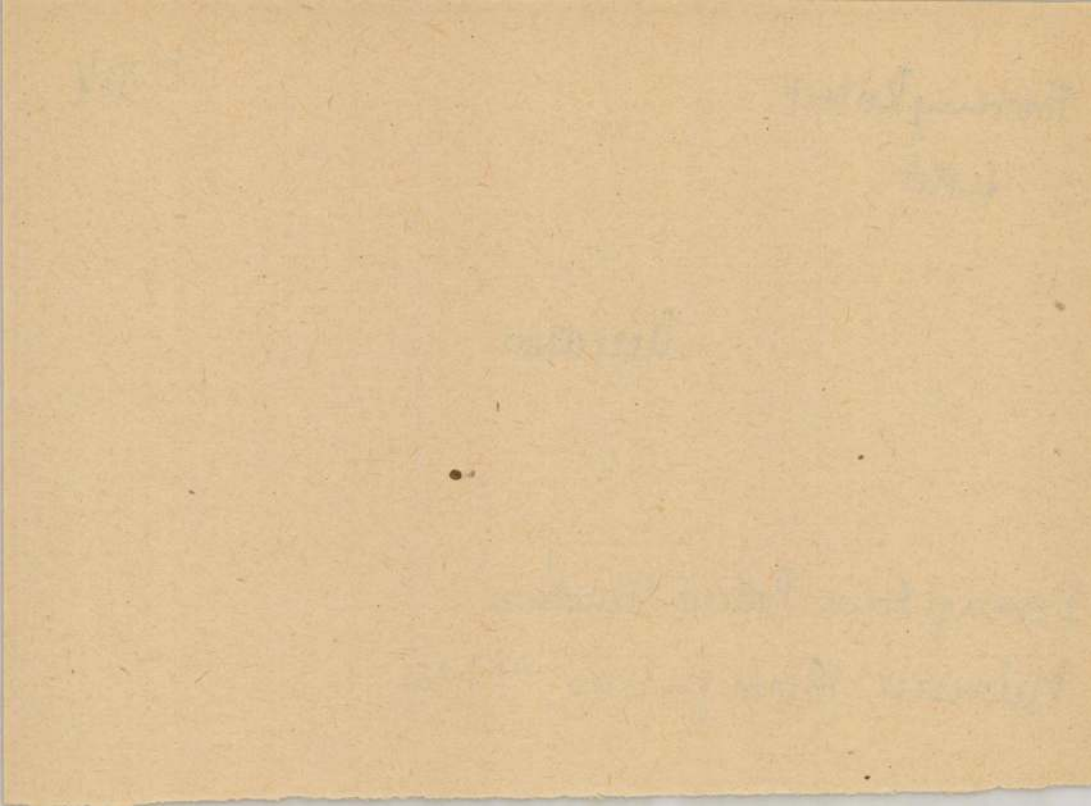
Bereiny Robert
festő

M.D.K.

Méltóság.

Devényi János: Balint Aladár

Művészet, 1966 július - 17. lapsz.

Bereiny Róbert, festő

Műk

Ajánlatok Bereiny ferenczy Noémi
portréjára.

A. Gy.: Mai magyar művek a népszerű-
vési képtárban 7

NÉPSZABADSÁG, 50. 1966. júli. 30.

1874

Deer's Rabbit feet

Washed in running water
for 24 hours

It is a little more than a year
since I first saw
one of these feet

M.D.K.

Berény Róbert festő

/ 1887- 1953. /

Bartók Béla, 1913. repr.

A Magyar Nemzeti Gallria Közleményei V. Bp. 1965

57. 1.

1913

George Robert Lewis

1897-1913

George Robert Lewis

A copy of the book "George Robert Lewis" by George Robert Lewis

1913

Berény Rébert festő

M.D.K.

Bartók-portré, 1913.

Szijj Béla: Bartók a képzőművészetben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleméynéi V. ⁴p. 1965

139. 1.

M. O. K.

Berény Róbert festő

Bartók-portré, 1913.

Sz. J. Béla: Bartók a képzőművészetben

A Magyar Nemzeti Művelődési Intézet Kiadványai V. 2. 1953

136. l.

M . D . K .

Berény Rébert festő

Forradalmi pártját,

Szij Béla : Bartók a képzőművészetben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei V. Bp. 1965.

143. 1.

Berény Róbert leltár

Forradalmi pártok

1919. évi: Berény Róbert a képzésvezető

A Magyar Köztársaság Kormányának felkérésére

1919. I.

Berkey Robert

My Kiallit

München 932 XI. 20.

Berény Robert

Kiallit

A Reppel 932 nov. 21.

Besimny.

Alkotaisa resepti a lunká -
ny - Cih eliö kiällitäsän.

Pesti Karlo, 1928. Nov. 11.

Berényi Róbert

MDK

Nemzeti Szalonban rendezett kiállításon
az elhunyt művész munkái is szerepelnek.

mélt.

Esti Hírlap 181 sz. 1957. aug.4 2 old.

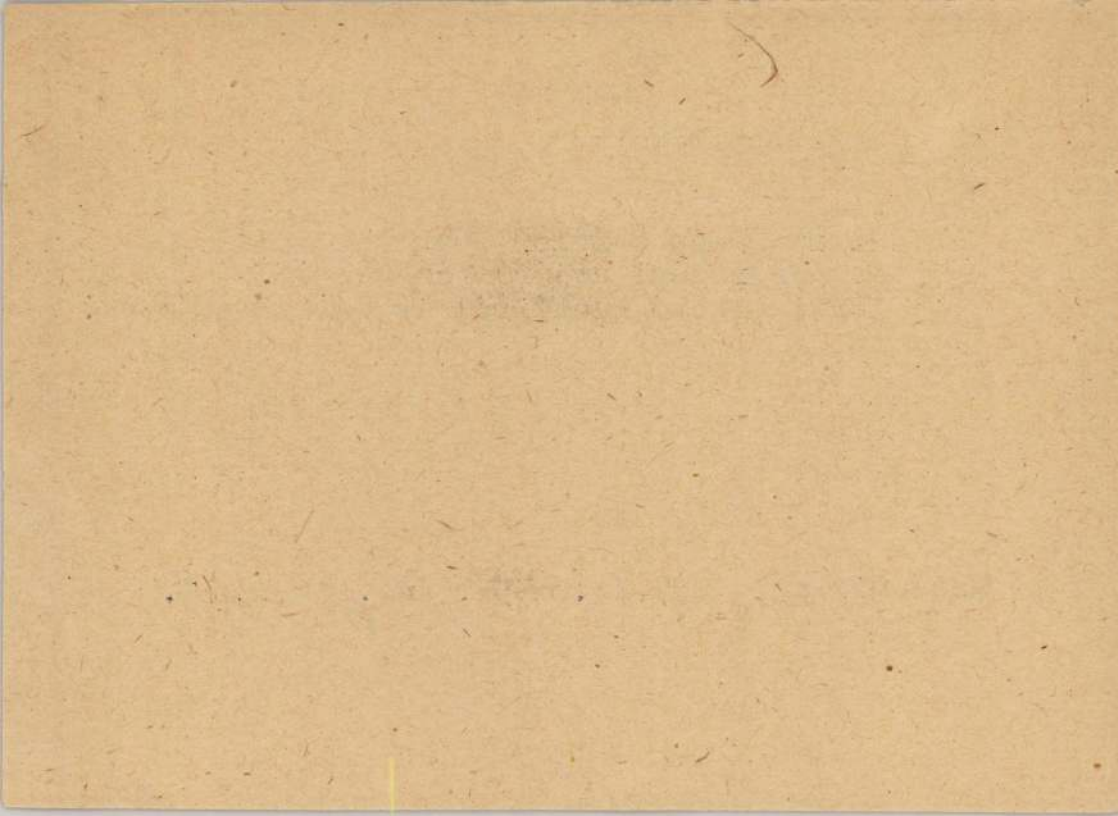

MDK

Berény Róbert

Henry Ramey a Salon Populist elnöke
Magyarországi utjáról számol be.
Fenti alkotó munkáiról is véleményt mond.

Esti Hírlap 297 sz. 1957. dec.19 2 old.

Perciny Robert
festa

M.D.K.

Bartók Béláról készült műve
1913-ból való. + repro.

Béja Béla: Perciny Robert - Bartók Béla.
Művészet, 1961. június. - 8l.

1891

Printed and Published by
J. W. Moore & Co.

1891 - 1892
1892 - 1893

MDK.

Berény Róbert

Kritika Szijj Béla Berény-könyvéről

Jelenkor 1966 jan. p.70.

Berény Róbert festő

M.D.K.

A Gresham-csoport tagja

Genthon István: Bernáth Aurél Bp. 1964. 22. 1.

Berény Robert festő

1882.

A Magyar Nemzeti Múzeum

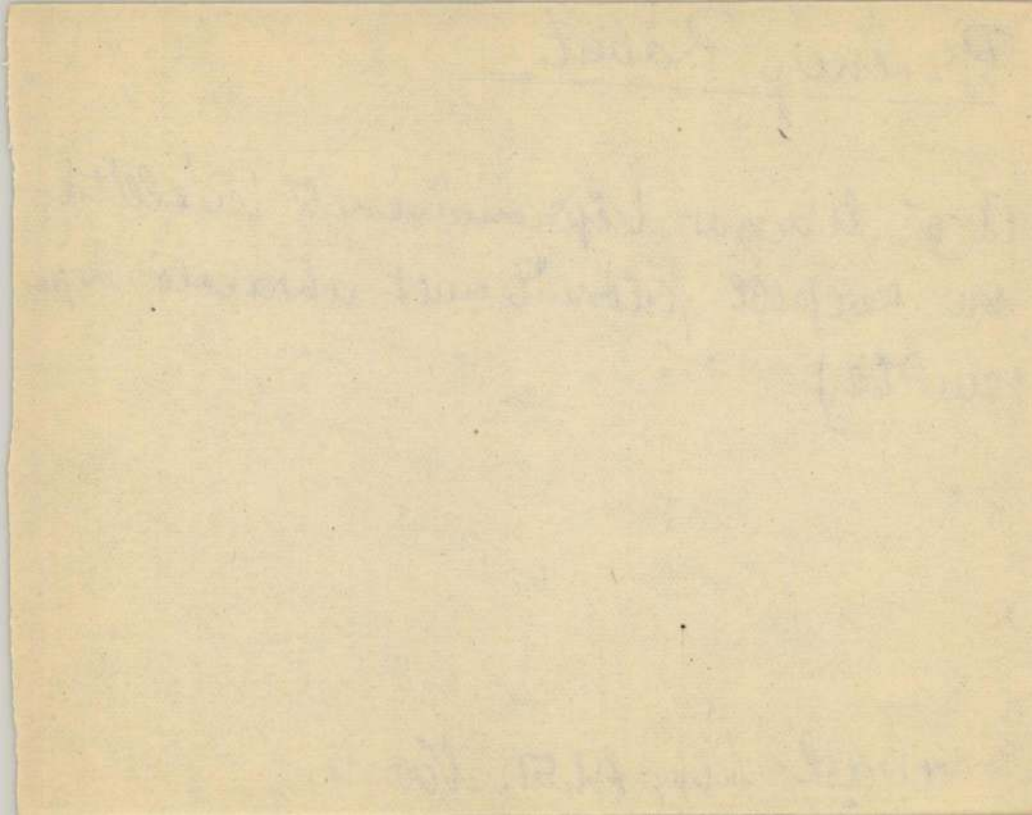
Levelezési cím: Budapest, V. kerület, Széchenyi tér 11. sz. 11.

Berény Rábert.

A II. Magyar Népművelési Kiállítás-
són szerepelt festőműtőmet ábrázoló kép,
(múltid.)

Szabad Nép, 1957. Nov. 4.

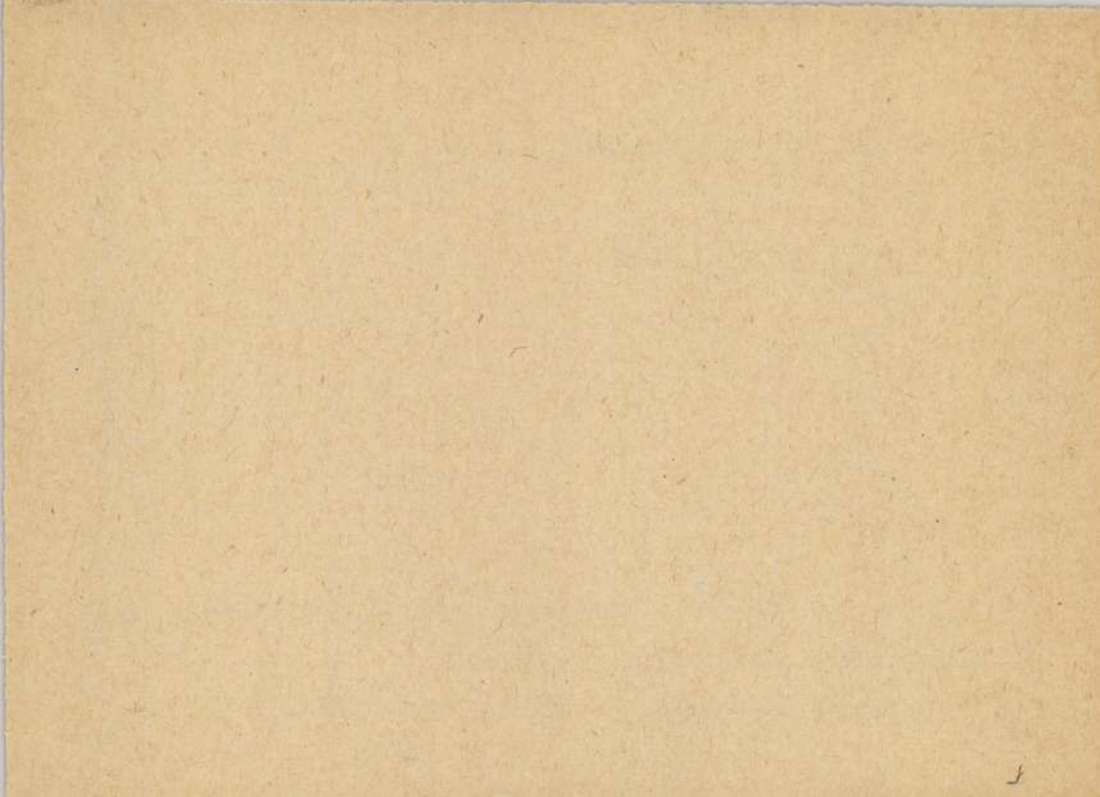
Berény Róbert festő

M. DK.

Művei a kiállításon

Perneczky Géza: A Nyelcek és aktivisták köre
Kiállítás Székesfehérváren

Magyar Nemzet ~~19~~xxx 1965. október 23. 4.1.

Berény Róbert

"Kroki a TV előtt - Herman Lipót" címmel a művész -Herman Lipót- ír arról, hogy mi a "Kroki" : "Rodin vihargyors, remek, gyengén színezett aktmozdulatrajzaiból született, s világszerte gyakorolták...Berény Róbert és Vadász Miklós mesterei voltak ennek a műfajnak.." írja Herman Lipót.

Film Színház Muzsika, Bp. 1965. jan.1. IX.évf.
1. sz. 22. lap

M. D. K.

Berény Róbert

"Kéki a TV előtt - Herman Lipót" címmel a
 művés - Herman Lipót - ír arról, hogy az "Ké-
 ki" : "Robin vízfolyás, remek, gyönyörű színe-
 zett alkotásokról szóló szűfett, a világ-
 szerte gyűjtöttek... Berény Róbert és Vághs
 Miklós mesterei voltak ezek a műfajok.. " ír-
 ja Herman Lipót.

Film színház kiadvány, Bp. 1965. Jan. I. IX. évf.
 I. sz. 22. lap

MDK

Berény Róbert

-ny: Vass Elemér kiáll. Fränkelnél. Az Est, 1936. I.5.

9.1.

MDK

Berény Róbert

m: Vass Elemér kiáll. Magyarország, 1936.I.8. 8.o.

188

Robert Robert

Mr. Robert Robert, 1000 N. B. St.

M.D.K.

Berény Róbert fest.

Műve a "Politikai plakátok 1945-1965" c. kiállítás
son

V.A.: Történelem a plakátokon
Vas Népe 1965. szept. 12.

M. S. 1.

Borény Róbert fest.

Értekezési jegyzék 1945-1948. é. 11. kötet.

1948. é. 11. kötet.
1948. é. 11. kötet.

Berény

Szigethy István: "Két kiállítás" címmel ír a Nemzeti Szalonban rendezett kiállításról és kiemeli "A festővé érett művész" munkáit.

Film Színház Irodalom, Bp. 1941 május 2-8.
IV. évf. 18. sz.

1941

1941

1941
1941
1941

1941
1941

Berény

Alkotása, az Ernst-Múzeum jub.kiállításán.

Pesti Napló, 932.V.29.

Berlin

Berény

"Csellózó nő" c. műve, az Ernst-múzeum jub.
kiállításán.

M.O.932.V.29.

Berény

"Cselláré né" c. műve, az Ernst-múzeum Jap.
Kéltárában.

M.C. 932.V. 20.

Bereiny Róbert
festő-

M.D.V.

Patray mesternek a tulajdonában
van a mestere egy képe.

Főhly János: Kötőgaléria Patray Pálnál.
Művészet, 1966. november - Holnap

Berény

Műcsarnok kiállításán neve
szerepelt.

P. ó. u. 932. II. 21.

Berényi Róbert.

Festménye szerepelni fog a Munkácsy
Céh első kiállításán.

Magyarország, 1928. év. 11.

MDK.

Berény Róbert

Pécsett található műveiről

Szolnokmegyei Néplap 1966 ápr.29.

Beverly Robert
festő -

M.D.K.

A KUT közléseibe tartozott.

Frank János: Képzőművésznál.

Élet és Iskolánk, 1966. március 26-8. lap

Berenyi Róbert
festő

M.D.K.

A "Cselloró nő" című festménye
közvetéltve Hunvári Lilla
"Csellista" hisztériájával.

Csengeryné Nagy György: Hunvári Lilla művészetéről
Művészet, 1966. június - 28 lap

Beim Robert festö

Stövenben emilētē mīvel: Kancōs csendētē 1910

Ferqvette! Ferqvette! (plakāt)
Maaska es csendētē. 1930

Åkunjek. 1928

Festöuvendēh 1947

Reps: Weinet led postrepa

1966. Seb. Mūnēsāt.

Chāstfy Albia: Beim
Robert

From the ...

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

...

... ..

Bezeichnung Röhren "Leite"

Größenverhältnisse mit Temperatur: / Praktisch /

1966. 8. 23. - Wangen Neuweil

MDK

Berény Róbert

Ridovics Ferenc festőm. kiáll. Fényes A. terem,
1960. jan.

Berény Róbert

Magyarország, Budapest, 1950. évi. január 15.

1950. jan.

Bevény.

Vasárhelyen, a II. Magyar Képzőművészeti
kiállítás vaslatainak katalógus
alkotásának tanulmányai mes-
selték.

Viharszék, Földmészváros hely, 1952. Nov. 13.

Bevénny.

A III. Neuroti képrönuvéreté ki-
állitáson képei szerepeltek.

Ujlapozatás, 1935. márc. 24.

February

At the University of Wisconsin
Madison paper prepared

W. J. Langford, 1937. No. 11.

Berényi Róbert.

A Magyar Képviseletnek és Tanácsának
Grövelszéknek 1952. évi közgyűlésén az új
tisztekar elnökségébe választották.

Függelék Magyarországnak, 1952. máj. 26.

Bereiny Robert.

a Magyar Képzőművészek és Írók Szövetségének évi közgyűlésén az új tisztikar elnökségébe választották.

Képtársa, 1952. Máj. 27.

Berény Róbert.

A Magyar Képzőművészek és Gyermek-
művészek Szövetségének évi közgyűlésén
az új tisztekar elnökségére választották.

Szabad Nép, 1952, máj. 24.

Berény Róbert

MDK

Vizhordó asszonyok

Asztal mellett

Zemplényi táj

Mücsarnok 1933. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Beatty Robert

Alameda, California

Alameda, California

Alameda, California

Alameda, California

Bereiny Robert
fordó

M.D.K

Dear Karoló rohmán Bereinyi
tanítványa volt. Postre rohmán-
ról is hiszítet. Dear meste-
reivöl.

Frank János: Gacs galor és Dear Karoló
Élet és Munkalov, 1965. Ápr. 3-10 lap

MDK

Berény Róbert

érem, Martsa István műve

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960.

Ernest A. Oberly

Ernest A. Oberly, Jr.

Ernest A. Oberly, Jr.

1960

Bereiny Robert

Festő: Samuvalyas. Valt. Nagy Gyula

Szű. Rész: Nagy Gyula. művészet

Jelenl. 1965. 9. sz. 850. l.

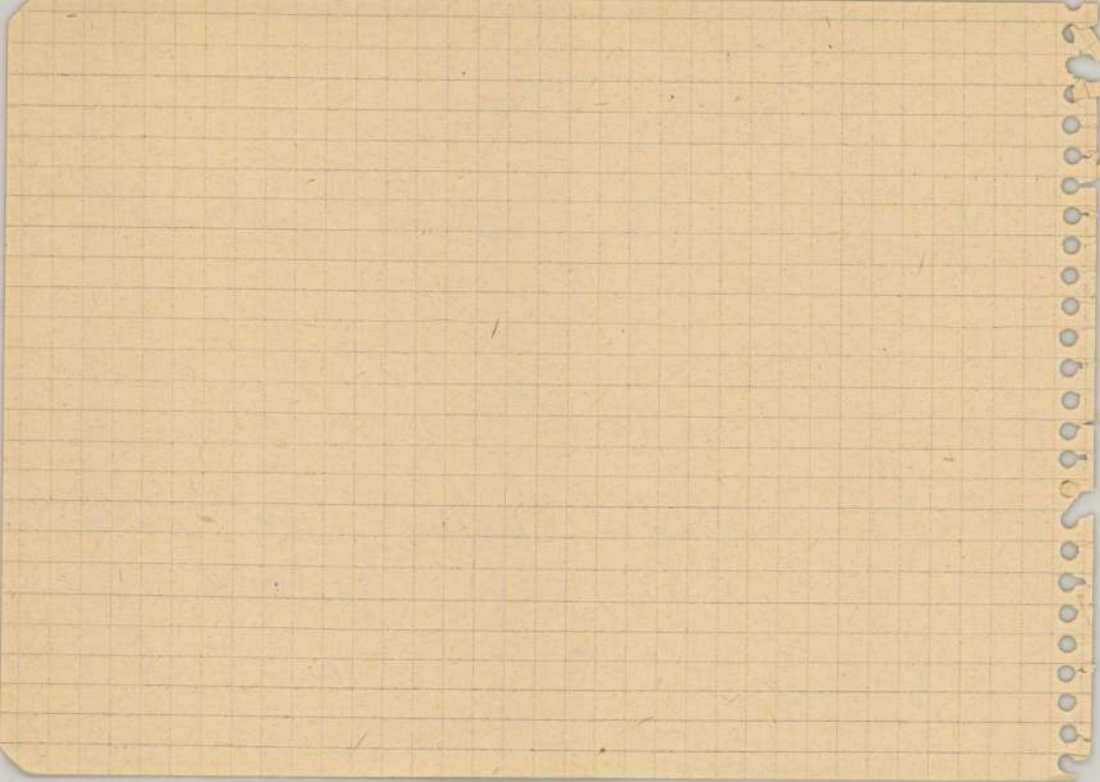

Borely Robert

Jestő a „Hypocanthos” varborott

Bali Miklós, Kunlty György Barabás
portreje

Magyarországon 1965 10m, 4l.

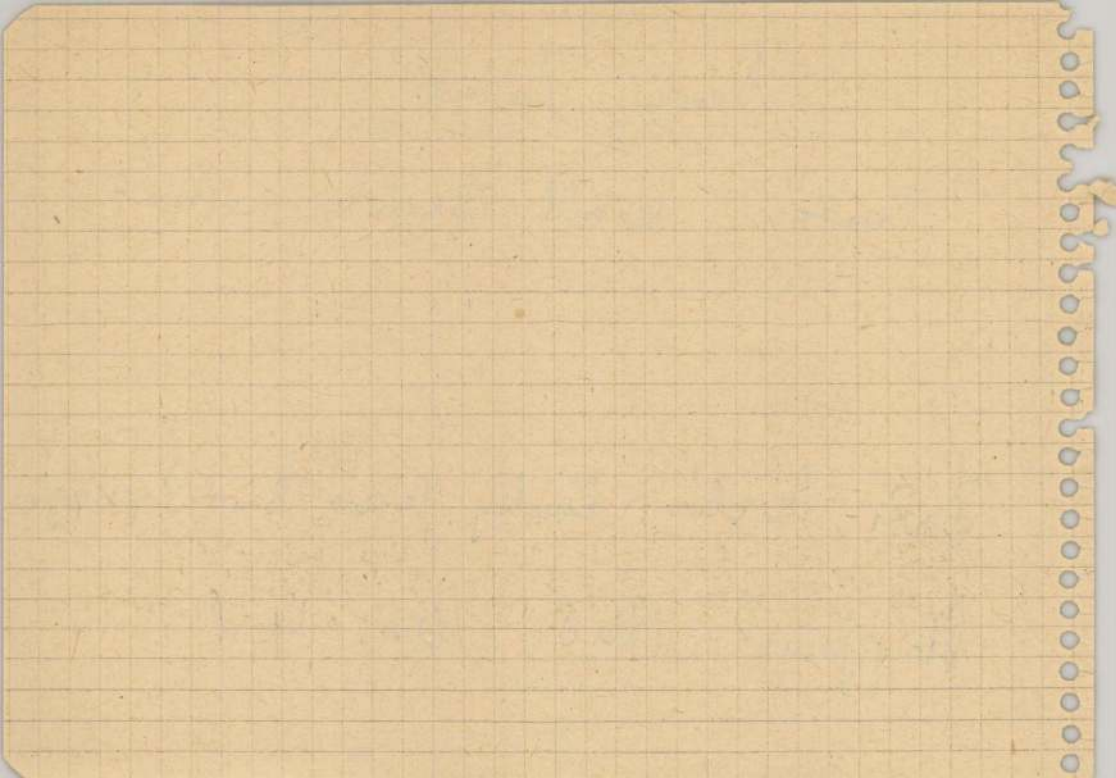

Bereiny Ribest

Festó. Kémit Barabk-pöstrét

Baki Miklos: Kémity jákus Barabk-pöstréje

Márgjanit 1965 10or. 4.l.

MDK

Berény Róbert

Lestyán S.: Két kiállítás. "A jelenkori magyar képzőművészet reprezentánsai". Szabadság 1945. okt. 14.

Robert Henry

Robert Henry
1871-1948
1871-1948

Berény Róbert

MDK

Tájkép, akv.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 23 l.

Library Robert

1898, Nov.

RECEIVED FROM THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF TORONTO

1898, Nov.

Órxxkxx bronzérem, Martsa István műve

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNC

1960. 48 l.

Berény Robert

MIKE

MDK

Berény Róbert

Festőnövendék, rept.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.

Henry Kibbert

Washington, D.C.

Received of the Secretary of the Interior

MDK

Berény Róbert festő

Csellózó nő

Fényes Adolf eml.kiáll. MNG 1960.

16 l.

1875

Robert Lee

1875

Robert Lee

1875

MDK

Berény Róbert festő

Kapirgáló

Fényes Adolf eml.kiáll. MNG 1960.

16 1.

1882

Wm. H. Wood

1882

Wm. H. Wood

1882

MDK.

Berény Róbert

Duisburgban tárlaton szerepel

Vigilia 1966 jan.

100

Robert

Discharge certificate

1918

Berény Róbert

A Weiner Leó-portré (1911), a Tajték tchenekkel,
egy önarckép, Varró István (szociológus) emlékére
(1918), két Füst Milán arckép, a rajzok közül az
Izsák felhalmozása (1942) Füst Milán özefférek
tulajdonában van.

D-2: Füst Milán, a műgyűjtő; Műgyűjtő, 1971. 2. sz. 7. p.

M D K

Berény Róbert

Weiner Leó, festm.

Dési-Huber István Kör kiállítása 1949.

Berényi Robert

Kert

Weiner Leó ancreje

A Medical & Activist's Tale
Budapest, 1965.

Berény Róbert, festő

M.D.K.

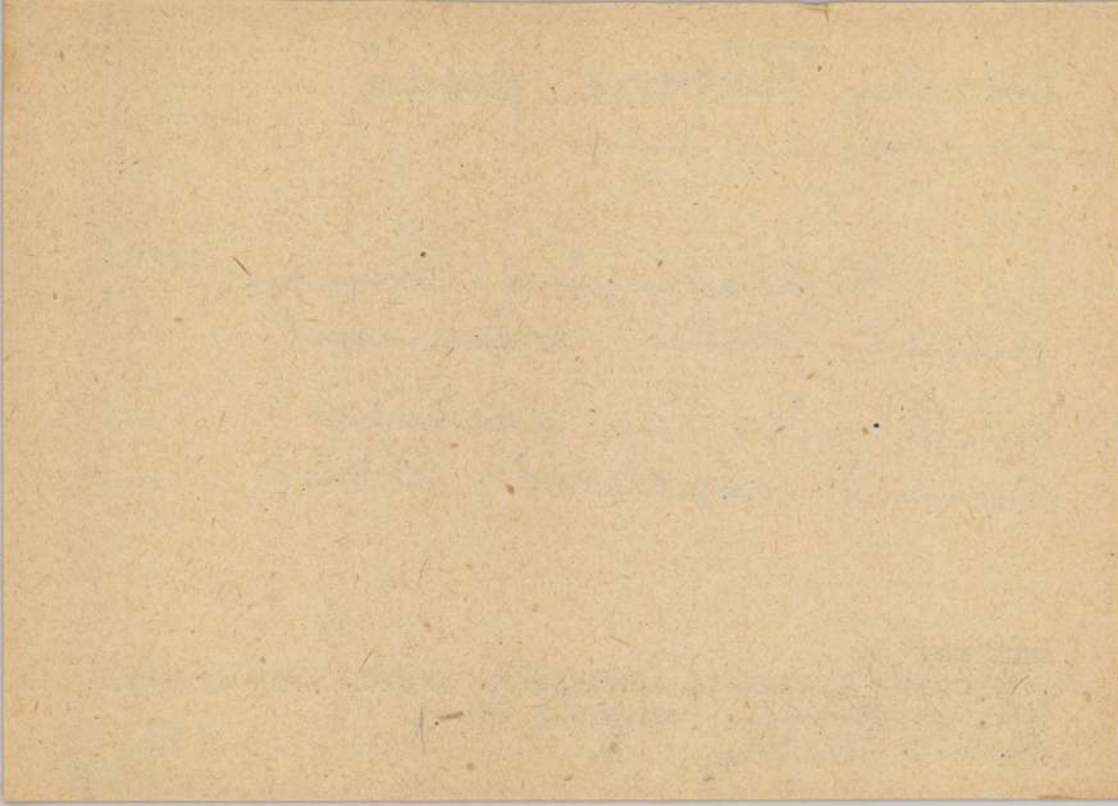
Kriksztrianus Guare -
képét, ~~korli~~ valamint

„Werner deó” arcrépét
mint XI. képábrát, korli:

Feljegyzés

Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos
Bev. és összeáll. Perneczky Géza,
Bp. 1967. Corvina,

113. old.
előtt

Bercény Róbert

Weiner Leo archépe 1911 /sinus fitt/

Neimelt Lajos: Modern magyar művészet, Corvinus, 1968, 36-37. l.

Blank page

Blank page

Blank page

Berény Róbert

A forradalmi magyar zene egyik legavatottabb értője,
fő művei, a Bartók- és a Weiner-portré.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvin, 1964, 55.l.

Bereny Róbert

Hoválth Béla: Weiner-Leó arcképe Bereny Róbertől. - Művészeti. 1967. 16. évf. 2. sz. 110-121.

AZ 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művészeti.Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l./

70. l.

Görény Robert

V. sz. "Weinert Leó orcképe," 1911, olaj,
vászon, 63 x 79 cm.; Sop. magángyűjtemény;
rimes reprodukció.

Az orosz Művészet: A szocialista képzőművészet története, Budapest, 1970.

Bereny Róbert

Weiner László archipéus a nyugtalan
vonalakkal határolt nagy plasztikus
tömegek finom feszültséget elhőt-
nek a bensőséges szinkronizációval,
és a feszültséget a kép gravitációja
és hangsúlyozza.

Takács József: A Gresham-kör és az európai művészet.

Művészet, 1976.december - 30.oldal.

Berény Róbert, festő

--

Weiner Lwotól zeneszerzést is tanult. Koran megismerkedett már vele. - Arcképét is megfestette. - Weiner Leo arcképe. Olaj, vaszon. 63+79 cm. Jelezve fent balra: B. R. Püst Milan tulajdona Bpest. 328. old. 16. jegyz 1911-2

Horvath Béla: Bartók és a Nyolcak 328. old

Miv. Közt. Krt. 1974. XIII. 4. sz. Bp.

BERÉNY Róbert

Weiner Leó portré
Varró István portréja
Füst Milán portréja

Válogatás Füst Milán műgyűjteményéből. Kiáll.
kat. Bp.: PIM, 1992

ill. + leírása

A kehely

Jézus az utolsó vacsora és ezekkel a szavakkal nyú-
ból mindnyájan, mert ez az
sokakért kiontatik a bűnök
27-28/. Az eucharisztikus
az utolsó vacsora óta mind-
lakja, anyaga számos válto-
a liturgia fejlődésével pá-
r

Jézus az utolsó vacsora
apostolok ebben is követték
mán a római ivókegyelyből /c

BERENY

MŰVEI FŰST MILÁN HAGYATEKI
GYŰJTEMÉNYÉBEN.

MEGJELENT A MŰGYŰJTŐ ÚJSÁGMA.

HAJDÚ-BIHARI ~~SAJÓ~~ NAPLÓ, 1971. júl. 31.

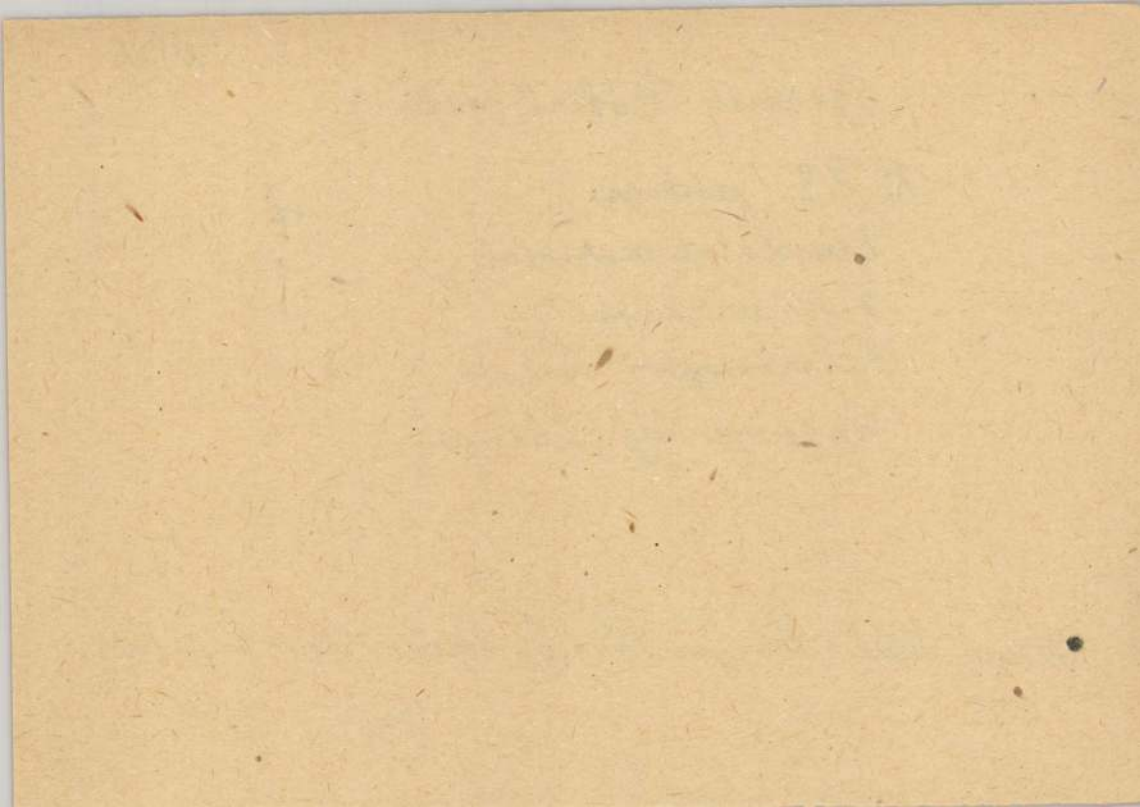
MDX

Prerény Róbert, (estő)

S. J. E. arcképe,	of
Csendélet modellje,	"
F. M. arcképe,	"
Faiszmajori harár,	"
Regényes táj (Zoborény)	"

News. Szab. Könyvi Társ. VIII. Kiált. - 1940 jan. - febr.

Legy. 17. l.

Bereny Róbert

A holtö"t kedveli egyedül a Nyelcsek közül. Füst
Milán portréját a magyar arcképfestészet remekének
tartja.

Dobóczy Judit: Weöres Sándor otthonában; Műgyűjtő" 1972/II-III. 49. l.

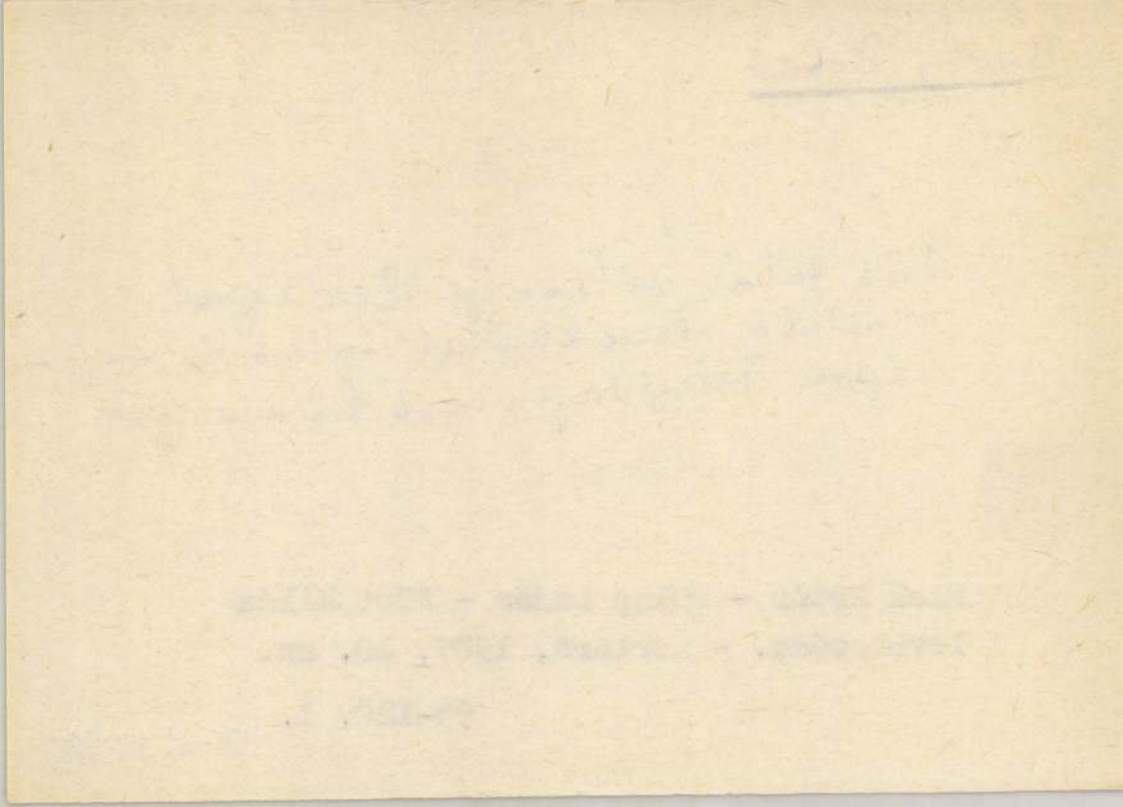
Berey Róbert

Tüst Milán nélcímű Berey-
Ar általa szerkesztés alatt Berey -
képre Tülep Lajos csak hű másolta

Elek Artúr - Fülep Lajos - Füst, Milán
levelezése. - Kortárs, 1987, 10. sz.

93-120. 1.

96.2/114.284

MDK.

Berény Róbert

Cimszavat kapott a Művészeti Lexikonban

Somogy megyei Néplap 1965 juni.12. lap -

100

Barley Report

Barley Report - University of Minnesota

Barley Report - June 11, 1935

Berény Róbert

MDK

Meditáció, tempera

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállítása

100

Berny Robert

Medicine, Surgery

General, Off.

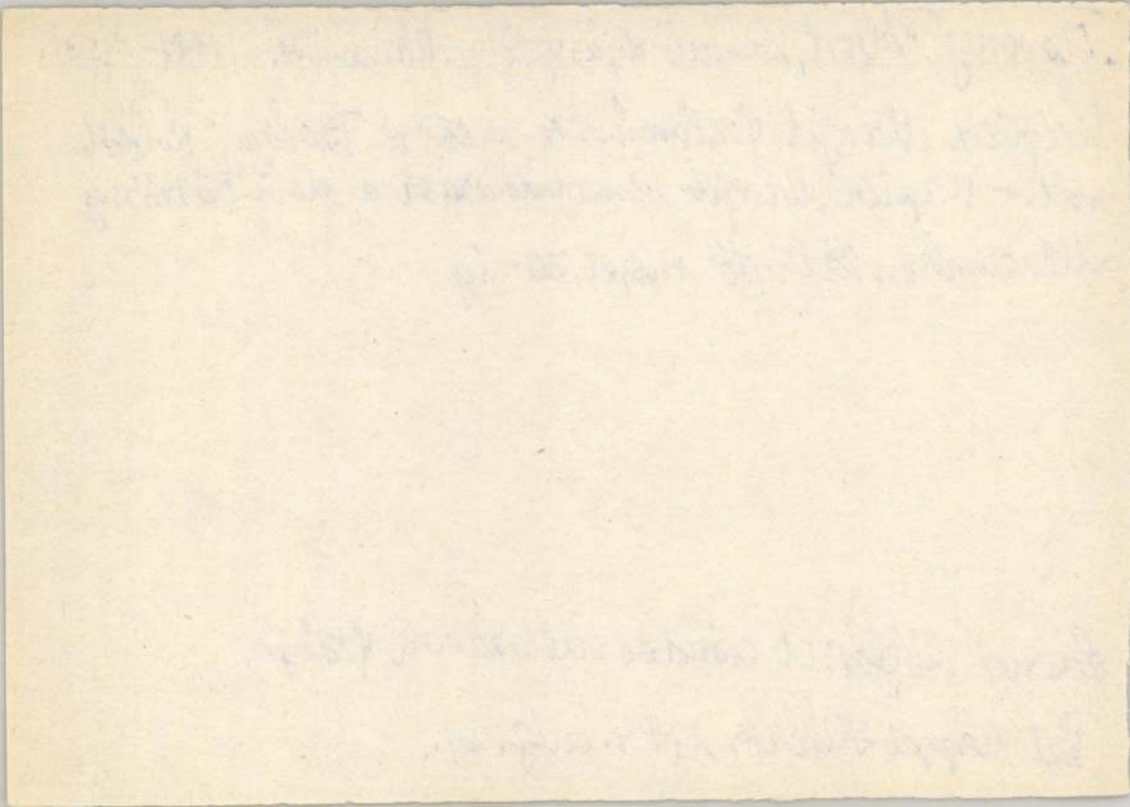
Memorandum 1951 November 14

Berényi Robert, Kossuth-díjas festő-grafikusművész (1884-1953).

Kapicsek Margit festőművész mestere Berényi Robert
vált. - Kapicsek Margit bemutatkozás a szabi Böttcher
Múzeumban idtató szept. 30-ig

Lacsi Miklós: A ciondes változások festője.

Pest Megyei Hírlap, 1984. aug. 29.

Berényi Róbert, Kossuth-díjas festő-grafikusművész (1884-1953).

Orbán Doris 1906-ban a család segítségével Párizsba ment, az alkorián ott élte Berényi Róbert segítségével megismerkedett a legújabb festésművészi irányzatokkal.

Bellak Tibor: A művészes Orbán Doris.
Magyar Hírlap, 1924. aug. 18.

BERÉNY Róbert

17, 20, 21, 28, 33, 59-62, 70-71, 87, 98
126, 140, 153, 155, 158, 170, 177, 188, 192
207, 210, 221, 223

Oltványi 1991

1917

BERÉNY Róbert

90 2. 47,66

91 1. 41,44

2. 23

3. 59

4. 34

5. 69

9. 35,38

10. 33,37

11. 72

Új Művészet

LETTER BOOK

NO. 1

1870

1871

1872

1873

Bering Robert

festőművész

1911. évi képzőművészek Új Társasága kiállításán - Harsányi
Szalonon - 2. sz. szobor.

Bécsi Múzeum

1922.1.6.

Bereiny Róbert

festőművész

KUT kiállításán - Nemzeti Szalonban - képsével szere-
pel. Nyugodt nagy simfeltekbe foglalatos
formái.

Magyarország
1929. I. 6.

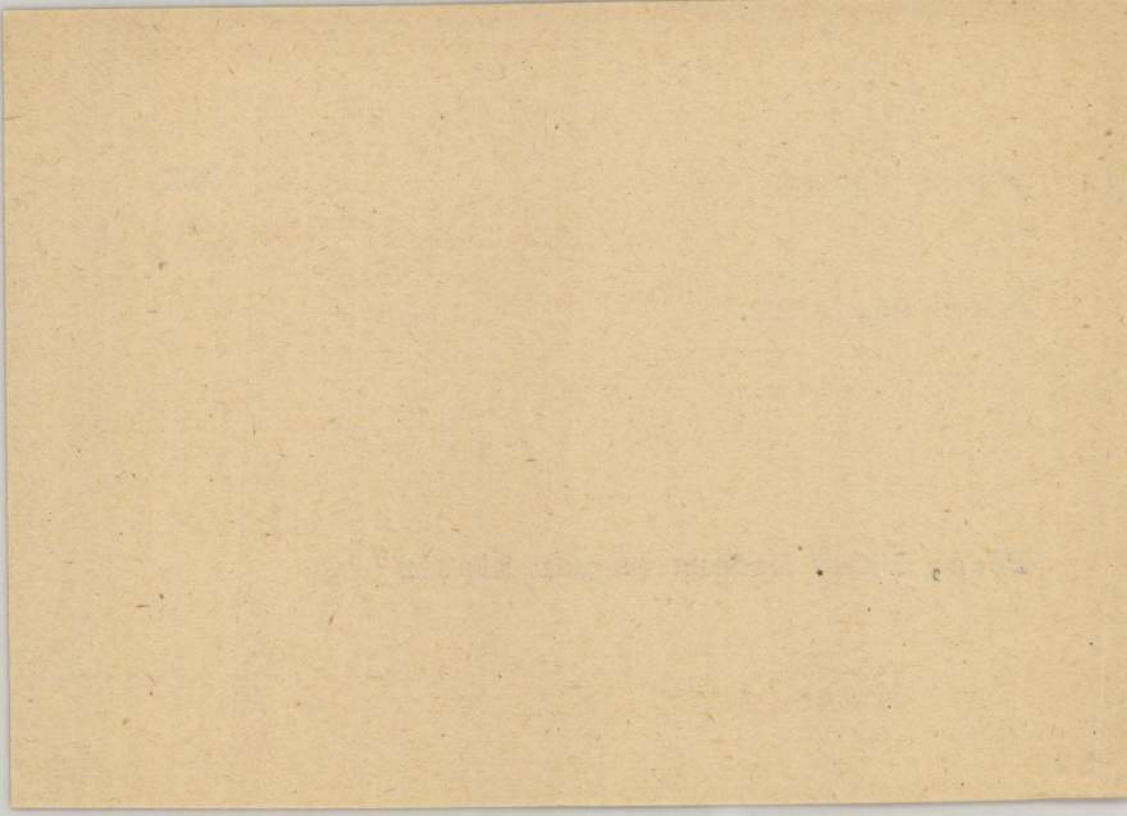

Berény Róbert

MDK

Fekvő nő, vízf.

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

Berény Róbert

A Magyar Nemzeti Galériában február 5-én
nyílik meg a Nyolcak és az aktivisták c.
tárlat, melyen a művész alkotásai is szere-
pelnek.

Magyar Hirlap 1981/1/28/6

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

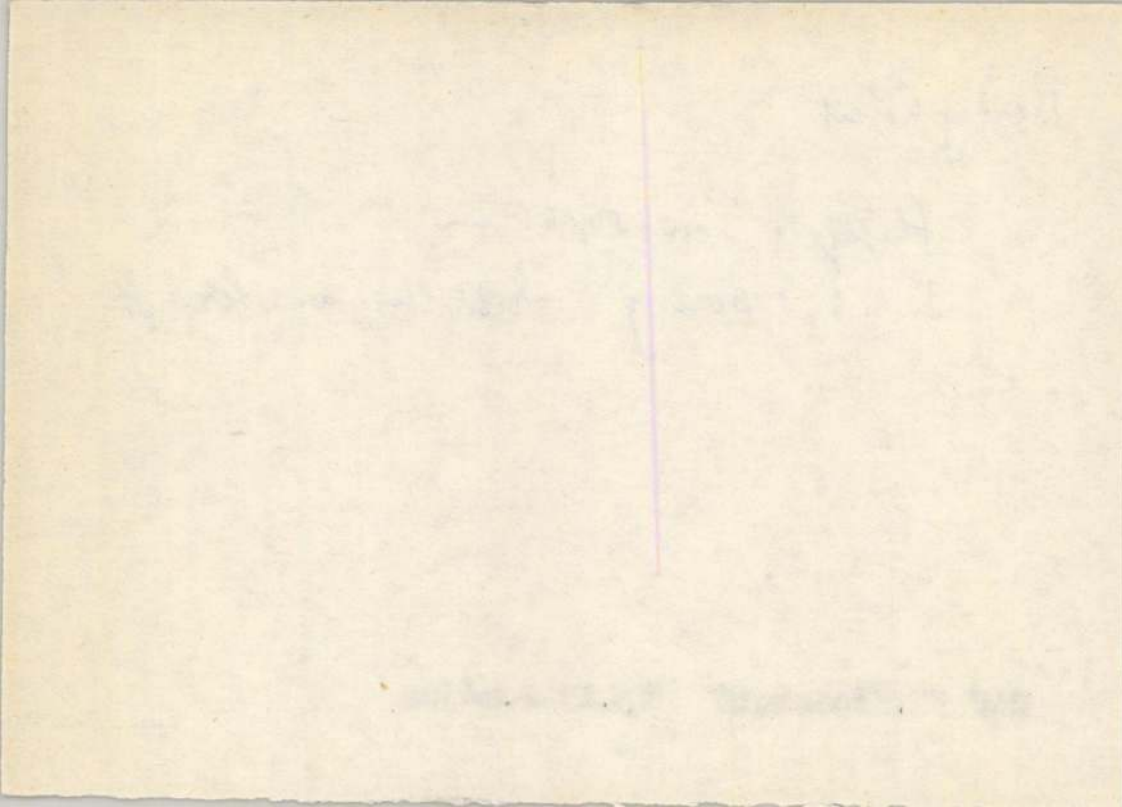
Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through.

Berdny Robert

"Harafelè" o.v. 50x65 cm

J. l. 6.: Berdny Kizilaltisi ar: 8000 ft.

BÁV 57. Képauc16 Sp. 1982. május

Berényi Róbert

Méltóság.

Merei Ottó: Adalékok Déri Sándor Szobor 1930. kiadása. . .
Művészet, 1980. március - 24. lap.

Berény Róbert

Mihályfi Ernő hagyatékában szerepel alkotása ,
mely Szécsényben a Kubinyi Ferenc Muzeumban
került kiállításra.

Magyar Hírlap 1981/7/4/ 6

Henry Robert

With a view to the preservation of the
key specimens a list of the
specimens is attached.

Very truly yours

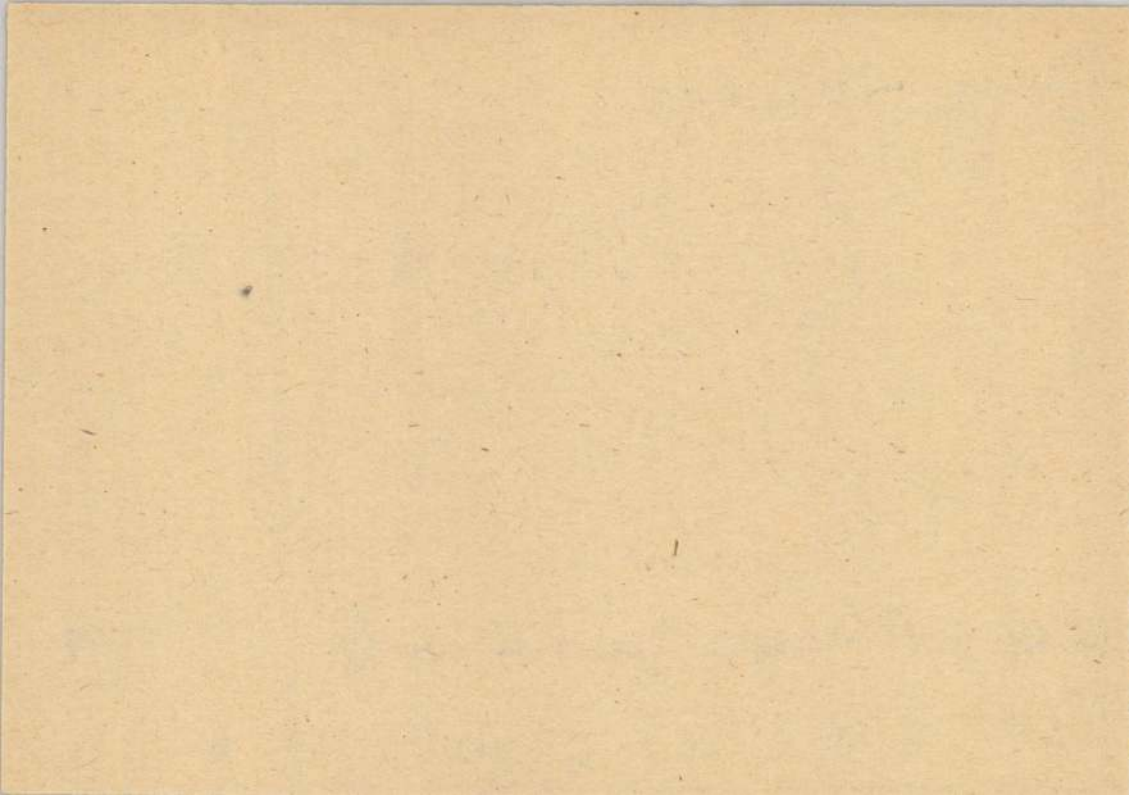
Berényi Róbert, keske

d: Pór B.

kilágyi 7: A magyar szoci. kult. Tört (3.)

14.

Nep. szabadság, Bn. 1980. júl. 6.

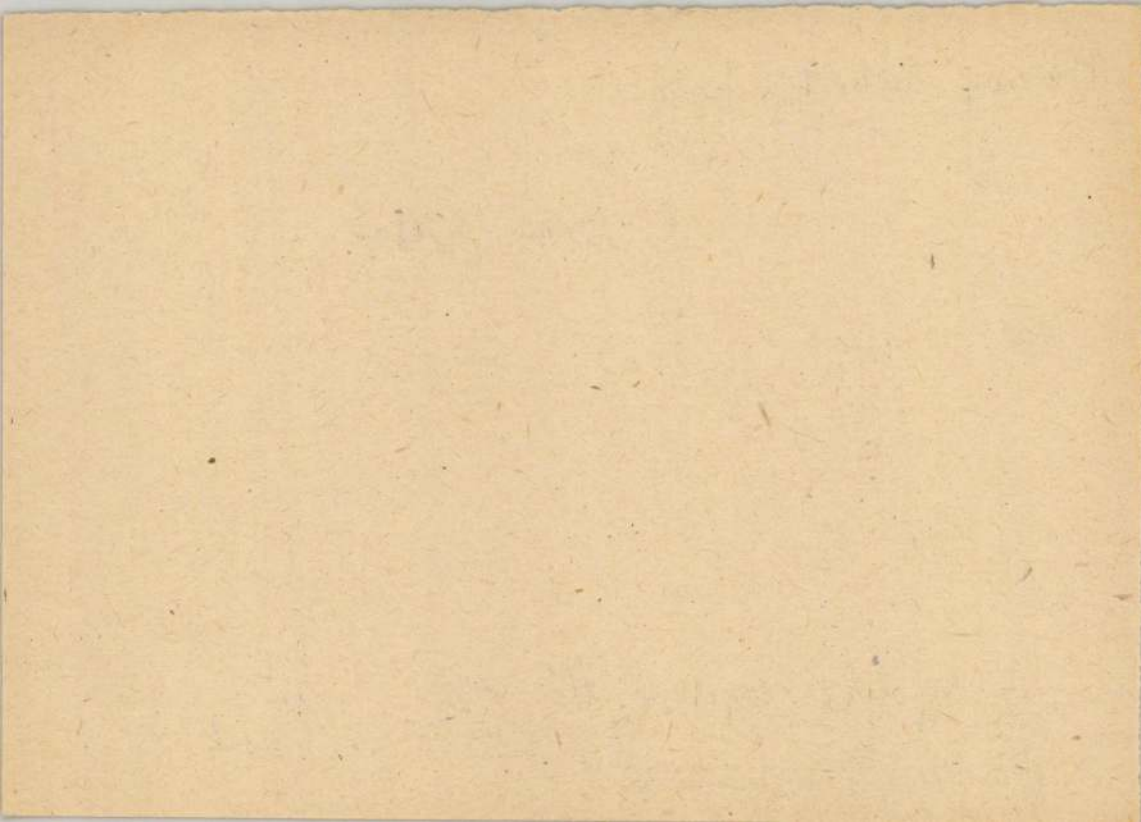

Bereiny Róbert, lelkő

L. Orban' Deiszó

- A Nyolcok egyetlen élő kaja
Nem szabadság, Bp. 1980. jún. 27.

7

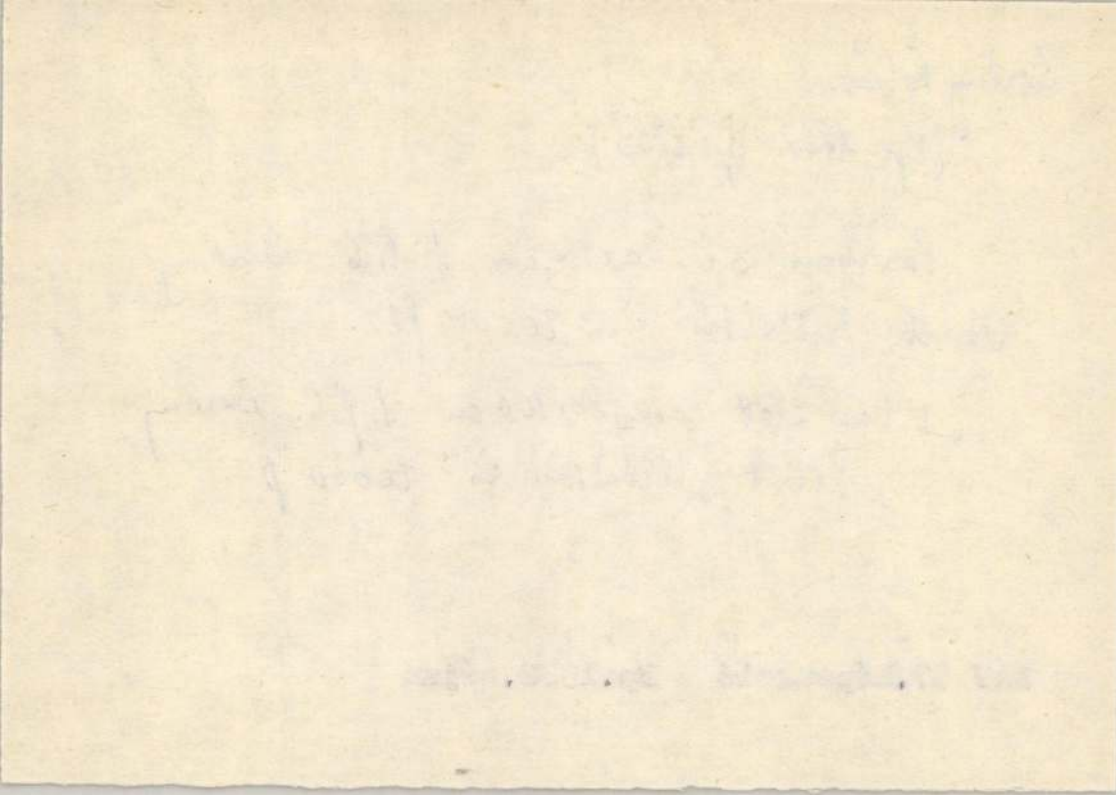

Berdny Robert

(Bp. 1887 - Bp. 1953)

"Pariban" o.v. 70x90 cm J. l. G.: Berdny
Védett. Irizáltár: 20000 Ft.

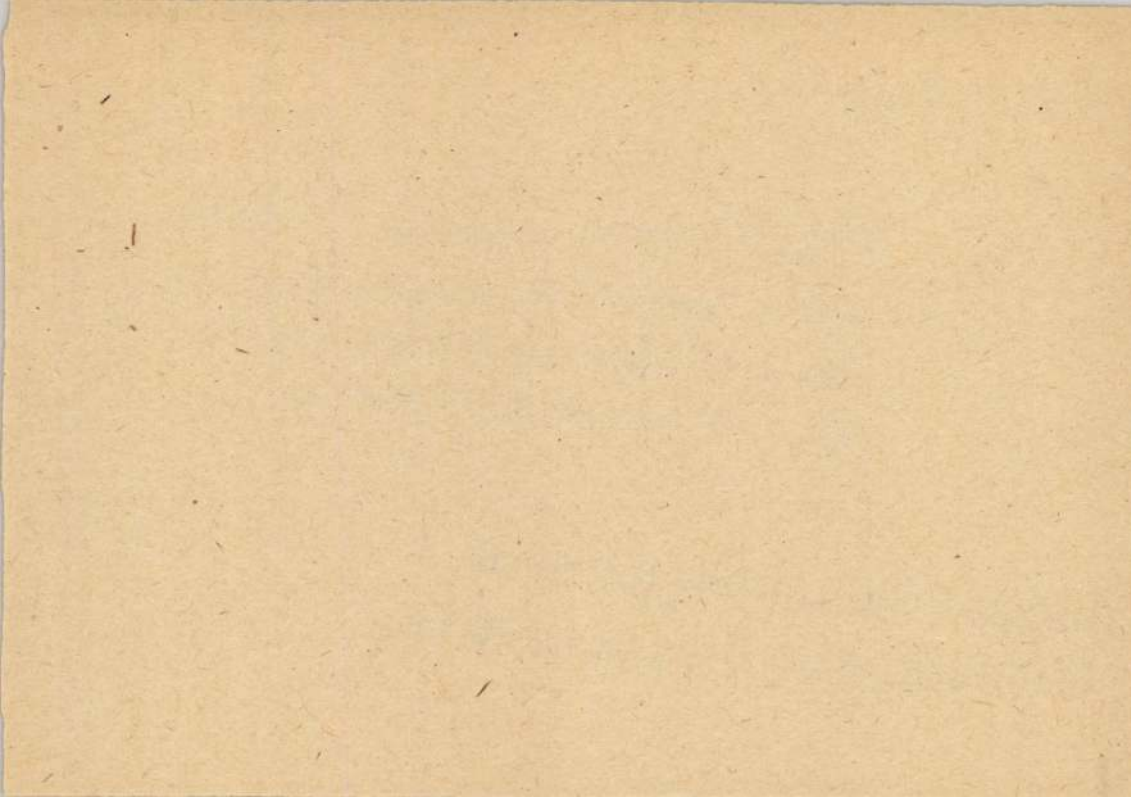
"Vihar elött" o.v. 80x100 cm J. f. G.: Berdny
Védett. Irizáltár: 20000 Ft.

Bering Róbert

Bering Róbert művészetében az ösztö-
nösek tudatosan megkeresett zenei
harmonikáinak emlékeztető képrészei
vizuálisan harmonikákat látnak.

Szj Belov: Babits Mihály fiatalkori...
Művészet, 1980. augusztus-16. lap,

Bereiny Róbert

Bereiny Róbert művészetire hatással volt a zenei forma és a zenei kifejezőerő.

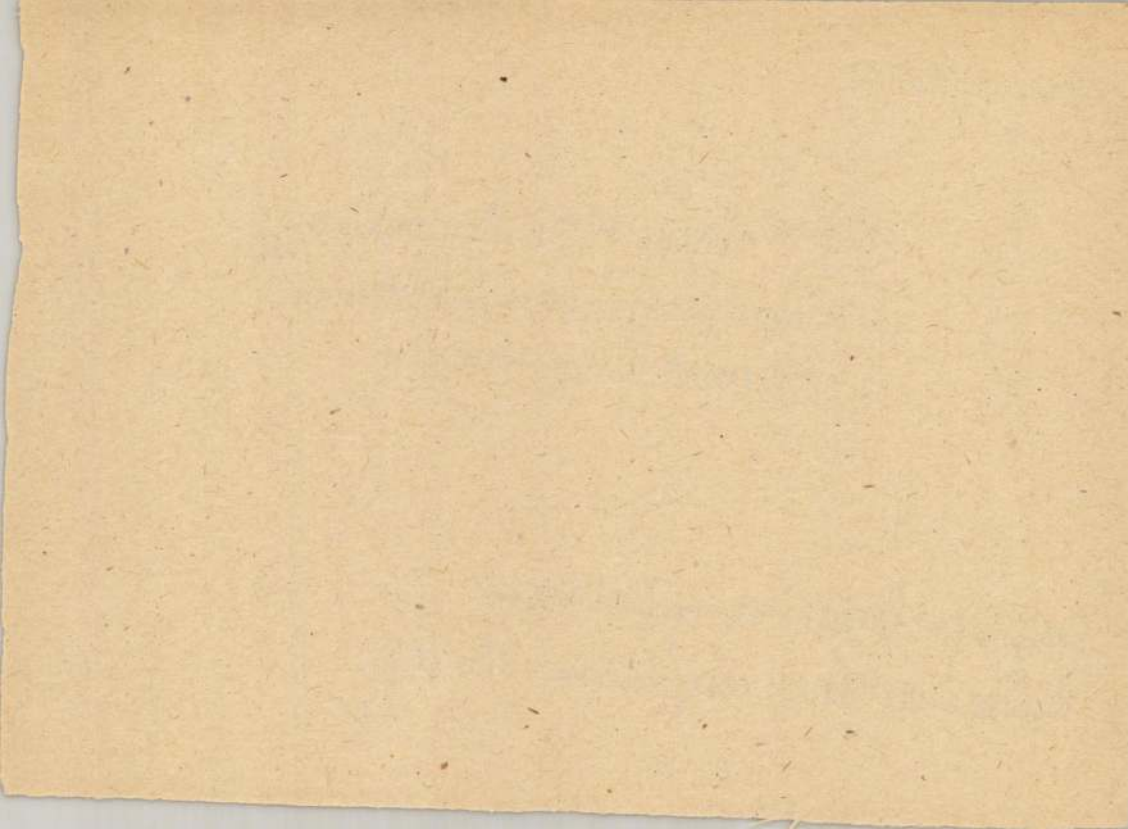
Szaj Béla: Balits Mihály fiatalon...
Művészet, 1980. augusztus - 16. laps,

Bereiny Róbert

A művész 1909-ben mintegy
tízoldalmas kiállításra
lett nevezve Magyarországon.

Szűz Béla: Babits Mihály fiatalkori . . .
Művészet, 1980. augusztus - 16. lap.

Benedy Robert, festo

Megemlítő.

Tűz, Tűz: Tűz, laktak Bartókot

212.

Jelenkor, Pécs, 1981. márc.

XXIV/3

Bereiny Robert, keső

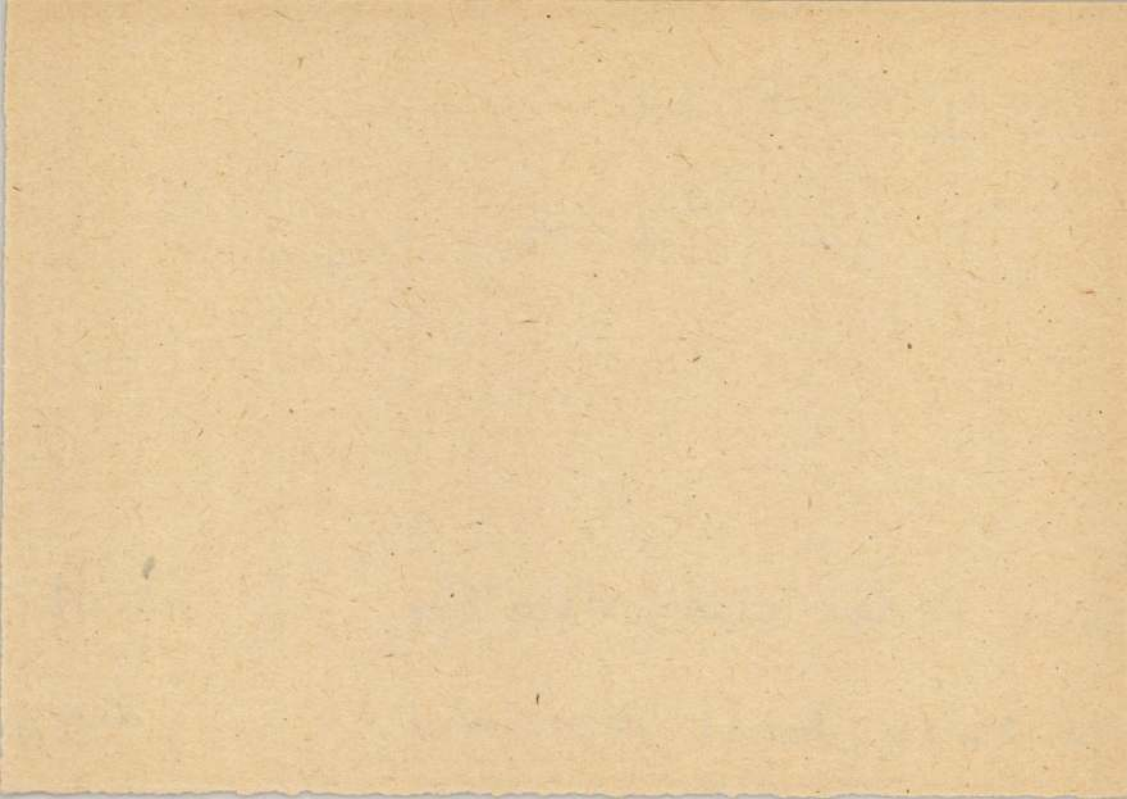
L: A'mos Imre

kuromi P. Agri Mánia: A'mos Imre.

46-47.

Jászklonás, Szolnok, 1981 - márc.

XXVII/7.

Bering Róbert

Jácsi Mihály a szabadiskolák
ismekedett meg Bering Róberttel,
aki a főiskolán tanár volt, de
attól az időtől kezdve került szabad
iskolákba is.

Rideg János: Fatalember a XIX. század végéről
Művészet, 1980. augusztus - 26. lap.

Berény Róbert, festő

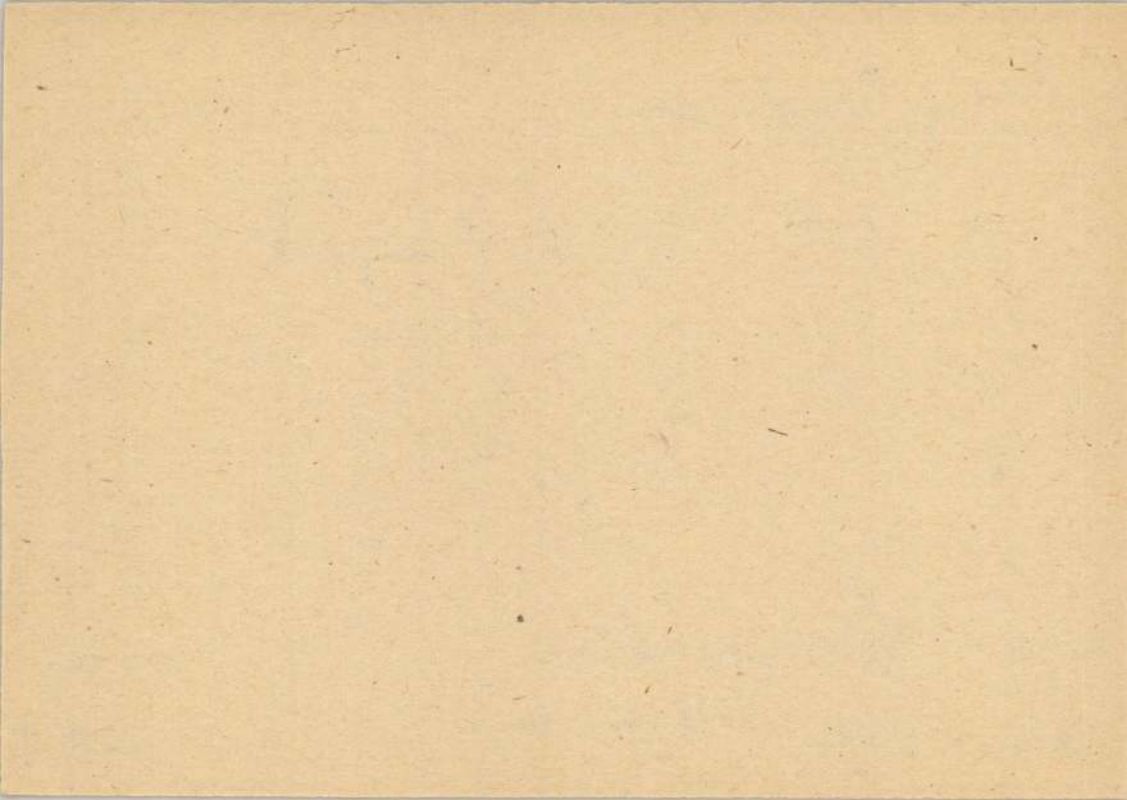
L = Banga F.

Láncos S.: Képzőműv. krónika

726-730

Jelenkor, Pécs, 1981. júl.-aug.

xxiv/7-8

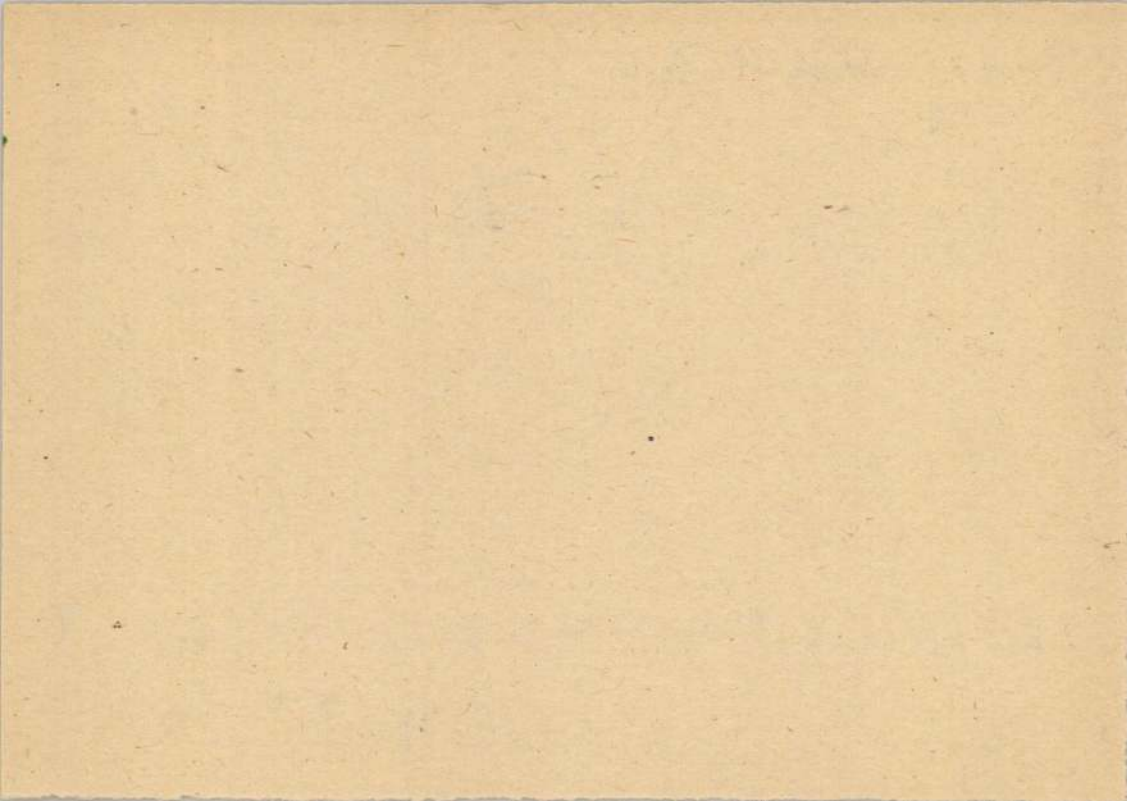

Berényi Robert, késo

L: For B.

-: Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában 9

Nemzetbiztonság Bp. 1981. jan. 28.

Berény Robert, költő

d: Pócs B.

Harangosó M.: Nyolcok és Akkuszóék

Esti Huszárok

Bp. 1981. február. 12.

Berény Robert

Holiday Gyal.

De Hírnap
1986.ü.11.

Barney's

Barney's

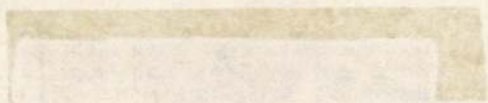
Barney's

Berényi Róbert

— **Berényi Róbert**, a szocialista plakátművészet jeles képviselője születésének századik évfordulója alkalmából március 18-án, szerdán 10 órakor koszorúzási ünnepséget rendeznek a Farkasréti temetőben levő sírjánál.

Magyar Nemzet

1987. III. 16.

Beseinyi Robert

Művei a szombathelyi képtárban

Megyar Szilárd 1986. 11. 6.

Bereiny Robert, keső

L: Nagy István

—, Heti ajánlat

3-4

Új Tükör, B p. 1986. febr. 2.

XXIII/5

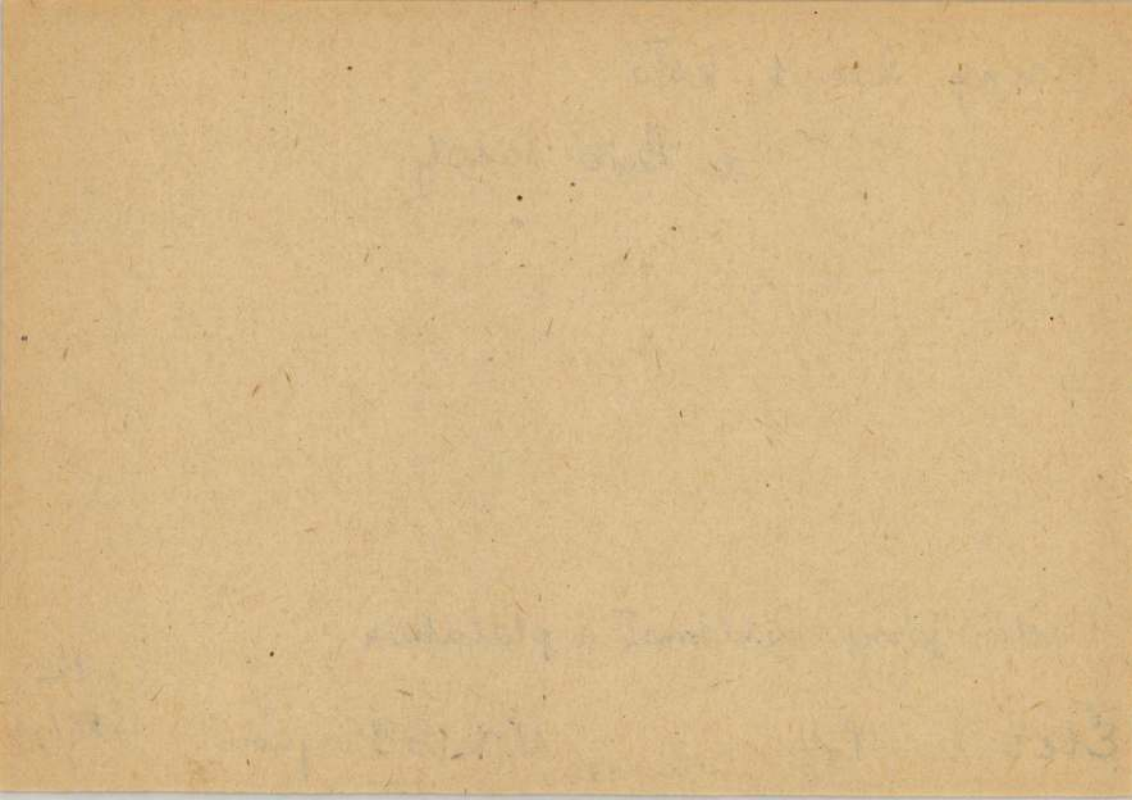
Berény Róbert, költő

d. Bíró Miklós

Vadász János: Reklámok a plakátban

Élet és Pradalom Bp. 1986. jun. 6.

12
XXX/23

Bereiny Róbert, kiskö

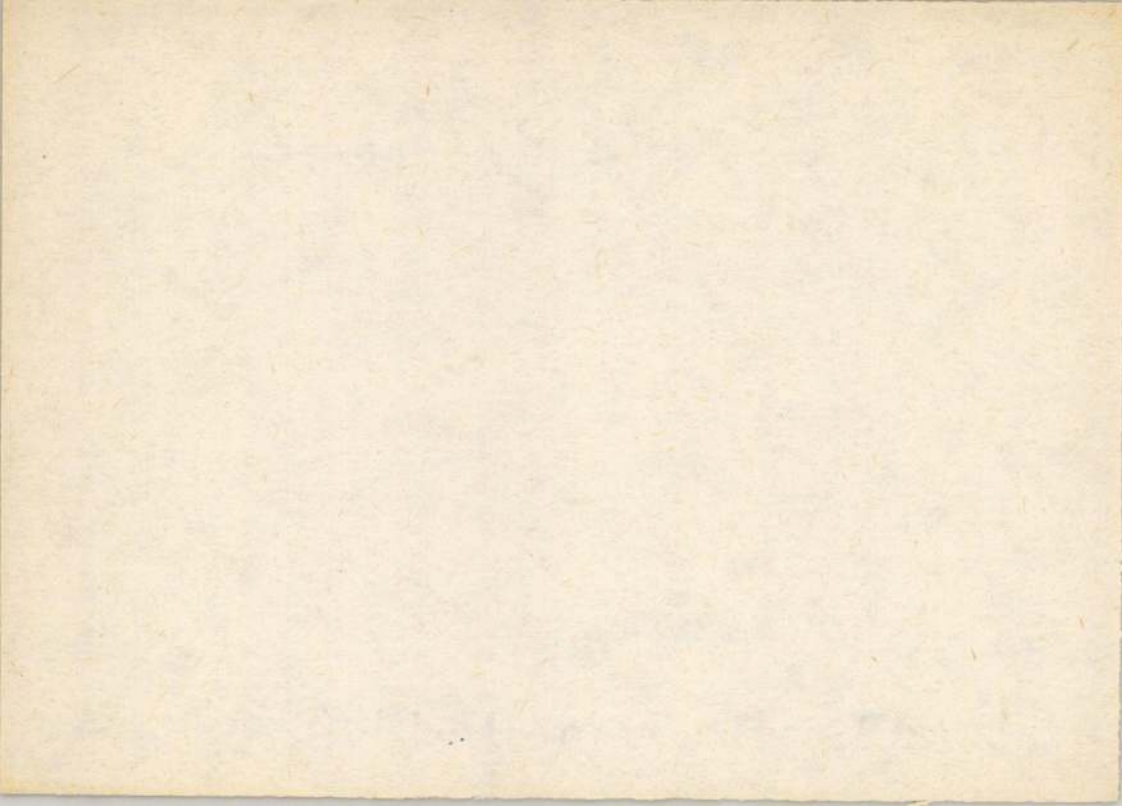
d. Butak Andráš

Vadász János: Természeti rajz

13.

Élet és Munka 1986. aug. 29.

xxx/35

Berény Róbert, keső

d: Orbán Derró

Frank János: Orbán Derró 101 éve.

12

Élet és Tradíció Bp. 1986 nov. 14. XXX/46

Derényi Róbert, "Kossuth-díjas festés-grafikusművészt. |1887-1953|.

Bartók Béla arcképe, olaj, vászon,
64x46 cm, 1913. (repar.)

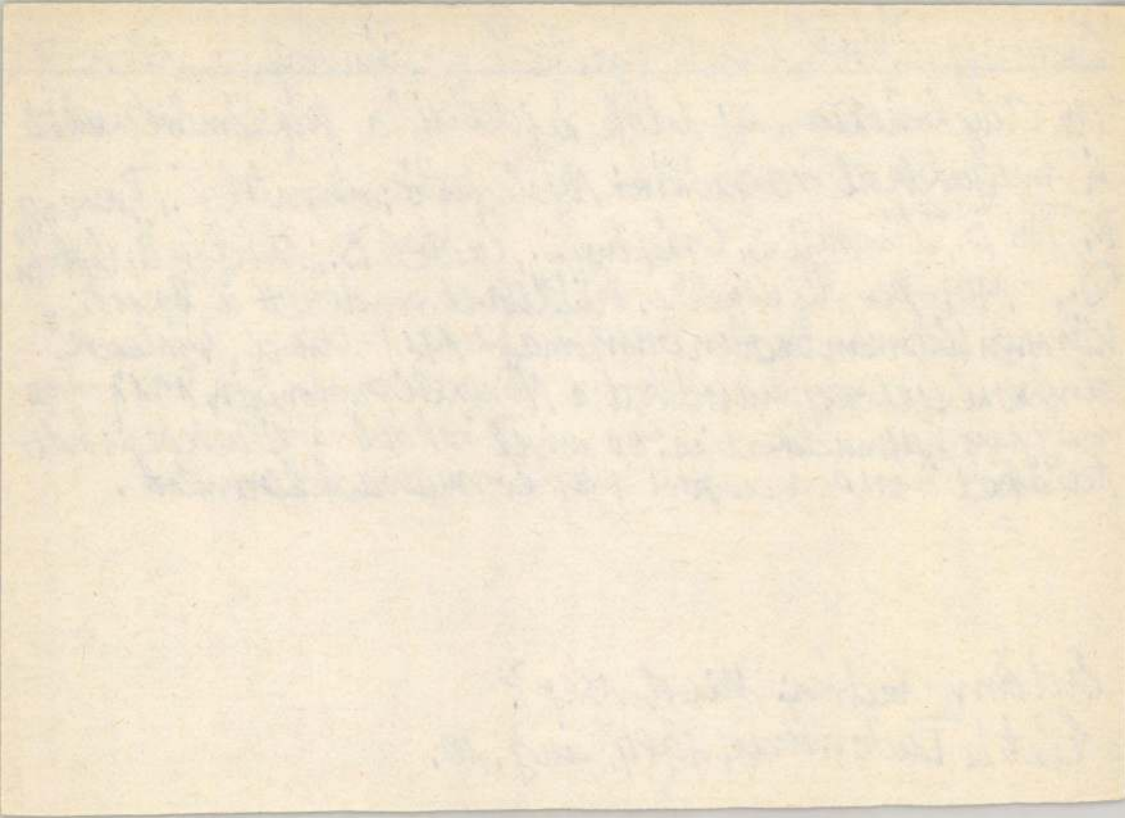
Művészet, 1987. április, hátó, belső oldalon.

Berényi Róbert, (Kosztolányi-festő-grafikusművés.) 1897-1993!
Az Ady-behórtá „új idők új dala” a képrövidítéseket
is magukkal ragadták: Nyolc festő: Kovács K., Berényi
R., Pál B., Tóth L., Grigány D., Czobor B., Márffy L., Urbán
D. - 1909-ben „Új Képek” c. kiállítás rendezett a „Pesti
Könyves Kálmán Szalonban”, majd 1911-ben a „Nyolcalka”
elnevezéssel egy második a Nemzeti Szalonban, 1912-ben
még egy harmadikat is. De mivel inkább a tiltakozás hoz-
ta őket össze, a csoport több év múlva felbomlott.

Érdem András: Micsit szép?
Élet és Tudomány, 1984. aug. 10.

MAZDA
AMRETO

SAJTŐFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ULLOI UT 51

Telefon: 138-066, 337-748, 340-726

Börény Róbert, Vezető
Köz-életművek 1981-1983.

TÁRSADALMI SZEMLE

1984 SEP

1021

Börény Róbert: Interieur

SA TUDOMÁNY
új mate
bírálat
egyértel
könyv
ennyire
folyik a
-tanköny
mai vél
inkább a
tanulhat

Rosszu

kat egy
nunk kel

iránti társadalmi felelősséget, a tudományok képviselőinek jobbító, segítő szándékát. És rádöbbennek ezek a viták arra is, hogy mennyi tenni valója van a tudománypolitikának, a pedagógiának; hogy meg kell tanulni a különböző nézetek tiszteletét, az

Bereiny Robert, Kosuth-díjas festő-grafikus művész (1887-1953).

Arbán Dező, festőművész szan. orvos. A Nyelvtudományi
Akadémia alapító tagja volt, Aróbel, - Marffy, - Kemencs,
- For, - Bereiny és tündérművel együtt.

Kulturális Magazin,

1984. IX. 2. Kosuth 11.90

Bereiny Róbert, festő

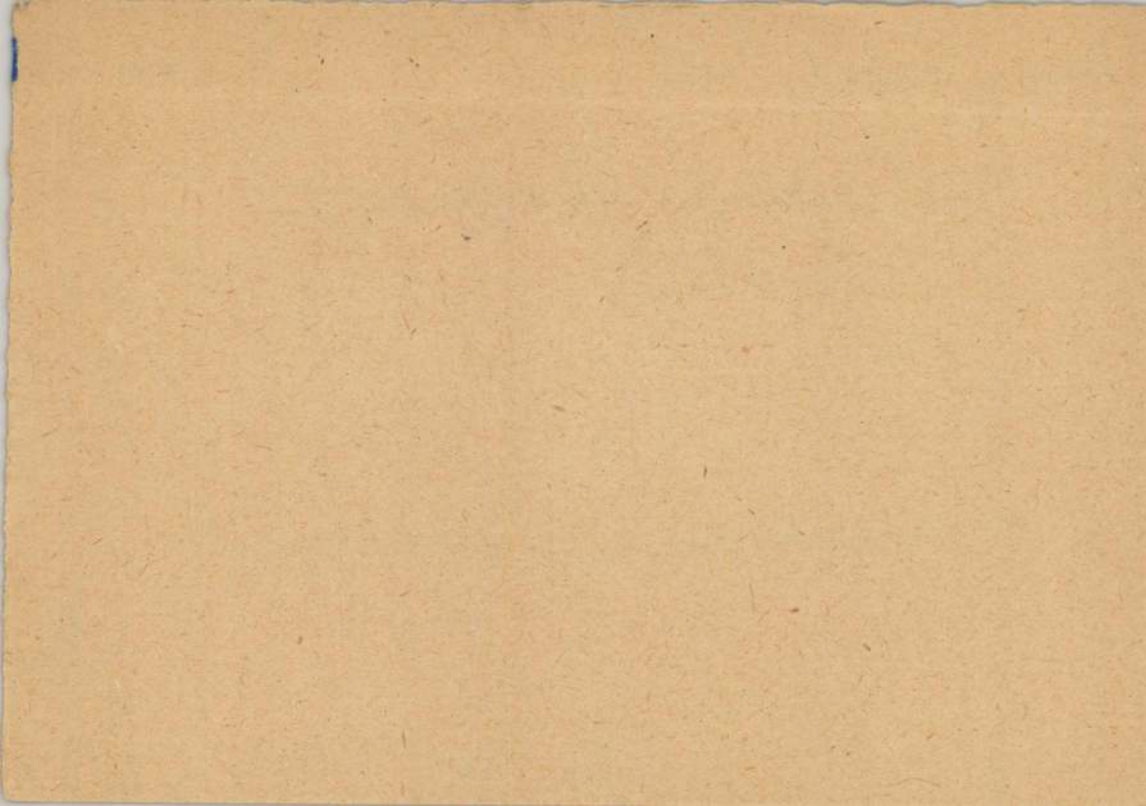
1964

19-3 plakettje művelődésközpontok
jelentőségü.

-: A Tanácsközpontok anyag plakettjeiről

6. l

NEPSZABADSÁG, Bp. 1961. márc. 21

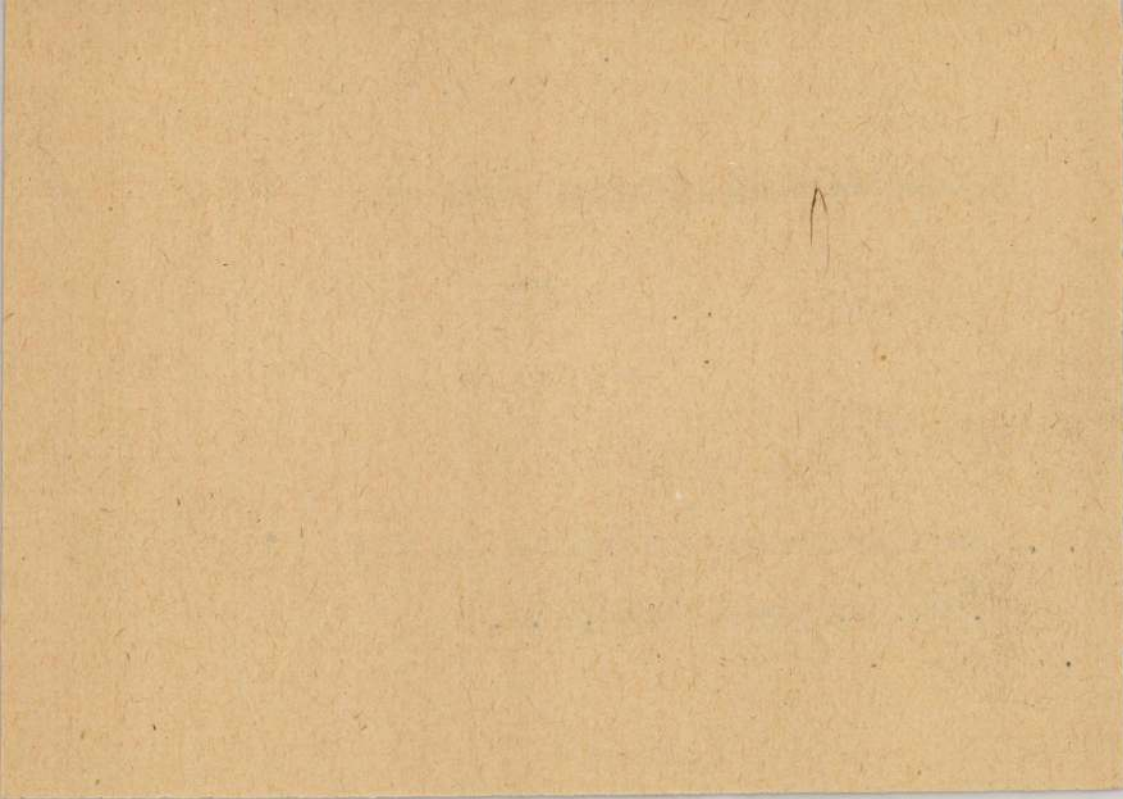

B~~e~~erény Róbert,

reklámművészeti műveivel tűnik ki.

K.A.: Az Iparművészeti Társulat Györgyi szállmán emlék-
kiállítása.
1934.máj.19. Pesti Napló, 8.1.

Berény Róbert

MDK

A Nemzeti Galéria az elmúlt fél esztendőben
megvásárolta

"Nő erkélyen"

c. festményét.

Esti Hírlap. 1958. X. 1.

Berény Robert; Kossuth-díjas festő- és grafikusművész.

A ma 100 éves és még mindig aktívan tevékeny-
kedő Ausztráliában élő Urbán Derső gyűjtő-
műs kiállítására nyílt meg a Magyar Nemzeti Galé-
riában. — Urbán Derső Bérelyre ment, ahol az ott
élő Berény Robert ietett megismerésére, s megismertette
Cézanne, Matisse, Van Gogh festményeivel és az új
festésmódi iránnyal.

Dalgorok Lapja, 1984. jún. 30.

Berény Róbert, Kossuth-díjas foto-és grafikusművész
A ma 100 éves, Ausztráliában élő Orbán Bernő gyűj-
teményes kiállítása nyílt meg a Magyar Nemzeti Galériá-
ban. — Orbán Bernő egyetemi tanulmányai után Páris-
ba ment, ahol az ott élő Berény Róbert szíves segítségé-
re, megismertette Léranne, Matisse, Van Gogh festményeivel
és az új festészeti irányával.

Csongrád Megyei Hírlap, 1984. júl. 7. 7. old.

Benedek Róbert

A debreceni Deli Műzeum kúncsi

Alfred 1985/7

Berény Robert

R. Kiss Julianna; Vészkórálat-bejártat
Gondolatok a művészetben

Néprabadság, 1986. VI. 21

Henry Hobart

John Johnson, the agent - agent
of the State of Tennessee

1887

Berkey Robert

Megynld a Hollyy Galina

Weponare 1985. 1. 11.

Handwritten text at the top right, possibly a date or page number.

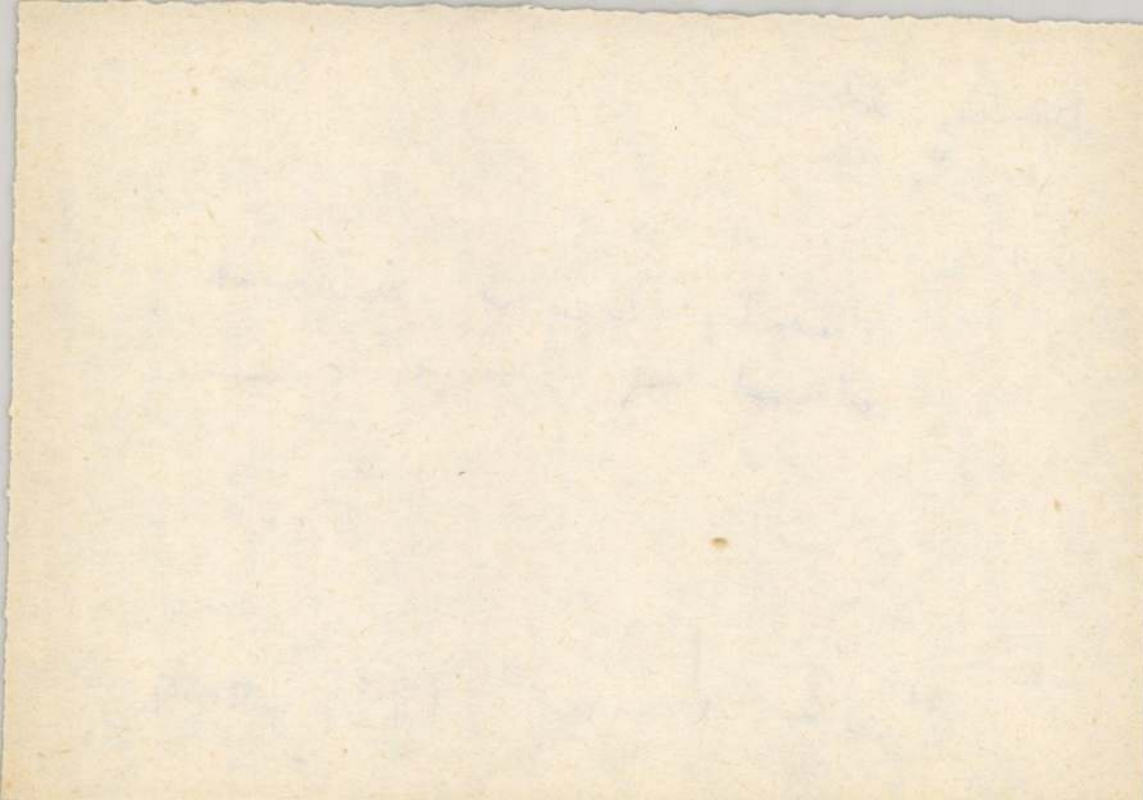
Main body of handwritten text, appearing to be a list or a set of notes.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a concluding note.

Berding Robert

stentai magan mivisut
alapitdy risine adsluiny

Mason Warrat 1985. XII. 9.

Berényi Róbert

Domborzati - emlékiratok
a Vízparti Gyűjtésben.

Vízparti

1885. VII. 26.

1887

Received of the Treasurer of the
Board of Education the sum of

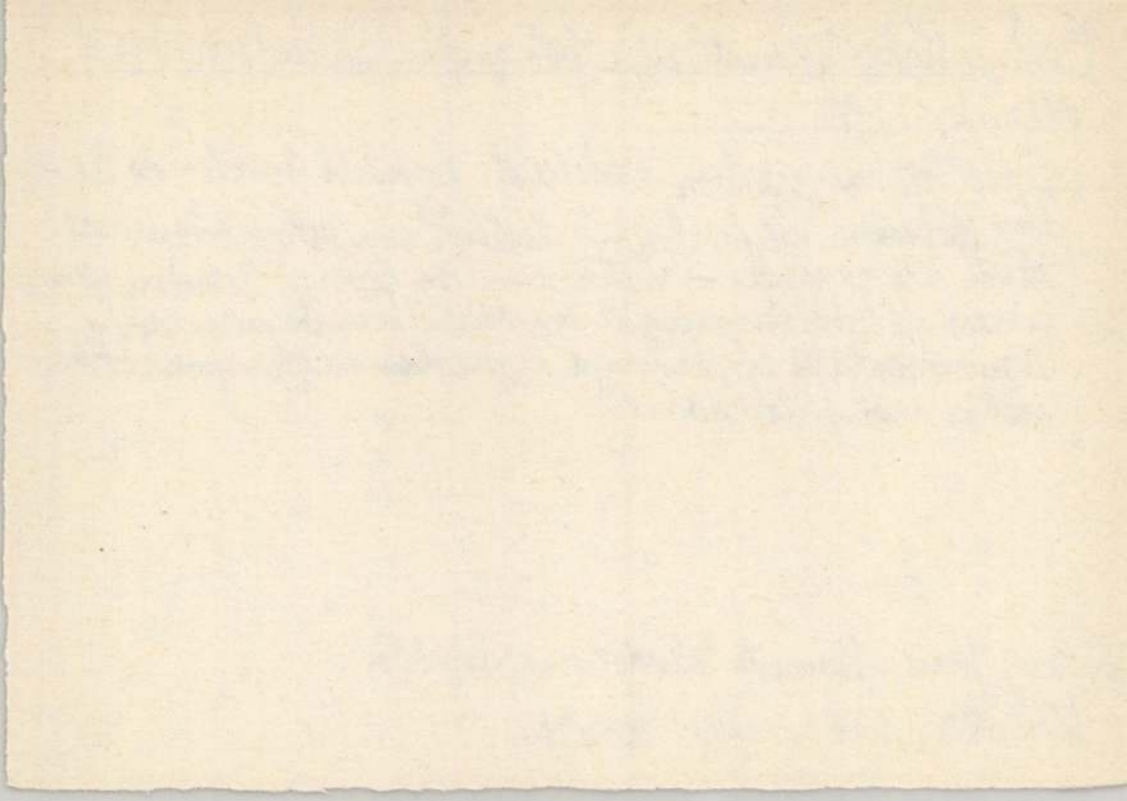
1887

Berény Robert, Kossuth-díjas fény-és grafikusművész / 1884-1953 /

1952. dec. 28.

"Dél előtt megkerestem a farságot. Bemáth aurlon és Berény Roberten megérződik a kőről magukra nézve a stílus idegenje. — Vellik, minden Szónyi István pámpásan feltalálta magát is a kőről nemcsak a legmonumentálisabb, hanem a legnehezen megkomponált képet is szorgalmazta..."

Lóczy György: Lemmita Szándor naplójából.
Kritika, 1983. aug. 36-odd.

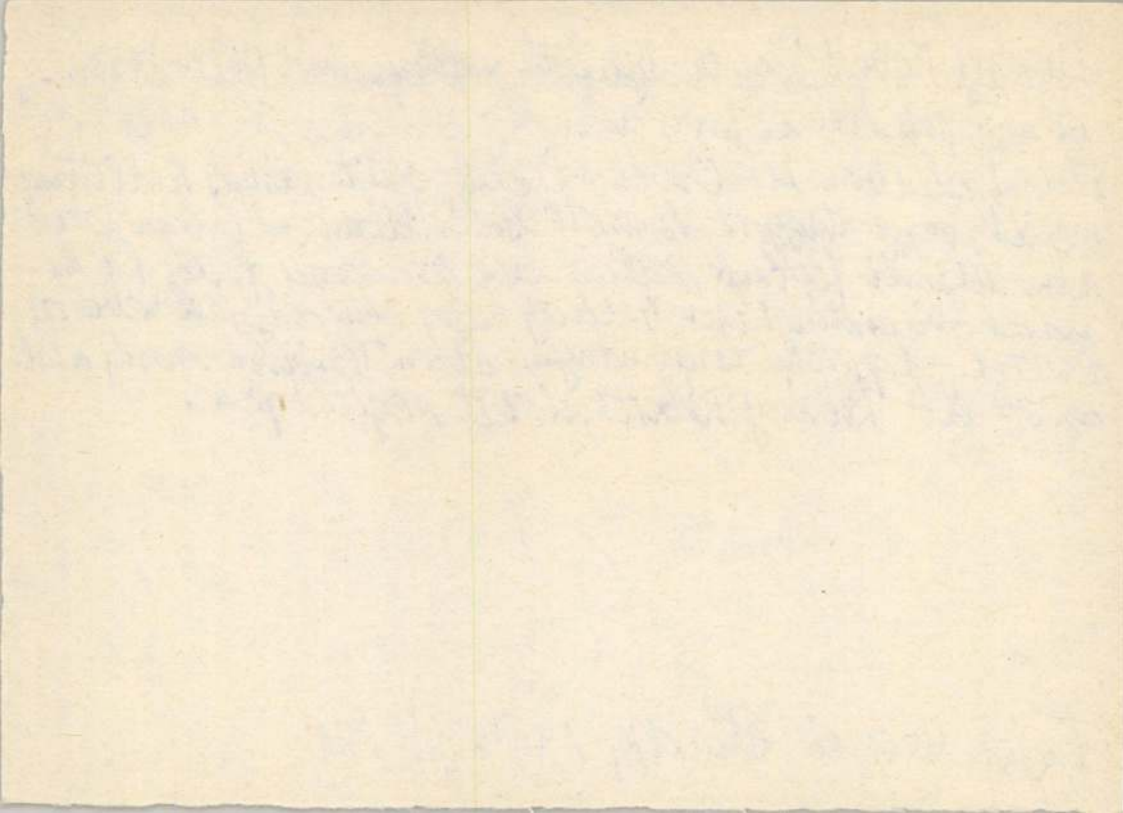

Berény Robert, Kaszth-díjaz festő-galériaművész (1884-1953).

A ma 160 éves és még mindig aktíván tevékenykedő
dusztváriakban élő Orbán Derső gyűjteményes kiállítására
nyílt meg a Magyar Nemzeti Galériában. - Orbán Derső
nem késett festőnek, talán soha lett volna festő, ha ad-
mászokri osztálytánc, Gulácsy Lajos nem adja kérebe az
éretet. - Egyszerű tanulmányai után Pécsbe ment, ahol
azt az élő Berény Robert sietett segítségére.

Fajér Megyei Hivatal, 1984. júl. 28

Berény Róbert

BERÉNY RÓBERT festőművész
emlékkiállítására nyílt meg tegnap
Szekszárdon, a művészetek házá-
ban, születésének századik évfordu-
lója alkalmából. A művész 60-nál
több festményét és grafikáját mu-
tatják be: tájképeket, portrékat, ak-
tokat. Az anyagot nyolc múzeum, il-
letve képtár bocsátotta a szekszár-
di kiállítás rendelkezésére.

Hétszabadság, 1987. X. 2

Library Receipt

Library Receipt, 1985

Berény Róbert /1887-1954/

"Fegyverbe! Fegyverbe!" 1919

"Modiano" 1926-28

"Cordatic" 1926-28

"Palma kaucsuk sarok" 1927.

"Modiano" 1930.

"Flóra terpentinszappan" 1927

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás. Bp. 1960.
14.1.

111

1911-1912

1913-1914

1915-1916

1917-1918

1919-1920

1921-1922

1923-1924

1925-1926

1927

Berény Róbert

MDK

"Tátra mosópor" é.n.

"Kéz kezét mos - Flóra mosószappan" é.n.

"10 kg Kohinoor porosz szén" é.n.

"Polo szappanpéhely" 1928.

" Cordatic" 1928.

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás. B. . 1960.
14.1.

1912

"The ..."

"The ..."

"The ..."

"The ..."

"The ..."

"The ..."

1912

Bere'ny Robert, Jostó

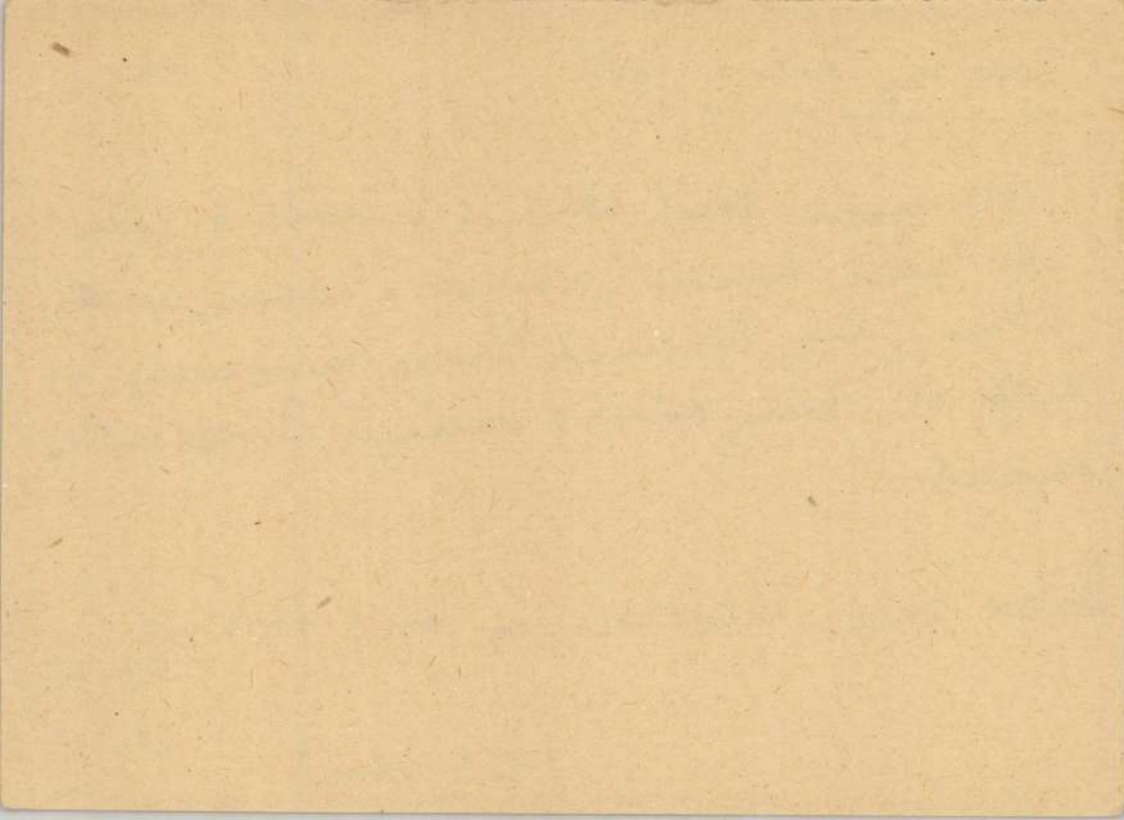
17 Dh

1933 nyarán Jónes Attilának s' Juditnak adta
át budai lakását [villa-ját a Városmajor ut.
Csalán], hogy lakniak benne mindaddig, a-
míg ők, Bere'ny Robert s' családja, Zebe'nyben
nyúrnak.

Bokor Imre: Tala'lközösön Jónes Attilának
73-75.

KÖNYVBARÁT, BP. 1959. február

IX/2

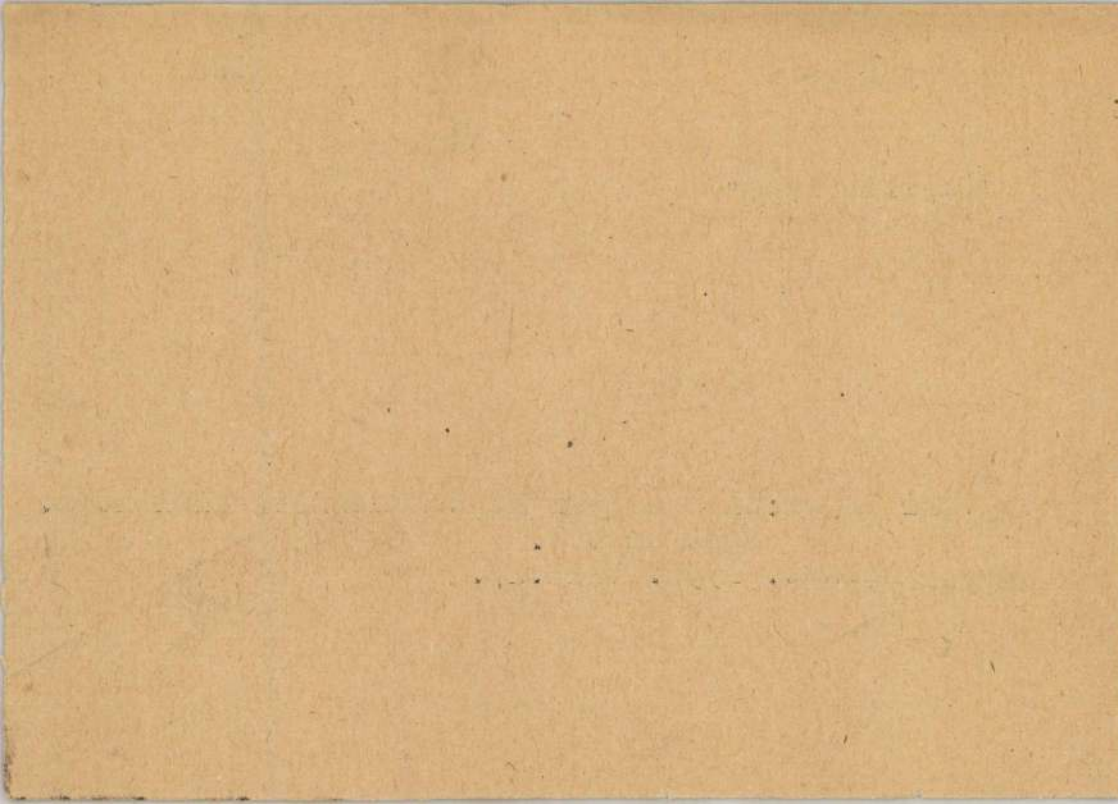

Berény Róbert

MDK

"Majális 1950"

Végyári Lajos: Első Magyar Képzőművészeti Kiállítás.
Festészet V.
Magyar Nemzet. 1950. VIII. 27.

Berény Róbert

MDK

"Tátra önműködő mosószer" 1928.

"Mosson a Tátra helyetted" 1928 ?

"Palma kaucsuk sarok" 1929.

"Tátra tisztára mos" 1929.

"Ez az igazi Ujlaki Pála" 1929.

"Reggeli Ujság" 1930.

"Flóra terpentinszappan" 1930.

"Belvárosi Színház: Napoleon rendet csinál."
1931.

**Magyar Plakát-Történeti Kiállítás. Bp. 1960.
14.1.**

Berényi Róbert

A vidék magelvéte Bpnl.
Gondolatok a pécsi Egy. kiáll-on.
Arkus Tivadar

Hétfői Hírek
1958. okt. 27.

Berény Róbert

MDK

Repr.:

"Zebegényi táj" 1940. Diófapác, ecsetnyél.

135. kép.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

Képtéblák a szöveg után.

1891

1891

1891

1891

1891

1891

1891

Berény Róbert

MDK

Repr.:

"Falusi körhinta" 1936 Akv.

133. kép.

"Merengés" Barna gombfestékekkel rajzolva.

132. kép.

"A művész felesége/ és kislánya" 1942. Vörös kréta

134. kép.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. BP. 1960.

Képtáblák a szöveg után.

1841

"The first of the year" 1841

1841

"The second of the year" 1841

1841

"The third of the year" 1841

1841

"The fourth of the year" 1841

1841

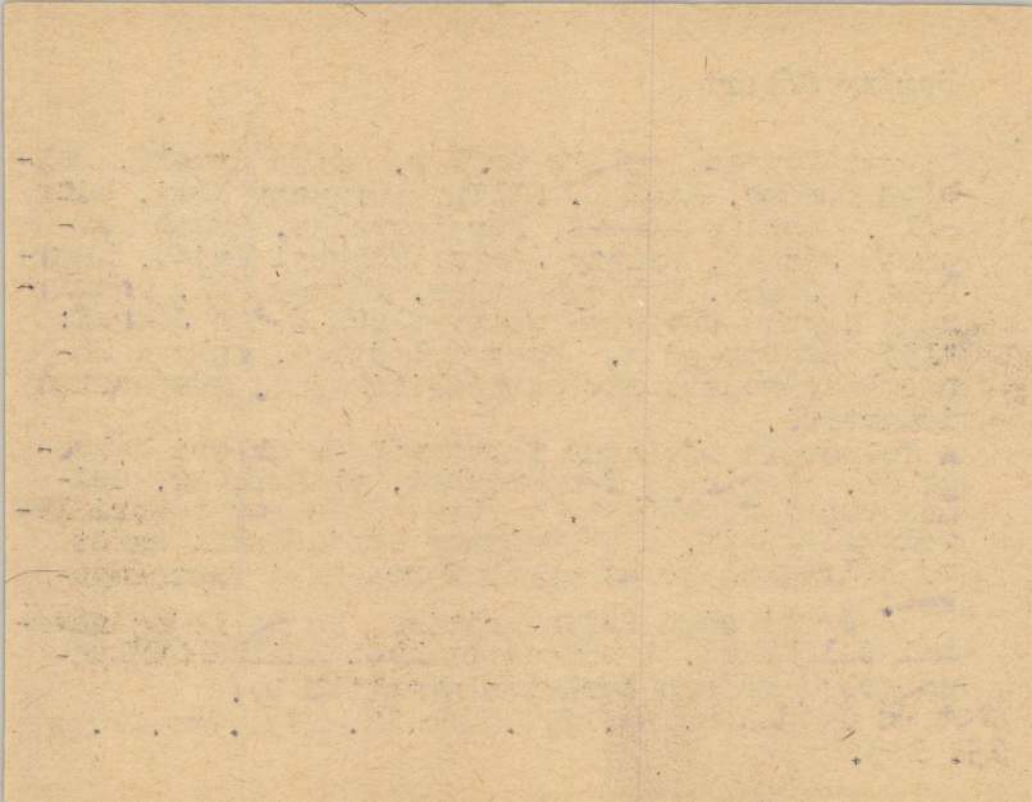

Berény Róbert

Bokros Ferenc, Fekete Oszkár, Gara Arnold, Helbing Ferenc, Beck Ö. Pülöp, Ferenczy Béni, Uitz Béla, Berény Róbert, Pór Bertalan, Nemes Lampérth József, Kmetty János, Tihanyi Lajos, Nagy-Balogh János, Gulácsy Lajos, Pátzay Pál, Moholy-Nagy László művészek szerepelnek Vadas József: "133 hétköznap" c. beszámolójában, mely a Tanácsköztársaság művészetpolitikáját, művészetét ismerteti.

A felsorolt művészek terveztek az akkori bélyegeket, papír és fémpénzeket, plakátokat, színes utcai freskókat, a Vörös Hadsereg tábori levelezőlapjait, a különleges borítékokat az öt új bélyeggel és az egyéb forradalmi festményeket. Fenti című Vadas-kritika Kozma Lajos nevé-
nél található. A művészek alkotásait a Munkás-
mozgalmi Múzeum tárlatán mutatták be.

Élet és Irodalom, Bp.1979.márc.17.XXIII.évf.11.sz
13. lap.

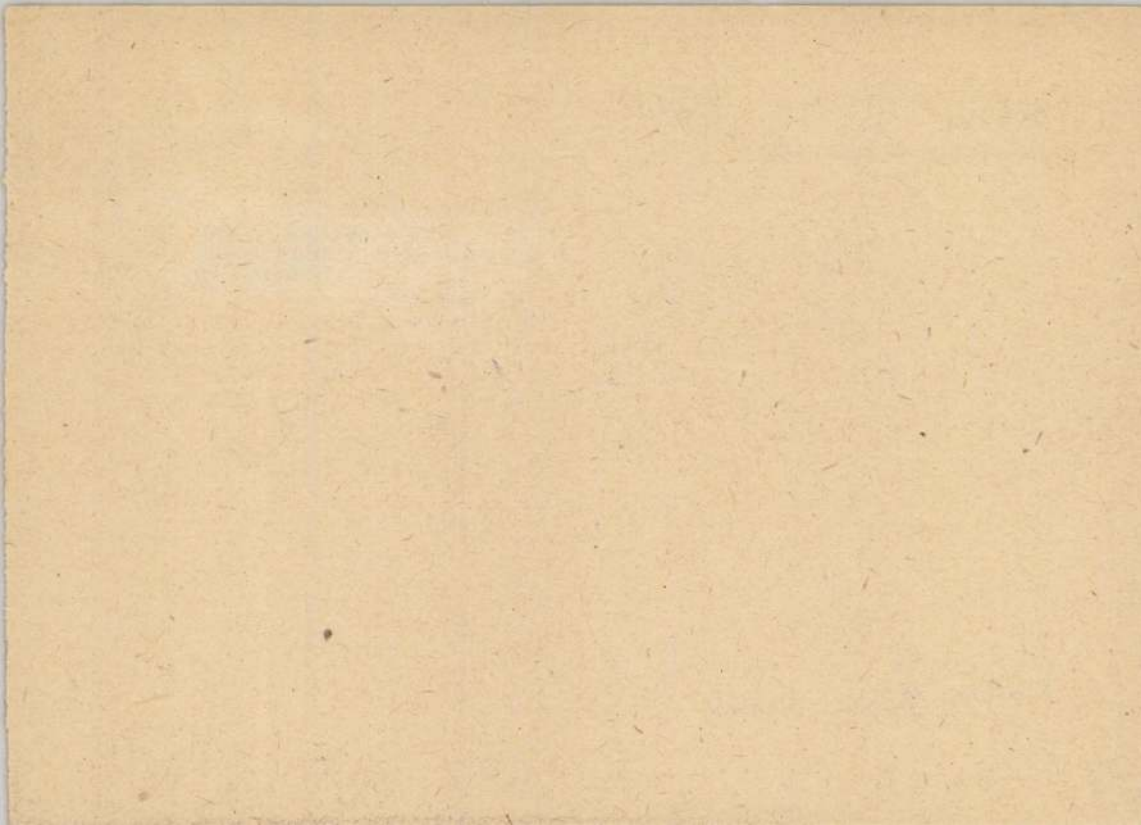
Berény Róbert, festő

BERÉNY RÓBERT emlékkiállítás nyílt meg pénteken a tatabányai Kernstok Teremben. A hetven festmény és grafika — köztük a híres „Fegyverbe!” plakát — a Tanácsköztársaság közelgő évfordulója tiszteletére látható.

-: Kulturális hírek

7.

Népszabadság, Bp. 1980. márc. 15.

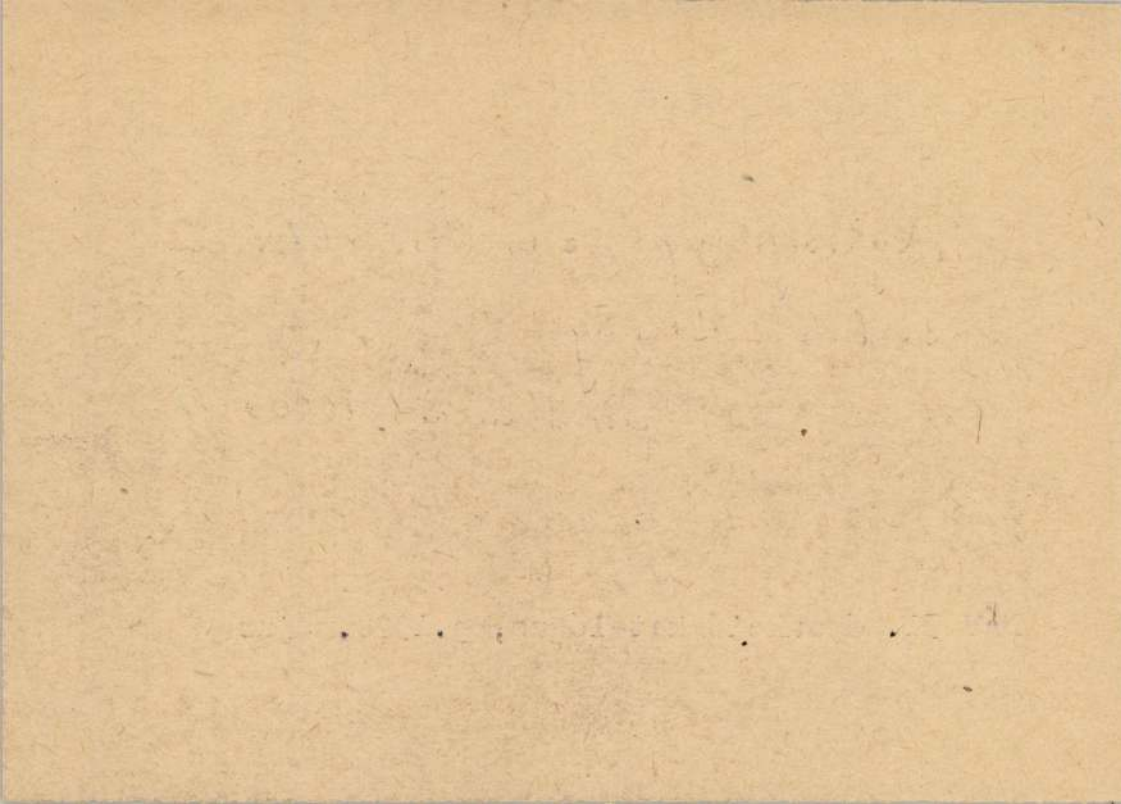
Berény Robert (1887-1953)

„Nyárújsi nap” o.v. 96,5 x 67,5 cm

S. l. b.: Berény

Értékelési ár: 20000 Ft.

BÁV 51. Képekkiállítás katalógus, Bp. 1980. május

Bere'nyi [Bere'ny] Robert, grafikus 17 ok

A Nyugat c. folyóirat 1919. márc. 1-
i Ady - emlékszáma felőlapjának felső
oldalán "Bere'nyi (Bere'ny) Robert új"
festőiskoláját hirdeti."

Zolnai Béla: A Könyv is műemlék 167-69.

Bp. 1960. április

X/4.

Bereiny Róbert, grafikus

17.04

tegyverbe! c. 1919-3 plakátjának

plakátjai megoldásait kényszerítte el
Kiss István szobrászművész Tanácskörtől a
szociális emuláriumú tervekben.

Peter Mure: Tíz piatal szobrász kiállítására
9.0

sz. 1961. máj. 23.

Berény Róbert, festő

40. Kert nyárvégi napon.

Olf.

44. Tyúk.

"

Ep. Műcs. - ÖMKT. Nemz. Képzőisk. kiáll. 1934. épr. 29. -
jun. 17.
Kat. 6.1.

111

ROBERT ROBERTSON

111

111

"

111

ROBERT ROBERTSON

111

Berény Róbert, festő

229. Arckép.

Olj.

Bp. Műcs. -OMKT. Nemz. Képzőműv. Kiáll. 1934. ápr. 29. -
Kat. 12.1. jun. 17.

Berény Rébert, festő

274., Táj birkával.

Olf.

Bp. Műcs. - "A Magyar Művészetért". Képzőm. Kiáll. 1942.
Jun. 6. - 22. Kat. 13. 1.

Handwritten text, possibly a name or title, located at the top center of the page.

Handwritten text, possibly a date or a short phrase, located in the upper middle section of the page.

Handwritten text, possibly a signature or a long note, located in the lower middle section of the page.

Berény Róbert, festő

Műteremlátogatás.

Ölf.

Bp. Műcs.- II. Magy. Képzöm. Kiáll. 1951. nov. 4 - dec. 2.
Kat. 5.1.

M. D. K.

BERÉNYI Róbert festő

Reisnével a Kiállításán

(Tavaszkortársasági plenáris)

Dunha diaris: Magyar Plakettöt -
Téves Kiállítás^a leírás^bokban

Magyar Nemzet 1960. (xvi.) 265. sz. 8. l.
100. sz.

Berény Róbert (festő)

(Az ő közreműködésével vásárolt a Művészeti Direktórium Nagy Balogh Jánostól tizenhútzezer korona értékű képet a Múzeum számára.) (Pótr Bertalan szerint.)

Balla Emő: Pótr Bertalan a „szegények festőjéről” Nagy Balogh Jánosról, a magyar ~~szép~~ Pantheon díjképeiről. Ország-Világ, Bp. 1960. 33. sz. (6. l.)

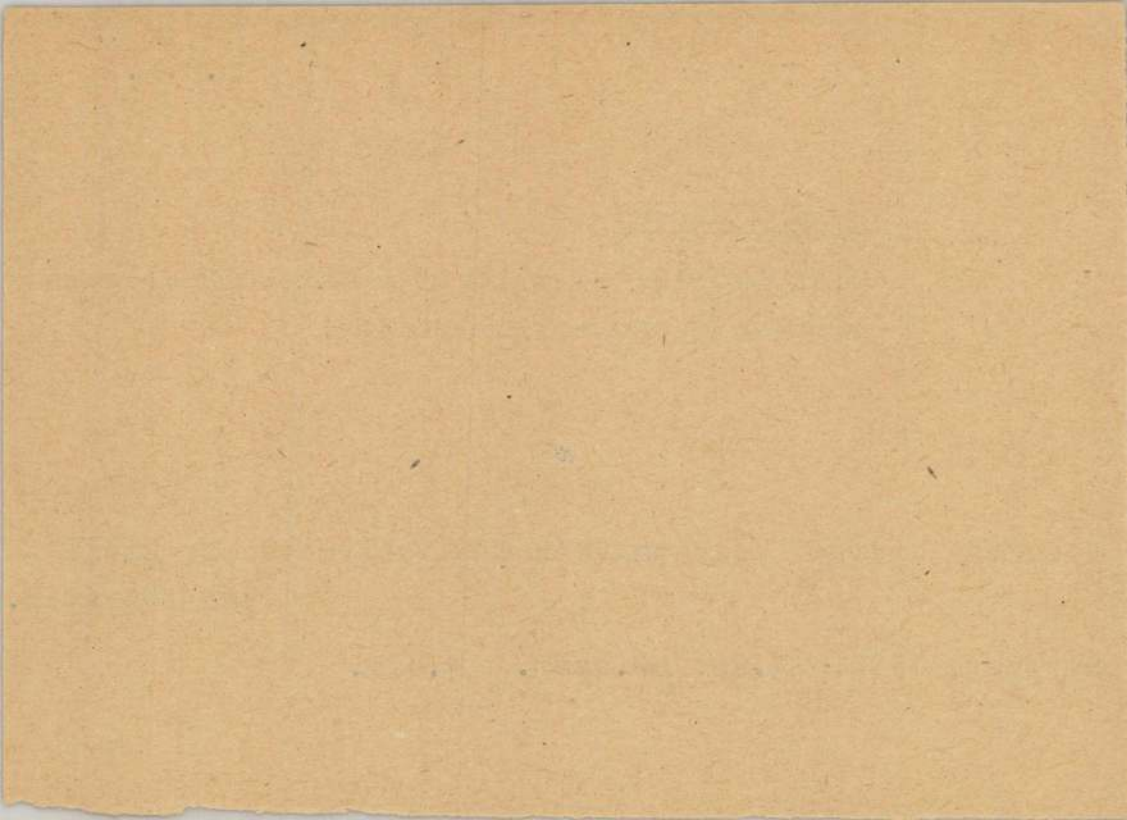

Berény Robert

Plakátművész részt vett a Nemzetiszalokban rendezett plakátkiállításon.

Noszlopy György: Plakátművészetünk helyzete egy kiállítás tükrében.

Népszava 1956. IV.26. 99.szám. 4.old.

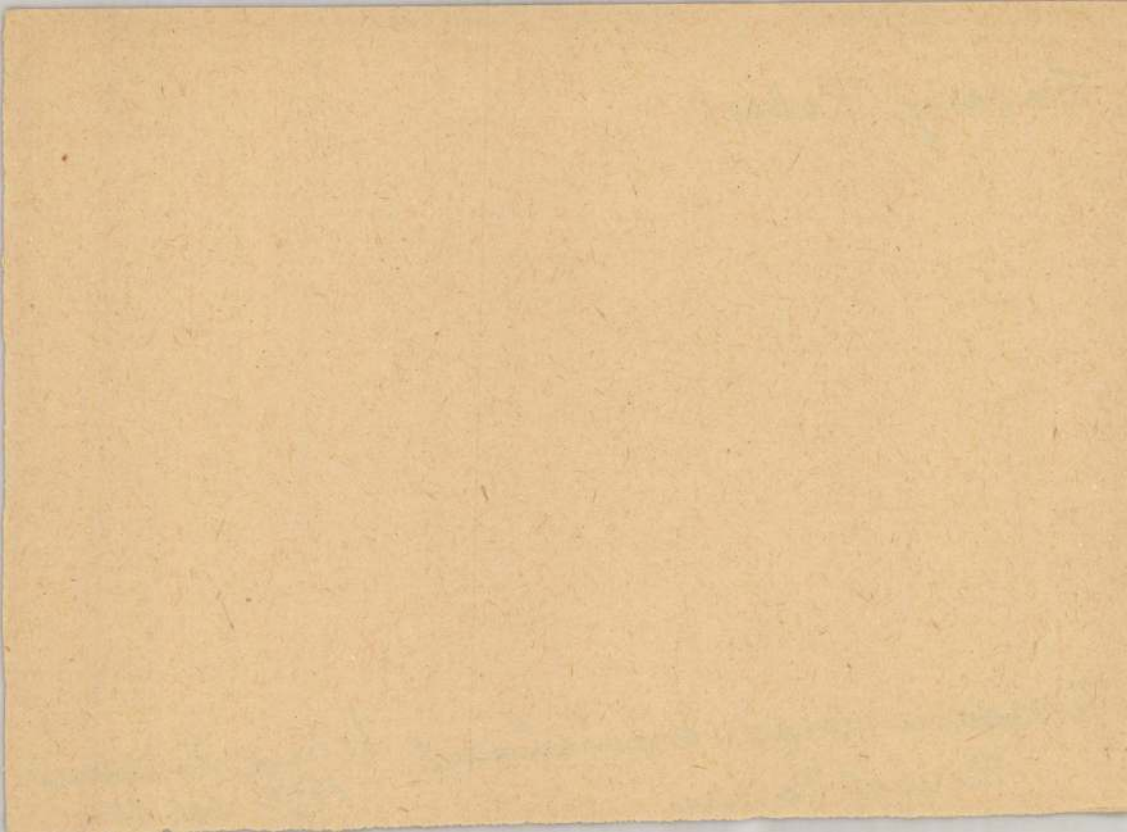

Berény Róbert

Forradalmi magyar képzőművészet.
Bauer Zoltán

Lehény, Kolozsvár
1958. okt. 30.

Berényi Róbert

említve, műve szerepel a "Nyolcak és
aktivisták" c. kiállításon a Nemzeti Galériában

Szabó György cikkét lásd Nemes Lampért Józsefnél!

Magyar Nemzet 1981.II.8.

of the [illegible] [illegible] [illegible]

and [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

Berény Róbert

A Magyar Nemzeti Galériában rendezett Derkovits-életműkiállításról ír Vadas József: "Csillag a püspöksüvegen" címmel. A terjedelmes kritika pályája kezdetétől végig vezet a művész útján. Az életmű részletezése folyamán megemlít néhány olyan nevet, akiknek művészete Derkovitséhoz hasonlóan maradandó, vagy Vadast idézve kiteljesedő. Hirtelenében csak három három művész jut eszébe: Egry József, Ferenczy Béni és Bokros Birman Dezső. Ezután Ferenczy Károly sorsát ecseteli, "akit akkor neveznek ki főiskolai tanárrá, amikor már véget ért ragyogó nagybányai korszaka és rangos akadémikussá esik vissza." Majd szót ejt arról, hogy "az 1919 után megtorpant magyar festészet" következtében Szőnyi István és Berény Róbert "kényszerűen más irányba vette útját". Fenti kritikát lásd: Derkovits Gyula nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1979. okt. 27. ~~XXX~~ XXIII. évf. 43. sz. 12. lap.

Berény Róbert

Kieselbach (234)

1997. sept. 19.

Robert Robert

Kisselback (201)

PAF Sept 19

BERENYI ROBERT
festelmulo.

Miskolc
Keptalt
TKM 484

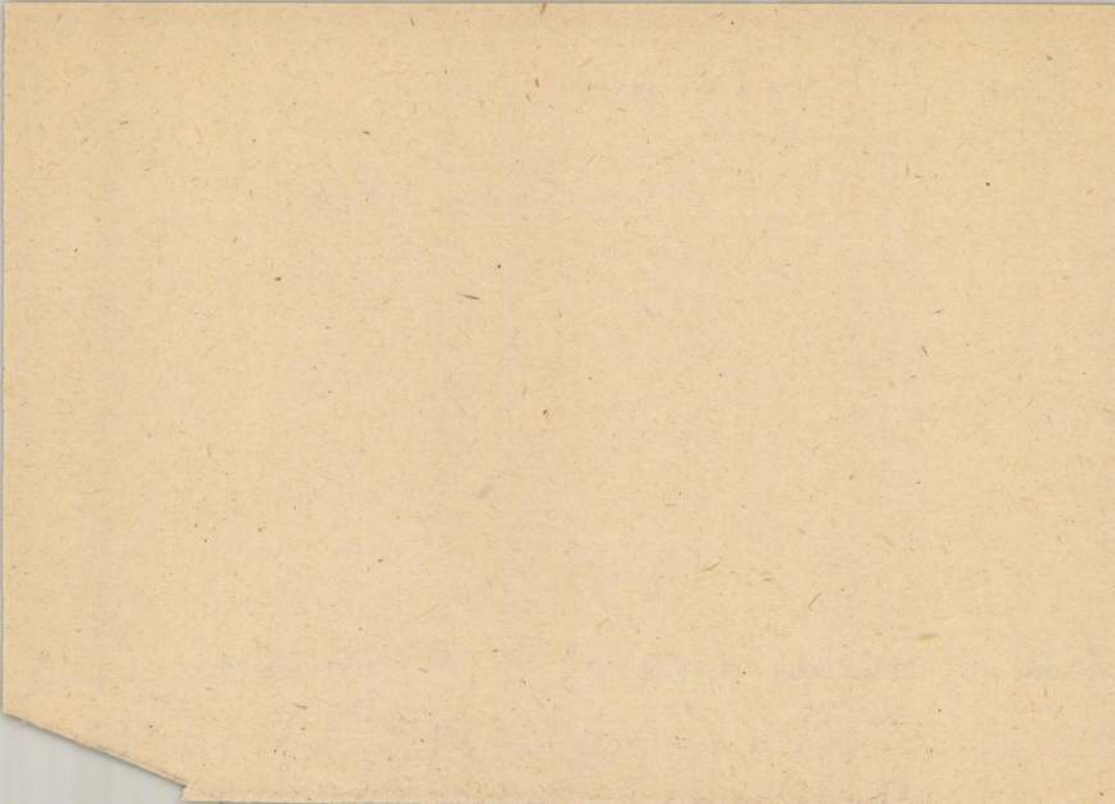
17. old.

Bereiny Robert, testő

L: Deim Pál

P-hűség: Faustus dokkment a Művészeten
Nem szabadság, Bp. 1980. márc

Bereiny Róbert, festő

M.D.K.

lírái zászlós mátróz-pla-
kátja „az alsó proletár-dez-
katúra szimbólumává vált”

Láncz Sándor: A szocialista Realizmus művészeté-
ből 1949-1956

Művészettörténeti Értesítő, 1965, XIV. évf. 2. sz.

110. old.

General Robert, 1842

Dear General, I have the honor to
acknowledge the receipt of your
kind letter of the 10th inst.

I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
John C. Smith

BERÉNY Rabat

OMIKE 1909-1944 299

301

306

Berény Róbert (1887-1953)

„Utcaábrolat” vízfestmény 26,5 x 37 cm
J. l. G. Berény 22. áttartás ár: 8000 Ft.

BÁV 54. Képtárca 16 Bp. 1981. május

Béresny Róbert, férfi

h. : Kassák L.

kilátás: 7. A magyar nép. kult. története (4) 14.
Nép szabadság, Bn. 1980 júl. 13.

Berény Róbert

MDK

Arckép

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

Benny Robert

Archop

March 1954

MDK

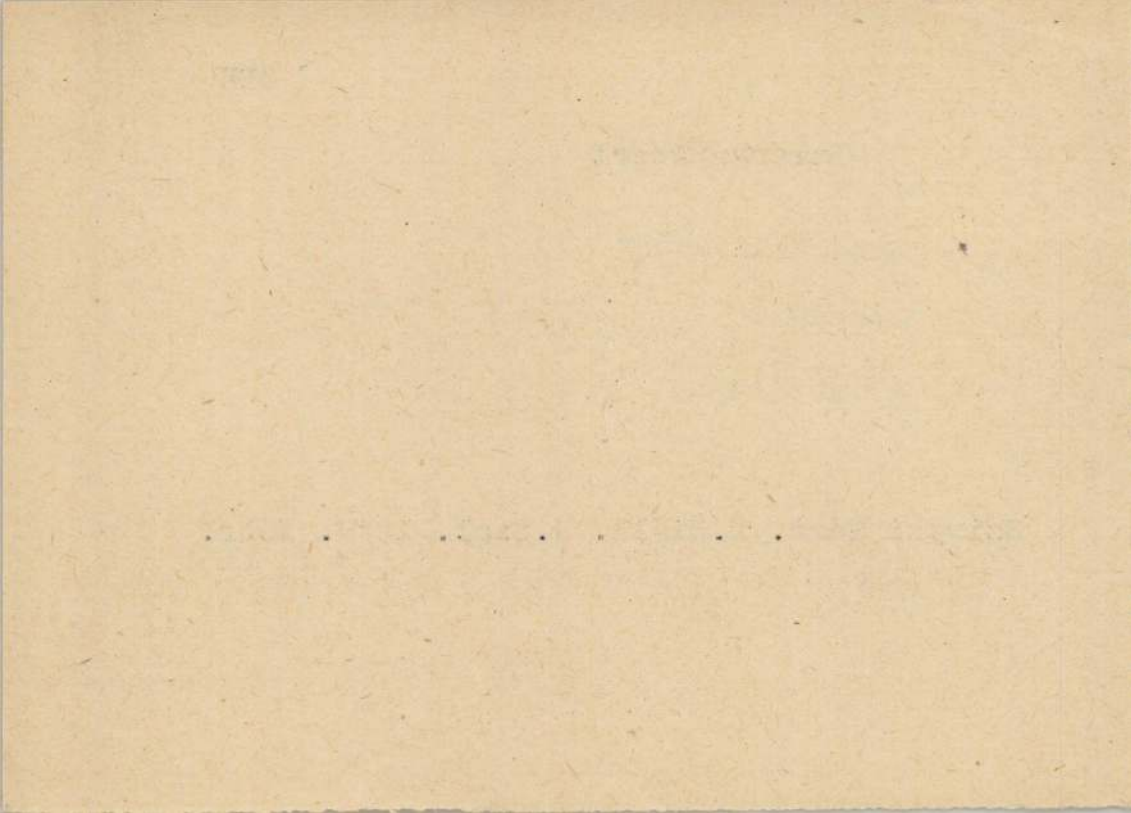
Berény Róbert

Zebegényi udvar

Országút

Olvasó leány

Szinyei Társ. X.kiáll. N.Szal. 1948. febr.

Berdy Robert (1887-1957)

"Caldwells air" o.v. 79,5 x 59 cm

J. l. b.: Berdy, Paris 1907 (Lerult) Védlett

Reháltási ár: 15000 ft.

"Kertes ház" o. katon 28 x 50 cm

J. l. f.: Berdy Toffala 1906 Védlett.

Reháltási ár: 10000 ft.

"Csudélet maszkal" o.v. 93 x 69 cm

J. l. f.: Berdy Védlett.

Reháltási ár: 15000 ft.

"Falkai utca" Vízfestmény 36 x 55 cm

J. l. f.: Berdy Reháltási ár: 8000 ft.

BAV SA. Reparat. Bgr. 1980. Dezember

Reparatur (1887-1953)

1021

1979. VIII. 18.21.00 Televizio 2. MŰSOR

Tv-hiradó 2. kiadás

- Berény Róbertre kiállításal emlékezik a Magyar Nemzeti Galéria és a Déry Múzeum. A debreceni tárlatot, amelyen hetven alkotás sorakoztatott fel a rendezők, ma délelőtt nyitotta meg Szijsz Béla művészettörténész. Berény művészete hazai hagyományokban gyökerezik. Első, ösztönösen festett képein Munkácsy hatását érezni. Am a századelő Párizsának kiállító termei megbabonázzák. Szinte egy év leforgása alatt sajátítja el Cézanne, Seurat, Matisse gondolkodás és festés módját. Ettől kezdve ő is ragyogó színekkel fest, formái az állandóságra való törekvés tükörzik. Ahhoz a nemzedékhez tartozott, amely szellemi téren készítette elő a nagy társadalmi átalakulást, a 18-19-es forradalmakat, amelynek tagjai a vilárok idején sem húzódtak védett zugokba. A festő Fegyverbe!

Berény Róbert

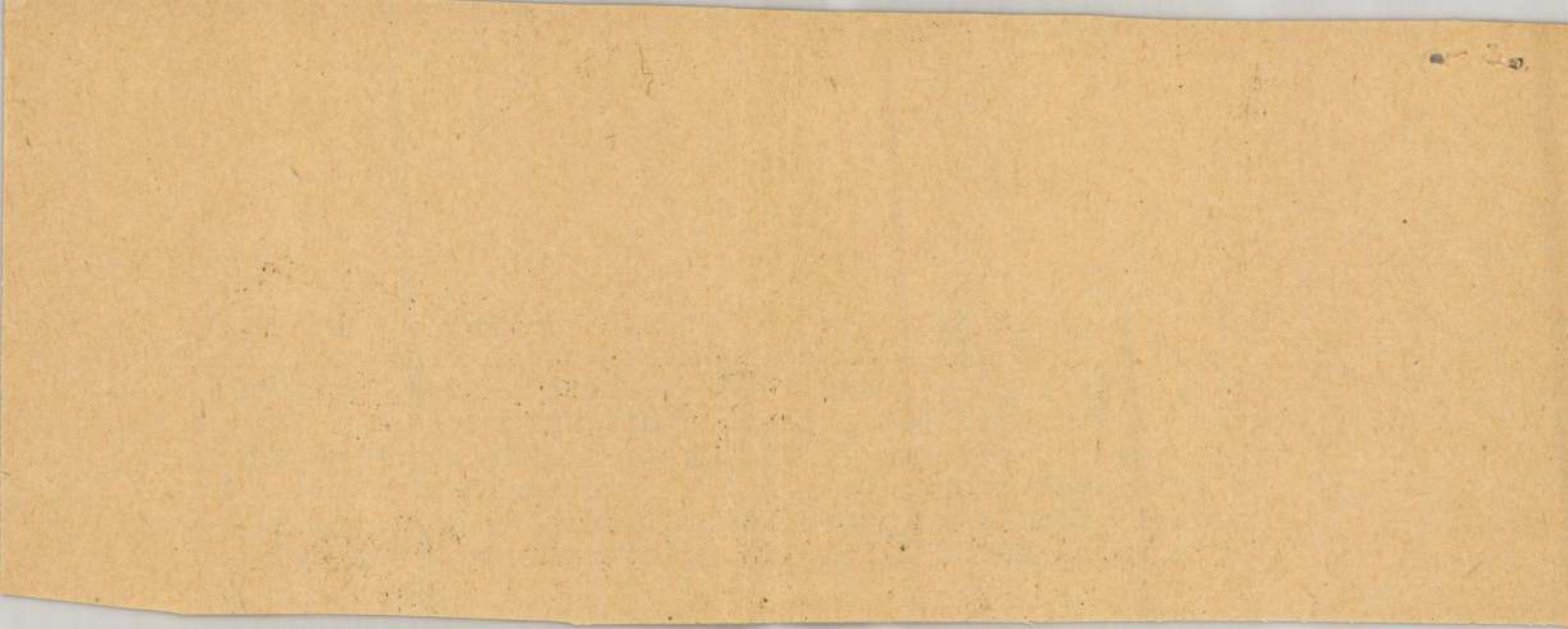
festőművész

be! című plakátja ezért válhatott a forradalom lendületét kifejező alkotássá. A tanács hatalom bukása után emigrálnia kellett. Csak a 20-as évek végén térhetett haza. Ezidőtől vásznain hétköznapiabbak a témák. Amit emigrációba induláskor abbahagyott, azt nem folytathatta a gyökeresen megváltozott közállapotok miatt. De még így is küzdelmet vívott a megmerevült festői magatartással. Ábrázolás módjával kifejezte a hivatalos körök által támogatott művészet elutasítását.

1021

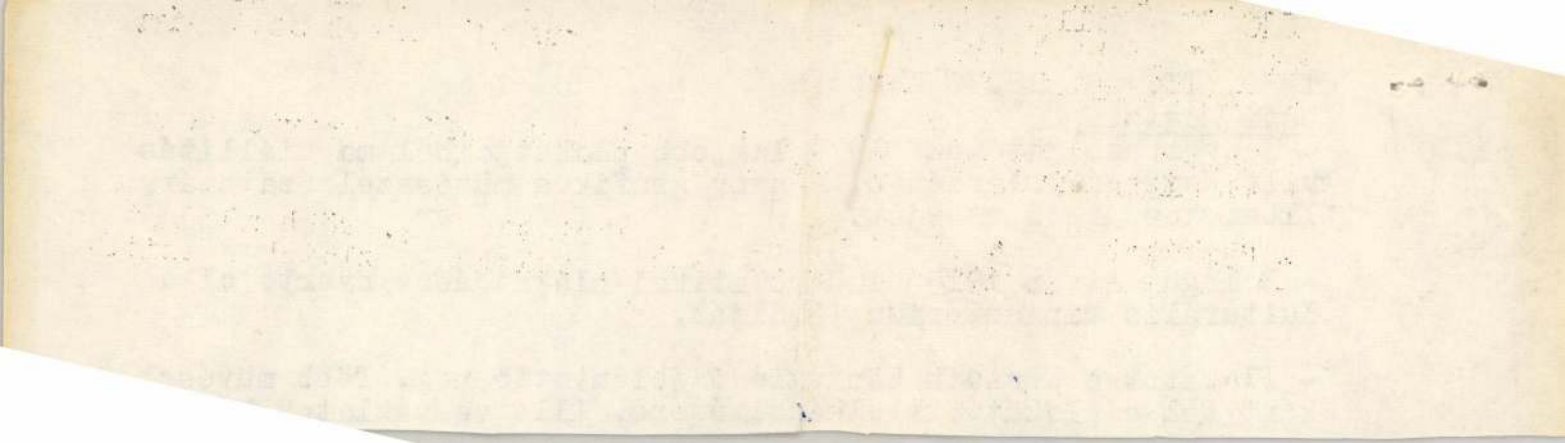
1980. II. 29. 18.30 Kossuth

Esti Magazin

- Kedves hallgatóink! 1979 legjobb plakátjaiból ma kiállítás nyílt Nemzeti Galériában. Néhány grafikus művésszel Szathmáry Ilona készített interjút.

- Balogh István 1919 című politikai plakátjáért nyerte el a Kulturális Minisztérium fő díját.

- Plakátot a Kossuth Könyvkiadó jelentette meg. Több művészt kért fel a plakátterv elkészítésére, illetve vázlatok

sére és azok közül választották ki ezt. ... vörös zászló, egy ököl, amelyik fogja, inkább talán egy vörös drapéria, egy kicsit idézett a Berényi Róbert plakátjából tulajdonképpen.

- A korabeli 1919-es plakátjából.

- Igen.

- Ott egy matróz figura van, amelyik egy ilyen vörös drapériával rohan. Na most itt az én plakátomon egy kék zubbonyos ököl látszik, amelyik megragadja ezt a drapériát és meglobogtatja.

- Halljuk Balla Margit Herr című filmplakátjának a történetét! Nagyon sok grafikája jelenik meg, 1979-ben. Nagy sikereket aratott például Nyugat-Németországban.

- ... vörös haju nő látható, a szájából lepkek jönnek ki, mögötte egy halálfej, amely bombázó repülőket ereget a szájából. Na most én azt hiszem ugyanaz kifejeződik ebben is, mint más rajzaimban. Grafikáimban is van ilyesmi. Hogy mondjuk jobban kedvelem a lepkéket és nem kedvelem az agressziót.

- Balla Margit egyébként a Belkereskedelmi Minisztérium fődíját kapta ezért az 1979 végi plakátért. És a Fővárosi Tanács fő díját Schmal Károly grafikus művész nyerte el. Modern indiai művészet című gyönyörű plakátjával.

- Ugy érzem, hogy ez a nagyon bonyolulttá, zavarossá vált világunkban vissza kell mennivalami végső egyszerű dolgokhoz. Ezen a plakáton is a kavicsok, a kövek egy kicsit a kaotikus világunkat jelképezik. A közepén szereplő tojás valahol a kezdet, a keletkezésnek a szimbóluma talán, és a rárepülő indiai, ősi indiai forma, magának a szellemnek és az anyagnak az egymást moduláló hatása ebben a rávetitettségekben.

- A három fő díjon kívül hét grafikus művész Nivó-díjban részesült. Székely Attilánéval, a Magyar Hirdető művészeti kivitelező osztályának vezetőjével nézegettük ismét a nagy plakátkiállítást, ahol 127 plakát, múlt évi plakát, a legváltozatosabbak láthatók.

- Ezt a 127 plakátot a zsüri a benevezett 425 plakátból válogatta ki. Több fotóplakát szerepelt. Több grafikus alkalmaz ma már fotót. A plakátok színesebbek lettek. Talán azért élnek a grafikusok harsányabb, erősebb színekkel, hogy a rohanó tempó mellett ezzel jobban meg tudják ragadni az utca járókelőit a potenciális vevőket. A kiállítások látogatóit, a filmek nézőit.

1980. II. 29. 18.30 Kossuth
Esti Magazin

Berényi Róbert
Fotó és grafikus -
művész

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title.

Second block of faint, illegible text, appearing as several lines of a paragraph.

Third block of faint, illegible text, continuing the document's content.

Fourth block of faint, illegible text, possibly a section separator.

Fifth block of faint, illegible text, showing more lines of the document.

Sixth block of faint, illegible text, continuing the narrative or list.

Seventh block of faint, illegible text, appearing towards the bottom of the page.

Eighth block of faint, illegible text, possibly a concluding sentence or signature area.

Szűj Béla:

BERÉNY Róbert (1887-1953)

Bp. 1964. Képzőművészeti alap.

34 lap, 27 tábla, 17 cm

(A művészet kiskönyvtára 36)

XB 47.313

Naplószám	Oivasójeý száma	Naplószám	Oivasójeý száma
1970		1974	
1971	9888	1975	4073/A
1972		1976	
1973		1977	

Név:

Szeres Judica

Foglalkozás:

vezető

Lakim:

Szt. Margit Rádjóka u. 18

Személyi igazolvány száma:

UN-I 443378

Szűj Béla:

Robert BERÉNYI,

Bp. 1966, kiny. Acta Historiae Antiquae
Hungaricae, 155-202. lap.
életrajz. - 30 e

KB 47.355

XD. 27266

	Naploszám	Olvasóegy száma		Naploszám	Olvasóegy száma
1973			1977		
1972			1976		
1971			1975		
1970	3545	1425/B	1974		

Név:

HEVESI
Barnabás

Foglalkozás:

m. e. k.

Lakcím:

XI. Körtölgányi D. t. 7

Személyi igazolvány száma:

HU-IV 633 905

Berényi Róbert.

FIGYELŐ

újságközlemény figyelő irodája
Budapest, XIV., Nürnberg-utca 42.
Telefon: 296—534

Lap: HUNGARIAN BULLETIN

Megjelent: 91 sz.

IN THE FINE ARTS Kossuth prizes were awarded to Sándor Ék, Róbert Berényi, István Zádor and Bertalan Pór.

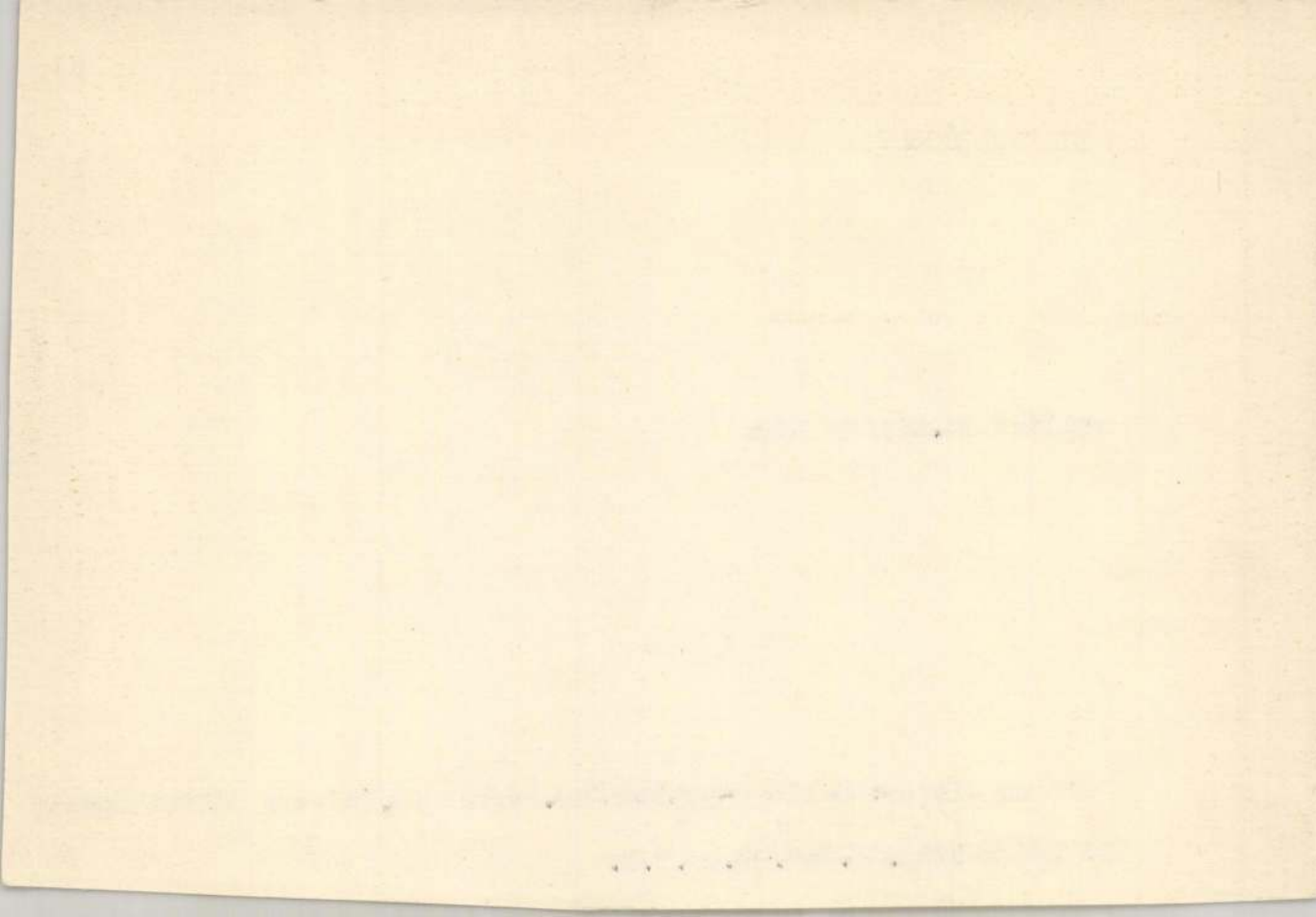

BERÉNY RÓBERT

szilve 14. Hírny 68a

Salamon Miklós: Dévényi-nyúlterápia. Bontogon, Balassa Miklós Múzeum
ÚJ TUDÁS 1983. XX. évf. 29. sz. 4. o.

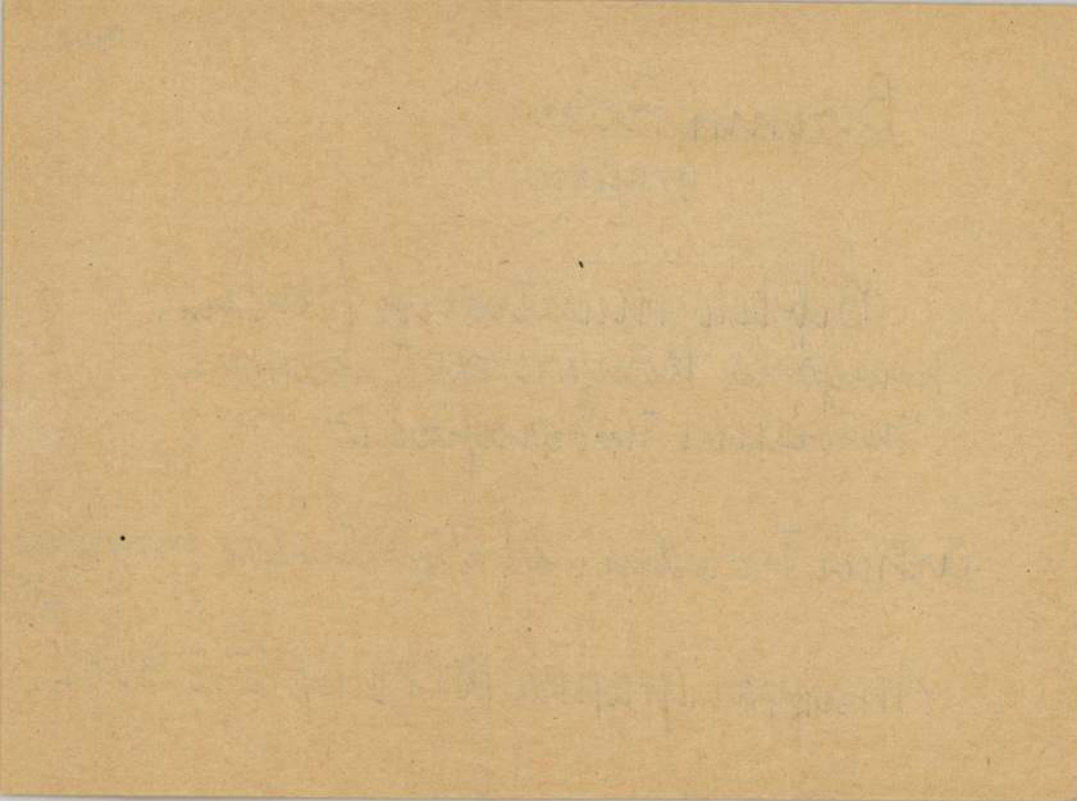

Berinyi Robert
grafikus

Biblia illusztrációi (1945-ven) ex
Hungaria könyvsorozat kamara.
Művészeti Tipográfia által

Artner Tivadar: Az illusztrációs művészet
ről

Magyar Grafika 1958 II. évf. 5 sz. 307 l.

BERÉNY RÓBERT

Műgyűjtők Galériájának 4. aukciója a Jókai
Klubban. Belvedere. I. /1989/1./ 1.n.

Az árverésen egy akvarellje szerepelt.

BERRY ROBERT

1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

As given in my personal records.

Berény Róbert

A „Nyolcak” tagja

The Hungarian Quarterly, Vol. I. No. 1. 1936

(François Gachot)

Baron Robert

A. No. 100, 101, 102

The Hudsonian Society, New York

(Francis Bechet)

Bereiny Robert, Kossuth-díjas festő-grafikusművész (1884-1953) a
Varga Vera Magyar Műemlékekre adom, amely teremtésünk a szobradelo
domjain, építékkeloniget. (Néhány gondolat az egykori és a mai Gresham
foglatáról.)

A Greshamról, illetve az építélen működő festőművész a Gresham-
kor tagjának, olyan szerep-s műve eredményeként az
elsőke képzésediki, mint Csetvanyi-Ortinger Imre, Bereiny
Robert, Szömői István, Pátray Pál, Egy jókorsó, Bernath d. r.

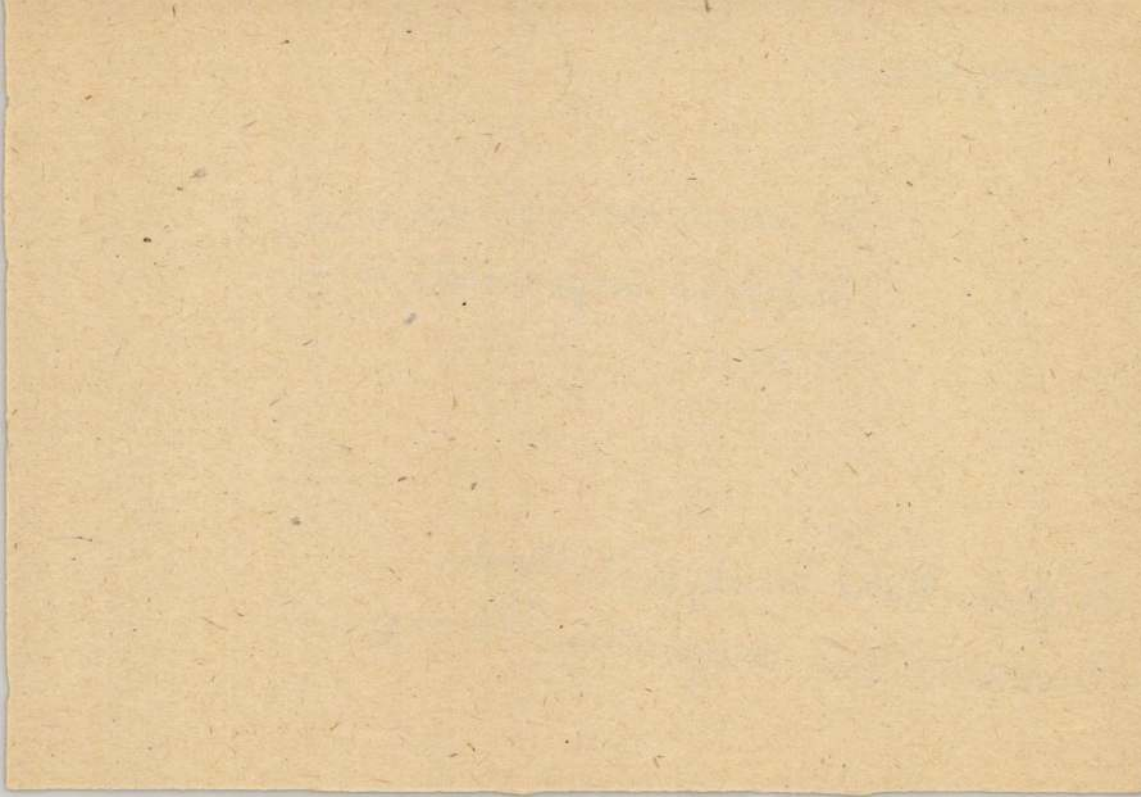
Művészet, 1989., 11-12., 87. old.

Bereny Róbert

A zenei forma is a zene,
hiszjese ő erije hatott a mű-
vésze.

Szűcs Béla: Babits Mihály fiatalkori . . .
Művészet, 1980. augusztus - 16. lap.

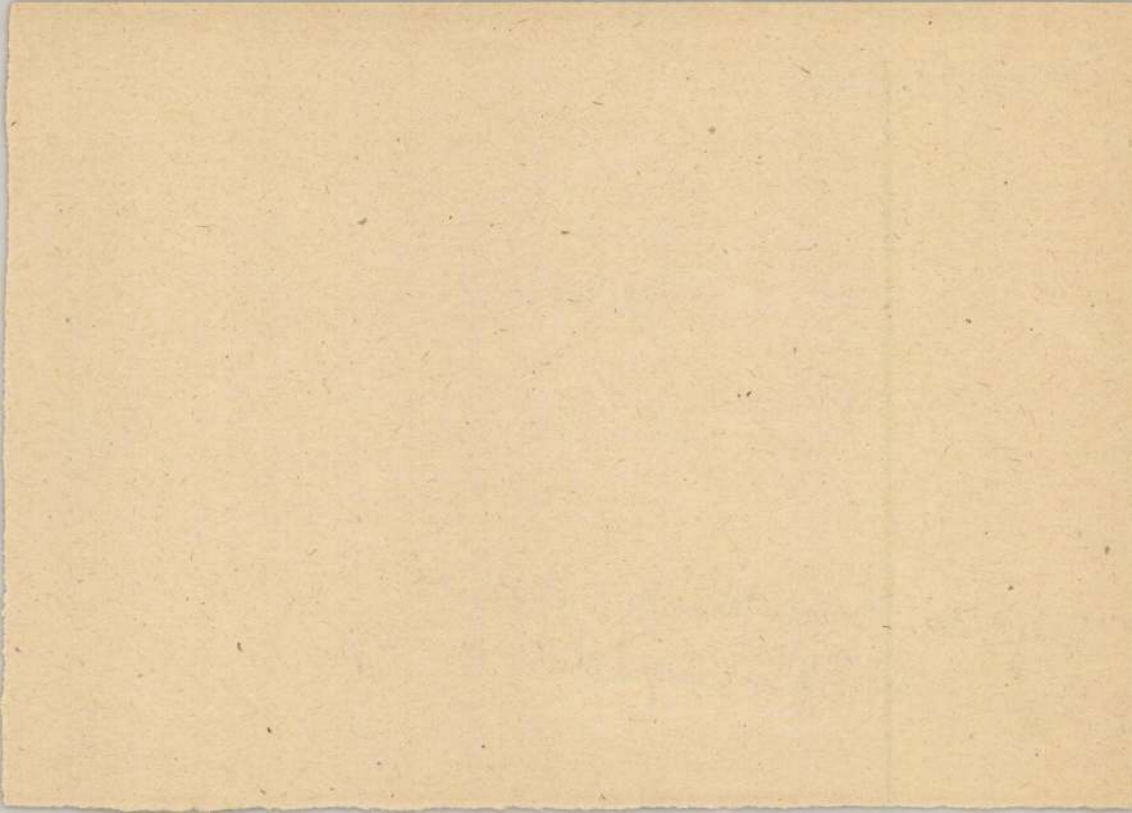

Berényi Péter

Méltóság

Szűz Béla: Balits Mihály fi atalkori . . .
Művészet, 1980. augusztus - 16. lap.

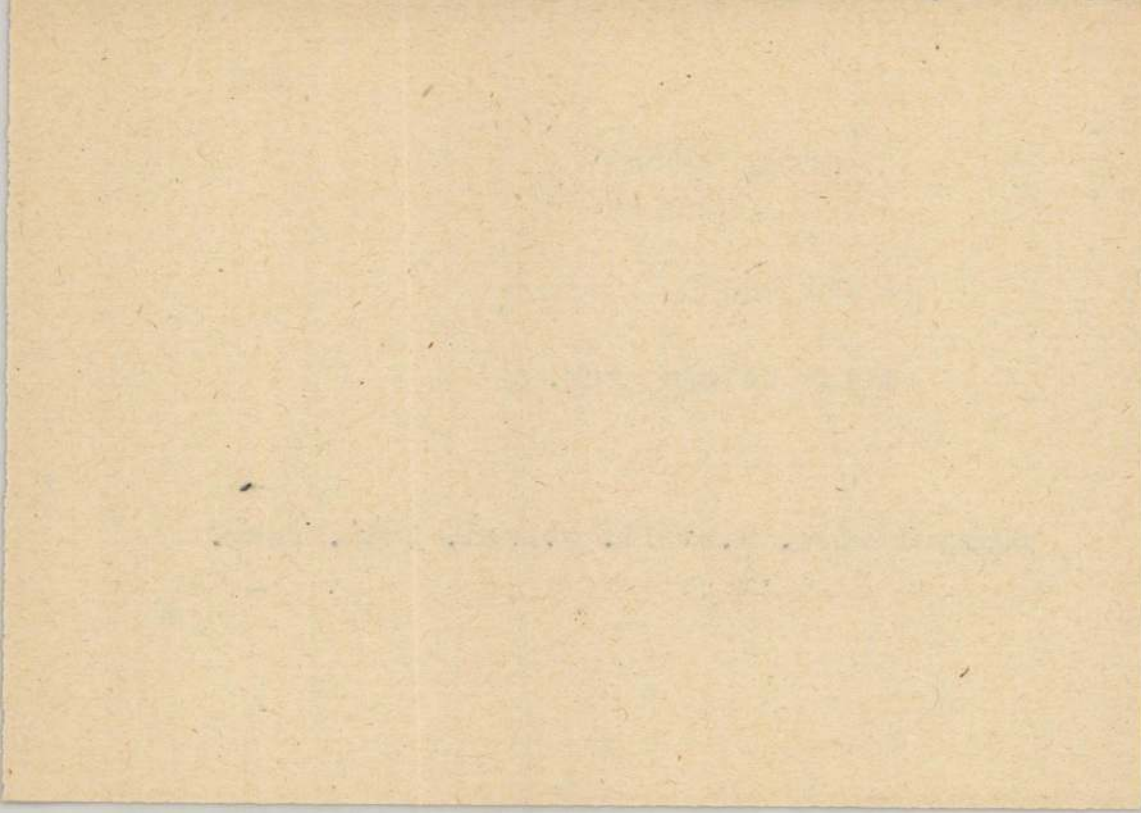
MDK

Berény Róbert

Nyári táj

Tildy Zoltán arck.

Szinyei Társ. X.kiáll. N.Szal. 1948. febr.

Borény Róbert, 1887-1954

Reggeli Ujság

Flóra terpentín szappan

Belvárosi Színház: Napoleon rendet csinál

5-1960. M. plakát-tört. kiáll. Műcs. 1960.

1875

Hegel's Ujda

1875

1875

1875

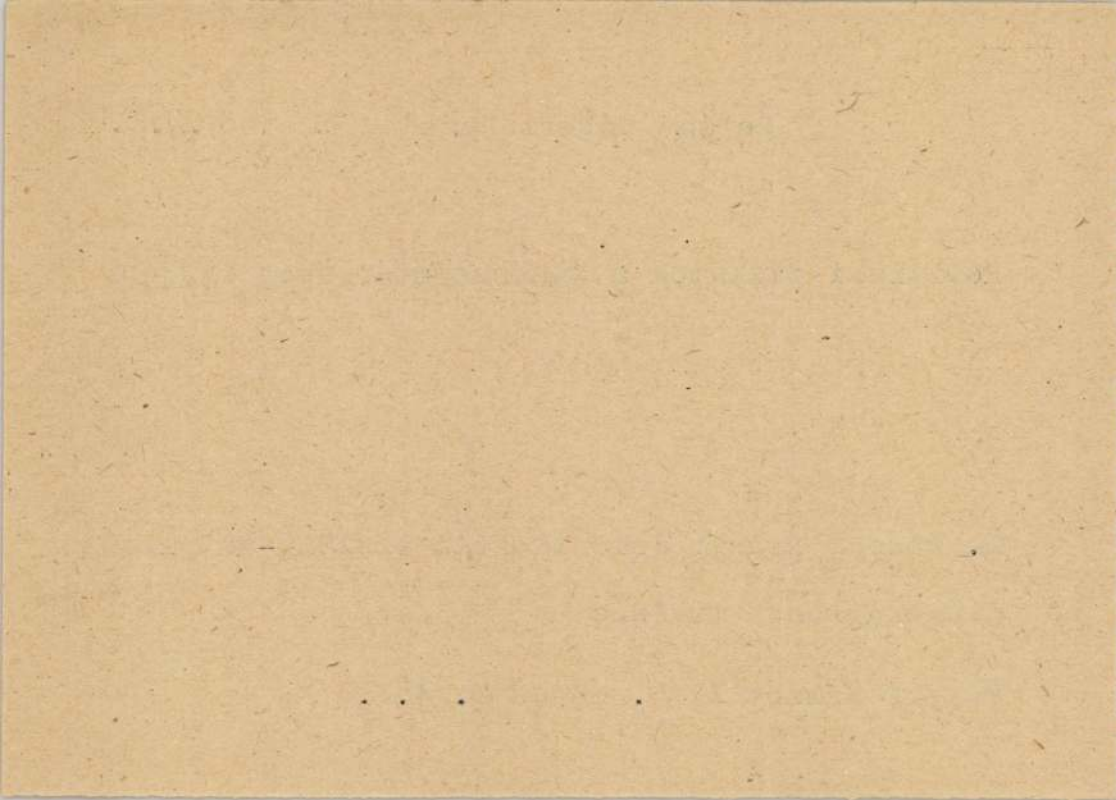
Berény Róbert festő

M.D.K.

Politikai plakátok a Tanácsköztársaság idején

M. Abonyi Arany: Jelentkezett az 1919-es plkaát
"ismeretlen" művésze

Magyar Nemzet 1965. május 8. 4.1.

Bering Robert
festő.

M.D.V.

A Flóra előzetes hírdető-
plakát régi Bering műbör-
nemarok, azaz a műbör alá-
írás kicsinyik róla.

- K-15: Flóra mappae

Élet és Művelődés, 1965. júl 3 - 10 lap.

Berény Róbert, 1887-1954

Palma kaucsuk sarok

Tátra tisztára mos

Ez az igazi Ujlaki Pala

1885-1960. M. plakát-tört. kiáll. Műcs. 1960.

Berény Róbert, 1887-1954

Cordatic

Tátra önműködő mosószer

Mosson a Tatra helyetted

1885-1960. M. plakát-tört. kiáll. Műcs. 1960.

Berény Róbert, 1887-1954

Kéz kezet mos - Flóra mosószappan
10 kg Kohinoor porosz szén
Polo szappanpéhely

1885-1960. M. plakát-tört. kiáll. Műcs. 1960.

Spring 1911

My dear Mr. ...
I have received your letter of the 15th and am glad to hear from you.
I am well and hope these few lines will find you the same.

Yours truly,
John D. Rockefeller

Berény Róbert, 1887-1954

Modiano

Flóra terpentinszappan

Tátra mosópor

1885-1960. M. plakát-tört. kiáll. Műcs. 1960.

MDK

MDK

Szikra János festő

Magyar

szépművészeti múzeum

terem

1960. október 1. - 1960. október 31. között

Sz. J. kiáll. Fényes A. terem. 1960. okt.

Berényi Róbert.

A Főv. keptarban a „XX. század magyar
képzőművésze” c. kiállítás máso-
dik részében alkotásai szerepel-
nek.

Szabadság Nap, 1952. Júl. 5.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Main body of handwritten text, appearing as a list or series of entries.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or footer.

Besenyi Robert.

A II. Magyar Népművészeti Kiállítás alkotta-
társainak várlataiból várandakial-
lítás keretében tárlat nyílik nov. 9-án,
mellyen várlatai szerepelni fognak.

Viharszék, Hódmezővásárhely, 1952. nov. 7.

Parsons Report

At the ...
...
...
...
...

...
...

Berény Róbert

MDK

Erdei árnyékok

Pihenő munkás

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

111

111

111

111

111

Berény Róbert

MDK

Vizhordó asszonyok, repr.

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Berény Róbert

Vitahordó asszonyok, repr.

Magyarországi Népművelési Bizottság, Budapest, 1951.

Berény Róbert festő

M.D.K.

Plakétja a kiállításon

Perneczky Géza: Politikai plakátok 1945-1965

Magyar Nmezt 196 . augusztus 24. 4. 1.

1888

Barney Roberts

1888

Barney Roberts

1888

Bereiny Róbert, festő

MDK

Kiadlibották ma már klasszikus
műalkotásnak minősíté plakátjait.

Tímár Ágnes: Október a plakátműve-
netben 7

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. nov. 2.

Green Paper 1892

It will be the business of the
committee to report on the
subject of the proposed
amendment to the
constitution of the
United States.

There is a
great deal of
discussion
concerning
the
amendment
to the
constitution
of the
United States
which
relates
to the
power
of the
executive
branch
of the
government
to
appoint
and
remove
judges
of the
inferior
courts
without
the
advice
and
consent
of the
Senate.

Berény Róbert festő

Bartók Béla arcképe, / a kép Amerikába került /
Technikai találmányok megoldása is foglalkoztatta

Bernáth Aurél: A muzsa udvarában, Bp. 1967. 68.1.
70-71.1.

Borény Robert

Köszönet az „Október a parrot -
művészetben” c. kiállításra

Sydney 1967 X-14 2old.

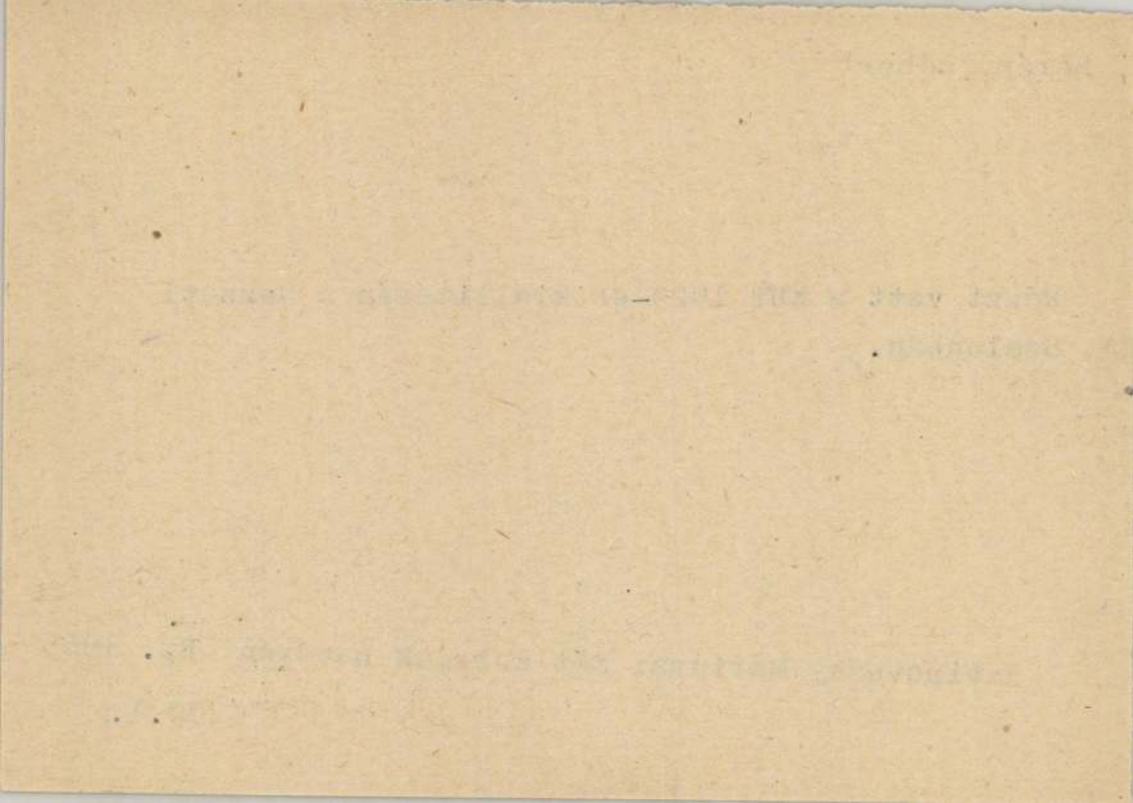

Berény Róbert

Részt vett a KUT 1929-es kiállításán a Nemzeti Szalonban.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965

200.1.

Berény Róbert

A Szépművészeti Múzeumban rendezett kiállításon szerepelnek művei.

Berend Ilona: "Kiállítások" címmel ír róla a "Láttuk Hallottuk Olvastuk" c. rovatban.

Színház, Bp. 1948. aug. 10-16. IV. évf.
33. sz.

1.1.1.

Berey Robert

A Székelyországban született fiatal
embernek neve: "Károly".
A "Károly" név alatt ismert.
A "Károly" név alatt ismert.

Székely, R. 1948. aug. 10-16. IV. 47.
22. sz.

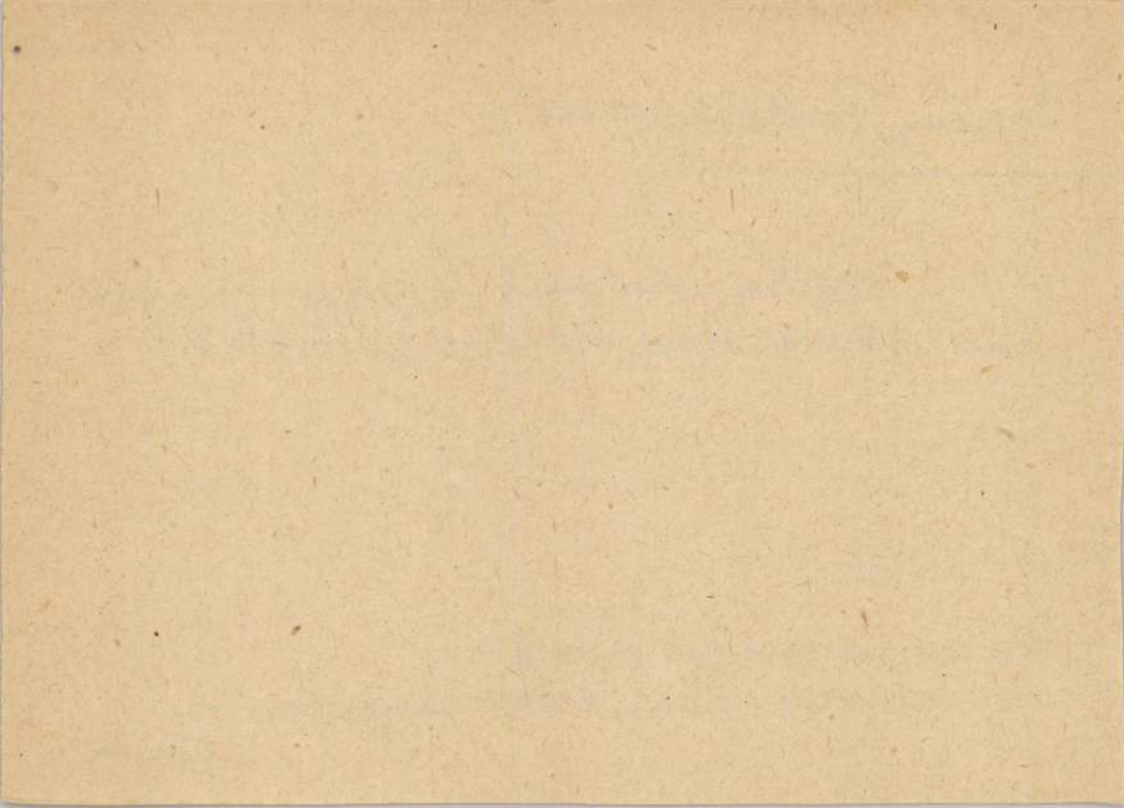
Bereiny Robert, festo

egyre erovel, illetve Bernáth
művésete nagy hatást gyakorolt.

Genthon I.: Aurélien Bernáth

Acta Historiae Artium, Bp. 1958. Tom. V. fasc. 3-4.

403. old.

Berey Robert

Kiáhit

07. 4939. X. G.

Boreny Robert
kötő

M.D.K

Schadl János Boreny Robert hésoi
rajzaval és mellet hasonló stílus
rajzokkal.

Brakó János: Schadl János
Művészet, 1966. március - 26 lap.

Börny Röbert
festő

M.D.K.

A „Bauhaus” vezetője a plátó.
művészképe.

Bauer Jenő: Modern külföldi plátók kiállításán
Művészet, 1966. február - 37. lap.

1721

London
1721

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

Printed by J. Sturges, at the Press of the University of London, in the Strand, near the Temple Church, in the Year 1721.

MDK.

Berény Róbert

Kritika plakátjairól

Keletmagyarország 1965 szept. 21.

Berény Robert

ülvegi nemzetiség a politikai pártok
szervezésénél.

Debrecenben 1965. aug. 29.

Politikai pártok 1945-1965. újranyitása
Erdős.

1871

Received of Mr. J. H. ...

the sum of ...

for ...

at the rate of ...

and

Bereny Róbert, festő

1904

A Nyolcask között kiindul és új
művészetét s új társadalmát

Rósa Gyula: A politikai népség

7.

NÉPSZABADSÁG, BP. 1965. okt. 31.

210

MDK.

Berény Róbert

Plakátjairól

Nógrád 1965 szept.19.

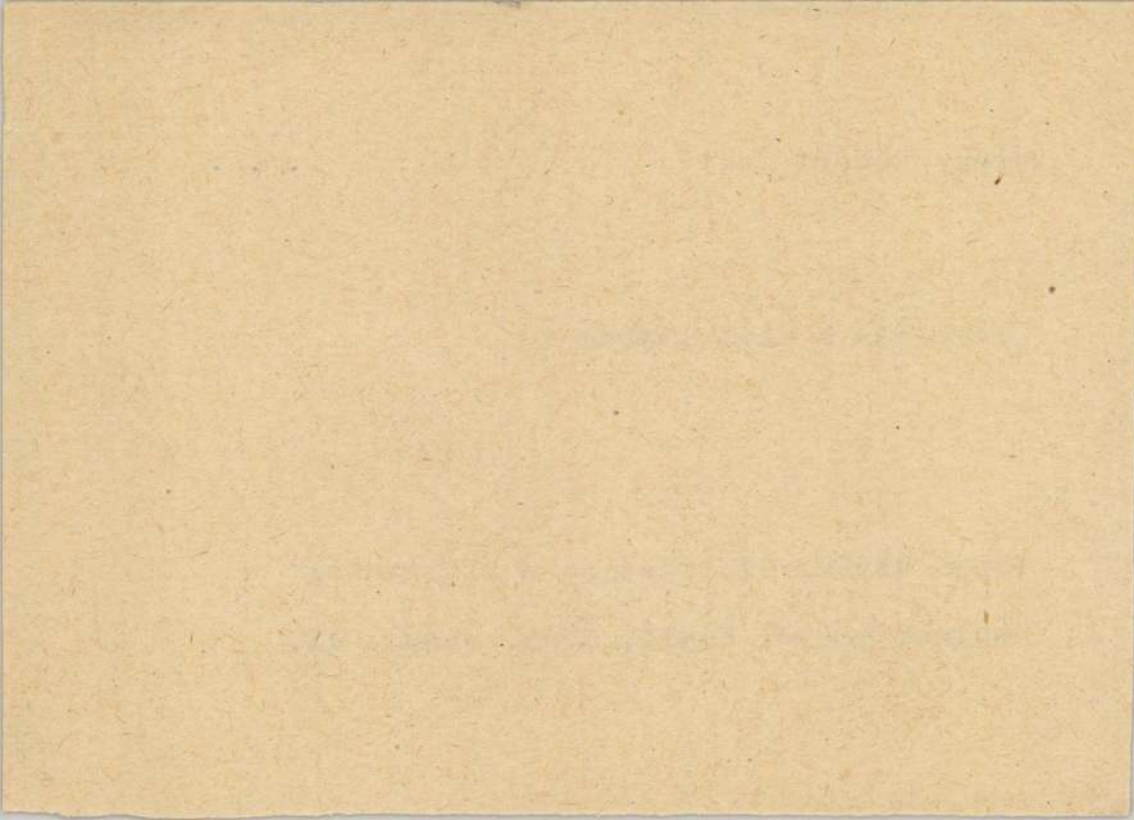
Berény Róbert festő

M.D.K.

Plakátja a kiállításon

Varga Aranka: Történelem a plakáteken

Szolnok megyei Néplap 1965. szept. 12.

Berény Róbert, festő

Mint a "8-ak" csoport-
jának egyik tagját emlékeztet

Pataki D.: Etienne Szőnyi. Acta Hist. Artium,
1960. Tom.VII. Fasc.1-2. 115.old.

M.D.R.

Therapeutic Report, 1900

Therapeutic Report, 1900
Journal of the American Medical Association

1900. Vol. VII. Part I-2. 115.015.
Baskin D.: Medicine 33(1900). 115.015.

Borény, Robert
grafikus

Cordatus e. plakátja a kiállítás
is Palma sarok. " " "

N. M. A művelési népszekciós plakát -
kiállítás

Grafikai Revue 1929 of 6-7 of 248 l

Berényi Robert
festő

Cápruszigél e. műve a Művészeti
kiállításán

Batint Aladár: Művészet Körülöt

Grafikai Szemle 1914 evf 2 sz 38 l.

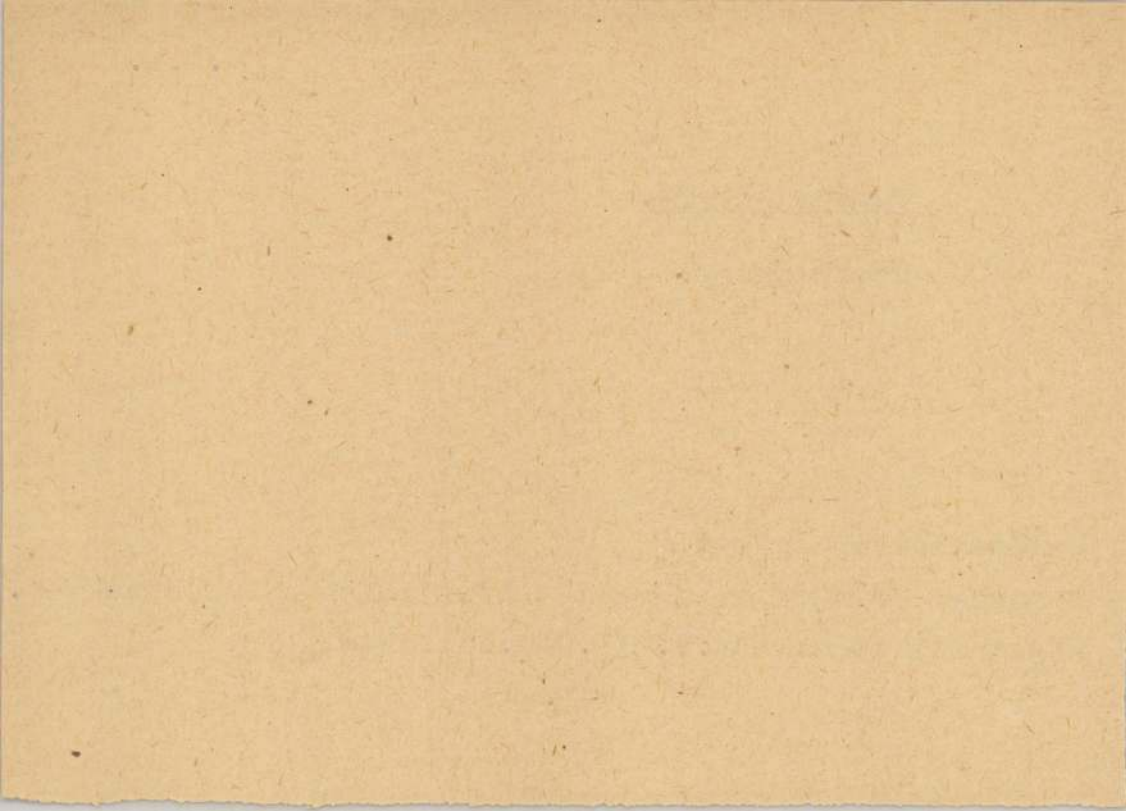
Berény Robert.

Festőművész.

Hollós Korvin Lajos:

A magyar forradalmi művészet kiállítása a Múcsarnokban.

Népakarat 1957. nov.7. 11.old.261.szám.

Berény Róbert

1887-1953.

Festői pályáját a Mintarajziskolában /1904/
kezdte. 1905-től Párizsban élt, Matisse iskolá-
jában dolgozott.

Pestére visszatérve résztvett a "Nyolcak"
mozgalmában. / A csoport elnevezése is tőle ered/.

"Fegyverbe" 1919.

1919-től Bécsben 1926-tól Berlinben élt.
1928-ban tért vissza.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

45.1.

127

Henry Albert

1874-1875

Henry Albert & his family
1874-1875
Henry Albert & his family
1874-1875
Henry Albert & his family
1874-1875

1874-1875

1874-1875
1874-1875

1874-1875

1874-1875

Berény Róbert

MDK

Szinyei Merse Pál jubiláris kiállítás/1945/:

"Patak mellett" o.

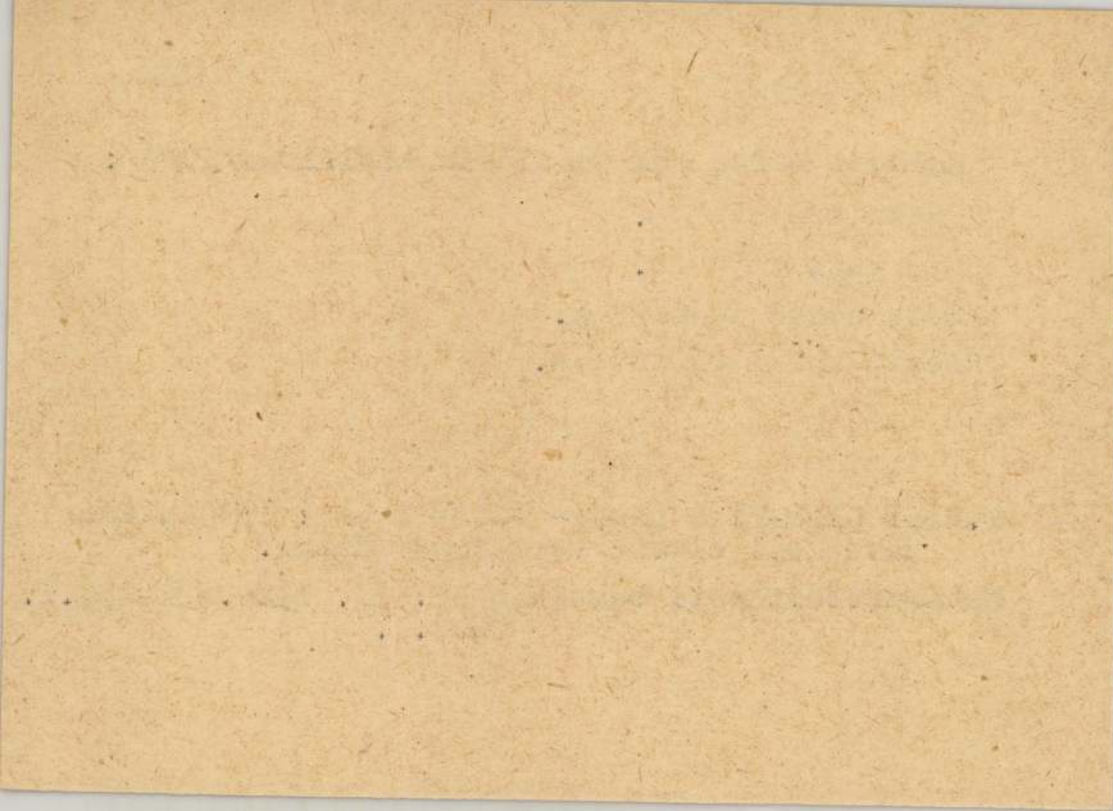
"Nyárvégi táj" o.

"Séta borus időben" o.

"Festő a fal előtt" o.

M. Heil Olga-Kiss Dezső- Török Lajos: 1945 utáni
művészeti életre vonatkozó adatok.

Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960.221-250.1.
227.1.

Berény Róbert, festő

Czobellel együtt csatlakozott később a Nagybánya utániak irányzatához, mely akkor élte aranykorát. Működésük igen fontos a magyar piktúra kialakulásában, ahol - a franciákkal egyidejűleg - ők is magukévá tették a konstruktivista problémákat, anélkül hogy azokat "soha-nem-látott" egyéni-eskedéssel akarták volna megoldani.

Pataki D.: Etienne Szőnyi. Acta Hist. Artium, 1960. Tom. VII. Fasc. 1-2. 118. old.

Horthy Miklós, írás

Gőzölés az új gazdasági
 néhány utáni irányítás, mely akkor éle-
 korát. Munkásságán igen fontos a magyar piactér ki-
 alakításán, ahol - a franciaikkal egyidejűleg -
 és a munkásságát a konstrukcióvázlat alapján
 kat, amelyekről hogy azokat "noha-nem-itt" éven-
 terjedővel azaz a jövőre vonatkozóan.

Petrási L.: Életrajz. Acta Hist. Scientiarum,
 1950. Tom. VII. Fasc. 1-2. 118. old.

Berény N. festő

h. 26.

Keve megemlékezés.

Kelle Sándor - "A művésztől grafika"

Dunántúli Napló. 1954. XI évf. sept. 11. 4. l.

Berény Róbert

MIK

Repr:

"flóra terpentín szappan" 1927.

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás. Bp. 1960.

kép.

Berény Róbert

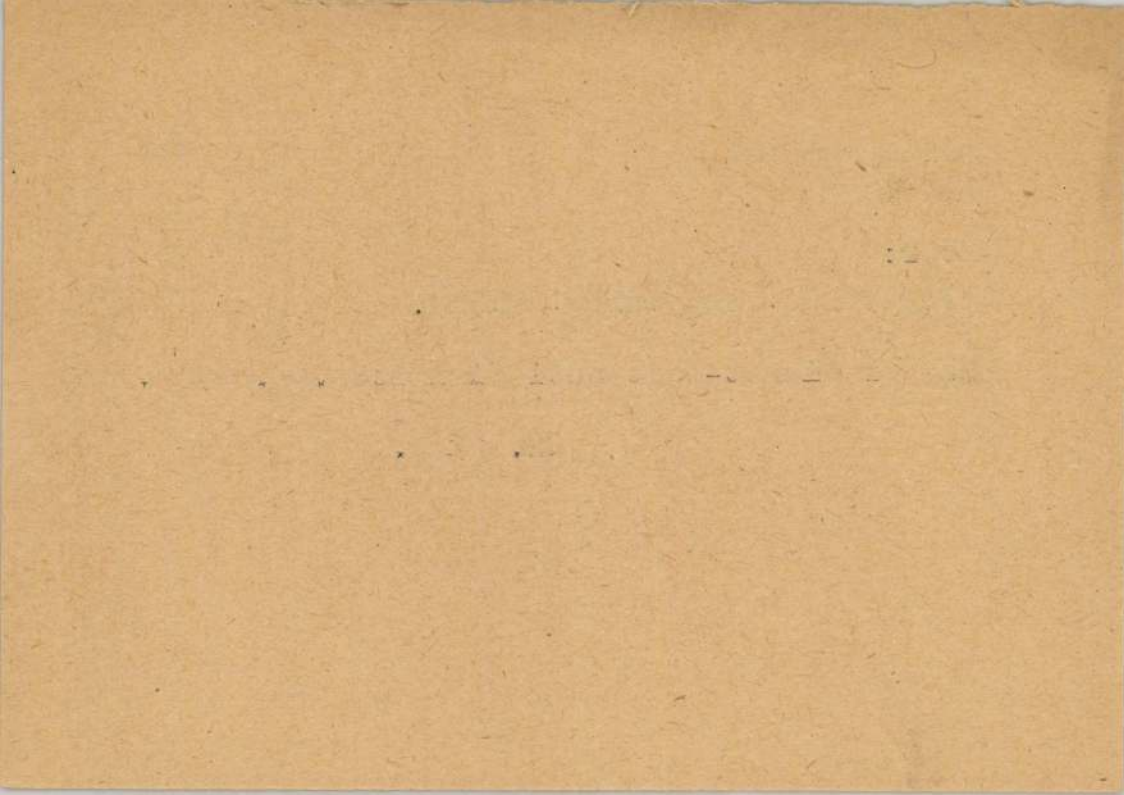
MDK

Repr:

"Fegyverbe! Fegyverbe!" 1919.

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás. Bp. 1960.

22. kép.

Berény Róbert

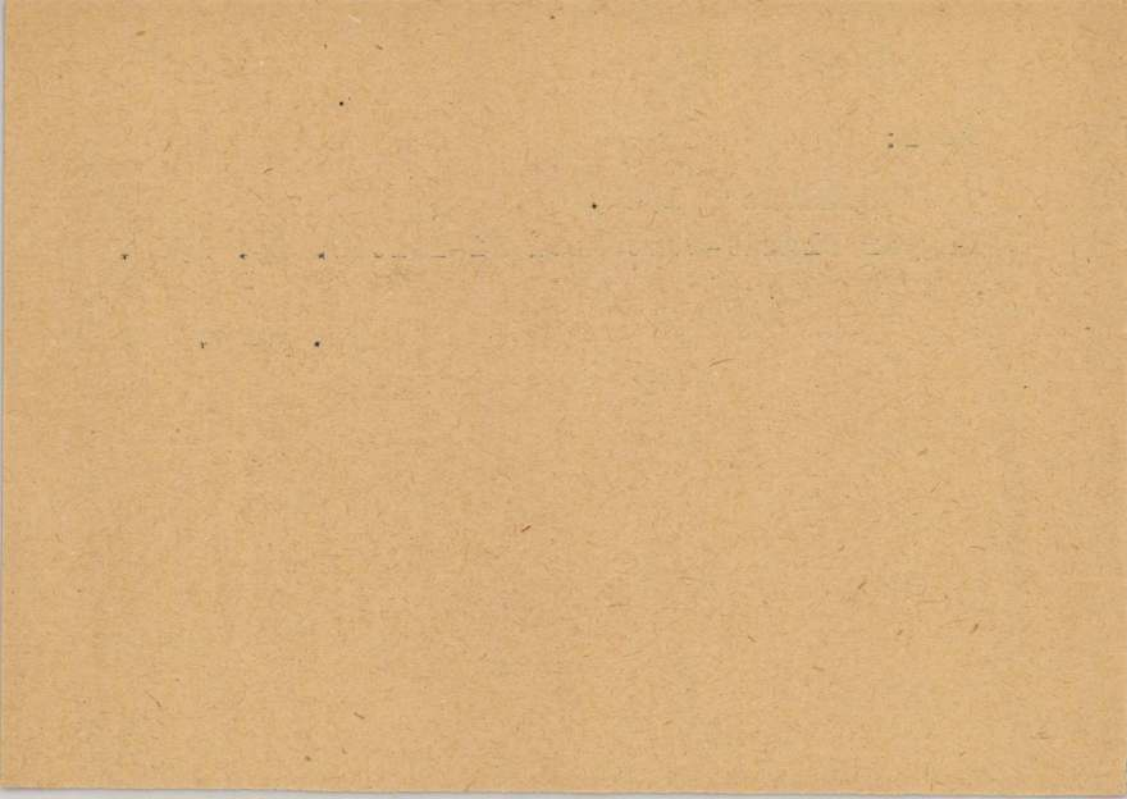
MDK

Repr:

"Cordatic" 1928.

Magyar Plakát-Történeti Kiállítás. Bp. 1960.

32. kép.

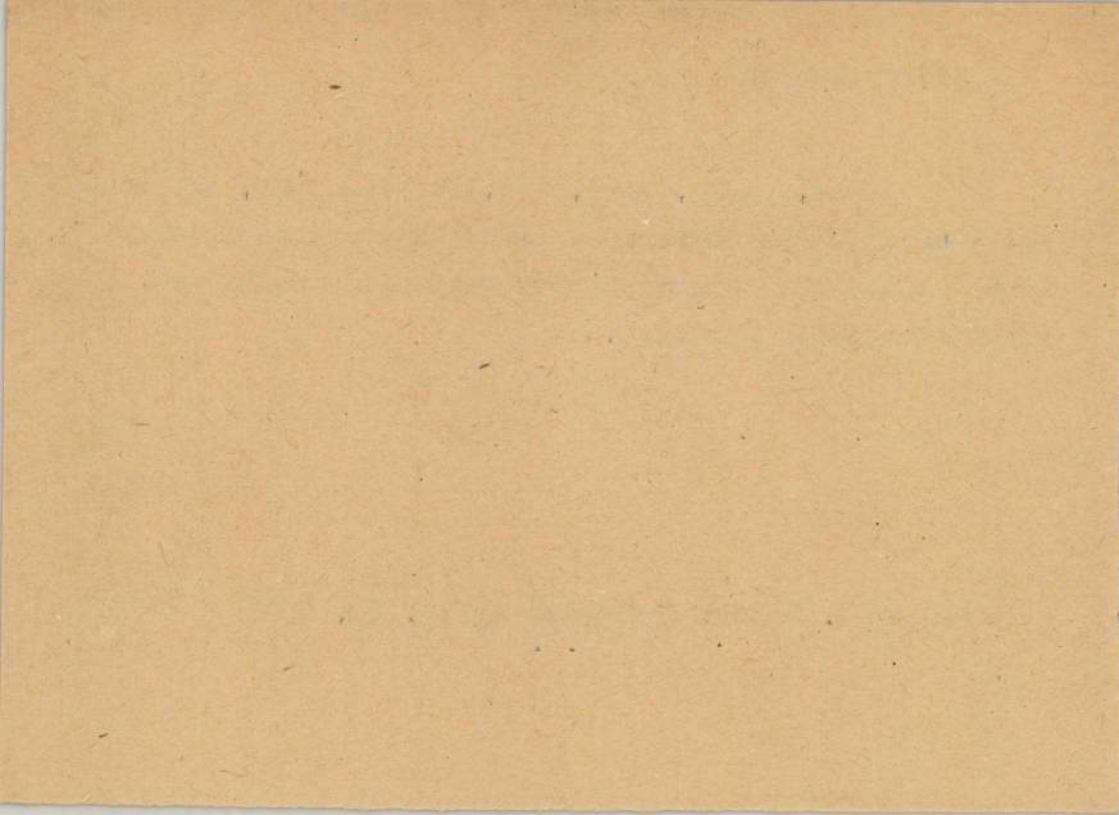

Berény Róbert

MDK

Pór, Berény, Biró, Uitz, Vértés művei, melyek -
kel a hazai Vörös hadsereget talpraállítani és fejleszt-
teni segítették a modern szorosított grafika ut-
törő jelentőségű darabjai.

Pogány Ö. Gábor: Derkovits Gyula. Bp. 1961
6.1.

BERÉNYI Robert Asztó

"Flóra szappan" (1927)

(Rev.)

Vidas István: A magyar Plakát -
története "Művészeti Szemle"

no. 1961. 1. 58. 59.

N. D. V.

BERRY Robert (1917)

(1917)

(1917)

U.S. Army, 4th Cavalry, 1917

1917

1917

MDK

Berény Róbert festő

olajfestmények:

Bipás önarckép

Intérieur

Csendélet

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDH

Berény Róbert festő

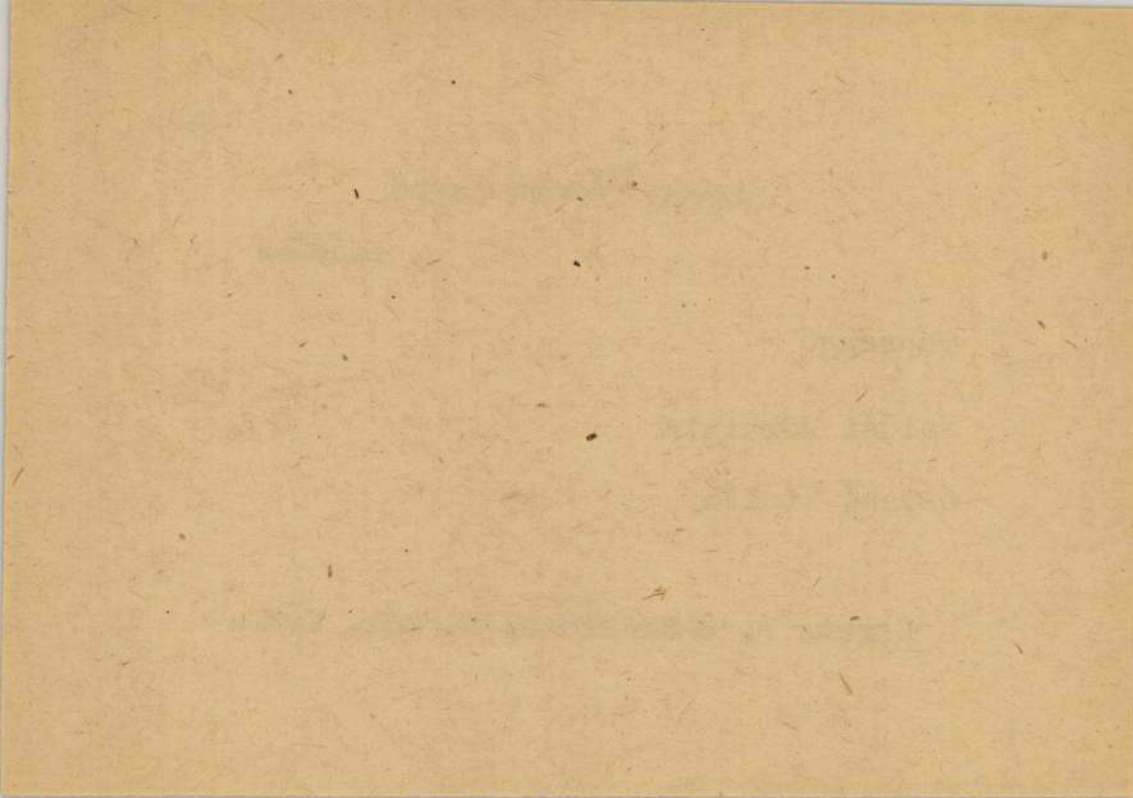
reprók:

Töprengő

Falusi körhinta

Olvasó kislány

Berény R. emlékkiáll. M. Gal. 1963.

MDR

Berény Róbert festő

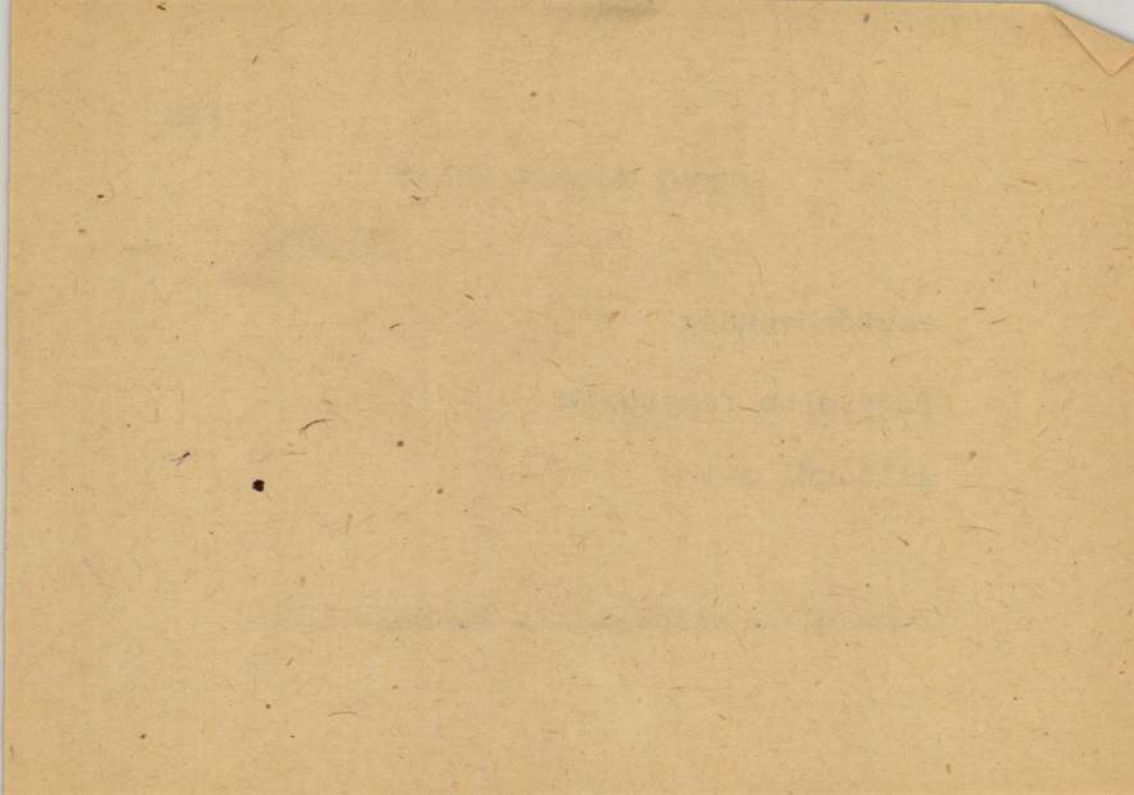
reprók:

Festőnövendék

Fegyverbe fegyverbe

Álló női akt

Berény R. emlékkiáll. M. Gal. 1963.

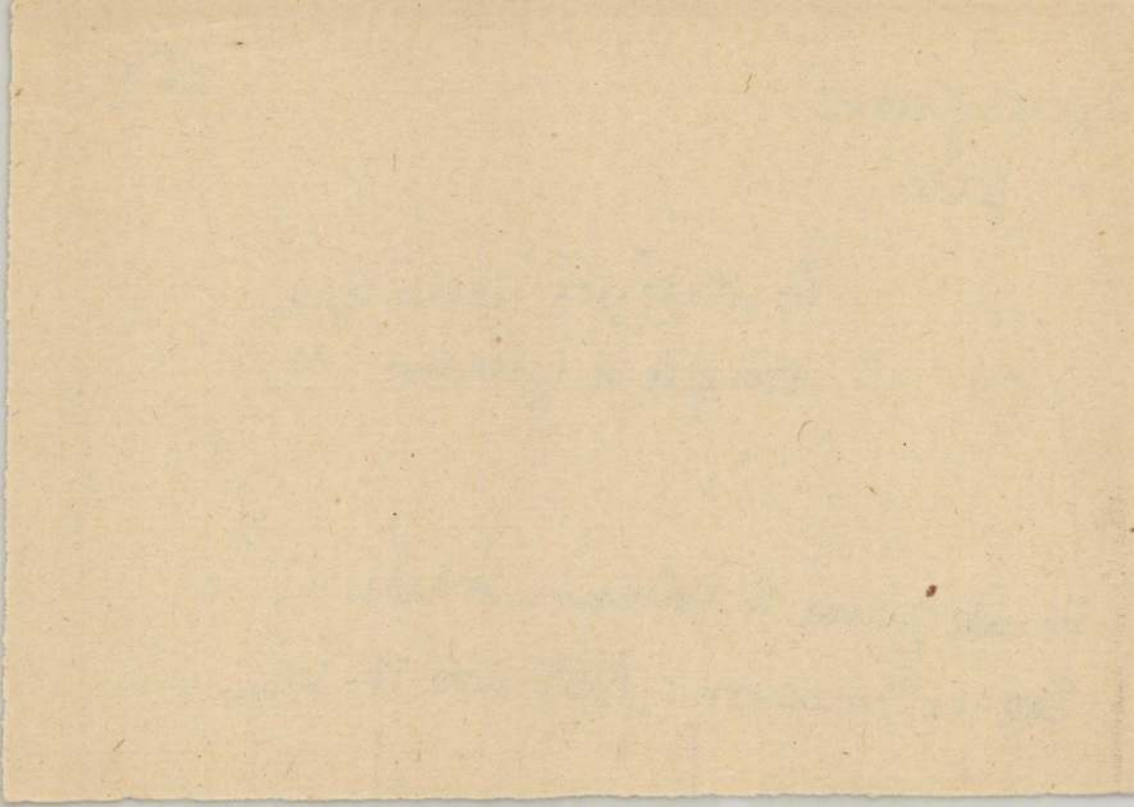

Bering Robert
festő

MDK

A „Szívó nő” című képe
nézeget a tálalón

Frank János: A Gesztum és kéve
Élet ésrodalom, 1967. nov. 11-8 lap.

Berény Robert
festő

M.D.K

Deák László, Berény Robert művészeti
szervezője volt a Főiskolán.

Bolger Kálmán: Deák László és Gasparovt kiállítás a
Művészet, 1965. augusztus - 38 lap.

MDR

Berény Róbert festő

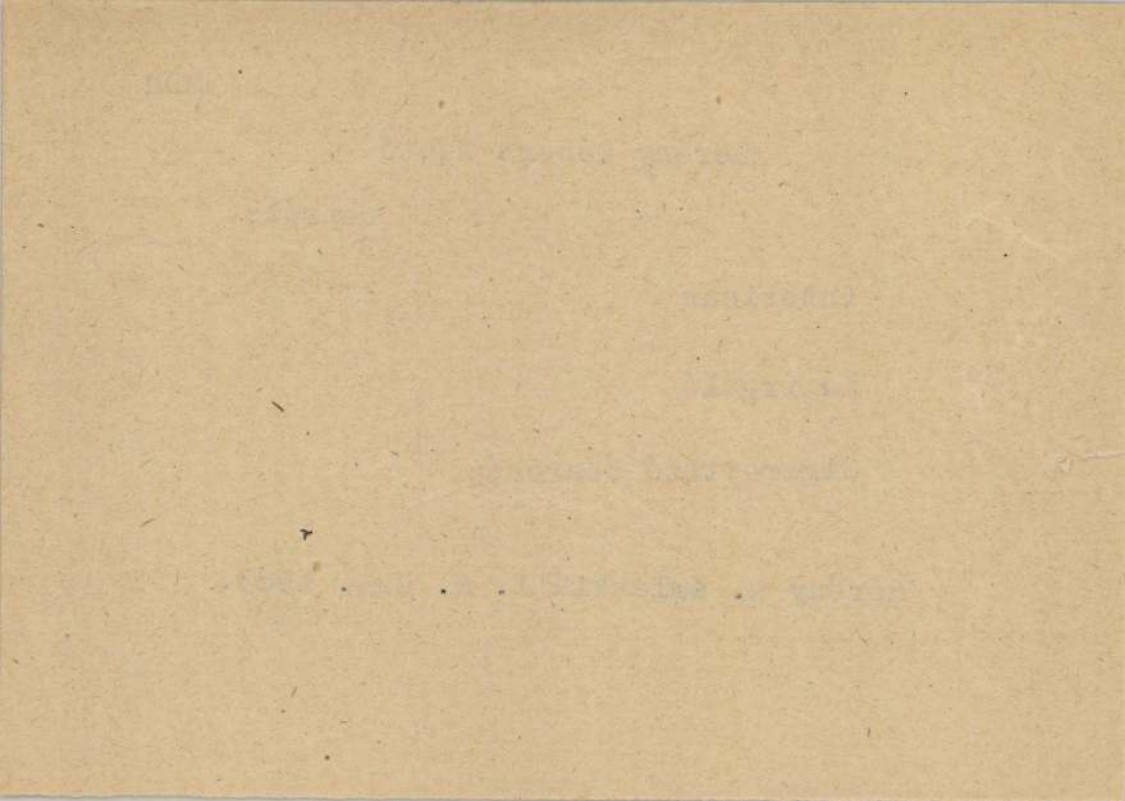
reprók:

Interieur

Kapirgáló

Cigarettazó önarckép

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDR

Berény Róbert festő

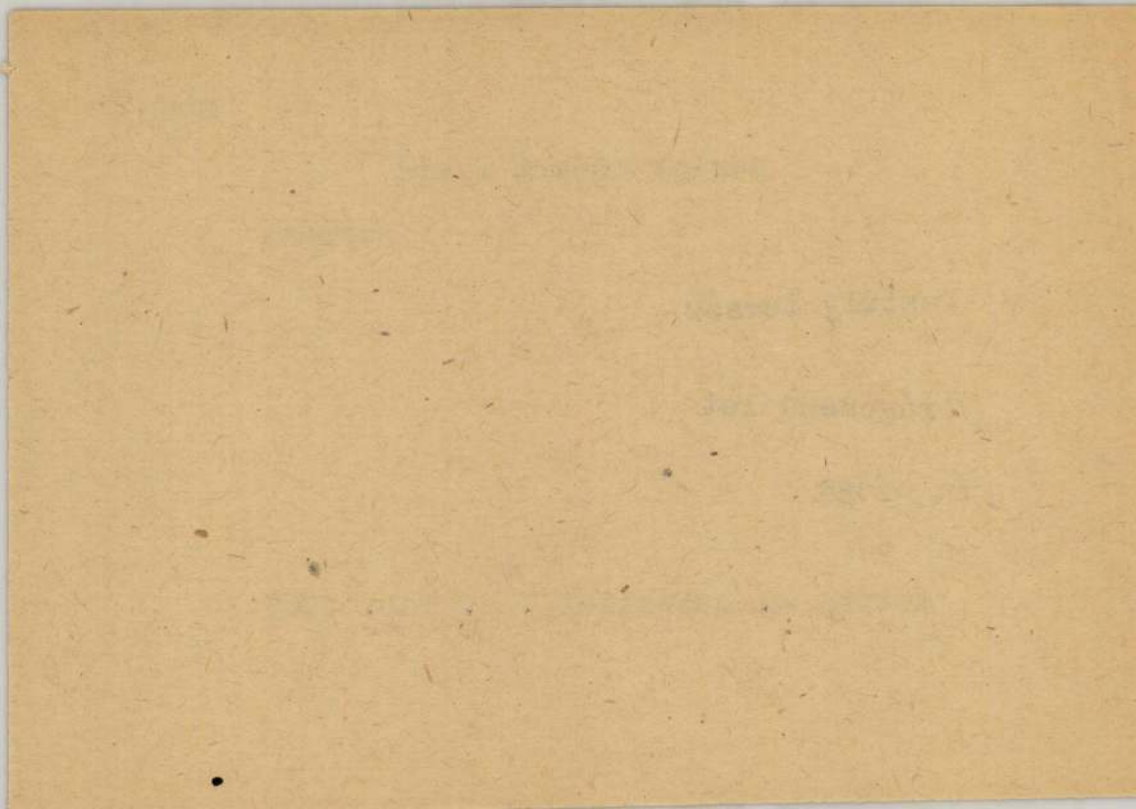
reprók:

Kastély terasz

Virágcsendélet

Faluvége

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

Berény Róbert festő

M.D.A.

Flóra szappan,

Cordatic, repr.

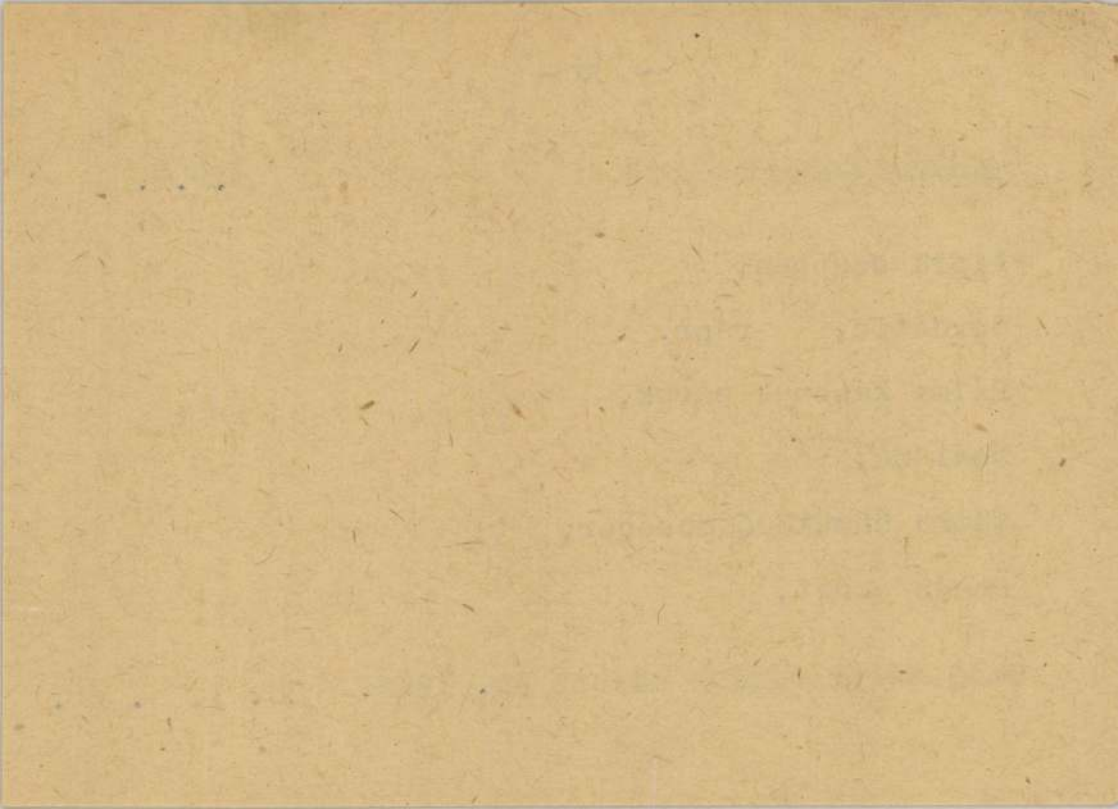
Pálma kaucsuk sarok,

Modiano,

Tátra önműködő mosópor,

Óceán ecset,

Szij Béla: Berény Róbert Bp. 1964. 30. 1. . / .

Berény Róbert festő

M.D.K.

Festőnövendék,

Grafikai munkássága egyenlő pikturájával,

Forradalmi plakátok, , ceruza és tollrajzok,

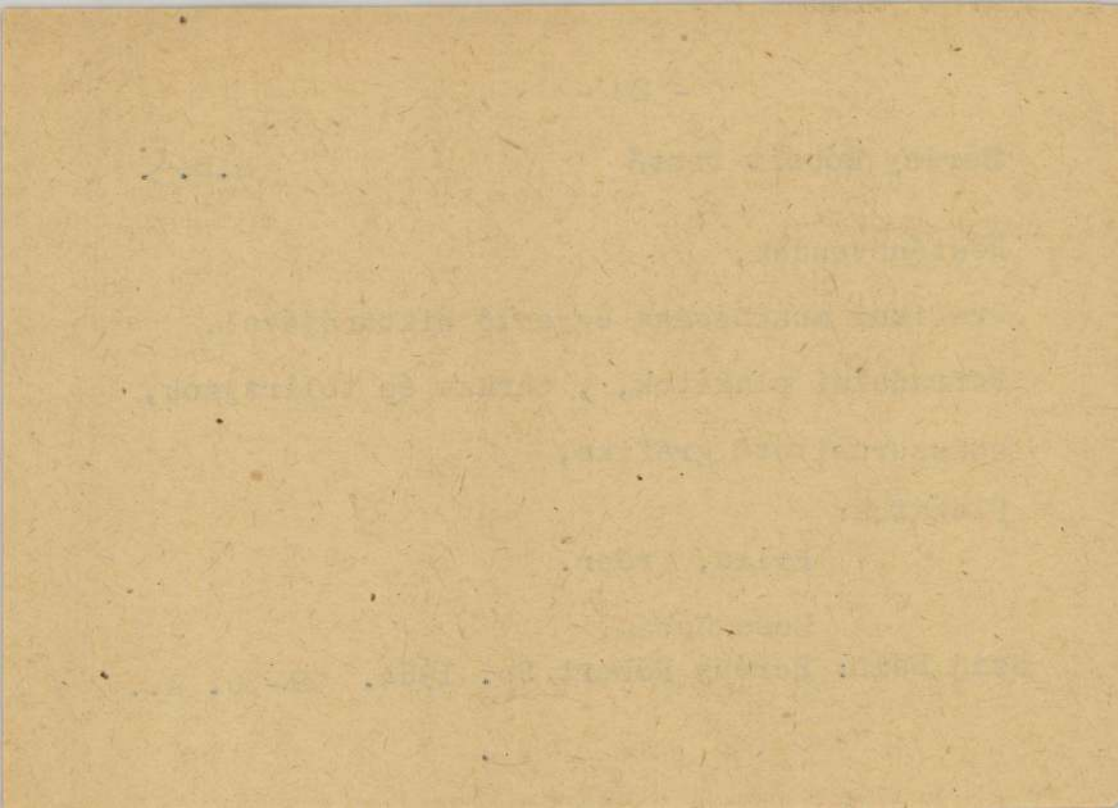
sokszorosított grafika,

Plakátok:

Palma, repr.

Boon Cacao,

Szij Béla: Berény Róbert Bp. 1964. 28-30. l.. / .

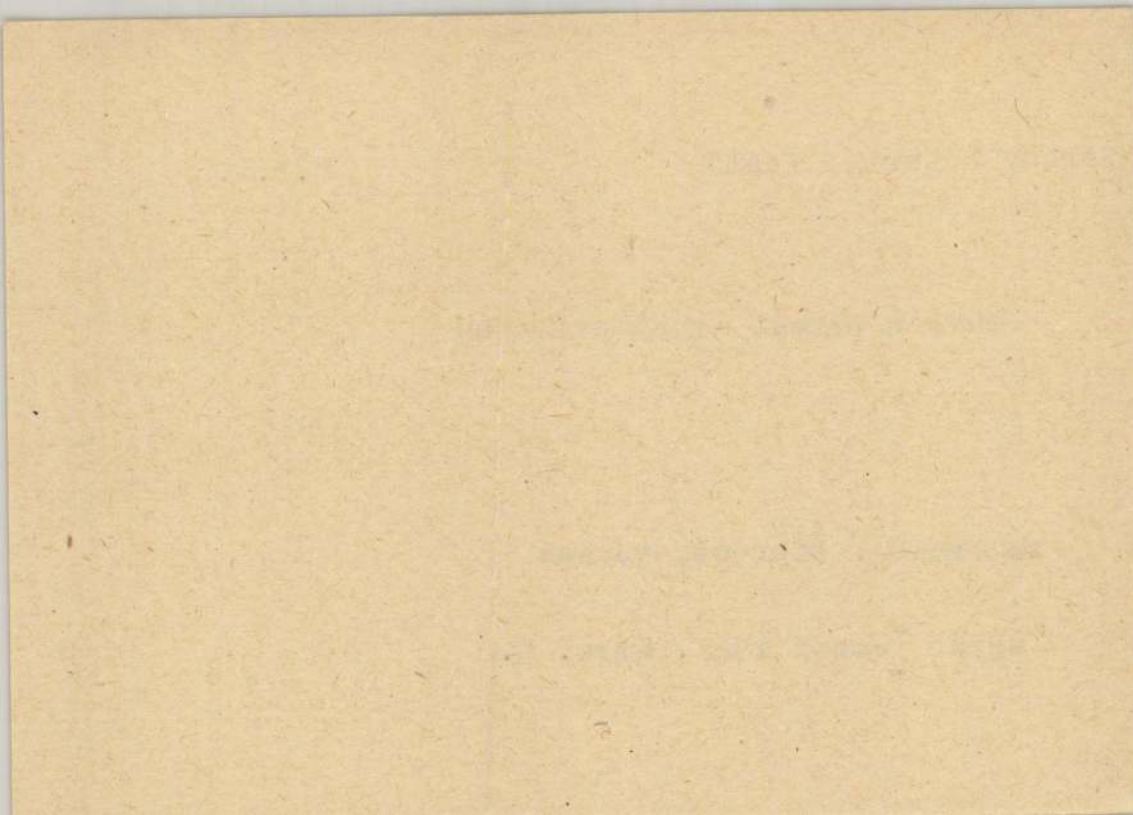
Berény Róbert   festő

M.D.K.

Műve a Dornai -gyűjteményben

Az örökös: Debrecen városa

"Magyar Nemzet" 196 . márc. 6.

MDK

Berény Róbert festő

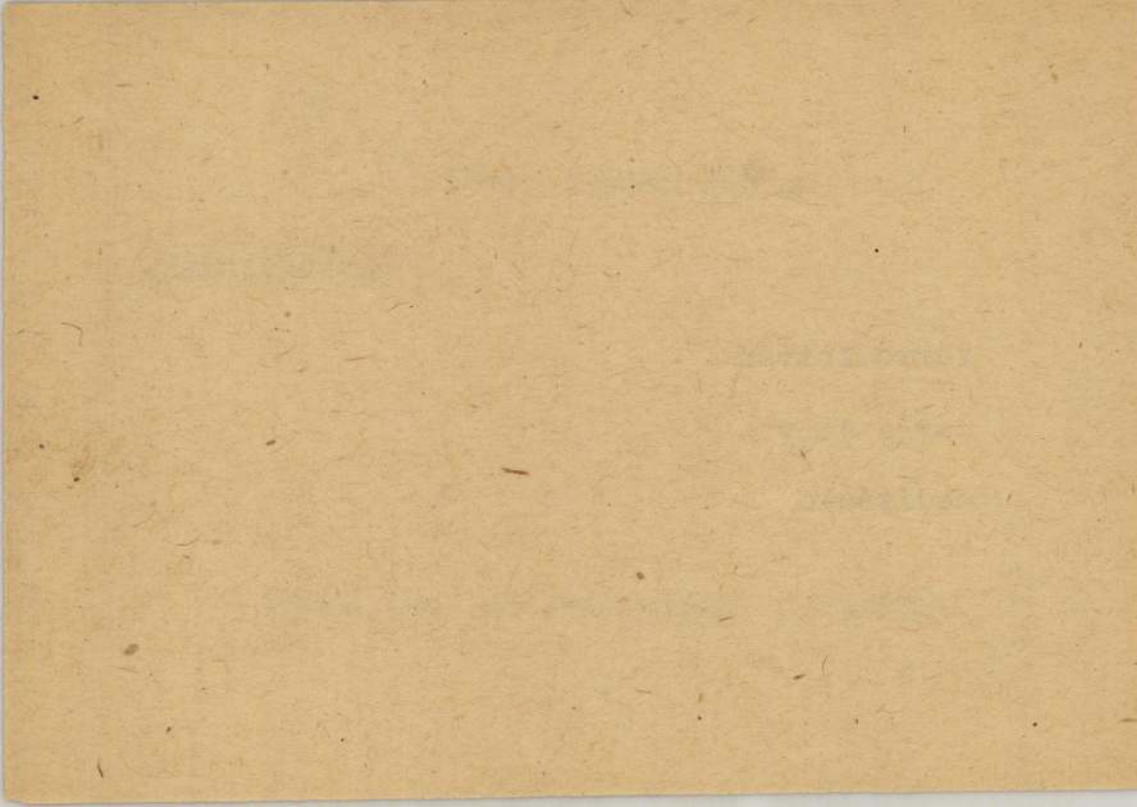
reprodukciók:

Varró István

Sárga dunyha

Meditáció

Berény R. emlékkiállítás. M. Gal. 1963.

MDK

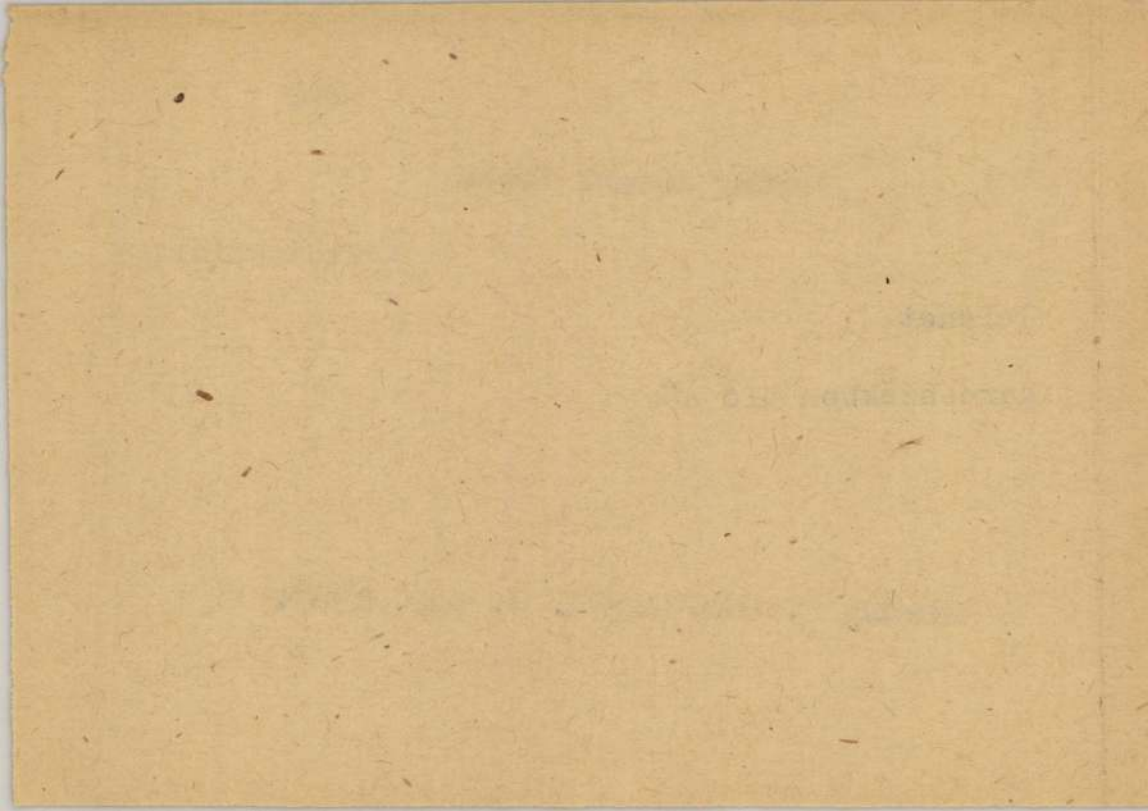
Berény Róbert festő

reprodukciók:

Jelenet

Karosszékbén ülő nő

Berény R. emlékkiáll. B. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

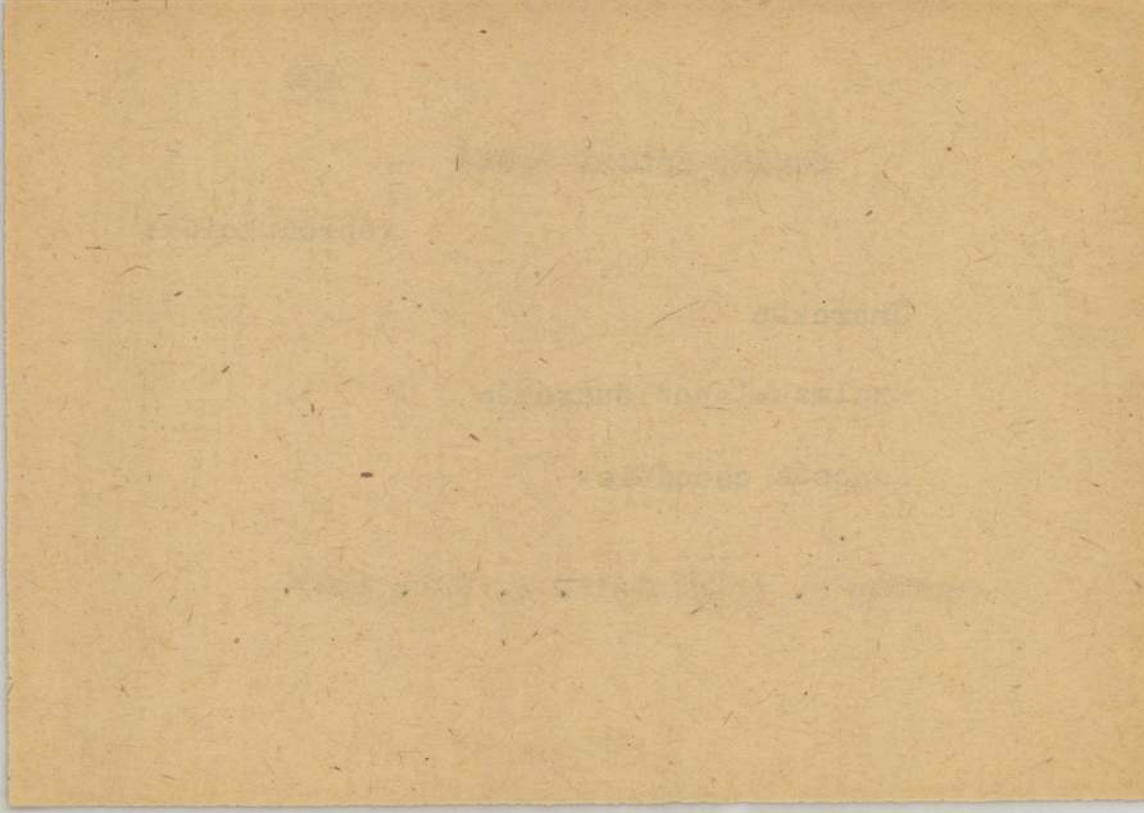
reprodukciók:

Önarckép

Szalmakalapos önarckép

Kancsós csendélet

Berény R. emlékkiáll. H. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

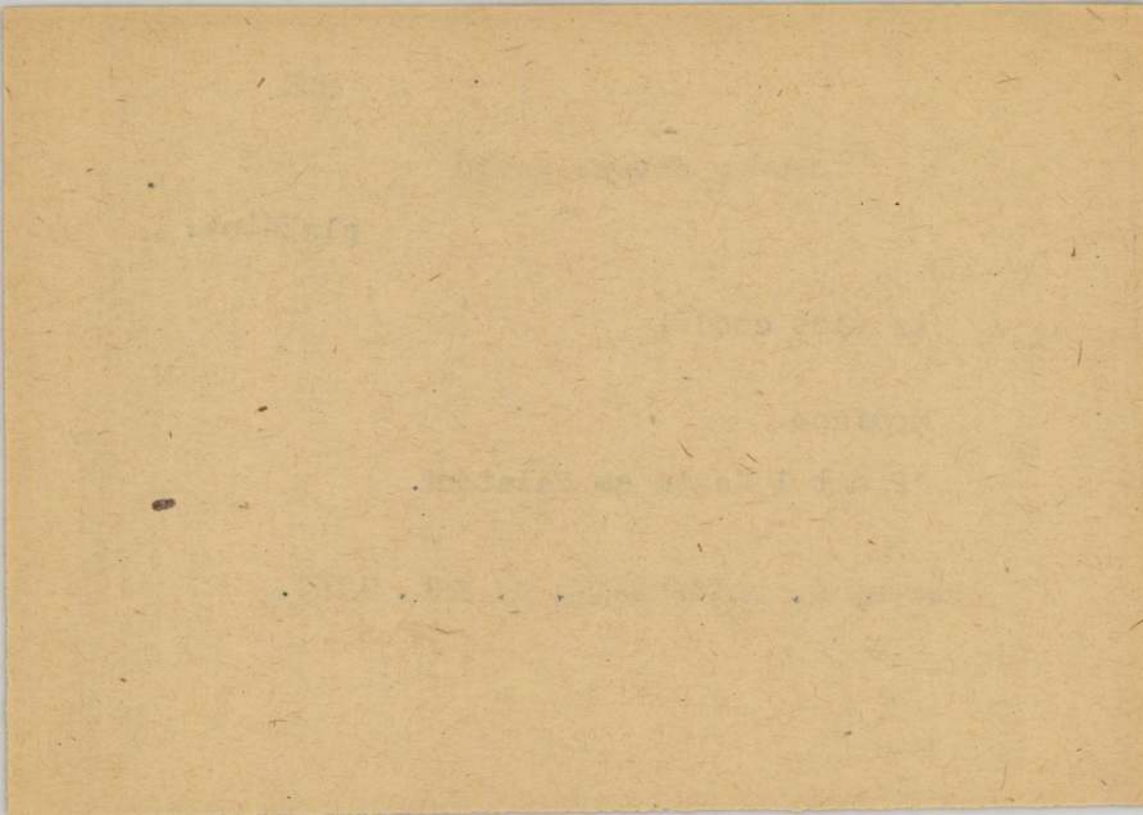
plakátok:

Az élet csodái

Modiano

"2 mit 1 Karte am Balaton".

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

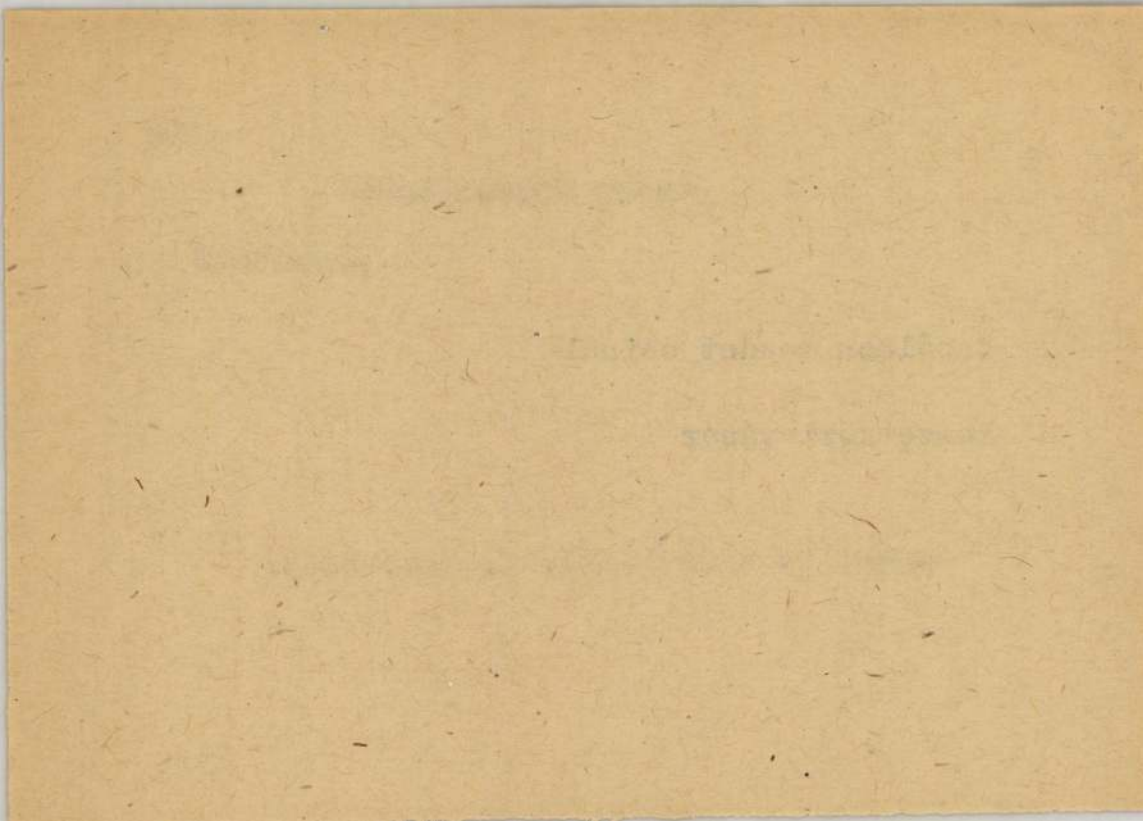
Berény Róbert festő

plakátok:

Napóleon rendet csinál

Nemzetközi vásár

Berény R. emlékkiállítás. Gal. 1963.

MDK

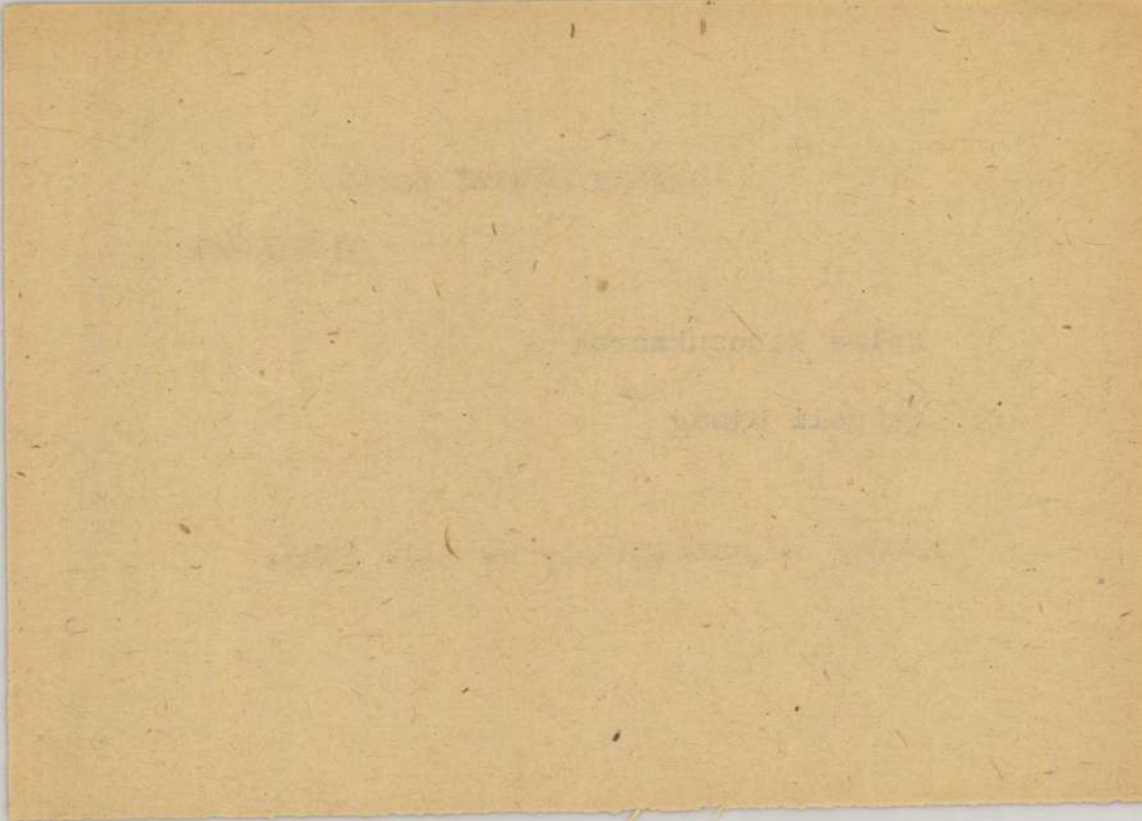
Berény Róbert festő

plakátok:

Pálma kaucsukzarak

Reggeli Ujság

Berény R. emlékkiállítás. 3. évf. 1963.

MDK

Borény Sándor festő

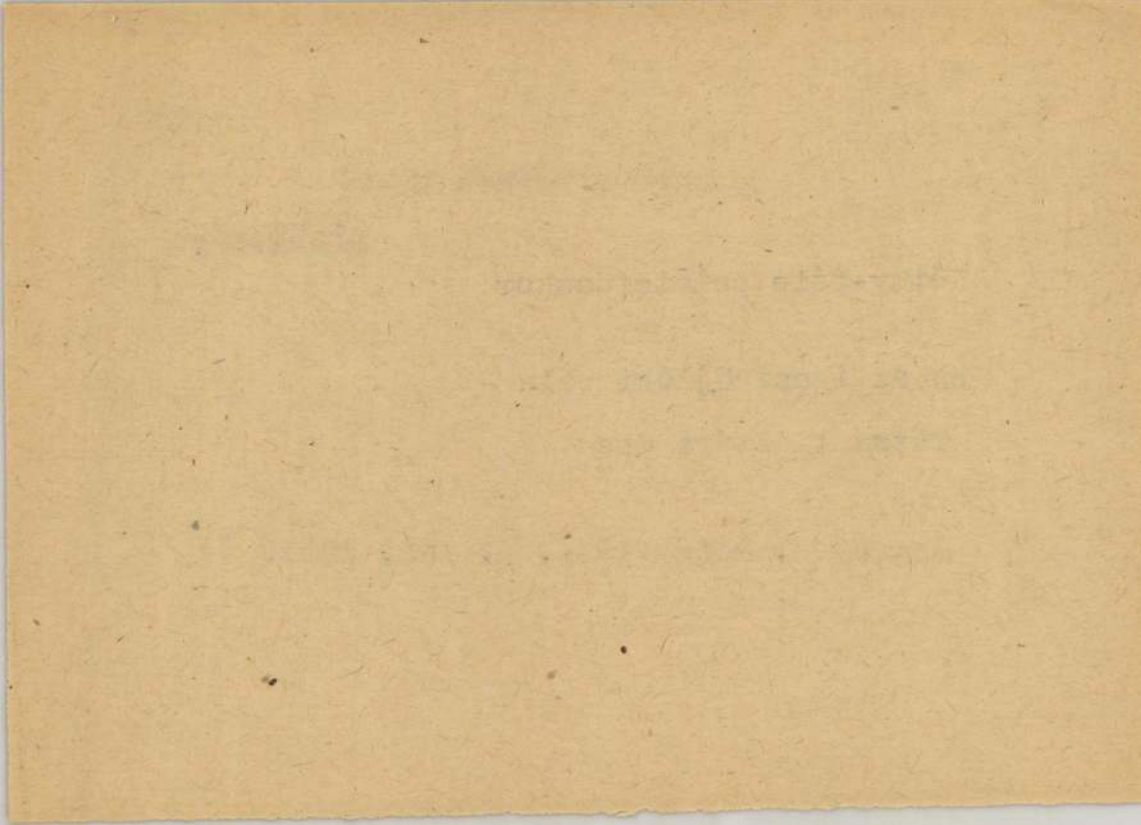
plakátok:

Réthy-féle pemetefüccukor

Ez az igazi Ujlaki pala

Tátra tisztára mos

Borény S. emlékkiáll. M. Gal. 1963.

MDK

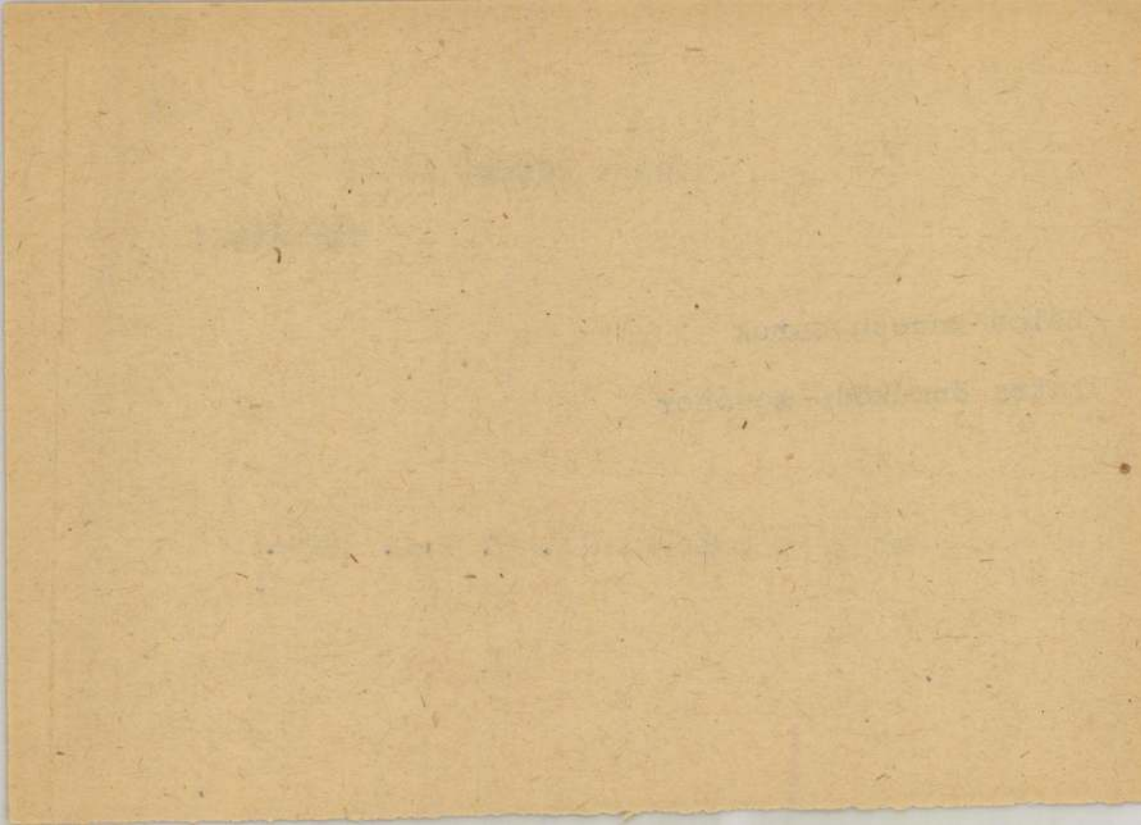
Berény Róbert festő

plakátok:

Pálma-kaucsuksarok

Tátra önműködő mosópor

Berény R. emlékkiáll. M. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

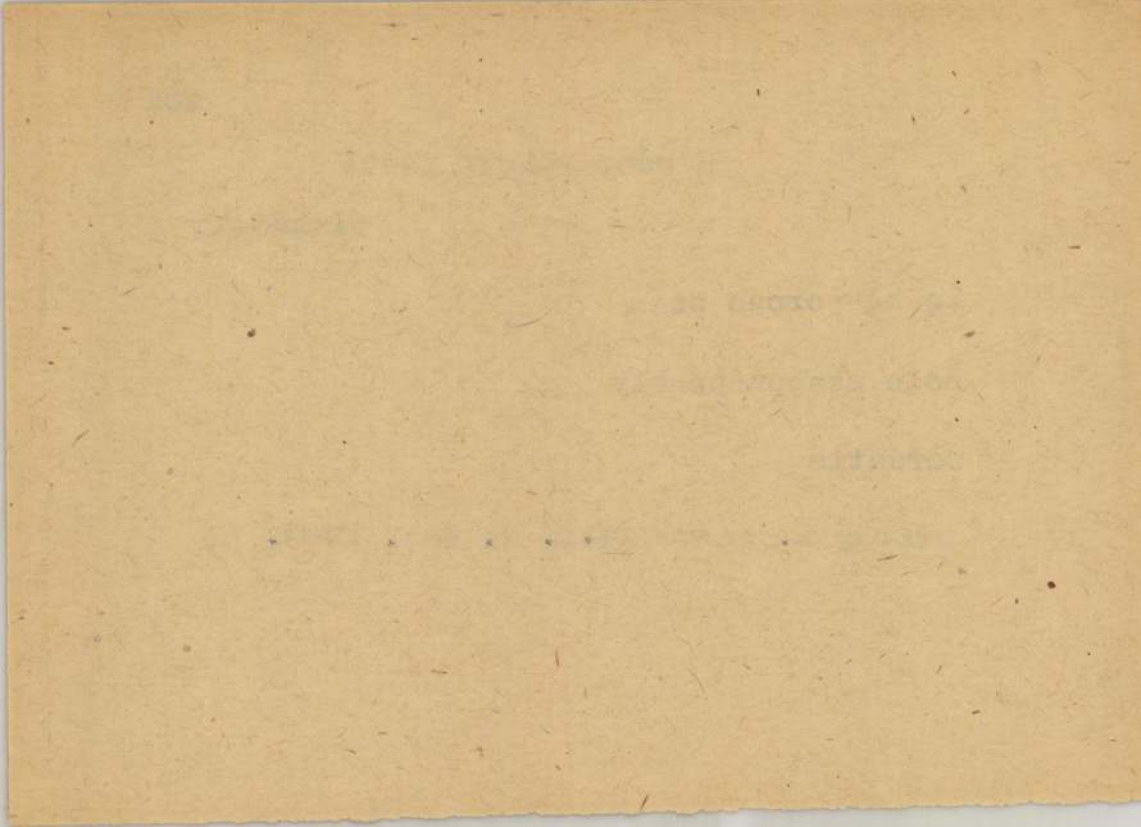
plakátok:

10 kg porosz szén

Polo szappanpehely

Cordatic

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

MDK

Berény Róbert festő

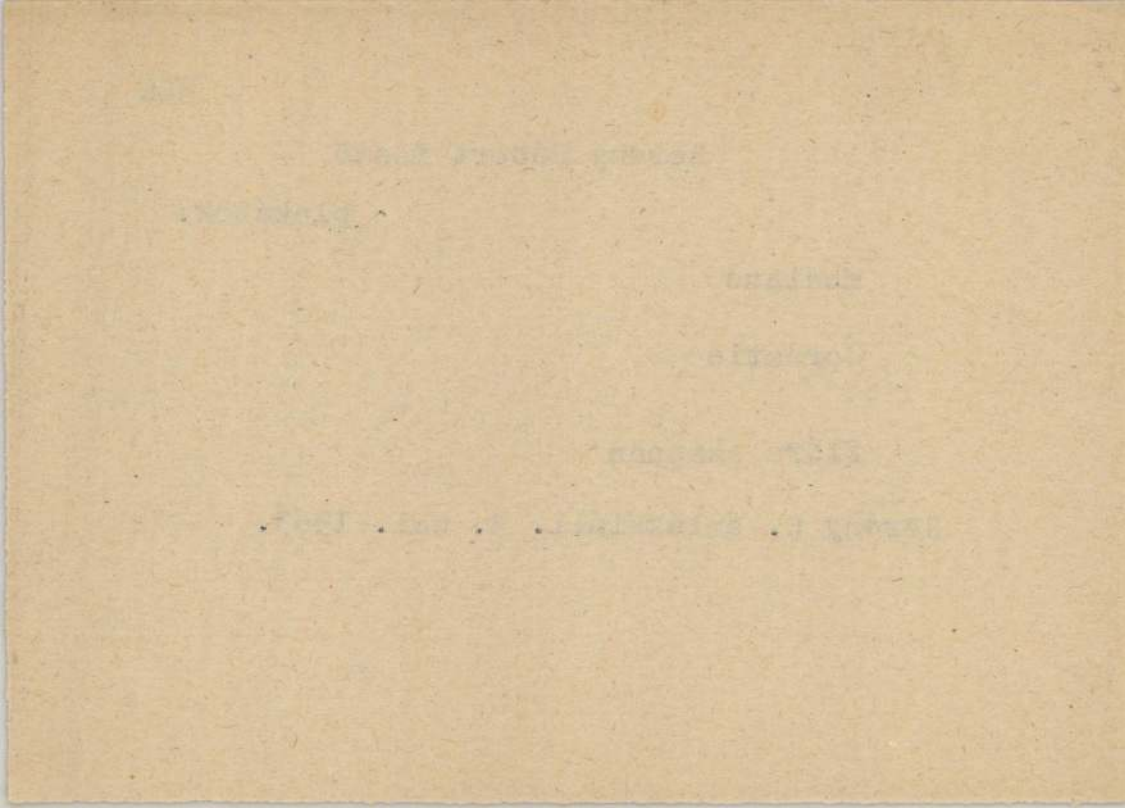
plakátok:

Modiano

Cordatic

Flóra szappan

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

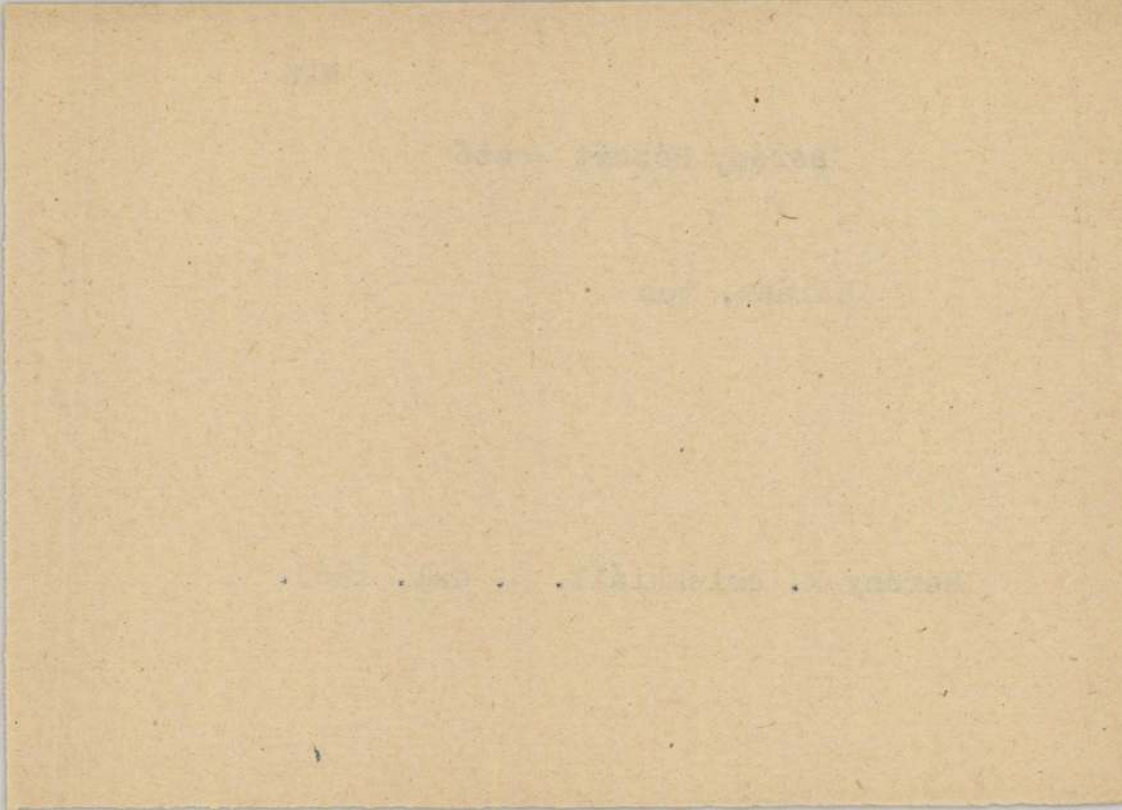

MDK

Berény Róbert festő

Halász, tus

Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

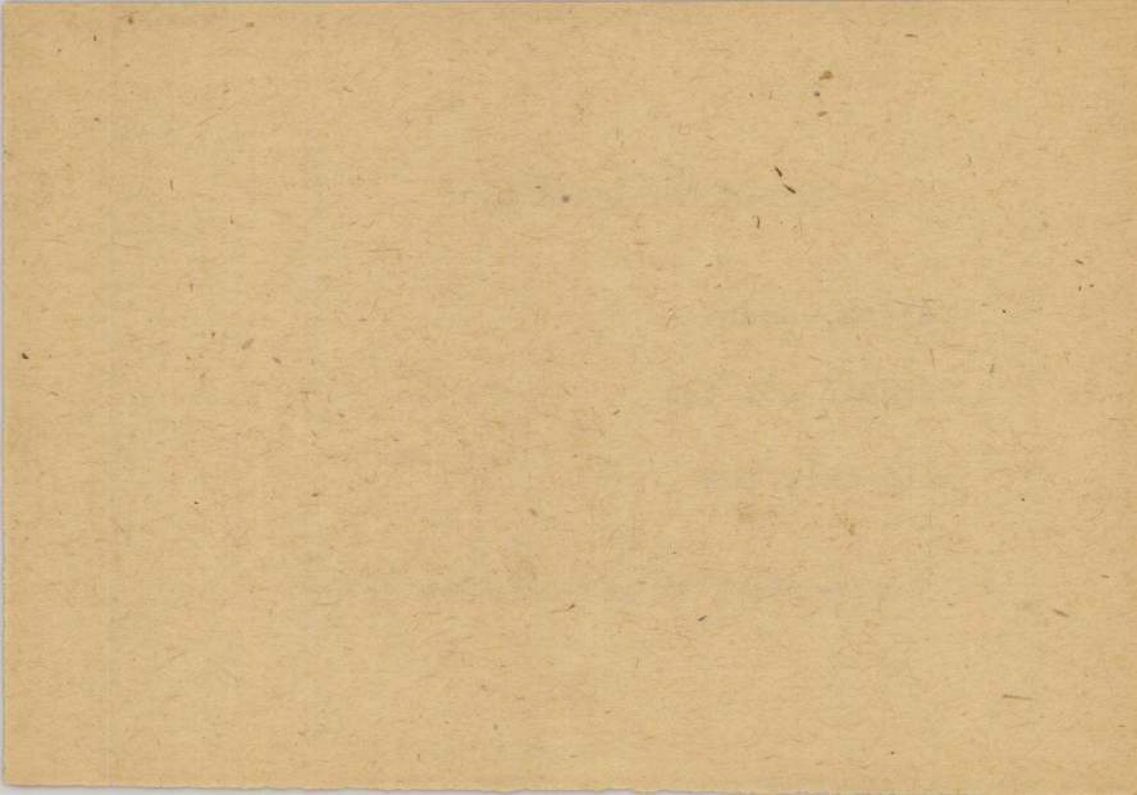
Berény Róbert - fest

Tájkép, szén

Térdelő nő, tus

Álló akt, tus

Berény R. emlékkiállítás. M. Gal. 1963.

Berény Róbert

MDK

Fegyverbe! Fegyverbe!, plakát

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Berény Róbert festő

M.D.K.

Weiner Leo arcképe, 1911.

Golgotha, 1912.

Bartók portré, 1913, bemutatva a Művészház kiállításán,

Bartók jó barátságban volt.

A portré először Bécsben szerepelt, majd a San Franciscói világkiállításra került.

szij Béla: Berény Róbert, Bp. 1964. 14-15. l. / .

Berény Róbert festő

M.D.K.

1911-ben a Nyolcak -nak a Nemzeti Szalonban rendezett kiállításán 50 festményét mutatta be,

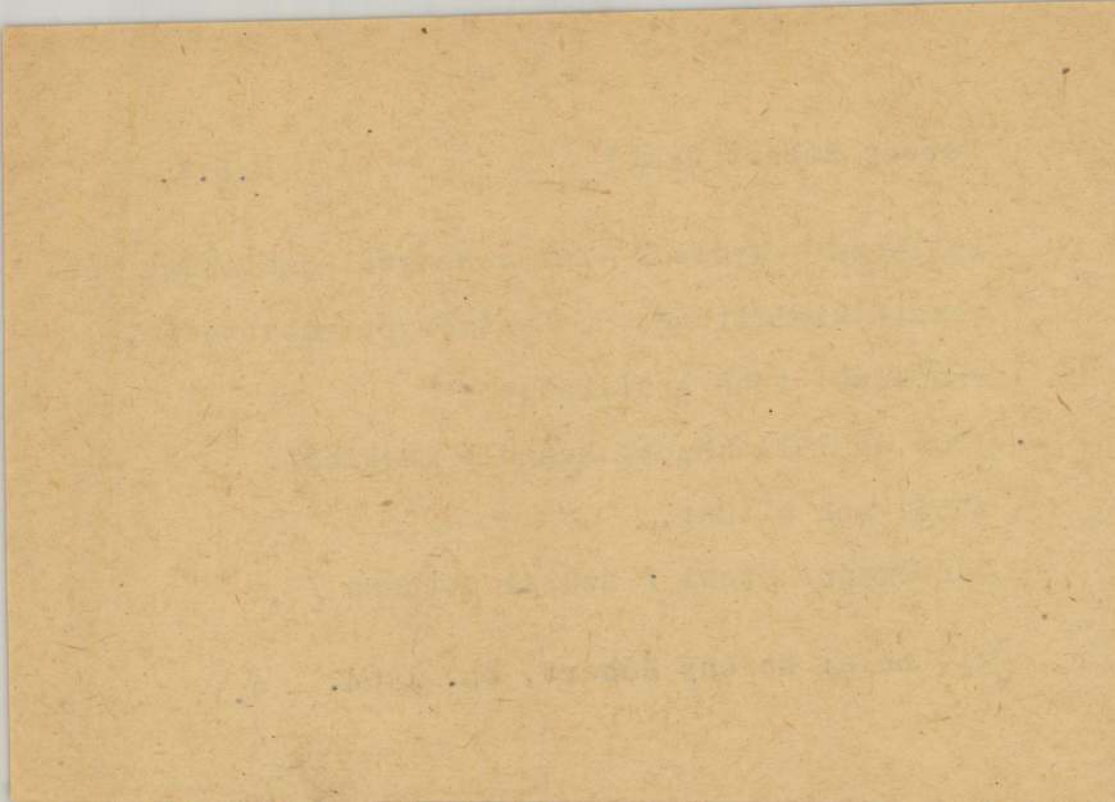
ezenkívül több grafikát,

1906 és 1911 között készült műveiből.

Ebből sok eltűnt,

Városmajor utcai / szülei otthona / ,

ziz Béla: Berény Róbert, Bp. 1964. 9.1. . / .

Berény Róbert festő

B.D.K.

1910, Kancsós csendélet,

Szoba esti lámpafénynél, 1903. o. MNG, repr.

Párizsi baráti köréhez tartozott:

Kernstok, Czigány, Czóbel, Márffy, Pór, Tihanyi

Orbán Dezső,

a Könyves Kálmán kiáll.ő

1909 végén Uj képek címen közös kiállítást rendezte

Szüj Néls: Berény Róbert, Sp. 1964. 8.1. / .

Berény Róbert festő

M.D.N.

1906-ban megszakította párizsi tanulmányait, visszajött Budapestre,

előtte azonban megfestette Pór Bertalan arcképét,

1907-ben Pór Bertalannal Olaszországba utazott.

1908-ban tért vissza Párizsba, ahol a Salon des

Indépendants-ban szerepelt 2 művel

Szűz Béla: Berény Róbert, Bp. 1964. 6.1. .Ø .

Berény Róbert festő

M.D.K.

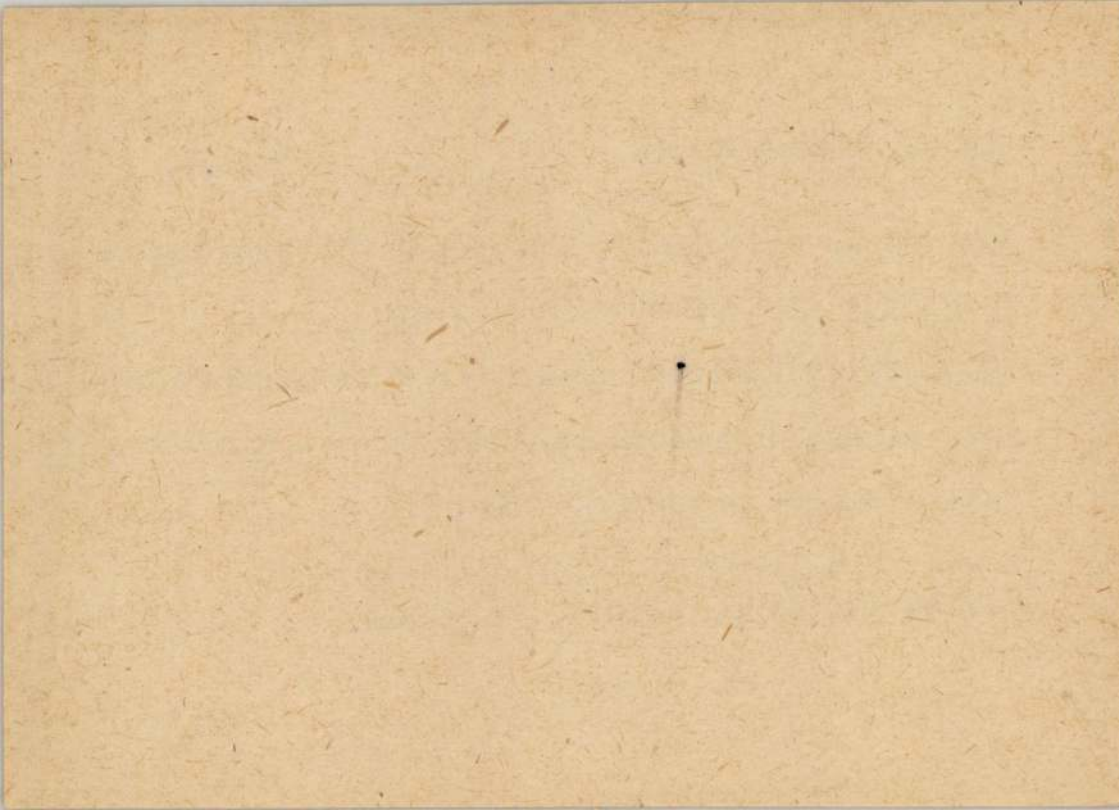
1904 őszén felvették a Budapesti Mintarajziskolába,
Zemplényi Tivadar növendéke lesz,

1905 elején Párizsba utazott s beiratkozott a Julia
Akadémiára, de rendszeres képzésben nem vett részt
Szalmakalapos önarckép, 1906.

1906 , kiállítása a Salon d'Automne-ban.

Szij Béla: Berény Róbert, Bp. 1964.

6.1. ✓ .

Berény Róbert festő

M.D.K.

A Markó utcai iskolában a magobb osztályban tanult
Ezidőben Pór Bertalan, aki sok ösztönzést ad fia-
talabb iskolatársának.

Ezidőstájt Munkácsy Mihály volt az eszményképe,
Első önarckép , 1903.

Szoba esti lámpafénynél, 1903
Sziij Béla: Berény Róbert, Bp. 1964. 5.1 . ./ .

Berény Róbert festő

M.D.K.

1887 . márc. 17-én született Budapesten,
már a Deák-téri elemi iskolában szívesen rajzolgato
tott,

a tanító figyelmeztette szüleit, szoktassák le a gy
gyermeket a firkálásról.

A Markó utcai reálban a rajz és zene iránt érdek-
SziJ Béla: Berény Róbert, Bp. 1964. 5.1. lödött

Berény Róbert festő

D.A.

Matonaruhás önarckép, 1917. repr.

Levélírók, 1940. repr.

Izsák feláldozása, 1942. repr.

Tájkép házzal m, 1938. repr.

Falusi körhinta, 1936. repr.

Szűcs Béla: Berény Róbert Bp. 1964.

Berény Róbert festő

.D.K.

Szőnyi Istvánné arcképe, 1939. repr.

Kernstok Károly arcképe, 1939. repr.

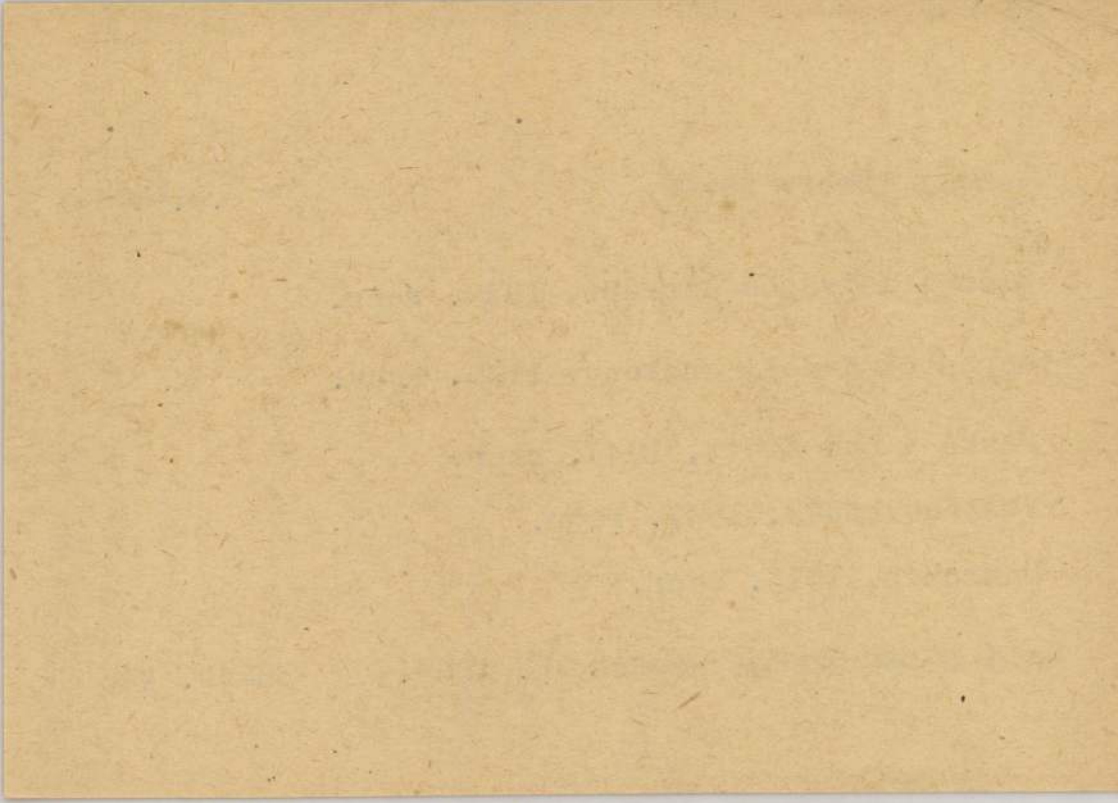
Festő a fal előtt, 1945. repr.

Festőnövendék, 1947. repr.

Önarckép, 1913. repr.

Szűz Béla: Berény Róbert Bp. 1964.

38-42. kép

Berény Róbert festő

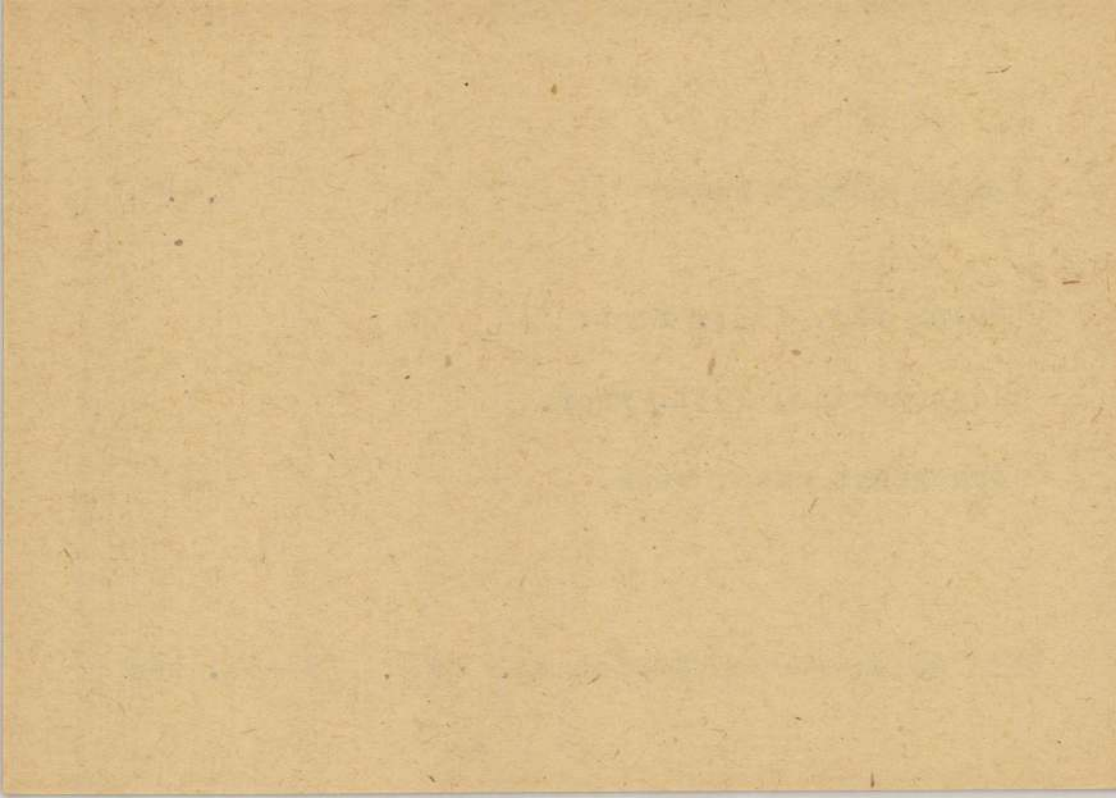
.D.K.

Borus táj, 1937. repr.

Jégbehordás, 1937. repr.

Zebegényi utca, repr.

Szij Béla: Berény Róbert Bp. 1964. 35-37. kép

Berény Róbert festő

...D.K.
m

Havas táj, 1935. repr.

Könyöklő önarckép, , repr.

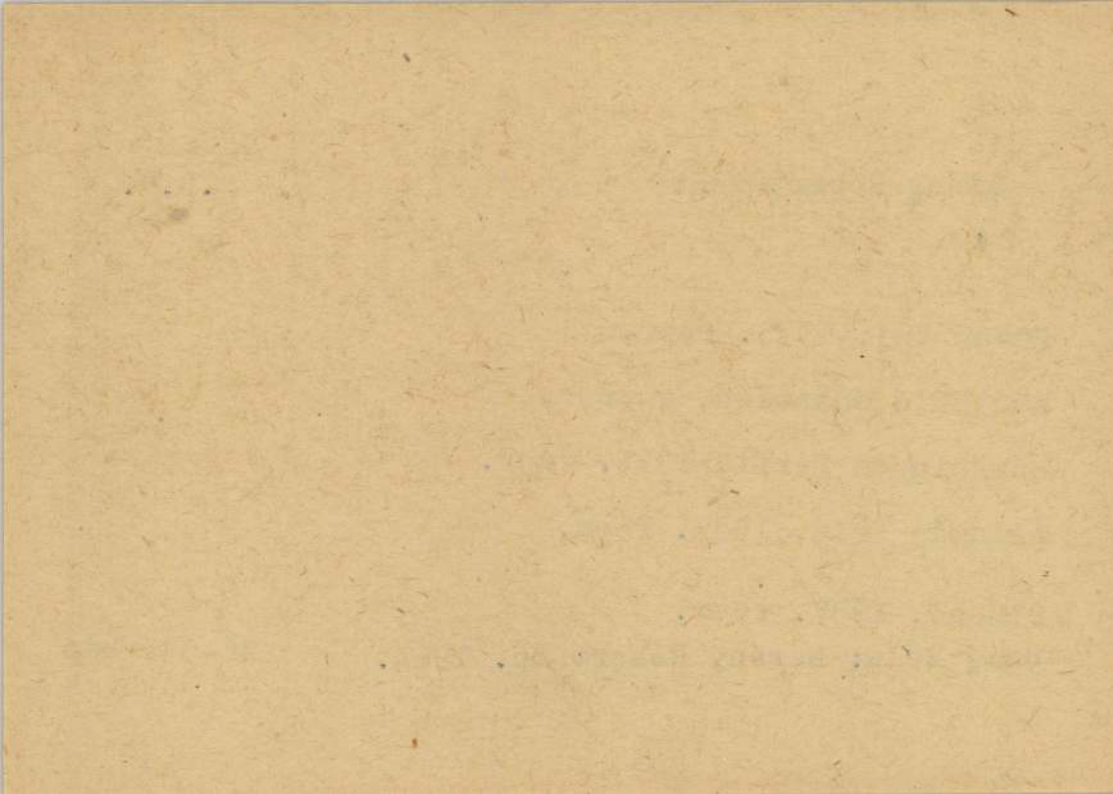
Sárgainges férfi, 1935. repr.

Allomás felé, 1937. repr.

Pihenő, 1937. repr.

Szij Béla: Berény Róbert Bp. 1964.

26-34. kép

H. D. K.

Berény Róbert festő

Kapirgáló, 1933-34. repr.

Falu vége, 1935. repr.

Kislány pipacsokkal, 1935. repr.

Ház a fenyves tövében, 1935. repr.

Havas táj, 1935. repr.

Szűz Béla: Berény Róbert, Ep. 1964. 26-30. 1.

Berény Róbert festés

H.D.K.

Meditáció / önarckép / 1930. repr.

Csendélet korsóval, 1929. repr.

Cigaretttázó önarckép, 1932. repr.

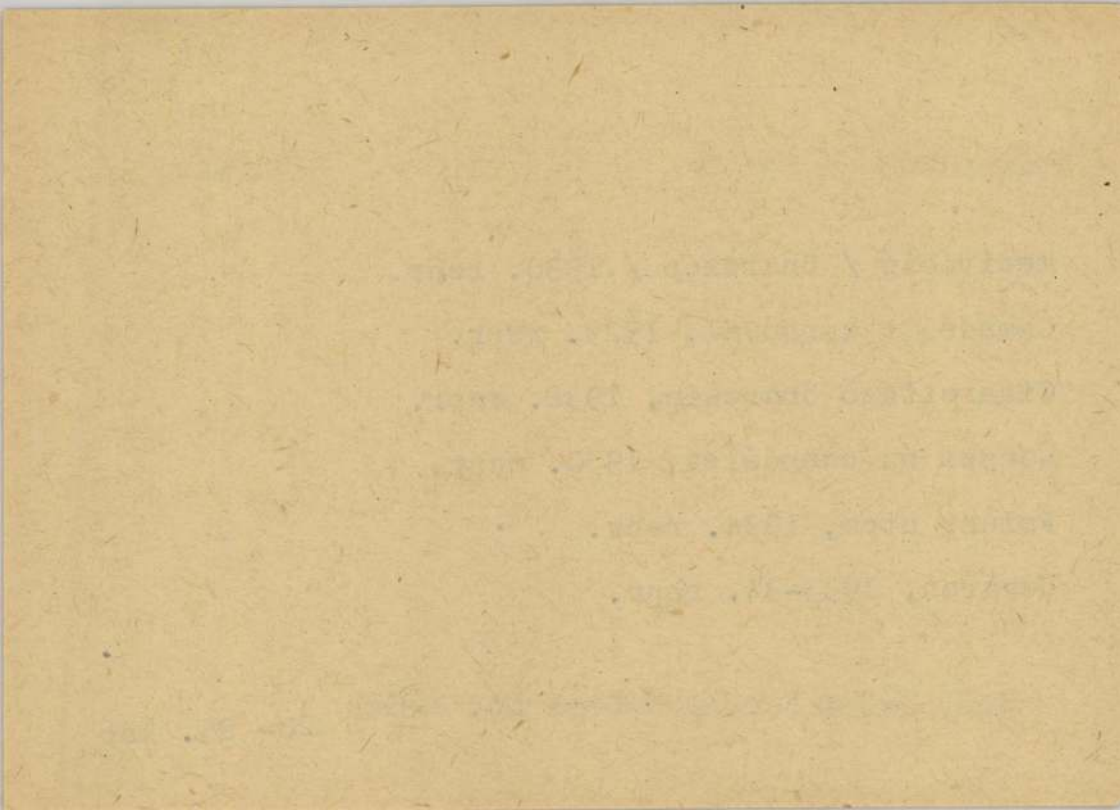
Macska és csendélet, 1930. repr.

Falusi utca, 1934. repr.

Udvaron, 1933-34. repr.

Szűcs Béla: Berény Róbert Bp. 1964.

20- 25. kép

Varró István arcképe, 1918. repr.

Jelene t II. 1912. repr.

Bartók Béla arcképe, 1913. repr.

Interieur, 1925. repr.

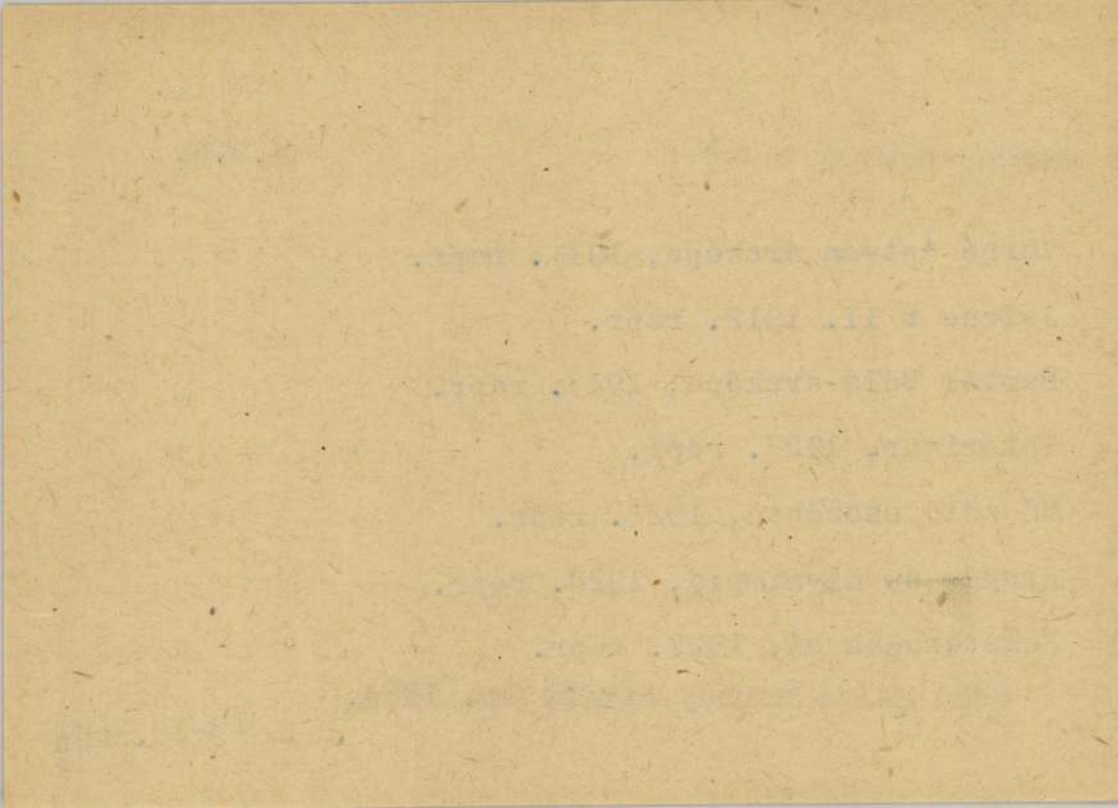
Nő zöld szobában, 1928. repr.

Árnyék és Olymimpia, 1928. repr.

Feketeruhás nő, 1927. repr.

Szily Béla: Borény Róbert Bp. 1964.

13-19. kép

Berény Róbert festés

H.D.K.

Városmajor utcai ház 1911. repr.

Kompozíció I. 1910-11. repr.

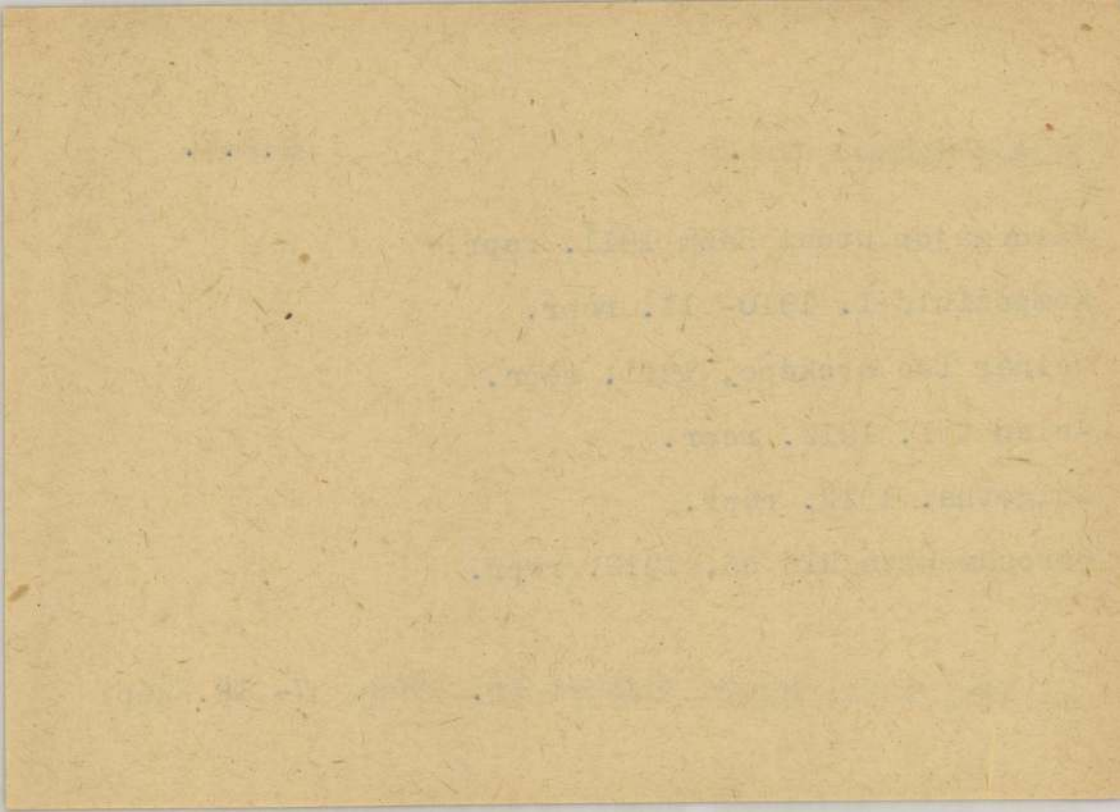
Weiner Leo arcképe, 1911. repr.

Jelenet I. 1912. repr.

Golgotha. 1912. repr.

Karosszékben ülő nő, 1912. repr.

Szűcs Béla: Berény Róbert Ep. 1964. 7-12. kép

Berény Róbert festő

M.D.K.

Első önarckép, 1903. repr.

Reggeli csendélet, repr.

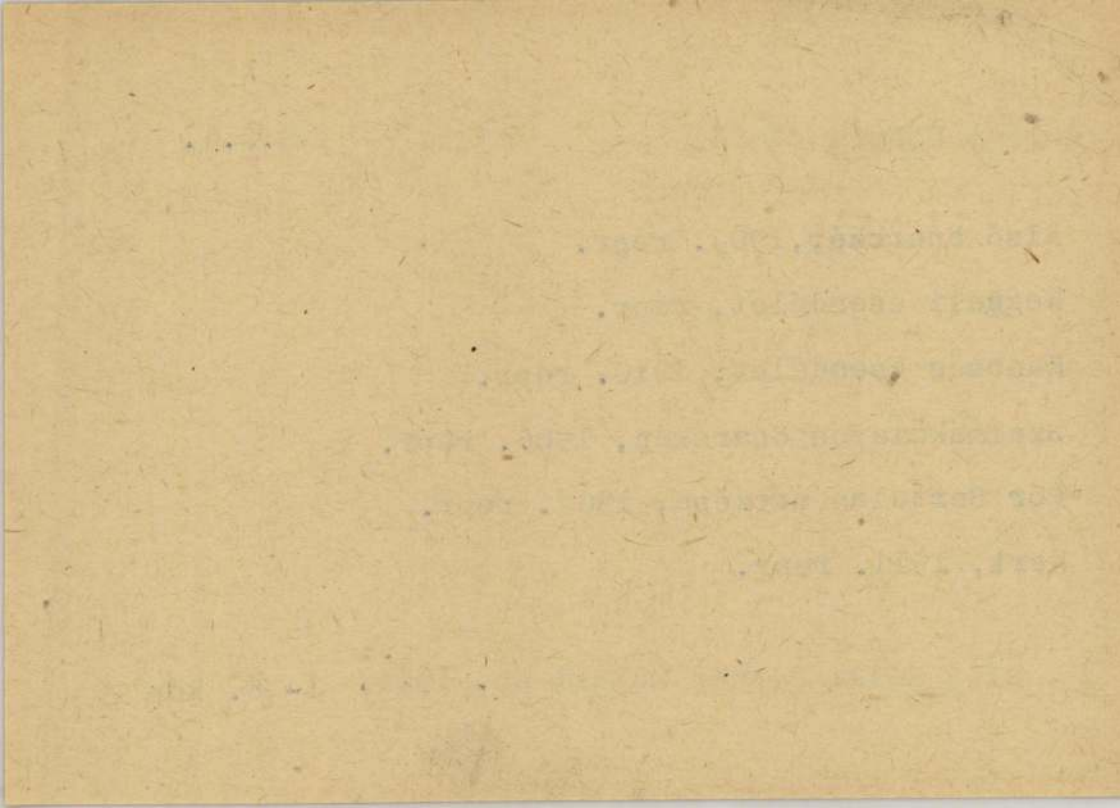
Kancsós csendélet, 1910. repr.

Szalmakalapos önarckép, 1906. repr.

Pór Bertalan arcképe, 1907. repr.

Kert, 1911. repr.

Szűcs Béla: Berény Róbert Bp. 1964. 1- 6. kép

Berény Róbert festő

M.D.K.

Pihező, 1937. o. Bp.

Borus táj, 1937. o. ism. h.

Hégbelhordás, 1937. o. Bp. MNG

Zebegényi utca, p. ism h.

Szőnyi Istvánné arcképe, 1939. Bp. mt

Szűj Béla: Berény Róbert Bp. 1964.

34.1.

szűj Béla: Beré

Berény Róbert festő

H.D.K.

Ház a fenyves tövében, 1935. o. Bp. mt.

Havas táj, 1935, o. Külügyminisztérium tul.

Könyöklő önarckép, ism. h.

Sárgainges férfi, 1935. o. Pécs, Forgách Hanna Er-
zsébet Emlék Műz.

Állomás felé, 1932. o. ism. h.

Szij Béla: Berény Róbert Bp. 1964.

33-34.1.

Szij Béla: Berény

Berény Róbert festő

H.D.K.

Falusi utca, 1934. ism. h.

Udvaron, 1923-34. o. Bp. mt

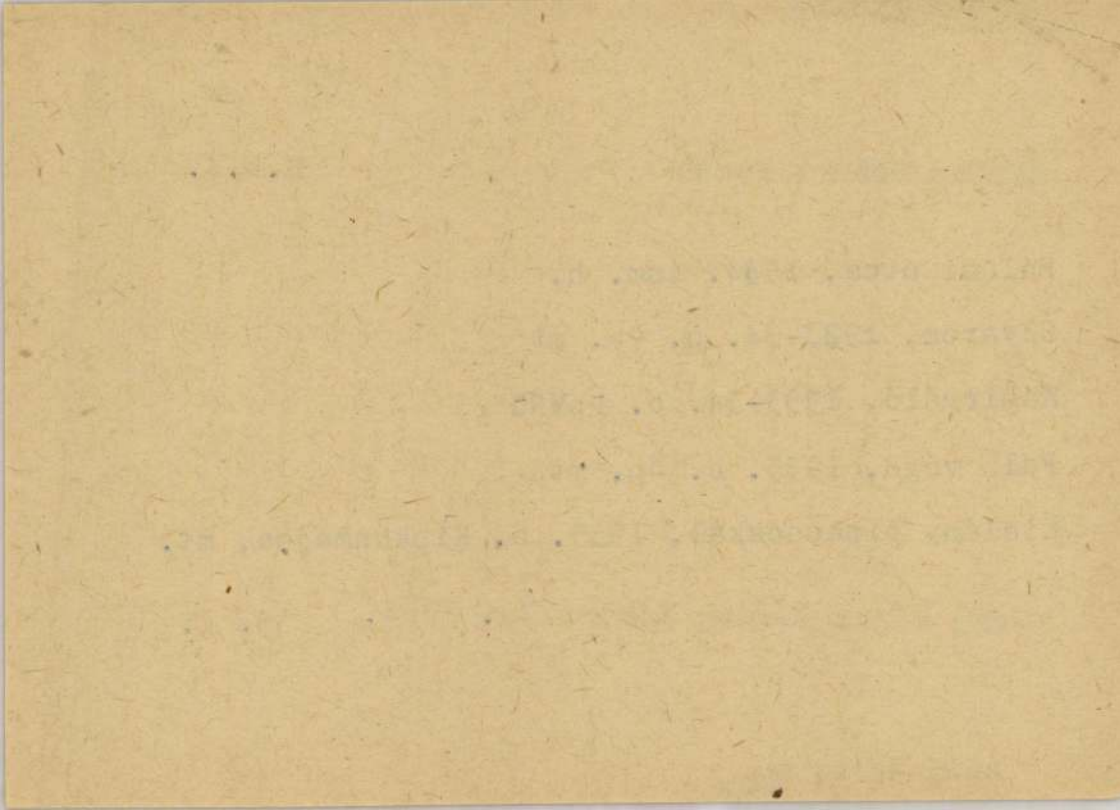
Kapirgáló, 1933-34. o. BpMNG

Falu vége, 1935. o. Bp. mt

Kislány pipacsokkal, 1935. o. Kiskunmajsa, mt.

Szűcs Béla: Berény Róbert Bp. 1964. 33. l.

Szűcs Béla: Beré

Borény Móbert festő

M. D. K.

Kastélyterrasz,

Falusi utca,

Udvaron,

Huzamosabb időt tölt ~~xZhegényben~~, Zebegényben,

Kastélyterrasz, 1932. o. repr. MNG.

Életművéből talán 1933-34-ben festett Kapirgáló
vált legismertebbé.

Szajó Béla: Borény Móbert, Ep. 1964. 23-24.1.

. / . .

Borény Róbert festő

M. D. K.

Árnyék, és Olympia,

Olympia,

1930-ban a KUT kiállításán szerepelt

Macska és csendélet c. műve.

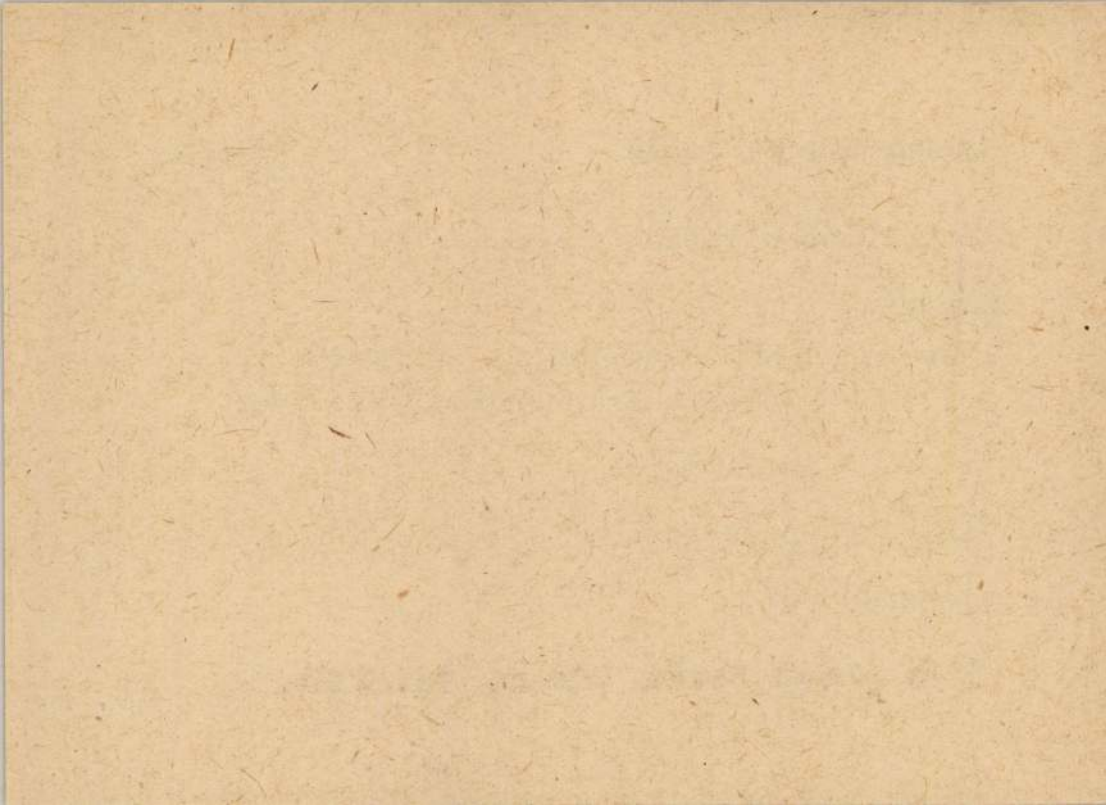
Meditáció,

Cigaretttázó önarckép,

Vizhordó nők,

Szaj Béla: Borény Róbert, Bp. 1964.

21-23. 1.

Berény Róbert festő

M.D.K.

1929-ben kiállítás az Uj Művészházban,
ettől kezdve rendszeres szereplője az itthoni és
külföldi kiállításoknak.

Feketeruhás nő,

Interieur,

Nő zöld szobában,

Csellozó nő,

Szij Béla: Berény Róbert, Bp. 1964. 21. 1. 4

Berény Róbert festő

M.D.K.

1926 elején hazatért,

Interieur-ök, csendéletek,

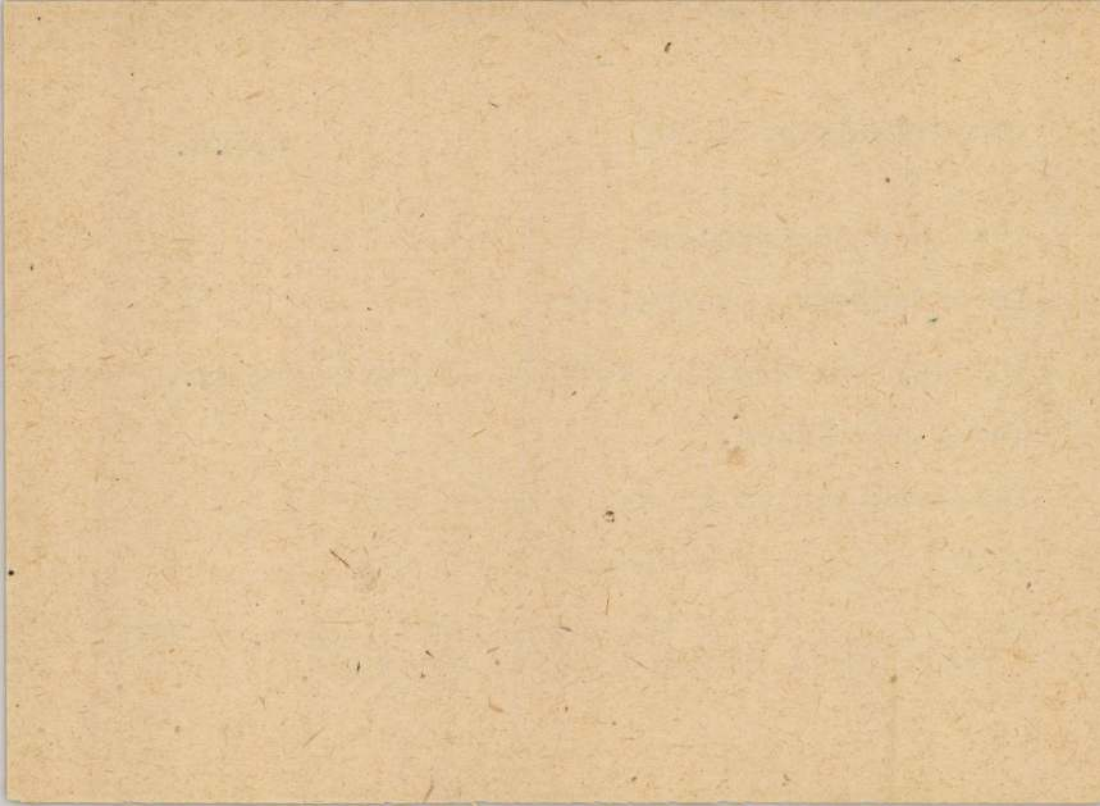
Egy-egy női figura, kedvelt állata a macska, témái
ebben az időben.

1928 kiállítása az Ernő Muzeumban,

1928 " a Nemzeti Szalonban

1929 " a Képzőművészek Új Társ. / KUT /

Szűj Béla: Berény Róbert, Bp. 1964. 21. l.

Berény Róbert festő

M.D.K.

Az összeomlás után számos feljelentés érkezett ellene, végül letartóztatták, kiszabadulva Bécsbe utazott.

Itt keveset festett/ inkább berlini emigrációjára készült elő.

Ujra foglalkozott zenével, egy vonósnégyest is komponált, melyet 1922-ben mutattak be.

Szij Béla: Berény Róbert, Bp. 1964. 20. 1. . / .

Berény Róbert festő

S.D.K.

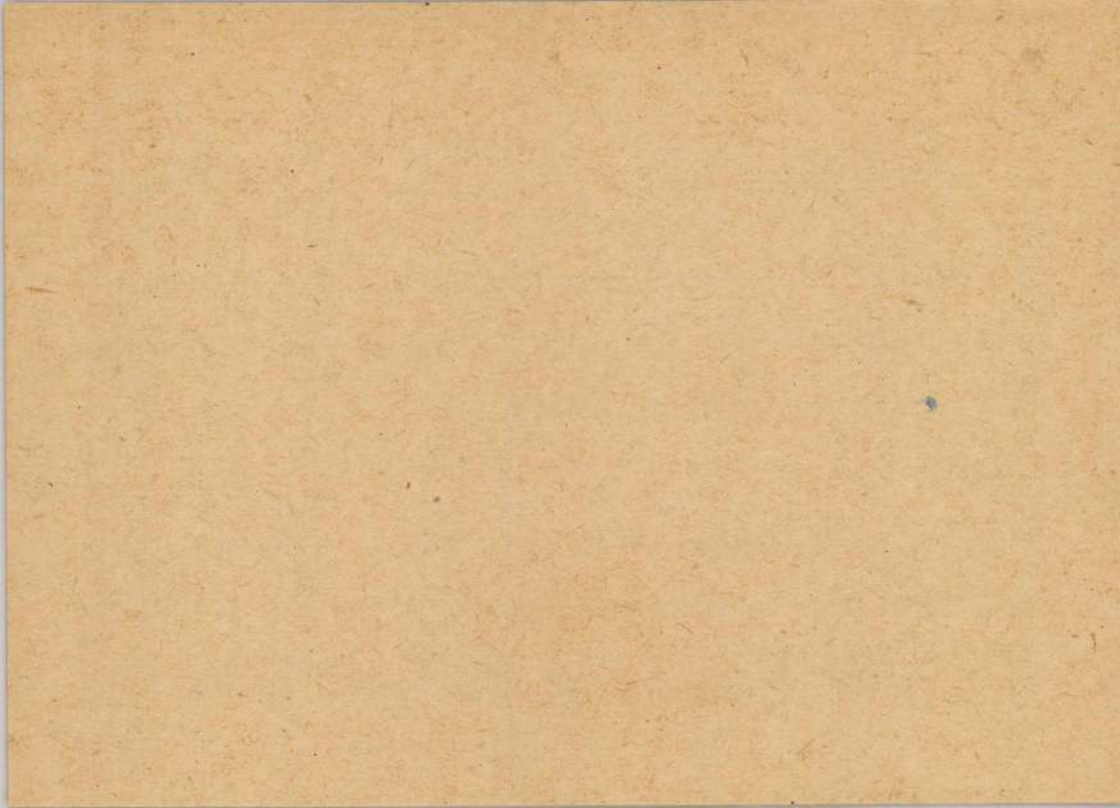
Freskókkal kellett volna díszíteni a tehetséges proletárgyermekek otthonát és iskoláját, melyet Budapesten az egykori Bánffy u. 3. sz. alatt kívántak létrehozni.

Fekvő nő, 1923. is, helyen, repr.

A Nyolcak tagjaiként megjeleölt művészek a Balaton mellett művésztelepek szervezésébe kezdtek.

Szilj Béla: Berény Róbert, Bp. 1964. 19.1.

/ .

Berény Róbert festő

M.D.K.

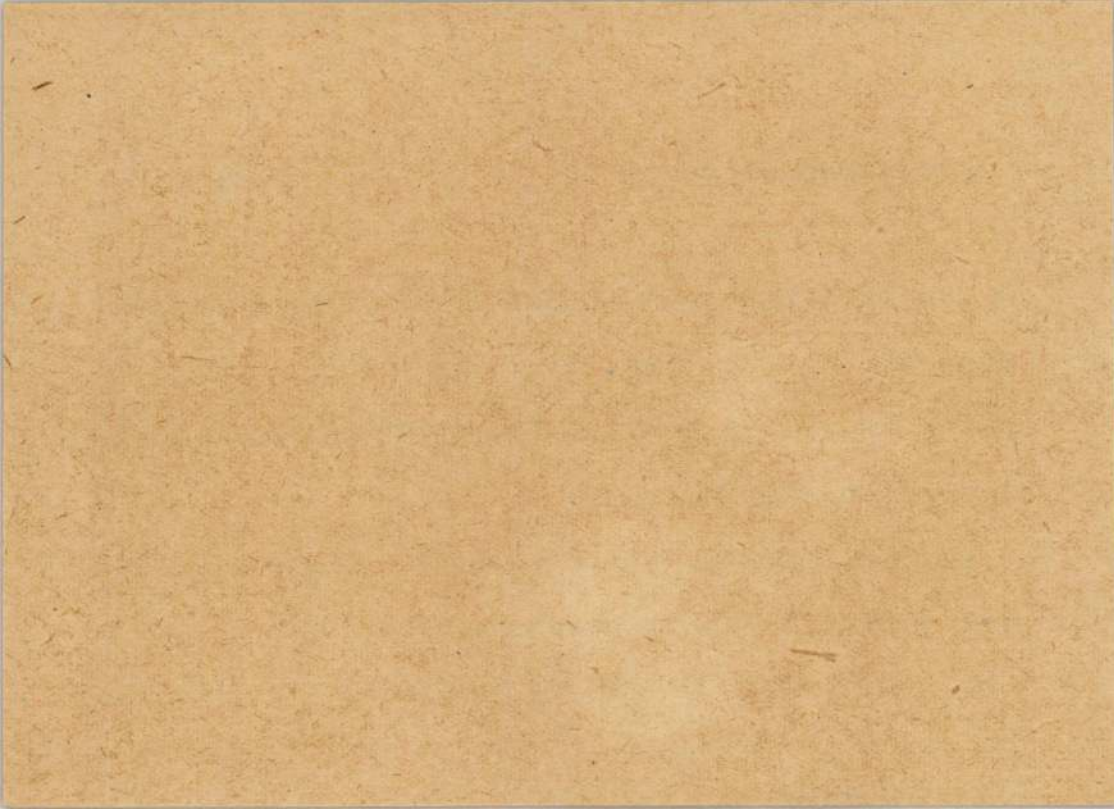
A Tanácsköztársaság idején direktóriumai munkát végzett. 1919, márc. 1920. máj. 20.

Ebben az időben készült "Fegyverbe, fegyverbe! c. toborzó-plakátja, repr.

A Közoktatásügyi Népbiztosságtól monumentális feladatra is kapott hivatalo megbizást.

"Zij Béla: Berény Róbert, Bp. 1964.

18. 1... / .

Barény Róbert festő

E.D.K.

Kernstok Károly arcképe, 1939. o. ism. h.

Festő a fal előtt, 1945. Bp. MNG

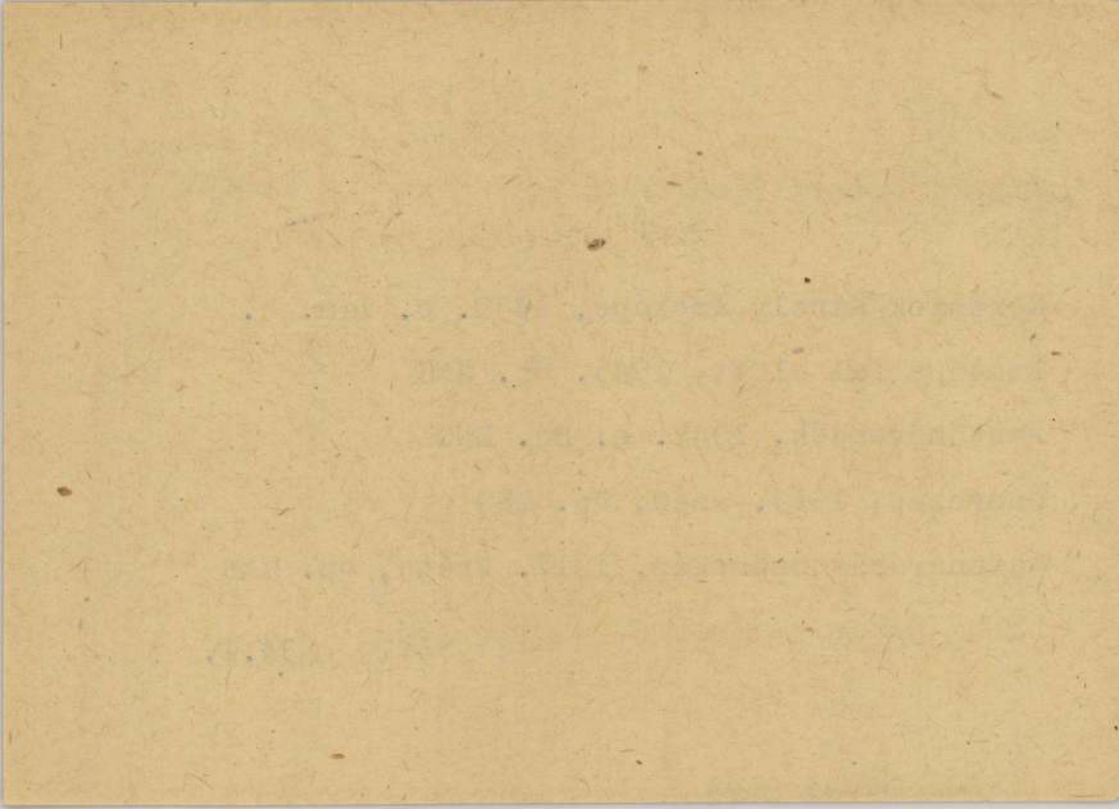
Festőnövendék, 1947. o. Bp. MNG

Önarckép, 1913. szén, Bp. MNG

Katonaruhás önarckép, 1917. kréta, Bp. MNG

Szilj Béla: Barény Róbert Bp. 1964. 34.1.

Szilj Béla: Baré

Berény Róbert festő

M.D.K.

Levélírók, 1940. higitott tus, Bp. Kiscelli Muz.

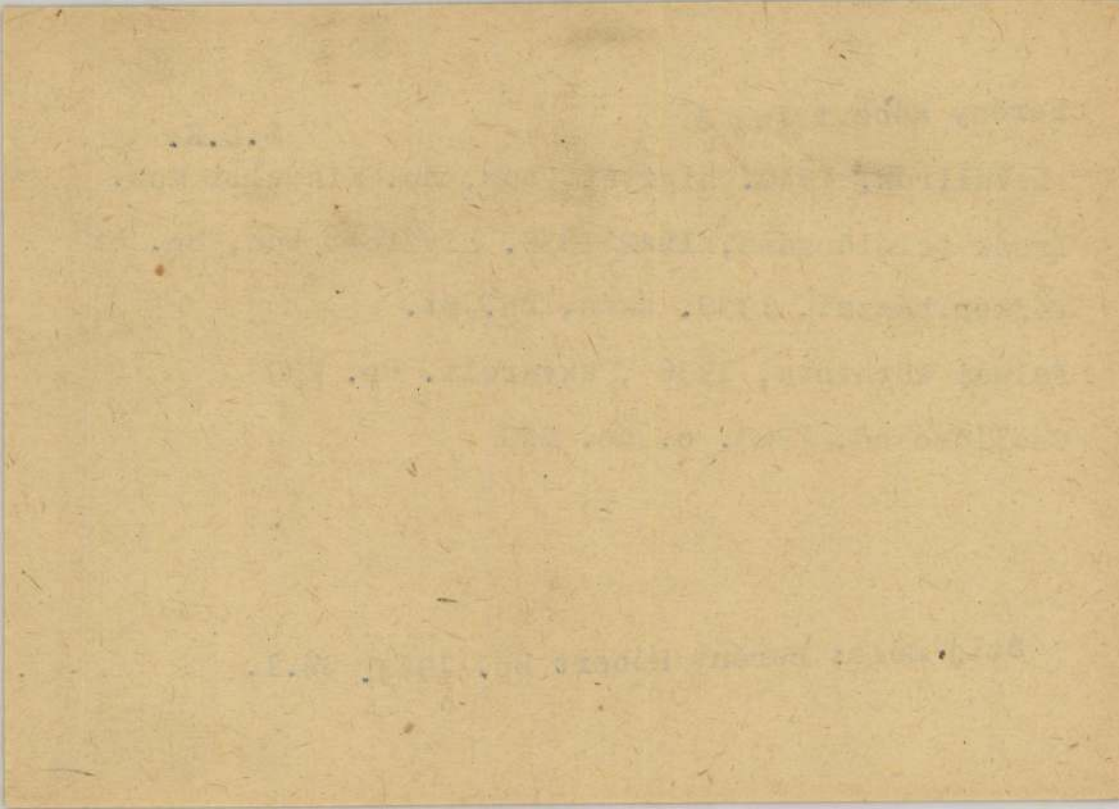
Izsák feláldozása, ~~1942~~ 1938. higitott tus, Bp. mt

Tájkép házzal, 1938. szén, Bp. mt.

Falusi körhinta, 1936 , akvarell. Bp. MNG

Csellozó nő, 1928. o. Bo. MNG

Szij Béla: Berény Róbert Bp. 1964. 34.1.

Berény Róbert festő

H. D. K.

Tanítványa volt többek között Moholy Nagy László.
Sokfigurás kompozíciójának csak a vázlata készült
le,

Varró István arcképe,

Szabadiskolája a Nemzeti Tanács és a Tanácsköztársaság idején is megbecsülést kapott.

Szaj Bóla: Berény Róbert Bp. 1964.

17.1. . / .

Berény Róbert festő

M. D. K.

Balázs-illusztrációja a Szépművészeti Múzeum új szerzeményeinek grafikai kiállításán szerepelt 1918. Leszerelése után Vársomajor utcai lakásán festőink szabadiskolát nyitott, ahol 7-8 tanítványból álló a XX. sz. törekvéseiért lelkesedő csoportot gyűjt maga köré.

Szűj Béla: Berény Róbert Bp. 1964.

17. 1. . / .

M.D.K.

Berény Róbert festő

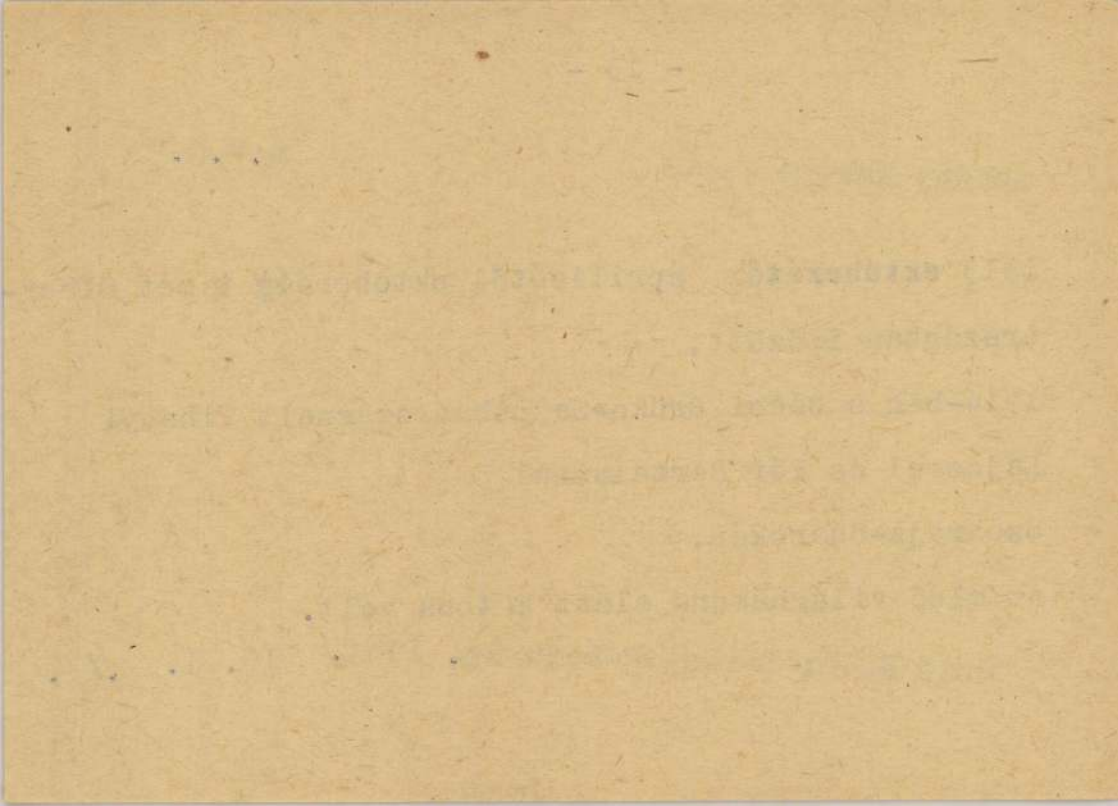
1913 ~~októberétől~~ áprilisétől októberéig ismét Olaszországban időzött,

1914-ben a bécsi Brüko-Salonban szerepelt Tihanyi Lajossal és Pór Bertalannal

Szénrajz-önarckép,

Az első világháború alatt katonának volt.

Szij Béla: Berény Róbert Bp. 1964. 16. 1. / .

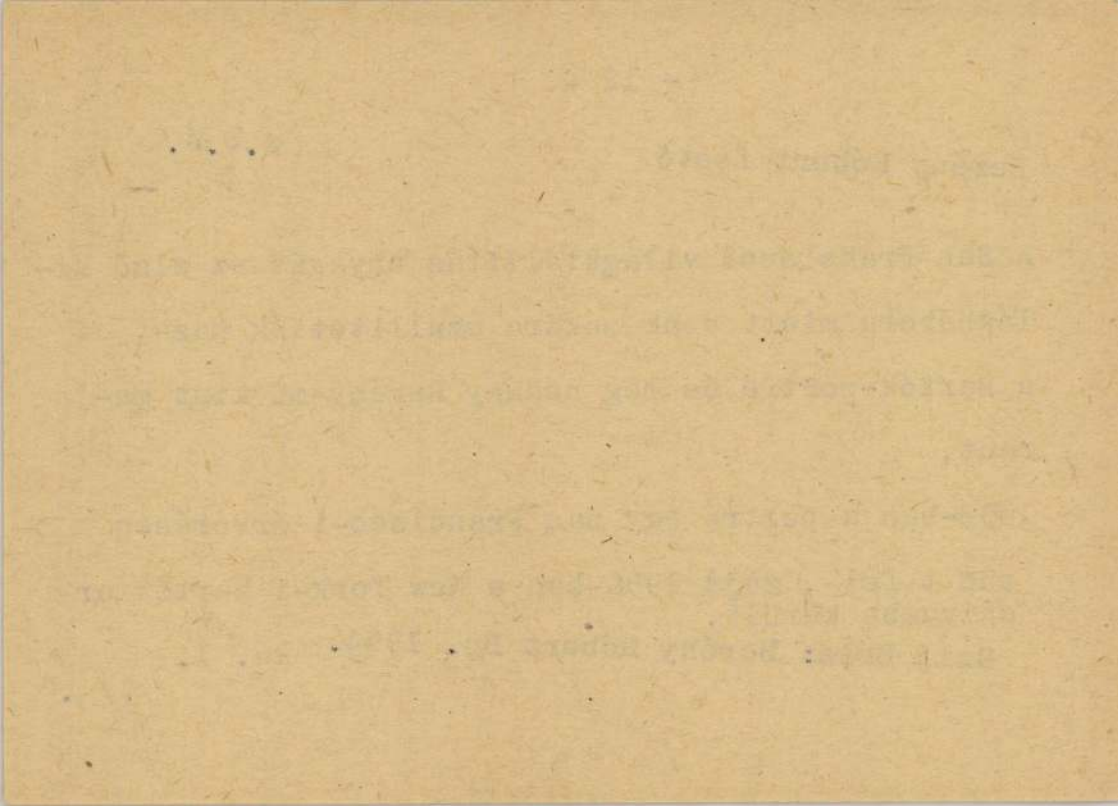

Berény Róbert festő

A San Francisco-i világkiállítás anyagát az első világháború miatt csak sokára szállították haza, a Bartók-portré és még néhány Berény-mű kint maradt,

1953-ban a portré egy San Francisco-i árverésen tűnt fel, majd 1956-ban a New York-i Bartók archívumba került.

Szij Béla: Berény Róbert Bp. 1964. 16. 1.

Berény Róbert

MDK

Kapirgálók, olf.

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Berény Róbert

MDK

Festőnövendék, olf.

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Berény Róbert

MDK

Hazafelé, olf.

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

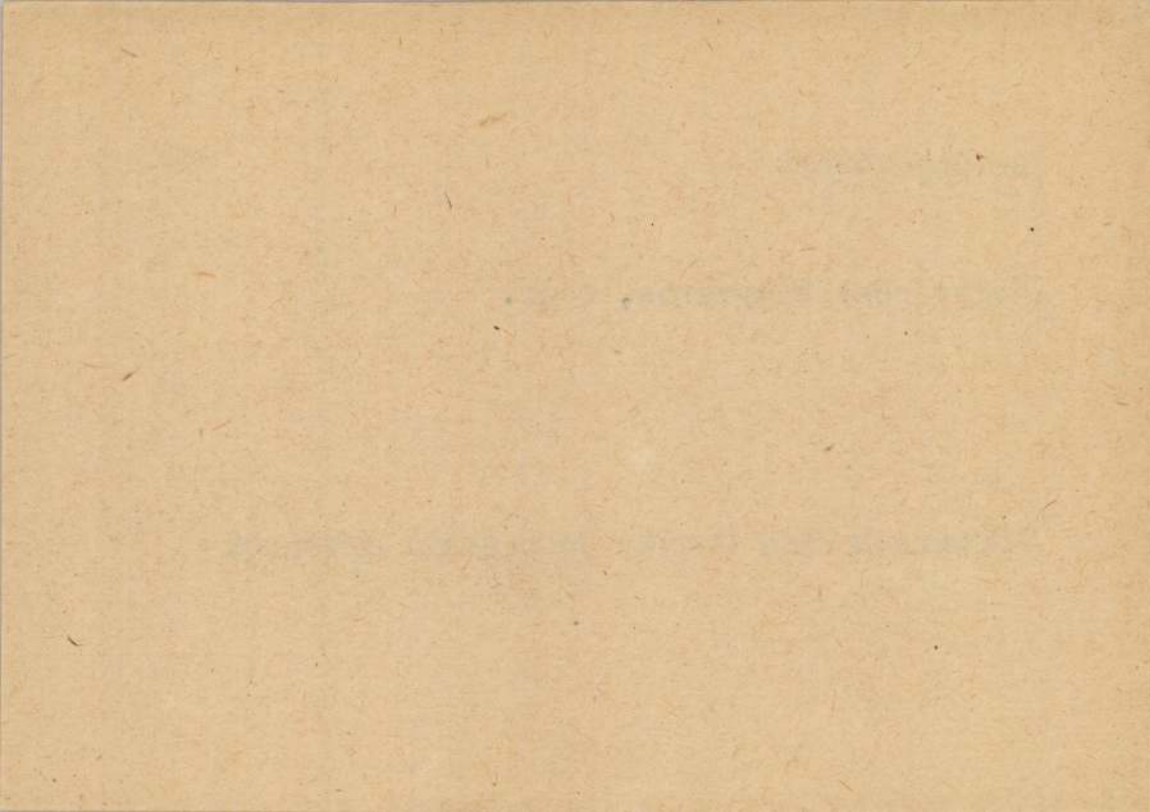

Berény Róbert

MDK

Fegyverbe! Fegyverbe, repr.

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Berény Róbert festő

M.D.K.

Szőlőevő,

Erdei keresztut,

Önarckép, o. MNG repr.

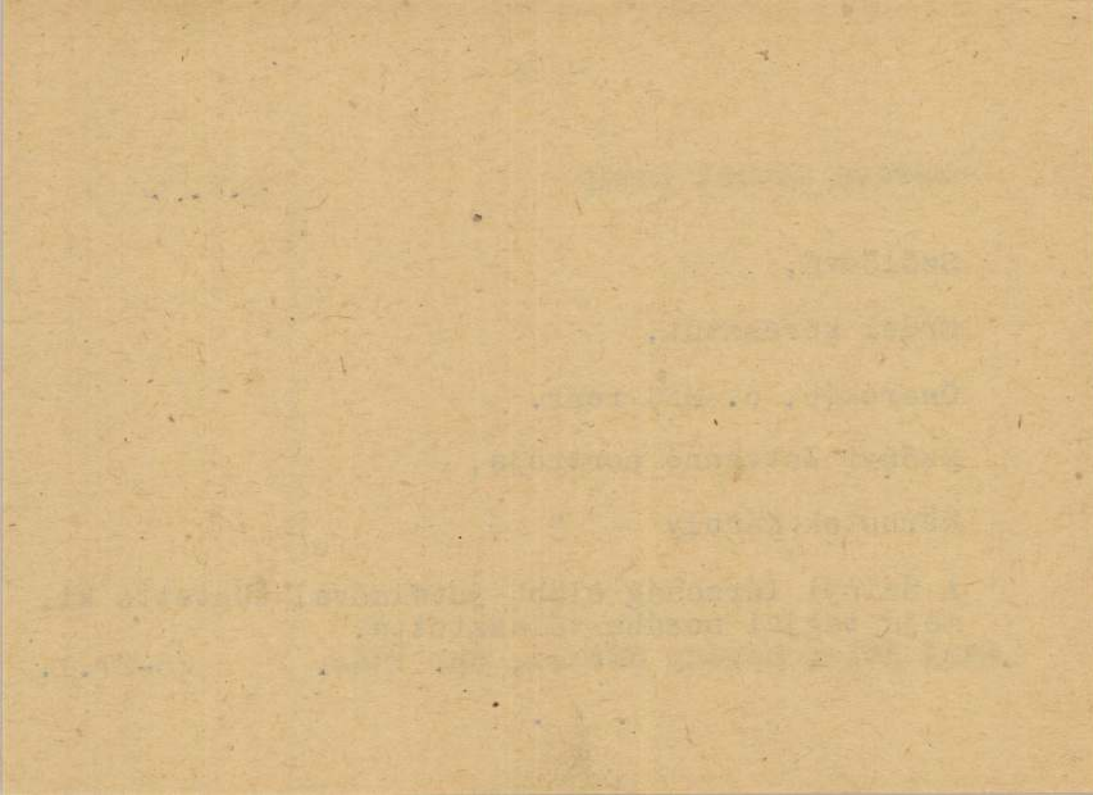
Szőnyi Istvánné portréja,

Kernstok Károly "

A Szinyi Társaság előbb jutalmával tüntette ki,
majd tagjai sorába választotta.

SziJ Béla: Berény Róbert, Bp. 1964.

25-27.1.

Berény Róbert festő

M.D.K.

Könyöklő önarckép,

1937-ben ismét a Fränkel-szalomban állított ki.

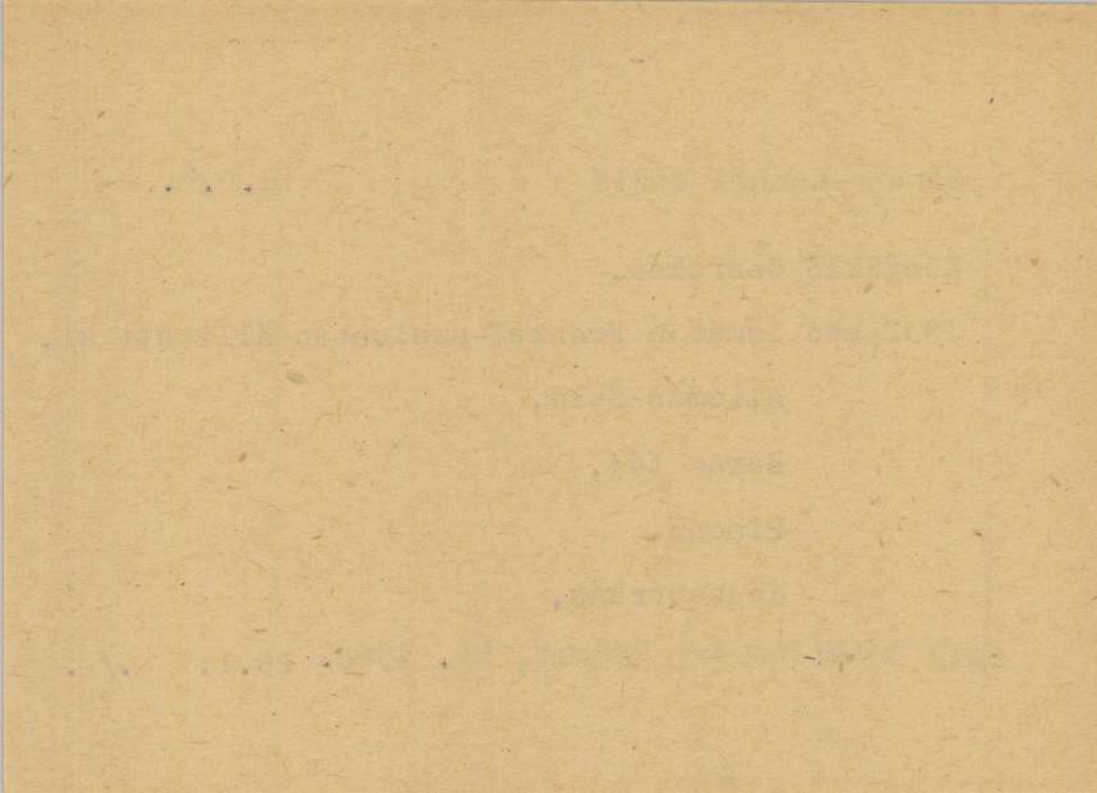
Állomás felé,

Borus táj,

Pihenő,

Jégbehordás,

Szlj Béla: Berény Róbert, Bp. 1964. 25.1. ./ .

Berény Róbert festő

M.D.K.

1935-ben új képeit a Fränkel Szlonban mutatja be
/ 27 mű /

Falu vége,

Ház a fenyves tövében,

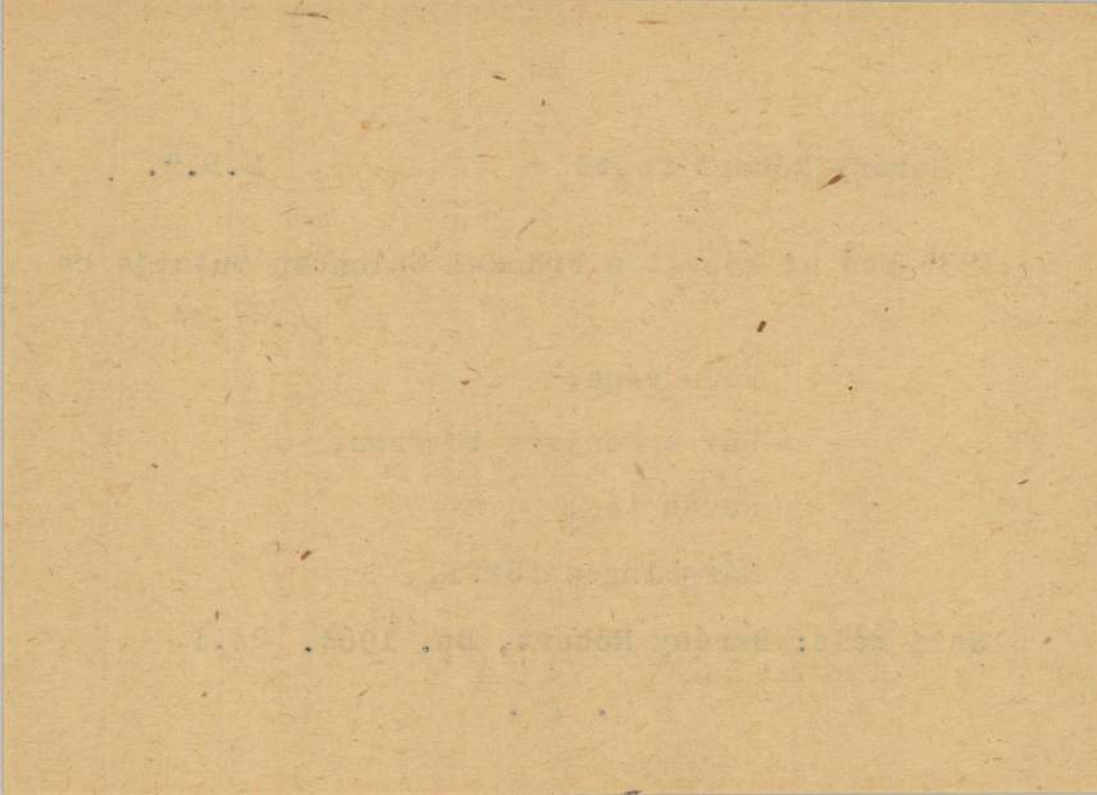
Havas táj,

Sárgainges férfi,

Szij Béla: Berény Róbert, Bp. 1964. 24.1.

. / .

Berény Róbert festő

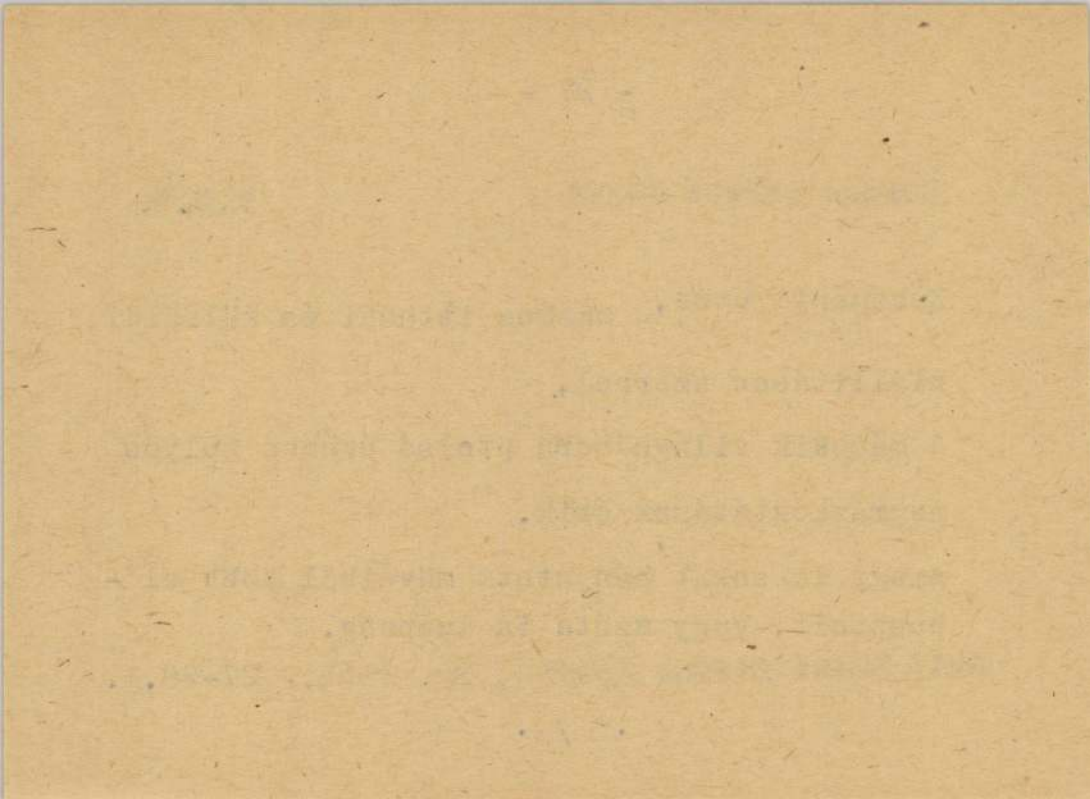
M.D.K.

Zebegényi utca, számos itthoni és külföldi
kiállításon szerepel,

A második világháború utolsó évében súlyos
megrázkódtatások érik.

Amúgy is sokat hányatott műveiből több el -
pusztult, vagy azóta is lappang.

Szűj Béla: Berény Róbert, Ep. 1964. 27-28.1.

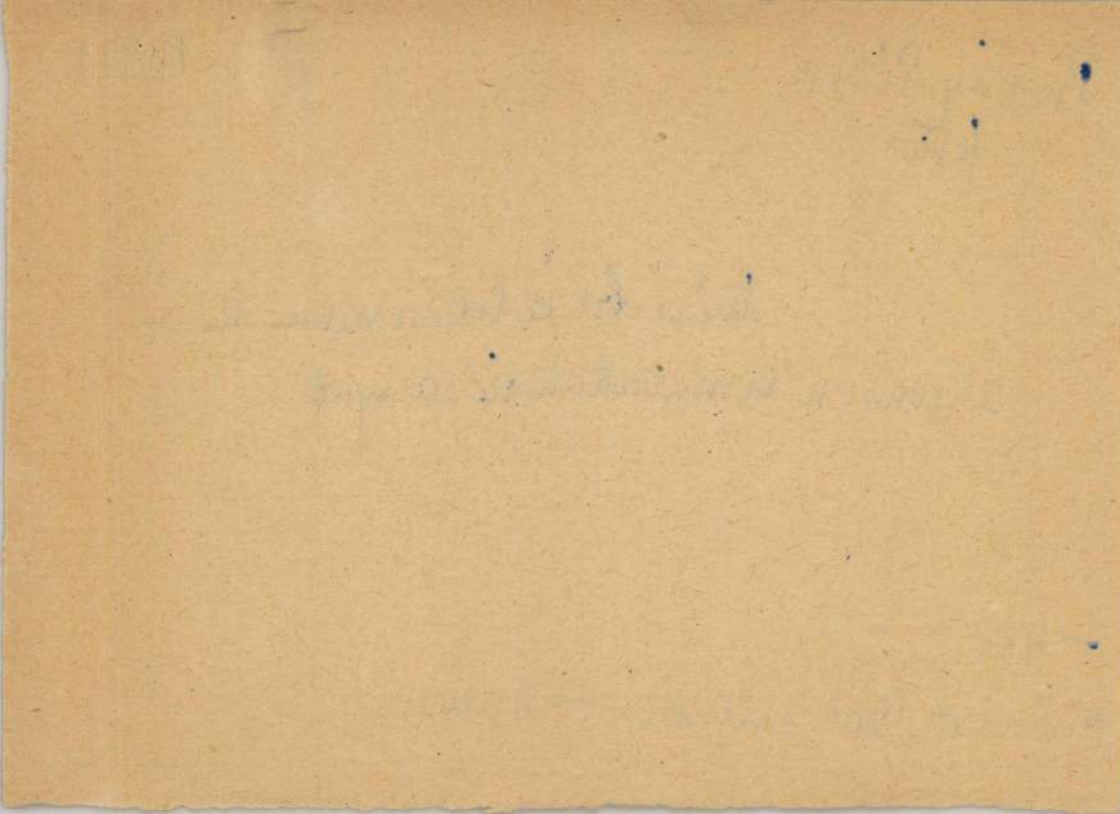
Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

Műveit a Pétercsabai ki-
állításán bemutatták mélyen

- 412. ~

Műveit, 1961. január. - 102mm.

BDA

Berény Róbert, 1887-

Plvasó nő

Hagy. Művészet 1800-tól. Szépm. Mus. 1940.
12. 1.

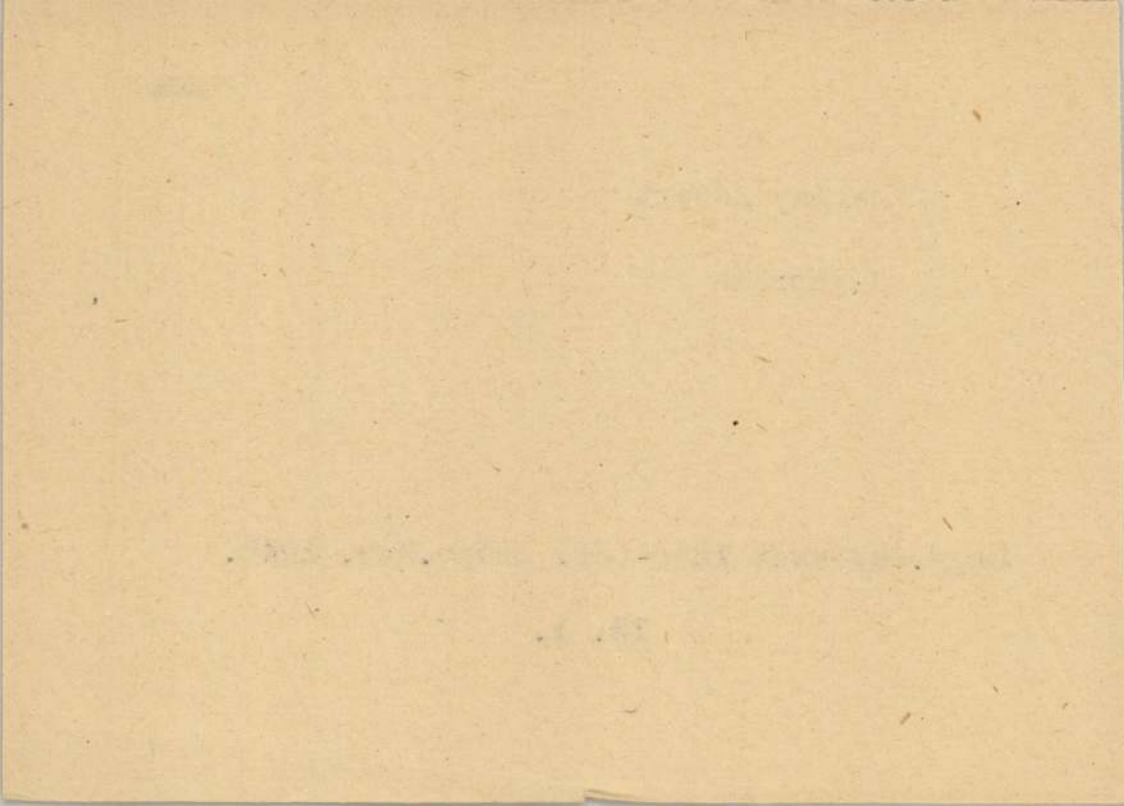
MDK

Berény Róbert

Jéghordás

Magy.művészet 18co-tól. Szépm.Muz. 1949.

12. 1.

Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

Bartók postrejáról.

Vámos Ferenc: Bartók és Szőnyi

Élet ésrodalom, 1960. okt 7 — 41 orain — 3 l.

1871

Received of the
Trust

of the

of the

of the

Berény Róbert festő.

A művész felsége fekvőszékben. Krétarajz.

Szépművészeti Múzeum Új Magyar Képtárának Kat.
Bp. 1928.

Berény Róbert

MLK

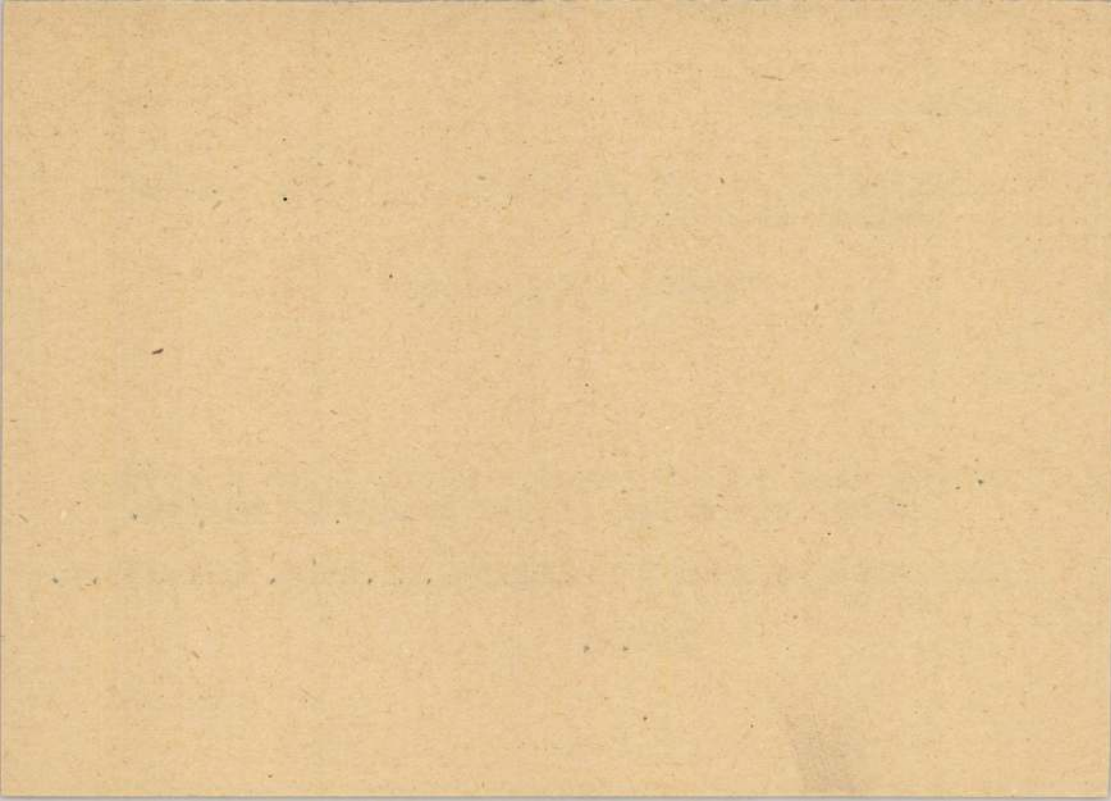
Szinyei Merse Pál jubiláris kiállítás /1945/
állami vásárlás:

"Festő a fal előtt"

M. Heil Olga - Kiss Dezső - Török Lajos : 1945
utáni művészeti életre vonatkozó adatok.

Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 221-250. l.

230. l.

Berény Róbert

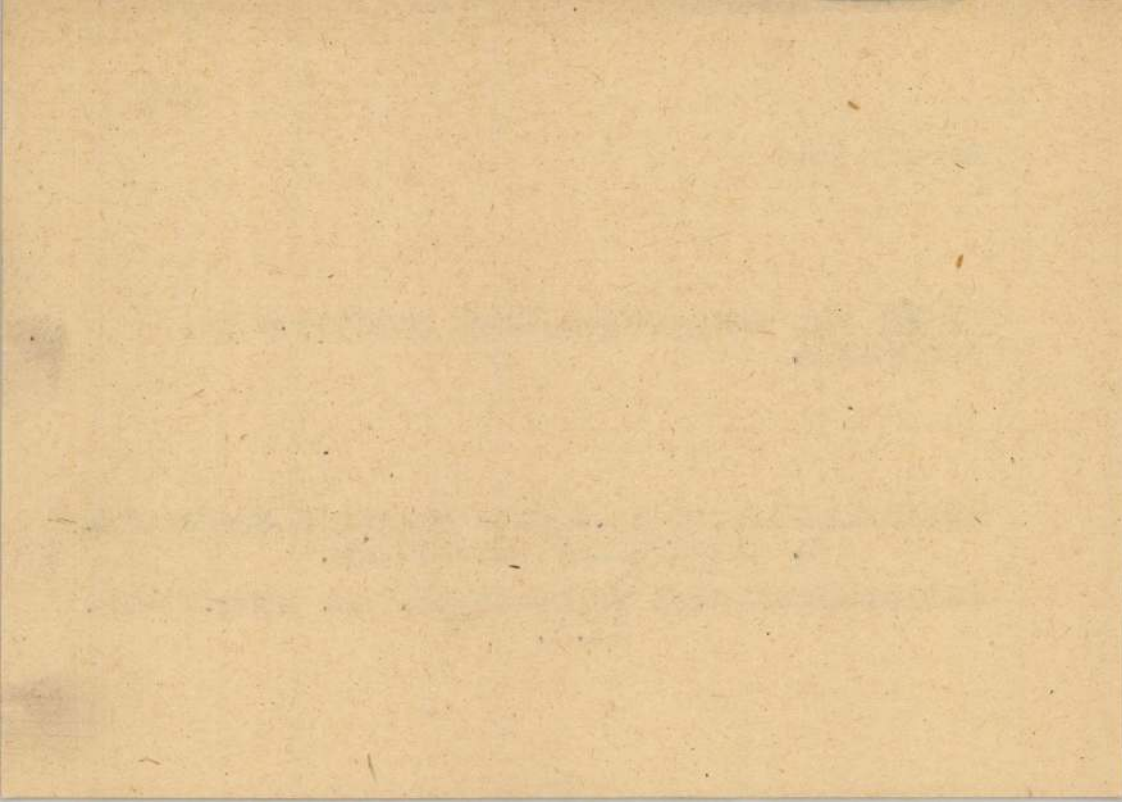
A ~~M~~ MA csoportosulásnak neustorai közlé-
tartozott.

DÁVID KATALIN: A X. század Magyar ~~X~~ művészete.

I. Konstruktív törekvések.

Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 73-89.

81.o.

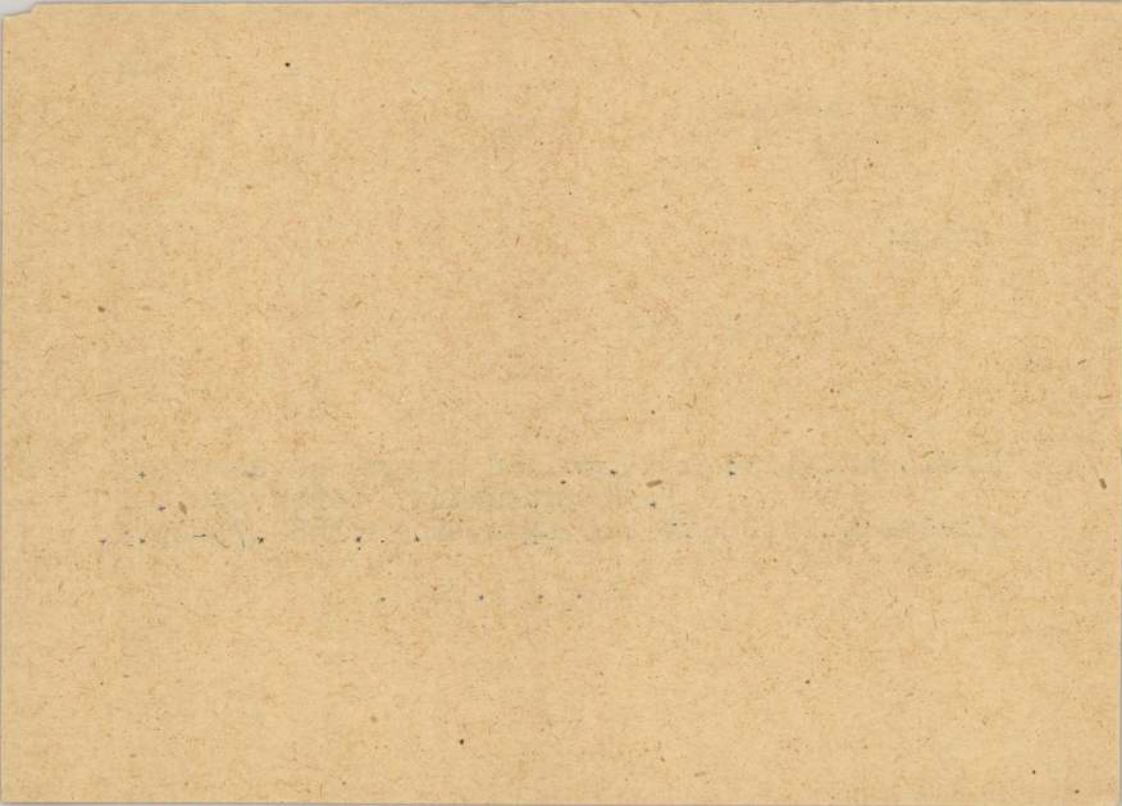
Berény Róbert

Repr:

"Viharos táj"

DÁVID KATALIN: A XX.század magyar művészete.
I. Konstruktív törekvések.
Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 73-89. l.

76. l. 3. kép.

Berény Róbert

"Mütermi csendélet" 1947.

MMK

"Müterem" 1947.

"Merengés" c. rajza.

"Körninta"

"Zebegényi táj."

~~MMK~~ PATAKY DÉNES: A magyar rajsművészet. Bp. 1960.

46.1.

Report

"General" 1947

"General" 1947

"General" 1947

"General" 1947

"General" 1947

1947

1947

Berény Róbert

~~1933~~ "Kápirgáló" 1933.

"Ház a fenyves tövében"

"Borus ég a tarló felett"

"Faluvége"

"Zebegényi utca"

Zebegényi fűzfabokrok" 1946.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp. 1960.

"Karl Marx" 1911

"Das Kapital" 1911

"Die Grundrisse" 1911

"Lohnarbeit"

"Klassenkampf"

"Klassenkampf" 1911

1911 Marx: a new perspective. p. 1911

Berény Róbert, festő.

Vizhordó asszonyok.
Asztal mellett.
Zempléni táj.

Bp. Műcs.-OMKT. Némz. Képzőműv. kiáll. / Rend. M. Kir. Vall.-
és Közokt. Min. / 1933 ápr. 19. - máj 25. Kép, tm. 10.1.

Berény Róbert festő

M.D.K.

Feketeruhás nő, / Interieur / 1927. o. Bp. mt.

Meditáció, / önarckép / 1930. temp. Bp. MNG

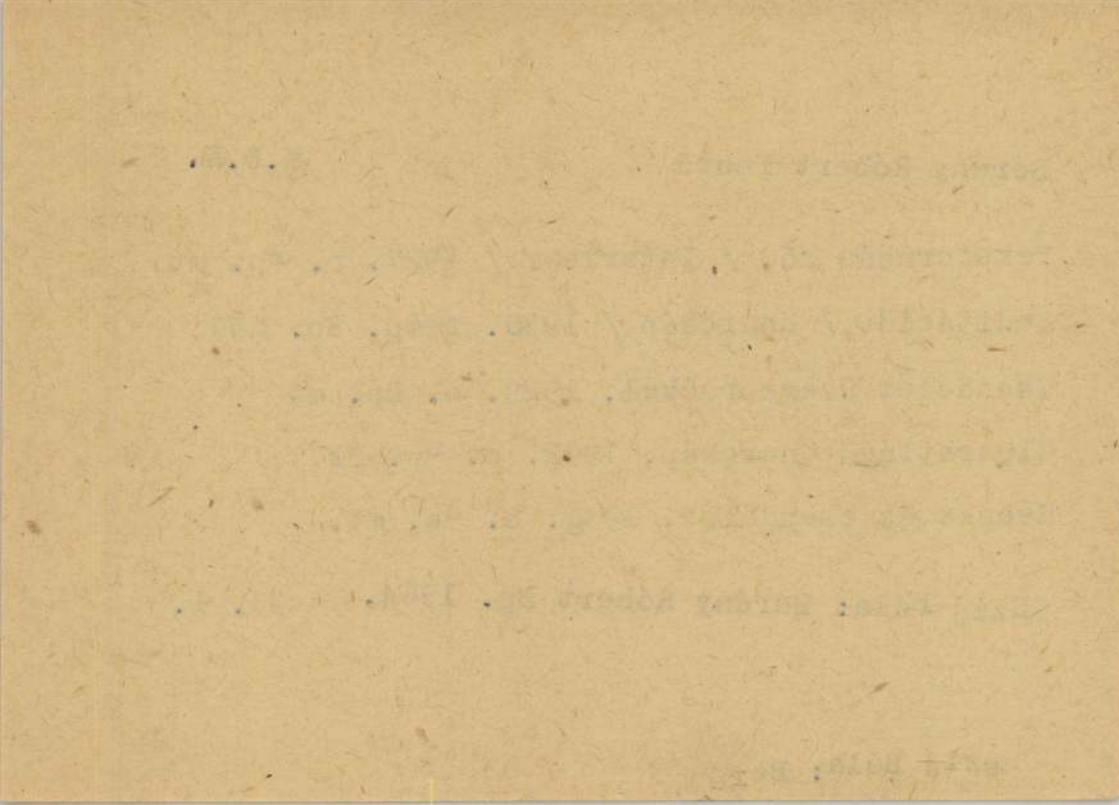
Csendélet üvegkorsóval, 1929. o. Bp. mt

Cigaretttázó önarckép, 1932. o. Bp. mt.

Macska és csendélet, 1930. o. Bp. mt.

Szij Béla: Berény Róbert Bp. 1964. 33. l.

Szij Béla: Beré

Berény Róbert festő

M. D. K.

Varró István arcképe, 1918. o. Bp. mt.

Jelenet II. 1912. o. Bp. magántulajdon,

Bartók Béla arcképe, 1918 o. New York mt.

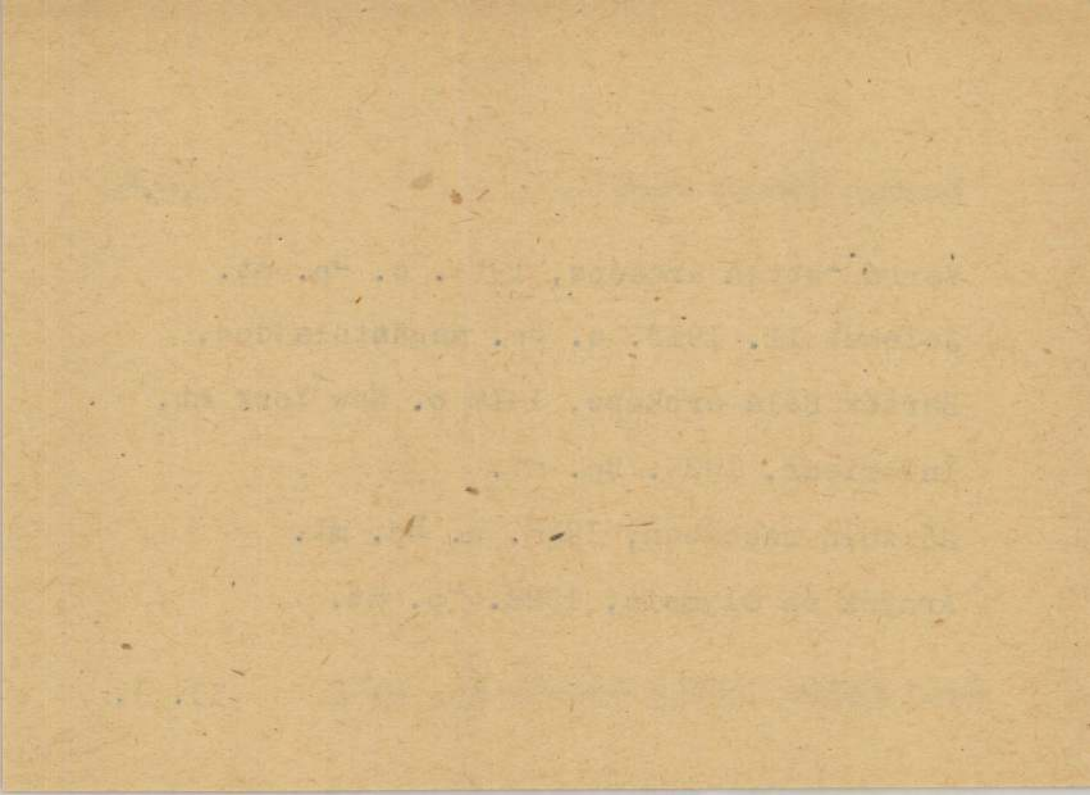
Interieur, 1925. Bp. mt.

Nő zöld szobában, 1928. o. Bp. mt.

Árnyék és Olympia, 1928. Bp. mt.

Szűcs Éle: Berény Róbert Bp. 1964.

33. 1.

Berény Róbert festő

M. D. K.

Városszajor utcai ház, 1911. o. Bp. mt.

Kompozíció, 1910-11. ism. h.

Weiner Leo arcképe, 1911. o. Bp. mt.

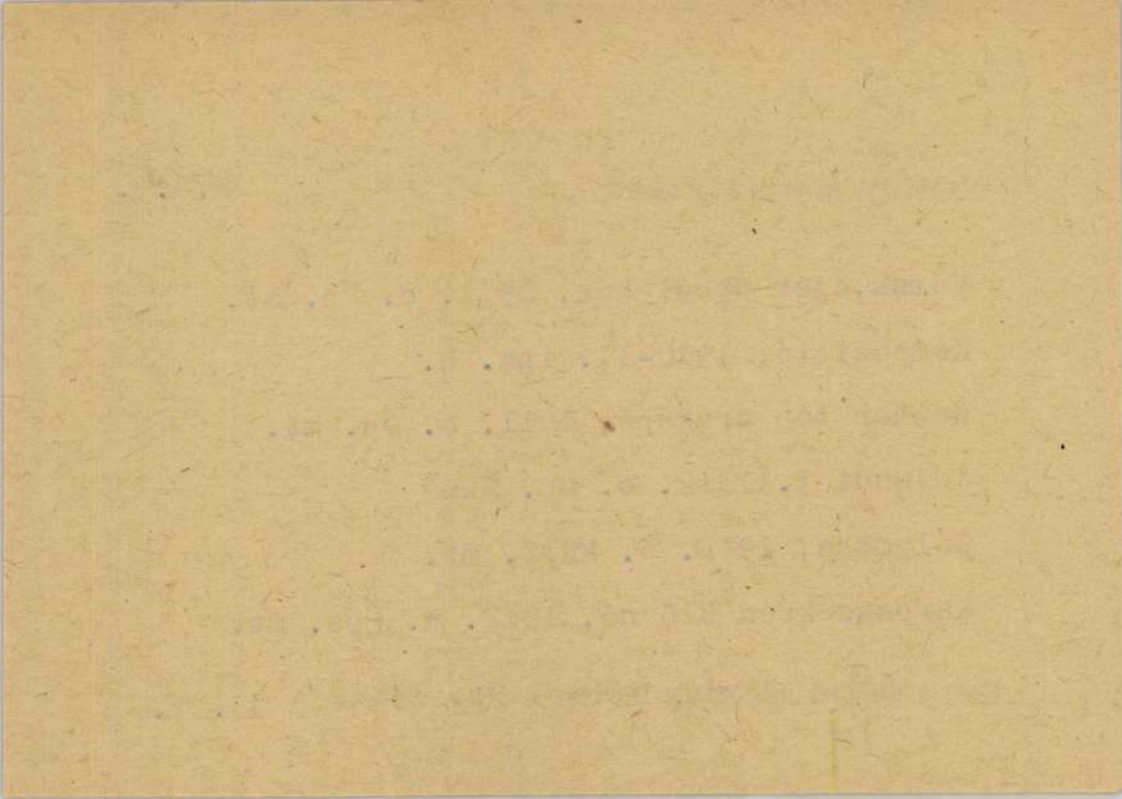
Jelenet I. 1912. o. Bp. MNG

Golgotha, 1912. o. külf. mt.

Karosszékekben ülő nő, 1912. o. Bpé. mt.

Szűcs Béla: Berény Róbert Bp. 1964. 33. l.

xxǾxx

Berény Róbert festő

H. D. K.

Első önarckép, 1903. p. Bp. MNG

Reggeli csendélet, o. Miskolc m.t.

Kancsós csendélet, 1910. o. Bp. MNG

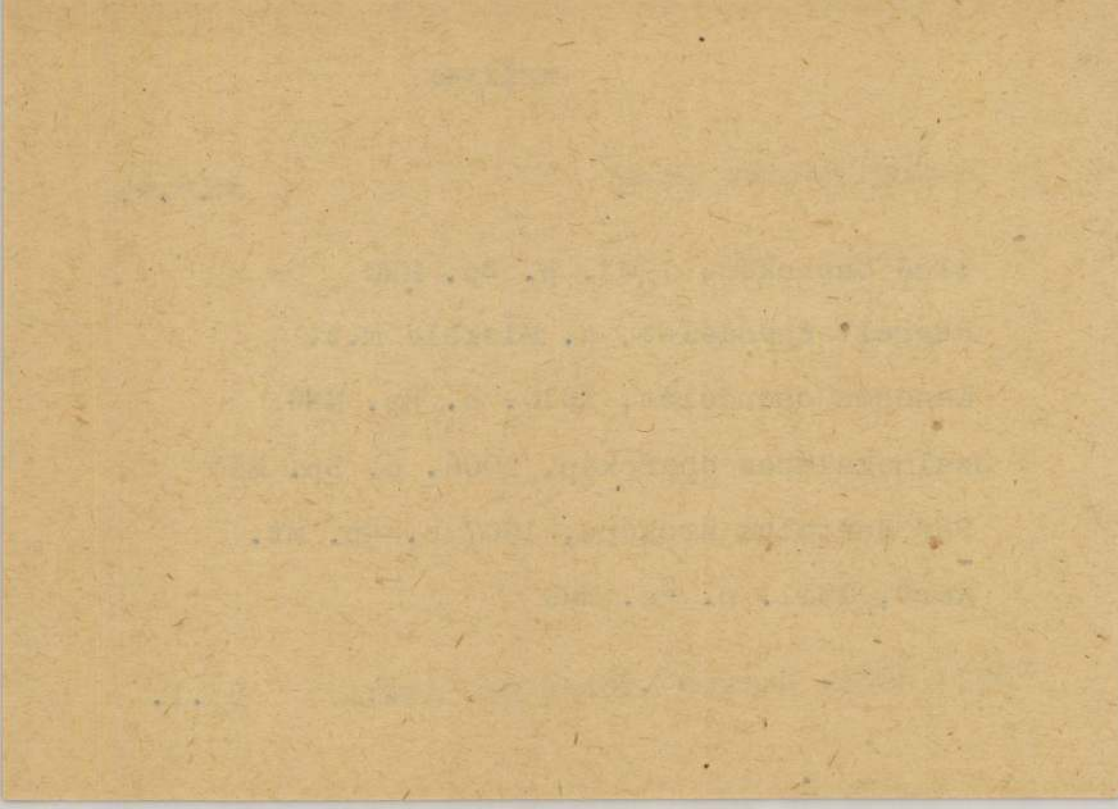
Szalmakalapos önarckép, 1906. o. Bp. MNG

Pór Bertalan arcképe, 1907 o. Bp. mt.

Kert, 1911. o. Bp. MNG

Szij Béla: Berény Róbert Bp. 1964.

33.1.

Bereiny Robert

Serepelt a dulcsamos Tavani talabán.

dic. 1930. III. 15.

Berény Róbert.

BERÉNY RÓBERT

17. Kernstok Károly arcképe	olajf.
18. Tájkép körtefával	„
19. Olvasó kisleány	„

Képzőművészek Uj Társasága/kiállítás a Nemzeti Szalónban 1938 oktöber 30-november 13/katalógus.

Berény Róbert.

"Esti nap" olajf.

"Anna" olajf.

"Kislány ágy előtt"olajf.

K U T.kiállítási katalógusából./Nemzeti Szalón
1941 november 30- december 14.

Berény Robert

Kiállítás

P.N. 1929. IV. 28.

The New York
Public Library

1850

1850

Beseny Robert

Kiállítás

Műveit 1929. IV. 27.

Borény Róbert,

2)

Telát a fal elött (1945-éél) festmény

Telát növekedik, festmény.

Évelítve.

Népművelés, 1965. 5. sz. 34. old.

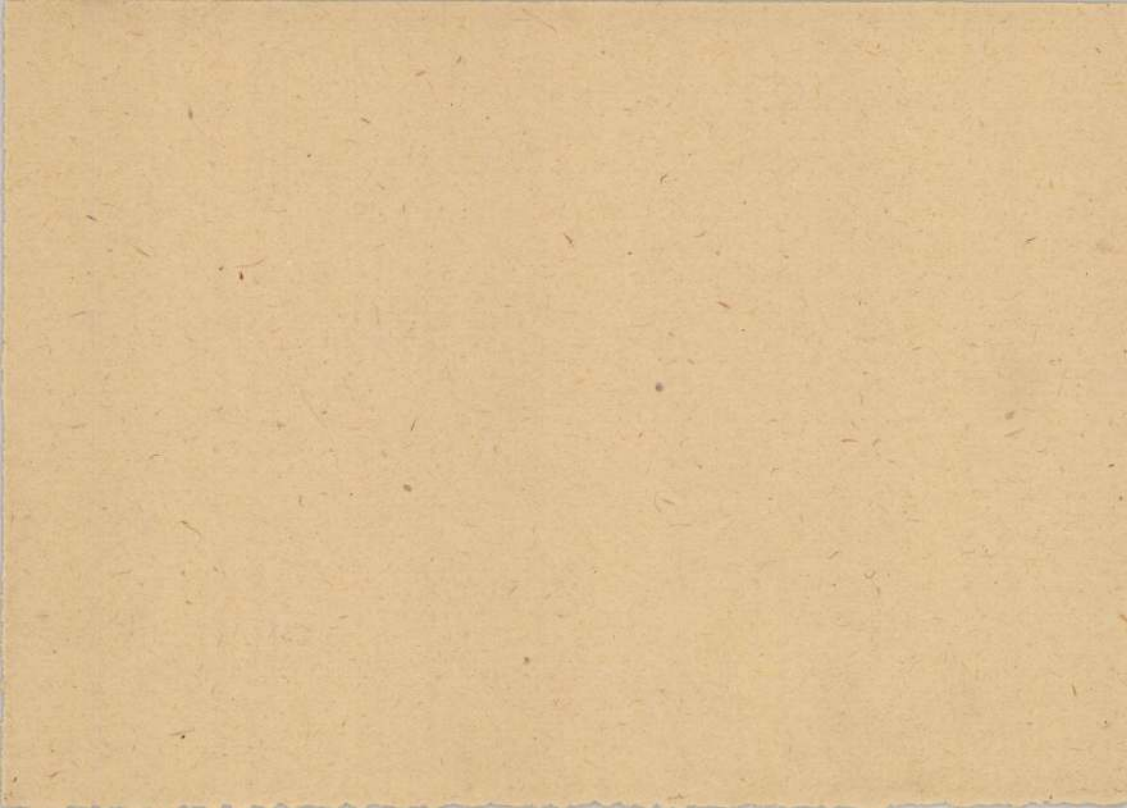

Besley Robert

Krallit

Mindy M 37-X. ii.

Borony Robert
festő

M.D.K.

A Főiskolán az 1950-es években
öréteinyi Vilmos fauvaisa rott, tanaí -
kai hõxül õ herilt laphõrebe bezi -
teinyi lelhi világdhoz

Haulisch Leuke: Öréteinyi Vilmos grafikai a Dürer levamban
Művészet, 1966. április - 42 laps

H. D. X

Inventory
1858

Inventory of the
1858-59

of the
of the

of the
of the

of the
of the

of the
of the

MDK

Berény Róbert

Modiano

Az élet csodái, könyvhirdetés

Nemz.Szal.1934.- 18 M.Művész Kiáll.

1885-1960. M. plakát-tört. kiáll. Műcs. 1960.

MDK

Szikra János festő

Sz. J. kiáll. Fényes A.terem. 1966. okt.

Berény Róbert, 1887-1954

Fegyverbe! Fegyverbe!

Modiano

Cordatic

Palma kaucsuk sarok

1885-1960. M.plakát-tört. kiáll. Múcs. 1960.

Berény Róbert, 1887-1974

Egyverbeli Egyverbeli

Közlöny

Gordai

Iskola Kéziratok

1887-1974. Kéziratok. Kéziratok. Kéziratok.

MDK

Berény Róbert - Bortnyik Sándor

Balaton

Te piszok!

1885-1960. M. plakát-tört. kiáll. Műcs. 1960.

Bertie Roberts - Borthwick Road

London

Telex

1934-1935

Beremy Robert
Jisto

M. D. K.

Méltatás

D. Fehér György: Soha többé presóimust!

Művészet, 1966. ápr. - 4. lap

Bering Robert

Kiakit

PH. 442. II. 6.

Berény róbert festő

M.⁴.K.

Rajz / nő szobában / repr.

A Magyar Nemzet galériája

Magyar Nemzet 1966. március

8. 8.1.

Order of the Court

Case No. 10000

Filed for Record

1900

Beseny Robert

Kiállítás

No. 1929. IV. 28.

London
1841

1841

1841

Boreggi Robert
pisti

M.D.K.

Vass Elenin muukassa gainak elso
reiset Y. Beeginghe, Bering Robert tau-
rasagaban toltitti

Frank Jäms: Vass Elenin muukassa
reit ei Kodolow, 1965. Augustus 21 - 8 lep

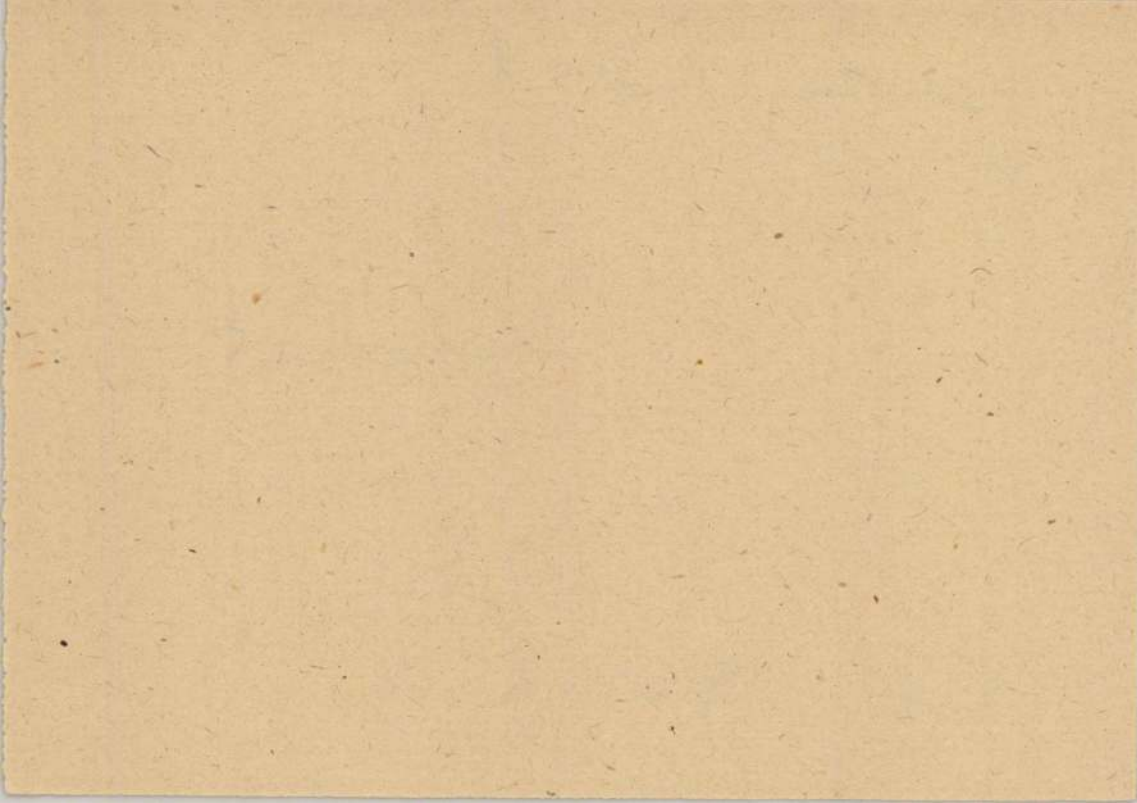

Bering Robert

Kichit

Et 1930.X.12.

Beiny Robert

Kichit

804. 1930. X. 14.

Beseny Robert

Kichit

PH. 1930. X. 12.

Berény Róbert

Kiadás

3 + 1929. IV. 20.

Bereiny Róbert

Kiállítás

U.N. 4929. IV. 28.

Besley Robert

Ki'ik'i

Mo. 1942. II. 5.

K é r d

Név: . . . . .

Volt-e önálló kiállítása 1954-óta: . . . . .

. . . . .

Milyen pályázatokon vett részt 1954 t . . . . .

. . . . .

. . . . .

Milyen megbízásokat kapott: . . . . .

. . . . .

. . . . .

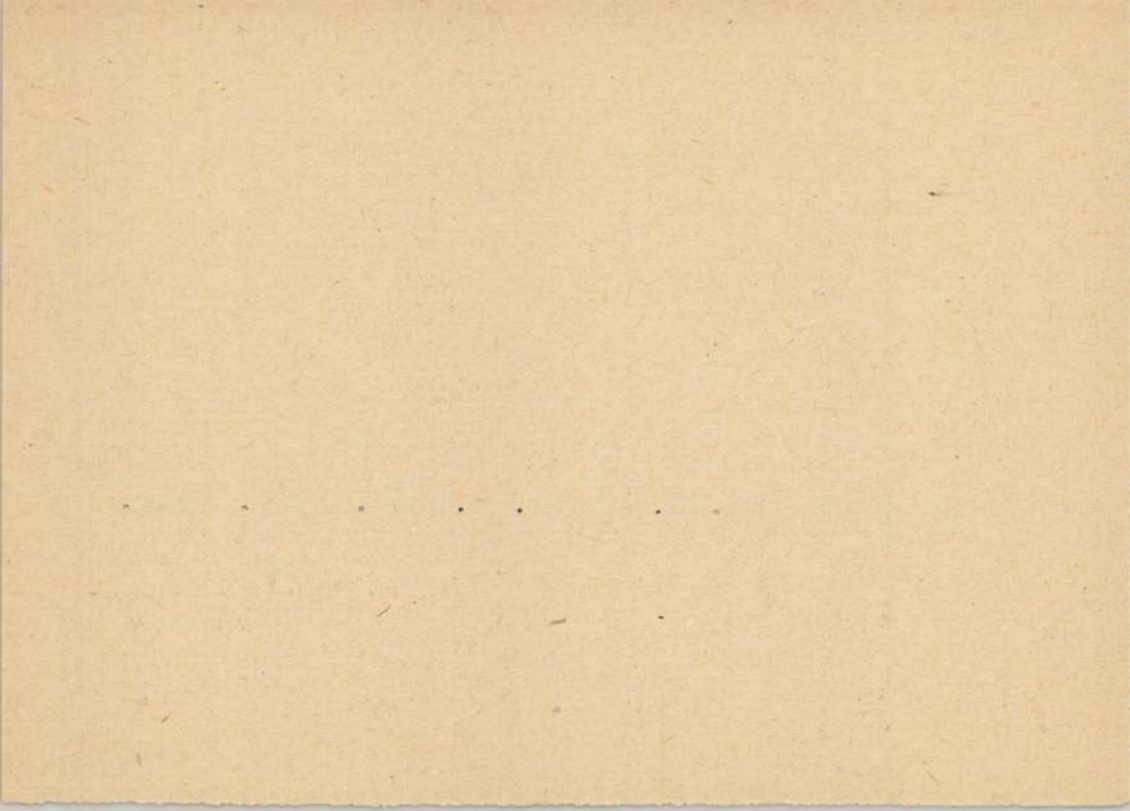
. . . . .

1954 után készült fontosabb művei: . . . . .

MDK

Berény Róbert

Szinyei Társ. X. kiáll. N.Szal. 1948. febr.

Barény Róbert festő

H.D.K.

1945-ben újabb remekművekkel jelentkezik.

Festő a fal előtt,

1948 óta a Képzőművészeti Főiskola tanára,

Korábbi témáinak újabb variánsaival foglalkozik.

Lenkei Gyula portréja,

1940-es évek végén tematikus piktura ^{dul} felé for-

Szilj Béla: Barény Róbert, Bp. 1964. 28.1.

Berény Robert

Szerelt a húszasos Tavami felbontás.

Mag. 1930. IV. 15.

Bereiny Robert

beszélte a modern művészet fejlődéséről a
művészet történetében.

Ull 1932. XI. 3.

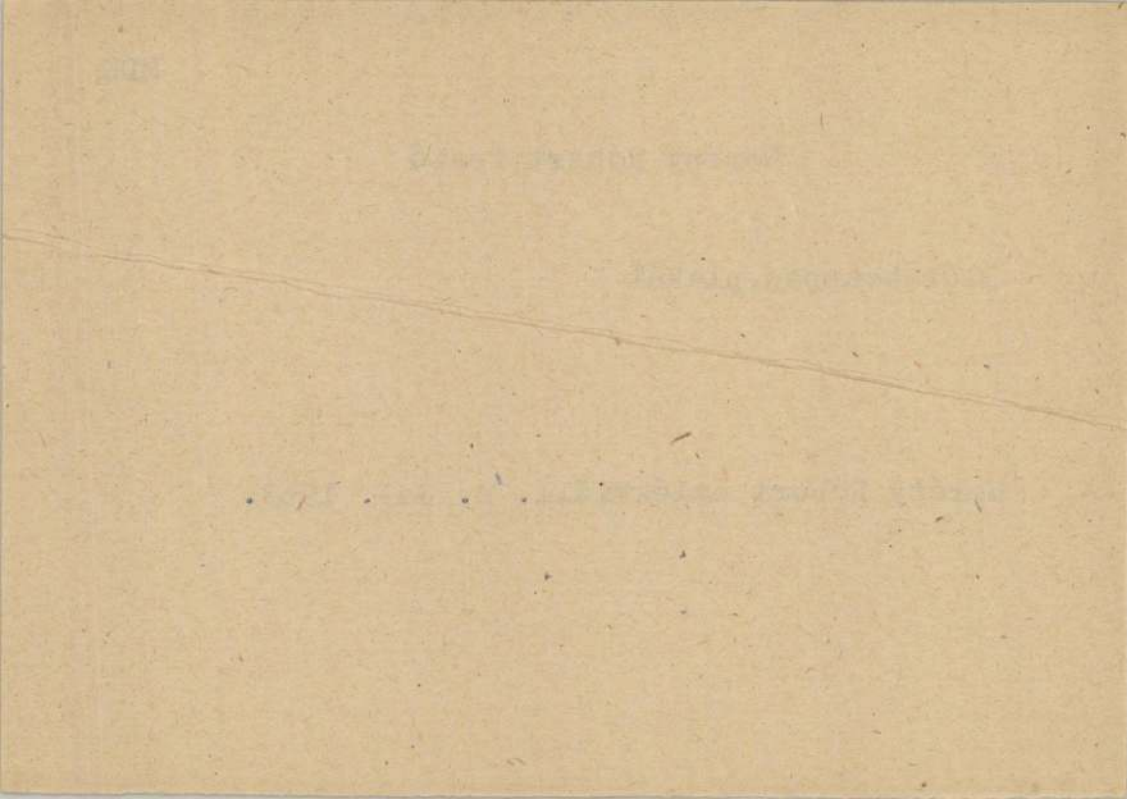

MDK

Berény Róbert festő

Flóraszappan, plakát

Berény Róbert emlékkiáll. N. Gal. 1963.

Bereiny Róbert

Szerelt a dűisamos tavani iskolában.

W U 1930. III. 15.

M.D.K.

Berény Róbert

"A festő két arca" és "A magyar Uffizi az Alkotás Művészházban" címmel festőművészek önarcképeit mutatja be a lap a kiállításról.
Repr.

Színház, Bp. 1947. márc. 5-11. III.évf.
10. szz

M. D. K.

Berény Robert

"A testő két arca" és "A magyar Uffizi az
Alkotás Múzeumában" című testművészek
önaroképeit mutatja be a Jap. a Képzőművészeti
Központ.

Színház, Bp. 1947. márc. 5-11. III. évf.
10. sz.

Bereiny Róbert
és tömör

Ujvidéki magyar reprezentatív bizottság
bizottságának.

Ujvidék, 1929. 11. 28.

1929. 11. 28.

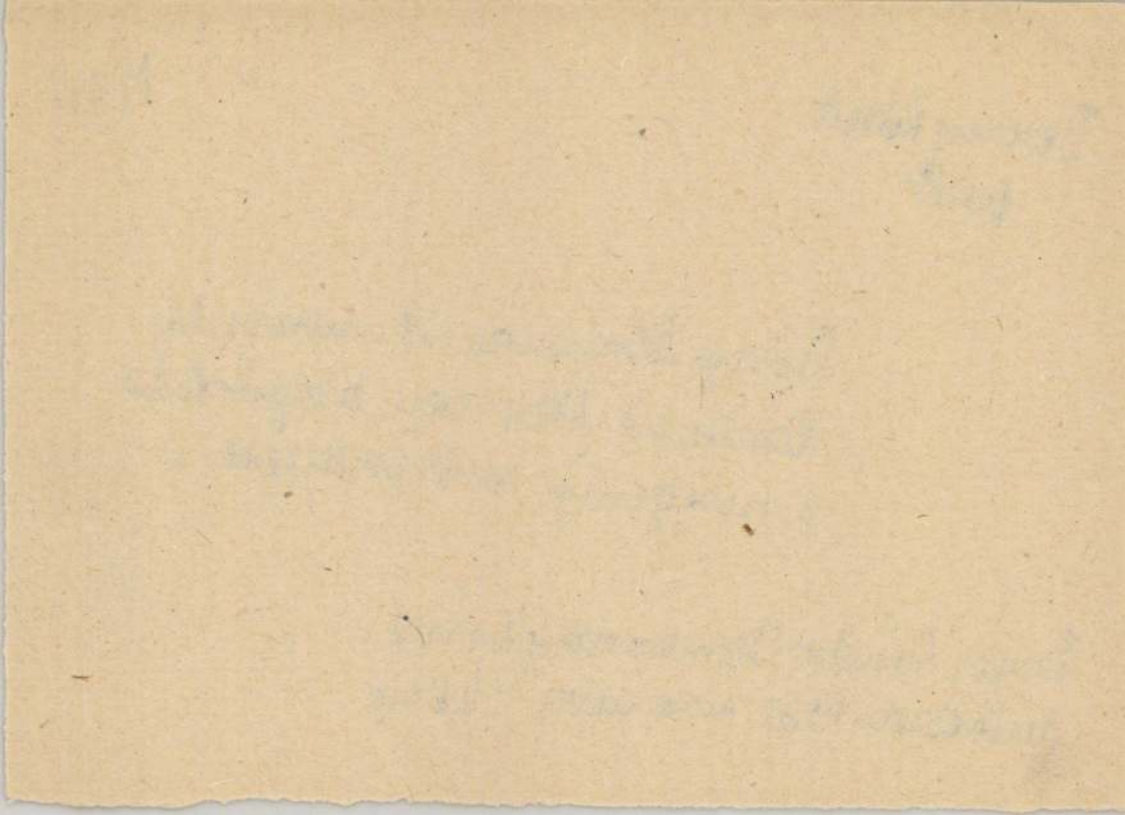

Bereiny Róbert
festő

M.D.4.

Szőnyi Lászlóval és Domborvölgy
Lászlóval 1924-ben alapították
a kebegenyi művésztelepet.

Lauer Sándor: Domborvölgy László.
Művészet, 1967. november - 48 lap.

Bereiny Róbert

festőművész

Képzőművészek Új Társasága kiállítása - Nemzeti Szal-
terház - Budapest, Magyarországon.

Képzőművészeti
1929. I. 6.

Perczy Róbert

festőművész

KUT KISLITVÉN - Hosszú Szalonnán - kőszel szerez-
pél.

81 Hosszú Szalonnán

1939. I. 8.

Berény

festőművész

KUT kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szere-
pel.

Reggel
1929.1.7.

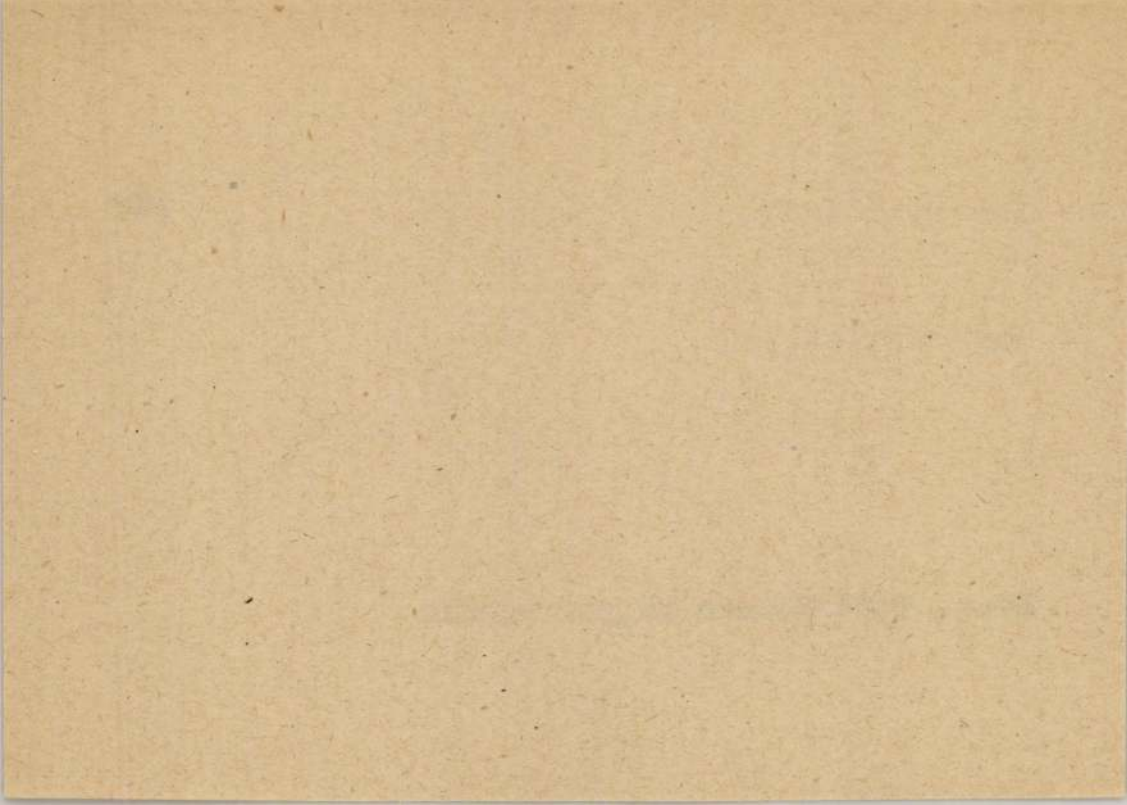

Berény Kóbert

MDK

Kertrészlet, olf.

Bécs, 1964 Modern magyar képtár

Bereiny Robert
festé

M.D.V

1919-es Magyar Tanácsköztársaság
időjében kiemelkedő plakátokat
alkotott.

Lainz Sándor: Szókratész - Kelemen György a politikai plakátjai
művészei, (1967) november - 27 lap.

Berény Róbert

MDK

Társaság, temp.

Pécs, 1964. Modern magyar képtár

Berény Róbert

Kiadás

P.H. 1929. IV. 28.

Bereiny Róbert, festő

77 D4

A Nemzeti Galériában
1919-es plakátok
Kisalföldi

Murányi-Kovács Endre: Politikai plakátok
1945-1965

8

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. aug. 29.

MDR

Berény Róbert festő

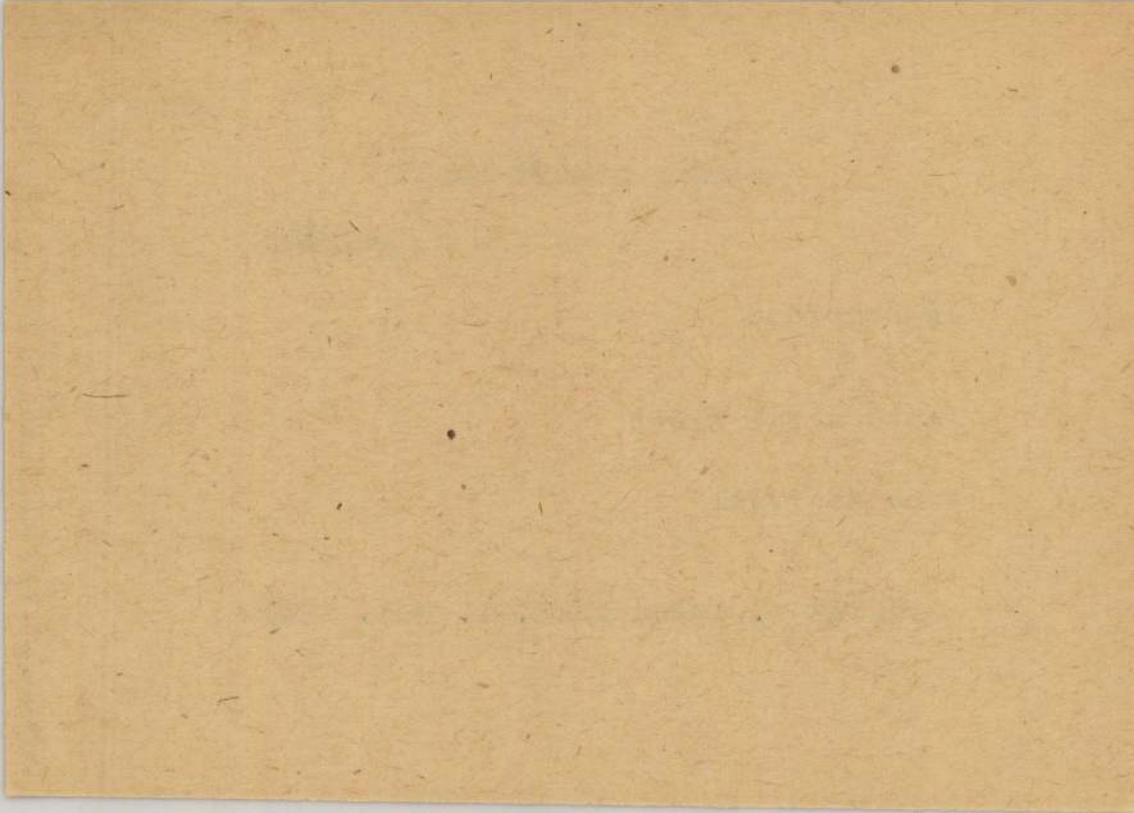
reprók:

Jégbehordás

Festő a fal előtt

Anna könyvvel

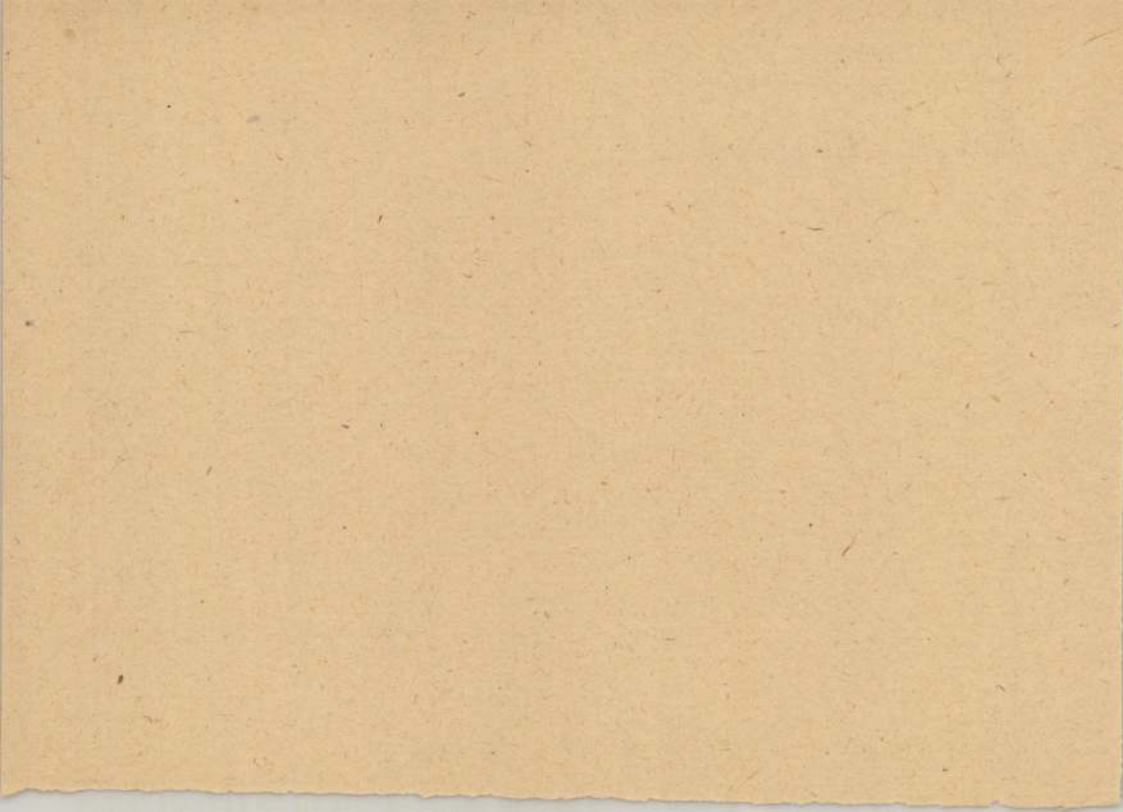
Berény R. emlékkiáll. N. Gal. 1963.

Berény Róbert

Rajz (repre)

Valóság, 1967, 5 n, 50a.

Bereiny Róbert

Kiállítás

N.V. 1929. IV. 28.

Devény Róbert
festő

M.D.K.

1952-ben, a Főiskolában a művész
osztályában képezte Dévény Attila.

Bereczky Loránd - Horváth György: Dévény Attila
művészet, 1965. augusztus - 24. laps

MDK

Berény Róbert

Szinyei emlék-ünnepély, Szinyei Társ. Akadémia.
1941. febr.

Berény Károly

Magyarországi Népközlöny, 1911. évi 10. szám.

MDK.

Berény Róbert

Címszava a Művészeti Lexikonban

Nógrád 1965 juni.27.lap -

Berény Róbert

MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás

Berény Robert

Atokád, 613.

Atokád, 613.

Berény Róbert festő

M. D. K.

Alkotásai bajai magángyűjteményben

Kertalja

Szabó Julia XX . századi művek bajai magángyűjtemé-
nyekben

Művészet 1965. febr.

Berény Róbert

M.D.K.

Plakátokat tervez

Bauer Jenő: Az elmúlt 20 év plakáttermése Magyarországon

Művészet 1965. február

Berény Róbert festő

M. D. K.

Művei a plakátkiállításon

Varga Aranka: Történelem a plakáteken

Csongrád megyei Hírlap 1965. szept. 9.

Berény Róbert

MDK

Tyuk, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Barney Roberts

June 11, 1911

Enclosed for the Library of the University of Chicago

Berény Róbert

MDK

Kert nyárvégi napon, olf.

Micsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Berény Róbert

Kert művelési tanács, 1911.

Magyar Kertészeti Társaság, Budapest, 1911.

MDK

Berény

neve említve

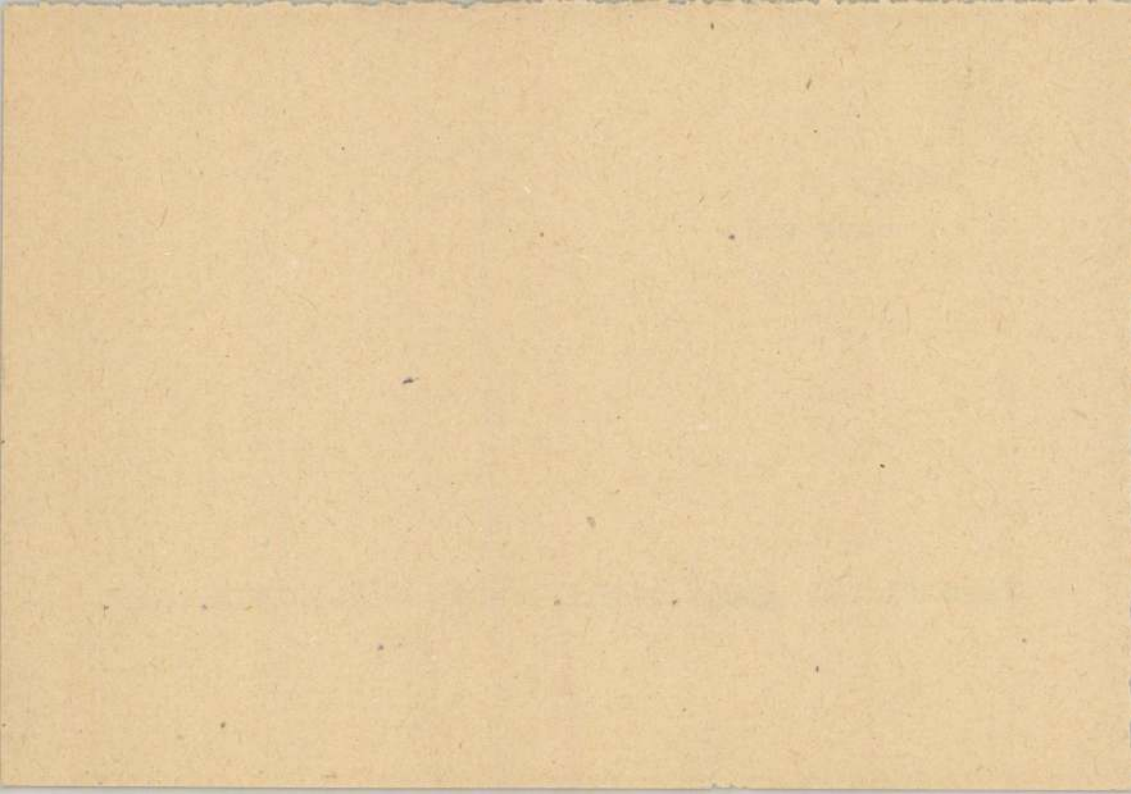
/Vass Elenór képei/ Pesti Napló 1936. jan. 5.

MDK

Berény
neve eml.

Vass Elemér gyűjt.kiáll. Pesti Napló 1938. jan.
30.

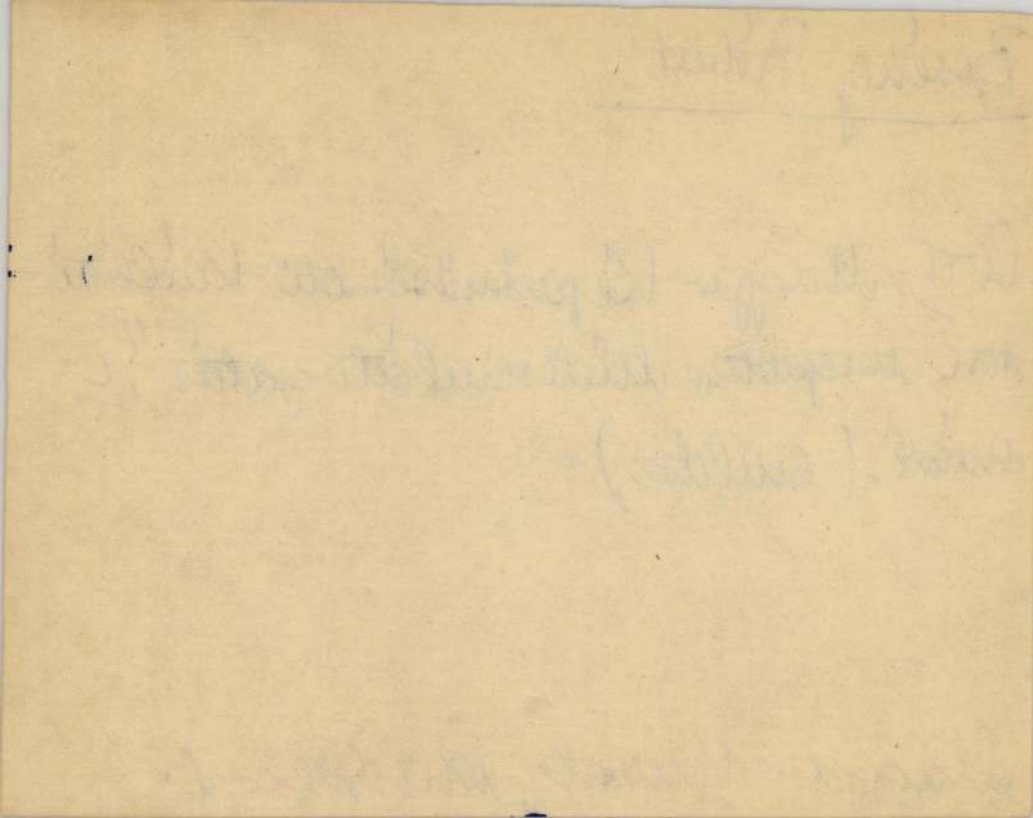

Borény Róbert,

A II. Magyar Képrömvérségi Kiállítás-
sán szerepelt "Műteremlátogatás" c.
műve. (műltve)

Magyar Kévszet, 1957. Dec. 1.

Berény Róbert

Festőnövendék, of.

Müteremben, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.

Henry Robert

Testimony of

Witnesses of

In witness whereof, I have hereunto set my hand and seal at the City of New York, this 10th day of June, 1880.

J. H.

Berény Róbert

Festőnövendék

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960.

9 1.

1930

1930

1930

1930

1930

1930

MDK.

Berény Róbert

Gacsá Gábor festőművészt tanította

Ifju Kommunista 1965 ápr.

Bering Robert

Emilove.

WWZ Göppinger
Kreisnachrichten

30. 7. 1965.

Every day

happy

W.M.S. Paper

1887

Berény Róbert

MDK

Női arckép, repr.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás

MEM

Berény Róbert

Női arckép, répr.

Miscellanea 1934 Nemzeti Könyvtárából Kézirat

Borény Róbert, festő

M.D.K.

nevet említi:

Bencze Gyula: Képzőművészetünk tegnapja, jelene,
fejlődésének néhány kérdése

Művészettörténeti Értesítő, 1965. XIV, évf. 3. sz.

229. old.

Journal of the

...

...

...

...

Bereiny Róbert

Emigrálása után a Soviet-
unió kitüntetett művésze.

Csepel 1966. máj. 27.

1892

Received of Mr. J. H. ...

the sum of ...

For Cash

Borély Robert.

1)

A felhabarolás után a Képzőművészet
Főiskola tanára lett. A mának első időre
fonadalmi művészeti körökben, a „Nyolcak”-nak
tagja. Plakátja „Fegyszer! Fegyszer!”-n.
1926-ban művésztanárként kezdte. 1963. ősi em-
lékhírléke volt.

Culitue,

Képzőművészet, 1965. 5. n. 36. old.

Berényi Róbert.

Rajz, repro.

Vallóság, 1965. 5. sz. 50. l.

Bereiny Róbert, költő

d. Uitz Béla.

- Hlt

8.

Népszabadság, Bp. 1979. nov. 10.

Berény Róbert, festő

M.D.K.

"Festőnövendék" c. képet
írta:

Láncz Sándor: A szocialista realizmus művészetéből
1949-1956

Művészettörténeti Értesítő, 1965.XIV.évf. 2.sz.

122. old.

Berény Róbert

MDK

Gordonkaművész

Magas part

Faluvége

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőm.Kiállítás

1935

Berény Róbert

Gordonkamivész

Képes levele

Feladvány

Művelődési Bizottság. Budapest, 1935. évi. I. félévi. I. félévi. I. félévi.

Berény Róbert

MDK

Faluvége, repr.

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MIX

Berény Robert

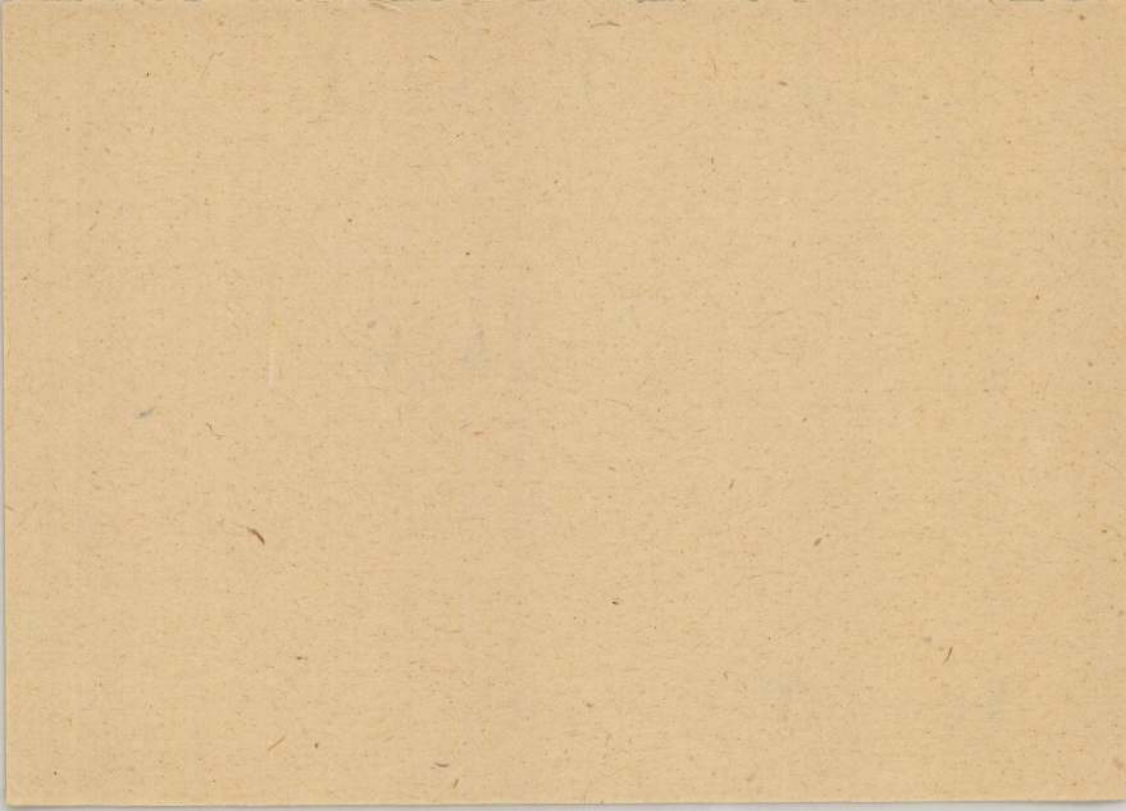
Balványos, Péter.

Művészeti 1955 III. Nemzeti Könyvtáraként kiad.

Berény Robert

Kisakit

Mo. 1930. X. 12.

BERÉNY Róbert

az MSZMP tulajdonában levő képeről v. képeiről

BÁB András: A párt műkinesei. Magyar Nemzet.
1990. febr. 24. 8-9.p.

89

Bereiny Róbert

Bereiny Róbert 1932 karácsonyán
Pécsen Mihály utcai adományozott
rajza és írja: „Mihály utcai halott-
határolással gondolt körös igyeke-
zetek emlékére”.

művészetében.

Szabó Julia: A rajz és az akvarell a Gresham-kör
Művészet, 1976. december - 20. oldal.

Bereny Róbert

Ignotusa, Bartók Bélaja és Csellozó nője a hársi
postrefestészet kiemelkedő darabjai.

László M.: A magyar postérműv. tört. ből; "Művészeti", 1920. 4. sz. 44. l.

Bereny Róbert

A jelszót gyűjtőmunkáim sorozatában a 10-es
évek elején készült Kerti jelzést a legidősebb.

H.B.: A Nyári-fele gyűjtőmunkák; Műgyűjtő, 1971. 2. sz. 43. l.

BERÉNY Róbert

emlékezés mesterrére

CSAPÓ György: Hegyi György. Bp. : Képzőművészeti
Kiadó, 1990. - (Mai magyar művészet)

9, 13.p.

THE HISTORY OF THE

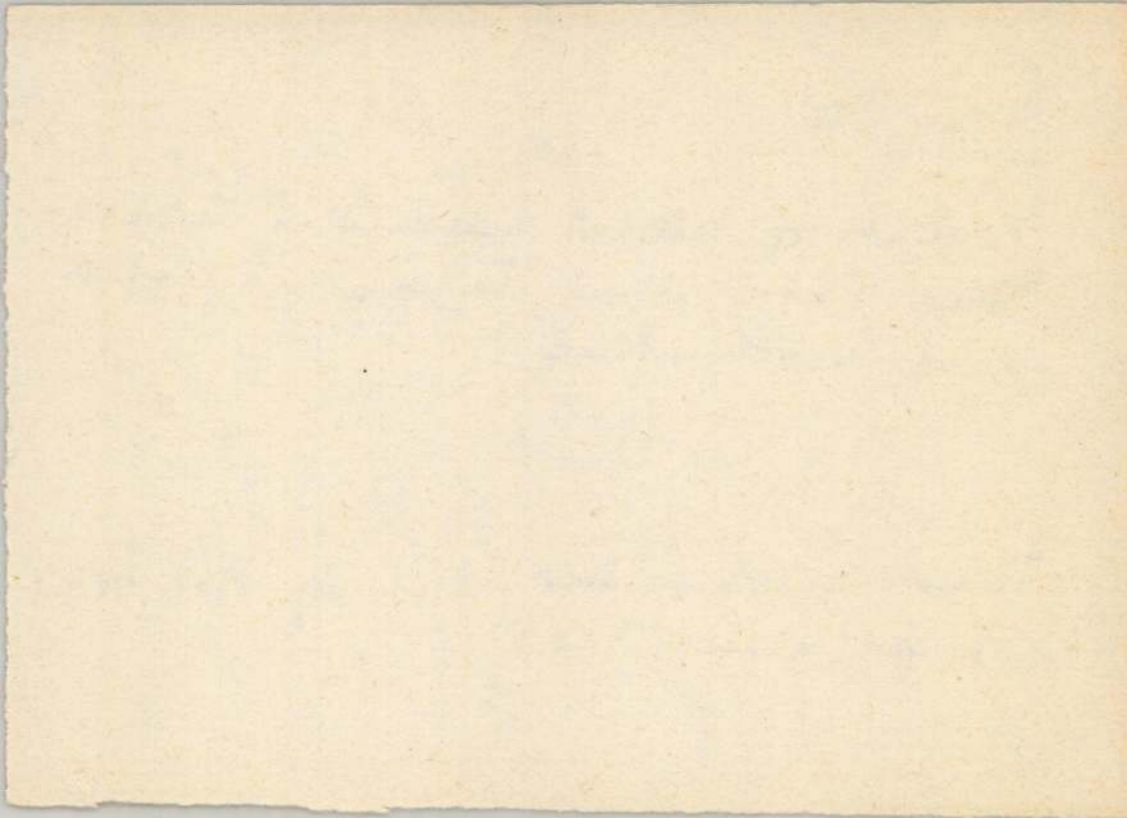
... ..
... ..
... ..

Bécsy Róbert

Togliahi egy "kellencs" modulátár használtja
Tolnai Gyász Bécsy Fegyverbe! c. plehát-
jának modulátábor.

Tolnai Gyász: Szóbeli jegyz. Bp. 1987. 427. l.
(Tények és tanulság)

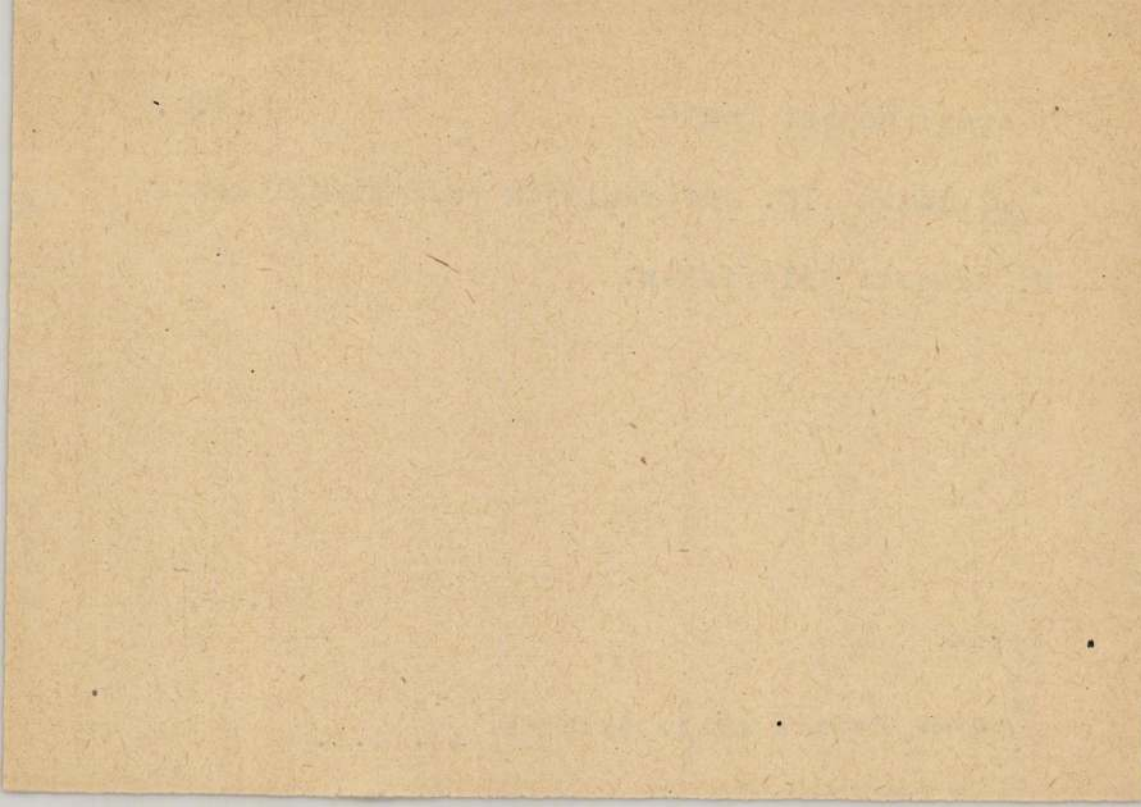
B erény Róbert festő

M.D.K.

H alálának .10. évfordulóján emlékkiállítás a
M. Nemzeti Galériában.

Napló

Magyar Nemzet 1963. október 17. 4.1.

Borény Róbert

emlékezes

Béniyi 1991 20-21.

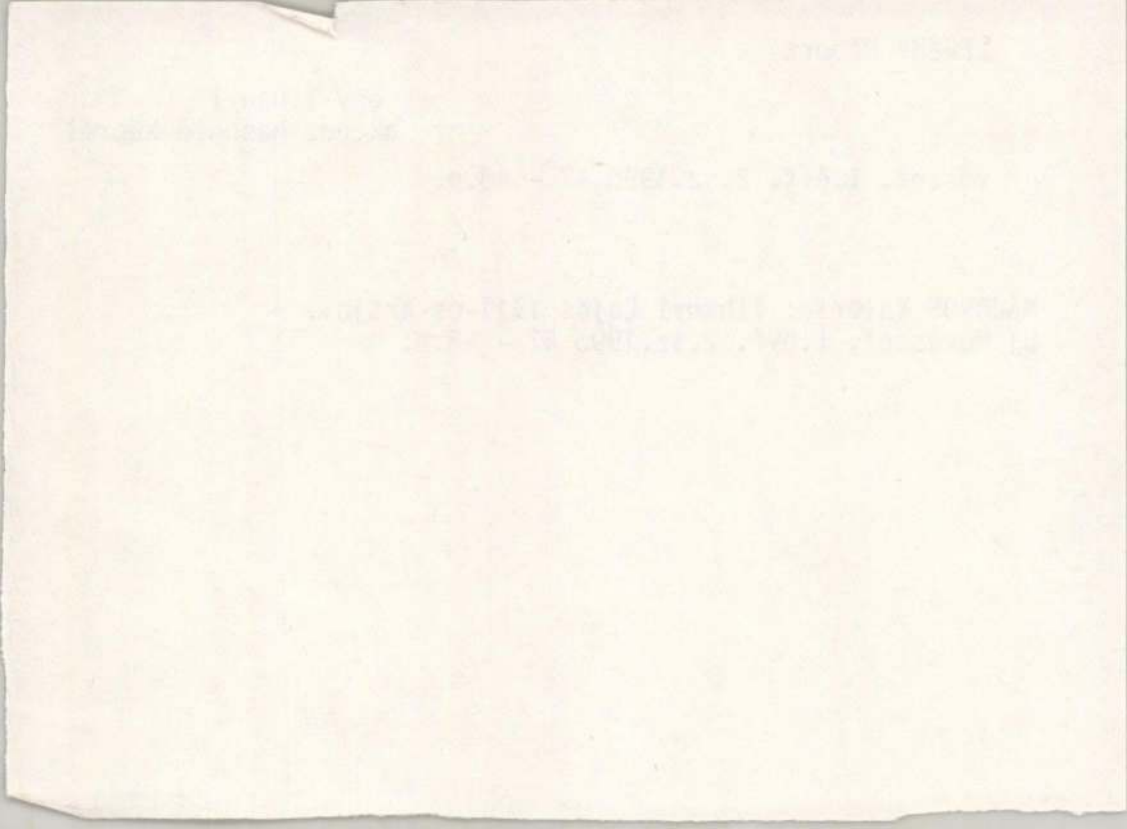

BERÉNY Róbert

egy Tihanyi
akthoz hasonló képről

vészet, I.évf. 2.sz.1990 47 - 48.p.

MAJOROS Valéria: Tihanyi Lajos 1911-es aktjai. =
Uj Művészet, I.évf. 2.sz.1990 47 - 48.p.

BERÉNY ROBERT

Falusi Növelés Társaság 1936

XV. Országos Alvossell

Biennálé

Eger 1996

Talarnov - há

1996. máj

BERÉNYI RÓBERT

Kat. 20.

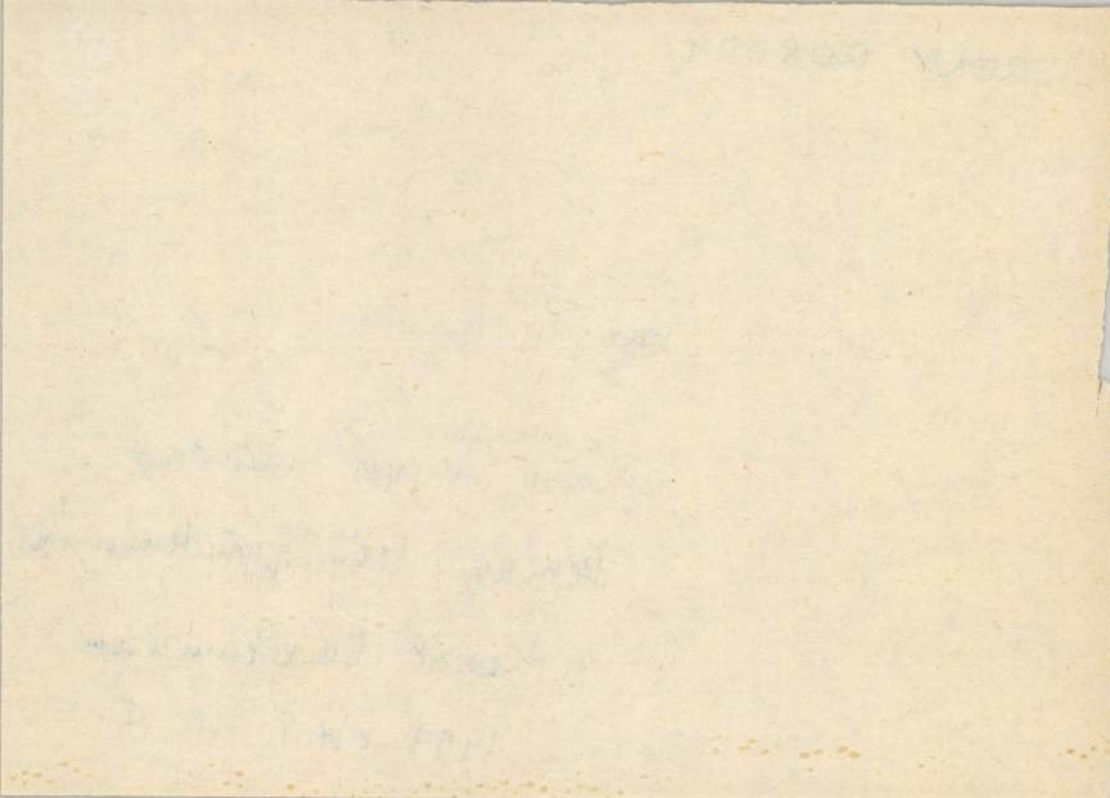
20.2-i magyar művészet

Dehényi László gyűjtéséből

Konst. Emlékműzeumban

1993 okt 9 - dec 5.

Bencsik Róbert

A 1912-es Ősnyelvtanra vagy az
1913-as Bartók póthé expresszív töb-
bét ad a képek.

Takács József: A Gresham-kör és az európai művészet.
Művészet, 1976. december - 30. oldal.

Mezeyny Robert

Mortok Meboral alkotok arcképe New-
Yorkban a Mortok-fele zeneműterbon.

Genlhon J.: Monumenti Artistici Unghere-
resi all'Estejo. Acta Historiae Artium,
Bucolapes, 1970. 1-212.

Bere'ny Róbert
festó

Barton Béla postre'je. 1913.

A Ma reprodukciója, 1917.

Szó'kuhá: A magyar alkotmányos tört.
28. kép.

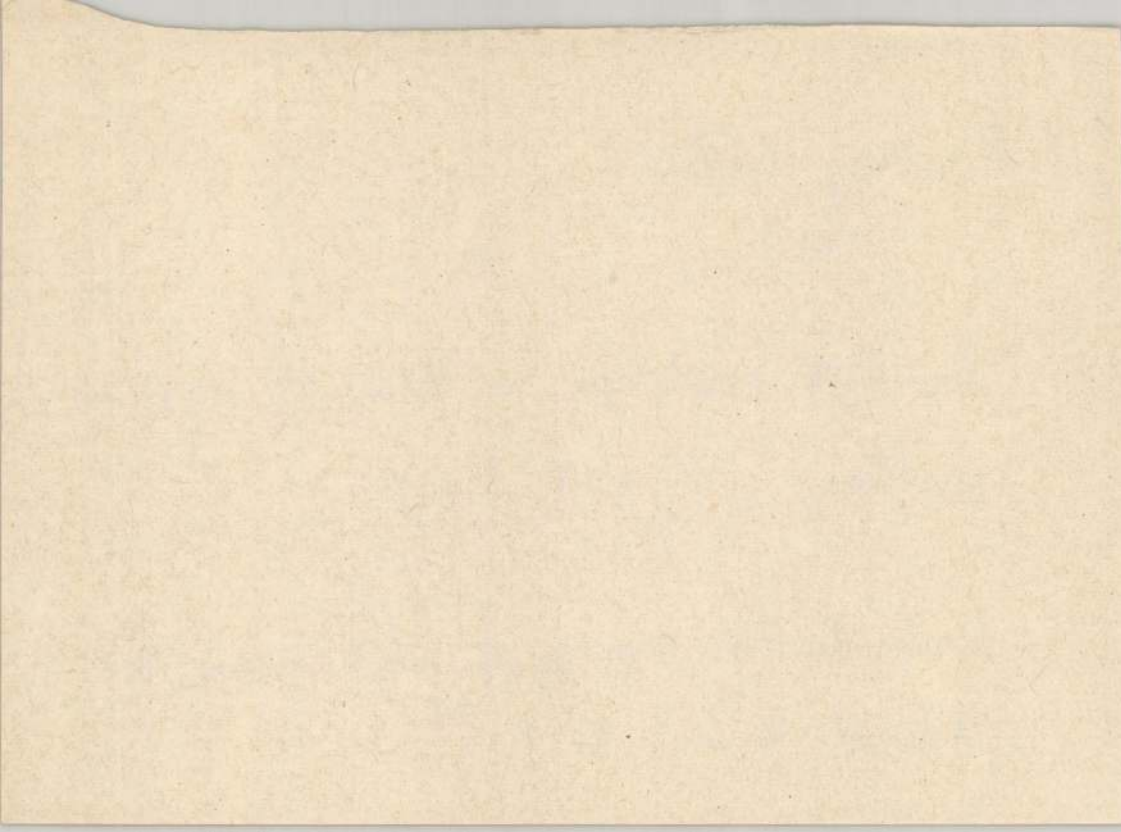
Alvad. kiad. 1971.

Bereiny Róbert
festő

Barthé postreija a Ma Barthé re-
mota (III. e'of. 2. n.)

Isztó Lúcia: A nagy orvosi vizsga története
Ahol. Kiad. 1971. 78.

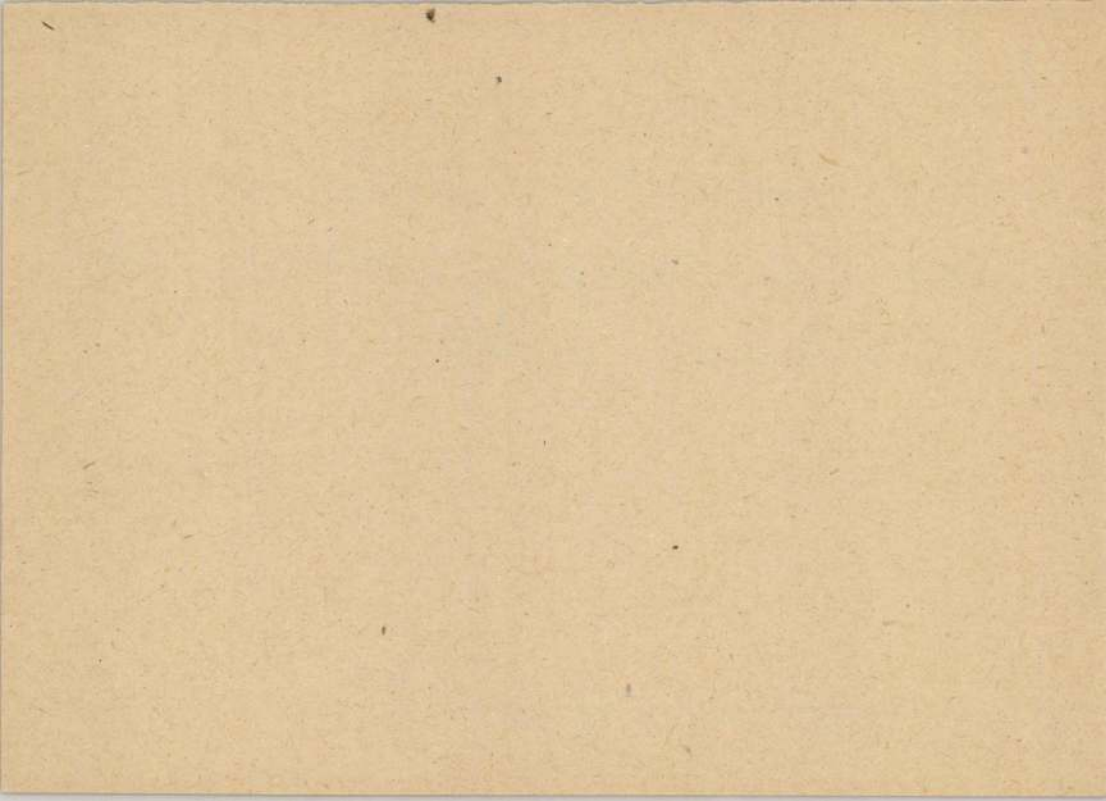

Berény Róbert

a "lla" c. folyóirat 1941. febr. 1.-i számában
"Bartók Béla portréja" c. festmény egy
oldalán szerepel. (műtű.)

ll a gyűjtemény, 1941. márc. 21.

Bereiny Robert, festő

Elvenetnek hitt Bartók-kortraját
Göppely Tibor kerint Bátor Viktor
veszároshoz meg.

Dessi Tamás: A népdalgyűjtés története

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. jan. 23.

80

BERÉNYI Róbert

Barók, festm.

Dobra M.: Barók B. a legújabb művészetben

Művelésügyi Min. 1955. II. évf. 39. sz. mell. 25. fele

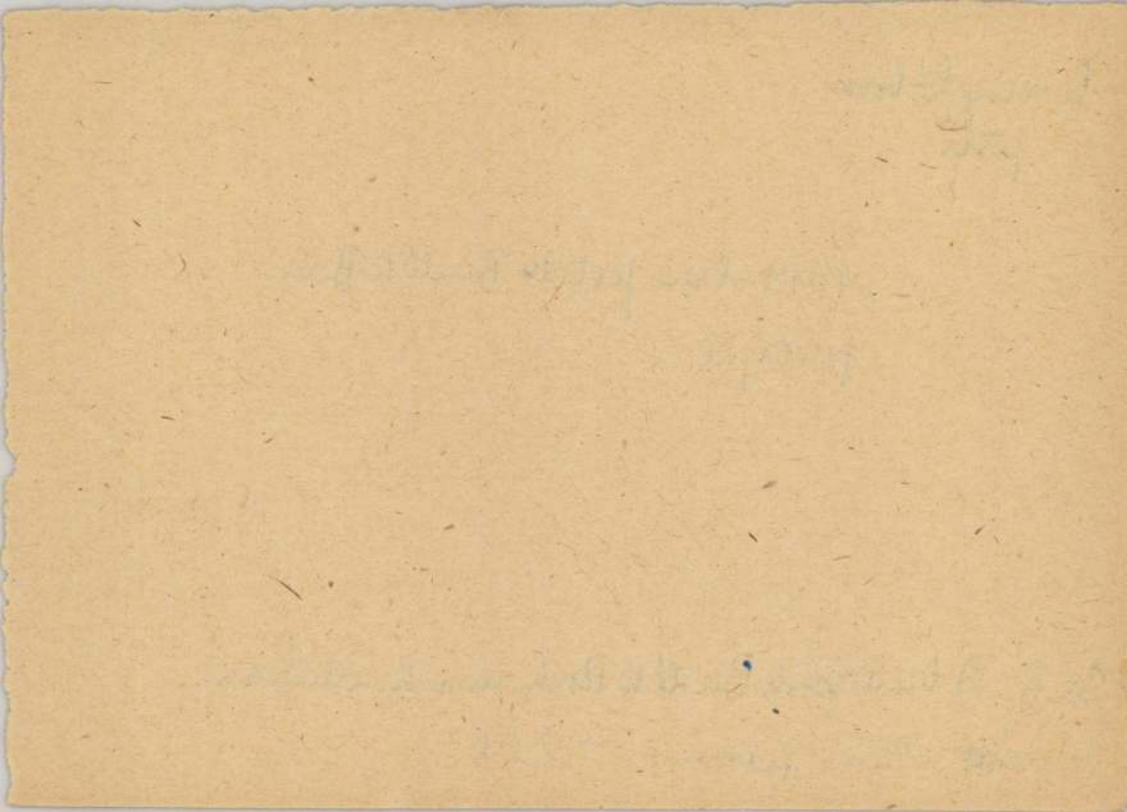

Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

1913-ban festette Bartók Béla
portréját

Sz.B.: A budapesti Bartók Archivum kiállítása.
Műveket 1962 - február - 26l.

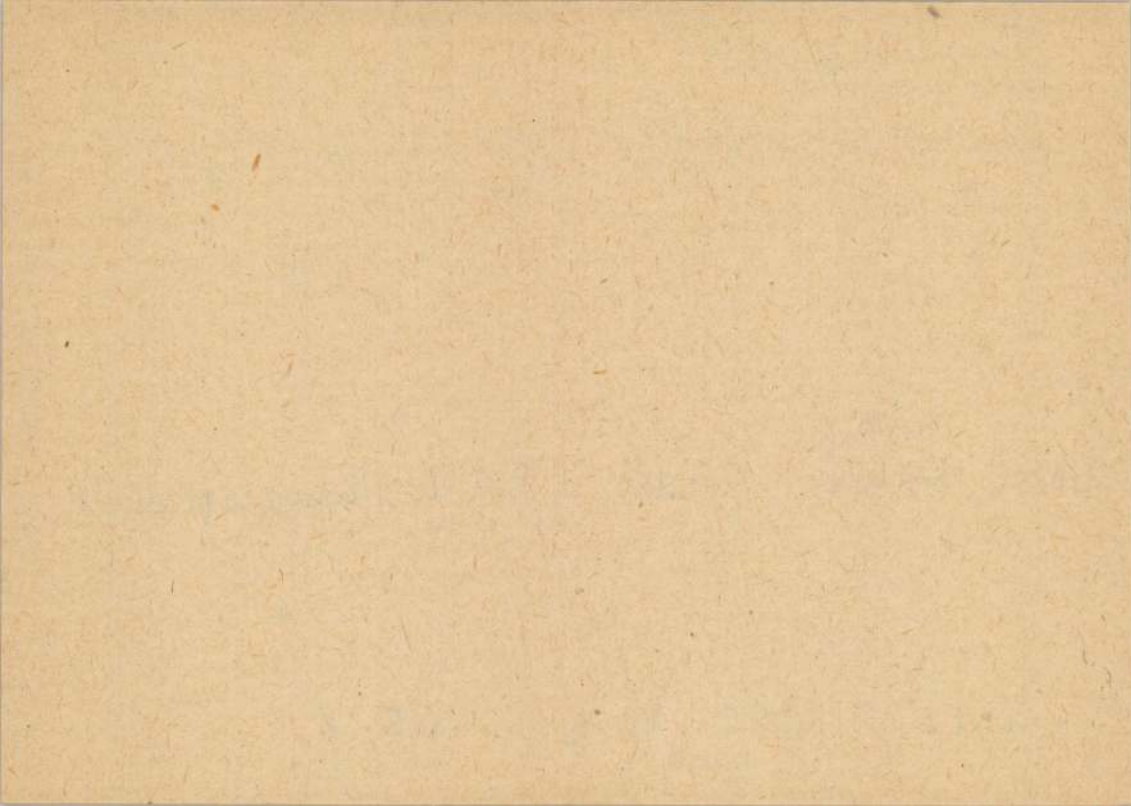

Berday Robert

Bartók család (Könyvtár, 1913)
eml.)

Baki Miklós: Részlet a Bartók ikonográfiájából.

Tisztaúj, 1965. II. sz. 865. l.

M. D. K.

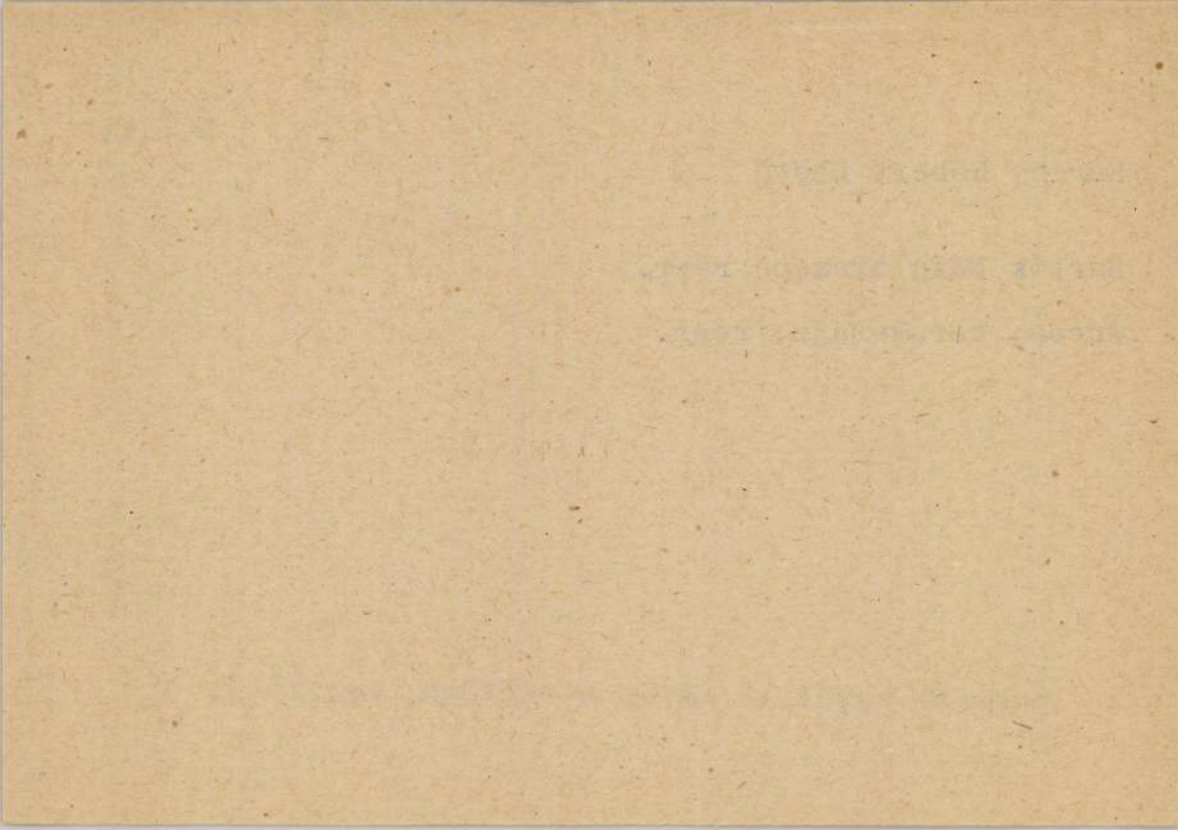
Berény Róbert festő

Bartók Béla arcképe repr.

Ancsa, ceruzarajz, repr.

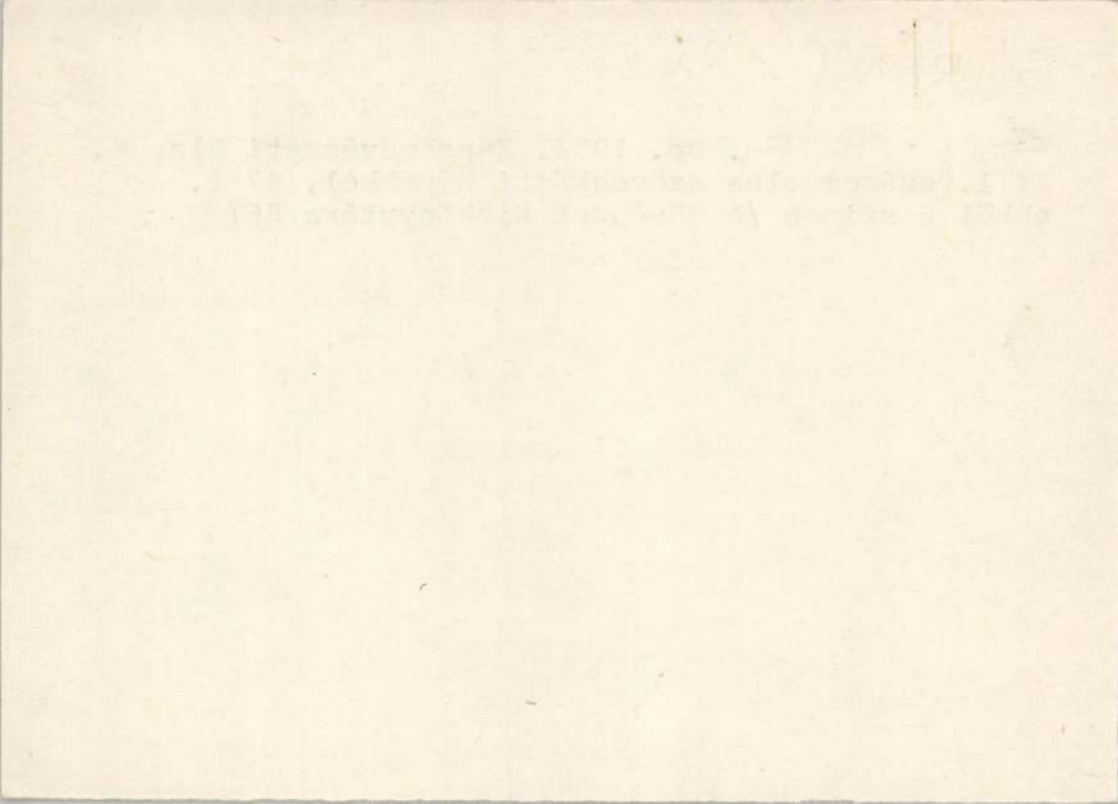
Bernáth Aurél: A szassa udvarában, Bp. 1967.

BERÉNY Róbert

Szil. Béla. Bp. 1954. Képzőművészeti Alap K.
34 l. számozatlan szövegközi képekkel, 47 t.
ebből 6 színes /A Művészet Kiskönyvtára 56/

BERÉNY Róbert
emlékrajza,

Bp. Magyar Nemzeti Galéria, 1963
okt - dec.

Rendlete és a katalógus összeáll.

Szűz Béla

Bp 1963. Révai ny., 29 lap, 14 tábla

23 x 20 cm

~~B47.27M~~

C 45449

Név: dr. Gábor Pál

Foglalkozás: orvos

Lakcím: XI. Bohni Béla u. 9

Személyi igazolvány száma: 44-III 525129

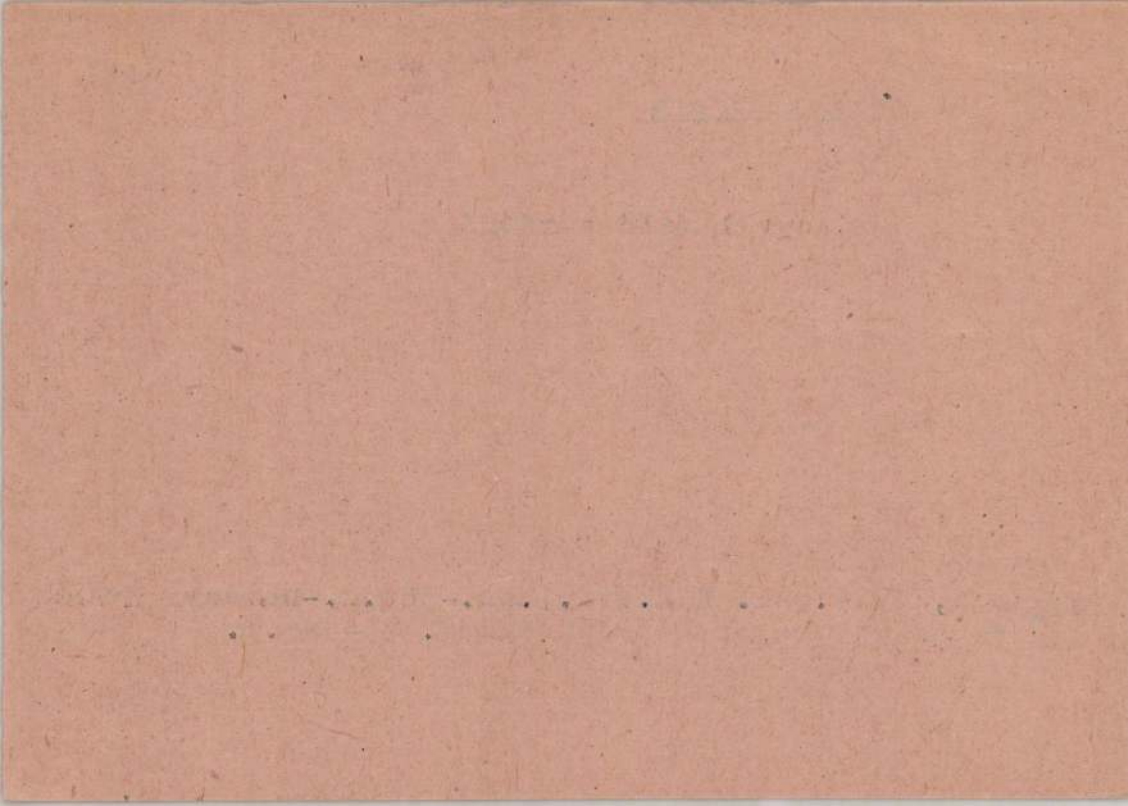
	Naplószám	Olvasojegyzék száma		Naplószám	Olvasojegyzék száma
1966	2593	1203/B	1970		
1967	1587	708/B	1971		
1968	8058	3185/A	1972		
1969			1973		

Berény Róbert

Adyval való barátsága

Vigilia, 1955.jul. XIX.évf.7.sz.-386.l.-Dévényi Iván:
Ady és az új magyar képzőművészet.385-388.l.

Berény Róbert

1906 őszén nyíló Matisse iskola első növendékeinek egyike Perlrott Csaba Vilmos, Társai Berény Róbert, Bormenisza Géza, Brummer József.

Bodri Ferenc: Perlrott Csaba Vilmos

Látóhatár 1970/7-8 761. old.

Robert Robert

1906
Robert Robert
Robert Robert
Robert Robert

Bereiny Róbert

Suj Béla: Robert Bereiny. - Acta Historiae Artium
12. köt. 1966. 1-2. n., 155-202 l.

As 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bib-
liográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284. l./

257. l.

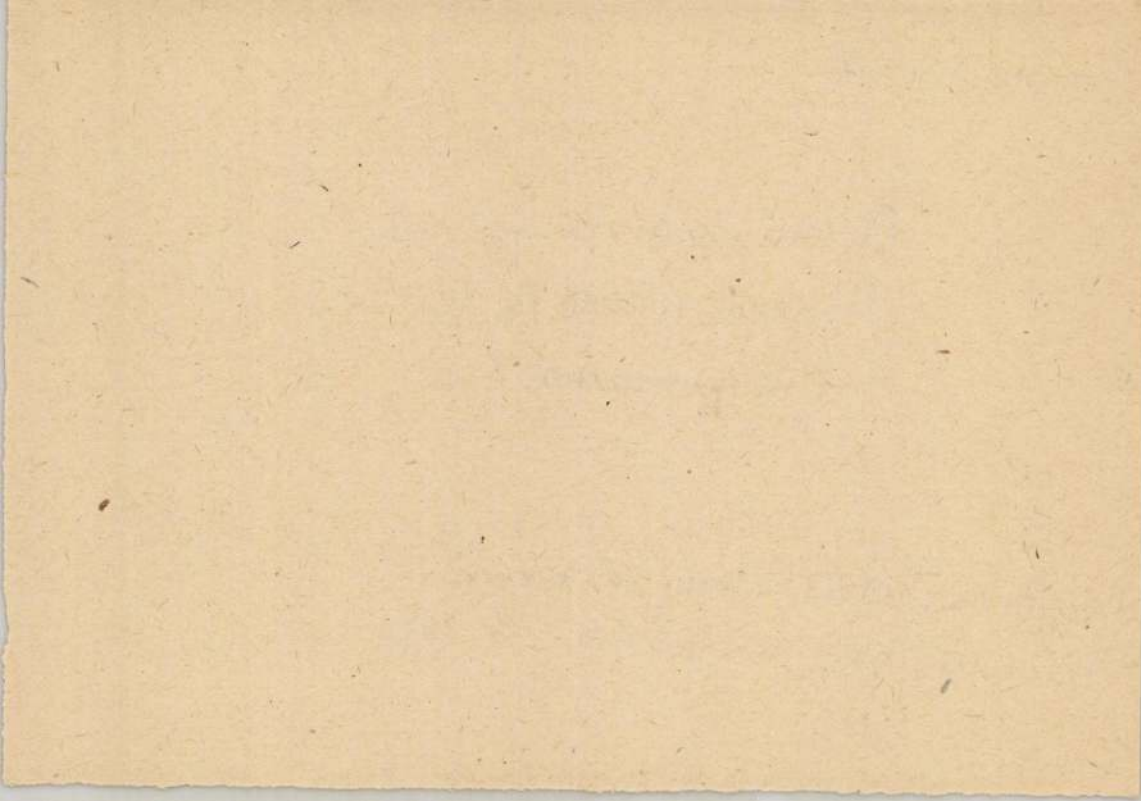

Bercsényi Róbert

A művészi munkásság törté-
nelmével illetőleg évi 1909-
ben Nagypáradon.

Szűz Béla: Babits Mihály fiatalkorán...
Művészet, 1980. augusztus - 16. lap.

Berény Róbert

Önarchéps 1912 / reprint /

Kovács Lajos: Modern magyar művészet Corvina 1968 46.l.

Berényi Róbert

Idillje és variaciói az ember-természet kapcsolat
aranykor-témáját olajítják a társadalmi konven-
cióktól teremtett ember és az örök természet kaporla-
tává. A kompozíciók nyújtalmassága csak fokozódik
az 1912-es Felvetései.

Kovács E. : Bevezetés Gyula, Corvin, 1964 51.p.

Berény Róbert

Árnyék és Olympia /1928/ és a Sárga dunyha x /1928/
c. művei Márton Ödön gyűjteményében.

Dévényi Iván - Márton Ödön halálára; Műgyűjtő, 1971.
4. sz. 29.1.

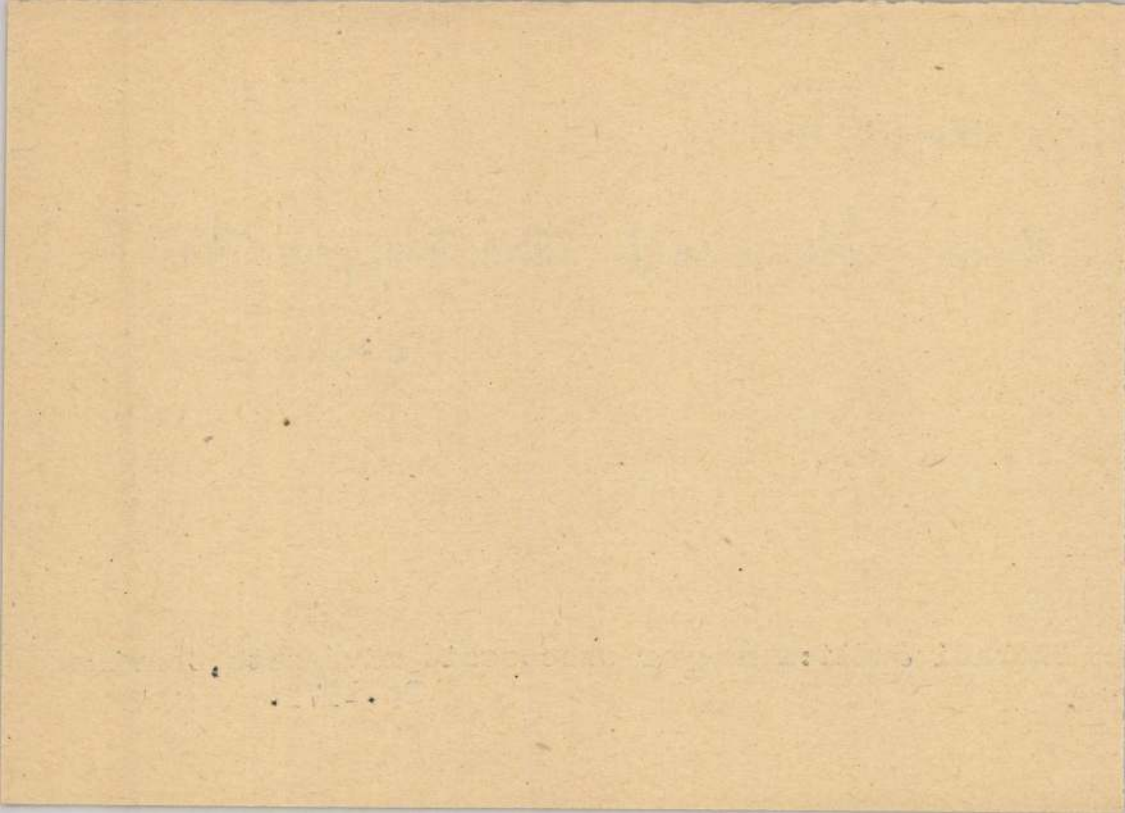
Berény Robert

78. léc. "Ülő női akt" 1907. Yén, papír 330x 210
mm

Megintulajdon

Szabadi Judit magyar szecesszió művészete, Corvina
Bp. 1979.

Beeing Robert
fast

"behole't" Rep. 1906-1907

Akroch, pup, 302 X 498 mm. be-
lent jobba: "Beeing 1906-1907"

A MNG - kul - ktr. 1954-5094.

Szabó Zsuzsanna: Magyar szöveggyűjtemény 1890-1919

Bp. 1969 Corvina 19. kft

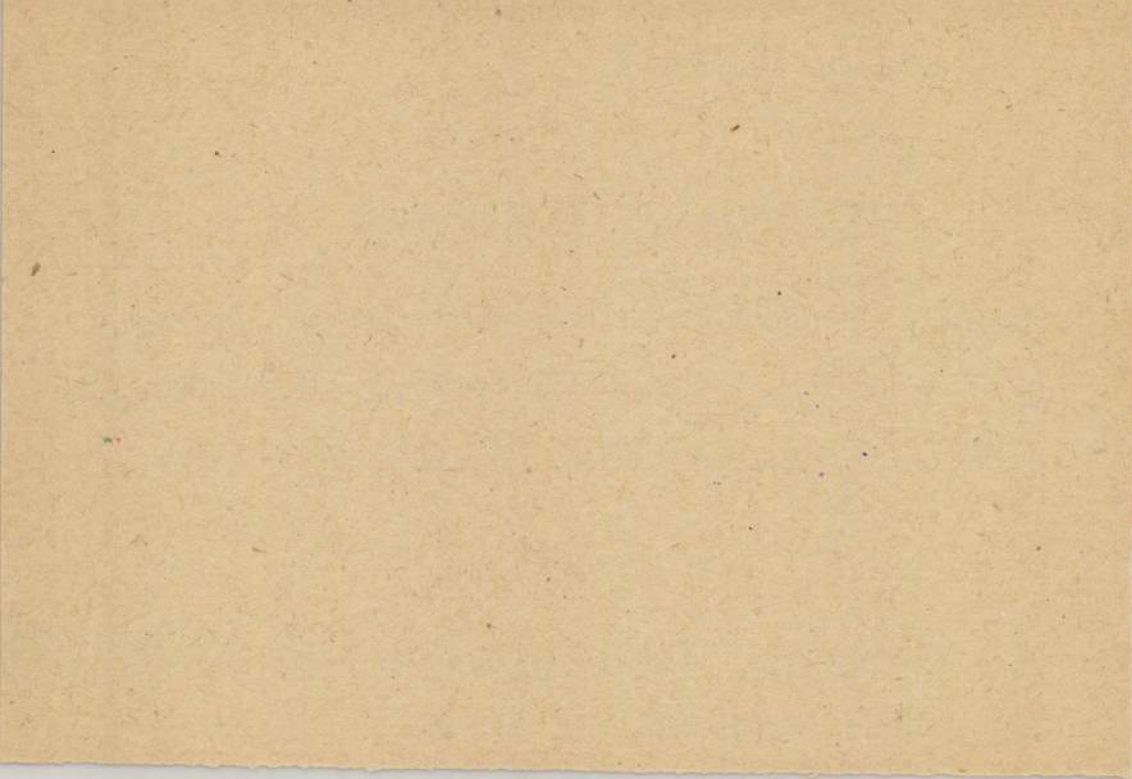

Bereing Robert
festb"

"Önarsche'k" Rept. 1912.

~~612~~ Tusipapir, 330x265 mm. G. 125
lent, i. ö. ö. Na: "Brest 912 sept 30. Bereing."
A MNG. Inl. Ltr. F. 63. 3.

Szabo' tükia: Magyar rajmüvelet 1890-1919
Bp. 1969 Corvina 26. k. b.

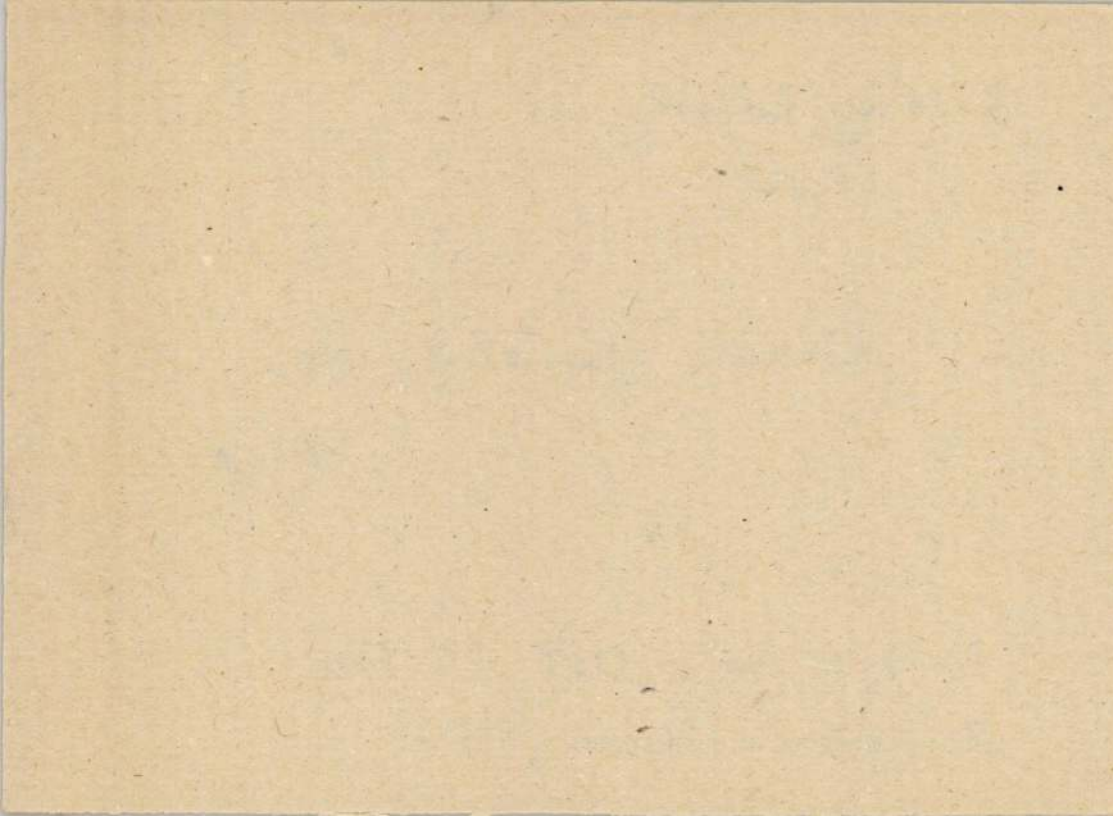

Besley Robert
festb"

Kauno's newellet, 1909

Repr.

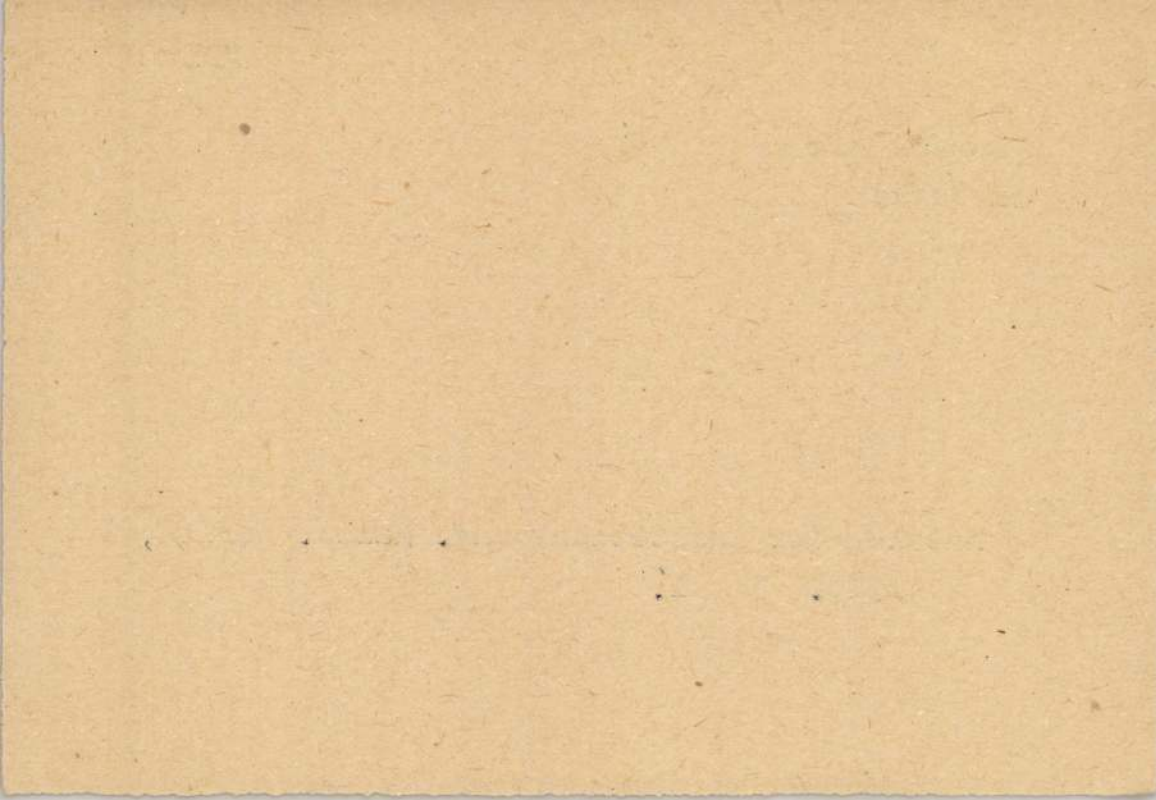
Maggot m'n'o. t'ot f. 37.6.
Ke'p'o'm'n'o. k'icool. 1971.

MDK

Berény Róbert
Im Parke

Katalog der Ausstellung ung. Maler. Berlin,
1910. 9 1.

Gepény Robert

57. n. „Lancsós rendelet“, 1910,
olaj, vászon, 50 x 63 cm. Nemzeti Ga-
leria. Reprodukció!

Graci Nóra: A socialista képzőmű-
vészet története, Budapest, 1970.

M.D.K.

Berény Róbert, festő

24 db rajzát említi

Csengeryné Nagy Zsuzsá: A Magyar Nemzeti Galéria az 1957-58-as években,

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei,

1960. II. sz. 122. old.

MDK

Berény Róbert

Regényes táj, of.

KMTárs. M. Miv.ért. 1940-41

16.1.

v ó

ációs Központ Évkönyve 1956-58-as

l.e. 10 óraker tartjuk a Kossuth
/VIII. Muzéum u. 7./.
ára feltétlenül számítunk.

NŐVÉSZETTÖRTÉNETI DOCUMENTÁCIÓS KÖZPONT

Budapest, XIV., Dózsa György ut 41

Berény Róbert

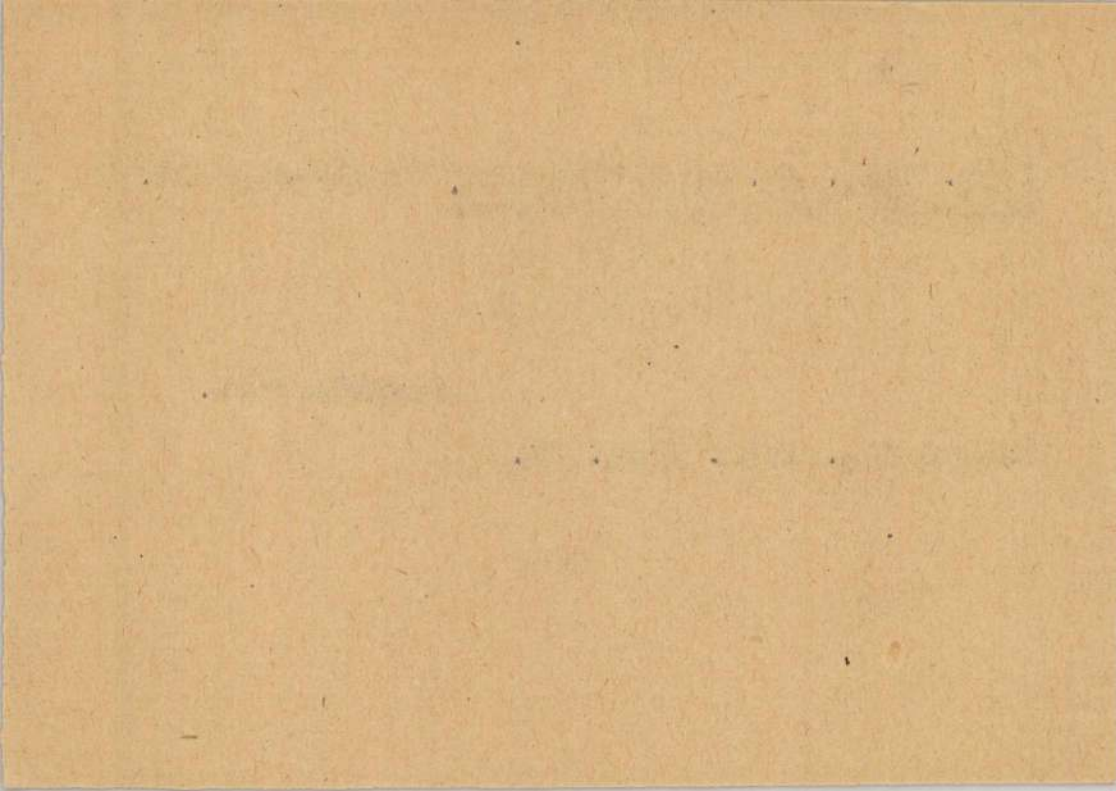
MDK

1950. VIII. 20. án a "Munkácsy Mihály-díj" II.
fokozatát /4000 Ft/ nyerte el

"Majális 1950" c.

festményéért.

Szabad Nép. 1950. VIII. 20.

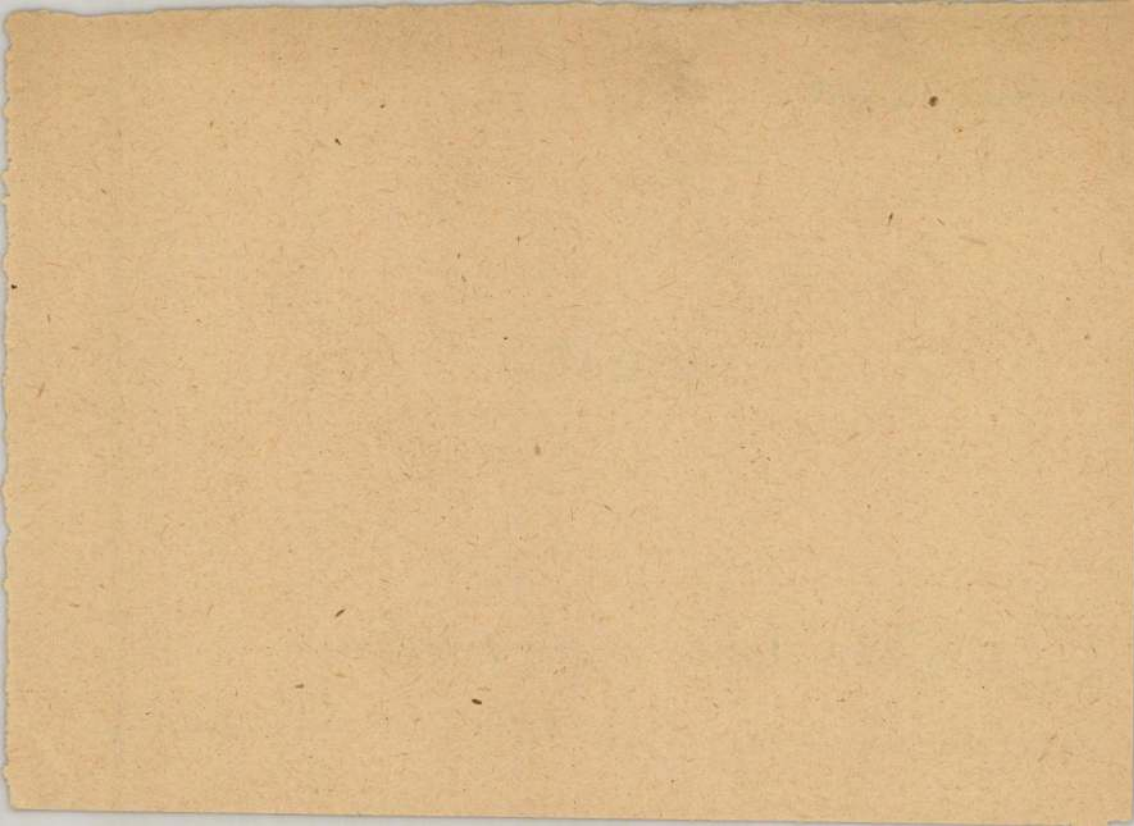

Bereiny Róbert
festő

M.D.K.

hétatás.

László Lékó: Festmények megelneve
Magyar Ifjúság, 1958. dec. 20-51. oldal.

Berény Róbert

Szönyi István generációjához tartozik.

A „Nyolcak” egyik vezetője, amely 1909-ben alakult.

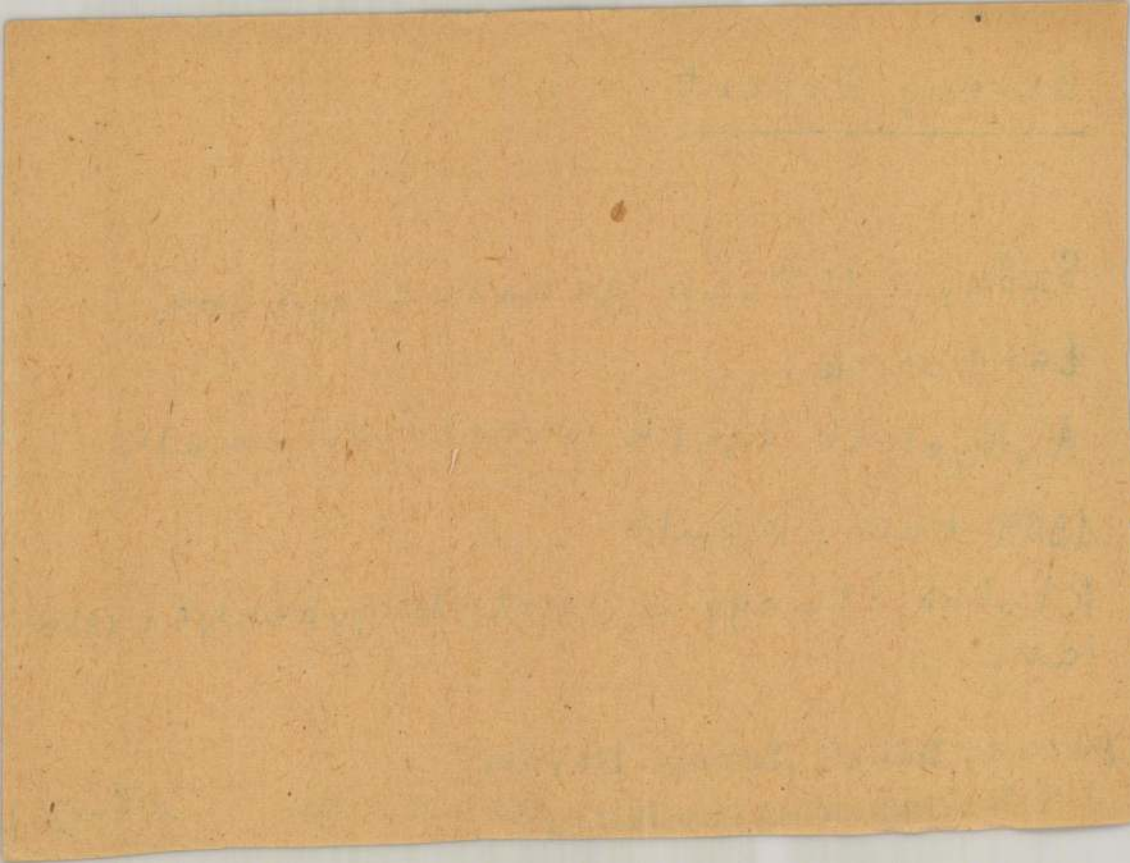
Később átmegy a „poszt-Nagybányai” iskolára.

Pataky Dénes: „Szönyi István”

THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. III. No. 8 1962

125-126 l.

Berény Róbert, Képzőművészeti-fotógrafikusművész 2) Folytatás
Tisztelettel: Gábor, dinamika. (21-) rajzolt kuncsak.

A rekláméletmennyiség tettelemme, a Kossák plakátművészet
rajzolt kuncsá vált. A ritka kiállítások, Képzőművészeti-
párte segítőghet azonban tovább élnek körülmű a kapu-
kate ma is. Berény Róbert, Kárm Gyula és Kossák Lajos
vászoni parányjai, felé Csorányi Mihály plakátjain-
tós mindenben a célunkra van az utólag. A lapjok fel-
kötés, vörös körben felírva a cípsont: Budapest, Min-
den csupa szín, vör. dinamika. | rajzolt.

Budapest Folytatás, 1988. 6., 25-ötök,

Bereiny Robert, Kossuth-díjas festő-grafikusművész, 1884-1953/.

P. Szabó Ernő: Szív, erő, dinamika. (El-)rejtett kinezek. 1.) Fátalytató.

"Modiano", 1924. [rejtett]

Budapest folyóirat, 1988. 6., 22-old.

Jeremy Robert

festõ - qvafj us müve's

A Mü'saant sa'ndovli ällit'ä'sq 1982 febr. -
jüliusia Franciavunäqbas

Müvenet
1982. 04.

